

ferior siue sit analogū siue nō. Primo mō nō qz sol agit naturalr multos effectus q nō bñt formā eiusdē rōnis cū forma solis. Similiter nec scdo modo. qz substātia est cā accētis et si multr fm eū ecōuerso accidēs est cā substātie nō tñ cā accidētalis sed p se cā p illā pponem oīse absolutū nec rō p suppositū effectui est p se cā illius in aliquo gñe cause. Si intelligat tertio modo. ita effect⁹ assimilāt forme p quas volūtas agit. sicut forme agētis naturalis. qz certū est q tam forma q volūtas agit. quāuis effectus est ens reale 7 p se in aliquo gñe saltē q̄rum ad multos effectus. Hoc etiā patz. vñ. meth. vbi pbat pbs. q in gñatōe artis ē pductio aliquo modo ynuoca. Preterea quod q vnus rei nō est nisi vna forma natural. aut intelligit de forma accidētali aut substāiali. Nō de forma substāiali. Tū q ille multe sūt. Tum q respectu multarū opationū illa nō est pncipiū 7 rō agendi. sed accētalis. Nec de accidētali. Tum qz multe sunt forme accētales vnus rei. Tum qz illi forme frequēter nō assimilāt effectus sed magis pncipalit̄ ipi forme substāiali. Pretea qd dicit q agēs naturalis facit quale ipm est. si dicat fm formā specificam. h est simplr falsum. qz tūc sol nō faceret nisi solē. Si fm gen⁹ vñ fm aliqd supius. h est certū q agēs naturalis facit rem naturalē. et hoc pōt cōcedi. sed nihil ad ppositū. qz ita voluntas facit vnā rem realē. Pretea qd dicit q forma p quā volūtas agit nō est tm vna. sed plēs rōnes intellecte. 7 idō nō determinat ad vnū. Contra rōnes aut sūt plura entia realia. aut plura entia rōnis. si sint plura etiā realia. et omē ens reale aliud a volūrate naturaliter respicit eē pducibile ab illo alio cur⁹ est ratō pducendi. q̄ illa que sūt a volūrate mediātibus illis rōnibus ita naturalr fierēt sicut quecūqz alia. Silt tūc volūtas nō eēt magis indefinīta q̄ quodcūqz qd pōt recipere diuersa pncipia agēdi vel q̄ sol qui pōt cū diuersis causis particularit̄ pcurrere ad diuersos effect⁹. 7 tuz diuersis materijs concurrat ad effectus p̄rios Silt si volūtas bñt tm vnā rōem intellectiua possit agere 7 nō agere. ad hoc q̄ nō facit pluralitas rōnū. An̄s p5. qz aliter non eēt maior indifferētia in volūrate q̄ in appetitu sensitīuo. qz appetitus sensitīuus fm diuersas dispositiones corporis potest in diuersa. Unde illd idem quod psequit̄ qn̄ est in vna dispositōe. fugit qn̄ est in alia. 7 ecōuerso. Si dicatur q ille rōnes intellecte sunt diuersa entia rōnis. Contra. ens rōnis nō est pncipiū entis realis quīs aliquādo inquirit̄ q sit cognitum. 7 tūc ipa cognitio est pncipiū agendi et non ipsūm

cognituz. Similiter ens rōis si pncipiāt. ita naturaliter est ratio pncipiādi sicut qd cūqz ens reale. q̄ illa indīna nō pōt eē ppter diuersas rōnes qscūqz intellectas. sed est pmo ipius volūtatē. que absqz habitis quibuscūqz rōnibus pōt hoc 7 suū oppositū. Idō dico p̄ter ad pcedētia. q̄ sic dicendo pat̄ genuit filiū volūrate. ly volūrate pōt teneri aduerbialit̄. 7 h dupliciter vel fm q̄ est idē q̄ volūtarie. Vel fm q̄ est idē qd cōtingēter. Primo modo idē est. deus genuit filiū volūrate. 7 volēs genuit vel voluit generare. 7 sic est cōcedendū q̄ de⁹ genuit filiū voluntate. Scdo mō dico. q̄ pat̄ nō genuit filiū volūrate. qz nō genuit filiū cōtingēter. 7 sub illo intellectu tractat magister sententiarū istā questione. An pater genuit filiū volūrate. hoc p̄z per magistrū li. i. distinctiōe q̄nta. Ubi dicit sic. Verba quibus dictū est q̄ deus pater nec volēs nec nolēs est de⁹. nec nolens nec volēs genuit filius. sine volūrate vel necessitate ex tali sensu mibi vidētur accipiēda. vt voluntatē pcedētē vel accedētē supple patri de nouo intelligam⁹. qualiter eunius intelligebat. nō em̄ ipse est deus volūtas. volūrate pcedētē vel efficiētē. vel volēs p̄s q̄ deus. nec volūrate pcedētē vel accedētē genuit filiū. Nec p̄s volēs q̄ generās genuit filiū. Volēs tñ genuit sicut potēs genuit 7 sapiēs genuit. 7 bonus genuit. 7 hmoi. Sic interio q̄stionis fm q̄ eā sancti contra hereticos acceperūt est querere. An pater cōtingēter ita q̄ p̄ius sūt volēs 7 deliberavit an deberet generare genuit filium. Vel q̄ de nouo habuit voluntatē generādi. 7 tūc genuit 7 nō ante. qz ante nō habuit talē volūtatē. 7 sic dico cū magistro 7 sanctis q̄ pater nō genuit filiū volūrate. Volēs tñ genuit. Scdo dico. q̄ ly volūrate pōt teneri noialiter. 7 hoc dupliciter. qz iste ablatiuus pōt cōstrui in rōe alicui⁹ formalit̄ denominātis. sicut dicimus q̄ hic est albus albedine. 7 calor calefacit calefactione 7 pōt cōstrui in rōe alicuius pncipij. sicut dicimus q̄ ignis calefacit calore et vñibile aliquid quod disgregat albedine. qz calor est pncipiū elicitiuū calefactionis 7 albedo disgregatōis Primo modo dico q̄ pater nō genuit filiū volūrate. nec intellectu. nec natura sed generatio ne. Nō em̄ dicit̄ deus denoiatiue generans a volūrate. sicut dicit̄ aliquis a fortitudine fortis. 7 a calore calidus. sed dicit̄ a generatione generās. sicut dicit̄ a calefactione calefaciēs. Scdo modo sic tractare questione magis spectat ad sequentē distinctionē. ideo relinquāf vsqz alias. Ad argumentū pncipale dico q̄ filius nō est puolitus. nec p̄cognitus ante pro

Septimo

Octavo

Novo

Ad auctoris

Ad

Ad pncipale

Ad illud in oppo.

Distinctio VII

Questio I

Primo

Secundo

In oppositum

Opinio prima

Contra opi.

Auctiones et maxime tali precognitione et preuolitione qualis requirit ad hoc quod aliquid producatur secundum exemplar. Argumentum in oppositum procedit de voluntate secundum quod est idem quod contingeret vel de voluntate includere nouitates distinctionis septime. Questio prima.

Circa distinctionem septimam quero. Utrum potentia generandi in patre sit aliquid absolutum vel respectu uis. Quod non absolutum videtur quia in quocumque inuenitur potentia generandi non impeditur illud potest generare. sed in filio est omne absolutum quod in patre. ergo potentia generandi est in filio. et non potest impedi. quia omne impedimentum sonat imperfectionem. ergo filius posset generare. quod est manifeste falsum. Preterea omnis productio est ab aliquo principio distinctiuo generantis a generato. quia aliter posset idem producere se. sed nihil absolutum in diuinis est distinctiuum patris et filii. ergo. Ad oppositum secundum damascenum. generatio est operatio nature et non nisi elicitive. ergo natura que est absoluta est principium et potentia generandi. Ad questionem de potentia generandi non est relatio. sed natura diuina. Nam illud proprie dicitur potentia in quocumque agente. quo agens agit. omne autem producens aliquid per suam actionem producit sibi simile quantum ad formam qua agit. sicut homo generat filium homini generanti in natura humana. cuius nature potest generare hominem. illud ergo est potentia generatiua in aliquo generato in quo generatum assimilatur generanti. filius autem dei assimilatur patri generanti in natura diuina. Dicitur ergo quod potentia generandi principaliter significat eam diuinam. non autem tantum relationem nec etiam essentiam in quantum est idem relationi ut significet ex quo utrumque. Idem patris ut forma patris significet. est tamen proprietatis personalis habens se ad personam patris ut forma individualis ad aliquod indiuiduum creatum. forma individualis in rebus creatis constituit personam generantem. non est autem quo generans generat. alioquin fortis generaret forte. Unde nec paternitas potest intelligi ut quo pater generat. sed ut constituens personam generantis. alioquin pater generaret patrem sed illud quo pater generat est natura diuina in qua sibi filius filatur secundum damascenum. et ideo potentia generandi in recto significat naturam diuinam sed in obliquo relationem. Sed iste opinans multiplex deficit. Primo. quia contradicit sibi ipse. Dicit enim alibi quod proprietatis realis sit ipsa essentia. essentia secundum quod est paternitas est principium huius actus qui est generare. non sicut agens. sed sicut quo agitur. Sed ex isto arguo primo sic.

Illud quo agit est principium illius actus. si paternitas per te est illud quo agitur. ergo. Preterea sapientia est principium illius actus qui egreditur ab essentia secundum quod essentia est sapientia et voluntas est principium illius actus qui egreditur ab essentia secundum quod essentia est voluntas. ergo paternitas est principium illius actus qui egreditur ab essentia secundum quod paternitas. sed per te essentia secundum quod est paternitas est principium illius actus qui est generare. ergo simpliciter est principium illius actus. Preterea alibi dicitur quod principium elicitiuum generationis includit utrumque. sed nihil includit utrumque nisi persona. ergo est persona principium elicitiuum generationis. Secundo deficit. quia ratio sua non ualeat. quia quod dicitur agens producit sibi simile quantum ad formam qua agit quero quomodo accipit ibi simile aut secundum spiritum specialissimum. et hoc est simpliciter falsum. Tum quia sol producit sibi simile et sicut calorem et animus mulum. Tum quia secundum eum accidens est ratio agendi in productione forme substantialis. Et si dicatur quod accidens non agit nisi in uirtute substantie. Eadem facilitate nisi aliud obstarer posset dici quod relatio esset principium elicitiuum tamen uirtute essentie. ergo non omne agens producit sibi simile quantum ad similitudinem specificam Nec potest dici secundum genus vel secundum proportionem. quia isto modo filiatum assimilatur paternitati. nec minus assimilatur sibi quam forma uermis assimilatur forme solis qua agit. Preterea si propter hoc essentia est principium generandi. quia est illud in quo assimilantur generans et generatum. ergo illud in quo generatum et generatum assimilantur maxime. maxime esset ratio agendi. sed in creaturis frequenter generans et generatum magis assimilantur in materia. que est eiusdem rationis in eis quam in formis que sunt alterius rationis ergo ibi materia est magis ratio agendi quam forma specifica. Preterea exemplum suum de homine generante hominem est ad oppositum. quia ibi non quilibet natura in qua assimilantur est ratio agendi. quia tunc anima intellectiua est ratio generandi Preterea falsum dicitur quod postea dicitur quod forma individualis non est illud quo generans generat. quia per istum nihil est in actu extra animam nisi indiuiduum sed secundum istos unumquodque agit secundum quod est in actu ergo illud per quod maxime est in actu maxime ager. sed maxime unumquodque est in actu per formam individualem. ergo per formam individualem maxime agit. Hoc confirmat per philosophum. v. per philosophum. et v. meth. Sicut causa uniuersalis ad effectum uicem. ita causa particularis ad effectum particularem. sed unumquodque generat secundum quod distinguitur a generante. quia aliter idem posset causare se. ergo agens per illud agit in quo distinguitur a generato. et hoc est uerum uel in creaturis. Preterea. aut forma individualis est forma sbalis. aut forma ac

Contra aliud

Contra aliud

accidentalibus. Si formalis. et illa est ratio agendi: saltem principalis. ergo forma individualis est illud quo generas generat. Si sic forma accidentalis et illa per se est ratio agendi saltem instrumentalis. forma individualis est illud quo generas generat. Prefea. quod dicitur. quod si forma individualis esset illud quo generas generat. quod tunc fortis generaret fortis. Hoc non valet. quia forma solis est illud quo sol producit. et tamen non sequitur. igitur sol producit solem. Si autem diuinitas vel aliquid intrinsecum deo est illud quo deus creat. igitur deus deus vel diuinitatem vel aliquid intrinsecum deo. non sequitur. Prefea. nihil est ratio generandi nisi forma. ergo hec forma esset ratio generandi hanc formam. Prefea. quecumque forma sit ratio generandi illa est simpliciter distincta a forma generati in creaturis. ergo distinctum principium est ratio producedi distinctum. ergo quicumque forma individualis sit ratio agendi. non oportet quod sit ratio generandi eandem formam individualem. sed sufficit quod sit ratio generandi aliam formam individualem vel aliquid aliud indiuiduum. et ita fortis quis agat per formam suam indiuidualem. non oportet quod generet fortis. sed sufficit quod generet unum aliud indiuiduum. Et eodem modo quis paternitas esset ratio generandi. non propter ea oporteret quod pater generaret patrem. sed sufficeret nisi aliud obstarat quod pater generaret aliam personam scilicet filium. Hoc affirmat per philosophum. vii. vltimo quanto metha. Et ibi vult quod hoc indiuiduum sit ab hoc indiuiduo. et quod talia vltra nihil faciunt ad generationem. cum generationes et operationes sint singularem. Aliter dicitur quod in diuinis vltra primam essentiam deitatis nihil aliud dicitur. nec forma rez nec forma rationem veridicam intelligendi nisi respectus. siue in attributis formalibus. siue in rationibus proprietaribus aut ydearum. siue in ipsis notionibus et proprietatibus personarum. Respectus autem forma personarum quanto philosophi. nec est per se principium actionis. nec est terminus. sed illo quo agens formaliter agit est principium per se elicitiuum actionis et est aliquid positiuum reale. igitur essentia est principium elicendi omnes diuinas operationes vel actiones. quis respectu nulli sit quod si quo tamen. quia tamen huiusmodi actiones sunt differentes in se. et non est deus in actionibus nisi ex deo et per principium elicitiuum. et non est deus in essentia dei nisi propter respectus aduenientes. igitur oportet essentiam differre in se per tales respectus. qui circa essentiam duo faciunt. unum ut per ipsos essentia respiciat actus. et quasi inclinationem habeat ad ipsos actus elicendos. quia ex hoc quod forma se est aliquid absolutum. nullum forma se respicit actum elicendum. et nullo modo potest esse ratio agendi ipsam actum nisi aliquo modo ipsi respiceret et ad ipsam ordinaret. Aliud vero faciunt predicti respectus circa essentiam. ut per eas differentiam ipsorum. ipsi

essentie determinent actus differentes. cum se nullum omnino sibi determinet. et ideo nullum determinate eliceret nisi ab aliquo determinas retur. sic ergo diuina essentia est ratio elicendi omnes actiones. sed respectus diuersorum modorum potentie sunt rationes determinandi. Unde sicut materia nullum ordinem habet ad formam ad partem recipiendo aliquid in se nisi per rationem potentie passive. in nuda tamen substantia sua formam recipit. et illa potentia materie non est alia res absoluta ab ipsa potentia materie secundum Commen. de substantia orbis. sed ipsa materia ex se et secundum suam substantiam subintrat rationem respectus. sic essentia diuina nullum ordinem habet ad actum qui est agere simpliciter. nisi per rationem potentie actiue pure. tamen substantia sua est ratio elicendi omnem actum. et ideo ista potentia in essentia diuina fundata non est aliquid aliud realiter ab ipsa essentia. sed est solus respectus sumptus in ipsa diuina essentia. In speciali ergo dicitur quod actum intelligendi elicit ipsa diuina essentia. in quantum habet in se respectum importatum per rationem veri. non tamen quod respectus veritatis sit obiectum intellectus. Actum autem volendi elicit diuina essentia in quantum habet respectum importatum per rationem boni cogniti. Similiter actum generandi filium elicit diuina essentia. ut habet esse in patre. sub ratione respectus importati nomine potentie generandi actiue. et sic de actu spirandi et actu creationis elicit communiter in tribus personis. ut habet esse in ipsis sub ratione respectus importati nomine voluntatis libere voluntatis ad opposita. Contra istum modum ponendi arguo primo per dicta sua alibi quod contradicatur sibi ipsi. quia alibi exponens se dicit sic. cum queritur utrum ratio generandi in patre tanquam principium quo agit pater in generando sit ipsa diuina essentia vel proprietates persone aliqua. vel paternitas non intelligitur questio ista. Utrum ratio illa sit ipsa essentia tanquam aliquid seorsum ab essentia quod non est ipsa essentia. sed intelligitur utrum essentia ipsa sub ratione qua essentia. vel sub ratione qua proprietates aliqua sit principium quo pater generat. Hoc supposito respondet ad questionem dicendo totum contrarium illi quod modo dictum est et ut patebit euidenter retrahendo verba sua. Unde dicit sic. Dicendum est ergo ad questionem quod pater non generat nisi sibi similem. ut deus deum. et hoc non nisi distinctum a se. quia nullus assimilatur sibi ipsi. ratio ergo generandi qua pater generat in se debet complecti geminam rationem. et rationem qua simulant. et rationem qua distinguit. ita quod principia

Contra aliud.

Opinio secunda

Contra scdas opl. primo

lis et completiua ratio generandi sit illa qua distinguit similita. rō aut qua assimilat ē eētia. 7 hoc nō simplr vt eētia. sed vt habet esse in supposito singulari vt in pte. Rō aut q̄ dīstinguit est p̄na p̄peras p̄is cōstitutiuā. illa scz que fm rōem intelligēdi p̄mo est cōstitutiuā. 7 deinde p̄ncipiū eliciedī actū ḡnationis. et sequit̄. sub rōne qua est p̄ncipiū elicitiuum actus ḡnandi. 7 innotata est. et circūloquitur p̄ potentia generatiuā. Item post dicit q̄ eētia nō est rō ḡnandi. nisi vt induit rōem p̄prietatis. Item post. 7 q̄ quod attribuit̄ ipi essentie rōne qua induit rōem p̄prietatis. p̄ncipali? attribuit̄ p̄prietati vt p̄peras. q̄ ipi essentie vt eētia. Idcirco absolute dicendū q̄ rō generandi in patre potius est p̄prietas q̄ essentia. Item post dicit q̄ p̄ncipali? generat p̄ patrem nam p̄prietatē qua distinguit a se genitū. Ecce q̄ exp̄sse dicit oppositū illius quod est p̄mo recitatu. scz q̄ p̄prietas est p̄ncipalis rō generandi. q̄ est p̄ncipiū elicitiuū actus generandi. **De eētia nō est rō generandi. nisi vt induit ratione p̄prietatis.** Rō ḡnandi p̄ncipalius attribuit̄ p̄prietati q̄ essentie. **De pater p̄ncipaliter genuit p̄prietate.** Nullū istorū potest competere rōi tm̄ determinatiue. ergo p̄ter eētia que est elicitiua est ponere aliquid aliud elicitiuū. **Secdo arguo q̄ dicta ex pone predicta.** Primo q̄ dicit q̄ respectus nec est p̄ncipiū actionis nec terminus. hoc est falsū fm̄ cum. tam in creaturis q̄ in deo. In creaturis p̄ q̄ h̄zcedere q̄ solus respectus de genere vbi acquir̄ p̄ mortū locale. Sicut si deus vniret sibi de nouo naturā meā vel tuā illi? incarnatōnis terminus esset solus respectus. q̄ nihil esset de nouo nisi respectus. Sicut h̄z ipse hoc negare i deo. q̄ vbiq̄ ad ḡnationē cōcurrit q̄si materia ibidem cōcurrit aliqd̄ qd̄ est forma. 7 illud erit terminus formalis. si materia vel q̄si materia nō sit terminus formalis. sed p̄ te in ḡnatione diuina est eētia quasi materia 7 relatio q̄si forma. et eētia nō est terminus formalis. q̄ ipa relatio ē terminus formalis. q̄ fm̄ euz respectus potest esse terminus alicuius actōis. Tertio ostēdo q̄ nullus respectus est sic requisitus ad hoc q̄ actus diuersi eliciat̄. p̄mo q̄ sol causat diuersa sine tali variatōe. p̄bo. q̄ si sint tales respectus in sole ad diuersa causabilia. aut sunt respectus reales aut tm̄ rōnis. Si reales aut manēt ante p̄ductionē effectū aut nō. Si sic h̄ est impossibile. quia termini illoz respectū nō possunt esse nisi illi effectus sint. sed respectu nō existētis nullus est respectus realis. ergo sol nō habet diuersos respectus respectu diuersoz effectuum p̄ducibilium qui nōdum sunt. Si nō sunt

nisi dum sunt effectus. ergo effectus sunt p̄io res naturalr. ergo isti respectus nō sunt p̄mi ipis effectibus determinates agēs ad istos effectus. q̄ p̄us naturalr est illud quod p̄t esse alio nō exite 7 nō eōuerso. sed isti effectus cum possunt manere sine isto agente secdo. possunt manere sine illis respectibus illius agentis. 7 ipi respectus nō possunt manere sine illis effectibus. q̄ isti respectus sunt posteriores naturalr. q̄ nō determinat agēs ad istos effectus. Si aut respectus sint entia rōnis. 7 ad actionem agētis naturalis quod agit sine cognitōe nihil facit ens rōnis. q̄ isti respectus in nullo determināt solē ad effectus suos. si q̄ sol sine talibus respectib? p̄t in pleris opatōes multo fortius 7 deus. Pretea quero de istis respectib? aut sunt formalr 7 subiectiue in deo aut tm̄ obiectiue. si p̄mo modo. ergo essent plures respectus reales q̄ ibi ponūt cōiter. pura respectus eētia ad intelligere 7 velle. 7 sic de alijs. Si sint ibi tm̄ obiectiue. q̄ nihil faciunt ad actum realem. Pretea si p̄ncipiū elicitiuū operationis realis. ita p̄ncipiū determinatiuū ad actum reales est aliqd̄ reale. sed isti respectus ad intelligere 7 velle 7 ad creaturā nō sunt reales. q̄ nō determināt ad actus reales. Ex istis patet q̄ falsum est q̄ eētia p̄ istos respectus respicit actōes diuersas. nec p̄ eos h̄z inclinacionem ad eas eliciedas. q̄ nullū ens reale respicit aliud tanq̄ p̄ncipiū eius reale p̄ aliqd̄ rōnis. nec multo magis inclināt p̄ ens rōnis. q̄uis p̄dicte cōditōes possint p̄terere notitietis rōis aliq̄n. Pretea quod dicit de materia q̄ materia h̄z tales respectus est simpliciter falsum. q̄ materia nō habet tales respectus reales sicut nec actiū naturale. q̄ termini q̄ ponerent respectuum sunt simplr nō existentes. Nec respectus rōnis faciūt aliquid ad hoc q̄ materia recipiat vel nō recipiat. Pretea quod dicit q̄ essentia diuina elicet actū intelligendi 7c. Dic dicunt tria falsa. Primum q̄ intelligere diuinū elicetur ab essentia. quia illud quod est idē omnibus modis ex natura rei cū essentia non potest elicī ab essentia. tunc enim idem eliceret a se quod est impossibile. S̄z fm̄ veritatem. et fm̄ istum intelligere diuinū nullo modo a parte rei distinguitur ab essentia diuina. ergo non elicetur ab ea. Si dicatur q̄ quāuis sunt realiter idem. tamen differūt fm̄ rationem 7 fm̄ modum significandi. 7 p̄pter hoc potest vnū esse elicitiuū alterius. Hoc nō valet. quia si tm̄ differant ratione. non est maior ratio q̄ hoc elicatur ab hoc q̄ eōuerso. Similiter quero pro quo stat hic intelligere. quādo dicitur q̄ intelligere elicīt ab essentia

Secdo

Quarto

Tertio

Quinto

Enaso.

Impugnatio

diuina aut pre. aut p aliquo ente rōnis. si pre
 falsa est. qz nulla res ibi elicif. si p ente rōnis.
 nihil est ad ppositū. Pretea nihil debz attri-
 bui enti reali ppter fabricationē intellectus.
 nisi pdicata importātia tales fabricatōes vel
 opationes intellect? vel aliqua sequētia ex ta-
 libus opationibus intellectus. Verbi gratia.
 quīs ppter opationes intellectus circa aliqd
 obiectū vel aliqd obiecta possit dici qz ista res
 intelligit. vel est pdicatu vel subiectū vel est
 matū. 7 sic de alijs pdicatis importātibus actus
 intelligēdi. vel aliqd denoiabile. vl presuppo-
 nens vel vario modo respiciēs actū intelligē-
 di. tamē qz ppter quācūqz opationē intellect?
 circa boiem et albedinē vel alias res. homo di-
 catur albus vel niger vel calidus vel musicus
 et sic de alijs pdicatis nō importātibus actus
 intelligēdi est impossibile. Nūc aut elici cāri
 mouere vel moueri p̄us posterius 7 sic d alijs.
 nō importāt actus intelligēdi nec aliqd respici
 entia actus intelligēdi. sicut intēriōes logice
 importāt. qz ppter nullū actū intelligēdi circa
 aliqd debet dici ip̄s mouere. nisi forte ad actū
 intelligēdi vel elici ab aliquo. vel causari ab
 aliquo nisi falso intellectu. 7 eadē rōne ppter
 distinctionē rōnis nunq̄ debēt talia pdicata
 attribui rei. respectu cuiuscūqz rei. ergo ppter
 nullā distinctionē rōnis debz dici qz intellige
 re elicif ab eēntia diuina. nisi elicere sine omni
 distinctionē rōnis. itaqz distinctio rōnis nihil
 faciet ad h. Et isto pz qz aliud falsū d: ibidē
 quīs nō sit recitatu. s. qz aliqd mouer intelles
 ctum vel volūtate diuinā. qz hoc simplr repu-
 gnat intellectui dīno 7 volūtati moueri a quo
 cūqz obiecto. qz h sonaret i impfectōez. Etia
 falsum est qd d: qz respectus veritatis vel bo-
 ni nō est cognit? ab intellectu. quīs 7c. qā ille
 respectus veritatē cū sit respectus rōnis hz eū
 nō pōt habere nisi eē obiectiū sed nihil hz eē
 obiectiū nisi cognitū vel volitū. qz si sit q̄cūqz
 talis respect? o3 qz terminet actū intelligēdi
 vel volūtāt. Ideo dico alr ad q̄onē qz gene-
 ratio pōt accipi actiue vel passiue. 7 ideo p̄mo
 ostendā qz ppter psonalis nō est pncipiū
 elicitiū gnationis actiue. Secdo qz nec gnā
 rōnis passiue. Tertio qz nullus respectus est
 pncipiū elicitiū vel determinatiū. nec gnatio-
 nis actiue nec passiue. Quarto quid est illd
 quod ē pncipiū elicitiū gnatiois 7 quō ponē
 dum est pncipiū elicitiū. Primū pbo sic. qz
 nihil est pncipiū elicitiū sup̄ius. s. ppter psonalis
 ipius p̄is 7 ipa gnatio actiua sūt idē
 oib? modis ex natura rei. qd alias oñdef. qz 7c.
 Potest tñ hoc modo psuaderi. qm nihil ponē
 dum est esse nō idem in dīms cū aliquo nisi qd

potest esse in alia qdā psona in qua nō est illd
 vel ecōuerso. ppter h em qz eēntia est in filioz
 nō p̄ntas. vel qz eēntia est filius 7 p̄ non est
 filius. iō nō sūt idem formalr eēntia 7 p̄. Idēz
 argumentū est de spiratōe actiua 7 de p̄ntas
 te. s. nihil est p̄ntas psonalis p̄is qn sit gnā-
 tio actiua. nec ecōuerso. nec in alia psona ē p-
 p̄ntas psonalis p̄is qn in eadē sit gnatio acti-
 ua 7 ecōuerso. qz sūt idē oibus modis ex natura
 rei. ppter identitatē realē cū eēntia. qz vñ nō
 est pncipiū elicitiū alterius. Pretea vbi na-
 ta est hri vel esse relatio origis. ibi illa relatio
 origis fundat sup pncipiū elicitiū origis. s. i
 p̄re est relatio origis. qz illa fundat sup pncipiū
 um elicitiū. s. illa nō fundat sup p̄ntatē pso-
 nalē. Tñ qz ipa p̄ntas psonalē ē relatio origis
 Tñ qz fundamētū talis respect? d3 eē absolutū
 qz illa p̄ntas psonalē nō est pncipiū elicitiū
 Scdm pbo. qz idē est pncipiū elicitiū gnā-
 tionis actiue 7 passiue. s. p̄ntas psonalē nō est
 pncipiū elicitiū gnatiois actiue. qz nec gnatio-
 nis passiue. Tertiu pbo. qz null? respect? rōis
 pōt eē pncipiū elicitiū vel determinatiū ali-
 cuius actōis realis. sic nec ens aliqd rōnis. et
 h marie est verū. qn agēs nō p̄cognoscit illud
 quod debet opari. qualr est in dīnis. qz p̄ non
 an cognoscit filiū qz pducit eū. nec etiā respec-
 tus realis pōt eē pncipiū elicitiū vel deter-
 minatiū. sicut p̄us pbatū est. qz null? respect?
 est ibi pncipiū elicitiū vel determinatiū.
 Circa quartū dico qz sicut rō causandi ē illd
 qd exis in aliquo vel in se pōt esse cā effectus
 omni illo qd nō est cā eiusdē effect? circum scri-
 pro. vel qd requirit ad eē alteri? qd nō p̄stitu-
 itur ex ipa causatōe seu causato. ita pncipiū
 elicitiū alicui? actōis vel passionis vel pdu-
 ctōis est illud qd n̄cērio 7 p se requirit ad illā
 pductionē. 7 nō cōstituit nec ex pductōe nec
 ex pducto. Et qz sola eēntia diuina requirit ad
 gnationē actiua 7 passiua 7 spiratōez actiua 7
 et passiua vel saltr solū aliqd absolutū isto mō-
 iō p̄cise aliqd absolutū ē rō eliciedi istas pdu-
 ctiones tam actiuas qz passiuas. Sed qā ista
 eēntia a nulla istarū realr distinguit. 7 sp iter
 pncipiū 7 pncipiātū est realis distinctio. ideo
 eēntia nō ē qd agit. s. est quo agit. Et qz nō ob-
 stāte idēntitate reali inf eēntiā 7 istas pductio-
 nes. tñ p̄f distinctōez realē istarū pductōnū
 inf se p̄stituit cū ipis supposita distincta realr.
 7 iō vñ illoz erit pducēs 7 aliud pductū. ab-
 solutū tñ ē rō eliciedi. qz nihil ē ibi nisi absolu-
 tū p̄ter istas pductōes. Circa pdicta sūt ali-
 qua dubia. Primū. qz videt qz ista pductio nō
 sit elicita. Hoc pbat sic. realitas p̄ntatē nō
 potest esse res qz capiat suā realitatē aliunde.

Secdo
 Septimo
 R̄no auc. ad q
 thones pbat. iiii.
 Prima
 Scdm
 Tertius
 Quarto
 Primū pbat

Secundū
 Tertū
 Quartū
 Primū dubiū
 Probaf p̄mo

si em caperetur pater constitueret formaliter p rem pducta vel elicita accipientem aliunde ori ginaliter entitate. 7 p pns pr erit aliqd origia tum 7 pductu cu sua forma sit pducta 7 origia ra. quod oino erroneu est 7 absurdu. Pretea si gnare sit aliqd elicitu aut elicif ab essentia. aut a patre. no a patre. qz nulla res elicif suuz formale constitutu. Nec ab eentia. qz tuc di stringeret realr ab ipa diuinitate. ide em non elicif se. nec est ca sibi vt sit. Alie rones sunt ad eand conclusionem. qz tn hnt eand difficul tates dimitto eas. Scdm dubiu an possit ve concedi q gnatio passiuua est pducta. pot eniz videri q sic. qz bz simplr esse 7 no a se. qz tuc fi lius haberet aliqd a se nec est in aliquo nisi in filio. q est vere pducta. Sifr sicut eentia se bz ad tres psonas. ita gnatio passiuua ad filiu. qe quid conuenit tribus psonis simul. conuenit eent ric. ergo quicqd conuenit filio puenit gnationi passiuue. q sicut filius pducitur. ita generatio passiuua pducif. Tertiu dubiu. qz videtur q essentia no sit pncipiū elicitiuū sed psona pri mo. qz no agendi potest agere omni alio circū scripto. q sibi verissime competit q sit agens. ergo essentie si sit pncipiū elicitiuū verissime puenit q sit gnans. sed h est manifeste fallum q 7c. Pretea terminus formalis pductois 7 pncipiū elicitiuū pportioant inter se. ergo sicut psona fm pducta est terminus formalis. ita erit pncipiū elicitiuū. 7 p pns non absolutum

Quartū dubiu ē. qz vt q relatio sit pncipiuz elicitiuū n absolutu. Prio. qz oi forme debet aliq opatio. q relatio debet aliq opatio 7 n nisi pductio ad intra. q 7c. Confirmat. qa ppria operatio est a ppria forma. q gnatio que est p pua ipi patri est a ppria forma ipius patris.

Quintū dubiu. qz videt q relatio sit pncipi um determinatiuū saltē. Hoc pbat. qz illud quod est quoquomodo indeterminatū eo mo do quo est indeterminatū ad h q exeat in actū requirit sup se aliquā determinationē. sed eent ria diuina est indeterminata respectu diuerso rum actū elicitorū. ergo requirit aliquam determinationē sed p nihil potest determinari nisi p respectū. q 7c. Pretea quod no est pncipiū formale nisi p hoc q est aliqd suppo siti. nec rō si ex se no determinat se vt sit sup positum recipit aliquā determinationē a supposito ad hoc q sit pncipiū formale. s essentia diuina no est pncipiū formale elicitiuū gene rarōis nisi ex hoc q est aliqd suppositi patris. et no determinat se ex se vt sit suppositū pns. qz tuc no esset suppositū filij. ergo a patre reci pit aliquā determinationē. Pretea qd no potest exire in actū alio circūscripto seipm no

potest determinare ad actiones. sed eentia no potest exire in actū gnationis circūscripto oi respectu. q p respectū determinat. Pretea ome pncipiū pductiuū siue elicitiuū inquitū est illud quo aliqd pducit actiue. est incōpossi bile pducto. q essentia in qtu pater ea pducit actiue est incōpossibilis filio pducto. sed ipsa absolute accepta no est incōpossibilis filio. q ipa vt pncipiū elicitiuū dicit aliquē respectū saltē determinantē incōpossibile filio. Ad primū dico q equocatio est de elicitiuo vel eli cito. Aliquid em dicitur elicitu. qz est aliqd vere p ductum ab aliquo. 7 sic dicim q calor est elici tus ab igne. quis hoc no sit cōiter dictū. Tū no dicimus cōiter q ignis elicif ignē sed pdu cit ignē 7 elicif actū pducēdi ignē. Sifr calor in igne est pncipiū pducēdi calozē in ligno. et est pncipiū elicendi calefactionē q calefacit lignū. Al ter dicitur aliqd esse elicitu. illud quod denomiatur aliqd pducere aliud. sicut calefa ctio dicitur elicita ab igne. qz ignis calefactioē de nominat calefacere lignū. 7 qz p gnatioē acti ua dicitur gnare filiu. ideo dicitur gnatio actiua elicita isto scdo modo. sed n pmo modo. qz generatio actiua no est realitas pducta. sed est simplicif improducta. est tn illd quo formalr aliquid dē generare. 7 hoc est eā esse elicita. qz tn pter eā nihil est nisi eentia. quis ipam essentia no de nominet. vt eentia dicat ea gnare. Dicit tamē elici ab ipa eentia. qz nihil aliud ibi concurrif pter eentia 7 psonam constitutā p ipm gene rare. Ista nio maxime posset confirmari. si vna opinio esset vera de qua dicit in scdo. scz q actio creature no est aliqd quasi mediū iter cam 7 causatū. 7 tuc maxime si actio eēt i agē te. semp agens mutaret ad aliquā relationem tūc in quā diceret illa actio elicita. 7 tamē pre ter terminū absolutū nihil esset pductū. Sifr dicimus q actus creationis elicifur a diuina essentia. et tamen nihil est productus nisi ipsa creatura absoluta. ergo eodē modo potest dici q generatio actiua est elicita. quis non sit producta. Per hoc patet ad argumenta reci tata. Et eodem modo dicendum est ad alia q fiunt q procedunt. ac si poneret q paternitas vel generatio actiua esset producta vel origi nata. quod tamē no ponit. sed de actio elicita modo exposito. Ad secundū dico q gnatio est elicita ab essentia. nec ex hoc sequitur q di stringitur realiter ab essentia. sicut ex hoc q fundatur in essentia. non sequitur q distin guitur realiter ab essentia. Unde cum ista re latio sit productio et econuerso. Ista pro ductionem elicif ab essentia. non est aliud q istam relationem fundari in essentia. Et

Seco

Scdm dubiu Probat pmo

Seco

Tertiu dubiu Probat pmo

Seco

Quartū dubium Probat pmo

Confirmatio

Quintū dubium Probat pmo

Seco

Tertio

Quarto

Ad primū dubiu

Ad primū ar.

Ad scdm

quod dicitur idem non elicit se, verum est idem formaliter. quoniam tamen non sunt idem formaliter non est inconueniens unum esse elicitum et aliud esse elicitum. sic non est inconueniens unum esse absolutum et fundamentum. et aliud esse relationem. non est tamen aliud nisi natura. sed non est idem formaliter. Et si queratur quid sit dicendum de virtute sermonis. Dico quod illud vocabulum elicitum sicut visitatur in quodone raro vel nunquam inuenitur in personis vel sanctis. et ideo videntur dum est eo sicut homines coiterunt. et si variis vario modo vrant. sicut iste doctor aliter quam alii vtitur. quoniam mihi videtur ex dictis suis hic. quoniam certitudine de eis non habet per eo quod in respiciendo dicta sua nunquam ad spatium vniuersi dicitur expendi distinguendum est. et tunc sicut in variis significatōes potest de virtute sermonis vtriusque concedi. et tamen iste sermo mihi apparet ex dictis suis hic non discordat ab alijs nisi in voce. que tamen fuerit in sententia sua nescio. Ad secundum dubium videtur diffinituras magis consistere in verbis quam in re. Si enim illud precise dicatur esse productum quod est terminus productionis. et denotat a productione. sic ipsa generatio passiva non est producta. si autem illud dicatur productum quod est idem realiter cum termino producto et hoc diuersitate reale ad producens qualiter non habet euentia diuina. et ideo non potest dici nec producens nec producta. Si inquam ita sit. tunc potest dici quod generatio et generatio passiva est producta. quod est eadem realiter cum filio producto et distinguitur realiter a patre. et ita non videtur inconueniens attribuere filiationi vel generationi passivae quod quid attribuitur filio propter identitatem reale cum filio. et propter distinctionem ipsius reale a quocumque realiter distinguitur filius. Et si dicatur quod tunc spiratio actiua possit dici producta in filio. Dico quod non. quod quis sit eadem realiter cum filio. est tamen realiter eadem cum patre. et ideo ab eo non producit sicut nec essentia. Per ista siue dicatur vno modo siue alio potest responderi ad argumenta. tenendo enim secundum modum concedenda est conclusio illorum argumentorum. Et posset confirmari iste modus. quia si impossibile filius de nouo produceret. ita tamen quod essentia non de nouo caperet esse. sicut nec anima in relectiua si sub ea de nouo crearetur materia. et ipsa filiatione esset vere producta. quia omne nouum est vere productum. et eodem modo quod est in producto et non in producete. nec in aliquo nisi in producto. quoniam non de nouo producat poterit dici productum. quod cum filiatione sit homini. vere poterit dici producta. Et si dicatur quod si producit. ergo aliquid productione producit. et euentus homini due productiones. Potest dici quod non producit aliqua productione que sit aliquid unum a parte rei quocumque modo distinctum ab illa productione. sed sic creatura crearetur creatio que non est aliquid unum a parte rei modis

Ad secundum dubium

um inter creatorē et creaturā. et tamē realiter creat. sed est huiusmodi conceptus significans diuersimode ipsum deū et rem que creat. connotando diuersa sicut parebit in secundo. ita ista filiatione producat. et tamen sine omni productione media quod dicitur respectu siue reale siue rationis. et tunc filiatione produci non est aliud quam eadem realiter cum filio. et distingui realiter a quocumque distinguitur filius realiter filium habere esse ad eam patris. et tunc non eodem modo accipitur productio cum dicitur generatio passiva producit. Et cum dicitur filius producitur generatione passiva. quod in primo non accipitur productio pro aliquo vno. sed est nomen vel conceptus connotatiuus et non respectiuus sed quod distinguitur a connotatiuo. et in secundo dicitur unam rem que est realiter et formaliter filiatione. et sic accipiunt modo coiter doc. generare vel generationem actiuam vel passiuam. et sic intellexi quicquid prius dixi de generatione et principio elicitiuo ipsius. Tenendo primum modum potest dici quod quoniam habet eadem simpliciter in filio. quod tamen non est terminus productionis. relatio non potest dici producta. Per idem ad secundum quod aliquid conuenit personis quod non conuenit euentis. sicut esse formaliter suppositum conuenit personis quod non conuenit essentis. et ita posset dici in proposito. quia filiatione non est formaliter terminus productus. sed quod sit causa istius locutionis. difficile est assignare. Ad tertium dubium dicendum quod loquendo de generatione sicut coiter loquuntur doctores. scilicet de aliquid re quod distinguitur realiter ab alia in diuinis. sic principium elicitiuum ipsius est precise euentia. non tamen potest dici generans propter identitatem reale cum producto. Ad secundum quod principium elicitiuum et terminus formalis proportionantur quod vtriusque est res. quoniam hoc non semper sufficit. sed non oportet quod omni modo euentia habeat unum quod reliquum. Ad quartum dico quod quoniam euentis apparet quod relatio non est principium elicitiuum generationis. accipiendo generationem pro aliquid vna re. sicut coiter accipiunt doctores. tamen accipiendo generationem illo modo quo accipienda est creatio. difficile est probare quin generatio actiua sit principium elicitiuum generationis illo modo dicte. et quoniam generatio passiva sit terminus formalis eiusdem sed sic non sum locutus de termino formalis generationis prius. distin. v. sed primo modo tamen. Verumtamen probatur quod relatio nullo modo sit principium elicitiuum generationis. Primo sic omnis relatio videtur eque naturaliter respicere suum proprium correlatiuum. ergo relatio spirandi ita naturaliter respicit suum proprium correlatiuum. sicut relatio generantis suum. non distinguunt autem in diuinis productiones per modum nature et voluntatis. nisi quia principium quo productionis aliter se habet

Ad secundum argu.

Ad tertium du.

Secundo dicitur

Ad quartum du.

Ad relatio re. Probat primo

Secundo

Tertio

Prima pba. tertij.

Secunda

Quarto

Quinto

Ad primum argu. post solutione qd si dubij adductu.

Ad secundum

Ad tertium

ad pductione 7 ad productu. qz hoc naturalr hoc libere. ergo no essent tuc due productoes p modu nature 7 voluntatis. Secdo. qz tuc eas de relatio esset principiu sui ipsius. qa in patre no est nisi vnica relatio ad filiu. Tertio. quia tuc pafinitas esset simpliciter pfectior filiatione. pna dupliciter probat. Primo. qz illud quo pducens producit. si no est eiusde ronis cu forma producti. cotinet ea virtualit 7 est pfectior ea ergo si pafinitas est quo pat agit. 7 no est eiusdem rationis cu filiatione. cotinet filiationez virtualit 7 erit pfectior ea. Secdo. qa filiatione no dat filio q agar. nihil eni nec ad intra nec ad extra pducit fili filiatione. q si pater pafinitate agit formalt. pafinitas est aliqd pfectius filiatione. Itē essentia est principiu vel potētia generadi. ergo no relatio agēs. probat primo sic. qd est pfectiois in principio pductiuo no tollit ab aliquo roem principij pductiu. s coicare se i idētitate numerali 7 adeqta coicare rone ponit pfectionē in principio pductiuo. q hoc no tollit ab aliquo roez principij pductiu. sed si deus p iposibile generaret aliu deū. 7 ille alius tertiu. deitas poneret principiu pductiuū alterius 7 no relatio. qz tuc nec coicaret se in idētitate numerali nec coicaret se coicatioe adequata sibi in roe principij pductiu. qz diuinitas posset esse principiu alterius coicatiois puta facte p iposibile scdo do. ergo cu modo deitas coicetur i idētitate numerali 7 coicatioe adequata sibi. ita q in deitate no pot ee alia coicatio nūero eiusde rōis cu ista. sequit q multo magis poneret nūc absolutū esse principiu pductiuū q tuc poneret. Secdo sic. aliqd absolutū est rō formalis qua agēs agit. pbatio pnc. qz imposibile ē agēs continere tminū formalē pductiois. nisi agar forma cō pfecta si vniuoce vel pfectiori si equoce. i diuinis aut nihil ē pfectiū absoluto. qz absolutū est formalit infinituz. relatio aut no. qz. Itē arguit sic. relatio non est principiu nec terminus actiois. v. pbificorū. Sed qd sit de pclusionē. rōes iste no pcludit. Prima no. qz pcedēdu est qz naturalit 7 eque necrio productū spūssanc? sicut filius. Nec pof hoc dicit spūssanc? pduci magis p modū voluntatis q fili? qz spūssanc? no pduccet naturalit. Ad scdm argumētū p3. q illa gñatio no esset aliq relatio in patre ad filiu. si cur nec creatio est aliq relatio dei ad creaturā s illa relatio diceret pncipalit pinitatē 7 pncz cōnotādo ipm filiu. sic creans dicit pncipalit ipm deū pnotādo creaturā. cui? esse sequit ad esse dei. Tertiu min? valet iter oia. qz qncūqz aliq sūt alteri? 7 alteri? rōis. no min? se hnt sic

pfectius et impfectius. q si vnu eēt pductiuū alterius. qz sicut oīsuz est pns. de rōne productis. nec est q sit pfectius nec impfectius ipso pducto. 7 ita si paternitas 7 filiatio no sint eiusde rōnis. sequit p illā rōem q vnu sit pfectius alio. Similr sequeret q essentia eēt pfectior relatioe quod est manifeste falsuz. quia tuc relatio esset impfectior eēntia. qd ē falsuz. qz nihil est impfectius in deo. pna p3. qz rōe qn pncipiu pductiuū no est eiusde rōnis cum forma pducti. illud quo agēs agit est pfectius et cotinet formā pducti virtualr. eadem ratōne erit pfectius omni eo. 7 cotinebit virtualr omne illud qd no est eiusde rōnis cum rōne pducedi. nec est terminus formalis. Hoc p3 per ipsuz alibi. vbi accipit istaz ppōnem nulla entitas simplex habet p generationez nisi sit terminus formalis eius. vel saltē contenta sub termino formalis. q si essentia sit terminus formalis et no relatio sic contenta. silt in essentia. 7 p pns erit impfectior ea si pdicta rō sit bona. Dico q sine pinitas sit pncipiu elicitiuū generatiois siue no. no est pfectior filiatione ppter idētitatem realē vtriusqz cu eadē eēntia nūero. Si dicat q si no sit eiusde rōnis. 7 sit pncipiu elicitiuū. cotinebit virtualr filiationē. Dico q cotinere virtualr aliqd potest ppetere impfectior. quia cotinere aliquid virtualr no est aliud q hoc esse pncipiu elicitiuū pductiois. 7 illud eē terminū. 7 h potest ppetere eque perfecto. et ideo concedendū est q causa vniuoce ita conterminat virtualr effectuz suū sicut causa equiuoca. Ad scdm pbatōne in illo argumento dico q qntis filiatione. nihil ageret. no sequeret q filiatio esset impfectior pinitate. sic no sequit filius no gnat. qz impfectior pte 7 h vtrobiqz ppter idētitatē realē oim cu eadē eēntia nūmero. Ad aliud d. breuiter q si vn? deus gñaret aliu deū. tuc deitas esset ratio generandi. qz nulla foret relatio talis que posset ee ratio generadi. si tñ esset ibi relatio eadem realiter cum essentia. posset cōcedi q tam eēntia q relatio foret ratio gñandi. Ad aliud patz pns. dist. v. si tñ teneat q nullo modo relatio sit pncipiu elicitiuū potest respōderi ad rationes qz no quelibet forma habet operationē talez. nec oportet q ppria opatio sit a ppria forma 7 maxime qn ipamet opatio est ppria forma. ita eēt i pposito. qz illa opatio eēt ppa forma suppositi illo mō q ē ibi ppa forma. Ab vltimū argu. p illa opinioe diceret leuif q aliq relatio pot ee pncipiu 7 tmin? actiois. sic p3. qz relatio pot esse pncipiu motus ad intellectozes sui ipsius. 7 ad volitionē sui ipsius. qz tñ sit intellect? pbi alias patebit. Ad qntum dubium dico.

Ad scdm pba.

Ad quartū

Ad quintū

Ad vltimū

Ad quintū du.

q̄ siue relatio sit p̄cipiūz elicitiūz siue nō. nō est p̄cipiūz determinatiūz. q̄a vane ⁊ sup̄flue ponūtur tales respectus determinātes. si em̄ tales respectus ponātur ad huc essentia est in determinata ad illos respectus. cuius illa fm̄ se ⁊ absolute sit vnica et respectus sint plures. q̄ oportet q̄ determinet ad alios respectus per alios respectus. ⁊ sic in infinitū vel si p̄t ex se determinari ad plures respectus eadē rōe poterit ex se determinari ad illos actus. et ita sup̄flue ponūtur tales respectus. Ad p̄mū in cōtrariū dico. q̄ id determinatū est duplex. q̄dāz est indeterminatū q̄d est illimitatū ⁊ cōe: q̄d dā est indeterminatū. q̄ nō est ex se sufficiens p̄rio modo indeterminatū nō recipit aliquā determinationē. q̄ nūq̄ debet esse determinatū. sed semper debet esse illimitatū ⁊ cōe. sicut sol est indeterminat⁹ ad p̄ducēdū plures effectus. ⁊ per hoc q̄ p̄ducit vnū effectū nō limitatur ad illū. nec sibi appropiat sed essentia liter manet indeterminat⁹. ⁊ isto modo est eēntia indeterminata. Aliter dicit̄ indeterminat⁹. q̄ nō est ex se sufficiens ad aliq̄d sed cū vno facit determinate vnū. vel determinat ad vnū ⁊ per aliud: aliud. sicut voluntas ante actus oēm volēdi est indeterminata: ad mouēdū cor pus tali motu vel tali. q̄ ex se sine volitōe determinata nō erit. nec p̄t esse sufficiens ad creūdus in istū actū vel illū. ⁊ ideo p̄ istā volitōe determinatur ad istū effectū. ⁊ per aliā volitōne determinatur ad aliū effectū. ⁊ tūc b. ne req̄ritur aliq̄d determinatū. s̄ nō oportet q̄ semp̄ illud determinatiūz sit receptū in aliquo determinato. sed aliquādo p̄t esse aliquid extrinsecus. puta alia causa partialis extrinseca nec cessario requisita. sed isto modo nō est essentia indeterminata. sed tm̄ p̄mo modo. Ad sc̄dm dico. q̄ posito q̄ essentia nō esset p̄cipiūz formale. nisi ex hoc q̄ est aliq̄d suppositi. bene req̄reretur aliquid aliud ad hoc q̄ essentia esset p̄cipiūz formale. nō tanq̄ determinatiūz et p̄uūz generationi. sed tanq̄ actio vel productio cui⁹ illud p̄cipiūz formale deberet esse p̄cipiūz elicitiūz. q̄ nihil est in supposito nisi essentia: ⁊ illa generatio cuius est p̄cipiūz elicitiūz. ⁊ ideo q̄n dicit̄ q̄ essentia nō est p̄cipiūz formale. nisi vt est aliquid suppositi. ista p̄positio p̄t intelligi ⁊ bene ⁊ male. si em̄ intelligat̄ q̄ requiritur aliquid suppositi tāq̄ p̄uūz supposito vel generationi. sic est simpliciter falsa. q̄a nihil est p̄uūz nec aliq̄d quocūq̄ modo distinctū a supposito ⁊ a generatiōe illa nisi essentia p̄cise. Si aut̄ intelligatur q̄ nō est p̄cipiūz elicitiūz sine supposito. verū est. sic em̄ nihil est causa sine causato. non tm̄ illud

Ad p̄mū argu.

Ad sc̄dm

causatu est determinatiūz cause ad illū causa tum. Unde sicut nihil p̄t eē causans formale sine causato. ⁊ tm̄ causatu nō est elicitiūz nec determinatiūz sed est effectus productus. ita eēntia nō p̄t eē p̄cipiūz elicitiūz sine generatiōe. ⁊ ideo sine supposito. ⁊ tm̄ nec suppositum nec ḡnatio nec aliquis respectus est elicitiūz nec determinatiūz. sed generatio ē actio elicita modo p̄dicto. ⁊ suppositū est p̄stitutū p̄ illam generatiōe. Ad tertiū dico. q̄ illud quod nō p̄t exire in actū omni alio circūscripto qd nō est actus. nec constitutū per actum nō potest se determinare ad actū. nūc aut̄ eēntia potest eē p̄cipiūz elicitiūz circūscripto respectu qui nō est actus intelligēdi. nō tm̄ sine actu ḡnandi. Ad vltimū dico q̄ singulare ē in deo q̄ p̄cipiūz p̄ductiūz nec inq̄tum p̄cipiūz nec aliquo modo est incōpossibile p̄ducto. sed est ip̄z productū. q̄uis nō formale. Tm̄ bec est falsa. eēntia vt in p̄e est incōpossibilis filio producto. vel eēntia sub respectu p̄nitatis est incōpossibilis filio. q̄ oīs tales sup̄t cū talibus reduplicatiōib⁹ s̄ cut alias est dictum inferit̄ q̄ absolute eēntia est incōpossibilis filio. ideo sunt simplr̄ false. Ad p̄mū p̄cipale dico q̄ eēntia est in filio. ⁊ nō est im p̄dita. ⁊ tm̄ nō sequit̄ q̄ p̄t ḡnare. q̄ ip̄a eēntia constituit cū actu generādi ip̄m patrem. nec valet. est in filio. q̄ p̄t in actū ḡnandi. ita q̄ filius possit postea ḡnare propter distinctiōnem realē p̄nitatis ⁊ filiationis. ⁊ q̄ cū ip̄s eēntia p̄stituit distincta supposita. Ad sc̄d⁹ dico q̄ oīs productio est a p̄cipio distinctiō tanq̄ ab ip̄o quod producit. non tanq̄ ab illo quo producit.

Ad tertiū

Ad quartū

Ad p̄mū p̄n.

Ad sc̄dm

Questio II

Secundo quero
 Vtrū absolutū sub rōne eēntie. an sub rōe aliq̄ attributali sit potētia ḡnandi. V sub rōne attributali videt̄. q̄ oīs actus dicēdi ē ab aliquo sub rōe intellect⁹ ⁊ eliciēs actū dicēdi ē aliq̄d sub rōne intellect⁹. s̄ fili⁹ productū actu dicēdi. q̄c. Ad oppositū nihil ē absolutū in diuinitis nisi eēntia. q̄ potētia ḡnandi si sit absolutū erit eēntia sub rōe eēntie. Ad istā q̄onē dicūt aliq̄ q̄ eēntia sub rōe eēntie nō est imediata ⁊ proximū p̄cipiūz elicitiūz ḡnatiōis v̄ potētia ḡnandi. Sc̄do q̄ intellect⁹ ē imediata ⁊ proximū p̄cipiūz elicitiūz. Tercio q̄ volūtas nō. Quarto q̄ nō intelligere nec act⁹ intelligēdi p̄mū probat̄ sic. vt p̄t elici ex dict̄ suis q̄ si eēntia eēt imediata ⁊ proximū ⁊ p̄cise sub rōe eēntie p̄cipiūz elicitiūz ḡnatiōis. eadem ratione ⁊ spiratiōis. ⁊ p̄sequēs in principio

In oppositum

Opinio p̄ma p̄mo videt̄

Sec̄do Tertio Quarto p̄mū p̄bat

Libri primi

elicitiuo istarū duarū pductōnū nulla penit^r
 eēt distinctio. p̄ns est falsū. q̄z añs. falsitas cō
 sequētis p̄z 7 pbant aliqui sic. ois p̄sitas ad
 ducit ad vnitatē vel ad paucitatē tantam re
 quantā potest reduci. ergo pluralitas actiuo
 rum p̄ncipioꝝ reducet ad vnitatē vel ad rāā
 paucitatē ad quantā reduci potest. sed nō pōt
 reduci ad aliquod vnū p̄ncipiū. pductiuū. q̄a
 p̄ncipia pductiua que sunt natura et volūtas
 hñt oppositos modos p̄ncipiādi. q̄z alterū in
 clinat ex se ad agendū naturālī alterū libere
 in sua potestate h̄z pducere ita q̄ ad hoc ex se
 nō naturālī inclinā. si autē reducere ad aliqd
 vnū p̄ncipiū pductiuū illud haberet determi
 nate alterū modū p̄ncipiādi. vel em̄ esset ex se
 pductiuū determinate p modū nature vel nō
 ex se determinate. sed libere 7 ita p modū vo
 luntatis. ergo nō possūt reduci ad paucitatē
 minorē q̄ ad dualitatē p̄ncipiū sc̄z pductiuū p
 modū nature 7 p̄ncipiū pductiuū p modū volū
 tatis. Secdo ponit. q̄ eēntia 7 intellectus sunt
 totale p̄ncipiū. dicēs sic. Hoc totū intellectus
 habēs obiectū actu intelligibile sibi p̄ns. ha
 bet rōem memoriē p̄fecte in actu p̄mo qui sc̄z
 est immediatū p̄ncipiū actus secūdi 7 notitiē
 genitē. In hoc autē p̄ncipio quod est memoria
 concurrūt duo que vnū p̄ncipiū constituūt to
 tale. videlz eēntia in rōe obiecti 7 intellectus
 quoꝝ vtrūq̄ est quasi partialē p̄ncipiū resp̄cū
 pductionis adēq̄te huic totali p̄ncipio. sic er
 go p̄ncipiū pductiuū est tam eēntia q̄ intelle
 ctus. Tertiu p̄bat. q̄ p̄ncipiū pductiuū vni
 rōnis in diuinis nō potest habere duas pduc
 ctiones. nulla em̄ pductio est ibi nisi vni^r ras
 tionis. q̄ adequata. q̄ cū sp̄s sanctus pducit
 p modū volūtatī. vt p̄ncipiū pductiuū fili
 us nō sic pducitur. Quartū declarat. q̄ me
 moria in patre est p̄ncipiū opatiuū p̄ns. quo
 sc̄z vt actu p̄mo pater formalī intelligit. est eē
 eadē memoria p̄i p̄ncipiū pductiuū quo p̄at
 ex̄ns in actu p̄mo pducit vt est in actu secūdo
 notitiā genitā. 7 actus p̄mus p̄or est sc̄do p̄o
 ritate originis. 7 ideo nō fundat actus pducti
 uis sup actū eēntialē qui p̄sistit in actu sc̄do.
 videlz qui est opatio quasi sup rōem formaleꝝ
 eliciendi illū actū. sed quodāmodo p̄tigit il
 lum actū. q̄ actus prim^r q̄ est opatiuū 7 pduc
 tiuū est rō p̄ficiēdi in actu sc̄do suppositum
 in quo est quodā ordine p̄ns q̄ intelligat pduc
 ti illud quod pducit. operās em̄ 7 pducēs per
 illud p̄ncipiū p̄ns est opans q̄ pducens. Ex
 emplū si lucere poneret aliqua opatio in lumi
 noso. et illuminatio poneret pductio luminis
 a luminoso. lux in luminoso est p̄ncipiū quo.
 et respectu opationis que est lucere. 7 resp̄ctū

Scdm p̄bat

Tertiu p̄batur

Quartū p̄bat

Sententiarum

pductōis que est illuminare. nec tamē lucere
 que esset opatio esset rō formalī illuminatiōis
 que est pductio. sed eēt ibi ordo quasi effectiuū
 ordinatoꝝ ad eandē cām eōem amboꝝ. a q̄
 immediatus p̄cedit vn^r effectus q̄ alius. Ita
 in p̄posito ad eundē actū p̄mū q̄ est memoria
 p̄ns ordinē quēdā intelligunt h̄re intelligere
 quod est opatio p̄ns. et dicere qd est pducere
 p̄ns respectu notitiē ḡnate. nō talē ordinē. q̄
 intelligere p̄ns sit causa vel p̄ncipiū elicitiū
 dicere vbi. sc̄z q̄ immediatus intelligere sit p
 ductū a memoria p̄ns. q̄ dicere vel verbus sit
 pductū ab eodē. Cōtra istā opinionē posset
 argui p dicta in .ij. dist. vbi p̄batū est q̄ nulla ē
 talis distinctio inter eēntiā 7 quodcuq̄ abso
 lutū i do. 7 p̄ p̄ns vt aliqd absolutū sit rō gene
 randi. oꝝ q̄ illa eēntia 7 nihil absolutū quocū
 q̄ modo ab eēntia sit p̄ma rō ḡnandi. Cōtra
 etiā rōem argutū est p̄ns. vbi p̄batū est q̄ ta
 les oppositi modi p̄ncipiādi possunt p̄petere
 eidē respectu diuersoꝝ. Secdo posset argui.
 q̄ sicut p̄babit postea sp̄s sanctus pducit na
 turaliter 7 nō libere. distinguēdo libere cōtra
 naturālī. P̄terea. posito q̄ tales oppositi
 modi p̄ncipiādi nō possent cōpetere eidē. ad
 buc nō p̄bare in r̄ctū. sc̄z q̄ in diuinis eēt due
 pductiones. q̄ nō est incōueniēs q̄ vnū op
 positōꝝ reducā ad reliquū. q̄ q̄tūcūq̄ essent
 oppositi modi p̄ncipiādi 7 nō possent compe
 tere eidē. nō esset incōueniēs q̄ modus vnus
 reducere tali reductōe ad reliquū. et ita non
 obstante illa rōne. possz poni in deo tm̄ vna p
 ductio. Contra sc̄dō etiā argutū est p̄ns. q̄
 nō est talis distinctio ibi inter intellectū 7 ob
 iectū tanq̄ inter absolutū. sed om̄e absolutum
 est ibi formalī intellectus 7 voluntas 7 h̄mōi.
 Cōtra etiā sequētia argutum est p̄ns. ideo
 transeo modo. Cōtra istū modū ponēdi pater
 bit infra. dist. x. Contra tertiu vnū pductiuū
 vnus rōnis pōt habere plura pducta 7 vnus
 rōnis 7 alterius rōnis. ergo nō obstante q̄ vo
 lūtas sit vnica. poterit eē pductiua plurimū
 suppositoꝝ in diuinis. 7 p̄ p̄ns quis sit produ
 ctiva sp̄s sancti poterit esse productiua filij.
 nisi aliud obstaret. P̄terea nō magis est incō
 ueniēs aliqd pducēs libere cōcurrere ad pduc
 tionē alicuius naturālī pducti. q̄ aliqd pduc
 ens naturālī cōcurrere ad pductionē alicui^r
 libere pducti. sed fm̄ istos ad pductionē sp̄i
 tus sancti p̄currit natura. q̄ nō agit nisi mō na
 ture. 7 sp̄s sanctus libere pducit. q̄ assumptū
 pater p istos. q̄ ipi dicūt q̄ sicut intellect^r ha
 bens obiectū intelligibile sibi p̄ns est pducti
 uis vbi. ita volūtas h̄ns obiectū cognitū sibi
 p̄ns est p̄ncipiū cōicādi sp̄i sancto naturā.

ppugnat opi.

D
Contra scdm

E
Cōtra tertiu

ergo qua rōe ponit q̄ obiectū p̄ns in mēoria
 cōcurrit ad p̄ductionē n̄bi. sicut partiale p̄nci-
 pium. eadē rōe ponit q̄ obiectū cognitū cō-
 currit tanq̄ partiale ad p̄ductionē sp̄s sancti
 Præterea volūtas si nō cōcurrat tanq̄ p̄nci-
 pium partiale. aut hoc est p̄pter sufficientiā ⁊
 p̄fectionē intellectus. qua sufficientes est sine oī
 alio ad p̄ducendū n̄bum. aut p̄pter posteriori-
 tatem ipsius volūtaris vel actus sui respectus
 actus ipsius intellectus. aut q̄ actus intellectus
 nō est natus eē a volūtare. Non p̄pter primū.
 q̄ eadē rōe deberet poni q̄ solus intellectus
 vel sola eētia esset p̄ncipiū p̄ductiū n̄bi. q̄a
 neutrum pōt esse p̄ncipiū insufficientes nec impfe-
 ctum. ⁊ tñ ip̄e ponit q̄ ad p̄ductionē n̄bi con-
 currit tam natura q̄ intellectus. q̄ nō obstante
 ipsa p̄fectione intellectus pōt convertere ipsa
 volūtas. Nec p̄pter scdm q̄ fm eū tam volun-
 tas q̄ actus suus p̄cedit origine actū p̄ducendi
 n̄bum. Si dicatur q̄ sicut actus volēdi p̄-
 supponit actū dicēdi. ita actus p̄ducēdi ipsius
 volūtaris p̄supponit actū p̄ducēdi ipsius intel-
 lectus. ⁊ ita volūtas nullū actū p̄ducēdi pōt
 habere nisi post actū dicēdi. ⁊ ita nō pōt ante
 eē p̄ncipiū p̄ductiū cuiuscūq̄. Lōtra q̄trūcū
 q̄ aliq̄s actus p̄ducendi ipsius volūtaris p̄-
 supponeret aliq̄e actū ip̄s intellectus. q̄a
 tñ fm istos idem potest eē p̄ncipiū pluriū or-
 dine quodā. nō est incōueniēs q̄n volūtas cō-
 currat p̄mo cū intellectu ad actum dicēdi. ⁊
 post intellectus p̄currat cū volūtare ad actus
 spirandi. ⁊ ita saltē nulla posterioritas ipsius
 volūtaris ⁊ actus sui eētialis impedit q̄n vo-
 luntas sit p̄ncipiū p̄ducendi n̄bū. Nec tertiu
 impedit. q̄ saltē actus intellectus aliq̄s natus
 est esse a voluntate. ⁊ maxime qui p̄supponit
 vni actū intellectus ⁊ etiā vni actū volūtaris
 Pater h̄ in nobis manifeste. ⁊ fm istos et fm
 veritatē. sed fm istos actus dicēdi p̄supponit
 tam actū volūtaris q̄ actū intellectus eētia
 lem. q̄ nō est incōueniēs q̄ sit a volūtare tanq̄
 a p̄ncipio elicitiuo. quāsi alius actus volūtaris
 sequeret illū actū dicēdi. Contra quartū. vi-
 det q̄ actus intelligēdi sit p̄ncipiū quo. sicut
 ip̄e intellectus vel eētia. Primo. q̄ sicut in
 creaturū nihil absolutū nec rior eētialis p̄sup-
 ponat alteri absoluto nisi sit eius cā in aliquo
 ḡnē cause fm istos. ita in d̄nis nihil p̄suppo-
 nitur actū p̄ductiū. nisi habeat rōem p̄ncipij
 respectu illius. q̄ cum fm istū actus intelligē-
 di p̄supponit actū dicēdi fm eos op̄z q̄ habe-
 at respectu illius aliq̄ā rōem p̄ncipij. ⁊ ideo
 sic alias p̄batū est. q̄n cūq̄ aliq̄ effectus eētialis
 ordinant. semp̄ p̄or effectus h̄z rōem cause re-
 spectu posterioris. Præterea arguo p̄ argu-

mentū istius sic. quicq̄ de rōne sua formali ⁊
 p̄ncipiū p̄ductiū in quocūq̄ ē sine impfectō-
 ne. in eo est p̄ncipiū p̄duct. vni. sed actus intel-
 ligendi ex rōne sua formali est p̄ncipiū p̄ducti-
 uum habitus. q̄ in quocūq̄ ponat sine impfe-
 ctione in eo erit p̄ncipiū p̄ductiū. sed in deo
 est sine impfectōe. q̄ in eo erit p̄ncipiū p̄ducti-
 uum. ⁊ nō nisi n̄bi. q̄ ⁊c. Illud argumentū erit
 bonū. si argumentū suū valet p̄ quod p̄bat q̄
 intellectus h̄ns actu obiectū intelligibile si
 bi p̄ns est p̄ncipiū p̄ductiū notitie genite.

Ideo aliter r̄ideo ad questionē p̄ter ad pre-
 cedētia q̄ tñ in diuinis sit p̄cise eētia. ita q̄
 nō est ibi aliquid absolutū quocūq̄ mō ex na-
 tura rei distinctū. vel nō idē cū eētia ⁊ dictū
 est in p̄cedenti questione q̄ aliq̄ absolutū ē
 p̄ncipiū elicitiū. Ideo dico q̄ eētia sub rōe
 essentie est p̄ncipiū elicitiū ḡnariōis verbi
 Tñ p̄ dictis aliq̄bus cōibus q̄bus d̄: q̄ filius
 p̄cedit p̄ modū intellectus nō p̄ modū volūta-
 tis. ⁊ sp̄s sanctus cōuerso p̄ modū volūtaris
 et nō p̄ modū intellectus. Dico q̄ intellectus
 et volūtas multiplex accipiunt. Vno modo q̄
 intellectus dicat p̄cise aliq̄ absolutū in deo.
 nihil notionale determinate cōnotādo. ⁊ eodē
 modo volūtas dicat ⁊c. Alio mō q̄ dicat ali-
 quid absolutū aliq̄ determinatū notionale
 p̄notādo. Et eodē mō pōt distingui de intelli-
 gere ⁊ velle ⁊ ceteris attributis. Et nō est ista di-
 stinctio alicui q̄d est in deo quasi aliq̄ d̄ deo
 possit sic ⁊ aliter accipi. sed est distinctio p̄dicatis
 liuz de deo q̄ nō sunt deus. Primo mō dico q̄
 intellectus est p̄ncipiū cuiuscūq̄ p̄ductionis ⁊
 sicut volūtas. q̄ ip̄a volūtas est simpl̄ indistin-
 cta ⁊ ab eētia ⁊ ab intellectu. et ideo quicq̄
 attribuit vni ⁊ alteri. si tñ intellectus ⁊ volun-
 tas distinguerent in creaturū. nō eēt noīa sy-
 nonima p̄pter cām p̄ns dictā. sed isto mō non
 loquunt de intellectu ⁊ volūtare recte loquē-
 res de eis. q̄n attribuit aliq̄ volūtati ⁊ nō in-
 tellectui ⁊ cōuerso. ⁊ isto mō p̄cedo q̄ eētia
 est p̄ncipiū elicitiū. ⁊ sicut intellectus ⁊ volūtas
 et actus intelligēdi ⁊ actus volēdi ⁊ sic de oī-
 bus talibus attributis dico. q̄ de quolibz istoz
 verificat eē p̄ncipiū elicitiū nō p̄ se sed p̄ re-
 puta p̄ dina eētia. Secdo mō intellectus con-
 notat ip̄am ḡnariōē ⁊ volūtas ip̄am spiratō-
 nem. tūc q̄n d̄: q̄ filius p̄cedit p̄ modū intelle-
 ctus. ⁊ sp̄s sanctus p̄ modū volūtaris. vel intelle-
 ctus est p̄ncipiū p̄ducēdi n̄bū. ⁊ volūtas ē p̄-
 ncipiū p̄ducēdi sp̄s sanctū. Vel p̄ducit filiū
 p̄ intellectū. ⁊ sp̄s sanctū p̄ volūtare. ita q̄ sp̄
 in h̄mōit in talibus q̄ simpl̄ sūt eā pol-
 lētes. si bñ intelligant p̄dicata attribui intelle-
 ctui ⁊ volūtati tanq̄ p̄ncipio elicitiuo. tūc dico

5
 Rūso auctoris

¶
 Contra quartum

Libri primi

Ex usu loquentiu. cu dicitur intellectus est pncipiū pducēdi vbi. ista pōt distingi quū forte nō de virtute sermonis. eo qd pōt implicari pseitās aliqua vel nulla. si nulla. tūc debet concedi qd intellectus ē pncipiū pducēdi vbi et spūsanctū. et sicut volūtas. qd tūc equaler isti pncipiū pductiuū verbi est pncipiū pductiuū et verbi et spūsancti. Et alia valet istas pncipiū pductiuū s. est pncipiū pductiuū vtriusq. Si autem implicet aliq pseitās. ita tūc qd sit cōditio totius pponis. tūc vel implicat pseitās pmo mō dicitur p se pmo mō. Si pmo mō. tūc ē h falsa. intellectus est pncipiū pducēdi s. et h vera. intellectus est pncipiū pducēdi verbus. et ecōuerso est de volūtare qd volūtas est pncipiū pducēdi spūsanctū. et nō pducēdi verbum. qd h est vera p se pmo mō pductiuū vbi est pncipiū pductiuū vbi. illo mō quo p dicitur eiusdē de se est p se pmo mō. et isto eodē mō est h vera. pncipiū pductiuū vbi est pncipiū pductiuū. s. et iste due valēt istas duas. intellectus est pncipiū pducēdi vbi. intellectus est pncipiū pducēdi s. s. iō vna est vera et alia est falsa. et isto mō accipiūt omēs tales ppositōes qd aliqd negant de volūtare respectu vbi. et pcedūt de intellectu respectu vbi. et ecōuerso de volūtare si bene loquunt. qd aliter dicerent simplr falsuz. Si autē implicet pseitās scōdo modo sic pōt aliquo mō negari et cōcedi sicut pūs. qd h nō est pprie p se scōdo mō pncipiū pductiuū verbi est pncipiū pductiuū spūsancti. Nec est h pprie p se scōdo mō pncipiū pductiuū verbi est pncipiū pductiuū spūsancti vel verbi. et ita oia talia negant ab istis terminis. scz intellectu et volūtare. possēt tūc cōcedi extēsiue loquēdo de cētia. Exēplum istoz p r3 in creatur. supposito cū qd sol sit pductiuus et vniuersus et plante. et impono duo noia qd simplr sunt synonyma. cū hoc qd ego dico vis pductiua plante et vis pductiua vniuersi. scz a b. ita qd iste due o rones vis pductiua plante et vis pductiua vniuersi sint diffinitōes expmēntes qd nois ipius a et b. tūc h posito cōceditur qd a producit plantā et nō vermē. et ecōuerso de b. et sicut qd sol producit plantā et nō vermē. et ecōuerso de b. et tūc cōcedit qd sol producit et plantā et vermē. et h sic est intelligēdū qd producere plantā vel posse producere. plantam et vermē p dicitur de sole p se scōdo mō. et nec de a nec de b. p dicitur p se scōdo modo. Sicut posse producere plantā p dicitur per se pmo modo. de a. et nec de b. nec de sole. ecōuerso ē de b respectu posse producere vermē. Ista forte non possent dici de virtute sermonis. sed auctores qd cā breuitatē licitū est vti multū vocabulā

Sententiarum

q vulgus vraf. sic in diuersis dicit vtebantur. Et iō breuit dicit qd qd est absolutū in diuinitas est pncipiū elicitiuū tā gñatiōis verbi qd spiratōis spūsancti. nec aliq distinctio penitus alia ab ipis pductōib. vel psonis pstitūtis requirit ad distinctiōe istarū emanatiōnū. et iō oēs opi. dicētes qd distincte emanatiōes p supponūt aliquā distinctiōez i pncipijs elicitiuis siue ex natura rei siue ex opatiōe intellectus. siue quocūq. mō. sunt simplr flē. et ipossibiles. Iō q dicit qd iste pductōes fundātur i actib. cēntialib. simplr flm dicit. qd nulli sunt ibi actus cēntiales. h tūc est ibi vna cēntia. qd realr et formalit oib. modis est intellectus et volūtas. et intelligere et velle sic dicitur est p. et iō qd negat ab h termino intellectus. et cōcedit de h termino volūtas vel ecōuerso. et sicut qd pcedit de h termino cēntia et negat ab alijs vel ecōuerso. totū debet intelligi. ppf diuersa cōnotata p istos terminos. vel ppf diuersos modos sicut carbo reumaticos in talib. et usu loquentiu subintellectos. Per h mōdo ad formā qstōis. qd cēntia sub rōe cēntie est pncipiū elicitiuū. et nō h rōe aliquid attributi. qd aliqd attributū sit pncipiū elicitiuū. qd sic dicitur est pūs. nullū attributū est diuina cēntia. nec aliqd reale i diuinitas tūc de aliquo attributo p dicitur esse pncipiū elicitiuū p se pmo mō. nō p dicitur de cēntia sic declaratū est. et h qd iste terminus intellectus vel volūtas aliqd cōnotat qd nō cōnotat iste terminus cēntia. Ad rōes alterius opi. dico. qd pluralitas pncipioz elicitiuoz reducitur ad vnitatē. s. ad dicitur essentia. Et qd dicit. qd sunt oppositi modi pncipiadi. Rūdeo pmo. qd quīs cēnt oppositi modi pncipiadi respectu eiusdē. nō tūc respectu diuersoz. et ita quīs cēntia diuina vniuersa et oib. modis indistincta. nō possēt hie illos oppositos modos pncipiandi respectu eiusdē. possēt tūc respectu diuersoz. Scōdo dico qd deficit argumentū. qd quīs essent oppositi modi pncipiadi. vni tūc possēt reduci ad aliū hoc p r3. qd semp vniū oppositoz qd nō pnt ppetere eidē vniū est pfectiōis et aliud impfectiōis et de talib. semp impfectius reducitur ad pfectū. I si isti modi pncipiadi sint oppositi et nō pnt cōpetere eidē. vni illoz erit impfectiōis alio et reducet ad pfectiōe. Tertio deficit argumentū. qd ita naturalit pducit spūsanctis. sicut filii et nō magis libere. nisi nimis extēdēdo nomē libertatis. Ad aliud argumentū pro alia pclusionē dico. qd volūtas nō h m qd accipit cōnotatue erit pncipiū pducēdi verbi. Nec est incōueniēs qd vniū pncipiū vniuersi sit pncipiū elicitiuū diuersarū pductionū. Ad primū pncipale p r3. quo mō actus dicitur est actus intelle-

Ad rōnes opi.

Ad secundū

Ad pncipale

et us et nō est act' volūtatis. q' aliquo mō p se p'dicat de intellectu. quō nō p'dicat de voluntate, accipiēdo istos terminos cōnotatiue.

Questio tertia.

Questio III

Ratio Prima ratio

Secunda

Tertia

Quarta

Impugnā rōes Prima

Tertio queritur potētia gñandi possit cōicari filio a patre. Et videt q' sic. ois pfectio simplr cōicatur filio a p're. sed gñatio est pfectio simplr. g' rē. Ad hoc est manifesta. q' alit' eēt aliq' pfectio simplr in p're que nō eēt i filio. Ad hoc p'z. q' agere est pfectio simplr. g' mlto fortius gñare erit pfectio simplr. cuz agere sit cōe deoz creaturis. et gñare sit ppriū soli deo.

Ad questionē d' q' potētia gñandi non pōt cōicari filio. ita q' generet aliū filiū. q' nō pnt esse plures filij in dimis. Et pbat b' p q' tuoz rōnes. quarū pma sumit ex parte relationum quib' plone distinguunt. q' nō possunt eē plēs filiatioēs nisi fm materialē earū distinctionē q' forme vn' sp'ei nō multiplicant nisi fm materias q' nō est in dimis. ideo in dimis nō potest eē nisi tm vna filiatio. et filiatio subsistēs non posset eē nisi vna. Scda rō sumit ex parte p' cessionū. q' deus oia intelligit et vult vno simplic' actu. Unde nō pōt eē nisi vna psona pcedens p modū ubi qd' est fili'. et vna tm p modū amous q' ē sp'issanc'. Tertia sumit ex modo pcedēdi. q' p'fōe pcedūt naturalr. natura autē determinat ad vnu. Quarta sumit ex pfectōe diuinarū psonarū. ex b' em est pfectus fili'. q' a tota filiatio dina in eo p'inet. Sz iste rōnes nō valēt. Prima nō. q' arguit ex falsis. Nec est falsa est. q' forme vnus sp'ei nō multiplicātur nisi fm materiā. p'z em b' esse falsuz de multis intellectōib' in eodē angelo saltē successiue. et etiā d' mult' habitū' volūtāt' obiectoz eiusdē sp'ei sil. nā volūtās sil in diuersis habitū' afficitur ad diuersa obiecta eiusdē sp'ei. Prefea sicut parebit in scdo plures angeli sūt in ead' specie vel saltē eē pnt p diuinā potentiā. et tm carēt materia etiā fm eos. Prefea si forme multiplicānt vel distinguūt fm materiā. aut tanq' p pncipiū distinctiū intrinsecū aut extrinsecū nō pmo mō certū est. q' materia nō ē intrinseca ipi forme. Si tāq' p pncipiū distinctiū extrinsecū. g' ex multiplicatōe numerali formarū nō pōt arguere multiplicatiōe numeralē materie. q' cū vnitate pncipiū distinctōis extrinseci stat multiplicitas distinctoz. et maxime nūeral' s. q'uis aliqñ tale extrinsecū nō possit eē vnu et alia plā. Prefea b' istos fmū pncipiū idiuatōis ē q'ritas. g' q'ritates pmo distinguūt nūeralr et seipis distinguūt. s' q'ritates sūt forme. g' aliq' forme seipis et n' p materiā

distingūtur. Et hoc arguo vltra. qñcunq' aliq' forme seipis p'io distinguūt. ille forme pnt distinguī circūscripto oi eo qd' nō est intrinsecū alicui earū. et maxie a quo pnt separari: s' q'ritates seipis distinguūt nūeraliter et pnt separari a materia. g' oi materia circūscripta adhuc distinguēnt. g' nō distinguūt p materiā. Preferea. forma cōns in actu. aut est de se bec aut nō. si sic. g' nō idiuatua p materiā. et p pns nec multiplicat p materiā si nō sit de se bec. et certū est q' est vna. g' est de se vna aliq' vnitate m' noui q' sit vnitas nūeralis. qd' isti negāt. Lōs firmat. q' forma nō est in actu p materiā. s' magis ecouerso fm istos. g' nec b' vnitate realez a materia. et tm aliq' vnitas imediate seq' forma in actu. et nō vnitas numeralis. q' p te vnitas nūeralis nō est nisi p materiā. g' est aliqua alia vnitas realis pter vnitate nūeralē. P'ia p'na p'z fm istos. q' vnū qd' sic se b' ad vnitate sic ad entitatē. g' sic forma nō est ens actu p materiā. ita nec est vna p materiā. Si dicat q' forma est aliquo mō i actu p materiā inq' rū materiā sustētat formā. et ita aliquo mō forma idiuatua p materiā. Lōra. vterius materia est in actu p formā q' ecouerso. Silt' fm cōmē. i. phi. etiā forma sustētat materiā. g' nō pl' idiuatua forma p materiā q' ecouerso. Similiter vtrūq' est in actu p agēs extrinsecuz tanq' p cām q' est cā vtriusq'. et tm q' ē extrinsecū. nō dicit q' ē cā idiuatua. illo mō quo nūc loquitur de cā idiuatua. g' eodē mō cū materia sit extrinseca forme. nullo mō forma ē idiuatua p materiā. Si dicat q' q'uis sit extrinseca forme sic efficiēs tm determinata forma req'rit determinatā materiā. nō sic req'rit determinatū agēs. Hoc nō valet. tm q' determinata forma pōt esse in diuersis materijs. saltē p diuinā potentia. g' nō est ex natura forme q' determinata forma sit in determinatā materia. s' ex limitatiōe vel imp'ctōe agētis vel alicui' alteri'. tm q' aia itellectiua in nutritiōe informat diuersas materias. g' nō pl' ex natura forme vel materie. determinata forma req'rit determinatā materiā. q' determinata materia determinatā formā

Secda rō nō valet. q' si pp' b' q' de' itelligit vno actu simplici et oia vult vno actu simplici nō pōt esse nisi vna psona pcedēs p modū verbi et c. eadē rōe. q' oia itelligit et vult vno actu simplici. ita scz q' act' itelligēdi et act' volēdi est vn' act' simplex et indistinct'. nō p' eē nisi vna psona pcedēs p modū illi' act'. Si dicatur q' q'uis sint vn' act'. q' tm act' itelligēdi et act' volēdi distinguūt rōe. nō erūt due plone pcedētes. Lōra. ex distinctōe pncipiū elicitū nō formalr arguit maior distinctio in pncipia

D Secda rō i probat

tis q̄ sit in principio. Quis aliquid sit maior. ergo ex distinctioe rōnis inter actū intelligēdi ⁊ volēdi nō pōt argui nisi distinctio rōnis inter p̄sonam pcedentē p̄ modū dīcti ⁊ p̄sonā pcedentē p̄ modū amoris. Prefea sicut fm istos actus intelligendi ⁊ volendi distinguunt rōe. ita natura ⁊ actus intelligendi distinguunt rōe. ergo si p̄pter distinctioez rōnis ex vna pte oꝝ pōere distinctas p̄sonas. ita p̄pter distinctioez ex alia pte oporteret ponere distinctas. Tertia rō n̄ valet. q̄ ex determinatioe nature nō pōt argui nisi nēccitas in p̄duco. si p̄ncipiū sit simplr im mutabile nō depēdēs in p̄duco. nō aut pōt argui vnitas p̄ducti. ergo nō pōt argui ex illo medio. nisi q̄ fili⁹ nēccio p̄ducit. nō q̄ p̄les filij n̄ p̄ducant. Prefea alias p̄batū ē q̄ natura nō determinat ad vnū plus q̄ volūtas. imo n̄ minus q̄ volūtas creata. q̄ natura sine oī diuersitate pōt in plura. volūtas aut respectu actu um exterioroꝝ nō pōt plura nisi p̄ua aliq̄ diuersitate. Quarta rō nō valet. q̄ illo posito non eēt maḡ p̄fecte duo filij q̄ vn⁹ filius. sed nec plures p̄sonae maiorē p̄fectionē includūt q̄ vna. Aliter dico ad q̄onē q̄ maḡ tenendū est p̄p̄t̄ autē sacre scripture q̄ fili⁹ nō pōt ḡnare. q̄ p̄pter rōem. Ad h̄c t̄n adduco aliq̄s p̄uassiones. Primo sic. Impossibile est in eodē fundamento esse p̄les relatiōes oīno eiusdē rōis nisi p̄pter diuersitatē ab solutoꝝ in terminis. p̄s inductiue sed in diuinis non sunt diuersa absoluta. ergo nec diuersae relationes scilicet diuersae filiationes vel diuersae paternitates. Prefea idem agens vel p̄ducēs naturale ⁊ totale nō potest p̄ducere de eodez nisi vnū vn⁹ rōnis. nec esse p̄ncipiū p̄ductiuū nisi vn⁹ oīno eiusdē rōnis. q̄ eētia nō pōt eē tale p̄ncipiū p̄ductiuū pluriū filioꝝ. Prefea q̄n aliq̄ sūt oīno eiusdē rōis nihil est p̄possibile vni q̄n aliq̄d sile sit cōpossibile alteri. sic nihil est p̄possibile isti calori vel asino. q̄n aliq̄d sile sit vel fuerit p̄possibile alteri oīno eiusdē rōnis. s̄ si fili⁹ ḡnaret. et illi tūc p̄mitati ess̄ p̄possibil̄ filiatio. q̄ aliq̄ filiatio ess̄ p̄possibil̄ p̄mo p̄ri vel p̄me p̄mitati ⁊ p̄ p̄ns p̄m̄ p̄r̄ ess̄ fili⁹. q̄d est impossibile. q̄ nō ess̄ tūc p̄m̄ p̄r̄. Adulta alia dubia ⁊ instantie multe parebūt postea. de q̄bus trāseo modo. Ad argumentū p̄ncipale dico q̄ p̄fectio simplr accipit. vel p̄ aliq̄ p̄fectioe q̄ est simplr simma ⁊ infinita carens ⁊ impossibil̄ oī p̄fectioni. et isto mō ḡnatio est p̄fectio simplr. Vel q̄ est in quolibet simplr p̄fecto. vel vere p̄petit cui liber simplr p̄fecto. h̄ est oī supposito simplr p̄fecto. ⁊ isto mō nulla relatio in diuinis ē p̄fectio simplr. Et si dicat q̄ fm p̄mū modū aliq̄ p̄fectio simplr ess̄ in p̄re q̄ nō ess̄ in filio. R̄nde o

duplīciter. Vno mō cōcedo sic accipiēdo p̄fectionē simplr nec est incoueniens. Aliter pōt dici q̄ nō sequit. paternitas est p̄fectio simplr ⁊ paternitas nō est in filio. ergo aliqua p̄fectio simplr nō est in filio. sicut nō sequit. paternitas nō est in filio. paternitas est eētia vel deus. ergo eētia vel deus nō est in filio.

Distinctio octauae. Questio p̄ma

Circa distinctio nē octauā querā p̄mo de simplicitate diuina. Secō de eius imutabilitate. Circa p̄mū q̄ro. Vtrū simplicitati diuine repugnat eē in aliquo genere p̄dicamentali. R̄ nō. q̄ si si bi repugnaret. hoc nō esset nisi p̄pter simplicitatē ip̄ius. s̄ angelus est simplicit̄ simplex. ⁊ t̄n est per se in genere. Prefea q̄n cūq̄ aliq̄d est p̄tentū sub plurib⁹ cōis. vnū illoꝝ cōis est per se sup̄ius ad reliquū. sed sapiētia humana p̄tinetur sub sapiētia ⁊ sub qualitate. ergo vel q̄litas est p̄ se sup̄ius ad sapiētia. vel ecōuerso. s̄ certū est q̄ sapiētia nō est p̄ se sup̄ius ad qualitates. q̄ qualitas est p̄ se sup̄ius ad sapiētia. ⁊ p̄ p̄ns ad oē cōtentū sub sapiētia. et p̄ p̄ns ad deū cū deus p̄ se p̄tineat sub sapia. et p̄ p̄ns deus est in genere q̄litaris. Tertio sic. vnitas generis est t̄m vnitas cōceptus. s̄ deo nō repugnat q̄n sibi sit aliq̄s conceptus cōis. ergo ⁊c. Ad oppositū est maḡister in littera. In ista q̄stione cōiter cōcedit q̄ deus nō est in genere. s̄ hoc diuersimode ponit a diuersis. Vn̄ dicūt aliqui q̄ aliq̄d est in genere duplīciter. vno mō simplēter ⁊ p̄p̄ie. sicut sp̄s et que sub eis cōtinetur. Alio mō per reductioez sicut p̄cipia ⁊ p̄uatiōes. sicut punctus ⁊ vnitas reducūtur ad genus q̄litaris sicut p̄ncipia. cecitas aut̄ et oīs p̄uatio reducūt ad gen⁹ sui habitus. sed neutro mō deus est in genere. Vn̄ em̄ nō possit eē species alicui⁹ generis. triplīciter ostēdit. Primo. q̄ species cōstituit̄ ex genere ⁊ dīa. semp̄ aut̄ illud a quo sumit̄ dīa cōstituit̄ speciem. se habet ad illud a quo sumit̄ genus sicut actus ad potentia. aīal em̄ sumit̄ a natura sensitua p̄ modū p̄cretiois. Hoc em̄ dicit̄ aīal q̄d habz naturā sensitua. rōale aut̄ sumit̄ a natura intellectua. q̄ rōale est q̄d habet naturā intellectua. sed intellectū p̄p̄t̄ ad sensitū sicut actus ad potentia. ⁊ s̄ m̄ manifestū est in alijs. sed in deo nō adiungit̄ potentia actui. q̄ deus nō est in genere tāq̄ species. Secō. q̄a esse dei est eius eētia. ergo si de⁹ sit in genere. genus eius erit ens. q̄ gen⁹ significat eētia cū p̄dicet̄ de ea in quid. sed fm p̄bm. iij. met̄ba. ens nō pōt eē gen⁹ alicui⁹ dīe.

Distinctio VIII duo principaliter disq̄rit. ⁊ ita due mouētur p̄cipales q̄ones. quarū p̄ime anēctūt quinq̄.

Questio I principalis. Primo

Secō

Tertio

B Circa questionē.

Opinio prima

Primo.

Secundo

E Tertia rō i p̄bat

F Quarta rō i p̄bat

B R̄sio auc.

D Ad argumentū p̄ncipale

omne em genus bz dras q no participat centia generis. nulla aut dra pot inueniri q sit ex es. qz no ens no pot ee dra. Unde reliquit q de us no sit in gne. Tertio qz oia que sut in gne vno. coicant in qd ditate vel centia generi. qd pdicat de eis in eo q qd est. Differunt aut fm esse. no em ide est ee bois 7 equi. 7 bu? bois et illius bois. Et sic. opz q quecuqz sunt in genere. qz drant in eis esse et q qd est. i. centia. in deo aut no dnt. q deus no est in gne sic spes. Et hoc pz q deus neq bz genus neq differetias. neq est diffinitio ipius. neq demonstrarō nisi p effectū. qz diffinitio est ex genere et dra.

Quare dico deus no sit in genere p reductionem vt pncipiū. ostendit ex eo q pncipiū cuz reducitur in aliqd gen? no se extendit vltra gen? illud sicut punctus no est pncipiū nisi qritatis pncipiū. 7 vntas qritatis discrete. de? autē est pncipiū totū ee. q no pntet in aliquo genere sicut pncipiū. Prefea arguit sic. gen? est pns fm intellectu. eo q pntet in gne. sed nihil est pns deo. nec fm rem nec fm intellectu. q non est in aliquo gne. Sed quicqd sit de pctione iste rōnes nihil valēt. Primo g ondo q cōtra dicat sibipsi. Scdo q rōnes accipiūt multa falsa. Prīmū pbo qz alibi ponit q in angelis generi 7 drē no cōrident aliq distincta reāl in āgelo. 7 no ponit aliquā distinctionē mediā inter distinctionē reālē 7 distinctōez rōnis q pot aliqd ee in gne no obstāte q no pponat ex reāl distinctis cōridentibus generi 7 drē. Assumptū pz. qz alibi dicit sic. in reb? materia libus aliud est qd definit ad spēalē gradū. s. forma. 7 aliud qd definit. scz materia. Un ab alio sumit gen? 7 ab alio dra. s. in rebus immaterialibus no est aliud definitas 7 definitas natū. s. vnaqueqz earū fm seipam tener deder mimatū gradū in entibus. 7 id gen? 7 dra non accipiunt in eis fm aliud 7 aliud. s. fm vnū et idē qd tm differt bz pnsiderationē nraz. Inqntū em intellect? pnsiderat illā rez vt indefinitā accipit in ea rō generi. inqntū no cōsiderat vt definita accipit rō drē. Et istis ptz q simplr simplex pot ee in gne no obstāte sua simplicitate ppter diuersam pnsideratōem intellect?. sed deus fm istos pot pnsiderari a nob diuersi mode. q sua simplicitas no impedit qn de? sit in gne. Si dicat q quis angelus no sit cōpositus ex materia 7 forma. tm pponit ex essentia et ee. 7 ppter illā pot ee in gne. Hoc no valēt. qz si pponit ex centia et ee. qro in quo gne ē ee suū. aut in gne substātie. aut in gne accidētis. Si in gne accētis. tūc dra substātie accipitur ab aliquo accēte. qd est manifeste falsum. qā dra dicit substātia rei fm pbm. vj. metb. illō

aut quod dicit substātia rei no accipit ab aliquo accēte. Sifr no magis debet accipi differentia angeli ab accēte q dra bois vel asini. sed dra bois accipit a forma specifica substātia bois. 7 no ab accēte. q nec dra angeli accipit ab accēte quocūqz. Sifr cū per te vn? angelus no differat ab alio nisi p suā drām. qz in gne p te coueniūt. q vn? angelus no differt ab alio nisi accētrā. si ee a quo accipit differentia sit accētis. Si dicat q ee ē i gne sbe aut qz se aut p reductionē. Si p se. q ee spes vl? individuū qd ē manifeste falsus. 7 idē pcedit qd ē flm. Si sit in gne p reductionē. q vel est pncipiū substātie vel pvario fm eū. qz ponit q illa q sut in gne p reductionē sunt pncipia vel pvarōes eoz que sunt p se in gne. 7 certū est q no ē pvario. q est pncipiū angeli. Tūc arguo. qncūqz aliqd p se vnū pponit ex aliqbus pncipiis aliterius 7 alterius rōnis. vnū illoz est forma et aliud materia. q si centia 7 ee in angelo distincta reāl. opz q centia sit vere actus 7 ee potentia vel ecouerso. et p pns vnū erit materia et aliud forma. Si dicas q no omne ppositū ex potētia et actu substātia est cōpositū ex materia 7 forma. Cōtra. no maior est rō q ista potētia 7 iste actus substātiales sint materia et forma substātiales. q iste actus 7 ista potentia. ex quo oia equalr sunt in gne p reductōez. et equalr sunt pncipia alicui? p se in genere. et equalr reāl distincta. Si dicat q iste actus no est forma substātiales. qz potētia sua no respicit eā p transmutationē naturalē scz. nec est sua potētia in potētia ad quēcuqz aliūz actū q ad istū. Cōtra. quis ita eet. ex hoc no sequeret q in angelis. no eet materia. s. q in eis no eet materia eiusdē rōnis cū materia istoz inferioroz generabiliū 7 corruptibiliū. et tpe no tm pbat q no est materia eiusdē rōnis in angel. et in istis gnabilibus 7 corruptibilibus? s. q nec etiā in eis est materia alteri? rōnis. Prefea semp sequit q si hoc sit verū q ab alio sumet genus 7 dra in angel. qz ita poterit accipi dra angeli ab actu suo substātia. sicut differentia in rebus materialibus accipit a forma sua substātia. Si dicat q no est sile. qz angeli differunt p suas essentias 7 p sua ee. res aut materiales dnt p suas formas substātiales 7 no p materias. 7 ideo in eis accipit dra a forma. no aut in angelis. Contra p te in tertia rōne supra posita. oia q sunt in gne coicant in essentia et qd dicitate generis. 7 dnt fm se. 7 ideo in eis dnt essentia 7 ee. ergo p te angeli cū sint in genere fm sua esse differunt 7 no fm centiam. ergo cuz coicant in essentia generis. genus in eis accipiet ab centia 7 dra ab esse. 7 ita ab alio quod

Tertio

Quarto

Contra opi. duo pbat

Libri primi

Sententiarum

D
Improbantur rō
nes & dicta eius

negas. Preterea falsū est qd accipit qd omnis
spēs constituit ex genere & dīa. Primo. qz sim
plicita nō hnt dīas cēntiales sicut angelī & ac
cidētia. Probo qz si haberēt dīas & certū ē qd
hnt genus qd possent ppe diffiniri. pns ē falsū.
et cōtra Ari. vii. meth. qui ponit qd accidentia
nō possunt diffiniri nisi p additamentū. Pre
terea. aut genus & dīa accipit a reb? distincti.
et hoc improbatū est. aut nō. sed distinguitur
sola rōne. sed h p te potest cōperere deo. qd de
pōt esse in gñe nisi aliud obster. Preterea exē
plum suū est ad oppositū. qz natura sensitua
nō est in potētia ad naturā intellectuā. qz qñ
aliqd est in potētia ad aliud fm istū distingui
tur ab illo reali. sed fm istos natura sensitua
nō distinguit reali a natura intellectuā quia
tunc in hoīe essent plures forme substantiales.
quod ipi negāt. Preterea si sensitivū sit i po
tentia ad intellectuū aut est in potētia passiva
aut activa. aut tm logica. si passiva vel acti
ua. qd distinguit reali. qz nihil patit a se. nec re
cipit se. nec agit se. qd semp tam potētia activa
q passiva distinguit reali ab actu. Si autē sit
potētia logica. isto mō pōt cōcedi qd deus ē in
potētia ad seipm. & q in deo est potētia? act?
sed h nihil est ad ppositū. q loquēdo sicut iste
loquit de potētia & actu. potētia & actus disti
guunt reali. & p pns intellectuū? sensitivum
nō se hnt sicut potētia & actus. cū nō distiguā
tur fm eū alibi. & ita idē cōcedit & negat. Pre
terea vbi pns dicit qd gen? & dīa in rebus ma
terialibus accipit ab a io & alio. qd accipitur a
reali diversis. sed p ipm intellectuū & sensitivū
uum nō sūt diversa reali. q ab eis nō accipitur
genus & dīa. pura aīal & rōnale. cui? oppositū
dicit h. & ita dicit dīctoria. Preterea scda rō
sua nō valet. qz ppter hoc cēt ens genus dei
si deus cēt in gñe. qz cēntia divina est cē eius.
q eodē modo cū cēntia angeli sit sua entitas.
si ange us sit in genere. q ens erit gen? angeli.
Preterea h esse cōdemōstrando eē creatū? est
esse. & est in gñe p reductōne. q ens erit genus
si argumentū suū valeat. qz nō plus ptingit p
bare qd ens est genus p h qv nū esse essz in gñe
p se. qd p hoc qd vñ aliud esse cēt in gñe p redu
ctōne. sicut nō plus ptingit pbare. q substantia
est genus p hoc qd h substantia cōdemōstrando
sortē? ē i gñe p se. qd p h qd h cōdemōstrando forma
substantialē? est in gñe p reductōne. Tertia
rō nō valet. qz illa q sunt p se in gñe non plus
cōcū. nū in essentia q in esse. qz sicut duo āges
li differūt fm sua eē. ita differūt fm suas qddi
tates. qz alia est qdditas & cēntia vñ? angeli? &
alterius. Si dicat qd differūt fm suas quiddi
tates specificas. pueniūt tm in qdditate gene

E
Scda. o impro.

F
Tertia rō impro.

ris. Contra. sicut cōveniūt in qdditate generi
ita cōveniūt in esse pntē illaz qdditate & cēn
tiam. & sicut differūt fm suas qdditates speci
ficas. ita differūt fm sua esse pccificas. qd ppor
tionabilr fm istos pueniūt dnt in essentia &
qdditate & fm esse. Lōfirmat qz fm brm au
gustinū vt magi in līa allegat eū. sicut a sapi
tia dī: sape. ita ab cēntia dī: esse. & ita distincta
essentia hz distinctū esse. & distincto eē cōrū
det distincta cēntia. Preterea rō p quaz pbat
qd deus nō est in gñe p reductōne nihil valet.
qz illud qd est in gñe p reductōne nō se exten
dit vltra illud genus tanq pncipiū alterius
intrinsicū. quod tm sit pncipiū extrinsicū esse
ctivū alioz. nō est incōueniēs. sicut forma sub
stantialis q est in gñe substantie p reductōne.
qz est pncipiū illius intrinsicū qd p est in gene
re substantie. & est pncipiū extrinsicū accidēt
Nūc autē deus si poneret in gñe substantie p res
ductōne. nō poneret pncipiū intrinsicū toti
us entis. sed poneret pncipiū extrinsicū esse
ctivum tm ipoz accidētū. Ultima rō non
valet. qz nō est incōueniens a iqd eē pncipiū
pns deo pōitate pntē. qz scilz est cōius deo. et
isto mō pccise deus est pns illis q sunt in gñe. si
fm rem nec fm pfectionē. Alij tenēdo eādēz
cōclūsiōne dicūt qd cū simplicitate dei stat qd
aliqs sit pceptus cōis deo & creaturī. nō tamē
pceptus aliqs cōis vt generi. Scda ps pbat
p augustinū. vii. de tri. c. viii. Manifestū in qd
deū abusive dici substantiā. Rō sua est ibi. qā
substantia dī: q substantia accētibus. absurdū ē nō
qd deus alicui accētī subster. Nec rō sic tenet.
nō intēdit qd rō substantie sit subster accētibus?
vt substantia gen? est. h q ois substantia q est in
gñe pōt subster accētibus. Sicut auicenna
vii. meth. c. iiii. deus nō est in gñe. qz gen? ē ps
deus aut simplex nō hnt partē. Probat qd
ppositū duobus medijs & declarant ex his p
pria deo. Primo ex rōne infinitatis. Scdo ex
rōne necesse esse. Ex pmo arguit. dī: pmo sic
cōceptus habēs indifferētiā ad aliq ad q nō
potest pceptus generi esse indifferēs. non pōt
eē pceptus generi. sed quicqd dī: cōiter de deo
et creatura. est indifferēs ad finitū & infinitūz
et nullū gen? pōt esse indifferēs ad finitū & in
finitū qd c. Prima pars minoris est māifesta.
Scda pars ps. qz gen? sumit ab aliq realitate
q fm se est potēntialis ad realitatez a q accipit
differētia. nullū autē infinitū est potēntiale ad
aliqd. q. Assumptū ps p Aristo. viii. meth. opz
terminū. i. diffinitionē eē orōne longā. eo qd si
gnificat aliqd de aliquo qd oīz eē materiaz vel
formā. Patet etiā p rōnem. qz si ista realitas a
qua accipit genus esset vere tota qdditas rei

R
Rōntia repro.

S
Opinio scda

P
Probat scda ps
Primo

S
Scdo

P
Primus pbat p
mo

Distinctionis VIII

solum genus complete diffiniret re etiam sine differētia. qz rō ex eis nō indicaret pmo idem diffinito. vnaqz em res est solū ipa. 7 ideo illa rō que bis exprimeret eā. nō indicaret pmo idē qd dicitur illius rei. hāc rōem intelligūt sic. qz ī aliqbus creaturis gen? 7 dīa accipit ab alia et alia re. sicut ponēdo plures formas in bove aīal accipit a sensitiua. 7 rōnale ab intellectu. 7 tūc ista res a q accipit genus vere est potēntialis 7 pfectibilis ab illa re a qua accipitur dīa. Alibi aut qm nō sunt ibi res 7 res sicut in accidētibus. saltē in vna re est aliq ppa realitas a qua sumit gen? 7 alia realitas a q sumitur dīa. Dicat pma a. et scda b. a est potēntiale ad b. ita q p se intelligēdo a. et p se intelligēdo b. a vt intelligit in pmo instāti nature in quo p se est. ipm est pfectibile p b. sic si eēt res alia. sed q nō pfectit realit p b. h est p se idēritatē a 7 b ad aliquod totū. cui realit pmo sūt eadē. qd qdem pmo pducit. et in ipō toto ābe ille realitates pducunt. si tñ altera illarū sine altera pduceret. vere eēt potēntialis ad eaz. vel vna eēt pfecta sine alia. Ista ppositio real potēntialis 7 accētialis mima est. q sufficit ad rōem generis 7 dīe. 7 nō stat ista cū hoc q que libz realitas in aliquo sit infinita. realitas em vna si eēt de se infinita. q tūc p se sumpta nō eēt in potēntia ad aliā realitatē. ergo cū in deo qlibet realitas eētialis sit formalr infinita. nulla est a q possit accipi formalr rō generis.

Secdo ex eodē medio arguit sic. concept? speciei nō est tñ cōceptus realitatis et modi intrinseci eiusdē realitatis. qz tūc albedo posset esse genus 7 qdus intrinseci albedinis posset esse dīe specificē. illa aut p que cōe aliqd cōtrahit ad dēū creaturā sunt. finitū 7 infinitū que dicitur gradus intrinsecos ipoz. q ista p bētia nō pnt eē dīe. nec cū ptracto pstituit pceptū ita ppositū. sicut oz cōceptū spēi esse ppositū. imo pceptus ex tali dīe 7 p bēntē est simplicior q possit esse pceptus spēi. Ex istis medijs de infinitate bz euidētia rō aug. sup tacta dī sub stātia sub stāte accētibus. bz etiā euidētia rōe dīcēne supra tacta dī prialitate generis. qā nunq est genus sine aliqua partiali realitate in specie que nō potest est in vere simplici. Secundo arguit ex rōne necesse esse 7 est argumentū dīcēne. viij. met. b. c. iij. si necesse esse habet genus. ergo intērio generis vel erit ex se necesse esse vel nō. Si pmo modo. tunc non cessabit quousq sit ibi differētia. Hoc intelligitur sic. genus includet tūc dīam. qz sine ipō nō est in actu vltimo. Si aut genus includit totam differētia tūc nō est genus. Si dicitur scdm membrū. sequit q necesse esse ē pstitutū

Questio I

ex eo qd nō est necesse esse. Cōtra istā opintonē. pmo quod dicit. in oi specie sunt due realitates. a quarū vna accipit gen? 7 ab alia dīa. Hoc est simpliciter falsū. qz aliqd indiuiduū est simplex simpliciter. q nō includit tales duas realitates. Cōfirmat. qz sicut pbatū est pūs in creaturis nulla est distinctio a pte rei nisi sit distinctio rerū. sed fm istos multa sunt indiuidua que non includūt distinctas res. q multo fortius nec species includit diuersas res. et psequēs nec includit tales diuersas realitates.

Prefea. sicut species se habet ad indiuidua fm istos. ita genus ad spēs. sed indiuiduū nō includit tales realitates duas. qz c. Alimoz p batur. qz quero de illis realitatib? ppais diuersoz indiuiduoz. aut sunt eiusdē rōnis aut nō. Nō pōt dici q sic. qz tunc ab eis posset abstrahi aliquis cōceptus cōis vniucus. qd negant isti. Si sunt alterius rōnis. q indiuidua nō sunt eiusdē rōnis sed alterius rōnis. 7 ita nō erūt indiuidua eiusdē speciei. Si dicat q quis iste dīe sint alterius rōnis: nō tñ indiuidua cōstituta essent alterius rōnis. qz cōstitutā minus dīnt q cōstitutētia. Cōtra. qm alia qua tota nata sunt denominari a nominibus p tium. illa que conueniūt pibus conueniūt totis. sed nūc est ita q indiuidua distinguūt p dīas indiuiduales. ergo ille denominationes q conueniūt ipis differētis indiuidualibus: conueniūt ipis indiuiduis. q sicut ipē dīe sunt alterius rōnis. ita ipa indiuidua erūt alteri? rōnis. Prefea. qua rōne dicit nō ob stāte q dīe indiuiduoz sunt alterius rōnis. tñ ipa indiuidua nō sunt alterius rōnis: eadē rōne 7 facilitate dicit. q quis dīe specificē sint alteri? rōnis: nō tñ ipē species cōstitute erunt alteri? rōnis. cū sicut natura specificā nō distinguūt nisi per dīas indiuiduales. ita ipa natura generis nō distinguūt nec diuiditur nisi per dīas specificas fm eos. Si dicat q non est simile qā illa dīa indiuidual nō est qd dicitur. sicut dīa specificā est. Cōtra. hoc nō est nisi vocabulis vri ad placitū. cū ita sit de essentia indiuidui dīa indiuidualis. sicut de natura speciei est differētia specificā. nec magis sit intrinseca ipi spēi dīa specificā. q differētia indiuidualis ipi indiuiduo. Prefea. dicit q illa natura specificā est potēntialis 7 pfectibilis ab illo actuali. hoc nō est verū. quia nulla res est in potēntia ad seipam. ergo si a 7 b non distinguūtur realit. a nō est in potēntia ad b. nec e cōuerso. Si dicat q sufficit distinctio formalis. h nō sufficit. qz eadē rōne dicit q essentia diuina est ī potēntia 7 pfectibilis p relationē. vel e cōuerso ppter distinctiōne formalē intēntiā 7 res

latione. Confirmat. qz qñ aliqua sunt realit vnū. vnū nō est imperfectius alio. quia idem nō potest esse pfectius seipō. q̄ cū in pposito potē rionale ⁊ actuale sint vnū reāl. ex hoc q vnū est potē rionale respectu alterius. nō potest argui q potē rionale sit imperfectius actuali. ergo si illud actuale esset infinitū ex hoc q aliō est potē rionale. nō posset argui minor pfectio in potē rionali. nec p pñs aliqua imperfectio. ergo sine omni imperfectōe ppter essentiā infinitam possz stare in deo aliqd potē rionale respectu alterius. dūmodo vnū distinguit formalit ab alio. ergo cū infinitate diuine eēntie stat potē rionalitas alicui⁹ in deo sine omni imperfectōe sed vbi est potē rta ⁊ actus ibi est aliqua ppositio. ergo cū infinitate diuine eēntie sine oī imperfectōe stat ppositio qd ē absurdū. Præterea auctas pbi est ad oppositū. qz sicut patet ex pcessu pbi. oī diffinitionē esse orōnem longam. ita qvna pars significet materiā ⁊ aliā formā qualiter tñ hoc sit intelligendū post patebit.

Præterea scda rō nō cōcludit. Primo qz p illā rōem. cū indiuidua nō distinguant tantū per gradus intrinsecos. sed p differētiās simplici ter alterius ⁊ alterius rōnis. ⁊ tanta sit cōpositio in indiuiduo. q̄tra requirit ad cōpositū spēi. sequeret q ille differētie eēnt specificæ. ⁊ oīa indiuidua distinguerent specie. Si dicatur q ille dīe nō sint qdditatiue. ⁊ ideo nō cōstituit spēs quātūcūqz sint alterius rōnis. Lōtra hoc frequēter est argutū. qz ead facilitate dicet q dīe bois ⁊ asini nō sunt qdditatiue. ⁊ ideo homo ⁊ asinus nō sunt alterius rōnis

Præterea arguit sic. cōceptus spēi nō est rātū pceptus realitatis ⁊ modi intrinseci. q̄a tunc albedo posset eē genus ⁊ dūs intrinseci albedinis possunt eē dīe specificæ. Eodē modo arguo ego sic. cōceptus spēi nō est tñ cōceptus realitatis ⁊ dīe p̄bentis ⁊ p̄ponētis cū illa realitate. qz tūc albedo posset esse genus. ⁊ differētie p̄bentes ⁊ p̄ponētes cū ea possent eē differētie specificæ. q̄ sicut dicit ppter h q̄ modi intrinseci nō constituūt pceptū ita cōpositus sicut est pceptus spēi. ita habes dicere q differētie que distinguunt formalit ab illa realitate nō constituūt conceptū ita cōpositū sicut ē pceptus spēi. q̄ ad p̄stitutionē spēi requirit dīa realis inter dīas ⁊ realitatē a qua sumit gen⁹ quod tñ ipē negat. Præterea quero d alijs modis intrinsecis. aut aliquo mō distinguunt vñ nō sunt oibus modis idē ex natura rei cū illis quo p sunt modi. aut nō. Si aliquo mō distinguunt. vel nō sūt idēz oibus modis. ergo erit ita aliquid reale vniocū deo ⁊ creature. sicut creaturis inter se. qd tñ ipi negat. p̄na patz. qz

vbi cūqz est aliqd reale contractū p aliq̄ realia qualitercūqz illa p̄bentia distinguant a p̄cto. ibi ē aliqd reale vniocū. hoc patz. qz nō potest alia rō assignari quare est aliqd reale vniocū quibuscūqz creaturis. qz omē reale vniocum vel est vnū ⁊ idem nō variatū nec multiplicata in vniocatis. ⁊ tale nullū est etiā hz istos. Et dī reale vniocū. qz est p̄ctū p aliq̄ realia. et multiplicatū ⁊ variatū p ea. ⁊ tūc qua rōne vnū tale est reale ⁊ reliquū. q̄ si cōe deo ⁊ creaturis sit p̄ctum p quoscūqz modos reales. illd cōe erit aliqd reale. sicut aliud cōmune reale.

Confirmat. qz p̄truncūqz sit minor distinctio inter naturā specificā et dīas indiuiduales q̄ inter naturā generis ⁊ differētiās specificas. tñ tanta vniocatio est spēi ad sua indiuidua. quata est generis ad suas spēs. immo cōipso ē maior vniocatio ⁊ magis realis ad indiuidua q̄ ad spēs. q̄ si cōmune vniocū deo ⁊ creatur sit reāl p̄ctum p modos intrinsecos reales. q̄ minus distinguunt e cōtracto q̄ dīe specificæ distinguunt a natura generi. sequit q̄ que vñ magis erit aliqd reale vniocū deo ⁊ creatur. q̄ diuersis spēibus eiusdē generis. Præterea fin eū. albedo est aliqd reale vniocū diuersis albedinib⁹. nō obstat q̄ p̄bat p diuersos modos intrinsecos. q̄ eadē rōne si aliqd cōe deo ⁊ creaturis p̄bat p diuersos modos intrinsecos reales deo et creature. erit aliquid vniocum reale. Præterea quero de illo p̄cto p illū modū intrinsecū. aut est aliqd reale. aut tñ ē rōnis. Non pōt dici q sit ens rōnis. qz nullū ens rōnis p̄bit p ens reale. q̄ opz q sit ens reale. tunc arguo. Nullū p̄ctū est de se illud ad qd p̄bitur qz omē tale est cōe. q̄ tale p̄ctū p modū intrinsecum diuine eēntie est cōe ⁊ est reale. q̄ aliqd reale est cōe vniocū deo ⁊ creature. Si autē dicat q ille modus intrinsec⁹ nullo mō distinguat ex natura rei ab illo cui⁹ est modus. ergo infinitas nō plus ē modus diuine eēntie q̄ eodē uerso. ⁊ p p̄ns nō plus modus est p̄bēs q̄ diuina eēntia. ⁊ ita nō erit ibi p̄bens ⁊ p̄ctū. cuius oppositū ipē dicit. Præterea nō cōecludit. qz supponit vnū falsum. scz q̄ intētio generi ē aliqd intrinsecū spēi. p̄stitutiuū ipius. cui⁹ opz p̄positū p̄batū est pus. Ideo dico ad q̄stionē p̄mo q simplicitas p carentiā cuiuscūqz cōpositionis intrinsecæ. nō impedit aliqd eē in q̄ne qz angelus est simplr simplex p carētiā cuiuscūqz p̄positōis intrinsecæ. ⁊ tñ angel⁹ est in genere. Assumptū patz aliqd h pus. qz i angelo nō possz eē p̄positio nisi p̄poneret ex materia et forma sbali. sed sicut p̄bat in scdo. angelus nō cōponit ex materia ⁊ forma. Scdo dico q p̄possibilitas alicui⁹ cū aliquo alio n̄ facit p se aliqd

In isto ad q̄nes
Primo dicit

Secundo dicit

esse in genere. quāvis sit cōditio sequēs omne
 existens p se in genere. cui? rō est. qz q̄rūcūqz
 aliqua res nō sit in genere nisi p cōparationē
 ad alias res eiusdē generis. sicut nullo modo
 homo posset esse spēs gr̄ta sub h̄ genere aīal.
 nisi esset aliqua alia spēs gr̄ta sub eodē gene
 re. tñ posito per impossibile q nulla esset alia
 res ab hoīe ⁊ asino ⁊ ceteri aīalibz. ad huc aīal
 esset genus ⁊ homo esset spēs. q̄ p cōparationē
 ad res alteri? generis. non est homo in genere
 aīalis. q̄ cōpossibilitas hoīs cū alijs rebus ab
 aīalibus: cū quibz nō est cōpossibilis. nō facit
 p se hoīem esse in genere aīalis. nec partialit
 nec totaliter. Pr̄terea. sicut individua se ha
 bēt ad speciē. sic species ad genz. sed posito q̄
 sint duo hoīes s̄m suas eētias absolutas. po
 sito p impossibile q̄ cū nullo essent cōpossibiles
 ad huc illi hoīes essent eiusdē speciēi. ergo po
 sito p impossibile q̄ essent homo ⁊ asinus. ⁊ cere
 ra aīalia. sine omī cōpossibilitate cū alia re. ad
 huc essent in eodēz ḡnere. igit cōpossibilitas
 nō facit p se aliqd esse in genere. hoc tñ nō ob
 stare est cōditio cōueniēs omī existenti p se in
 genere. Tertio dico. q̄ deus nō est in genere

Doc tñ difficile est probare. Uerū p̄uadeo
 magis per viā narratiōis q̄ per viā p̄batiōis.
 Primo sic. si deus esset in genere. aliqd esset
 genus respectu dei ⁊ alioz. q̄ns est falsuz. qz si
 sic. illud eēt ens vel aliqd aliud cōe deo ⁊ crea
 turis. sed ens nō est genus cui? ratio est. q̄a oē
 genus separāt illud cui? est gen? ab alio. Doc
 p̄z. vij. rbo. Ubi vult q̄ omī genus posituz in
 diffinitione siue sit diffinitio p additamentuz
 siue per se. separāt diffinitū ab aliquo. Doc in
 telligo sic. q̄ aliqua negatiua negās aliqd ab
 illo genere est imediata. et negatiua negās il
 lud idēz a speciē est mediata. s̄ nihil pōt nega
 ri ab ente i negatiua imediata. cū ens p̄dicet
 de quolibz. q̄ ens nō est gen?. et isto modo pōt
 intelligi p̄bs. tertio metha. q̄ oē gen? vere negat
 ab aliqua d̄ra. sed ens a nulla vere negat.
 q̄ ens nō est genus. Simil̄ t̄ aliud ab ente cōe
 deo et alicui certe creature nō est gen?. q̄a ge
 nus qd̄ p̄dicat de magis differētibz? p̄dicat de
 rebus min? differētibz? s̄ tale cōe nō p̄dicat de
 oī illa. q̄ rē. Secdo declaro hoc idēz sic. qz oīa
 q̄ sunt in genere habēt certā p̄portionē ⁊ p̄fe
 ctionē int̄ se. s̄ de? in infinitū excedit oē aliud
 a deo. q̄ in nullo genere est cū quocūqz alio a
 deo. Et p̄ istā rōem p̄nt̄ itelligi ratio Augusti
 ni. ⁊ Auicē. Tñ aug? vij. de trinit. c. xij. p̄bat
 q̄ dina essentia nō est spēs neqz gen?. q̄a semp
 plura cōtēta sub speciē vel genere dicūt plus
 p̄fectionis: q̄ vnū solū. s̄ hoc nō posset esse nisi
 si omnia contenta sub genere. haberent certā

proportionem ad inuicē s̄m p̄fectiones. Si
 em̄ aliquid cōtētū in genere in inf̄ nitū exces
 deret oīa alia cōtēta in ḡnē. nō plus p̄fectio
 nis dicerēt illud vnū ⁊ oīa alia q̄ illud vnū
 solum. Sic etiā posset intelligi ratio eiusdem
 quā adducit sc̄da opinio recitata. ita qz p̄ illaz
 quasi p̄bat vnā p̄pōnē ih̄sus rōnis p̄ncipalis.
 sic arguēdo. omīe p se in ḡnē minus p̄fectionis
 icludit p se s̄p̄tū q̄ cū alio. q̄ lo? de? nō ē i ḡnē
 ih̄sinor. p̄bat. qz omīe quod pōt substare acci
 denti. minus p̄fectōis dicit p se q̄ cum alio. qz
 omīe tale p̄ficiť ip̄o accidēte recepro. sed solus
 deus est qui nō est accēs nec p̄ficiť accidente
 q̄ solus deus est qui nō min? p̄fectionis iclud
 dit p se q̄ cū alio. Quāvis q̄ sic posset exponi
 beatus augustin? ad p̄bandum qz deus nō est
 in genere. tñ sciendū qz nō est intēto beati au
 gustini p̄bare qz deus nō ē in ḡnē. sed est intē
 tio sua p̄bare qz eētia diuina nō est species. ⁊
 ip̄e p̄sone individua. q̄a tūc sicut cōceditur qz
 pater ⁊ filius ⁊ spūs sanctus sunt tres p̄sone.
 ita oporteret cōcedere qz sunt tres eētie. Si
 militer si eētia esset genus. ⁊ tres p̄sone spēs
 oporteret idem cōcedere. qz de quocūqz p̄dis
 cant̄ individua in plurali. vt dicant̄ plura
 diuina. de eisdē p̄dicat̄ in plurali tam nomē
 sp̄i q̄ nomen generis. Unde d̄ sic. Si genus
 est essentia. species autē p̄sona. opz appellari
 tres essentias ⁊ c. Et sequit̄. Neqz em̄ spēs plu
 raliter dicta est. ⁊ singulariter genus. et sequi
 tur. sicut dicūt abraham ysaac ac iacob tria
 diuina. ita tres homines et tres anime ⁊ c. Et
 istis patet qz nō intēdit ibidem Augustin? p̄
 bare aliud nisi qz essentia nec est spēs nec ge
 nus p̄sonarū. Per p̄dictuz etiā modū potest
 intelligi Auicēna. qz p̄ partē nō intelligit p̄pe
 ptē. sed intelligit qz illud quod importat p ge
 nus. sit pars. nō quidē pars p̄pe dicta. s̄ dicit̄
 pars. qz plus p̄fectōis est in illo cū alio q̄ in il
 lo solo. sicut dicim? qz vnā spēs vl̄ celli est pars
 vniuersi. qz scz plus p̄fectionis est in vniuerso
 q̄ in celo vel quocūqz alio vno per se sumpto.
 Non sic aut̄ possumus dicere qz deus est pars
 vniuersi. qz nō plus p̄fectionis est in deo ⁊ vni
 uerso q̄ in deo solo. Quarto dico qz nō pōt p
 rōnem sufficiēter p̄bari deū nō esse in genere.
 qz nec p simplicitatē dei sicut onsum est. nec p
 necessitatē dei. qz nō plus potest p̄bari deum
 non habere conceptum generis per necessita
 tem dei. qz deum nō habere conceptum cōem
 vniuersū. cum vterqz sit equaliter extrinsecus
 et eētia dei ⁊ id̄ p̄ceptū talez in nullo
 d̄rogat̄ nēcitatē diuine. nec ē pōt sufficiēter p̄bari
 p̄ p̄finitatē dei qz q̄rūcūqz de? īfitū excedat

Tertio dicit
 Probat̄ p̄mo.

Secundo

Ad augustinum

Ad auicēna

Quarto dicit

omnes creaturas, quia tamen creature non sunt
 equales in perfectione plus assimilatae vna creatu-
 ra deo quam alia, et propter illam assimilationem, nec po-
 test probari quod aliquid uniuocum deo et illi creature
 esset unum genus contentum sub ente, quod postea
 divideret in deum et illam creaturam. Et ideo ad
 argumenta in primum qui teneret aliam opinionem
 faciliter responderet. Ad primum pro opinio-
 nis diceret breuiter quod non omnis species componit
 ex genere et diuina essentiali, quia etiam secundum veritates
 non omnis species habet genus et diuina essentialis
 Ad secundum diceret leuiter, quod non obstante identi-
 tate diuina essentiali et esse dei, ens non erit genus
 sicut non obstante idemnitate quod dicitur et enti-
 tatis angeli, ens non est genus angeli. Ad ter-
 tium diceret quod non omnia que sunt in genere conueniunt
 in essentiali et quod dicitur generis et dicitur secundum esse,
 non plus quam conuerso. Unde omnia que sunt in genere
 differunt et secundum esse et secundum quod dicitur. Illud autem
 argumentum quod probat deum non esse in genere per
 reductionem concludit verum, nec tamen valet, quia pec-
 cat per fallaciam equocationis sicut ostensus est
 prius. Ad etiam ultimum argumentum non concludit
 patet, quia non est inconueniens aliquid esse prius deo
 secundum potentiam coitatis et ratione. Argumenta etiam
 a verius doctoris, non concludunt primum non, quia sup-
 ponit falsum, scilicet quod omnis species sit posita ex reas-
 litatibus, quarum vna sit potentioralis respectu
 alterius, vel quod genus et diuina accipiunt a talibus
 realitatibus sicut componuntur, nec hoc probat.
 Secunda etiam ratio non valet, quia conceptus spei non
 semper est sic compositus, sicut isti ymaginantur.
 Tertia etiam ratio non valet, quia genus non est de essen-
 tia nec de quod dicitur illius cuius est genus. Nec
 ultima ratio valet sicut declaratur est prius. Ad
 primum principale pro quod simpliciter simplex potest esse
 in genere, etiam posito impossibile quod non est cum
 altero proportionabile, sed tamen habet certam proportionem
 cum aliis ideo potest esse in genere. Ad aliud pro prius,
 quod aliquid potest trineri sub pluribus coibus non sub
 ordinatis. Ad tertium quod non omnis unitas
 conceptus sufficit ad hoc quod aliquid sit per se in
 genere.

Questio secunda.

Ad declarationem
 predictorum queram istas breues que-
 stiones. Primum ergo quero. Utrum ali-
 quod simpliciter simplex possit esse in
 genere. Ad non, quia genus significat partem rei.
 per Lommē, vii. meth. 2. me. ii. Genus dicitur per for-
 me, et ideo dicitur quod genus est per formarum spirituum
 Hoc idem etiam dicitur prius ibidem quod genus est per
 forme. Preterea secundum philosophum, v. meth. c. de genere
 Genus est materia, illud in quo non est mate-
 ria non est in genere, sed simpliciter simplex non habet

materia. Preterea Lommē, ibidem comē. xxiii. Tertio
 dicit quod tertius modus generis dicitur de materia.
 genus enim est illud quod recipit differentias et quali-
 tates, et tale est materia, sed nec in angelis, nec
 in accidentibus est materia, ergo talia propter suam
 simpliciter simplicitatem non sunt in genere. Preterea, quod
 est simpliciter simplex in nullo uniuocatur cum alio, quia
 se toto differt a quolibet, sed tale non est in ge-
 nere, ergo nullum simpliciter simplex potest esse in genere.
 Ad oppositum, angeli sunt in genere substantie,
 et tamen simplices. Ad questionem dico quod simpliciter
 simplex est in genere, ita scilicet quod est simplex per caren-
 tiam cuiuslibet compositionis intrinsecce. Lur? ratio est
 quia omnis conceptus predicabilis in quod de plu-
 ribus differentibus plus quam solo numero, habet
 tibus certam proportionem secundum perfectiones inter se,
 quorum nullum est pars essentialis alicuius per se nisi
 us est conceptus generis, sed de simplicibus, pu-
 ta de angelis predicatur aliquid conceptus in quod
 angeli plus differunt quam solo numero, supponen-
 do quod non omnes sunt simpliciter eiusdem rationis, hoc est
 similitudinem, et nullus eorum natus est esse pars essen-
 tialis cuiuscumque per se unius, et habent certam pro-
 portionem secundum perfectionem inter se, ergo etc. Ad maiorem
 declaro. Ad cuius evidentiam sciendum quod sicut
 declaratum est, quod aliquid conceptus, puta con-
 ceptus entis predicatur de deo et aliqua creatura
 in quod, quia tamen ista contenta non habent certam pro-
 portionem secundum perfectionem inter se, ideo non est ge-
 nus. Sicut quis anima predicatur in quod de multis anima-
 bus et sicut forma de omnibus formis substantialibus
 et materia de omnibus materialibus, quia tamen omnia
 ista sunt nata esse presentialia aliquo quorum
 quodlibet est per se nisi, ideo illi conceptus non sunt
 genera nec etiam species. Sicut quis aliquid predicatur in
 quod de anima intellectuali et de angelo, illud non
 esset genus propter eandem rationem, sed quia omnes iste
 conditiones concurrunt, tunc tale predicabile est ge-
 nus, quia ista ratio circumscribitur, non potest assignari
 quare plus unum talis conceptus sit genus quam alius
 Per primum distinguitur a conceptu spei et conceptu
 denominatiuo. Per secundum a conceptu entis, et a
 quolibet conceptu predicabili de deo et de crea-
 tura, et per tertium a conceptu predicabili de
 quacumque parte essentiali cuiuscumque creature
 et per hoc conceptus predicabilis in quod de
 deo et anima intellectuali non est genus quia
 sit etiam uniuocum deo et anime intellectuali
 Et hec etiam esset ratio quod nullus conceptus
 predicabilis de eo in quod est conceptus gene-
 ris. Ad inuicem est manifesta, quia non plus repu-
 gnat angelis habere conceptum predicabilem
 de eis in quod quam deo et creaturis, immo ali-
 quis est conceptus communis predicabilis
 in quod de deo et creaturis, non pro se, sed

Tertio

Quarto

B
Ratio ad quoniam

Ad argumenta

Ad primum pro opinio-

Ad secundum

Ad tertium

Ad ultimum

Ad ar. scde op.
Ad primum

Ad secundum

Ad tertium

Ad quartum
Ad primum pro n.

Ad secundum

Ad tertium

Questio II
que prima aneque p.

Arguit primo

Secundo

Instantia prima

Secunda

Rñdes ad pma

Dubitatio

Responsio

pro deo. 7 pro angelis. 7 sic p3 minor q̄trum ad primā partē. alie pres sunt manifeste. Cōtra istā rationē pōt instari. q̄a fm hoc qualitati 7 q̄ritati esset aliqd̄ genus cōe. q̄ de ipis p̄dicatur aliqd̄ in quid. 7 d̄nt plus q̄ solo nūero 7c. ergo ille cōceptus sic de eis p̄dicabilis erit cōceptus generis. Præterea. sequit̄ q̄ quelibet due spēs habēt vñū genus p̄cise cōe eis: p̄batio. q̄ causa quare ab istis spēsibus quibuscūq̄ demonstratis abstrahit̄ vñū genus. qd̄ nō abstrahitur ab istis spēsibus 7 et ab alijs speciebus. q̄a iste spēs vel magis pp̄t̄ loquēdo indiuidua istarū specierū. habēt certā p̄portionē vel cōuenientiā inter se. qualē nō habēt cū alijs speciebus. vel indiuiduis aliarū specierū. s̄ demonstratis indiuiduis duarū specierū quarūcūq̄ illa indiuidua habent aliquā determinatā cōuenientiā vel p̄portionē inter se. qualē nō habēt cū quibuscūq̄ indiuiduis aliarū specierū. ergo est aliquis cōceptus abstrahibilis p̄cise ab istis. et eadē rōne a quibuscūq̄ indiuiduis quarūcūq̄ duarū specierū. 7 ex hoc vltra seq̄tur q̄ respectu substantiæ 7 q̄ritatis pōt abstrahi p̄ceptus generis. q̄ habēt certā cōuenientiā inter se. qualē nō habēt cū qualitate. q̄ ab eis aliq̄s cōceptus determinat̄ abstrahi pōt. Ad primū istoz pōt dici. si vna opinio q̄ recitabitur in quarto esset vera q̄ genus est in duplici d̄ra. q̄daz em̄ sunt genera que significāt res simpliciter et absolute sine oī p̄notatiōe. 7 si ita esset. tūc pōt dici q̄ sunt tm̄ tria genera generalissima. puta s̄bā q̄litas 7 respectus. fm ponētes respectus alios. q̄ oīs res alia a dō: vel est s̄bā: vel est q̄litas: vel est respectus. Alio mō dicitur genus om̄e p̄dicabile p̄mo modo dicēdi per se 7 in abstracto de alio. 7 isto mō p̄nt dici decē genera ḡnālissima. s̄. tria p̄ia 7 septē alia que tm̄ sunt cōnotatiua. s̄. q̄ritas 7 relatio. et sic de alijs. Nec illud debet reputari ita absurdū. cū etiā multi doctores dicant q̄ respectus nūq̄ distinguit̄ a fundamēto reāl̄. 7 ita nō sic sunt decē ḡnā distinctas res ip̄ortaria. quomōdogen̄ s̄be 7 q̄litaris ip̄ortat̄ distinctas res. S̄ tūc est dubiū. q̄ nō videt̄ q̄ respectus q̄ ponetur distinctū p̄dicamētū tanq̄ ip̄ortas simpliciter distinctā sit aliqd̄ illoz decē generū ḡnālissimoz. q̄ ponit p̄bus 7 auctores 7 doctores. Ad istud pōt dici. q̄ ille nūerus p̄dicamētoz est cōcessus tanq̄ famosus. quīs tunc fm rei veritatē nō esset verus nūerus p̄dicamētorum. Pōt tñ dici q̄ per genus relationis intelligit̄ illud genus ḡnālissimū. ita q̄ cōiter loquēdo genus relationis cōprehendit̄ p̄pter similitudinē modū predicandi: 7 illud gen̄ ḡnālissimū 7 alia que ponūtur in genere relationis. Et ita

sub genere relationis comprehendēt vñū genus ḡnālissimū. accipiēdo gen̄ ḡnālissimū p̄ cōiūmo aliquo ip̄ortatē p̄cise res distinctas ab oīs bus ip̄ortatis p̄ alia ḡnā ḡnālissima. Ad secundū pōt dici multi p̄r. Uno mō p̄cedēdo conclusionē. Videt̄ tm̄ argumentū valere magis 7 opinātes s̄ium. q̄ s̄ me. q̄ sicut fm eos idē nō pōt cōuenire cū aliquo reāl̄ et differre ab eodē reāl̄ nisi p̄ aliud 7 aliud. eadem rōne idem nō pōt differre reāl̄ ab vno plus 7 min⁹ q̄ ab alio nisi p̄ aliud 7 aliud. sicut hō non pōt plus distingui a boue q̄ ab asino. nisi p̄pter aliud 7 aliud vel p̄pter aliā 7 aliā realitatem. Probatio istius. q̄ min⁹ differret ab asino q̄ a boue. q̄ p̄ p̄ncipia eoz magis cōuenit cū asino q̄ cū boue. q̄ in aliquo cōuenit cū asino in quo nō cōuenit cū boue. tūc quero. aut magis cōuenit cū asino q̄ cū boue seip̄o. 7 hoc non est possibile. q̄ tūc eadē rōne seip̄o cōueniret cū asino. 7 qua rōne seip̄o cōueniret cū asino eadē rōne cū distinguit̄ ab asino seip̄o distinguit̄ ab asino. q̄ si p̄ aliud distinguit̄. ergo nō distinguit̄ cōueniret p̄mo. sed p̄ aliud p̄ quod nō distinguit̄. ergo nō potest seip̄o p̄mo plus conuenire cum asino q̄ cū boue. Si aut̄ cōueniūt in aliquo magis homo 7 asinus. v̄l homo 7 equus (nō curo de terminis) q̄ homo 7 bos. quero de illo aut est aialitas vel realitas a qua accipitur genus vel a qua accipit̄ d̄ra. Nō realitas a q̄ gen̄ accipit̄. q̄ p̄ illā nō distinguit̄ a boue. sed in illa cōuenit cū boue 7 cū equo 7 cū alijs. Si autē sit realitas a qua accipit̄ d̄ra. aut q̄ illa q̄ homo distinguit̄ ab omni aiali. puta a boue et ab equo. vel aliqua qua distinguit̄ a boue nō ab equo. Si p̄mo modo. ergo in illa realitate homo 7 equus nō cōueniūt. sicut nec in illa cōueniūt homo 7 bos cū homo distinguit̄ a pillā ab vtroq̄ 7 p̄ s̄is ab equo. 7 p̄ idem nō possūt aliq̄ cōuenire 7 distingui. si sc̄do mō. q̄ alia est realitas p̄ter realitatē a qua accipit̄ genus. 7 realitatē a qua accipit̄ d̄ra q̄ hō differret a boue. in qua cōueniūt hō 7 equus. 7 ita erūt tres. Eodē mō arguo q̄ hō plus cōuenit cū boue q̄ cū capra. q̄ in aliqua realitate alia sicut p̄. Et v̄l p̄? neit̄ cū cap̄ q̄ cū musca. 7 sic p̄cedēdo p̄ oēs spēs aial̄ 7 oīs q̄ sūt i ḡnē s̄be. seq̄tur q̄ erūt tot realitates i q̄libz spēs. quot sunt spēs i ḡnē s̄be. qd̄ ē fat̄ absurdū. Et vltra h̄c seq̄tur q̄ tot sūt ḡnā sup̄iora ad quālibz spēs s̄be quot sūt spēs in genere substantiæ. minus ergo esset absurdū p̄cedere conclusionē q̄ erūt tot genera p̄pter solos cōceptus distinctos. q̄ cōcedere tot genera cum tot realitatibus in quolibet indiuiduo 7 in qualibet specie. quia paruum inconueniēs videtur. respectiue q̄ aliq̄s

Ad sc̄dam d̄ p̄:

vidēs p̄cise boues ⁊ afinos. abstrahit vnū p̄ceptū
p̄tū cōem eis: predicabile in quid de eis. ⁊ alī
vidēs p̄cise boues ⁊ equos abstrahit vnū aliū
conceptū cōsimilē. ⁊ aliū vidēs p̄cise boues
et capras abstrahit adhuc vnū aliū conceptū
cōsimilē. ⁊ sic de mille apprehēditibus diuer-
sa indiuidua. ita q̄ quilibet p̄cise apprehēdat
aliqua indiuidua bouis. ⁊ null⁹ apprehēdit ali-
quid indiuiduū eiusdē sp̄ci sp̄alissime: cū quocūq̄
indiuiduo apprehēso ab alio. excepto indiui-
duo bouis. tūc t̄m quilibet illoꝝ posset abstrahere
re aliquē p̄ceptū cōem oībus app̄hēsis ab eo
⁊ p̄ oīs quilibet illoꝝ esset cōis bobus. cū boues
apprehēdātur a quolibet illoꝝ. et nō videt̄ in-
cōueniēs q̄n quilibet illoꝝ abstrahit cōceptū
distinctū. sicut apprehēsa a quib⁹ debz abstra-
here sunt distincta. ⁊ p̄ oīs tot erūt cōceptus
distincti quot sunt abstrahētes. ⁊ ita erūt mil-
le p̄ceptus cōes ⁊ p̄dicabiles in quid de bob⁹
⁊ t̄m quilibet illoꝝ continebit sub aiālī. nec t̄m
erūt cōceptus subalterni. et hoc minus est in-
cōueniēs q̄ ponere tot realitates in quolibet
indiuiduo. ⁊ sūt simul cū hoc tot genera quot
sunt sp̄es. Et si istud esset verū possz dici p̄o-
intentione aristotelis ⁊ alioꝝ p̄hoꝝ ⁊ auctoꝝ.
Vno mō q̄ ipi loquūtur de illis generib⁹ quoꝝ
rum diuisio est necessaria ad inuestigandū dif-
finitōez alicui⁹ sp̄ci. q̄ illa genera sunt pauca
⁊ sunt subalterna. ⁊ sic nō a quibuscūq̄ sp̄eb⁹
p̄pter determinatā conueniētā pōt abstrahi
cōceptus generis sic dictus. sicut ad habendū
diffinitionē hominis nō oportet diuidere aiālī
in oīa genera quocūq̄ modo contēta. s̄ q̄ dīa
hominis qua distinguit̄ ab omī aiālī nota est.
sufficeret diuidere aiālī p̄ dīam hominis ⁊ ne-
gationē vel p̄ priuationē illius dīe. dicēdo oē
aiālī aut est rationale aut est irrationale. hic
t̄m p̄ hoc nō habet̄ aliqua dīa positīua nisi so-
la dīa hominis. sed habet̄ dīa positīua hominis
ex vna pte. ⁊ negatiua vel priuariua eiusdē ex
alia pte. Et isto modo diuidit̄ gen⁹ substantie
in substantiā corporeā ⁊ incorporeā. cū t̄m for-
te s̄m rei veritatē illius que est incorporea nō
sit aliqua differētia positīua et eētialis. p̄p̄
simplicitatē ipsius. Aliē posset dici sic inuit
boeti. in li. diuisionuz. Ad ulte diuisiones ma-
gis sunt a necessitate q̄ a natura. ⁊ eodem mō
multa dicūtur genera magis a necessitate q̄
a natura. qd̄ sic pōt intelligi. q̄ multe species
hoc est multa indiuidua specieruz sunt nobis
ignota. nec nobis innotescūt nisi in p̄ceptib⁹
cōibus transcendētib⁹ que sunt cōes substā-
tijs ⁊ accidētib⁹: quoꝝ aliqui sunt cōes ⁊ ab-
soluti. ⁊ aliqui cōnotatiui. ⁊ in cōceptibus ne-
gatiuis ⁊ cōnotatiuis p̄p̄ijs. et tūc q̄ iste res

a quibus deberet abstrahi cōceptus generis
nō sunt note in se. sed aliq̄ accētia earum. vel
aliqua alia ad ipas p̄tinetia sunt in se nota. iō
genera earū dicunt̄ aliqui cōceptus cōnotati-
ui illoꝝ accidentiū ⁊ p̄p̄ietatiū. ⁊ q̄ multoꝝ
indiuiduoꝝ diuersarū sp̄erum nō cognoscim⁹
in se diuersa accētia ⁊ p̄p̄ietates. p̄pter q̄s pos-
semus sic abstrahere cōceptus distinctos. iō
dicimus multa eē eiusdē generis ⁊ nō diuerso-
rum generū. ⁊ aliq̄ alia esse diuersoꝝ generuz.
Clerbi gr̄a. nullā s̄bam incorporeā nec corporeā
inaiatā. nec aiālī aliq̄ cognoscimus in se vel
cognitōe p̄p̄a. t̄m accidētia illoꝝ cognoscim⁹.
sicut q̄litates sensibiles. op̄atōes earū ⁊ mor⁹
et h̄mōi. ideo s̄m ista accipimus genera ⁊ diui-
dimus. q̄ oīa habētia q̄litatē ponim⁹ ex vna
parte ⁊ dicim⁹ esse in eodē ḡne subalino. ⁊ oīa
nō habētia q̄litatē ponim⁹ ex alia pte. ⁊ dicim⁹
nō esse in eodē ḡne subalino cū p̄mis. sed
t̄m eiusdē generi ḡnālissimi. Postea habentiū
q̄litatē videmus aliq̄ habere motū aliq̄ez ex
p̄ncipio intrinseco quō nō h̄nt alia. ⁊ illa poni-
mus ex vna parte. ⁊ alia ex alia pte. Postea vi-
demus aliq̄ moueri aliquo motu locali ad pre-
sentia alicui⁹ ad modū quo nos possum⁹ moue-
ri ad p̄ntiam taliū. ⁊ alia nō ⁊ illa ponimus ex
vna parte. et alia ex alia. et sic semp p̄ diuersa
accētia q̄ app̄hendimus dicim⁹ aliqua esse in
eodē genere ⁊ nō in alio. ⁊ si cognoscerem⁹ ml-
ta q̄litatē diuersarū sp̄eruz. ⁊ plus differētū
q̄ multa q̄ dicim⁹ differē ḡnez nō app̄hēdere-
mus diuersa accētia in eis. sed omnia accētia
eēt s̄ilia in eis. nō dicremus illa eē in diuersis
generib⁹. s̄ magis dicrem⁹ q̄ eēt eiusdēz
generis. ⁊ ita gr̄a q̄ nos habemus sunt magis a
necessitate. p̄pter defectū veroꝝ generū q̄ nō
habemus q̄ a natura. s̄ est q̄ sint veraciter. si
cut a naturā rerū possent accipi. si ipse res possent
in se a nobis app̄hēdi. Aliter forte dicerent
aliqui q̄ nō ab omnibus determinatam
conueniētā habētibus potest abstrahi cō-
ceptus distinctus. sed aliq̄ cōueniētia sufficit.
⁊ aliq̄ nō. ⁊ ideo nō est tanta cōueniētia inter
s̄bas ⁊ qualitates q̄ possit abstrahi ab eis vn⁹
cōceptus qui sit cōis oībus. ⁊ eodē mō de qui-
buscūq̄ accidētib⁹ distinctoꝝ generū genera-
lissimoꝝ. S̄m inter istas duas sp̄es vel indiui-
dua istarū sp̄erū aliq̄bus demonstrat̄ nō ē talis
conueniētia q̄ possit abstrahi ab eis aliq̄s cō-
ceptus p̄cise cōmuni illis. Pro isto tamen
modo dicēdi nulla potest ratio assignari. s̄ si
verus est tantū erit notus per experientiam ⁊
nullo alio modo. Aliter posset dici q̄ nullus
p̄cept⁹ nisi ad placitū institutus pōt abstrahi
nisi p̄cise p̄ceptus sp̄ci sp̄alissime. ⁊ p̄ceptus

Secundo

Tertio

Quarto

entis. et ita conceptus generis non erit vnus natura abstractus. sicut est conceptus entis et conceptus speciei specialissime. sed semper erunt equocationes in genere nisi imponat aliquis conceptus connotatiuus aliquorum accidentium eiusdem speciei in illis quibus debet esse genus. Aliter posset dici sicut tactus est in precedenti questione quod ab indiuiduis diuersarum specierum plus dicitur non potest abstracti aliquis conceptus predicabilis in quid. nisi etiam predicet in quod de indiuiduis magis ueniuntur cum illis quod ipse conueniunt inter se. sicut si homo. et musca plus differunt quam homo et bos et equus et capra et plus quam bos et equus et capra et musca nullus conceptus cuius additatio potest abstracti ab homine et musca. quoniam erit additatio boni equo et capre. et sic de alijs. Et sic patet maxime quod non a quibuscumque indiuiduis diuersarum specierum potest abstracti genus distinctum. **D**ia predicata in ista questione dico non asserendo. sed recitando tantum. et haec vera ut vera. falsa ut falsa. erronea ut erronea. et absurda ut absurda. que tamen sint vera. et que falsa. et que erronea. et que absurda. relinquo eis discutendum. Hoc solum assero quod nihil est in re nec res. nec realitas que sit quocumque modo genus vel cōceptus predicacione et natura rei plus quam aliud. et quod genus non est de eentia et intraneitate rei cui est genus. **A**d primum principale dico quod genus non est pars rei cuiuscumque proprie loquendo. sed pro tanto dicunt auctores et philosophi quod est pars. quod est pars distinctio. et hoc vel distinctio proprie dicitur. vel distinctio dicitur per additamentum. **E**t quod hoc sit in termino philosophi. et cōceptus. patet per ipsos ubi allegat. **U**nde philosophi in noua translatione dicit sic. **A**mplius autem quod sunt ratione. hoc est pars dicitur de illis que sunt in distinctio. quod vnūquodque eorum est pars distinctio. et hoc est quod dicitur in antiqua translatione. etiam est pars et etiam in illa que sunt in distinctio. **E**t si dicat quod philosophi uult in antiqua translatione. quod illa que sunt in distinctio sunt partes speciei et distinctio. et non tantum distinctio. **U**nde dicit in noua translatione. **A**mplius que sunt in ratione. vnūquodque et hoc partes totius. propter quod genus speciei. et pars dicitur. **S**icut in alia translatione dicitur. est etiam pars. etiam illa que sunt in distinctio que significat vnāquāque rerum sunt in partes totius. **E**t id dicitur quod genus est pars forme. **E**x istis uidetur quod illa que sunt in distinctio non tantum sunt partes distinctio. sed etiam sunt partes speciei et forme et totius. **R**ideo quod philosophi improprie loquuntur de parte et extrinsece. intelligendo per parte illud quod uere est pars distinctio. et significat vnā partem rei cui copert distinctio. vel significat totam rem habentem partem significatiuam per aliam partem distinctio. si sit distinctio proprie dicitur. vel significat rem illam cui copert distinctio. que tamen res aliquo modo ponit cum alio si sit distinctio proprie

dicitur. **I**sta tamen magis parebunt in questione sequenti. **U**nde dicit philosophus. quod genus est pars speciei. **A**lter autem species est pars generis. hoc non potest esse uerum accipiendo proprie partem. que accipit partem improprie. sed que ratione dicitur quod species est pars generis improprie. eadem ratione genus erit pars speciei improprie. **E**odem modo dico quod genus est pars totius improprie. hoc est pars distinctio vel alicuius rei extra. est tamen proprie pars distinctio. nec propter aliud dicitur pars speciei uel totius rei vel forme. **E**odem modo accipiendum est dictum commē. quoniam dicitur ibidem. **I**lla ex quibus componimus distinctio significates quod dicitur cuiuslibet rei. **D**icunt etiam partes distinctio et distinctio. quod scilicet sunt proprie partes distinctio et dicunt improprie et metaphorice partes distinctio. quod significat partes que significat distinctio. quoniam est distinctio proprie dicitur. et ideo subdit dicitur. et ideo genus dicitur pars forme. i. ideo dicitur quod genus est pars formarum specierum. et hoc potest exponi intelligendo per formas specierum ipsas distinctio. que possunt dici improprie forme propter predicacionem. quod predicatum quodammodo habet rationem forme respectu subiecti. **U**nde autem nec distinctio nec genus nec dicitur sit proprie forma satis inuoluit **L**ōmen. ibidem. **U**nde dicitur sic forma speciei diuidit in genus et dicitur. hic est autem quantum modus supple. quo aliquid dicitur pars alterius. quod forma forme est genus et dicitur differat a formis forme que sunt forme. illas enim esse genus aut dicitur est accidens quod accidit eis. **E**t hoc patet quod aliter dicitur forma de illis que uere sunt forme. et de genere et dicitur. et ita improprie et equo dicitur forma de genere et dicitur et eadem ratione cum genus et dicitur non dicantur partes. nisi que sunt forme. sequitur quod improprie et equo dicitur pars de eis. et hoc satis patet. quod sicut ostensum est philosophus. dist. ij. **L**ōmen. expressit dicitur in. vii. meth. quod nullum uerum est pars substantie. nec per se aliquid genus est pars substantie. **E**t si querat de quibus formis intelligit commē. quoniam dicitur quod illas semper formas esse genus aut dicitur est accidens quod accidit eis. **P**otest dici per ista auctore et multis alijs auctoritatibus. et maxime ipsius commē. per duas propositiones. quarum vnā dicitur est frequenter philosophus. scilicet quod commentus. et philosophus et alij frequenter per propositiones que forme se sunt actus exercitati intelligunt actus signatos. sicut dictum est de istis homo primo est risibilis. color est obiectum ad quatum visus. et sic de cōsimilibus. **S**ecunda propositio est quod frequenter in talibus per illas intelligunt nomina rerum. et hoc aliquando abstracta vel cōcreta. et aliquando determinate hec vel illa. vel intelligunt cōceptus correspondentes. sicut si dicat quod qualitas accidentaliter predicat de subiecto. hoc est concretum significans qualitatem accidentaliter predicat de subiecto. quia hec est per accidens. homo est qualis. vel homo

Quinto

Ad principalia

Obicitur

Ad Respondeo

Secunda propositio

est albus. et ita de alijs. Per hoc respondeo ad commē. q̄ de cōcref. significātibz formas vel res accidentālī p̄dicat eē genus vel dīas. ita q̄ bec sit p̄accēs. aīal est gen⁹. et bec sūt. rōnas le dīa. et si ita eēt de abstractis nō eēt p̄dicata

Ad scđm p̄ncipale dico q̄ genus nō est p̄be materia sed dī: materia metap̄boice. q̄ sic materīe p̄tīntī aduenit forma et facit vnū cuz ea. ita generī aduenit dīa siue eētīalis siue accidētālī. nō curo ad p̄ns. et facit vnā diffinitio: nez cū ea p̄prie dīctā vel p̄ additamētū. Per idē pz ad p̄mē. q̄ genus dī: materia. q̄ in diffinitōe q̄s recipit dīas. s. eētīales et q̄līates. Hē dīas accidentales. Ad vltimū pz p̄ q̄ sim̄ p̄lī simplex p̄t. vniocari ī aliquo. nō obstāte sua simplicitate.

Questio tertia.

Quero Ultra omne genus diuidat i suas spēs p̄ dīas p̄stitutiuas specierū et diuisiuas īpīus generis.

Et sic. oīs spēs est diffinibilis. s. oīs diffinitio p̄stat ex ḡnē et dīa. ḡ oīs spēs cōstituit p̄ dīam in genere. Ad oppositū. simplī simplex nō bz dīam. sed seipō differt a quocūq̄ differt. s. multa simplicita sūt in ḡnē ex p̄ori q̄one. ḡ et c. Ad istā questio: est cois opio modernoz. q̄ oīs spēs p̄ponit ex ḡnē et dīa. et q̄ oē gen⁹ diuidit p̄ dīas in suas spēs. Pro ista opio: nō vidi multas rōes. q̄ ab oībus supponit tāq̄ certa.

Pro ista opio: nō p̄t argui et p̄ rōes et p̄ auctres p̄ rōem p̄mo sic. Si nō oīs spēs p̄t differētia eētīale. sequerēt q̄ cōceptus spēi eēt ita simplex sicut cōceptus generis. p̄ns est falsum. ḡ et ans. falsitas p̄ntis pz. q̄ quāto aliqd est cōtus tanto est simplici⁹. Aliter em̄ posset p̄cept⁹ spēi eē ita simplex sicut cōceptus entis. quod videt absurdū. p̄na pz. q̄ cōceptus spēi nō potest eē p̄positio: cōceptu generī. nisi q̄ icludit p̄ceptū generī et aliqd plus. sed illud nō p̄t eē nisi dīa. ḡ p̄ceptus spēi icludit dīam. Scđo sic. si spēs aliq̄ nō b̄ret dīam. h̄ nō eēt nisi p̄p̄ simplicitate īpīus. sed aliqd simplex bz dīam. ḡ simplicitas nō impedit. et ita q̄libz habebit dīam. Assumptū pz. q̄ omne genus descēdens in aliquā spēm. p̄ dīam descēdit in spēm cōdī: uident eē p̄ dīam oppositā. sed aliquod genus descēdit immediate in spēm simpliciē et p̄positam. sicut pz de substātia q̄ immediate descēdit in corporeā q̄ est cōposita et in incorporeā q̄ est simplex. et in s̄bam corporeā descēdit per dīam manifestū est. ḡ in s̄bam incorporeā descēdet p̄ dīam. ḡ et c. Alīo: p̄ncipalis pz. q̄ oīs dīa bz aliquā dīam sibi oppositā. sicut omnis spēs bz aliquā spēs tibi cōrīdētē. Tertio sic.

omne cōc contrahit ad suū inferius. ḡ gen⁹ contrahit ad spēm. et nō p̄ seipsam. ḡ per aliquam dīam additā. Per auctres p̄mo sic. s̄m docti. spēs dicit totū esse indiuiduoz. nō aut genus boc nō posset eē nisi indiua in que diuiditur spēs n̄ haberēt dīas nō importatas p̄ spēm. et spēs b̄ret dīam nō importatā p̄ genus. Lōfir maī h̄. q̄ aut genus dicit totā eētīā spēi aut partē. si rotā. ḡ sicut spēs dicit totū eē indiuiduoz. ita genus diceret totū eē spērū. Si dīc partē. ḡ est aliqd in specie nō importatū p̄ genus. et illud nō p̄t eē nisi dīa. ergo et c. Si autē dīcis q̄ genus non dicit totā eētīā spēi nec partē. ergo nō est p̄dicatū substāiale respectū spēi. qd est p̄ p̄mē. v̄j. metb. Prefea s̄m por̄ p̄bi. dīa est qua abūdat spēs a ḡnē. ergo omis spēs bz dīam q̄ abūdat a ḡnē. ergo et c. Item auicē. v. metb. c. vi. p̄stat q̄ oīs spēs discrepat ab alijs secū p̄ueniētibus in ḡnē p̄ dīam. Itē ibidem dico q̄ genus p̄dicat de specie. ita q̄ sit pars q̄dditatis eius. et p̄dicat de differētia ita q̄ est cōcomitās eā. Item. iij. metb. cōs nō est genus. q̄ caret dīa. ergo omē gen⁹ diuidit p̄ dīas. Itē omīs auctores docēt inuestigare diffinitio:es rerū p̄ diuisio:es. attribuēdo semp alterū diuidētū diffinitio. quousq̄ p̄ueniat ad vltimū. sed illa diuidētia nō p̄t eē spēs. quia tūc semp in talibz diffinitio:ibz esset nugatio ponēdo spēm sub genere. ergo illa diuidētia erūt dīe et habet p̄positū. Prefea oīs diffinitio p̄ponit ex ḡnē et dīa s̄m p̄bm et commē. v̄j. metb. cōmē. xliij. Sed accētia sūt diffinibilia diffinitio:ē p̄prie dīctā. et certū est q̄ substātie sunt diffinibiles diffinitio:ē p̄prie dīctā et oīa q̄ sunt in genere sunt substā: e vel accētia. ergo oīa que sunt in genere sunt diffinibilia diffinitio:ē p̄prie dīctā. et p̄ p̄ns componunt ex genere et differētia. Qu aut accētia sūt diffinibilia. p̄bat p̄ p̄bm. v̄j. metb. q̄ vnūq̄dēq̄ sicut se habet ad q̄dditatē. ita ad diffinitio:ē. s. accidētia habet p̄p̄riā q̄dditatē ibidē sine extrī: seco. ergo habet diffinitio:es datam precise p̄ intrinseca. et talis est diffinitio p̄prie dīctā. ergo et c. Contra opio:ne arguo p̄mo sic. omnis species est habēs genus et differētia aliquā secum conuertibile. ergo species q̄ precise est cōmunis rebus simplicibus habet aliquā differētia secum conuertibile. p̄ns est falsum. ergo et antecedēs. consequētia patet. quia aliqua est species precise cōmunis rebus simplicibus. sicut patet de speciebus accidentium et angelozum. s. falsitas consequētis patet. quia quero. aut illa species et illa differētia distinguunt tantum in conceptu. ita q̄ nulla distinctio eis in re cōrīdeat. aut eis cōrīdet

Ad scđm p̄m.

Ad tertū

Ad quartū

Questio III q̄ eē scđa et nēca p̄.

Argu. p̄n.

In oppositum

Opinio p̄ma

Probat p̄māra.

Scđa

Tertū

Probat auct. Prima

Scđa

Tertū

Quarta

Quinta

Sexta

Septima

Octaua.

Et contra opio:ne p̄mo arguitur.

aliqua distinctio a parte rei. Si primo modo vel sunt conceptus synonymi. vel simplr vn? concept? quoz vnusq; destruit naturaz dicitur spci. qd pz qz et quo conceptus est quasi similitudo rei. no pot ee distinctio in conceptibus nisi ppter aliquam distinctione a parte rei. Sicut si tales duo conceptus possunt ee eiusde rei simplicis omnino sine oi distinctione comndete. no videt possibz le dare certu numeru taliu conceptu. et ita erit infinite dicitur tales. qd est absurdu. Si aut aliq distinctio rei comndeat. et pbatu est pus q ois distinctio a parte rei in creaturis est realis. q illa spes no erit p se cois rebus simplicib? sed etia rebus ppositis. Pretea ois conceptus importat primo et pncipalr qdditate rei et tota qdditate rei pdicat de illa. qdditate in qd strictissime sumpta pdicat de in qd. ista est manifesta. qz no pot dari aliq rō alia quare aliquid strictissime pdicat de re in qd. sed spes pdicat de individuo in qd. et dicit no pdicat de individuo in qd. sed in qle fm ois. q dicit no importat tota qdditate ipius individui primo et pncipalr ergo tm importat pte individui primo et pncipalr. et p pns illud individuu erit ppositu

Pretea ois spes hns genus et dicitur e diffinibilis diffinitoe p pte dicta. s spes accntium no sunt diffinibiles diffinitoe p pte dicta. q n hnt p pte genus et dicitur eentiale. Ad hoc pz de se. qz ad diffinitione p pte dictam sufficitur genus et differetia. Ad hoc patet p p h. vii. metba. qui vult q tm diffiniunt p additamentum. Si dicit q accidēs depēdet essentialr ad subiectu. et ideo n potest diffiniri sine subiecto et ppter hoc diffinitio sua data p gen? et dicitur no est cōpleta. Contra no magis eentiale depēdet accidēs ad suuz subiectu q substantia composita ad suas causas essentielles. et maxie ad primā eam simplr. sed no obstat tali depēdetia. substantia diffinit diffinitōne completa p suū genus et dicitur. q talis depēdetia no impedit qn accēs diffinitet p pte p gen? et dicitur si habet illa. Si dicat q differetie accidētuz essentielles sunt nobis ignote. et ideo no possumus diffinire illa p suas dicitur essentielles. Contra. sicut dicit accidētū sunt nobis ignote fm istos. ita fm eisdem et fm veritate dicit substantiarū sunt nobis ignote. immo magis sunt nobis ignote q accidētia. cum nobis no innotescant nisi p accidētia. q non possumus plus distinguere substantias p differetias eentiales q accidētia. et tm pbs dicit q diffinitio p pte est substantiarū et no accidentiū. q non intelligit p respectu ad nos. sed q ex natura rei substantia est diffinibilis. quis no a nobis forte. et accidēs ex natura rei no est diffinibile

Secundo

Tertio

nisi per additamentū. q no habet gen? et differetiam. Si dicat aliter q accidēs non pot complete intelligi sine subiecto. et io non pot sine eo diffiniri. Contra. accidēs pot cōplere sentiri sine subiecto. q et complete intelligi sine subiecto. pna pars. qz no plus repugnat intellectu complete intelligere aliqd sine alio. q sensui sentire sine alio. cum fm istos intellectus magis possit separe vnita q sensus. Et firmat. qz accidēs potest complete ee sine subiecto. q et intelligi. Si dicat q accēs no pot complete diffiniri sine subiecto ppter suā imperfectione. Contra min? excedit in pfectōne accidēs a subiecto q substantia a deo. et tm no obstante imperfectione substantie potest diffiniri sine deo. qz habet genus et dicitur e essentialem. ergo eodē modo si accidēs haberet genus et differetia essentialē no obstante eius imperfectione. posset complete diffiniri sine subiecto

Ideo dico aliter ad questionē. q no omne genus dividit p dicitur e essentielles constitutivas specierū et diuisivas ipius generis. Hoc pars. qz nullius rei simpliq possunt esse duo cōcept? cōuertibiles et simplices. qz sicut nomina importantia simplr eandē rem. et eodē modo sūt nomina synonyma. ita conceptus eodē modo importantes oino eandē rem sūt vnus cōceptus hoc est eiusde rōnis vel synonymi. q cū aliqueres simplices sunt in genere non possunt esse duo cōceptus simplices et cōuertibiles eodez modo importates illas res nisi sint eiusde rōtis vel synonymi. Et si hoc no erit magis vnus conceptus spci et alius dicitur. q cōuerso. et p pns no erunt ibi gen? et dicitur. Si dicat q isti conceptus quis importet eandē rem. no tm eodem modo. et io no sunt conceptus eusde rōnis. nec etia synonymi. Patet de boie et rōnali. qz quicquid importat p vnu et reliquū. et tamē vnu est spes et aliud differetia. Hoc no valet. qz inducitur patet q nunq alius modus significandi facit no synonymitatem. nisi qz aliqd cōsignificat p vnu quod no per reliquū. ita q semper in significatis vel in cōsignificatis requiritur aliqua distinctio. vnde quis quicquid significatur per hominē significatur vel cōsignificet per rationale. tamen essent conceptus simplices synonymi. nisi aliqd reale cōsignificaret p rationale. pura totus homo vel pars. qd non eodem modo significat per hominē. et ita necessario requirit huiusmodi distinctio realis totius a parte vel partiu. ergo vbi tantu vna est res no potest esse aliquid significatū et cōsignificatū. et per consequens non diuersus modus significandi. Unde etiam nominatiuus casus et genitiuus essent synonymi. nisi

D
Rōnis ad quom

aliqd conotaret et significaret per vnu casuz
 7 no per alius. 7 ita inductiue puz. qd nunq di-
 uerfus modus significadi excusat synonymita-
 re. nisi p diuerfum significatu vel cofignifica-
 tu. sed talis diuerfitas no pot assignari in pro-
 posito. g. 7c. Et ista roe 7 ex roibus ptra pmas
 opinionone sequit. qd nullu simplex pot diffiniri
 diffinitioe pprie dicta. que sit data ex genere
 7 dfa eentiali. qa cu nullu simplex pot habere
 diam essentialē. nullu simplex pot diffiniri ta-
 li diffinitioe. 7 ista est causa pbi. quare nulluz
 accides pot diffiniri diffinitione pprie dicta.
 Un nec dependētia accidēris ad substantiaz
 nec impfectio accidentis. nec aliquid tale est
 causa quare accides no pot diffiniri pprie. sed
 sola simplicitas ppter qua caret dfa eentiali.
 Et ppter eandē roem. forma sbalis et āgelus
 7 materia sbalis et cetera simplicia quecunq
 sint illa no pnt diffiniri diffinitioe pprie dicta
 Nec sit intētio pbi 7 comē. p3 pmo p pbm
 vij. metha. Omnis diffinitio habet pres. 7 sit
 cut se habet rō. i. diffinitio ad rem. ita ps rōis
 ad ptē rei. ergo sicut ois diffinitio bz pres. ita
 ois res cui est diffinitio habz pres. Et loquit
 ibi de diffinitioe pprie dicta. Silr p mē. ibidē
 comē. xxxij. qd diffinitio est sermo. 7 ois sermo
 habet suas pres significātes pres rei. 7 appa-
 ret qd sicut est pportio diffinitiois ad rem. ita
 est pportio pres diffinitiois ad ptē rei. i. que ad
 modū diffiniri declarat qd diratēz rei. ita ps
 diffinitiois declarat ptē qd diratēz rei. Et istis
 auc. p3 expresse qd ois diffinitio habet pres si
 gnificātes pres a pte rei cui cōpetit diffinitio
 sed hoc no ptingit repire in aliquo simplici. g.
 nullu simplex bz diffinitioe pprie dicta. Itē
 fm pbm in eodē. si sba esset incōposita. nulli
 sbe esset diffinitio. ergo sola sba pposita habz
 diffinitioe. Un dicit pbs. Si neq ex vlibus
 possibile est esse. nec vnā sbam ppter tale. sed
 no hic aliqd singulare. nec ex substārijs ptingit
 actu esse. neq vnā sbam. incōposita vtiqz erit
 ois sba. quare no ratio vtiqz erit neq vni sbe.
 Ecce qd ex positioe ponentiū vlia esse sbas ar-
 guit sbam esse simplicē 7 incōpositā. 7 ex sim-
 plicitate substātie arguit ipam no habere dif-
 finitionē. Cōfirmat per p mē. ibidē comē. l.
 qd ipse dicit qd oēs estimat qd substātie sunt cō-
 posite ex hoc qd pcedūt qd diffinitiones signifi-
 cāt ppositū. Et subdit qd sequit ex pmo pmo-
 ne. scz qd si substātie no pponūt qd nulla sub-
 stantia habebit diffinitionē. nisi dicat qd quo-
 dā modo cōpositionis erūt diffinitioes 7 quo-
 dā mō no. Et seqt 7 post declarabit cuiusmōi
 ppositoz sunt diffinitioes 7 cuiusmōi no. Et
 est intētio pbi 7 comē. qd diffinitiones sunt cō-

E
 Correlariū pmo

positoz ex partibus realiter distinctis que fa-
 ciunt per se vnu. et ideo sunt in potētia 7 non
 ex partibus no faciētibus p se vnu. sed quarū
 quelibet sit in actu. Unde subdit. diffinitioes
 significāt plures substārias in potētia 7 vnuz
 in actu. 7 hoc iam declarauerūt. sed vult com-
 plere p scrutationē de illo post. 7 sunt compos-
 ita ex partibus que sunt fm qualitatē 7 vocat
 composita ex partibus fm qualitatē illa qd cō-
 ponunt ex partibus alterius 7 alterius rōnis
 Item Commē. lix. Illud quod est simplex in
 rei veritate no habet diffinitionē. neq querit
 quid p quid. Hoc etiā confirmat. qd ome diffi-
 nibile potest fm aliquod cognosci 7 fm aliqd
 ignorari. sed simplex aut totaliter cognoscit
 aut totaliter ignorat fm pbm. vij. meth. et cō-
 men. ergo nullu simplex est diffinibile diffini-
 tione pprie dicta. Item commē. viij. meth. cō-
 men. ix. Impossibile est vt forme vltime i diffi-
 nitionibus habeāt diffinitionē. quoniā forme
 vltime sunt simplices. 7 diffinitioes sunt com-
 positozum. diffinitiones em sunt rerum et ma-
 terijs 7 formis. Et sequit. ipossibile ē vt mate-
 ria aut forma habeat diffinitionēz. Diffinitio
 em est sermo in quo disponit aliqd per aliqd.
 sforma em 7 materia vtraq significat idem. 7
 neutra diuidit in disponentē et dispositū. Et
 sequit. in diffinitioe oportet vt sit aliqd quod
 si gnicat formā. 7 aliud significās quod est qd
 si materia. Et ista auēte p3 qd intētio commē-
 tatoris est. qd nulla simplicia sunt diffinibilia
 7 no tm intelligit de realitatibus simplicibz.
 quas aliqui ponūt. sed intelligit de rebz no ha-
 bētibus partes realr distinctas. cuiusmōi sūt
 forme 7 materie. Et quo sequit qd angelz in-
 telligentie vel corpora celestia. si careāt mate-
 ria fm intentionēz commē. cū omnia ista sint
 eque simplicia sicut forme 7 materie. qd ista no
 diffiniunt diffinitione pprie dicta. et eadē rō-
 ne nec accidētia si no habeāt materiā ex qua.
 sed tm in qua. Secūdo patet qd qn aliquid si
 gnicat aliqd simplex. tūc no possunt ibi esse
 distincti pceptus nec distincta noia nisi syno-
 nima. dūmodo vtrūqz illoz pscie illam rē signi-
 ficet 7 nihil extrinsecū illi rei. Un dicit forma
 et materia vtraq significat idē. Hoc est qd lz
 nomē significās materiā 7 nihil nisi materiāz
 hoc est nihil extrinsecū materie. nec etiā cōsis-
 gnificās aliqd extrinsecum materie simplr si-
 gnicat idē. 7 ita vnū illoz noim no plus est
 dispositio et aliud dispositū qd eoduerso. quod
 tm necessario requirit ad diffinitionē. et eodēz
 modo de quolibet nomine significāte formas
 Et ita simplex nunq habet distincta nomina
 conuertibilia. quorum neutrum significet nec

E
 Correlariū cōm

Distinctionis VII

Questio III

connotet vel significet aliqd distinctū ab illa re simplici. et magis nec habz tales duos conceptus simplices et concernibiles et proprios

Tertio patz. que est intētio pbi fm expositio: nē comē. qñ dicit. opz terminū esse rationē loz gaz. et q aliqd de aliquo significat rō diffinitiva. Et oportet hoc quidē vt materiā esse. hoc aut formā. qz nō est de intēctione pbi. q vna ps diffinitiois sit vt materiā et alia vt formā. s q vna ps significat materiā et alia formā. nō tñ est forma. Et oibus pdictis patet manifeste fuisse de intēctione pbi et comē. q nulla res simplex pōt diffiniri diffinitioe pprie dicta. et ppē eadēz rationē fuit intēctionis eoz. q nullū simplex habet genus et differentiā eēntialē: quīs fm eos possit habere differentiā accidentalē. Et illo mō genera accidētū diuidūt p differētiās accidentales. et nō p differētiās essentialē. simplicitā aut in genere substācie distinguuntur a cōpositis nō p differētiās essentialē positiuas. sed seipīs positiuē distinguūt. et tñ p differētiās aliquo mō nō positiuas. sed magis puatiuas vel magis negatiuas. sicut itelligētia distinguit a substācia cōposita p hoc q est imaterialis. qz sez caret materiā. Et bui ratio est. qā vnūqz pūs aliquo mō vel notius negatur a suo opposito q ab aliquo alio. et ita h est aliquo mō immediatior vel notior. imaterialē nō est materiale. vel imateriale non est substācia pposita q ista. Angelus nō est materialis vel substācia cōposita. et ita aliquo mō distinguit āgelus a substācia cōposita p imaterialitātē. Si dicat. q h est ptra pūs dicta vbi dicebat. q qñ aliq spēs imediate diuidūt aliqd gen. q negatiua in q negat vna ab alia est imediata. g talis spēs a nullo pūs negat. ita h erit imediata. nulla sba imaterialis est sba cōposita zc. Dico q tal est imediata. qz nihil est supius ad illud de quo illud pūs negat. et qz nihil est positiuū a quo pūs neget. sic aut nō est in pposito. g zc. Ad primū argumētū ppria opinione concedo. q aliqz pceptus spēs est ita simplex sicut pceptus generis. qz sic vox pōice cōis talibz indiuiduis: pōt esse ita simplex sic vox significās ista eadē indiuidua et multa alia ita pōt esse de pceptu spēs et generis. Verūtñ dubiū est. an hoc sit possibile de quolibet pceptu spēs. Et dico. q pceptus spēs iportātis rez ppositā si sit abstractus naturalit imediate a re. non est hoc possibile. cui? rō est. qz talis res aut imediate apphēditur. ita q tota sine carbe goremurice. aut tñ aliqua ps illius. Si pmo modo. g cū pceptus nō sit nisi tale in esse obiectiuo quale est ipm apprehensus pncipiū in esse subiectiuo. oportet q sicut a parte rei sunt

distincta. ita itellect? fingat talia distincta eoz respondētia ptribus. et p pns erūt plures cōceptus ptales. Si aut tñ ps apprehēdat. ergo ille cōceptus nō erit pceptus totius: s tñ erit pceptus ptis. Dico tñ q vnus pceptus institutus pōt esse ita simplex sicut pceptus generis. sic est dictū de vocibz. Totū istud dico re: citatiue fm opinionē q ponit de fictis habētibz esse obiectiuū tñ: secus possz dici fm opinionē q ponit cōceptū esse realit intentionēz vel aliqua alia qūlitas subiectiuē existēs in itellectu. qz illa possit ponere q talis cōcept? vlt abstractus a re pposita esset eā simplex sic cōceptus generis vel entis. Et qñ dicit q pōt aliqd est cōius tāto ē simplicius. Dico q nō est verū. sed frequēter est simplr fallum. imo sicut hoc frequēter est simplr fallum in vocibz ita etiā in pceptibus. Ad scdm dico. q nullū simplex habet differētiā eēntialē. Et qñ dicit q omē genus descendēs in vnā speciē p dām essentialē. descendit in aliā spēm imediate pdiuidētē per dām oppositā. Dico q hoc nō est vlt verū loquēdo de dā eēntiali positiuā: sed frequēter illud cōdiuidēs nō habet dām nisi forte accidentalē vel negatiuā. et ita est in pposito. qā substācia descendit i substācia corporeā p dām eēntialē. et in substācia incorporeā p negationē dāe talis essentialis alteri. Tñ qñ aliqd genus descendit in vnā spēm p aliquā dāz p quā distinguit ab alia spē imediate cōdiuidēte. et p aliā nō distinguit. tñ oportet q alia spēs imediate cōdiuidēs habeat dām aliquā sed nō est ita in pposito. Et qñ dicit q ois dā habet dām sibi oppositā. sicut ois spēs habet spēs sibi oppositā. Dico q hoc nō est verū vlt loquēdo de dā essentiali. Ad tertiuū dico q nō omē supius pbitur ad suū inferius ita scilz q p aliqd iportās pōice aliqd eēntiale inferiori. fiat aliqd vnū totū cōuertibile cū inferiori et ideo oēs tales ppositioēs sunt negādē. omē supius ptabitur. omē supius est determiabile p aliqd cōtrabēs. et sic de cōsimilibz. Ad quartū dico q sicut declarabitur in sequēti. q genus iportat totū esse specierū. hoc est totas species. nō tñ sic. sicut spēs spālissima. qz sic iportat spēs totū esse indiuiduoz. qz qdē iportatur per speciē in vno indiuiduo necessario cōsimile iportat in quolibet alio indiuiduo. Nō sic aut est in genere. qz genus iportat vnā formā aliqñ in spē vna. vel in indiuiduo vni? speciei. et nihil tale reperit in alio indiuiduo eqli: ter importato per illud genus. et aliqñ genim portat vnū indiuiduū. et aliud importatū p illud genus nō est sibi simile. Exempluz primi. homo importat fortē. et ex cōsequēti importat

B
Correlariū tertiu

Instātia
Improbatur
R
Ad scdam rōem

Z
Ad tertiaz rōem

M
Ad pma rōem p
pua opē

AD
Ad pma rōem. q
facit qrtū argu.

materia foris et forma substantiali. scz ad nu-
nus aiam intellectiva: et id in quolibet hoie q
significatur p homine inveniunt p similes mate-
ria. et sicut forma substantialis. et aia intellecti-
ua cõsimilis. s. aial importat vel significat ho-
minem. et ita aliquo modo ex cõsequenti aiam itel-
lectiva. et tñ nulla aia intellectiva reperit i as-
no nec in boue. et sic de alijs brutis. q tñ equa-
liter importantur vel significantur p aial. Exem-
plũ scdi e q albedo significat hanc albedinem
et quodlibet significatũ aibedinis e cõsimile
huic albedini. s. color significat albedinem et p-
ter hoc nigredinẽ que nõ est cõsiliis albedini.

Per hoc ad cõfirmationẽ dico: q gen⁹ im-
portat totã essentia: siue res importata sit sim-
plex siue cõposita. nõ tñ eodẽ modo sicut species
ppter cam iã dictã. Ad quintũ concedo q
ois dñna e qua abundat spẽs a genere. ex hoc
tñ nõ sequit q qlibet spẽs habet dñnam essen-
tialẽ. q: nõ qlibet spẽs sic abundat. Chy vbi cũq;
e dñna vey e q aliqua spẽs abundat illa dñna a ge-
nere. et hoc nõ e aliud q dicere q illa dñna p dñ-
cat p se pmo modo si sit dñna essentialis de illa
specie vlr sumpta. nõ aut p dñcat p se pmo modo
de genere vlr. s. tñ piculariter. Ad Auicẽ
nã que cõmẽtator: reprobaui et que reputauit
fuisse insciũ in logica. et p õis in metba. q: lo-
gica e maxime necessaria ad metba. p eo q lo-
gica duob⁹ modis vñfat in metba. scz et fm q
e instrumentũ sicut vñfat et in alijs sciẽtijs. et
fm q ppones metbaphisicales sunt accepte
a dyalctica et logica. sicut dicit cõmẽ. vii. me-
tba. cõmẽ. ij. et hoc idem dicit pbs cõmẽ. xxxv.
Dico tñ sustinendo euz q si bene loquebat: q
ipe intellexit et de dñna accidentalivl de specie
habente dñas: q talis species discrepat a secũ
cõueniẽtib⁹ in genere p dñam. Ad aliud p-
rdẽ q si bene intellexit intelligit de specie bñ-
re genus et differentia. Qualiter tñ hoc sit in-
telligendũ. q. sequẽti patebit. Ad aliud q
eoi pso q ens p dñcat de omni differentia et de
omni specie. ens nõ est genus. q: hoc nulli gene-
ri puenit. Ad aliud q intentio recte loquẽ-
tiũ est loqui de speciebus diffimibilib⁹ diffini-
tione p pte dicta. vel docent inuestigare di-
uisiones. p dñas vel accidentales vel essenti-
ales. Ad vltimũ dico q accidentia nõ sunt
diffimibilia diffinitione p pte dicta. et ideo cõ-
cedo q magis deberet dici q accidentia sunt
quedã quidditates: q q accidentia habẽt qd
ditates. sicut emi intelligentie p pte loquẽdo
magis sunt qdditates q habent qdditates p-
pter earũ simplicitatẽ. ita etiã accidentia magi
sunt qdditates. Sed de substantijs cõpositis
cõceditur q habẽt qdditates. quia frequẽter

Ad cõfirmatões

Ad scdam aucto-
ritatem

Ad tertiam

Ad quartã

Ad quintã.

Ad sextã.

Ad septimã au-
toritatẽ que est
xi. argumentũ

accipit qdditas pro ipa forma priali. Ad ar-
gumentũ principale dico. q species multe nõ
sunt diffimibiles diffinitione p pte dicta. puta
om̃s species p cise cões reb⁹ simplicib⁹. et id ta-
les nõ hnt dñas essentielles. Qu estio. iiii.

Item tertio quero

Verũ genus et differentia importet eã-
dez rem pmo. Q sic. q quid p dñca-
tur p se pmo modo de aliquo importat
pmo illud. q: si importaret pmo aliqd aliud. non
p dñcatur p se pmo modo de illo sed tñ accidẽtas
liter. sed gen⁹ et dñna p dñcatur p se pmo modo de
eodẽ. manifestũ est. ergo important simpli idẽz.

Ad oppositũ. qñ aliqua important eandẽ rem
pmo illa sunt synonima. sed genus et dñna nõ
sunt noia synonima. ergo et. Circa istã qñtio-
nez hã pcedã. Pmo supposito ex pñtib⁹ qñ-
stionibus qd sit genus. videndũ est qd sit dñna
Secũ a quo sumit differentia. Tertio qd gen⁹
importat. Quarto ex hijs ad qñtionẽ. Circa p-
mum dico. q differentia pot accipi dupli. Uno
modo fm q cõiter accipit ab auctoib⁹. et sic
est quoddã p dñcabile de aliquo nõ in qd sed i
quale. cõueniens aliqbus et alijs repugnãt q
innotescit distinctio illius cui puenit ab alio
cui repugnat. Et isto modo differentia qdã est p-
se et qdã per accidẽs. q: aliqñ distinctio inno-
tescit vel nata est innotescere per intrinseca et
essentialia. et aliqñ tñ per extrinseca. et idõ ali-
qñ talia p dñcabilia sumuntur ab intrinsecis: et
aliqñ ab extrinsecis. Alio modo accipit differẽs-
tia p aliquo reali quo inotescit distinctio vñ⁹
ab alio. et talis differentia nõ p dñcabit de illo
cui est differentia. qñvis cõceptus vel aliqd no-
men importãt illud sit p dñcabile de illo cui est.
Exemplũ pmi. rõale est qdãz pceptus cõis oĩ
hoĩ. p dñcabilis de boie nõ in qd sed in qle. cõ-
ueniens p cise boibũs et repugnãt oĩbus alijs.
Et sicut esse susceptiuũ discipline est tale p dñ-
cabile. et idõ vtrũq; illoz pot dici dñna. sed vñ⁹
p se et aliud p accidẽs. Exemplũ scdi. aia rõna-
lis. etiã hec aia qua nata est inotescere distin-
ctio istius bois ab illo asino p dñci differentia.
et similt hec intellectio et hec volitio. s. de diffe-
rẽtia isto modo dicta nõ est qñtio. sed tñ de dñna
pmo modo dicta. Circa scdõ dico. q dñna ac-
cidentalis sumit ab aliquo extrinseco. siue illud
sit accidẽs formalit inherẽs. siue sit aliqd sim-
pliciter extrinsecaus causatũ vl aliquo modo depen-
dẽs ab illo. siue alit se habeat p qd pot inno-
tescere distinctio illi⁹ ab alio. s. in pposito nõ in-
tẽdo loq de differentia accidentalĩ. s. tñ de diffe-
rẽtia essentialĩ. Et dic o q illa p cise sumit a pte
essentialĩ illi⁹ rei. et a qlibet pte accipit dñna

Ad principale

Questio III
que est tertã ane
ra pñma

Circa questioẽ
qñtuor facit

Primũ qd dñna

Secũ a quo su-
mitur differentia

essentialis. qz ab omni illo quo aliqd cōpositus distinguit essentialr ab alio: pōt accipi dīna essential. s̄ cōpositū p̄ omnē prē essentialē distinguit essentialr ab aliquo. q̄ ab omni prē essentiali pōt accipi dīna essentialis. Ex ista conclusioe seq̄tur alia q̄ dīna essentialis ita accipit a materia: sicut a forma. qz ita ē de q̄dditas re boīs ip̄a materia sicut forma. ⁊ ita essentialiter distinguit bō ab aliquib⁹ p̄ materiā sic p̄ formā. Item plus distinguit asinus ab āgelo per suam materiā q̄ distinguitur a boue per suā formā qz maior ē cōueniētia forme asini cū forma bouis q̄ materie asini cū ip̄o āgelo. q̄ si cur a forma asini accipit dīa essential q̄ distinguit a boue. eadē rōne a materia asini accipit dīa essential q̄ distinguit ab āgelo. Hoc cōfirmat p̄ vsū loquēdi auctoz. q̄ materiale assignat dīam substātie cōposite. Unde diuidit substātia. qz quedā ē materialis ⁊ q̄dā abstracta a materia. ⁊ certū ē q̄ ibi nō sit diuisio per spēs. q̄ p̄ dīas. q̄ materiale est dīa substātie cōposite. sic rōnale ē dīa boīs. Et tunc arguo. si materiale sit dīa. aut q̄ ē differētia p̄ se ⁊ essentialis. ⁊ habet p̄positū. Aut ē tm̄ dīa accidentalis. ⁊ hoc nō ē possibile cū materia nō ipoztet aliqd accidēs illi? cur? est nō pl⁹ q̄ forma. nec importat aliqd extrinsecū illi? cur? est nō pl⁹ q̄ forma. Præterea dīa pōt accipi ab accidente multo magis a materia s̄a materia nō pōt accipi dīa accidentā. q̄ ab ea accipiet differētia essential. Ex isto sequit̄ qd̄ dīa ipoztet in re. qz semp̄ importat prē rei. semp̄ em̄ differētia ē quoddā cōcretū vni⁹ abstracti significātis p̄cise prē rei. Un̄ rationale si sit pp̄rie dīa se h̄z ad rōalitātē q̄ erit idē simplr qd̄ aīa intellectiua. sicut albū ad albedinē. tm̄ p̄pter penuriā nominū nō sunt frequēter noīa cōsimilia imposita. tm̄ noīa imposita quātū ad significationē erūt simplr cū talib⁹ synonyma. Et hoc ē dīam accipi a prē rei. sc̄z significare prē rei. illo mō quo cōcretū significat illud idē qd̄ significat suū abstractū. sicut dicim⁹ q̄ albū significat illud idē qd̄ albedo. et ista ē cā quare bec est vera. bō est rōnalis. ⁊ bec nō ē vera. bō est rōnalitas. qz rōnalitas. erit ibi simplr aīa intellectiua. Et licitū ē ponere vni⁹ loco alteri⁹.

Circa tertiā distinctionē dico: q̄ quis dīa p̄cise accipiat a prē rei. tm̄ gen⁹ dicit totā rē ⁊ accipitur a tota re. nec sicut begozematice s̄ catbegozematice. hoc p̄t: q̄ fm̄ omis gen⁹ p̄dicatur in qd̄. dīa aut̄ in quale. s̄ si gen⁹ p̄cise accipiet ab vna parte. puta a materia sicut dīa accipit a forma: nō plus p̄dicaret gen⁹ in qd̄ q̄ dīa. s̄ min⁹ qz min⁹ importaret qd̄ dīatē rei. qz p̄cise tm̄ partē min⁹ p̄cipalē. Præterea

D
Tertiā quid gen⁹
nas importat

ostensū ē q̄ a qualibet parte accipit dīa. q̄ accipit ita a materia sic a forma. ergo si gen⁹ accipit p̄cise ab vna prē. ergo est dīa. qd̄ est manifeste falsū. Præterea. vox instituta ad significandū q̄ cōis est ⁊ p̄dicabilis de spēsibus vni⁹ uoce. nō plus iponit ad significandū vni⁹ prē q̄ aliā. ⁊ ita cū genus significet ip̄as spēm. nō plus significabit vni⁹ partē q̄ aliā. ⁊ ita totaz rem. Hoc p̄firmat. qz instituēs hāc vocē aīal ad significandū oīa aīalia. forte ignorauit an aīalia essent p̄posita ex materia ⁊ forma: sicut etiā modo dubitat an oīs substātia sit cōposita ex materia ⁊ forma. ⁊ etiā dubitat a multis an oē corpus sit p̄positū ex materia ⁊ forma. et tm̄ substātia est genus ad oēs substātia ⁊ corpus est genus ad oīa corpora. ergo ista nomina nō sunt imposita plus ad significandū vni⁹ partē q̄ aliā. imo ad nullā prē significandā sunt imposita. sed soluz ad significandū tales res siue sint cōposite ex p̄ribus essentialib⁹ siue nō. ergo eodē mō cōceptus tales q̄ p̄cise sunt genera nō plus ipoztat vni⁹ partē q̄ aliā. Præterea. aut aīal et corpus accipietur ab eadē prē aut ab alia ⁊ alia si ab eadē. ergo erūt noīa synonyma. qz nō pōt dari ratio qualit̄ ipsa inter se distinguitur q̄ nō sint synonyma. Si aut̄ accipiatur ab alia ⁊ alia parte. hoc nō pōt esse nisi qz corp⁹ accipit a materia p̄ma. ⁊ aīal ab aliqua alia prē. ⁊ ita cū in quocūq; aīali nō sit nisi materia p̄ma. ⁊ aliqua forma substārialis. aīal accipit ab aliq; forma substāriali. qd̄ nō est possibile. qz ab omni forma substāriali accipit dīna. sed nō ab eodē pōt accipi genus ⁊ dīna. q̄ rē.

Si dicat q̄ ab illa forma substāriali quā importat vel accipit dīa. nō quidē pp̄ria dīa cuiuscūq; sp̄ei prēte sub aīali. s̄ dīa constitutiua ip̄ius aīalis. Lōra. si sic. q̄ dīa aīalis ⁊ ip̄s aīal acciperent simplr ab eodē. ⁊ p̄ oīs nō esset rō quare vni⁹ plus est gen⁹ q̄ aliud. vel q̄re vnuz est dīa ⁊ nō aliud. Præterea. si genus accipit a prē sic dīa. tūc nullū simplex pl⁹ posset h̄re genus q̄ dīas. qd̄ est simplr s̄m. q̄ eīz simplex habet gen⁹ est manifestū. q̄ aut̄ nō h̄eat dīas est p̄us declaratū. oīs p̄z. qz q̄n duo accipiatur a duab⁹ p̄ribus alicui⁹ vni⁹. si illud nullā prē haberet. vel neutruz acciperet ab eo vel vtrūq;.

Cōfirmat. qz substātia gen⁹ est ad substātia corporea ⁊ icorporea. ⁊ tm̄ nō accipit a prē substātie icorporee cū nō h̄eat prē. ⁊ p̄ oīs eadēz rōe nō accipiet a prē cuiuscūq; prēti. q̄ hoc genus a nulla prē accipit. et eadē rōne qd̄cūq; aliud. Dico q̄ gen⁹ ipoztat totā rē. ⁊ iō qz ipoztat totā rē p̄dicat simpliciter in qd̄ de re. q̄a dicit totā qd̄ dīatē rei. ⁊ iō cōueniēt̄ respondeat ad q̄stionē factā per qd̄ de re. vt si q̄rat qd̄

est hō cōueniēter respōdet q̄ est aīal. nō tm̄ q̄
 habet aīalitatē sicut si querit. q̄lis ē homo cō
 uenienter respōdetur q̄ ē rōnalis. hoc est hōs
 rōnalitatē. similiter cōuenienter respōdet q̄
 est materialis. et ē quasi p̄dicatio denoiatiua
 p̄dicando quācūq; d̄ram siue acceptā a forma
 siue a materia de cōposito. p̄ eo sc̄z q̄ illud q̄d
 p̄mo significatur p̄ d̄ram. puta ps rei. nō est re
 aliter illud et essentialiter de quo fit interrogat
 io. et iō nō cōueniēter respōdet p̄ illud ad. q̄
 factā per q̄d. s̄ oīs res q̄ importat p̄ gen? siue
 sumat in abstracto siue in concreto ē simplr̄ illa
 res de qua fit interrogatio. Unde ḡ p̄ aīal im
 portat simplr̄ et p̄mo negatiue exponēdo ly p̄
 mo. eadē res q̄ importat p̄ boīem. et ideo q̄rens
 do. q̄d est homo. cōueniēter respōdet q̄ q̄ddi
 tatiue et essentialr̄ et simplr̄ ē aīal. q̄ aīal nō im
 portat aliquā rē q̄ ueniat homini in obliquo
 et nō in recto. sicut ē de rōnali. q̄ rōnale impor
 tat rōnalitatē q̄ nō p̄dicat de hōie nisi in obli
 quo sic dicēdo. homini inest rōnalitas. vel hō
 est habēs rōnalitatē. Et hīs respōdeo ad
 questionē: q̄ nūq; gen? et d̄ra importat p̄mo eā
 dem rē. q̄ semp gen? importat p̄mo totā rē. v̄l
 simplr̄ rē. et p̄ eadē supponit. Differentia autē is
 portat p̄mo partē rei alio mō quo dicim? q̄ al
 bū significat p̄mo et p̄ncipalr̄ q̄litatē. ipa tm̄
 d̄ra nō supponit p̄mo p̄ aliqua pte rei. s̄ p̄ to
 ta re. p̄ qua supponit ipm̄ gen? sicut albū non
 supponit p̄ ipa q̄litate: s̄ supponit p̄ ipō sub
 iecto. sic aīal p̄mo significat boīez et supponit
 p̄ boīe. rationale autē p̄mo significat aīam in
 tellectiua et supponit p̄ ipō boīe. et ita v̄l de
 omib? talib? generib? et differētis. Sed cir
 ca p̄dicata occurrūt aliq̄ dubia. Prīmū quo
 modo aliqua d̄ra d̄r essentialis si nō sit ps rei:
 nec de essentia rei. Scdm̄ quō p̄ talē d̄ram
 distinguit vel spēs vel res ab alio: cur p̄us di
 ctū sit q̄ sic nihil ē idē nisi p̄ seips̄ v̄l per aliq̄d
 sibi intrinsecū: ita nihil distinguit ab alio nisi
 se ipō vel p̄ aliq̄d sibi intrinsecū. Tertū. q̄a
 nō videt q̄ d̄ra accipiat a materia. q̄a ab illo
 accipit d̄ra q̄d distinguit. s̄ materia nō distin
 guit s̄m p̄m. vii. merba. actus separ et distin
 guit. nō ḡ materia. Quartū. q̄ nō videt q̄
 genus importat totā rē p̄mo. q̄ tūc in diffini
 tione qualibz eēt nugatio. q̄ si importat totā
 rē. ḡ exprimendo postea p̄ differētiā p̄ rei ibi
 v̄l exprimitur illa pars p̄us expressa per gen?
 Si dicat q̄ genus importat totā rē: non sin
 cathegoreumatice s̄ tm̄ cathegoreumatice. et
 ideo nō est nugatio. Contra. sicut genus nō is
 portat totā rē nisi cathegoreumatice p̄ re. ita
 species precise importat totā rē cathegoreuma
 tice: et non sicut cathegoreumatice. et tm̄ ponēdo

p̄mo specie: et postea differentia sic dicēdo. ho
 mo rōalis. est nugatio. ergo similē sic dicēdo.
 aīal rōnale. est nugatio. Prætea. s̄m auicēnā
 vii. merba. c. iiii. genus dicit partē rei. Præ
 ea. Boetius in li. diui. oē genus naturalit̄ p̄us
 est p̄p̄is sp̄ibus. Tūc arguo. nihil est p̄us na
 turalit̄ aliquo cōposito nisi cause siue extrinse
 ce et pres siue intrinsece. si ergo gen? sit p̄us na
 turalit̄ sp̄ibus ip̄is. oportet q̄ dicat aliquā cau
 saz extrinsecā. q̄d est manifeste flin. vel aliquā
 causam intrinsecā. et p̄ p̄ns partē. Prætea. ibi
 dez. genus specie? materia est. nā sicut es ac
 cepta forma transit in statuā. ita genus acces
 sita differētia trāsit in species. ergo s̄z intētio
 nem etus genus vel est materia et simplicit̄ et
 realit̄. vel dicit̄ materia. q̄ importat materiā.
 Itē. v. merba. c. d̄ p̄ se. genus est pars speciei
 et cōmē. ibidē cōmē. iiij. Itē. c. de genere et cō
 mē. xxxiiij. genus est materia. q̄ recipit d̄ras et
 qualitates. Itē. cōmē. vii. merba. cōmē. xi. p̄
 dicabilia substātia. sc̄z genus et d̄ra adunā
 tur inter se et cū diffinito. sed hoc nō esset possi
 bile nisi gen? et differētia essent pres diffiniti.
 Itē p̄bs. vii. merba. et p̄mētator cōmē. xxxiiij.
 sicut allegatū est in p̄dicata q̄stione vult. q̄ sic
 diffinitio se habet ad rem. ita ptes diffinitōis
 ad ptes rei. ergo sicut diffinitio significat to
 ta rem. ita ps diffinitōis significat partē rei.
 ergo cū gen? sit pars diffinitōis. significabit
 partē rei. Itē p̄bs. vii. merba. et cōmentator
 ibidē p̄mē. ix. Diffinitio est oratio lōga. et vna
 ps s̄m cōmē. significat formā et alia materiā.
 ergo genus tm̄ significabit partes rei et nō to
 tā. Quintū dubiū est quomō spēs et gen? dis
 tinguūt si genus importat totū sicut species
 Sextū dubiū est de p̄dicatione in q̄d ip̄i? ge
 neris de specie. q̄ nō videt q̄ sp̄ genus p̄dica
 tur in q̄d. sicut nec spēs sp̄ predicat in q̄d. nec
 em̄ nō est in q̄d. verbū est homo. vel de est hō.
 ergo eadē rōe nec ista erit in q̄d. homo est aīal
 vel iste hō est aīal. demonstrādo x̄p̄s. Ad p̄mū
 istoz dico. q̄ d̄ra nō dicit̄ essentialis. q̄a sit de
 essentia illi? cui? est. sed d̄ra dicit̄ eēntialis de
 noiatiue ab extrinseco. q̄a sc̄z importat aliq̄d
 eēntiale rei. et aliq̄d eēntiale illi rei q̄ importat
 p̄ sp̄em. Et isto mō p̄t cēdi aliq̄s cōcept? eē
 eēntialis rei. q̄ importat eēntiā vel aliq̄d eēn
 tiale rei. Ad scdm̄ dico. q̄ de v̄tute sermonis
 nō debet cēdi q̄ spēs vna distinguit ab alia
 p̄ d̄ram. s̄ seipsa distinguit ab alia sp̄e. eodē mō
 nō debet cōcedi de v̄tute sermonis q̄ aliq̄ res
 distinguit ab alia p̄ d̄ram nisi accipiēdo d̄ram
 scdm̄ mō. sic distincta est in p̄mo articulo. q̄ cō
 cedit̄ tm̄ cōiter ab auctozib? q̄ spēs distinguit

Quarto ad. q. res
spondet

Prīmū dubiū

Secūdū dubiū

Tertū dubiū

Quartū dubiū
Arguitur p̄mo.

Seco
Tercio

Quarto

Quinto

Sexto.

Septimo.

Octavo

Quintū dubiū

Sextū dubiū

Ad p̄mū dubiū

Ad sc̄z dubiū

Distinctionis VII

per differentiam: et quod res distinguitur a re per differentiam, propter duas rationes. Prima est, quod importat rem per quam una res distinguitur ab alia, sicut fortis non distinguitur ab asino per istam diuisionem rationalem, quod ista diuisionem non est nisi quodammodo conceptus vel aliquid predicabile de multis, et posito quod nihil esset simpliciter tale predicabile: fortis ita realiter distinguitur ab asino sicut motus, quod tamen rationale importat animam intellectualem per quam fortis distinguitur ab asino, id est conceditur quod fortis distinguitur ab asino per rationalitatem, et aliquid motus per rationale, et per diuisionem specificam hominis. Et si dicatur fortis distinguitur specificiter ab asino, sed diuisionem specificam etiam proprie loquendo non est nisi per species: vel per diuisionem specificam, sed fortis specificiter distinguitur ab asino per speciem vel per diuisionem specificam, et hoc loquendo de virtute sermonis, sed fortis habet diuisionem specificam. Respondeo quod proprie loquendo non est concedendum quod diuisionem specificam est per species, nec per diuisionem specificam sed proprie loquendo ipsa indiuidua seipsum vel per partes singulares diuisionem specie ita quod singularia sunt primo et immediate denotabilia a tali diuisione: vel alia qua cetera per illas singularibus: ita quod illa cetera non sic distinguuntur specie. Ceterum diuisionem specificam non predicatur primo et ad eam quod quibuscumque singularibus sed de ceteris per singularibus. Unde hoc est primo nota omnis homo differt specie ab asino, et hoc quod ista, fortis differt specie ab isto asino, vel differt specie ab asino hoc est per species nota, omnis homo per rationalitatem vel per animam intellectualem dicitur specie ab asino quod ista fortis per hanc animam intellectualem dicitur specie ab asino. Et hoc est secunda ratio quare conceditur quod species distinguitur a specie per diuisionem specificam, et quare una res distinguitur ab alia per diuisionem specificam vel essentialem, quod scilicet proprie in qua enunciat aliquid distinguitur a specie per diuisionem primo nota, vel per species nota quod illa proprie in qua enunciat aliquid distinguitur ab aliquo indiuiduo per suam partem essentialem, sic hec est pro omni homo differt ab asino vel boue per rationalitatem quod ista, fortis dicitur ab asino vel boue per istam rationalitatem. Et idem sicut frequenter dictum est prius auctores per tales proprie quod sunt suam formam sunt actus exercitati intelliguntur actus signatos, quod tamen actibus signatis corresponsdet actus exercitati in quibus termini sunt suppositionem simplicem vel materialem, nec est inconueniens peruenitibus propter solam ignorantiam logice varias sophisticationes et pueriles ponderationibus per responsiones pueriles et logicas et veras tamen respondere: quinimo tales sophisticationes alius responsionibus non sunt digne. Patet ergo quod modo aliquid distinguitur ab aliquo alio per aliquid sibi extrinsecum non quidem proprie loquendo, sed metaphorice loquendo, quod scilicet distinguitur per predicatur de aliquo sibi extrinsecum, et secundo de illa re, sic posse ridere per predicatur de aliquo quod non potest ris

Instantia

Responsio.

Questio III

dere quod de illo quod potest ridere, quod hec est primo vera, omnis homo potest ridere, et tamen iste terminus compositus qui subicitur et de quo predicatur predicatur non potest ridere, et causa est dicta frequenter, quod scilicet hoc predicatur predicatur de hoc subiecto non pro se quod non potest ridere, sed pro rebus quod possunt ridere et hec est secundo vera, fortis potest ridere, etiam si fortis extra subiceretur, ita est in proposito, quod loquendo: prius predicatur distingui ab asino de hoc compositus homo quod de sorte. Ad tertium dubium dico quod diuisionem accipitur a materia, ita enim essentialiter distinguitur homo ab angelis per materiam, quia scilicet homo habet materiam quod est in compositum possibilem angelis, sicut distinguitur ab asino per animam intellectualem, quod scilicet homo habet animam intellectualem quod est in compositum possibilem asino. Ad primum de vii, merba, dico quod actus comparatur et distinguitur cum hoc tamen stat quod materia separat et distinguit, tamen quod hoc est conceditur sicut declaratum est tamen materie quod forme, tamen quia ipsa materia actus quodammodo est, sicut patebit in secundo. Ceterum accipiendo actus pro forma dicitur magis forma separare et distinguere quod materia, quod scilicet a pluribus distinguitur forma quod materia, nam a quibuscumque distinguitur homo specie per suam materiam, ab eis et a multis aliis distinguitur specie per suam formam substantialem. Unde ab asino distinguitur specie per suam formam substantialem, quod forma substantialis est alteri et alteri rationis in homine et in asino, materia autem est eiusdem rationis in homine et in asino. Ad quartum dubium dico quod genus importat totam rem, nec tamen est nugatio ponendo primo genus et postea diuisionem, cuius ratio est, quia multa excusant nugationes pro eo quod nugatio non est quecumque quiterumque repetitio unius et eiusdem, excusat enim nugatio aliquam propter diversum modum significandi, patet, quod hic non est nugatio, fortis est homo hominis, ita quod genitiusus presertim ex vi possessionis, et tamen hic est nugatio, homo homo. Similiter nihil importat per quodcumque nomen: quoniam importat per ens, et quoniam per se sit inferius ad ens, et tamen ponendo primo ens: et postea addendo sibi aliquid nomen est nugatio et addendo aliud non est nugatio sic dicendo sed aliquos, ens albedo, est nugatio, et tamen dicendo, ens albus, non est nugatio, eodem modo dicendo, ens rationalitas, est nugatio sicut aliquos, et tamen dicendo, ens rationale non est nugatio, et tamen nihil importat per rationale: quoniam importat per ens ergo multo fortius aial poterit importare totum hominem, et tamen addendo sibi rationale non erit nugatio. Dico ergo vel quod quoniam aliquid secretum importat preter aliquid totius: quod importat per aliquid compositum ad illud totum et ad alia tota vel simplicia, non est nugatio, et ratio est, quia illud compositum importat multa ad quod nihil penitus pertinet illa pars quod importat per illud secretum, et idem ponendo prius compositum et postea addendo sibi

R
Ad tertium dubium.

Z
Ad quartum dubium.

Libri primi

illud cōcreta nō est inutilis additio. si tñ illd sit quertibile qd̄ importat totū. 7 ita nihil im portat quin aliqd̄ importatū p̄ differentiā sit pars eius est inutilis additio. addendo illi im portanti totū illud quod importat partē. 7 iō hic est nugatio: homo est rationalis. et nō hic. animal rationale. Si dicatur q̄ fm̄ istā ratio nē hic nō est nugatio aīal homo. quia animal iporat multa ad que nihil p̄inet homo. q̄ p̄ mo ponendo aīal. 7 postea dicēdo hominē nō erit inutilis additio. Lōcedit ab aliqb̄ q̄ nō est hic nugatio aīal homo: q̄nis e conuerso sic nugatio homo aīal. Aliter pōt dici q̄ nō est p̄p̄ia locutio. quia nūq̄ a p̄e eiusdē extremi debent poni aliqua duo vocabula nisi vnū sit determinans 7 aliud determinabile. puta adiectiuū 7 substantiuū: sic dicendo: homo albus. aīal rationale. vel saltē habentia diuersū modū significandi sicut dicendo. hominis asinus. ideo alij termini non sic differentes non debent poni a p̄e eiusdē extremi nisi median te aliqua cōiunctione. sic dicendo homo 7 asinus. equus vel bos 7c. vel mediante hoc p̄no mine qui. dicendo: fortes qui est homo. vel mediante aliquo tali p̄simili. 7 iō sicut hec nō est intelligibilis homo asinus? currit. fortes plato ē plato: ita nec ista. homo aīal est ens. homo animal est substantia. 7 sic de alijs. puta aīalitas rōnalitas est homo. humanitas aīalitas ē substantia. 7 sic de alijs. 7 ita q̄nis nō esset ibi nugatio: est tñ ibi improprietas 7 nō intelligibilis orationis p̄pter quā oratio nō est intelligibilis. nec vera nec falsa. 7 accipio hoc nomē intelligibile sicut vtuntur logici 7 grāmatici. nō sicut vtuntur naturales p̄bi. Ad scdm̄ pro illo dubio dico: q̄ intentio auicēne est ponere q̄ omne quod est in genere est cōpositus ad minus ex q̄dditate 7 esseitate. et ideo gen⁹ semp̄ dicit partē: nō qd̄ semp̄ q̄dditatis: sed vnus cōpositi ex q̄dditate 7 esseitate. et ideo forte cōpositū fm̄ intentionē suā nō est per se in genere. sed est vnū cōpositū ex q̄dditate q̄e per se in genere 7 vna esseitate sibi superueniente ab alia causa q̄ nō ē de essentia rei s̄ accidens. 7 ideo q̄: in deo nulla est talis cōpositio ideo deus nō habet genus nec habet q̄dditatem Et q̄ hec sit itētio sua pōt declarari ex viij. met̄ba. c. iij. vbi dicit sic. dico q̄ necesse eē nō pōt esse hmōi vt sit in eo cōpositio. ita vt habeatur hic quidditas aliqua q̄ sit necesse eē. 7 illi quidditati sit intentio aliqua p̄ter certitudinē eius q̄ intentio sit necesseitas essendi. Et iō itētio sua est q̄ q̄n̄ dī. p̄mū est necesse esse. nō est intelligendū q̄ ibi sit aliqua q̄dditas 7 q̄ illi q̄dditati superueniat quedā intentio fa

Ad secundū ar.

Sententiarum

ciens cū illa quidditate p̄positionē realē. p̄pter quā intentionē supuenientē dicatur illa quidditas esse necesse esse. sic homo dicit quādam quidditatē cui supuenit esse existētie vel esseitas faciēs p̄positionē realē cū illa quidditate. 7 q̄ illa quidditas dicit esse p̄p̄ illā esseitate supuenientē. Et est ratio sua in qua se fundat ista. q̄ si in primo sit q̄dditas 7 necesseitas essendi faciēs cū illa q̄dditate p̄positionē. aut tūc illa necesseitas eēndi est de se semp̄ aut nō. si nō hoc est absurdū q̄ necesseitas essendi non sit de se. q̄ tūc necesseitas est p̄ aliud a quo nō depēderet. qd̄ est absurdissimū. Si aut̄ ista necesseitas sit semp̄ de se necesse esse. 7 differt perpositū ab illa q̄dditate. ergo illa q̄dditas est cui supueniret necesseitas essendi. ergo illa q̄dditas nō est semp̄ necesse esse. q̄ nō est ex se necesse. 7 ita necesse esse nō est semp̄ necesse esse. sed tñ aliq̄n̄ est necesse esse: 7 aliq̄n̄ non. qd̄ est absurdū. 7 accipit hic esse aliq̄n̄ necesse esse. et aliq̄n̄ non. sicut dicit creaturā aliq̄n̄ nō esse. q̄ sc̄ ex se habet nō esse fm̄ modū loquēdi. Aliterius q̄ sequit̄ maius incōueniens q̄ necesse esse esset causatū. q̄ omne qd̄ habz esse vel esseitate 7 nō ex se. habet esse ex aliqua cā. ergo si p̄mus nō est necesse esse ex se. sed p̄ aliquā intentionē supuenientē facientē cū eo cōpositionē. sequit̄ q̄ sit causatū. qd̄ est absurdū. 7 ideo sequitur q̄ deus nō habet esseitate p̄ter q̄dditates. 7 iō nō habet genus. q̄ genus iporat q̄dditatem p̄ter esseitate. 7 ita semp̄ fm̄ eū iporat p̄ter vnus cōpositi ex q̄dditate et esseitate. s̄ illud cōpositū nō erit p̄ se in genere. q̄ includit aliqd̄ accidērale fm̄ auicennā. sc̄ esseitate. Et q̄ hec sit itētio sua pōt declarari ex toto illo c. iij. viij. met̄ba. p̄missis tñ mltis adduco vnā partē. Tñ dicit sic. Primus nō habet genus. primus em̄ nō habet q̄dditatem. s̄ qd̄ nō habet q̄dditatem nō hz gen⁹. gen⁹ em̄ respondet ad interrogationē p̄ qd̄ est. ergo nō est aliquo mō ps rei. 7 hoc est intelligendū q̄ est ps nō qd̄ ditatis: s̄ rei cōstitute ex q̄dditate 7 esseitate. q̄ vero p̄ gen⁹ respondet ad interrogationē p̄ qd̄. iō iporat totā q̄dditatem. s̄ nō iporat esseitate fm̄ eū. S̄ fm̄ cōmē. Auicēnā ista materia errauit. 7 iō qui euz vult recipere glosas sicut placet. Ad aliud dico q̄ Boetius intēdit q̄ genus est p̄ natura sp̄ibus. q̄ naturali p̄na sequit̄ ad esse sp̄ei. hoc est ad eē verificari de sp̄e supponēte pro rebus. sequit̄ esse verificari de genere supponēte pro reb⁹. et nō ecōuerso. 7 s̄ non est aliud q̄ dicere q̄ hic est p̄na naturalis homo est. q̄ aīal est. 7 sic de alijs. 7 sic nō sequitur ecōuerso. sequit̄ em̄ naturalit̄ fm̄ eū ibidez totū est. q̄ ps est. et nō ecōuerso. 7 iō ps est na

Ad tertium

Ad quartū

turaliter prior. Ad aliud q̄ genus d̄ materia sicut d̄ pars. 7 iō sicut pp̄rie loquēdo gen⁹ est pars diffinitionis 7 nō est pars rei. ita ē materia aliquo mō in diffinitione. et nō est materia rei. Unde sicut materia a pte rei vere presupponitur forme 7 recip̄tes formā facit cū forma vnū totū. ita gen⁹ p̄mo ponit̄ in diffinitione. et postea addita sibi differētia facit cū illa differētia vnā diffinitionē. nec est aliquo mō materia. nec aliquo modo ps. 7 isto modo genus recepta d̄ra trāsīt in spēs. hoc est facit diffinitiones essentielles 7 cōuertibiles cū spēs?

Ad quintū.
Ad sextū

Ad aucto. de. v. merba. patet prius quomō genus est ps sp̄i. Per idē ad aliā de. vii. dico q̄ oportet exponere cōmētorie: cū dicit̄ ibi dē q̄ diffinitio est idē qd̄ substantia rei. et alibi dicit̄ expresse q̄ nō est substantia rei. s̄ significat substantiā rei. 7 q̄ vltia ex quib⁹ cōponunt̄ diffinitiones nō sunt s̄be rerū: quīs declarant substantias rez. Ideo dico q̄ ipse intelligit̄: nō q̄ vere diffinitio sit substantia rei. nec gen⁹ cōadunat̄ essentialiter cū diffinito. nec cū differētia. s̄ q̄ ibi predicatur per se p̄mo mō de ipsis reb⁹ 7 q̄ nō importat̄ aliquid accidentale vlt̄ extrinsecū ipsis reb⁹ de quib⁹ p̄dicant̄. 7 iō dicit̄ cū p̄dicabilia substantiālia. 7 coadunari cū diffinito 7 inter se. quomō p̄dicata accidentalia nō se habēt ad substantias. Ad aliud dico q̄ nō est int̄tio p̄bi 7 cōmē. q̄ pres diffinitionis importet̄ simpliciter pres rei p se 7 p̄mo. ita q̄ sicut vna pars importat vnā partē rei q̄ ita alia ps eodē modo importet aliā partē correspondētē. s̄ volūt q̄ nisi diffinitū. hoc ē res diffinita haberet pres realiter distinctas sicut ip̄a diffinitio habet pres distinctas. quā rū vna nō est alia nō posset diffiniri. 7 ita semper distinctis p̄rib⁹ diffinitionis correspondēt distincte partes in re diffinita. tñ vna ps diffinitionis pp̄rie loquendo significat totā rem diffinitā. 7 alia pars significat partē rei. Uerū tñ quīs vna pars pura genus significat totā rem 7 nullā partē prop̄rie loquendo. tñ extē siue loquendo 7 improp̄rie: ip̄m genus aliquo modo significat vnā partē rei 7 non aliā. quia scz aliquid eiusdē rōnis cū vna parte diffinitū inuenit̄ in quolibet significato ipsi⁹ generis. nō sic aut̄ est de alia. qz in multis significatis ipsius generis nihil inuenit̄ eiusdē rōnis cū illa parte. Uerbi gr̄a. aial significat p̄mo oia aialia. scz omēs homines. oēs asinos. et sic de alijs. nūc aut̄ materia est eiusdē rōnis in omnibus istis. nō aut̄ forma est eiusdē rōnis in omnibus istis. 7 p̄pter hoc d̄ gen⁹ ip̄m scz aial magis significare materiā q̄ ip̄am aial intellectuā. et eodē modo de alijs formis specificis.

Ad septimū

quā sicut nullū aial est sine materia. 7 tñ multa aialia sunt sine aia intellectiua. eodē mō siue aie sensitīue sint eiusdē rōnis in oibus alijs. siue nō. qz tñ nullū aial est sine aia sensitīua. et tñ multa aialia sunt sine aia intellectiua. ideo magis dicit̄ q̄ aial significat formā sensitīuā q̄ aiam intellectiua. 7 ita est de alijs formis specificis. 7 tñ in rei veritate aial significat qd̄libet totū 7 nullā partē nisi sic improp̄rie loquēdo. Et sic p̄nt̄ intelligi oēs auctoritates ponētes gen⁹ significare materiā nō formā. vel ponētes genus significare formā cōiorē. siue p̄ p̄dicationē siue p̄ coexistentiā. 7 nō formā specificā. Sed cōtra illud p̄t̄ obijci. q̄ si genus nō significaret aliquā partē. ergo quā rōne posito genere oportet ponere vnā differētia exp̄simentē vnā partē scz formā. eadē rōne oportet apponere aliquā d̄ram exp̄simentē alias partē scz materiā. q̄ns falluz. tū qz fm p̄bm. vii. metha. ca. de vnitare diffinitionis. posito genere sufficit ponere d̄ram specificā. q̄ est tota s̄ba diffiniti. tū qz tūc diffinitio naturalis nō distīgueret̄ a diffinitōe metaphisicali. qz in natura li ponit̄ tam materiā q̄ formā. s̄ si eodē mō poneret̄ tā materiā q̄ formā in diffinitōe metaphisicali. esset eadē: vel i vna essz superfluitas. puta in illa i qua ponit̄ pl⁹ q̄ materia 7 forma. Prefea. fm p̄bm ibidē nihil differt diffinire p̄ plura aut per pauca. et per pauca aut duo. s̄ sup̄flue ponit̄ d̄ra exp̄simentē partē materiales. Respōdeo posito genere p̄pinquo. nō opz ponere d̄ram exp̄simentē partē materialē. Cui⁹ rō est. qz qñ aliqua spēs diffinit̄ per genus p̄pinquū p̄supponenda est diffinitio cōuertibilis cū illo genere p̄pinquo 7 in illa diffinitōe vel diffinitōe alicui⁹ sup̄ioris debet poni d̄ra exp̄simentē p̄tē illā materialē. et iō cū diffinitio sit data cā inotescēdi. posito genere p̄pinquo nō opz apponere nisi d̄ram essentialē cōuertibile cū diffinito. Uñ iste est rect⁹ ordo inuestigādi diffinitōes acceptas p̄ diuisiōes. scz p̄o diuidere genus sup̄remum i suas spēs imēdiatas p̄ d̄ras essentielles si tales habeat. 7 statiz habet̄ diffinitio exp̄simentē aliquo mō ip̄as specie subalternā imēdiatā. 7 tūc exp̄simentē ps aliqua cuiuslibet p̄tēti sub illa spē. Secdo opz diuidere illud gen⁹ subalternū p̄ d̄ras. 7 tunc habet̄ alia diffinitio. 7 sic cōtinue p̄cedēdo quousqz veniat̄ ad vltimū gen⁹. cui⁹ cognitio si recto ordine p̄cedat̄ p̄supponit̄ notitiā oim d̄rarū exp̄simentū oēs pres rei diffiniēde. p̄ter d̄ram cōuertibile exp̄simentē p̄tē diffiniti. cui nihil eiusdē rōis inuenit̄ in quocūqz alio. Et h̄ est int̄tio p̄bi qñ dicit̄. nihil aliud est in diffinitōe q̄ p̄mu⁹ dictū gen⁹ 7 d̄ra. alia vero gr̄a

TR
obijci p̄tra. dca.

sunt primum. et cum hoc comprehense differē-
 tie. Similiter dicit cōmentor ibidem cōmen-
 to. xliij. primo perferendum est de diffiniti-
 onibus que sunt per diuisionem. apparet em̄
 ex istis diffinitionibus que sunt per veram di-
 uisionem q̄ non continent nisi duo. scilicet ge-
 nus propinquum et essentialē differentiam
 illi generi. et vocauit supra Aristoteles genus
 propinquum primum. quia in diffinitione po-
 nitur primum. Et sequitur. illa autē que sunt
 post primum genus. scilicet genera et differen-
 tie eorum generum sunt in suo esse de natura
 eius quod significat primum genus prater dif-
 ferentiam essentialē diffinito. Vult ergo di-
 cere q̄ diffinitio recto ordine inuestigāda nō
 continet nisi genus propinquum et differen-
 tiam conuertibiles. quia semper in tali proces-
 su presupponitur ante q̄ veniatur ad genus p-
 pinquum notitia omnium generum superiorū
 et omnium differentiarum et hoc est propinquum
 genus esse generat et differentie. non q̄ realiter
 illud quod est genus propinquum. sit vel inclu-
 dat ipsa gēna et differētiās. nec q̄ realiter ppe
 gēna superiora et dīe sint de natura illi q̄ signi-
 ficat p gen? propinquū. et q̄ illa significat vere
 pres illo mō quo dictū ē pus et de genere et de
 differētijs illi q̄ significat p gen? propinquū.
 Uerūm dico q̄ aliqui talis diffinitio nō recto
 et debito pcessu inuestigat q̄n aliq̄s scz cogno-
 scēdo qd hō et aīal ignorādo q̄ requirunt ad esse-
 tiam aīalis. cuiuslibet. statim vult p appositio-
 nē dīe cōuertibilis diffinire boiem. tū nō ē cō-
 pleta diffinitio sibi. q̄ tal adhuc ignorat quot
 ptes essentialēs sūt in boie. qd tū requirit ad
 hoc q̄ hō cōplete diffiniat. S3 de tali diffini-
 tione isto mō inuestigāda nō loquit pbs. S3
 nūquid talis diffiniēs debet opponere dīam
 expimentē aliā partē. Dico q̄ nō. ppr nuga-
 tionē vitandā. q̄ sicut dictū est puz. posito ali-
 quo signo significāte totū addēdo sibi aliqd
 significās partē pueribile euz illo ē nugatio
 et p puz si illud sit in pl? erit nugatio. et cū cō-
 cretū significās pte materialē boie sit cōuer-
 tibile in pl? q̄ sit aīal qd significat totū bo-
 minē ponēdo pmo aīal. et addēdo sibi tale cō-
 cretū erit nugatio. et ppter hoc ē hic nugatio
 aīal sensibile. et homo rōnalis. quīs hic nō sit
 nugatio. aīal rōnale. Si dicat q̄ fm pdicta
 nūq̄ esset diffinitio pfecta data p genus et dif-
 ferentiā specificā. q̄ nūq̄ exprimet in ea nisi
 vna ps tm. Dico q̄ diffinibile aliq̄n pponit ex
 plurib? ptrib? alteri? rōis. q̄ et duab?. aliq̄n ex
 duab? paise. Si pmo mō sicut ptingit in illis
 q̄ habēt plures formas substantiales. Dico q̄
 nūq̄ diffinitio q̄ cōponit ex genere quocūq̄ et

vna dīa ē cōpleta. s de talib? nō loquit pbs i
 pposito. Si autē paise sit vna forma: pōt ee dif-
 finitio cōpleta ex genere ppinquo et dīa expri-
 mente illā formā. Et q̄ qn dī: q̄ tūc diffinitio
 naturalis nō differet a diffinitioe metaphis-
 cali. Dico q̄ bñ distinguit: nō tñ sic q̄ aliqd im-
 portetur per vnā diffinitionē: qd nō iporatur
 per reliquas quocūq̄ modo. sed forma iporata
 per vnū pcretū in diffinitioe metaphisicali. et
 iporatur per vnū abstractū in diffinitioe na-
 turali. Verbi grā sic dicēdo. homo est aīal rō-
 le. et homo cōponit ex corpe et aīa intellectiua
 forma itellectiua iporata in vna per rationale
 qd est quoddā pcretū. et hoc abstractū aīa i-
 tellectiua in alia. Ad aliud pz q̄ in diffinitio-
 ne in qua ponit gen? ppinquū. nō debet poni
 differētia exprimēs ptem materialē. in alia de-
 bet. Ad quintū dubiū dico q̄ gen? et species
 differūt. q̄ oīa tota q̄ significat ipa spēs oīa il-
 la significat ipm gen?. et multa alia. sicut bec
 spēs homo significat oēs boies paise. sed hoc
 gen? aīal significat oēs boies et oēs afinos et
 oēs capras. et vlr oīa aīalia. et sic est de alijs ge-
 nerib? per se superioribus. q̄ semp supius signi-
 ficat oīa illa q̄ significat inferi?. et multa alia.
 Ad sextū dubiū dico q̄ genus pdicat de spe-
 cie in qd. qn nullū indiuidū spēi est assūptuz
 ab alio supposito. sed de pdicatioe tali qn na-
 tura est vnita alteri supposito. patebit in tīo
 libro. Ad argumentum principale dico. q̄
 quicquid predicatur per se primo modo de ali-
 quo. importat illud. sed non tanq̄ principale
 significatum. sed sufficit q̄ principale signi-
 ficatum sit pars essent alis illius de quo pre-
 dicatur p se pmo modo et ita est de differētia.

Questio. v.

Quæritur circa dictā mate-
 ria quarto quero. Utruz deus possit
 diffiniri diffinitioe nō data per ad-

ditamētū. Et sic videt. q̄ s3 pbs. ij. posterior.
 Unus modus diffinīdi est qn quelibz ps dif-
 finitiois est in plus q̄ diffinitū totū est equale
 sed fm pdicta de deo pdicatur in qd multi cō-
 cept? quoz qlibet est cōis deo et alicui creatu-
 re. sed nō eidē. q̄ coniūgēdo illos cōceptus sūt
 totū erit cōuertibile cū deo. et qlibet ps erit in
 plus. Et q̄ illud aggregatū sit diffinitio pz. qz
 est oratio lōga pdicabilis p se pmo mō. et nō si-
 cut supius nec sic differētia. q̄ sicut diffinitio.
 Ad oppositū. oīs diffinitio pprie dicta cōpo-
 nitur ex genere et dīa essentiali. s deus nō habet
 dīam essentialē nec genus. ergo nō habet
 diffinitionē. Ad q̄stionē dico q̄ diffinitio nō
 data per additamentuz dupliciter accipitur.

Ad octauū

Ad quintū dubiū

Ad sextū dubiū

Ad principale

Questio v
 que est circa ane-
 ra pme.

Responso

Distinctionis VIII

Questiones V et VI

Uno modo stricte. et isto modo diffinitio ponitur ex tribus alterius rationis. quarum una est determinans et altera determinabilis. et una contrahens et altera contrahibilis. et semper in talibus determinabile predicatur vniuersaliter de altera. Quis non eodemo modo. et ista diffinitio non reperitur nisi respectu positio. Alio modo accipitur diffinitio non data per additamentum large. per omni diffinitione cuius nulla pars exprimit aliquid accidentale in esse illi diffinito: quis aliqua pars ex modo suo significandi sit concretum non predicabile de quolibet de quo predicatur per se primo modo. et isto modo improprie possit deus aliquo modo diffiniri. sic dicitur. Deus est essentia intellectualis volitua. etc. Unde nihil hic positum exprimit aliquid accidentale deo: quis intellectuale ex modo suo significandi sit concretum: quod non predicatur de quolibet per se primo modo. quia non de substantia creata. Hec enim non est per se primo modo. angelus est intellectualis. quia intellectuale est idem quod potens intelligere. et ideo sicut hec non est per se primo modo angelus potest intelligere: ita nec alia. tamen sicut dicitur est per se de deo predicatur per se primo modo. Ad argumentum in contrarium dico quod talis diffinitio per talia communia non est diffinitio stricte sumpta quia semper in tali diffinitione ponitur aliquid connotatiuum: quod non predicatur de omnibus de quibus predicatur etiam predicatione proprie dicta per se primo modo. sed per se secundo modo tamen. Si dicatur quod precise ponitur illi conceptus qui precise predicantur in quid dico quod si hoc esset possibile: posset concedi quod esset diffinitio. non tamen strictissime sumpta. sed coniungendo tales conceptus erit impropria locutio et erit sermo non intelligibilis. sic dicitur: deus intellectus voluntas sapientia bonitas etc. est sermo non intelligibilis. sicut iste est sermo non intelligibilis. homo est lapis animal capra. Unde duo abstracta nunquam ponuntur a parte eiusdem extremi. sine improprietate sermonis nisi mediante aliqua coniunctione. sic dicitur. deus est sapientia et bonitas sed coniunctio nunquam debet ingredi diffinitionem proprie dictam. Similiter dato quod sic posset dici: adhuc non est diffinitio proprie dicta. quia in illa semper pars posterior debet exprimeret aliquid quod per partem priorem non erat expressum. hoc autem non potest contingere circa simplicia. **Questio. vi.**

Questia circa idem quinto quero. Utrum in omni diffinitione completissima debeat po-

ni omnes differentie essentielles cum genere primo generalissimo. **Q** sic. quia quilibet differentia exprimit aliquid ipsius rei: ergo si ne ea non est completissima diffinitio. In optimo finem philosophum. vii. methaphisic. Ultima differentia est tota substantia rei. ergo propter eam non oportet aliam differentiam ponere. Ad istam questionem dico: quod contingit aliquas differentias ordinari dupliciter. Uno modo sicut per se superius et per se inferius. ita scilicet quod earum abstracta se habent secundum superius et inferius. Alio modo sicut differentia que competit pluribus et alia paucioribus ad modum quo risibile et coloratus ordinantur: quod omne risibile est coloratus: et non e converso. Si primo modo: sic dico quod non omnes differentie debent poni in diffinitione. etiam posito solo genere generalissimo in diffinitione. sed sola differentia ultima debet poni in tali diffinitione. et isto modo loquitur philosophus. vii. methaphisic. capitulo de unitate diffinitionis. ubi dicit. quod differentia est diuidenda in differentias posteriores: sicut pedalitas diuidenda est in per se contenta semper quousque deueniatur ad ultimam differentiam que sola debet poni in diffinitione. quia si differentia superior poneretur cum posteriori: esset nugatio. sicut dicendo animal homo est nugatio. ita est hic nugatio. animal bipes pedes habens fissos. Unde dicit sic philosophus oportet diuidi differentiam ut animalis: differentia est pedalitas. Item animalis habentis pedes differentiam oportet scire in quantum habens pedes. hoc est. oportet diuidere istam differentiam superiorem in sua per se contenta. et non per aliquas differentias accidentales. **E**t hoc est quod dicitur: quare non est dicendum. habetis pedes sicut alatum aliud non alatum. Si quidem bene dicitur. sed propter non posse faciet hoc. hoc est: quia per se contenta sunt ignota vel non habemus notitiam illorum per se contentorum: ideo diuidimus per talia non per se contenta sed si haberemus notitiam talium per se contentorum. deberemus per illa diuidere. **E**t hoc est quod dicitur. sed sic supplet diuiduum est in per se contenta. aliud habens fissos pedes. aliud non habens fissos pedes. hec namque sunt differentie pedis. hoc est ista sunt per se contenta sub habente pedes. et iste sunt differentie. hoc est illa in que diuiditur habens pedes. et hoc est quod dicitur. Nam fissio pedis pedalitas quoddam est. hoc est ista differentia inferior per se continetur sub differentia priori. et de ea in abstracto predicatur. et ideo per se primo modo. **E**t subdit. si itaque se habent palas: quod si animal differentia substantia rei erit et diffinitio. hoc est

B
Responso

E
Ad argumentum in contrarium

Interlocutio

D
Responso.

Questio. VI
que est quinta quae
incipit prius

ipsa sola poneretur in diffinitione. et probat. Si non oportet multotiens eadē dicere iteri-
minis. et postea concludit palā. qz diffinitio rō
est que ex differentijs et harum ex finali. fm re-
ctum. hoc est illa sola que est vltima in diuisio-
ne in qua semper per se superius diuidit p sua
per se contenta. illa inq̄ sola erit in diffinitio-
ne speciei. Et probat quia aliter essz nugatio
et probat q̄ esset nugatio transponendo dīas
illas. scz p̄uicē et postiorē. Sed quia exēplū
pbi non ponitur tanq̄ verū. s̄ vt sentiant qui
addiscunt. ideo p̄t poni aliud exēplū verū.
Verbi gratia: dico q̄ forma est vnū cōmune a
quo accipitur dīa per quā modo exposito in p̄-
oribus questionibz substantia cōposita distin-
guitur ab angelis qui sunt in genere substan-
tie. ita q̄ habēs formā est differentia talis spe-
ciei subalterne. sicut sensibile ē dīa aīalis. tūc
forma diuiditur p se tanq̄ in per se cōtenta in
multas formas substantiales alterius et alte-
rius rōnis. p̄ta in formā elementarē et in for-
mā mixtī. et i habere nomen significans
quodlibet habens formā elementarem. esset
per se dīa elementi et adhuc forma elemētāris
esset vnū cōe ad formā ignis. formā aeris et c. et
tūc si ignis deberet diffiniri. nec habens for-
mā. nec habēs formā elementarē deberet pon-
ni in eius diffinitione. s̄ p̄uicē habens formā
talē. quia aliter si omnes ille dīe ponerēt. p se
superius et p se inferi? ponerēt a parte eius.
de extremi. Loquēdo de differētijs ordinatis
scdo mō. Sic dico q̄ omēs dīe cū genere ḡna-
lissimo debent poni in diffinitione. et illa diffi-
nitio est cōpletior q̄ diffinitio cōposita ex ge-
nere p̄p̄inquo et vltima differētia. Verbi grā
ponat ad p̄s q̄ in boie aīa intellectiua et aīa
sensitiua realiter distinguātur. et tūc iste due
dīe rōnale et sensibile ordinātur. qz omē rōna-
le ē sensibile et nō ecōuerso. nō tñ vnū est p se i
ferius et aliud per se superi? sicut nec aīa intel-
lectiua et aīa sensitiua illo modo ordināf. qz aīa
intellectiua nō ē aīa sensitiua nec ecōuerso. si-
cut i p̄iori mēbro forma elementaris ē forma
et fissio pedis ē pedalitas fm exēplū pbi. et iō
rā rōnale q̄ sensibile dz poni in diffinitioe ho-
minis ad h̄ q̄ hō cōplere diffinīat si tñ aīal po-
nat in diffinitioe hoīs. solū poni dz rōnale p̄-
pter cām p̄us dictā. s̄ illa diffinitio nō erit cō-
pleta. qz p̄ illā diffinitionē hō ē aīal rōnale. ne-
scit an aīa sensitiua distinguat ab aīa intel-
lectiua vel nō. qd tñ requirīt ad h̄ q̄ sciret disti-
cte q̄ dīas hoīs. Sz p̄ p̄ca p̄ obijci mul-
tiplicif. P̄mo sic. qz si p̄dicta essent vā: seq̄re-
tur q̄ aliqñ dīa supior p̄dicat p se primo mō
de dīa inferi. p̄ns ē falsū. q̄ t̄ ans. falsitatē cō-

Obijciunt primo

sequētis p̄bat aliq̄ p̄mo sic. qz si sic. q̄ dīe eēt
differentes. qz cōueniūt in dīa superiori. et ita
eēt p̄cessus in infinitū in differētijs. Scdo qz
tūc dīa esset v̄e spēs. et tūc eēt: plura ḡnalissi-
ma q̄ decē. cū nō sint t̄m decē spēs. p̄batio cō-
sequētie. qz omē qd hz p̄dicatū dictū de illo in
qd et dīam dictā in quale ē spēs. qz cōponitur
ex genere et dīa et p̄t p̄ illa diffiniri. et omē dif-
fimbile ē spēs. s̄ talis inferior dīa haberet dif-
ferentiā superiorē tāq̄ p̄dicatū dictū in quid.
et aliā dīam q̄ differret ab illa dīa opposita. q̄
diceret de ea i quale. q̄ t̄. Scdo nō videt q̄
alique dīe sic ordinetur scdo mō. qz si sic. cōti-
geret iueniri dīam posteriorē sine p̄ori. sic aīa
intellectiua p̄ potentiā diuinā p̄t eē sine aīa
sensitiua si sit realiter distincta. et p̄ p̄ns aliq̄d
eēt rōnale qd nō esset sensibile. Tertio du-
biū est. an dīa sumpta a materia debeat poni
in diffinitioe sp̄ci subalterne. et videt q̄ nō. q̄a
sic sic: sequeret q̄ in aliqua diffinitioe ponerē-
tur due dīe cōuertibiles. Ad p̄mū istoz cō-
cedo q̄ aliqñ dīa supior p̄dicat p se p̄mo mō d
dīa inferiori. et hoc est verū q̄nctūq; i eadē re nō
sūt due res realiter distincte. a quarū vna pos-
set accipi dīa vna et ab aliā dīa alia. Ad p̄mū
argumētū in p̄riū p̄s p̄ dicta i scda diffinitioe
qz p̄cedit ex falsa ymaginatione. scz qz omē p̄
se inferi? includit essentialit̄ suū superi? et ali-
qd additū sibi: qd nō est verū. Ad scdm dico
qz ad hoc q̄ aliquid sit spēs: non sufficit qz p se
p̄tineat sub aliquo cōi. nec qz habeat dīas ali-
quo mō. s̄ requirīt siue habeat dīam siue non
qz nō sit natuz esse ps essentialis alicuius p se
vnus. nec qz p̄mo significet partē. nūc aut i
pposito omē illud quod per se significatur et p̄-
mo per dīam talē ē natū esse pars essentialis
alicui? per se vnus. et ideo non est per se in ge-
nere nec est spēs. Ad scdm dico qz nō ē cō-
tradictio. illud a quo accipitur dīa inferior eē
sine illo a quo accipitur differentia superior. et
si esset possibile aīam intellectiua in formare
immediate materiā p̄mā. vel formā corporei-
tatis sine aīa sensitiua. sicut p̄t eē sepaata sine
aīa sensitiua. nō eēt cōtradictio q̄ aliquid eēt
cōpositū et rationale. et tñ qz nō esset sensibile:
nec tunc ordinarentur taliter dīe ille nisi fm
cōmune cursum nature. et quīs naturalit̄ nō
posset aliter esse. nō tñ repugnaret diuine po-
tentie aliter facere. Ad tertū dico. qz differ-
rentia sumpta a materia debeat poni i tali dif-
finitioe. et ideo ad cōpletā diffinitionē cuius-
cunq; speciei debeat differentia sumpta a ma-
teria poni in ea. nec est inconueniens aliquid
habere duas differentias cōuertibiles in-
ter se et cū diffinito. sicut si anima sensitiua sit

Probatio prima

Secūda

Scdo obijciunt.

Tertio

D
Respondetur ad
primū

E
Ad scdm

F
Ad tertū

alterius rationis in homine et in brutis. ipsi? hominis erit dicitur convertibilis: quarum una sumet ab anima intellectiva. et alia ab anima sensitiva
Et si dicatur quod tunc utraque illarum esset specifica et ita utraque constitueret speciem. Dico quod dicitur specifica dupliciter accipitur. Uno modo pro omni dicitur propria ipsi? speciei. et isto modo utraque illarum esset specifica. Alio modo pro dicitur ultima non tamen secundum predicationem sed etiam secundum naturalem generationem. et quod accipitur a re quod naturaliter est ultima in composito et ista dicitur specifica quod per adventum ipsi? constituitur res in specie. Unde quantumcumque anima sensitiva non esset in corpore ante animam intellectivam: nisi quod illud constitutum diceretur esse in specie hominis: sed advenire anima intellectiva statim totum compositum est per se in specie. et isto modo non est nisi una ultima dicitur et specifica. **Questio. vij.**

Questio. VII que est secunda pars principalis

Secundo principaliter quero de immutabilitate dei. Utrum solus deus sit immutabilis. **Ad** non videtur primo quod deus est mutabilis. quod non solus deus est immutabilis. antequam patet. quod cum quod est in aliquo loco in quo prius non fuit est mutabile secundum locum. deus in principio mundi fuit in aliquo loco in quo prius non fuit. ergo etc. **Ad** oppositum est magister in litteris. **Difficultates** istius. quod habet locum versus finem primi libri: et in principio secundi. ideo pertranseo breviter circa eam. **Et** dico quod mutatio dupliciter accipitur. scilicet stricte et large. **Large** et ipso modo dicitur aliquid mutari quod habet esse post non esse vel e converso. et ista mutatio vocatur a damasceno versio. **Alii** accipiunt mutari vel mutatio stricte. et hoc ad huc dupliciter. vel stricte vel strictissime. **Primo** modo dicitur aliquid mutari. quando recipit aliquid quod prius non habuit. vel non habet aliquid quod prius habuit et isto modo si materia crearetur sub forma ipsa materia dicitur mutari. quod modo est vere sub forma. et prius non fuit sub ea. **Sicut** si totum compositum annihilaretur ipsa materia diceretur mutari. non tamen. quod non est postquam prius fuit sed etiam quod non habet formam quam prius habuit. **Secundo** modo dicitur aliquid mutari quando aliquid manens secundum suam essentiam habet aliquid in se informans ipsum quod prius non habuit. vel e converso. ita quod subiectum manens prius est sub forma et postea sub privatione vel e converso. **Ex** hijs ad. quod dico quod deus est immutabilis primo modo. quod est necesse esse. si enim non esset necesse esse: necessario esset aliquid prius eo quod possit facere idem esse post non esse. et per omnes ipsum non esset deus. **Sicut** quod sit immutabilis secundo modo patet ex hoc quod est immutabilis primo modo. **Sicut** quod sit immutabilis tertio modo patet. quod ens simpliciter infinitum non potest perfici. sed deus est ens infinitum simpliciter. siue hoc possit ratione natura

Et circa. q.

Responso p affirmativa

li pbari siue non. quod non potest perfici quocumque accidente. et per omnes nullo modo mutari a privatione ad formam nec e converso. et sic patet affirmativa exponens predicte exclusivae. **Sed** de negativa exponente est magis dubium. **Et** dico quod nihil aliud a deo est immutabile primo modo: quod prius hoc non possit ratione naturali pbari. sicut patebit versus finem primi. sed hoc est sola fide tenendum. quod deus in principio creationis mundi omnia produxit: ita quod nihil ante fuit in rerum natura preter deum. **Sed** loquendo secundum eundem modo et tertio modo de mutabili et immutabili **Dico** quod aliqua creatura est immutabilis. quod aliqua creatura est quod nullius potest esse receptiva. sed tamen potest recipi in aliquo. quod illa neutro illorum modorum est mutabilis. antequam patet. quod aliter esset processus in infinitum. **Na** accipio istam creaturam puram a. si. a. potest mutari. quod potest aliquid alterius rationis recipere. et quero de illo sicut de potest si potest recipere aliquid vel non. si non habetur propositus si sic. quero de illo alio recepto sicut de priori. et ita vel erit processus in infinitum vel stabit ad aliquid quod nihil potest recipere. nec per omnes potest mutari secundo modo vel tertio modo. **Ad** argumentum tamen primo dico quod deus est in loco in quo prius non fuit per novam productionem loci. et ita deus non mutatur. sed illa maior generaliter accepta est falsa. **Distinctio nona** **Questio prima.**

Responso p negatiua

Ad principale

Distinctione nona tractat magister de generatione filii a patre ostendendo quod non prius fuit pater quam genuit filium. **Ideo** circa distinctionem primo querat. **Utrum** filius vere generat a patre. **Ad** non. quod omne genitum habet esse post non esse. sed filius in diuinis cum sit deus non habet esse post non esse. ergo etc. maior probatur. quia hoc est generari. accipere esse ab alio sine quo haberet non esse. et per consequens habet esse post non esse saltem naturaliter. **Ad** oppositum. omnis filius est genitus a patre. ergo et filius in diuinis **Ad** istam questionem aliqui reprobandes rationes aliquorum doctorum tanquam inutiles ad probandum generationem esse in diuinis. adducunt alias rationes tanquam efficaciores ad probandum quod productio est in diuinis. **Et** arguit primo sic. quicquid de ratione sua formalis est principium productivum in quocumque est sine imperfectione in eo est principium productivum istud totum intellectus habens obiectum intelligibile sibi presens ex ratione sua formalis est principium productivum notitiae genite. ergo in quocumque est illud totum. scilicet intellectus habens obiectum actu intelligibile

Distinctio IX

Questio. I

Et circa. q. opi. p. b. ma

Prima rō

Prima probat primo

Secunda

sibi presens ibi erit productivus notitie genite. et hoc s3 proportionē sue perfectionis: sed in deo est illud fm veraz rationē sui. q̄ vere est in deo pductio notitie genite. Secdo arguitur sic. obiectū vt est in memoria pducit seipsum vt est in intelligētia: q̄ autē obiectū vtrobiq; habet esse fm quid: hoc est imperfectōis q: si memoria esset perfecta 7 intelligētia perfecta. obiectū esset simplr idē vtrobiq; q̄ ablata omni imperfectōe reseruādo illud qd ē simplr pfectionis: obiectū idē simpliciter in memoria gigneret aliqd in intelligētia cui est simplr idem: qd est ppositū. Tertio sic. in qualibz cōditione entis q̄ nō est ex rōne sua imperfecta: necessitas est simplr pfectōis. q̄ in pductio ne. q̄ illa nō dicit ex se imperfectōne. pbatō ā: recedētis. q: sicut necessariū ē cōditio pfectōnis in ente inq̄tū ens ita etiā pfectio ē in quo libet diuidente ens qd nō ē necessario ex se i perfectū siue limitatū. sicut em̄ qn̄ ens diuiditur per opposita alterū diuidentū ē pfectōis in ente alterū imperfectōis: ita i quolibet qd est pfectōis cuiuslibet diuisionis: alterū mēbrū est possibile qd est imperfectōis. alterū necessariū qd est pfectōis. pducēs autē inq̄tū tale nō includit imperfectōne. q̄ nō est pducēs pfectū in rōne pducētis nisi sit necessario pducēs. pducēs autē p̄mū nō pōt eē necessario pducēs aliqd a se 7 ad extra. q̄ ad intra. Sicut arguitur de pductōe naturali. q: pductio naturalis est p̄ma pductio. q̄ cōpetit p̄mo pducētī: nō autē pōt cōpetere p̄mo ad extra. q̄ ad intra. Preterea relatiōes oppositē de scdo mō relatiuoz p̄nt cōpetere eidez nature limitate. sic eidez volūtati cōpetit rō motiui 7 mobilis. qn̄ volūtas mouet se. s̄ relatiōes pducētis et pducti sunt relatiōes scdi modi. fm p̄m. v. metha. c. de ad aliquid. Ubi p exēplo ponit calefactiū 7 calefactibile: 7 patrē 7 filii: siue genitū 7 eū q̄ genuit. q̄ relatiōes pducētis 7 pducti sūt cōpossibiles in eadē natura. Cōfirmat rō. q: sicut volūtas est quodā modo illimitata: quaten⁹ fundat relatiōes oppositas. ex hoc scz q̄ virtualiter cōtinet illud ad qd formaliter habēdū ē in potētia. ita multo magis essentia simplr illimitata pōt fundare relatiōes oppositas magis repugnātes. quales sūt relatiōes pducētis 7 pducti. plus em̄ excedit infinitas essentie summe illimitatōez naturalē cuiuscūq; creati: q̄ repugnātia q̄n̄ cūq; relationū scdi modi. Cōfirmat etiā rō q: oia relatiue opposita equalr includūt cōdictionē. q̄ si aliq̄ scdi modi nō includūt incōpossibilitatē. q̄ nec alie Quis cōclusio sit tenēda. tñ ille rōnes nō vident p̄suadere eā plusq̄

Tertia

Quarta

Quinta

Confirmat p̄mo

Secundo

Contra rōnes p̄dictas.

alie q̄ sunt ab alijs doctozib⁹. Prima nō. q̄a minor deberet p̄bari. q: ipam p̄bi negarēt. et hoc tā in deo q̄ in alijs intelligentijs inferiorib⁹. De deo est manifestū. q: dicerēt q̄ de nulloius notitie est pductiū. In alijs p̄t. q: intelligētia habet obiectū intelligibile sibi p̄ns. q: est intellectio 7 obiectū. 7 ista sunt idē realit: 7 tñ nulla est ibi notitia genita. 7 iō dicerēt q̄ nō est de rōe intellect⁹ habētis obiectū intelligibile sibi p̄ns pducere notitiaz genitā: nisi qn̄ intellectio vel notitia 7 essentia differunt realiter. quomodo fm p̄bos. nō est in deo nec in intelligētis: s̄ tñ in intellectu n̄o fm eos.

S3 istā responsionē arguit idē doctoz sic Intellectus noster respectu notitie genite h3 potētia receptiua. 7 ista potētialitas est imperfectōis. q: potētialitas passiuā. Nihil autē tale facit ad rōne p̄ncipiū pductiui. 7 maxime qn̄ p̄ncipiū pductiui pōt in se eē pfectū. Habet etiā intellect⁹ in rōne p̄ncipiū pductiui respectu notitie genite. et hoc ē ex pfectōe eius: quatin⁹ actus p̄mus cōtinet virtualiter actū scdm. Tūc arguitur sic. q̄ncūq; in aliquo cōcurrūt duo p accidens scz rō agēdi 7 patiēdi. Ubi illud qd est rō agēdi ē p se. nō minus est rō agēdi. p̄ scdo p̄bi. de medico sanante se si sepetur medicina ab infirmitate nihil min⁹ erit rō sanādi. q̄ si sepet ab inuicē duo p̄cedētia in intellectu. remanēt eo qd est rō p se p̄ncipiū pductiui adhuc erit rō pducēdi. quanz tūcūq; nō sit ibi potētialitas passiuā receptiua. Exēplū hoc p̄t. q: si intellectui nostro esset cōcreata vel consubstantialis notitia sui. fm quod quidā itelligunt augustinū de notitia abdita. xiiij. de trinita. tūc intellect⁹ h3 nō posset habere notitiaz genitā qua cognoscat se formaliter. si tñ posset habere aliud obiectū actu intelligibile sibi presens. posset aliquam notitiā gignere in passo apporximato. qd tale esset. aut per se stantē si haberet virtutē gignēdi aliquid per se stās ab intellectu. q̄ circūscripta ratione receptiui notitie. si remaneat ratio pductiui notitie. 7 hoc per se stās: poterit talis notitia gigni. licet nō recipiatur in intellectu qui est p̄ncipiū gignēdi. Istud etiā pōt cōfirmari sic. in omni ordine agentis p̄cise ibi vbi p̄ncipiū actiū de se nō est imperfectū. status est ad aliquod p̄ncipiū actiū simpliciter perfectū. quod scz agēs agit ex plenitudine perfectionis. et dicitur agēs ex liberalitate. fm auicennā. vi. metha. ca. vltimo. Nullū em̄ agēs liberaliter agit quod ex actione sua expectat perfici. sicut em̄ i actib⁹ humanis liberalis est ille q̄ agit nō expectās retributionem. ita similiter agēs dī liberalē

Instantia.

quod nullo modo pficitur a pductione vel pducto. Et hoc arguitur sic. In omni genere pncipij pductiui nō includētis imperfectionem possibile est stare ad aliquod pncipiū simplr pfectū: s̄ nihil est simpliciter pfectū agēs qd̄ non agit liberaliter fm̄ dictū modū. ergo est aliquid agēs liberaliter modo p̄dicto. q̄ in genere illius pncipij pductiui est aliquod pncipiū tale quod nullo modo pficitur p suā pductionē talis intellectus habens obiectū sibi p̄ns nullus est: nisi iste q̄ nō recipit vel pficit p̄ intellectio nē quā gignit: siue q̄ ei virtute gignit. q̄ non oportet omnē intellectū pducere notitiā v̄ ea pficiatur: s̄ oportet eē aliquā p̄ore pducētes nō perfectibile p̄ductā. Sed istud nō sufficit. q̄ cōcesso q̄ intellectus noster habeat rōnē pncipij receptiui: et rōnē pncipij actiui respectu notitię genite. **En̄** vltterius accipit: q̄ q̄ncūq̄ in aliquo concurrūt aliqua duo p accidens. s̄ rō agēdi et rō patiēdi: vbi illud qd̄ ē rō agēdi est p se nō min⁹ est rō agēdi. Ista p̄positio p̄t̄ intelligi bene et male. si em̄ accipitur de virtute sermōis. tūc op̄s q̄ ibi sint duo reali distincta quoz vnū est actiū et reliquū passiū. et tūc v̄x ē si illud qd̄ ē rō agēdi remaneat sine altero. et possit habere passum sufficienter app̄ximatū. v̄ possit pducere aliqd̄ p se stans q̄ tūc nō minus erit rō agēdi p̄pter talē separationē. et iō si ad notitiā genitā intellectus vnū cōcurrunt talia duo. quoz vnū eēt rō agēdi et reliquū rō patiēdi. si illud qd̄ ē rō agēdi separetur a reliquū et possit habere passum sufficienter app̄ximatū: vel possit pducere notitiā p se stantē. possz agere sine hoc q̄ reciperet notitiā genitā. s̄ illud tūc actiū nō eēt deus. s̄ esset illud idē nūero qd̄ p̄s. et ita p̄bare q̄ aliquid aliud pura deus esset pncipiū actiū notitię genite nō sufficit. Aliter p̄t̄ intelligi p̄cā p̄p̄ q̄ aliqd̄ vnū et idē sit actiū et passiū respectu eiusdē: sicut ē i p̄posito. nō em̄ aliud ē ipsi intellectus qd̄ pducit notitiā genitā: et qd̄ recipit eā. sed vnū et idē tūc si iste denotationes accidentaliter denominant idē nō op̄s q̄ alicui⁹ eiusdē possit inesse vna illarū denominationū sine reliquo. sicut si fm̄ aliquos nihil possit agere in voluntatē nisi voluntas tūc impossibile esset aliqd̄ eē pductiū volitionis nisi eēt receptiū volitionis. si t̄m alicui cōpeteret hoc: qd̄ dico esse rōnē agēdi dico q̄ illud possz agere. s̄ tūc oportet p̄bare q̄ deo cōpeteret eē rōnē agēdi respectu notitię genite. et hec est cōclusio pncipalr p̄bāda. fm̄ p̄mū intellectū p̄cedit p̄mū exemplū. q̄ medicina medicinalia reali distinguitur ab illo qd̄ recipit infirmitatē et sanitatē. et iō vbiq̄

D
Reprobatio

est illa medicina medicinalia q̄ tūc nō esset ibi illud qd̄ immediate recipet sanitatē. ad hoc posset agere in passum cōueniēs sufficienter app̄ximatū. nō t̄m oportet q̄ vnū aliqd̄ nō est aliquod illoz possit eē pncipiū actiū. Sicut si idē sit rō agēdi et patiēdi. si possit remanere q̄ illud pncipij sit rō agēdi respectu alicui⁹: respectu cui⁹ nō est rō patiēdi. Dico q̄ respectu illi⁹ p̄t̄ agere: q̄ tūc nō possit illud recipere. et hoc t̄m nō sequit̄ q̄ vnū aliqd̄ possit esse ratio agēdi respectu illius. sine s̄ q̄ sit rō patiēdi. Si aut̄ intelligat̄ p̄positio p̄dicta sic: q̄ q̄ncūq̄ vnū et idē respectu alicui⁹ est rō agēdi et rō patiēdi: q̄ possibile est inuenire aliqd̄ quod respectu talis ē rō agēdi et nō rō patiēdi. sic ē p̄p̄ falsa. et hoc s̄ p̄portione virtutis agētis sicut ipse intelligit. q̄ alit̄ n̄sibil valet ad p̄positū. Verbi gr̄a. Aliqd̄ respectu mor⁹ localis est pncipiū actiū et passiū. fm̄ istos: et certe ista duo se rō agēdi et rō patiēdi p accidēs inueniūt eīdē. q̄ aliqd̄ p̄t̄ eē rō agēdi respectu mor⁹ localis fm̄ p̄portione virtutis. sine hoc q̄ sit patiēdi. nō sequit̄ q̄ tūc sequeret̄ q̄ de⁹ posset esse pncipiū pductiū respectu mor⁹ localis infiniti. sicut ex alia parte per illā p̄positionē p̄batur: q̄ de⁹ p̄t̄ eē pncipiū pductiū notitię genite infinite.

Per hoc p̄z ad aliud exemplū. cōcedo q̄ eius cūscripta rōe receptiui notitię. si remaneat rō pductiui notitię. et hoc p se stantis. q̄ poterit gignere notitiā p se stantē. S̄z diceret̄ alij q̄ impossibile est rōnē pductiui notitię remanere: circūscripta rōe receptiui. nisi illo modo quo obiectū ē rō pductiua obiectiua notitię s̄ hoc nihil ad p̄positū. Ad cōfirmationē p̄z q̄ illa maior est vera: q̄ stat⁹ est ad pncipiū actiū simplr pfectū qd̄ erit actiū respectu eiusdē effectus p̄oris. q̄ erit causa respectu secūdi effectus. et iō standū est ad deū q̄ est pductiū vel mediare vel immediate respectu notitię genite ipsi intellectus. nō t̄m sequitur q̄ respectu notitię genite alteri⁹. sicut est de pncipij pductiuis respectu mor⁹ localis. Unde idē argumentū penit⁹ de agentib⁹ respectu mor⁹ localis et respectu notitię genite. Si dicat̄ q̄ non est simile. quia motus localis dicit̄ imperfectionem. hoc non sufficit. quia eodē modo alij dicerent: q̄ notitiā genita dicit̄ imperfectionē: sicut notitiā creata: vel sapiētia creata. Secundo pncipaliter ostendo q̄ prima ratio nō concludit. quia nō est plus de ratioe intellectus habentis obiectum intellectuale sibi p̄sens eē pncipiū pductiū notitię genite: q̄ ē de rōe pncipioz eē pductiū notitię cōclusiōis. vel de rōe terminoz pncipij p se noti

E
Ad cōfirmatōes

E
Euallo
Impugnatio

E
Seco improbat
Prima rō

pducere notitiaz principij. vel de rone actus
 sit generatu habitu. sed in deo est notitia pn-
 cipiorum et notitia terminorum. et etia actus
 intelligendi. et tamen fm istos ab istis nihil
 pducitur. nec aliquid istoz manet ibi sub ro-
 ne principij pductiui. q̄ eode mo no pot suffici-
 enter pbari q̄ intellectū vel obiectū maneat
 ibi sub rone principij pductiui. Si dicat q̄ no
 ē sile. qz in deo notitia principioz et notitia con-
 clusionis no differunt realit. nec notitia termi-
 noz et principij. nec actus et habitus. et id vnu non
 pot ee causavel pductiuū alteri. Hoc no suffi-
 ciat. qz eade facilitate diceret. q̄ intellectus ba-
 bens obiectū intelligibile sibi p̄sens. et notitia
 q̄cūq̄ diuina no d̄nt realiter. et id vnu no pot
 ee pductiuū alterius. Preterea scda rō no
 cōcludit. qz bec ē simplr impossibilis. obiectū
 vt ē in memoria pducit se ipm vt ē in intelligē-
 tia. qz ex hoc sequeret. q̄ simplr idē pducit se.
 p rōne de qua dictū ē dif. ij. scz q̄ a determina-
 bili sumpto cū determinatiōe no distrabente
 nec diminuete cuiusmodi ē ois determinatio
 reduplicatiua: ad determinabile sumptū p se
 est bona p̄na. et id formalr sequit. obiectū vt ē in
 memoria pducit se velut ē in intelligētia. q̄ ob-
 iectū pducit se. illa t̄m ppōne cōcessa. no valz
 argumētū. qz sicut ē impfectionis q̄ obiectū bz
 ee fm qd p te: ita fm alios ē impfectionis q̄ ali-
 qd pducit. et id diceret q̄ impossibile ē aliqd
 pducit nisi sit impfectū. s̄ in deo nihil ē impfe-
 ctū. id diceret q̄ nihil ad intra posset pducit.
 Et diceret. q̄ auferēdo q̄cqd impfectionis ē no
 remanēbit obiectū gignere aliqd. qz d̄c ipse
 ctionē. q̄uis no i pducere: t̄m in pducto neces-
 sario dicit ipfectionē fm eos. et huius oppositū
 no pbat. Preterea tertia rō no cōcludit qz
 p idē argumētū pbarē q̄ deo necessario cau-
 sat. et necessario finit aliqd sicut cā finalis. q̄a
 causare aliqd no dicit ipfectionē. s̄ etia fin-
 nire. qz si diceret ipfectionē: no possent cōpe-
 tere deo. q̄ si necessitas in qualibet cōditione
 entis q̄ no ē ex rōne sua ipfecta ē simplr pfe-
 ctionis. q̄ etia in cātionē tā cāe efficiētis q̄ fi-
 nalis. qd ē manifeste falsuz. etia fm eos Si
 dicat q̄ no est sile. qz quis causare no dicat ip-
 fectionē in causate: dicit t̄m ipfectionē in cau-
 sato. et id no pot cōpetere deo ad itra. Hoc
 no sufficit. qz eade facilitate diceret aliq. q̄ p-
 ducere quis no dicat ipfectionē in pducen-
 te. dicit t̄m ipfectionē i pducto. et id no pot cō-
 petere deo ad intra. Diceret q̄ ad rōne breui
 q̄ necessitas cōpetit omi cōditiōi entis q̄ non
 dicit ipfectionē. et ē cōditio penit? absoluta et
 no cōnotatiua. vlt saltē no ē cōnotatiua neces-
 sitatē in alio. Verbi grā. ens diuidit p actū et

potētia et actū ibi simplr absolute accipit. et id
 actus erit necessario. s̄ ens diuidit p creatiuū et
 creabile. et creatiuū ē extremū aliquo mo pfe-
 ctius. id creatiuo necessitas attribuitur: sic di-
 cendo creatiuū ē necessariū vel necessario ē. et
 q̄n necessitas vni? cōnotat necessitatē in alio
 tūc no opz. sicut ens diuidit p creas et creabi-
 le. cām et causatū: et sic si h̄ eet necēria. creas est
 bec erit necessaria. creatū ē. sicut si bec eet nes-
 cessaria. cā ē. et bec ē necessaria. causatū ē. et id
 necessitas isti cōditioni entis no attribuit. vlt
 saltē no necessario attribuit sibi: quis h̄ possz
 cōcedi. creans necessario ē. vel causans neces-
 sario est. s̄ ista: deus creat. deus causat. no erit
 necessaria. s̄ t̄m cōtingēt. et id q̄libet talis. cre-
 ans necessar: o creat. causans necessario causat
 ē simplr impossibilis. qz ponit necessitatē: no
 solū in illo quod ē cāvel creas. sed etia in alio.

Preterea cōfirmatio no cōcludit. qz dice-
 rent aliq q̄ pductio naturalis no ē p̄ma: s̄ pro-
 ductio voluntaria. et illa est ad extra no ad itra.
 S̄l̄r pbi diceret q̄ pductio naturalis eet p̄-
 ma s̄ no ad intra: s̄ ad extra. nec ei? opposituz
 pot pbari: sicut postea ostendit. Preterea
 quarta rō no cōcludit. qz in forma illi? rōnis ē
 fallacia cōsequētis. arguēdo a supiori ad infe-
 riuū sine distributiōe. Et no sequit relatiōes
 scdi modi opposite p̄nt cōpetere eidē. q̄ iste re-
 latiōes illi? modi. scz relatio pducētis et pdu-
 cti p̄nt cōpetere eidē. si aut accipiat q̄ oēs res
 latiōes illi? modi p̄nt cōpetere eidē: tūc ē ma-
 ior falsa. qz iste relatiōes cā et causatū non p̄nt
 cōpetere eidē. et ita de multis alijs. Si di-
 cat q̄ q̄ rōne relatiōes moriuū et mobilis p̄nt
 cōpetere eidē creato: eade rōne relatiōes pdu-
 centis et pducti p̄nt cōpetere eidē increato.

Hoc no pbat. qz diceret aliq q̄ no ē sile. q̄a
 idē simplr pot ee moriuū et mobile. s̄ impossi-
 bile est q̄ idē sit pducens et pductū. et id no ē
 sile. Ad p̄mā p̄firmationē diceret. q̄ no cō-
 surgit precise ex illimitatiōe volūtatis q̄ pot
 fundare relatiōes oppositas tales. s̄ cōsurgit
 ex actiuitate volūtatis respectu alicui? effectus.
 etia posito q̄ nullū actū posset pducere. et ex
 potētia passiua ad illū eidē effectū. s̄ ome tal-
 le et ome cōsimile repugnat deo. Diceret q̄ ta-
 les relationes opposite no possent eidē cōpe-
 tere. Ad aliā probationē cōfirmantē dico:
 q̄ probaret q̄ causa et causatū non possunt cō-
 petere eidē. quia sunt relatiōes opposite. et id
 dicerent q̄ sicut aliqua relatiue opposita pos-
 sunt cōpetere eidē et aliqua non. ita eode mo
 aliq̄ relationes cōrelatiue possunt cōpetere
 et aliq̄ no. et id illa ppō q̄ oēs tales cōlū in-
 cludūt negatiōes eet negāda ab eis. nec pbat

Secda rō iprobat

Tertia rō iproba-
tur

Euasio.

Impugnatio

Improbatur con-
firmatio.

Quarta rō ipro-
batur

Euasio.

Impugnatio

Ad cōfirmatōes
primā

Extra scdm

Responsio ad qstionem

Ad pncipale

Ideo ad questione dico qd p nullā rōnē naturalē pōt pbari eē plures psonas in diuinis s q sūt plures psonae quarū vna ē pater 7 alia filius. 7 q filius vere generat a patre ē sola fili de tenendū. Ad argumētū pncipale in cōtrariū dico. q nō omne genitū habet eē post nō eē. 7 maxime vbi genitū est eadē natura 7 essētia cū generāte: qd i solo deo ē possibile. Et qñ dī q nō haberet eē circūscripto patre. q ex se hz nō esse. Dico q pna nō valet. 7 maxime. qā pater eadē res ē cū filio. 7 iō sicut nō sequitur filius nō hz esse circūscripto filio. q ex se hz nō esse. ita ppter idēritatē essētie q ē vna nūero cū patre 7 filio: nō sequit. filius nō hz eē circūscripto patre. q fil? et se hz nō eē. Questio. ij.

Questio. II

Opposito q generatio sit in diuinis. Iquero. Utrū ista generatio sit vniuoca an equo ca. Et sit vniuoca videt. q: qñ natura est eiusdē rōnis i generāte et genito: illa generatio est vniuoca. s eadē natura nūero ē i patre 7 filio. q ista generatio est vniuoca. Ad oppositū. qñ generans 7 genitū nō sūt eiusdē rōnis illa generatio nō est vniuoca. s pater et fil? nō sūt eiusdē rōis i diuinis. q r. Circa istā questione sic pcedā. Primo videndū ē q generatio dī vniuoca et q equo ca in creaturis. Secdo q generatio in diuinis nō est pprie vniuoca nec pprie equo ca. Tertio q magi affimilatur generatiōi vniuocae. Quarto ponunt aliq dubitationes 7 solūntur. Circa primū dico q manifestū est generatiōē vniuocā dīstingui a generatiōe equo ca in creaturis. ppter aliquā cōuenientiā speciales inter generās et genitū in generatiōe vniuoca. qualis nō est inter generās et genitū in generatiōe equiuoca nūc aut ē ita: q in generāte creator in genito creato ē duo cōsiderare. scz qd 7 quo. 7 hoc est verū fm cōem cursum nature in istis inferioribus 7 nō ē vlr verū. q: qñ angelus pducit itel lectionē: nō opz q ibi sint duo a pre generantis. scz qd 7 quo. 7 eodē mō ē de aia separata. sifr pōt idē cōtigere si p diuinā potētiā fiat aliqd accidēs actiuū separātū a suo subiecto verū h ē vlr a pre geniti. q: sicut parebit in scdo. nullū agens creatū: siue separātū siue nō. ipōt aliqd pducere de nouo. nisi pducēdo formā in subiecto. His dictis dico q aliqñ termin? totalis pducit ē p se vn?. aliqñ aut ē tm vn? p accidēs. In pmo casu ē generatio substātie. i scdo generatio accidentis. In scdo casu sēp vocat generatio vniuoca. ppter idēritatē specificā inter formalē terminū q totalit de nouo capit eē 7 p se rōnē agēdi. siue distinguat ab illo qd

Circa q. quatuor sunt.

Primum

coiter vocat qd. siue nō. et iō qñ ignis calefacit lignū illa dī generatio caloris vniuoca. qā rō agēdi est eiusdē spēi cū calore pducto in ligno. S3 si ignis calefaceret se: sicut graue mouet se illa generatio caloris diceret equo ca. ppter nō idēritatē specificā inter rōnē agēdi et terminū formalē pductū. S3 loquēdo de gñatione substātie q ē generatio termini vni? p se sic dī generatio vniuoca qñ generās 7 genitū nō sūt alteri? spēi. s in ista generatiōe vniuoca sūt multi grad?. si em generans 7 genitū sint eiusdē spēi. 7 qlibet termin? formalis sit eiusdē spēi cū aliqua rōnē agēdi 7 a nulla rōe agēdi respectu sui distinguat specie vel sit alteri? rōnis. tūc eēt generatio pfectissime vniuoca. Utrūbi gratia. si ignis generās eiusdē spēi cū igne generato. 7 forma substāialis vniuoca i igne generāte sit rō p cise agēdi respectu forme sbalis ignis gñati. tūc erit pfectissime vni uoca. si aut calor ignis generantis non tm sit agens respectu alicui? accidētis. s cū sit cā imediata respectu forme ignis generati. tunc nō ē pfectissime generatio vniuoca. ppter diuersitatē specificā inter vnā rōnē agēdi. 7 terminū formalē. Secūsdus grad? generatiōis vniuocae ē: si generās 7 generatū essent eiusdē spēi. et in vtroq; eēt ples forme substāiales actiue 7 qlibet illarū in generante cōcurreret tāq; cā prial respectu cuiuslibet forme substāialis in ipoz generato. tūc em generās 7 generatū eēt eiusdā rōnis. 7 termin? qlibet formalis eēt eiusdē spēi cū aliqua rōnē agēdi. 7 tm ab aliq; esset alteri? rōnis 7 in hoc nō eēt generatio pfectissime vniuoca. Tert? grad? ē: q generās 7 generatū sint eiusdē spēi 7 termin? formalis sit eiusdē rōnis cū rōnē agēdi. 7 aliq; terminus formalis cū nulla rōnē agēdi sit eiusdē rōis. 7 ita ē in generatiōe vniuoca oim aialiū fm vnā opinionē. scz in generatiōe eq ab equo. bouis a boue. hois ab homie. 7 sic de alijs. q: fm aliquos aia vegetatiua dicit et ē aliterius rōis ab aia sensitīua in istis. 7 ipa sola aia vegetatiua ē rō pducēdi 7 agēdi. q: ipa sola ē potētia generatiua. 7 tūc generās 7 generatū sūt eiusdē rōis cū aia vegetatiua in generāte q ē rō pducēdi. 7 aliq; termin? formalis. puta aia sensitīua: quis sit eiusdē rōnis cū aia sensitīua generantis que non est ibi rō producēdi. nō tm est eiusdē ratiōis cū aia vegetatiua que est ratio pducēdi. Aliqñ ali? gradus generatiōis vniuocae possent forte assignari. sed isti sufficiant. quia ex istis possunt ali? qui sint patere. Circa secūsdū dico: q generatio diuina nec ē simplr vniuoca nec simplr equo ca. Primum pty. q: in generatiōe vniuoca

Secundū.

generans 7 generatū sic sunt eiusdē rōnis: q̄ quodlibet essentialē in generato ē simillimuz alicui in generāte. ita q̄ sit tanta similitudo 7 oīs modus similitudinis inter illud qd̄ ē i generato 7 illud qd̄ ē i generāte. quāta 7 qualis modus ē inter hāc albedinē 7 illā. vel inter forē 7 platonē. vel inter hāc aiaz intellectiua 7 illā. s̄ paternitas in patre q̄ ē sibi essentialis nō t̄m assimilaf filiatōi q̄ ē filio essentialis: quā tū assimilaret si essent due paternitates in diuinis 7 accipio similitudinē largissime. 7 hoc sufficit ad ppositū. T̄m etiā dicit̄ doc. q̄ sp̄s sanct̄ nō pducit̄ p modū filis sicut fil̄. q̄ nō est generatio simplr̄ vniuoca. Sc̄do dico. q̄ ista generatio nō ē simplr̄ equoca. q̄ in generatiōe equoca semp̄ ē aliqd̄ in generato qd̄ d̄stinguif̄ realr̄ ab om̄i eo qd̄ ē in generāte 7 qd̄ est alteri⁹ rōnis ab om̄i illo s̄ in ista generatio ne nihil ē in filio pducto qd̄ distinguif̄ realit̄ ab om̄i illo qd̄ ē i patre. q̄ nihil distinguif̄ realit̄ ab essentia patris. S̄i in generatione equoca generās 7 generatū nō sūt simplr̄ vna res: s̄ pat̄ 7 fil̄ sūt vna res nūcro. puta vna essentia nūcro. q̄ 7c̄. Circa tertiu⁹ dico: q̄ ista generatio magis assimilaf gn̄ationi vniuoce nō obstante q̄ generās 7 generatū sūt alteri⁹ rōnis: sicut aliq̄ p̄nt̄ eē alteri⁹ rōnis in diuinis 7 h̄ p̄t̄ idēritatē realē vni⁹ essentia nūcro cū quo libet istoz suppositoꝝ 7 cū vnoquoꝝ essentia li cuiuslibet istoz suppositoꝝ. Si t̄m vocet̄ generatio equiuoca quicūq̄ generās 7 generatū sūt alteri⁹ rōnis. illo mō quo cōcedit̄ aliqua in diuinis eē alteri⁹ rōnis. sicut cōcedit̄ q̄ paternitas 7 filiatō sūt alteri⁹ rōnis. p̄t̄ dici q̄ ista generatio ē equoca. 7 ita mihi v̄ q̄ difficultas ist̄ q̄ōnis magis cōsistit̄ i v̄bis q̄ in re. Cōtra p̄dicta ē vna difficultas. an sc̄z si cōstituētia aliqua sūt alteri⁹ rōnis: oporteat necessario cōstituta eē alteri⁹ rōnis. Et p̄bat̄ ab ali quib⁹ q̄ nō op̄z: s̄ de h̄ post. 7 iō nō scribit̄ hic q̄: s̄m p̄bm. x. metha. diuersitas materialis siue individualis nō variat sp̄s. Ex̄plū de masculo 7 femina. 7 de circulo aureo 7 eneo. Pr̄terea si sp̄s aliqua cōstituerēt aliqua supposita vel indiuidua. illa indiuidua essent eiusdē rōnis 7 t̄m cōstituētia nō eēt̄ eiusdē rōnis Sc̄do p̄t̄ obijci q̄ illud qd̄ d̄ de sc̄do gradu 7 tertio generatiōis vniuoce. q̄ ex illo seq̄ret̄ q̄ vni⁹ generatiōis essent p̄les termini for males. si vni⁹ termin⁹ formalis ē eiusdē rōnis cū aliqua rōne agēdi 7 aliqua nō. Tertio p̄t̄ obijci. q̄ s̄m p̄dicta generatio boīs eēt̄ simplr̄ equoca. q̄ termin⁹ formalis q̄ ē aia intellectiua simplr̄ ē alteri⁹ rōnis ab om̄i rōne agēdi respectu forme subst̄ntialis pducēde. Ad p̄mūz

Tertiu

Difficultas p̄na

Probatnr̄ primo

Sc̄do probatur

Secūdo obijctur

Tertio obijctur

Ad difficultates

istorū dico q̄ impossibile ē aliqua cōstituētia eē alteri⁹ rōnis: quin cōstituta ex illis tāq̄ ex i trinsecis sūt alteri⁹ rōnis 7 alteri⁹. q̄ sicut cōstituta nō dist̄nguif̄ nisi p̄ distinctionē cōstituētū. ita nec cōstituta p̄nt̄ distingui tāq̄ alterius 7 alteri⁹ rōnis. nisi p̄ distinctionē cōsilez sp̄oz cōstituētū. 7 iō sicut ex distinctiōe cōstituētū cōtingit inferre distinctionē cōstitutorū. ita ex distinctiōe cōstituētū tali sc̄z q̄ sūt alteri⁹ rōnis cōtingit inferre cōsilem distinctiōne cōstitutoꝝ. alter em̄ nūq̄ possz p̄bari q̄ cōstituta essent alteri⁹ rōnis. si nō p̄t̄ h̄ p̄bari p̄ hoc q̄ cōstituētia sūt alteri⁹ rōnis. Et si d̄st̄ceret̄ q̄ lz ex hoc q̄ simplr̄ cōstituētia sūt alteri⁹ rōnis nō p̄t̄ p̄bari q̄ cōstituta sūt alteri⁹ rōnis. t̄m ex hoc q̄ ista cōstituētia sūt aliquo mō speciali alteri⁹ rōnis. p̄t̄ p̄bari q̄ cōstituta ex illis sūt alteri⁹ rōnis. Et possz cōfirmari. q̄ ex hoc q̄ cōstituētia sūt p̄mo diuersa nō p̄t̄ cōcludi q̄ cōstituta sūt p̄mo diuersa. q̄ a fil̄ ex hoc q̄ cōstituētia sūt alteri⁹ rōnis: nō p̄t̄ cōcludi q̄ cōstituta sūt alteri⁹ rōnis. Ad istud dico q̄ nisi ex h̄ generalr̄ q̄ cōstituētia sūt alteri⁹ rōnis possz p̄bari q̄ cōstituta sūt alteri⁹ rōnis: nūq̄ possz p̄bari q̄ aliqua cōstituta eēt̄ alteri⁹ rōnis. q̄ eadē facilitate q̄ tu dicis q̄ ex hoc q̄ ista cōstituētia sūt alteri⁹ rōnis nō p̄t̄ cōcludi q̄ cōstituta sūt alteri⁹ rōnis. eadē facilitate dicā ego q̄ ex hoc q̄ ista cōstituētia quibuscūq̄ demonstratis sic sūt alteri⁹ rōnis nō sequif̄ q̄ cōstituta sūt alteri⁹ rōnis. Et si dicas q̄ sic q̄ ista cōstituētia plus differūt q̄ illa. 7 iō ex istis p̄t̄ inferri maior distinctiō iter cōstituta. Dico q̄ hoc nō valet. Tū q̄ possz to q̄ possz inferri maior distinctiō. ex hoc nō sequif̄ p̄ te q̄ distinctiō inferat̄. ita q̄ cōstituta sūt alterius rōnis. q̄ p̄ te in constitutis eiusdē rōnis sūt grad⁹. et ita dicā ego eā facilitate q̄ semp̄ cōstituta erūt eiusdē rōnis. t̄m cū distinctiōe maiou et minou cōstituētū. Tū quia qua rōne p̄t̄ inferri maior distinctiō ex maiori distinctiōe cōstituētū. eadē rōne ex hoc q̄ cōstituētia sūt alterius rōnis: p̄t̄ inferri q̄ cōstituta gn̄alr̄ erūt alteri⁹ rōnis. v̄l nūq̄ p̄t̄ h̄ inferri Ad cōfirmationē dico: q̄ aliq̄ eē p̄mo diuersa p̄t̄ intelligi dupliciter. vel quia sūt illa de quib⁹ p̄mo cōpetit diuersitas. 7 isto modo nūq̄ cōstituta sūt primo diuersa. quia diuersitas aliqua prioritate cōuenit cōstituētibus. 7 mediantrib⁹ illis cōstitutis. Aliter p̄t̄ intelligi q̄ aliqua sūt primo diuersa. q̄ sc̄z in nullo cōueniūt. 7 isto mō ē possibile. q̄ sc̄z oīs cōstituētia sūt diuersa. sicut est v̄l in om̄ib⁹ indiuiduis creatis p̄ se in genere si existētib⁹. saltez s̄m cōem cursum nature. Per hoc dico:

Instantia

Confirmatio

Responsio

Replicatur

Responsio

Ad cōfirmatōe

q̄ accipiēdo p̄mo diuersa p̄mo modo nūq̄ ex hoc q̄ cōstituentia sunt p̄mo diuersa p̄t concludi q̄ cōstituta sunt p̄mo diuersa. sed ex hoc aliq̄ p̄ re q̄ cōstituentia sunt alterius rōnis. p̄t cōcludi q̄ cōstituta sunt alteri⁹ rōnis. ⁊ ideo nō est simile. S; accipiēdo p̄mo diuersa sc̄do modo. sic nō p̄t cōcludi cōstituta eē p̄mo diuersa nisi ex hoc q̄ om̄ia cōstituentia sūt p̄mo diuersa. et ideo vlr̄ q̄ om̄ia cōstituentia sunt p̄mo diuersa vel etiā diuersa. p̄t cōcludi q̄ cōstituta sunt p̄mo diuersa. ⁊ ita eadē rōne qua aliq̄ ex hoc q̄ cōstituentia nō t̄m̄ om̄ia s̄ quecūq̄ duo sunt alterius rōnis: p̄t cōcludi q̄ cōstituta sunt alteri⁹ rōnis. ⁊ vlr̄ p̄t hoc cōcludi si quecūq̄ cōstituentia sunt alteri⁹ rōnis. Ad cuius euidentiā sciendū q̄ aliqua p̄mo cōpetentia aliq̄b⁹ mediātib⁹ illis denominant vel cōpetūt alijs: ⁊ aliqua nō: sicut calefacere p̄mo cōpetit calori: ⁊ mediante calore cōpetit subiecto ipsi⁹ caloris. sicut itelligere p̄mo cōpetit aīe. ⁊ mediāte aīa cōpetit ipsi homini cuius aīa ē pars. aliqua aut̄ cōpetentia accidenti vel subiecto vel parti vlr̄ cōstituenti: nō p̄t cōpetere aliq̄. nec subiecto nec toti nec cōstituto: s; per se repugnat illis. sicut īberere p̄mo cōpetit calori. nec t̄m̄ p̄t hoc p̄t dici ignis inherere. similiter est de informare accidentali ⁊ substantiali ⁊ sic de multis. silt̄ cōponere cū alio: esse in genere per reductiōnē. esse p̄us natura toto. ⁊ multa talia competūt p̄ri. ⁊ t̄m̄ nullo mō mediāte p̄t p̄t cōpetere toti. silt̄ eē cōcabile cōuenit essetie diuine: ⁊ t̄m̄ nō cōpetit patri. tūc accipio istā. p̄p̄em q̄ncūq̄ aliquid natū ē denotare aliq̄d mediāte aliquo quod p̄mo denotat vlr̄ cui p̄mo cōpetit. vbiq̄q̄ mō cōsimili inuenit illud medianre quo aliud natū ē aliquid denotare: denominabit illd̄ mediāte illo nisi illud mediāte quo sit totū in p̄te alteri⁹ ad cui⁹ p̄ris denominationē nō sequitur denotatio totius ab illo mediante quo. s; esse alterius rōnis natū est denominare tota vel constituta medianribus constitutiuis vel partib⁹. q̄ vbiq̄q̄ sunt partes vel constituentia alterius rōnis tota vel constituta erunt alteri⁹ rōnis. Si aut̄ aliquod p̄dicatū non sit natū denominare: vel cōpetere alicui nisi mediantib⁹ om̄ibus cōstituentib⁹: vlr̄ p̄tib⁹. tūc op̄s q̄ illud predicatū p̄mo cōpetat om̄ib⁹ partib⁹ vel cōstituentib⁹. ⁊ tūc sequitur vlr̄ necessario q̄ idē predicatū cōpetit totis vel constitutis. ⁊ ita est de hoc p̄dicato eē p̄mo diuersa. Sc̄do modo ⁊ vlr̄ q̄ncūq̄ oīa cōstituentia vel partes sunt p̄mo diuersa: ipsa tota vel constituta erūt p̄mo diuersa. Ad p̄mā argumētū in q̄rū p̄bat q̄ ista generatio

est vniuoca. Dico q̄ ḡnatio simpliciter vniuoca dicit a termino formali ⁊ totali. modo exposito supra in solutiōe q̄stionis. Et q̄n dicit q̄ terminus formalis est essentia. p̄ p̄ q̄ nō. Sed q̄n dicit vlr̄ q̄ hoc dato nulla generatio est vniuoca. Nego p̄nam. q̄ dico vlr̄ q̄ nunq̄ generatū assimilāt generari nisi in sua forma indiuisibili vel in materia sua indiuisibili. q̄ p̄p̄ie loquēdo nō assimilāt nisi in reali aliquo. et sic p̄ p̄ q̄. nihil est reale in p̄posito nisi forma indiuisibilis ⁊ materia indiuisibilis. Per idē ad sc̄dm̄ dico. q̄ per idē p̄p̄ie loquēdo aliq̄d assimilāt alicui ⁊ distinguit ab eo. ⁊ iō generatio siue sit assimilatiua siue distinctiua est a forma sub rōne qua hec forma. nec est ibi aliq̄ talis ratio rōne cui⁹ sit assimilatiua p̄fectio: idē uiduo. nec d̄ra indiuiduali. ⁊ ista cū sit negatiua habz duas causas veritatis. quarū vna est vera. sc̄z q̄ nō est aliq̄ talis d̄ra indiuidualis sic isti ymaginātur. Ad aliud argumentū dico q̄ diuersitas materialis de qua loquit̄ p̄s nō variat species in illis in q̄b⁹ est illa diuersitas tanq̄ extrinseca. Unde masculinitas ⁊ feminitas nō faciūt diuersitatē specificā in homine si t̄m̄ masculinitas ⁊ feminitas differēt species. et essent de essentia hoīm. illi hoīes essent differētes specie. ⁊ iō vlr̄. nunq̄ formalit̄ ex diuersitate extrinsecorū specificā. potest argui diuersitas specificā illoz quib⁹ sunt extrinseca. sicut ex albedine et nigredine nō p̄t argui q̄ hoīes illi quoz vn⁹ est albus ⁊ alius niger differāt sp̄e: vel q̄ sint alteri⁹ rōnis. t̄m̄ p̄t argui q̄ aggregata ex istis hoībus ⁊ albedine et nigredine sunt alteri⁹ rōnis. sicut albedo ⁊ nigredo sunt alteri⁹ rōnis. ⁊ iō si masculinitas ⁊ feminitas sunt alteri⁹ rōnis. nec rō aggregata ex illis subiectis ⁊ masculinitate ⁊ feminitate erūt alteri⁹ rōnis. Eodē mō dico q̄ quis circulus ene⁹ ⁊ aure⁹ nō sint alteri⁹ rōnis. t̄m̄ illa aggregata sunt alteri⁹ rōnis. Ad aliud dico q̄ si sp̄s. hoc est aliq̄ distincta sp̄e cōstituerēt indiuidua. illa indiuidua nec rō essent alteri⁹ rōnis. Vn̄ vlr̄ in creaturis ip̄sibile est q̄ aliqua alteri⁹ rōnis cōstituat aliq̄ indiuidua p̄ se in genere nisi illa indiuidua distingantur sp̄e. Et si dicat q̄ aliq̄n cōstituta pl⁹ cōueniūt q̄ cōstituentia. q̄a in aliquo cōueniūt in quo nō cōueniūt cōstituentia. q̄ nō requiritur tanta distinctio in cōstitutis q̄ta est in cōstituentibus. q̄ q̄uis cōstituentia sūt alterius rōnis. nō oportet cōstituta esse alteri⁹ rōnis. Respōdeo cōcedēdo. q̄ cōstituta possunt plus cōuenire q̄ cōstituentia. sed ex hoc nō sequitur q̄ nō t̄m̄ distinguntur q̄rum cōstituentia. q̄a ista stant simul. tantū distinguntur q̄rum cōstituentia. ⁊ t̄m̄ plus conueniūt. et hoc est. q̄ rōe

R
Ad sc̄dm̄

Z
Ad tertium

Ad
Ad sc̄dam. p̄bat
tionem

Ad primū argumētum

Libri primi

diversorum conveniunt et distinguuntur. Unde per
 sone tamen distinguuntur quod relationes. et tamen plures
 conveniunt aliquo modo large loquendo. Ex
 plura huius est plus distinguuntur homo et lapis
 quod due notitie non contrarie eiusdem obiecti. et tamen
 plus conveniunt. quia aliquid eiusdem rationis est
 in homine et lapide. et nihil eiusdem rationis est in
 illis duabus notitijs specificis distinctis non
 contrarijs respectu eiusdem obiecti. Aliter potest
 dici concedendo quod plus conveniunt et quod minus
 distinguuntur. ex hoc tamen non sequitur quod non sint al-
 terius rationis. et ideo quis ex distinctione cons-
 tituentium non possit argui tanta distinctio con-
 stitutorum. tamen ex hoc quod constituenta sunt alterius
 rationis potest argui quod constituta sunt alterius ra-
 tionis. Ad illud quod secundo obijcit dico quod termi-
 nus formalis alicuius generationis dupliciter
 accipitur. Uno modo pro omni illo quod secundum se
 totum capit esse per generationem. et isto modo con-
 cedo quod in generatione talium sunt plures termini
 formales. et sicut sunt plures termini forma-
 les: ita possunt dici plures generationes. quia si
 generatio importet respectum: sicut dicuntur com-
 muniter loquentes. cum secundum eisdem respectus va-
 rientur ad variationem termini et maxime quando
 termini non sunt eiusdem rationis. oportet quod
 quot sunt termini tot sint respectus. et proinde
 tot generationes secundum eos. Si autem poneretur
 quod generatio esset precise nomen connotativum
 sequitur idem. Alio modo accipitur terminus
 formalis pro ultimo termino. et isto modo non
 sunt plures termini formales. sed unus scilicet for-
 ma substantialis ultima. Ad tertium dico
 quod generatio hominis non est simpliciter equi-
 voca. et hoc quia generans et generatum sunt
 eiusdem speciei. Et quando dicitur: quod terminus
 formalis scilicet anima intellectiva sit alterius ratio-
 nis ab omni ratione agendi. Dico dupliciter.
 primo quod assumptum est falsum. propter falsam im-
 plicationem. quia implicat quod anima intellectiva sit
 terminus formalis generatiois. quod est simpli-
 citer falsum. quia est terminus creationis. sed non est
 in proposito terminus formalis generationis.
 quia tunc educeret de potentia materie: quod mani-
 feste est falsum. Secundo dico quod non obstante quod esset
 terminus formalis et alterius rationis ab omni ra-
 tione agendi posset esse generatio univoca. sed non
 in primo gradu generationis univocae. Ad
 rationes principales dico: quod quando natura est eadem in
 generante et genito. et cuilibet essentiali in uno.
 est aliquid simillimum in reliquo et simpliciter eius-
 dem rationis cum eo est generatio simpliciter univoca
 si sic non est in deo. quia paternitas in patre non est omni-
 no eiusdem rationis cum aliquo quod est essentialiter in
 filio. quia non cum similitudine. Ad argumentum in

Ad secundam obij-
 ctionem

Ad tertiam

Ad principalem

Ad oppositum

Sententiarum

oppositum dico quod non est simpliciter univoca pro-
 pter rationem dictam. *Questio. iij.*

tertio quero.

Utrum generatio filij sit eterna. *Q*
 non. quia nihil posterius alio est illi
 coeternus. sed filius est posterior
 patre. ergo non est sibi coeternus. *Ad*
 quod plus et posterius non sunt simul. quod omne plus alio
 aliquando est quam posterius non est. et proinde non sunt coe-
 terna. *Ad* minor. patet. quia omne generatum est poste-
 rius generante. *Preterea.* sicut generatio se ha-
 bet ad esse: ita corruptio ad non esse. sed impossi-
 bile est aliquid corrupti et eternaliter durare in non
 esse. ergo impossibile est aliquid generari et eterna-
 liter durare in esse. ergo si filius fuerit genitus. non
 fuerit eternus. *Ad* oppositum in simbolo. eter-
 nus pater eternus filius etc. *In* ista questione
 conclusio est certa secundum veritatem fidei. quod genera-
 tio filij est eterna. quia impossibile est aliquid reali-
 ter idem cum divina essentia esse non eternum. sed tamen
 filius quod generatio filij est realiter divina essentia
 ergo est eterna. nec est in aliquo difficile vide-
 re quomodo productum possit esse coeternus producti.
 cum etiam in creaturis agens creatus quod non agit pro
 motum producat in primo instanti. et proinde si eterna-
 liter esset eternaliter produceret. sicut determinat
 beatus Augustinus. vi. de trinitate. c. i. *Utrum* h
 est una difficultas communis. etiam multis alijs quatio-
 nibus. et est an debeat concedi aliqua alia posi-
 tas ibi. ita quod quis patet non sit prior duratioe sis-
 tio possit concedi quod vere est prior aliqua alia pos-
 sitate. et quantum ad hoc in multis doctoribus et
 sequaces eorum est discordia. et magis in verbis
 quam in re. omnes enim in hoc concordant quod pater est prin-
 cipium filij quod generat filium. quod a patre est filius. quod
 filius originatur a patre. et sic concordant in multis pro-
 positionibus alijs similibus: sed in hoc discordant. quod ali-
 qui illorum dicunt quod ista non sufficiunt ad hoc quod con-
 cedat positas vel posterioritas in divinis. sed re.
 Alij autem dicunt quod sic. et ideo quantum ad istum articulum
 magis est intendendum auctoritatibus et non loquen-
 di scriptorum quam rationi. quia ad neutram partem ratio suffi-
 cientes inveniri. Ideo dico quod vere et realiter patet est
 prior filio origine. quia non est aliud dicere quod a
 patre est filius. vel quod patet producit filium. nec aliquid
 aliud est pro hoc intelligendum. Sed dico quod in proposito
 excludendo alias significaciones huius nominis
 plus. de quo post dicitur principium et prius. sicut ge-
 nerans et plus. vel produces et plus. vel sunt nomina
 simpliciter synonyma. vel se habent sicut superius et inferius.
 et ideo ita realiter et ita vere sicut conceditur quod patet
 est principium et generans et produces filium. ita debet
 concedi quod pater est prior filio. nec quantum ad rem
 aliquid aliud importat per unum quam per reliquum

Questio III
 Arguitur
 primo

Secundo

B
 Circa questionem

C
 Difficultas prima

D
 Conclusio prima

Sed adhuc remaneat vna difficultas. an scz cōcesso qd pater sit prior filio realiter sicut realiter pducit filiū: debeat concedi qd pater sit in aliquo signo: nō quidē nature nec duratiōis. s̄ tñ originis in quo nō sit filius. Et dicunt aliqui qd sicut sunt instātia tpis: ita sūt instātia vel signa nature et originis. Unde dicūt qd iste est p̄cessus: qd in primo instāti originis sunt omnia essentialia: pura essentia. itel lectus. 7 volūtas. actus intelligēdi. act⁹ volēdi. in scdo instāti vel signo originis pater generat filiū. 7 in tertio signo pducit spiritū sanctū. et totus iste ordo originis cōpletur i pmo instāti nature. 7 in scdo instāti nature itel lectus diuinus 7 volūtas ferūtur respectu obsectorū secundariōrū: ita qd iste est ordo qd essentialia sunt p̄s notionib⁹. 7 notionalia sūt p̄ora essentialib⁹ respectib⁹ ad extra. Itā de clarant in diuersis locis a subtili doctore. Sz quātūcūq; aliqua istōrū p̄nt bene intelligi sic intelligēdo scz qd essentia est prior generatiōne. qz est cōior vel aliquo modo tali consili. tñ modus loquēdi est simpliciter falsus: vel nimis abusiu⁹. Et ideo cōtra istā opinionē arguo sic. qñ dī qd signa talia originis et nature sunt ibi. ita qd in pmo instāti vel signo sit vñū or̄ dinatorū 7 in alio aliud. quero: qd sunt illa signa. aut sunt entia realia. aut entia rōnis. nō entia realia. quia nihil est reale in diuinis nisi aliquod absolutū vel relatiō vel p̄sona. qd dicitur qd pater in pmo signo v̄l instāti originis habet essentialia: ē dicere qd pater in patre v̄l in essentia: vel in relatiōe: vel in aliquo absoluto habet essentialia: qd nihil est ad p̄positū. Si aut illa instātia vel signa sūt tñ entia rōis. Cōtra. circūscripto omī ente rōis pater ē p̄or: ori gine filio. qd circūscriptis omīb⁹ talib⁹ instātib⁹ v̄l signis pater est p̄or: filio. qd illa instātia vel signa frustra ponūtur. Præterea qñ dī qd essentialia sūt in pmo signo originis. aut ly signo supponit ibi p̄ ente reali. aut p̄ ente rōnis. si p̄ ente reali. aut p̄ ente creato. aut icreato. nō p̄ ente creato. certū est: qz illa essentia liāerant qñ nullū ens creatū erat. Si p̄ ente increato. aut p̄ absoluto. aut p̄ respectiuo. Si p̄ absoluto 7 i quolibet absoluto in quo ē pater est filius. qd sic pater ē in pmo signo originis. ita filius erit in pmo signo originis: qd tñ nō cōcedūt. Si p̄ respectiuo h̄c ē dicere: qd essentia lia essent in aliquo respectu. 7 ita maḡ seq̄ret qd respectus esset p̄or: essentialib⁹ qd cōuerso. Præterea quēcūq; aliq̄ ordinata quorū vñū est in vno signo vel instāti 7 aliud i alio: quīs repugnet posteriori eē i pmo instāti. tñ non repugnat p̄or: eē simul cū posteriori i scdo instāti. p̄

de ordinatis in tēpore. quīs em̄ p̄or: 7 posteri⁹ nō sunt simul in pmo instāti duratiōis. tñ poterūt esse simul in scdo instāti duratiōis. ergo quīs pater 7 filius nō p̄nt esse simul in pmo signo originis. tñ poterūt eē simul in scdo signo originis. qd pater 7 filius erūt simul origine. saltez in aliquo instāti. pura in scdo instāti. sed nihil ē in scdo instāti originis nisi originatū. qd eē in scdo instāti originis est esse originatū. qz esse ab alio. qd essentialia vere originaretur. Præter ea. inter quecūq; est ordo originis aliqd illorū vere originat. qd si eēntialia sunt in pmo signo originis. 7 notionalia in scdo. tūc p̄ntitas esset in scdo signo originis. 7 p̄ntis vel aliqd essentialia vere originaret vel p̄ntitas quorū vtrūq; est manifeste falsum. qz tūc pater haberet aliqd vere originatū. Si dicat qd quīs essentialia sunt p̄ora notionalib⁹. nō tñ sunt eēntialia i pmo signo originis: 7 notionalia in scdo. Contra. iste doctor alibi dicit sic. In pmo signo originis pater itelligit formalit. 7 tūc etiā p̄t bre actus volēdi formaliter in scdo signo originis gignit filiū. tñ tūc v̄l istā gignitōez volitōe sequēte illā gignitōe. sed volitōe habita in pmo signo originis. qd p̄ntis manifeste qd in pmo signo originis est manifeste intellectio 7 volitōe. s̄m illū doctore. 7 in scdo signo est ipa gignitio. Ideo dico alit ad istaz difficultatē. circa quā sic pcedā. P̄rio videndū est quot sunt modi p̄or: tatis 7 posterioritatis. Scdo quot modi istoz p̄nt repiri in diuinis. Tertio quīs modus loquēdi est seruādus in diuersis locis p̄or: tatis. Quarto inferūtur aliq̄ p̄clusiones. Quito ponūtur alique obiectiōes 7 solūntur. Circa primū dico qd multi sunt modi p̄or: tatis 7 posterioritatis. sicut patet ex libro p̄dicationē. 7 v. metha. c. de p̄or: 7 posteriori. quos longū esset distinguere 7 nūerare. tñ inf̄ alios isti dicūtur magis esse famosi 7 noti. scz p̄ntis duratiōe. p̄ntis natura. p̄ntis causalitate. p̄ntis cōitate. p̄ntis dignitate. 7 p̄ntis s̄m locū. P̄ntis s̄m durationē est p̄ntis p̄ntis. sicut dicit p̄ntis in libro p̄dicationē. P̄ntis natura est illd qd p̄ntis eē sine posteriori. s̄ nō cōuerso. p̄ntis qd dicit p̄ntis. v. metha. Alia vero sp̄ sunt p̄ora s̄m naturā et s̄bam quecūq; cōtingit esse sine alijs. 7 illa non p̄ntis esse sine illis. 7 isto mō s̄m intentionē p̄ntis materia est p̄or: natura forma. et subiectū est p̄ntis natura accidere. saltez sepabili. 7 si s̄m intentionē p̄ntis sit aliqd accidēs in intelligētis vel in corpōib⁹ celestibus vel in quocūq; alio subiecto sine quo subiectū esse nō p̄ntis. Dicendū est s̄m p̄ntis qd illud subiectū nō est p̄ntis natura illo accidere. Istō etiā modo presunt p̄ntis toto ille scz qd p̄ntis esse

Alia difficultas

Responso aliorū

Improbatur

Primo

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto

Oppugnatio

R̄sio auc. quīs facit

Pro p̄mo ponit̄ur modi p̄or: tatis hic text 7 post ea vñ.

Primus

Secundus

Tertius

sine toto. nō econuerso. Prius causalitate est omnis cā respectu sui causati: nec tñ est pus causalitate. s. etiā isto modo est prius pductiuitate. 7 pr3 distinctio istius modi a pcedētib? modis. qz fm pñm aliqñ causa 7 causatū sunt simul duracione: 7 etiā causa nō est prior natura causato. qz nō pōt eē sine causato. 7 h3 rei veritatē isto modo. scz pductiuitate pater est prior filio: et tñ nec duracione nec natura.

Quartus

Prius cōita: e ē illud a quo nō cōuertitur pñm. s. hoc pōt itelligi multipliciter. Uno mō qz ad affirmatiōē alicuius de alio sequit affirmatio alterius de eodē vlr 7 generaliter. s. nō econuerso. 7 illa semper se habent sicut superi? et inferi?. 7 hoc vel p se vel aliquo modo p accidens: quibus necessario. 7 ista cōitas nūq̄ est inter res fm q res distinguūtur a signis 7 cōceptibus: s. est inter cōceptū 7 inter signa. vel inter rē 7 pceptū 7 signū. 7 isto mō cōceptus aialis est pōr cōceptu bōis. 7 hec vox aial ex institutione est pōr hac voce homo. 7 ita ē de colorato respectu albi. et de bōie respectu bōis albi: et d multis talib?. Aliter cōtingit qñ ad vnū respectu alicui? p̄dicati sequitur aliud respectu eiusdē: 7 maxime respectu eē. 7 isto mō substantia ē pōr accidere. qz sequit. accidēs ē. g. substantia est. 7 nō sequit econuerso. s. p̄s ē prior toto. qz sequitur. totū est. g. ps est. sed nō econuerso. S3 iste modus nō videt differre a se cūdo modo. puta a pōri natura. nisi iste mod? magis gñaliter assumat. scz respectu aliquoz alioz p̄dicatoz q̄ respectu eē.

Quintus

Prius dignitate est omne pfecti? respectu impfectionis. 7 h siue ex natura rei siue ex voluntate humana. sic rex ē pōr comite: 7 comes milite. Prius h3 locū cōrigit dupliciter. vel p cōparatiōē ad aliquid vnū qd naturaliter est pñm. aut ad aliquid vnū quod statueret pñm. pmo mō ignis ē pōr aere. 7 aer aqua. 7 aqua terra. Secdo mō idē respectu eiusdē pōt esse pus 7 posteri? p̄pter diuersa q̄ statūtur p̄ma. et hoc dicit ari. v. metba. vbi dicit h qdē supple dicit pñ? fm locū inexistēdo p̄p̄inqui? aut natura alicui loco determinato aut medio aut vltimo. aut sic euenit.

Sextus

P̄ter istos. modos ē vn? modus prioritatē quo aliqua dicūtur ordinari fm pus 7 posterius precise. p̄pter aliqua habētia ordinē inter se quoz illa sunt. sicut passiones partis 7 toti? possunt dici ordinari si que sint tales. hoc p3 per pñm. v. metba. vbi dicit sic. Amplius p̄ora dicūtur pōriū passioēs vt rectitudo lenitate. hec em̄ linee passio fm se ē. illa vero superficiē. 7 eodē modo si aliqua duo ordinātur sicut causa 7 causatū. si causa habeat aliquos alios effectus: 7 similis causatuz bēat

Septimus

Secundū

alios effectus. effectus cause p̄nt dici pōres effectib? causati isto mō. Circa scd3 dico q pñm? 7 scd3 nullo mō p̄nt repiri in deo per respectū ad intra. sed terti? modus. puta pus causalitate extēdendo causalitatē ad pductiuitatē attribuit patri respectu filij 7 spūsc̄ri. 7 ista pōritas vocat prioritas originis. qz fili? realit originat a patre. Quart? modus scz pōritas cōitatis. que est nō cōuertibilis p̄ne aliquo modo i diuinis inuenit. 7 ista est prioritas essentice respectu notionaliu 7 respectu personarū. qz formalit sequit. a est pater. g a est essentia. sed nō sequit econtra: qz nō sequit. filius est essentia. g fili? est pat. eodē mō bene sequit. filiaris est p̄nitas. g filiaris est essentia. quibus an̄ sit falsus 7 nō sequit econuerso. filiaris est essentia. g filiaris est p̄nitas. s. s. sequit. paternitas est in patre. g essentia est in patre. nec tñ sequit econuerso formalit. instātia pater. nā nō sequit eēntia: est in filio. g paternitas est in filio. Quintus modus prioritatis nō repitur in diuinis. qz n̄ bil est qd habeat pfectionē vel dignitatē respectu alterius. 7 hoc pp̄ue loquēdo. qz n. bil est in diuinis impfectū vel indignū. Sextus modus nō est in diuinis. qz n̄ bi in diuinis est in loco pp̄ue loquēdo. 7 illo modo quo de? est in loco sunt oia in eodē loco. Septim? modus reperit in deo. qz pōt dici q paternitas est prior filiatione. 7 tñ nullo p̄dictoz modoz. sicut p3 inductiue nō duratōe. nec natura. nec origine nec causalitate. qz filiaris nō originat a paternitate. nec cōitate. nec dignitate nec loco. manifestū est. g tñ prior filiaris. qz est pp̄ietas patris qui est prior generatōe filio. Circa tertiu dico. q ordinata h3 prius et posterius sunt in duplici d̄ra. aliqua em̄ dicūtur ordinata. q̄a eis correspondēt aliqua extrinseca ordinata ita q vnū correspondet vni: 7 alterum alteri. 7 isto modo prius 7 posterius fm tēpus 7 locuz ordinātur. qz scz alia ps loci vel ali? locus correspondet pōri 7 ali? posteriori. 7 in talibus est pp̄rius modus loquēdi: dicēdo q prius est in aliquo priori in quo nō est posteri?. 7 est ratio nalis q̄stio. an sit prius sic vel sic tale vel tale in illo priori. Et de originatis fm tēpus 7 duratiōē p̄cise debēt cōcedi distincta instātia vel signa. de alijs autē debēt cōcedi distincta loca. Aliqua aut sunt originata quib? nullus ordo extrinsecus penitus correspondet. isto modo deus est prior creatura. etiā positō q nullū tēpus esset ymaginabile vel locus. imo omni alio a deo 7 creatura circūscripto. Istō modo ordinātur pres 7 totū. 7 vlr ordinata fm naturā 7 causalitatē 7 dignitatē 7 cōitatē. 7 de talib? nō est pp̄rius modus loquēdi: q illud qd

Tertiu

est prius ē in aliquo priori in qua nō est posse-
rius. nec est rōnalis. q. querere de particulari.
vtrū sit in priori vel nō. imo si recipiat tal mo-
dus loquendi: de virtute sermonis debet con-
cedi: q. posterius est in illo priori. Probatio istius
materia est pōr natura ipsa forma. tūc dico: q.
forma ē in illo priori et materia nō est in illo po-
ri. pbatio istius. q. ly pōri ibi est vnū adiecti-
uum. tūc quero de suo substantiuo. aut suū sub-
stantiuū est aliquid importās respectū realez
aut tm̄ importās ens rōnis si pmo mō. quero
aut importat rē creatā aut increatā. nō incre-
atā manifestū est. q. tūc valet istā: materia est
in illo priori deo. vel in alio priori aggregato ex
deo et aliquo alio. Si importet rē creatā que-
ro. aut rē de genere substantie. aut rē de gene-
re accidentis. et p̄z inductiue q. non pōr dari
aliqua res nisi materia. et tūc valebit istā. ma-
teria ē in illo priori qd est materia. vel in illa p-
ori natura scz materia. sicut ex pte alia qn̄ dici-
tur: q. aliqd est p̄us alio tpe dī q. p̄ius ē in po-
ri tpe i quo tpe nō ē posterius. Sz isto dato ma-
nifestū ē q. forma ē in illo priori. q. ē i materia
et materia nō ē i illo priori. q. materia nō ē i ma-
teria. Similiter totū est p̄us perfectione et di-
gnitate qualibz parte. et tm̄ nō pōr dari aliqd
p̄us i quo sit totū et nōdū sit pars: quīs possit
dari aliqd p̄us p̄fectione in quo sit pars et
in eo nō sit totū puta ip̄met totū. q. pars est
in toto. Si dicatur q. substantiuū correspō-
dens illi adiectiuo pōri ip̄ortat precise ens ra-
tionis. Contra h̄ nihil est. q. tūc nō ē aliud
dicere: q. q. p̄us ē in aliquo ente ratiōis i quo
nō est posterius. sicut prius tpe est in tpe in quo
nō est posterius: qd est satis absurdū de se. tū q.
aliqua ordinātur fm̄ p̄fectionē. et eodē mō fz
causalitate om̄i ente rōnis circūscripto. etiaz
si ens rōnis ita includeret p̄tradictionē: sicut
chymera. tū q. nulla talia entia rōnis quorūz
vnū sit p̄us alio possunt inueniri: ita q. vnum
necessario cor̄pondeat vni enti reali et aliqd
alteri. tū q. sicut qn̄ aliqua ordinātur fm̄ tps:
ibi est dare vnū tēpus p̄us alio: ita si aliqua or-
dinentur fm̄ causalitātē vel dignitatē. p̄pter
talia entia rōnis oportet dicere q. vnū ens rō-
nis sit p̄fectius alio: et q. vnū cā alteri: s̄ om̄ia
ista inutiliter et frustra ponūtur. P̄tēca ali-
qua eadē possunt diuersis modis p̄ortatis et
posterioritatē ordinari. sicut idē respectu eius-
dē pōr eē p̄us a natura et posterius p̄fectiōe
sicut pars est p̄us natura toto et posterior: p̄-
fectione. Sz oportet dare talia diuersa p̄ora in
quorū vno esset pars et in alio totū. et tūc totū
esset in aliquo signo vel instanti in quo nō eēt
pars. que om̄ia sūt absurda. Cōfirmat. q. si

Substantia
Impugnatio

totū sit in aliquo priori. tūc q̄ro. aut ps est in il-
lo priori aut non. si sic. ergo frustra ponit q. to-
tū est in aliquo priori in quo est ps. si nō. q. totū
est sine p̄tibz. et p̄ p̄ns totū nō est. Eodē mō
pōr argui de materia et forma. et sic de multis
alijs. Circa quartū ex p̄dictis p̄nt inferri ali-
que p̄clusiōes. Cū q. aliquibz eisdē p̄petit
diuersi modi p̄ortatis. sicut idē respectu eius-
dem pōr esse p̄i duratiōe. natura. causalitate
et dignitate. patet de celo respectu alicui⁹ infe-
rioris p̄ducti ab eo. Scda cōclusio sequit̄ si-
cut p̄us dictū est. q. idē respectu eiusdē diuersi-
sis modis p̄ortatis et posterioritatis pōr esse
prius et posterius. p̄z de materia et forma. toto
et pte. Tertia cōclusio sequit̄ q. essentia diui-
na et intellectio diuina et volitio. q. idē sunt to-
talit̄ est prior qualibz p̄ona diuina et qualibz
relatione. et hoc p̄ortate p̄nc. q. est illud a quo
nō cōuertit̄ p̄na. nō tm̄ est pōr origine. p̄prie lo-
quēdo. Quarta cōclusio sequitur q. notitia
actualis creaturarū est prior aliqua p̄ortate
q̄libet p̄ona diuina et qualibet relatiōe. Ista
p̄clusio patet. q. sequit̄. a est pat. q. a intelligit
vel est intellectio creature. et nō sequit̄ ecōuer-
so. q. nō sequit̄. filius intelligit creaturā. ergo
filius est pat. Quinta cōclusio sequit̄. q. spirā-
tio actiua est prior tā generatiōe actiua q. pas-
siua. q. ip̄ossibile est generatiōe actiua cē si-
ne spiratione actiua. q. necessario oē generās
spirat. et nō ecōuerso. q. aut sit prior: generatiō
ne passiua. p̄z: q. spiratio actiua inuenit̄ in pa-
tre qui est pōr filio: in quo filio solo inuenit̄ ḡna-
tio passiua. et dictū est prius et p̄batū p̄ p̄bz. v.
m̄rba. q. aliqd est prius alio. q. a est p̄i? respec-
tu alteri? cui⁹ est aliud. g. et c. Sexta cōclusio
q. tā generatiōe actiua q. passiua ḡnatio est pōr
spiratiōe passiua. q. ḡnatio actiua et generatiō
passiua sunt p̄prietates patris et filij. quorum
vterq. est pōr sp̄sctō: cui⁹ p̄prietas est spirā-
tio passiua. Circa quintū sciendū q. cōtra p̄-
dicta pōr multiplici obijci. Primo cōtra h̄
qd dicit̄ q. prius natura est illud qd pōr esse si-
ne alio et nō ecōuerso. hoc videt̄ falsū. Tum
q. tūc ex prioritate naturali alicui⁹ respectu al-
terius nunq. possit p̄bari sine petitiōe p̄nci-
pij separabilitas p̄oris a posteriori. et ita semp
esset fallacia petitiōis p̄ncipij in illo modo
arguendi. a est prius natura ip̄o b. g. deus pōr
facere a sine b. q. tm̄ modus arguēdi est modus
arguēdi doctoz. Tuz q. fm̄ p̄bm de? nō esset
prius natura quocūq. corpore celesti. q. fm̄ cū
cōtradictio est q. deus sit et corpus celeste nō
sit. Tū q. fm̄ rei veritatē nullū absolutū est
prius natura quocūq. alio absoluto. q. a oē ab-
solutū indifferēter pōr esse sine alio p̄ potētā

K
Quartū.
Prima conclusio
Scda p̄clusio.
Tertia cōclusio
Quarta cōclusio
Quinta conclusio
Sexta conclusio
Z
Quintū
Obijctur primo
Probat̄ primo
Scdo probatur
Tertio probatur
r. ij

Libri primi

Sententiarum

Secundo obijciuntur

divinā. Secundo potest obijci contra hoc quod dicitur quod non sunt talia signa vel instantia originis et nature. quibusvis est simultas opposita positati et posteritati: ibi inter plus et posteri potest reperiri positas et posteritas secundum aliquod signum sed de aliquibus dicitur quod sunt simul natura. sed quoniam aliquid est plus natura alio: est in aliquo signo in quo non est posterius. maior probatur in suo contrario. id est enim quod in positate perfectionis et causalitatis non sunt talia signa. non conceditur quod aliquid sunt simul causalitate et perfectione. sed quibusvis est ponere tale simultate: ibi est ponere talia signa vel instantia.

Tertio obijciuntur

quod dicitur quod essentia divina est per personam. quibusvis est ordo realis ibi est relatio realis. sed si essentia divina est realiter per personam divina: sequitur quod realiter refertur ad personam. Quarto obijciuntur contra hoc quod dicitur quod intellectio et volitio est per personam vel proprietate personali. Primo quod omnis actus suppositi supponit suppositum a quo elicitur: sed intelligere et velle sunt actus suppositi patris. sed tunc. Confirmatur. quod pater plus intelligit quam filius. sed si intellectio supponeret in patre ante generationem filii: filius non posset intelligere. Preterea si intellectio est per filium. et intellectio non potest esse respectu alicuius obiecti nisi respectu filii. sed illa intellectio est respectu filii non existens. Quinto obijciuntur illud quod dicitur quod intellectio creature est per personam. primo secundum Augustinum. xv. de tri. xiiij. verbum natum est de omnibus que sunt in scientia dei. sed si notitia creaturarum supponitur in patre productione verbi sequitur quod verbum nascitur de creaturis prius notis a patre. Preterea quoniam in aliquo sunt duo ordines. scilicet nature et originis. ordo originis potest compleri in primo gradu ordinis nature. sicut de ordine nature et durationis. sed intellectus divinus comparat in primo instanti nature ad essentiam divinam sicut ad obiectum primarium. et in secundo instanti nature comparat ad creaturam. sicut ad obiectum secundarium. sed prius natura est essentia divina intellectui divino paterno quam creature sed intellectus divinus habens essentiam divinam sibi presentem potest esse productivus verbi. sed in illo potest produci verbum. et per prius ante notitiam creature. Preterea nullus essentialis includens respectum ad extra est prius persona. sed notitia creature est unum essentialis includens respectum ad extra. sed non est prior persona. Ad primum istorum dico quod accipiendo prius natura scilicet quod distinguitur ab aliis modis prioritatis. potest dici quod salva reverentia doctoris. talis modus arguendi. a. est prius natura ipso. b. g. a. potest esse sine. b. non probatur sufficienter: sed quando prius est dubium: deberet ante probari. quod intelligenti sit

Quarto obijciuntur dupliciter

Primo

Confirmatio

Secundo

Quinto obijciuntur tripliciter

Primo

Secundo

Tertio

Ad primam obie.

gnificatum termini ante est eque dubium sicut prius. Verum in uno casu potest teneri illud argumentum: ut accipiat ista propositio quoniam aliquid est prius naturaliter aliquo. ita quod per potentiam creatam potest esse sine eo. et per prius sine quocumque eiusdem nominis vel eiusdem generis divinis. tunc potest esse sine quolibet coniunctis per potentiam divinam. si ista propositio procedat. ex prioritate nature potest probari separabilitas prioris a posteriori sine petitione principii. et isto modo ex positate nature materie respectu forme. quod scilicet naturaliter hec materia potest esse sine hac forma et sine illa forma. et sic de qualibet divinis: sine petitione principii. inferunt quod per potentiam divinam materia potest esse sine omni forma. Utrum tamen ista propositio sit vera. alias dicitur. Ad aliam probationem procedo. quod prius habet concedere. quod deus non est prior natura corpe celesti. accipiendo prius natura ut distinguitur contra omnes alios modos prioritatis. Verum prius natura accipitur pro priori dignitate et perfectione. et sic est procedendum quod deus est prior natura omni corpe. Ad aliam probationem dico. quod processa illa propositio quod omne absolutum creatum potest esse sine quocumque alio per potentiam divinam nihil est plus natura alio absoluto simpliciter et absolute loquendo. nisi solus deus. quia nullus est absolutus excepto deo. quoniam sine illo quodcumque alio poterit esse per potentiam divinam. Verum naturaliter loquendo aliquid est per natura alio. quia per naturam hoc potest esse sine illo. et sic loquitur prius. et isto modo materia est prius natura forma. quia naturaliter hec materia potest esse sine ista forma. et non e converso. Si dicatur quod secundum istum quis hec materia est prior natura hac forma. tamen materia absolute non est prior forma absolute. quia impossibile est per naturam quod sit materia quoniam sit forma. Dico quod sicut ex frequenter dicitur potest patere. hec est simpliciter concedenda. materia est per natura forma. quod habet multas singulas res veras. et tamen hec indiffinita non potest esse vera materia est. nisi hec indiffinita sit vera forma est. sed ex hoc non sequitur quod materia non sit prior forma. sed de hoc proceptu conuenit ad omnes materias non potest predicari esse existere. nisi de hoc conuenit ad omnes formas predicetur esse existere. nisi per potentiam divinam. et ideo potest procedi. quod iste proceptus non est prior natura illo proceptu. sed iste proceptus non est de essentia rei. sicut frequenter dicitur est. Ad illud quod secundo obijciuntur dico. quod proprie loquendo nunquam est simultas aliquorum duorum nisi proprie aliquid tertium idem correspondens utriusque illorum. quod dicitur esse simul. sicut aliqua dicitur esse simul: quia sunt in eodem loco. aliqua quia sunt in eodem tempore. et ideo non est proprie concedendum quod aliqua sunt simul perfectione vel causalitate

Ad secundam pba.

Ad tertiam pba.

Instatur

Respondetur.

Ad secundam obie.

vel origine. et ideo in talibus non sunt proprie instántia vel signa. Et quoniam dicitur quod conceditur aliqua sunt simul natura. Dico quod hoc non est nisi propter tempus connotatum per tale similitudinem. Unde illa dicitur esse simul natura quorum unum non potest esse in quocumque tempore nisi in eodem sit alterum. et ita tunc connotatur per similitudinem nature. sicut per prioritatem nature. et ideo non assignabuntur alia instántia que instántia temporis. Unde sicut aliquid est prius natura alio. quod potest esse simpliciter in alio quod tempore vel instántia. alio non existere in eodem tempore vel instántia. et ita prius natura dicitur aliquid quod tempus vel instántia posse correspondere unum quibus non correspondeat alteri. ita simul natura connotat omnem instántiam correspondens unum correspondere alteri necessario. et hoc loquendo de potentia creature. et ideo nulla instántia connotat nisi tempore. et ideo nunquam dicitur aliqua esse simul natura quoniam tunc unum sit in alio. dummodo naturaliter unum possit esse in aliquo instántia tempore. alio non existente in eodem. Ad tertiam objectionem dico. quod essentia non refertur relatione realiter differente ad personam. quoniam sit ibi ordo realis qualis dicitur esse. quomodo autem possit esse ordo realis sine reali relatione patebit alias quando ostenditur quod deus realiter est creator: siue omni relatione reali tali. Ad quartam objectionem dico. quod actus quando constituit suppositum: non est posterior supposito. sed magis e converso non est tamen actus prior. nec causalitate proprie loquendo. nec natura. nec tempore. sed tamen quadam prioritate persone. quod sequitur. a est suppositus ergo a est actus iste. et non e converso. Ad confirmationem dico quod non debet proprie concedi quod prius intelligit quod filius. Unde talis modus loquendi est abusivus. vel simpliciter falsus sub isto tamen intellectu pater intelligit a se. filius non intelligit a se. potest concedi et sub nullo alio. et ita potest concedi quod pater prius creat quod filium. sed ex hoc non sequitur quoniam filium posset vere intelligere et creare. Ad aliud concedo. quod intellectio est respectu filii. sed ex hoc non sequitur quod sit respectu filii non existens. quia impossibile est quod filius sit non existens. Et si dicatur quod intellectio sit prior filio. et per personam filius non est in illo priori. et ita pro tunc filius est non existens. et per personam si tunc intellectio sit respectu filii. est respectu filii non existens. Ad illud et omnia consimilia per responsio per predicta quod quoniam dicitur quod si intellectio sit prior filio. quod filium non erit in illo priori. patet per predicta quod persona non valet. quia filium poterit esse in illo priori. quod nihil potest esse prius nisi ista intellectio. et est concedendum quod filius est in ista intellectione sicut est in essentia divina. posito etiam quod filius non esset in ista intellectione. et per personam non esset in illo priori.

Ad tertiam obie.

Ad quartam obie.

Ad confirmatores

Ad com

Instántia

Responso

ad hoc non valet argumentum. quod quoniam inferunt quod si non est in illo priori. tunc est non existens. persona non valet. quod tunc non potest signari nisi istas. et dicitur quod nullum est instans nisi tempus. et ita denotaret quod filium esset in aliquo instanti tempus non existens: quod est manifeste falsum. Et si dicatur quod tunc idem esset quod in illo priori iste concederetur. quod tunc non est vel non est existens. Respondeo et dico quod tunc non potest significare idem quod in illo priori nisi de novo institueretur ad significandum. et tunc nihil est ad propositum. dato etiam quod idem significaret tunc est fallacia consequentis in arguendo a negativa ad affirmatiua: sic non sequitur. filium non est in illo priori. quod est in illo priori non existens: sicut non sequitur. asinum non est in lapide quod est in lapide non existens. et per personam ponit quod asinum sit in lapide quod sit non existens. et ita quoniam potest fieri non est in illo quod est prius. omnes negative preter concedi: quod non existit in illo priori. et non est in illo priori sic de alijs. sed omnes affirmative sunt simpliciter false. scilicet quod in illo priori est non existens. vel in illo priori est sub opposito tali vel tali. quod scilicet in omnibus illis implicat illud esse in illo priori quod tamen est falsum.

Ad quartam objectionem dico: quod intellectio creature est eadem omnino essentie divine. et ideo sic conceditur quod essentia divina est prior persona prioritate tali persone: ita debet concedi quod intellectio creature est prior. quod ita est eadem intellectio creature essentie divine: sicut essentia essentie. Ad primum in contrarium dico: quod non est de intentione beati augustini: quod filium nascatur de omnibus que sunt in notitia patris obiective. sed quod nascitur de scientia dei patris in qua sunt omnia alia obiective: quod autem illa glossa non sit ex torta potest patere: quod beatus augustinus ibidem ponit quod omnia que sunt in patre sunt in filio. ita quod omnia que novit pater novit filium. et quod omnia que sunt in filio sunt nata de hijs que sunt in patre. et tamen manifestum est: quod creature cognite a filio non sunt nate de creaturis cognitis a patre. Et ubique quod intelligit quod filium quod novit omnia que novit pater nascitur de scientia dei patris. in qua pater novit omnia. et eadem que novit filius. Quod autem hec sit intentio beati augustini patris. quod dicit ibidem sic. Novit omnia que novit pater. sed ei nosse de patre est sicut esse nosse enim et esse ibi unum est. et sequitur. Verbum siue veritas est. quoniam quicquid est in ea scientia de qua est genitum. et in ipso est. quod autem in ea non est. in ipso non est. quod est sic intelligendum. quod quicquid est obiective in scientia de qua nascitur verbum hoc est obiective in scientia verbi quod nascitur quod quicquid gignitur ab ista scientia. illud cognoscitur et est in verbo obiective et sic est intelligendum illud quod sequitur. novit itaque deus pater omnia in se ipso. novit et in filio. sed in se ipso tamen quod seipsum. et in filio tamen verbum suum. quod non verbum natum est de omnibus hijs que sunt in seipso. omnia

Ad quintam obie.

Ad primum ar.

similiter nouit et filius in se scz tanq̄ ea que na-
 ta sunt de his q̄ pater nouit in seipo. in patre
 scz tanq̄ ea de quib̄ nara sunt que ip̄e fili' no-
 uit in ip̄o. Qualiter aut̄ ista auctoritas sit in-
 telligēda postea magis apparebit. Ad aliud
 q̄n dicit q̄ q̄n in aliquo sunt ordines etc. ista p̄
 positio nō est vera prop̄ falsam implicationē
 q̄ implicat ibi q̄ vtrorū ordinū haberet tales
 gradus qui essent signa vel instātia. et iō q̄n di-
 citur q̄ intellectus diuinus in p̄mo instāti na-
 ture cōparatur ad essentia suā. et in secūdo ad
 creaturā. hoc est simpliciter falsus. q̄ nō sunt ta-
 lia instātia nature. nec est talis ordo inter in-
 tellectionē diuine eēntie et intellectionē crea-
 ture. sed est eadē oibus modis. Verūtm̄ inter
 ip̄am eēntiā diuinā cognitā et creaturā cogni-
 tā est ordo. nec oportet q̄ sit cōsimilis inter in-
 tellectionē et intellectionē qualis est inter ob-
 iecta. sicut nec requirit tāta distinctio quāta
 pōt reperiri inter obiecta. Ad vltimū dico
 q̄ nullū eēntiale diuinū includit aliq̄ resp̄
 etū ad creaturā. Vtrū aut̄ aliq̄s p̄ceptus vel
 nomē significas aliqd̄ eēntiale deo. significet
 etiā resp̄ctū ad creaturā vel cōnotet aliquas
 creaturā. nō est cura ad p̄sens. q̄a hoc posito
 nihil est ad p̄positū. cū nihil tale possit esse re-
 aliter diuina essentia. Ad p̄mū principale
 nego maiorē q̄ nihil posterius alio est illi coe-
 ternū. Ad p̄bationē dico q̄ p̄ius et posterius
 duratiōe nō sunt simul. tm̄ p̄ius et posterius
 fm̄ originē possunt esse simul. Ad aliud dico
 q̄ nō vniuersaliter omi modo sicut corruptio
 se habet ad non esse. ita generatio se habet ad
 esse. sed si habeat veritatē. p̄cise habet veri-
 ratē de generatiōe alicui' de nouo de genera-
 tiōe autē que est p̄ductio alicuius sine omi
 nonesse p̄cedente non habet veritatem.
 Distinctio decima. *Questio prima.*

Circa distinctio-
 nem decimā quero. Vtrū vo-
 luntas sit principii producti-
 uuz spiritus sancti. *Q* nō. q̄a
 nihil posterius potest esse p̄n-
 cipiū cōicandi p̄ius. sed vo-
 luntas est aliquo modo posterius essentia. er-
 go nō potest esse principii cōicandi essentia.
 P̄terea. si voluntas sit principium produ-
 cendi spiritus sancti. Aut ergo in quātu' volū-
 ras. aut in quātu' infinita. si in quātu' volū-
 ras. ergo omis voluntas. si in quātu' infinita
 ergo omē infinitū. et per cōsequens spiritus san-
 ctus esset principius productiū. P̄terea.
 nihil producit actu volūtatis nisi p̄cogni-
 tum. ergo si voluntas esset principii producti-

uum spiritus sancti: spiritus sanctus esset p̄cognitus.
 sed omē tale p̄ducitur p̄ modū exemplaris. q̄
 spir̄tussanctus p̄ducit p̄ modū exemplaris et p̄
 ydeam. Ad oppositū. amor: nō p̄ducit nisi
 per actū volūtatis. s̄ s̄z beatus augustinus in di-
 uersis locis sp̄s sanctus est amor. ḡ etc. Ad
 quēstionē dicitur p̄mo q̄ volūtas est p̄ncipiū
 p̄ductiū. Secūdo q̄ est p̄ncipiū p̄ductiū al-
 terius persone ab illa que p̄ducitur per intel-
 lectū. Tertio ex his q̄ tm̄ sunt due persone p̄-
 ducte in diuinis. Primū declarat sic. Prin-
 cipia p̄ductiua ex quo nō dicit de se ip̄fectio-
 nē reducitur ad aliq̄d vnū perfectū vel ad
 aliqua perfecta in tanta paucitate ad quātas
 reduci possunt. Non possunt aut̄ omia reduci
 ad vnū p̄ncipiū. q̄ illud vnū haberet determi-
 natū modū agendi alterius istorū: scz nature
 vel volūtatis. q̄ inter modos p̄ducendi nō ē
 aliquis modus medi'. q̄ nō possunt hec reduc-
 ti ad maiorē paucitatē q̄ ad dualitatē. p̄nci-
 piū scz p̄ductiū p̄mi per modū nature et p̄ mo-
 dū volūtatis. et tm̄ ista ad que tanq̄ ad p̄fecta
 stat. tota ista reductio p̄ncipiorū vt simpliciter
 p̄fecta abo ista p̄ncipia sub rōne p̄p̄ia sua po-
 nent in deo vt est p̄ncipiū p̄ducēs. Et his vl-
 tra. i quocūq̄ ē p̄ncipiū aliq̄d qd̄ ex rōe sua
 est p̄ncipiū p̄ductiū. ē in eo p̄ncipiū p̄ducē-
 di si est in eo sine imperfectiōe. et nō intelligas-
 tur p̄habere aliq̄d p̄ductū simpliciter ad es-
 quatū. in deo est formaliter voluntas ex natura
 rei. et hoc sub rōe p̄ncipiū p̄ductiū libere re-
 spectu amoris. et p̄ q̄ est ibi sine imperfectio-
 ne. q̄ erit in deo p̄ncipiū p̄ducendi amorē et b̄
 fm̄ p̄portionē perfectionis sue. ita q̄ sicut vo-
 luntas creata est principii p̄ducendi amorē
 tm̄ quāto amorē ipsa pōt amare obiectū. q̄ di-
 citur amor: adequatus. ita ista voluntas erit
 p̄ncipiū p̄ducendi amorē tm̄ quāto ipsa ē na-
 ta amare obiectū infinitū. sed nata est amare
 obiectū amorē infinito. q̄ nata est esse p̄ncipiū
 um p̄ducendi amorē infinito. Ex hoc sequi-
 tur scdm̄. quia cū principia p̄ductiua q̄ sūt na-
 tura et volūtas habeāt oppositos modos p̄n-
 cipiandi. nō possunt eidē principio cōpetere.
 et per h̄s cū intellectus diuinus sit perfectus
 sicut intellectus in quātū est potētia operati-
 ua natus est intelligere obiectū quātū ip̄s est
 noscibile. ita in quātū est potētia p̄ductiua no-
 titie genite natus est esse p̄ncipiū tante noti-
 tie quāta pōt eē obiecti. et cū ista p̄ncipia sine
 alteri' rōis: oꝝ q̄ p̄ductiōes et p̄ducta sint ab
 alteri' rōis. Et istis seq̄ q̄ tm̄ sūt due p̄sone
 p̄ducere. q̄ si nō sūt nisi duo p̄ncipia p̄ductiua
 tm̄ sūt due p̄ductōes nūero. p̄bo. q̄ vtrūq̄ p̄n-
 cipiū p̄ductiū habet p̄ductionē sibi ad equa-

Ad secundū

Ad tertū

Ad p̄mū principale

Ad p̄bationes

Ad scdm̄ principale

Distinctio decima

Questio I

Arguitur primo

Secundo

Tertio

In oppositā
B
Pro responsione
tria ostēditur ab
aliquibus

Prīmū ostēditur

Scdm̄ ostēditur

Tertū ostēditur

Distinctionis 8

Questio I

Arguitur primo.

ta et coeterna. Et si ista productio non potest habere aliam. Contra istam opinionem arguo primo. quod non probatur sufficienter quod voluntas sit principium productivum. scilicet quod propositio illa accepta scilicet in quocumque est principium aliquid quod ex ratione sua est principium productivum. est in eo principium producendum et cetera. videtur esse neganda secundum istum doctorem. quod si sic. sequeretur quod essent plures persone in divinis quod tres. probatio ista. quia sicut intellectus est de se principium productivum notitiae. ita actus amandi est de se principium productivum amoris habitualis. quod cum actus amandi deum sit in deo sine omni imperfectione. erit in deo principium producendum. sed non potest esse principium producendum spiritus sancti. quod secundum istum doctorem. voluntas et non actus volendi est principium producendum. scilicet quod est aliqua alia persona producta a spiritu sancto. Si dicatur quod actus amandi non habet ex ratione sua quod productivus amoris habitualis. sed sicut in nobis et non vult. Contra. eadem facilitate dicitur quod voluntas ex ratione sua non habet quod sit productiva sicut in nobis. et ita argumentum illud non concludit plus de voluntate quam de actu amandi. Eodem modo potest argui de actu intelligendi respectu sapientie. quod actus sciendi vel actus speculandi est principium productivum sapientie. Nec valet dicere. quod nullum istorum est productivum nisi aliter imperfectionem nihil imperfectionem est in deo. et ideo non potest esse productivum alicuius ad intra. hoc non valet. quod sicut intelligere est perfectio simpliciter. ita ipsa essentia est perfectio simpliciter. quod ita poterit aliter quis actus intelligendi esse principium productivum sapientie in divinis sicut intellectus est principium notitiae genite. Contra istum. videtur quod posito quod essent principia productiva alteri rationis quod non oportet producta esse alteri rationis. quod principia alteri rationis non concurrere ad unum productum. igitur ex pluralitate tali principiorum productivorum non potest argui pluralitas productorum. Assumptum patet. quod secundum istum doctorem essentia et intellectus concurrunt tanquam unum principium totale ad productionem sibi. et tamen ista sunt alteri rationis. Si si repugnet intellectui divino et voluntati divine facere unum totale principium respectu unius persone producte aut hoc est quia unum est naturale et aliud liberum. aut quia utrumque est de per se perfectum et in finitum se solo sufficiens in ratione principii productivi respectu sui producti. Primum non impedit. tum quia secundum eum obiectum et voluntas in nobis concurrunt. tanquam due cause partiales respectu eiusdem voluntatis producende. tamen quia secundum eundem sicut intellectus paternus habens obiectum intelligibile sibi presens est principium productivum verbi. ita voluntas habens obiectum volubile vel amabile sibi presens est principium productivum. scilicet quod sicut secundum eum essentia et intellectus faciunt unum totale principium

Quaestio.

Oppugnatio

Infirmatur contra deum

verbi. ita essentia que est primum obiectum voluntatis et ipsa voluntas faciunt unum totale principium. scilicet ergo nec in deo nec in nobis est repugnancia. quoniam principium naturale et liberum faciunt unum principium totale eiusdem producti. Nec secundum impedit. quia sicut dictum est per eundem. essentia divina et intellectus non obstantes infinite perfectione tam essentia quam intellectus faciunt unum principium totale respectu verbi. ergo eodem modo non obstante infinitate intellectus et voluntatis poterunt facere unum principium totale eiusdem producti.

Ex isto patet quod rationes probantes quod voluntas non est principium. scilicet in quantum voluntas. et quod pater et filius non spirant. scilicet in quantum diligunt se mutuo. per hoc scilicet quod voluntas sit prior actu volendi. et etiam ut prior tali actu mutuo se diligendi. non sunt sufficientes. quia posito quod esset ibi talis prioritas et distinctio non potest probari aliquid illorum esse principium sufficiens sine alio respectu talis persone. sicut nec potest probari quod natura sit principium sufficiens cuiuscumque persone sine intellectu et voluntate. Si dicatur quod non est simile. quia nulla persona produci potest in divinis nisi per medium intellectus vel voluntatis. et ideo natura se sola sine intellectu et voluntate non potest esse principium totale cuiuscumque persone. Hoc non satisfacet. de hoc est questio. An scilicet ex quo essentia est principium activum perfectum et infinitum an possit esse principium sufficiens respectu alicuius persone. non concurrente intellectu et voluntate in ratione principii productivi. sicut ponis essentiam et intellectum esse principium totale persone secunde sine voluntate. et possit eque rationabiliter probari unum sicut reliquum. Ita enim videtur in nobis quod essentia vel natura est principium productivum sine intellectu et voluntate. sicut intellectus sine voluntate. Confirmatur. quia essentia est prior intellectu secundum istos. quod in illo prior poterit habere personam productam. et per consequens esset persona aliqua producta ante filium. Ita enim arguitur quod esset aliqua persona producta ante spiritum sanctum si produceretur a voluntate in quantum voluntas. quia voluntas habens obiectum diligibile sibi presens est prior actu volendi. Si dicatur quod non est simile. quod voluntas perfecta habens obiectum diligibile sibi presens in supposito conveniente est principium productivum sufficiens: sed non sic essentia ut ipsa prior est intellectu. Hoc non sufficit. primo quod hoc deberet probari: scilicet quod essentia non est sic sufficiens et quod voluntas est sic sufficiens quod eadem facilitate quod tu dicis quod essentia non est

Invalidatio rationis

Infirmatur

Improbatur

Confirmatio

Obijciunt

Respondetur

sufficiens sine intellectu. eadē facilitate dicere
 aduersarius q̄ volūtas non est sufficiens sine
 actu volēdi. Secūdo nō sufficit. q̄ sicut ex po
 ritate volūtaris habentis obiectū diligibile
 sibi p̄sens nō p̄t. p̄bari q̄ p̄us sit p̄ncipiū spi
 randi. s. f. q̄ habz actū volēdi. q̄ cū tali p̄orta
 tate stat etiā p̄ortas actus volēdi respectu a
 ctus spirandi etiā s̄z istos. ita ex tali p̄ortate
 nō p̄t p̄bari q̄ sit p̄ncipiū spirādi ⁊ nō actus
 volēdi. imo stat q̄ tā volūtas q̄ actus volē
 di sit p̄ncipiū spirādi. s. f. Si dicat q̄ nō. q̄a
 in nobis videm⁹ q̄ ipsa sola voluntas cū obie
 cto p̄nt sufficit. ⁊ iō etiā in deo sufficiet. Con
 tra. q̄uis voluntas creata cū obiecto sufficiat
 respectu p̄ducti p̄mi a volūrate. si tñ eēt duo
 p̄ducta a volūrate ordinata necessario vel inf
 volūrate ⁊ p̄ductū esset aliqd̄ mediū nō p̄du
 ctū a volūrate. vltimū p̄ductū necessario essz
 a p̄or medio in aliquo genere p̄ncipiū. q̄ codez
 mō i diuinis si actus volēdi sit p̄or actu spirā
 di oporteat q̄ deat rōnē p̄ncipiū respectu ipsi
 Assumptū p̄tz: q̄ s̄m istos. om̄is effect⁹ suffi
 ciēter depēdet ex suis causis essentialib⁹. q̄ ni
 hil ē essentialiter p̄us aliquo effectu nisi sit cā
 illi⁹ in aliquo genere cause. q̄ om̄e p̄us siue p̄
 ductū siue nō p̄ductū a voluntate respectu a
 ctus p̄ducti a volūrate. est cā ipsi⁹ act⁹ in ali
 quo genere cause. Ex p̄dictis p̄tz cōtra ter
 tiū. q̄ ex dualitate p̄ncipiōz. p̄ductiōz si po
 neret nō p̄t. p̄bari trinitas p̄sonarū. q̄ nō p̄t
 p̄bari dualitas personarū p̄ductarū. cū sicut
 p̄batū ē nō p̄t. p̄bari quin illi p̄ncipia p̄du
 ctiva p̄nt cōcurrere ad vnū p̄ductū. P̄tē
 eanō p̄t. p̄bari quin vnū p̄ncipiū p̄ductiū
 habet diuersa p̄ducta alterius rōnis. cū p̄du
 ctivū vnū rōnis: possit habere p̄ducta alteri
 rōnis. Ideo dico aliter ad questionē diceu
 do p̄nter ad dicta in p̄cedētib⁹. De p̄mo q̄ vol
 untas ē p̄ncipiū elicitiū spiratōis. Secdo q̄
 supposita p̄ductiōe in diuinis nō p̄t euidēt
 inferri eē plures p̄ductiōes. Tertio q̄ ex plu
 ralitate p̄ductionū nō p̄t inferri euidēt tm̄
 dualitas p̄ductionuz. Quarto q̄ oia ista sola
 fide tenētur. Primū declarat. q̄ s̄m verita
 tē fidei. s. f. de p̄ducti a p̄te ⁊ filio. q̄ si sit aliqd̄
 p̄ncipiū p̄ductiū illi⁹ cū illd̄ nō possit eē rela
 tio. q̄ vna relatio nō p̄t eē p̄ncipiū elicitiū
 alteri⁹ relatiōis correlatiue. nec sui ipsi⁹: o3 q̄
 p̄ncipiū elicitiū erit aliqd̄ absolutū. s̄ ostē
 sum est p̄us q̄ nihil est absolutū in diuinis ni
 si essentia diuina q̄ om̄ib⁹ modis ex natura rei
 est volūtas. q̄ nisi aliq̄s modus gr̄maticalis
 vel logicalis ipediat sicut cōcedendū ē de es
 sentia q̄ ē p̄ncipiū elicitiū spiratōis. ita ē eo
 dē modo p̄cedēdū de volūrate. Qualit̄ tñ al

p̄t h̄euerificari. essentia ē p̄ncipiū spirādi. ⁊
 aliter ista. volūtas ē p̄ncipiū spirādi. p̄p̄ hoc
 q̄ subiectū vnū aliqd̄ cōnotat qd̄ nō cōnotat
 subiectū alter⁹: p̄t parere in p̄ma. q. dif. vi. si
 illa q̄ ibi dicitur ad ista applicent. P̄tēca
 q̄ volūtas sit p̄ncipiū spirādi p̄z ex aucto. san
 ctōz. q̄ s̄m sanctos. s. f. ē amor ⁊ caritas. Sed
 talis p̄sona p̄ducit a volūrate tāq̄ a p̄ncipio
 elicitiū. q̄ ⁊c. Et si q̄rat an act⁹ volēdi sit
 p̄ncipiū. s. f. Dico q̄ act⁹ volēdi ⁊ act⁹ itelligē
 di est simpliciter p̄ncipiū spirādi. q̄z oib⁹ mo
 dis idē cū diua essētia ⁊ cū diua volūrate Nec
 ex h̄ sequit: q̄ an. s. f. p̄ducit aliqua p̄sona me
 diate sola volūrate. q̄ oia talia argumēta sup
 ponūt falsum. scz q̄ sit aliq̄ distinctio iter esse
 tiā ⁊ volūratē. vel inter volūratē ⁊ actū volē
 di ⁊ itelligēdi. Si tñ esset aliqua distinctio
 posset rōnabiliter dici q̄ sola volūtas eēt p̄nci
 piū. s. f. ⁊ eodē mō q̄ sol⁹ intellect⁹ eēt p̄ncipiū
 elicitiū verbi gr̄a. cui⁹ rō posset assignari. q̄
 semp̄ tāta ē variatio ⁊ distinctio vel maior i re
 lationib⁹: quāta ē infundamētis. et iō si essen
 tia ⁊ intellect⁹ eēt duo p̄ncipia p̄tialia ⁊ vnū
 totale elicitiū verbi: oporteret q̄ alia p̄sona
 fundaret i essentia ⁊ alia in intellectu. ⁊ ita
 essent due paternitates in diuinis: qd̄ nō ē cō
 cedendū. ⁊ hoc ē maxime s̄ istos tenētes p̄riū
 q̄ dicūt q̄ i paternitate nulla ē talis distinctio
 formalit̄ qd̄ tñ sequeret si fundaret imedia
 te tā in essentia q̄ in intellectu. Scd̄z decla
 rat. scz q̄ ex p̄ductiōe diuina nō p̄t inferri cui
 dēret eē plures p̄ductiōes in diuinis. q̄ vbi cū
 q̄ vnū p̄ncipiū p̄ductiū nō p̄t inferri euidēt
 pluralitas p̄ductionū. s̄ sicut frequēter osten
 sum ē in deo ē p̄cipue vnū p̄ncipiū p̄ductiū
 q̄ ibi ē tm̄ vnū absolutū om̄ino id̄ distinctū. q̄ nō
 p̄t inferri euidēter q̄ sūt plures p̄ductiōes i
 diuinis. Tertio dico q̄ ex pluralitate p̄du
 ctionū i diuinis nō p̄t inferri euidēt tm̄ dua
 litas. q̄ nō p̄t sufficiēter p̄bari q̄ vnū p̄du
 ctivū possit eē respectu pluriū p̄ductorū q̄ du
 oruz. Ideo dico quarto q̄ sola fide tenet q̄
 tm̄ sūt due p̄sone p̄ducte. ⁊ vna ip̄ducta ⁊ iō
 trinitas p̄sonarū sola fide tenet. Ad p̄mū
 p̄ncipale dico q̄ volūtas nullo mō ē posterior
 q̄ essentia. nō pl⁹ q̄ essentia ē posterior essētia
 Ad scd̄m dico: q̄ nec volūtas in q̄tū volū
 tas. nec in q̄tū infinita ē: est p̄ncipiū spirādi
 s. f. s̄ in q̄tū volūtas est formaliter ⁊ om̄ino es
 sentia diuina. ⁊ iō om̄e qd̄ ē formaliter ⁊ oino
 ex natura rei diuina. essentia. est p̄ncipiū spirā
 di. s. f. s̄ spiritus sanctus qūis sit realiter ⁊ p̄es
 ente diuina essentia. non tñ est formaliter diui
 na essentia. et iō non est p̄ncipiū spirādi. s. f.
 Ad tertū dico: q̄ illa p̄positio. nihil p̄du

Euasio.

Reprobatio

Contra tertū di
stinguo.

Secdo.

Primo auctoris
ad p̄m q̄ quomoz
ostendit

Primū ostēditur
primo

Secdo

Queritur.
Respondet

Secd̄m ostēditur

Tertū ostēditur

Quartū ostēdit.

Ad primū p̄m.

Ad scd̄m

Ad tertū

citur actu voluntatis nisi precognitū: pot̄ intelli
gi dupliciter. vel q̄ act⁹ voluntatis elicitus sit
quovolūtas pducit. ⁊ sic pot̄ cōcedi in creatu
ris. q̄ tale pductū ē volūtū. et mbil est volūtū
a voluntate creata nisi precognitū. tñ in deo ē
simpliciter falsa. q̄ in deo actus volūtat̄ et
actus intellectus ⁊ volūtas sunt. omnibus mo
dis idē. nec plus distinguit actus volūtat̄ a
volūtatē: q̄ distinguitur volūtas a volūtatē.
Uerū tñ nō est forte ppria locutio: actus volū
tat̄is diuine. s̄ magis pprie dicendū ē actus
volendi vel velle qd̄ est volūtas diuina. ⁊ iō si
cur spūssanct⁹ qui pducitur volūtatē nō est p̄
cognitus ita nec spūssanct⁹ qui pducitur actu
volendi est p̄cognitus. Aliter pot̄ intelligi: q̄
quicqd̄ pducitur actu volūtat̄is est precogni
tū. q̄ quicqd̄ est a volūtatē est p̄cognitū: ⁊ sic
est falsa. etiā in creaturis. q̄ volitio q̄ pducit
a voluntate nō est p̄cognita. Et si dicat: q̄
volūtas est p̄ior spiritūs sancto. ⁊ similiter intel
lectus est p̄ior spiritūs sancto. ⁊ in illo p̄iori pat̄
intelligit spiritūs sanctū. s̄ p̄ior intelligit aīe
q̄ pducatur spiritūs sanctū. Dico q̄ pater ē p̄
ior. ⁊ s̄r intellectus ⁊ etiā intellectio est p̄ior
aliqua p̄ioritate. s̄. Illud dictū est p̄us dis. ite
Et pot̄ aliquo mō cōcedi q̄ pater itelligit spi
ritūs sanctū in illo p̄iori. q̄ fm̄ beati augustinū
ij. de trini. c. xiiij. Pater intelligit omnia in se
ipso. igitur intelligit. s̄. s̄ in seipso. ⁊ p̄ p̄ns in il
lo p̄iori. s̄. ⁊ ita pot̄ cōcedi aliquo mō q̄ pater
in illo p̄iori producit spiritūs sanctū. q̄ se3 in se
ipso pducit. s̄. s̄. Un̄ sic cōcedit q̄ spūssanct⁹ ē in
patre. ita pot̄ sub bono intellectu cōcedi: q̄. s̄. s̄.
pducitur in patre. et p̄ p̄ns pater pducit. s̄. s̄. i
seipso. ⁊ p̄ p̄ns pducit. s̄. s̄. in illo p̄iori. ⁊ ex h̄ nō
sequit q̄ sit p̄cognit⁹. s̄ solū sequit q̄ sit cogni
tus i aliquo p̄iori. s̄. s̄. ⁊ hoc ē verū: sicut ē verū q̄
ē i aliquo p̄iori. s̄. s̄. q̄ ē i p̄ie q̄ ē p̄ior. s̄. s̄. Que. ij.

Subiecto.

Responsio

Questio II

Responsio cōis

Duo probatur

Secundo quero
Utrū spiritūs sanct⁹ libere pro
ducatur. Non arguit. q̄cqd̄ li
bere pducit: pducit cōtingen
ter. s̄ spiritūs sanct⁹ nō pducit cōtingēt. q̄ tūc
esset cōtingēs. s̄. ⁊. Ad oppositū. volūtas ē
potētia libera. s̄ illud cui⁹ p̄ncipiū pductiū
est volūtas pducit libere. h̄mōi est. s̄. s̄. sicut di
ctū ē in. q. p̄cedēti. igit̄ ⁊. Ad. q. cōiter res
spōdet: q̄ spiritūs sanct⁹ libere pducit. ⁊ hoc
distinguedo liberū cōtra naturale: vt fili⁹ p̄
ducitur naturalit̄ nō libere. ecōuerso spiritūs
sanct⁹ pducit libere nō naturaliter. Nec ob
stat q̄ spiritūs sanct⁹ necessario pducit. q̄ ne
cessitas stat cū libertate. Un̄ aliq̄ p̄mo pb̄at
q̄ necessitas stat cū libertate respectu. cui⁹ dē.

Secdo ostendū in quo consistit rō libertatis.
P̄mū pb̄at p̄ beati augustinū in encbe.
ca. viij. lxxxiij. vel. lxxij. Sic inquit oportebat
fieri p̄us hōiem. vt dñ velle possit ⁊ male. nec
gratis si bñ: nec impune si male. postea nō sic
erit vt male velle nō possit. nec iō libero care
bit arbitrio. q̄ppe liber⁹ erit q̄ omnino nō pot̄
seruire peccato. ⁊ subdit quasi p̄ p̄batiōe. Ne
q̄ cñ culpāda ē volūtas: aut volūtas nō ē aut
libera dicēda nō est q̄ beati sic eē volum⁹ vt eē
miseri nō solū nō velim⁹. s̄ nequaquā velle possi
mus. Preterea anselm⁹ de libero arbitrio.
c. i. q̄ sic habet qd̄ decet ⁊ expedit vt hoc amit
tere nō queat: liberior ē q̄ illi q̄ sic habet hoc
ipm vt possit p̄dere. ⁊ ex hoc cōcludit liberior
est igit̄ volūtas q̄ a rectitudine declinare nes
quit. Preterea pb̄at p̄ rōnē. P̄mo q̄ vo
lūtas diuina necessario vult bonitatē suā. ⁊ tñ
i volēdo eā ē libera. igit̄ ⁊. t̄. m̄no: pb̄at. q̄ po
tentia opans circa vnū obiectū nō absolute
s̄ in ordine ad aliud ē opatiua circa vtrūq̄ ob
iectū. sicut arguit p̄s scdo de aīa de sensu cōi
s̄ volūtas diuina refert ad finē oīa alia. s̄ opa
tur circa oīa alia. s̄ circa illud qd̄ est ad finē li
bere opatur ⁊ cōtingēt. s̄ libere vult boni
tatē suā. Preterea scdo pb̄at idē p̄pter qd̄
⁊ p̄mo sic. actio circa finē vltimū ē p̄fectissima
in tali actione necessitas in agēdo ē p̄fectōis
s̄ necessitas i ea nō tollit. s̄ magis ponit qd̄ ē
p̄fectionis. cui⁹ modi ē libertas Preterea
cōditio intrinseca ipsi⁹ potētie v̄ absolute v̄
in ordine ad actū p̄fectū nō repugnat p̄fectōi
in opando. nūc aut̄ libertas vel est cōditio in
trinseca volūtat̄is absolute vel salit̄ i ordine
ad actū volendi. igit̄ ipa libertas pot̄ stare cū
cōditōe p̄fecta possibilī in opando. tal̄ cōditio
ē necessitas. ⁊ specialit̄ vbi ipa ē possibilis. est
aut̄ sep̄ possibilis vbi neutrum extremū requirit
cōtingētā in opatiōe q̄ ē mediū iter extrema
sic ē in p̄posito. igit̄ ⁊. Circa scdm̄ dī: q̄ cū
dī volūtatē necessario velle. necessitas pot̄ de
terminare actū volendi vt terminat̄ ad obie
ctū. ⁊ sic ē verū ⁊ manifestū intelligēdo de bo
nitate diuina. Aut pot̄ necessitas determinas
re actū vt egredit̄ a volūtatē. ⁊ hoc pot̄ intelli
gi duplicit̄. Vno mō vt sit necessitas p̄ma ad
volūtatē. ⁊ volūtas intelligat̄ cadere sub nes
cessitate tāq̄ impellēte in actū ⁊ figēte i actū
si sic eē volūtas ageret ⁊ nō ageret nec staret
in tali actu libertas alio mō intelligit̄ necessi
tas cōcomitās. ita q̄ ipa itelligat̄ cadere sub
volūtatē sic q̄ volūtas pp̄ firmitatē liberra
tis sue sibi p̄i necessitate imponit in elicēdo
actum. ⁊ in perseverando siue figendo se in
actu. ⁊ ideo p̄comitatur cū necessitate nature

Primum probat

Secundo

Tertio

Quarto

Secundū

D
Opinio scda

Aliter dicit doctor cuius opinio ad primū articulū erat recitata. Si inquit querat. **U**n de est q̄ volūtas licet sit necessario agēs non tñ naturaliter agens. cū nō possit natura magis eē determinata ad agendū q̄ q̄ sit necessitata ad agere. Declarat sic. omne inquit naturale agēs vel ē omnino p̄mū. vel si est posterius est ab aliquo priorū naturaliter determinatū ad agendū. s̄ volūtas nūq̄ p̄t esse agēs omnino p̄mū. s̄ nec p̄t eē determinata naturalit̄ ab alio agente superiorū q̄ ipamet ē tale actiū qd̄ se ipsas determinat ad agendū. sic intelligēdo q̄ si volūtas aliqd̄ necessario velit. pura. a. nō tñ illud velle naturaliter causat a causante volūtatē etiā si naturaliter causaret voluntatē. s̄ posito actu p̄mo quo voluntas ē voluntas. si ipa sibi relinqueret. 7 si posset cōtingēt habere vel nō habere hoc velle. tñ seipam determinaret ad hoc velle. **U**n etiā d̄ q̄ naturale agēs nō p̄t magis determinari q̄ q̄ necessitetur. Respondet q̄ licet necessariū sit sūptū determinatū quo ad conclusionē i determinatiuis ad vtrūlibet. tñ aliqd̄ necessariū alio mō est determinatū q̄ aliud. sicut ignē eē calidū vel celū eē rotundū ē determinatū a causate v̄ d̄ate eē celi 7 rotunditatē. s̄ graue ē determinatū ad descensū nō habito necessario ab ipō generante actū descendendi. s̄ tñ habito ab ipō p̄ncipio naturali determinatio ad descendendū. Volūtas autē creata si necessario vult aliqd̄ nō ē sic determinata a create ad illud velle sicut graue ad descensum s̄ tñ a create habet p̄ncipiū determinatiū sui ad velle. Si dicat. si descēsus grauis causat a grauitate intrinseca. tūc graue mouet se. qualit̄ igitur non eque libere sicut volūtas mouet se ad illud velle respectu cui? ipa volūtas ē necessaria rō causandi. Respondet. illa causatio grauitatis respectu descensū ē naturalis: et ista libera. q̄ hoc est hoc: 7 illud ē illud. Breuē ḡ dicit q̄ eē 7 modus essendi. agere 7 mod⁹ agēdi sunt imediata. **U**n sicut nō ē alia rō quare hoc habz talē modū essendi nisi q̄ ē tale ens. sic nō est alia rō quare s̄ habet talē modū agēdi pura libere. nisi q̄ est tale p̄ncipiū actiū. s̄z liberū. Sic ḡ tenet q̄ spūssact⁹ necessario pducit 7 libere. s̄ tñ nō naturaliter. **S**3 salua reuerentia quorūcūq̄. magis v̄ hic eē difficultas de verbis q̄ de re. q̄ supposito q̄ omnis actio volūtatē sit libera. 7 q̄ p̄duci libere nō sit aliud q̄ p̄duci a volūtatē. nō ē alia questio querere vtrū libertas stet cū necessitate: q̄ querere vtrū volūtas possit aliqd̄ necessario velle. vel querere vtrū volūtas possit eē alicuius p̄ncipiū necessario actiū seu pductiū. et tñ

E
Sua aucto.

hec nō faciūt magnā difficultatē supponēdo q̄ volūtas p̄t aliquid necessario velle maxime diuina. **A**rguendo tñ cōtra p̄dictā opinionē: p̄mo ostendā q̄ s̄z v̄li auctoꝝ libertas s̄m qd̄ distinguit cōtra p̄ncipiū naturale actiū eē quedā cōtingētia vel indētia. ex quo sequitur q̄ libertas nō stat cū necessitate. **S**ecundo arguā in speciali cōtra modū saluandi alit̄ libertatē in volūtatē q̄ i alio p̄ncipio necessario actiū. **P**rimū nō p̄t rōne p̄bari. sicut nec significata vocabulorū. 7 iō arguo pauc. p̄mo p. auct. pbi. ij. pbificoꝝ vbi distinguēs p̄ncipia actiua. distinguit ea in naturā 7 intellectū. tūc quero. aut intendit distinguere intellectū respectu cuiuslibet sue operatiōis a p̄ncipio actiū naturali aut nō. si sic. ḡ intellect⁹ respectu nulli? ē p̄ncipiū actiū naturale. qd̄ est manifeste falsū. etiā s̄m istos. si em̄ hoc esset verū. fili? in diuinis nō magis pducere? naturaliter q̄ spūssant⁹ qd̄ isti negāt. Si nō. ḡ oportet q̄ hoc sit. q̄ aliter ē p̄ncipiū aliquoꝝ actiū 7 aliter alioꝝ. s̄ nō p̄t dari talis d̄ia. nisi q̄ aliquos actus habet in sua potestate: 7 alios quos nō. 7 ita intellect⁹ ibi distinguit a natura respectu operatiōis respectu quarū cōtingēter se habet. **P**reterea. ix. metha. distinguit p̄bs inter potētias rōnales 7 irrōnales. q̄ rōnales valēt ad opposita. **E**x hoc arguo sic. ois potētia q̄ valēt ad opposita cōtingēter agit. s̄ potētia rōnalis valēt ad opposita. ḡ cōtingēt agit: s̄ potētia rōnalis 7 potētia libera s̄z istos idē sunt. **U**n dicit sic. Diuisio p̄ncipiū actiū diuersis nōibus exprimitur. non solū apud diuersos s̄ etiā apud aristotele: vt p̄t in secūdo pbi. vbi p̄missit s̄m p̄positū: 7 nō s̄m p̄positū. subdit q̄ ab intellectu 7 natura. 7 in. ix. metha. rōnales 7 irrōnales potētie p̄ ista. non s̄m p̄positū. 7 natura 7 potētia irrōnalis intelligitur p̄ncipiū qd̄ cōiter dicim⁹ naturā. p̄ alia tria intelligit aliud p̄ncipiū actiū i quo cōcurrūt act⁹ extrinseci intellect⁹ 7 volūtas. **E**x isto p̄t q̄ p̄bs p̄ s̄m p̄positū: intellectū 7 potētia rōnalē: intelligit p̄ncipiū liberū seu p̄ncipiū actiū distinctū cōtra p̄ncipiū actiū naturale. ḡ respectu cuiuscūq̄ aliquid ē p̄ncipiū actiū. 7 respectu eiusdē non dicit potētia rationalis actiua. respectu eiusdē dicitur p̄ncipiū actiū naturale. s̄m q̄ p̄ncipiū actiū naturale distinguitur cōtra p̄ncipiū actiū liberū. sed omne p̄ncipiū actiū respectu cuius necessario agit. respectu illi? nō p̄t dici potētia rōnalis. q̄ respectu illi? non p̄t dici potētia valens ad opposita. ideo respectu illi? dicitur naturale p̄ncipiū actiū **E**t ita apud p̄bos idē sunt p̄ncipiū actiū

Arguendo contra p̄dicta duo facit.

F
Primum

naturale: et principium actuum necessarium seu necessario. Hoc patet per philosophum et commentum. ix. metaphysicorum. commentum. ix. ubi philosophus distinguens inter potentias rationales et irracionales. subdit. tales quidem potentias necesse est quoniam actuum et passivum appropinquant. hoc quidem facere illud vero pari illas vero non necesse. Ubi dicitur commentum. Potentia quae sunt sine ratione quoniam agens appropinquat passo et non est illic aliquod impediens extrinsecum. necesse est ut agens agat et patiens patiatur et subdit. Alie vero potentie. scilicet que sunt cum ratione non est necesse quando appropinquat suis agendis ut agant. Ex isto patet quod philosophus et commentum. non ponunt potentiam realem respectu cuius actionis. nisi quam habet agens in sua potestate quod possit agere et non agere. Sed si idem sunt potentia rationalis et libera: respectu nulli dicitur potentia libera nisi respectu cuius est indifferens et contingenter se habet. Preterea hec videtur esse intentio damasceni in sententiis suis. c. xl. ubi dicitur. quod illa que sunt in potestate nostra. si faciamus ea vel si non faciamus sunt obiecta liberi arbitrii. Sed potentia non est libera respectu aliorum nisi que habet in sua potestate si faciat et non faciat. Unde dicitur damasceni. eorum que fiunt hec quidem sunt in nobis. hec autem non in nobis. In nobis quidem sunt que nos sumus liberi arbitrii facere et non facere. hoc est opera que per nos voluntarie aguntur. et sequitur. et simpliciter supple. sunt in nobis que sequitur laus vel vituperatio et lex. Principaliter autem et in nobis sunt illa opera de quibus consiliamur. consilium autem est eorum que pariter contingunt. Ex isto patet quod illa dicitur esse in nobis que sunt in nostra potestate. sed respectu talium est indifferens. Sed et cetera. Preterea omnem actionem liberam consequitur laus vel vituperium. sed sola operatio nec elicitam contingenter consequitur laus vel vituperium. igitur sola dicitur libere elicitam. Contra seculum primo quod dicitur quod voluntas non potest esse agens omnino primum videtur esse falsum. quod secundum beatum augustinum voluntas divina est prima causa omnium. Sicut probatum est prius: quod voluntas divina et intellectus et essentia divina nullo modo distinguuntur. Sed si deus est agens primum: voluntas erit agens primum. Preterea quod dicitur quod aliter determinatur graue ad descensum et voluntas aliter ad hoc vel le si necessario velit non est verum. quod quoniam sunt duo activa necessaria respectu actuum suorum que omnino uniformiter a suis causis producantur et dependunt. et ab eisdem causis etiam uniformiter dependunt actus illorum principiorum necessariorum actuum: non aliter determinat unum illorum principiorum actuum ad suum actum quam reliquum ad suum. si enim aliter determinaret unum quam reliquum: eque facillime diceretur quod aliter determinat calor ad calefaciendum: et

Contra secundum

sol ad illuminandum. et ita eque saluaret libertas in sole respectu illuminationis. et non in calore respectu calefactiois sicut saluaret libertas in voluntate respectu illi? actus? necessario elicitus? et in graui respectu descensus necessario elicitus: sed graue si causetur a solo deo. sicut possibile est. equaliter dependet a deo sicut voluntas. que neutrius est causa naturalis sed libera. Sicut uniuersaliter dependet descensus grauis a deo et naturalis voluntatis. quod deus neutrius est causa naturalis sed libera. Sicut non plus operatur quod deus sit causa immediata et partialis uniuersaliter quam alterius? nec aliter dependet uniuersaliter actus? a deo quam potest aliter dependere. Sed ex parte actuum in comparatione ad deum vel ad aliam causam quamcumque: non est diuersitas. Sed diuersitas est ex parte illorum principiorum actiuorum immediatorum. sed diuersitas nature non sufficit. quod talis diuersitas nature potest recipi iter sole et igne. Sed requiritur diuersitas ex ea parte. quod unum habet actum in sua potestate et aliud non. Ideo dico ad istam questionem quod proprie accipiendo libertatem quod non aliter producat libere spiritus sanctus? quam filius? que illud proprie fit libere quod fit sponte. Unde libertas et spontaneitas videntur non posse distingui. et ideo sic non debet concedi quod pater sponte producat spiritum sanctum. ita non est concedendum quod libere producat spiritum sanctum. Uerum ista responsio per rationem probari non potest. quod hec est probare significatum vocabuli. manifestum est enim quod omnes procedunt quod spiritus sanctus producat necessario. et quod producat aliquo modo mediante voluntate. vel saltem est? productio aliquo modo pertinet ad voluntatem. qualiter tamen hoc sit intelligendum plus patet. Et ideo concedo quod significatum libertatis est omne illud quod producat quocumque modo mediante voluntate siue necessario siue contingenter. procedendum est: quod spiritus sanctus producat libere. Eodem modo si liberum sit idem omnino quod voluntarium. tunc si voluntas creata aliquid faceret necessario: adhuc esset procedendum quod faceret libere. quod voluntarie et tamen necessario Si autem intelligatur quod liberum sit idem quod contingens vel indifferens sic mihi videtur esse de intentione autoris sic dico quod si voluntas aliquid velit necessario: non vult illud libere. et ideo spiritus sanctus? non producat libere sic non contingenter. et isto modo libertas non stat cum necessitate respectu eiusdem. sed quicquid necessario producat non libere producat nec video quoniam libertas que non excludit necessitatem ita potest competere intellectui respectu saltem alicuius actus intelligendi. sic voluntati respectu actus? necessario elicitus. et ideo non video quod de? magis libere diligit essentiam suam quam intelligit essentiam suam. nisi aliter imponendo vocabula ad significandum Ad primum alterius? opinionis dico quod a tali voluntate que male agere non potest non est neganda libertas quoniam sic

Responsum auctoris

Ad primum alterius? opinionis

Libri primi

simpliciter libera quis illū actū nō eliciat libere quē elicit necessario. 7 ita ei? libertas nō minuit. quis talē actū nō eliciat p tūc Unde nō irēdūt sancti q volūtas respectu illi? act? quē necessario habet libere operet. s q simplr est libera 7 liberius q pus. qz minus pōt q tū ad actus multos iperatos ipediri a causis extrinsecis p talē cōfirmationē in bono q ante.

Hoc pōt cōfirmari p vnā cōgruentiā 7 p auctoritatē. Per cōgruentiā. qz eadē volūtas habens pmo in sua potestate actus cōtrarios. s. bonū 7 malū si postea firmetur i vno illoz. nō magis dicet liberior respectu illi? q dicetur liberior respectu alteri? si firmet in alio cōtrario. s. volūtas dānati firmatur i aliquo malo. 7 tñ ppter talē firmationē non est liberior respectu illi? act? q ante. q qñ bonus firmat in aliquo bono qd necessario habet; nō dicet liberior respectu illi? actus. q intelligūt s. cōfirmat q sit liberior volūtas beati q peccare nō pōt. qz ad actus importatos indecētes 7 nō expectantes ei min? cogi pōt q pus: imo nullo mō pōt cogi. ad quos tñ ante saltē ad multos cogi potuit. Scdo p aucto. Augustini. v. de ciuitate dei. ca. x. vbi vult: q sicut nō minus dicitur de? omnipotēs quis nō possit mori nec falli: ita nō minus dicitur voluntas libera: q quis necesse sit eā velle qd vult. q nō min? pōt dici libera quis velit hoc necessario. dū tñ ppter hoc minus possit ad alia cogi. nō dico ad actus elicitos. s. ad actus imperatos bene cogitur homo. nō sunt tūc imperati. Per idē ac ansel. dico: q non intelligit q libere velit illud qd necessario vult. s q voluntas q a rectitudine declinare neq? ē liberior. qz iā non pōt seruire peccato. 7 ita a seruitute q opponit libertati est liberior. 7 ideo eo ipso q a seruitute peccati est liberior. est etiā a coactione quātū ad actus alios ab actib? volendi 7 nolendi liberior. 7 ppter hoc posse peccare nec est libertas nec pars libertatis. s. magis minuit libertatē. nō tñ minuit libertatē a coactione q tuz ad actus intrinsecos volendi 7 nolendi. q minuit aliā libertatē de qua loquit ansel. ibidez

Si dicatur q potestas peccandi nō minuit nec auget libertatē. Cōtra hoc ē expresse anselmus ibidē dicens sic. potestas peccandi q addita volūtati ei? minuit libertatē 7 si dematur auget. nec est libertas nec pars libertatis

Ex isto sequitur q libertas voluntatis secūduz modū loquendi ansel. pōt minui 7 tñ nec cōditio volūtarij nec volūtas ipsa pōt minui sicut nec pōt augeri. q intelligit de alia libertate q de illa qua voluntas qcqd vult voluntarie vult, 7 ita nō est auctoritas ad oppositū

Sententiarum

Ad aliud dico q voluntas diuina necessario vult bonitatē suā nō tñ libere s ita naturaliter sicut naturaliter intelligit bonitatē suā.

Ad pbarionē dico q innuit ymaginationē falsam. scz q potētia volitiua opatur circa diuinā essentiā quasi eliciendo aliquā volitionē quocunq? modo distinctā ex natura rei ab illa voluntate. hoc em̄ ē simpliciter falsū. Hoc tñ posito argumentū nō valet. qz nō sequit: eadē potentia 7 sub rōne eiusdē potētie operat circa hoc et circa illud. q si libere operat circa hoc operat circa illud. sicut nō sequit. eadē potentia operatur circa hoc 7 circa illud. et operat circa hoc necessario. q opatur circa illud necessario. Unde sicut isti negāt istā secūda pnam ita nego ego pma. Ad aliud dico q necessitas nō tollit perfectionē. et ideo non tollit libertatē: quis repugnet libertati respectu ei? respectu cuius est necessitas. Unde illa ratio 7 sequēs pcedunt ex falsa ymaginatioe. ymaginantur em̄ ac si libertas essz vnū aliquid reale distinctuz aliquo modo ex natura rei a volūtate vel nō omnino idē cū volūtate: qd tñ nō est verū. s est vnū nomen connotatiuū importans ipam voluntatē vel naturā intellectualem connotando aliquid contingenter posse fieri ab eadē. 7 iō repugnat essentie diuine respectu sui ipsi? hoc est. impossibile est q vere predicetur de essentia vel voluntate respectu sui ipsi? sic dicendo. scz voluntas libere vult se vel essentiam diuinā. Per hoc ad vltimum dico: q nō est sic conditio intrinseca potentie sed est vnū nomen vel conceptus quod non pōt verificari de natura nisi sit pfecta. et hoc in ordine ad aliud. non ad quodcūq? sed in ordine ad illud respectu cui? contingenter se habet. Ad argumentū principale concedo q voluntas est potentia libera. non tñ respectu cuiuscūq? s respectu illi? ad quod cōtingēter se bz. Distinctio vndecima. Questio pma.

Circa distinctionem vndecimam que primo. Utrum spiritus sanctus procedat a patre et filio. Q. nō. qz vnū pductū nō pcedit a duobus naturalit. nisi alterū eoz supstuar v? vtrū q sit insufficient. sed nihil in deo est superfluz nec insufficient. ergo rē. Secundo. qz quā docunq? aliquid habet ex se principium sufficiens productiuum alicuius. potest illud producere omni alio circumscripto. sed pater habet ex se principium sufficiens productiuum spiritus sancti. q sine filio pōt producere Ad

Ad tertium

Ad quartum

Ad quintum

Ad principale

Distinctio XI
Questio. I

Arguitur primo.

Secundo

Ad secundum

Distinctionis XI

Questio I

oppositū in simbolo. qui ex patre filioq; pcedit. In ista. q. fm veritatē ab ecclesia deder minata est conclusio certa: q. s. f. pcedit a patre et filio. Quis de ista cōclusiōe inter catholicos aliqui fuit altercatio. aliqui tñ diuersimode nuntur istā cōclusiōe p̄bare. Unde pb̄r eā aliqui primo sic. s. f. nō pcederet a filio: nō posset ab eo personaliter distingui. p̄ns ē falsus. q. 7 ans. De ista rōne patebit in sequēti. q.

Secūdo sic. filius pcedit p̄ modū intellectus vt verbū spūssanc? per modū voluntatis vt amor: sed amor pcedit a verbo. nō em̄ aliquid amam? nisi qd cōceptiōe mētis apprehendi mus. q. s. f. pcedit a filio. Tertio arguit de ordine nature. q. nūq; plura ab vno pcedunt absq; ordine: nisi tñ in illis q̄ materialiter differūt: sicut vñ? faber pducit multos cultellos materiales ab inuicē distinctos nullū ordinē habētēs ad inuicē. s. in reb? in quib? nō est sola materialis distinctio semp̄ inuenit̄ in multitudine pductorū aliquis ordo. si q̄ ab vna psona patris pducantur due psonē. scz filius et spūssanc? opz esse aliq̄ ordinē earū ad inuicē: s. nullus alius ordo pōt assignari. nisi quo vna persona est ab alia. q̄ spūssanc? est a filio vel ecōuerso. Quis conclusio sit tenenda: vt rūr̄ iste rōnes nō cōcludunt. Prima nō. sic patebit in sequēti. q. Secūda etiā nō cōcludit. primo nō fm eos. q. amor cuiuscūq; obiecti sufficienter pducitur ab illo obiecto vel potentia vel cognitione obiecti: vel ab omnib? istis. vel aliquib? eorū simul. s. qñ aliquod singularē extra diligibile diligit̄ verbū fm istos nec est obiectū. q. tūc verbū nō pducere. sic nec illud obiectū pducitur. nec verbū fm eos est ip̄a cognitio nec ip̄a potentia. q̄ verbū tūc nō habet rōnē p̄ncipiū respectu amoris pducti. q̄ nō est vlr̄ verū: q̄ amor a verbo pcedit.

Si dicatur q̄ fm istū verbū est conceptus mētis a quo pcedit amor. Contra amor sufficienter pcedit a notitia cōcepta et a potētia quia posita notitia maxime qua iudicatur aliquid esse diligendū: omi alio circūscripto pōt sequi amor: imo necessario sequitur fz istos. s. verbū nō est notitia cōcepta: sed pcedit a notitia concepta fz istū alibi. q̄ amor nō pcedit a verbo: s. a notitia: q̄ nō est verbū. s. p̄ncipiū verbū fm istos. Cōfirmatio. q. a notitia intuitiua rei singularis: nō ē necesse pcedere aliquid aliud. q̄ pōt eē notitia intuitiua sine omni verbo pcedente. et tūc tñ poterit esse amor. q̄ nō est necesse amorē a verbo pcedere. Et istis p̄z q̄ p̄batio sua nihil valet. q. nō sequit̄ nihil amam? nisi qd cōceptiōe mētis apprehēdim? q̄ amor pcedit a verbo. q. aliquid pōt

apprehendi cōceptiōe mētis et diligē sine omni verbo: si verbū nō sit ip̄a cognitio sicut isti ponunt. q̄ tūc amor nō pcedit a verbo. Tertio etiā ratio nō concludit. q. falsū est plura non posse pcedere ab vno absq; ordine nisi in illis que materialiter differunt. q. sicut patebit in scdo. deus pōt pducere plures angelos eius dē speciei qui nō aliter habebūt ordinē q̄ duo cultelli. Sicut si essent duo idiuidua diuersarū specierū equalia fm perfectiones: adhuc posset esse immediate a deo ab omni tali ordine

Ideo probat̄ alij aliter eandē cōclusiōnē sic. habens p̄ncipiū pfectū pductiuū pōt p̄ncipio illo pducere. qñ scz p̄ncipiū est ita p̄fectū q̄ nō dependet a passiuo nec pōt per aliquid impediri. filius habet voluntatē que est p̄ncipiū pductiuū amoris adequati. et habet eā vt p̄intelligitur pducto actū voluntatis. q̄ pōt ea pducere: q̄ et ea pducit. minor p̄batur. q. generatio et spiratio habent aliq̄ ordinē ita q̄ aliquo modo generatio est p̄spiratio: ne. in illo p̄o cōicatur genito ois p̄fectio diuina que sibi nō repugnat: et ita voluntas. q̄ tūc habet voluntatē vt priorē pducto p̄ actū voluntatis. q. adhuc non intelligit̄ aliqua pductio facta p̄ modū vel actū voluntatis. Assumptū etiā de ordine istarū productionū licet videat̄ manifestū et ordine potentiariū. pb̄at̄ tñ et h̄ q. qñ actus primi habent ordinē in aliquo. si vterq; sit p̄fecte actiuū: habebūt etiā similit̄ ordinē in eliciendo suos actus. Additur p̄fecte actiuū: ad excludendū formā substantialē et q̄ litatē in corporib?: vbi licet forma substantialis sit prior: qualitate: tñ qualitas habet actus suū prius. sed h̄ est ex imperfectiōe forme substantialis: in patre aut̄ intellectus et voluntas sunt p̄fecte p̄ncipia actiua et habent ordinē quēdā. et secunditas intellectus constituit patrem: nō autē secunditas voluntatis. q̄ ista secunditas intellectus aliquo modo prius habet̄ b̄i suū actū: q̄ secunditas voluntas actū suū

Cōfirmat̄. q. sicut intellectus et voluntas in quātū sunt potentie opatiue: est aliquis ordo inter opatiōes earū: ita in q̄tū sunt potētie pductiue est aliquis ordo productionis earū. licet non sit ordo necessitatis ppter p̄sentiam obiecti habēdā. Exēplū hui? ē. si in igne calor et siccitas sint cause actiue: nate tñ ordinate elicere actū. ita q̄ siccitas nō pōt desiccare nisi p̄ calorē calefaciat. ista necessitas ordinis nō ē. q. p̄ calefactionē fit obiectū siccabile p̄sentiarum actiuarum et si in illo prior in quo calidum calefactibile calefacit cōmunicaret calefacto vlr̄ pduceret i calefacto nō tñ calor

Conditio respō: sua.

Probatio quorūdam

Secūda.

Tertia

Improbatur rationes prima Secūda

Contra Oppugnatō

Confirmatio

Inuolutio pro batio alteri op.

Probatio aliorū

Confirmatur

rem & etiā siccitatē quā habuit calefactiūm. calefactiūm eadē siccitate cū calefaciente desiccaret. quia in illo instanti nature in quo est desiccatio: vna siccitas ē in calefaciente & calefacto. ita intelligendū est hic q̄ in illo signo originis in quo pater p̄ducit actu voluntatis p̄ncipiū p̄ductiū idē est in patre & filio. & iō filius eadē p̄ductiōe p̄ducit. s. s. cū p̄ie. **U**ter ista rō subtilis videat: nō tñ videt sufficere p̄bare. s. s. p̄cedere a filio. **P**rimo. q̄ videt ex imaginatione falsa p̄cedere. imaginat em̄ q̄ in patre sunt duo p̄ncipia p̄ductiua habentia ordinē intra se quorū vnū sc̄z primū est p̄ductiū filij & reliquū. s. s. & q̄ ista p̄us cōicatur filio q̄ filij p̄ducatur. **H**oc autē sit falsum ex priorib⁹ p̄z. q̄ p̄mo p̄us ostensum est q̄ intellectus & voluntas in deo nullo mō distinguūf ex parte rei. & ita per p̄ns nō sunt talia duo p̄ncipia p̄ductiua i deo. **S**c̄do posito q̄ intellectus & volūtas aliquo modo distinguēf in deo ex natura. nō tñ sequeret. q̄ haberet tale ordinē p̄fectionis vel originis vel duratiōnis vel nature vel cōitatis. vel q̄ sunt aliquo p̄dictorū modorū ordinatorū: p̄z inductive. q̄ nullū talē ordinē habent. **S**i dicat q̄ est ordo naturalis p̄suppōis. q̄ volūtas naturalr̄ p̄supponit intellectū. **C**ōtra ordo naturalis p̄suppōis est q̄n hoc pōt esse sine illo et nō ecōuerso. & ita ordo naturalis p̄suppōis est ordo nature & intellectus nō est p̄or: natura ipsa voluntate. q̄ & c. **E**t p̄dictis p̄z q̄ ex ordine potentiariū siue p̄ncipiorū actiuorū in diuinis nō pōt p̄bari p̄ortas generationis respectu spirationis. tñ q̄ nō sunt talia distincta p̄ncipia: tñ q̄ si essent nō ess̄z inter ea ordo. **E**t hoc vltimū cōfirmat. q̄ intellectus creat⁹ & volūtas nō habent talē ordinē. q̄ nec intellect⁹ diuinus & volūtas. **A**ssumptū p̄batur. q̄ intellectus creat⁹ & volūtas creata. vel distinguūf realiter vel formaliter. vel nullo modo quod alias ostendef. & quecūq; istarū opinionū ponatur nō oportet ponere talē ordinē inter intellectū & volūtatē. **N**ā si ponat p̄ma opinio nō oportet ponere aliquē ordinē inter ea nisi forte ordinē perfectionis: q̄ vna potentia sit perfectior alia. **N**ec ponēdo sc̄daz opinionē nec tertiā. **L**uius rō cōis omnibus est. q̄ talis ordo nō poneretur nisi q̄ tenet q̄ naturaliter p̄us intellect⁹ intelligit q̄ voluntas velit. & ex hoc nō cōtingit arguere q̄ intellectus ipse sit p̄or naturaliter volūtatē. q̄ nūq̄ formaliter et necessario ex ordine effectū cōtingit arguere cōsum ilē ordinē in causis. tñ q̄ ab eadē causa possunt esse ordinati effectus. patz q̄ ab eo

dem intellectu pōt esse notitia p̄ncipij & conclusionis. et ab eadē voluntate volitio finis & volitio illi⁹ quod est ad finē. tñ q̄ a duab⁹ causis quarū vtraq; pōt eē indifferentē sine altera p̄nt p̄duci duo actus quorū vnus nō pōt eē sine alio: q̄ vus ecōuerso. tñ q̄ aliqñ cause sunt inseparabiles p̄ naturā. & tñ effect⁹ sunt separabiles. q̄ nō est semper cōsimilis ordo in causis & in effectibus causarū. & ita ex ordine effectū nō cōtingit arguere ordinē causarū nec ecōuerso. **P**reterea falsū accipit: vel q̄ accipit nō est ad p̄positū. sc̄z q̄ filio p̄ius cōicatur fecunditas voluntatis q̄ p̄ducatur. s. s. q̄ ibi nulla pōt esse p̄ortas. nisi p̄ortas cōitatis vlt⁹ originis. vel q̄ sunt aliquorū habentiū ordinē talem. sicut p̄z supra dist. ix. & ita si p̄us cōicatur filio fecunditas voluntatis: oportet si bec p̄pō sit vera q̄ sic exponatur: sc̄z q̄ fecunditas voluntatis existens in filio est cōmuniō: sp̄s sancto & tunc ista p̄pō vel erit cōclusio p̄banda: vel nō erit ad p̄positū. si em̄ accipiatur q̄ volūtas illa q̄ est secunda est cōmuniō: sp̄s sancto vlt⁹ p̄ductione. s. s. sic est vera: & tunc non est ad p̄positū. q̄ ita fm̄ talē expositionē extortā concedēdū est q̄ fecunditas intellect⁹ p̄us est in filio q̄ p̄ducatur filij. q̄ bec est vera. intellect⁹ qui est fecundus existens in filio ē cōmuniō: filio. q̄ plurib⁹ cōuenit. **S**i autē accipiat q̄ fecunditas voluntatis: hoc est hoc totū esse p̄ductiū voluntate plurib⁹ cōuenit q̄. s. s. tunc accipitur q̄ debet p̄bari. de hoc em̄ est questio vtrū p̄ducens vlt⁹ eē p̄ductiū. s. s. cōueniat tñ vni persone in diuinis. sicut sp̄s sanctus vlt⁹ p̄ductio passiva. s. s. **S**i dicat q̄ q̄n dicit q̄ filio cōicatur p̄us fecunditas voluntatis q̄ p̄ducatur. s. s. intelligendū est de p̄ortate originis q̄ in p̄mo signo originis cōicatur filio fecunditas voluntatis in quo signo originis nō p̄ducitur. s. s. **C**ōtra. ostensum est p̄us: q̄ ibi nō pōt esse aliqñ signū nisi illud signū sit pat⁹ vel essentia. & tñ idē erit dicere: in p̄mo signo originis cōicatur filio fecunditas voluntatis in quo signo originis nō p̄ducitur. s. s. et manifestum est q̄ nō plus cōmunicatur filio fecunditas voluntatis in patre vel in essentia q̄ p̄ducit. s. s. in patre vel essentia. & ita dicere q̄ p̄ius cōmunicatur filio fecunditas voluntatis anteq̄ p̄ducitur. s. s. est nō intelligibilis modus loquēdi vel simpliciter falsus. **D**icet q̄ breuiter ad p̄dictū argumētū p̄mo ad maiores: q̄ maior est falsa: si idē p̄ncipiū productiū cū diuersis productionib⁹ realiter distinctis cōcurrat ad cōstituendū supposita realiter distincta sic si idem calor cū distinctis calefactionibus passivis. realiter dico distinctis calefactionibus

Improbatur ista p̄batio

Primo

Secundo

Evasio.

Impugnatur

Evasio.

Impugnatio

inter se et ab omni calefactione actiua. ita tñ
 q̄ nulla calefactio etiã actiua distingueret re
 aliter a quacũq; calefactiõẽ actiua. p̄curreret
 ad cõstituendũ diuersa supposita distincta re
 aliter: tñc nullũ suppositũ habens calefactio
 nẽ passiuã haberet calefactiones actiuã. et tñ
 qd̄libz illoz haberet illud p̄ncipiũ p̄ductiuũ
 ⁊ essent hic duo supposita immediate ab eodez
 ⁊ neutru ab altero. q̄ nõ esset maior rō quare
 vnu esset ab alio q̄ eõuerso. ita diceret i p̄po
 sito q̄ essentia diuina cũ vna p̄ductiõẽ actiua
 ⁊ duabus p̄ductionibz passiuis p̄currit ad cõ
 stituendũ tria supposita distincta realiter. ⁊ iõ
 q̄uis in vno p̄ducto sit essentia diuina q̄ e p̄n
 cipiũ p̄ductiuũ. q̄ tñ sibi repugnat illa p̄duc
 tio actiua. q̄ realiter distinguit a p̄ductione
 sua passiuã. iõ nõ p̄ducere. Et si dicat:
 q̄ si sint due p̄ductiões passiuẽ opz q̄ sint due
 actiuẽ. q̄ distinctis relationibz correspõdent
 distincte relatiões correlatiue Ad istud di
 cerent faciliẽ negãtes p̄dictã cõclusionẽ mul
 tipliciter. Primo. q̄ sicut sic arguẽtes ponũt
 q̄ relationibz distinctis realiter nõ correspõ
 dent relatiões distincte realiter. s̄ tñ formalit
 ter. q̄ generatio actio. ⁊ spiratio actio. ñ disti
 guũtur realiter s̄ tñ formalit. ita eq̄ faciliẽ di
 cõt ipsi q̄ relationibz distinctis realiter cores
 p̄ndent vnica relatio realis. nec haberet hoc
 p̄ in cõueniẽti. Secõdo diceret: q̄ ille relatio
 nes actiões formalit distingueret inter se ⁊
 realiter a qualibet p̄ductiõẽ passiuã. sicut dis
 cunt isti q̄ filiatio ⁊ spiratio passio possent di
 stingui realiter. nõ obstãte q̄ filiatio ⁊ spiratõ
 actio distinguerent realit. p̄ hoc saluãtes q̄ spi
 ritus sanctus possit distingui a filio. q̄uis nõ p̄
 cederet ab eodẽ. ⁊ iõ quelibz p̄ductio passiuã
 distingueret realiter a qualibz p̄ductiõẽ acti
 ua. iõ nullũ suppositũ p̄ductũ posset eẽ p̄duc
 ens. Ad minõrẽ diceret leuif p̄ p̄dicta quõ si
 lius p̄us bz volũtatẽ q̄ p̄ducãt. s. f. ⁊ quõ non
 Ad p̄bationẽ diceret leuif q̄ generatio nõ e
 p̄o: spiratiõẽ. Ad p̄bationẽ p̄tz q̄ nõ e ibi tal
 ordo potentiariũ. nec act⁹ p̄mi habet talẽ ordi
 nẽ sicut isti ymaginãt. Ad cõfirmationẽ q̄ in
 deo intellect⁹ ⁊ volũtas nõ sunt potẽtie opa
 tiue sicut isti ymaginãtur. ac si haberet aliq̄s
 opationes quocũq; mō distinctas iter se ⁊ ab
 intellectu ⁊ volũtate. Clertũ in creaturis p̄nẽ
 cõcedi potẽtie opatiue. q̄ intellectio et volitio
 sũt due opationes v̄e p̄ducte. ⁊ sũt aliquo mō
 p̄ductiue nõ tñ illarũ opationũ s̄ etiã aliquo
 rũ alioz. s̄ nõ e cõsiliis ordo iter p̄ducta illa et
 istas opatiões. q̄ iste opatiões distinguit re
 aliter ⁊ vna e effectiue ab alia. s̄ p̄ductũ aliq̄d
 sub istis e vnu ⁊ idẽ qd̄ p̄ducit ab intellectu ⁊

voluntate siue mediate siue imediate nõ curo
 ad p̄sens. Ad exemplũ posset dici q̄ multipli
 citer peccat. Primo q̄ nõ p̄t esse talis ordo
 q̄ siccitas nõ p̄t deficere nisi prius calor ca
 lefaciat. ⁊ hoc qñ sunt in eodẽ. qñ em̄ in eodez
 sunt duo pura actiua sufficiẽtia respectu duoz
 ruz effectiuũ. ita q̄ neutru illoz actiuoz est cã
 efficiẽs p̄ialis alterius. ipossibile est q̄ sit ta
 lis ordo q̄ actio vni p̄ncipij p̄supponat actuz
 alter⁹. q̄ illud actiuũ ad hoc q̄ agar nõ p̄sup
 ponit actionẽ alterius qd̄ p̄t agere in passuz
 suũ sibi approxiatũ ⁊ sufficiẽter dispositũ. etiã
 alio circũscripto. s̄ circũscripto alio p̄ncipio
 actiuo. ex hoc ipõ q̄ illud actiuũ est sufficiẽter
 approximatũ passo sufficiẽt disposito. sc̄q̄tur
 actio s̄m istos. igit̄ illud actiuũ nõ p̄supponit
 actionẽ alterius. ⁊ iõ si in igne calor ⁊ siccitas
 sunt due cause actiue calefactiõis ⁊ desiccatio
 nis. ⁊ nec calor est causa p̄ialis actia desicca
 tionis nec siccitas causa p̄ialis calefactiõis.
 ipossibile est q̄ siccitas ad hoc q̄ agar p̄suppo
 nat actionẽ caloris nec eõuerso. Si dicat q̄
 actio volũtatis p̄supponit actionẽ intellect⁹
 ergo a simili nõ est in cõueniens siccitatẽ ad b̄
 q̄ agar. p̄supponere actionẽ caloris. Dico q̄
 actio volũtatis nõ p̄supponeret actionẽ intel
 lectus. nisi opatio intellectus esset causa saltez
 p̄ialis opationis volũtatis. nõ sic aut̄ effect⁹
 caloris est causa effect⁹ siccitatis. ⁊ iõ non p̄t
 esse talis p̄suppositio. Secõdo diceret q̄ nõ sunt
 talia instãtia nature. ⁊ iõ nõ p̄t dari aliq̄d in
 stans nature in quo sit pat⁹ ⁊ spũs sanct⁹ nõ pro
 ducat. Ideo tenẽdo eandẽ veritatẽ cũ deter
 minatione ecclie. dico p̄cipalit̄ p̄p̄t auc. scõz
 ⁊ determinationẽ ecclie q̄ spũs sanct⁹ p̄ducit
 a patre ⁊ filio. Ad hoc aut̄ adduco vna ratõẽ
 quã nõ credo ex falsis p̄cedere. sicut p̄dicte rō
 nes falsa accipiũt. q̄uis forte cõtra grecos nõ
 esset oino sufficiẽs si oino vellẽt p̄fũire. rō ta
 lis est. q̄cqd̄ cõpetit patri est cuiusbz alteri p̄so
 ne attribuẽdũ nisi cõtrariũ sit expressum in sa
 cra scripturã vel euident̄ sequat̄ ex p̄missis in
 scriptura sacra exp̄ssis. vel p̄ se vel mediãtis
 bus p̄positiõibz p̄ se notis. vel sit ab ecclia de
 terminatũ. s̄ greci sic oēs catholici cõcedũt q̄
 spũs sanct⁹ p̄cedit a patre. nec aliquo p̄dictoz
 modoz iuenit̄ q̄ spũs sanct⁹ nõ p̄cedit a filio.
 ergo greci p̄pter quos ista q̄stio p̄tractãt hñc
 cõcedere q̄ spũs sanct⁹ p̄cedit a filio. Ad maiorẽ
 videt̄ esse manifesta. q̄ qñcunq; aliq̄ sunt vna
 res nũero simplex ⁊ idiuisibilis. q̄cqd̄ dicit̄ de
 vno dicit̄ de alio. nisi cõtrariũ aliquo p̄dictoz
 modoz habeat. Ad minorẽ est manifesta. q̄ ma
 gis videt̄ q̄ scriptura sacra hoc intimat. s̄ r̄c.
 Dec est rō anselmi de p̄cessione spũs sancti. vbi

Instantia
 Responso prima
 Secõdo

R
 Ad exemplum
 Instantia
 Responso p̄ma
 Secõdo
 Responso p̄ncipalis auctoris

Libri primi

pbans cōtra grecos q̄ spūssanc̄? pcedit a fili-
 o. supponens p̄cessa a grecis 7 latinis. sc̄z q̄
 sunt tres persone in diuinis. quarū vna nō est
 alia. que tñ tres plone sunt vn̄ de? simplex in-
 diuisibilis exiuitate 7 simplicitate 7 per-
 sonarū pluralitate videt sic arguere. Personē
 diuine nō distingūtur nisi p̄cise p̄relatiuas p̄-
 prietas. q̄ rōe simplicitatis et p̄fecte diuine
 vnitatis. q̄cquid cōuenit vni est attribuendū
 alteri. nisi illud alicui relatiōi repugnet. s̄ spi-
 rare filiatiōi nō repugnat 7 vere p̄petit patri.
 ergo simplicit̄ est filio attribuendū. Assumptū
 sc̄z q̄ spirare nō repugnat filiatiōi satis pot. p̄
 bari. q̄ nō est dicendū q̄ sibi repugnat nisi p̄-
 p̄ter rationē euidētē. vel p̄pter aliquā anctō-
 ritarē scripture. sed manifestū est q̄ ad hoc rō-
 euidēs ex p̄cipijs p̄ se notis inueniri nō p̄t.
 cū nō plus repugnat filio habere vel p̄ducere
 sp̄m̄sc̄m̄. q̄ repugnat patri. imo sic in creaturis
 q̄cquid cōpetit patri p̄ simile p̄t p̄petere
 filio. ita q̄ formalit̄ sibi nō repugnet. q̄uis nō
 semp̄ respectu eiusdē. sic declarat anselm̄? ita
 in deo q̄cqd cōuenit patri p̄p̄ p̄fectā idētitatē
 7 eq̄litate filij cū eodē. debet cōpetere ip̄i fi-
 lio. nisi sue p̄prietate: puta filiatiōi qua distin-
 guit a p̄re repugnet. Et etiaz manifestū q̄ ad
 hoc auc. scripture b̄i nō p̄t. q̄ ex h̄ ip̄o q̄ spi-
 rare p̄petit patri debet filio p̄petere. q̄ pat̄ 7
 fili? sunt vnus deus q̄ est q̄cqd habz. Ista rō
 p̄t colligi ex diuersis dictis anselmi. ponā tñ
 pauca. Cū dicit sic. Redūt supple greci vnū
 7 solū ac p̄fectū esse deū. nec vllā eū h̄ie p̄ez. s̄
 totū esse q̄cqd est. hūc quoq̄ p̄tendē esse p̄ez
 7 filiū 7 sp̄m̄sc̄m̄. Et sequit̄. q̄uis em̄ greci ne-
 gēt de filio illūC supple sp̄m̄ sc̄m̄) p̄cedere.
 nō tñ negāt eū esse filij spiritū. credūt quoq̄ 7
 p̄tendē deū de deo esse nascendo. 7 deū esse de
 deo p̄cedēdo. q̄ fili? de? est de p̄re deo nascēdo
 7 sp̄m̄sc̄m̄ ē de p̄re deo p̄cedēdo. Istis 7 q̄
 busdā alijs p̄missis incipit arguere cōtra gre-
 cos. dicēs p̄mo sic. sequit̄ enī fm̄ vnitatis (q̄
 nullas h̄z p̄es) p̄prietatē: vt q̄cquid de vno
 deo q̄ totus est q̄cqd est dicit̄ de toto deo p̄re.
 dicat̄ 7 de filio 7 de sp̄sc̄rō. q̄ vn̄ q̄sq̄ sol? et
 tot? 7 p̄fect? de? est. supradicta nō relatiōis op-
 positio q̄ ex eo nascit̄. q̄ supradictis duob? mo-
 dis de? de deo est. p̄hibz p̄rem 7 filiū 7 spiritū
 sc̄m̄. de se iuicē dici 7 p̄p̄ia singulorū alijs ar-
 tribui. sic q̄ hui? vnitatis et hui? relatiōis p̄ne
 se p̄p̄erāt vt nec pluralitas q̄ sequit̄ relatiōis
 nē trāseat ad ea in quib? p̄dicte simplicitas so-
 nat vnitatis. nec vnitatis cobibeat pluralitatē
 vbi eadē relatio significat. Ex p̄dictis 7 alijs
 q̄ ibidē dicit anselm̄? p̄t colligi argumētū p̄-
 dictū. Ad primū principale dico q̄ nihil vnū

Ad
Anselm. 102.

Ad primū
p̄ncipale

Sententiarum

p̄cedit a duob? naturaliter agentib?: nisi alte-
 rū eorū aliquo modo superfluat. vel vtrūq̄ sit
 insufficiēs. vel vtrūq̄ habeat simpliciter idē
 p̄ncipiū p̄ductiuū: 7 neutri repugnat p̄duce-
 re. q̄ neutri habz aliqd̄ formaliter repugnās
 tali p̄ductioni. 7 istud vltimū est inter patres
 7 filiū. Ad sc̄dm̄ dico q̄ minor est vera cir-
 cūscriptio omni alio qd̄ nō habet eq̄ p̄fecte idē
 p̄ncipiū p̄ductiuū. 7 ita est de filio. q̄z habet p̄-
 sectā idētitatē essentie diuine 7 sibi non repu-
 gnat formaliter spirare. **Questio sc̄da.**

Ad sc̄dum

Secundo quero

Sicutū spūssanc̄? posset distingi
 a filio si nō p̄cederet ab eodem.
 Q̄ nō. q̄ persone nō distinguū-
 tur p̄ aliqua absoluta. q̄ p̄cise distinguūt p̄ re-
 lationes s̄ nō distinguūtur p̄ relatiōes dispa-
 ras. q̄ p̄cipue p̄ oppositas. q̄ si fili? haberet re-
 lationē oppositā spiratiōi passiue. puta spiras-
 tionē actiuā nō posset ab eo distinguī. Assum-
 ptū p̄terea. q̄ idē est p̄ncipiū distinctiuū ali-
 cuius 7 constitutiū eiusdē. s̄ relatio dispa-
 rā cōstituit suppositū diuinū. q̄ tūc esset plu-
 ra supposita q̄ tria. q̄. iij. sicut. iij. sunt relati-
 ones. q̄ relatio dispa- rā nō distinguūt. P̄ter-
 reea sicut filius se habz ad patrē in quātū ab
 eo p̄ducitur. ita. s̄. se habet ad filiū in quātū
 ab eo p̄ducitur. s̄ fili? nō posset distinguī a pa-
 tre si nō p̄cederet ab eo. q̄ nec. s̄. posset disti-
 gui a filio si nō p̄cederet ab eo. Ad opposi-
 tū. om̄e habens aliqd̄ realiter distinctum ab
 alio: posset per illud distinguī ab eodē oī alio
 circūscripto. s̄ filiatio distinguīt realit̄ a spiras-
 tione passiua: 7 a. s̄. q̄ circūscripta spiratiōe a-
 ctiuā retēta filiatiōe. fili? p̄ filiatiōē realit̄ di-
 stingueret a. s̄. 7 p̄ p̄ns distingueret ab eo 7 si
 s̄. nō p̄cederet ab eo. Ad. q̄. d̄. q̄. s̄. nō pos-
 set distinguī a filio si nō p̄cederet ab eo. hoc de-
 clarat multipliciter. Primo sic. nō ē possibile
 q̄ h̄z aliqd̄ absolutū p̄sone ab inuicē distiguā-
 tur. q̄ sequeret q̄ nō eēt tñ vna essentia. quic-
 qd̄ em̄ in diuinis absolute d̄ ad vnitatē essen-
 tie p̄tinet. q̄ p̄sone diuine sol? relatiōib? disti-
 guūtur. s̄ nō nisi relatiōib? oppositis. qd̄ p̄-
 batur. q̄ pater habet duas relatiōes quarū
 vna refert̄ ad filiū. 7 alia ad spiritū sc̄m̄. que
 tñ nō sunt opposite. q̄ nō cōstituit̄ duas p̄so-
 nas. q̄ si in filio 7. s̄. essent tñ relatiōes ad pa-
 trē: nō essent opposite. 7 per p̄ns p̄sone filij et
 s̄. esset vna persona habens duas relatiōes
 ad patrē qui solus esset p̄ducens. P̄terea.
 vnū oppositorū n̄ distinguīt illd̄ cui inē nisi ab
 eo in quo ē relatiū oppositū. sicut p̄ albedinē
 nō distinguīt aliqd̄ nisi ab eo in quo ē nigredo

Questio II

Q̄ nō primo

Secundo

In oppositum

Respondeo ad q̄
ab aliquibus

Probat̄ primo

Seco

ergo si relatio nō distinguit aliqd ab alio rea-
liter nisi in illo sit realit relatio opposita. si ḡ i
filio nō esset relatio realis opposita, relatio i
spūssancti. nō distingueret spūssanct? realiter
ab eo. **P**reterea. que p relationes realit? distin-
guntur p relationes realiter referuntur. qz eēntia-
lius vel eque essentialē est relationi q referat
sicut q? distinguit. sed referre est p pūū sibi. si ḡ
filius filiatione realiter distinguit a spūsancto
filio? filiatione realiter referet ad spūsanctū. s? dñs
est falsus. ḡ añs. qz filius filiatione referet reali-
ter solū ad patrē. ergo realiter distinguit filia-
tione a solo patre. **I**tem p auc. an. de pcessio-
ne spūssancti. c. iij. vbi loquēs de spūscō 7 de pa-
tre dicit sic. neqz p hoc itelligi pōt esse a patre
alius: qz est spiritus patris. si de illo nō habet
esse. ergo similiter nec possit itelligi alius a fi-
lio si de illo nō haberet esse. **E**t eodēz li. c. viij.
7 est parū ante finē libri. p3 ergo sicut supra p
misi pter hoc q? fili? existit nascēdo 7 spūssanctus
pducēdo. hac quoqz causa. qā spūssanctus est de
filio. eos de se inuicē non posse dici. 7 ppf hoc
solū filiū nō posse esse de spūscō. ergo p cise qz
spūssanctus distinguit ab eo realiter fm intērio-
nez an. elmi. **L**ōtra istā opinionēz arguit sic.
Omnē realit? distinctus ab aliquo p aliqd sibi
ppūū retēto pprio illi: omi etiāz cōi sibi 7 aliq
amoro: distinguit ab eodē realit. s? de facto fi-
lius distinguit p filiationē a spūscō. ḡ retēta
filiatione et amoro spiratiōe actiua distinguit
fili? a spūscō realit. **A**ldioz est manifesta. qā
omē habēs aliqd reale realit? distinctū ab alio
distinguit realiter ab eodēz reali. qz vnūqdqz
cōparatū alteri. vel distinguit realit? ab eo. vñ
est idē realiter si vtrūqz sit reale. sed habēs ali-
qd reale realiter distinctū ab alio. nō pōt esse
idē realiter cū illo. ḡ distinguit realit? ab eodē
Similiter sicut a quocūqz distinguit ps realis-
ter cui? illa ps nō est ps: ab eodē totū distingi-
tur realit? vel totalit? vel prialit. sic eodē modo
a quocūqz aliqd pstitutū distinguit realit. ita
q? nō realit? cōstituit illud: ab eodē pstitutū di-
stinguit realit. ḡ vñ ista maior est vera. q? vnū
qdqz qd distinguit realit? ab aliquo p aliqd sibi
ppūū. isto retēto remanebit distinctio rea-
lis ab eodē quocūqz alio cōi amoro. **A**ldioz
etiā est manifesta. qz qro. aut filiatio aut spira-
tio sunt vna relatio realit. aut nō. si nō habet
ppositū. qz vnūqdqz differēs realit? ab alio di-
stinguit habēs ipm ab isto. si sic. ḡ sic vere cō-
tingit dicere q? spūssanctus spirat. ita vere prin-
cipit dicere q? spūssanctus generatur vel est filius
Per istud argumētū p3 q? alia argumēta nō
pcludūt. **P**rimū qñ arguit accipiēdo q? pso-
ue tm distinguitur relatiōib? oppositis. illd nō

est verū. quia psonē distinguitur omib? relati-
omib? distinctis realiter siue sint opposite si-
ue nō. et iō si filiatio 7 spiratio passio eēnt vna
relatio realit. sicut paternitas 7 spiratio actio
sunt vna relatio realit: bene sequeret q? sic spi-
ratio actio 7 pinitas sunt vni? psonē. ita spira-
tio passio 7 filiatio: amoro spiratiōe actiua es-
sent eiusdē psonē. s? qz de facto 7 s3 veritatē fi-
liatio 7 spiratio passio sūt due relatiōes realit?
distincte. sicut pinitas 7 filiatio sūt due relati-
ōnes realiter distincte. iō quocūqz alio amoro.
cōstituta p ipsas distinguit realit. 7 iō verū ē
q? oēs relatiōes opposite distinguit realit? 7 di-
stinguit cōstituta p ipsas nō p cise. qz sūt oppo-
site. s? p hoc qz sūt distincte realit. intm q? si poss-
sent eē relatiōes opposite 7 nō distincte realit?
nō distinguerēt psonas realit. 7 iō oēs relati-
ōnes distincte realit? siue sint opposite siue non
distinguit cōstituta p ipsas realit? qz hoc ē cōe
omib? cōstituentib? distinctis realit. siue sint
opposita siue nō. siue absoluta siue relatiōes:
q? oia cōstituentia distincta realit? distinguit
cōstituta realit. 7 si paternitas et spiratio actio
essent relatiōes distincte realit: nullo mō poss-
sent eē eiusdē psonē. **P**er idē p3 q? scda rō
nō valet: qz vnū oppositor? distinguit illd cui
inest mō suo distinguedi ab omi illo in quo in-
uenit aliqd realit? distinctū ab eo. 7 in quo nō
inuenit idē oppositū sicut habens albedinē p
albedinē distinguit ab omi alio in quo nō est
albedo: siue sit in eo nigredo siue nō. ita q? il-
lud cōstitutū et albedinē 7 alio distinguit ab
omī cōstituto ex eodē et ex aliquo alio qd nō ē
albedo. 7 iō si filiatio et spiratio passio distin-
guntur realit? necessario 7 pstitutā ex essentia
7 filiatioe 7 ex eadē essentia 7 spiratiōe distin-
gueretur realit? omī alio circūscripto. **P**re-
terea tertia rō nō pcludit qz sicut q? p absoluta di-
stinguit nō opz p absoluta referri ita q? p rela-
tiones distinguit: nō opz p eadē relatiōes in-
ter se referri. nec p batio valet. qz quis sit eḡ
essentialē relatiōi referre 7 distinguerē. nō tm
cōperit relatiōi referre respectu cuiuslibet res-
pectu. cui? cōperit sibi distingere. 7 hoc qz di-
stingere ē pl? q? referre. 7 iō pōt cōperere rela-
tioni respectu pluriū q? referre. 7 iō p filiatio-
nē possit fili? distingui realit? a spūsancto: q?
uis p filiationē nō referret. ad s. s. **I**ō dico al-
ad. q. **E**t pmo dabo intellectū. q. **S**cdo respō-
debo ad eā **L**irca p mū dico q? intērio qstio-
nis nō ē q? rere: an aliquo mō sit possibile q? s. s.
distinguat? realiter a filio: 7 q? non pcedat ab
eo: qz hoc esset q? rere de possibilitate illi? copu-
larine: spūssanct? nō pcedit a filio 7 spūssanct?
distinguit realiter a filio. 7 manifestū ē: q? ista

Tertio

Quarto

Extra rōnem

Improbaf scdm

Improbaf tertis

Ratio auctoris duo facit Primum

Improbaf p mū argu. pte rōnis

copulativa e simpliciter impossibil. qz altera pars est simpliciter impossibilis. scz. s. s. no pcedit a filio. Nec e interio. q. qre vtru sequat necessario spūsanct? non pcedit a filio. g. s. s. no distinguit a filio. qz hoc est qre de veritate illi? cōsequētie. s. pncipalis interio. q. e qre vtru in filio pter spirationē actiua q realit distinguit a spūsancto. sit aliqd qd no est omni modo spiratio actiua. qd realiter distinguit a. s. s. et p pns quo rēto omi alio amoto qd no est omimodo ipm ex natura rei. cōstitutū ex illo et essentia diuina distingueret realit a. s. s. i cur querere. vtru posito q homo non haberet aiaz intellectuā posset homo distingui realit ab angelo. e qre vtru in boie pter aiam itellectiua: sit aliqd realit distinctū ab angelo. et p pns si ex illo et quocūq; alio quōd no e aia in tellectiua fieret vnū illud vnū qualecūq; esset distingueret realiter ab āgelo: qz haberet materiā distinctā realit ab angelo. et p pns totuz realit distinguit ab angelo. Secundario e interio. q. querere ppter grecos. An pna euidēti. supposita pluralitate psonarū diuinarū. pu ta trū. possit inferri. s. s. pcedere a filio. et p cōsequēs. An supposita eadē trinitate psonarū. scz qz pater et filius? et spūsanct? sunt vn? deus: sequat euidēt oppositū antecedentis ex opo posito pntis. scz. s. s. no pcedit a filio. g. s. s. non distinguit a filio. Circa scdz declarabo tres cōclusiones. Prima erit q pna euidēter nota ex pdicta ypothēsi scz qz pater et filius? et. s. s. sunt tres psonē et vn? deus. no seqtur. s. s. pcedere a filio. et p pns q ex opposito pntis no sequit euidēter oppositū antis. Secda erit q vtra q pdictaruz est necessaria et formalis: quis h no sit nobis euidēter notū Tertia erit q i filio e aliquid qd no e omimodo spiratio actiua. ex quo et essentia diuina si constitueret p se vnū. et illud vnū no cōstitueret ex spiratiōe actiua. sicut fm veritatē p̄cise ex essentia diuina et spiratiōe passiua cōstituit. s. s. illud vnum distingueret a. s. s. Prima cōclusio pbatur. q ex illa ypothēsi p̄cise no sequit euidēter. s. s. habere aliquā relationē oppositā relatiōi filij. cū relationes no oppositē sicut absoluta realiter distincta sufficiēter distinguit constituta p ipa. g. p hoc p̄cise q tres psonē sūt vn? de? no pōt euidēter inferri q. s. s. a filio e sic ex isto antecedēte p̄cise. tres puta. a. b. c. sunt vna essētia nominādo illas psonas alijs modis q non directe et determinatē importāt originē vni? p sone ab alia. no sequit euidēt q. b. e ab. a. nec q. a. est. a. b. Secdo dico q formalit et necessario sequit. s. s. no pcedit a filio. g. no distinguitur a filio. qz sequit. s. s. no pcedit a filio. g. spū

Circa scdm sunt tres cōclusiones. Prima

Secda Tertia

Probatio prime

Probatio scde

ratio actiua no est in filio. g. filiatio no est in filio. et ultra. g. filius? no distinguit realit a spūscro Prima pna est manifesta. Secda pna probat. qz quocūq; aliq sunt idem realit. quoz vnū vel vtrūq; est p̄p̄iū illi in quo est. in quocūq; no est alterū illoz. in eodē no est illd qd est p̄p̄iū illi i quo est. s. spiratio actio et filiatio sunt idē realit. et filiatio est p̄p̄ia illi in quo est. et spiratio actiua est p̄p̄ia siue cōis. sic est fm veritatē cōis p̄i et filio. seqtur spiratio actio non est in h supposito cui p̄p̄ia est filiatio. g. filiatio no est in hoc supposito. Maior est manifesta. qz qn aliq sunt p̄p̄ia et sunt vnū realit. manifestū est q in quocūq; est vnū et reliquuz. qz si no cū nullū eoz ex h ipo q est p̄p̄iū illi in quo est possit esse in plurib? sequit q si vnū illoz possit esse in aliquo reliquo no existēte in eodē. in nullo vno sunt illa duo. et p pns no sunt idē realit qd est oppositū positi. Sicut si vnū sit p̄p̄iū et reliquū eoz. quis eoz possit esse in aliquo illo p̄p̄io no exēte in eodē. tñ ecōuerso est iposibile q p̄p̄iū siue icōdicabile sit i aliquo cōi no existēti in eodē. sicut eētia cōis et p̄nitas p̄p̄ia vni supposito sunt i eodē p̄te. et iō quis eētia possit esse in aliquo supposito p̄nitate no existēte in eodē. tñ impossibile est p̄nitatē esse in aliquo in quo no sit eētia. qz sic seqret q in nullo vno eēt eētia et p̄nitas. et p pns no essent idē realit. sic g. p̄z maior. minor etiaz est manifesta. q em spiratio actio et filiatio no distinguitur realit p̄z. qz si sic sic post pbabit essent q̄tuor supposita in diuinis. Alia ps p̄z etiaz fm omēs. q filiatio est tm in vna psona. Si dicat q ista p̄p̄o. spiratio actio et filiatio sunt idē realit negaret a ponētibus contrariū. Hoc no valet. p istud argumentū no intēdo arguere cōtra p̄teruos. nec pbare cōtra negātes spūscrm a filio pcedere. s. intēdo pbare q fm veritatē est p̄sequētia formalis et nccria spūscrus no pcedit a filio. g. spūscrus no distinguit a filio. et q istā p̄nam esse formalē habēt pcedere omēs tenētes veritatē fidei. sicut expressa est in sacra scriptura. et a determinatiōe ecclie. et a sanctis exponētib? scripturā. quis ista p̄na ponēdo p̄cise p̄o ante q pat et filius et spūscrus sunt tres persone realit distincte et vn? deus no sit nobis euidēter nota. Tertia cōclusio p̄z ex pdictis. qz filiatio distinguit realiter a spiratiōe passiua. g. ipsa posita quocūq; alio circūscripto. sequit ipam distinctiua a spiratiōe passiua. et p pns sequit dicitur et spiratiōe passiua et quocūq; ex vna pte. et dicitur ex filiatiōe et quocūq; alio ex alia pte distinguit realit. et ita i filio pter spirationē actiua est aliqd sufficiēter distingues ipm a spūscro realit.

Instantia et Repugnatio

Probatio tertia

Ad primū princī pale

Ad secundū

Distictio XII

Questio. I

Ad primū

Secundo

Tertio

In oppositū

Ad primū principale dico q̄ p̄sone distinguūtur p̄ relatiōes dīparatas realit̄ distinctas. nec ex hoc sequit̄ q̄ sūt quatuor supposita in diuinitis. q̄ nō sunt quatuor relatiōes in diuinis realit̄ distincte. q̄ quīs spiratio actiua distinguat̄ realit̄ a spiratiōe passiua. nō t̄n̄ distinguūtur realit̄ a paternitate vel filiatiōe. et iō q̄ uis faciat numerū cū spiratiōe passiua vt vere dicat̄. spiratio actiua et spiratio passiua sūt due relationes nō t̄n̄ facit numerū cū paternitate et filiatiōe vt vere dicat̄ q̄ sūt tres relationes. et iō nō sunt quatuor supposita. Ad scōm dico q̄ nō ē sile de filio respectu patris et de. s. f. respectu filij. q̄ nihil ē in filio circūscripta filiatiōe qd̄ distinguat̄ realit̄ a quocūq̄ ex istēte in p̄te. nec est aliud in p̄te p̄ter p̄nitates quo distinguat̄ realit̄ a filiatiōe vel filio. et iō sola p̄nitates et cōstitutū ex illo qd̄ ē realit̄ filij et paternitate distinguūtur realit̄ a filio. et iō circūscripta paternitate nihil remanet distinctus realit̄ a filio nō sic aut̄ ē de filio et. s. f. q̄ non t̄n̄ spiratio actiua q̄ filij p̄ducit. s. f. distinguūtur realit̄ a. s. f. et iō circūscripta spiratione actiua ad huc remanet aliqd̄ realit̄ distinctū a spiratione sancto. (Distinctionis. xij. Questio. i.

Circa distinctionē duodecimā q̄ro p̄mo. Utrū pater et filius sint vnū princīpiū spirans. s. f. nō. q̄ ql̄ibet termin⁹ supponēs p̄ aliquo in diuinis: supponit̄ p̄ essentia vel p̄ p̄sona vlt̄ p̄ aliqua relatiōe. cū qd̄libet qd̄ ē in deo vlt̄ sit essentia vel p̄sona vel relatio. et hoc formalit̄. q̄ si hec sit vera. p̄ et filij sūt vnū princīpiū spirans. s. f. p̄dicatū vel supponit̄ p̄ essentia vlt̄ p̄ p̄sona vel p̄ relatiōe. P̄mū nō pōt̄ dari. q̄ essentia nō ē princīpiū spirans. s. f. Nec scōm. q̄ quacūq̄ p̄sona data hec ē falsa. p̄ et filij sūt hec p̄sona spirans. s. f. Nec tertij. p̄pter idē. q̄ quacūq̄ relatiōe data: hec ē falsa p̄ et filij sunt hec relatiō spirans. s. f. P̄terea princīpiū ibi: aut̄ dic̄ aliqd̄ quid̄ essentiale: aut̄ aliqd̄ notionale. Nō essentiale. q̄ p̄dicatū nō p̄dicat̄ de aliquo essentiale sicut̄ dictū ē. nec notionale. q̄ illud nō posset esse nisi p̄sona cū relatiōe nō sit princīpiū spirans. P̄terea multiplicato p̄ozi multiplicat̄ posteri⁹. s. paternitas et filiatio sunt p̄ores spiratiōe actiua. q̄ cū paternitas et filiatio sūt plures relatiōes: spiratiōes actiue erūt plures et p̄ p̄ns pater et filij nō sunt vnū princīpiū spirans sed plura princīpia spirantia Ad oppositū est determinatio ecclesie extra de summat̄. et. si. ca. et ponit̄ i libro vbi dicit̄ sic. faremur

q̄ spūssant̄ eternalit̄ et patre et filio. nō tanq̄ ex duobus princīpijs: sed tanq̄ ex vno princīpio. nō duabus spiratiōib⁹ sed vnica spiratiōe p̄cedit. In ista q̄stīōe sunt due difficultates. vna realis scz an in patre et filio p̄cise sit vna spiratio. Alia est partim realis et partim gr̄maticalis. an scz tales p̄positiōes debeāt cōcedi. pater et filius sunt vnus spirator. pater et filius sunt vnū princīpiū spirans. et sic de similibus. P̄mo ergo videndū est de prima difficultate. scō de secūda. Circa primū sciendū q̄ difficultates facit hoc q̄ videt̄ q̄ q̄tūcūq̄ fundamentū relatiōis sit vnū. si t̄n̄ relata sunt distincta oportet q̄ relationes sint distincte. ita q̄ nō t̄n̄ ex distinctiōe fundamenti et termini sequit̄ distinctio relatiōis sed etiā ex distinctiōe relati. Assumptus p̄o p̄bari. P̄mo q̄ si eadē forma s̄m numerū esset similis in duobus subiectis distinctis localit̄. illa forma posset esse ratio agēdi vni illoz subiectoꝝ. quīs nō esset ratio agēdi alteri p̄pter indebitā distantiā illius alterius agētis ad omē passiuus ergo illo casu posito respect⁹ de genere actionis vere esset istius agētis et nō illius. ergo si aliud agēs incipiat habere passum sibi appropinuatū. et si incipiat agere. illud agens habebit nouū respectū de genere actionis. et p̄ns erūt duo respectus p̄pter diuersitatē suppositoz nō obstāte vnitare fundamenti. P̄terea. si eadē albedo s̄m numerū esset in duob⁹ subiectis. vni illoz esset simile alteri et nō vnica similitudine. ergo distinctis. ergo nō obstāte vnitare fundamenti. respectus erit alij. Assumptū p̄t. q̄ si hoc albu sit simile. ergo aliqua similitudine que sit a. tunc arguo sic. A est relatio. ergo sibi correspondet aliqua relatio. igit̄ sunt due similitudines et t̄n̄ fundamentū est idē et termin⁹ p̄m⁹ est idē. P̄terea. si idē corpus esset in distinctis locis. idē corpus haberet distinctos respect⁹ vbiales et t̄n̄ simplr̄ idē. Et istis pōt̄ argui sic. pluralitas relationis dependet ex relatiōe. s̄ in p̄posito supposita relata spiratiōe actiua sunt plura. q̄ nō obstāte vnitare fundamenti spiratiōes actiue erūt plures. Si istis nō obstantibus dico q̄ est vnica spiratio actiua. quīs h̄ p̄roem euidenter p̄bari nō possit sed hoc sequit̄ ex veritate fidei qua dicit̄. q̄ t̄n̄ tres sunt p̄sone in diuinis. pat̄ et filij et spūssant̄. q̄ sicut̄ post̄ parebit̄ ql̄ibet relatio diuina que a qualibz relatiōe diuina realit̄ distinguūtur cōstituit̄ suppositū distinctū. sed si essent due spiratiōes actiue realit̄ distinguerēt̄ inter se ergo multo fortius distinguerēt̄ a paternitate et filiatiōe. et certū est q̄ quelibet illarū distingueret̄ realit̄ a spiratiōe passiua. q̄ essent quicq̄

Circa. q. sunt due difficultates.

Pro prima difficultate nota

Probatur p̄mo.

Secundo

Tertio

Libri primi

Sententiarum

E
Sua auctoritate

D
Circa rationes contrarie opin.

Ad primam et tertiam

Ad secundam

E
Circa secundam distinctionem

relationes diuine realiter distincte. et per omnes qui
 quod supposita diuina distincta realiter. Ideo dico
 quod nunquam relatio multiplicatur nisi ex multiplicacione
 fundamenti absoluti vel ex multiplicacione termini. sed
 fundamentum spirationis actiue est unicum puta diuina
 essentia. et terminus est vnus scilicet. scilicet. spiratio actiua est vnica
 Ad rationes in contrarium facile est respondere si illa opinio
 est vera que ponit quod actio passio distantia similitudo
 dissimilitudo et huiusmodi non important alias quas
 relationes. tales sicut ponentes eas ymaginatur. quod tunc
 non essent plures relationes. sed tamen plures denominationes
 propter diuersa significata vel connotata. Si tamen
 teneret opinio communis posset dici ad primam et ad tertiam
 quod est ibi distinctio terminorum. et illa sufficit. Ad secundam
 dum difficilius est respondere. potest tamen dici: quod si eadem
 albedo numero est in diuersis subiectis: nulla esset
 ibi relatio similitudinis. Qui nec secundum vnitatem
 nec secundum opinionem sentiunt. dicatur sicut placet.
 Circa secundam dicitur contra quod pater et filius sunt vnus
 spirator et vnus principium. Unde dicitur quod spirans
 est adiectiuum spiratoris vero substantiuum id est passum
 dicere quod pater et filius sunt duo spirantes propter
 pluralitatem suppositorum. non autem duo spiratores
 propter vnitatem spirationis. nam adiectiua non habent
 pluralitatem nisi secundum supposita. substantiua vero a se
 ipsis secundum formas significata. Sed ratio ista non videtur
 sufficiens. quod terminus numeratur sicut et alij termini
 adiectiui additi alijs. semper denotatur competere illis
 quibus illi termini quibus adduntur supponunt. et id est
 respectu creaturarum adiectiua et substantiua supponunt
 pro diuersis. id est diuersimode de eis verificantur tales
 termini importantes pluralitatem. Verbi gratia. ponatur
 quod fortis sit musicus et grammaticus tunc hec sit vera.
 due scientie sunt in forte. quod ille scientie sunt due.
 et huiusmodi causa est. quod hoc substantiuum scientia: siue
 in numero singulari: siue in numero plurali supponit pro
 forma que multiplicatur. et id est vere contingit dicere
 quod sunt due scientie. sed scientes siue in numero
 singulari siue in numero plurali supponit pro subiecto
 scientie quod subiectum non multiplicatur. et ideo hec est
 simpliciter falsa. fortis est duo scientes. sed si scientes
 et scientia pro eodem supponerentur. non plus verificaretur
 terminus importantes pluralitatem de vno quam de alio.
 sed in proposito spirans et spirator pro eodem supponuntur.
 quod per istam rationem sicut vere potest concedi quod pater
 et filius sunt vnus spirator: ita potest concedi quod pater
 et filius sunt vnus spirans. Ad sumptus probo. quod quero
 pro quo supponit spirator. non pro essentia nec pro persona.
 quod secundum istos pro nullo alio potest supponere. non pro
 essentia. quod terminus semper verificatur de illo pro quo
 supponit sed hec non est vera. essentia est spirator vel spirans

ergo non supponit pro essentia. si pro persona. et pro
 persona supponit spirans. ergo pro eodem supponunt
 ergo et. Ex isto potest argui sic dicendo. pater et
 filius sunt duo principia. predicatum supponit pro
 supposito. et supposita sunt duo. ergo et. Ad istud
 respondetur. quod in ista pater et filius sunt vnus
 principium. id est principius supponit pro persona.
 sed non habet suppositionem determinatam sed confusam
 pro duabus personis simul. et id est sic arguendo siue
 principium supponat pro persona patris siue pro persona
 filij. pater et filius non sunt vnus principium spiritus
 sancti. ergo pater et filius non sunt vnus suppositus.
 est fallacia figure dictionis. Sed ista responsio non valet.
 quod terminus nunquam habet suppositionem confusam
 nisi ratio alicuius signi velis. vel ratio alicuius
 sine cathegoreumatis. sed hic nullum tale est signum
 nec sine cathegoreumata tale ergo non habet hic
 suppositionem confusam. Preterea. quicunque terminus
 habet suppositionem confusam nunquam verificatur de
 pluribus sub copulatione acceptis. nec de terminis
 plurali. Unde hec est simpliciter falsa. omnes boves sunt
 aial. similiter est falsa. fortes et plato sunt
 homo. etiam si homo haberet suppositionem confusam.
 ergo eodem modo hec erit falsa. pater et filius sunt
 principium spiritus sancti. si predicatur precise
 supponeret pro persona. ex quo pater non est filius.
 Preterea. terminus eandem suppositionem habet in
 numero singulari et in numero plurali. sed si hec sit
 vera pater et filius sunt principium spiritus sancti.
 quod predicatum supponit pro duabus personis
 confuse. ergo equaliter vel multo fortius hec est
 vera. pater et filius sunt principia spiritus sancti.
 quod predicatum supponit pro duabus personis
 confuse. Ideo dico aliter ad questionem circa
 quam sic est procedendum. Primo videndum est
 de talibus affirmatiuis. et pater et filius sunt vnus
 principium spirans. vnus spirator. vnus spirans. et de
 similibus. Secundo de negatiuis eiusdem correspondentibus.
 Tertio mouebo aliquam dubiam et solua. Circa primam
 dico. quod omnes tales affirmatiue de nature sermo
 nis sunt procedende. cuius ratio est. quia quando
 est aliquo vno oino eodem et duobus oppositis.
 constituitur duo distincta realiter. si alterum
 oppositorum relatiue predicatur de vno
 illorum substitutorum. reliquum oppositorum
 predicabitur de reliquo. sed accipiendo precise
 duo substituta ex essentia diuina et spiratione
 actiua et spiratione passiuua. de substituto ex
 essentia et spiratione passiuua. et ideo dicere
 quod istud substitutum spirans. ergo de substituto ex
 essentia et spiratione actiua. et ideo dicere.
 istud spirans. et illud substitutum est vnicum
 et non plura. sicut essentia est vnica. et illa
 spiratio actio est vnica. ergo hec est vnus spirans.
 et per omnes vnus spirator. sed ratio que filius est
 illud vnicum constitutum ex essentia et spiratione
 actiua. ergo pater et filius non sunt vnus spirator.
 et vnus principium spirans spiritus sancti.
 sed de ista. pater et filius sunt vnus spirans
 est magis

Arguitur

Soluitur

Reprobat solutio primo

Secundo

Tertio

Respondeo ad questionem circa tria facit primum.

Secundum. Tertium. Circa primum.

dubiu. qz si pdicatu hic qz est masculini generis ex usu loquentiu non possit supponere nisi p psona. sic est bec negada. qz pz 7 fili? no sut vna psona spiras. si aut pdicatu de virtute sermonis possit supponere p omi illo qd spirat siue sit psona formalis siue non sit formalis psona cuiusmodi e tale constitutu ex essentia 7 spiratione actiue circumscribendo ta paternitate qz filiatione. 7 sic e simplr concededa. **C**onfirmatur ista respotio. qz semp constitues a quo constitutu no distinguit realr pdicaf vere de constituto. sic qz nec pinitas nec essentia differt realr a pte vere coringit dicere qz 7 pater e essentia 7 paternitas. s spirare no differt realr a constituto ex essentia 7 spiratione. q de illo constituto coringit vere dicere qz e spiras. s sicut pus dictu e ta pz qz filius est illud constitutus. q. 7c.

Circa scdm possit pbabilif dici qz devirtute sermonis ex quo pncipiū spiras spiratoz et bmoir: no tm supponit p tali constituto s etia p psona. qz alit no verificaret de psona. et semp tales ppones sunt vere. ex hoc qz tales termini importates pluralitate verificaf de illis p qb? termini qb? addunt supponunt. possit in qua pbabilif dici qz tales de virtute sermonis possit concedi. qz tm coriter in terminis de quoz cus pdicaf termin? importas vnitatē. de eis de negat pluralitas. sicut si bec e vera fortes 7 fortes alb? sunt vnu. bec e vera. fortes 7 fortes albus no sunt plura. Ideo ppter hereticos 7 occasione deceptois simpliciu. factz e ecclia edcedētes qz pz 7 fili? sunt vnu pncipiū. s. s. negat tales. pz 7 fili? sunt duo pncipia. s. s. Tamē aliqui in dictis sanctorz inveniuntur tales ppōnes sicut dicit bilarius. spūssanct? a patre 7 filio auctozib? e cofitendus 7c. vbi videt loquit de virtute sermonis. Alij sancti aut ne ostēdatur aliqua distinctio in spiratione actiue negat tales ppōnes. Ideo dico simplr cū definis natione ecclie: qz pater 7 fili? sūt vnu pncipiū s. s. no duo pncipia. 7 spirat vnica spiratione no duab? spirationib?. Tertio sūt aliqua dubia mouēda. Primū qz non videt qz pz 7 fili? sunt vnu pncipiū spiras. s. s. qz hz beatū augustinū tres persone sunt vnu pncipiū creature. sic pater 7 filius sunt vnu pncipiū. s. s. s ista ppō tres psonae sūt vnu pncipiū creature no pot esse vera. nisi hz qz pdicatu supponit p essentia qz nec ista. pz 7 fili? sūt vnu pncipiū. s. s. pot esse vera. nisi fm qz pdicatu supponit p essentia. s ista mo e bec simplr falsa. sic bec e simplr falsa. pater 7 filius sunt vna essentia spiras. s. s. q ista omīno e falsa. Scdm dubiū est. qz videtur qz spirare no pdicatur de tali constituto ex essentia 7 spiratione actione. qz fm pbm act?

sunt suppositoꝝ. sed tale constitutu no est suppositu. ergo no spirat. Tertiu. qz no videt ro valere. qz nihil pot constitui ex essentia 7 spiratione actiua circumscribendo paternitate 7 filiatione. qz nihil pot constitui ex extremis cuius scribendo mediū: sed paternitas est quasi mediū inter essentia 7 spiratione actiua. qz est posterior: eēntia 7 prior: spiratione. ergo 7c. **Q**uartū dubiū est. an fm pdicta debeat concedi devirtute sermonis. qz pater spirat 7 filius spirat 7 videtur qz no. qz dictus fuit in. v. distinctioe qz aliqua sunt vocabula que no possunt pdicari de aliquib? nisi quib? imediate conueniūt. cuiusmodi sunt generare 7 spirare 7 huiusmodi ergo cū no imediate 7 primo spirare coueniat patri nec filio. videt qz nullo mo pot de eo vere pdicari. Ad primus istoz dico. qz qm ad aliquid est simile de patre 7 filio respectu spūssancti. 7 de tribus psonis respectu creature. 7 qm ad aliqd est dissimile. Est em simile qm ad hoc. qz sicut vere 7 simpliciter coringit dicere. tres psonae sunt vnu pncipiū creature. ita coringit vere dicere. qz pater 7 filius sunt vnu pncipiū spūssancti. Est autē dissimile qm ad hoc. qz sicut dico. tres psonae sunt vnu pncipiū creature. no pot ista verificari nisi fm qz pncipiū ibi supponit pro essentia diuina. ita qz si pro quocūqz alio supponeret no possit ppter hoc verificari. 7 ideo distinguēdo in diuinis pncipiū quo 7 pncipiū qd. non pot illa verificari nisi fm qz supponit pro pncipio quo non pro pncipio qd. qd quidē qd distinguat a quo. 7 ideo iste est sensus pater 7 filius 7 spūssanct? sunt vnu pncipiū creature. hoc est sunt vna essentia qz est pncipiū creature. 7 qz est vere creas creaturas. s si dico. pater 7 filius sunt vnu pncipiū spūssancti. pncipiū ibi no tm supponit pro eēntia diuina. vt iste sit sensus. pater 7 fili? sunt vna eēntia qz est pncipius spūssancti. scz elicitiuū. s etia supponit pro aliquo qd no est idē formalit cū diuina essentia. sicut dictu est. qz pater 7 fili? sunt vnu pncipiū ex diuina eēntia 7 spiratione actiua. qd quidē est vere spiras spūssancti. ita qz no tm est quo. s etia est vere qd.

Ex isto ptz. qz aliquo mo aliter concedi pot qz pater 7 filius sunt vnu spiratoz. 7 no oī mo similipot concedi qz tres psonae sunt vnu creator. qz ista. pater 7 filius sunt vnus spiratoz habet duas causas vnitatis veras. videlz qz pz et fili? sunt vna diuina essentia. qz est pncipiū elicitiuum pductionis spūssancti. qz pater 7 fili? sunt vnu vere spiras spūssancti. qd no est formaliter diuina essentia. sicut nec pat est formalr diuina essentia quous realit. Sed ista. tres psonae sunt vnus creator: no habz nisi vna causaz vnitatis

Confirmat res.

Circa scdm

Nota

Ratio auctoris

Circa tertiu
Primu dubium

Scdm dubiū

Tertiu dubiu

Quartū dubium

R
Ad primū.

Z
Correlatiū

Libri primi

Sententiarum

veraz. videlicet q tres psonne diuine sunt vna
 essentia diuina que est pncipiū creature. Ista
 aut. tres psonne sunt vnu creas creaturā qd nō
 est formalit diuina essentia est simpliciter falsa.
 q illud vnu non posset esse nisi aliq psona vel
 aliq relatio vel pstitutū ex diuina centia 7 spi
 ratione actiua. 7 qd cumq; illoz daretur nō erit
 verū dicere. q tres psonne sunt ipm. sicut nō est
 veruz dicere q tres sunt vn? pater. Ad scdm
 dico q nō est verū. nec est interio ari q actus
 sunt pncise suppositoꝝ. s q omēs actus reales
 sunt pncise singulariū. 7 pcedo q illud pstitutū
 vere est singularare. q̄uis non sit formalit aliqd
 suppositū. Ad tertius dico. q qn int extrema
 est aliqd mediū receptiū vni? extremi 7 recess
 ptū in altero extremo p̄t cōcedi q ex extremis
 nō sit vnu pncise nō concurrēte medio. si aut sit
 mediū aliquo alio mō nō oportet. Nūc aut po
 nēdo q spiratio actiua sit aliquo mō posterior
 p̄nitare. nō est tali modo posterior. 7 iō nō ob
 stāte q essz aliquo mō posterior. s vere aliquo
 mō pstitueret vnu cū diuina essentia. q̄uis il
 lud cōstitutū nō cōstitueret paternitas. 7 hoc
 q illud pstitutū vere repitū in aliquo in quo
 nō repitū paternitas. videlicet in filio. 7 ipm
 est aliqd realiter a quo tñ paternitas realiter di
 stinguif. Aliter deficit argumētū. q pcedit
 ex falsa imaginatōe. videlz q paternitas sit p̄
 spiratiōe actiua 7 nō cōuerso. q spiratio actiua
 vno mō p̄nitatis est p̄ ipa paternitate sicut
 eēntia est p̄ q̄libet relatiōe. sicut em essentia
 est p̄ oī relatiōe p̄nitatis cōitatis vel p̄ne.
 q sequit quacūq; relatiōe demonstrata hec re
 latio est filiatio. s hec relatio est essentia. et tñ
 ecōuerso nō sequit p̄na formalit. q nō sequitur
 formalit. hec relatio est essentia. s est filius. q
 paternitas est essentia. 7 tñ nō est fili? ita est de
 spiratiōe actiua. q ipa est p̄ p̄nitare 7 etiaz
 filiatiōe p̄nitare cuiusdā cōitatis 7 p̄ne. q in
 quocūq; est p̄nitatis in eodē est spiratio actio.
 s nō ecōuerso. 7 sequit i hac psona est p̄nitatis
 ergo in hac psona est spiratio actiua. 7 nō ecō
 uerso. 7 ita actiua spiratio necessario est p̄ pa
 ternitate tali p̄nitare. et iō posito q aliq alia
 p̄nitare p̄nitatis esset p̄ spiratiōe actiua. ta
 lis p̄nitatis nō obstaret qn spiratio actiua cuz
 eēntia diuina posset cōstituire aliqd p se vnu.
 ad cui? tñ pstitutionē nō pcurrat paternitas.
 sicut tā essentia diuina q spiratio actiua vere
 sunt in filio in quo non est paternitas tali mō
 essendi in. vt vere dicat q filius est paternitas.
 sicut vere dicat q fili? est essentia diuina 7 spi
 ratio actiua. Si dicat q ex isto sequit q sunt
 supposita q̄truo: in diuinis. q̄a tāta est distin
 ctio inter essentia diuinā 7 spiratiōe actiua

quāta est iter essentia diuinā 7 spiratiōe pas
 siua. vel inter essentia diuinā 7 paternitate. s
 qua ratione cōstitutū vnu ē suppositū 7 aliud
 7 ita erūt quatuor. Respōdeo negādo p̄nam
 q̄ quis tāta sit distinctio iter essentia diuinā
 7 spiratiōe actiua. quāta est inter essentiam
 diuinā 7 spiratiōe passiua. vel inter essentia
 diuinā 7 paternitate. ipa tñ paternitas distin
 guit realit a filiatiōe. nec ē eadē realit cū dua
 bus relationib? realiter distinctis. s spiratio
 actiua ē eadē realiter tā cū paternitate q cuz
 filiatiōe. 7 iō nō pstituit suppositū distinctū
 ab eis. q̄uis cōstituat aliquod vnu qd nō ē for
 maliter pat nec fili? sicut ipa spiratio actiua
 non est formaliter nec paternitas nec filiatio
 Eodē modo q spiratio passiua distinguit rea
 liter a paternitate 7 filiatiōe. iō cōstituit sup
 positū realiter distinctū a duob? suppositis cō
 stitutis p paternitate et filiatiōe. s spiratio
 actiua q differ realiter a spiratiōe passiua et
 nō distinguit realiter a paternitate 7 filiatio
 ne. iō cōstituit duo supposita distincta a sup
 posito cōstituto p spiratiōe passiua. s nō cō
 stitutū realiter distinctū a suppositis cōstitu
 tis paternitate 7 filiatiōe. Ad quartū dico
 q p̄t cōcedi q tā pater q filius spirat Et qn
 dicit q dictū fuit q talia vocabula nō p̄dicā
 tur nisi de illis qbus imediate pueniūt. Dicē
 dū q fuit dictū: q talia denotāt distinctiōe
 reale. 7 iō ppter aliquid de quo p̄dicat qd nō
 est formaliter aliud: nec ipm cōstituit nec ecō
 uerso. nō p̄nt isferri tali cōpetere. q dictū fuit
 q nihil dicit eē idē vel diuersum ab alio pp̄
 aliqd sibi extrinsecū. Clertū sicut aliqd dicit
 distinguit ab alio ppter aliqd sibi intrinsecuz
 qd distinguit ab illo. ita talia vocabula rōne
 intrinseci p̄nt sibi cōpetere. 7 iō q tale pstitu
 tū est intrinsecū tā patri q filio. ita q pstituit
 cū relationib? oppositis tā patrē q filiū: p̄t
 cōcedi q q illud cōstitutū pmo spirat. q: taz
 pater q fili? spirat p se q̄uis nō pmo. Non sic
 aut ē de essentia. q: pater nō cōstituit essentia
 s magis ecōuerso. 7 iō ex hoc q pater spirat
 nō p̄t inferri formalit q essentia spirat Ad
 p̄mū pncipale dico q aliqs termin? i diuinis
 nō supponit pmo p essentia. nec p psona nec
 p relatiōe. s p aliquo pstituto ex essentia 7 re
 latione ita q nō ē formalit aliqua psona: q̄uis
 sit realiter due psonne. 7 iō in ista pp̄oe. pater 7
 fili? sunt vnu pncipiū spiras. s. p̄dicatū non
 supponit p essentia nec p psona nec p relati
 one pmo. s p vno cōstituto qd ē realiter pa
 ter 7 filius q̄uis non formalit. Ex isto p̄t q
 aliter p̄t ista verificari. de? spirat. q̄ ista. de?
 creat. vel deus generat. q in ista deus spirat.

Ad scdm dubius

Ad tertiu dubius

Risio

Ad quartū du.

Ad p̄mū p̄ncipale

Instantia

Correlatiō

deus supponit pmo p hoc deo. puta p vno ta
 li cōstituto ex essētia 7 spiratiōe actiua: qd nō
 ē formaliter nec essētia nec aliqua relatio nec
 psona. s̄ in ista deus creat subiectū nō suppo
 nit primo p aliquo qd nō est formalr essentia
 nec aliqua persona. sicut argutū est supra dis
 tinctione. Ad scdm dico qd pncipiū ibi dicit al
 quid notionale qz nō est cōis trib? psonis. ita
 illud constitutū ex essentia 7 spiratione actio
 ne est aliquid notionale. qz non est cōe trib? p
 sonis. Et qn dicit qd illud notionale nō pos
 set esse nisi psona vel relatio. Dico qd est rea
 liter. ē relatio 7 persona licet nō formaliter. 7
 hoc sufficit. Ad tertiu dico qd maior non est
 vlr vera. quia aliquādo cōtingit prius multis
 plicari q̄uis posterius nō multiplicetur. quia
 sūt instātie quasi infinite. p̄ q respectu vni?
 effectus sunt plures cause. tā in eodez genere
 cause q̄ in diuersis generib? cause. Similiter
 aliq̄n receptibilia eiusdez accidentis s̄m spe
 cie distinguūtur specie. 7 ita est in multis tali
 bus. Ad minore dico: qd paternitas et filiatio
 q̄uis essent p̄ores aliqua p̄ortate spiratione
 actiua. t̄n alia p̄ortate sunt posteriores. qz p̄o
 ritate cōitatis vel consequētie sicut dictū est
 7 ideo q̄uis essz aliqua p̄ortas paternitatis
 7 filiatiōis ad spirationē actiua. illa t̄n nō ob
 staret quin paternitas 7 filiatio possent eē re
 lationes plures 7 spiratio actiua vna.

Distinct. duodecime. Questio secunda.

Secundo quero

Utrū pater 7 filius spirant sp̄i
 ritūscm̄ iqrū vnu an iqrū sūt di
 stincti. Videt q̄ in q̄rū sunt vnu
 qz illa que pducūt aliqd̄ pductū vnica pduc
 ctione pducunt in q̄rū vnu sunt. s̄ pater et fi
 lius pducūt spiritūsanctū vnica pductiōe. s̄
 rē. Sed qd pducāt in q̄rū sunt distincti vide
 tur. qz qui pducunt aliquod pductū in q̄rū il
 lud pductū est nexus illoz pducunt in q̄rū
 sunt distincti. qz impossibile ē qd nexus sit nisi
 distinctoz. s̄ pater 7 filius pducūt spiritūsan
 ctū in q̄rū est nexus eoz. s̄ pducūt in q̄rū sūt
 distincti. minor. p̄t̄z paucioritates angustini.
 xv. de trini. In ista questioe sunt due diffi
 cultates pncipales. quarū vna ē realis. 7 alia
 magis logicalis. Prima est. an pductio. s̄. s̄.
 necessario ex se requirit distinctionē psonarū
 pducētū. ita qd circūscripta vna psona nul
 lo modo posset intelligi pductio. s̄. s̄. ita scz qd
 hoc vocabulū pductio. s̄. s̄. necessario cōnotet
 distinctionē reale in psonis pducētib?. Se
 cunda difficultas est. de veritate talū proposi

tionum. pater 7 filius spirant inquantum sunt
 vnum. pater 7 filius spirant inquantum sunt
 distincti. an scilicet aliqua talis de virtute ser
 monis est concedenda. Circa p̄imum dicitur
 qd sic. quia dicitur qd pater 7 filius spirant
 inquantū sunt vna essentia. non mere sub ra
 tione essentie. sed vt ipsa est voluntas. nec vt
 est absolutā voluntas. sed vt est voluntas sub
 ratione proprietatis relative notionalis com
 munis. sed adhuc non vt est essentia sub tali
 ratione penitus est vna quia tunc non habet
 rent rationem nexus vel comētozū pater 7 fi
 lius in spirato spiritūsancto imo vt ipa volun
 tas est vna cōnotans distinctionē pluriū pa
 tris scz 7 filij. vt sic dicantur pater 7 fili? spira
 re. s̄. s̄. vt sunt vnu in essentia sub rōne p̄p̄iata
 tis relative cōis. 7 vt ipi tāq̄ plures sūt circa
 illud vnu cōnotati. 7 sic spirāt vt sunt plures
 vniti in rōne vna spiratiua. hoc declarat. q̄a
 actus essentialis sūt p̄mi ordine quodā rōis 7
 fundamēta actū notionalū. s̄ d̄ia ē inter in
 tellectū secūdu ad dicēdu verbū. 7 volūtate se
 cūda ad spirādū. s̄. s̄. qz intellect? h̄z p̄fectā fecū
 ditatē vt existit i vna sola psona. volūtate autē
 nō nisi vt existit in geminis psonis. 7 hoc qz fe
 cūditas intellect? cōsistit in plenitudine sapi
 entie q̄ p̄t eē in vnico. secūditas autē volūtate
 tis cōsistit in plenitudine p̄fecti amoris. q̄ nō
 p̄t eē nisi i duob? ad min? 7 itō ad hoc qd cōis
 volūtate patris 7 filij sit fecūda ad spirādū. s̄. s̄.
 nō sufficit qd sit cōis ambobus. 7 amor essētia
 lis in ipa cōis quo ambo simul amant 7 volūt
 sed oportet qd sit concors voluntas et mutua
 duozum qua vnus summū amorē alteri impen
 dit. 7 ille viceversa eundem rependit qua cri
 stente secūda est vt ex ipsa necesse sit emana
 re amorē qui est spiritūsanct? Istā opi
 nio quam diffuse recitat doctor subtilis s̄m qd
 eam ponentes intelligunt ipsam. reputo p̄ eū
 dem sufficienter improbatam: q̄uis aliqua ac
 cepta in suis rationibus et maxime in prima
 principali cum suis probationibus et confir
 mationibus non sint vera. de quibus in prio
 ribus tactum est. Unde contra istam opi
 nionem arguo sic. quero de ista voluntate cō
 cordi. aut dicit precise aliquid essentialē abso
 lutum in diuinis. aut aliquā personam vel res
 lationem. vel illud constitutum ex essentia et
 relatione communi scilicet spiratione actiua
 de quo dicitur est in precedenti questione. Si
 p̄imum. ergo dicere qd voluntas est secūda
 non vt voluntas: sed vt voluntas concors et
 mutua est dicere oppositum in adiecto. euz nō
 bil sit absolutū in diuinis qn sit om̄imō ex natu
 ra rei volūtate s̄m rei veritate. 7 isti procedunt

Responde ad p̄mam

Circa opi.

Arguit cōtra opi
 nionē. p̄imo

Ad cōm

Instantia
 R̄sio

Ad tertiu

Questio. II

Circa q. sunt due
 difficultates

Prima

Secunda difficultas

Si detur scdm. hoc est contra mentes eorum, quia intendit illi assignare principium sufficientes elicitiuum. cuiusmodi non est persona. sicut principium eliciciens habet eos. Nec potest dari tertium. quia relatio illa non potest dici principium elicitiuum. et propter hoc dicitur quod voluntas non est voluntas sub ratione propter actum cordis relatione est secunda ad spirandum. sicut. Prefea aut illa concordia et mutuitas amoris dicitur aliquid quod essentiale principio elicitiuo. ita quod sit forma liter principium elicitiuum vel constituit principium elicitiuum. aut est aliquid sine quo non elicit talis actus. Primum non potest dari. quia tunc talis concordia et mutuitas vel esset formalis aliquid absolutum. et per hunc esset coram tribus personis: quod negatur vel esset aliquid relationalium vel relatio. quod tamen dari non potest. quia ipsi distinguunt inter voluntatem concordem et inter voluntatem et personam et illam relationem. et per hunc multo magis inter quacumque propter actum personalem. et per consequens distinguunt aliquo modo a quolibet istorum et per hunc nihil est. si autem est aliquid sine quo non. sic etiam est aliquid sine quo persone non creantur. quia secundum eos productio creaturarum presupponit productionem personarum. et per hunc presupponit illam mutuitatem.

Si dicatur quod non est simile. quia quibus productio creaturarum presupponit productionem personarum. posito impossibile quod esset unica persona diuina. et per hunc non esset ibi talis mutuitas vel concordia: ad hoc posset illa persona producere creaturam. si autem esset una persona diuina tamen ita quod non esset ibi talis amor mutui. non posset ibi esse productio. sicut. Hoc non sufficit. quia sicut posito impossibile quod esset una sola persona in diuinis ista posset creare. ita posito impossibile quod esset una persona productiua in diuinis adhuc illi posset spirare. Hoc patet. quia habet modum istorum loquendi. sicut. procedit per sufflationem vel expulsionem vel expressionem vel progressionem et sic replicatio multa talia vocabula metaphorica: sicut videmus quod aliquis vnus potest sufflare alio non currere: potest etiam expellere exprimere et excutere. Sicut potest ab vno solo progredi. Et eodem modo potest vnus solus spirare. sicut non est de se significatio spirare talis pluralitas connotata. Prefea voluntas creata sine omni tali mutuitate vel concordia potest non tamen producere amorem simplicem. sed etiam amorem incertium vel zelatiuum habet modum eorum loquendi. Et eodem modo habet isti concedere quod voluntas diuina informata amore simplici essentialem potest esse secunda ad producendum amorem incertium. et per hunc ad spirandum. sicut. Prefea extra illa quod inuenitur in predicta opinione quod est ibi amor essentialis quod non est amor perfectus et iocundus. sicut quod amor mutui est perfectus et iocundus omnia talia sunt simpliciter falsa. quia amore essentiali nihil potest esse perfectius nec iocundius sicut nihil potest esse iocundius ipsa diuina essentia. Ideo dico aliter ad istum

articulum quod nihil est in diuinis nisi essentia diuina et relatio et persona. et vnus constitutus ex diuina essentia et spiratione actiua. sicut dicitur est in prece dendi questione. et ideo quicquid est in deo: est formaliter et ex natura rei et omni modo aliquid istorum. Verumtamen aliquid nomen vel conceptus quod non est deus nec reus nec formaliter potest significare principaliter vnum istorum connotando reliquum. et propter hoc potest propter nos aliquid diuersimode significari. sicut prius dictum est. et ideo dico quod principium elicitiuum. sicut est precise voluntas diuina. quia est precise essentia diuina quod est omnino ex natura rei diuina voluntas. in tamen quod si voluntas diuina possit esse in vna sola persona productiua et non in duabus productiuis ipsa posset esse principium spirandi. sicut. Et ideo dico quod talis mutuitas vel concordia quod sit aliquid a parte rei distinctum quocumque modo a voluntate persona relatione et tali constituto nullo modo requiritur ad productionem. sicut. sicut nec est aliquid tale possibile deo. Verumtamen sicut concedendum est quod pater et filius mutuo et concorditer se diligunt. ita etiam concedendum est quod pater et filius. mutuo se diligunt. et tamen propter tale mutuitatem non est dicendum quod. sicut. potest spirare. et ita cum in. sicut. sit voluntas eadem que in patre. sit idem amor essentialis sit etiam voluntas conuersus et mutua cum patre. et pater et filius. mutuo et concorditer se diligunt. non est dicendum secundum intellectum predictorum quod voluntas ut conuersus et mutua est secunda ad spirandum. sicut. et non voluntas ut voluntas diuina. Verumtamen pro intentione ecclesiarum sanctorum et doctorum antiquorum voluntatum quod spiritus sanctus est nexus amoris patris et filii. et quod non est amor iocundus nisi sit mutui. et quod pater et filius mutuo se diligendo produunt spiritum sanctum. et huiusmodi est advertendum quod non est intentionis eorum: quod sit ibi aliqua mutuitas talis realis a parte rei distincta secundum rem vel secundum rationem a diuina voluntate et personis patris et filii ratione cuius spirant. spiritus sanctum. ita quod si per impossibile essent pater et filius habentes bonitatem et amorem communem et non mutuo se diligerent. quasi quodam amore superueniente impenso vel repensio. quod non possent spirare spiritum sanctum. sicut intelligunt quod ex hoc ipso quod pater diligit filium producit spiritum sanctum quod non est aliud quam quod pater virtute amoris quo diligit filium. qui tamen amor filii in nullo distinguunt ab amore communi et diuina essentia producit spiritum sanctum. Eodem modo est de filio: quod ipsum diligendo patrem producit spiritum sanctum: non est aliud quam ipsum virtute amoris quo diligit patrem producit spiritum sanctum. et ita non est ibi aliquis amor ymaginabilis preter diuinas essentias: que est tamen amor quod sapientia et bonitas. et sic de alijs. ita quod amor mutui est quoddam nomen vel conceptus: non importans

Seco

Solutio

Improbatur pro

Seco

Tertio

Ratio auctoris

precise amore cōem. nec precise aliquā personā vel relationē. nec importans aliqd a parte rei quocūq; mō distinctū a p̄dictis siue a parte rei siue s̄m rōnē. s̄ importat ip̄m amorē cōem et diuinas personas amore cōi mutuo se diligentes. 7 si nō mutuo se diligerēt nullo modo eēt amor iocūdus. Et isto mō intelligit Rich. qn̄ dicit Amor nō pōt eē iocūdus nisi cum fuerit mutuo. Et vt alias dicit. in amore mutuo multūq; seruente nihil p̄clari? q̄ ab eo qd̄ summe diligis 7 a quo summe diligeris aliū eq̄ diligis velis. nō q̄ sit aliq̄s amor mutuo iocūdus et seruēs. q̄ sit p̄ncipiū elicitiuū v̄l aliquo mō pr̄uius. s̄. f. quasi supueniat amor cōi 7 essentiali quasi ille amor cōis 7 essentialis nō sit seruēs 7 iocūdus. s̄ quasi tepid⁹ 7 remissus v̄l impfectus. s̄ q̄ amor essentialis quo mutuo se diligūt pater 7 filii. nisi eēt mutuo nō eēt iocūdus 7 pfectus. q̄ nisi eēt mutuo nō eēt essentialis nec iocūdus. 7 iō ē impossibile ponere aliquē amorē: quo pater diligit filiū v̄l e cōuerso. nisi amorē cōem trib⁹: quo amore om̄s tres p̄sone mutuo se diligūt. vel. s̄. f. quo pater 7 filii se diligūt. s̄ cur beat⁹ augustin⁹. vi. tri. Qualit̄ tñ hoc sit i intelligēdū postea patebit. Et si querat. quare tūc sp̄s̄sanc⁹ non pducit aliquā p̄sonā. et quo mutuo 7 filii? 7. s̄. f. se diligūt. sicut p̄ et filii? q̄ mutuo se diligūt pducūt. s̄. f. Ad hoc respōdeo q̄ cā ē mibi ignota. 7 ē mibi p̄babile: q̄ nulla ē cā nisi q̄ deus ē tres p̄sone et vna essentia. 7 iō q̄rere causā vbi nō ē cā ē frustra. 7 velle assignare rōnē vbi nulla ē: nisi q̄ natura rei talis ē: inuoluntate n̄ri. S̄z si q̄rat q̄rere q̄ ponis q̄ pater 7 filii? q̄ diligūt se mutuo pducūt. s̄. f. 7 nō ponis q̄ p̄ 7 filius 7. s̄. f. q̄ diligunt se mutuo pducūt aliā p̄sonā. Ad hoc respōdeo nō curādo mō de logica. An bec sit de virtute sermonis cōcedēda. pater 7 filii? q̄ diligūt se mutuo pducūt. s̄. f. q̄ forte de virtute sermonis nō ē cōcedēda. q̄ forte de virtute sermonis ad veritatē causalis cōpositae et propositionib⁹ categoricis pure affirmatiue requirit q̄ p̄dicatū scōde ppōis p̄dicet v̄l de p̄dicato p̄me ppōis: qd̄ nō ē verū in p̄posito. q̄ bec nō ē vera. quocūq; diligūt se mutuo. s̄. f. pducūt. Tamē reāl̄ loquēdo sub bono intellectu intelligēdo ppōem istā. p̄ 7 filii? q̄ diligūt se mutuo pducūt. s̄. f. dico q̄ istā p̄cedo sub bono intellectu. q̄ exp̄ssum ē a determinatiōe eclesie. 7 ex scriptura sacra. 7 ppōib⁹ p̄ se notis satis pōt haberi. Alia aut̄ satis ē in scriptura sacra negata. q̄ ex scriptura sacra habet manifeste q̄ nō sunt nisi tres p̄sone i diuinis. Et diuinent tñ ad hoc p̄nt ineniri. de q̄b⁹ ad p̄ns sup̄ledeo. Sic ḡ dico breuiter q̄rē ad istuz

articulū q̄ volūtas in diuinis ē cōcōrs 7 mutua. 7 ē ibi amor seruēs incētū iocūdus 7 mutuus. 7 sic de alijs. s̄ talia noīa nihil ymaginabile importat p̄ter amorē cōez q̄ nō p̄l? distiguitur ab essentia diuina: q̄ essentia diuina distiguitur ab essentia diuina 7 tres p̄sonas 7 relationes. 7 vnū cōstitutū ex diuina essentia 7 sp̄s̄ ratiōe actiua sicut isti ymagināt. s̄ talia vocabula aliqua importat amorē cōez cōnotādo aliq̄s p̄sonas vel aliq̄d p̄dicatōz. Circa secūdū articulū p̄ncipalē dico: q̄ de virtute sermonis vtraq; istarū ē simplicit̄ falsa. p̄ 7 filii? sp̄rāt. s̄. f. in q̄rē sūt vnū. p̄ 7 filii? sp̄rāt. s̄. f. in quā tū sunt distincti. et hoc s̄m q̄ hic in q̄rē tenet reduplicatiue. Ad cui⁹ intellectū cōsiderāda ē natura ppōnū reduplicatiuarū. Circa qd̄ sciendū q̄ in q̄libet reduplicatiua ē aliq̄d subiectū p̄ncipale 7 aliq̄d p̄dicatū p̄ncipale. 7 aliq̄d sup̄ qd̄ cadit reduplicatio. Verbi gr̄a. hō i quātū aīal ē sensibil. hō ē subiectū p̄ncipale 7 sensibilē p̄dicatū p̄ncipale. q̄ sūt subiectū 7 p̄dicatū in ppōe p̄iacēte. sicut in ista hō ē sensibilis. q̄ ē p̄iacēs dempta reduplicatiōe. sicut ista hō currit in qua nō est dicitio exclusiua est p̄iacēs isti? exclusiue. tñ hō currit. illud aut̄ super qd̄ cadit reduplicatio est aīal. Istō sup̄posito sciendū ē q̄ aliq̄n reduplicatiua est affirmatiua 7 aliq̄n ē negatiua. 7 iō p̄mo videndū est de ppōib⁹ in q̄b⁹ ē reduplicatio affirmata scōde de illis in q̄b⁹ ē negata. Circa p̄mū dico: q̄ reduplicatiōe existēte affirmata: aliq̄n p̄positio est pure affirmatiua: aliq̄n ē negatiua. Exēplū p̄mū. aīa in q̄rē actiua ē passiua. Exēplū scōdū. aīa in q̄rē actiua nō ē passiua. Si aut̄ reduplicatio sit affirmata 7 ppō pure affirmatiua tūc distinguēdū ē: q̄ aut̄ pōt fieri reduplicatio gr̄a cōcomitatīe aut gr̄a cāe. 7 siue sic siue sic. ē vnū generale ad oēs tales. q̄ ad veritatē cuiuslibet tal̄ requirūt tres ppōes vere q̄ p̄nt dici exponētes. salte cū alijs d̄ q̄b⁹ postea dicet. p̄mo requirit v̄ritas vni? ppōis i q̄ p̄dicatū p̄ncipale p̄dicet v̄l de illo sup̄ qd̄ cadit reduplicatio. Scōdo q̄ illud sup̄ qd̄ cadit reduplicatio verificet de subiecto p̄ncipali. tñ nō requirit q̄ verificet v̄l nisi p̄ma ppō reduplicatiua fuerit v̄lis. Tertio requirit: q̄ p̄dicatū p̄ncipale verificet de subiecto p̄ncipali verbi gr̄a. ad h̄ q̄ ista ppō sit n̄a. aīa in q̄rē actiua ē passiua. requirit v̄ritas istarū trū ppōnū. om̄e actiuum ē passiuū. aīa ē actiua. aīa ē passiua. et q̄a ista. om̄e actiuū ē passiuū ē simplicit̄ falsa. iō etiaz ista anima in quātū actiua est: passiua est simplicit̄ falsa. eodem modo ista est falsa. hō in quātū creatura ē nō ens. q̄ h̄ ē falsa. hō ē nō ens. 7 bec similit̄. om̄is creatura ē nō ens

Rich.
D
Queritur p̄mo
Respondetur
Queritur secundo
Respondetur.
R
R̄no anto. i ad q̄dem p̄ p̄mo articulo

Circa scōz articulum
Nota de ppōib⁹ reduplicatiuis
Sciendum

Similiter ista creatura inquantu cognoscitur a deo est diuina essentia realiter. est simpliciter falsa. qz ista est simpliciter falsa. creatura e diuina essentia: quous pma fm intetione aliquoru sacroy de qua alias dicef: sit vera. Istosupposito q si fiat reduplicatio gratia cocomitatie pter veritate triu ppositionu pdictaru requirit veritas vni? cōditionalis scz q ab illo sup qd cadit reduplicatio ad pdictaru pncipale sit bona pna. verbi gra. ista no e vera homo inquantu musicus e gramaticus. posito q ois musicus sit gramaticus. quatucuz tres pdictate ppoes sit ve: scz ho e musico. ho e gramaticus. 7 omis musicus e gramaticus. 7 hoc qa no sequit iste est musicus e gramaticus. si aut fiat reduplicatio gratia cae. tuc pter veritate omniu pdictaru requirit q illud sup qd cadit reduplicatio sit illud cui pus copetir pdictaru pncipale q subiecto pncipali. vl qz exprimat illud rone cui? pdictaru pncipale copetir alijs. Verbi gra. ista est simplr falsa fortes inquantu risibilis e susceptibilis discipline. si stat reduplicatio gratia ce. quous oes sunt vere fortes e risibilis. fortes e susceptibilis discipline. ome risibile e susceptiuu discipline. 7 si aliqd e risibile ipz e susceptiuu discipline. 7 hoc qz risibile no e illud cui pus copetir esse susceptiuu discipline qz forti. nec risibile expresse 7 disticte importat illud rone cui? in coi copetir ee susceptiuu discipline. cuiusmodi e aia intellectiua s ista est vera. fortes inquantu e natura intellectualis coposita e susceptiuu discipline. qz ee susceptiuu discipline prius copetir nature coposite qz forti. De ppone aut negatiua in q reduplicatio no negat sciendu e q ad hoc qz ista sit vera requirit q illud sup qd cadit reduplicatio affirmet de subiecto pncipali et q pdictaru pncipale vlr negetur ab illo sup qd cadit reduplicatio. 7 q pdictaru pncipale neget a subiecto pncipali. 7 id ista ppositio. aia inqru est actiua no est passiuua est simpliciter falsa. qz hec est falsa. nullu actiuu est passiuu. Si aut fiat reduplicatio gratia cocomitatie. tuc pter pdictas ppositioes requirit q ab illo super qd cadit reduplicatio ad pdictaru pncipale negatiue sit bona pna. Istos modo loquedo quo dicim? q ab inferiori ad superi? est bona pna: quous inter terminos pscise no sit pna. Si aut fiat reduplicatio gratia cause tunc pter tres pdictas ppones requirit q pdictaru pncipale pus neget. ab illo super qd cadit reduplicatio q a subiecto pncipali. vel ab illo pro quo supponit subiectu pncipale. Ex isto pz q oes tales sunt false. intellect? inqru voluntas no intelligit. voluntas inqru intellect? no

vult. agens inqru agēs no patit. patiens inqru quatu paties no agit. qz semp aliqua expones e falsa. similr tales obiectu inqru bz ee i intellectu no est in effectu. silt de? inqru gubernariu? no est creatiu. 7 sic de multis talib? quaru multe coiter cōceduntur: quous de virtute sermonis sint simpliciter false. Secdo videdu est de ppomb? in quib? reduplicatio e negatiua: qz tales sit ptradictioe ppomb? reduplicatiuaru. 7 no sit ppue ppones reduplicatiue. sicut cōtradictoria exclusiue no est exclusiua. nec cōtradictoria disticctiue e disticctiua s copulatiua. 7 pdictoria copulatiue e disticctiua. In pdictoria isti? aia inqru actiua e passiuua no est ista. omis aia inqru actiua no est passiuua. qz vtraqz istaru est falsa. s ista e sua pdictoria. nulla aia inqru actiua e passiuua. et eqpollet isti. omis aia no e passiuua inqru actiua. Et ista bz multas cas veritatis. qz pdictoria cuiuscunqz ppomb? exponētis reduplicatiua sufficit ad verificandu ista. nulla aia inqru actiua e passiuua. sufficit em vel q aliqd actiuu no sit passiuu. vel q nulla aia sit actiua. vel q nulla sit passiuua. vel q si fiat reduplicatio gra cocomitatie. sufficit q pna no sit bona. est actiuuz e passiuu. si gra cae: q passiuu non pus in fit actiuo qz aie. qz bec e regula generalis: q qua docucqz aliqua ppō habet multas exponētes vel multa reqsita ad veritate ipsius. oppositu pdictorie cuiuscuzqz illoz sufficit ad veritate pdictorie ipsius. 7 e ca veritat ipsi? Eode modo ad veritate isti? nulla aia inqru actiua no est passiuua sufficit: vel q aliqd actiuu no sit passiuum. vel q aliqua aia no sit passiuua. vel q nulla aia sit actiua. vel q ista pna no sit bona e actiuuz: q no est passiuu. si fiat reduplicatio gratia cocomitatie. vl si fiat reduplicatio gratia cause sufficit q passiuu no pus neget ab actiuo q ab alio p quo aia supponit. Ex istis respo deo ad ppositu. q ista ppositio pater 7 filius inqru sunt vnu spirant. s. f. de virtute sermois est simpliciter falsa. qz ex isto sequeret: q ome vnu spiraret. s. f. id est q omnia que essent vnu spiraret spiritus sanctu: quod est manifeste falsum. 7 ita tres persone que sunt vnu spirarent spiritus sanctu. Similiter ista de virtute sermonis est falsa. pater 7 filius inquantu sunt distincti spirant spiritus sanctu. qz sequeretur q oes distincti spirarent spiritus sanctu: quod est manifeste falsum. 7 ideo de virtute sermonis 7 p prie loquedo pater 7 fili? nec spirat spiritus sanctu inquantu sunt vnu nec inquantu sunt distincti. Verutu pro intetione sanctoru q videtur aliqui dicere q pz 7 fili? spirant. s. f. inqru sunt vnu no inqru sunt distincti. pot dici q non est

De ppobus in q bus reduplicatio est negata

Sciendū

Ad ppositum

Correlariū

intertio cor q talis ppō de virtute sermonis
firvera. sed q spirare pmo cōuenit alicui vni
non cōuenit pmo distinctis. spirare em pdica
tur p se pmo de vno cōstituto ex essentia diui
na 7 spiratiōe actiua. non aut competit pmo
distinctis 7 ideo dicūt q spirant in quantum
vnu non in quantum distincti. Hoc etiā dicunt
vt denotent vnitatē spirationis 7 nō plurali
tatē. vt scz quis pater 7 fili? sint plures psonē
tū spirāt vnica spiratiōe 7 nō plurib? Ad
argumenta principalia ptz q nec pducit in
quātū vnu nec in qtrū distincti sūt. Questio. iij.

R.
Ad principalia

Questio. III

B
Opinio prima

E
Cōtra opt. ar.

Tertio querobtrū
pater 7 fili? spirāt omnino vni formi
s. f. nō. qz qñcūq; sunt duo pnci
pia respectu eiusdē pducti quoz vnu ē prius
alio nō vni formiter pducit. qz prius p
ducit q posteri? s. pater ē prius filio. qz p
ducit. s. f. qz fili? qz nō omnino vni formiter. Ad
oppositū. illa q sunt precise vnu pncipiū pdu
cūt omnino vni formiter. s. pater et fili? sunt oino
vnu pncipiū spirans. s. f. qz 7 c. Ad istā. q. di
cūt q actus pōt cōsiderari tripliciter. vel in se
vel in quātū est termini. vel in quātū cōparat
ad supposita agentia. Primis duob? modis ē
vni formitas omnimoda vel poti? vnitatis. qz ve
rissime vn? actus 7 vn? termini? pducit. Ter
tio nō loquēdo. sicut ipa vis spiratiua cōicat
filio a patre. ita etiā q fili? spiret hoc habet a
patre. 7 ita pater spirat a se: filius autē non a
se. Verūm nō ē similis ordo inter patrē gene
rātē 7 spirantē. sicut ē inter patrē spirātē 7 fi
liū spirātē. Quā nō ē intelligendū q pat spiret
anq? fili? spiret. sicut pri? origine pat generat
q spirat ppter ordinē pncipioz i pducēdo
qz tūc fili? nō spiraret quēadmodū. s. f. nō pōt
generare filiū iā pintellectū generari. s. ē iste
ordo: q in patre ē pmo fecūditas vtraq; a se. se
cūdo in patre ē act? pme fecūditatis. 7 tūc in
filio ē scdo fecūditas. Tertio act? scdo fecūdi
tatis sū a pte 7 filio habētib? tūc illā fecūdi
tā. adhuc tūc cū aliquo ordine. qz ille act? ē prius
a se. filij autē nā a se s. a pte. sic nec i scdo signo ē
illa fecūditas filij a se s. pte a se. Nō ē q ordo
originis inter spirationē prius 7 filij quasi spi
ret pat in aliquo signo originis in quo nō spi
ret fili?. s. in eodē signo originis sū spirāt. ē tū
ibi ordo spiratiuz in spirādo qz p in illo signo
originis spirat a se. fili? nō a se. Cōtra istaz
opinionē sunt aliqua argumēta facta superi?
dis. s. x. quib? pbat q nō sunt talia signa 7 istā
tia originis. Argo tūc nūc in speciali pmo sic
ome suppositū qd nihil penit? habz ab alio bz
in pmo signo originis qd habet ponēdo q

essent talia signa. s. pater nihil penit? habet a
filio. nec ab aliquo alio. q in pmo signo origi
nis habz qd habere pōt. q in pmo signo ori
ginis spirat. s. per te fili? nō spirat in primo si
gno originis. q in aliquo signo spirat pater in
quo nō spirat fili? qd negas. Si dicat q p
nō spirat in pmo signo originis nec tūc bz spi
rare. nō tūc bz spirare ab alio. s. sufficit q habz
spirare cū alio qd nō ē in pmo signo originis.

Evasio

Reprensio

Cōtra. qd quid pater habz a se bz in pmo si
gno originis. s. pat habet spirare a se. qz 7 c. mē
nor ē manifesta. maiorē pbo. qz impossibile ē i
uenire puz 7 posteri? origine sine origine. sicut
impossibile ē inuenire puz 7 posteri? durati
one sine duratiōe. 7 puz 7 posteri? pfectiōe. s. n
pfectiōe. 7 sic oib? d alijs. qz si gūare ē i pmo sig
originis 7 nō spirare. 7 spirare ē in scdo sig ori
ginis. qz necesse ē ponere aliquā originē p quā
fiat spirare in patre. 7 p pns pater p originem
habet spirare. 7 p pns nō a se. Ex isto sequit q
nō ē bene dictū q in patre in pmo signo origi
nis est fecūditas vtraq;. in scdo actus pme se
cunditatis. qz nihil ē adhuc originatū. s. origi
natū in est potestiori signo. Ideo dico ad
qstionē q vni formiter pōt excludere oem ori
ginē in personis pducētib? inte se. vel omnē
ordinē psonarū pducētib? in pducēdo. Primo
mō dico q nō spirāt omnino vni formiter. qz in
psonas pducētes ē ordo q pater ē pōr filio sū
cur dictū ē alias. si aut excludat omnē ordinē
psonarū pducētib? in pducēdo. ita scz q i nul
lo signo vel istāti vel quocūq; ymaginabili di
stincto a psonis pducētib? spiret vna psona i
quo nō spiret alia. sicut aliq ymaginatur q in
aliquo signo originis spirat p i quo nō spirat
fili?. sic dico q spirāt omnino vni formiter. qz oī
nō hnt illud vnu videlicet cōstitutū ex diuina
essentia 7 spiratiōe actiua cui cōpetit pmo spi
rare. Et si dicat q quātūcūq; illud vnu sit i
patre 7 filio: nō tūc ē vni formiter in patre 7 fi
lio qz in patre ē a se. in filio nō a se s. a pte. qz nō
spirāt vni formiter. sicut nō hnt pncipiū vni for
miter. Respondeo q nō sequit nō hnt pnci
piū vni formiter. qz nō spirāt vni formiter. sicut
nō sequit. a. habet pncipiū pductiū alicui? ef
fectus puz q. b. q. a. puz pducit illū effectus q
b. qz cū antecedere ppter aliquod impedimē
tū stat q in aliquo instanti vel tēpore. b. pdu
cit effectū 7 non. a. sicut si sint due cause equo
ce respectu eiusdē effectus. quarū tū vna pdu
citur ab altera. 7 p pns vna est pōr altera. pos
sibile est q scdo cā ppter approximationē sui
ad passum pducatur effectū suū. 7 causa pōr nō
producat propter distantia indererminatam.
a passo: vel propter aliquod impedimentum.

D
Rūsoad. q. p. an
ctorem

Instatur

E
Respondetur

Eodem modo dico q̄ quātūcūq; vna causa sit ab alia ⁊ nō cōuerso. ⁊ sint p̄cise cause partiales respectu eiusdē effect⁹ si simul appropinquētur passo. nō p̄us p̄ducat cā priorē q̄ posteriorē. imo possibile est q̄ aliquā p̄ortatē hēat aliaz q̄ habet cā posteriorē ad cām priorē. pura si cā posterior sit p̄fectior: tā in essendo q̄ in agēdo. sicut possibile est q̄ effect⁹ sit p̄fectior sua causa. possibile ē q̄ posterior causa p̄us agat hoc ē p̄fectius. ⁊ ita ex ordine causarū inter se nō cōtingit inferre cōsimilē ordinē in causando. ita dico q̄ est in p̄posito q̄ quātūcūq; pater ⁊ filius habeant ordinē inter se. nō tñ habent ordinē in p̄ducendo quasi in aliquo signo vel in quocūq; alio ymaginabili nō eodē cū patre vel filio spiraret pater ⁊ non filius. Et si dicas q̄ pater p̄us origine spirat q̄ filius. quia pater h̄z spirare a se. filius nō a se. Respondeo. si p̄ spirare p̄us origine nihil aliud intelligat: nisi q̄ pater habet spirare a se ⁊ filius nō a se. sic cōcedo q̄ pater p̄us origine spirat q̄ filius. s̄ tñ nō p̄us origine generat q̄ spirat. q̄ pat̄ sicut habet generare a se. ita habet spirare a se. cū ista tñ p̄ortatē stat ordo p̄sonarū inter se p̄cise sine omni ordine in p̄ducendo. ⁊ isto mō intelligunt oēs sancti: videlicet beatus augustin⁹ qñ dicit: q̄ sp̄s sanct⁹ p̄ncipalr̄ p̄cedit a p̄re. Similiter hiero. q̄ sp̄s sanct⁹ p̄cedit a patre p̄ filiū. ⁊ idē dicit b̄il. silr̄ Rich. qñ dicit: q̄ sp̄s sanct⁹ p̄cedit a patre mediate ⁊ imediate. a filio autē imediate tñ. oēs em̄ intelligūt: q̄ pater a nullo habet q̄ spirat. ⁊ ita p̄ncipaliter et nō p̄ aliū. filius autē habet spirare ab alio ⁊ ita non p̄ncipalr̄. q̄ nō a se s̄ p̄ aliū q̄ p̄ patrē tanq̄ p̄ p̄ncipiū cōicans sibi spirare. ⁊ q̄ non p̄ducit aliq̄ spirantē. s̄. ideo p̄ducit tñ. s̄. imediate. Pater autē q̄ nō tñ p̄ se ⁊ pp̄rie p̄ducit. s̄. s̄ etiā p̄ducit p̄ducentē. s̄. nō tñ p̄ducit. s̄. imediate s̄ etiā mediate. Ad argumētū p̄ncipale p̄tz q̄ quātūcūq; duo quorū vnū ē p̄us alio p̄ducāt idē p̄ductū: nō oportet q̄ nō vni formiter p̄ducāt. nec opz q̄ p̄ncipiū p̄us p̄ducatur nisi s̄m q̄ excludit vniformiter ordinē p̄sonarū p̄ducentiū. ⁊ concessum est q̄ oēs spirāt vniformiter. **Distinct. xij. Questio vnica.**

Circa distinctiones tredecimā quero. **U**trū generatio filij sit spiratio. s̄. **C**luidetur q̄ sic q̄ omnia sunt vnū s̄m boetiū vbi nō obuiat relatōis oppositō. s̄ inter generationē ⁊ spirationē nulla est oppositio. s̄. **P**reterea omne p̄ductus q̄ de substantia viua p̄ducit vere generat. s̄

spiritus sanct⁹ vere p̄ducitur de substantia patris. s̄. vere generat. minor p̄tz. q̄ aut p̄ducit de aliquo aut de nibilo. nō de nibilo. q̄ tūc crearetur. ⁊ nō de aliquo nisi de substantia patris. s̄. **P**reterea si p̄ductio. s̄. nō esset generatio hoc nō esset nisi q̄ p̄ncipiū ipsi⁹ est voluntas. s̄ hoc nō obstat. q̄ etiā in nobis illud cui⁹ p̄ncipiū est voluntas vere generaret. q̄ actus ⁊ habit⁹ ipsius voluntatis ita vere generat sicut vere actus ⁊ habitus ipsi⁹ intellect⁹. s̄. similit̄ in diuinis illud cui⁹ voluntas est p̄ncipiū de generatio. **A**d oppositū. si spiratio esset generatio. s̄. vere eēt genit⁹ cui⁹ cōtrariū dicit in simbolo. q̄ sp̄s sanct⁹ a patre ⁊ filio nō fact⁹ nec creatus nec genitus: s̄ p̄cedēs. **I**n ista questione sūt multe difficultates. **P**rima an generatio actio et spiratio actio sint idē omnibus modis. **S**cōda an generatio ⁊ spiratio passio differunt realiter. **T**ertia supposito q̄ distinguatur realiter: p̄ quid distinguatur. **Q**uarta quare p̄ductio. s̄. q̄ dicitur spiratio non pot̄ vere dici generatio sicut p̄ductio filij vere est generatio. **D**e p̄ma difficultate parebit alias. **D**e secūda aliquid dicitur est p̄ius. **D**e tertia ⁊ quarta aliquid dicitur in ista questione: quis de tertia pateat et dicitur in p̄cedentibus difficultatibus. **E**t ideo omittis multis opinionibus circa illā tertiā difficultatē dico breuiter: q̄ iste p̄ductioes seip̄s formaliter distinguuntur nec aliquā distinctionē sine q̄ non possunt distingui presupponūt. q̄ si aliquā p̄supponerent maxime presupponerent distinctionē p̄ncipioz elicitiuoz. s̄ illā nō presupponūt nec etiā cohergūt: q̄ non est inconueniens idēz p̄ncipiū elicitiuū esse p̄ncipiū elicitiuū distinctionarū productionū. **C**irca quartum articulū dicitur q̄ generatio et spiratio differūt per hoc q̄ intellectus vel natura est p̄ncipiū p̄ductiuū actiue per impressionem ⁊ informationem. et ideo p̄ductio talis vere dicitur generatio. s̄ illud quod p̄ducitur mediante voluntate tanq̄ p̄ncipio elicitiuo. nō producit per modū impressionis vel informationis. sed quasi per quādam excussionē siue expulsionē aut progressum. aut magis proprie loquendo per quādam expressionē de eo de quo subiectiue p̄ducitur. ⁊ hoc ad modū quo spiratio corporalis qui est aer si in nobis nō attraheretur ad pulmonē per inspirationē. s̄ aliqua virtute existente in ipso pulmōe excuteret per expirationē de pulmōe. ⁊ p̄ hoc daret ei esse. ⁊ est quodāmodo s̄. p̄ter hoc q̄ sp̄s corporalis q̄ ē aer spirat tali spiratiōe sepat̄ a spiratē ⁊ ab eo d̄ quo spirat. **S**z ista opinio nō ē rōabilis imo videt̄ d̄ditionē includere. q̄ impossibile

Instat
Respondeatur

Ad principale

Distinctio XIII
Questio. I
Arguitur primo

Secundo

Tertio

In oppositū

Difficultates
Prima

Secōda
Tertia
Quarta

Circa tertiā d̄.

Circa quartā opinionē

Improbatur p̄lo

Distinctionis XIII

Questio I

est aliqd pducit de aliquo subiective nisi p impressione vel informatione. s. s. pducit de aliquo subiective s3 istu. g. 7c. maior e manifesta qz imprimere formā i materia nō ē aliud q fa cere formā eē i materia. s. ois forma pducta d aliquo subiecto v l materia: necessario fit i subiecto illo vel materia. g. necessario imprimif. 7 p pns est ibi pductio p modū impressionis.

Preterea ois forma educta de potētia ali cui? subiecti v l materie informat illā materiā qz sicut nūq̄ ē subiectū qn̄ de eo pducitur forma nisi informatur. ita nec forma nisi informat. g. cū in pductioe. s. s. sit eductio alicui? de materia vel quasi materia: erit ibi pductio p modū informationis. Preterea exemplū suū ē ad oppositū. qz si aer vere pducit a pulmōe si ue intra siue extra necessario erit pductio p informationē. qz cū nō sit vera creatio oportet q forma pducta vere informat materiā. igit̄ nō est ibi informatio. Si dicatur q quis sit ibi i formatio qua forma informat suā materiā: tñ nō est ibi informatio illi? de quo excutit. qz aer pductus nō informat pulmōnē de quo excutitur. Eōtra qn̄ dī q ibi nō est informatio illius de quo excutit. aut de ibi dicit circūstantiā cause materialis. aut cause efficientis. si cā material. sic nō excutit de pulmōe. qz pulmō nō est materia. si cāe efficientis sic sequerē q sol 7 v l omē agens pducens aliqd extra se 7 nō in se nō pduceret p modū informatiois. qz nihil ibi pductū informat ibi illud de quo ē effectiue. Et isto p3 q nūq̄ fit excussio alicui? de aliquo s m qd excussio distinguit a generatione. nisi qn̄ aliqd pēristēs pellit localiter ab illo cū quo pns existit. et iō excussio talis nō ē pductio s est motus localis. qz pulsio est spēs mot? localis. qz. pbs. viij. pbi. numerat pulsio nē inter alios mot? locales. Ideo quātū ad istū articulū distingo primo de generatione q pōt accipi stricte 7 large. Large accipiēdo gnatio ē pductio cuiuscūq; nō d̄ nibilo. 7 isto mō qn̄ pductio est nō de nibilo. si in tali pductione concurrat subiectū vel materia necessario ē ibi pductio p informationē 7 impressionē. qz necessario forma imprimif materie 7 i format eā. s. qz in diuinis nō est aliquod subiectū vel materia. iō nulla est ibi pductio p modū impressionis vel informatiois. Aliter accipitur generatio stricte p pductione viuētis a viuente: qua viuēs rōne sue pductiois pducitur vt totalit̄ simile et eiusdē rōnis cū pducēte. saltē quātū ad oia. excepta ipa sola pductōne. 7 istud pprie dī nasci. Et isto modo pōt aliquo mō quis imperfecte 7 obscure in enigma te videri distinctio inter generationē verbi q

pcessionē. s. s. 7 quare pcessio. s. s. nō dicat̄ gnatio quis s3 beatū augustini. iij. d̄ tri. plene distingueret inter illas pcessioēs nō ē nobis possibile p isto statu. Quia aut̄ mēs nostra facta est ad ymaginē dei. ideo ex illis q sunt in mente nostra possum? aliquo mō assurgere ad cōcipiendū illa q sunt in deo quis magis sit dissimilitudo. Et ideo videndū ē pmo de mente nostra. Scdo aliquo mō cōsimiliter ē ymaginādū de deo. Circa p̄mā sciendū ē q nō obstante idēritate intellect? 7 volūtatis. tñ act? intelligendi 7 volendi sunt distincti. 7 iō volō vt i intellectu 7 volūtate p vt connotat istos act? pp̄ quā cōnotationē aliqd pōt attribui intellectui 7 a volūtate negari. s m modū alibi exponēdū. Est ḡ sciēdū: q intellect? nī p̄mo intelligit intuitiue aliqd singulare realit̄ existens. quo intellectu pōt idē intellect? fingere aliqd cōsimile p̄us itellecto. s. illud sic fictū nō poterit habere eē subiectiuū. s. tñ esse obiectiuū. 7 iō nō pducit in esse subiectiuo s tñ in esse obiectiuo. 7 ideo illud sic fictū ē tñ tale quale fuit p̄us itellectū in esse obiectiuo. 7 nō in eē subiectiuo. 7 erit quasi ymago similitudo rei p̄us itellecte in eē obiectiuo. intm̄ q si intellectus haberet vim pductiuā reales sicut habet vim fictiuā. illud pductū vere eēt eiusdē rōis cū illo p̄intellecto: 7 ymago similitudo ei. sicut fili? alicui? patris dicit̄ ymago 7 similitudo ipsi?. et ita si intellect? intelligēdo seipm̄ haberet vim pductiuā talis similis sic haberet vim fictiuā talis similis. 7 vere posset pducere tale de seipso tāq̄ de aliquo essentiali illi simili. vere haberet ipm̄ generare stricte mē accepta generatione. Sed aliter est de volūtate. qz voluntas diligendo aliqd obiectū nō habet virtutē pductiuā alicuius similitudinis. nec etiā vim fictiuā alicuius similitudinis. 7 ideo volūtas nostra nūq̄ tale simile nec in esse obiectiuo nec in esse subiectiuo pōt pducere. s. voluntas nostra posita tali dilectione habet vim donatiuā qua pōt aliquid donare ipi obiecto 7 si nō sit aliquid pēristēs qd possit dare obiecto si pōt producit aliquid donabile ipsi obiecto. quod quidem donabile ratione qua est donabile a voluntate non plus ē simile obiecto q̄ dissimile. imo magis in nobis est dissimile q̄ simile. et ita volūtas nostra non habet ex se virtutem donatiuam similitudinis quin ita possit dare dissimile sicut simile. s. intellectus noster necessario habet vim fictiuā similitudinis 7 nullo modo dissimilis. et ita necessario ex hoc ipso q̄ aliquid fingitur ab itellectu ē simile. nō aut̄ necessario ex h̄ q̄ aliqd donatur a voluntate est simile. sed pōt esse dissimile.

De mente hūana

Duo disquirit

Circa p̄mā

Secundo

Tertio

Instantia

Reprobatur

Generatio capis dupliciter

Illud de eē ficto dicitur fm opinionē q̄ ponit fi
 cta. fm alias opinioēs effer. p̄portionabiliter di
 cendū de ip̄a itellectōe v̄l aliquo facto p̄ actū
 itellectū? Ex quo patet q̄ itellectū noster v̄l
 itellectū creatū p̄ habēs actū itelligēdi habz
 vim fictiā silis. 7 si haberet potestātē p̄ducē
 di realit̄ illud qd̄ fingit. illud p̄ductū vere eēt
 sile obiecto p̄itellecto. 7 nullo mō posset p̄du
 cere nisi simile p̄itellecto. volūtas aut̄ nostra
 nō habz vim donatiuā similis pl? q̄ dissimilis
 imo p̄amato ita posset donare simile sicut dis
 simile 7 eōuerso. 7 si posset virtute illi? amo
 ris amati nō tm̄ donare aliqd̄ donū p̄amato:
 s̄ etiā p̄ducere illud donū. ex hoc q̄ p̄ducere ē
 a volūtatē virtute amozis p̄sistētis. nō plus
 eēt sile obiecto amato q̄ dissimile. Ex istis
 possum? aliquo mō licet imp̄fecte ymaginari
 in diuinis quare spiratio. s. f. nō sit generatio.
 qz̄ quīs volūtas diuina 7 itellectū diuinū nul
 lo mō distinguat. nec iter se nec ab essentia di
 uina. tm̄ essentia diuina vere 7 realit̄ ē nō tm̄ i
 tellectio 7 volitio. s̄ itelligēs 7 volēs. 7 vere
 itelligit seip̄am 7 vult seip̄am. 7 itelligēdo
 seip̄am vere ē p̄ncipiū p̄ductiū filij tāq̄ ali
 cui? qd̄ ē simillimū ip̄i patri itellecto. nō tm̄ p̄
 itellecto sicut ē in nobis. 7 qz̄ sicut p̄ductū ē
 simillimū. opz̄ q̄ distinguat realit̄ ab illo qd̄ p̄
 ducit. 7 nō pōt̄ distinguī in aliquo absoluto. q̄a
 tūc nō eēt simillimū. iō oportet q̄ distinguat
 ip̄amet p̄ductiōe passiua. 7 ita p̄ductio illa ē
 p̄ductio viuētis de viuētē. qz̄ ex hoc ip̄o q̄ p̄
 ducit p̄mo 7 immediate virtute itellectōis ob
 iecti cognitū. 7 nō ē formalit̄ volitio nec intel
 lectio p̄ducit̄ v̄t sile obiecto cognitū. scz̄ ip̄i p̄
 ducētī. 7 ita vere ē generatio stricte accipien
 do generationē. Sz̄ alit̄ ē de sp̄s̄sancto. Naz
 ip̄e sp̄s̄sanct? p̄ducit̄ virtute volitionis q̄ quīs
 sit eadē formalit̄ cū diuina essentia 7 intel
 lectione. tm̄ vere pōt̄ eē p̄ncipiū donādī aliqd̄
 dilecto. 7 diuina volitio nō tm̄ pōt̄ eē p̄ncipi
 um donādī aliqd̄ dilecto. s̄ etiā pōt̄ eē p̄ncipi
 um p̄ducendī donū. qd̄ quidē donū ex hoc ip̄o
 so q̄ est donū nō ē sile. sicut declaratū ē: quīs
 ex hoc ip̄o q̄ p̄ducit̄ in eadez̄ essentia sit sile.
 iō stricte accipiēdo generationē. p̄ductio. s. f.
 q̄ ē donū patris 7 filij nō ē generatio. qz̄ nō ex
 hoc ip̄o q̄ ē donū. p̄ductū ē viues sile viuētī
 amato. Dec sunt dicta sine p̄iudicio sentētie
 melionis. qz̄ ad inuestigādū distinctionē inter
 generationē 7 spirationē. 7 quare spiratio nō
 sit generatio. scio me totalit̄ insufficientē. Verū
 tm̄ quomodo. s. f. sit donū 7 cui donec. dis. xviii
 dicit̄. Per predicta dico ad questionēs: q̄
 spiratio. s. f. nō ē generatio filij. qz̄ iste p̄ductio
 nes passiue distinguūt sicut ip̄a p̄ducta. s̄ sile

plone p̄ducte realiter distinguūt. q̄ 7 ip̄e p̄
 ductiones. Ad p̄mū principale dico q̄ ḡna
 tio 7 spiratio actiue sumpta nō distinguūt re
 aliter. s̄ accipiendo generationē 7 spirationē
 passiue. sicut realiter distinguūt. Et ad p̄ba
 tionē dico: q̄ nō tm̄ relatiōis oppō inter core
 latiua sufficit ad distinctionē realē in diuinis
 s̄ etiā incōpossibilitas i eadē persona sufficit
 ad distinctionē realē. 7 iō qz̄ generatio actioz
 spiratio actiue sumpta sunt in eadē p̄sona nō
 distinguūt realiter. s̄ ḡnatioz̄ spiratio passi
 ue sumpta nō cōpatiunt̄ se in eadē p̄sona. qz̄ iō
 possibile ē q̄ eadē p̄sona sit generās vel gene
 rata 7 spirata. iō generatio 7 spiratio passiue
 sumpta nō cōpatiunt̄ se i eadē p̄sona. 7 qz̄ tm̄
 possibile ē q̄ eadē p̄sona sit generās vel gene
 rata 7 spirata. iō generatio 7 spiratio passiue
 sumpta realiter distinguūt. Ad sc̄dm̄ p̄n
 cipale dico q̄ quīs spiritus sanct? vere p̄duca
 tur de subst̄tia patris. qz̄ tm̄ vere erit a patre
 vt donū vel datus. 7 iō vt sic nō dicit̄ vere ge
 nerari: s̄ p̄duci vel spirari. qz̄ nō est de ratione
 doni esse simile obiecto amato vel dilecto. et
 hoc ē qd̄ dicit̄ beatus augustin? q̄ erit a patre
 nō quomodo nat? s̄ quō dat? Et si dicat̄ q̄
 uis donū ex hoc q̄ donū nō ē simile. tm̄ hoc do
 nū qd̄ ē. s. f. vere ē simile obiecto dilecto. iō q̄
 uis non rōne qua donū possit dici generari. tm̄
 ratiōe qua hoc donū vere poterit dici genera
 ri. Respōdeo q̄ nō ē assignare rationē suffi
 cientē quare p̄ductio. s. f. nō dicat̄ generatio.
 7 hoc p̄ statu isto. tm̄ hoc ē credendū 7 aliqua
 lis rō dicta est p̄uis. 7 tenendū q̄ etiā rōne q̄
 hoc donū nō poterit vere sua p̄ductio dici ge
 neratio. 7 assurgendo a creaturis: nō debem?
 creaturā omnino excludere: quin aliquo mō p̄
 portionabiliter dicam? in deo sicut videm? in
 creaturis. Ad tertiuū dico: q̄ accipiēdo ḡna
 tionē p̄mo modo 7 large habitus et actus ip̄i
 sius voluntatis vere generantur sicut habit?
 7 actus ipsius itellectū? s̄ secūdo mō necissi
 nec illi generantur. qz̄ nō nascuntur. Unde si
 cut nō est dicendū q̄ ignis ab igne nascit̄. ita
 nec ē dicendū q̄ ignis generat̄ ab igne accipiē
 do ḡnationē sc̄do mō. Dis. xiiij. Questio. p̄ma

Circa distin
 ctionem decimāquartaz
 quero p̄mo. Utrū sp̄i
 ritus facti cōpetat duplex
 processio: scz̄ temporalis
 et eterna. An non. qz̄ ois
 processio. s. f. est. s. f. productio. s̄ spiritus facti
 non cōpetit duplex p̄ductio. quia tunc bis p̄
 duceretur: quod manifeste est falsū. ergo 7c.

Circa sc̄dm

Ad p̄mū princī
pale

Ad sc̄dm

Instantia

Rislo

Ad tertiuū

Distictio XIII

Questio. I

q̄ nō p̄mo

Rislo ad. q.

Secundo

Præterea aut pcessio tēporalis differt realit̄
 a pcessione eterna. aut nō. si sic 7 nō differt sic
 res absoluta. ḡ sicut relatio. 7 relatio realis nō
 pōt eē ipius spūsc̄ri ad creaturā. ergo erit ad
 patrē 7 filiū. 7 p̄ns esse duplex relatio realis
 spūsc̄ri ad patrē 7 filiū. qđ est manifeste flm.
 Si nō differt realit̄. ergo tm̄ differt fm̄ rōez. 7
 p̄ns spūsc̄ri nō pcederet pcessione tēporali
 sed tm̄ fm̄ intellectū. 7 p̄ns nō daret rea
 liter. qđ est falsuz. Præterea. sicut generatio
 ad filiū. ita pcessio ad spm̄sc̄m. sed filius nō pōt
 generari tēporalit̄ nisi naturaz creatā assumeret
 in vnitate p̄sone. ergo spūsc̄ri nō pōt p
 cedere tēporalit̄ nisi naturā creatā in vnitate
 p̄sone assumat. sed spūsc̄ri nō assumit talem
 naturā creatā. ergo rē. Ad opposituz est ma
 gister in littera. Difficultas istī? distincōis
 et duarū sequentiū videt̄ mihi magis logicalis
 esse ppter significata vocabulorū que sunt ad
 placitū. ḡ realis. qz de re nō sunt mltē opinio
 nes apud theologos. Ideo primo videndum
 est de re. Secdo de modo loquēdi. Quārū ad
 primū manifestū est qđ quelibet p̄sone est cau
 sa efficiēs 7 finalis cuiuslibet creature. Secdo
 manifestū est duas p̄sonas pcedere 7 duas p
 sonas pducere. sicut pater 7 filius pducūt spm̄
 sc̄m. 7 pater pducit filius. Tertio manifestuz
 est qđ quelibet p̄sone pōt esse causa alicui⁹ do
 ni spiritualis in creatura rationali. 7 pōt cau
 sare nō tm̄ dona gratis data. s etia⁹ donū gra
 tū faciēs. Quarto manifestū est filiū in carna
 ri. 7 nō aliā p̄sonā. Quinto manifestū est quāli
 bet posse esse paratā ad faciēdū quicquid ab eo
 petit rationabiliter creatura rationalis. Et
 istis dico ad q̄stionē. qđ pcedere fm̄ vsum san
 ctroz dicit̄ aliqd vel aliqua p̄dicorū. 7 quia in
 potestate vtentiū est vocabula significare hec
 vel illa sicut placet. iō dico qđ aliqñ pcessio ac
 cipit̄ pro pductōe passiue dicta vni⁹ p̄sone ab
 altera. aliqñ aut̄ importat talē pductionē cōno
 rādo vel cōsignificādo illā p̄sonā de nouo exis
 stentē in aliq̄ natura rōnali fm̄ modū aliquez
 determinatū. de quo post dicit̄. Et si vsus san
 ctroz esset. qđ pcedere importaret talē pductio
 nē vni⁹ p̄sone ab alia 7 nouaz suā existentia in
 quacūqz creatura. nō ppter nouitatē creature
 ita posset dici qđ spūsc̄ri pduceret tēporali
 ter quicquid creatura creat̄ sic modo dicit̄ qđ p
 cedit̄ tēporalit̄. qđ datur alicui creature rōnali
 ad ipam sanctificandā. qz tunc spm̄sc̄m pces
 dere nō esset aliud ḡ spm̄sc̄m pducī a patrē
 7 filiū. 7 de nouo vel ex tēpore esse in creatura
 de nouo creatā. Per hoc dico ad questionez.
 qđ de s̄tute sermōis nō debet pcedi qđ spūsc̄ri
 c̄i ē duplex p̄cessio. vel qđ spiritus sancti due

Tertio

Et circa questione
duo ostendit

Primum p̄supponit
quicquid concludit.

Pro ratione de
clarat qđ sit p̄
cedere

Ratio ad q̄stiones

sunt pcessiōes. qz nō debet pprie 7 strictē lo
 quēdo cōcedi qđ pcessio tēporalis. s. s. ē vna. qz
 si eēt vna. vl̄ eēt vni⁹ ens rōnis. vel vni⁹ ens re
 ale. vel aliqd cōpositū ex vtroqz. p̄mus nō pōt
 dari. qz si nullū eēt ens rōnis. 7. s. s. daret crea
 ture rōnali seipm̄ vere pcederet tēporalit̄. 7
 tm̄ sic nullū ens rōnis eēt illa pcessio. Similit̄
 ppter ens rōnis nō pōt dici. q. s. s. pcedit̄ rea
 liter. licet. s. s. dicit̄ realit̄ dari ex tpe. 7 p̄ns re
 aliter pcedere ex tpe. ḡ illa pcessio nō est ens
 rōnis. Nec scdm̄ pōt dari. qz nihil vni⁹ nisi for
 te cōplexū cōponit̄ ex ente reali 7 ex ente rōis
 tm̄ tenēdo modū loquēdi qđ ponit̄ qđ pro eodē
 supponit̄ respectiū cōcretū 7 abstractū debz
 dici qđ pcessio tēporalis ē vna. sicut pcedens
 tēporalit̄ ē vni⁹. s̄ tūc nō sunt due pcessiōes
 sicut nec duo pcedētes. verūtm̄ fm̄ intētionē
 sanctorū 7 loquētiū. vbi cūqz sunt aliqua plura
 denominātia: quoz vni⁹ pōt vere denomina
 re alio nō denomināte. cōcedit̄ pluralitas ne
 p̄dicari de abstractis illoz denominātiū. quā
 tūcūqz illa abstracta nō significēt aliqua pro
 pria significata. ita qđ de vno aliquid illoz ne
 p̄dicet̄. s̄ sunt fm̄ significatiōē aliquibus cō
 plexis eq̄pollentia. de qb⁹ dicit̄ est p̄ns. Sic
 pōt pcedi q. s. s. ē duplex pcessio scz eternalis
 7 tēporalis. qz tā eternaliter ḡ tēporalit̄ p
 cedit̄. 7 sic intelligit̄ sancti qñ loquunt̄ de ista
 materia. Et si q̄rat. an sunt due pcessiones
 reales. Pōt dici hz eūdē intellectū qđ sūt due
 pcessiones reales. qz de eterna nō est dubiuz.
 De tēporali pōt pcedi: qđ illa ē realis. sicut em̄
 dicit̄ qđ realiter pcedit̄ ex tēpore: ita pōt cōce
 di illa pcessio eē realis. qz nihil aliud itelligo
 qđ illa pcessio tēporalis sit realis: nisi q. s. s. ex
 tēpore realiter pcedit̄: sicut em̄ cōcedit̄ qđ de
 creat realiter. 7 ita qđ creatio dei ē realis eodē
 mō de⁹ realiter d̄natur. et qđ d̄niū est reale. ita
 pōt cōcedi in pposito. Si dicat̄. si illa pces
 sio sit realis. ḡ vel ē res absoluta vel relatio. 7
 q̄cquid dicat̄. p̄ qđ aliquid reale de nouo deo
 adueniret. Dico sicut p̄ns qđ illa pcessio nō
 est pprie res sicut nec creatio. s̄ dicitur realis
 fm̄ modū loquēdi. nō qz aliqua res sit illa pro
 cessio. s̄ qz realiter pcedit̄. 7 hoc non est aliud
 nisi. s. s. realiter eē a p̄sone ipm̄ pducēte. 7 re
 aliter de nouo fm̄ aliquē modū eē in creatura
 Ad p̄mū p̄ncipale dico qđ nō om̄is pcessio
 s. s. est pductio. s. s. Verūtm̄ istud nomen pces
 sio et. similiter conceptus sibi cōrespondens
 cōnotat vel significat pductionē. s. s. s̄ nō est
 ipsa. Ad scdm̄ dico qđ pōt cōcedi fm̄ inten
 tionē sanctorū: qđ p̄cessio tēporalis differt
 realiter ab eterna. nō quia sit alia res talis cō
 ueniēs deo. sed quia hoc nomen importat ali

Querit
Respondetur

Instantia

Ratio

Ad primū p̄ncipi
pale

Ad scdm̄

F

Ad tertium

quã verã rem differentẽ realit a deo: ipam scz creaturã absolutã. Ad tertiu dico. q nã simi liter se habet generatio ad filiũ. 7 processio ad spũscrm. qã pcessio cõnotat creaturã etiã nõ assumpã. nõ sic aut generatio. Questio. ij.

Questio II

Secundo quero.

De non primo

Utrũ spũscrtũ detur in ppria psona an tm fm dona sua. Nõ in psona nisi per dona sua. qz qn aliqd cõpetit alicui et nõ per alterũ. illud põt sibi ppetere etiã illo altero circũscripto. ergo si dari cõpeteret spũscrm p se 7 nõ tm p dona sua. dari possz cõpetere spũscro. etiã si nullũ donũ suũ donaretur. sed hoc est impossibile. qã impossibile est trãsi re de cõtradictorio in ptradictoriũ sine oi mutatiõ. ergo si spũscrtũ primo nõ datur 7 post ea datur. oportet hoc esse p aliquã mutatiõ. sed ista non põt esse in spũscro. qz oportet q sit in creatura. sed nõ põt esse in creatura nisi ali quod donũ recipiat de nouo. qz. Preterea. frustra sit p plura qd põt fieri p pauciora. sã ad vitã eternã sufficit q dona spũscrti dent. ergo supfluit q ipemet spũscrtũ detur. Ad oppositũ est magister in littera. Circa istã questio nez sic pcedã. Primo videndũ est. quomõ ista tria. pcessio. missio. datio. de quibz loquit magister in istis distinctionibz distingunt. Scdo ostendẽdũ est q spũscrtũ datur in ppria psona. Tertio q datur in suis donis. Quarto in quibus donis. Circa primũ dico. q intẽdo loqui de istis vocabulis picipalit. Et dico q sic distingunt. q pcessio de qua loqmur est in plũ q missio. et non in minus q datio nec in plus. Primũ prz. qz quecũqz psona mittit illa proce dit. sicut post patebit. aliqñ tm psona põt pcedere quis nõ mittat. quis posset mitti. sic pater q filius eternalit pcessit a patre. nõ tm etã naliter mittebat. Scdm patet. qz nõ oẽ q pcedit dat. prz de filio qz ab eterno pcedit. nõ tm ab eterno dabat. similiter dona spũscrti datur. nõ tm pcedit sicut modo loqmur de pcessione. Circa scdm dico. q spũscrtũ in ppria psona datur. qã illd qd sic datur q possit dari oi alio dono circũscripto datur in se. 7 nõ tm. qã aliqd aliud datur. sã spũscrtũ sic dat q possit dari oi alio dono circũscripto. igĩ in se 7 nõ tm in suo dono datur. Adaiõ: videt manifestã. qz tale posset dari sine noua donatiõ et mutatiõ reali actualit. sed minoiẽ pbo qz illud dicit dari alicui. qn põt illo vti ad agendũ sic placet. sicut dicit q aliqz dat seipm alicui in hoc solo q offert seipm sibi. vt faciat qd alius dixit sibi. sã spũscrtũ si nullũ donũ creatũ daret creature rationali posset esse parat/facere

Scdo

In oppositum Circa questiones quatuor sunt

Primum

Secundũ

quicquid creatura illa ronalis veller ronaliter. g sine omi dono creato põt se dare creatur re rationali. Tertiu pbatur. q. s. f. nõ datur nisi ad sanctificandũ creaturã ronalẽ. sã nõ sanctificat creaturã ronalẽ sine donis suis. g 7c. Circa quartũ dico q sancti nõ dicit. s. f. dari alicui nisi quẽ p specialẽ actionẽ inhabitat. sã nullũ sic inhabitat per specialẽ acceptiõnez q est. qua acceptat eũ dignũ vita eterna. nisi in quo est gratia gratũ faciẽs qẽ sola cbaritas. sicut dicit in tertio. iõ solũ dat in cbaritate tãq in dono creato. Uerũ si esz modõ loquẽdũ: ita posset dici q posset dari in sapiẽtia vel in fide sicut in cbaritate. Similiter nõ dicit dari. quis cõferat alicui potestãtẽ faciẽdi miracula sine cbaritate. quis hoc posset vocari dari. si sancti sic vterẽt. Ad pmũ argumẽtũ dico q. s. f. possz dari 7 si nullũ donũ creatũ daret. Ad pbatiõẽ dico q aliqñ põt eẽ transitus de cõtradictorio ad ptradictoriũ ppter solã mutatiõẽ tẽporis qn aut h sit possibile 7 qn non. magis apparebit in sequentiõibz aut foret transitus tẽporis. vel actualiter 7 de facto si tẽpus eẽt. vel si tẽpus nõ eẽt. nec motõ nec mutatio tũc foret talis transitus de cõtradictorio in cõtradictoriũ ppter transitũ tẽporis possibile. qz si tẽpus esset vnũ cõradictoriũ verificaret in vna parte tẽporis 7 aliõ in alia parte tẽporis. Ad scdm dico: q de multa agit p plura q posset facere p pauciora qz vult nec est alia causa querenda. 7 ex hoc ipso qvult cõueniẽt sit 7 nõ frustra. secus e in causis naturalibus 7 in causis volutariis creatis: q volũtate cause debet se conformare re cte rationi prime nec aliter faciũt aliquid iuste vel recte. Distincti. xv. Questio vnica.

D Tertiu

E Quarta

F Ad pmũ pinct pale Ad pbatiõẽ

S Ad scdm

Circa distin

ctionẽ decimã quita qro. Utrũ qlibet persona pos sit mittere 7 mitti. Nã sic. mittere e cõmune tribus fm magistrũ in littera. g 7 mitti. Nã patet. quia si mitti nõ esz cõmune tribus personis. hoc nõ esset nisi qz dicit relationẽ realẽ persone misse ad aliquã personam producentẽ sed hoc est falsum. quia tunc mittere diceret consimile respectum correlatiũ. et per consequens nõ esset cõmune. Ultima cõsequẽtia prz. quia mittere 7 mitti vnũ uersaliter dicunt relatiões oppositas. ergo si mittere non includit producere nec correlatiũm includet correlatiũ. Ad oppositum. Augustinus. iij. de trinit. c. xvij. pater cũ ex tẽpore a quoq percipitur. nõ dicitur missus. nõ

Distinctio XV Questio. I

Argumentũ pda.

In oppositum

B
Ratio cois

em habet de quo sit aut a quo pcedat. Ad ista qstiones coiter dicit q mitti importat respectu ronis ta ad missum q ad mittentē. cōnotando tñ respectu reale ipsius. Et penes illud scdm diuersificanē opi. aliq. Quidā em dicunt q mitti cōnotat respectu reale persone misse ad personā mittentē. 7 cōuerso mittere cōnotat respectu reale persone mittētis ad personā missā. 7 hī habent dicere cōsequēter q mittere p se cōpetit duab' personis. qz tñ due sūt persone habētes reales relatiōes p modū pducētis. 7 q mitti similiter p se cōuenit duab' personis. Qui autē dicit q mitti pnotat respectu reale nō quidē ad omnē mittentē s ad aliqū distincte. mittere autē nō cōnotat respectu reale mittētis psonē ad psonā missā. s cōnotat eundē respectu reale quē connotat mitti. dicit q mittere ē cōe. mitti autē tñ est ppiū duab' personis. Et qz difficultas est de significatis vocabulorū quib' est vtedū sicut auctores vtunt. 7 magister dicit. 7 videt eē itētio bri augustini q mittere ē cōe 7 mitti est ppiū duab' psonis. Ideo istā partē teneo nō tñ q importat aliquos respect' ronis. qā dico q nec p mittere nec p mitti quicūqz respectus ronis importat. qz psona realiter mittit 7 realiter mittit. sicut fili' realiter incarnat. 7 pater realiter misit filiū suū in carnē. s ppter nullū respectū rōis importatū p tale possz dici realiter tale vel tale. 7 iō nullū istoz importat quēcūqz respectū rōnis. qz sicut post patet. dei ad creaturā null' ē respect' rōnis. v' si eēt aliqz nō esset importat' p talia noia mittere creare dñari 7c. Ideo dico q mitti importat tā creaturā q personā pcedentē realit' ab alia psona. vt qd nois ipsi' mitti sit totū istud mitti est psonā aliqūā ab alia pductā p nouā suā existentiā in aliqua creatura rōnali fm de terminatū modū existēdi in ea manifestari p duci. Quid nois ipsi' mittere ē psonā aliqūā pductā p nouā existentiā in aliqua creatura rōnali fm determinatū modū existēdi manifestare p duci. 7 sicut alias dictū ē in istis nec in sibi' ponitur aliquid respectū ratiōis importas. Ad argumētū pncipale dico. q nō se qd mitti importat aliqūē respectū realem ad aliqūā psonā mittentē. ergo mittere importat respectū reale ad personā productā. quīs vocabula sic possent imponi q sic significarēt. 7 illo posito. neutriū esset cōe tribus personis. sed sic nō sunt nomina imposta. sed sunt imposta. vt mitti importet respectū productōis realem ad aliqūā personā mittentē. nō ad omnē. 7 mittere importet eundē respectū nō quidēz illius persone que mittit. sed illius que mittit

E
Ratio auctoris

D
Ad principale

ita tñ q manifestet illū respectum aliquo modo per creaturā faciendo aliquid circa creaturā. 7 aliquid operādo q aliqua persona manifestetur per talē operationē hoc est mitti. 7 sic tenet argumentuz magistrī q si aliqua psona mitteret 7 nō alia. q operaret aliquid qd alia nō operaret. Et isto patet quomodo eadē psona pōt mittere se. quia operādo aliquid circa creaturā pōt manifestare q ipamet procedit. 7 B est mitti. Distinctiois. xvi. qstio vnica

Circa decimas sextā quero. Utrū diuina psona visibiliter mittatur. **Q**uestio. I

Distictio XVI
Questio. I

nō. quia inuisibile nō pōt visibiliter mitti: sed psona diuina est simpliciter inuisibilis. g 7c. Ad oppositū. martbei. iij. dicit de spūscro q descendit in colūbe specie. Ad ista qstiones primo distinguo de missione visibili. qz vna est per reale assumptionē nature create visibilis in vnitatē diuine psonē. alia est sine tali assumptione. Primo modo fuit fili' missus in incarnatione. quādo naturā humanā in vnitatē psonē sibi vniuit. sed de illa missione patet in tertio libro. Secūdo mō fuit spūscrus missus in noua lege. 7 de ista missione est pscras qstio. Et de ista missione loquēdo. Primo vidēdū est quid sit missio visibilis. Scdo. qñ 7 quib' facta est missio. Circa primū dico. q missio visibilis est apparitio aliquarū rerū corporalium facta circa creaturā ratiōalē humanā. eidez creature rōnali missione inuisibile diuine psonē representas. Et sit apparitio rerū corporalium p 3. qz aliter nō posset esse visibilis. qz diuina psona in se non est visibilis q sit circa creaturā ratiōalē p 3. qz nō mittitur nisi creature rōnali. Et representet missione inuisibile p 3. qz creatura corporalis nunq̄ apparet nisi ad representādū aliqūē effectū speciale circa illud cui mittitur. sed nō nisi ad representādū effectū qui est gratia gratis faciēs. qui nō est sine missione inuisibili spūscri. g 7c. Est tñ aduertendū q nō semp significat missione inuisibilez: tūc sic primo fieri qñ ē missio visibilis. sed significat missionem visibile tūc esse v' prius fuisse 7 ad huc permanere. quia quando spūscranctus visibiliter xpo mittebatur 7 descendit super eum in colūbe specie: nō tūc primo accepit gratiaz nec tūc pmo in eū visibiliter mittebat. s. sed prius. quia nec etiā gratia fuit in eo augmentata. Similiter qñ visibiliter mittebatur apo stolis actū. ij. nō tūc primo fuit missus eis in visibiliter. quīs tūc fuerit i eis gratia augmentata. Aliqñ autē qñ aliquib' mittebat tunc p

B
Rūder distigūdo

Nota duo

E
Primū

D
Secundū

Q
ueritur.

R
espondetur.

A
d principale

D
istinctio XVII
duo principaliter
disquiri

Q
uestio I
principalis huius
distinctionis

A
rgu. principale

I
n oppositum

O
pinio prima

T
ertio conclusio
prima

no eis invisibiliter mittebatur. Circa scdm dico qd ista missio fuit facta i noua lege xpo et discipulis 7 credentibz. sicut prz in euangelio 7 actibz aplozu: quis fuerunt facte apparitiones aliquibz sanctis in veteri lege. no tm resp: sentabant ex se missionē invisibile. s: pncipaliter fiebat ppter alias rationes. Sed tūc est dubiū quales species ille fuerūt. scz vtruz fuerunt vere res sicut apparuerunt. Dicendū qd poterūt esse tales res quales apparuerunt 7 poterāt esse alique alie. etiā cōueniētes cū veris rebus in quibuscūqz accidentibus exterioribus. Unde qm spū sanctus visibiliter mittebat in specie colūbe. potuit fieri per verā colūbaz 7 per aliquā aliā rez de nouo formatā habētē exteriora accidentia similia accidentibz colūbe 7 sicut deo placuit ita factus est. Hoc tm dico qd vere res fuerūt. Ad argumentū dico. qm invisibile pōt visibiliter mitti apparendo nō in se. sed in aliquo instituto ad ipm significandū quia hoc est visibiliter mitti. 7 aliud aliqd rāz le visibile apparere. Distinctiois. xvij. qstio. i.

Circa distinctio nem decimaseptimā quero. Utrū pter spiritūs sanctū necesse sit ponere charitatē absolutā creatā aīam formaliter informantē. ad h q aīa deo sit chara 7 accepta. Ad nō. qz charitas nō ponit nisi vt aliquis ea sit deo charus. sed sine tali qualitate aliquis pōt esse deo charus. qz charū im portat respectū. qā si sit charus est alicui charus. sed talis qualitas nec est fundamentū nec est terminus illius respectus. ergo sine tali qz litate pōt quis esse deo charus. pna prz. qz oīs respectus pōt eē sine oī eo qd nec ē fundamentus nec terminus ipius. qz. Ad opposituz impossibile est aliquē esse charū deo sine charitate. sicut impossibile est aliquē eē albū sine albedine. s: charitas est qualitas absoluta. qā est virtus theologica. ergo qz. Ad istam questionem est vna opinio qd ad hoc qd aīa sit deo grata chara 7 accepta. necessario requiritur aliquid qua talis forma creatā 7 absoluta. ita qd de potētia dei absoluta sine tali forma non pōt esse deo chara. 7 ipa forma necessario est deo chara. Et similiter anima illa forma informata. ita qd stante illa forma non potest de potētia dei absoluta non esse deo chara. Ponuntur tres conclusiones. Prima est qd est aliqz forma creatā qd ex natura rei de necessitate cadit sub dei complacētia. 7 per cuius existentiā in anima ipa gratificatur 7 sit deo accepta. 7 dilecta ac chara. Qd quidem potest multipliciter declarari.

Nullus em actus imutabilis et eternus transit de nouo super obiectū aliquod. nisi qā ei obiectū eternū 7 imutabile formaliter preciparet de nouo ab obiecto illo materiali sup quod nouiter transit. sicut patet. qd visio eterna alicuius coloris si talis poneret posset trāsire de nouo nunc super lignū nūc super lapidē si color ille eternaliter visus preciparet. nunc a lapide nūc a ligno formalit er inherēter. Si aut aliter transiret visio immediate super lignū aut super lapidē. impossibile esset: qd actus ille esset eternus. Cuius ratio ē. actus nō pōt de non transeunte super lignū fieri transiens nisi aliqua mutatione facta in ipso actu. 7 tūc nō erit eternus. vel in ipso ligno 7 tunc aliqd formaliter sibi inheret qd nō inheret ante. Sz actus dilectionis 7 acceptionis diuine qm imutabilis est 7 eternus nūc acceptat vnuz nunc aliū. nunc nō diligit aīam nūc diligit eā dilectione charitativa de qua loquimur. qz necessario ab aīa participatur formaliter 7 inherēter aliquod obiectū immutabile 7 eternū diuine dilectionis. illud aut nō pōt esse diuina essentia. qz nulli formaliter inheret. qd est aliqua creatura: 7 nō substantia. certum est qd est forma accidentalis. Preterea sicut se habet eē charū deo ad volūtātē diuinā. sic 7 esse oditū a deo. s: nihil est oditū a deo quin diuina volūtas reperiat in eo aliqd odibile 7 detestabile ex natura rei qd dat formaliter esse oditū. peccatū em ex natura rei oditur a deo: iuxta illud propheticū. Uideo qm nō de volēs iniquitatē tu es qd oppositū nullus acceptatur p charitatē a deo. nisi quatenus est in eo aliquid qd ex natura rei reddit acceptabile. Et confirmat. qz forme opposite habēt formaliter effectus oppositos ex natura rei. sicut si albedo dat eē albū ex natura rei. nigredo ex natura rei dat esse nigrū. qz si iniquitas ex natura rei est odibilis deo 7 dat eē oditū. nō apparet cur nō sit possibilis aliqua forma sibi opposita qd det formaliter ex natura rei eē dilectū vl acceptū. Preterea deus rationabilissim' dilectio est. qz nō amat absqz rationabili inductiuo. sed dilectio 7 amor fm rectam rationem meretur redamātem. s: illud puerbionē. viij. ego diligētes me diligo. qd ex natura rei deus diligit omnē diligentem se 7 habentem ad eum charitatē. iuxta illud iohānis. xiiij. qui diligit me diligit a patre meo. 7 ego diligā eū. Preterea quicumqz ex natura rei diligit iusticiā charitatē 7 ceteras virtutes. ex natura rei diligit participātem illas virtutes. impossibile em est qd actus feratur super aliquā formā quin feratur super participatē illā formā salte materialiter 7 p

Primario

Secundo

Confirmatio

Tertio

Quarto

accidens. sed deus imutabiliter et de necessitate nature diligit charitate et iusticia et oem virtute. Immutabiliter em diligit se. et per omnia imutabiliter vult sui dilectione. et insuper iustus est immutabiliter et perfectus. nullus autem iustus est qui iusticia non diligit secundum Augustinum. Unde philosophus dicit primo ethice. quod non est bonus qui non gaudet de bonis. sed deus ea necessitate quod diligit suam iusticia et concipit in sui amore concipit etiam in omni anima participante iusticia ipsius habitualem amore. et per omnia habitus amor dei dat ex natura rei esse acceptum dei. Preterea deo acceptum est quicquid secundum veritatem delectabile est et acceptabile et placitum. Dicit enim philosophus. in ethice. quod virtuosus tanquam bene dispositus est. ita et mensura eorum que delectabilia et placencia sunt secundum veritatem. secundum virtutes secundum seipsas pulchre sunt et bone et delectabiles secundum veritatem. et maxime amor dei. unde videtur quod deus ex natura rei concipit in virtutibus. sed quod maxime et ultimate in sui habitibus amore. Secunda conclusio est ista quod illa forma qua ex natura rei redditur anima deo grata: non profluit ex divina acceptioe in animas. Probatur. quod illud quo divina acceptio et delectatio applicatur ad animam. et cuius participatio est ratio formalis. ut acceptus: non potest provenire ex dei dilectione super animam transiente. quod tunc anima plus esset dilecta saltem ordine rationis: quam talis forma esset in ea. si illa forma esset homini secundum rationem. Preterea impossibile est actum eternum et immutabilem de novo transire super animam. nisi propter participationem novam anime obiecti immutabilis et eterni. si anima est dilecta habet formam. et per omnia sunt ibi tales due forme gratificantes. Preterea sicut se habet generalis dilectio ad illud super quod transit. sic se habet charitativa dilectio ad animam acceptam et gratam. sed ex generali dei dilectione qua concipit in omni creatura non profluit creatura. alias cum imutabiliter diligit oem creaturam imutabiliter profluent omnes in esse. sed nec charitas profluit in natura grata ex dei dilectione charitativa: sed magis est ratio quod dei charitativa dilectio applicetur ad ea. sicut realitas creaturarum est ratio diligendi que sunt: nec ex hoc quod diligunt realitates earum in esse profluunt. Tertia propositio est ista. quod forma que anima fit accepta est quedam dei habitualis dilectio que ab ipso infunditur. nec ex puris naturalibus generatur. De ista propositioe parebit in sequentibus. Ista opinio non videtur mihi nova. ideo arguo contra eam et ostendo quod de potentia dei absoluta sine omni forma formaliter inherente potest deus animam acceptare. Primo sic. quicquid potest deus preparare ad vitam eternam. et postea

Quinta.

Secunda conclusio

Prima ratio

Secunda

Tertia

Tertia conclusio

Primum dictum autem

Probatur primo.

vitam eternam sibi conferre sine tali habitu preterea potest deus tale habere charum acceptum sine tali habitu. hoc patet. quod quicquid est preparatum ad vitam eternam. ita quod ipso perseverante in eadem dispositione dabit sibi vitam eternam. talis est deo acceptus et charus. sed deus de potentia sua absoluta potest conferre alicui vitam eternam. scilicet visionem et fruitionem beatificam quicquid nunquam habuerit tale habitum. et per omnia erat in tali statu quod non habebat aliquid repugnans vite eterne. etiam posset deus non habuit tale habitum. potest deus pro tunc ipsum preparare ad vitam eternam. sed pro tunc potuit esse charus et acceptus deo. Si dicatur. quod deus non potest dare alicui vitam eternam sine tali habitu Contra. visio beatifica a tali habitu non dependet. hoc etiam ostendit in sequentibus quod ad actum beatificum non requiritur de potentia dei absoluta aliquis habitus talis. Si dicatur. quod quis alius quis sit in tali statu sine illa forma. quod deus poterit sibi dare vitam eternam ipso semper ante beatitudinem remanere in eodem statu. quod tamen tunc caret illa forma. non est charus deo. Contra. ille est charus deo qui est acceptus deo tanquam dignus vita eterna. sed talis est homo. secundum rationem. Si dicatur quod talis non est dignus vita eterna. hoc non valet. quod quero quid requiritur ad hoc quod aliquis sit dignus vita eterna. Aut requiritur et sufficit quod deus secundum statum presentem disponat eum ad vitam eternam. et isto modo talis est dignus vita eterna. Aut sic. quod sine iusticia non potest non conferri vita eterna. et isto modo nullus habet quacumque formam est dignus vita eterna. quia sicut deus potest ad tempus non conferre alicui vitam eternam quicquid habeat tale formam. sic de potentia sua absoluta posset pro se sibi non conferre. Secundo arguo sic. iuxta argumenta sua. sicut esse deest status vel esse oditum se habet ad voluntatem divinam. ita esse acceptum deo et charum se habet ad divinam voluntatem sed aliquis potest esse oditus deo et deest status sine omni forma deestabili formaliter inherente. sed similiter potest aliquis esse charus. et acceptus sine omni forma formaliter inherente. Ad idem patet per istos. Ad idem probo. quod quoniam aliquis peccat mortaliter cessante actu peccati possibile est nullam formam remanere que non profuit ante peccatum. ergo tunc non est talis oditus a deo propter aliquam formam formaliter inherente. Si dicatur quod relinquatur habitus malus. propter quod est deestabilis deo post actum peccati. Contra. talis habitus potest corrumpi sine charitate adveniēte. sed semper ante charitatem est oditus a deo. sed sine tali forma potest esse oditus a deo. Assumptum patet. quod tali peccato non tamen opponitur actus procedens ex charitate. sed etiam ex iusticia que potest haberi ex puris naturalibus quale habuerunt philosophi. et alii pagani

Obijetur primo

Respondetur

Obijetur secundo

Respondetur.

Obijetur tertio

Secundo

Obijetur

Respondetur

ergo talis iusticia ex puris naturalib' genera bit habitu contrarius illi habitui derelicto et peccato. et per pns per aduentu illius habit' contumpitur pno. et tñ talis carens tunc omi tali forma erit oditus a deo. Preterea. de' posset talé habitú corúperere sine infusíoe cha ritatis. et tñ esset oditus sine omni tali forma.

Tertio

Quarto

Preterea. nat' in peccato originali nō habet aliquā formā necessario detestabilē a deo et tñ est detestabilis a deo. g' aliqs sine tali for ma pōt eē deo detestabilis. Ad hoc. p. q. q. ro vnde causat ista forma necessario deo dete stabilis. Nō a deo sicut a causa totali. manife stus est. nec ab isto parvulo: qz nulla forma ne cessario detestabilis cābit ab aliquo nisi me diante actu voluntario. Nec ab aliquo alio. qz nulla forma necessario detestabilis causatur a causa mere naturali s' nulla creatura causat aliqd in parvulo nisi naturaliter. g' rē.

Quinto

Pre terea. habitus derelictus et quocūq; peccato mortali: stat cū charitate infusa. p. q. de aliquo habituato in malo. et nouiter cōuerso et bap tizato. talis habz charitatē manifestū est. et ma nifestū ē: q' habet habitū derelictū et frequē tia malorū actū. qz magis ē inclinat' ad tales q' si nūq; tales habuisset. g' si talis esset neces sario detestabilis deo: et charitas ē necessario accepta a deo per te. g' talis esset simul odit' et charus deo.

Sexto

Preterea nō tñ est aliqs ac ceptus alteri ppter actū amicitie formaliter inherēte. s' etiā ppter actū transeuntē etiaz si nihil remaneret post actū. Unde i nobis di ligens aliquē et bene faciens sibi nō tñ mere tur redamationē durante illo actu. s' etiā trās eunte et nullo remanēte. et hoc sine aduētu cu iuscūq; cōtrarij. Unde nō tñ tenet amicus di ligere amicū suū dū amicus diligit et bene fa cit actualiter. qz talis fozet tñ amicus mense s' etiā post talē actualē amorē. etiā si null' ha bitus remaneret ad huc debz recordari bene ficioz pteritoz. s' diligere deū sup oīa ē actus accept' deo et magis habet rōnē acceptabil' ex natura sua q' habit'. tñ qz est magis merito rius. tñ qz est magis in potestate volūtatis. et p pns cū sit bon' est magis laudabilis. g' post actū etiā si null' habitus remaneret posset ta lis acceptari a deo et ppter actū bonū pteritū posset remunerari a deo vita eterna.

Confirmatur

Cōfir mo hāc rōnez. qz vnusq; meret magis reda mationē gratuitā et acceptationē p illud qd ē in potestate sua q' p illud qd nō ē in potestate sua. s' act' ex puris naturalib' elicir' ē magis in potestate volūtatis q' quicūq; habit'. g' magi meret dilectionē dei gratuitā et remuneratio nē. s' per hoc q' cessat nō pdit. g' ad huc sine for

ma formalit' inherēte pōt ille qui habuit tales actū esse dignus remuneratōe eterna. et p pns esse accept' deo. Secūdo ostēdo. q' quicūq; for ma mere supnaturali formalit' inherēte posita in aīa. ad huc est in potētia dei absoluta ac ceptare illā aīaz vel nō acceptare. et loquor de acceptatiōe qua aliqs acceptat et pparat ad vitā eternā. Hoc pbo sic. nullus inimicus et oditus ab aliquo necessario fit amicus et ac ceptus illi quocūq; posito in illo qd nō est i prā te ipius. sed aliqs existēs in pctō mortali etiā cessante actu est inimicus et odit' a deo. g' q' tñ cūq; aliqd qd nō est in prāte ipius fiat in eo. nō est ppter hoc necessario accept' deo. Pre terea. quīs s' in aliquos redēptio generis hūa ni potuisset fuisse facta p puraz creaturā. tñ p rōm facta est s' in omnes. s' deus de potētia sua absoluta potuit fuisse nunq; incarnatus. etiā quocūq; absoluto existēte in sanctis patribus ergo q' tñ cūq; de' dedisset antiqs patrib' illā formā supnaturalē. ad huc fuit in potestate dei incarnare filiū suū. et per pns redimere ge nus humanū. et per pns conferre eis vitā eter nā. Preterea. si talis forma que est qualitas inherēs necessario sit accepta deo. aut hoc est ppter bonitatē suā naturalē. aut ppter boni tatē moralē. si ppter bonitatē et pfectionē na turalē. g' creatura rōnalis que ex se sine omi ta li forma creata est melior et pfectio: pfectione naturali multo magis erit accepta deo. qd tu negas. Si ppter pfectionē moralē. Contra. nunq; est pfectio moralis nisi quia est in prāte alicui'. g' si forma habet bonitatē moralē. opz q' hoc sit: qz bec est in potestate alicui'. aut er go: qz est in potestate dei. aut qā in prāte crea ture rationalis. Nō ppter primū. qz ita est in potestate dei. natura humana vel angelica si cur illa forma. Nec ppter scdm. qā illa forma cū sit a solo deo. nō est in prāte cuiuscūq; crea ture. Si dicat. q' est in prāte creature dispo sitive. qz creatura pōt se disponere ad illā for mā. Cōtra illa forma pōt dari alicui sine omi volūtaria dispositione ipius. patet in puulis. ergo tūc nullaz bonitatē moralē habet ppter talē dispositionē. et p pns tunc nō est accepta deo nisi ppter bonitatē naturalē. vel qz est in prāte dei. vel qz deus cōtingēter acceptat sic placet sibi. et ita si placeret sibi. possz ipam na turā angelicā vel humanā acceptare. Pre terea. actus diligēdi deuz sup oīa cū circūstātijs q' vellet quicūq; placeret deo. etiā subire mor tē et omne periculū et dānū magis ex natura sua habet q' faciat aliquē libere et spōte elicentē talē actū esse acceptū deo: q' quicūq; forma q' nō est in prāte habentis. sed tñ recipit eā. sed

Secūdo dicitur aut'

Probatur pmo.

Secundo

Tertio

Obicitur.

Reicitur

Quarto

stante tali actu in voluntate pot de? non accipere illu actu dignu vita etna. qd posita qcuq; forma mere supnaturali q no e in potestate habetis: pot no acceptare habent. maior videt manifesta. tu qz talis act? magis bz rone laudabilis. tu qz magis bz rone virtutis q est act?. tu qz magis repugnat peccato cu sibi di recte cotranet. minor videt manifesta. qz alie sequeret q aliqs ex puris naturalib? possz mere ri vita eterna. qz tale actu pot qs habere ex puris naturalib? Un etia tale actu pot qs habere respectu creature. sicut aliqd ad placenduz alteri etia seipm interficeret: si alius vellet. Ideo dico aliter ad. q. 7 pmo ostedo: q aliqs pot ee deo accept? 7 charus sine omni forma supnaturali inherere. Secdo q quacuq; forma posita supnaturali in aia pot ipa ee no accepta deo. Tertiu pmo expono qd intelligo p ee acceptu 7 charu deo. 7 dico q ille e accept? 7 charus deo quo existere in tali statu nisi p peccatu delinqt: de? disponit ipm ad vita eterna. sicut e de puulo baptizato. qz tuc e i tali statu aie q nisi postea peccat mortalr: de? dabit sibi vita eterna. no sic e de eo an baptis ma. qz siue peccet postea siue no nisi baptizet aliquo baptismo no habebit vitam eternam.

Isto supposito pbo pma conclusionē. qz qcuq; pot habere actu meritorium sine tali forma supnaturali inherere. pot ee accept? deo sine tali forma supnaturali inherere. s aliqs de potetia dei absoluta pot habere actu meritorium sine tali forma. qz rē. maior e manifesta. minor pbo. qz quicuq; sunt plures act? in potestate alicui? quoz neuter ex natura sua est dignus vita eterna. sicut qz e simplr bon? 7 nulla habes circumstantia mala. q rone pot vn? illorū ee meritorū vite eterne. 7 reliqu? de potetia dei absoluta. s act? cu tali forma supnaturali. 7 act? diligēdi deū sup oia sic se habet: q neuter e ex natura sua meritorū vite eterne. s qz de? cōtingēter acceptat. q qua rōe pot vn? illorū ee meritorū vite eterne. 7 alter de potetia dei absoluta: pot ee meritorū vite eterne.

Preterea quicuq; sunt aliq act? eiusdē rōis quoz null? bz aliqua circumstantia mala. si de? pot acceptare vnū illorū tāq meritorium vite eter. 7 reliquū. s act? elicit? post charitatē ifusam 7 an sūt eiusdē rōis. 7 illū elicitū post charitatē infusam pot deus acceptare tāq meritorū vite eter. qz de potentia dei absoluta pot aliū sic acceptare. Secūda cōclusionē pbo. qz quicuq; aliqua qualitas absoluta stat p tēpus in aliquo subiecto cū carētia alteri? rei absolute. pot p diuinā potetia absolutā stare in ppetuū cū carētia eiusdē. s p tēpus stat ipa

Ratio auctoris duas ostēdit cōclusiones

Quid e ee charu deo

Primā cōclusio nē pbat primo

Secdo

Secūda cōclusio nē pbat primo

forma cū carētia actus beatifici. q de potetia dei absoluta pr de? in ppetuū pseruare istā formā sine actu beatifico. Sz qd pot de? facere pot disponere 7 ordinare. q pot de? ordinare q ille habet talē formā. 7 tñ q nunq habet vita eterna. 7 p qns talis no esset charus 7 acceptus deo acceptioe tali de qua loqmur: qua aliquis acceptat tanq habiturus vitā eternā nisi ipemet ipediat. Pretrea. quacuq; forma posita in aia. pot de? velle aiaz ānibilare āteq det sibi vitā eternā. 7 velle nunq eā recreare. ergo pot talē aiam no acceptare. Assumptuz ptz. qz qd deus cōtingēter creat. pot cōtingēter ānibilare illud quacuq; placet sibi: sed istā aiam ptingent? creatur. ergo ipam potest ānibilare. Pretrea. creatā istā gratia in aia aut pot de? eā ānibilare. aut nō. si sic. pot velle istā aiam nunq habere gloriā. q stante illa forma in aia pot deus illā aiam no acceptare qz ista stant simul q talis forma sit in aia. 7 tñ q deus vult istā formā ānibilare si de? no pot talē formā creatā ānibilare. ergo eā necrio cōseruat. 7 per qns aliqd necrio ageret extra se.

Pretrea. sicut pena eterna ad peccatū. ita vita eterna ad charitatē. sed posito quocuq; peccato pot deus remittere penā eternā. q posita quacuq; charitate que sit vna res absoluta pr de? de potetia sua absoluta velle sibi nūq dare vitā eternā. et p qns no erit talis acceptus deo. Ideo dico q ad hoc q aia sit grata 7 accepta deo de potentia dei absoluta: nulla forma supnaturalis requirit in aia: 7 quacuq; posita in aia pot deus de potetia sua absoluta illā no acceptare. vt sic semp cōtingēter 7 libere 7 misericorditer 7 ex grā sua beatificat quēcūq;. vt ex puris naturalib? nemo possit mereri vitā eternā. nec etia ex quibuscūq; donis collatis a deo. nisi qz deus cōtingēter 7 libere et misericorditer ordinauit. q habes talia dona possit mereri vitā eternā. vt deus p nullā rem possit necessitari ad pferendū cuiusq; vitā etnā. 7 sic ista ppria opinio maxie recedit ab errore pelagij. Ipe em pelagius posuit q si aliq qs habet actuz bonū ex genere: de? necessitat ad pferendū sibi vitā eternā. 7 no mere ex grā sua. ita q necessario foret iniustus si sibi no tribueret vitā eternā. Opinio autē pdicta quis no ponat actū elicituz ex puris naturalib? sic necessitare deū. ponit tñ aliquā supnaturalē formā creatā a deo necessitare deū. qz habz ponere q includit cōtradictionē. q talis forma sit in aia. 7 q deus nūq dabit sibi vitā eternā

Ego autē pono q nulla forma nec naturalis nec supnaturalis pot deū sic necessitare: quin no includat cōtradictionē q talis forma que

Secdo

Tertio

Quarto

Error pelagian?

Ratio auctoris

etiamque precia beatitudini sit in anima: et tunc quod deus nunquam velit sibi conferre vitam eternam. imo ex mera gratia sua liberaliter dabit cuiusque dabit. quoniam quis de potentia ordinata aliter non posset facere propter leges voluntarie et contingenter a deo ordinatas. et sic loquitur scripti in ista materia. et ita ista opinio maxime recedit ab errore perlagij qui ponit deum sic non posse necessitari. et non magis gratuita et liberalem dei acceptationem esse necessariam cuiusque. Ad rationes alterius opinionis. Ad primam. quoniam dicitur nullus actus eternus et immutabilis etc. Dico quod aliqui actus transire super aliquid obiectum potest esse multipliciter. scilicet contingenter vel necessario. Et intelligo sic. scilicet quod non possit esse actus nisi transire super aliquid obiectum et tunc necessario transire. Vel quod totus ille actus quantum ad totam suam substantiam possit esse. et tunc quod non transire super aliquid obiectum distinctum. et tunc dicitur contingenter transire super quodcumque obiectum distinctum. Primo modo potest propositio habere veritatem. sicut patet de visione intuitiva corporali quod impossibile est quod tota substantia visionis sit nisi transire super obiectum distinctum. Secundo modo non habet veritatem. quod quoniam potest substantia actus quantum ad omne intrinsecum permanere. et tunc quod super nihil transire. tunc potest de nouo transire super aliquid obiectum quod tunc illud obiectum nihil de nouo recipiat. sic est in proposito. quod dilectio et acceptio diuina quantum ad totum illud quod est a parte dei potest esse. et si super nihil transire. quod transire ibi non est exire a deo et intrare ad creaturam. et transire de vno ad aliud. sed transire est deum acceptare et diligere. hoc est. preparare ad vitam eternam. scilicet vellet sibi aliquid conferre vitam eternam. et certe omnis actus et quicquid est a parte dei potest esse. et si deus nunquam vellet quicumque creaturam beatificare. Ideo ad minus dico quod nullus est obiectum immutabile diuine acceptationis. non plus quam est obiectum aliquid immutabile diuine creationis. Si dicatur quod omnis diuina complacencia est immutabilis. habet obiectum immutabile. Dico quod istud argumentum procedit ex falsa ymaginatioe. ymaginatur enim esse aliquid actus interioris in voluntate. quo quoniam si deus delectetur in ista forma et non in alia. et quod iste actus semper maneat. ita quod de necessitate nature semper includat contradictionem deum non posse complacere vel delectari in tali forma. et non sic in alia forma. Ista ymaginatio est simpliciter falsa. et contra istum opinantem. quod secundum veritatem verum credo. et secundum istum. nullum absolutum in deo distinguitur a quocumque ibi absolute quocumque modo. secundum aliquid quod importans aliquid absolute. connotat aliquid extrinsecum. Vel ergo ista complacencia de qua loquitur dicitur precise aliquid intrinsecum deo. vel etiam connotat aliquid extrinsecum. si primum datur. non

plus erit respectu vni creature quam respectu alteri. Si scilicet non plus est actus interioris quo complacet in ista creatura. quam est actus interioris quo complacet in alia creatura. quod a parte dei est tunc vnicus et ita potest vna creatura connotari sicut alia. tamen diuersis connotationibus. Dico ergo quod complacencia diuina. vel generalis vel specialis. Prima complacencia non dicitur nisi diuinam essentiam connotando omne illud quod est vel potest esse bonum et perfectum. et sic de hoc complacencia respectu omni siue sint siue non sint.

Complacencia specialis accipitur multipliciter. scilicet tripliciter. vel quod est alicuius existens. vel quod erit existens et sic non complacet in illis quod non sunt nec unquam erunt. et sic posset in nullo alio a se complacere. quod posset omnia alia destruere et nunquam aliquid producere. Alii dicunt diuinam complacencia specialis. quod est respectu nobilitatis obiecti. et sic magis complacet in nobilitate. et isto modo magis complacet in nobilitate aliquid quam in forma accidentali. Tertio dicitur acceptatio specialis. quod est respectu alicuius producti et perficendi secundum maximum et nobilissimum genus perfectionis accidentalium. nisi ipsemet impediat. et hoc non est aliud nisi velle alicui tali producto ipso non ponere obicere conferre maximam perfectionem accidentalem secundum genus. quoniam est beatitudo et vita eterna. et tale potest acceptare et non acceptare. sicut placet sibi. Si dicatur. si deus acceptat istum et non prius acceptauit. ergo hic transire de contradictorio in dictorium. et per hunc est mutatio. et non mutatio in voluntate dei. ergo in isto. et habet interitum. Preterea si transire per istum et non prius. ergo illud recipit aliquid super quod primo transire. Preterea hoc quod dicitur de complacencia diuina est auctoritate sanctorum dicentium. et in seruis suis delectabitur deus. et quod dilexit nos: et lauit nos in sanguine suo. et quod prius dilexit nos et quod comedat charitatem suam in nobis. et alia infinita. Et quibus patet quod deus complacet actu interiori in creatura rationali pro illo tempore in quo est in gratia. sicut et complacet quadam complacencia generali in omni creatura quantum ad esse nature. Ad primum istorum dico quod potest esse transire de contradictorio ad contradictorium. aliquid propter mutationem in altero extremo. aliquid propter mutationem in alio quo alio quod est neutrum extremum. aliquid propter solam transitionem temporis. Exemplum primum. de facto aliquid primo non acceptus postea fit acceptus propter gratiam inherere illi quod modo est acceptus. Exemplum secundum. aliquid quod est offensus aliquid. et postea ad solas precibus vni alteri remittit et non est offensus. hic propter mutationem in alio posset fieri talis transire etiam illo offenso non mutato. Sicut patet de deo et anima in purgatorio. quod ad precibus sanctorum et propter mutationem in sanctis orantibus pro eis sunt digni statim recipere vitam eternam et prius non. Exemplum tertium. postquam

Ad primam rationem alterius opinionis

Instantia
Responso.

Complacencia

Iustatur primo

Secundo

Tertio

Respondeo primo

Distinctionis XVII

Questio I

aliqs rex iuste sine iuste statuere q̄ q̄cūq̄ iue-
nires in camera sua die lune eēt dignus mor-
te. 7 q̄ q̄cūq̄ iuvenires i camera sua die martis
nō eēt digni morte. tūc oib⁹ eodē mō se habē-
tib⁹. 7 aliquo nō mutato remanēte i camera
regis die lune 7 die martis. pp̄ trāsiōnē tē-
poris eēt ibi trāsīt⁹ de cōtradictōio i dīctō-
riū. ita q̄ p̄mo eēt bec n̄a. iste nō ē dign⁹ mor-
te vel nō ē decapitādus. 7 postea eēt bec vera
iste ē decapitādus. v̄l eōuerso. Tūc dico ad
ppositū q̄ aliqs pōt eē p̄mo n̄ accept⁹ 7 post-
ea accept⁹ p̄ mutationē in eo. 7 nō tm̄ p̄ muta-
tionē ad talē supnaturalē formā. s̄ etiā p̄ mu-
tationē ad formā ex puris naturalib⁹ possibi-
lē. pōt em̄ de⁹ statuere q̄ q̄cūq̄ post pecca-
tū mortale ex puris naturalib⁹ doleret de pec-
cato suo sine om̄i forma supnaturali. q̄ eo ipso
remitteret sibi peccatū suū. 7 q̄ ip̄e post mor-
tē eēt receptur⁹ vitā eternā. nisi aū mortē pec-
caret mortalē. talē fieret de non accepto acce-
ptus pp̄ solā mutationē ad actū possibilem ex
puris naturalib⁹. Sc̄do. mō pōt fieri p̄ solā
mutationē in aliquo altero. q̄ pōt de⁹ de po-
tētia sua absoluta statuere. q̄ ad p̄ces alicui⁹
sancti aliqs puul⁹ v̄l adul⁹ fiat nō accepto
accept⁹. q̄ pōt ordinare q̄ si aliqs oraret p̄
eo vellet sibi dare vitā eternā. pōt etiā fie-
ri p̄ solā transitionē t̄pis. Ad sc̄dm̄ dico. q̄
p̄na nō valet. sicut act⁹ sciēdi diuin⁹ mō trāsīt
sup illā pp̄nē. ego sedeo. q̄ modo scit eā 7 p̄-
us nō sciuir. q̄ bec nō fuit aū vera. de⁹ scit istā
7 tū istā pp̄ nō n̄bil recipit. S̄i s̄ actus creādi
mō trāsīt sup aiām et p̄us nō trāsīuit. 7 tū aiā
nullā formā formālī inherētē recipit. ita pōt
pp̄portionabilē eē in p̄posito. Ad tertiū di-
co q̄ auctoritates iste sūt itelligēde nō q̄ sit i
deo act⁹ aliqs vel dilectio alia q̄ essentia diui-
na. s̄ oīa illa valēt istā q̄ de⁹ dabit seruis suis
vitā eternā nisi ipediāt p̄ peccatū mortale. et
ita pōt verificari etiā si n̄bil recipēt aū ip̄-
sas vitā eternā. Ad sc̄dz argumētū p̄ncipa-
le. p̄ illa opt. dico. q̄ ē magis ad oppositū q̄ ad
ppositū. q̄ sicut aliqs pōt eē odit⁹ nō pp̄ ali-
quā iniquitatē vel aliqd̄ detestabile inherēs qd̄
tū in fuit aliqn̄. ita eadē rōne pōt aliqs esse
charus deo. nō tm̄ pp̄ formā inherētē. s̄ q̄ in-
fuit. vt sic aliqs ē odit⁹ q̄ peccauit q̄uis mō n̄
peccet. ita pōt aliqs eē charus. q̄ aliqn̄ bñ
egit q̄uis mō nō bñ agat. nec habeat aliquas
aliā formā q̄ p̄us. P̄tēta si eē odit⁹ se bz ad
volūtātē diuinā sicut eē charū. 7 eōuerso q̄
sicut aliqs pōt eē odit⁹ pp̄ aliqd̄ detestabile
in alio ita poterit eē charus pp̄ter aliquā aliā
formā in alio. P̄tēta null⁹ habit⁹ reddit ali-
quē detestabile nisi q̄ cātur ab actu detesta-

bili 7 odibili. q̄ s̄i null⁹ habit⁹ reddet aliquē
ex natura habit⁹ acceptabilez nisi q̄ cātur ex
actu acceptabili. Cōfirmat. q̄ n̄bil est acce-
ptabile ex natura sua nisi sit i potestate habē-
tis. q̄ cū talē forma supnaturalis nō sit in potes-
tate habētis. nō erit ex natura sua acceptabi-
lis. nisi sicut oīs creatura ē acceptabilis. s̄ tm̄
acceptabilitate sp̄ali erit acceptabilis ex be-
niuoletia 7 ordinationē diuina. Dico q̄ ad ar-
gumētū: q̄ quātū ad aliqd̄ ē simile. 7 quātū
ad aliqd̄ nō. q̄ tū ad hoc ē simile. q̄ sic n̄bil est
detestabile nisi malū. ita n̄bil ē charū deo nisi
si bonū. quātū aū ad hoc ē dissimile: q̄ aliqs
pōt eē bz se charus etiā si n̄bil habet sibi inbe-
rēs nec habuit. q̄ ip̄m fm̄ se est bonū. nec ē ali-
qd̄ positiuū nisi sit bonū. ideo pōt sine om̄i ra-
li eē obiectū volūtatis 7 dilectōis. Nō sic est
de obiecto odij. q̄ n̄bil fm̄ se ē malū. s̄ tm̄ est
malū pp̄ter defectū alicui⁹ debiti in eē. Et iō
n̄bil pōt eē oditū nisi careat vel caruerit ali-
quo qd̄ deberet sibi in eē. vel nisi aliqs ali⁹ car-
ruerit. 7 iō aliqd̄ ē charū sine oī inherētē. nō ē
tū aliqd̄ oditū nisi careat aliquo. 7 ita ē argu-
mentū ad oppositū q̄ aliqd̄ ē detestabile sine
om̄i forma detestabili inherētē. p̄ in peccato.
omissionis. vbi n̄bil sibi inheret qd̄ p̄us nō
fuit. s̄ solū caret aliquo qd̄ sibi deberet in eē. q̄
pōt aliqs eē charus q̄uis nulla forma talē h̄
inhereat. s̄ q̄ habet omē qd̄ sibi deberet in eē
hoc est. habet omē qd̄ tenet habere. Ad cō-
firmationē dico q̄ ē malus 7 impropus me ad
loquēdi effectus formalis. Tū albedo nul-
lus effectū habet. nec formalē nec nō formalē
si cui⁹ ē cā efficiēs. vel cui⁹ ē ps. si ponat q̄ to-
tū est effectus cuiuslibz p̄tis essentialis. sicut
dicit q̄ materia 7 forma sūt cāe intrinsece ipsi⁹
cōpositi. tū forme opposire dāt aliquo mō op-
positas denominationes. s̄ nūc est ita q̄ nō sem-
per iniquitas ē forma inherēs illi qd̄ est iniquū.
p̄ in solo peccato omissionis. 7 iō nō o3 q̄ sem-
per sit aliqua forma sibi opposita q̄ det oppo-
sitā denominationē q̄uis aliqn̄ possit esse 7
non tm̄ forma supnaturalis. sed etiā forma
naturalis saltē de potentia dei absoluta. Sic
dato q̄ sit talis forma que necessario debet ef-
se accepta 7 chara aliquo mō. sicut om̄is crea-
tura bona est dilecta a deo. ex hoc nō sequitur
q̄ talis forma debet esse accepta acceptatio-
ne de qua loquimur. Ad tertiū argumen-
tum dico q̄ non est necesse deū diligere ex ali-
quo iductiuo. sed liberaliter et mere libere di-
ligit quod diligit. Similiter dato q̄ esset in-
ductiuum. et q̄ deus necessario redamaret di-
ligentem se. ex hoc nō sequitur: q̄ sic diligit vt
det sibi vitā eternā. S̄i ista rō 7 auctoritates

Secūdo

Tercio

Ad sc̄dā rōnes
opt.

Ad affirmationē

Ad tertiū

f v

adducere magis pb̄at. qz actual' dilectio etia
ex puris naturalib' possibilis eēt forma q̄aia
necessario eēt grata deo. ⁊ ita ex puris natura
lib' possit aliq̄s eē grat' deo. Probat' qz si
amor ⁊ dilectio habitual' meref redamationē
eē vel magis dilectio actualis meref redama
tionē. sicut diligat se diligētes amore habi
tuali: ita actuali. Et eodē mō ē de alia auc. sal
uatoris. Dico qz meref redamationē aliq̄le q̄
uis nō talē de qua cōclusio: nisi ex mera ordi
natione diuina. ⁊ ita possit ordinari qz meref
talē etia ex actu possibili ex meris naturalib'

Ad quartā

Ad aliud dico qz de' de necessitate nature
diligat iusticiā. cbaritatē. ⁊ cetera dilectione:
vlt' cōplacētia p̄mo deā ⁊ nō tm̄ sic diligat fr̄u
res s̄ oēs creaturas. ⁊ maxime creaturā rōna
lē. alia dilectiōe nō necessario diligat quācūqz
fr̄utē nō pl' q̄ āgelū. nec ē ymaginādū qz de'
alr' diligat cbaritatē q̄ iusticiā vel fidē. nisi for
te qz cbaritas ē nobilit' fide. ⁊ isto mō alr' dili
git q̄ vnaz notitiā de creatura. ⁊ iō sic ex dile
ctiōe q̄ diligat fidē nō seq̄tur acceptatio habē
tis fidē: q̄uis aliq̄lis acceptatio sequat'. ita for
malit' ⁊ ex necessitate rei qz ei' oppositū inclu
dat p̄dictionē ex dilectiōe q̄ de' diligat cbari
tatē nō seq̄tur acceptatio illa special' ipsi' habē
tis cbaritatē. Ad aliud p̄ idē. qz deo ē acce
ptū acceptatiōe generali q̄cqd' ē delectabile:
⁊ acceptabile ⁊ placitū nō tm̄ oqz sit acceptū
acceptatiōe sp̄ali de q̄ ē q̄stio qz tūc necessario
natura āgelica eēt accepta. qz ē pulchra ⁊ de
lectabilis. Ad argumēta p̄ alia pp̄de. si in
telligat: qz nullo mō possit forma sup̄natural'
p̄fluere ex acceptatiōe. ita qz nullo mō possit
pus tpe de' acceptare creaturā rōnalē q̄ dare
sibi talē formā. sic dico qz nō cōcludit'. Ad
p̄mū qz tūc nō foret talis acceptatio p̄ partici
pationē illi' forme: sic declaratū ē pus. Ad
aliā rōnē p̄ qz maior: ē s̄ka qm̄ aliq̄d tale qd' trā
sit denouo p̄t imediate terminare illū actuz
sicut i' p̄posito. Ad aliā rōnē dico qz accipi
endo cōplacētia p̄ actu diuino q̄ ē realit' diuini
na essentia. sic dico qz om̄s creature p̄fluūt ex
illa ḡnali cōplacētia. s̄ ex h' nō seq̄t' qz imuta
biliter ⁊ necessario p̄fluāt. qz ex cā imutabili
p̄t effect' p̄ringēs vel p̄ringenter puenire. si
aut' p̄ illā cōplacētia nō tm̄ ip̄oret aliq̄d itri
secū deo. s̄ etiā aliq̄d extrinsecū. Pura creatu
ra. tūc vlt' p̄t p̄notare creatū in eē realit' vlt' pos
sibili. si p̄mo mō. sic non necessario cōplacet.
s̄ s̄cdo mō sic cōplacet. s̄ ex illa cōplacētia nō ē
seq̄t' aliq̄e cē cbarū. s̄ de ista cōplacētia nō ē
q̄stio. Ad argumētū p̄ncipale dico: qz acci
piēdo cbaritatē p̄ aliq̄ cbaritate absoluta for
malit' inherēte. ⁊ cbarū p̄ oī illo cui p̄parat' vlt'

Ad quintā

Ad argumēta p̄
scda opinione

Ad primū

Ad secundam

Ad tertiā

Ad argumētū
p̄ncipale

ta eterna. sic d' potētia dei absoluta p̄t aliq̄s
eē cbarus deo sine cbaritate. Tm̄ cbaritas du
pliciter accipit'. Uno mō p̄cise p̄ quodā habitu
absoluto infuso. ⁊ sic nō ē nomen cōnotatiū.
Ali' accipit' cbaritas vt ē abstractū respectu
isti' p̄creti cbarū. cōnotādo aliq̄e cui ille est
cbarus. Sine cbaritate p̄mo mō p̄t aliq̄s de
potētia dei absoluta esse cbarus: nō sine cbari
tate scdo modo dicta. **Questio secunda.**

Secundo quero

Utrū aliq̄s act' voluntatis pos
sit eē meritor' sine cbaritate for
malit' aiam infomate. **Q. nō.**

qz p̄les circūstātie req̄runtur ad dilectionē dei
meritoria q̄ ad bonitatē ⁊ p̄fectionēz moralē
s̄ circūstātiā q̄s act' moralis erigit nullus p̄
secte et itegre p̄t coacervare et habitu n̄tūqz
acq̄site. qz p̄m p̄bm. ij. et bi. mediū circūstātiā
rū attigere ē sūme difficile. imo forā i' possibi
le. ḡ multo forti' ex puris naturalib' nō pote
rit hō attingere ad circūstātiarū integritatez
quā erigit act' diuine dilectiōis. potissime cū
iter circūstātiā cadat h' qz oīa diuina volita
adipleāt. P̄tēea i' possibile ē actū attigere
ex puris naturalib' ex quo ip̄let vlt' vniuersa
lex diuina ⁊ om̄e dei mādātū. qz impossibile ē
mētē actu oīa illa cōp̄bēdere ⁊ volūtātē i' oīa
s̄l' dirigere. s̄ actu cbaritatis oīa diuina man
data ip̄let. ḡ ⁊ c. Ad oppositū q̄ p̄t sine cba
ritate eē accept' deo p̄t sine cbaritate facere
opus meritorū. s̄ p̄batū ē pus qz aliq̄s p̄t si
ne cbaritate eē accept' deo. ḡ ⁊ c. Ad. q. di
cit' qz nō possit eē act' meritor' sine cbaritate
formalit' infomate. Doc p̄bat sic. act' cbari
tatis excedit totā facultatez nature hūane. s̄
nō p̄t eē p̄cise ab aliquo p̄ncipio qd' ē infra fa
cultatē nature hūane. s̄ nō p̄t eē p̄cise ab ali
quo p̄ncipio exteriori pura a. s̄. ḡ opz qz sit ab
aliquo hitu sup̄addito ip̄i volūtati. minor p̄z
qz sic mot' natural' ē ab aliquo p̄ncipio itris
co. ita mot' volūtati' ē ab aliquo itriseco. ḡ si
act' cbaritatis eēt totalit' ab exteriori mouēte
nō eēt volūtati'. S̄l' seq̄ret qz nō eēt meri
tor'. qz illa meritoria sūt q̄ aliquo mō i' nobis
sūt. s̄ si eēt totalit' ex exteriori mouēte nō eēt in
nob agere vlt' nō agere. Tertiū icōueniēs se
quit': qz hō q̄ eēt i' cbaritate n̄ eēt p̄mpt' ad a
ctū cbaritat'. nec ip̄m delectabil' ageret. qz
ex h' act' v̄ritutū sūt i' nob delectabiles. qz h̄z
habit' p̄formamur ad illos ⁊ inclinamur i' illos
p̄ modū iclinatiōis natural'. h' act' cbaritatis
ē maxie delectabil'. ⁊ p̄ eū oīa alia q̄ agim' ⁊ pa
timur delectabilia reddūt ḡ ē aliq̄s tal' bit' cre
at' i' nob **Ista opi. sic p̄z ip̄az i' p̄cietū p̄t qz**

Questio. II
que est p̄ia ane
ka p̄ime
Q. nō p̄imo

Secundo

In oppositum

Respon
sio quondā

Probat' p̄mo.

Secundo

Tertio

Improbab' et p̄t

Primo

Secundo

Tercio

Quarto

D
Ritio auctoris

includit contradictionē actū charitatis eē meritozū sine tali habitu creato. sicut icludit contradictionē. aliquē motū eē alicui naturalē. et tñ nō eē a principio intrinseco. et hoc intelligit de omī actu meritozū. Istud reputo simplicif falsū qz bonū motū volūtatis ex puris naturalib⁹ elicitū pōt de⁹ acceptare de gratia sua. et p̄ p̄ns talis act⁹ ex gratuita dei acceptatione erit meritozū. q̄ ad hoc qz talis act⁹ sit meritorius. nō necessario requir̄ talis habit⁹. Preterea omī illud qd pōt ex se sufficēter in actū demeritorū pōt de potētia dei absoluta in actū meritozū ex se. qz cū act⁹ demeritorū et meritozū sint contrarij. nō ē maior repugnātia act⁹ meritozū ad naturā in solis naturalib⁹ cōstitutā. q̄ sit act⁹ demeritorū ad naturā in solis naturalib⁹ cōstitutā. s̄ volūtas pōt ex se i actū demeritorū. q̄ nō includit contradictionē voluntatē ex puris naturalib⁹ ferri i actū meritozū nō tñ erit ille act⁹ meritozū ex puris naturalibus. s̄ ex sola grā dei nō formalit volūtate in forma. s̄ illū actū ex puris naturalib⁹ elicitū gratuitate acceptate. Preterea nihil ē meritozū nisi qz volūtariū. et hoc nisi qz libere elicitū vel factū. qz nihil meritozū nisi qd ē in nobis hoc ē in nostra potestate. s̄ nihil ē i nra potestate vt possim⁹ agere et non agere. nisi qz ē a volūtate tāq̄ a principio mouēte et nō ab habitu. qz cū habit⁹ sit cā naturalis nihil ē indifferens ppter habitū. q̄ rō meriti pncipalit̄ cōsistit penes volūtate ex h̄ qz ipa libere elicit. q̄ vt act⁹ sit meritozū nō requir̄ habit⁹. Preterea omī act⁹ q̄ cū aliq̄ circūstātia q̄ nō ē de se laudabilē meritozū pōt de potētia dei absoluta eē meritozū sine illa circūstātia. s̄ act⁹ diligēdi deū sup̄ oia cū charitate q̄ nō est de se laudabilis ē meritozū. q̄ sine ea pōt eē meritorius. Quā aut̄ charitas nō sit de se laudabil⁹ p̄ bo. qz null⁹ habit⁹ ē de se laudabilis. qz sic habit⁹ acq̄sit⁹ nō ē de se laudabilis nec vituperabilis. ita nec ali⁹. cū q̄libz ali⁹ p̄cise infusus a deo min⁹ sit in potestate habētis q̄ habitus acq̄sit⁹ ex actib⁹ libere elicitis. s̄ null⁹ habit⁹ acq̄situs ē de se laudabilis nec vituperabilis p̄t qz ille pōt stare cū charitate. et p̄ns tunc habēs talē habitū nō ē vituperabilis. et eadē rōne habit⁹ sibi cōtrari⁹ nō ē de se laudabilis. Ideo dico alit̄ ad. q. qd nō icludit dictionē aliquē actū eē meritozū sine oi tali bitu sp̄ naturali formalit inherēte. qz null⁹ act⁹ ex puris naturalib⁹. nec ex q̄cūqz cā creata pōt esse meritozū. s̄ ex grā dei volūtariē et libere acceptate. et iō sic de⁹ volūtariē et libere acceptat bonū motū volūtatis tāq̄ meritozū. qñ elicit ab habēte charitatē. ita d̄ potētia sua absolu

ta posset acceptare eūdē motū volūtatis etiā si nō infundat charitatē. Ad p̄mā rōnē aliteri⁹ opiniōis dico p̄mo: qz act⁹ meritozū nec etiā act⁹ charitatis excedit totā facultatē nature hūane: qz ois act⁹ charitatis quē s̄z cōz cursum habem⁹ i via ē eiusdē rōnis cū actu ex puris naturalibus possibili. et ita ille act⁹ nō excedit facultatē nature hūane. Quē rōnē illuz actū eē meritozū nō ē i potestate nature hūane: siue habeat charitatē siue nō hēat. s̄ ē in libera dei acceptatiōe: ita qz siue charitas insit aie siue nō isit et actu elicitō abduc ē i potestate dei acceptare illū actū tāq̄ meritozū vlt̄ nō acceptare. Tñ idē act⁹ q̄ mō elicit ab habēte charitatē et ē meritozū posset de⁹ de potentia sua absoluta nō acceptare eū. et tñ nō eēt meritozū. et tñ eēt idē act⁹ et charitas eadē. Aliē em̄ seq̄ret qz aliq̄ creatura possz deū necessitare ad aliqd̄ in futuro faciēdū. qz habita charitate necessitare de⁹ aliqñ i futuro dare habēti charitatē vitā eternā. Silt̄ qñ d̄ qz si ab aliquo exteriori pncipio nō eēt act⁹ meritozū. illud ē s̄ seipz. qz sic null⁹ act⁹ ē meritozū q̄ ē totalit̄ a pncipio exteriori: ita null⁹ act⁹ ē voluntari⁹ s̄m qz volūtariū distinguit s̄ naturale. q̄ ē totalit̄ a pncipio naturali agēte. s̄ si act⁹ charitatis eēt a charitate et nō a volūtate. nō essz act⁹ volūtari⁹. Ideo leuit̄ dicerent illi s̄ quos arguit: qz sicut charitas ponat i volūtate: nisi ipa volūtas cōcurrat tāq̄ cā mouēs nō pōt eē act⁹ volūtari⁹. cū ipa charitas agat naturalit̄ q̄cqd̄ agit. s̄ ipa volūtate p̄cordit mouēte euz charitate ē act⁹ volūtari⁹. nō qz ē a charitate. s̄ qz a volūtate. ita si. s̄. cāret actus charitatis et nō volūtas. nō eēt act⁹ volūtari⁹. s̄ ē illa volūtas nō libere veller. s̄ ipa volūtate mouēte cū. s̄. ē volūtari⁹. qz libere elicit⁹ a voluntate. Per idē ad aliud qd̄ inuit̄. qz ille act⁹ erit i nobis. qz voluntas ipa actiue mouet. et iō erit meritozū. qz ē effectiue a volūtate et de⁹ ipsuz acceptat. et ita actū existētes in potestate nra posset de⁹ acceptare sine tali habitu creato si sibi placeret. Ad aliud qd̄ inuit̄ dico qz delectatio pōt eē sine oi habitu. Tñ p̄mus act⁹ ex quo generat habit⁹ pōt eē delectabilis. et ita s̄sp̄ eliceret sine habitu possz eē delectabil⁹. et ita p̄p̄ delectationē nō o3 ponere habitū tale. Silt̄ ad talē delectationē quā sentim⁹ i actu meritozū possz sufficere habit⁹ acq̄sit⁹ ex actib⁹ delectabilib⁹. et p̄ns p̄p̄ delectationē nō act⁹ nō o3 ponere habitū talē ifusū. Silt̄ nō ē cā delectatiōis nisi qz est cā act⁹ quē cōsequē delectatio. Tñ si ille idē act⁹ cāret a solo deo ita forer delectabilis sic si causaret ab habitu. Preterea si est de rōne act⁹ meritozū esse de

E
Ad primā probationē prime opti.

Ad secundam

Ad tertiam

lectabile. hoc non est nisi quod est de ratione sua quod sit amor vel procedens ab amore. Unde aliquando potest esse actus meritorius cum tristitia et dolore: sicut patet quod aliquando dolet meritorie de peccatis suis. Similiter non est plene de ratione habet curam delectationis quod tristitia. Unde sicut habet inclinatio ad volitionem est aliquo modo causa delectationis. ita habet inclinatio ad actum volitionis quando evenit aliquid quod est non litem est aliquo modo causa tristitie. et hoc est quod ex istis actibus provenit delectatio. et ex illis tristitia. et ita delectabilitas habet nihil facit. Ad primum principale dico quod omnes circumstantie necessarie prout est note et ad eas posset homo attingere si deo placeret. quod posset statuere quod paucere sufficeret puta de potentia sua absoluta posset statuere quod quicumque diligeret deum super omnia. et non faceret seis enter de recta ratione quod mereret vitam eternam. Ad secundum quod non oportet de necessitate ad actum meritorium quod tota lex actualiter impleatur sed quod aliquid mandatum impleatur. et contra nullum fiat transgressio. **Questio tertia.**

Tertio queritur
de facto omni actui meritorio charitas creata presupponatur. **Q**uod non. **D**icunt frustra fit per plura quod potest fieri per pauciora. sed sine charitate potest esse meritorium. **Q**uod recte. **A**d opus spiritus. sola charitas dividit inter filios regni et peccationis. **V**ic dicitur esse opinio magistri sententiarum quod nulla charitas creata positiva est in anima formaliter ipsa in forma. sed quod charitas est. **S**ed in aliis locis videtur dicere oppositum. **I**deo videtur diversi diversimode ipsum salvare. et opinio sua cum omnium opinio concordare. **P**otest tamen salvari ut videtur per predicta. ut dicatur quod magister loquitur de charitate sine qua nullus potest esse charus nec acceptus deo. et sine qua nullus potest facere opus aliquid meritorium. nec meritorie deum: nec primum diligere. et sic loquendo de charitate. ipsa charitas est gratuita dei voluntas acceptans aliquem tanquam dignum vita eterna: ita quod tunc hoc nomen charitas importat principaliter divinam voluntatem connotando aliquem dignum vita eterna. et ita principale significatum est. **E**t sic intelligit magister quando vult charitatem esse. **S**ed ita est aliter. **S**ed causa actus credendi et sperandi diligendi. quod sine. **S**ed specialiter acceptare potest aliquis credere et sperare ut de dicatur credere et sperare. non autem sic potest in actu diligendi. ut de dicatur meritorie diligere deum et primum sine. **S**ed specialiter acceptare. et sine. **S**ed speciali modo dato vel donato. et illo dato nullo alio dono creato dato pro absolute sine peccatione in actu meritorium. et quocumque alio dato sine. **S**ed dato peccatione includit ipsum exire in actu meritorium. et ideo nullum donum quatuor

darum habet necessario et primo ratione charitatis sine que nullus est charitus et acceptus deo nisi solus. **S**ed tamen propter istud donum quod est. **S**ed non vult negare magister quando aliquid aliud datur quod est quod dicitur habet inclinatio ad actum diligendi deum. illud tamen donum quod cumque non est necessario charitas que aliquid est charitus et acceptus deo quod si talis habet quocumque daret. et non daret. **S**ed habens tale donum non esset charitus deo et propter non talis habet non est charitas. **S**ed secundum predicta patet ad quod charitas aliquid creata. que tamen posita non includit peccationem habere non esse charitus deo ut si bene apparet vita eterna. presupponit omni actui meritorio. nec aliquid de facto actum meritorium elicit sine tali charitate formaliter informate. et hoc est tamen videtur propter auctoritatem sanctorum que ad hoc sonant. **D**e ista materia magister in libris sequentibus patebit. **T**amen predicta pro obijctione primo: quod per predicta charitas non magis est. **S**ed quod creatura. quod sicut charitas significat. **S**ed acceptare et donatum. ita connotat creaturam acceptabilem cui. **S**ed donatum. que ratione charitas est. **S**ed eadem ratione erit creatura cui datur. **S**ed. **P**reterea si non necessario requiritur charitas creata. que totaliter superflua. sed nihil superfluum est in divinis actibus. **Q**uod recte. **A**d primum istorum dico quod magis procedit: quod charitas est. **S**ed quod nomen charitatis principaliter importat. **S**ed et recto creaturam autem magis in obliquo. **A**d secundum dico. quod frequenter facit deus mediis pluribus quod posset facere mediis paucioribus. nec ideo male facit. quod eos ipso quod ipse vult bene et iuste factum est. **P**er hoc patet ad primum principale quod charitas est ponenda. quod deus sic ordinavit. non tamen quando possit facere primum. **A**d argumentum in primum patet charitas que est. **S**ed necessario dividit inter filios regni et peccationis. charitas autem creata dividit de facto modo suo. non tamen necessario. **Questio. iiii. que est secunda principalis.**

Secundo queritur
quod de augmentatio charitatis et primo quod. **U**trum charitas possit augeri. **Q**uod non. quod motus est a principio in primum per primum philosophi. **S**ed si charitas augetur oportet quod sit transitiva a principio in primum. sed primum non potest esse finis. **Q**uod charitas contrarietatis est falsum. **Q**uod etiam. **P**reterea si charitas augetur. **Q**uod charitas movetur. **Q**uod est falsum. **Q**uod etiam. **Q**uod arguitur ab inferiori ad superius falsitas prout patet. quod si charitas movetur aliquid in se recipit. sed charitas nihil recipit. **Q**uod non movetur. **P**reterea. illud quod augetur est subiectum augmentatiois. sed charitas non est subiectum augmentatiois. **Q**uod non augetur. **P**reterea augmentatio et alteratio sunt motus distincti. et motus distincti habent terminos distinctos. et charitas est terminus alteratiois **Q**uod non est terminus augmentatiois. et propter non augetur. **A**d oppositum. omnis forma susceptibilis magis et minus

D
Ad primum principale

S
Ad secundum

Q
Questio que est secunda principalis

S
Opinio prima

R
Ritio ad q.

D
Obijctur primo

A
Ad primum

A
Ad secundum

S
Ad primum principale

I
In oppositum

Q
Questio que est secunda principalis

Q
Quod non arguitur primo

S
Secundo

T
Tertio

Q
Quarto

I
In oppositum

Distinctionis XVII

Questiones III & V

3
Cōclusio oritur

Utrū de quatuor
ppōnes logicalif
recipiende sunt

Prima ppō

Secūda

Obiectum

Responde

augēt. s̄ charitas suscipit magis 7 min⁹. q̄ 7c.
 In ista. q. oēs cōcordant in cōclusionē con
 cedendo q̄ charitas augēt. q̄uis circa modū
 ponēdi augmētationē s̄nt diuerse opi. sicut i
 q. sequētib⁹ parebit. iō cōcordādo cū alijs q̄
 tū ad cōm̄ difficultatē realē. Videndū est
 quātū ad logicā. q̄ ppōnes in ista materia s̄nt
 recipiende de virtute sermonis. 7 q̄ nō. Et pri
 mo videndū ē de ista. forma recipit magis et
 min⁹. Secūdo de ista forma augmētata. Tertio
 de ista. forma bz latitudine. Quarto de ista.
 subiectū forme augēt. Quātū ad p̄mū di
 co q̄ aliqd magis 7 min⁹ suscipere pōt esse du
 pliciter vel fm̄ receptionē realē. v̄ fm̄ quādā
 s̄ntitudine. denotatiōē vel p̄dicatiōē. P̄mo
 nō forma nō suscipit magis 7 min⁹. q̄ forma
 nihil recipit. s̄ magis in aliquo recipit realit̄.
 Secūdo modo de virtute sermonis nō est cōces
 dendū q̄ forma suscipit magis 7 min⁹. q̄ non
 cōcedit q̄ vna charitas est magis charitas. 7
 sic de alijs formis. s̄ cōcedit q̄ forma suscipit
 maius 7 min⁹. q̄ vna forma est maior forma 7
 alia minor. 7 tūc ista. ppō: forma suscipit mai⁹
 7 min⁹ est cōcedēda: fm̄ q̄ ē copulatiua. et nō
 fm̄ q̄ est de copulato p̄dicato. Aliter possz cō
 cedi si posset eē act⁹ signat⁹ et subiectū posset
 supponere simpliciter. q̄ tūc equaleret isti. de
 forma p̄dicat⁹ maius 7 min⁹. 7 ista ē vera si sub
 iectū supponat simplr: cui respōdebūt duo a
 ctus exercitati in quib⁹ subiecta supponēt p̄
 sonalit̄. p̄ forma: scz isti duo aliqua forma ē ma
 ior. aliqua est minor. q̄ verificant̄ p̄ diuersis si
 gnificatis. Circa scdm̄ posset dici pbabili
 ter q̄ bec eēt falsa de virtute sermonis. forma
 augmētata. q̄ nulla forma augmētata q̄ illud
 qd̄ augmētata ē p̄mo min⁹ 7 postea mai⁹. s̄ nul
 la forma ē p̄mo minor 7 postea maior. q̄ si sic.
 aut q̄ forma p̄cedens aut forma sequēs. nō for
 ma p̄cedēs. q̄ illa nō sit maior. s̄ retinet eādē
 quātitatē quā p̄us: q̄uis vnū totū cōpositū et
 illa 7 alia sequēte sit mai⁹. Nec forma sequēs
 est p̄mo minor 7 postea maior. q̄ illa p̄us nō
 erat. q̄ nō erat p̄us minor. Si dicat q̄ q̄uis
 nulla forma particularis sit p̄us maior 7 postea
 minor nec eōuerso. forma tū in cōi ē p̄mo mi
 nor 7 postea maior. Cōtra. impossibile ē ali
 quod p̄dicatū reale cōpetere alicui cōi nisi cō
 petat alicui particulari. s̄ eē p̄mo min⁹ 7 post
 ea maius ē p̄dicatū reale. hoc est importās ali
 qd̄ p̄cise reale. q̄ nō pōt cōpetere forme cōi ni
 si cōpetat alicui forme particulari. 7 sic posset di
 ci q̄ de virtute sermonis. bec ē falsa. forma au
 gmētata. Utrū q̄ manifestū est subiectū for
 me nō augmētari. q̄ q̄n homo sit magis carus
 quā p̄mo fuit min⁹ carus. manifestū ē q̄ homo

nō augmētata. q̄ si forma nō augmētata sequit̄
 q̄ nihil augmētata. Ideo pōt dici q̄ cū virtus
 sermonis sit ex cōi vsu loquētū 7 ex insitutiōe
 p̄mo ipōnētū. 7 oēs p̄ ista. forma augmētata.
 volebāt istā intelligere. q̄ aliqua forma in ali
 quo subiecto est minor: 7 postea i eodē aliq̄ for
 ma ē maior sine interruptiōe vel etiā si hoc sit
 possibile extra subiectū ista pōt p̄cedi sub isto
 intellectu. forma augmētata. 7 sub isto intelle
 ctu intēdo tractare questiōes sequētes de au
 gmētatiōe charitatis. Circa tertiu⁹ dico q̄
 bec est vera de virtute sermonis forma bz in se
 latitudine. q̄ valet ista. forma habet in se plus
 res p̄tes realiter distinctas. Circa quartū
 dico q̄ h̄ ē simplr̄ falsa. subiectū forme augmē
 tata. q̄ nullū subiectū forme fit mai⁹: q̄uis bz
 maiorē formā q̄ p̄us. Ad argumēta p̄ncipa
 lia. Ad p̄mū cōcedo q̄ q̄n forma augmētata ē
 ibi mor⁹ accipiēdo motū large. fm̄ q̄ se exten
 dit ad motū. p̄pe dictū 7 mutatiōē. Et q̄n dē
 q̄ mor⁹ est a cōtrario in cōtrariū. Hoc debet i
 telligi fm̄ q̄ cōtrarietas se extendit ad cōtra
 rietatē p̄pe dictā. 7 ad oppositiōē inter p̄ua
 tiōē 7 habitū. 7 sic ē in p̄posito. q̄ est ibi trās
 itus a carentia charitatis ad esse charitatis.
 Ad scdm̄ nego p̄mā p̄nam. Ad pbationes
 dico q̄ augmētari h̄z q̄ nūc loquimur nō est p̄
 se inferi⁹ ad moueri. s̄ ē qd̄dā dispatū. Et si
 dicat q̄ h̄z p̄m. Augmētatio ē vna spēs mo
 tus. q̄ augmētari ē inferi⁹ ad moueri. Respō
 deo: q̄ nō ē itērio p̄bi q̄ augmētatio maxime
 forme de qua loq̄mur sit p̄ se spēs mor⁹. s̄ q̄ ne
 cessario ē cū motu. q̄ fm̄ eū ipōssibile ē eē au
 gmētationē nisi aliqd̄ moueat. tñ fm̄ rei veri
 tatē nō includit p̄radictionē augmētationē
 esse sine motu. si em̄ deus augmētaret aliquaz
 formā sepatā ab omi subiecto. ibi esset augmē
 tatio 7 tñ nō esset ibi mor⁹: q̄ nihil ibi mutare
 tur nec moueret. Ad tertiu⁹ dico q̄ accipiē
 do subiectū mutatiōis p̄ aliquo reali aliqd̄ in
 herenter recipiente. nō est verū q̄ illud quod
 augmētatur est subiectū augmētationis. s̄ il
 lud in quo recipit illud qd̄ augmētatur ē sub
 iectū augmētatiōis. Ad quartū dico q̄ au
 gmētatio de qua loquimur et alteratio nō sūt
 motus distincti quasi quedā species h̄z om̄ia
 sua intrinseca distincte. **Questio. v.**

Spposito q̄ cha
 ritas augmētetur q̄ro. Utrū cha
 ritas p̄cistens remaneat i fine au
 gmētationis. R̄ nō. q̄ h̄z p̄m̄ generatio
 vnus est corruptio alteri⁹. s̄ in fine augmen
 tationis caritatē aliqd̄ est de nouo genitū. ergo
 quā aliqd̄ ibi corrupitur. 7 nō nisi charitas. q̄

Tertia

Quarta

Ad p̄ncipalia
Ad. 2mū

Ad scdm̄

Obiecto

Responso

Ad tertiu⁹

Ad quartū

Questio
que est p̄ma an
hexasecunde

Ad nō p̄mo

Libri primi

Sententiarum

Seco

In oppositum

B
Opinio prima

Probatu primo

Evasio

Impugnatio

Secundo

Tertio

Confirmatio

Quarto

E
Obicitur primo

7c. Preterea sicut e in motu locali ita e in alijs motibus s in motu locali mobile continue e in alio 7 alio vbi. g 7 in augmentatõe. igit charitas ibi pcedens corrupitur. Ad opposituz charitas no corrupitur nisi p peccatu mortale s in augmentatõe charitatis non interuenit peccatu mortale. g 7c. Ad questionẽ dicit: q in augmentatõe charitatis charitas pcedens corrupitur 7 alia noua succedit sibi. 7 ita dicit e vlt in augmentatõe cuiuscũqz forme accidẽtalis. Pro ista opi. arguit sic. terminus motus sunt incõpossibiles. s istius augmentatõe charitas pcedens e terminus a quo. et terminus ad quẽ est charitas sequens. g iste charitates sunt incõpossibiles. Si dicat q terminus a quo p se no est charitas pcedens. s no esse charitatis sequentis e p se terminus a quo. 7 certũ est q no est subiectũ nec terminus ad quẽ g e per se terminus a quo. Contra. alteratio e motus inter terminos positiuos. qz e a subiecto in subiectũ. g nulla pũatio est per se terminus suus. Preterea põr charitas p se p̄inet ad motũ augmentatõe 7 no p accidens. g vel est per se subiectũ augmentatõe vel per se terminus ad quẽ vel p se terminus a quo. 7 certũ e q no est subiectus. nec terminus ad quẽ. g e p se terminus a quo. Preterea impossibile e contraria esse sil. s charitas maior 7 minor p̄riat. qz fm pbm. v. pbi. minus albu 7 magis albu sibi cõtrariat. g no p̄nt eẽ simul. Confirmatur qz ois forma nata e denotare suũ subiectũ. g si minor charitas 7 maior sil sunt iste due charitates denotiabũt idẽ subiectũ. 7 p̄ns subiectũ dicit minus charũ ppter minore charitate. 7 magis charũ ppter maiore charitate. Preterea p ista opi. põr argui sic. sicut se habet augmentũ in augmentatõe quãtitatis mobilis. ita se bz augmentũ in augmentatõe qualitatis forme: s in tali augmentatõe quãtitas pcedens corrupitur. g 7c. minore pbo. qz volo q aer rarefiat. stũc qro. aut quantitas pcedens manet aut corrupit. si corrupit. habet ppositũ. si manet. aut g manet fm se totã p̄cise in eodẽ subiecto quo p̄us aut in alio. si def p̄mũ. qro i quo recipit quãtitas adueniens aut in isto subiecto aut in pte sui. aut i aliquo alio. aut i nullo. Si in isto vel in pte ei sequit q due quantitates sunt simul in eodẽ subiecto qd est impossibile. Si aut ista quãtitas in nullo recipiat. tũc eẽt separata si def scõm q quãtitas pcedens no manet fm se totã p̄cise in eodẽ subiecto. g necessario migrat fm se totã vel bz aliquã pte sui a subiecto in subiectũ. Contra istã opi. arguo pmo sic. in indiuiduis eiusde rõis no est ordo fm pfectius 7 imperfecti nisi ppter maiores

pluralitatẽ partiu eiusde quãtitatis in vno q in alio. s si forma pcedens corruperet no e maior pluralitas taliu partiu in forma sequente q in forma pcedente. g forma sequens no eẽt pfectior forma p̄ori. maior p̄z. qz qn aliq sic se bnt q nihil intrinsecũ vni est simillimũ cuiuscũqz intrinsecũ alteri illa plus differũt q numero s si illud qd nullã pluralitatẽ partiu icludit sit pfectius alio quod etiã no icludit aliquã pluralitatẽ partiu nihil intrinsecũ vni est simillimũ alteri. nec alicui intrinsecũ alteri. sicut nec ip̄met e sibi simillimũ. g ista plũ differunt q numero. 7 p̄ns no sunt eiusde sp̄is p̄alissime

Contra istã rõnẽ e vna instãtia de aia xpi q fm vnũ articulu est pfectior aia iude. s de ista instãtia patebit in tertio. Seco arguo sic. quia si charitas pcedens corruperet hoc esset ppter repugnantia vni charitatis cũ alia. s hoc non obstat. qz nulla est repugnantia charitatis ad charitatẽ cũ sint eiusde rõis. Si dicat q quis no habet repugnantia formale tñ repugnat eis facere vnũ numero. Idẽ p̄z de duab aia b q no repugnant formalit tñ repugnat eis facere vnã aiaz numero ita dicitur in pposito. Ista r̄sio no sufficit. qz non repugnat duab charitatib facere vnũ nũero: sicut nec alijs q̄titatib: sicut no repugnat duab partib albedinis facere vnã albedinẽ numero nec duob caloz facere vnũ caloz nũero. Si dicat q repugnat eis facere vnũ nũero nisi distinguat loco 7 subiecto. sicut est de diuersis partib albedinis 7 calozis. Contra. no repugnat eis eẽ in loco eodẽ. p̄z si duo alba sint in eodẽ loco nec repugnat eis facere vnũ. g potuerũt facere vnũ quãtũcũqz sint in eodẽ subiecto pmo. Hoc confirmat. qz si illud qd no facit vnũ cũ alio p̄t esse simul cum eo. multo magis illud qd facit vnũ cũ eo p̄t esse simul cũ eo. et ita no e repugnantia q due pres albedinis faciant vnã albedinẽ nũero. 7 tñ q sint simul in eodẽ subiecto. Si dicat q quis vis hoc possit fieri p diuinã potẽtia. no tñ p̄t naturaliter fieri. Hoc no sufficit. qz qn aliq de se sũt cõpossibilia quoz vtrũqz p̄t fieri ab agẽte creato 7 no apparet rõ nec exp̄tã nec auc. sacre scripture illa non posse fieri simul p naturã. no e h negadũ a natura maxime si ad cõtrariã positionẽ sequatur multe difficultates et icõueniẽtia. s ita est in proposito. g 7c. Alr arguit doctor subtilis et bene: q actus virtutis augmentat habitũ virtutis. aut g habitus virtutis pcedens manet. 7 habet ppositũ aut non manet. tunc ille actus non esset alio quo modo ab habitu. quia nec ab habitu pcedente: cum non maneat quando est actus.

Instãtia quẽ tertio soluitur

Seco

R̄sio

Impugnatio

Evasio

Improbatio

Solutio

Impugnatio

D
Argumentũ doc. subtilis. p̄mũ

Secundū

Tertū

Confirmatio

Ratio auctoris

Ad primā primē opinionis

nec ab habitu sequēte. q̄ ille generat̄ ex actu.
 Præterea decim⁹ actus augmētās habitū poterit eē ipse actor p̄mo habitu ⁊ sc̄do. ḡ non p̄t habere p̄fectiorē effectū. ⁊ p̄ p̄ns tot⁹ habitus sequēs decimū actū nō erit totaliter ab illo decimo actu. ḡ oꝝ q̄ aliqd̄ p̄fuerat. Tertio sic. calidū remittēs frigidū pus remittit frigidū q̄ totalr̄ corrupat frigidū. si i ista remissione ḡnat̄ nouū idiuuidū frigidū. q̄ro a quo generare. si nō fugiat ad agēs v̄le C̄ q̄ est fuga irrationalis. nō p̄t assignari aliqd̄ particulare generās b̄mōi idiuuidi. q̄ calidū remittēs frigidū nō p̄t p̄ se aliqd̄ idiuuidū frigidū generare. ḡ nec illud remissum si sit nouū idiuuidū. P̄t ista rō confirmari etiā si fugiat ad agens v̄le. q̄ agēs v̄le agit fm̄ exigentiā agētis particularis. ḡ cū bic sit agēs p̄ticulare qd̄ p̄cise natū ē causare calorē: corpus celeste cū isto calore causabit calorē et nullo mō frigiditātē. Alias rōnes isti⁹ subtilis doctoris nō reputo ita efficaces: imo aliquas reputo nō cōcludere. Ideo ad istā questionē dico q̄ v̄t in augmētatione cuiuslibet forme accidental̄ sc̄z qualitatis. forma p̄cedēs nō corrupit s̄ manet. si em̄ corruperet forma p̄cedēs multa seq̄rētur in cōueniētia: ⁊ multe difficultates q̄ nō sunt p̄cedēde. nisi appareat nimia necessitas. Sequit̄ em̄ p̄mo: q̄ in finite forme quarū nulla est pars alteri⁹ fuisse actualiter p̄transire q̄ nō est dare certū numerū formarū corruptarū ⁊ de nouo generatarū. sicut nec certū nūz̄ instantiū. Sc̄do sequeret̄ q̄ esset dare vltimū rei p̄manētis in esse. q̄ accipio vnā formā corruptā in suo motu: illa fuit certū est. ⁊ nō in tēpore. ḡ in aliquo instātī. ⁊ non nisi in vno. q̄ si fuisset i plurib⁹. aliqd̄ fuisset cū alia forma eiusdē rōnis. ⁊ haberet̄ intentū. ḡ p̄cise in illo instātī fuit ⁊ ita illud instās fuit vltimū et p̄mū sui esse ex quo sequit̄ q̄ naturaliter p̄t fieri q̄ alia qua res p̄manēs tm̄ duret p̄ instās Ex quo seq̄tur vltra: q̄ deus p̄t facere infinita in actu si mul. qd̄ reputat̄ in cōueniēns apud opinātes fm̄ p̄mā opinionē p̄na ptz. q̄ omnē rē creatā ab agēte creato p̄t de⁹ cōseruare durāte actione creature. ḡ posset deus omnē illā formam ab augmētante illā formā cōseruare. nō cessāte actione creature. s̄ ille sūt in finite p̄te. ḡ posset de⁹ cōseruare res infinitas in actu. ⁊ p̄ p̄ns causare. Iste rōnes nō valēt i infinitatē priū in cōtinuo. q̄ ibi pres̄ ille. nō sunt fm̄ se rotas distincte: sicut ponit̄ in p̄posito. Aliud inconueniēs sequit̄ q̄ vnū p̄rior erit p̄ se causa alterius. sic q̄ calor remittit̄ frigus. ibi calor erit p̄ se cā frigidit̄ sequētis. Ad p̄mā rōnē p̄ p̄mū opi. dico q̄ termini. mor⁹ p̄ se sūt in cōpossibiles

s̄ charitas p̄cedēs et sequēs nō sunt p̄ se termini mor⁹. s̄ eē ⁊ nō eē forme. Ad p̄batio nē dico q̄ est a positio ad positū. nō sicut a p̄ se termino. s̄ sicut ab aliquo necessario req̄s̄to sine quo nō possit eē mor⁹. q̄ mor⁹ fm̄ q̄ distinguit̄ a mutatione. nō p̄t esse sine plurib⁹ positiois p̄ter ip̄m subiectū recipiens illa positio. Ad aliud dico: q̄ p̄or charitas p̄ se p̄tinet ad augmētationē charitatis. nō sicut p̄ se subiectū nec sicut p̄ se termin⁹. s̄ sicut aliqd̄ coexistens cū termino a quo ⁊ faciēs p̄ se vnū cū termino ad quē: ⁊ illa diuisio est sufficiens. Ad aliud dico q̄ de virtute sermonis min⁹ albu⁹ ⁊ magis albu⁹ nō sunt cōtraria. nec etiā minor charitas ⁊ maior charitas sūt cōtraria s̄ p̄bs vult q̄ ista noīa impoerent cōtraria. extendēdo nomē cōtrarietatis. ⁊ iō est impossibile q̄ ista duo simul de eodē verificent̄. sicut impossibile est q̄ aliqd̄ simul sit magis albu⁹ ⁊ minus albu⁹. q̄ p̄ hoc qd̄ dico min⁹ albu⁹ excluditur maior albedo. Cū aliquid esse minus albu⁹ duo dicit̄: sc̄z habere minozē albedinē ⁊ nō maiorē. Per hoc ptz ad cōfirmationē: q̄ minor albedo nata est denominare suū cōtrariū q̄ maior est nara denominare. s̄ nō sic dicit̄ do hoc ē min⁹ albu⁹. s̄ sic dicendo: hoc ē tali albedine albu⁹. ⁊ illud ē verū. Ad aliud argumētū de augmētatione quātitatis mobilis. si tenet̄ q̄ quātitas nō dicit̄ aliā rē absolutā realē a substantia et qualitate. posset leuiter dici q̄ tunc nō est ibi augmētatio p̄ generationē noue rei absolute sicut est in augmētatione qualitatis s̄ p̄ maiorē coexistentiā eiusdē rei absolute cū maiori loco. si sit in loco ⁊ ita nō est sile Sed tenēdo q̄ quātitas sit alia res. sicut tenetur cōiter. est difficult̄ respondere. s̄ de hoc patet̄ in quarto li. Ad primū principale dico q̄ ista p̄positio. generatio vnus est corruptio alteri⁹. nō est v̄t vera nec in generatione substantiali nec accidentali. Nō in generatione substantiali si in eodē cōposito sint plures forme substantiales. et vna prius introducat̄ q̄ alia. In generatiōe etiā accidentali nō est v̄t vera. sicut ptz q̄ aer illuminat̄ nihil expellitur. similiter quādo intellectus intelligit et volūtas vult: nō opz aliquid corrumpi. Ideo dico q̄ p̄positio predicta est intelligēda in generatione substantiali quādo aliquod idiuuidū fm̄ omnē formā suā substantialē generat̄ quia tunc naturaliter oportet formā aliquam aliam substantialē corrumpi. similiter in generatione accidentali est vera. quando vnū cōtrariū inducitur per abiectionē alterius cōtrariū. s̄ in augmētatione nō est vera. quia tūc semper manet p̄cedēs Ad aliud dico: q̄ nō

Ad secundam

Ad tertiam

Ad quartam

Ad primū prin.

Ad secundam

est sile de motu locali 7 alijs motib? qz i motu locali naturalr nō est acq̄siritio sine dep̄ditōe. sed in augmētatione ē acq̄siritio sine omi dep̄ditione. tñ dico q de potētia dei absoluta pos sit eē mor? localis si nullus locus dep̄deret. s tñ locus acq̄reret. 7 tūc nihil dep̄deret sicut i augmentatione forme. *Questio sexta.*

Quero. *Utrum in augmentacione charitatis aliqd̄ realr differens a priori sibi adueniat.* *Non*

qz si sibi aliquid adueniret: sequēs esset cōpositi? q̄ p̄cedēs qz maiorē pluralitatē icluderet p̄ns ē falsum. qz quāto aliqd̄ est simplici? tāto est p̄fecti? q̄ si charitas p̄cedēs eēt simplici? eēt p̄fectior. *P̄tēta* s̄z auctore ser p̄ncipio rū forma ē in simplici inuariabili eē cōsistens q̄ nullo mō cōposita est 7 p̄ p̄ns p̄ns charitati nihil realiter differens aduenit. *Ad oppositū.* impossibile est aliquā formā i aliquo subiecto augmentari nisi illud subiectū mutet. q̄ qñ charitas augmētāf in hōie opz q̄ hō muretur. q̄ v̄l aliqd̄ nouū recipit qd̄ p̄ns nō habuit vel aliqd̄ p̄dit qd̄ p̄ns habuit. s̄ nō p̄dit aliqd̄ qd̄ p̄ns habuit. q̄ aliqd̄ nouū recipit qd̄ prius nō habuit. 7 p̄ p̄ns p̄ns charitati aliqd̄ realr differens aduenit de nouo. *Ad istā.* q̄ ē vna opinio: q̄ quilibet forma qñ augmētāf nō vni tur alicui de nouo realr differēti. s̄ depurat et sep̄at a suo cōtrario magis q̄ p̄ns: 7 hoc ē eā i tendi vel augmētari. *Pro ista opi.* vidēt eē aliq̄ auc. *Prima* ē p̄bi. iij. rbo. vbi vult q̄ illd̄ est albi? qd̄ ē nigro ipmixtius. q̄ aliqd̄ eē albi? est min? p̄misceri cū nigro. *P̄tēta* i p̄dica mētis attribuit susceptionē magis 7 min? p̄ cise illis q̄ habēt contrarietate. *En* an illā p̄ p̄rietatē de susceptōe magi? 7 min? p̄mittit p̄ p̄rietatē de habere s̄riū. q̄ vidēt s̄m eū q̄ nihil suscipit magis nisi quod minus permiscetur cū suo cōtrario. *P̄tēta* s̄m p̄sm 7 cōmē. x. mētha. mediū cōponit̄ ex extremis. q̄ nō ē icō ueniēs extrema simul scurrere in eodē. et per p̄ns p̄ talē accessuz intēdit. *Cōtra.* aliquid suscipit magis 7 min? qd̄ nō h̄z cōtrariū. p̄tz de lumine. q̄ min? p̄misceri cū suo cōtrario nō est ipm̄ intēdi. *Et* hoc idē p̄tz. qz p̄ actū sciēdi 7 p̄ actū veritatis generat̄ 7 augmētāf habi tus intellectualis 7 virtuosus. 7 tñ nihil ē ibi cōtrariuz. qz quero a quo causaret. nō ab actu sciēdi nec ab actu s̄nturis. manifestū ē. nec ab actu erroris nec ab actu viciōs. qz nullus ē ibi. *Aliter* em̄ nō possit aliq̄s eē bon? moralit̄ nisi p̄mo eēt viciōsus. imo sil acq̄reret vtrunq̄ ba bitū qd̄ est impossibile. *P̄tēta* ex ista opi.

sequet q̄ nūq̄ aliq̄ forma augmētāf nisi etiā forma cōtraria augmētēt. *Probatio.* qz volo q̄ calor augmētēt. tunc s̄m istā opi. calorē au gmētari ē ipm̄ min? p̄misceri cū frigore. s̄ seq̄ tur. calor: min? p̄miscet̄ cū frigore. q̄ frigus mi nus p̄miscet̄ cū calore. q̄ frigus augmētāf. si nihil aliud sit formā augmētari nisi min? p̄mi sceri cū suo cōtrario. q̄ de p̄mo ad vltimū seq̄t calor augmētāf. q̄ frigus augmētāf. *Si* di cat q̄ frigus min? p̄miscet̄ cū calore. qz frigus est min? 7 calor ē maior. 7 iō calor augmētāf 7 nō frigus: *Resposio* cōcedit p̄positū. q̄ nō ē idē formā augmētari 7 min? p̄misceri cū suo cōtrario. s̄ siue magis p̄miscet̄ siue min? illa forma augmētāf q̄ est maior: et illa minuit q̄ ē minor. q̄ p̄mixtio cū suo cōtrario totalit̄ acci dit augmētationi forme. *P̄tēta* si augmētari nō ē aliud q̄ min? p̄misceri cū suo cōtrario q̄ nō ē n̄a augmētatio s̄ s̄m apparentiā tñ. qz in rei veritate nō est maior forma q̄ p̄ns. s̄ s̄m istā opi. apparet maior p̄pter absentia sui cō trarij. 7 q̄ ē absens nō impedit apparentiaz ipsi?. *Alia* ē opi. aliquoz dicentū q̄ alique forme augmētātur p̄ verā additionē 7 aliq̄ nō *Ideo* dicūt q̄ charitas nō augmētāf p̄ addi tionē. *Primū* declarāt sic. si augmētū 7 dimi nutio i formis q̄ intēdūtur 7 remittūt accidit vno mō nō ex p̄te ipsi? forme s̄z se p̄siderate. s̄ ex diuersa p̄cipatione subiecti. 7 sic nō fit au gmētatio p̄ additionē forme ad formā. qz si es ser talis additio. hoc non eēt nisi vel ex p̄te ipsi? forme vel ex p̄te ipsius subiecti. nō ex p̄te forme. q̄a talis additio vel subtractio variat speciē. si ex p̄te subiecti. hoc nō pōt eē. nisi vel qz aliqua pars subiecti recipit formā quā p̄ns nō habebat. vel qz aliud aliqd̄ subiectū addit̄ p̄cipās eandē formā. 7 p̄tz q̄ neutrū pōt dici *Alio* mō accidit augmētatio. qz qdā acciden tia augmētātur s̄m se ipsa. 7 i illis pōt fieri ad ditio. auget̄ em̄ mot? p̄ h̄ q̄ aliqd̄ ei addit̄. vel s̄m tps in quo ē. v̄l s̄m viā p̄ quā ē. 7 ita manet ibi eadē spēs p̄pter vnitatē termini. augetur etiā nihilomin? mot? p̄ intēsiōne s̄m p̄cipa tionē subiecti. in q̄tuz sc̄z idē mot? pōt magis vel minus expedite aut p̄mptē fieri. *Similit̄* 7 scientia pōt augeri s̄m seipam p̄ additionē cū aliq̄s plures cōclusiones geometrie addit̄ cit. auget̄ in eo habit? eiusdē scientie s̄m spēs *Auget̄* nihilomin? scientia in aliquo p̄ parti cipationē subiecti per intēsiōne. p̄vt sc̄z ex peditius 7 clarius vn? homo se habet alio in eisdē cōclusionibus considerandis. *Secū* dum declarant specialiter de charitate. quia vna charitas nō additur alteri. qz si sic vna di stingueretur ab alia. s̄ hoc est impossibile. qz

Questio VI que ē secunda an nexa secunde

Qz nō primo

Seco

In oppositū

Opinio prima

Probat̄ p̄mo.

Seco

Tertio

Instatur contra opinionē, primo

Secundo

Obiecto

Resposio

Tertio

Opinio secunda duo ponit

Primum

Scientia

non distinguitur per speciem, quia illa est penes opposita, sed versusque charitas est idem obiectum, nec distinguitur secundum numerum, quia distinctio numeralis in formis non est nisi secundum distinctiones subiectorum, sed idem numero est subiectum versusque. Ex ista ratione potest manifeste quod secundum istum nullo modo est additio forme ad formam in augmentacione charitatis. Contra istam opinionem. Videtur sibi ipse contradicere, quia per idem argumentum per quod probatur charitatem non augmētari per additionem, probatur nullam aliam formam augmētari per additionem, quia si scientia addatur scientie sicut ipse dicit, igitur scientia addita distinguitur ab illa cui additur aut distinguitur ab ea secundum speciem, et tunc non est augmētatio, nec ipse hoc ponit quod distinguitur specie. Aut numeraliter, sed hoc est impossibile quia distinctio numeralis forme secundum eum non est nisi per distinctionem subiecti sed subiectum hoc est unum et idem, igitur etc. Hoc confirmatur, quia hoc est verum ubi loquitur de habitibus dicit quod distinctio in formis est duplex, quedam enim est secundum speciem aliam secundum numerum. Distinctio quidem secundum speciem, in habitibus est per distinctionem obiectorum. Distinctio vero secundum numerum est secundum distinctionem subiecti. Ex isto arguo sic, si scientia addita distinguitur a scientia cui additur, aut ergo distinguitur secundum diversitatem subiectorum, et per omnes species, et per omnes esset augmētatio. Aut distinguitur per distinctionem subiecti, et tunc una mens rationalis adderet alteri, quod est impossibile. Preterea non est maior ratio quod una forma augmētetur per additionem quam alia, ergo vel quelibet augmētabitur per additionem vel nulla sed non nulla, ergo quelibet. Ad istud dicitur quod non est simile de omni forma, propter quod dicitur quod illud secundum quod fortiter aliquid speciei operis esse fixum et stans et quasi indiuisibile, quecumque enim ad illud attingunt sub specie continentur, quecumque autem recedunt ab illo vel in plus vel minus pertinent ad aliam speciem vel perfectiorē vel imperfectiorē. Unde dicit philosophus, viii. methaphisicorum, quod species rerum sunt sicut numeri, in quibus additio vel diminutio variat speciem, si ergo aliqua forma vel quicumque res secundum seipsam vel aliquid sui fortiter ratione speciei, necesse est quod hoc se considerata habet rationem determinatam que nec in plus nec in minus deficere possit, et huiusmodi sunt qualitates que non dicuntur in ordine ad aliud. Alia sunt que recipiunt speciem ex aliquo ad quod ordinantur, et illa possunt secundum seipsa diversificari in plus vel in minus, et nihilominus sunt eadem specie, propter unitatem eius ad quod ordinantur, sicut est de motu et sanitate. Contra quod dicitur quod aliquid fortiter speciem hoc se vel aliquid et aliquid sui in ordine ad aliud aut intelligit quod fortiter speciem ab illo intrinsece, vel extrinsece, si primo modo, sic quelibet res fortiter speciem secundum seipsam vel aliquid sui intrinsece, et non secundum aliquid extrinsece, si secundo modo

sic nulla res fortiter speciem secundum aliquid sui, quia non est aliqua res creata, quoniam ab aliquo dependeat et ad aliquid ordinatur. Preterea, ratio est distinctio inter scientiam et obiectum contra est inter aliquam qualitatem et suam causam, ergo non plus fortiter scientia speciem ab obiecto, quam qualitas a sua causa extrinseca. Confirmatur, quia scientia minus dependet ab obiecto quam albedo a sua causa, ergo minus fortiter ab obiecto suo speciem. Ans potest, quia obiectum scientie frequenter est ens rationis, vel non est ens reale, sicut saltim scientia de rosa non existere, ergo illud obiectum non est causa ipsius, et per omnes scientia non dependet ab eo totaliter. Confirmatur, quia noticia simpliciter non sic specificatur a suo obiecto, tum quia potest esse sine eo, tum quia de eodem subiecto possunt esse distincte noticia per speciem, sicut probatum est super. Preterea, quoniam aliqua sic se habet quod versusque est secundum se in specie sua, sed non plus unum fortiter speciem ab aliquo totaliter extrinsece quam aliud, sed scientia est per se in specie sicut albedo, et obiectum est sibi totaliter extrinsecum, sicut subiectum albi est extrinsecum albedini, ergo non plus scientia fortiter speciem suam ab obiecto quam albedo a suo subiecto vel ab aliqua causa extrinseca. Si dicatur, quod scientia non est per se in specie sicut nec motus est manifeste falsum, quia quicumque aliqua una res non est per se in specie, oportet quod sit in specie per reductionem, sed hec quid est in specie per reductionem est intrinsecum alicui existenti per se in specie, sine quo illud per se existens in specie esse non potest, ergo cum scientia sit una res, et si non sit per se in genere vel in specie, sed per reductionem oportet quod sit intrinseca alicui quod non possit esse sine scientia, quod potest induci esse falsum. Et eodem modo potest argui de motu si sit una res totaliter alia a termino motus et ecounterlo. Confirmatur ista ratio, quia quoniam sunt aliquid res realiter distincte, quarum versusque potest in differenter esse sine alia, non est maior ratio quare una sit per se in genere quam alia, nisi alia propter aliquid quod aliud per reductionem sit in genere, sed sic se habet scientia et obiectum, ergo etc. Ex istis potest, quod in concoumētatione est dictum quod aliquid fortiter speciem secundum se vel aliquid sui, et aliquid fortiter speciem ab alio. Et eodem modo potest, quod est male dictum quod propter predictam similitudinem aliquid augmētatur per additionem et aliquid non. Preterea, quod ibi accipit quod scientia augmētatur propter additionem et non charitas, quia sed scientia augmētatur per hoc quod est plurimum conclusionum, et hoc improbatum est super, ubi probatum est quod scientia una conclusionem et postea discatur alia scientia addita est alterius speciei a prima, nec potest facere unam scientiam numero. Hoc confirmatur per istum, quod dicitur quod scientia specificatur ab obiecto, sed istarum scientiarum sunt distincta obiecta secundum species secundum eum, igitur ille scientie distinguntur specie. Si dicatur

Contra secundam opinionem arguitur manifeste tripliciter

Libri primi

q̄ scientia nō specificatur a quocūq; obiecto.
 q; nō ab obiecto materiali. sed ab obiecto for
 mali. obiectū autē formale hic ē idē. *Lōtra* nō
 pōt hic dici vnū obiectū materiale ⁊ aliud for
 male nisi virtute obiecti vni⁹ cognoscat reli
 quū. Si ista vnitas obiecti formalis nō sufficit
 ad vnitatē scientie specificā. q; si sic cū virtu
 te p̄ncipioꝝ cognoscatur cōclusiones. idē habi
 titus fm̄ specie eēt habit⁹ p̄ncipioꝝ ⁊ cōclu
 sionū quod est cōtra p̄hm. vi. et bi. ⁊. i. postero
 rū ⁊. ij. q̄ ponit q̄ intellect⁹ q̄ est habitus p̄nci
 pioꝝ. ⁊ scientia q̄ est habitus cōclusionū disti
 guunt. Similit̄ tunc sciētia subalterna ⁊ sub
 alternata essent eiusdeꝝ speciei. Si dicat: q̄
 obiectū formale est hic subiectū ex cui⁹ vnitas
 te scientia dicit vna. quātūcūq; conclusiones
 sunt diuerse. *Lōtra*. si p̄pter vnitatē subiecti
 est vnitas sciētie: cū idē possit eē subiectū p̄nci
 pioꝝ ⁊ cōclusionū. sequeret̄ vt p̄us q̄ idem
 eēt habitus p̄ncipioꝝ ⁊ cōclusionū. Prefea
 sequeret̄ q̄ eadē esset notitia incōplexa subie
 cti ⁊ cōplexa cōclusionis. ⁊ ita illa notitia incō
 plexa ⁊ cōplexa nō distingueret̄ specie. qd̄ est
 cōtra p̄hm ⁊ cōmē. ij. de aīa. p̄na ptz. q; si no
 titia incōplexa subiecti ⁊ cōplexa cōclusionis
 distinguunt̄ specie opz q̄ habeāt distincta ob
 iecta. q; per istū act⁹ nō distinguunt̄ nisi p̄ obie
 cta. aut ḡ habent distincta obiecta formalia
 aut materialia. Si materialia ḡ distinctio ob
 iectoꝝ materialiuū esset cā distinctionis specis
 fice notitiarū. Si habeant distincta obiecta
 formalia: certū ē q̄ subiectū ē obiectū notitie
 incōplete formale. ḡ nō obiectū notitie cōple
 xe formale. s; aliquid aliud. Prefea qd̄ dicit̄ ibi
 q̄ illud fm̄ qd̄ sortit̄ aliqd̄ specie opz eē fixū ⁊
 p̄manēs ⁊ quasi idiuisibile ē manifeste falsuz.
 q; forma etiā substantialis nō ē idiuisibilis nec
 quātitas fm̄ istū. ⁊ tū fm̄ istuz ab istis aliqd̄ p̄
 se sortit̄ spēs. Prefea ḡ illū modū ponēdi au
 gmentationem sine additione arguo p̄mo sic.
Quācūq; aliqd̄ est natū denoiare alterū. si oīs
 res ipoꝝrata p̄ aliqd̄ alterū eoz eodē mō in se
 habeat eodē mō denoiabit̄ s; nūc ē ita q̄ subie
 ctū denoiatur a qualitate. ⁊ si nō fiat ibi addi
 tio. subiectū eodē mō se habet in se. ⁊ sicut qua
 litas. ḡ semp vniformit̄ denoiabit̄. ḡ nō dicit̄
 p̄mo min⁹ tale ⁊ postea magis tale. p̄pter talē
 formā. *Lōfirmat̄*. q; ad h̄ q̄ dicat̄ magis tale
 requirit̄ aliqua variatio vel a pte subiecti vel a
 pte forme. Si dicat̄ q̄ hic est variatio q; subie
 ctū p̄mo min⁹ p̄cipiat formā ⁊ postea magis
Contra impossibile est transire de cōtradictio
 rio in cōtradictioꝝ sine motu locali vel p̄du
 ctione alicui⁹ rei vel destructione. s; in p̄posi
 to oīa remanent in eodē situ ⁊ loco. ḡ vel opz

Sententiarū

q̄ hic aliquid destruat vel p̄ducatur. ⁊ certū est
 q̄ nihil destruit nisi ponat̄ q̄ aliqd̄ p̄ducatur
 ergo aliqd̄ hic p̄ducit̄. ⁊ nō aliqd̄ a pte subie
 cti. ergo aliqd̄ a pte forme. Alia est opinio. q̄
 forma nō suscipit magis ⁊ minus p̄p̄ esse suū
 in subiecto. s; est gradualit̄ vnū: qd̄ cuz magis
 ⁊ minus suscipit p̄crementū ⁊ decrementū. il
 lud fit p̄ partiuū appositionē vel subtractionē.
 fm̄ quas illud s; qd̄ dicit̄ aliqd̄ magis vel mi
 nus dicit̄ in se magis vel min⁹. ita q̄ qlibet for
 ma fm̄ quā aliqd̄ dicit̄ magis vel min⁹. in sua
 natura habet p̄tes vel paucas vel multas. fm̄
 quas pōt diuersimode in diuersis gradibus si
 flere in se fm̄ inos. ⁊ dicit̄ in se fm̄ illas p̄tes ma
 gna vel pua. ⁊ subiectū maius vel minus. alif
 em̄ fm̄ nullā formā diceret̄ aliquid magis vel
 minus oīno. Et considerāde sunt iste p̄tes in
 formis simplicib⁹ fm̄ quātitate spiritalis vir
 tutis in p̄fectioe fm̄ naturā rei in se. ⁊ in vigo
 re eius ex p̄paratioe ad opus p̄p̄riū. ⁊ hoc per
 similitudinē ad q̄ritateꝝ mobilis acceptā fm̄
 rationē continui vel discreti. Et quēadmodū
 ibi qd̄ maius est mobile cōtinet qd̄ minus est
 pluries vel semel ⁊ aliquā eius partē fm̄ p̄tes
 mobilis. cōsimiliter maius in virtute cōtinet
 in se min⁹ fm̄ p̄tes p̄fectōis. Et quēadmodū
 in lōgitudine extēsa corpali sunt in finiti gra
 dus in potētia signādi rōne quoz est mot⁹ los
 calis. sic in caliditate extēsa virtualit̄ in se sunt
 mus ⁊ primū sunt infiniti gradus in potētia si
 gnādi. ⁊ iō oīs translatio alterationis est fm̄
 motuz p̄tinuū calefactibilis acq̄rendo sibi ca
 loꝝ fm̄ plus quousq; cesset mot⁹. *Quales* autē
 sunt iste p̄tes dicit̄ in se alibi. q; vult q̄ nō d̄nt
 realit̄: s; rōe tm̄. vbi vult. q̄ qualis p̄positio est
 in scia talis est in alijs formis recipiētib⁹ intē
 sione ⁊ remissionē. De scia dicit̄ sic. in q̄stioe
 quadā qua querit̄. *Utrū* scia sit aliqd̄ p̄positū
 in intellectu illa cōpositioe que est ex diuersis
 fm̄ rem in nullo p̄ueniētibus. cuiusmodi est il
 la que est ex materia ⁊ forma. Et ptz. q; scia nō
 est p̄posita. q; est forma accidentalis nō habēs
 materiā ex q̄ s; in qua tm̄. Sed dubitatio est.
Utrū sit cōposita ex pluribus p̄tibus formalib⁹
 bus. Et est dicendū. q; oīs forma que p̄ motū
 educit̄ de potētia ad actū. p̄tes habz in quib⁹
 successiue est aliqd̄ et aliqd̄ sibi acquirit̄ d̄ms
 fm̄ completū ⁊ incōpletū. Sed istarū partiuꝝ
 diuersitas tripliciter pōt intelligi. aut fm̄ rōem
 aut fm̄ intentionē. aut fm̄ rem. *Primo* modo
 p̄tes habz oīs forma acq̄sita p̄ motū intēsiō
 nis. sed ex talib⁹ p̄tibus talis forma nō est di
 cēda esse cōposita. q̄a tales p̄tes nō manēt di
 stincte ab inuicē fm̄ suos gradus in quib⁹ na
 te essent stare in diuersis nisi fm̄ rationeꝝ tm̄.

5
Tertia opinio

a
Dubitatio
Responsio.

Distinctionis XVII

Questio VI

et semper min⁹ intenso manente in magis in
 tenso virtute solū. ita q^o forma nō habet pres
 differentes re aut intensiue in q^otu bmoī. s^o rō
 ne tm̄. 7 iō sciētia n̄ ē cōposita q̄q̄ pres succes
 siue acq̄rant 7 nate sint sibi succedere. Secūdo
 mō pres habz ois spēs q̄ ē sub genere. 7 sic sci
 entia ē cōposita ex genere 7 dīa. Tertio mō p^o
 res formales fm̄ rē differentes habere aliq̄d i
 se duplicif cōingit itelligere v^o q^o pres bmoī
 sunt eiusdē rōnis in toto. vel alteri⁹ et alteri⁹
 Primo mō linea ē cōposita ex diuersis p^orib⁹.
 7 talis cōpositio nullo mō ē in sciētia. q^o nō ē
 nisi in simplici aīa. Ista opī. videt include
 re cōtradictionē in hoc q^o ponit q^o qlibet tal⁹
 forma augmētā p^o acq̄sitionē pris. 7 tm̄ q^o par
 tes nō realit⁹ distinguant. q^o impossibile ē ali⁹
 qd succedere alteri qd ē idē realit⁹ cū illo Sed
 p^o te vna pars succedit alteri. q̄ ista pars nō ē
 realiter illa 7 vtraq̄ illarū p^oriū est. q̄ realit⁹ di
 stinguif⁹ bec ps ab illa Si dicat q^o neutra ista
 rū p^oriū est in actu. s^o tm̄ in potētia. Hoc nō va
 let. q^o taliter eē in potentia qliter ista ps ē in
 potētia nō obstat distinctioni reali ist⁹ ab il
 lo qd eodē mō ē in potentia. q̄ cū bec ps nō sit
 illa realit⁹. q^o vtraq̄ ē potentia in toto qd ē in
 actu ista ps realit⁹ distiguif⁹ ab illa. Assumptū
 p^oz. tū q^o manifestū ē q^o duo pedes vni⁹ hōis
 distinguif⁹. 7 tm̄ nō sūt in actu sepato. tū q^o s^o
 istū sicut realiter due ptes linee eiusdē rōnis
 distinguif⁹ realiter. 7 tm̄ nō plus sūt in actu
 q̄ quecūq̄ alie ptes eiusdē rōnis. Pretea.
 q^o cūq̄ dīnt rōe tm̄ 7 nō realit⁹ ipossibile ē sepa
 ri realit⁹. ita q^o vni sit realit⁹ 7 aliud nō sit. s^o vna
 istarū p^oriū pot⁹ realit⁹ separi ab alia. sicut p^oz in
 diminutione. 7 etiā vna istarū partiu⁹ fuit qn̄
 alia nō fuit. q̄ iste partes nō differūt rōne tm̄.
 Pretea. dicit q^o sicut in q̄titate molis il
 lud qd est mai⁹ cōtinet min⁹. ita in quātitate
 virtutis. Ex isto arguo sic. inter cōtinēs realit⁹
 7 cōtentū realit⁹ ē realis distinctio. alit⁹ em̄ idē
 cōtineret se. s^o p^o te maius cōtinet min⁹. q̄ disti
 guif⁹ ab illo realiter. Pretea. nullū totū res
 ale ē idē cū pre sua. s^o bic ē quoddā totū reale.
 q̄ illud nō ē idē realit⁹ cū pre sua. 7 multo mag
 alia pars nō erit eadē realit⁹ cū illa Pretea.
 om̄e totū reale ē pfecti⁹ sua pte. s^o idē nō ē pfe
 ctius se. q̄ rē. Pretea. ipossibile ē illud qd
 aliq̄n nō ē idē realit⁹ cū aliquo vnq̄ eē idē realit⁹
 liter cū eodē. s^o ista ps aliq̄n nō fuit eadē realit⁹
 cū alia pte. q^o qn̄ ista pars erat et alia nō erat.
 nō erat eadē realit⁹ cū ea. q̄ nūq̄ poterit eē eadē
 realit⁹ cū ea Pretea. pbatiū ē pus q^o ipof
 sibile ē aliq̄d reale a quocūq̄ reali differre rōe
 s^o vtraq̄ istarū p^oriū est aliq̄d reale. q̄ nullo mō
 distinguif⁹ rōe. 7 certū ē q^o aliq̄d mō dīnt. cuz

sint ptes. ergo realit⁹ distingūtur. Pretea.
 ista opinio coincidit cū prior: quā tm̄ iprobar.
 q^o si nō sit additio alicuius realit⁹ diuersi. ergo
 nō est realit⁹ additio. q^o nihil additur sibi. ergo
 nō est realis augmētatio p^o additionē. Pretea.
 ea. impossibile est aliq̄d habere latitudinē rea
 le nisi aliq̄d distinguat in eo realit⁹ ab alio. er
 go si bec forma habeat in essentia sua latitudi
 nē reale aliq̄d in ea realit⁹ distinguif⁹ ab alio in
 eodē. Ideo dico alit⁹ ad q̄stionē. q^o augmēta
 tiōe cuiuslibet forme vere alit⁹ reale differēs
 realit⁹ a p^oriū addat. qd etiā postq̄ addit⁹ reali
 ter distinguif⁹ ab eodē 7 facit per se vni cū eo.
 hoc p^oz. q^o ipossibile est esse reale trāsmutatio
 nē sine reali acq̄sitiōe alicui⁹ noui vel destru
 ctione alicui⁹ antiqui. vel reali acq̄sitione no
 ua alicui⁹ p^oriū. sed in tali augmētatione
 est vera 7 realis trāsmutatio alicui⁹ subiecti
 ergo op^oz q^o ibi aliq̄d de nouo pducatur vel des
 truat. vel q^o aliq̄d p^oriū de nouo acquirat.
 sed manifestū est. q^o nihil p^oriū acq̄ritur de
 nouo nec aliq̄d destruit. q^o tūc nō esset augmē
 tatio sed diminutio. si nullo acq̄sitiōe aliq̄d dep
 deref. q̄ aliq̄d necio de nouo pducif. Et extē
 do hic pducif aliq̄d de nouo ad habere eē quō
 forma de nouo producif. q^o de nouo habet esse
 q̄uis nō generet. Ideo dico. q^o sicut i augmē
 tatiōe quātitatiua de qua loquit⁹ pbs. i. de ge
 neratiōe. nihil augmētatur nisi p aduentū ali
 cui⁹ realis distincti a p^oriū 7 remanētis cū eo
 ita est in augmētatiōe qlitatis. q^o cū nō possit
 saluari p motū locale nec p coexistētiā cū ma
 iori loco. o^oz q^o aliq̄d realit⁹ addat p^oriū de nouo.
 Q^o si querat. Un̄ est q^o vna forma augmēta
 tur 7 alia non. Dico q^o nulla est rō nisi q^o ista
 natura est talis 7 alia est talis. Un̄ vlt⁹ qlibet
 natura siue sit pfecta siue impfecta. si pot⁹ face
 re p se vni cū alia natura eiusdē rōnis sine ma
 iori extēsiōe quātitatiua. in illa natura p^o eē
 augmētatio. q̄ aut nō pot⁹. nō pot⁹ augmētari 7
 ita pfectio vel impfectio accidit. S^o h̄ est de p
 pinq̄tate vel distātia ad sbam. S^o cōtra p
 dicta et pro p^odictis opī. arguitur multiplicif.
 P^oriū sic. fm̄ auctore. vi. pncipioz. forma est
 ppositio adueniēs in simplici 7 inuariabili cōn
 tra cōsistēs. q̄ nō habz tales ptes realit⁹ distin
 ctas. q^o si sic. cōponeret ex eis. Pretea. in in
 diuiduis eiusdē rōis nō est ordo essentialis. q̄
 vni indiuiduū nō est fm̄ suā essentia pfectius
 altero indiuiduo eiusdē rōis. sed si aliq̄d essen
 tiale 7 pfectū adueniret sibi. vni esset pfecti⁹
 eēntialit⁹ alio. Pretea. illud adueniēs aut est
 essentialit⁹ nature seu forme specificē. aut acci
 dētale. si essentialit⁹. q̄ p^oriū sine illo nō essz
 p se in spē illa. Si accidētale. q̄ nō facit per se

Impugnatio pmo

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto

Septimo

Octauo

Nono

Responsio auā.

Queritur Respondetur.

Contra dicta arguitur

Primo

Secundo

Tertio

Libri primi

Sententiarū

Quarto

vnū cū illo. 7 p̄ns nō augmētāt ip̄s. Preterea pōt argui sic. augmētatio 7 gnatio sunt mutatiōes disparte. ḡ pōt eē augmētatio sine generatiōe. 7 p̄ns pōt forma augmētari sine generatiōe 7 p̄ductiōe alicui? ḡ nō op̄s ali quid nouū addi.

Quinto

Preterea illud qd̄ dicit q̄ q̄libet forma q̄ pōt fieri vnū cū alia eiusdē rōnis pōt augmētari. Contra. si hoc sit verū. ḡ forma substācial pōt augeri. qz vna ps forme fac p se vnū cū alia. sicut vna ps materie facit p se vnū cū alia pre materie. 7 tñ nō pōt augmētari.

Sexto

Sicut si aliqua res corporea cōdensat. si illud corpus sit albū. p̄t ad sensum q̄ illud corpus ē albi? q̄ pus. 7 p̄ns augmētāt albedo. 7 tñ nihil nouū aduenit sibi. Preterea ex quo vna ps quāritatis facit p se vnū cū alia parte quāritatis. nō videt rō maior q̄ pp̄ talē vnitātē sit qualitas augmētabilis 7 nō quāritas.

Septimo

Ad p̄mū istoz dico. q̄ auc. vi. p̄ncipioz loquit de cōpositiōe extrinsecuā volēs q̄ p̄pter aduētū forme de qua loq̄tur nō est maior extrinseciō tñ certū ē q̄ aliqua cōpositiō. qz manifestū ē q̄ forma adueniēs subiecto 7 informās cōponit cū ip̄o.

Respondeo ad p̄mū

Ad scōm

Ad scōm q̄ in indiuiduis eiusdē rōnis nō ē vnīuersaliter necessario ordo essentialis: q̄n possunt aliqua indiuidua esse sine ordine fm̄ p̄fecti? 7 imperfecti? cui? oppositū ē vtrū verū in indiuiduis alteri? rōis fm̄ opi. p̄bi qz fm̄ eū quecūq̄ indiuidua alteri? sp̄ci accipiuntur: necessario alteri? eoz ē p̄fecti? 7 alteri? imperfecti? Nō sic ē de quibuscūq̄ indiuiduis eiusdē rōis. q̄a quīs aliqua indiuidua eiusdē rōis se habeāt sicut p̄fectius 7 imp̄fectius. aliqua tñ nō sic se habēt. s̄ sunt eque p̄fectā.

Ad tertius

Ad aliud dico. q̄ accipiendo naturā specificā pro aliquo cōi ad plura indiuidua. sic illud adueniēs pp̄t loquēdo nec est essentialē nec accidentale sp̄ci. si tñ p̄ accidentale intelligat om̄e illud qd̄ nō est intrinsecū alicui. Dico q̄ illud adueniēs sicut om̄e indiuiduū est accidentale. q̄a illud adueniēs est vnū indiuiduū illius sp̄ci. 7 iō sequit q̄ nō facit p se vnū cū natura talī specificā. nec augmētāt eā. sed tñ facit p se vnū cū illo primo. 7 respectu illius est accidentale. hoc est extrinsecū. sicut vna ps semp̄ est extrinseca alteri p̄i.

Ad quartum

Ad quartū dico. q̄ generatiō multiplici capis. Aliq̄n stricte pro p̄ductiōe alicui? cōpositi per se existētis. ita q̄ totū p̄ductis. Aliq̄n accipit large pro p̄ductiōe alicui? fm̄ totū sui qd̄ natū est esse termin? formalis generatiōis. Aliq̄n accipit largissime pro p̄ductiōe cuiuscūq̄ noui. Primo mō pōt augmētatio esse sine generatiōe. imo nunq̄ est cū tali generatiōe. nec ecōuerso. nisi forte deus p̄duceret p̄mo vnā p̄tē qualitatis. 7 postea de? in eo

de instāri in quo p̄duceret aliq̄d cōpositū. de? causaret illa qualitate p̄existēte in illo cōposito vnā qualitatē de nouo faciēdo in eodē. s̄ nō est possibile fm̄ viā p̄bi. iō diceret q̄ generatiō sic dicta 7 augmētatio nunq̄ cōpariunt se. Scōdo etiā modo non sunt necērio simul nec possunt esse. qz talis generatiō nullā p̄m̄ forme que nata est esse termin? formalis generatiōis p̄supponit. sed augmētatio p̄supponit aliquā forme p̄tē p̄cedere. Tertio mō generatiō 7 augmētatio cōpariunt se. nec hoc negat p̄bs. imo fm̄ p̄bm̄ impossibile est esse augmētatiōē sine tali generatiōe. quīs ecōuerso talis generatiō possit esse sine tali augmētatione.

Sed nunq̄ p̄ diuinā potētā pōt esse augmētatio sine tali generatiōe. Dico q̄ hoc nō includit p̄radictionē. q̄ deus vnā albedinē p̄existētē. vel sine subiecto vel in aliquo subiecto vnīat albedini existenti in aliquo subiecto. p̄pter quā vnionē illud albū dicit magis albū q̄ prius. qd̄ esse nō posset sine augmētatiōe forme. Ad quintū dico. q̄ p̄bs poneret q̄ forma substācialis nō pōt augmētari. qz impossibile est q̄ forme substāciali nō mutare fm̄ se nec localitē nec aliquo mō addat alia forma substācialis. nisi illud totū sit maius extrinsecū q̄ p̄cedens. Hoc diceret p̄bs. Diceret etiaz q̄ nō est possibile duas p̄tes forme substācialis esse in eodē situ. Si tñ p̄ diuinā potētā due p̄tes forme substācialis possunt fieri sic q̄ faciant p se vnū. 7 nullo mō distingant loco vel situ. Dico q̄ p̄ potētā diuinā pōt forma substācialis augeri. 7 ita etiā materia p̄ma s̄ posito. Nec contra istū modū ponēdi ē aliqua auc. recipiēda. cū ip̄e negaret talē potētā diuinā in isto: sic ī multis alijs negauit. Ad sextū dico q̄ quā tūcūq̄ corpus albū cōdēset. nō tñ albedo augmētatur. nec ē in veritate illud corpus albi? tūc q̄ pus. quīs forte pp̄t maiorē pp̄inq̄ratē priū albedinis possz illa albedo aliquo mō fortius mouere visū. 7 sic aliquo modo albius app̄ parere. sicut duo calida app̄propinquata vebemētī? calefaciūt q̄ distincta. 7 duo lumina app̄proximata magis illumināt aliq̄d mediū vtr̄ luminabile eis app̄proximatum q̄ si distarent.

Ad quintum

Ad sextū

Ad septimū

Ad primū p̄ p̄mā opi.

Ad secundum

minus pbs attribuat p̄cise illis gradibus. q̄ bus cōuenit habere cōtrariū. nō tñ attribuit magis: 7 minus p̄cise illis speciebus q̄ habēt cō traria. qz lux suscipit magis 7 minus. nō tñ bz cōtrarium. et sic de multis alijs. Ad tertiū dico q̄ nō debet cōcedi de virtute sermōis q̄ sēp mediū cōponat ex extremis. nec hoc vult pbs. s̄ q̄ mediū est min⁹ dissimile vtriq̄ extre mo q̄ vñū extremū alteri. Ad p̄mū qd̄ inui tur p̄ secūda opinione. Dico q̄ illa additio fit ex parte forme. nō tñ talis additio variat spes cie. nisi qñ illud additū ē alter⁹ rōnis ab illo cui addit. In p̄posito aut̄ illud cui addit 7 qd̄ addit sunt eiusdē rōnis. Ad scōs dico q̄ il le due caliditates quarū vna ē addita alteri. solo nūero d̄nt Et qñ dicit̄ q̄ distinctio nūe ralis nō est nisi penes distinctionē subiectoz. Dico q̄ est falsū qz p̄nt duo accidētia sine omi subiecto distingui numerat̄. Verūn natura liter qñ aliqua accidentia nata sunt fieri vñū accidēs nūero. si sic distinguūt q̄ sunt duo in diuidua nec faciētia vñū indiuiduū. tūc sem per distinguūt subiecto. s̄ sic nō ē in p̄posito. Ad p̄mū p̄ncipale dico q̄ ex tēdendo cōpo sitionē ad cōpositionē ex plurib⁹ p̄tib⁹ eiusdē rōnis. caliditas sequēs ē cōpositio: calidita te p̄cedente. Nec ē vtr̄ verū q̄ quāto aliqd̄ est simpliciter t̄to ē p̄fecti⁹. qz in multis cōpositio ra sūt simplr̄ p̄fectiora simplicib⁹. illud p̄tz. qz cōpositū ē simpliciter p̄fecti⁹ vtr̄aq̄ p̄te. 7 ita est in p̄posito. Ad scōm p̄ncipale p̄tz p̄us. Distinctionis. xvij. Questio septima.

Item quero vtrū in augmentatione charitatis illud qd̄ addit sit eiusdē sp̄ei sp̄alissime cū charitate p̄cedere separata ab ea. Non. qz s̄m p̄bm. vij. metba. et duob⁹ in actu nō fit tertiū. q̄ opz q̄ vñū sit in potētia respectu alteri⁹. s̄ nulla charitas p̄t eē in potētia respec tu alteri⁹ charitatis qz nulla charitas p̄t eē subiectū alteri⁹ charitatis. q̄ ex duab⁹ nō p̄t fieri. p̄ vñū. q̄ zc. Præterea diuidi in pres eiusdē rōnis cōuenit soli quāto s̄z p̄bm. v. me tba. s̄ charitas nō est quāta. q̄ nō habet p̄tes eiusdē rōnis quarū q̄libet p̄t esse hoc aliqd̄. Præterea duo accidētia differētia solo nu mero nō p̄nt esse simul in eodē subiecto. s̄ ille due charitates different solo numero. q̄ zc. Ad oppositū. in augmentatione charitatis aliqd̄ addit. s̄ nō addit aliquid alteri⁹ rōnis. q̄ addit aliquid eiusdē rōnis. Maior p̄bara ē in p̄cedēti q̄stione. Minor p̄bas. qz illud ad ditū alteri⁹ rōnis. aut faceret p̄ se vñū cū cha ritate poni. aut non. Si sic. q̄ necessario varia

ret specie. q̄a qñ aliqua indiuidua sic se habēt q̄ aliqd̄ est essentialē vni eoz. 7 nihil eiusdem rōnis est cēntiale alteri. illa necessario distin gūtur specie. ergo charitas p̄cedens 7 sequēs specie distinguerēt. qd̄ est manifeste falsū. Si aut̄ nō facerēt p̄ se vñū cum illo. nō augmē tarent ip̄m. qz vñū indiuiduū alterius sp̄ei ad ditū nō p̄t augmētare aliud indiuiduū alte rius sp̄ei. Si dicat̄ q̄ quīs additū sit eiusdē rōnis cū charitate p̄ua. nō tñ est ab ea separabi le. Contra. qñ aliqua sunt eiusdē rōnis 7 se ro tis distincta. nō est maior ratio q̄ vñū illo: um possit esse per se q̄ reliquū. ergo si charitas p̄e cedēs p̄t separari: 7 sequēs poterit separari. Et ea istā questionē est opinio. q̄ charitas 7 que libet forma augmētatur p̄ aliquā realitatē rea liter distinctā a p̄ma realitate 7 cū ip̄a faciē te p̄ se vñū. Sed dicit̄ q̄ realitas illa s̄m quaz minor charitas p̄ficitur 7 intenditur nō est in tegra charitas 7 p̄cisa: distingere p̄cipās rea litatē 7 rationē charitatis. sed p̄ quādam redu ctionē. vt quasi possit dici cōcharitas. est enīz realitas oīno imp̄cibilis tam re q̄ intellectu Vñ nō est factibilis p̄ se etiā per diuinā potēs tiam. sic q̄ capiat esse p̄cīsum 7 determinatū. nec est intuitiue intelligibilis. sed cōicabilis tñ. ita q̄ intellectus angeli nō possit charita tē augmētata diuidere intuitiue in duas cha ritates. sed semp charitas aucta occurrit sibi vt vñū cui additū est aliqd̄ charitatis nō cha ritas. Et per eundē modū est intelligendū de albedine 7 calore et oī forma que auget. Hoc p̄batur. qz tenendū est de intēsiōne q̄litarum nobis ignoratū sicut exprimit̄ in formis de q̄r ta specie qualitatis nobis notis. sed linea cur ua suscipit magis 7 minus vt fiat curuio: 7 mi nus curua. Similit̄ raritas 7 dēsitās. lenitas 7 asperitas. et sic de alijs intendūt nō p̄ ad uentū realitatis p̄cise ad illā sp̄em p̄tinetis. nō em̄ aduenit alia curuitas linee vt fiat cur uio: rōne duplicis curuitatis. nec alia raritas aeri aut dēsitās terre. sed illud qd̄ aduenit p̄tinet ad rōem specificā imp̄cise. ergo similit̄ est in alijs formis. Præterea. s̄m p̄bm. iij. pbi. 7 cō mē. ibidē cōmē. lxxiij. simile est de augmento qualitatis 7 de augmēto quātitatis p̄ rarefac tionē. sed p̄ rarefactionē crescit q̄ntitas absq̄ hoc q̄ adueniat pars que sit p̄cise quāritas. qz nō p̄t dēmonstrari nec in superficie nec in p̄fun do. qz vbiq̄ reperiūtur dimēsiōnes que fuerāt ante: et oēs sunt aucte. ergo similit̄ est in alijs fo mis. Præterea. si esset alia charitas impossibi le esset q̄ charitas aucta haberet nūeralē vni tatē. q̄na p̄tz. quia secūda nō p̄t fieri eadē cū p̄ma s̄m se totā. nec p̄t poni q̄ vniat sibi s̄m

Ad tertium

Ad primum p̄secūda opi.

Ad scōm

Ad primum p̄m.

Ad scōm

Questio. VII que est tertia an nexa secūde

Inquitur primo

Secūdo

Tertio

In oppositū

Opinio prima.

Probat̄ p̄mo.

Secō

Tertio

Libri primi

Sententiarū

aliquid sui eodē modo quo due aq̄ fm̄ sua vlti
ma fiunt idē. q̄ fm̄ hoc charitas erit forma cō
tinua habens partē 7 partē sue cōtinuitatis i
suis vltimis. similiter b̄mōi pres erūt quārita
tiue. q̄ quātū ē qd̄ ē diuisibile in partes quaz
quibet est hoc aliqd̄ fm̄ p̄m. v. metba. Si ḡ ḡ
libet pars charitatis aucte ē charitas. 7 tñ cu
hoc oēs pres charitatis sunt vna charitas cō
tinua. charitas aucta erit vnū quātū. Pre
terea in motu intēsiōis quātūcūq; modico ac
quirūt infinite pres in portētia. si ḡ iste pres nō
cōcurrant ad aliquā vnitatē formale. non em̄
vniūtur se totis. nec fm̄ vltima sua. restat vt
sint ibi infinite forme quarū quelibet ē indiu
isa in se 7 diuisa ab alia. 7 p̄ p̄ns naturalit̄ infi
nite qd̄ est impossibile. Preterea ille chari
tates nō faciunt vnū vnitatē cōpositiōis qua
si vna sit materia 7 alia forma. nec vnitatē cō
tinuitatis nec vnitatē hōgenei. q̄ hōgenea n̄
vniūtur nisi p̄ cōtinuationē. sicut aqua vniūt
aque. Vñ aia aie nō vniūt. q̄uis hōgeia sit. nec
vnitatē idēitatis oimode 7 simplicis. q̄ tūc
amitteret suas realitates. nec vnitatē aggre
gationis 7 cuiusdā acerui q̄ hoc ē horribilius
esset em̄ aceru? rerū innumerabiliū 7 multitudi
nis infinite. Sz manifestus est qd̄ nō pōt prer
istas vnitates alia assignari. ḡ tales charita
tes nō faciunt vnū. 7 p̄ p̄ns nō sunt ponende

**Ista opt. ponit tres articulos quos reputo
fallos p̄mus ē qd̄ illud additū i augmētō char
ritatis nō p̄cipat rōnē charitatis vt vere pos
sit dici charitas. Secundus ē qd̄ nō pōt p̄ diuis
nā potentia fieri p̄ se sine p̄oi. Tertius est qd̄
nō pōt truitiue itelligi sine p̄oi. Ideo arguo
cōtra eos p̄mo p̄ p̄mus. P̄mo sic. Quero
de illo addito. aut erit eiusdē rōis cū p̄oi. aut
alteri. nō alteri rōis. q̄ fm̄ istū. 7 verū ē. nū
q̄ aliqd̄ augmētā p̄ aliqd̄ additū alteri rōis
ē simile augē suo simili. Si sit eiusdem rōis
tūc arguo. q̄ncūq; aliqua sunt eiusdē rōis q̄c
qd̄ essentialiter p̄dicat de vno 7 in qd̄ 7 p̄ se p̄
mo mō. eodē mō p̄dicat d̄ reliquo. ḡ si scōz ad
ditū sit eiusdē rōis cū charitate cui addit. q̄c
qd̄ p̄dicat de illa charitate p̄ se p̄mo mō p̄dis
cabit de isto gradu addito. ḡ si hec sit vera. h̄
charitas ē charitas. hec est vera. hoc est chari
tas demonstrato illo addito Preterea qñ i
ter aliquas pres alicuius toti? ē tāta cōueniē
tia vel maior quāta est inter pres alteri? toti?
si illud idē p̄dicatū qd̄ p̄dicat d̄ alio toto p̄dis
cat de qualibet pre sua. eadē rōe si aliqd̄ p̄dis
cat de p̄mo toto p̄ se p̄mo mō p̄dicabit de q̄li
bet sui pre. s̄ tāta est cōueniētia vel maior in
ter duas pres vni? charitatis quāta iparū a
quarū cū illa aq̄ tota: 7 quāta ē iter duas pres**

albedinis loco 7 situ distinctas. 7 illarū cū al
bedine tota: 7 vere dicit q̄ hec ps aque est aq̄
et q̄ hec ps albedinis est albedo. ergo equalit̄
vel magis dicit q̄ hec ps charitatis est chari
tas. Preterea. quicqd̄ p̄ se p̄dicatur de aliquo
tanq̄ de p̄ se suo indiuiduo. illo indiuiduo ma
nēte 7 nō destructo. semp̄ p̄dicabitur de eodē
sed ante augmētationē hec est simplr̄ vera. a
est charitas. supponēdo qd̄ a significet totam
charitatē p̄cedentē. ergo a manēte nō destruy
cro semp̄ erit hec vera. a est charitas. sed post
augmētationē a manet 7 nō destruit. ḡ tunc
hec est vera. a est charitas. ḡ de pre charitatis
vere dicit qd̄ ipa est charitas. q̄ a tūc est pars.
sed nō est maior rō q̄ vna ps charitatis sit cha
ritas q̄ alia. ergo quelibet ps charitatis vere
7 realiter est charitas. Si dicat qd̄ nō est cha
ritas integra. hoc nō valet. q̄a si intelligat p̄
charitatē integrā charitates: que nō est ps al
terius. sic manifestū est qd̄ nō est charitas inte
gra: 7 eodē modo p̄cedendū est qd̄ ps aque nō
est aqua iregra. q̄ ps aque est ps. Et sic nō ar
gueret p̄ra opinionē quā nititur iprobare. q̄a
opinio nō negat. qñ charitas addita n̄c sit ps
charitatis. Similit̄ sequeret qd̄ ps quātitatis
distincta situ ab alia pre nō esset quātitas: qd̄
est manifeste falsus. 7 ipse negat. Cōtra scdm̄
articulū ostēdo qd̄ per diuinā potētia pōt illa
charitas addita p̄ se fieri. sic: quia qñcūq; ali
qua sunt eiusdē rōis. si vnūz illoz per se fieri
pōt per diuinā potētia. reliquū istoz poterit
fieri p̄ se per diuinā potētia. q̄ si ista sint rea
liter distincta: ita qd̄ neutruz est pars alterius
nec intrinsecū alteri. si nō includit p̄radictio
nez vnū illoz per se fieri. si sint eiusdē rōis. nō
includit contradictionē alterū illoz p̄ se fieri.
sed illud qd̄ p̄cedit augmētationē charitatis
7 illud qd̄ additur sunt eiusdē rōis. 7 neutrū
est pars alterius. et illud qd̄ p̄cedit pōt fieri p̄
se. ergo nō includit cōtradictionē illud qd̄ ad
ditur fieri per se. Si dicat qd̄ illud additū in
cludit p̄cedēs. 7 ideo nō pōt fieri p̄ se. Con
tra. illud additū s̄z se totū est nouū. q̄ accipio
aliqd̄ fm̄ se totū additū. igit̄ illud additū nō
includit p̄cedēs. 7 id nō includit cōtradictio
nez illud fieri per se. Si dicat qd̄ illud sequēs
necessario supponit p̄cedēs. Cōtra. q̄cqd̄
potest fieri a deo pōt fieri sine alio realiter dis
tincto. maxime si illa sint eiusdē rōis. Con
firmat. q̄a i indiuiduis eiusdē rōis nō est ordo
essentialis: qñ qñ realit̄ distinguit vnū possit
fieri sine alio. si neutrū sit pars alterius. s̄ de
vidit ista factibilia ab eterno. et vidit qd̄ neu
truz pōt esse pars alterius. ergo pōt facere qd̄
cūq; istoz sine alio. ergo qua rōe fecit p̄cedēs

Quarto

Quinto

Impugnā tres articuli
Primus
Secundus
Tertius

Contra primū ar
guitur primo

Secūdo

Tertio

D
Contra scdm̄
culam

Instantis
Responsio.

sine sequente. potuit fecisse illud qd sequit si ne illo qd p̄cessit. sed q̄qd potuit fecisse ad huc p̄t facere. ḡ p̄t facere id qd addit nō fa ciendo qd p̄cessit ⁊ hoc ē p̄positū. P̄terea q̄ncūq; sunt aliqua eiusdē rōnis quoz neutrū est ps alteri. ⁊ vnū illoz p̄t fieri sine altero eadē rōne illud poterit destrui sine altero. s̄ illud quod p̄cedit ⁊ illud quod addit sunt eius dē rōis. ⁊ neutrū ē ps alteri ⁊ illud qd p̄cedit p̄t fieri sine illo quod addit. ḡ p̄t destrui si ne illo qd addit. ḡ illud per se remanebit ⁊ ita nō includit cōtradictionē illā realitatē addi tā cū sit eiusdē rōnis fieri sine realitatē p̄cedē te. **Cōtra** tertiū articulū arguo sic. qn̄ aliq; sunt eiusdē rōnis: si vnū illoz sit intelligibile intuitiue p se ⁊ reliquū. s̄ charitas q̄ p̄cedit et illud qd sequit sunt eiusdē rōnis. ⁊ charitas p̄ cedēs intelligit intuitiue p se. ḡ ⁊ illud qd ad uenit. Si dicat q̄ charitas p̄cedens qn̄ erat sine illo addito tūc erat p se intuitiue intelligi bilis. s̄ postq̄ facit per se vnū cū realitate sibi addita nō est p se intuitiue intelligibilis s̄ tm̄ cointelligit. **Cōtra**. omnē intellectionē intuitiua re manēte p̄t de cōseruare quocūq; alio de nouo p̄ducto. ponat ḡ q̄ angelus p̄mo itel ligat aīe augmentationē illā charitatē p̄existē te. ad huc illa charitate manēte p̄t de cōser uare eā ⁊ notitiā intuitiua. quātūcūq; aliquid de nouo sibi addef. s̄ stante eadē notitia itui tiua nihil p̄t de nouo illa notitia ituitiua cog nosci nisi qd p̄cipiat de nouo rōnez obiecti illi notitie intuitiue. s̄ certū ē q̄ nihil aliud po terit de nouo p̄cipare eadē rōne cū eo. ḡ illa realitas sequēs nō cognoscit illa notitia itui tiua cōseruata p̄ diuinā potentia. ḡ illud qd p̄ cedit p̄cise cognoscit ea. ḡ est p se intelligibil ⁊ nō solū cointelligibilis. P̄terea notitia in tuitiua causat ex obiecto. sed de p̄t coagere vni rei nō coagēdo alteri quātūcūq; facit p se vnū cū ea. ḡ p̄t coagere isti realitati nō coa gendo alteri. ⁊ p̄ ḡns ista realitas intelligere tur intuitiue ⁊ nō altera. P̄terea vnūq; s̄ sicut se habet ad entitatē ita se habet ad itel ligibilitatē. s̄ ista realitas est realitas distin cta realiter ab alia. ḡ h̄z distinctā intelligibi litatē s̄m modū loquēdi istoz. ḡ non includit cōtradictionē secūda intuitiue intelligi ab is tellectu creato. alia nō intuitiue itellecta ab eodē. P̄terea nō est maior cōtradictio ali quid intelligi intuitiue sine alio q̄ abstracti ue. maxime qn̄ realiter distinguūt s̄ aliquis intelligēs illā charitatē p̄mā abstractiue p̄t illā notitiā cōtinere quātūcūq; deus augmen taret illā charitatē. s̄ hoc posito nō intellige ret aliquid nisi quod prius intellexit. ḡ p̄cise i

E
Cōtra tertiū arti.

telligit illud abstractiue qd prius. P̄terea nulla vnio cū alio ipedit: qn̄ possit intelligi in tuitiue sine illo cui vnitur. pater inductiue. qz forma s̄balis p̄t intelligi intuitiue sine mate ria cui vnitur. similis accidēs vnitus subiecto p̄t intelligi intuitiue sine eo. sicut p̄t videri oculo corporali sine eo. ita sc̄z q̄ illud subiectū nō per se videtur oculo corporali. sed tm̄ p̄ ac cidēs. similis vna aqua vnita alteri p̄t intui tiue videri sine ea. sed nihil est hic impediens vnā realitatē videri sine alia: nisi forte vnio vnus ad alterā. sed ista nō impedit sicut nec aliqua alia. igit̄ ⁊c. Ideo aliter dico tenēdo p̄trariū cuiuslibet illoz triū articuloz. **Et qn̄** tum ad primū illoz dico. q̄ illa realitas adue niens est vera charitas. sicut pars aque est ve ra aqua. et vna ps albedinis distincta loco et subiecto ab alia p̄te albedinis est vera albedo qz vlr̄ omē totū habēs plures p̄tes reali disti ctas que sunt eiusdē rōnis sic se habet ad eas qz spēs spālissima p̄dicatur. de qualibet illarū p̄tium sicut de toto. Cuius rō est. qz p̄dicatio nem nō posset aliqd̄ impedire: nisi vnio vel cō positio vnus p̄tis cū alia. s̄ talis p̄positio vel vnio nō impedit. sicut p̄z de p̄tibus aque cō ponētibus aquā: ⁊ de p̄tibus ignis cōponētibus ignē. Nec p̄t dici q̄ nō oīs vnio vel p̄po sitio impedit talē p̄dicationē. s̄ vnio vnus p̄ ris impcise ab alia ipedit. ⁊ iō qz vna pars aq̄ non est impcisa ab alia. aqua vere p̄dicat de p̄ te sicut de toto. hoc nō valet. qz quero quomo ista vna ps charitatis sit ipcisa ab alia. Aut qz vna ps nō est realr̄ distincta ab alia. Aut quia vna ps nō est vnū p se nō faciēs per se vnū cū alia. Aut qz vna ps nō distinguit loco ⁊ subie cto ab alia. Primus dici nō p̄t. qz p̄tes chari tatis realr̄ distinguūt sicut p̄tes aque. Nec sc̄dm. qz illo mō vna ps aq̄ est impcisa ab alia. Nec p̄t dari tertiū. q̄ eadē facilitate qua tu dicis qz vna ps cōponens cū alia qn̄ nō distin guit loco ⁊ subiecto ab alia non est p̄cisa ab alia. Eadē facilitate dicā ego. qz qn̄ vna ps di stinguit loco et subiecto ab alia. si tm̄ faciat p se vnū cū ea nō est p̄cisa ab ea. P̄terea. vnio alicui cū alio non destruit realitatē vni neq; alterius. ergo nō impedit p̄dicationē alicui p̄dicari importatis p̄cise realitatē illoz. s̄ cha ritas nō importat nisi p̄cise essentia charitatis. ergo vnio vnus cū alio nō ipedit charitatē p̄ dicari de illo de quo p̄us p̄dicabat. s̄ de ista p̄ te p̄ p̄dicabatur charitas. ergo de ista parte post vnionē vere p̄dicatur ad huc. s̄ qua rōe p̄ dicatur de vna p̄te ⁊ de alia. ḡ bec est simplici ter vera. quelibz ps charitatis est charitas. si cur bec est vera. quelibet ps aque est aqua. et

Rūdet auctor te nendo oppositus trium articuloz. Ad primū.

Correlatiū respō
suum.

quelibet ps ignis est ignis, et sic de alijs. Et
p̄dictis ps. q̄ vana est opinio ponēs q̄ isti gra
dus sunt gradus materiales et nō formales. q̄
isti gradus sunt vere pres charitatis: quoz q̄
liber est vera charitas. Et iō sicut nō est dices
dum q̄ pres aque integrales: quarū quelibet
est vera aqua sunt materiales et nō formales.
ita et in p̄posito. *M* aut̄ isti gradus sunt vere
pres: quarū quelibet est vera charitas. sic ostē
do. q̄a q̄ro de istis gradib⁹. aut sunt oīno eius
dem ratiōis cū charitate p̄ma. aut nō si sic. ha
beo p̄positū. quia tūc ita vere q̄libz illoz gra
dū est vera charitas sicut charitas p̄ma. que
primo fuit quoddā totū: nūc aut̄ est pars. Si
nō. et manifestū est q̄ gradus sequēs facit p se
vnū cuz prioz. et impossibile est aliqua duo nō
eiusdē rōnis: s̄ alterius et alterius rōnis face
re per se vnū: nisi vnū sit potentia et aliud act⁹
ergo hic esset vera cōpositio ex rebus distinctis
realt. quarū vna vere informaret aliā. et p̄ his
maior esset cōpositio ex tribus alterius et alte
rius rōnis in charitate sequēte q̄ precedēte. iō
mo sequerēt vltra q̄ charitas sequēs nō esset
eiusdē rōnis cū precedēte. Tertū in cōueniēs
sequit̄ q̄ charitas indiuidua precedēs nō esset
aliqd̄ indiuidū per se in genere. vel in specie.
Sequētia p̄t. q̄: nihil qd̄ est ps essentialis ali
cuius p se in genere vel in specie cōponibilis
cū alia pte alterius rōnis: pōt esse per se in ge
nere vel in specie. iō cū aīa intellectiua nō est
per se in genere vel in specie. q̄a est pars hoīs
cōponens hoīem cū corpore qd̄ est alteri⁹ rōnis
q̄ aīa intellectiua. ergo si illud addit⁹ alteri⁹
rōnis esset cōponibile cuz charitate p̄ua. illa
charitas p̄ua nullo mō esset indiuidū p se in
genere vel in specie. Si dicat q̄ illud addit⁹
nō est nisi differētia indiuidualis. et differētia
indiuidualis nō facit aliqd̄ alterius sp̄ci. Hoc
nō valet. q̄: fm̄ ponētes tales differētiās indi
uiduales: differētia indiuidualis nō distingui
tur a natura quā cōtrahit. ergo nō pōt adueni
re de nouo nisi natura d̄ nouo adueniat. et per
p̄ns nisi adueniat de nouo aliqd̄ cōposit⁹ ex
natura et differētia indiuiduali. *P*refea. tūc
sequerēt q̄ vnū indiuidū haberet duas d̄ras
indiuiduales. q̄a certū est q̄ p̄ma nō dep̄dit.
ergo si aduenit vna alia erūt due. *P*refea. ta
les d̄ne indiuiduales nō sunt ponēde sicut su
perius est p̄batū. *Q*uantū ad secundū art̄i
culū dico q̄ nullā includit cōtradictionē char
ritatē additā per se fieri: sicut nullā includit
cōtradictionē charitatē primā per se fieri. et iō
sicut deus pōt realitatē illā cui est alia addita
que non est nisi quedā charitas: et tñ prius p
se facere sine illa realitate sequēte. ita pōt fa

Ad sc̄d̄s art̄icū

cere per se illā realitatem sequentē sine prece
dente. Cuius ratio est. quia nūq̄ aliquid req̄
ritur ad aliquid aliud eiusdē ratiōis nisi sit
causa ipsius extrinseca vel intrinseca pars ip̄
sius. sed in proposito realitas precedens non
est pars intrinseca realitatis sequentis addi
te: quīs sit pars intrinseca totius charitatis
compositae ex realitate precedente et realitate
sequente. nec est causa extrinseca ipsius. quia
in nullo genere cause. p̄t inductiue. Et possi
to q̄ esset causa extrinseca ipsius. posset deus
supplere causam illā extrinsecā se solo. et ma
xime verū q̄n causa et causatū sunt eiusdē rati
ōnis. pōt ḡ de potentia sua facere illā realita
tem additam sine precedente. *Q*uantū ad
tertū articulū dico q̄ per potentias creature
vna illarū realitatū non pōt videri intuitiue.
ita q̄ sit in potestate creature q̄ vna videatur
alia non visa. *S*ecūdo dico q̄ per diuinā po
tentia pōt vna illarū videri ab intellectu cre
ato alia nō visa. *P*rimū patet. quia q̄n sunt
alique potētie naturales equaliter dispositae
eque approximate. nullo existente impedimē
to. omnes ille cause agunt. et ita ponetur esse
crus cuiuslibet illarū causarū. sed impossibile
est stante vna charitate constituta ex illis dus
abus realitatibus vnā illarū realiter appoxi
mari intellectui vt videat̄ intuitiue sine alia.
nec intellectus esse dispositus ad videndum
vnā nisi eodē modo disponatur ad videndū
aliā. nec pōt esse aliquid impedimentū natu
rale respectu vnus quin sit respectu alterius
ḡ nō est in potestate creature q̄ vna videatur
sine alia. *S*i dicatur q̄ voluntas pōt libere
impedire. Hoc nō valet. q̄ nūq̄ pōt voluntas
impedire notitiā intuitiua alicuius rei nisi ad
uertendo potentia vel obiectū per motū loca
lem vel aliquid de nouo causando. sed iducti
ue patet q̄ nullū illorū pōt hic poni. *D*ico ḡ
q̄ sicut si materia et forma cōponētia aliquid
totū essent eque intuitiue intelligibilia ab in
tellectu. ipsis cōponentibus illud cōpositum
non est in potestate agentis creati q̄ vnū illo
rū intuitiue videatur sine alio. sic est in propo
sito de istis realitatibus. *E*t sicut si duo caloz
res approximentur eidem passo. non pōt na
turaliter vnus illorū agere in passum nisi ali⁹
agar maxime si sint eque p̄fecti. ita ē i p̄posito
*S*ecundum ostendo. quia ille realitates si
essent separate nate essent distinctis intelles
tionib⁹ intuitiuis intelligi. et pōt indifferen
ter vna illarū esse sine alia. sed quacūq̄ re pōt
sibile esse sine alia pōt deus cōseruare sine illo
la. quacūq̄ mutatione facta circa aliā rem lo
co et subiecto distinctā. ḡ pōt deus de potētia

Ad tertū art̄icū
lū duo dicit

Primū

Secundū

sua absoluta cōseruare notitiā intuitiua in intellectu michaelis respectu charitatis mee pcedentis. sine notitiā intuitiua charitatis vltrealitatis sequentis quacūq; mutatiōe facta circa me qui sum distinctus loco ⁊ subiecto a michaelē. ḡ q̄uis charitati mee addatur noua realitas poterit eius cōseruare notitiā intuitiua p̄uia respectu charitatis p̄me sine notitiā intuitiua illius additi. Cōfirmatur. quia et hoc q̄ aliquod absolutū p̄ducit in me non necessitatur ad producendū vel corrupendū aliquod absolutū in angelo. ḡ p̄or de? augmētare in me charitatem: nulla facta mutatiōe in angelo. ⁊ per p̄ns. retinebit eandē notitiā intuitiua quā p̄ius. et ita nihil intelliget ituitine nisi quod p̄ius intellexit. Si dicatur q̄ eadem notitiā intuitiua intelligitur illud additū. ex quo facit per se vnū cum illo quod illa notitiā intuitiua intelligitur. Hoc non valet. quia stante eadem notitiā intuitiua non variata impossibile est aliquid p̄mo intelligi illa iellectione. ⁊ postea non intelligi. nec cōuerso. sed illud additū p̄ius nō intelligebatur illa notitiā intuitiua. ḡ nec modo intelligitur illa. ḡ si modo intelligitur ituitiue oꝝ q̄ sit alia notitiā intuitiua de nouo causata. Ad p̄mū argumentū alterius opi. dico q̄ quātū ad aliquid est simile de augmentatiōe curuitatis. raritatis. densitatis. et taliū que ponūtur esse de quarta specie qualitatis. et quātū ad aliquid est dissimile. Quātū ad hoc est simile: q̄ in augmentatiōe taliū non additur p̄erexistens alicui de nouo. nec etiam aliquid ponitur iurta aliud. nec aliquid p̄erexistens segregatur ab alio. sicut quidam antiqui ponebāt condensatiōē p̄opter compressiōē porozū in corpore condensato. sed dissimile ē de istis quantum ad aliqua alia. Unde si tenetur illa opi. que tenet quantitātē non esse aliā rē absolutam a substantiā et qualitate sicut homines cōmuniter ymaginantur dicetur q̄ in augmentatiōe taliū nulla res absoluta noua aduenit. nec in diminiutiōe aliqua res absoluta deperditur. S̄ralis augmentatiō fit p̄cise per motū locale sicut patet de curuitate lineę quia per hoc solū q̄ partes extreme lineę magis sibi appozimantur fit ipsa curuior. Unde sic ponendo opi. q̄ quātitas sit aliqua res absoluta. op̄z ponere q̄ si aliqua esset quantitas sepaata ab omni substantiā ⁊ ab omni accidente absoluto. adhuc possent partes extreme illi⁹ quātitaris magis appozimari. ⁊ per p̄ns fieret curuior. ⁊ tñ nihil absolutū sibi adueniret. ita dicerent alij: q̄ q̄ aliqua res sit curuior q̄ p̄ius nulla res absoluta aduenit sibi de nouo

Ad primū argumētū alterius opi.

S̄ tñ partes sue localiter sibi magis appozimant. Cōsimiliter dicerent q̄ ignis vel aer rarefit p̄ hoc solū: q̄ eadem res coexistunt circūscriptiue maiori loco nūc q̄ p̄ius. Unde sicut substantiā eadē s̄m omnes non variata coexistit sub maiori quantitate nūc q̄ p̄ius. ita dicerent illi q̄ eadē res in nullo variata nisi localiter coexistit maiori loco nūc q̄ p̄ius. et hoc est rarefieri. Et sicut dicerent de rarefactione ita dicerent de omnibus talibus proportionabiliter q̄ nulla res noua absoluta distincta realiter a realitate p̄cedēte acquiritur nisi forte locus. Sed in augmentatiōe aliarū qualitātū. cum non sit sic nec possit esse motus localis oportet q̄ aliqua res absoluta de nouo addita adueniat. Qui autē dicūt quantitatem esse aliā rē absolutā distinctam realiter a substantiā ⁊ qualitate habēt ponere. Et dicitur in rarefactione totā quantitātē p̄cedentem corrumpi. quia si quātitas p̄cedens maneret. aut maneret p̄cise in eodem subiecto in quo p̄ius ⁊ s̄m quālibet sui partē aut non. si sic et certum est q̄ illa realitas in aduētū recipitur in subiecto. ḡ in eodē subiecto erunt due quantitantes. quod est impossibile. Si nō manet p̄cise in eodē subiecto. ḡ s̄m aliquid sui recipit in alio subiecto. et ita accidens migraret de subiecto in subiectū. vel s̄m aliquid sui manebit sine subiecto: quod est impossibile. Si dicatur q̄ realitas p̄cedens et realis addita non sunt due quantitantes. sed vna quantitas. Contra. realitas p̄cedens vere fuit quātitas. quia res a qua sc̄z res augmentata vere ipsa fuit quanta. sed impossibile est q̄ quātitas fiat non quātitas nisi per corruptiōē vel destructiōē. ḡ adhuc est quantitas. ⁊ eadē ratione quātitas addita erit quantitas ⁊ ita erunt ibi due quantitantes in eodē. Preterea. q̄ncunq; alique due realitates eiusdem rationis possunt esse in eodem subiecto p̄mo. nūq̄ per additionem vnius realitatis ad aliā fit eadem res maior extensiuę. sed tñ intensiuę. quia dicitur magis tale ⁊ non maius tale sicut patet q̄ q̄ vna realitas charitatis p̄t esse in eodē subiecto p̄mo cum alia realitate charitatis. ideo per additionem vnius realitatis ad aliam. illud carūz nō fit maius causatum extensiuę ⁊ dimensionaliter. sed tñ dicitur magis quātū intensiuę. ḡ si due realitates quantitatis compatiuntur se in eodē subiecto p̄mo. illud subiectum non dicitur maius quātū extensiuę ⁊ dimensionaliter. S̄ tñ dicitur magis quātū intensiuę. qd ē manifeste falsum. Et sicut arguo de duab⁹ realitatibus quātitarū. ita arguo de duab⁹ realitatibus rari

Z

tatis. q̄ rari? nō ē mai? extēsiue pp̄ additiō
 nē realitatū raritatis ad realitatē eiusdē rōis
 Doc idē patet in densitate. qz ibi nō est addi
 tio alicui? realitatis noue qz nūq̄ p additionē
 alicui? rei necessario fit aliquid minus quātū
 et tñ si fit densius necessario est minus quātū
 Sic ḡ dico ad argumētū q nō est simile q̄tū
 ad hoc q aliqua realitas noua addit realitati
 pcedenti eiusdē rōis. 7 faciens per se vnū cū
 ea in raritate densitate curuitate asperitate.
 7 sic de alijs. sicut est de augmētatione chari
 tatis albedinis 7 taliū qualitatū augmenta
 biliū. Per idē ad scđz dico. q quātū ad ali
 quid est simile in augmētatione qualitatis et
 quāritatis. 7 quātū ad aliqd ē dissimile. ē cū i
 hoc dissimile q in augmētatione qualitatis ē
 aliqua res absoluta s̄z se totā noua faciēs p se
 vnū cū p̄ma. nō sic i augmētatiōe quāritatis.
 Ad tertiū dico q charitas in fine augmen
 tatiōis est vna numeraliter 7 iō partes faciūt
 vnū numero. Et dico q se totis faciūt vnū et
 nō fm̄ sua vltima. qz nō habent talia vltima.
 Unde sic materia 7 forma faciūt se totis vnū
 p se. 7 nō fm̄ sua vltima. 7 ita est de istis reali
 tatib?. Quis sit dissimile quātūz ad h̄ q forma
 informat materiā vna aut realitas hic nō ifor
 mat aliā. et ita idē argumētū qd̄ facit de istis
 duab? realitatib? p̄ fieri de materia 7 forma
 et iō sic nō valet ibi. ita nec valet hic. Per
 hoc ad aliud q ille realitates se totis vniunt
 7 ideo nō sunt ibi infinite forme nō facientes
 vnā formā numero. s̄ sunt ibi infinite pres: sic
 in aqua sunt infinite partes Ad aliud dico
 q ex illis charitatib? fit vnus. 7 satis pōt dici
 q est vnū vnitate homogeneitatis. s̄ tūc ē ar
 gumentū falsū. q talia nō faciūt vnū nisi p cō
 tinuationē. Cū argumentū ē cōtra seipm. q̄a
 manifestū est q iste realitates faciunt vnū. et
 quero quā vnitate. Si dicat q aliqua alia vni
 tate q nec est vnitas talis essentialis cōpositi
 omis nec cōtinuitatē nec homogeneitatis nec
 alicui? alteri?. Eadē facilitate dicā hic q due
 charitates faciūt vnū vna alia vnitate. Vel
 si dicat q iste due realitates. qz sunt eiusdē rō
 nis faciūt vnū vnitate homogeneitatis. eadē
 facilitate dicā q iste due charitates. quia sūt
 eiusdē rōnis faciunt vnū vnitate homogenei
 tatis. Sic ḡ om̄s difficultas q̄ est cōtra me ē
 cōtra ponentē duas realitates eiusdē rōnis i
 eadē charitate. nec est quātū ad hoc aliq̄ dīa.
 nisi q istas duas realitates non vult vocare
 charitates. quarū tñ multe fuerūt charitates
 qz in quolibet instāti p̄uio fuit verū dicere ali
 qua charitas ē in aīa 7 nō p eadē. manifestū ē
 ḡ p diuersis et iste remanēt. ḡ vere fuerūt cha

ritates. Ego autē dico q sicut fuerunt charita
 tes ita adhuc sūt charitates sicut pres aq̄ sūt
 aqua. nec maiorē cōpositionē pono ego i cha
 ritate q̄ ipse. 7 ita ppter simplicitatē cōueniē
 tē charitati augmētate nō o3 negare plures
 charitates. sicut nō o3 negare plures realita
 tes eiusdē rōis. S̄z cōtra p̄dicta pōt argui
 p̄mo. qz tūc seq̄ret q duo accidentia differen
 tia solo numero essent in eodē subiecto qd̄ est
 impossibile Itē arguit quidā doctor sic Si
 simile additū simili nō augmētatur. p̄z sic si repi
 dū addat tepido. n̄ augmētatur calor. ḡ augmē
 tatio nō est p talē additionē. P̄tēra vide
 tur q forma intēsiōz 7 remissioz nō sunt eiusdē
 rōnis. 7 p p̄ns partes nō sunt eiusdē rōnis inf
 se 7 cū toto. cui? oppositū dictū est p̄us. Ad
 sumptū p̄bas. qz natura sub determinato gra
 du magis vel minus ē spēs ad indiuidua. 7 h̄
 species in forma cōtenta sub specie nature. ḡ
 illa indiuidua cōtenta sub talib? speciebus? de
 terminatis specie distinguūt. ans p̄z. qz il
 lud qd̄ in qd̄ dicit p se de indiuiduis 7 ē per se
 vnū. ē spēs eoz. s̄ natura in determinato gra
 du tali vel tali dicit in qd̄ de indiuiduis 7 ē p
 se vnū. qz tota. 7 fm̄ hūc gradu essentialiter ē
 eoz q̄ habēt naturā in tali gradu. 7 gradu n̄
 bil addit quod accidit nature. ḡ natura i tali
 gradu ē spēs. 7 p̄z q̄ ē min? cōe q̄ spēs nature
 ḡ si est spēs est spēs inferior in ordine nature.
 Ad p̄mū istoz dico q duo accidētia dīa so
 lo nūero faciētia tñ vnū accidēs numero nō ē
 impossibile eē in eodē. S̄z duo accidētia nata
 facere vnū eē in eodē 7 nō facere vnū numero
 est ipossibile p naturā. 7 hoc intēdit p̄b 7 nō
 aliud. Si dicat ista accidētia differūt nūero
 ḡ nō faciūt vnū nūero. Dico q aliqua differre
 solo nūero dupliciter pōt intelligi. Uno mō. q̄a
 sunt aliqua eiusdē rōnis quoz vnū nō est reali
 ter reliquū. 7 sic verū ē q illa q differūt nūero
 faciūt vnū nūero. 7 sic intelligebā p̄us. et isto
 modo oēs pres eiusdē rōnis differūt numero.
 Alio mō dicūt aliqua differre nūero. qz sūt to
 ta nō cōstituentia vnū. 7 sic p̄na ē bona. s̄ nihil
 ad ppositum. Ad aliud quādo tepidū ad
 ditur tepido. illi parui calores remanēt in di
 stinctis subiectis sicut p̄us. 7 ideo nō augmē
 tant caliditatē. sed si fieret in eo subiecto p̄u
 mo augmentaret. Ad tertiū. q forma intē
 sioz 7 remissioz sūt eiusdē specie specialissime.
 Unde nulla est species inferior albedine nec
 nigredine nec calore. 7 sic de alijs. Ad p̄ba
 tionēz dico. q natura sub determinato gradu
 quocūq̄ nō est spēs. 7 h̄ qz nō ē ymaginādū q
 natura sit sub aliquo gradu. qz nulla ē natura
 ex pte rei nisi sit aliq̄s grad? p̄ indiuiduū p̄ h̄ p̄z

Ad scdm

Ad tertium

Ad quartum

Ad quintum

Instantia p̄m

Secunda

Tertia

Probatio

Ad p̄nam

Ad secundam

Ad tertiam

Ad p̄bationē

Replicatur

Confirmatur

Respondet ad replicam

Ad confirmationes

Ad primū principale

Ad scōm

ad pbationē q̄ natura in tali gradu nō pdica-
tur inquit de illis plurib⁹. Et si dicat q̄ due
albedines eq̄ intense plus cōueniūt q̄ due al-
bedines quarū vna est intensa 7 alia remissa.
ḡ ab eis pōt abstrahi aliq̄s cōcept⁹ cōis albe-
dinib⁹ eque intensis qui nō erit cōis albedini
intense 7 remisse. Cōfirmat. qz dicit⁹ ē pus
q̄ cōceptus sp̄sp̄alissim⁹ est simillim⁹ inesse
obiectiuo ipsi idiuuio; in e subiectiuo. ita q̄
le est ip̄m idiuuū extra. tale fingit in aia. 7
illud sic fictū nō pōt eē simillimū duob⁹ nō si
millimis. ḡ duobus nō simillimis nō erit aliq̄
sp̄sp̄alissima cōis. Ad istud dico q̄uis ali
quo modo plus cōueniāt 7 pl⁹ assimilent due
albedines eque intense q̄ albedo intensa 7 re-
missa. Hoc tñ nō sufficit ad cōceptū habendū
p̄cise cōem illis 7 nō alijs. qz qñ habet cōcept⁹
pp̄t⁹ aliq̄b⁹ 7 nō alijs. opz q̄ illa alia sic se ha-
beant q̄ in quolibet; illo; sit aliqd cui nihil si-
millimū inueniat in alio. sicut in sorte ē aliqd
7 nihil sibi simillimū ē in quocūq; alio. s̄ in al-
bedine remissa nihil pōt inueniri qñ sit ibi s̄
millimū in albedine intr̄sa. qz quocūq; demō-
strato in albedine remissa aliqd est ibi simillimū
in albedine intensa 7 iō nō cōtinēt sub di-
stinctis sp̄sp̄alissimis. Ad cōfirmatio-
nē. q̄ si ponat opi. pus posita q̄ cōcept⁹ ē tale
qd fictū 7 sic fm illā opinionē ē dicendū q̄ ra-
lis cōcept⁹ cōis oibus idiuuuis intr̄sis 7 re-
missis ē simillim⁹ eis. hoc est ita similis quan-
tū possibile est cōceptū vnū naturalit̄ abstrahibile
ab eis eē simile eis in esse ficto. et talis
nō est nisi cōceptus cōis oib⁹. q̄ nō ē simplr
simillim⁹ eis. qz ip̄a inter se nō sunt sibi simila-
lima. Et si dicat q̄ possū fingere vnū simillimū
albedini intense quā video. Dico fm istā opi.
q̄ nō ē possibile nisi cōsignificādo v̄l addēdo
aliqd qd nō pdicat i quid de illa albedine. sic
sic dicendo. albedo habens tot gradus vel al-
bedo ita intensa. hic ponitur aliquid qd nō p̄-
dicat in quid de albedine. et iō nō est cōcept⁹
q̄ddiratiuus. Si aut̄ teneat alia opi. de cōcep-
tu q̄ sit qualitas mentis siue int̄tio siue ali-
qd aliud. pōt proportionabiliter responderi.
Ad p̄mū p̄ncipale dico q̄ intentio p̄bi ē q̄
ex duob⁹ in actu alteri⁹ et alteri⁹ rōnis nō sit
vnū. 7 ideo qñ illa cōponibilia sunt alteri⁹ et
alteri⁹ rōnis nō sit ex eis vnū nisi vnū sit act⁹ 7
aliud pot̄tia. qñ aut̄ sunt eiusdē rōnis nō opz
p̄z de partib⁹ aque et ignis. ita ē in proposito.
Ad scōm dico q̄ diuidi i partes quarū vna
est extra aliā et distincta ab ea situ cōuenit so-
li quāto. sed charitas non est sic diuisibilis. qz
nulla pars charitatis distat 7 c. ideo charitas
nō ē quāta. Ad tertū p̄s pus. Questio. viij.

Quæretur quæro de
terminis augmētī charitatis. Utrū
sit dare summam cui repugnet au-
gmētari. Sic. qz fm p̄bm p̄mo de aia. ois
natura cōstantiū determinata ē rō magnitudi-
nis 7 augmētī. ḡ in omī augmētabili ē dare
statū vltra quē nō pōt augmētari. P̄t̄ea.
fm cōmē. ij. p̄bi. cōmē. lx. vbi ē p̄cessus ad for-
mā tm̄ cōtingit eē in actu quātū cōtingit esse
in pot̄tia. ḡ cōtingit dare summā charitatis
vltra quā nō ē alia pot̄tia. qz ibi ē p̄cessus ad
formā. ḡ 7 c. Ad oppositū fm p̄bm. ij. de aia
si apponerent cōbushibilia. ignis cresceret in
infinitū. s̄ qua rōne ignis pōt crescere in infi-
nitū. charitas pōt crescere i infinitū. ḡ nō ē das-
re charitatē summam q̄ non possit fieri maior
Ad. q. dicit a multis doctorib⁹. qz pōt fieri
charitas summa qua nō pōt deus facere ma-
iorē. Ista cōclusio pbat ab aliquibus p̄mo
sic. accepta aliqua gratia determinata. puta
a. quero ascēdendo. aut ē stat⁹ ad aliquā supre-
mā 7 b̄ p̄positū. aut nō. s̄ p̄cedi poterit in in-
finitū. 7 tūc sequit q̄ quāto aliqua maḡ exce-
dit a rāto ē p̄fectior. 7 p̄ p̄ns aliq̄ in infinitū
excedit ē in infinitū p̄fectior. 7 ita erit in se in-
tensiuē infinita. 7 cū ip̄a ab intellectu diuino
videat s̄ cū vnū creabile pōt vna creatiōe crea-
ri. Ab ista rōne h̄nt euidētā due alie quaz
vna accipit a p̄bo. ij. p̄bi. c. de infinito. q̄ q̄tū
p̄tingit eē i pot̄tia. tm̄ p̄tingit eē i actu. 7 ita
eūdo ad formā nō ē p̄cedere in infinitū. 7 iō ne-
cesse fuit i forma q̄cūq; p̄fecta ponere termi-
nū q̄ltercūq; possibile. Scōdo arguit sic.
quātācūq; realitatē pōt deus creare tāta pōt
creare subiectū in cludit p̄dicatū. ponat ḡ i eē
q̄ tāta creet quātā pōt creare. ḡ nō pōt maio-
rē creare h̄ ḡ p̄positū q̄ summa creabilis pōt
creari. Ad eadē p̄clusionē arguit alij sic p̄-
mo fm p̄bm. ij. de aia. oim natura cōstantiū 7 c.
Scōdo sic. quātācūq; p̄fectio p̄t fieri succes-
siue in eadē charitate tāta pōt fieri simul. sed
nō ē possibile simul eē aliquā charitatē p̄feci-
onis infinite. ḡ nec successiue. maior. p̄s. qz si nō
aut h̄ ē ex p̄te recipiētis. aut ex p̄te dei. aut ex
p̄te charitatis. Nō ex p̄te dei. qz de simul totā
p̄rutē suā h̄z. nec ex p̄te recipiētis. qz tota cha-
ritas que necessaria est respectu dei ex p̄te dei
pōt esse simul in quacūq; creatura spiritali.
licet ea que est per cognitionē 7 meritū nō si-
mul sit que respectu dei nō est necessaria licet
quādoq; sit cōgrua. Nec ē ex parte ipsi⁹ cha-
ritatis. qz ei qd ip̄ortat infinitatē gradū i sua
natura nō repugnat posse eē s̄z talē infinitatē
in actu. s̄ charitas si ē augmētabilis i infinitū

Questio VIII que ē quarta ante secūde

Arguitur primo

Scōdo

In oppositum

Respondeo mult

Probat p̄mo a quibusdā

Sec⁹ h̄z duas p̄-
ticular. prima est

Sec⁹ da particula

Primū argumētū a. a. o. u.

Secundā

Tertio

importat infinitatem graduus in sua natura, ergo ex nulla repugnat qn deus tãta sil possit facere quãtãcunq; p̄t eã facere successiuam.

Quintã

Tertio sic, qz deus p̄ ydeas rerũ cognosceret res fm eẽ illud qd absolute importat, puta albedinẽ cognoscit p̄ suã ydeã nõ fz vnũ gradũ intenzi r̄ remissi. fz totũ qd p̄t natura albedinis importare, fz si charitas p̄t augeri in infinitũ, natura eius fm esse r̄ absolute accepta importat infinitam p̄fectionẽ graduũ. ḡ deus p̄ ydeã charitatis cognoscit quãdã naturã creatã infinite p̄fectionis, qd eẽ icõueniẽs. Preterea illud qd eẽ p̄p̄tũ ei qd eẽ p̄fectũ p̄ essentiã nõ cõuenit ei qd eẽ p̄fectũ p̄ participationẽ. fz eẽ infinitũ fm formã r̄ p̄fectionẽ eẽ p̄p̄tũ ei qd eẽ p̄fectũ p̄ essentiã scz deo, ḡ habere infinitates fm p̄fectiones nõ cõuenit charitati vel alteri creature. Quinto sequeret qz eẽt dare maiorẽ charitatẽ charitate xp̄i, qd eẽ incõueniẽs.

Quintũ

Sextũ

Arguitur contra opi.

Sexto, qz sicut qlibz creatura in eẽ substãtia eẽ limitata, ita qz fm illã speciẽ nõ p̄t eẽ maior, ita in quolibet eẽ eẽ limitata ita qz nõ cõtingit in eadẽ speciẽ transcendere. Eõtra istã opinionẽ p̄t argui sic, qz nõ eẽ negãdus talis p̄cessus in infinitũ nisi ad eũ sequit̄ infinitas aliqua i creatura, nã fm oẽs opinãtes fm p̄dictã opinionẽ p̄pter istã causã negant tales p̄cessus in infinitũ, fz p̄pter istã cãm, nõ oẽz negare, ḡ r̄c. Assumptũ p̄bat, qz vltra oẽm ignẽ datũ p̄t deus facere ignẽ maiorẽ, r̄ tñ nõ p̄t facere ignẽ infinitũ, ḡ eodẽ mō quis possit se per facere maiorẽ charitatẽ in infinitũ, nõ sequit̄ eũ posse facere charitatẽ infinitã. Quãtũ deõ possit facere omni igni ignẽ maiorẽ videtur manifestũ, qz quocunq; dato p̄t deõ facere vnũ aliũ ignẽ, r̄ p̄t ex illis duob; ignib; facere vnũ. Quã si dicat qz deõ p̄t facere ignẽ infinitũ, eadẽ rõne p̄t facere charitatẽ infinitã.

Pretea impossibile eẽ deũ facere tot indiuidua eiusdẽ rõis qn possit facere plura, r̄ tñ nõ p̄t facere infinita indiuidua simul, ḡ eadẽ rõne quis deõ nõ possz facere tãtã charitatẽ qn possit facere maiorẽ, nõ sequit̄ eã posse facere infinitã. Assumptũ pz, qz qbuscunq; indiuiduis in certo nũero datis, adhuc p̄t deõ vnũ aliud indiuiduũ eiusdẽ rõis cũ illis facere, qd p̄bo qz accipio certũ numerũ aliquorũ indiuiduorũ eiusdẽ rõis, tũc si sit cõtradictio deũ facere aliud aliud indiuiduũ eiusdẽ rõis, aut hoc eẽ, qz nõ est aliud indiuiduũ factibile, aut qz deõ nõ p̄t facere alia, aut qz p̄tib; indiuiduis repugnat aliqd aliud indiuiduũ eiusdẽ rõis, r̄ tñ nõ p̄t fieri sil cũ illis. Primum nõ p̄t dari qz cuiuslibet sp̄ci sunt infinita indiuidua possibilia fieri successiue, qz etiã fm p̄bos cuiusli

bet sp̄ci de istis generabilib; r̄ corruptibilib; sunt infinita indiuidua futura, ḡ quocunq; certo numero indiuiduorũ dato adhuc eẽ aliqd in indiuiduũ eiusdẽ rõis factibile. Nec scõm p̄t dari, qz cũ sit cã p̄ma, nihil eẽ factibile qn possit fieri a deo, multa etiã sũt que a solo deo sũt factibilia, r̄ tñ in infinitũ possunt multiplicari. Nec tertiu ipedit, qz qbuscunq; datis non repugnat eis aliqd aliud, cũ sit eiusdẽ rõis cuz eis, r̄ per p̄ns nõ est cõtradictio p̄ora indiuidua r̄ illud aliud factibile esse simul. Similit̄ maior est repugnantia albedinis ad nigredinẽ qz vnũ indiuiduũ ad quodcunq; indiuiduũ eiusdẽ rõis, fz posita albedine non repugnat quãcunq; nigredinẽ esse in rerũ natura, quis si bi repugnet nigredinẽ eẽ in eodẽ subiecto cũ ea, ḡ positis qbuscunq; indiuiduis in certo numero nõ repugnat eis aliud indiuiduũ eiusdẽ rõis esse in rerũ natura illis nõ destructis, ḡ impossibile est dare aliqũ certũ numerũ indiuiduorũ alicui; speciẽ: quin posset deus facere plura indiuidua, ḡ eodẽ modo impossibile est facere tã magnã charitatẽ quin deus possit facere maiorẽ. Si dicat qz nõ eẽ simile de multis q̄ distinctis factionib; sunt factibilia r̄ de vno qd eẽ vnica factioẽ factibile. Hoc nõ sufficit, qz sicut ponis multa ex vna parte: ita pono multa ex alia pte r̄ sicut dicis qz non possit accipi maxim; numerus fõmũ numero p̄t fieri maior; r̄ possunt fieri alia, ita dico qz nõ eẽ dare maximã charitatẽ, fz quacunq; charitate facta p̄t fieri vna alia maior, r̄ quãtãcunq; fiat semp erit finita sicut quocunq; fiat semp sunt finita. Preterea tãta est p̄fectio in duob; qn sunt separata et nõ vnita quãta eẽt si essent vnita, sicut tãta eẽ p̄fectio in duab; aqs qn nõ sunt vnite sicut qn faciũt vnã, vel saltẽ tãta p̄fectio est in duob; quãta eẽ in vno illoz r̄ medietate alteri; si facerent vnũ, et hoc tñ valet ad p̄positũ meũ sicut p̄mũ. Sz deõ nõ p̄t facere tot charitates qn possz facere plures, sicut nõ possit facere tot aias qn possz adhuc facere vnã aliã aiaz; nõ destructo aliquã aliã aiarũ prius creatarũ, sed faciẽdo semper plures charitates in infinitũ vel non posse facere tot charitates qn possit facere plures nõ infert p̄fectionẽ infinitã posse fieri a deo sil ergo non posse facere charitatem tantã quin deus possit facere maiorẽ non infert deũ posse facere infinitam charitatẽ. Idco dico qz propter infinitatẽ virandã non oportet negare talẽ p̄cessum in infinitũ, sicut propter infinitatẽ vnitatũ non oportet negare qz deõ nõ possit facere tot indiuidua alicui; sp̄ci qn possit facere plura, cuius rõ est, quia si ponatur

Euasio. D Impugnatõ

talis processus in infinitū. semper illud quod ponetur in actu erit finitū. sicut posito qd de nō possit facere tot individua qn possit facere plura. sep̄ illa q̄ faceret essent finita. et ideo semp̄ faciedo plura nūq̄ faceret infinita s̄ finita. Ideo circa istā. q. p̄mo distinguas de augmētatione. Sc̄do ponā aliq̄s cōclusiōes.

Dico q̄ q̄ augmētatio ē duplex quedā ē extēsiua. quedā intēsiua. Augmētatio extēsiua ē duplex. Una p̄ additionē ptis ad partē faciētis p̄ sevnū cū ista. ⁊ distīctē ab ea loco ⁊ situ sicut qn aqua addit̄ aq̄. vel qn alicui⁹ toti⁹ p̄ mo dealbat̄ vna ps postea alia vel quocūq̄ alio mō. Alia ē augmētatio extēsiua p̄ rarefaciōnē qn substātia aliqua v̄l q̄litas rarefit. qz in tali augmētatione dico q̄ v̄l tota quāritas p̄cedens corrūpit̄ ⁊ fit noua. vel quāritas nō est res alia absoluta informās substātia sicut boies cōiter ymagināf. et ita nō ē ibi additio quāritatis ad quāritatē tāq̄ ptis ad ptē sicut ē in alijs. Alia ē augmētatio intēsiua q̄ ē p̄ additionē ptis ad ptē faciētis p̄ sevnū cū ea ⁊ in distīctā ab ea loco ⁊ situ. sic qn albu⁹ fm se totū fit albu⁹ q̄ pus. Circa sc̄dm dico q̄ p̄ma cōclusio erit ista. q̄ augmētatio extēsiua p̄mo mō dicta p̄cedit in infinitū. ita q̄ q̄cūq̄ forma augmētabili data: p̄t fieri maior a deo. Lūi⁹ rō dependet ex trib⁹ ppōnib⁹. quarū p̄ma ē ista q̄ deus p̄t creare in infinitū individua eiusdē rōnis. ita q̄ quocūq̄ idiuuiduo dato p̄t de⁹ facere aliud idiuuiduū eiusdē rōnis cū eo. Et h̄ saltē verū ē qn fm oēs in eadē specie p̄nt esse plura idiuuidua eiusdē rōnis. Hoc ptz qz nō ē maior impotētia in deo ad cōtinuādū in infinitū idiuuidua eiusdē rōnis successiue q̄ in natura s̄ si de⁹ cōseruaret coepa celestia in eodē statu in quo sūt in infinitū cōtinuaret generatio illoz generabiliū ⁊ corruptibiliū. q̄ de⁹ p̄t facere ⁊c. Sc̄da ppō ē ista. q̄ quocūq̄ idiuuiduo posito p̄t de⁹ facere aliud idiuuiduū eiusdē rōnis illo nō destructo. Hoc ptz qz qn aliq̄ nō h̄nt formālē repugnātiā adinuicē. ad positioē nē vni⁹ in rerū natura nō seq̄ destructio alterius s̄ idiuuidua eiusdē rōnis nō h̄nt formālē repugnātiā inter se. q̄ ad positioē vni⁹ nō seq̄ destructio alteri⁹. S̄ si aliquo idiuuiduo posito nō possit fieri aliud idiuuiduū eiusdē rōnis nisi ipm destrueret hoc maxime eēt verū de sūmo idiuuiduo in illa sp̄ si eēt aliq̄ sūmū. s̄ si eēt sūmū idiuuiduū in aliq̄ sp̄ adhuc cōparet̄ ret̄ secū aliū idiuuiduū eiusdē rōnis. qz alit̄ se queret q̄ posita cbaritate xpi: cū illa sit sūma fm alios. nō possit fieri alia cbaritas. qd ē erroneū. imo stante cbaritate xpi possit de⁹ assumere vna aliā naturā. ⁊ dare sibi tātā cbarita-

facit duo
E
Primus

Secundū
Prima conclusio

Prima ppō

Sc̄da ppō

tē quāta hz xps. q̄ quocūq̄ idiuuiduo posito ad huc p̄t de⁹ facere aliud idiuuiduū eiusdē rōnis nō destructo p̄mo. Tertia ppō ē ista. q̄ q̄cūq̄ sūt eiusdē rōnis sūt equalit̄ vmbilia. sic q̄cūq̄ aq̄ sūt sibi equalit̄ vmbiles. Hoc ptz qz q̄cūq̄ pot̄ cōpetere alicui idiuuiduo cōsimile p̄t cōpetere om̄i idiuuiduo eiusdē rōnis. sic si hō p̄t eē alb⁹ q̄libet hō p̄ potētā diuinā p̄t eē alb⁹. q̄ cū posse vni⁹ cōpetit aq̄ ⁊ igni. iposibile ē fieri aliqua aqua vel ignē qn p̄ diuinā potētā possit vni⁹ alteri. S̄ si vmbilitas cōpetit alicui p̄mo ⁊ nō cōpetit p̄mo isti idiuuiduo nec illi. q̄ cōi. et ita nulli idiuuiduo repugnat. Et istis seq̄ q̄ de⁹ nō p̄t facere aliqua talē formā qn possit facere maiorē qz quacūq̄ data possit de⁹ facere aliud idiuuiduū eiusdē rōnis cū illo. ⁊ illud vnire cū p̄ore. ⁊ p̄ h̄s totū resultās erit maius. Un̄ nō video qn q̄cūq̄ aq̄ facta finita possit de⁹ facere vna guttā aq̄ ⁊ poi vnire. Sc̄da conclusio dz eē de augmētationē extēsiua sc̄do mō dicta. s̄ illā reputo fore neutra. qz ad neutra p̄t p̄t h̄i rō sufficiens qn possit solui. Dico tñ tāq̄ pbabile q̄ illa augmētatio nō p̄cedit in infinitū. s̄ quāritas aliq̄ vel substātia p̄t fieri ita rara q̄ nō possit fieri rarior. qz icoueniēs videt̄ q̄ vna faba fieret ita magna q̄ circūscriptiue occuparet tātū locū quā eēt si eēt mille mūdi. s̄ si nō eēt dare statū raritatis ipsi⁹ possit de⁹ tñ eā rarefacere q̄ tñ locū occuparet. q̄ ⁊c. Assumptū ptz qz si nō sit dare statū. q̄ adhuc p̄t fieri maior. ⁊ accipiēdo illā quāritatē adhuc iterū p̄t fieri maior. ⁊ ita possz toties addi q̄ deueniret ad quāritatē tot mūdoz. Si dicat̄ q̄ illa rō nō valet. qz possit fieri additio in infinitū. tñ non deueniret ad quāritatē vni⁹ pedis. sicut p̄t additionē in infinitū p̄tū eiusdē p̄portionis. Sz h̄ nō valet. qz quis nō possit p̄cedi tāli mō in infinitū. tñ tñ possit addi q̄ excederet. qz possit addi medietas simul ⁊ iterū alia ⁊ sic excederet. q̄ eodē mō possit ita rarefieri: q̄ oporteret ponere statū v̄l q̄ tādē deueniret ad tātā quāritatē imo maiorē icōparabiliter. Tertia cōclusio erit ista. q̄ q̄libet forma augmētabilis intensiue q̄ p̄t eē separata a subiecto p̄t augeri in infinitū ita q̄ q̄cūq̄ forma tali data p̄t de⁹ facere maiorē. qz aliud idiuuiduū eiusdē rōnis p̄t facere ⁊ illud vnire p̄ori. ⁊ p̄ h̄s totū resultās erit intensius q̄ p̄mū. et iterū de⁹ p̄t creare aliud idiuuiduū eiusdē rōnis ⁊ illud poi vnire. ⁊ sic in infinitū. Sed vtrū possit talē formā augmentare in eodem subiecto post est magis dubium. Et possit p̄t babiliter teneri q̄ non. qz possit dici q̄ sicut illud subiectū d̄terminat sibi aliq̄s qualitates:

11
Tertia ppō sitio

7
Sc̄da conclusio.

Euafo

Impugnatio

R
Tertia cōclusio

Z
Dubitatio

Solutio

et aliquas nō pōt recipere. ita determinat sibi certā quātitatē vltra quā nō pōt recipere.

Et sic eēt dicēdū ad. q. qd si charitas nō sit sepabilis a subiecto qd pōt fieri tāta qd de? nō pōt facere maiorē. Si autē sit sepabilis sicut ē albedo. nō pōt fieri tāta qn possit fieri maior. qz possit de? tāta charitatē creare et vnire pōri. Possit etiā pbabilif teneri qd deus nō posset facere tāta cbaritatē in aīa qn possit etiaz facere in eadē maiorē. qz aliqn aliq forme eius dē rōnis pnt eē in eodē subiecto. nō ē cōtradictio quascūqz formas eiusdē spēi eē in eodem subiecto. qz quibuscūqz datis nō ē cōtradictio illas eē in eodē subiecto pmo. et ita qd cūqz charitate data nō ē cōtradictio: qn deus faciēdo nouā augmētaret pōzē. Ad argumēta p pī ma opi. Sine de? possit facere maiorē charitatē in aīa qd cūqz data sine nō. dico qd argumēta nō cōcludūt. qz equalif pbant qd deus pōt tot indiuidua alicui? spēi facere qd nō posset facere plura eiusdē spēi et qd possz facere vnā aquā ita magnā qd nō possz facere maiorē q reputo icōueniētia. Ideo ad pīmū argumētū dico tenēdo opiniōnē vltimā. qd vltra. a. pōt procedi in infinitū. ita qd nō sit status. Et qn dicit qd quāto aliqua charitas excedit. a. tāto ē pfectior cōcedo. s. nō sequit. qd qd in infinitū excedit ē in infinitū pfectior. qz implicat qd aliqua charitas in infinitū excedat. a. qd ē manifeste falsum. qz qd cūqz accipiat illa ē finita. et tū finitē excedit. a. Unde sicut de? pōt facere plura indiuidua. et plura in infinitū. et tū sep faciet finita et nūqz infinita. ita pōt de? facere maiorē charitatē et maiorē et sic in infinitū. et tū semp faciet finita Si dicat qlibet charitate finita pōt fieri maior fm pdicta. s. nulla charitas finita ē maior omni finita charitate. s. tū infinita charitas ē maior omni charitate finita. qd pōt fieri charitas infinita. Respondeo cōcedendo pmissas. s. discursus nihil valet. Sicut nō sequit post omnē diē pōt de? facere aliqū diē s. nullus dies distās finitē pōt fieri post omnē diē. s. tū dies distans infinite. qd pōt facere aliqū diē distans in infinitū post omnē diē. tū in isto scdo discursu ē vna ppō falsa. In pmo qlibet pōt verificari saltē p charitate creata vel increata. Quid vlt in oib? talib? ē fallacia figure dictionis: eo qd cōmutat vn? modus supponēdi in aliū. Nā in ista ppōne. omni charitate finita pōt fieri charitas maior. charitas a pre pdicari supponit cōfuse tū ppē signū distributinū pcedēs a pre subiecti. s. qn iserf in cōclusiōe. qd charitas infinita pōt fieri maior omni charitate finita: supponit subiectū determinate et nō cōfuse tū. Si ptemiat. qn est

fallacia figure dictionis et cōmutatiōe vnus modi in aliū: termin? debet hie illas diuersas suppositiones Nec pteruia nō valet. qz sufficit qd idē imin? beat tales diuersos modos supponēdi vel sint diuersi quoz vn? denoret et modo arguēdi eē inferior: et ali? supior. et ita ē in pposito nā et modo arguēdi denorat qd charitas infinita ē inferior ad charitatē dico qd bec est vera. omni charitate finita pōt fieri charitas maior. qz qlibz singularis ē vera. Sz bec ē simplr falsa. aliqua charitas finita pōt fieri maior omni charitate finita. Silr bec ē vā omni charitate finita pōt fieri charitas finita maior. qz qlibet singularis ē vera. Nā qd cūqz charitate finita data: adhuc pōt sibi addi alia charitas finita. et sic tota resultat erit maior. et tū bec ē simplicif falsa. aliqua charitas finita pōt fieri maior omni charitate finita. qz qlibz singularis ē falsa. Nā qd cūqz charitate demonstrata bec ē falsa. bec charitas pōt fieri maior omni charitate finita. Et vlt sicut nō seqt. post quēlibz diē pōt fieri dies. qd aliqua dies pōt fieri post omnē diē. Silr non sequit. post quālibet diuisionē p̄tinui pōt fieri diuisio. qd aliq diuisio pōt fieri post omnē diuisionē. Silr nō sequit. omis hō ē aliqd aial. qd aliqd aial ē omis hō. ita nō sequit. ois charitas pōt fieri charitas finita maior. qd aliqua charitas finita pōt fieri maior omni charitate finita. Si dicat. deus videt quodlibet factibile. qd si omni charitate data pōt fieri maior: in infinitū. videt h. et p̄ns videt charitates in infinitū maiorē. et p̄ns videt charitatē infinitā. Respondeo cōcedēdo qd deus videt qdlibet factibile et vidz h est certitudinalif cognoscit qd charitas pōt fieri maior in infinitū. hoc est qd nō ē dare aliqū quā charitatē creatā qn ea possit fieri maior. s. ex hoc nō sequit qd videt aliquā in infinitum maiorē. qz nulla talis est factibilis: nec p̄ns visibilis a deo. Quid istud argumētū multo euidenti? pbat qd de? possit facere infinita sil qd pōt facere infinitā charitatē. Qui rō est. qz deus videt infinita factibilia eiusdē rōnis qz infinita sunt ab eo factibilia. s. de? nō videt infinitā charitatē. qz nulla talis ē. nec ē aliq qd sit in infinitū maior minima charitate creata Ad rationē etiā dico qd pbs negaret tales pcessū et poneret terminū in omni tali pcessu. qd nō causat et infinitate p̄tiu alicui? tot? vni? et ideo nec auc. sua nec cōmētatoris est in hac parte recipiēda. Si dicat qd auct. fundatur in rōne qd nō ē negāda. Unde aliqui dicūt p̄m fundari in ista ratione. videlicet qd in quibuscūqz permanentibus sicut post aliquod instā ē vnū factibile ynica factōe ita etiā si eēt

Ad Rñō auctoris

Ad argumenta pīme opi.

Ad primū

Instatur

Respondeo

Proteruis

Refellitur

Replicatur

Respondetur

Ad rōnē

factibile vñū infinitōū aliqua factiōe esset factibile vnica factiōe ⁊ ita possz fieri summū
 Et hoc q̄ charitas vel gratia est quoddam permanens. etiā fm quēcūq; gradū sequit q̄ si pcedit in infinitū q̄libet illoz gradū ē per se factibilis ⁊ ita quātūcūq; cōtingit eē in potētia. rātā sil cōtingit esse in actu. qz possibilis ad talē formā nō est ad aliqd in fieri tm̄ s̄ ad aliqd in facto eē. Et istū intellectū tāgit cōmē. iiii. phi. qz oēs potētie q̄ sūt i maioratione quātūtatit sūt vni? potētie determinate v̄ de mōstrate. hoc ē vna potētia ē ad supmū actū i quo cōtinēf oēs act? ad quos sūt ille potentie multe. quarū vna reducif i actū post aliū. Sz in diuisione cōtinui potētie multe nō sunt ptes vni? potētie determinate vel demōstrate id est. nō ē ibi aliq̄s vni? act? in quo cōtinētur oēs act? terminātes potētiās ordinate reducibilis ad actū illū. ⁊ iō nō sunt ptes vni? potētie determinate vel demōstrate. Tñ videt dicere: q̄ in q̄buscūq; actib? ordinatis q̄libet actus fm quēcūq; gradū ē p se factibilis. ibi supmū in potētia pōt sil esse in actu. qz vnica potētia pōt reduci i actū. In q̄b? aut tm̄ natū ē eē in fieri sūt multe potētie ordinate ⁊ nō pōt aliqd vnuz terminare summū possibile in actu quātū cōtingit eē in potētia. s̄ vltra qd̄ cūq; possibile fieri. pōt fieri aliqd mai? s̄ non vnica factiōe. Ad aliud dico qz p̄mū argumētū est falsū. scz qz in q̄buscūq; pmanētibus pōt fieri minimū ⁊ maximū vnica factiōe. imo dico qz veraciter loquēdo sicut in q̄buscūq; pmanētib? diuisibilib?. in infinitū. cuius modi sunt oia cōtinua. ⁊ etiāz oēs qualitates ad q̄s pōt eē morus fm multos nō est dare minimū quin quocūq; dato pōt fieri min? p diuinā potētia. ita nō pōt dari maximū. quin quocūq; magno dato pōt fieri mai? Et si dicat qz quocūq; dato illud pōt fieri vna factiōe: cōcedo. sicut quacūq; diuisione cōtinui data illa reduci ad actū vnica actiōe. Et qñ dī: qz possibilis ad talē formā nō ē possibilitas ad aliqd i fieri tm̄: s̄ ad aliqd in facto eē. Dico qz intelligēdo possibilitatē ad aliqd in facto esse. ita qz possibilitas possit simplr reduci ad actū ita qz nō remaneat quēcūq; possibilitas vltērior. sic nō ē bec possibilitas ad aliqd in facto eē. ⁊ iō nū: qz deueniet ad aliqd infinitū nec ad aliqd tm̄ in actu quātū cōtingit esse in potētia. qz nūq; possibilitas ista finiet qñ semp remanebit potētia ad aliqd sciendū. Et p hoc respondeo ad cōmē. qz in pposito nō oēs iste potētie sunt ptes vni? potētie demōstrate vel determinare fm suū modū loquēdi. ⁊ iō dico qz nō est aliq̄s vni? act? cōtinēs oēs illos act? ad quos sūt ille

le potētie multe. nec possunt ille potētie redūci simul in actū. nō pl? q̄ in diuisione cōtinua Tñ sicut de? nō pōt facere tot indiuidua albedinis vel charitatis vel bōis qñ possit adducere plura. ⁊ p oīs nō poterit oēs potētiās quib? dicūt aliqua possibilia fieri reducere ad actū. ita nō poterit facere aliquā vnā albedinē vel charitatē q̄ cōtineat omnē albedinē vel charitatē q̄ pōt facere p se vñū cuz alia forma eiusdē rōnis. Ad scdm dico qz maior: de virtute sermonis ē vera. qz de virtute sermōis nō pōt eē nisi ppō equialēs sensui diuisionis talis ppōnis. quātā charitatē possibile ē deum creare rātā possibile ē eū creare. Et qñ dicitur ponat ḡ in eē qz ita creet quātū pōt creare. Dico qz nec ppō talis de possibili in sensu diuisionis. etiā equalēs sensui diuisionis nec dz poni in eē. s̄ tm̄ in sensu cōpositōis. Tñ bec ē na vidēs pōt eē cecus. ⁊ tm̄ bec ē impossibilis. videns ē cecus. Tlerūt si p̄dicta ppō ponit in eē. debet sic poni in eē. quātā deus creat rātā creat. ⁊ bec similiter ē vera. v̄ saltē possibilē sic sic nihil ē ad ppositū. Tlerūt si s̄z modū cōmunē loquēdi accipit p̄dicta ppōvr sit equa lens isti. bec ē possibilis. deus creat rātā charitatē quātā pōt creare. ⁊ sic dico qz ē falsa: sic bec ē falsa. bec ē possibilis. de? creat tot quot pōt creare ⁊ ita argumētū pbat equalitē qz est dare certū terminū creabiliū vltra quē nō postest deus creare. qd̄ reputo manifeste falsum. Ad argumēta alteri? doctoris. Ad p̄mū: qz fm opinione p̄mā: verū ē qz omnū cōstantius ⁊ c. Tlerūt s̄z veritatē nō pōt fieri rātā aqua finita. qñ deus possit de nouo aliā creare ⁊ eā illi vnire. et sic de alijs. Ad scdz dico qz maior: ē falsa. sic em̄ de? nō pōt creare tot charitates qñ possit creare plures. ⁊ p oīs nō pōt facere rātā pfectōnē qñ possit facere maiorē. qz plus pfectōis ē in multis charitatib? q̄ i paucis ceteris parib?. ita nō pōt facere tā pfectā charitatē qñ possit facere pfectiorē. Et qñ dē aut h̄ ē ex pte dei? c. Dico qz hoc est ex pte charitatis. quia nulla pōt fieri charitas cui repugnet vniri alteri charitati a deo creabili. Et quādo dicit qz ei quod importat infinitatē gradū ⁊ c. Dico qz si tale importans vñū esset integratū ex illis verū esset. s̄ nulla caritas vna est factibilis a deo integrata ex t̄lib? infinitis caritatib? et ideo repugnat eis esse sil. Unde idē argumētū eqliter pbat. qz possunt eē infinite caritates. quia si nō aut est ex parte dei ⁊ hoc non quia iste habet totam virtutem suam infinitā simul. Aut ex parte charitatis ⁊ hoc nō qz infinita sunt indiuidua charitatis factibilia. nec ex parte recipientis p rationem suā

¶ Pro scōa p̄tula

¶ Ad primū aliorū

¶ Ad scdm

¶ Ad scdm p̄t p̄t
ma p̄tula

Ad tertiam

Ad tertium dico qd quis deus cognoscit oia siue per ydeas siue no. Hoc nihil ad ppositus tm no cognoscit infinitu factibile. nec cognoscit aliqd vnu possibile integrari ex omib' illis qd pot facere: imo nihil tale e ab ipso factibile qu: n pot esse pars vni' alterius. 7 io non cognoscit aliquam naturam infinite pfectiois. qz nulla talis est. s cognoscit naturas creatas in finitas. 7 ita pbat argumetu qd deus pot facere infinita in actu simul Ad quartu dico: qd esse infinitu in pfectione couenit soli deo. 7 io nulla creatura habet infinitam pfectionem nec sequit ex hoc qd charitas pot sic in infinitu aueri. s hoc sequit sez qd infinite charitates sut a deo creabiles successiue: quaru qlibet pot alteri vni' successiue. 7 facere per se vnu cu ea: quaru tm quelibet erit finita 7 nulla infinita.

Ad quartam

Ad quintam

Ad sextam

Ad primu principale

Ad secundum

Difficilio XVIII
A
Questio I

Arguitur primo

Secdo

Ad quintu pot dici: qd si capacitas subiecti no impediatur no est contraditio qd e' aliq' charitas maior charitate xpi. qz no est ibi contraditio qd deus faceret equalē charitatē charitas xpi 7 illā vni'et charitati xpi. Veru' d pot tertia dei ordinata no pot esse aliqua charitas maior charitate xpi. Ad vltimu concedo. qd omis creatura fm omnē pfectionē est limitata. 7 io qz quelibet charitas est limitata. nulli charitati repugnat qd sit ea aliqua maior. sed magis uenit sibi ex hoc qd est limitata qd pot fieri alia maior ea. Ad pmu principale pz qd auc. pbi no est recipienda in hac pre. qz ipe ponit satis paru terminu taliu augmetabiliu. Un ponit qd e' contraditio qd aqua augeret ad quantitatem spere istoz inferioru generabiliu 7 corruptibiliu. quod tm no est ponendu. qz posset deus facere vnu aliu mundu: imo credo qd non posset facere tot mundos finitos qn possz facere plures. nec esset p'raditio: qd ex omib' illis aquis faceret vna aqua. Ad scdm eodez modo qd ipse posuit qd pcessus ad vna formā habet statu. 7 ideo quatu cōtingit esse in potentia: tm cōtingit esse in actu. qz et omib' illis posuit posse constitui vna formā. Nunc aut dicendu est in pposito: qd ex omib' charitatib' talib' quas pot de' creare successiue siue 7 augmetare charitatē. pot fieri vna charitas. **D**istinct. xvij. Questio vnica.

Circa distinctionē. xvij. quero. Uerū donū dicat pperatē psonalē. **M**no. qz donum couenit filio. qd no est pperatē psonalis. s. f. a'ns pz illud esa. filius datus est 7c. **P**reterea nullus respectus dei ad creaturas est pperatē p

sonalis cuiuscūq' persone. sed donū importat respectū dei ad creaturā. qz fm magistru i littera. s. f. no dicit donū nisi qz pot creaturē donari. 7 no qz dat patri vel filio. qd donū non dicit pperatē psonalē cuiuscūq' psonē In oppositu. Aug. xv. de tri. c. xiiij. et magister allegat in littera. s. f. q non trinitas: s in trinitate intelligit pperatē dicit. s. f. relatiue dicit cū 7 ad patrē 7 ad filiū referit. s. ipe respect' no appareret in hoc nomine. apparet aut cū dicit donū dei. donū em est patris 7 filij. qz et a patre pcedit 7 filio. Et insert magister. Ecce hijs verbis apte ostenditur eadez relatione dicit. s. f. et donū. Donū aut qz pcedit a patre 7 filio. pperatē qz qua dicit. s. f. vel donuz pcessio ipsa est.

Circa istā questionē pmovidendu ē. Uerū s. f. vere possit dici donū. Secūdo cui v' quib' donet. Tertio vtrū sic esse donū sit pperatē cōstitutiuā. s. f. **C**irca pmu dico: qd s. f. pot dici donū p rōnē pbari no pot s tm p auc. qz ad s sunt auc. sanctorū quas magister adducit i littera **C**irca scd' videt eē opi. magistri. q. s. f. no dat patri nec filio s tm creature. qz dicit qd s. f. no dat nisi ex tēpore. s manifestū est. s. f. no dari filio nec patri ex tēpore. qz 7c. **D**oc etiam pbat p augustinu. xv. de trini. ca. xvij. vbi dicit sic. s. f. pcedit 7 no ex tpe s ab eternitate pcedit. s qz sic pcedebat vt eēt donabilis. iā donū erat a'q' eēt cui dare. Itē aug. v. de trini. ca. v. **E**o ipō quo daturus erat eū de' iā donuz erat etiā a'q' dare. qd no fuit dat' patri vel filio. **C**ōtra istā opinionē pot argui per beatu Aug. v. de tri. ca. xvij. vbi ostendens quare s. f. no dicit filio dicit. **E**xist' no quomodo nat' s quo datus. 7 ideo no dicit filio. qd neqz nat' est sicut vni'genit' neqz fact' vt per dei gratiā in adoptionē nasceret sicut nos. **E**x qua auc. pot haberi qd p hoc. s. f. non dicitur filio. qz exit vel pcedit a patre. no quomodo natus s quomodo datus. s ab eterno fuit distinctus a filio. qd ab eterno exist' a patre quomodo datus. sed non fuit ab eterno datus creature. nec sibi b'ipsi. qd ab eterno fuit datus patri vel filio.

Preterea vbi est impensio amoris 7 repensio. ibi ē aliqua datio. sed fm Rich. pater amorē impendit filio. 7 filius rependit. qd ibi aliud quid filio datur a patre. 7 ecōuerso. 7 tm no nisi. s. f. ergo. **I**deo pro auctoritate beati Augustini 7 magistri pot dici qd donū vel datum dicit dupliciter. **U**no modo p pducto virtute amoris alicuius obiecti quod non vt produciatur tali modo habet rationē similitudinis respectu obiecti amati. **A**li' accipit donū p aliquo libere alicui collato 7 qsi i possessionē vel dñū ipi' trās lato **P**rio mō accipiēdo donū v'

In oppositum

B
Circā q. tria sūt.

Primum

Secūdo

E
Arguitur contra opi. primo

Secūdo

D
Resolutio

datum vel dari. potest dici q̄ spūssanctus dat patri a filio. ⁊ econverso filio a p̄re. q̄ sicut tascum est supra dist. xiiij. sicut videmus in nobis q̄ intellectu aliquo obiecto intellectus format similitudinē illius obiecti. qd̄ est q̄si declaratiuū n̄ notitiē s̄ obiecti p̄cogniti. et voluntas creata diligēs aliquod obiectū amato gratū et acceptum dat si p̄t. ⁊ si nō h̄z p̄ducit aliquid tale si p̄t. ita est aliquo mō in diuinis. q̄uis m̄struz dissimilr. q̄ p̄ b̄ns diuinā eētiaz que format et oī modo est ip̄a intellectio absoluta. ⁊ realr ē ip̄e pater. q̄ p̄ intelligit tam se q̄ essentiā p̄ducit aliqd̄ virtute illius intellectōis tanq̄ ymaginē ⁊ similitudinē sūp̄ius. que ymago s̄bz d̄ et est realr s̄bz tanq̄ ymago ⁊ similitudo patris declaratiuū. Sic q̄ ip̄a dīna eētiaz est formaliter ⁊ realr amor et dilectio absoluta q̄ pater diligit se ⁊ essentiā ⁊ filiū. ⁊ econverso filiū diligit eam essentiā ⁊ se ⁊ p̄m̄ virtute illiū amoris quo pater diligit filiū. p̄ducēdo sp̄m̄sanctum dat cū filio tanq̄ donū sibi gratissimū ⁊ acceptum. ⁊ econverso filius p̄ducēdo idem donuz dat ip̄m̄ patri. ⁊ ita dat tam patri q̄ filio. Et hoc intēdit richardus de imp̄sione amoris ⁊ repensione. Et isto modo p̄t dici q̄ spūssanctus est nexuz p̄ris ⁊ filij p̄ modū doni dilectum et redilectū vniētis. Sic etiā p̄t dici q̄ est communio vtriusq̄ tāq̄ donū vtriusq̄ datū mutuo. sic etiā est spūs vtriusq̄. Sc̄do modo accipiēdo dari. spūssanctus nō dat patri ⁊ filio. q̄a spūssanctus nō libere sed mere naturalr cōicatur vel confert patri ⁊ filio. ita em̄ naturalr h̄z q̄ naturalr opponit libertati. p̄ducit spūssanctus sicut filius. nō t̄m̄ violētē vel coacte. p̄ducit sicut nec filius. Circa sc̄dm̄. spūssanctus nō dat nisi t̄m̄ creature rationali. q̄ aliquo mō spūssanctus imprope loquēdo transfert in dñū creature rationalis q̄n̄ dat sibi illo mō loquēdo p̄portionabilr quō loquit scriptura sacra. Jo. i. x. c. Stetit sol in medio celi ⁊ nō festinauit occūbere spacio vniū diei n̄ fuit añ nec postea tam longa dies obediētē dño voci hoīs. Silr Exodi. xxxv. ca. dixit dñs moyfi. dimitte me vt irascat furor meus p̄ra eos ⁊ deleā eos. Ecce q̄ cū obediētia debeat habēri p̄ratem ⁊ dñuz sic p̄ratem ⁊ dñum aliquo modo isti sancti super dñum habuerūt. q̄ sc̄z deus ex b̄n̄placito suo parat⁹ erat facere quicqd̄ isti rōnabilr vo luerūt. Et isto modo q̄ sola creatura rōnalis dñari p̄t. s. f. ⁊ q̄si libere vti dñio. soli creature rōnali dari p̄t. s. f. Et isto mō accipiēdo dari loquit scriptura sacra ⁊ frequēter br̄s angu. sic accipit dari. ⁊ raro p̄mo mō. Si dicat q̄ p̄ dicta p̄mo q̄ fm̄ om̄s pater nihil recipit a filio. q̄ nihil dat patri a filio q̄ spūssanctus nō dat

patri a filio. Pr̄terea. dictuz est p̄us. q̄ si spūssanctus nō p̄cederet a filio ad huc distingueret ab eo. sed si nō p̄cederet ab eo nō esset donuz. ⁊ p̄ p̄ris nō esset p̄sona. q̄a nō eētiaz nec pater nec filius. Pr̄terea. fm̄ dicta spūssanctus non esset amor. sed esset aliqd̄ p̄ductū virtute amoris. qd̄ videt esse cōtra sc̄tos dicētes sp̄m̄sanctū esse amorē patris ⁊ filij. Ad primū istoz dico q̄ recipere p̄ modū informatōis vel p̄ductio nis. vel p̄ modū indigētie nullo mō p̄petit patri. et ideo pp̄ue loquēdo pater nihil recipit a filio nec aliqd̄ habet a filio. Locādo t̄m̄ recipere pro aliqd̄ sibi dari. sic nō est incōueniēs patre aliqd̄ recipere. sed sic nō vtitur sancti isto verbo recipere. Ad sc̄dm̄ dico. q̄ dictū est p̄ q̄ isto modo si spūssanctus nō p̄cederet a filio ad huc distingueret ab eo. q̄ sc̄z filiū nō t̄m̄ distinguit a spūssanctō per spirationē actiuā. sed etiā p̄ filiationē. sequit t̄m̄ spūssanctus nō p̄cedit a filio. q̄ spūssanctus nō distinguit a filio. q̄uis ista p̄sequētia nō sit oibus nota. Ad tertiuū dico q̄ pp̄t auctoritates oportet tenere q̄ spūssanctus sit amor. ⁊ ibi accipit amor notionaliter pro ip̄omet spūssanctō. cū hoc t̄m̄ stat q̄ sit veraci ter donū donatū amato ab amate. Circa tertiuū dico. q̄ accipiēdo donū p̄mo modo magis pp̄ue debet dici q̄ donū est ip̄emet spūssanctus q̄ q̄ sit. pp̄ietas spūssancti. Cui⁹ rō est. q̄ sic verbum ad filiū. ita donū illo mō dictū ad spūssanctū sed verbum est filiū. ⁊ non pp̄ue pp̄ietas filij. q̄ similit̄ donū est spūssanctus. ⁊ nō pp̄ietas spūssancti. Si dicat q̄ q̄uis donuz nō est pp̄ietas spūssancti. t̄m̄ eē donū est pp̄ietas spūssancti. Dico q̄ nō. sic esse spūssanctū nō est pp̄ietas spūssancti. ⁊ sic esse filiū nō est pp̄ietas filij. t̄m̄ dari vel donari est pp̄ietas spūssancti. q̄ sic donū nullo mō distinguit a spūssanctō. ita dari nullo mō distinguit a spirari. ⁊ iō sic spirari est pp̄ietas spūssancti. ita dari est pp̄ietas spūssancti. Sz accipiēdo donū ⁊ dari. sc̄do mō: sic dico q̄ donū est spūssancti. q̄ illud idē est qd̄ est datū p̄ri a filio ⁊ econverso. ⁊ postea libere donatū vel datū creature rōali. Sz si q̄ris vtruz dari illo mō sit pp̄ietas p̄stituta spūssancti. R̄ndeō. dico q̄ pp̄ietas alicui⁹ duplr accipit. Vno mō pro aliquo reali sibi soli realit̄ p̄petenti. sic p̄nitas illa q̄ est deus est pp̄ietas p̄ris. q̄ soli p̄ri realr cōuenit. Alio mō p̄ aliquo p̄dicabili n̄e de illo solo. sic risibile est pp̄ietas hoīs. q̄ de solo boie ⁊ vlr̄ p̄ dicat. P̄rio mō dico. q̄ dari creature rōali nō est pp̄ietas spūssancti. q̄ nō est aliq̄ res vna vere p̄ueniēs spūssanctō. Sc̄do mō dico q̄ dari duplr accipit. Vno mō large. alio mō stricte. fm̄ q̄ d̄: aliqd̄ dari qd̄ est necriō datū p̄rio mō. ⁊ isto sc̄do mō dari est pp̄ietas spūssancti. q̄ nihil illo

Sec̄do
Tertio
R̄ndet ad p̄m̄
Ad secundū
Ad tertium
C̄circa tertium

E
Circā sc̄dm̄

Distatur p̄mo

Queritur
Respondetur

modo dat nisi solus spūsanct⁹. qz nulla res ē ab eterno ⁊ necērio dara. Primo modo non est pperas spūsancti. qz large accipiēdo dari fili⁹ us est datus. Verūtm̄ quis dari vno mō dictū sit pperas spūsancti. h̄ ē soli spūscō ueniēs. nō est tñ pperas cōstitutiuā spūsci. qz nihil ē pstitutiuā spūsci nisi reale dari ⁊ sic dictum. Quis p̄dicet de solo spūscō. nō est tñ aliqd re aliter ueniēs spūscō. nec intrinsecū spūscō. et iō illa pperas nō est pstitutiuā spūsci. Et si dicat qz pperas psonē nō distinguit realr a psona diuina. s̄ illud qd̄ p̄dicat vere de psona diuina ⁊ nō distinguitur ab ea. nec uenit alicui alij. vere est pperas pstitutiuā ipius. ergo ois pperas psonē est pstitutiuā eiusdē. Ad istd̄ dico qz fm̄ opinione q̄ ponit qz pceptus nō h̄ esse nisi eē obiectiuū vel fictū in aīa. sic talis pperas cuiusmodi est dari. nec est idē realr cū psona. nec distinguit realr ab eadē. qz nō ē res sed tñ ens rōnis potēs significare ⁊ suppone re. p̄ extra aīam. Si teneat opinio qz conceptus est aliq̄ vera q̄litas mētis. sic illa pperas distinguit realr a psona. quis importet p̄fōaf ⁊ supponat. p̄ eadē. rōne cui⁹ d̄. pperas. q̄a tñ nō est res intrinseca psonē cui⁹ est pperas. iō nō est pperas pstitutiuā ipius. Ad autētm̄ dico ⁊ s̄lr ad magistrū qz accipiūt dari secūdo modo. quod ex hoc p̄. qz accipiūt dari fm̄ qd̄ aliqd̄ est donabile anteq̄ def. s̄ spūsanct⁹ nō est donabilis patri vel filio anteq̄ donec. sed donabilis est creature anteq̄ def. Et iō accipiūt dari sc̄do mō. ⁊ sic p̄cedo qz nō dat p̄ri ne qz filio. Et si querat an donū importz aliquē respectum rei vel rōnis ad creaturā p̄p̄m s̄. Dico qz nullū respectū realē dei ad creaturā. nec ē respectū rōnis p̄p̄i s̄. ipor̄at. qz nullū ē respect⁹ rōnis. s̄ cōter hoies imaginant̄ dei ad creaturā. Verūtm̄ p̄f̄ autē sc̄oz loquētiū deū referri ad creaturā. sicut magi allegat̄ augu. in l̄ra. est aduertēdū qz sci frequēter uocāt noīa respectiua noīa p̄notatiua. ⁊ s̄lr p̄hs sic accipit. uolēs qz aliq̄ noīa sūt ad aliqd̄. i. cōnotāt aliqd̄ p̄ter id qd̄ p̄ncipalr̄ significant. ⁊ iō dicūt aliqd̄ referri qn̄ tale nomē p̄notatiuū de eo p̄dicatur. quis tale nomē nihil nisi abso lutū significet. ⁊ p̄ p̄ns nō significet aliq̄ re spectū qui quocūqz mō differt ab oibus abso lutis. Et ideo qz h̄ est uera. deus est refugiu. de us est dñs ⁊ sic de alijs. dicit br̄s augustinus referri. ⁊ refugiū relatiue dici. h̄ est. hoc nomē refugiū est nomē relatiuū h̄ est cōnotatiuum. Et si q̄r. v̄lteri⁹. an aliqd̄ nomē tale relatiuū seu cōnotatiuū de dicat de spūscō ⁊ nō de alia psona. sic uere d̄. qz fili⁹ ē icarnat⁹ ⁊ nulla alia

psona est incarnata. Dico qz nullū nomē di cēs p̄cise deū ⁊ cōnotans creaturā vel ecōuer so ⁊ nō connotās proprietatē psonalē spūsci sc̄z spiratōnē passiuā est p̄p̄m illo mō spūscō Verūtm̄ aliqd̄ tale nomē cōnotans etiā. p̄p̄ie tatē spūsci pot̄ esse p̄p̄m sibi. Et hoc modo donū est nomē p̄p̄m spūsci fm̄ modū supra expositū. Per p̄dicta respondeo ad formā q̄ stionis qn̄ querit. an donuz dicat p̄p̄ietatē psonalē spūsci. Ad donuz tripliciter accipi pot̄ vel significatiue ⁊ psonalit. v̄l materialit̄ p̄o isto nomē donū. vel simpliciter p̄o cōceptu cor respōdente nomini. siue cōceptus sit subiecti ue in aīa siue solū obiectiue. Similit̄ p̄p̄ietas psonalis dupliciter pot̄ accipi. Vel p̄ aliquo solū vni psonē conueniēti. siue per p̄dicatōnē siue p̄ realē inexistentiā. Vel p̄o aliquo p̄p̄io psonē intrinseco. Accipiendo donū primo ⁊ psonalit. hoc est p̄o re que est donū. sic donū nō dicit p̄p̄ietatē psonalē. s̄ est ip̄a psona spūsci nec pl⁹ dicit. vel est p̄p̄ietas psonalis spūsci. qz spūsc̄t̄s. Accipiendo autē donū sc̄do mō uel tertio ⁊ p̄p̄ietatē psonalē p̄mo modo. sic magis debet dici qz donū est p̄p̄ietas psonalis spūsci. nō tñ pstitutiuā qz qz dicat p̄p̄ietatē psonalē. Sed accipiēdo p̄p̄ietatē psonalē sc̄do modo. ⁊ donū sc̄do modo v̄l tertio. sic do num nō dicit p̄p̄ietatē psonalē nec est p̄p̄ie tas psonalis. q̄a donuz nec sc̄do mō nec tertio est intrinsecū nec idem realiter cuz p̄p̄ietate spūsancti. quis uere p̄dicatur de spūscō: nō p̄o se sed p̄o spūscō. Ad primuz p̄ncipale p̄z. qz qn̄ dicit̄. Et̄a. ix. qz filius datus est nobis ibi accipitur dari large. nō stricte p̄ illo qd̄ est necessario ⁊ ab eterno datū p̄mo modo. ⁊ iō sic large sumptū nullo mō est p̄p̄m spūscō Ad sc̄dm̄ p̄z. qz donuz nō importat respectū sed vno modo acceptū est nomē relatiuū vel cōnotatiuū. ⁊ tale potest esse p̄p̄ietas psonalis p̄mo modo accipiēdo p̄p̄ietatē psonalem. nō tñ potest esse p̄p̄ietas pstitutiuā. nec p̄p̄ietas psonalis sc̄do modo accipiēdo p̄p̄ietatē psonalē. Et si dicat. qz fm̄ dicta plu res sunt p̄p̄ietates psonales i diuinis qz tres. qz spūsc̄t̄s habebit tres p̄p̄ietates psonales Respōdeo ⁊ dico. qz accipiēdo p̄p̄ietatē psonalē p̄o aliquo intrinseco. psonē diuine. sic nō sunt nisi tres p̄p̄ietates psonales. qz sic pate bit postea. etiā isto modo accipiēdo. p̄p̄ietates psonalē. innascibilitas nō est p̄p̄ietas psonalis patris. quocūqz mō distincta a paternitate s̄ accipiēdo p̄p̄ietatē psonalē p̄o oī p̄p̄io p̄ dicabili d̄ aliq̄ psona plures sunt qz tres. Nec hoc sancti negāt. sed magis in suis auctoritatibus concedūt.

Respondetur.

Respondet ad q̄ stionē p̄ncipale

Obiecto

R̄sō

R̄sō ad auz.

Querit

Respondet

Querit sc̄do

Ad primuz p̄ncipale

Ad sc̄dū

Distinctionis. xix. Questio prima

Distin. XIX
Questio I
Arguit pmo

Secdo

Tertio

Quarto

Opinio pma

Opinio continet
duo falsa
Primum falsum

Circa distinctio
nem. xix. quero Utruz psona
diuine sint bz magnitudinē
pfecte eales. **Q**uō. qz op
posita sūt nata fieri circa idē
sed eālitras et ineālitras sunt

opposita. rāneālitras nō est nec eē pōt in diu
nis. g̃ nec est ibi eālitras. **P**refea aliq̃ magni
tudo est in vna psona q̃ nō est in alia. g̃ nō sūt
equales fm magnitudinē. **A**ns p̃tz. qz qliber
relatio ex quo est pfectior q̃cūq; creatura est q̃
dam magnitudo. r̃ certū est q̃ aliq̃ relatio ē in
vna psona q̃ nō est in alia. **S**ilr in vna psona
sunt plures relatiōes q̃ in alia. sicut in patre r̃
filio sūt due. scz spiratio actio r̃ p̃nitas in p̃e
et spiratio actio r̃ filiatio in filio r̃ in sp̃sc̃rō
est tm̃ vna. **P**refea magnitudo psona nullo
modo distinguit ab eēntia. s̃ eēntie patris ad
essentiā filij et sp̃ss̃antē est idē itras. r̃ nullo
modo eālitras. g̃ p̃sone diuine nō sunt eales fm
magnitudinē s̃ idē. **P**refea in deo nō ē q̃ritas.
r̃ p̃ p̃ns nec magnitudo. cum magnitudo
sit sp̃s q̃ritatis. r̃ p̃ p̃ns nō est ibi eālitras bz
magnitudinē. **A**d questionē dicitur fm p̃bz
q̃ vnū in subst̃tia facit idē. vnū in q̃ritate fa
cit eale. vnū in q̃litate facit simile. **Q**uis autē
in diuinis nō sit q̃litas ṽ q̃ritas fm̃ cōmunē
rōem generis. sunt tm̃ aliq̃ sp̃s q̃litaris fm̃ p̃
p̃rias rōnes suas. q̃rtum ad d̃ias cōstitutiuas.
silr alique sp̃s q̃ritatis fm̃ idē quod est p̃p̃iū
eis. vt magnitudo et duratio. et rōne earuz d̃z
in d̃inis eālitras et silitudo. **S**icut autē ea que
significāt p̃ modū q̃litaris. vt sapia r̃ b̃mōi n̄
sūt aliud ab essentiā r̃ inter se fm̃ rē s̃ solū fm̃
rōem. ita silitudo r̃ idē itras in d̃inis d̃nt solū
fm̃ rōem nō fm̃ rē. et similiter est de eālitrate.

Quāuis p̃clusio sit vera. tm̃ ille modus ponē
di accipit aliq̃ falsa. **P**rimo em̃ falsuz est qd̃
accipit q̃ cōis rō generis nō est in deo. **Q**uis
sit ibi p̃p̃a rō sp̃ei. **L**ui rō est. qz impossibile ē
rōem sp̃ei de aliquo verificari nisi rō generis
etiā de eodē verificet. qz qn̄ termini nō suppo
nūt p̃ se sed p̃ suis inferioribz. **S**ep̃ affirmatiue
pure r̃ sine distributiōe ab inferiori ad supius
est bona p̃na. sicut sequit formalr. a est homo.
g̃ a ē aial. si bō r̃ aial supponūt p̃sonalr r̃ p̃ re
bus. g̃ si sp̃s q̃litaris vel q̃ritatis verificat de
deo. cū nō possit verificari de deo nisi fiat p̃ re
et nō p̃ p̃ceptu vel voce. sequit nec̃rio q̃ quali
tas q̃ gen? est. r̃ silr q̃ritas verificabit de deo. et
ita erit b̃ formalr p̃na. de ē magnitudo. g̃ de ē
q̃ritas. si magnitudo in ante sit sp̃s q̃ritatis.
Et eodē mō deus est sapia. g̃ de ē qualitas.

si sapia sit sp̃s q̃litaris. **T**ñ ponēs istā positi
onē logicā ignorauit. qz oibus sciētibus logi
cā iste regule sunt note **A**b inferiori ad supius
affirmatiue r̃ sine distributiōe est formalis cō
sequētia. **D**e quocūq; p̃dicat sp̃s de eodē p̃di
cat gen? **A** quocūq; negat gen? ab eo negat q̃
liber eius sp̃s. **A** supiori ad inferi? cū distribu
tiōe est bona p̃na. r̃ multe alie tales. q̃ omēs p̃
p̃dicatā positionē negant. q̃ tm̃ oibus sciētibz
logicā sunt manifeste. **A**liud falsum accipit
q̃ aliq̃ in diuinis p̃nt differre fm̃ ratiōez. **Q**uis
nō d̃nt fm̃ rem. qz sicut p̃batū est impossibile
est aliqd̃ qd̃ est in deo differre rōne a quocūq;
qd̃ est in deo. **E**t si dicat q̃ eālitras r̃ similitu
do r̃ silr sapia r̃ bonitas r̃ b̃mōi d̃nt fm̃ rōez
r̃ nō fm̃ rem. nec sunt fm̃ rē idē. qz nō sunt res
s̃ rōes tm̃. **H**oc nō valet qz dicit q̃ nō d̃nt bz
rem ab essentiā s̃ fm̃ rōem tm̃. quero tūc. **A**ur
vult q̃ sapia q̃ est realit̃ diuina essentiā r̃ diu
na essentiā d̃nt fm̃ rōez r̃ nō fm̃ rē. **A**ur q̃ sa
piētia q̃ est rō tm̃ r̃ nō est realit̃ diuina essentiā
r̃ diuina essentiā d̃nt fm̃ rōem tm̃ r̃ nō fm̃ rē
Si detur p̃mū. hoc est impossibile. illud p̃batū
est p̃us. qz illa sapia q̃ est realit̃ diuina essentiā
et diuina essentiā nullo mō d̃nt fm̃ rōem. **S**i
detur sc̃dm. hoc etiā p̃ esse falsuz. qz illa sapia
r̃ essentiā se h̄nt sicut res r̃ rō. s̃ res r̃ rō nō pl?
d̃nt fm̃ rōem q̃ fm̃ rem. qz sic rōne vni? extre
mi qd̃ est rō d̃nt rōe. ita eadē rōe: rōne alteri?
extremi qd̃ est res debent differre realit̃. **A**lit̃
d̃: ad q̃stiones. r̃ p̃mo dicit de eālitrate p̃p̃ie
sumpra. sc̃do de ip̃a generalr sumpra. tertio q̃
lis est eālitras in p̃posito. q̃rto de p̃clusiōe p̃n
cipali. **D**e p̃mo d̃: q̃ fm̃ p̃m v. metha. ca.
de relatiōe distinguit tres relatiōes fundatas
sup vnū. s̃ idē. s̃ ille. eale. loquēdo de istis stricte
et p̃p̃ie appropriātur distinctio generibz. vt
idē itras s̃bz. eālitras q̃ritati. r̃ silitudo q̃litari
Dicit tm̃ q̃ fundamentū remotū istarū relati
onuz est res generis illi. puta equalitatis fun
damentū est res de g̃ie q̃ritatis. r̃ sic de alijs.
Proximū tm̃ fundamentū vel p̃ria rō fundati
est vnitas talis rei. qz sup rē talis generi vt di
uerfa est fundant relatiōes disquipatie. r̃ non
cōes. **D**e sc̃do d̃z. q̃ qd̃ cūq; ens est in se qd̃: et
bz in se alique determinatū gradū in entibz. r̃
est forma vel habens formā. r̃ fm̃ s̃ sic pōt tri
plex relatio cōiter sumpra. qz idē itras sup qd̃
libz ens inq̃rū est qd̃. equalitras inq̃rū bz ma
gnitudinē aliquā p̃fectiōis. silitudo inq̃rū est
eale r̃ q̃litas qd̃a. r̃ b̃ mō idiuina eiusdē sp̃ei
sunt essentialr s̃lia. **S**ic g̃ fundamentū idē ita
tis eālitras silitudinis s̃ mō cōiter sumpre est
ens in cōi. ita r̃ ille relatiōes sunt trāscēdētes.

E
Scdm falsum

E
Scda r̃ n̄ ad q̃
stionē q̃rtor: fac.

Primū

Secundū

Tertiu
Quartu

Id
Recipit etiā falsa
Primū

De tertio q nulla res cōis stricte sumpta dē
de deo sed relatio transcēdēs. Quarto dē q
p sone sūt pfecte eqles fm magnitudinē. qz il
la magnitudo ē infinita 7 eadē nūcro in ipis.
Ista opinio accipit aliq̄ falsa vt mibi videtur
Primo q dicit q vnitas est prima rō fundādi
nō res illi⁹ generis. Primo qz illud quo posito
cū tmino ponit relatio etiā et oī alio circūscri
pro est prima rō fundādi illa relatiōez. s̄ posita
q̄ritate hac 7 q̄ritate illa oī alio circūscripto
ponit eq̄litas vel ineq̄litas. s̄ h̄ q̄ritas ē priā
rō fundādi. Pretea posita hac albedine 7 il
la ponit s̄ silitudo. s̄ h̄ albedo est prima ratio
fundādi. Pretea res alicui⁹ generi pōt eq̄ ime
diare fundare relatiōē silitudinis vl̄ eq̄litas
vel idētitatis sicut relatiōē alterius modi. s̄
res alicui⁹ generi pōt eē rō prima fundādi res
latiōē alteri⁹ modi. s̄ 7c. Adāio: p3 qz tal̄ res
latiō imēdiat⁹ puenit sibi. Cū fm quāritates
eq̄le vel ineq̄le dici est ppriū quāritati. s̄ ista i
mediatiōē sibi puenit. Pretea quero de illa
vnitate q̄ est rō prima fundādi aut est vnitas
realis numeral̄. aut est vnitas specifica. Non
vnitas specifica. tuz qz fm p̄s pbata. vnitas
specifica nō est aliq̄ res vna distincta quocūqz
modo a reb⁹ indiuiduis. 7 p̄s nō pōt esse rō
fundādi vnā relatiōē numero. tū qz vnā rela
tio h3 vnā rōem fundādi numero. qz sic relatō
in cōi ad rōem fundādi in cōi. ita relatiō vna
numero ad rōem fundādi vnā numero. tuz qz
prima fundamēti nō pōt separi a relatōe po
sito termino. s̄ vbi cūqz est vnitas illa. ibi esset
s̄ silitudo vna numero. 7 p̄s cum fm istos
ista vnitas specifica sit in tmino istius silitu
dinis. ista silitudo ē in tmino illius silitudis.
qd ē incōueniēs fm oīs. Nec pōt dici q illa
vnitas sit vnitas numeral̄. qz q̄ro de illa nume
rali. Aut ē idē realr cū sorte q̄ est fundamētuz
remotū idētitatis aut aliud realr. aut t̄m ens
rōnis. Si def̄ p̄mū. s̄ res de ḡne sbe est primū
fundamētū. 7 h̄ p̄positū. Si def̄ scdm op3 qz
sit accēs. s̄ manifestū est q nullū pōt dari. qz
nec q̄ritas nec q̄litas 7 sic de alijs. Si detur
tertiū. s̄ ens rōnis eēt p̄ ma ratio fundamēt
relatiōis realis. qd ē ipossibile. Si dicat q il
la vnitas est eadē realr cū sorte. distinguat t̄m
formalr. 7 id ē in ḡne sbe nō p se s̄ p reductōez
Cōtra p̄s pbatū ē q in creaturis nihil disti
guat formalr nisi distinguat realr. Pretea
illud est fundamentū p̄ mū idētitat̄ quod est
idē idētitate. s̄ indiuiduū p se c̄ns ē p̄mo idē.
s̄ 7c. Itē s̄ h̄ q dicit q̄ in scdo articulo. q iste
relatiōes sūt transcēdētēs. aut itelligit q̄ relatō
silitudis q̄ sor̄ ē s̄lis platonī. 7 relatio eq̄litas
q̄n⁹ āgel⁹ ē eq̄l alteri vel ineq̄lis. 7 sic de alijs

Secm falsum

est relatio transcēdēs. aut hoc cōe similitudo
7 hoc cōe eq̄litas est transcēdēs. Si p̄mo mō
hoc videt̄ cōtra p̄ncipia sua esse. qz alibi pbat
q silitudo est realit̄ differēs a fundamēto. p̄ h̄
q fundamētū pōt esse sine silitudine. 7 ipossibi
bile est idē separi a seipō. Eodē mō arguo in p
posito. qn̄ vnū pōt eē sine alio. illa nō sunt idē
realit̄. s̄ āgelus pōt eē sine similitudine. qz des
structo alio āngelo nō est silitudo. s̄ illa silitu
do d̄t realr ab isto āngelo. 7 ex hoc arguo vltra
ista silitudo si d̄t ab āngelo op3 q sit accēdēs. 7
p̄s est in determinato genere. 7 nō nisi in ge
nere relatiōis. s̄ nō plus est ista relatio transcē
dens q̄ quecūqz alia. Confirmat̄ rō. qn̄ qd̄lis
bet p̄tentū sub aliquo cōi est p se determinati
generis illud cōe est p se determinati generis. s̄
q̄libet talis silitudo in creaturis est determina
ti generis. s̄ 7c. Et isto p3. qz ex h̄ q licz ens di
uerfox generū pōt esse fundamētū istarū rela
tionū. nō sequit̄ istas relatiōes nō esse determi
nati generis. sicut ex hoc qz h3 aliquos q̄litas
est in reb⁹ diuerfox generū subiectiue. nō pōt
argui q̄ q̄litas ille nō sunt determinati generi
Si intelligit scdo mō. s̄ nō pōt dici nisi qz est
cōe eq̄litas diuinarū psonarū 7 alijs eq̄litas
bus creaturarū. s̄ ita posset poni vnū cōe eq̄li
tati fundare sup q̄ritatē 7 eq̄litas diuinarū p
sonarū. 7 p̄s tūc esset transcēdēs illud cōe si
cut scdm. 7 h̄ qz nulla est rō ad pbandū qz res
latiōes eq̄litas idētitatis 7 silitudinis stri
cte sumptę sunt magis in genere relatiōis. q̄ ad
pbandū de alijs relatiōibus idētitatis eq̄litas
7 silitudinis q̄ fundātur in alijs reb⁹ alioz
p̄dicamētoz. Et idō circa istā q̄stionē ponā
vnā distinctionē de magnitudine. Scdo vnā
aliā de eq̄litate. Tertio vidēdū est qd sit equa
litas. Quarto ondēdū est q p sone diuine sunt
equales. 7 q̄ est rō eq̄litas diuinarū psonarū
Circā primū dico. q magnitudo vel magnū
q̄drupliciter accipi pōt. s̄ largissime. 7 sic idē est
qd pfectio vel pfectū. 7 sic loquit̄ beat⁹ Aug⁹
sermo de trini. q in h̄js q̄ nō mole magna sunt
est idē meli⁹ qd maius esse. 7 isto mō q̄ h3 res
est magna vel magnitudo qdaz. Aliē accipit̄
large pro oī cōtinēre plura. siue illud sit vnū p
se. siue aggregatic. siue q̄litas. 7 isto mō di
cit beat⁹ Aug⁹. qz aia ē maior seipā qn̄ recipit
frutes. Istō mō etiā nūcus d̄: magn⁹ 7 vnus
nūerus maior alio. 7 popul⁹ magn⁹ 7 exercit⁹
7 mot⁹ magn⁹ 7 t̄ps magn⁹. Tertio mō accipi
tur stricte p aliquo cōtinēre plura eiusdē rōis
faciētia p se vnū. siue illa distinguātur loco 7
situ siue nō. 7 isto mō albedo in c̄sa est magna
7 maior albedine remissa. Quarto mō accipit̄
strictissime p aliquo p̄ncipē plura eiusdē rōis

Circā q̄stionē q̄
tuoz facit

Primus

faciētia p se vnū loco ⁊ situ distincta. ⁊ sic ponitur p dīcamētū distinctū ab alijs. ⁊ talis magnitudo vocat qritas. ⁊ sic loquitur beatus Augustinus qm dicit q deest sine qualitate boni ⁊ sine qritate magni. Circa scdm dico q quod triēs dicit magnū vel magnitudo toties dicit equale vel ineqle. Tm pmo mō dicit qlibz res alteri equalis vel ineqlis. q: qliber res est aliq re pfectior vel impfectior. et tūc dicit ineqlis. vel est eque pfecta. ⁊ sic dicit eqlis. Scdo mō dicit vnū nūerus equalis alteri qm tot sunt in vno nūero quot in altero. Distinctio illoz mōdoz pty. q: nūerus triū equoz est equalis nūero triū hoīm. ⁊ tm maior pfectio est in trib' hōibus q in trib' eqs. Tertio mō dicit albedo eque intēsa equalis alteri eque intēse. qm vna albedo sit in maiori subiecto q alia. ⁊ p pns sit i equalis fm extēsiōe. Quarto dicit vnū extēsiū equalis alteri extēso. Et est hic aduertēdū q dfa est inf modos magnitudinis vel magni et inf modos eqlitat. qm modi magnitudinis vel magni ordinātur sicut supius et inferi. siue p se siue p accidēs nō curo mō. q: omē qd est magnū qrtō mō. est magnū trib' pms modis ⁊ nō ecōuerso. ⁊ oē qd est magnū tertio mō est magnū pms duob' modis ⁊ nō ecōuerso. ⁊ oē qd ē magnū scdo mō est magnū pmo mō et nō ecōuerso. Sed modi equalis vel inequalis nō nō sic ordinātur. qm aliqua pnt esse eqlia qrtō mō: qm nō sint eqlia aliquoz triū pmoz mōz ⁊ sic de alijs. pty. q: albedo ⁊ aliqua sba pposita sunt equalia qrtō mō. ⁊ tm nullo alioz mōz.

Si qrat qles sunt isti modi. Dico q nō sunt nisi modi accipiēdi idēz nomē. ⁊ diuersimode significatiōes eiusdē noīs. ⁊ sic frequēter itelligo qm assigno tales modos. Circa tertiu dico q si teneat opinio que ponit relationē esse quādā rē aliā ab absolutis. sicut ponit a nullū tūc dicēdū fm eos q oīs equalitas alicui rei vni create. siue simplicis siue ppositae ex trib' eiusdē rōis vel alteri. est qddā accidēs et res alia adueniēs sibi. Nec video rōem qm illa eq litas vel inequalitas qua vnus āgelus est eq lis vl inequalis alteri sit accidēs ⁊ res alia ab āgelo alio. ⁊ res p se in genere relatiōis. sic eq litas vni extēsi. si illa opinio sit vera. Cui rō est. q: porissima rō ad pbandū eq litatē extrin sece rez aliā est p sepabilitatē. sed ista rō est eq pcedēda de quacūq; equalitate rei create. sic pty applicāti. Si aut teneat opinio alia q eq litas silitudo pmitas filiatō ⁊ hōi in creaturis q dicūtur relatiōes nō sint alie res ab absolutis. sic hoies cōiter ymaginātur. tūc dico q equalitas quocūq; mō accipiat est nomē vl cōcept' ipozans res distinctas absolutas in

creaturis dico nec est ibi aliqd imaginabile a parte rei nisi absolutū. qm noīa vl pceptus sint distincti. Et ppe ⁊ de virtute fmōis loquēdo. tale nomē abstractū de nulla re nec de alio quo supposito p cise p re vere p dīcat. sic de claratum est pns. Circa quartū dico q persone dīne sunt eqles fm magnitudinē. accipiēdo magnitudinē pmo mō. ⁊ eq litatē pmo modo. Sed accipiēdo eq litatē vel magnitudinē alio quo alioz modoz nō sunt eqles fm talez magnitudinē. q: nulla talis magnitudo reperit in eis. Primū pty. q: oīs res pparata alteri rei vel est ea pfectior ⁊ impfectior vel eq pfecta. s vna psona nō est alia pfectior vel impfectior. s eq pfecta. ⁊ p pns est sibi eqlis fm pfectōez ⁊ p pns s; magnitudinē. Sed h sunt aliqua dubia. Primū an vna psona dicat eqlis alteri ppter vnitatē eēntie. vel ppter etiā realitatē relatiōis. Scdz quō ista eq litas distīguat a silitudine psonarū ⁊ idētitate. Tertiu ptra p dīca. q: videt q eq litas sit relatio fundata in vnitatē fm p m. v. metha. Ad p m istoz dico q fm modum loquēdi sanctorū magnitudo in dīnis ē quoddā mere absolutū. sic sapia et eēntia. q: magnitudo q d' est s; scōs nullo mō plus distīguat ab eēntia q eēntia ab eēntia. ⁊ isto mō loquēdi vsi sūt h hereticos ne cōcederent tres psonas eē tres magnitudines. Et iō dicēdū est isto mō loquēdo q tres psoz nō sunt eqles fm eēntiāz ppter vna essentiaz erūtē in eis. Et isto mō loquēdo nō est pcedēdum q p est formalr magnitudo. sicut nec est formalr eēntia. ⁊ ita pmitas ex se nec est eq lis filiatōi nec ineql. s tm ppter idētitatē eēntie. q est eadē realr tā cū pmitate q cū filiatōe. et isto mō loquēdi pōt pcedi q relatio nec est formalr finita nec infinita. sicut nec est formalr magna nec dīna eēntia. Sed accipiēdo magnitudinē p oī realitate positua ⁊ eēntie realr. ⁊ sic pōt cōcedi q psonae sunt eqles ppter relatiōes fm magnitudinē relatiua. qm isto mō loquēdi pmitas ex se est qdaz magnitudo. sic ex se est quedā eēntias realr. ⁊ ex se est pfecta imo ex se est pfectior oī creatura. ⁊ ex se est res cui repugnat oīs impfectio. ⁊ p pns vna psoa fm magnitudinē relatiua est eqlis alteri. sic ē sibi eq l fm magnitudinē absolutā. Ad scdz dico q silitudo. eq litas. idētitas nullā distīctōne impoztāt in dīnis nisi distīctōne psonarū ⁊ p pzetatū. nec ē ymaginādū q eq litas sit aliqd reale i psonis quoquomō. vel s; rōez vel ex natura rei distīctū a silitudine que sit aliqd reale in dīnis psonis. s silitudo ⁊ equalitas ipozāt dīnas psonas hntes eadē eēntiaz nūero. ⁊ iō dicunt equales ⁊ siles. Ad tertiu

Secundā.

Quartū

Dubia
Primū dubiū

Secundū dubiū
Tertiu dubiū

Ad primū

Tertiu

Ad scdm

Ad tertiu

dico qd pbs male allegat. qz pbs nuq dicit q
 silitudo. equalitas. idēitas fundat in vnitare
 nec q vnitatis sit. pria rō fundandi. Un postq
 pbs exemplificavit de diuersis p̄tētis sub pri
 mo mō relatiuoz dicit sic. Nec g ad aliqd oia
 fm numerū distinguunt 7 numeri passionēs.
 Et ampli' egle 7 sile 7 idē fm aliū modū. sz ei
 vnū dicunt oia. Eadē nāq quoz vna est sba.
 similia nō quoz qualitas ē vna. Equalia vero
 quorum quāritas est vna. Unum autē numeri
 p̄ncipiū 7 metru. quare h oia ad aliqd dicunt
 sz nūerū qdē. nō eodē aut accidit mō. Ex ista
 auēte nō hī q vnitatis ē fundamētū tal' relatiōis
 et nō ipa res. s hī q illud qd ē equale vel sile ē
 vnū 7 nō multa nec nūerus. Per oppositū ad
 aliā p̄tēta sub p̄mo mō relatiuoz. Et si dicat
 q h expō pcedit ppositū. qz sicut numer' se hz
 ad alias relatiōes. ita ps numeri se hz ad istas
 relatiōes. s vnitatis est ps nūeri. g sicut nūer' ē
 fundamētū aliarū relatiōnū. scz duplicitat. dis
 mīditat. et sic de alijs. ita vnitatis erit funda
 mentū silitudis 7 equalitatis. Pretea dic pbs
 q illa sūt filia quoz qualitas ē vna. g vnitatis il
 la p̄supponit silitudinē. Ad p̄mū dico q nūe
 rus nō est res alia supaddita reb' nūerat. s im
 portat ipas res nūeratas. 7 ita sicut nō pōt eē
 numer' fundamētū 7 nō ipē res. ita nec vni
 tatis pōt esse fundamētū relatiōis 7 nō ipa res.
 s de h postea patebit magis. Ad scdm dico
 q dupl'r pōt itelligi dicit pbi. qn dicit q silia
 sūt illa quoz qualitas ē vna. Unō mō q vni
 tatis sit quoddā cōe ad silitudinē. equalitates.
 7 idēitatis. ita q vnitatis qualitas sit silitudo
 vnitatis q̄ritatis sit equalitas. et sic vnitatis nō
 est fundamētū illarū relatiōnū. s erit vnum
 cōe. 7 iō dicit pbus q silia sunt quoz qualitas
 est vna. h est quoz qualitates sūt eiusdēz spēi.
 aut pōt sic itelligi. Silia sunt quoz q̄litas ē
 vna. h est illa sūt silia. qn vniuscuiusq̄ illorum
 est vna q̄litas. ita scz q ppter vnā qualitates
 et nō ppter multas q̄litas d: aliqd sile alre
 ri. 7 eodē mō de alijs. 7 h p oppositū ad cōrēta
 alia sub p̄mo mō relatiuoz. qz in illis nō pōt i
 ueniri tale relatiuū. nisi ppter multa saltē a
 parte alicui' extremi. sicut nō d: binarius du
 plus ad vnitatē vel ad vnū nisi ppter multa.
 qz binari' importat multa. nō sic de silitudine
 qz ibi a pte vtriusq̄ extremi debet eē vna qua
 litas. 7 nō multe a pte vni' extremi. 7 ita magi
 habet q qualitas que est vna est fundamētuz
 silitudinis. q̄ q vnitatis si distinguat a re sit fū
 damentū silitudinis. Ad primū p̄ncipale di
 co q opposita. positine p̄tia nata sunt fieri cir
 ca idem. 7 h opposita absoluta. Alia aut nō o3
 posse fieri circa idēz. Nam nō omē qd pōt eē n

homo pōt eē homo. nec omē quod pōt creare
 potest creati. Nunc aut eglitas 7 inequalitas
 nō sunt p̄tia absoluta. Ad scdm dico q acci
 piendo magnitudinē p aliquo' absoluto sic nō
 est aliqua magnitudo in vna p̄sone q nō sit in
 alia. sū accipiēdo magnitudinē p quacūq̄ re
 alitate positina. q̄uis aliq̄ talis magnitudo re
 latiuā sit in vna p̄sone q nō sit in alia nihil mi
 nus vna p̄sone equalis ē alteri. qz vna magni
 tudo relatiua vnius p̄sone est ita p̄fecta sicut
 alia nec distinctio magnitudinū repugnat eq̄
 litati. Sed qn d: q plures relatiōes sūt i vna
 p̄sone q̄ in alia. Dico q nō. qz spiratio et p̄mit
 tas nō sūt plures relatiōes. q̄uis nō sūt idē
 formali. Ad aliud pcedo q magnitudo abso
 luta p se nullo mō distinguit ab eētia. 7 ideo
 dico q silitudo 7 idēitas nō sūt aliqua disti
 cta in deo. nec tū sūt noia synonyma. nō p̄p̄
 distinctionē in deo. s ppter distinctionē crea
 ture cui sūt aliquo mō cōia. Ad aliud q ma
 gnitudo q̄ est spēs q̄ritatis q̄ est p̄dicamentū
 nullo modo p̄dicatur d deo. sed magnitudo
 primo modo dicta nō est species cuiuscūq̄
 p̄dicamenti. **Questio. ij.**

Secundo quero.
 Utrū qliber p̄sone sit in alia per
 circūinfectionēz. Unō. qz q̄uis
 p̄ncipiatum sit in suo p̄ncipio. tū
 p̄ncipiū nō est in suo p̄ncipio. qz si p̄ncipiūz
 eēt in p̄ncipio. tūc p̄ncipiūm haberet aliqd
 esse p̄ductionem p̄ncipiari. qd est manifeste
 falsum. sed p̄ est p̄ncipiūz filij. g p̄ nō ē i filio.
 Pretea in quocūq̄ est p̄ in eodē est p̄mitas
 g si in filio est p̄. in filio erit p̄mitas. s in quo
 est p̄mitas ipm est p̄. g filius est p̄. qd est ma
 nifeste falsum. Pretea sequit. a est in b. et
 b est in c. g a est in c. g eodē mō sequit. pater ē
 in filio. 7 fil' est in p̄. g pater est in p̄. s p̄ns
 est falsus. g aliq̄ p̄missarū est falsa. Ad oppo
 situm Job. xiiij. ego in p̄. 7 pater in me est. di
 cit saluator. In ista questione est p̄ctio certa
 ex auēte scripture. sed p̄ quē modū vna p̄sone
 sit in alia 7 eōuerso. est difficile videre. Ideo
 p̄mō vidēdū est q̄lis sit illa inexistētia. Scdo
 que sit rō istius. Circa primū dico q pōt itel
 ligi triplex inexistētia. quedā est p̄ continentia.
 quedā est p̄ p̄ntiā cū carētia cuiuscūq̄ distans
 tie. 7 quedā est p̄ p̄ntiā intimā cū p̄substans
 tialitate. Exemplū p̄mi sicut aliqd est in loco
 Exemplū scdi. de āgelo exite in loco. vel si an
 gelus eēt in supiori parte corporis celestis. v'
 si angelus eēt in aliquo corpore omni loco de
 structo. tūc eēt in illo nisi per p̄ntiā. q̄a
 esset p̄ns sibi. Tertio mō est vna p̄sone diuina

Instat p̄mo

Scdo R Ad p̄mū

Ad scdm

Z Ad p̄mū p̄n.

Ad scdm

Ad tertū

Ad quartū

Questio II

Ad nō p̄mo

Scdo

Tertio

In oppositū B Circa q. duo sūt

Primū

in alia. qz vna psona est alteri intime pns. et e
 consubstantialis ei. 7 hoc vocat esse p circumin
 sessione. **Q** aut sic possit dici vna psona ee in
 alia p circumin sessione. pot ostendi. qa no plus
 repugnat vni psonae ee in alia p circumin sessione
 et e conuerso qz toti repugnat ee in suis partib
 et e conuerso. sed fm p h m. iiii. phi. totu e in par
 tibus suis et e conuerso partes sut in toto. ergo
 eodem modo vna psona est in alia 7 e conuerso.
Doc pfirmat. qz si vna psona no posset esse in
 alia 7 e conuerso. h eet. qz nihil pot ee in alio. et
 e conuerso. vel ppter ideritate reale essentie cu
 vtraqz psona. vel qz no est sufficiens distinctio
 inter psonas. vel qz vna no continet vel am
 bit ab alia. 7 e conuerso. sed primus no impedit
 sicut pbatu est. qz totu est in partib suis 7 e co
 nuerso. **E**t sicut fm p h m vbi supra. gen est in spe
 cie 7 spes in gne. Nec scdm impedit. qz totu 7
 pres sue realr ide sunt. **N**ec tertiu. qz psonae res
 aliter distinguunt. **N**ec quartu. qz no est de roe
 illi in quo est aliqd ptenere 7 ambire illud. sic
 p qz pres no ptenet nec ambiut totu. **D**ico g
 qz vna psona ee in alia 7 e conuerso no est aliqd qz
 vna psona ee intime pntee alteri 7 sibi p biale.

Ad scdm dico qz aliqd ee roem qre aliqd co
 uenit alteri pot ee duplr. vel qz primo uenit
 illi. 7 id uenit alteri. **U**el qz no uenit vni pri
 mo ipm tm necrio erigit ad h qz ueniat illi. 7
 h pot esse duplr. **U**el qz ipz est ca illius alteri
 qd uenit alteri. **U**el qz est aliqd importatus
 p illud qd couenit h est qd p dicitur. **E**xempluz
 primi. si boi couenit ee susceptibile discipline
 qz couenit aie primo q est ps bois. 7 ideo coue
 nit homini. 7 sic dicit p h s. v. phi. qz bo sanat.
 qz torax sanat. **E**xemplu scdi. aia est ro qre bo
 mouet. no qz aia primo moueat. sed qz est prin
 cipiu motus pgressiu in boie. **E**xemplu tertij
 ta materia qz forma est ro qre ppositu est corru
 ptibile. qz p hoc p dicitur coruptibile ta mate
 ria qz forma importat. si em expmam qd nois
 bui qd d. coruptibile. debet dici qz corupti
 bile est aliquod ppositu ex materia 7 forma. cu
 ius forma pot no ee in materia. **A**d pposituz
 dico qz pmo mo nec relatio nec essentia est ra
 tio isti inexistie. qz neutri ppetur ille due pdis
 tiones ee intime pns tanqz realr distinctum 7
 sibi ee psubstantialia. **S**cdo etiā mo nec eentia
 nec relatio est ro istius inexistie. qz no est yma
 ginandū qz illa inexistia sit aliqd a pre rei quo
 cuqz mo distinctū a psonis causatu in eis. 7 id
 no est ca illius tanqz alicuius realis. **T**ertio mo
 ta eentia qz relatio est ro isti inexistie. qz si exp
 mat qd nois debet dici qz inexistie alteri e reali
 ter ab illo distinctū qd ee no pot sine relatioe
 sibi intime pns n p biale qd no pot ee sine eent

ria. 7 ita ta relatio qz essentia iporat p hoc qd
 dico inexistie. **A**d pmo pncipale dico qz qn
 pncipiu 7 pncipiatu sunt mutuo sibi p sen
 tia 7 psubstantialia. tuc pncipiu est in pncipia
 to 7 e conuerso. 7 ita est in pposito. **E**t qn dicit
 qz tuc pncipiu haberet aliqd esse p pductione
 pncipiatu. **D**ico qz habere aliqd esse p pductio
 ne alius est duplici. **U**el p pte. qn p tale p du
 ctione aliqd reale informas sibi acquirif. vel
 ipm in esse reali pducif. **U**el qz posita tali p
 ductione aliqd de nouo sibi aduenit. ita qz ali
 quid de eo p dicitur qd sine pductione tali nullo
 mo de ipso vere p dicitur. **P**rio mo pat nulluz
 esse habet p hoc qz est in pncipiatu suo. sic nec
 aliqd esse acquirif p p hoc qz est in creatura
 sua. in qua no fuit are creatione. **S**cdo mo no
 est in coueniens. na illo mo aliqd couenit patri
 ex tēpore p pductione creaturaru. sicut dicit
 dñs ex tēpore 7 creator. et nullo mo essent ille
 vere nisi creatura pducere. **A**d scdo dico qz
 nec illo mo quo pat est in filio est pntitas in
 filio. tm p pntia est in filio. siue tm aliquo mo
 sit in filio siue no. no est dicendū qz fili est pat
 qz pntitas no constituit filiu. **A**d tertiu dico
 qz ista no est pna generalis. a est in b. 7 b est in
 c. g a est in c. sicut no sequit. pres sunt in toto.
 7 totuz est in partibus. g pres sunt in partibus.

Distinctio. vicelime. Questio vnica.

Circa distinctio
 nem vicelima qro. **U**trū pso
 ne diuine sint eqles fm poten
 tia. **N**o. qz no minoris po
 tētie est pducere diuinā plo
 nā qz creaturaz. s si vna psona
 posset pducere creaturā 7 no alia no eent eq
 les fm potentia. g multo magis cu vna psona
 possit pducere personā diuinā 7 alia no possit
 ea pducere. diuine psonae no erūt eqles fm po
 tentia. **P**retea. illa psona q non est oipotens
 no est eqlis fm potentia psonae oipotēti. sed fi
 lius no est oipotens. et pat est oipotens. g 7 c.
Assumptū p r. qz sequit. filius est nullipotes.
 ergo no habet potentia generadi. g eodez mo
 sequit affirmatiue. fili est oipotēs. g habz po
 tentia generadi. p regulā illā. qz p eisdē fit dis
 tributio in affirmatiua 7 in negatiua. et p pns
 ad eadē cōringit descēdere. sed hec est falsa. si
 lius habet potentia generadi. ergo hec est fal
 sa. filius est oipotens. **C**onfirmat. qa sequit
 arguēdo a supiori ad inferius. filius nullā ha
 bet potentia. g filius no habet potentia gene
 radi. g similif sequit. fili habz oipotētia. g fi
 lius habet potentia generadi. pns est falsuz. g
 añs. 7 certū est qz pat habet oipotētia. g pat

D
Ad primuz pncipale.

E
Ad secundū

Ad tertium

Distinctio. XX

Questio I

Et non primo

Secundo

Confirmatio.

In oppositū
B
Circa q̄ tria sūt

Prīmū

Secundū

D
Opinio ip̄o.

et filius nō sunt eāles s̄m potentia. Ad op̄
positū est maḡ in s̄ra. ⁊ p̄bat per auct̄es beati
Augustini. Circa istā questionē ē sic p̄ceden
dum. p̄mo dādus est intellectus q̄stionis. Se
cūdo respondendū est ad questionē. Tertio vī
dēdū est quō rōes beati augustini concludāt
p̄ quas p̄bat p̄sonas dīnas esse equales s̄z po
tentia. Circa p̄mū dico q̄ nō debet eē inelle
ctus q̄onis supponēdo potentia esse aliq̄d re
ale distinctū quocūq; mō a dīna eēntia ⁊ dīu
nis p̄sonis siue s̄m rez siue s̄m rōem. ⁊ querere
an s̄m illud p̄one dicant̄ equales. sed debz eē
intellectus questionis supponēdo q̄ p̄sone
dīvine aliq̄d possunt. s̄ est possunt in aliquoz
actū querere an possint in eadē vel ineq̄lia. et
hoc s̄m numerū vel s̄m p̄fectionē. ita q̄ aliqui
dicunt̄ aliqua s̄m potentia equalia. ⁊ tñ nulla
est eq̄litas nisi inter effectus eoz que dicunt̄
equalia s̄m rōem. Circa sc̄dm dico q̄ m̄bivi
detur q̄ in ista questione s̄m q̄ tractāt eā do
ctores in ista distinctōe magis est difficultas
vocalis q̄ realis. qui em̄ dicūt q̄ potētia de q̄
est hic questio ē cōe ad potentia generandi et
spirandi ⁊ creādi. ita q̄ potētia sit idem quod
potētia p̄ductiua siue ad eē siue ad intra. hñt
dicere p̄ter q̄ pater et filius nō sunt equales
s̄m potētia sed extēnsionē. q̄ hoc nō est aliud
q̄ dicere q̄ quecūq; p̄ducit̄ ilia potest p̄duce
re pater. eadē pōt p̄ducere filius. Vel si p̄ po
test p̄ducere aliquod p̄ducibile qd̄ pōt p̄duce
re filius. eodē mō fili⁹ possit p̄ducere aliquod
p̄ducibile qd̄ nō poterit p̄ducere p̄. quozum
vtrūq; est falsuz. q̄ filius nō pōt p̄ducere om̄e
p̄ducibile a patre. nec etiā pōt aliq̄d p̄ducere
qd̄ nō sit p̄ducibile a p̄re. Et eodē mō p̄portio
nabilit̄ dicendū est de p̄re ⁊ sp̄scō. Et eodem
modo dicendū est. si oipotens includat poten
tiam q̄cūq; p̄ductiua siue ad intra siue ad eē.
q̄ filius nō est oipotēs. q̄ tūc eq̄ualeret illi. fi
lius pōt p̄ducere om̄e p̄ductiū vel p̄ducibile
quod est manifeste falsum. Et s̄z p̄ opinio
nō valet. q̄ ponit q̄ potētia ḡnandi p̄inet ad
oipotentia p̄ris ⁊ nō ad oipotentia filij. Cur⁹
rō est. q̄ qñ dico oipotentia. intelligit̄ signuz
distributiū cū distribuibili. Et tūc q̄ro an sit
distributio p̄ potētia aut p̄ obiecto potētie. et
siue sic siue sic quicq̄d sibi addat̄ p̄ eisdē sit di
stributio. q̄ p̄ eisdē sit distributio qñ d̄: oipotē
tia p̄ris. ⁊ qñ d̄: oipotētia filij. ⁊ ita potētia ge
nerandi vel p̄inet ad potētia vtriusq; v̄l neu
trius. Qui aut̄ dicūt q̄ potētia in p̄posito ac
cipitur p̄cise p̄ potētia effectiua vel causatiua
q̄ est solū respectu factibilituz ad eē hñt dicere
q̄ tres p̄sone sunt equales s̄m potentiam.
quia quicquid tale est factibile ab vna p̄sona.

et ab alia. et ita perfecte ab vna sicut ab alia.
Ideo respōdēs ad formā q̄stionis. Dico q̄ ex
quo loquendū est vt auctores et sancti. aucto
res sancti nō intelligūt illā equalitatē nisi pe
nes obiecta factibilia ad extra. ⁊ q̄cūq; est fa
ctibile ab vna p̄sona ⁊ a qualibet. Dico abso
lute q̄ p̄sone dīvine sunt equales s̄m potētia
Ratio autē quare sancti sic vtebātur fuit ista.
q̄ ip̄i loquebātur cōtra hereticos volentes fi
liū nō esse oipotentē: s̄ esse impotētiore patre
⁊ impotētiore ⁊ minore. ⁊ idō sancti oipotentia
que necessario cōuenit cuilibz p̄fectissimo: cui
libet p̄sone attribuebāt. ⁊ ideo q̄ potentia ge
nerandi vel spirandi nō cōuenit cuilibz p̄fectis
simo: q̄ aliq̄s poterit esse p̄fectissimus. ⁊ si nō
possit generare vel spirare. ideo talē potentia
nō cōprehēdebāt sub potētia. nec sub oipotē
tia. qñ dicebāt q̄ p̄sone dīvine sunt eāles s̄m
potentia. ⁊ q̄ q̄libz p̄sona est oipotēs. Illud
p̄z per magistrū in littera vbi dicit sic. Sciē
dū est q̄ nō est oipotentior pater filio. nec pater
vel fili⁹ sp̄scō. nec maiorē potentia hñt duo
vel tres simul q̄ singulus eoz. Et sequit̄ q̄ au
gustin⁹ rationib⁹ ⁊ auctoritatibus p̄babiliter
astruit in libro cōtra maximinū. q̄ dicebat pa
tre potētiore ⁊ meliore filio. Et quo p̄z. q̄ san
cti asserētes eq̄litate s̄m oipotentia ⁊ potētia
de p̄sonis dīuinis loquebātur cōtra hereticos
dicētes potentiorē patre esse ⁊ meliore filio. q̄
si aliq̄d posset ad extra pater qd̄ nō posset filius
hoc etiā p̄z p̄ beatus Augustinū libro tertio
contra maximinū. ⁊ magister allegat in s̄ra di
cēs. S̄z forte dicerēs. s̄. maxime heretice. eo
ip̄o pater maior est. q̄ de nullo genit⁹. genit⁹ tñ
equalē. Ad qd̄ cito respōdebo: imo iō nō est
pater maior filio. q̄ equalē sibi genit⁹ originis
em̄ est q̄stio illa q̄s de quo genit⁹ sit. eq̄litas
aut̄ qualis aut̄ quātus sit. vult dicere q̄ qñ q̄ri
tur. an pater sit eq̄lis filio. nō est q̄stio de origie.
an fili⁹ sit a patre. sed est q̄stio qualis aut̄ quā
tus sit filius. hoc est an sit ita p̄fectus et om̄ia
alia potēs sicut pater. q̄a penes talia attrēditur
eq̄litas. nō penes hoc q̄ sit v̄n⁹ ab alio. Et idō
dicit beatus Augustin⁹. Nec cū dicit̄ fili⁹ a p̄re
genit⁹ ostēdit̄ ineq̄litas s̄be. s̄ ordo nature. nō
quo alē esset p̄or altero. s̄ quo alē ex altero est
Et quo p̄z. q̄ q̄stio principalis est de eq̄litate
s̄m potentia. ex qua sequit̄ eq̄litas vel ineq̄li
tas s̄m p̄fectionē. ⁊ s̄m p̄pter dicta hereticoz.
Et iō dicit magister nō s̄m hoc q̄ genit⁹ p̄ ⁊
filius genit⁹ est vel sp̄scūs. ab vtroq; p̄cedit
equalitas ibi exit. q̄a nō s̄m hoc aliqua p̄sona
aliq̄ equalis v̄l ineq̄lis dicit̄. Circa tertiu sc̄iē
dūz. q̄ beatus Augustin⁹ libro tertio cōtra maxi
minū p̄bat equalitatē filij ad patre. Primo p̄

E
Ritio ad formā
questionis

f
Obiectio

Responso

B
Tertiu

Prima ratio

auc. saluatoris. Jobis. xvi. oia q̄ habz pat. mea
 sūt. s̄ oipotētia bz p̄. ḡ oipotētia bz filiū. et p̄
 p̄ns est p̄ri equal̄ fm̄ potentia. Sc̄do arguit
 p̄ rōem. si p̄ nō genuit filiū sibi equalē. aut h̄
 fuit q̄ noluit. vel q̄ nō potuit. si def̄ p̄mū fuit
 inuidus. si def̄ sc̄d̄. ḡ fuit impotēs. quoz̄ utrū
 q̄ est in cōueniēs. Tertio arguit p̄ silē. q̄ pat̄
 carnal̄ si posset ḡnaret filiū sibi equalē. ḡ mul-
 tomagis p̄ eternū si posset ḡnaret filiū sibi eq̄
 lem. sed hōiem nō ḡnare filiū sibi equalē argu-
 it impotētia. ergo et deū illud non posse argu-
 it impotētia in eodē. Iste rationes partim
 tenent p̄ auctoritatē. partim per p̄positiones
 natural̄ noras. partim simpliciter fundant̄ i
 auctē que sic est intelligēda. q̄ oia q̄ bz pater
 q̄ nō h̄re ponit impfectionē in nō habēte habz
 filiū. 7 iō q̄ nō h̄re oipotētia de qua loquitur
 br̄is Aug. ponit in nō habēte impfectionē. iō
 eā bz filiū. Un̄ Augu. nō intēdit aliud pbare
 de filio. nisi cui carētia nō p̄t eē sine ipfectōe
 et iō q̄ carētia potētie ḡnandi nō ponit in ca-
 rente impfectionez nō p̄t et auctē saluatoris
 potētia ḡnandi cludi de filio. Sc̄da ratio et
 tertia fundant̄ in auctē quā cessit maximū
 sc̄z q̄ deus p̄ genuit filiū naturalē 7 in p̄pōne
 natural̄ nota. q̄ nūq̄ tanta pfectō repugnat
 formal̄ filio natural̄ q̄ta est in p̄re natural̄.
 s̄ q̄ filius natural̄ est impfectior p̄re. vel est ex
 impotētia p̄ris. q̄ nō p̄t statiz deducere filiū
 ad pfectionē equalē quā bz vel ex nolitōe qua
 nō vult h̄re filiū sibi equalē vel parē. 7 ideo nō
 adhibet oēm diligentia 7 r̄tutē quā p̄t vr̄ fili-
 us pfectus pducā. Ex istis arguit br̄is aug.
 q̄ ex quo etiā fm̄ maximū. p̄ genuit filiū na-
 turalē. iō filio nō repugnat formal̄ tanta pfe-
 ctio q̄ta est in p̄re. 7 p̄ns carētia tāte pfectō
 nis nō p̄t p̄petere ex se. ḡ aliunde. 7 certū est
 q̄ nō nisi ex p̄re. s̄ ex p̄re nō potuit sibi p̄petere
 nisi vel p̄pter impotētia p̄ris. q̄ nō fuit potēs
 sibi dare pfectionē sibi nō repugnāte ex natu-
 ra. Vel p̄pter inuidiā p̄ris. q̄ noluit h̄re filiū
 sibi equalē. cui tñ nō repugnat eq̄lis pfectio.
 Et ita ex dictis p̄z q̄ sci solū loq̄bant̄ de eq̄li-
 tate fm̄ potentia quā p̄sequit̄ eq̄litas fm̄ pfe-
 ctionē. 7 talis est eq̄litas fm̄ potentia q̄ respi-
 cit factibilia eē 7 eodē mō de tali oipotētia lo-
 quebant̄ 7 nō de alia. Et rō ad h̄ mouit eos. q̄
 de tali potētia 7 oipotētia loq̄bant̄ taz p̄bi q̄
 heretici cōtra quos sancti disputabāt. Sz p̄
 p̄dicta sunt aliq̄ dubia. Pr̄mū qd̄ sit ista eq̄li-
 tas. an sit aliq̄ absolutū vel respect̄ quidam
 Sc̄dm q̄ videt̄ q̄ potētia ḡnandi sit fm̄ se
 quedā potētia. 7 p̄ p̄ns quicūq̄ caret illa potē-
 tia. aliq̄ potētia caret. 7 ita filius nō h̄ret oipo-
 tentia. Assumptū p̄z q̄ oipotētia est ad oē id

quod nō includit p̄dictionē. ḡ ze. Terriū du-
 bium est cū sit h̄ quedā distributio cū de oipo-
 tentia quid distribuit. 7 p̄ quo sit distributio.
 Ad p̄mū istoz̄ dico q̄ ista eq̄litas nō ē aliq̄d
 tale absolutū vel respect̄. sicut hōis cōit̄ yma-
 ginant̄. immo stricte 7 de r̄tute fm̄onis loquē-
 do equalitatē potētie eē in diuinis psonis nō
 debet alr̄ intelligi q̄ p̄ r̄tutē eq̄litas de p̄dis
 cat̄ de diuinis psonis. vr̄ h̄ sit simplr̄ vera. p̄fōe
 sunt eq̄les. 7 ita dico p̄portōnabilr̄ q̄ sub tali
 intellectu potētia eē in deo h̄ est q̄ h̄ sit sim-
 pliciter vera. deus potest creare vel producere.
 7 sic intelligūt sancti q̄ dicūt eq̄litas eē in
 diuinis. 7 potētia 7 efnitatē 7 incorruptibilita-
 tem 7 h̄mōi. q̄ deus vere est eternū creatiuus.
 et sic de alijs. Ad sc̄dm dico q̄ accipiēdo po-
 tentia sicut sci accipiūt. sic potētia ḡnandi nō
 est potētia. sicut nec potētia ḡnandi ē pfectio
 Et si dicat̄ q̄ fm̄ br̄m Aug. sequit̄ si p̄ nō po-
 test ḡnare filiū sibi eq̄lē. ḡ est impotēs. ḡ posse
 ḡnare est simplr̄ posse. Dico q̄ p̄na est bona. q̄
 si p̄ nō p̄t ḡnare filiū sibi equalē. ḡ est impo-
 tens. s̄ ex h̄ nō sequit̄ q̄ posse ḡnare est posse.
 sicut mō loq̄mur. sic bñ sequit̄. p̄ nō est de. ḡ
 est impotēs. vel ḡ nō est oipotēs. et tñ et h̄ nō
 sequit̄ q̄ de est quoddā posse. Ad p̄batōem
 dico q̄ oipotētia sicut mō loq̄mur nō respicit
 oīm illud qd̄ nō includit p̄dictionē. Hoc ē dī-
 ctū q̄ oipotēs nō p̄t efficere oē illd̄ qd̄ nō in-
 cludit p̄dictionē. q̄ nō p̄t efficere deū. oipo-
 tēs tñ p̄t efficere oīm factibile qd̄ nō icludit
 p̄dictionē. 7 oīm aliud a deo qd̄ nō includit p̄-
 dictionē. Ad tertiū dī q̄ sit h̄ distributio p̄ri-
 mo p̄ potētia p̄equalitā. q̄ p̄mū distributū
 h̄ic est potētia. q̄ est terminū v̄lis fm̄ equalitatis
 triam. Et secūdario sit distributio p̄o obiecto
 possibili. Sed q̄ hoc nō est logice dictū. nolo
 insistere ad improbandū. Sed dico q̄ om̄ipo-
 tentia est v̄nū nomen equalēs v̄ni signo distri-
 butio et suo distribuibili cū v̄no alio termino
 in recto. q̄ oipotens idem est quod potēs fa-
 cere oia factibilia. itaq̄ h̄ factibile v̄ factibi-
 lia distribuūt. 7 n̄ potētia. nec fm̄ potētia v̄lis
 nec fm̄ p̄dicatōez nec fm̄ cālitate. nec fm̄ pfe-
 ctioez. q̄ si eēt duo dī oipotētes d̄ v̄troq̄ dī-
 cere q̄ eēt oipotēs. 7 tamē neutrius potētia
 cōtineret potētia alterius p̄ talem sup̄e qua-
 lentiā pfectionalē. Ad p̄mū p̄ncipale dico
 q̄ accipiēdo potētia illo modo quo loqui-
 mur ad p̄sens posse producere diuinam p̄s-
 sonam nec est minoris potētie. nec maioris.
 nec equalis q̄ posse pducere creaturam. quia
 non est posse. sicut nec posse esse deum est pos-
 se. Hoc est posse pducere diuinam psonā nō
 est posse efficere aliquod factibile. tamen tale

Sec̄da
 Tertia
 Solutio rōnū
 Pr̄mū dubiū
 Sec̄dū dubiū

Tertiū dubiū
 Ad p̄mū dubiū
 Ad sc̄dm
 Ad tertiū
 Ad p̄mū p̄n.

Ad scdm

Ad corumatores

Distin. XXI

Questio I

Et sic pmo

Secdo

Tertio

Quarto

In oppositu

Opinio pma

posse bene inferre maximam potentiam competere illi quod potest producere creaturam. ita intelligere oia et esse deum inferre maximam potentiam competere illi. Ad secundum dico quod filius est omnipotens. sed ex hoc non sequitur quod habet potentiam generandi. Et quoniam dicitur sequitur est nulli potens. non habet potentiam generandi procedo. sed ex hoc non sequitur aliam potentiam esse bonam. nisi hic argueretur a superiori ad inferius. quod non est verum. sicut nec hoc arguitur a superiori ad inferius. prout est nulli potens. quod prout non est filius. et ideo non sequitur affirmatiue. prout est omnipotens. quod prout est filius. Per hoc ad contrariationem. quod hic non arguitur a superiori ad inferius filius nullam habet potentiam. quod non habet potentiam generandi. quod potentiam generandi non est inferius ad distributum in antea. Quis illa potentia sit bona et teneat per aliam proponere scilicet istam. illud quod nullam habet potentiam non est deus. et per consequens non potest generare deum.

Circa distinctio

ne. xxi. quero. Utrum hec sit concedenda de veritate s^umonis solus pater est deus. Videtur quod sic. quod utraque exponens est vera. scilicet quod pater est deus. et nihil aliud a patre est deus. quod hec exclusiua est vera. Secundo sic. si hec esset falsa non esset nisi quod excluderet alie persone. sed alie persone non excluduntur. etc. Ad tertium est manifesta. Ad notandum per boetium. quod maior est identitas vnius persone ad aliam quam accitris ad subiectum vel totius ad partes. sed dictio exclusiua addita accitris vel totius non excludunt partes nec subiectum. quod cum ista. tamen homo est albus. stat quod partes hominis sint albe. et cum ista tamen albus est fortis. stat quod homo sit fortis. quod cum ista. solus pater est deus. stat quod filius sit deus. Preterea vnum correlatiuorum non excludit reliquum. ergo cum ista. solus pater est deus. stat quod alie persone sint deus Preterea sequitur. solus deus est pater. quod solus pater est deus. antea est verum. quod omnis potentia per se peruersionem. Ad oppositum sequitur. solus pater est deus quod nullus alius a patre est deus. omnis est falsum. quod et antea. potentia per se. quod arguitur ab exclusiua ad suam exponente. Circa istam materiam est vna opinio que ponit quod dictio exclusiua addita vni correlatiuorum non excludit reliquum. cuius ratio assignatur. quia predicatione exclusiua non excludit aliquid quod est de intellectu termini cui additur. sed vnum correlatiuum est de intellectu alterius. etc. Ad notandum per boetium. quod illud sine quo aliud non potest intelligi. nec diffiniri nec esse. est de intellectu quod dicitur in ipso. Sicut vnum relatiuum magis est de intellectu alterius quam rationale est de intellectu hominis. quia rationale potest intelligi sine boie. vnum

autem relatiuum non sine reliquo. etc. Et si istas diceret ad questionem quod hec est vera. solus pater est deus. quod cum ista stat quod filius sit deus. Sed ista opinio non est vera. quod dictio exclusiua addita alicui subiecto excludit omne illud a quo idem subiectum negatur. sed vnum correlatiuum vere negatur a reliquo. sicut hoc est vera. filius non est pater. etc. Preterea si predicta hec esset concedenda tamen creatura est. quod quicquid non est creator est creatura. ergo si creator non excluditur. ista stant simul. tamen creatura est. et tamen creator est. Ideo aliter dico. sicut coiter dicitur quod hoc est distinctio. solus pater est deus. eo quod solus potest capere cathegorematicam vel sine cathegorematicam. et utroque modo est falsa. Utrum dico quod si hic solus capiat sine cathegorematicam. adhuc potest dupliciter accipi. vno modo pure exclusiue et alio modo premissiue. Primo modo denotatur per tale proponens quod predicatum vere competit subiecto. et quod vere negatur ab omni illo a quo vere negatur subiectum et hoc exprimitur per duas exponentes. scilicet per vnam affirmatiuam in qua attribuitur predicatum subiecto. et per vnam aliam negatiuam in qua predicatum remouetur ab illo a quo remouetur subiectum. sicut patet in hoc tamen boetio. sunt due exponentes. scilicet homo currit et nihil aliud ab boie currit. vel omne aliud ab boie non currit. Secundo modo potest dupliciter accipi. vno modo quod ipse soli sumptus et precise posito a parte subiecti competat predicatum. et sic denotatur quod non solum predicatum attribuitur sibi et alijs sibi sumptis. sed etiam sibi nullo alio termino addito. et isto modo procedit quod solus pater est tantus quantum est pater et filius. quod hoc est simpliciter vera. tantus est pater quantum est pater et filius. sed non concedit quod solus fortis est populus vel exercitus. Aliter accipitur premissiue. quando denotatur predicatum posse competere alicui ipso remoto ab omni alio. sic dicimus quod solus fortis potest currere. quod scilicet nullo alio currere adhuc potest currere. Sed non sic concedit quod solus fortis potest trahere nauem. quia nullo trahere ipse non potest trahere. sic etiam dicimus quod solus deus potest producere ignem. et non dicimus quod sola creatura potest producere ignem. quia deus creatura non producente posset producere ignem. creatura autem sine deo producente nullo modo potest ignem producere. Est autem hic aduertendum quod iste modus accipiendi non differt a primo modo in propositionibus mere de presenti de in esse. sed tantum in alijs. Ad oppositum dico quod exclusiue accipiendo solus. hec est falsa. solus pater est deus. Sed secundo modo potest hec concedi. si cur hec est vera. pater est deus. quod illo modo accipiendo solus se a termino sumpto sine solus ad ipsius sumptum cum solus est bona consequentia. Sed accipit

Improbatur

Ratio aut.

do solus tertio modo. vel nō est possibile q sic accipiat. solus pater est de⁹. vel bec erit falsa. solus pater est de⁹. S; q; ista ppositio. sol⁹ p⁹ est de⁹. cōiter accipit vt solus tenet exclusiue. iō sic de ea volo loqui. Et dico q bec simplr est falsa. q; sequit solus pat est deus. ergo ois de⁹ est pater. 7 hoc fm q de⁹ in pnte supponit p⁹ psonis. 7 fm q equalit ista. ois psona diuina est pater. que est manifeste falsa. pna p⁹ illā res gulā q ab exclusiua ad vlem in terminis trasi positis est bona pna. Et si dicat q illa regula nō est generalit tū necessariū de necessitate est verū. ergo oē verū de necessitate est necessariū. Similit nō sequit tū verū erit verū. q oē verū erit verū. q; aliqd veruz nunq erit verū sicut ista. B instās est. nūq erit verū. Adulte alie etiā instātie possent op poni. Ad istas respōdeo. q illa regula generalit est itelligēda sine instātia qn exponentes exclusiue sunt cōuertibiles. qn aut aliqua illarū nō est pueritibilis. nō est illa regula generalis. sed oportet resoluerē in aliquā aliā vlem. si cur p⁹ in exēplo. q ista nihil aliud a necessario est de necessitate verū nō est simplr cōuertibilis. 7 iō ista pna nō valet. tū necessariū de necessitate est verū. ergo oē veruz de necessitate est necessariū. sed debet inferri ista. ome qd est de necessitate verū est necessariū. Similit de illa tū verū erit verū. q i vno sensu nō est simpliciter cōuertibilis. sicut nec illa de futuro vel de pterito. 7 sic est de multis ppositiōibus de modo quib⁹ nolo mō imozari. Sed ad ppositū exponētes illius exclusiue. sol⁹ pat est de⁹ sunt simplr cōuertibiles: sicut oēs tales ppositōes mere de inesse 7 mere de pnti. Ad p⁹ m⁹ zar⁹ gumentū principale dico q iste nō sunt exponētes. s; ista erit negatiua exponens. null⁹ ali⁹ a pte est de⁹. 7 h est spale in diuinis. vbi de aliquo dicit q est ali⁹. 7 tū nō est aliud in alijs nō oportet. s; sufficit dicere. 7 nihil aliud a tali vel tali. Ad aliud dico. q vlt dictōe exclusiua addita accidēti excludit subiectū. et addita toti excludit ptes de virtute sermonis. Verūtū dictōe exclusiua addita cōcreto accētis nō excludit subiectū. et hoc est q; tale p⁹ retū vere p dicat de subiecto. q; bec est simplr vera. hō est alb⁹. et iō ista stāt simul tū albus est aial. 7 hō est aial. sed de stūte finonis ista nō stāt simul tū hō est alb⁹ 7 pes bois est alb⁹. tū ex cōi mō loquēdi nō excludit ps dictōe exclusiua addita termino iportati toti. 7 vsus talis est ppter breuitatē 7 faciliore moduz loquēdi. Ad tertū dico q dictione exclusiua addita vni corre latiuoz excludit reliquū. Et ad pbatōe ad ductā in pma opinione dico q vnu relatiuoz

Instantia prima
Secunda
E
Respōdet pmo
Secunde
Ad p⁹ m⁹ z ar⁹ pale
Ad secunda
D
Ad tertium

nō est de intellectu qd dicitur alteri⁹. 7 dato q esset adhuc nō sequerē q nō excluderet. q; pars cēntialis est de intellectu qd dicitur totius. 7 tū nō excludit. Ad vltimū dico q nō seqt. solus deus est p⁹. g solus p⁹ est deus. nec h; exclusiua sic cōuertit. s; h; conuertit in vlem terminis transpositis 7 nō in exclusiua.

Distinc. xxi. Questio vnica.

Circa distinctio nē. xxi. qro. An viator possit aliquod nomē imponere ad distincte significandū dinaz essentiā. Ad nō. q; nullū nomen imponit nisi cognitio. s;

viator nō pōt deū distincte cognoscere. g nec nomē ab eo impositū poterit eum distincte significare. Pretea s; p⁹ p⁹ m⁹ piar. voces sūt note earū passionū q sūt aia. s; de⁹ nē passio i anima. g vor non eū distincte significat. Ad oppositū illud qd significat deū 7 nihil aliud distincte deū significat. s; multa noia deum significat 7 nihil aliud. p⁹ de h noie deus. ergo multa noia distincte deū significat. 7 illa sunt imposita a viatore. g 7c. Circa istā questionē pmo videndū est quid nomen pmo significat secūdo de pposito principali. Circa p⁹ m⁹ videt aliqbus q vor pmo significat cōceptuz mētis 7 nō rem extra aiam. Hoc pbat pmo auctoritate Aristo. sicut allegatū est in arguēdo ad principale. Pretea voces sūt inuēte ad exprimendū conceptū mētis. sed illud p⁹ significat ppter qd exprimendū sunt inuēte ergo pmo significat conceptū mētis. Pretea fm p⁹ scianū nihil aliud est esse partem orōnis q mentis conceptuz significare. g ois pars orationis significat conceptum mentis.

Pretea illud p vocē significat quod plara voce pmo apprehendit. sed plara hac voce homo pmo apphēdit conceptus mētis 7 nō res. q; nō plus vna res q alia. ergo cōceptus mentis pmo p vocē significat. Cōtra istaz opinionem voces sunt significative ad placitum. ergo quod imponēs intrēdit pmo significare per vocem. illud vor pmo significat. s; imponēs potest intendere significare pmo 7 per vocem ipam rem extra. ergo 7c. Si dicitur q imponens non potest intendere aliud significare per vocem nisi cognitum. et nihil potest esse cognitum sine conceptu mentis. 7 ideo pmo significabit conceptū mētis. Nec pteruā nihil valet. Tū quia aliqd potest cognosci sine conceptu mētis. nisi p conceptum mētis intelligat ipam cognitionē. sicut p⁹ in notitia intuitiua rei singularis. Tum quia nō

Ad quartū
Distin. XXII
Questio I
Arguit pmo
Seco
In oppositum
Cōtra qones duo sūt pnci.
Primum
Probat pmo
Secundo
Tertio
Quarto
Cōtra istā opt.

sequit nō pōt aliquid cognosci sine conceptu
mētis 7 imponēs cognoscit. 7 imponēs impo
nit conceptū. sicut nō sequit nībil potest pmo
cognosci sine notitia sensitiva. 7 imponēs nō
imponit nisi cognoscēdo. 7 tūc imponit notit
tie sensitivē. Prætea sūm pbm in diversis loq
dissinitio significat q̄dditatē rei. sed q̄dditas
rei nō est cōceptus mētis. 7 talis vox nō pmo
significat pceptū mētis. Si dicis q̄ pbs loq̄t
de diffinitōne in mēte q̄ illa significat q̄ddita
tem. nō sic aut diffinitio in voce. Contra. dicit q̄
est oīo vlt sermo indicās q̄d est eē rei. ergo ipa
vox sūm eū significat q̄dditatē rei. Ideo dico
q̄ quedā noīa pmo significat res eē. 7 quedāz
significat pmo cōceptus mētis. 7 quedam si
gnificant pmo ipsas voces significatiuas. et
est antiq̄ distinctio q̄ noīa q̄dā sunt pme ipō
sitionis. quedā sunt noīa scde impositōis. No
mina scde impositōis sūt noīa illa q̄ imponūt
ad significandū noīa ipa vel voces significa
tiuas. vel pperates 7 pditiones vocū signifi
cariuarū cuiusmodi sunt ista. nomē. nōbū. par
tricipiū. casus. figura. numerus 7c. Noīa pme
imponēs quedā sunt noīa pme intētionis. 7 q̄
dam noīa scde intētionis. Prima sunt illa q̄
significat veras res. sicut homo aīa albedo.
nigredo linea 7 hmōi. Scda sunt illa q̄ signi
ficant pceptus mētis. sicut genus spēs vlt et
hmōi. hoc p̄z illud pmo significat p voces p
quo vox pmo rōne institutōis supponit. 7 no
mina pme intētionis ex rōne institutōis sup
ponūt p rebz. 7 noīa scde impositōis p noībz
vel vocibz. sicut p̄z inductivē. 7 noīa scde intē
tionis p pceptibus. 7 institunt ad illa pmo
significandū. Ab aīo. p̄z. q̄ illud pmo signifi
cat p vocē p quo imponēs vti illa voce. 7 ma
nifestū est q̄ h est illud p quo vox pmo suppo
nit. Tūc vtimur illa voce hō pncipalr p hoībz
Et isto oīo q̄ vox quecūq̄ rōne institutōis hz
pmo supponē psonalē. q̄ rōne institutōis sup
ponit pmo p suis significat. tū rōne alicui ad
iuncti pot supponere p aliq̄bus alijs. Et ideo
dictū aliquoz sopbistarū dicentū q̄ suppositio
psonalē est. p suppositū 7 suppositio simplex
est p pmo significato est simplr falsum. q̄ sup
posito psonalis est p pmo significato. q̄ eadē
sūt singularia 7 significata. nec pōt aliq̄ ratio
dari. q̄ rē terminū nō supponit pmo 7 sep q̄ ruz
est ex institutōis rōne p suo significato. cū in
tēntio pncipal imponentū sit vti terminis p
suis significat. 7 iō dicit Ari. pmo Etlenoz.
q̄ q̄ nō possum? nobiscū portare res ad dispu
tationē. ideo vtimur vocibz p rebus q̄s signi
ficat. Ad p̄mū alterū opionis dico q̄ nō est
intētio pbi q̄ voces pmo significat passiones

aīe sed q̄ passiones aīe 7 voces sūt q̄dā signa
ordinata. ita q̄ voces institunt ad significā
dum nō ipas passiones aīe. 7 res ipas quaruz
sunt ille passiones. 7 aliquo mō ille passiones
sunt signa illarū rerū. Quare aut vox sic signi
ficās plura eā pmo nō sit equoca sicut alia. vi
ctū est p̄us. Ad scdm dico q̄ voces sunt inuē
te ad exp̄mendū res. 7 ad exp̄mendū pceptus
et passiones mētis. 7 ideo aliq̄ significat res 7
aliq̄ pceptus mētis. sicut ille voces. hō aīa et
hmōi sunt inuēte ad exp̄mendū res. Alie autē
sunt inuēte ad exp̄mendū ipm mētis pceptuz
et nō tūc intellēctōes 7 obiecta taliū intellē
ctōnū. sed aliq̄ sunt inuēte ad exp̄mendū mē
tis affectōnes tristitias 7 delectatōes 7 hmōi
q̄ sunt actus volūtāt 7 passiones p̄tes. Ad
tertū dico q̄ mētis pceptus aliq̄ vocat omē
cognitū ab intellectu. isto mō oīs pars oīonif
significat mētis pceptū. h est significat aliq̄d
q̄d mēs p̄cipit. Ad quartū dico q̄ nō est vlt
verū q̄ illud pmo p voce m significat q̄d pmo
app̄bendit ipa voce plata. 7 illud p quo ipsa
vox p̄fert pmo ex rōne institutōis. et h est pro
quo supponit q̄ ruz est ex se. q̄uis rōne ad iun
cti possit supponere p aliquo alio. et hmōi pro
quo terminū platus q̄ ruz est vox ex rōne insti
tutionis semp supponit. est res et nō pceptus
Quare aut cōceptus pmo app̄bēdit. ratio est
ista. q̄ terminus nō instituit ad significandū
res quarū est pceptus. 7 iō q̄ quacūq̄ re intel
lecta pōt bñ cōceptus. 7 biro cōceptu. nō p̄p̄
hoc potest statim 7 facilr haberi cognitio rei.
ideo pmo 7 cōius habet cōceptus plata voce
q̄ quecūq̄ res singulari. Verūtū a quocūq̄ ap
p̄bendēte pceptum ad plationē vocis pmo
aliq̄ res singulari intelligebat aī cognitiōem
illius cōceptus. Circa scdm pncipale dicit
aliq̄ q̄ sūm pbm voces sunt signa intētionū. et
intētionēs sūt similitudines rerū. ideo voces re
ferunt ad res significādas mediāte pceptiōe
intellectus. 7 ideo sūm q̄ aliq̄d a nobis intelle
ctu cognosci pōt. sic a nobis significari pōt 7
noīari. sed deus in hac vita nō pōt a nobis vi
deri p suā eētā. 7 coḡscit a nobis ex creatur
sūm habitudinē pncipij 7 p modū excellētie et
remotōis. 7 ideo potest noīari a nobis ex crea
turis. nō tūc nomē significās ipz exp̄met dinā
essentiā sūm q̄ est. sicut h nomē homo exp̄mit
sua significatōe essentiā bois sūm q̄ est. signifi
ficat em̄ eius diffinitōne declarantē eius eēt
tiam. ratio em̄ quā significat nomen est ei dif
finitio. vt dicit. iij. merba. Contra istaz opti
nionē primo quomodo intelligat p̄us q̄ vo
ces sunt note passionū nō intētionū dictum
est p̄us. secūdo q̄ dicit q̄ nō cognoscitur nisi

E
Ad scdmF
Ad tertiumG
Ad quartūH
Scdm pncipaleI
Arguit 3 opt.D
Ad p. alteri 2 opt.

fm habitudinē pncipij 7 p modū excellētie et remotiōis. 7 q eodē modo potest noiari a nobis. q nullū nomē imponimus deo nisi quod significat habitudinē dei tanq̄ pncipij ad creaturam vel p modū excellētie 7 remotiōis. sed p̄ns est falsum. ergo 7 aūs. falsitas p̄ntis p̄z. qz si sic. deus nō diceret bonus. nisi qz pncipium bonitatis creature vel excellētie: bōitare creata. vel qz nō est bonitas creata. Sed h̄ posteo nō eēt aliqua rō quare aliqua noia dicerentur de deo. 7 aliq̄ nō. qz possum dicere qz deus est bonus. qz pncipiū bonitatis create. vel excellētie: ea. ver qz nō est ea. ita dicā qz de' ē angelus. qz est pncipiū angeli vel excellētie: angelo. vel qz nō est angelus. 7 eodē mō d' asino.

Prætea qd dicit qz nomē significās deuz nō exprimit diuinā eēntiā fm qz est. Contra hoc arguo ex dictis suis. postea dicit qz noia significat deū fm qz intellet' n̄ cognoscit ipsum. intellectus aut n̄ cū cognoscat deū ex creaturis sic cognoscit fm qz creature ipm repñtant. Ex illo arguo sic. illud p nomē exprimit fm istū quod p creaturā repñtat. sed p creaturā repñtatur diuinā eēntiā. ut est hec diuinā essentia q̄ eēntiā diuinā sic p nomen exprimit. Sed ad illud videt r̄ndere ibidē qz creatura impfecte deum repñtat. 7 qz nō repñtat oēs rōez in deo. nec rōem absolutā dīne: essentie fm ipam pfectionem nature in diuinā essentia pfectōnalr̄ contentā. Sed illud nihil valet. tum quia nō sequit̄ repñtat diuinā essentia impfecte. ergo nō repñtat diuinā eēntiā distincte. sicut nō sequit̄. aliq̄s cognoscit aliq̄ simplex impfecte. q̄ nō videt istud distincte. sicut alibi on̄suz est. Et huius rō est. qz cogscere vel repñtare aliq̄ distincte nō ē aliq̄ qz cogscere v̄l repñtare qdlibet intrinsecū illi. Tū qz ois rō q̄ est realis in diuinā essentia est illa vnica essentia absolute vel psona vel relatio. 7 ita impossibile ē aliq̄ assimilari vel repñtare aliquā rōnem exitem in deo nisi assimilē vel repñtat diuinā eēntiā fm qz est. vel psonā vel relationē. Et si dicas sicut dicit alibi qz in deo est inuenire distinctō nē rōnum. q̄ realr̄ 7 vere in ipō sunt que quidē sunt vnū re. 7 differūt rōne. et ideo potest vna rō repñtari alia nō repñtata. Istud nō valet. qz supra ostensuz est qz illud pncipiū illius est manifeste falsum. scz qz aliqua p̄nt esse vnū realiter 7 differre rōne. Prætea qd postea dicit qz h̄ nomē homo exprimit sua significatione essentia boīs fm qz est. significat em̄ eius diffinitionem declarantē essentia eius. Istud non est veruz. qz hoc nomē homo significat primo essentiam boīs et nō diffinitionē. s̄ hoc nomē homo et diffinitio hominis idem significant.

et neutrū est significatiū alterius. Ideo aliter ad istum articulū dico qz viator potest imponere nomē ad distincte significandū deū v̄l diuinā essentia. Hoc patet. qz quicūqz potest vere intelligere aliq̄d eē distinctū ab alio. potest instituire nomē ad illud distincte significandū. sed viator potest vere intelligere et scire deum eē distinctū ab omni alio q̄c. Prætea si viator nō posset instituire nomē ad distincte significandū diuinā essentia. hoc nō esset nisi qz nō potest deū distincte intelligere. Sed h̄ nō obstat qz vox aliqua potest aliquid distincte significare quod nunq̄ fuit distincte intellectum. patet de hac voce homo. que distincte significat boiem futurū etiā sine noua impositione. Si dicat qz nō precise significat illum hominē. hoc nō obstat. qz distincte significat ipm et om̄s alios. Prætea sicut tactū est in arguēdo ad oppositū. illud p nomen distincte significat quod p̄cise significat 7 nihil aliud significat nec p ipm cōnotat. sed hoc est possibile viator. qz potest imponere a ad significandū diuinā essentia. 7 nihil aliud nec aliq̄ aliq̄ p̄notādo. sicut hoc nomē deitas nō cōnotat aliq̄d in creaturis. Prætea potest aliq̄s imponere hoc nomen a ad significandū quodcūqz animal quod occurrit sibi cras hoc facto distincte significat illud animal. et significabit apud om̄s volētes v̄i voce sicut imposita est q̄tuncūqz illud imponēs nō distincte intelligat. nec forte distincte intelliget quando sibi occurrer. Dico ergo qz aliquod nomē distincte aliq̄d significare potest intelligi. vno modo qz nō significet aliq̄d aliud nec cōnotet. nec det intelligere ex vi institutionis aliq̄d aliud. 7 isto modo potest deus distincte significari q̄tuncūqz deus nō sic p̄cipiat a nobis. Scdo modo potest aliquid intelligi significare aliquid distincte. qz significat illud 7 nō aliud siue cōnotet aliud siue nō. 7 sic sibi potest distincte significari. Tertio modo potest intelligi aliq̄d distincte significari q̄n ex vi institutionis 7 cōi vsu v̄ctitum nihil aliud ad plationē vocis occurrit realiter. 7 sic nō potest aliqua vox distincte deuz significare viator. quia plata quacūqz voce significatiua intelligēti significationē vocis aliquid aliud occurrit scz conceptus cōis deo et alijs. Sz isto mō nō intelligit̄ questio p̄posita Si dicat qz nomē nō exprimit rē nisi intelligenti. q̄ sicut res intelligit̄ ita p voce exprimit. sed res que deus est non distincte intelligitur. ergo 7c Prætea omne quod alicui significatur sub eadem ratione intelligi potest ab eodem. ergo si vox potest deum sub ratione deitatis significare viator. viator poterit deum

scdo

Institatur p̄mo

scdo

distincte intelligeret sub propria ratione beatitudinis
 non est falsum. Assumptum probatur quod sub eadem
 ratione potest aliquid diligere qua significatur. Sed sub
 eadem ratione intelligi non tenet quod nihil est ama-
 tum nisi cognitum. Sed nihil est distincte amatum
 nisi distincte cognitum. Sed deus non potest distin-
 cte cognoscere. Sed nec distincte diligere. ergo nec di-
 sticte significari. Ad primum istorum procedo quod no-
 me non exprimit rem nisi intelligenti. et ideo intel-
 ligenti distincte exprimit rem. Quis intellectus non
 eam distincte intelligat. quod exprimeret rem distin-
 cte intelligenti non est nisi voce apud intelligenti-
 rem significare tale rem et non aliam. et quod intelli-
 gens hoc cognoscat. Haurit est possibile. Quis
 intelligens non distincte illam rem intelligat. sicut
 philosophus. aliquid videns sole non distincte videt nec in-
 telligit sole. quod non videt distincte quicquid est ip-
 sus solis. et tamen ista vox sol apud eum distincte signi-
 ficat sole. quod significat sibi illam rem quam videt
 profuse. ita est de nomine significare alicui divinitus
 essentiam quam tamen non intelligit in se. quod non intelli-
 git eam in se sine conceptu medio. Ad secundum con-
 cedo quod aliquid potest ita distincte amari sicut signi-
 ficari. et ideo concedo quod aliquid potest distinctius
 amari quam cognosci. quod distincte amo deum appe-
 to beatitudinem particularem quam mihi dabit. et tamen
 illam non ita distincte intelligo. sed tamen in quodam
 conceptu. Et quod dicitur quod nihil est amatum nisi cog-
 nitum. sed ex hoc non sequitur quod nihil est distin-
 cte amatum nisi distincte cognitum. quod aliquid potest
 distinctius amari quam cognosci. Unde sicut res
 non potest intelligi nisi intelligat conceptus. et tamen
 potest eadem res appeti vel diligere. Quis non appe-
 tatur vel diligatur conceptus. ita potest res distincte
 diligere. Quis non distincte intelligat. Per primum
 etiam per argumenta principalia.

Distinct. xxiiij. Questio unica.

Circa distinctio-
 nem. xxiiij. quero. Utrum hoc
 nomen persona sit nomen prime
 intentionis an secunde. Quod sit no-
 men secunde intentionis videtur.
 quod in diffinitione eius cadit in-
 tentio secunda. quod individuum cadit in eius diffini-
 tione. et individuum est nomen secunde intentionis. Sed
 preterea si non esset nomen secunde intentionis cum di-
 cat de pluribus. necessario esset terminus ultimus.
 non est falsum. Preterea si esset nomen prime
 intentionis tunc esset synonymum cum natura intel-
 lectuali et completa. et per hoc unum non diffiniret
 per reliquum. non est falsum. Ad oppositum per quod
 respondet ad questionem factam per quid de re non
 est terminus secunde intentionis. sed hoc nomen
 persona est commune secundum beatus Augustinum. quod si quera

tur de personis divinis. quod tres sunt. respondet
 quod sunt tres persone. Sed persona non est nomen secunde
 intentionis. Ad questionem dicitur quod persona est nomen
 secunde intentionis. quod importat principale intentionis
 nem secundam. quod sicut individuum in omni substancia
 ita suppositum in natura substantiali. et perso-
 na in natura intellectuali. sed individuum et sup-
 positum dicitur tamen rem secunde intentionis. ergo et
 persona tamen dicitur rem secunde intentionis. Contra
 istam opinionem arguo. quoniam quicquid aliquid nomen non
 significat aliquid per modum possibilis. et significa-
 tum suum competit rei non per operationem intellectus
 illud est nomen prime intentionis. sed tale est hoc
 nomen persona. quod circumscribitur omni ope intel-
 lectus pater est persona. quod non est persona per operatio-
 nem intellectus. Sed persona est nomen prime inten-
 tionis. Si dicatur quod secundum istam rationem spes esset no-
 men prime intentionis. quod circumscribitur omni ope
 intellectus. si fortes et plato essent in rerum natu-
 ra. adhuc essent eiusdem speciei. sicut essent due persone.
 Sed spes ita est nomen prime intentionis sicut persona
 hoc non valet. quod fortes et plato non dicuntur eius-
 dem speciei nisi quod ab eis potest abstrahi unus con-
 ceptus communis. et ideo si hec tunc sit concedenda. spe-
 cies significabit per modum possibilis. vel hoc totum
 eiusdem speciei. sed sic non est de persona. non enim dicitur
 persona. quod potest formari circa eum talis vel talis in-
 tentio. sed quod est talis et non alia. Preterea indivi-
 duum suppositum singulare et commune sunt prime in-
 tentionis nomina. Sed sicut persona est nomen prime inte-
 tionis. non per positionem istius. et ante probatur de
 hoc nomine singulare. quod singulare idem est quod unum
 numero. in uno numero et singulare videtur
 esse nomina synonyma. sed unum numero est no-
 men prime intentionis. quod unum est nomen prime in-
 tentiois et eadem ratione individuum suppositum et
 commune sunt nomina prime intentionis. Ideo dico
 questionem quod persona est nomen prime intentionis
 Circa quod primo videndum est quid sit persona et quo
 modo distinguitur a supposito. secundo quid sit in-
 tentio secunda et prima. Circa primum dico quod
 suppositum non habet quid rei. sed tamen quid nominis
 Diffinitio autem exprimitur quid nominis potest esse
 illa. Suppositum est ens completum non consti-
 ens aliquod ens unum. non natum alteri inbe-
 rere. nec ab aliquo alio sustentatum. Per primam
 particulam excludit quilibet entitas partialis
 siue actualiter componat siue non. quia nihil
 quod potest esse pars est ens completum. sed
 tantum ens parziale. et ita excluditur anima
 separata et quilibet forma substantialis et cri-
 am materia. Per secundam particulam exclu-
 ditur divina essentia. quia quis sit ens com-
 pletum. tamen constituit unum ens. scilicet pa-
 trem et filium et spiritum sanctum. Et propter

Ridet primo

Secundo

Argu. pn. patet

Distin. XXIII

Questio I

Arguif primo

Secdo

Tertio

In oppositum

Opinio prima

Arguif 3 opt.

Ratio aut. duo declarat

Primum

sdē excludit quilibet relatio et unū constitutum ex essentia et spiratōe actiua, p̄ tertiā partilaz excludit quodlibet accūs, q̄ quodlibet accūs siue inhereat siue nō natum est inherere. Per quartā particulā excludit natura assumpta a p̄bo, q̄ illa est a p̄bo sustentata. Diffinitio autē ex p̄mēs qd̄ nois p̄sone pōt eē ista. Persona ē suppositū intellectuale. Et differūt ista sic sup̄ perius et inferius. Et pōt dici q̄ ista descriptō p̄sone est eadē tā cum diffinitōe Boethij q̄ Richardi, q̄ Boetius sic describit p̄sonā. Persona est rōnalis nature indiuidua s̄ba volens intelligere p̄ indiuiduā s̄bam suppositū substantiale, et p̄ rōnalē naturā intellectuale, et iō nō intellexit p̄ indiuiduā s̄bam, tm̄ s̄bam erntem in p̄dicamēto, sed oēm s̄bam completā nō naturā p̄stitucere aliqd̄ unū ens. Per rōnalē creaturā intelligēs naturā intellectuale. Diffinitio autē richardi est ista q̄ p̄sona est intellectualis nature incōicabilis erntia intelligēs per incōicabile erntiam omē illud quod nō cōmunicatur alteri nec sicut pars, nec sicut p̄stituti unū, nec sicut accūs, nec sicut sustentatū, et ita p̄ incōicabile erntiā intelligit suppositū, et iō addēdo sibi q̄ est i intellectuales nature vult habere q̄ natura est suppositū intellectuale. Ex quo p̄ q̄ opinio aliorū nō est cōueniens qn̄ dicūt q̄ p̄sona vltra naturā v̄l erntiatē positiuā nihil dicit nisi duplicē negationē dupliā cōicabitatē, q̄ vt dicit cōicabile d̄r dupli. Uno mō d̄r cōicabile plurib⁹ qd̄ ē idē cuius bet eorū, ita q̄ quodlibet sit ip̄m, sicut v̄l d̄r cōicari suis inferioribus. Alio mō cōicat aliquid vt forma qua aliqd̄ est, sed nō est ip̄m, vt aīa cōicat corpori, et vtroq̄ modo deitas est cōicabilis, et neutro mō est p̄sona cōicabilis. Et duplex est incōicabilitas q̄ p̄inet ad rōem p̄sone, p̄pter quod aīa separata lz habeat p̄mā incōicabilitatem, nō tm̄ est p̄sona, q̄ nō bz scdam. Et ista opinione sequit q̄ materia eēt suppositū non p̄sona, q̄ sibi p̄petit ista duplex incōicabilitatē q̄ nec est cōicabilis vt v̄l, nec vt forma materie, s̄lz sequeret q̄ natura assumpta eēt p̄sona, q̄ neutro mō est cōicabilis, q̄ nō potest eē forma alicui⁹ nec est unū v̄l eōe multis. S̄lz p̄sone onsum est q̄ nihil nisi sola dīna eēntia est cōicabilis p̄ identitatē, q̄ in oibus alijs eoip̄so q̄ aliqd̄ cōicat alteri, nō est ip̄m nec eōuerlo, et ita nō cōicat sibi vt sit ip̄s. S̄lz sequeret q̄ p̄nitās eēt suppositū vel p̄sona formalr, quia nec est cōicabil vt v̄l nec vt forma, q̄ fm̄ istū alibi relatio nec est actus nec forma essentie. Si dicat, sicut dicit iste alibi q̄ negatio duplicis dependētie est formale in rōne p̄sone v̄l suppositi, scz negatio depēdētie actualis et ne

gatio dependētie apritudinalis, et ideo q̄ esse negatōes nō comperūt illis de q̄bus argutū ē iō nō sunt p̄sone. Nam aīe separe nō pōt p̄p̄erere negatio depēdētie apritudinalis nec materie, nec nature assumpte p̄petit negatio dependētie actualis. Istud nō sufficit, q̄ p̄cedit q̄ negatio duplicis incōicabilitatē p̄dicte nō sufficit ad rōem p̄sone. S̄lz ex isto sequeret q̄ eēntia dīna eēt p̄sona, q̄ sibi p̄petit negatio duplicis depēdētie p̄dicte, q̄ nec eēntia dīna depēdet nec est nata depēdere, et eodē mō potest argui de qualibet relatione in dīuinis, iō dico sicut p̄sone est suppositū intellectuale, et suppositū est ens p̄pletū et c. Circa scdm̄ dico q̄ intentio p̄ma vocat res reāl̄ ex istis. Intentio autē scda vocat aliqd̄ in aīa rebus applicabile p̄dicale de noibus rerū qn̄ nō hnt supponē p̄sonalē sed simplices, sicut sūt spēs, genus, q̄ verificant de istis terminis homo, aīal asinus lapsus et h̄mōi, nō qn̄ supponūt p̄sonalitē et p̄ suis significatis, sed qn̄ supponūt simplr et a quolibet significato p̄ talē terminū vere remouet. Utrū autē talia sint reāl̄ et subiectie in aīa, an obiectiue tm̄ nō refert ad p̄positum nec h̄ spectat de terminare ad logicū, q̄ tm̄ p̄ncis p̄l̄r distinctionē inter noia p̄me et secūde intentionis bz p̄siderare, q̄ logicus p̄cise habet dicere q̄ in ista p̄pōne homo est spēs, subiectū supponit p̄ vno eōi et nō p̄ aliquo significato suo. Utrū autē illud eōe sit reale v̄l nō sit reale, nihil ad eū, sed ad metaphisicū. Et istis patet q̄ nomē scde intentionis est illud qd̄ imponit ad significandū talia de noibus rerū p̄dicabilia qn̄ supponūt simplr et nō p̄ suis significatis. Ex quo p̄ v̄lteri⁹ nomē quod nō ex rōne institutionis p̄ talib⁹ supponit h̄ p̄ aliq̄bus alijs nō est nomē scde intentionis h̄ p̄me, et ideo talia noia, suppositū, indiuiduū, singulare, p̄sona, cū q̄rum est ex rōne institutionis sp̄ supponūt p̄ rebus, nec p̄nt p̄ alijs supponere q̄rum est ex rōne institutionis, lz aliq̄n rōne alicui⁹ adiuncti p̄pter quod adiuctū tota p̄pō ē distinguēda penes tertū modū equocationis, sequit q̄ talia noia sunt noia p̄me intentionis et nō secūde. Assumptum patet, quia in talibus p̄pōnibus omē suppositū est res omē singulare est substantia vel accūs, ois p̄sona est natura intellectualis, et in talibus vere est suppo p̄ rebus, q̄ ista ois p̄sona est natura intellectualis nō verificat nisi p̄ rebus, et nō p̄ q̄buscūq̄ alijs, sed ista ois spēs p̄dicat de plurib⁹ d̄ntibus numero, nō verificat p̄ aliqua re tali, sed p̄cise p̄ alijs quo eōi predicabili de termino significatē ref qn̄ supponit nō p̄ rebus sed p̄ se. Per predicta patet ad rōem p̄me opinionis q̄ assumptū

D
Scdm̄ p̄m. Quid
intētio p̄ma et qd̄
secunda

E
Ad p̄mā p̄me o.

est falsum q̄ individuum et suppositum dicitur t̄m rem sc̄de int̄t̄onis. imo stat q̄ sunt noia p̄me int̄t̄onis. q̄ q̄n supponit p̄sonalr. supponit t̄m p̄ rebus. 7 verificant de noibus reru q̄n illa noia supponit p̄ suis significatis 7 nō p̄ se ip̄is. nec p̄ alijs a suis significatis. Unde ista nō est vera. homo est singularis nisi p̄ re et nō p̄ aliqua int̄t̄ione sc̄da. Sed p̄ dicta p̄ obijci p̄mo. q̄ sequeret q̄ p̄sona nō eēt vnus p̄ se. q̄ includeret negatiōes. sed negatio nō facit p̄ se vnū cū positiuo. Pretea nullū nomē p̄me int̄t̄onis est cōe omni enti nisi ens vel synonimū enti vel passio entis. sed vnū vel singulare nō est aliqd̄ b̄mōi. q̄ nō est nomē p̄me int̄t̄ionis. 7 p̄sequēs nec suppositū nec persona

Pretea sicut spēs ad genus. ita singulare ad spēm. q̄ sicut int̄t̄io sp̄ei est inferi⁹ ad int̄t̄ionem gener. ita individuum vel singulare erit int̄t̄io inferior ad int̄t̄ionē sp̄ei. Pretea illud nomē in cui⁹ diffinitioe ponit int̄t̄io sc̄da est nomē sc̄de int̄t̄ionis. s̄ in diffinitioe individui ponit int̄t̄io sc̄da. q̄ sic diffinitio individui est quod de vno solo p̄dicat. 7 p̄dicari est int̄t̄io sc̄da. q̄ re. Pretea p̄ dicta prius p̄dicari vere cōpetit rei. q̄ res vere p̄dicat. q̄ nō sequitur tale nomē verificat de re. ergo ē nomē sc̄de int̄t̄ionis. Pretea albu nigrū et b̄mōi sunt t̄mini acc̄dentales. i. acc̄ditum. 7 t̄m supponit p̄ ip̄is substantijs. q̄ eadez rōne q̄uis suppositū p̄sona 7 b̄mōi supponit p̄ rebus poterunt eē termini sc̄de int̄t̄ionis. Ad p̄mū istoz dico q̄ p̄sona est vnū p̄ se. sicut albu p̄ se est homo. Clerū t̄m diffinitio exp̄mens qd̄ nois ip̄ius p̄sonē nō significat p̄cise aliquod per se vnū. q̄ p̄ter naturā intellectualez ponunt ibi negatiōes que nō significat aliqua faciētia p̄ se vnū cū natura intelligibili. 7 ideo nō ē diffinitio exp̄mēs qd̄ rei. sed t̄m quid nois. Ex isto sequit q̄ diffinitio exp̄mēs qd̄ nois p̄sonē. nō est exp̄mens aliqd̄ p̄ se vnū in quocūq̄ genere

Ad sc̄dū dico q̄ vnū. singulare 7 b̄mōi sunt passiones entis. q̄ sunt de ente p̄dicabilia t̄m sc̄do mō dicēdi p̄ se. sed suppositū vel potens esse suppositū est passio s̄bc. q̄ ois substantia vel est suppositū vel p̄t eē suppositū. 7 h̄ p̄t substantia p̄cise supponit p̄ illis q̄ sunt per se in genere substantie. Sed p̄sona est passio illi⁹ qd̄ est suppositū. 7 natura intelligibilis ita q̄ ista aliqua res est p̄sona si sit p̄ se aliquo mō dicēdi p̄ se. erit p̄ se sc̄do mō dicēdi p̄ se 7 nō primo modo. q̄ nunq̄ aliqd̄ negatiuū. nec aliqd̄ i cuius diffinitioe exp̄mēte qd̄ nois ponit aliquid negatiuū p̄dicat p̄ se p̄mo modo de aliquo p̄cise importate re sine tali negatiōe. sed vel p̄dicabit p̄ acc̄dēs vel sc̄do modo dicēdi per se

Sed est aduertendū q̄ nolo dicere q̄ illd̄ qd̄ ē suppositū vel p̄sona p̄dicat sic sc̄do mō dicēdi p̄ se. sed q̄ isti termini q̄ sunt voces vel conceptus p̄dicant p̄ se sc̄do mō. Ad tertiu dico q̄ non est omnino simile. q̄ sicut se h̄z spēs ad genus. ita se h̄z singulare ad spēm. q̄a illud quod est singulare est vna res extra aiām. sed illud quod est spēs vel genus nō potest eē res extra aiām. q̄uis fm̄ vnā opinionē de cōceptu possit esse subiectiue res et̄ns in aiā seu itellectu. q̄rum ad hoc est s̄ile q̄ de quocūq̄ p̄dicat illud qd̄ est spēs q̄n stat p̄ reb⁹ de eodē p̄dicat illud quod est singulare et nō ecōuerso. sicut ē de illo qd̄ est spēs respectu illius qd̄ est genus

Si dicat si vnū oppositoz sit nomē sc̄de int̄t̄ionis. reliquū est nomē sc̄de int̄t̄ionis. s̄ vlc et singulare sunt opposita 7 vlc est nomen sc̄cūde int̄t̄ois. q̄ et singulare. Dico q̄ assūptuz de q̄buscūq̄ oppositis nō est veruz. q̄uis esset verū de oppositis d̄ijs. a quoz vno possit alit̄ quid transmutari ad reliquū. si talia possūt eē quoz vnū esset int̄t̄io sc̄da. Ad quartū dico q̄ in diffinitioe exp̄mente qd̄ nois individui nō ponit aliqua sc̄da int̄t̄io. Un̄ ista descriptio individui est qd̄ p̄dicat de vno solo. nō exp̄mit quid nois. sed diffinitio sua exp̄mēs quid nois debet esse ista. individuum est ens cōpletū et nō aliud vel aliqua b̄mōi. Pretea dato q̄ eēt eius diffinitio exp̄mens quid nois posset dici q̄ nō sequit. int̄t̄io sc̄da ponit in ei⁹ diffinitioe. q̄ nō est nomē sc̄de int̄t̄ionis. sicut nō sequit nomē aliqd̄ p̄me int̄t̄ionis ponit i diffinitioe sp̄ei. q̄ spēs est nomē p̄me int̄t̄ionis

Unde hec est d̄ra inter noia p̄me int̄t̄ionis 7 sc̄de. q̄ nomina p̄me int̄t̄ionis sunt illa q̄ q̄n supponit p̄sonaliter p̄cise stat p̄ rebus nō in q̄rum p̄dicabilia de alijs. Noia sc̄de int̄t̄ionis stant p̄ aliq̄bus p̄dicabilibus de rebus. sicut q̄n dico ois homo currit homo stat p̄cise p̄ rebus. nō in q̄rum ille res sunt de q̄buscūq̄ p̄dicabiles. sed q̄n dico q̄ ois spēs p̄dicat de pluribus differētib⁹ numero. subiectū stat pro aliq̄bus in q̄ruz sunt p̄dicabilia de alijs. Ad q̄ntum dico q̄ p̄dicari p̄t dici int̄t̄io sc̄da q̄uis p̄petat vere rei. q̄ nō t̄m p̄petit rei. s̄ etiaz int̄t̄ioni sc̄de. 7 q̄ nō p̄t p̄petere rei nisi per op̄ationē intellectus. vel p̄t dici q̄ est vnum cōe p̄ predicationē nō p̄ se p̄mo modo: rei⁹ int̄t̄ionibus in aiā. 7 ita equalēter est nomē tā p̄me int̄t̄ionis q̄ sc̄de. Ad vltimū dico q̄ albu 7 nigrū 7 b̄mōi dicunt termini acc̄dentales. q̄ q̄uis supponit p̄ subiectis. t̄m p̄ncipaliter importat acc̄dētia. nō sic aut̄ est de illis terminis singulare. suppositū. p̄sona et b̄mōi.

Sed hoc videt̄ esse contra p̄dicta. quia prius

Obijciat p̄mo

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto

R̄ndet ad p̄mū

Ad sc̄dū

Ad tertiu

Ad quartū

Ad quintū

Ad sextū

dictū est q̄ termini ex rōne institutiōnis semp
 supponūt p̄ suis significatis. ḡ p̄ncipalr sup
 ponūt p̄ illis q̄ p̄ncipalr significāt. ḡ cū tales
 termini p̄ncipalr significāt ipas formas p̄nci
 cipalr supponūt p̄ ipis formis. Dico q̄ nō est
 magna cura qd̄ dicat̄ de p̄ncipali significato
 taliū terminoz. q̄ quicqd̄ dicat̄ de eis. tamen
 dico q̄ semp rōne institutiōis supponūt p̄ ipis
 substātijs q̄ sunt significata ipoz. q̄uis forte
 ipe forme sunt p̄ncipaliora significata. Et qd̄
 dictū est p̄us debet intelligi q̄n̄ termin⁹ nō h̄z
 duo significata. vnū p̄ncipale et aliū q̄si nota
 tum vel datū intelligi. Ad p̄mū p̄ncipale p̄z
 q̄ indiuidiū nō est nomē scd̄e intētionis. sed
 p̄me. Ad scd̄m patebit dist. xxv. quō aliquod
 v̄le p̄dicat̄ de deo et aliqd̄ nō. q̄ tale v̄le quod
 v̄l p̄dicat̄ de plurib⁹ q̄ possunt eē vna res nō
 est in cōueniens p̄dicari de diuis p̄sonis. Ad
 tertiu⁹ dico q̄ nō sequit̄ q̄uis sit nomen p̄ime
 intētiōis q̄ sit synonymū cū natura itellectua
 li p̄pleta. q̄ in eius diffinitōe exp̄mēte qd̄ no
 minis ponit̄ aliqd̄ negatiuū. vel diffinitū per
 tale negatiuū quod nō ponit̄ in diffinitōe na
 ture itellectual. Dist. xxiiij. Questio p̄ma.

ad
 Ad p̄mū p̄n.
 Ad scd̄m
 Ad tertiu⁹

Distin. XXIII
 Questio I

Arguit p̄mo

scd̄o

tercio

In oppositum

Ad p̄mo p̄ma

Circa distictio
 ne. xxiiij. quero. Et r̄vinitas
 qua deus d̄r vn⁹ sit aliqd̄ ad
 ditū deo. **M** sic. q̄ passio en
 tis equalr se h̄z ad vnitatē et
 diuersitatē ad omē ens cui⁹
 est passio. sed vnitatis creature dicit aliqd̄ addi
 tum ipi creature. ḡz vnitatis dei dicit aliqd̄ ad
 ditum deo assumptū p̄z. q̄ q̄n̄ aliqd̄ potest eē
 sine alio. et cū illo illud aliud est aliqd̄ sibi ad
 dituz. sed ista substātia p̄t esse vna et post nō
 esse vna. ḡ vnitatis est aliqd̄ sibi addituz. Pre
 terea illud qd̄ p̄dicat̄ de alio scd̄o mō dicendi
 p̄ se significat aliqd̄ sibi additū. sed esse vnū
 p̄dicat̄ scd̄o mō dicēdi p̄ se de deo. ḡ zc. Pre
 terea q̄n̄ aliqd̄ p̄dicabile de aliquo nō signifi
 cat aliqd̄ additū. addito vni alteri erit nuga
 tio. et p̄z n̄s hic esset nugatio vnus deus qd̄ est
 manifeste falsum. Ad oppositū si vnitatis eēt
 aliqd̄ additū deo. aut esset aliquid absolutuz.
 aut aliqua relatio addita. sed manifestū est q̄
 nec est absolutū nec relatio addita. ḡ zc. Ad
 questionē d̄r q̄ vnitatis nō dicit aliquid positi
 uum addituz deo. sed tm̄ dicit negationē diui
 sionis. Ad cuius euentiā d̄r q̄ vnū vno mō
 cōuertit̄ cum ente. et alio modo est p̄ncipiū
 numeri. P̄mo modo vnū nihil positiuū dicit
 additum rei. q̄ illa p̄uat diuisionē que est per
 oppositionē formale que nullā quātitatē con
 cernit. sed multitudo consequēs diuisionē fm̄

quantitatē et vnitatis eā p̄uās sunt in genere
 q̄ritatis. et iō illud vnū aliqd̄ accēntale addit
 sup̄ illud de quo dicit̄: qd̄ habet rōem mēsure.
 alias nūerus ex vnitatis p̄stitutus nō esset ali
 qd̄ accidēs nec alicui⁹ generis spēs. Ista opi
 nio in multis deficit. P̄mo i hoc qd̄ dicit̄ q̄
 vnū qd̄ cōuertit̄ cū ente p̄uar diuisionē for
 male. ita q̄ multitudo opposita nō est nisi per
 oppositionē formale. q̄a due aīe separate null
 lā habēt oppositionē formale. et tñ sunt simpli
 citer multe. Scd̄o deficit q̄ ponit̄ q̄ vnū qd̄
 cōuertitur cū ente nō dicit aliqd̄ positiuū ad
 ditū. et tñ vnū in genere q̄ritatis dicit aliqd̄
 positiuū additū. P̄mo q̄ q̄n̄ aliqua duo sunt
 cōuertibilia et sic se habēt adinuicē q̄ neutri
 addit aliqd̄ sup̄ aliud. tñc quecūq̄ p̄nta sub
 illis cōuertibilib⁹ sic se habēt adinuicē q̄ neu
 trū addit aliqd̄ sup̄ reliquū. ergo sicut entitas
 ens. et vnū cōiter se habēt q̄ vnū nō significat
 aliqd̄ additū enti. ita quātitas cōtinua et vnū
 cōuertibile cū ea qd̄ est p̄ncipiū nūeri p̄istū.
 sic se habebūt q̄ vnū sic dictū non dicit aliqd̄
 positiuū additū quātitati cōtinue. Si dicat̄
 q̄ p̄ter vnitatē: que est p̄ncipiū numeri habz
 quātitas cōtinua aliā vnitatē sibi equalē que
 nihil addit quātitati cōtinue. et q̄ illa p̄ se cō
 tinet̄ sub vno cōuertibili cū ente et nō vnitatis
 que est p̄ncipiū nūeri. Cōtra ex isto sequere
 tur q̄ eiusdē rei essent due vnitates qd̄ videt̄ i
 possibile. P̄tērea. fm̄ istū vnū qd̄ est p̄nci
 piū nūeri aliqd̄ addit accēntale. q̄ h̄z rōem mē
 sure. s̄ vnitatis quecūq̄ q̄ritatis eq̄litr h̄z rōem
 mēsure. ḡ q̄libz vnitatis q̄ritatis eq̄litr est p̄n
 cipiū nūeri. P̄tērea. si vnitatis q̄ est p̄ncipiū
 nūeri aliqd̄ adderet positiuū. aut illud positi
 uuz additū esset aliquod absolutū aut relatio.
 Nō absolutū. q̄ si sic vel s̄ba vel q̄ritas vel q̄
 litas. s̄ inductiue p̄z q̄ nihil taliū est additū.
 nec aliqd̄ respectiū. q̄ q̄ro de fundamento et
 termino: et cū nō possit idē eē fundamētū et ter
 minus respectus realis. et ipa quātitas est fun
 damētū. opz q̄ aliqd̄ aliud sit termin⁹ illi⁹ res
 spectus. et manifestū est q̄ nihil aliud p̄t dari
 q̄ quocūq̄ dato illo destructo poterit reman
 nere ista q̄ritas cōtinua. et p̄z n̄s erit vna sine
 tali termino. P̄tērea. si ideo vnū qd̄ est p̄uer
 ribile cū ente nō addit aliqd̄ positiuū. q̄ soluz
 p̄uar diuisionē eadē rōe vnū qd̄ est p̄ncipiū
 nūeri nō addet aliqd̄ positiuū. q̄ solū p̄uar di
 uisionē. **M** vnū qd̄ ē p̄ncipiū nūeri solū p̄uet
 diuisionē fm̄ p̄ncipia istius p̄z. q̄ posita q̄ri
 tate cū indiuisiōe omi alio circūscripto: ipsa
 simplr est vna. ḡ posita q̄ritate nullo alio ad
 dito nisi sola indiuisiōe. ita q̄ nō sit actualit̄
 diuisa simplr poneē vnitatis. ḡ vnū qd̄ est p̄nci

Contra opi.

Libri primi

Sententiarum

D
Ritio auc. qnqz
facit

Primū

plum numeri nihil addit sup qritatez que est vna. nisi solū puationē diuisionis. Ideo alif dico ad questionē. Et pmo pmitrā aliquas diuisiones. Secdo eliciā aliquas conclusionēs mihi certas. Tertio relinqū aliquas magis dubias alijs vel alias discutiēdas. Quarto dicam ad formā questionis. Quinto mouebo dubia 7 solua. Circa pmo dico q vnū d: de mlti. Aliquod em̄ est vnū quod nullā multitudinē realē partiū realr distinctarū includit. sic angelus est vnus. 7 aia intellectiua est vna. Alijs quod etiā est vnū quod multitudinē partium realē includit 7 illud subdistinguit qz quoddā includit multitudinē partiū eiusdē rāōnis. 7 aliquod includit multitudinē partiū alterius rōnis. Exemplū p mi de qro qritate molis et de forma augmētabili p additionē partis ad partē de quo dictū est supra. Exemplū scdi de substātia pposita. Alia distinctio q aliquod vnū est pprie 7 striete. sicut illa de qb? dictus est. Aliqd est vnū improprie 7 large. sic regnuz d: vnū vel popls vnus vel mūdus vnus. 7 est tale vnū quod nō pōt pdicari nisi de mult de quibus sic sumptis null? cōceptus p se in gñe. nec aliqs silis sibi. q scz significet aliqs res nō connotādo aliqd pōrvere pdicari sicut popls nec est homo nec est aial nec substātia. nec ēs fm q ens est cōe vniuocū in quid omni enti d quo dictū est pus. Qñ h est vera nullū animal est populus. qz qliber singularis est vera. et p pns h est vera. populus nō est aial. 7 ita de oibus pslibus. Alijs etiā modis pōt dici vnum istū tñ sufficiūt ad ppositū meū. Tertia distinctio est q accēs multiplr accipit. vno mō striete p aliquo realē aliqd aliud formāl in formāte. sicut albedo d: accēs pariet qz formāl in format cū quo nō facit vnū p se. Alio modo d: accēs multū improprie p aliquo pdicabili qd ptingēter de aliq re ipa nō corrupta pdicatur et isto mō pōt dici q creare accidit deo ex tpe qz scz creās est vnū pdicabile qd de deo pdicatur cōringēter deo nō corrupto. Circa scdm pma pclusio erit ista q hoc nomē vnū vel vni rās pdicabile de aliq re simplici p carentiam quarūctiqz partiū realr distinctarū nō ipōtat aliqd reale additū illi nec absolutū nec respectiuum. Q nō absolutū patet qz illud vel est substātia vel qualitas. qz omē absolutum simplex p carentiā quarūctiqz partiū est substātia vel accēs. sed illud absolutū nō potest ēē substāntia. manifestū est. nec pōt ēē qlitas. Tum qz p potentia diuinā talis substātia possz separari a tali qlitate ipa substātia remanēte. 7 p pns remanēte vna sine tali qualitate. Tum qz qlitas est vna sine aliq tali qlitate absoluta

E
Secundū p m.
Conclusio p ma

addita. q mltomagis ipa sba fm modū arguē di pmetatoris. iij. metba. nec illud additū poterit esse respect? realis additus. qz ille nō pōt esse sine termino. sed illa sba pōt esse vna sine omi alio termino. g. Dico ergo. q res talis est vna sine oi alia re siue absoluta siue respectiua addita. Terūm bec nō est pdicatio p se pmo modo res est vna. s tm scdo mō si sit p se. 7 hoc qz hoc pdicabile significat illā rez 7 quā libet aliā de qua pdicat cōnotādo aliqd aliud ab ista. ita q in diffinitioe exprimere qd nois ponet ens. et aliquid negatiuū. vt dicat q est ens 7 nō entia. 7 si isto modo aliq intelligat qñ dicit q vnū nō addit vltra id qd est vnus nisi negationē vel puationē diuisionis vel multiplicitatis. pcedo cū eis. Si tñ intelligat illa additio alibi fieri nisi in diffinitioe exprimere qd nois nō videtur mihi q bene dicit. qz dico q talis res est vna nullo ymaginabili addito sibi. Si dicat q negatio cōpetit sibi. g aliqd addit sibi saltē negatio. Rñdeo. q aliqd cōuenire alicui est dupliciter. vel p realē inexistentiā vel cōuenientiā vel p pdicationez. Primo modo nihil aliud importatū p vnū uenit isti rei. Secdo mō tale negatiuū pōt cōpetere sibi nō per hoc q aliqd sibi cōpetat a pre rei. imo p hoc q aliqd sibi nō ppetit a pre rei. sicut alius quis dicit cecus: nō pper hoc q aliqua cecitas sibi cōpetat a pre rei. s p hoc q sibi nō cōpetit visus a pre rei. q tñ sibi pōt cōpetere. sic fortes dicit nō albus nō q aliqd imaginabile a pre rei sibi cōueniat. s qz sibi non cōuenit albedo. 7 ita vlt talia pdicabilia negatiua cōpetūt illis de quib? predicātur. nō qz aliqd ymaginabile a pre rei illis cōueniat. s quia aliqua sibi nō competūt. Et iō dicit pbs ab eo q res est vel nō est. est oratio vera vel falsa. et ita est in pposito q a dicit vnū. nō qz aliquid sibi a pre rei cōueniat. sed q a est a 7 ens. et non est b. nec c. nec aliud ens ab a. nec alia eēntia. Secda conclusio est q vnus nō est accidēs illi qd est vnū per carētiā quarūctiqz partiū: nec pmo mō: nec scdo mō accipiēdo accidēs q nō sit accidēs. pmo mō p rē pōa cōclusionē. Q etiā non sit accidēs. scdo mō p rē. qz ista duo repugnāt. h res est demonstrata tali re simplici. et h res nō est vna. Silr repugnātia est q h res p rē mo sit 7 q nō destruat aliquid postea vlt mibi mutet. 7 tñ bec res nō sit vna. g sine oi destrūctioe rei absolute nō pnt illa duo verificari etiā successiue. 7 iō vnū nō ē tale accidēs tali. Terūm si accipiat accidēs pro oi pdicabili nō p se pmo mō posset cōcedi esse accēs ppf rōem pus dictā. Tertia cōclusio erit ista. q vnū nō importat aliqd absolutū adueniens illi qd est

F
Secda conclusio.

G
Tertia conclusio.

vnū scdo modo. scz cū multitudīne partū rea
liter distinctarū. qz qn continuū diuidit vtra
q pars est vna. sed nullūē absolutū ibi qd pri
us nō fuit. ergo nō est ibi aliquod absolutū no
uum. r tñ quelibet partū est de nouo vnū.

Præterea si sit aliquod absolutū. aut illud ē
eiusdē rōnis cū illo qto vel qritate vel alteri
us rōnis si eiusdē rōnis. q vna qritas de nouo
addet alteri qritati quod ē incōueniēs. r ppter
hoc nō magis dicet qritas pcedēs vna p quā
ritatē adueniētē q eōuerso. ex quo sunt eius
dem rōnis. Si autē illud absolutū sit alteri rō
nis r nō est alterius generis. qz nunq̄ dī quā
ritas vna ppter aduentū vnus quāritatis ab
solute. q̄ erit eiusdē generis saltē p reductionē
r p rōnis cū faciant vnū oz q vnū sit materia r
aliud forma. r p rōnis neutriū est p se in genere.
qd ipimet negat. Præterea omni alia forma de
structa illa quāritate manēte erit vere vna. et
p rōnis nō est vna ppter aduentū vnus forme
absolute distincte reali. Quarta cōclusio est
ista. q vnū est accūs omni enti quod est vnū p
multiplicatiōne partū reali distinctarum et
eiusdē rōnis. et hoc accipiēdo accidēs secūdo
modo. qz demonstrata quacūq̄ re includēte ml
tas partes eiusdē rōnis. pōt deus de potentia
absolute separe vnā illarū partū ab alia nul
lam illarū destruēdo quo facto. pmo erit bec
vera bec res est vna. r scdo eōuerso h̄ falsa.
immo bec erit v̄a h̄ res nō est vna. q vnū cōtin
gēter sic p̄dicat de tali ente quod ē vnū. Sic
q̄ dico q vnū nō est accūs tm̄ qto h̄ etiā omni
habētī plures partes eiusdē rōnis. siue illd sit
substātia siue qualitas siue qritas. Circa ter
tiam dico. q possent esse aliq̄e cōclusiones.
Prima q̄ compositū ex partib⁹ alteri rōnis ē
vnū accūsali modo expōsito. ita q si vna pars
separaret ab alia nihil absolutū eēt corruptū.
nō plus q qn aqua diuidit vel ignis. Alia cō
clusio q vnū addit respectū vnionis partium
sup illa absolute q̄ sunt pres toti. v̄ negat re
spectus distinctōis partū. r tñ vnū nō impor
tarer aliqd̄ conueniēs illi qd est vnū nisi medi
ante sua parte. ita tñ q nō ē denoiatiue ab il
lo qd cōuenit parti. sed ppter illā denoiatōez
partis ab aliquo denoiaret illud vnū altera
denoiatiōe. sicut totū dī gnari ppter vnionē
partū. r tñ totū nō vnū sicut vnūnt partes.
vel vnū importaret aliqd̄ nōzuenire parti qd
tñ si posset cōueniret. Ista r alia reliquo discu
tienda. Ex p̄dictis r̄ideo ad formā q̄stionis
q vnitas q̄ de dī vnū. h̄ est cui⁹ p̄cretū p̄dicat
de deo non est aliqd̄ absolutū additū deo. nec
etiā aliquod respectiū. nec etiā vnitas ipoz
tar aliqd̄ tale additū deo. Voc p3. qz p̄batum

est prius q̄ nulla res simplex p̄ carentiā oim p
tū est vna p aliqd̄ sibi additū. s̄ p hoc q̄ ē ens
r nō entia. s̄ de⁹ est simplicissim⁹. q̄ nō est vnū
p aliqd̄ reale sibi additū. s̄ p hoc q̄ est deus: et
nō est aliud ens nec entia. Circa quituz arti
culuz dico. q̄ circa p̄dicata p̄nt esse aliq̄ dubia.

Primū. an vnū p̄dicet p se pmo vel scdo mō
de oi illo de quo dicit. Et posset videri q̄ non.
qz dictū est q̄ vnū est illud qd est ens r nō en
tia. s̄ hō est p se p̄io modo qd licz nō est entia
s̄ bec est p se p̄mo modo. homo nō est asin⁹. fm
linco. i. poste. Scdm̄ dubiū. an vnuz differat
aliquo modo ab ente. r hoc ppter dictū p̄bi. r
cōmē. qui dicit. iij. metha. q vnū r ens dicit
eandē naturā. Tertiuū dubiū est de hoc qd di
ctū est prius q vnū nō importat aliqd̄ conue
niēs alicui a pre rei. sicut nec negatio nec p̄ua
tio nec habit⁹. qz videt q̄ hoc sit falsum. qz cir
cūscripto omni intellectu vna res nō est alia. q̄
circūscripto oi intellectu negatio sibi cōuenit
Similit̄ circūscripto oi intellectu ex natura rei
cuiuslibet rei alterū p̄dictorū vere cōperit. q̄
circūscripto omni intellectu sortes vel est plato
vel nō est plato. r p rōnis sibi p̄petit negatio ta
lis oi intellectu circūscripto. Ad primū istoz
dico. De ista difficultate magis est difficul
tas vocalis q̄ realis. si em̄ aliq̄s dicat q̄ nulla
ppositio est p se p̄io mō: nisi qn p se supius p̄
dicat de inferiori. vel ps diffinitiois de diffini
to vel diffinitioe. habet dicere q̄ nulla p̄posi
tio negatiua est p se p̄mo mō. s̄ si sit p se erit p
se scdo mō. r hoc qz p̄dicatū nō exp̄mit qd̄ di
tatē nec p̄tē qd̄ditatis illi⁹ qd̄ ipoztat p̄ subie
ctū. Alij autē qui dicūt q̄ p̄positio imediata ne
gatiua est p se primo modo. possent aliquo mō
dicere q̄ bec esset p se primo mō. de⁹ est vnū. et
hoc qz nihil est exp̄ssius p̄ p̄dicatū: qn vere ex
p̄mit aliqd̄ ipoztatū p̄ subiectū vel h̄e negat
aliquo mō imediate a deo. Sed q̄cquid sit de
hoc nō est multū curandū. qz fm̄ diuerfos itel
lectus hui⁹ qd̄ dico p se p̄io mō esset dicendū
q̄ ista de⁹ est vnū est p se p̄mo mō vel scdo mō
r eodē mō de alijs de quib⁹ p̄dicat. Ad scdm̄
dico. q̄ ista. vnū differt ab ente: vel vnū r ens
differūt pōt distigui. eo q̄ termini p̄nt suppo
nere simplicit̄ vel p̄sonalit̄. v̄ vnū termin⁹ sim
plicit̄ r ali⁹ p̄sonalit̄. Primo modo dico q̄ sim
plicit̄ differūt nec sunt idē. q̄a tūc isti termini
supponūt p̄o cōceptibus. r isti cōceptus siue
sunt idē cōcept⁹. Scdo mō dico q̄ vnū nō dif
fert ab ente nec simplr. nec fm̄ qd̄. nec formas
liter. nec quocūq̄ mō pl⁹ q̄ ens differt ab ente
Et si querat de ista. vnū r ens differunt. Dico
q̄ bec est simplr cōcedēda. sicut ista hō et aial

Quintus principia
le habet dubia
Primū

Scdm̄ dubiū

Tertiuū dubiū.

Ad primū dubiū

Ad scdm̄ dubiū

D
Quarta cōclusio

Termin⁹ p̄n.

h̄ h̄o aut. quod
cū quartū p̄n.

differunt p diuersis singularibus. et etia ista bo
 et homo differunt. et sicut illa est concedenda. vnu
 et ens no differunt. qa ille sunt due subcontrarie
 que p diuersis singularibus verificant. Tertio
 modo accipiendo ens et vnu dico q dicit. qz qn
 dicitur dicunt eandem naturam. Veru est q illi coe
 pus qui differunt dicunt eandem naturam. s no snt
 eadem natura. Unde multu refert dicere. snt ea
 dem natura et dicunt eandem naturam. sicut h vox
 ensis et bec vox gladius dicunt eandem naturam
 et no sunt eadem natura. Et si dicit q fm pbm ide
 est dicere ens homo et vnus homo. q es homo
 et vnus homo sunt ide et no solu importat ide.
 Rndeo q interio pbi est dicere q ide est dices
 re ens homo et vnus homo. qz nihil quod sit a
 parte hois importat p vnu qm importat p reli
 qua. Et si dicat fm pbm vnu est passio entis.
 Dico sicut pus q ppe accipiendo passionem nun
 q est idcirca realis inter subiectu et passionem
 nec est de rone passionis conuenire reali illi cu
 ius est passio. sed tm de rone ipius est pdicari
 de subiecto. no p se. sed p illo qd importat per
 subiectu connotado cu hoc aliqd. Ad tertiu
 dico sicut pus q circumscripso omni intellectu
 vna res no est alia. no qz negatio vel aliqd ta
 le vel quodcuqz aliud sibi conueniat. sed qz vna
 res sibi no conuenit. Si dicat q posita constan
 tia subiecti a negatiua ad affirmatiua de pdi
 cato negato e bona pna. sicut bene sequit. for
 tes est asinus et fortes est. igit fortes est no asi
 nus. q sicut sequit. homo no est asinus et homo e
 ergo homo est no asinus. et vltorius. q ista nega
 tio no asinus puenit homini. Ad istud dico q ta
 lis pna semp est bona. si sit intellectus facies ea
 et eodem mo si sit intellectus sic arguet. bo no e
 asinus. et homo est. q homo est no asinus. vel sic
 formis ppone. tuc boi ppetit no asinus. no i re
 sed pvera pdicatione. que qde pdicatio est na
 no qz boi erunt aliqd ppetit. sed qz aliqd pura
 asinus sibi non copetit. Per h ad illud quod
 arguit q circumscribendo oem intellectu ex na
 tura rei cuiuslibet copetit alteru pdictioz. Di
 co q ista e simplr falsa. qz semp alteru pdictioz
 rior nulli rei ppetit nisi p pdicationem q nullo
 mo pot ee sine omni intellectu. sicut nec aliq
 ppo nisi forte in voce. sed h no est ad ppositu
 Et si dicat q circumscripso omni intellectu.
 aut bo est asinus. aut bo est no asinus. no pot dici
 q sit asinus circumscripso omni intellectu. q bo e
 no asinus. sed si bo est no asinus. no asinus conuenit
 sibi. et p pns circumscripso omni intellectu non
 asinus ppetit homini. et p pns negato. Respo
 deo q circumscripso oi intellectu homo e no asi
 nus. sed no sequit circumscripso omi intellectu
 homo est no asinus. q circumscripso oi intellectu

Ad tertiu dubiu

no asinus copetit boi sicut no sequit fm vnu
 doctore circumscripso omi intellectu. homo est
 no asinus. q circumscripso oi intellectu. bec est
 vera. homo est no asinus. cu depedet ab intel
 lectu q bec sit vera. bo est no asinus. ita licet no
 depedet ab intellectu q bo est no asinus. tm de
 pedet ab intellectu q no asinus copetat boi. qa
 no pot sibi ppetere nisi p pdicatione et no rea
 liter. Exemplu hui pr poni. posito q beri nul
 la vox fuisse. et q homo fuisse alb. hoc posito
 bec ppositio in voce vel plata. homo fuit ber
 ri alb e vera. et pferedo voce veru dico q bo
 fuit beri alb. et tm bec ppo plata. bo est alb
 no fuit beri vera. qz beri no fuit ppositio pla
 ta p ppositio. et p pns nulla ppo prolata fuit
 beri vera. Similr si nullus intellectus esset ad
 buc bo no esset lapis. et tm bec no esset vera. tuc
 bo no est lapis. qz nulla ppo esset tuc. Et hui
 ro. qz ex re dependet veritas pponis. quis no
 ecouerso. imo ad hoc q homo sit asinus vel non
 sit asinus nihil facit intellectus. s q bec ppo bo
 no est asinus sit vera non sufficit q homo no sit
 asinus. s requirit q ista ppo. bo no est asinus. sit.
 Ad primu principale dico. q passio entis e q
 liter se habz fm idcirca vel diuersitate. et io
 passio entis cu nullo subiecto e eadem reali. Si
 milif illud qd iporatur p passionem pter qd im
 portat p subiectu ealiter se habz. et io concedo
 q vnitas pdicabilis de deo aliqd iporatur qd
 no est realis de. scz creatura. qz qn dicit deus
 est vnus. iporatur q de est de et non est diu nec
 creature nec alia entia. s non opz q illud ipor
 ratu sit aliqd additu. s pot esse aliqd qd nullo
 mo pot addi. Et qn dicit q bec sba modo est
 vna et postea no est vna. Dico q illud qd sic p
 dicat no est ad ppositu. Ad scdm dico q no
 sp illud qd pdicatur de aliquo scdo mo signifi
 cat aliqd additu. s sufficit q significet aliqd
 aliud siue possit addi siue no. et sic est in pposi
 to. Per ide ad tertiu q ad vitada negatioz
 sufficit q illud cui addit vnu no pnotet aliqd
 aliud tali modo quo vnu connotat. licet illud
 no addat. **Questio secunda.**

Secundo quero cir
 ca eandem distinctione. Utru trini
 tas psonaru sit ver nuerus. **Q**no
 qz nuerus est accidens et spes qritaris. s trini
 tas no est accidens nec spes qritaris. qz. **A**bi
 no: est manifesta. **A** maior p3 p3bm in pdica
 metis. **P**reterea. ois nuerus est maior sua pre.
 s trinitas no est maior qcuz pre sua. qz no has
 bet pre. qz no est nuerus. **A**d oppositu trini
 tas sicut ternari est spes nueri. q trinitas p3
 naru est ver nuerus. **C**irca ista qstione pmo

Ad primus prin
cipale.

Ad secundu

Questio II

Arguitur primo

Scds

Circa qdem duo
sunt

videndū est de nūero in cōi qd sit. scdo de pro
posito principali. Circa primū dicit de nūero.
qz quidā est nūerus psequēs diuisionē cōtinui
7 quidā est nūerus q est tm̄ multitudine quedaz
eēntialis. Prim⁹ nūerus ponit certa species
quāritatis. 7 dicit aliqd reale additur. Scdo
nūerus nō est spēs quāritatis. Un̄ dicit q ois
pluralitas cōsequit aliquā diuisionē. Est aut̄
duplex diuisio. Una materialis. q fit fm̄ diuisi
sionē cōtinui. 7 hāc sequit nūerus qui est spēs
quāritatis. Un̄ talis nūerus nō est nisi in reb⁹
materialib⁹ habētib⁹ quāritates. Alia diuisio
formalis q p oppositas formas fit. 7 hāc diuisi
sionē sequit multitudo q nō est in aliquo gene
re: s̄ est de transcēditibus fm̄ q esse diuidit p
vnuz 7 multa. 7 nō significat aliqd sup res. sic
nec vnu qd nō est principiū nūeri. nūerus aut̄
q est spēs quāritatis ponit qdaz additū sup
res. 7 similit̄ vnu qd est principiū nūeri. Sic
ergo ponit q est qdā nūerus cōsequēs diuisio
nē cōtinui. q est quedā spēs qritatis dms ab
alijs spēs b⁹ tā alioz generū q qritatis. Pro
ista opinione pōt argui pmo p pbm in pdica
mētis q ponit nūeruz esse spēm quāritatis dis
crete. 7 ex isto pōt argui vltra sic. qn̄ aliqd cōe
diuidit i aliq inferiora. vbi vnu qd q inferior
diuidit in sua inferiora. duo p̄tenta q̄cūq; sub
p̄mis diuidētib⁹ plus differūt q̄ quecūq; duo
contenta sub secūdis diuidētibus. sicut sba p
ma diuidit in sba3 corporea 7 in incorporea. et
tā sba corporea q incorporea diuidit in sua in
feriora. 7 iō quecūq; duo. quoz vnu sit sba cor
porea. 7 aliud sba incorporea plus d̄nt q̄ due
sbe corporee vel due incorporee. Sed quāritas
p̄mo diuidit in quāritatē cōtinuā 7 discretāz.
et vtraq; subdividit. q̄ nūerus qui est qritas
discreta. 7 quecūq; quāritas cōtinua pl⁹ d̄nt
q̄ due quāritates p̄tinue. s̄ due quāritates cō
tinue d̄nt realit̄. q̄ nūerus 7 q̄libz quāritas cō
tinua d̄nt realit̄. Scdo sic fm̄ pbm. viij. me
tha. forme se habent sicut nūeri. ita q sic addi
ta 7 subtracta q̄cūq; vnitate variat spēs nūe
ri. ita est de formis q̄ nūerus vere est vnuz cōe
ad multas spēs sub se. qd eē nō posset si nō dif
ferēt a quāritate p̄tinua. Tertio sic. scie rea
les distingere b̄nt subiecta realia distincta. sed
geometria 7 arithmetica sunt scie reales disti
cte. 7 subiectū arithmetice est nūerus. 7 subie
ctū geometrie est qritas cōtinua. q̄ ista realit̄
distingunt. P̄trea. sic scia ad sciam ita sub
iectū ad subiectū scie. s̄ fm̄ pbz. i. metha. arith
metica est prior geometria. 7 fm̄ pbm. i. poste.
arithmetica demonstratio descendit in geome
triā. q̄ subiectū est p̄us. S̄l̄r s̄ pbm. i. metha.
arithmetica est de pou 7 simplicior. q̄ nūerus

de quo est arithmetica ē pou 7 simplicior quā
ritate cōtinua. P̄trea illud qd hz passio
nes et p̄tates 7 accit̄ia de eodem f̄abilia ē
aliqd reale. sed nūer⁹ hz passioes p̄tates et
accit̄ia 7 h̄mōi s̄ pbz. iij. meth. 7 p̄mo poste.
in diuersis locis. q̄ nūerus ē aliqd vere reale.
Sic q̄ p̄corditer d̄: fere ab oibus q̄ nūerus est
spēs qritatis 7 alia a qritate cōtinua. 7 ex h̄
sequit fm̄ aliquos q̄ numer⁹ sit ens absolutuz
q̄ qritas est p̄dicamentū absolutū. et vlt̄er⁹
q̄ sit ens reale. qz ens absolutū aliud a p̄tinuo
Sed difficultas apud eos in q̄ discordat ē de
vnitate 7 forma specifica numeri. nā ois spēs
hz aliquā formā p̄ quā est vna specificē. Et d̄
cūt aliqui q̄ numerus hz vnitatē suā specificā
ab vltima vnitate. nō aut̄ absolute ab vlt̄ ma
vnitate in q̄tum vnitas est. sed fm̄ q̄ hz deter
minatā distantia ad p̄mā vnitatē. 7 fm̄ talem
distantia ad p̄mā vnitatē distinguunt numeri
specificē fm̄ diuersas distantias. Unde talis
distantia distinguit specificē numeros. Alia
est opinio q̄ sicut cōtinuitas ē vnitas p̄tinui.
ita discretio est vnitas discreti. 7 sicut p̄ aliaz
et aliā cōtinuitatē est alia 7 alia spēs cōtinui.
sicut p̄z de linea superficie 7 corpe. ita fm̄ aliaz
et aliā discretione est alia 7 alia spēs numeri.
7 sicut p̄es sunt materiales respectu cōtinui
quarū oim̄ p̄tinuitas est forma. sic vnitates h̄
et illa sunt partes tm̄ materiales nūeri. q̄rum
discretio est forma. 7 p̄ talē discretione hz nu
merus eē in determinata specie. 7 iō numer⁹ nō
p̄ponit ex numeris. qz vna spēs p̄pleta nō est
ps potēntialis alteri⁹ spēi. 7 iō numer⁹ nō est
ps numeri. qz discretioes sunt oppositē. et per
p̄ns nō p̄nt eē in eodē. 7 ideo numerus precise
p̄ponit ex vnitatibus cui cōsonat dicituz p̄bi
v. meth q̄ sex sunt semel sex 7 nō sunt bis tria.
Alia ē opinio q̄ nūerus accit̄ialis de ḡne quā
ritatis ē multitudo ex vnitate. p̄fusa p̄ diuisio
nem cōtinui. 7 hoc vlt̄ aliq̄n̄ extitit sub vna for
ma. vel q̄ natū est existere q̄ruz est de natura
materie 7 forme cōtinuitatis. Et ideo dicit q̄
partū numeri siue vnitatū eius nō est alia for
ma eēntialis q̄ p̄tinuitatē in p̄ma vnitate a q̄
desciundit siue nare sūt descindi. Alia ē opi
nio q̄ de qritate nihil est extra aiām. nisi quā
ritas cōtinua cui⁹ p̄es diuisē extra aiām non
p̄nt h̄re vnitatē numeri nec vnu cōstituire. s̄
tm̄ sunt hoc hoc hoc nō habētia aliquā formā
nūeralē. sed b̄nt suā vnitatē ab aiā. nā aiā pōt
accipere aliquā multitudinē et negociari circa
eā p̄ actū suū. tota c̄m multitudo ex aiām pōt
accipi ab intellectu vt vnu intelligibile. 7 in
tellectus p̄ actū suū accipiēs vnā partē illius
multitudinis pōt mēsurare totā multitudinē

Quinto

Resolutio

D
Secūda opi.

E
Tercia opi.

Quarta opi.

E
Pro opi. arguit
Primo

Secundo

Tertio

Quarto

intellecta illa unitate illius intellecti. et sic eo
gnoscere tota quantitate illius magnitudinis.
Ista autem magnitudine intellectualis sic cogni
tam et mensurata potest applicari ad multitu
dinem quae est extra. quae tamen est hoc hoc hoc. et illam
magnitudinem intellectualis mensurare illa est.
quae sic mensurata est potest denotari a multitudine
intellectu mensurata. et sic dicitur numerus denotari
a numero in anima. Et sic hoc saluat intentio
Aristo. quod sicut duplex est ratio. una realis et
alia rationis. ita duplex est quantitas. una realis
quae est continua est animam. et alia rationis quae est discreta
in anima. quae anima mensurat per aliquid sui. et illi potest
anima nomen imponere quod primo significabit illam
quantitatem cuius partes sunt B B B. et potest anima uti il
la quantitate intellectuali ad mensurandum alias
extra animam. sicut si esset oino realis. ut sic quantum
ad actum mensurandi tante efficacie sit vel maio
ris. sicut si esset est animam. et sic B B B illa quae sunt extra
animam realem potest mensurari per illam. Contra istas
opinionem arguo primo in generali contra opinionem
coem. in qua omnes homines concordant coiter. Et ostendit
do quod numerus non est aliquid res absoluta una per se
in genere distincta realem a rebus numeratis. Pri
mo sic. acceptis quantitatibus a b c. nullo alio
addito. sed o realia alio circumscripto. vere sunt
tres quantitates sed non potest esse tres quantitates
sine numero finario. quod istis puta a b c. possit o
alio circumscripto ponit numerus. Si dicat quod
ille quantitates a b c. non potest esse sine numero quod est
aliquid reale. Contra. quoniam aliquid multa in se habent
quod quodlibet illorum potest esse o alio alicuius
generis determinati circumscripto. illa poterunt
simul esse omni alio illius generis determinati
circumscripto. sicut si quibuslibet homo potest esse sine o
colore. non est impossibile istos homines esse sine o
colore. et ita vult de oibus. sed hec quantitas po
test esse sine forma tali absoluta. et sicut b. et sicut c.
quod a et b et c poterunt per divinam potentiam esse sine
o tali forma. et tamen impossibile est quod sint o
tres. quod vere erunt tres sine tali forma absoluta
addita. Si dicat quod hae quantitates non potest esse si
ne unitate quae est aliquid forma absoluta addita. et
io iste tres quantitates non potest esse sine tribus
unitatibus additis ex quibus resultat forma
absoluta quae est numerus finarius. Hoc non valet.
Cum quod probatum est primo quod unitas non est forma
absoluta addita. Et quod eodem modo arguo de ipis
unitatibus si ponantur quod quilibet illarum potest sine ta
li forma absoluta addita quae sit numerus. ergo ille
tres sicut poterunt esse sine forma absoluta addita
quae sit numerus. Si dicat quod assumptum non est verum. quoniam
ex illo possit nata est resultat forma aliquid. Hoc non
valet. cum quod alias probabitur quod etiam in oppositum ex
materia et forma ubi maxime videtur. non est aliqua

talis forma resultat. tamen quod etiam in illis est assum
ptum verum. sicut materia potest esse sine forma tali
resultate sicut ponentes eam. et sicut forma. et io per po
tentiam dei absolutam potest esse tamen materia quae forma
sine tali forma resultat. sicut per quoniam anima realis se
parat a materia sua quod utrumque manet sine tali
forma absoluta. Et huius arguo. maior et eentia
lior ordo est inter materiam et formam sicut balis quoniam
quod inter unitates accidentales. sicut tamen materia quae for
ma sicut potest esse: et sic sicut illi forma resultat
te. quod multo magis due unitates potest esse sine ta
li forma resultat. et ita sine numero. quod est ipso
sibile. sicut quod sint due sine dualitate. Preterea.
numquam est aliquid quod resultat forma absoluta alterius
rationis ab aliquo illo. nisi unum illo sit actus et re
liquum potentia. sicut per inductionem. sicut una unitas non
est potentia respectu alterius. nec e converso. quia
sunt eiusdem rationis sicut et eorum subiecta. quod nullo modo
ex eis resultat forma absoluta alterius rationis quibus
ponit numerus. Nec potest dici quod numerus sit eius
dem rationis cum unitatibus. quia tunc ita eent unitates
per se in genere sicut numerus. et per omnia ita vera esset
illa unitas est quantitas sicut illa numerus est quanti
tas. et certum est quod unitas non est quantitas discre
ta. quod est quantitas continua. et per omnia numerus esset
quantitas continua. si essent eiusdem rationis cum unita
ta quae est quantitas. Preterea. numquam una res praeter
sub una specie est per se essentialis alicuius per se coeteri
sub genere codivisi contra eam. sicut quantitas continua
est per se essentialis numeri si numerus sit per se unum. quod est.
Alia maior per quod hae est causa quae quibuslibet forma sicut
etiam materia non est per se in genere. quod est per se eentia
lis alicuius eentis per se in genere. nec potest alia ra
assignari. quod multo magis nullum individuum per se
in genere potest esse per se essentialis alterius individui per
se in genere. Ad idem per quod unitas est per se eentia
numeri. si numerus sit per se unum. sicut probatum est in pre
cedenti quod. quod unitas non est alia forma absoluta
a quantitate continua. quod quantitas continua est per
se essentialis numeri. sicut illos. Si dicat quod unitas
est forma absoluta alia a quantitate continua. Con
tra. tunc erit unitas accens. quod quod de subiecto il
li unitatis quod est forma absoluta. illud subiectum
non potest esse nisi quantitas quae est una. et tunc quod. aut il
la unitas est tota illa quantitate et in quolibet parte il
li unitatis. aut tota in toto et per se in parte. Primum
non potest dari. quod nulla est forma absoluta in istis in
tionibus indivisibilis. et non extensa nisi sola anima intel
lectiva. Si tamen possit de de potentia sua abso
luta destruere unam partem illi quantitates continuae. et
consuare aliam partem cum suo accidente absoluto. et sic
illa per se eent unitate tota quod est impossibile. Si autem
illa unitas non sit tota in toto et in quolibet eius parte
quod erit extensa et habebit partes realem distinctas. et illa
unitas erit sic continua: et erunt due quantitates co

8
Contra d. opi. arg.

DSecundo ostēditur.

tinue sūt quarū vna informat aliā. Secundo ostēditur quod etiā posito quod vnitates eēt forme absolute addite quāritatib⁹. ad huc nūer⁹ nō poterit eē aliq̄ vna forma absoluta. n̄ pl⁹ q̄ fortes et plato sūt vn⁹ homo v⁹ vna res absoluta. Primo sic. oīs spēs bz aliq̄ indiuidua solo numero dīa. ḡ si numer⁹ sit spēs cōis ad multos numeros. accipio vnū indiuiduū numeri quod solo numero differt ab alijs indiuiduis eiusdē spēi et sit a. tūc aut a est substātia aut accidēs. nō substātia. ḡ accēs. ⁊ sit binarius. tūc q̄ro. aut ē subiectiue in vtraq̄ quāritate aut in neutra. aut vna ps in vna ⁊ aliā in aliā. Si def p̄m⁹ ḡ idē accēs numero erit fm se totūz fm quālibet parte sūt in plurib⁹ subiecti loco ⁊ situ distictis. qd est impossibile naturali saltē. Similiter tūc vtraq̄ illarū quāritatū posset denoiari ab illo nūero. vt dicat vtraq̄ illarū due vel binarius. q̄ omne subiectū informat quocūq̄ accēdente absoluto poterit ab illo denoiari tale. Si sit in neutra. ḡ erit in alio. vel erit accēs sine subiecto ⁊ in nullo gñe. ⁊ p̄ p̄ns nullū subiectū poterit a tali accēte denoiari. et ita nulla duo subiecta poterit dici duo. qd est manifeste impossibile. Si aut vna ps sit in vno subiecto ⁊ aliā ps in alio. Cōtra. omne accēs p se vnus bz aliq̄ subiectū p se vnū. ḡ cū illa subiecta nō faciūt p se vnū. nulla accētia erit p se i illis inherēter poterit facere p se vnū. Preterea impossibile est duas pres eiusdē rōnis distictas loco et subiecto facere p se vnū. s̄ ille pres numerū distāt loco ⁊ subiecto sicut subiecta earū ḡ nō faciūt p se vnū. Preterea illa duo q̄ nullo mō pnt eē in eodē subiecto vln vno subiecto maxime p̄tinuo nō faciūt p se vnū. sed partes nūeri nūerātis nullo mō pnt eē in eodē subiecto etiā p̄tinuo. ḡ nō faciūt p se vnū. Preterea nō est maior rō q̄re aliq̄ duo eiusdē rōnis disticta loco ⁊ subiecto pnt facere vnū p se q̄ q̄cunq̄ alia nata sūt facere vnū p se. s̄ due aq̄ v⁹ due p̄tates p̄tinue q̄ nate sūt facē vnā q̄n distāt loco ⁊ subiecto nō pnt facere vnum p se. ḡ nec pres nūeri dū distāt loco ⁊ subiecto pnt facere p se vnū. Tertio ostēditur quod posito quod nūerus eēt aliq̄ forma absoluta ad huc nūeri nō distinguerent specie. Primo sic. quācūq̄ omīs partes aliorū totoz sūt eiusdē rōnis. illa tota sūt eiusdem rōnis. q̄ cū totū depēdet ex partib⁹ suis nō posset eē aliq̄ variatio in totis nisi q̄lis ē in partib⁹. s̄ omīs vnitates q̄ p̄cise sūt pres numerū sūt eiusdē rōnis. sicut ⁊ subiecta earū sunt eiusdē rōnis. ḡ omīs numeri sunt eiusdē rōnis. Si dicat quod p̄ter vnitates est alia forma nūeri ⁊ iste forme diuersoz nūerū nō sūt eiusdē rōnis. Sed h̄ nō valet. q̄ q̄ro de illa forma nūeri

Tertio ostēditur.

aut est vna tertia forma nō resultās ex vnitatibus. aut est p̄cise forma resultās ex partibus. Primo dici nō p̄t. q̄ tūc illa forma respectu vnitatū vel eēt actus vel potētia. ⁊ neutriū potest dari. q̄ tūc impossibile esset deū facere aliū quod corpus de nouo rome nisi faceret aliq̄ formā absolutā in illo corpe b. q̄a impossibile est quod fiat aliq̄ corpus rome nisi isto corpe b̄ p̄seruato sint illa duo corpa. et p̄ p̄ns n̄c̄rio erit binarius vel ps sua. ⁊ ita n̄c̄rio erit hic d̄ nouo forma absoluta. Sicut sequeret quod in quolibet corpe eēt tot forme absolute quorū sunt corpa realit̄ disticta. immo multo plura. Probatio. q̄ illud corpus ⁊ a faciūt binariū. ergo i isto corpe est aliq̄ ps illi binarij. et sic de alijs. Sicut illud corpus ⁊ b faciunt binariū. ḡ in isto corpe est alia ps illi binarij. ⁊ sic de alijs. Sicut illud corpus ⁊ a. b. faciūt ternariū. ḡ in isto corpe est aliq̄ ps illi ternarij vel totus ternarij et ita p̄t argui cōparādo illud corpus ad oīa alia corpa. Multa alia etiā absurda sequerēt ad istā positionē. Si dicat quod forma nūeri nō est nisi forma resultās habet p̄posituz. q̄ nūq̄ forme resultātes ex partib⁹ sūt diuersarū rōnū nisi pres aliq̄ ex quib⁹ resultāt fuerint diuersarū rōnū. ḡ impossibile eēt quod forme vel tota resultātia ex materia ⁊ forma asini et forma bouis eēt alteri rōnis. nisi forma asini ⁊ forma bouis eēt alteri rōnis vel materie eoz. ḡ sicut in p̄posito. si forma nūeri est forma resultās ex vnitatib⁹. sicut hūanitas resultat ex aīa ⁊ corpore. impossibile est illas formas eē alteri rōnis nisi vnitates sint alteri rōnis. s̄ manifestū ē quod vnitates q̄ cōueniūt oībus generibus sūt eiusdē rōnis. ḡ ⁊ nūeri eoz. Preterea impossibile est quod idē sit semel sit ps eēt al diuersoz indiuiduoz diuersarū spērū. s̄ iste vnitates due sūt pres binarij ⁊ ternarij. ⁊ sic de mult alijs. ḡ isti nūeri nō distingunt specie tanq̄ duo distictarū spērū. Preterea sequeret quod ad diuisionē p̄tinui semp fierēt duo absoluta in ill partibus diuisis. ⁊ vnione aliq̄ absolutū realiter corūperet. q̄ p̄ diuisionē fieret nūerus. et per vnionē corūperet nūerus qd est incōueniēs. Illud argumētū p̄bat etiā quod vnitates nō est ali quod absolutū additū. Preterea p̄dictas op̄tiones in spēali. Cōtra p̄mā arguo q̄ h̄ quod dicit quod nūerus accēntalis sequit diuisionē continui. Alius nūerus sequit diuisionē formale. Cōtra. q̄ro q̄re d̄: nūerus accēntalis. aut q̄a est nūerus accēntiū. aut q̄z dicit rē absolutā super accēntia q̄ sūt quāritates. aut q̄z est nūerus rerū q̄bus nō corūpt nō est nūer⁹ sed erāt oīa vnū nūero. Si p̄pter p̄mā eadē rōne nūerus albe diuī est nūerus accēntalis. ⁊ sicut numerus affe

Cōtra p̄mā op̄t.

Libri primi

Sententiarum

tionū et intellectiōnū. Si ppter scōz hoc est
 ipossibile. tū qz probatū est p̄us q̄ nec vnitas
 nec nūerus addūt rē absolutā sup quāritates.
 Tū qz nulla poterit esse rō q̄ vnitas aliqd ab-
 solutū addat vel nūerus sup quāritatē p̄tinuā
 q̄ sup albedinē vel quācūqz formā accidēta-
 lē. et h̄ qz sicut nō corruptis quāritatibz p̄nt il-
 le vniri q̄ p̄ diuise erāt. ita ecōuerso. Ex eodē
 p̄z q̄ nō pōt dari tertiū. Cōtra scōz opi.
 q̄a q̄ro. aut illa distātia est aliqd absolutū aut
 respectiū. nō pōt dari q̄ sit absolutū. qz q̄ro i
 quo sit subiectiue. et arguo sic p̄us. Aut est to-
 ta in toto et in quilibet pte. aut in nulla pte. aut
 vna ps in vno et alia in alio. et nullū illoz pōt
 dari. Nec pōt dici q̄ sit respectus. qz q̄ro de fun-
 damēto et termino illi respectus. et opz dare vnū
 fundamentū et vnū terminū vt fiat vnus respe-
 ctus nūero. et manifestū est q̄ nō pōt dari. qz in
 ternario nō cōtinentur sūt plura q̄ vnus respectus et vnus
 terminus. Sicut nō pōt dari q̄re plus vnū illorū
 sit fundamētū vel terminus q̄ aliud. et ita opz da-
 re vel q̄ quodlibet illoz sit tā fundamētū q̄
 terminus. vel nullū. Per idēz cōtra tertiā opi-
 nionē de discretiōe. qz ista discretiō aut est ali-
 qd absolutū et arguo sic p̄us. Aut est respectus.
 et q̄ro de fundamēto illi respectus. nō pōt dari
 aliqd vnū determinatū nec vnus terminus determi-
 natus. nec pōt dari q̄ qdlibz illoz sit fundamē-
 tus. qz semp ad variationē tā fundamētū q̄ ter-
 mini variat respectus. et p̄ p̄ns illa discretiō nō
 est vna res nūero. Cōtra q̄rtā opinionē. Si i-
 telligit nūeruz eē aliquā vnā rez distincte sp̄ei
 ab alijs rebz est oīno irradialis. qz oīs res vna di-
 stincta realit̄ ab alijs rebz est aliq̄ materia vel
 aliq̄ forma vel aliqd cōposituz. et qd cūqz illoz
 def̄ habet p̄positū. Si aut̄ intelligat q̄ nō sit
 vna res nūero. vera est vt videt̄. s̄ tūc nō plus
 erit talis nūerus de genere q̄ritat̄ q̄ nūer⁹ q̄li-
 ratū de ḡne q̄litas. Sicut in alio deficit. qz to-
 talit̄ accidit nūero aliquomō accidēta-
 li q̄ oīa vna descendātur ab vno. s̄ sufficit q̄ qdlibz il-
 loz sit vnū vnitate accidēta-
 li: de q̄ dictū est i
 q̄stione p̄cedēti. Contra aliā opinionē. nō vi-
 det̄ rōale q̄ sit talis nūer⁹ q̄ritatū pl̄ q̄ aliarū
 rerū. qz ita pōt intellet̄ sic cape diuersas sbas
 vel alias res sic diuersas quāritates. Sicut nō
 est tal duplex q̄ritas realis et rōis. nō pl̄ q̄ est
 duplex sba realit̄ et rōis. vel duplex albedo realit̄
 et rōis. Nec etiā ē tal duplex relatō realit̄ et rōis
 sic postea ondēt. Ideo p̄ter istas opi. posset
 eē alia opi. si aliq̄s vellet cā tenere q̄ nūer⁹ nō
 ē aliq̄ res vna distincta realit̄ ab alijs rebz. S̄z
 sic nō est verū dicere p̄pe loquēdo p̄pls ē bō.
 vel p̄pls ē aīal vel ens. s̄ p̄ aliquo mō cōcedi
 q̄ p̄pls ē hoīes v̄ p̄pls est aīalia. et p̄ p̄ns p̄pls

est entia. ita nō pōt p̄cedi q̄ nūerus est q̄ritas
 si quāritas sit res vna et p̄cise sup̄dat p rebz
 q̄rū quilibet est simplr vna. s̄ si illo mō acciperē
 q̄ritates possz aliquo mō p̄cedi q̄ nūer⁹ est q̄-
 ritates. et ita q̄ nūer⁹ est res pl̄ et nō singlarit̄
 Hoc pōt aliquo mō p̄suaderi. qz q̄n aliq̄ cōtri
 aliter distinguunt et quodlibet illoz est per se
 vnū. nec illa. nec accētia sua faciunt aliqd p se
 vnū. s̄ illa q̄ta sic distinguunt et quodlibet est p
 se vnū. s̄ nec ista accētia eoz faciunt aliquod
 vnū p se. s̄ nec ex istis nec ex q̄buscūqz accidē-
 tibus eoz resultat nūerus tanq̄ aliq̄ res p se
 vna. P̄terea q̄n aliq̄ vnitates ita cōtinentur dis-
 tinguunt sicut et alie et nō plus. s̄ sunt eiusdēz
 rōnis sicut alie. si ille alie nō faciūt aliquā rez
 vnā nec ille faciūt. s̄ vnitates q̄ritatū p̄tinua-
 rū ita distinguunt inter se sicut vnitates duoz
 angeloz. et ita sūt eiusdēz rōnis. et vnitates duoz
 angeloz nō faciūt vnā rē. s̄ nec vnitates q̄-
 ritatū p̄tinuarū. P̄terea si nūerus sit res vna
 aut cōponit̄ ex q̄ritatibz. vel substācijs. v̄ vnī-
 tatibus sup addit̄ q̄ distinguunt realit̄. Primū
 nō pōt dari qz tūc aliq̄ res vnū nūero et p se in
 ḡne p̄poneret ex oibus hoibus et oibus asinis
 vel saltē ex q̄ritatibz eoz quoz vtrūqz ē absur-
 dum. Si def̄ scōm. Cōtra. sicut ille tres vnita-
 tes sūt tres. ita subiecta illarū triū vnitatū sūt
 tria. et p̄ p̄ns nō plus possūt facere vnā rē ille
 vnitates q̄ subiecta illarū vnitatū. P̄terea
 tūc nunq̄ posset eē ternari⁹ q̄n eēt ternari⁹. qz si
 sit ternari⁹ sūt tres vnitates. et si sūt tres vnī-
 tates sūt tria subiecta. q̄ nō sūt tres vnitates
 s̄ tres et tres sūt sex. et ita impossibile est deum
 facere ternariū nisi faceret senariū. Ex isto se-
 quit̄ vltra q̄ in quolibet nūero sūt infiniti nu-
 meri. Probo. accipio binariū. ille binari⁹ est p
 istā positōēz alia res realit̄ distincta a duabus
 vnitatibz. s̄ sūt h̄ tres res realit̄ distincte. puta
 due vnitates et vn⁹ binari⁹. s̄ tres res non p̄nt
 eē sine ternario. s̄ est h̄ ternari⁹ distinctus rea-
 lit̄ a tribz vnitatibus ex q̄bus p̄ponit̄. et p̄ p̄ns
 sūt ibi q̄rtuoz. et ita q̄ternari⁹. et vltra. q̄ q̄nari-
 us. et sic in infinitū. Si dicat̄ q̄ illa tria nō fa-
 ciūt ternariū q̄ sit nūerus distinct⁹ et p se indi-
 uiduū in alia specie. Cōtra. h̄ nō est dicere nisi
 ad placitū q̄ ista faciūt talē nūerū et alia nō. et
 ita eadē facilitate dicā q̄ vnitates hoīz nō fa-
 ciūt numerū. et sic de alijs. Nō nō videt̄ aliq̄ rō
 possibīl q̄re plus ille vnitates vel ille res q̄ruz
 quilibet est vna faciūt talē nūerū q̄ alie. et ita v̄
 oīa distincta realit̄ quoz quodlibet ē vnū p se
 nō p̄ponēs cū alio faciūt nūerū talē vel nulla.
 Et ipi p̄cedūt q̄ nō oīa. qz nō s̄be imateriales
 s̄ nulla. et p̄ p̄ns nec s̄be materiales. P̄terea
 arguo sic. q̄ta nō sūt absoluta distincta realit̄

Z
Cōtra scōz opi.

M
Cōtra tertiā opi.

N
Contra q̄rtā opi.

O
Cōtra quintā opi.

P
Sexta opinio.

a suis vnitate b' tãq' ab absolutis et ipa quãra
 nō faciunt vnū p se. q' nec vnitates et psequēs
 numerus ppositus ex vnitate bus nō erit aliqd
 p se vnū. Assumptū. pbo. q' si vnitas q' sit aliqd
 absolutū reāl' distinctū a quãro. q' h' sunt duo
 absoluta reāl' distincta. q' sūt duo nūero disti-
 cta vel specie vel magis q' nūero. tunc arguo.
 omne subiectū qd seipo et nō p aliud distinguit
 a suo accñte reāl'. seipo et nō p aliud poterit di-
 stringui ab alio quocūq'. nec est maior rō q' per
 aliud distinguit ab vno q' ab alio. s' illud sub-
 iectum seipo distinguit ab isto accñte. q' seipo
 distinguit ab alio. q' seipo est vnū nūero. Et
 firmat. istud subiectū seipo distinguit ab ista
 vnitate. s' nihil distinguit nūerā ab alio nec
 distinguit pōr p aliqd nisi ipm p illud sit vnus
 numero. q' h' subiectū p seipm est vnū nūero. q'
 nō p aliqd extrinsecū qd nō est de eñtia sua.
 Ideo posset dici ad q'stionē q' nūerus nō est
 aliq' res vna p se pposita ex rebus q'buscūq'.
 q' ille res q' ponunt pres nūeri nō faciūt vnus
 p se. q' qñ faciūt vnū p se definūt eē pres nūeri
 sicut p3 p vnionē ipoz. Nec vnice rōnem q're
 vnitates quãtoz siue sint reāl' disticte a quã-
 ris siue nō plus faciūt aliqd p se vnū q' vnitas
 res angeloz. Nec pōr dici q' ido ille vnitates
 faciūt vnū p se et ille nō. q' iste sunt accñtales
 et ille nō. q' accñtalitas istius vnitat' nihil fa-
 ceret ad h' q' illa vnitas cū alia distincta loco
 et subiecto faceret p se vnū. et pponeret cū ea
 sed tm q' illud cui' est vnitas nō eēt vnū eñtia-
 riāl' sed tm accñtal'. Istō eñ mō possem dice-
 re eque facit q' intellectio dei. q' nō ē accidēs
 talis deo nō facit p se vnū cū q'cūq' alia itelle-
 ctione. s' intellectio āgeli. q' est accñtal' ange-
 lo facit p se vnū et pponit cū intellectuē que ē
 accñtal'is hōi. Si dicat q' q' vnitates sūt di-
 stincte loco et subiecto. id nō faciūt p se vnū cō-
 tinuū. sed faciūt p se discretū. q' h' est de radōe
 discreti q' pres sue nō faciāt vnum continuū.
 Hoc nō valet. q' eadē rōne et eā facit dicaz q'
 omis boies faciūt vnū p se nō cōtinuū. s' vnus
 discretū. et ita homo eēt ps cēntial' alicui' ac-
 cidētis vel alicui' exñtis p se in gñe. quod est
 absurdū. et s' de oibus animis. imo hō esset ps
 cēntial' multoz indiuiduoz specie distinctoz
 q' binarij ternarij quaternarij et sic de alijs nūerj
 Qui tenet istā opiniōē mder ad argumēta
 p pma opiniōe. Ad pñm qñ pbs ponit nū-
 merū in pdicamēto q'ritat'. aliq' forte dicerēt
 q' pdicamētū quāritatis nō id d' distinctum.
 q' significat aliq's res quarū q'libz s' p se vna
 distincta reāl' a reb' alioz pdicamētoz. quia
 aliq' h' negarēt nō solū de quāritate discretā. s'
 etiā de q'ritate p'riua. Sed dicerēt q' pdica-

mēta aliqua nō significāt alias res a reb' alio-
 rum pdicamētoz. sed eadē res significāt alio-
 er alio mō significādi sicut pdicamētū rela-
 tōnis nō significat fm aliquos aliā rē a reb'us
 oibus absolut' alioz pdicamētoz. s' significat
 rem alteri' pdicamēti cōnotādo vnā aliā rem
 vel eiusdē pdicamēti vel alterius. sicut simile
 significat aliquā q'ritatē. aliā q'ritatē cōnotan-
 do cum illa existere. sicut fortes nō d' filis nisi
 habeat albedinē. et vn' ali' habeat vnā aliam
 albedinē. vel ppter aliquā aliā q'ritatē. et possi-
 to q' fortes bear albedinē et vn' alius s'it. omni
 alio circūscritto. fortes ē s' filis illi. ita ponēt
 de q'ritate q' q'ritas q' est pdicamētū est vnus
 pceptus vel nomē nō significās res distictas
 reāl' et totalit' a rebus alioz generū. s' q'ritas
 p'riua significat sbam vel q'ritatē habentem
 partē extrā partē. ita q' posita substantia sola
 sine oi re absoluta addita. si ipa hēat partē ex-
 partē. ipa vere est q'ra et vere de ipa hēat p'
 dicatū q'ritatis de noie saltē vt dicat' quāra.
 et s'it de q'ritate. S'it quāritas discreta esset
 vn' pceptus signif' cās ipas res pnotādo eas
 nō facere vnū qd p se. Et fm istū modū ponē-
 di sicut de rōne aliq'ri' spērū vel generū est si-
 gnificare res quarū q'libet sit vna p se. ita q' n'
 pōr vere pdicari nisi tm de f'mino supponente
 p'cise p talib' reb'. sicut h' nō est hā. hō est aial
 nisi p re q' est p se vna. et id sic dicēdo. fortes et
 plato sūt aial est simplr falsa. S'it h' ē simplr
 falsa. popul' est aial. ita sūt aliq' spēs et genera
 q' p'cise significāt multas res. nec pnt verifica-
 ri nisi de mult' vel de f'minis supponentibus p
 mult'. et talis spēs est nūerus. et s'it ternarius.
 quaternari'. q' p'cra illoz nullo modo pnt d'
 vno p se sumpro verificari. s' p'cise de mult'. q'a
 quocūq' vno demonstrato h' est falsa simplr. h'
 est. iij. vel. v. sed demonstratis plur' b' h' ē vera.
 ista sunt. iij. vel. v. et sic de alijs. Et ex h' posset
 argui ad pposituz q' ab omni accñte p se vno
 pōr aliqd vnū denotari. s' nihil vnū pōr deno-
 minari ab aliq' specie numeri. q' nulla spēs nu-
 meri importat aliqd p se et p'cise vnū. sed q'libz
 importat multa. Et fm istū modū possz salua-
 ri numerus decē pdicamētoz q'ritat' omnis
 res p se vna sit substantia vel qualitas. Et qñ
 vltra qñ aliquod cōe diuidit in aliqua inferiora
 et c. Dicet q' illa maior est vera de oibus ab-
 solutis que nō sunt aliquo modo cōnotatiua.
 cuiusmodi sūt substantia. qualitas. homo. albe-
 do. angelus. et sic de alijs. De alijs au' em que
 sunt cōnotatiua maior negaret. Cuius rō est.
 q' nō sit ibi subdiuisio ppter distinctiones re-
 rum importatarū p se. sed ppter diuersuz me-
 dum imponēdi. Qui autem diceret q' omnis

Dicit ad q'stionē

Ad argumēta p
 pma opt.
 Ad p'mum

Species est cōis reb? quarū q̄libet est p se vna.
 ⁊ de qualibet illarū p̄dicabilis. haberet dice-
 re tenēdo priorē opinionē. q̄ nūer? nō est spēs
 quāritatē. Et tūc diceret q̄ pbs loquit̄ ibi fm
 famosaz opinionē q̄ posuit q̄ nūerus cēt talis
 spēs quāritatis. S; mibi videt̄ q̄ pbs frequē
 ter errēdit nomē spēi ad cōe: siue sit cōnotati-
 uuz siue absolutū mere. ⁊ s̄lt̄ nomē generi. Et
 sic dicit q̄ multe sunt spēs motus. ⁊ tñ motus
 fm opinionē pbi nō est aliqua res vna p se di-
 stincta realr ab omī re alteri? spēi vel generis
 sicut motus ad albedinē fm p̄bm non est alia
 res p se distincta realr ⁊ totalr ab albedine et
 subiecto albedinis. Et si dicat q̄ fm istā opio-
 nē posset cōcedi q̄ nūerus s̄baruz imaterialiū
 esset p se in genere quāritatē. posset dici q̄ quā-
 ritas nō significat nisi quātuz vel quāta. ⁊ ita
 nūerus āgeloz: cū nō significet nec quātū nec
 quāta. nō erit in genere quāritatis. Si tamen
 cōcederet q̄ numerus āgelozū esset in genere
 quāritatis. nō reputaret̄ incōueniēs apud ali-
 quos: ⁊ tñ nulli illoz āgeloz esset quātus. s̄
 illi āgeli foret multi: ⁊ B est verū. Multa aut̄
 possunt p̄cedi in hac materia q̄ vt credo nō re-
 putaret̄ absurda si nō essent inusitata. Ad
 scdm posset dici q̄ forme se habent vt nūeri. B
 est diffinitōes. q̄ sicut p additionē ⁊ subtra-
 ctionē variat̄ spēs nūeri large accipiēdo spēs
 ita est de diffinitōib?. Et hoc nō sequit̄ q̄ nūe-
 rus habeat sub se multas spēs: quarū q̄libz si-
 gnificat res vnas realr distinctas ab alijs. sed
 sufficit q̄ sit spēs modo p̄dicto. Vel posset di-
 ci q̄ ad int̄tionē pbi suffic̄ q̄ diffinitōes sint
 sicut nūeri. si nūerus haberet distinctas spēs.
 q̄ tūc semp p additionē ⁊ subtractionē vnita-
 tis variaret̄ species. ⁊ p̄ns ita est de diffini-
 tionib?. Ad tertiu diceret. q̄ nunq̄ scie de q̄-
 bus loquit̄ pbs habet̄ subiecta realia distincta
 nisi ponat̄ q̄ cōceptus sit qualitas subiectine
 in aia. Nec etiā semp subiecta distincta istarū
 sciarum supponat̄ vel stant pro reb? realr ⁊ to-
 talit̄ distinctis. Un̄ alia scia pōt esse de boie ⁊
 de populo. Un̄ de boie pōt sciri q̄ est risibilis
 q̄ est susceptiu? discipline. q̄ est btificabilis. ⁊
 sic de alijs. De populo possum scire q̄ exercit?
 debet eligere ducē vel principē. q̄ debet vnas
 nimiter cogredi cōtra inimicos. et sic de alijs
 cōclusionib? q̄ sunt distincte scie. ⁊ tñ exercit?
 vel popul? nō significat aliquā vnā rē realit̄ ⁊
 totalit̄ distinctā a quolibet boie. nec etiā vnū
 cōpositū ex eis. S̄lt̄ de nūero āgeloz sicut ho-
 minū possum ostēdere oēs passiones nūeri. nūe-
 rus em̄ ternarius āgelozū est nūerus impar
 vtrobzq̄ primus. et sic de alijs. Et si dicat q̄
 vnus sciētie est vnū subiectū. cōcedenduz est

q̄ est vnū subiectū. q̄ iste cōceptus numerus
 est cōceptus vnus ⁊ distinctus. quis nō sit ta-
 lis distinctio inter res significatas q̄lis ē inf̄
 ipos cōceptus. ⁊ talis vnitas cū alijs p̄ditio-
 nibus req̄sitis sufficit ad vnitatē subiecti scie
 Ad quartū posset dici q̄ nō semp eodem mō-
 se hz subiectū ad subiectū. sicut scia ad sciam.
 q̄ etiā aliqñ idēz est subiectū diuersarū sciarū
 p̄pter diuersarū passionū diuersitates. tñ hoc
 cōcesso in p̄posito diceret q̄ iste cōceptus nu-
 merus q̄ est subiectū est aliqua p̄ortate prior
 subiecto geometrie. q̄ aliquo mō p̄ortate cōi-
 tatis. q̄ nūerus de quo p̄ magna p̄e def̄miat̄
 in arithmetica est cōis ad magnitudines ⁊ nō
 magnitudines. scz ad multitudines substātia-
 rum imaterialiū ⁊ alioz quozūcūq̄ materia-
 lium. Un̄ multe passiones cōueniētes nūero.
 ita cōueniūt multitudini substātiarū immate-
 rialū. sicut nūero substātiarū materialū. ⁊ ita
 pōt multitudo āgeloz mēsurari vno sic pōt
 quecūq̄ multitudo quozūcūq̄ quātoz. et illa
 p̄ortas suffic̄ ad int̄tionē pbi. Ad vltimū
 diceret q̄ illud qd̄ hnt̄ accētia inherētia for-
 malr est aliqd̄ reale. illud tñ qd̄ hnt̄ al̄ q̄ predi-
 cabilia p̄tingēt̄ accētialr nō o3 semp esse
 aliqd̄ reale ex. s̄ poterit eē cōceptus. ⁊ b̄mōi ē
 numerus. q̄ p̄perates ⁊ passiones habz de eo
 demonstrabiles. ⁊ forte aliq̄ accētia. nō tamen
 sequit̄ q̄ sit aliquod reale. Et si dicat q̄ tunc
 arithmetica n̄ erit scia realr. Ad istud frequē
 est dictū quare aliq̄ scia dicat̄ realis. q̄uis sit
 de cōceptu ⁊ nō de re extra. Et si dicat q̄ fm
 p̄bm. in̄ pbi. idēz est nūerus decē hoim ⁊ decē
 canū. ⁊ tñ nō sunt eadē decē. q̄ numer? ē aliqd̄
 p̄ter illa decē. q̄ si nō esset nō possent esse alia
 decē nisi eēt alius nūerus. R̄ndeo q̄ int̄tio
 pbi est q̄ nūerus est vnū cōe b̄ns sub se multa
 p̄tēta siue illa sint spēs p̄e d̄re siue nō. Et
 de aliquo cōtento vult̄ B qd̄ dico idēvere dici
 qñ idē p̄tentū cōe vel ipz cōissimū d̄: de pluri-
 bus illis. ⁊ p̄pter B aliqd̄ p̄tēti sub illo cōi d̄:
 de eisdē. s̄ qñ nullū p̄tentū sub illo d̄: de eisdē
 tūc nō vult̄ B qd̄ dico idē dici de illis. Verbi
 grā. vult q̄ idē est numerus decē hoim ⁊ decēz
 canū. sed nō est idē denari? ⁊ B qz de decēz ho-
 minibus nō d̄: tñ nūerus in cōi. s̄ aliqd̄ p̄tēti
 puta decē. sic s̄z eundē eqlaterū ⁊ gradatū sūt
 eadē figura. et tñ nō sunt idē triāgulus. q̄a de
 eqlatero ⁊ gradato verificat̄ tā B cōe figura.
 vt vterq̄ dicat̄ figura. quis etiā de eisdē veris-
 ficat̄ aliqd̄ p̄tentū. qz p̄tenta sub figura fm ip-
 sum ibidē triāgulus ⁊ circulus. et triangul? d̄:
 de vtroq̄ illoz. ⁊ de neutro d̄: circulus. ⁊ ideo
 d̄: q̄ sunt eadē figura. ⁊ tamen nō sunt idē tri-
 angulus. et tamen de virtute sermonis nō

Ad secundā

Ad tertium

Ad quartā

Obiect

Respondet

est h possibile. sicut nō est possibile q̄ sint fortes et plato vnū aial. et tñ q̄ nō sint vnū homo. q̄ sequit̄ fortes et plato sunt vnū aial. q̄ fortes et plato sūt aial. et vltra. q̄ aliqd̄ aial est fortes et plato p̄ cōuersionē. et vltra. q̄ vel homo ē forte et plato. vel asinus vel bos. et sic de alijs. et certū est q̄ nō asinū nec bos et sic de alijs. q̄ hō est fortes et plato qd̄ est manifeste falsum. et tñ fm̄ intentionē p̄bi dicēdū est q̄ fortes et plato sunt vnū aial et nō sūt vnū homo. h̄ ē de forte et platone verificat̄ aial. et aliqd̄ dēfinarū contentū sub aiali. sicut homo verificat̄ de forte et platone. et tñ nō est p̄pter h̄ concedendū q̄ sit tale aliquod aial qd̄ sit fortes et plato. et q̄ sit homo q̄ sit fortes et plato. et ita est in p̄posito. q̄ idē est numerus decē boim et decē canum et sunt eadē decē. et tñ nūerus nō est aliqd̄ aliud p̄ter illa. Et tñ p̄pter dicta aliqd̄ aliquozum p̄boz pōt dici q̄ aliqs̄ numerus est acc̄ntalis. et aliqs̄ nūerus est ec̄ntialis. et aliqs̄ nūerus est mathematicus. Numerus ec̄ntialis pōt dici ille q̄ necrō p̄dicat̄ de rebus vnaq̄q̄ illarū existēte et nulla destructa. sicut de angel̄ d̄: q̄ sunt duo vel tres vel q̄rtuoz. nec est possibile nullo eoz destructo q̄ h̄ sit falsa. ita pōt dici de duobus quātis a et b q̄ illa sūt duo. q̄ siue vnian̄ siue separen̄ semp a et b sūt plura entia real̄ distincta. Numerus aut̄ acc̄ntalis d̄: q̄ sc̄z pōt p̄dicari vere de rebus et ab eisdē vere negari. sic de ista aqua et illa aqua. pura a et b q̄ sūt separe d̄: q̄ sunt due aq̄. et q̄ sūt vnite nō vocantur due aque isto modo. q̄ dualitas isto mō dicta nō d̄: nisi de duobus nō faciētib⁹ vnū. Numerus aut̄ mathematicus pōt dici vnum cōe ad duo p̄dicta. et fm̄ istud possēt exponi auctes om̄e. et alioz p̄boz qui vident̄ esse cōtra p̄dicta.

Circa sc̄dm̄ articulū p̄ncipalē respōdeo ad formā questionis q̄ illo modo quo p̄ceditur q̄ trinitas angeloz est vnū numerus. pōt concedi q̄ trinitas p̄sonarū est vnū nūerus. nō q̄ nūer⁹ sit aliqd̄ acc̄ns reale inherēs deo. s̄ tñ aliquis p̄ceptus significās q̄ in deo sunt p̄ et filius et sp̄s sanctus. et q̄ p̄ nec est filius nec sp̄s sc̄s et nec filius est p̄ vel sp̄s sanctus. nec sp̄s sanctus est p̄ vel filius. Et sic intelligēda est opinio maḡi q̄ tales fm̄ini nūerales nō ponunt aliquid in deo. hoc ē nō significat̄ aliqd̄ adueniens deo sicut acc̄ns aduenit suo subiecto. s̄ remouēt a deo. h̄ est. significant q̄ sunt tñ ibi p̄ et filius et sp̄s sc̄s modo p̄dicto. Et tñ autē de p̄ture vocis sit illa cōcedēda. trinitas p̄sonarū est verus numerus. vel tres p̄sone sūt numerus ternarius. sicut an tales sint p̄cedēde. tres boies sunt numerus ternarius. et trinitas triū boim est verus numerus nō ē nō tractādū.

Ad primū p̄ncipale potest dici q̄ nō omnis numerus est de ḡne quātitatis. sed tñ numerus quātōz p̄ter quos sūt multi alijs. q̄tis est numerus triū p̄sonarū. Ad sc̄dm̄ qm̄ d̄: ois nūerus ē maior sua p̄e. si intelligat̄ maioritas p̄fectio nis vel dignitat̄ vel quātitat̄ molis. sic nō est maior na. Si aut̄ intelligat̄ maioritas p̄salitatis. sic pōt p̄cedi. et sic possēt p̄cedi in d̄inis. q̄ h̄ nō eēt aliud dicere q̄ q̄ tres p̄sone sunt plures q̄ vna.

Circa distinctio

nem. xxv. quero. Utrū p̄sona in diuinis dicat̄ fm̄ sbaz an fm̄ relationē. Q̄ nō s̄z substantiā videt̄. q̄ fm̄ beatus Augustinū. nihil essentialē d̄: in d̄inis de p̄sonis plurali. sed tñ singulari. sicut nō dicunt̄ boni vel sapie. s̄ sūt vna sapia sed p̄sona p̄dicat̄ de p̄sonis diuinis pluraliter q̄ h̄ est na p̄ et filius et sp̄s sc̄s sūt p̄sone et nō p̄sona. q̄ et c. P̄fecta illud quo aliqd̄ formali p̄stituit̄ in aliquo. est p̄ncipali p̄ nomē significatum. sed p̄sona p̄stituit̄ formali in eē p̄soli p̄prietatē relatiuā. q̄ p̄peras relatiua p̄ncipaliter p̄ nomē p̄sone significat̄. P̄fecta illud quod importat̄ distinctioēz in d̄inis d̄: fm̄ relationē. sed p̄sona importat̄ distinctioēz. q̄ est ypostasis in p̄prietatē distincta. Ad oppositū dicit̄ br̄s Augustin⁹. vii. de tri. c. ix. dicamus p̄rem p̄sonā eē filiū et sp̄s sanctū. Et post. neq̄ in hac trinitate cū dicim⁹ p̄sonā p̄ris aliud dicimus q̄ substantiā p̄ris. et post: p̄sona ad se d̄.

Et ista auctē tripl̄ argui pōt. P̄mo sic. illud qd̄ d̄: p̄ relationē d̄: ad aliud. sicut fortes dicit̄ filis alteri. s̄ p̄ n̄ d̄: p̄sōa alteri nec ad alterū. q̄ p̄sona nō d̄: fm̄ relationēz. Sc̄do sic. illud quod dicit̄ p̄eise substantiā p̄ris nō d̄: fm̄ relationē. sed fm̄ Augustinū cū dicimus p̄sonam patris nihil aliud dicimus q̄ sbam p̄ris. itē et c. Tertio sic. quod d̄: ad se nō d̄: fm̄ relatiōēz. sed p̄sona ad se dicit̄ fm̄ beatus Augustinum ergo et c. Circa istam questionē primo vident̄ dum est. Utrum a tribus p̄sonis possit abstrahi aliquod cōmune vniuocū eis. Secūdo an tale cōmune correspondeat huic nomini p̄sona. Tertio ex bis ad questionē. Circa p̄mū dicit̄ q̄ aliquod cōmune potest abstrahi a p̄sonis. Qd̄ sic probat̄. relatio p̄dicat̄ i quid de paternitate et filiatione. quia si paternitas nō transiret in essentiā esset essentialiter relatio et predicaretur in quid relatio de paternitate. sed per hoc q̄ relatio est eadē essentie nō tollitur eius ratio formalis. ergo nō impedit quin includat essentiali relationē. vt sic relatio p̄e

Ad primū p̄ncipale
Ad sc̄dm̄
Distin. XXV
Questio I
Arguit p̄mo
Sc̄do
Tertio
In oppositū
Arguit tripl̄ p̄mo
Sc̄do
Tertio
B
Circa questionē tria sunt vidēda
Probat p̄mū

y
Sc̄ds prin. arti.

dices in qd de pmitate. sed scda intetio predi
 cat in qd de pmitate. g aliqs cōceptus realis
 pdicat in qd de pmitate 7 filiatōe. Et hoc ar
 guit. vltra. magis pōt abstrahi cōceptus cōis
 a cōstitutis q̄ a cōstitutibus siue cōstitutis
 g a psonis distinctis 7 cōstitutis p relationes
 pōt abstrahi talis cōceptus cōis per rationē.

Et si queratur quō est possibile q̄ ab vltimis
 constitutivis diuinarū psonarū abstrahat cō
 ceptus cōis p̄me intetiois. 7 nō sic in creatur

Respondet q̄ distinctio nature diuine a na
 tura creata est rō huius. Nam natura creata
 de se nō est vltimate defminata. 7 ideo est def
 minabilis p aliq̄ defminatiū eiusdē generi
 respectu cui est in potētia. 7 cōparat ad illd
 vt potētionale ad actuale. illud aut defminat
 tiū nature create nō hz vnitatē q̄dditat. q̄
 tūc nō defminaret q̄dditatē ad rōnem sue sin
 gularitatis. 7 ideo ab hmōi defminatōibus
 nō pōt abstrahi aliqs cōceptus cōis q̄dditari
 uis. sed tm̄ a natura 7 q̄dditate abstrahitur.

Sed poia opposito modo est in diuis. nā ibi
 natura ē defminatissima 7 singularissima. et
 ideo nō est determinabilis p aliq̄d eiusdē ge
 neris. scz de ḡne substācie. nec est potētionale
 ad tale defminatiū. Unde p̄nihil p̄nens
 ad genus substācie determinat. et ideo si sint
 aliqua determinatā p̄nēt ad aliud gen⁹. scz
 relatiōis eo modo quo ponit ibi genus. 7 ideo
 hmōi determinatā hnt vnitates q̄dditat. ac
 si naturā nō determinat. qz nō habēt naturā
 aliam a natura in eodē ḡne. sed in alio genere
 ppter quod retinēt vnitatē q̄dditatiuā alte
 rius generis. 7 ideo ab hmōi defminatiuo po
 test abstrahi p̄ceptus cōis q̄dditariū. Unde
 relationes qz sunt defminatiue alteri⁹ generi
 nō tribuūt singularitatē eēntie. sed determin
 nat ad certum suppositū 7 retinēt suas ratio
 nes quidditatiuas. Et ideo ab illis potest ab
 strahi cōceptus cōmunitatis. Cōtra cōclusionē
 p̄ncipalē istius opinionis nō arguā. qz rāz illa
 q̄ illa ex qua inferit vidēt mibi p̄babiliora q̄
 eoz opposita. Sed videt q̄ cōclusio ex q̄ inferit

nō stat bene cum dictis illius doctoris. qz fm̄
 istū alibi q̄ncūqz aliq̄bus distinctis ē aliquod
 cōmune vniocū. necrō in vtroqz illoz est ali
 quid quo cōuenit cū alio 7 aliquid quo differt
 ab eodē. ḡ si paternitati 7 filiationi sit relatio
 cōmune vniocū p̄nitas aliquo cōuenit cum
 filiatione. 7 aliquo differt ab eadē quod est im
 possibile. qz tūc p̄nitas nō esset vltimū consti
 tutiuū. sed eēt aliud magis vltimate consti
 tutiuū. Si dicat q̄ nō ē aliq̄d reale cōmune di
 uinis relationibus sed tm̄ aliqs cōceptus. Cō
 tra. ḡ eadē rōne vltimis differētis possit esse

aliqs cōceptus cōmunitatis. quia ipse differentie
 seipis differret 7 nō p̄ differentias. Pretea ex
 istis sequeret q̄ pōt esse cōceptus cōis sine oi
 cōitate a parte rei. ḡ sine omni comparatiōe
 distinctōe a parte rei. ḡ ponēdo aliq̄d p̄ceptū
 eōdem vniocū differētis vltimis in creaturis
 nō erit p̄cessus in infinitū. Pretea ex isto seq̄
 tur q̄ aliquod vniocū pōt descendere in sua i
 feriora sine oibus cōceptibus p̄betibus. ita q̄
 nō opz ponere cōceptū determinantē 7 det
 minabilē p̄ter cōceptū includentē vtrumqz q̄
 omnia sunt cōtra istū doctorē alibi. Si dicat
 q̄ in paternitate includit relatio 7 etiā aliq̄d
 p̄ter relationē. sed illud nō est vltimū cōstitu
 tiūz p̄sone. Contra. quicq̄d est constitutiū
 constitutiui. est etiā constitutiū constitutiui. ḡ
 quicq̄d est differentia differentie. est etiā differe
 tia differentis. sed illud in p̄nitate p̄ter relati
 onem est constitutiū p̄nitas. ergo est etiā
 constitutiū patris. Confirmat qz fm̄ istum
 ab anima intellectiva nō sumit vltia differen
 tia boīs. qz ipa differt differentia. ḡ sicut a pater
 nitate nō accipit vltima dīa qua pater distin
 guitur a filio. si ipa p̄nitas nō se tota distigui
 tur a filiatōne. sed p̄ aliquid sui. Ex isto potest
 inferri q̄ dicere q̄ ab vltimis cōstitutivis na
 ture create nō pot abstrahi cōceptus q̄ddita
 tiuus. qz sūt eiusdē generi. 7 ab vltimis p̄stituti
 uis nature icreate pōt abstrahi p̄ceptus q̄ddita
 tiuus est nō causa vt causa. sed siue sint eiusdē
 generis siue nō. et hoc ipō q̄ pōt abstrahi cōe
 contractū p̄ aliquod cōtrahēs. illa sic p̄stituta
 ex cōtrahente 7 cōtracto nō sunt vltima cons
 titutiua. Pretea si ab omni habētē vnitatē
 tē quidditatiuā pōt abstrahi p̄ceptus q̄ddi
 tariū. ḡ ab vltis dīntis p̄ abstrahi p̄ceptus
 q̄dditariū. qz accipio vltima dīaz generi. 7 q̄
 ro d̄ ea an hz vnitatē q̄dditatiuā an eā quā vo
 car hic vnitatē indiuiduitatis 7 singularitatis
 si detur p̄mū habeo p̄positū. si det scdm̄. Con
 tra. omnis dīa est eiusdē ambitus cū illo qd p̄
 ipam constituit. ḡ differentia vltima generis ē
 eiusdem cōmunitatis cum genere. et per con
 sequens nō habet ex se vnitatē singularitatis

3 ideo dico q̄ si a personis diuinis potest ab
 strahi aliquis cōceptus cōmunitatis quidditati
 uis predicabilis in quid de eis. Similiter po
 test a relationibus 7 ab vltimis constitutiuis
 abstrahi talis cōceptus. et nō tantū est hoc
 possibile in deo. sed etiam in creaturis. quia a
 quibuscunqz realitatibus cōstitutivis potest
 abstrahi aliquod cōmune vniocum predica
 bile in quid de eis. Circa secundum dico q̄
 tale cōmune nō cōrespōdet p̄mo huic nomini
 persona. Cuius ratio est. quia cōceptus et

Querit

Ridet

Quaestio.

D
Impugna. 10

Instat 3 rōne
et q̄ p̄ncipalē cō
clusio inferit

Circa scdm̄

nomē cui primo correspondet ille conceptus sūt equalis coitatis. sed hoc nomē psona ē cōius q̄ ille cōceptus. q̄ h̄ nomē psona nō tm̄ d̄ de psonis diuinis de q̄b̄ solū d̄ ille p̄ceptus. sed etiā d̄ de psonis creatis de qui. us ille concepr̄ nō vere p̄dicat. Et si dicat q̄ nō est aliqd̄ aliud nomē magis p̄prium diuinis psonis. et p̄ p̄ns sancti ex quo talē conceptū p̄prium diuinis psonis habuerūt nō conueniēter fecerūt non imponēdo aliqd̄ nomē equale cū illo cōceptu

Respondeo q̄ sancti talē conceptū p̄prium diuinis psonis nō habuerūt. q̄ sicut dictum est p̄us impossibile est habere aliquē conceptum simplicē p̄prium aliquib̄. nisi aliquod illorū distincte et in particulari cognoscat. Et ideo ex quo sancti nec abstractiue ne intuitiue distincte et in particulari et immediate vllā p̄sonam diuinā cognouerūt nec habuerūt illū cōceptū abstrahibile a diuinis psonis. sed hoc ē possibile tm̄ intelligētibus diuinis psonas in particulari et in se. **C**irca tertiū d̄ q̄ psona significat relatiōem in recto et eētiam in obliquo quia psona in quacūq̄ natura significat illud quod est distinctiū in illa natura. sicut in natura humana significat has carnes et hec ossa et hanc animā q̄ sunt p̄ncipia indiuiduaria hominē. **D**istinctio aut̄ in diuinis nō fit nisi per relatiōes originis. sed relatio in diuinis est ipsa diuina eētiam. vnde est subsistēs sicut indiuiduata substantia subsistit. et ideo psona diuina significat relatiōem vt subsistentē. et hoc est significare relatiōem p̄ modū substantiē. Et ita h̄ nomē psona diuina significat relatiōem in recto. et essentiā in obliquo. nō relatiōem in q̄ntus relatio. sed in q̄ntus significat p̄ modū ypostasis. **S**ilr significat relatiōem in obliquo et eētiam in recto. in q̄ntus essentia est ypostasis. **Y**postasis aut̄ significat in diuinis vt relatiōe distincta. et sic relatio p̄ modū relatiōis significata cadit in significatiōe persone in obliquo.

Contra istā opinionē p̄mo d̄ q̄ hoc quod dicit q̄ psona in natura b̄iana significat has carnes et hec ossa et hanc animā q̄ sunt p̄ncipia indiuiduaria boiem. **H**oc est d̄ p̄ncipia. q̄ p̄ncipium apud eū est. q̄ a parte rei nō est aliqua distinctio nisi distinctio rerū. q̄ si ista p̄ncipia indiuiduāt naturā humanā. aut naturā que ē reāl̄ ip̄met indiuidū aut naturā que nō ē sic indiuidū. sed distinguūt reāl̄ ab indiuiduo. aut aliqd̄ in anima quod nō est reāl̄ est. **S**i dicatur p̄mū. hoc nō est aliud q̄ dicere q̄ ista p̄ncipia indiuiduāt indiuidū. sed nō alr̄ indiuiduant nisi sicut partes cōponūt totū. sed pres̄ in ciudunt essentialr̄ in toto. q̄ indiuidū includit essentialr̄ ista p̄ncipia indiuiduaria. et ita

nō sunt extra q̄dditate nature. quod ip̄e alibi negat. **S**i dicat scdm̄. q̄ nulla indiuiduaria distinguunt reāl̄. quoz neutrum est ps̄ alterius sed h̄ est impossibile. q̄ quicūq̄ plures res reāl̄ liter distincte cōcurrūt. quarūz nūlla est pars alterius ad constitutionē alicui⁹ quod est p̄ se vñū si sint alteri⁹ rōnis n̄c̄rio vñū est forma et aliud materia. q̄ cū he carnes et h̄ ossa et h̄ anima natura indiuiduata q̄ nō est ps̄ alicui⁹ illorum p̄ncipiorū indiuiduantiū nec eod̄erso. cōcurrunt in indiuiduo ad p̄stitutionē p̄ se vñū. opz q̄ natura q̄ est indiuiduata sit materia vel forma vel alicui⁹ illorū p̄dictorū vel oim̄. sed h̄ est impossibile. **T**um q̄ sequeret q̄ illa natura indiuiduata ita eēt de se hec sicut q̄cūq̄ forma vll̄ anima. q̄ partū componētū aliqd̄ p̄positū. ita ē vna pars de se h̄ sicut alia. q̄ ita distinguitur vna ab alia. sicut eod̄erso. **T**um q̄ sequeret q̄ i boie essent plures forme substantiales. s. h̄ anima intellectiua et illa natura q̄ est indiuiduata q̄d̄ ip̄e reputat impossibile. **S**i det tertiū hoc est impossibile. q̄ nullū ens rōnis est de essentia et q̄dditate sortis. sed p̄ istū natura indiuiduata est de essentia sortis. q̄ nō est ens in anima tm̄.

Si dicat q̄ natura nō est indiuiduata p̄ncipia indiuiduaria fm̄ considerata in eis. vll̄ h̄ esse quod habet in singulari. sed fm̄ q̄ abstrahitur ab hoc singulari et ab illo. **C**ōtra quero sicut p̄us aut natura q̄ indiuiduat et p̄ncipia indiuiduaria distinguunt reāl̄ aut nō. **S**i sic. q̄ est vera materia vll̄ forma q̄d̄ est improbatū. **S**ilr tūc in albedine esset vera distinctio reāl̄ q̄d̄ ip̄e negat. **S**i nō distinguūt q̄ nō plus pot̄ anima abstrahi a se q̄ vt p̄ intellectū salūm ideo possit negari a se. **S**ilr nō possz̄ intelligi natura in re. nō intellectis p̄ncipijs indiuiduātib̄. q̄ oia negat. **S**i dicat q̄ natura sb̄alis indiuiduat p̄ accētia. et accēs p̄ subiectū. et ita natura nō includit eētialr̄ p̄ncipia indiuiduaria. **C**ōtra h̄. in ista eadē q̄stione d̄ q̄ hec anima ē vñū p̄ncipiorū indiuiduātib̄ boiez. q̄ nō tantū accētia. **S**ilr impossibile est aliqd̄ remāere indiuidū destructo p̄ncipio indiuiduare. sic impossibile ē aliqd̄ eē albū destructa albedine dealbāte. s. h̄ albedo vel q̄ritas poterit eē indiuiduum destructo subiecto. q̄ nō ē indiuidū p̄ ip̄z subiectū. **C**ōtra p̄clione p̄ncipalē q̄ro. **A**n psona ē vniocū vel equocū. **N**ō equocū. q̄a tūc ois p̄p̄o i q̄ p̄eret eēt distinguēda h̄z equocatiōne et ita eēt h̄ distinguēda. p̄ ē psona. q̄d̄ n̄ p̄cedit. **S**i sit vniocū. ergo habet vñā distinctionem exp̄mentem quid nois. que exp̄met quicquid importatur per personā. sed in tali distinctione non ponet̄ essentia tam in recto q̄ in obliquo. nec similis relatio tam in recto q̄ in obliquo.

Circa tertiū

Cōtra p̄ncipia

Cōtra p̄ncipia

7
Rñho aut.

quo. q̄ nō est verus quod dicitur q̄ p̄sona significat
essentiā in recto et relationē in obliquo. sicut res
lationē in recto et essentiā in obliquo. Ideo
dico aliter ad questionē q̄ hoc nomē persona
quod est cōe creatis et increatis significat sup
positum intellectuale. sicut dicitur est dist. xxiij.
et ideo illud qd̄ est p̄mo et formalit̄ suppositum
intellectuale significat p̄mo et p se per p̄sonā.
Et ex hoc ultra illud qd̄ in d̄inis est formalit̄ et
p̄mo suppositū intellectuale significabit p̄
mo p hoc nomē p̄sona diuina. et q̄a nec relatio
nec essentiā ē p̄mo et formalit̄ suppositū intelle
ctuale. sed constitutū ex essentiā et relatione.
Ideo p̄sona nō plus significat essentiā vel res
lationē q̄ p̄mitas diuina significat diuinam
essentiā. sed p̄mo significat constitutū ex eēn
tia et relatiōe. Si dicat q̄ si p̄sona significat
tale constitutū. q̄ significat vnū cōmune. et p
p̄ns erit aliquid v̄le in diuinis. Rñdeo q̄ hoc
nomen p̄sona nō significat aliquid cōmune.
sed significat illa multa quoz quodlibet est p̄
sona. sicut homo nō significat aliquid cōe ois
bus hoibus sed significat om̄s hoies. Et si di
catur saltē est ibi v̄le. Rñdeo q̄ nō. sicut sci et
p̄bi loquunt. q̄ nō intelligūt aliquid esse v̄le
nisi qd̄ p̄dicat de pluribus. q̄ sunt ita distincta
realt̄ q̄ nullo modo sunt vna res. sic aut̄ nō est
de p̄sonis in diuinis. q̄ q̄uis sint distincte res.
t̄n vna simplicissima res est ille tres res. et ita
p̄sona est vnū cōmune tribus p̄sonis. nō tamen
est v̄le. Sicut ille cōceptus abstrahibilis a d̄inis
p̄sonis est cōis tribus p̄sonis. nō t̄n h̄z ratōem
v̄lis respectu illarū trium p̄sonarū. p̄pter cām
dictā. Et si querat quali cōitate est illud nomē
p̄sona cōe tribus p̄sonis. Rñdet ad h̄ ab ali
quib⁹ q̄ nō est ibi cōitas rei nec negatōis nec
intētionis. sed sicut in rebus humanis hoc no
men p̄sona est cōe cōitate rōnis. nō sicut gen⁹
vel spēs. sed sicut indiuiduū vagum. Nota em̄
generū vel spērū vt homo aīal imposta sūt ad
significandū ip̄as naturas cōes. nō intētiōes
naturarū cōmuniū. sed indiuiduū vagum. vt
aliq̄s homo significat naturā cōem cū aliquo
modo determinato ex̄ndi qui p̄petit singularib⁹.
vt sc̄z sit p se subsistēs distinctū ab alijs. sed in
noīe singularis designati significat determina
tum distinguēs. sicut in noīe fortis. et h̄ caro. et
hoc os. hoc t̄n it̄erest q̄ aliq̄s homo significat
indiuiduū ex parte nature cū modo ex̄ndi qui
cōpetit singularib⁹. hoc aut̄ nomē p̄sona non
est impostū ad significandū indiuiduū ex pre
nature. sed ad significandū rez subsistentē in
tali natura. hoc aut̄ est cōe fm̄ rōem p̄sonis di
uinis vt vna queq̄ carū subsistat in diuina na
tura distincta ab alijs. et sic hoc nomen p̄sona

R
Querit
Rñdet

cōe est tribus p̄sonis. Contra istā opinionē
Primo contra hoc quod dicit q̄ homo aīal et
b̄mōi significat ip̄as naturas cōes. nō intēti
nes naturarū. Contra. homo et aīal et b̄mōi si
guificat p̄mo entia realia et nō t̄n entia i aīa.
sed reall̄ ex aīam nō est aliquid cōmune. s̄ t̄n
in anima. sicut p̄batū est p̄us et ip̄e p̄cedit. igit̄
nō significat p̄mo ip̄as naturas cōes. Si di
catur q̄ ip̄a res ex̄ fm̄ esse suū in anima est cō
munis. q̄uis nō fm̄ esse suū extra aīam. Con
tra hoc argutū est p̄us et offensum q̄ nulla res
qualit̄cūq̄ consideret. nec fm̄ aliquid esse est
cōis. sic em̄ possem dicere q̄ fortes fm̄ esse suū
in aīa est cōis oī hominū. et q̄ fortes fm̄ esse suū
in anima est plato. Et isto sequeret q̄ falsum
est quod dicitur de singulari vago. q̄ nullū ē singu
lare nisi sit hoc singulare determinatū vel illud
q̄ nullū est singulare vagū. Pr̄terea singulare
vagum aut̄ est res extra aīam. aut̄ in aīa t̄ntū.
si extra aīam. op̄z q̄ sit aliq̄d singulare demon
stratum vel determinatū. q̄ fm̄ om̄s a pre rei
nihil est nisi natura et differētia p̄bēs naturas
vel ip̄m constitutū et bis qd̄ est singulare det̄
minatū. Sicut illud singulare vagū aut̄ ē sepa
ratum a quolibz singulari determinato. aut̄ est
in quolibet singulari determinato. Si det̄ p̄mū
ergo est ydea platonis. Si det̄ sc̄dm. q̄ vel est
vnū singulare in oibus. et t̄n esset cōe cōitate
rei oibus singularibus et esset magis cōmune
q̄ natura que plurificat vel erūt tot singlaria
vaga quot sunt determinata. et ex hoc ip̄o nullū
illoz est vagū. sed quodlibet illoz est determi
natum. Sicut si in forte sit vnū singulare vagū
et illud singulare sit determinatū ad forte. ita q̄
nō esset in aliquo alio indiuiduo determinato. n̄
est maior rō q̄ illud sit singulare vagum. q̄ q̄
fortes sit singulare vagū. Et istis patz q̄ nō
valet quod dicit q̄ singulare vagū vt aliquis
homo significat naturā cōem cū aliquo deter
minato modo existēdi qui competit singulari
bus. Tum q̄ nulla est natura cōis a parte rei.
et p̄ p̄ns nō significat naturā cōem. Tum q̄a
ita significat fm̄ illos homo naturā cōem cuz
determinato modo ex̄ndi qui competit singu
laribus. q̄ aliter nō differēt in significatiōe
homo et humanitas. quod isti negant. Similr
nō intelligible est quod dicit q̄ aliquis homo
nō significat indiuiduū ex parte nature cū mo
do existēdi qui cōpetit singularibus. s̄ p̄sona
significat rē subsistentē in tali natura. quia ita
significat aliquis homo rem subsistentē in ta
li natura sicut p̄sona. Ideo dico q̄ nō est ali
quod tale singulare vagū. nullū em̄ singulare
vagat p̄ mundū. nisi fortes et plato. vel aliq̄d
tale singulare determinatum. quia nihil est a

2
Argut p. 3 op. 1.

sc̄do

ad
Snia auctoris

parte rei nisi singulare determinatū. s̄ in intel lectu sunt cōia: v̄lia. 7 ideo nulla natura real est cōis nec a parte rei est aliq̄ natura cōis s̄z quodcūq̄ eē. Et si dicat q̄ aliq̄s homo et ho mo d̄nt. q̄ nō h̄nt idē significatū. s̄ s̄r sortes et aliq̄s homo nō h̄nt idē significatū. 7 sortes si gnificat singulare determinatū. 7 homo naturaz cōem. q̄ aliq̄s hō significat singulare vagum. R̄ideo q̄ homo 7 aliq̄s homo s̄m q̄ accipiuntur p̄ rebus nō d̄nt. s̄ est illa ppō est falsa ali quis homo 7 homo d̄nt. si termini accipiant p̄ rebus vel p̄ significat. q̄ idē oīno significat p̄ vtrūq̄ terminū. sed si accipiant p̄ ipsismet terminis qui nō sunt a parte rei. sic est ppō vera q̄ sic dicēdo aliq̄s homo ponit illud quod q̄n ponit d̄: homo. 7 sibi addit vnuz̄ s̄ncat̄ bego reuma quod nō h̄z aliq̄d p̄ se significatū. s̄ cō significat cū alio adiūcto. et aliq̄s hō nō plus significat singulare vagū. q̄ oīs hō nō significat singulare vagū. nec distinguunt q̄tū ad signi ficata. sed p̄pter diuersa s̄ncat̄ bego reumata addita q̄ sunt signuz̄ v̄le 7 signū p̄ticulare pōt aliq̄d verificari de vno 7 nō de alio. sicut bec ē vera aliq̄s homo est sortes 7 homo est sortes. 7 s̄ est falsa oīs homo est sortes. nō q̄z aliq̄s hō significat singulare vagū. 7 oīs hō nō signifi cat singulare vagū. sed q̄z q̄n signū particulare addit huic termino hō respectu aliorū p̄dicari nō significat nisi q̄ isti singulari determinato v̄l isti vel illi operat tale p̄dicatū. sed q̄n eidē ter mino addit s̄ signū oīs denotat q̄ tale p̄dica tum operat isti homini 7 isti. 7 sic de oībus ho minib̄. 7 sic homo 7 aliq̄s homo idē h̄nt signi ficatū. s̄ hoc s̄ncat̄ bego reuma aliq̄s in multis p̄pōnibus facit huic terminū hō stare definita te. p̄ singularib̄ determinatis. p̄ quib̄ posset nō stare si auferet. s̄ eēnt ppōnes distinguēde pe nes tertiuū modū ēquocōnis. eo q̄ terminus posset stare p̄ singularib̄ vel cōi ad singularia.

Quar̄ aut̄ sortes 7 homo vel aliq̄s hō diuer sa significat. p̄z ex dist. ij. Sed q̄n querit̄ q̄li cōitate est p̄sona cōe trib̄ p̄sonis. dico q̄ non cōitate rei illo mō quo eēntia est cōis trib̄ per sonis. sed cōitate vocis vel p̄ceptus eo modo ens vel vnū est cōe multis. Verūtm̄ nō est p̄di cabile in q̄d de trib̄ p̄sonis. s̄ p̄dicat de eis se cūdo mō dicēdi p̄ se sicut dicitur est dist. xxiij. q̄z vis p̄ceptus abstrahibil̄ ab eis ab intelligēte distinctas p̄sonas possit p̄dicari de eis in q̄d 7 p̄ se p̄mo mō. s̄ tale nos habere nō possumus.

Ad p̄mūz̄ p̄ncipale dico q̄ p̄cedit de illo q̄d p̄mo 7 p̄ se significat eēntia 7 p̄sonā. Ad scōz̄ dico q̄ p̄sona p̄stituit formā r̄am p̄ essentiaz q̄ p̄ relationē. 7 iō nec eēntia nec relatio p̄mo significat p̄ p̄sonā. sed constitutū ex essentia 7

relatione. Ad tertiuū dico q̄ illud quod ipoz̄ tar distinctionē vel distincta in diuinis v̄l im portat relationē vel constitutū p̄ relationem. sicut ipa relatio constitutēs. 7 ideo persona si gnificat constitutū ex eēntia 7 relatiōe. Ad p̄mū argumentū in oppositū. q̄z p̄bat equali ter q̄ p̄sona nō significat cōstitutū ex relatiōe. sicut q̄ nō significat relationē. Dico q̄ aliq̄n terminū significat p̄cise relationē vel relatiuū et aliquādo nō p̄cise relationem vel relatiuūz̄. Si p̄mo mō h̄ pōt eē unpl̄r. vel q̄z est p̄dicabi le de aliquo vno relatiuo. vel q̄z de mult̄ sil. et nō de vno p̄ se posito. si p̄mo mō semp̄ s̄m illō nomē d̄: adaliq̄d sub aliq̄ bitudine. sicut p̄ d̄: pater filij. scōdo mō non d̄: adaliq̄d. sicut trini tas significat p̄mo p̄sonas relatiuas. sed non d̄: de aliq̄ p̄ se. sicut h̄ nō ē vera p̄ est trinitas. Sed de trib̄. q̄z h̄ est v̄a p̄ 7 filius 7 sp̄s̄cūs s̄nt trinitas. 7 iō nō d̄: alteri trinitas. Si aut̄ sit nomē vel terminū nō p̄cise significat res lationē vel relatiuū. h̄ pōt eē dupl̄r. vel quia ē cōis. 7 sic p̄dicat de alijs sicut de relatiuis. cui usmodi est h̄ nomē ens. 7 s̄m tale nomē nō d̄: aliq̄d ad aliq̄d q̄tūcūq̄ significet relationem v̄l relatiuū. 7 tale est h̄ nomē p̄sona. 7 iō quis p̄ sit p̄sona. nō tñ oq̄z dicat alicui p̄sona vel nomē. vel terminū nō significat p̄cise relatiōez̄ vel relatiuū. q̄ significat relationē vel relati uū cū adiūcto q̄d nō significat p̄mo relatiuūz̄ cuiusmodi est iste terminū p̄sona diua. et ad h̄ s̄m talē terminū nō oq̄z dicat adaliq̄d. verū tñ s̄m illū p̄ceptū q̄ eē abstrahibil̄ a diuinis p̄sonis possit dici adaliq̄d. sed talē nō habem̄.

Ad scōm q̄ augustin̄ ibi capit s̄bam pro ipoz̄ p̄stituto ex eēntia 7 relatiōe. sicut dicim̄ q̄ hu manitas est s̄ba hoīs. et ita p̄sona solum dicit substantiā patris. hoc est vnū constitutū ex omni illo quod est de substantia patris vel de quidditate patris. Ad tertiuū patet q̄ p̄sona dicit ad se quia nō dicit ad aliud. sicut res dicitur ad se. et tamē dicimus q̄ p̄sone sunt tres sicut dicit beatus Augustinus p̄mo de doctri na christiana. q̄ res quibus fruēdū est s̄r p̄r̄z fili 7 sp̄s̄cūs. **Distin. xxvi. Questio p̄ma**
Arc̄a distictio nem. xxvi. quero. Utrum di uine p̄sone constituantur et distinguant̄ per relatiōes originis. **Q**nō q̄z nihil cō stituit in eē p̄fectissimo per aliquid quod est minime en titatis. sed inter omnia relatio est minime en titatis. ergo per tales relationē substantia p̄ma cuiusmodi est p̄sona diuina non constituitur.

n Obijct̄

Respondet

Ad tertiuū

R Ad argumentum p̄mū

Quert̄ Respondet

Ad scōm

Ad tertiuū

Ad p̄mū p̄u. Ad scōm

Distin. XXVI Questio I

q̄z nō p̄mo

Libri primi

Sententiarum

Seco
Tertio
In oppositi

B
Harie opi.

Pro pma arguit
pmo

Seco

E
Cotra opi pma.

Cotra scda ra.

Ad pma rōnem

D
Secūda opi.
Probat pmo

Preterea psona nō constituit nisi p aliquid reale. ḡ nō constituit p relationē vt distinguit ab eēntia nec cōstituit p relationē vt est eadē essentia. qz tūc constitueret p essentia. ḡ nullo modo constituit p relationē. Preterea oi actō ni p̄supponit suppositū qd̄ agat. generationi diuine p̄supponit suppositū quod generet. ḡ illud suppositū nō cōstituit illa ḡnatioe. Ad oppositum. vniūquoq; distinguit a quolibet alio p aliquid p̄p̄riū sibi. sed nihil ē p̄p̄riū p̄ri. nisi p̄ritas. ḡ p̄ p̄ritatē distinguit ab oi p̄so. na. Ex hoc vltra eodē aliqd̄ vltimate p̄stituit quo ab oi alio distinguit. s̄ p̄ritatē distinguit ab oi alia p̄soa. ḡc. Circa illā qōnē sūt multē opiones vna est q̄ p̄sone seip̄is distinguit. sc̄z cūda q̄ p̄cise p̄ relatōes reales distinguit. tertia q̄ p̄mo distinguit per p̄p̄tates absolutas 7 quasi secundario p̄ relatōes. q̄rta pot̄ esse opinio q̄ p̄cise distinguit p̄ p̄p̄tates absolutas. Pro p̄ma opinioe posset argui p̄mo sic. simplr̄ simplex a quocūq; distinguit ab illo seip̄o distinguit. sed p̄r est simplr̄ simplex 7 distinguit a filio. ḡ seip̄o distinguit a filio. Preterea si vna p̄sona nō seip̄a distingueret ab alia hoc nō eēt nisi qz vna realr̄ cōuenit cūz alia. qz oīsū est p̄us q̄ idē seip̄o. 7 se toto pot̄ cōuenire realr̄ cū alio 7 differre realr̄ ab eodez. ergo vna p̄sona realr̄ seip̄a cū alia uenit 7 differt realr̄ seip̄a ab eadē. Cōtra istā opionē qn̄ ali qua sic se h̄nt q̄ aliquid oīno indistinctū est i vtroq; 7 tñ aliqd̄ ē in vno quod nō est in alio. illa nō seip̄is distingunt. sed in p̄rē in filio ē essentia diuina q̄ est oīno indistincta. 7 pater nitas est in p̄rē que nō est in filio. ḡ p̄r 7 filius nō seip̄is p̄mo distingunt. Ex hoc p̄z q̄ sc̄da rō nō valet. qz quīs idem cū eodē possit conuenire realr̄ 7 differre realr̄. tñ qn̄ aliqd̄ omnino indistinctū 7 oīno idē est in vtroq; 7 aliqd̄ est in vno 7 nō in alio. tūc nō seip̄is p̄mo distinguntur. Cui rō est. qz qn̄ aliqua seip̄is distinguit p̄mo nō est aliquid in vno qd̄ nō distinguit ab alio. sicut nihil est in sorte qd̄ nō distinguitur a platone. s̄ qn̄ aliqd̄ est oīno idē in vtroq; tūc neutri illoz illo oīno eodē in vtroq; distinguit ab altero. 7 ideo p̄r nō distinguit p̄ essentiaz a filio. sed p̄ p̄ritatē distinguit. ḡ nō seip̄o p̄mo distinguit a filio. Et p̄ hoc p̄z ad p̄mā rōem q̄ simplex nō constituitur ex aliquo cōi sibi et alio et aliquo p̄p̄o sibi seip̄o distinguit a quocūq; distinguit. sed sic est de p̄rē. qz in ip̄o est eēntia q̄ est cōis sibi 7 alijs p̄sonis. 7 p̄ritas est p̄p̄a sibi. ideoz. Sc̄da opinio est q̄ p̄sone diuine constitunt 7 distingunt p̄ relatōes. hoc p̄bat p̄mo. qz duo absoluta distincta realr̄ non possunt esse idem realr̄. sed si p̄sone diuine cōz

stituerent p̄ p̄p̄tates absolutas in deo eēnt plura absoluta realr̄ distincta. ergo nihil idēz realr̄ esset plures p̄sone diuine. 7 ita nō essent vn̄ de. Preterea arguit. om̄e p̄bibile p̄ aliqd̄ eiusdē generis est pot̄ēntiale respectu illius lz nō respectu p̄bentis alterius generis. sed si suppositū constitueret p̄ aliqd̄ absolutū natura diuina determinaret p̄ aliquod eiusdē generis sc̄z de ḡnē subst̄ntie. ḡ est pot̄ēntialis respectu illius. qd̄ falsum est. Preterea relatiū iquātū tali repugnat esse sine extremo correlatiū qz eē relatiū 7 nullius extremi sc̄z termini includit p̄dictionē. sed si p̄ma p̄sona constitueretur p̄ aliquid absolutū nō repugneret sibi eē sine sc̄da vel sine quacūq; alia. Nūc autē si est relatiua repugnat sibi eē sine sc̄da. ḡ nō cōstituit p̄ aliqd̄ absolutū. Preterea p̄ma p̄sona nihil acquirit sibi p̄ actū ḡnatiois filij qz qd̄d̄ habet filius nascēdo accepta p̄rē et pater p̄rius origine bz quicūq; potest habere q̄ filius vlt sp̄s sanctus p̄ducatur. sed si pater esset persona absoluta acq̄reret p̄ritatē p̄ actū generatōis et p̄ p̄ns faceret se p̄rē ex consequēti. qz p̄us origine eēt p̄sona absoluta. 7 esset aliq̄s atēq; ḡnaret. sicut fortes albus facies filii album. facit ex consequēti se silem illi. h̄ autē est falsū ergo relatio originis nō est aduēntitia cōstitutio patris. Alie auc̄tes 7 rōes adducunt p̄ ista parte. q̄s longū esset recitare. Tertia est opinio q̄ p̄sone constitunt p̄ p̄p̄tates absolutas p̄mo 7 p̄ relatōes quasi ex p̄nti vel distingunt p̄ illas. Prima ps̄ p̄batur multiplici p̄mo comparādo relationē ad relatiū. Primo sic. omni relatōe aliqd̄ refert̄ formalr̄. ḡ pater nitate diuina aliqd̄ refert̄ formalr̄ sed nō eēntia. ergo suppositū 7 vltra. ergo nō p̄stituit p̄ relationē. qz oi relationi est p̄rē aliqd̄ qd̄ refert̄ illa relatōe. quod denotatiue d̄ refert̄. Confirmat. qz illd̄ quod refert̄ p̄us est ad se q̄ refert̄. ḡ suppositū p̄us est ad se q̄ refert̄ et p̄ p̄ns nō constituit in esse suppositi p̄ relationē. Preterea ois relatio realis p̄tigit distinctionē aliquoz in dinis 7 nō nisi suppositōrum. ḡ. Preterea ois relatio p̄mo terminatur ad ad solutū sed nō ad eēntiā. ergo ad suppositū. Sc̄da via arguit comparādo relationem ad originē. Nam p̄ncipiū originis est p̄us originato. Tūc arguit sic. si p̄sone nō sūt absolute sed p̄mo relatiue. tunc non est aliud p̄rē originare filii q̄ p̄rē habere filius cor̄relatiū. sed pater ex se eo q̄ pater habet filium correlatiū. quia in nullo instanti nec nature nec originis potest intelligi pater sine filio vel nisi intelligat habere filium. ergo non originat eum. Preterea illud nō originatur

Seco
Tertio
Quarto
E
Tertia opi.
Probat pmo
Confirmat
Seco
Tertio
Alia arguit via
Primo
Seco

quo posito circūscripta omni actōe hz totum suū esse. sed relatiū circūscripta omni actōe est. eo q suū correlatiū est. g̃zc. P̃tēta relatio nō pōt originari nisi aliquo absoluto p̃tēta us originato. fm̃ p̃bz. v. p̃bi. ergo p̃sona diuina q̃ p̃mo originat nō pōt esse relatio subsistēs. sed opozet ponere absolutū quod p̃mo originare tur. P̃tēta tunc nulla p̃ductio in diuinis ē generatiō. qz nō erit ad substantiā p̃mam. sed ad relatiōē. P̃tēta om̃e relatiū eque naturalr respicit suū correlatiū. g̃eque naturalr spirans respicit spiratuz. sicut g̃ nerans generatū. ergo si p̃ductum vtrazq̃ p̃ductione est t̃m̃ relatiū vtrazq̃ eque naturalr p̃ducat.

P̃tēta suppositū aliquo modo p̃ntelligit̃ actioni. ergo in illo p̃oz illud suppositū est ali quid ad se. Confirmat. qz quacūq̃ p̃rioritate vnū correlatiū p̃ntell. gif̃ alicui. eadem p̃oz ritate reliquū correlatiū p̃ntelligitur eidez. p̃pter similitatē relatiuoz. P̃tēta fm̃ p̃bm̃ vñ. m̃etb. forma est p̃oz composito. ergo p̃mit̃as est p̃oz p̃sona. et p̃ p̃ns relatio opposita est p̃oz p̃ma p̃sona. Tertio p̃ncipalr̃ arguitur ex rōne ipsius constitutiui. qz quicq̃d constituit formalr̃ aliquid in aliquo esse. 7 in vnitate cor respondente tali esse. se toto repugnat distins̃tioni opposite tali esse. ergo si p̃mit̃as consti tuit suppositū in esse p̃sonali sub rōne incom̃ municabilis. opz q̃ p̃mit̃ati p̃mo ex rōne sua repugnet cōicabilitas. sed hoc falsum est. q̃a nulla q̃d̃ditas de se est incōicabilis. P̃tēta opposita relatiua vniformiter se habēt ad iñ cōmunicabilitatē. sed spiratio actiua nō ē de se incōicabilis. g̃ nec spiratio passiua. P̃tē terea si ponerent̃ quecūq̃ p̃ositōes impossibi les vel incōpossibiles stante intellectu rōnali repugnaret sibi diuidi in plures naturas spe cificas. sed posita p̃ositione impossibili q̃ p̃oz esset p̃ductio volutat̃ q̃ intellect̃. saluata t̃m̃ rōne g̃natiōis et spiratiōis. spiratio actiua esset in vno supposito. 7 g̃natio actiua esset in duobus. q̃a t̃m̃ sp̃ss̃sanctus in illo instanti in quo spiraret̃ cōicare vis generatiua. g̃ modo g̃natiōi actiue in se nō repugnat formaliter cōicabilitas. Item iuxta istā viam arguit̃ sic ab vltimis distins̃ctiuis 7 p̃stitutiuis aliquoz nō potest abstrahi aliquid cōmune dictuz de eis in quid. sed aliquid tale abstrahit̃ a pater nitate 7 filiatōe. g̃zc. P̃tēta p̃ncipiū con stitutiū suppositi in aliqua natura facit p̃ se vnū cum illa natura. sed ex absoluto 7 relatiōe nō fit aliqd̃ per se vnū. ergo. Confirmat̃ qũs p̃ma identitas est nature ad p̃p̃tū suppositū g̃ nō includit aliqd̃ alteri⁹ generi. Confirmat̃ sc̃do. qz aliter esset maior̃ idētitas nature crea

te ad suppositū suū q̃ nature diuine ad suū. P̃tēta p̃ma subitāria est maxime substan tia fm̃ p̃bm̃ in p̃dicamēt. 7 h̃ nō est imp̃fectio nis. ergo hoc debet poni in diuinis. g̃ relatio nō constituit p̃mā substantiā in diuis. Quar to arguit̃ p̃ auctes. P̃mo augu. vii. de tri. ca. vii. omnis res ad se subsistit. q̃tomagis deus et loquit̃ de subsistere quod couent̃ substātie put̃ greci accipiūt̃ sbam. Accipiūt̃ em̃ h̃z ip̃m substantiā sicut nos p̃sonā. ergo p̃sona ad se ē et ita est absoluta. P̃tēta oia q̃ ponunt̃ in distins̃tōe p̃sona a Boetio vl̃ Rich. sunt abso lura. P̃tēta sapiēs. p̃uer. xxx. post multas questiones moras de deo querit̃ istā q̃d̃ nomē eius 7 q̃d̃ nomē filij eius si nosti. Ex h̃ arguit̃ sic. ois questio aliqd̃ certū supponit̃ 7 ali quid dubiū querit̃. vii. m̃etb. c. vlti. h̃ aut̃ filius esse supponit̃. 7 querit̃ quod est nomē eius. et pari rone p̃ natura relatiuoz p̃supponit̃ illud cui⁹ est filius esse p̃rem. 7 querit̃ quod nomen eius g̃ hoc certū certo q̃ hic est filius 7 ille est p̃r. dubiū est quod est nomē huius. 7 q̃d̃ est nomē illius. sed si ille p̃sona p̃stituit̃ p̃mo in eē p̃so nali p̃ paternitatē 7 filiatōē. p̃mū nomē hu ius est p̃r. 7 p̃mū nomē illi⁹ est illius. 7 per p̃ns nō cēt̃ dubitatio de isto cū p̃oz certo. 7 p̃ns idem q̃reret̃ 7 supponeret. Sc̃do d̃r̃ q̃ origies nō dist̃nguūt̃ p̃sonas formalr̃. sed quasi p̃ncipiū p̃tatiue. qz natura diuina nō cōicat̃ supposito nūi p̃ originem 7 ita origine. 7 p̃ns relatiōe dist̃nguunt̃ p̃sona in natura quasi p̃ncipiū t̃iue reducēdo ad ip̃m p̃ncipiū q̃d̃ dist̃guūt̃ in formalr̃ sed cor̃nd. t̃r dist̃inctioni effectiue in creatura. Quarta posset̃ eē opinio concor dando cū opinione p̃oz q̃ p̃sona diuine p̃stitu unt̃ p̃ p̃p̃tates absolutas. sed discordādo ab ea q̃ nihil est penitus ymaginabile in deo nisi t̃m̃ absoluta. 7 p̃ns q̃ nō cēt̃ ibi aliq̃ relas tiones vel origines a quolibet absoluto vl̃ ab solutis quocūq̃ dist̃incte. 7 t̃m̃ nō negaret̃ illa opinio p̃rem 7 filiū 7 sp̃ss̃sanctū sed poneret̃ sic posita hac albedine 7 vna alia albedine omni alia re ymaginabili circūscripta iste due albe dines iunt̃ iūtes. 7 ita nō p̃ aliquā relatiōē di st̃inctam quocūq̃ modo ab illis sunt similes. s̃i p̃posito deo 7 isto absoluto q̃d̃ est lapis circūscripta alia re quacūq̃. ad huc lapis realiter depēderet̃ a deo 7 deus realr̃ esset̃ cā lapidis. ita poneret̃ ista opinio q̃ coipo q̃s̃t̃ ille tres p̃sona absolute vna illarū p̃sonarū cēt̃ ab vna et vna a duabus. 7 vna cēt̃ pater. 7 alia filius et alia sp̃ss̃sanctus sine omni re alia ymagna bili. Verū tamen nec istā opinione nec aliā re neo p̃pter auctes sanctorū. q̃uis mihi videat̃ q̃ tam ista q̃ p̃cedēs q̃tuz ad illud cōmune

Tercio
Quarto
Quinto
Sexto
Confirmatio
Septimo
Tercia via arguit̃
Primo
Sc̃do
Tercio
Quarto
Quinto
Confirmatio p̃tēta
Sc̃do

Sexto
Quarta p̃tēta.
Arguit̃ p̃tēta
Sc̃do
Tercio
Quarto
Tercio
Quarta opi.

Libri primi

Sententiarum

in quo recordat facilius. Quis non verius possit
sustineri cum isto articulo Tres sunt persone et unus
deus quod opinio de relationibus. Cuius ratio est
quod ita difficile est intelligere quod relatio sit quodam
res. et sit alia res realis media. et quod multiplicet
sine multiplicatione entitatis quod est eadem realis cum
relationibus. sicut ponere multiplicationem
absolutorum sine multiplicatione entitatis quod sit eadem
realis cum illis absolutis. immo sicut potest sustineri
quod sunt tres relationes reales differentes. et tamen
quod una entitas sit realis ille tres relationes. ita fa-
ciliter potest poni quod tria absoluta sunt realis disti-
cta. et tamen quod una entitas sit realis illa tria absolu-
ta. Et hoc sequitur quod tertia opinio est omnino irra-
tionabilis quod ponit personas distingui per proprietates
tres absolutas et non per relationes cum tamen sint ibi tres
istae opiniones. Cuius ratio est quod qualitercumque
distincta vel que non sunt idem formaliter concurrunt
in aliquo per se uno. unumquodque illorum per se constituit
illud unum. quod non est maior ratio quare unum illorum
constituat illud quod reliquum. sed unum includens
essentiam et illud absolutum et primitivum est per se
unum et distinctum realis a quolibet persona. ergo illud
unum per se est una persona. et per hanc primitivam consti-
tuit et distinguit patrem a filio et spiritum sancto non tamen
effectivum sed et formaliter. Si in ista opinione istam
rationem quod eiusdem non possunt esse duo principia constitu-
tiva. sed si primitivas illa proprietates absoluta entem
constitutiva persone patris illius persone entem duo prin-
cipia constitutiva. Ista instantia non valet. quod non
est aliquid inconveniens quod eiusdem sint plura prin-
cipia constitutiva. quod si in bove sit anima sensitiva
distincta realis ab anima intellectiva. oportet quod anima
sensitiva illa entem alterius rationis a qualibet anima
sensitiva brutali. vel quod in bruto essent due anime
sensitive. et per hanc anima sensitiva humana entem ita
propria homini sicut intellectiva. et ita per eam
distingueret homo tanquam per proprium distinctivum
ab omni alio sicut patris intellectiva. et ita homo
haberet duo principia distinctiva. Et ita oportet po-
nere in proposito quod per distinguit ab omni alia perso-
na. non tamen per proprietatem absolutam. sed etiam per
primitivum. nisi forte diceret quod primitivas entem eadem
realis cum proprietate absoluta filii. sicut poneret
eadem cum proprietate absoluta patris. Si
aliquis teneret istam opinionem. quam tamen ego
non teneo. diceret ad rationes secunde opinionis.
Ad primam diceret quod non est maius inconveniens
neciens duo absoluta realis esse unum absolutum
realis. quod duas relationes reales distinctas esse unum
absolutum realiter. Et si dicat. si absolutum ad-
datur absoluto necessario faciat compositionem
nem. Respondetur quod sicut secundum alios si relatio
addatur absoluto a quo non distinguitur. non fa-
ciat compositionem cum eo. Cuius ratio est. quod

sicut in creaturis absolutum additum absoluto a
quo realiter distinguitur facit cum eo compositionem
Ita si relatio addatur absoluto. si differt ab eo
realiter facit cum eo compositionem. nec est maior
ratio quod absolutum faciat compositionem cum abso-
luto: quod relatio cum absoluto. et ita eque faciliter
possit sustineri in deo quod proprietates absoluta non
faceret compositionem cum essentia absoluta propter
identitatem realem inter essentiam et proprietatem ab-
solutam. sicut posset sustineri quod relatio non facit
compositionem cum divina essentia propter identita-
tem realem inter relationem et essentiam. Ad aliam ra-
tionem diceret quod non magis contrahibile est potest-
riale respectu alicuius eiusdem generis: quod respec-
tu alicuius alterius generis. Et sicut materia
est potestriale respectu forme. ita substantia est
potestriale respectu accidentis sui. et ideo non potest
esse entitas potestriale respectu proprietatis re-
lativae. Ad aliam rationem diceret. quod non plus repu-
gnat uni relatio esse sine suo correlativo quam res
pugnat absoluto esse sine alio absoluto. quoniam vni-
ca res simplicissima est illa duo absoluta. et ideo
quod secundum illam opinionem entitas divina que est vni-
ca res simplicissima est illa duo absoluta. ita
repugnaret unum illorum esse sine altero. sicut res
pugnaret uni relatio esse sine alio. quia ratio
esset coercitiva unius respectu alterius propter
identitatem realem unius rei simplicissime cum illis.
sicut entem unius relationis respectu sue correlatio-
nis. Ad aliam rationem diceret quod non est ymagina-
rium secundum istam eandem opinionem. quod paritas vel
generatio sit aliquid reale existens in parte quocumque
modo distinctum ab omni absoluto. hoc quod dictio
paritas vel generatio diceret illa duo abso-
luta et nihil preter illa absoluta. Et si dicat pa-
tris origine est pater quod filius pater dicitur.
dicerent quod si per istam propositionem pater est filius origine filio
intelligat aliquid aliud quam quod a patre sit filius sic per
positio est simpliciter filia. Quavis ista quarta opinio
posset alicui videri probabilis. Certum quod auc-
torum videtur expresse ponere relationes in di-
vinis. non tamen quod aliquid conceptum relatiuum de personis
divinis verificatur. sicut dicimus quod sortis est si-
milis. et quod relatio est pater vel filius. hoc est ibi ve-
ra paritas realis et filiationis. et quod sunt due res
simplices: quarum una non est alia. Ideo tenen-
do cum eis dico. quod persone divine distinguuntur et co-
stituitur per relationes originis. Et primo pono quod
ponendo ibi tale relationem non repugnat sibi co-
stituire suppositum vel personam. sed quod ponendo
eam constituit personam non est ponendum proprietatem
absolutam constituit eam. Primum patet. quod nulli
rei inconcubili constituitur cum aliqua re per se unum
repugnat constituitur illud unum in tali esse qua-
le habet et distinguere ipsum ab omni alio a quo ipsa

R
Contra tertia opinio.

Ad secundam

Ad tertiam

Ad quartam.

De opi. quarta.

Ad
Entitatis aucto-
ris duo ponit.

Z
Ad primam rationem
secunde opi.

Primum

nonstanta hic authoria sen-
tentia in hac q. que est ista D.
thome. p. d. q. 79. v. q. 2. b.

Libri primi

Sententiarum

oportet q̄ eadē p̄tate relatio sibi opposita
esset p̄tate eadē p̄sona. q̄ ostensum est supra. spi-
ratio actio est aliqua p̄tate p̄tate patre. scilz
p̄tate p̄tate. q̄ bene sequit̄. a est pater. ergo a
est spiras. 7 tñ nō sequit̄ eōuerso q̄ filius est
spiras. 7 tñ nō est pater. Et tñ spiratio passi-
ua nō est p̄tate p̄tate patre. Ad primū
tertiē dico q̄ p̄tate diuina est de se incōi-
cabilis 7 singularis 7 nō tñ est hoc verum de
paternitate. sed etiā dico q̄ q̄libet q̄ditas q̄
est a parte rei est de se incōicabilis 7 singularis
nisi forte eētia diuina vocet̄ q̄ditas. q̄ illa
q̄uis sit de se singularis. nō tñ est incōicabilis.

Ad aliud dico q̄ p̄tate est de se hec. Nec
hoc negat augustinus. sed vult q̄ p̄tate nō
est formalit̄ deitas. Et q̄n d̄r q̄ nō est de se infi-
nita. Dico q̄ si per infinitū vel infinitatē intel-
ligatur aliquod absolutū. cōcedo q̄ tunc infi-
nitum 7 essentia sunt idē oibus modis. sed si p̄
infinitū intelligat̄ aliqd̄ quod nihil est melius
7 per ip̄m est infinitū melius omni alio finito
Dico q̄ paternitas de se est infinita. sicut pa-
ternitas de se est h̄. sicut humanitas de se est hec.

Ad aliud cōcedo q̄ quelibet relatio est eque
eadē diuine essentie. sed p̄pter hoc nō oportet
q̄ q̄libet constituat̄ vltimate 7 distinguat̄ ab
omni alia p̄sona. Et nō est q̄ aliqua relatio est
eadē realit̄ cū diuina essentia. 7 p̄ter hoc est ea-
dem realit̄ cū duabus relationibus oppositis.
sicut spiratio actiua est eadē realit̄ cū diuina
essentia. 7 sicut cū paternitate 7 filiatione. 7 iō
constituit tam p̄m q̄ filius. sed nō vltimate
nec dist̄ nguit̄ p̄m ab omni alia p̄sona. q̄ nō
a filio. Per hoc ad aliud q̄ nō semp̄ relatōes
opposite vniūformiter se habēt ad incōmunica-
bilitatem. q̄ aliquādo vna earū potest esse ea-
dem realiter cū relationibus oppositis 7 alia
non. Ad aliud dico q̄ si ante rōne paternitatis
ipa erit incōicabilis. Verūtamē nō potest po-
ni q̄ ex illo posito. et hoc q̄ ratio paternitatis
māet sequit̄ icōpossibilia 7 p̄dictoria scz q̄ p̄-
tate sit cōicabilis q̄ nō sit cōicabilis. et ideo de
realibus positionibus includentibus p̄dictorio-
nem non est multū curandū. Ad aliud pater
alias q̄ ab vltimis cōstitutivis vel distincti-
uis potest abstrahi aliquod cōmune dictū in
quid de eis. nec p̄pter hoc oportet ponere in
aliquo illoꝝ aliqua distincta. quia illud ab-
stractū ab eis in nullo illoꝝ erit realit̄. Ad
aliud q̄ p̄pter identitatē realē relationis cū
essentia poterit relatio cōstitui per se vnū
cum essentia Unde nec q̄tuz ad rem nec q̄tū
ad conceptū nec aliquo modo tñ distinguit̄
relatio ab essentia q̄tuz distinguit̄ materia a

forma. 7 ideo multo melius poterunt essentia
diuina 7 relatio diuina cōstitui per se vnū q̄
materia 7 forma quecūq̄. et iō dico q̄ relatio
nec est accidēs essentie nec alteri⁹ generis ab
essentia nec eiusdē generis. q̄ nō est in genere
s̄ est eadē realit̄ cū essentia. 7 iō facit per se vnū
cū essentia. Et si dicat q̄ retinet rōem forma-
lē generis relatiōis. q̄uis trāseat in essentia p̄
idēitates. Respōdeo q̄ nullā rōem generis
retinet. s̄ est vnica res. 7 tñ eadē realit̄ cū essen-
tia. Per hoc p̄ ad aliud q̄ idēitas essentie
ad suppositū nō est p̄ aliqd̄ accidēs. nec p̄ ali-
qd̄ quasi alteri⁹ generis. Ad aliud dico q̄ nō
est incōueniēs q̄ sit aliqd̄ idēitas nature crea-
te ad suppositū suū: si tñ sit p̄p̄ius modus lo-
quēdi qualis nō est idēitas nature diuine ad
suppositū suū. q̄a aliqd̄ illud qd̄ est suppositū
creatū 7 natura nullo mō differūt. nō aliter q̄
natura 7 natura. vel suppositū 7 suppositum.
nec tñ hec idēitas ē maior q̄ illa. q̄a idēitas
realis est tāta quāta ē idēitas realis 7 forma-
lis. 7 iō tāta idēitate est essentia diuina eadē
patri quāta est eadē sibi ip̄s: nō tñ omni mō idē-
tatis. q̄ ille modus idēitatis nullā maiori-
tate v̄l maiore p̄fectionē addit. Ad aliud cō-
cedo q̄ scda s̄ba q̄ in rei veritate non est s̄ba si-
cut prius p̄batū est. nō ip̄ortat aliqd̄ qd̄ nō est
formalit̄ s̄ba. 7 iō p̄ma s̄ba q̄ est in p̄dicamēto
nō ip̄ortat aliud nisi qd̄ est formalit̄ s̄ba. Ve-
rūtamē p̄ma s̄ba que nec est in genere p̄t̄ inclu-
dere aliqd̄ qd̄ nō est formalit̄ s̄ba: est tñ realit̄
s̄ba. Et si dicat q̄ relatio nō p̄t̄ cōstitui ali-
quid qd̄ est formalit̄ subsistēs. Dico q̄ hec est
falsa de relatione que est realit̄ s̄ba. Un̄ breui⁹
pro oibus illis rōnibus dico. q̄ nō est magis i-
possibile relationē cōstitui per se vnū natu-
re intellectualis 7 dare esse subsistēs vel distin-
ctū modo suo. q̄ esse idēz realiter cū s̄ba. Ad
aliud dico q̄ Augustinus vult q̄ p̄sona habet
aliquā entitatē absolutā p̄ter illā qua est ad
aliquid. Ad aliud q̄ illa diffinitio est diffinis-
tio vnus cōis ad personā creatā 7 increatā. 7
ideo nō debet ibi poni aliquid nisi eō: cuius-
modi nō est relatiū. Ad aliud p̄t̄ dici q̄ q̄-
rit de aliquo nomine p̄prio patris. et de aliquo
nomine p̄prio filij. quia illa nomina pater. filij
nō sunt p̄pria diuinis. s̄ cōia sibi 7 alijs. et ita
nō idem querit 7 supponit: sed supponit noīa
cōia predicari de illis 7 querit p̄pria. Ad pri-
mū principale dico. q̄ q̄uis relatio in creatu-
ris sit minime entitatis: tamē relatio diuina
nō est minime entitatis sed maxime entitatis
quia tāte entitatis quāte est essentia. q̄a eius-
dem entitatis: 7 eadem entitas cum ea. Ad
aliud dico q̄ persona diuina constituit̄ per re-

Ad p̄mū etiā vic

Ad scdm

Ad tertū

Ad quartū

Ad quintū

Ad sextū

Ad cōfirmatōes

Instantia

Responsio

Ad septimū.

Ad p̄mā q̄stioē

Ad secundā

Ad tertium

Ad quartum.

Ad primū p̄mā pale

Ad secundā

relatione: nec vt est eadē eēntie: nec vt distin-
guitur ab essentia. sed inq̄tum est bec relatio.
Ad tertiu dīco q̄ bec est simplr falsa. omni
actioni p̄supponit supposito qd agit 7 hoc qn̄
supposito constituit illa actōe qualiter est in
prop̄ osito.

Supposito q̄ per
sone diuine nō p̄stituant p̄p̄tates
res absolutas. sed p̄p̄tates re-
latiua. **Q**uero. vtrū constituant 7 distinguā
tur p̄ relationes sub rōne relationū. an per ali-
quā aliam rōem. **N**ō sub rōne relatiōis vtrū
detur. qz omis relatio modo potētie est postē-
rior actione. et p̄ p̄ns supposito quod agit. sed
quolibz relatio in diuinis est relatio modo po-
tentie. q̄ est posterior: supposito. et per p̄ns nō
constituit supposito sub rōne relatiōis. **P**re-
terea p̄mitas p̄supponit dicere in diuis 7 s̄l̄r
intelligere que nō competūt nisi supposito. er-
go nō constituit supposito. **A**d oppositū. sic
supposito absolutū nō constituit nisi p̄p̄tates
tatem absolutā sub rōne absoluti. ita supposito
tum relatiuū necessario constituit p̄p̄tates
relatiuā sub rōne relatiui. sed in diuinis sunt
tm̄ supposita relatiua. **C**irca istam q̄stionez
sunt diuersi modi ponēdi. Nam aliqui ponūt
q̄ quis sit tam origo q̄ relatio. tamen p̄sone
constituunt et distinguunt nō p̄ origines. sed
p̄ relationes inq̄tum relationes sunt cōstitu-
tiue p̄p̄tates. **P**rimū scz q̄ nō distinguat
p̄ origines p̄bant sic. **P**rimo qz oia distincta di-
stinguunt p̄ aliquod intrinsecū vtrūq̄. s̄ origo
alicui rei nō significat vt aliquod intrinsecū
sed vt via quedā a re vel ad rem. q̄ non distin-
guunt p̄sone diuine origine. sed o3 intelligere
raz in generāte q̄ in genito ea q̄bus abinuicē
distinguunt. in p̄sone aut diuina nō est aliqd
intelligere nisi eēntiā 7 relationē vel p̄p̄tate
Unde cū in eēntia cōicant relinquit q̄ p̄ rela-
tiones p̄sone ab inuicē distinguant. **P**reterea
cōtra rōnem originis est q̄ constituat ypostasi-
sim vel p̄sonaz. quia ex vi originis significata
actiue significat vt p̄grediēs a p̄sone subsistē-
te. vnde p̄suppōit eam. origo aut passiuē signi-
ficata vt natiuitas significat vt via ad p̄sonā
subsistentē. 7 nōdum vt eam constituēs. q̄ 7c.
Ideo dicūt q̄ meli⁹ est dicere q̄ p̄sone seu ypo-
stases distinguant relationib⁹ q̄ p̄ originez. l3
distinguant vtroq̄ modo. tm̄ p̄mo 7 p̄ncipali⁹
p̄ relationes fm̄ modū intelligēdi. **U**nde hoc
nomen pater nō solum significat p̄p̄tatem
sed etiaz ypostasim. sed hoc nomē genitor: vel
generans significat tm̄ p̄p̄tate. qz h̄ nomē
pater significat relationez que est distinctiua

et constitutiua ypostasis. **S**cdō dicūt q̄ p̄p̄-
tas p̄sonalis patris potest duplr considerari.
Uno modo vt est relatio. 7 sic scdm̄ intellectū
p̄supponit actū notionalē. qz relatio inq̄tum
bmoī fundat sup actum. **A**lio modo pot̄ con-
siderari fm̄ q̄ est cōstitutiua p̄ se. 7 sic oportet
q̄ p̄intelligat actui notionali. sicut p̄sona agēs
p̄intelligit actioni. **E**t isto sequit q̄ p̄mitas
nō constituit p̄sonā patris vt relatio sed vt cō-
stitutiua vel p̄p̄tates. **I**n ista opinione dicūt
multa falsa 7 sibi inuicē repugnātia. **P**rimū
quod dicit q̄ p̄sone nō constituunt p̄ origines
est simplr falsum. **L**ui⁹ rō est. qz qn̄ aliqua sunt
idem oibus modis 7 vnū vere p̄dicat de reli-
quo. si vnū cōstituit 7 reliquū cōstituit. s̄ origo
diuina nullo modo distinguat a relatiōe. 7 rela-
tio constituit. q̄ origo cōstituit. **S**i dicatur q̄
origo 7 relatio distinguunt fm̄ rōnem. et ideo
quis relatio cōstituat. nō tm̄ o3 originē consti-
tuere. hoc nō valet. qz accipio p̄fise illā origi-
nem que deus est. illa nec fm̄ rem nec fm̄ rōez
distinguat a relatiōe que est realr deus. q̄ non
fm̄ rem concedūt. q̄ nō fm̄ rōem p̄batum est
pus in suo antecedente vbi cōsum est q̄ a nullo
reali differt aliquod reale fm̄ rōez. **U**nde illa
rō esset falsa que diceret q̄ origo q̄ est realiter
deus differt a relatiōe que est realr deus. **S**i
dicatur aliter q̄ origo 7 relatio differūt s̄z mo-
dum significandi. 7 ideo pot̄ aliqd̄ p̄dicari de
vno quod nō p̄dicat de reliquo. **H**oc nō valet
qz illa solū differūt fm̄ modū significādi q̄ bas
bent diuersos modos significādi. s̄ talia n̄ sūt
nisi voces v̄l aliqua signa nō res que nō signi-
ficāt. **N**ūc aut nō querimus de istis vocib⁹ v̄l
cōceptibus vel signis quibuscūq̄. vt uz talia
constituant diuinas p̄sonas. qz manifestus est
q̄ nō. sed querim⁹ de illa origine quā ponim⁹ i
deo realr 7 de relatiōe illa que deus est que nō
differūt fm̄ modū significādi qz nō sunt signa
q̄ nō possumus dicere q̄ illa origo nō constitu-
it 7 relatio constituit. qz dnt penes modos signi-
ficandi. **C**onfirmo h̄. qz sicut generare vel ge-
neratio 7 paternitas habēt diuersos modos si-
gnificandi. ita p̄mitas 7 p̄nitatis bnt diuersi-
sos modos significādi. 7 p̄ p̄ns dicā q̄ relatio
inq̄tum significat per notiatuū casum consti-
tuit p̄sonā. inq̄tum aut significat p̄ genitiuū
casum nō constituit p̄sonā. quod foret ridicu-
losum 7 puerile dicere. **E**t isto patet q̄ illa ori-
go que est realr in deo p̄pter diuersum moduz
significādi vel intelligēdi nō aliter se habz ad
hoc q̄ constituat p̄sonā vel nō constituat. imo
modus significādi nihil facit ad hoc q̄ consti-
tuet vel nō constituat. **P**reterea rōes p̄ quas
p̄bat q̄ p̄sone nō distinguunt nihil valet. imo

Ad tertiu
Questio II
Arguit primo
Secundo
In oppositū
Opi. prima duo
cōiuce
Primū p̄bat p̄.
Secundo

Secm̄ ostendit
D
Reprobat opio
Primum falsum
imo omnia uera nōq̄
saluat huius opinionis
rationes auctoris huius
reprobat uerbo non
Euasio. In ista opinione
Impugnatio
origo ex reij n̄. S̄p̄ rem
ex h̄n̄scam h̄n̄q̄ non
ex n̄ s̄p̄ h̄n̄scam s̄p̄ mo-
dus significandi consurgit
ex natura reij. 1.
Alia euasio. qz reij ratio ex
p̄stitat ut sit significati-
ua. s̄ sicut uerūmūq̄
Reprobatio s̄z qz relatio
origo in diuinis sunt
idem realr qz sunt
actus. s̄ origo tm̄ si reij
s̄ p̄p̄tates. p̄p̄tates s̄ h̄n̄
reij p̄p̄tates mens s̄p̄
p̄stitat p̄p̄tates p̄ s̄p̄
m̄ quam p̄p̄tates intellē-
tibus. origo nō p̄p̄tates
h̄n̄. s̄ causa dicitur
qz ex n̄ reij modū s̄
m̄ s̄p̄tates significandi
tam queritur an rela-
tio 7 origo sint idem
Re. relatiōe forma
lter ex d̄ Thō. s̄ h̄n̄
omnia que sunt in re
sunt deus. p̄. nam
aliter aliquid eternum
non esset qz h̄n̄ esset
deus. hoc 7 heret. car.
Improbatio rōes. qz h̄n̄ s̄p̄
qz origo ex relatiōe in
diuinis sunt deus
ad h̄n̄ querit sicut
sunt idem cum deo
an sint idem. s̄. n̄q̄
erant in ter se. Re
sunt idem vt differ-
unt tm̄ reij non sol-
uz relatiōe n̄q̄ s̄p̄
relatiōe n̄q̄. 1. reij
sunt idem cum deo

bb ij

sunt ad oppositū magis. Nam qñ aliqd ē intri-
secum alicui & ppriū sibi. per illud distinguit
ab alio. sed origo ē p̄ri intrinseca. igit̄ genera-
tio actio ē intrinseca patri. & ē ppria patri. q̄a
nulli aliq̄ cōuenit nisi patri. ḡ per generatōem
actionē distinguit̄ pater ab omni alia p̄sona.
Quā aut̄ generatio actio sit intrinseca p̄ri ostē-
do. q̄a generatio actio nullo modo ex natura
rei distinguit̄ a p̄mitate. sed a parte rei pater-
nitas ē intrinseca patri. ergo a parte rei gene-
ratio actio ē intrinseca patri. Sicut generatio
actio nullo modo ē posterior p̄ri. sed sicut pater-
nitas ē intrinseca p̄ri. sicut generatio actio est
intrinseca patri. Ad illud dicunt vbi supra q̄
origo actiue significata que p̄or est s̄m intelle-
ctum q̄ relatio p̄sonae origināris potest consi-
derari vt relatio. & sic ē posterior vlt̄ p̄p̄etas
p̄stitutiuā & sic ē p̄rior. Contra istud. Aut est
aliqua distinctio a parte rei inter p̄p̄ietatem
illam que ē p̄or generatione & que posterior est
aut nulla. Si aliqua. et illa que ē posterior est
p̄ri se relatio. ergo p̄sonae nō distingunt̄ per p̄-
p̄ietates relatiuas. sed p̄ p̄p̄ietates absolutas
Si nullo mō distinguit̄ur. ergo nō plus ē pos-
terior vt relatio. q̄ vt ē p̄p̄ietas constitutiua
P̄terea illud quod nullo modo distinguit̄
ab alio a parte rei nō ē p̄us eo. sed generatio
actio a parte rei nullo modo distinguit̄ a p̄mi-
tate. ergo nec ē p̄or. nec posterior paternitate.
Si dicat q̄ ē p̄or nō s̄m rē sed s̄m intellectū
Contra quero. qd̄ ē esse p̄us s̄m intellectum
aut q̄ intellectus intelligat illud esse p̄ius et
illud esse posterius. aut q̄ intellectus p̄us intel-
ligat vnū q̄ reliquū. Si p̄m̄z deē necessario
erit intellectus falsus. qz intellectus intelligēs
aliter q̄ ē in re falsus ē. sicut intellectus intelli-
gens boiem esse asinū. qz in re homo nō ē asinus
ergo si in re ḡnatio que ē reāl̄ in patre non est
p̄or p̄nitate nec ecōuerso. intellectus intelli-
gens generatiōem p̄cedere paternitatem vel
ecōuerso ē simpl̄ falsus. & ita s̄m intellectum
falsum qualē ille habuit in isto & in multis po-
test concedi q̄ s̄m intellectū generatio ē p̄ior
p̄nitate. & ita p̄or cōcedi s̄m intellectū q̄ bo-
mō ē vnus asinus. q̄a s̄m intellectū falsus hoc
opinātem. Si deē sc̄dm hoc ē impossibile. q̄a
ex quo nullo modo a parte rei generatio disti-
guitur a p̄nitate impossibile ē vnus intelligi
alio nō intellectu. q̄uis hec p̄positio ḡnatio ē
in patre possit intelligi. ista p̄p̄oe paternitas
ē in patre non intellecta. P̄terea ratio sua
ē cōtra seip̄m. qz alibi dicit q̄ accidētia distin-
guant̄ penes sua subiecta. et t̄n subiecta sunt
extrinseca ip̄is accidētibus. P̄terea sc̄da rō
nō valet. nam origo q̄ deus ē nō ē p̄grediens a

p̄sona q̄si posterior p̄sona et eā supponēs. imō
ip̄az p̄stituit. Eodē modo natiuitas nō est via
ad p̄sonā q̄si p̄ior ea. s̄ est ip̄a relatio oī modo
a p̄te rei cōstituēs p̄sonā. Ex p̄dictis p̄z esse
manifeste falsus qd̄ iste frequēt̄ dicit. q̄ duo
sunt i deo sc̄z origo & relatio. q̄ licet in deo sint
idē s̄m rem: differūt t̄n rōne & in modo signifi-
candi. qz illa relatio q̄ est eadē reāl̄ cū origi-
ne. nullo mō differt i modo significādi nec rōe
ab origine illa cū qua est eadē reāl̄. qz illa que
differūt s̄m modū significādi nō sunt nisi si-
gna. que nō sunt idē reāl̄. T̄n illa origo q̄ de-
est nullū modū significādi habet. & iō modus
significādi nō facit ad hoc q̄ ip̄a cōstituat vel
nō cōstituat. Pater etiā q̄ nec origo q̄ de-
est p̄ior. nec posterior relatione. nisi s̄m falsas
opinione i istius hoc falso opināris. s̄ s̄m intel-
lectū verū nec est p̄ior. nec posterior. P̄z etiā
q̄ modus significādi nō facit eaz eē p̄iorē vel
posteriorē. sic em̄ dicere q̄ de-
est posterior dei-
tate. p̄p̄ diuersus modū significādi illarū vo-
cū deus & deitas. Pater etiā q̄ cōsideratio di-
uersa relatiōis nihil facit ad hoc vt relatio cō-
stituat sub vna rōe & nō sub alia. nec q̄ sit p̄or
vel posterior quocūq̄ qd̄ est in deo. Alii dicit̄
tur ad questionē. q̄ in nulla vna p̄sona est nisi
t̄n vna p̄p̄ietas positiuā s̄m rez. q̄uis sint di-
uerse s̄m rōez. T̄n in patre ista q̄rtuor. genera-
tiū. potēs generare. generās. & p̄f. sunt vna
p̄p̄ietas s̄m rez d̄nt t̄n s̄m rōem & distingū-
do ista. illa p̄p̄ietas nō p̄stituit suppositū pa-
tris. nec sub rōe patris. nec generātis. nec po-
tētis generare. s̄ sub rōe generatiui. qz sub illa
rōe est p̄p̄ietas constitutiua. s̄m quā est p̄mo
p̄icipiū p̄ducēdi aliā p̄sonā. s̄ h̄mōi est rōe ge-
neratiuitatis. s̄ alie rōnes sunt q̄si ei adueniēs-
tes. & hec rōe generatiuitatis in patre est rōe re-
mota a filio. & sonat in solā aptitudinē p̄du-
cēdi ip̄m. T̄n om̄e potēs generare est aptū na-
tū generare & nō ecōuerso. Nā puer est aptus
natus generare et t̄n nō p̄t generare. sicut oīs
generās p̄t generare. & nō ecōuerso. sicut oīs p̄f
generat vel genuit. & nō ecōuerso. Et ita p̄ma
rōe h̄c in ista p̄p̄ietate est rōe ḡnatiuitatis. & iō
sub illa rōe p̄mo cōstituit. Si ista opi. est f̄la.
sic p̄cedēs. qz q̄ro. aut generatiū & p̄f. sicut ge-
neratiuitas & paternitas. aut sunt oimode idēz
a p̄te rei aut nō. Non p̄t dici q̄ nō. qz dicit q̄
d̄nt sola rōe et nō a p̄te rei. Si sint oimode idēz
a p̄te rei. ḡ impossibile est vnū reāl̄ p̄stiture nisi
etiā paternitas reāl̄ p̄stituat. P̄terea. vbi nul-
la est distinctio a p̄te rei non p̄t esse a p̄te rei
realis mediatio vel imediatio. quia sicut medi-
atio & imediatio nullo mō p̄t esse sine tali oī
distinctione. ita mediatio et imediatio a p̄te

generatio intrinseca
patri. l. i. de ratione
patri ut sit ratio
generatio non est ex
trinseca patri. dicit
in quo consequens, non
est extrinseca patri
ut pater conceptus, ut
si generatio constituit
ad actus diffusiuos
in alium sic pater
hoc qd̄ est generatio
patri s̄ est aliq̄
extrinseca patri
Haec actio intrin-
seca patri & pater
intrinseca intrinseca
quatenus dicit proprie
pater constituitur pa-
tris & sic est relatio p̄-
p̄ietas. s̄ qz hic p̄p̄ietas
facit & constituit h̄c
studietur ad filium
ut t̄n generatio ad
o dicit & constituit h̄c
minus actus. s̄ si
sicut sit patri ex
insua & p̄. nam ter-
minus non est intrin-
seca rōe relationis
ut patet in patre
aut aliq̄. s̄ gener-
atio actio ut sit
a est extrinseca p̄-
atri & sic h̄c actus
qd̄ est est patri in-
trinseca relatio ut
est formalis & non
sicut qd̄ generatio
aut aliq̄ actio con-
stituat que non sit
h̄c actio formalis
alio & non alio. s̄
h̄c actio aut alio
aut solutio

Alia opinio.

Improbatur opi-
o secunda.

rei nō pōt esse sine omī distinctōe a pre rei. sed p re a pre rei nulla est distinctio. inf generati-
 nus 7 patrē. q̄ a pre rei pat nō est immediatiō: si
 lio q̄ generatiū. nec generatiū remotius. q̄
 a pre rei nō plus cōstituit generatiuitas q̄ p-
 nitas. sed nihil est cōstitutiuū p̄me p̄sone nisi
 aliqd̄ a pre rei. q̄ nō plus generatiuitas est cō-
 stitutiua q̄ p̄nitas. Prefea. q̄ro. aut ista rō
 generatiū: est a pre rei aut nō. sed tm̄ in intel-
 ctu. Si sit a pre rei 7 similit̄ p̄nitas. q̄ fm̄ rē
 differūt: si nō sit nisi in intellectu. ergo nō p̄sti-
 tuit p̄sonā p̄mā. q̄ nihil in intellectu cōstituit
 p̄sonā p̄mā. Si dicat q̄ illa rō est a pre rei.
 similit̄ illa. sed nō est distinctio a pre rei. s̄ tm̄
 in intellectu. Lōtra. itellect̄ nihil inurat cir-
 ca rez itellectā. q̄ res nō plus distinguit a re
 nūc q̄ p̄us. p̄p̄ quācūq̄ opationē itellect̄
 Prefea. ipossibile est itellectū p̄p̄ quācūq̄
 opationē vel negationē facere rem distinctā
 ex natura rei ab alia esse eandē cū ea. q̄ eodem
 modo ipossibile est itellectū facere rē eandē
 cū seip̄a esse aliquo mō distinctā a seip̄a. 7 per
 p̄ns si in re inf p̄nitate 7 generatiuitatē nuls
 la sit distinctio. penitus ipossibile est itelle-
 ctū causare ibi quācūq̄ distinctiōnē. Ideo
 dico alit̄ ad q̄stionē. 7 p̄rio ostēdo q̄ origo 7 re-
 latio nullo mō distinguitur ex natura rei. Sed
 cūdo ex hoc inferā q̄ rā origo q̄ relatio consti-
 tuit 7 distinguit p̄sonas. P̄mūz p̄tz. q̄ fru-
 stra sit p̄ plura qd̄ pōt fieri p̄ pauciora. sed oīa
 que saluātur ponēdo aliquā distinctiōnez inf
 generatiōnē 7 relatiōnē possunt saluari ponē-
 do oīmōdā idēritatē. q̄ rē. Assumptū p̄bo. qz
 si ponat aliq̄ distinctiō ex natura rei inf p̄ni-
 tate 7 generatiōnē. aut hoc esset q̄ p̄nitas ne-
 cessario fundat̄ i generatiōe. aut qz generatiō
 p̄supponit p̄nitati. aut qz generare vel ḡna-
 tio p̄supponit suppositū. 7 p̄ p̄ns p̄p̄erātē cō-
 stitutiua. p̄pter p̄mū nō opz ponere aliquas
 distinctiōnez vel nō idēritatē ex natura rei inf
 generatiōnē 7 p̄nitate. q̄a etiā fm̄ ponētes
 relatiōnē in creaturis. p̄nitas nō fundat̄ in
 aliq̄ tali generatiōe. qz fm̄ eos generatiōe trāf-
 eunte manet relatio. q̄ generatiō nō est funda-
 mentū talis relatiōis. qz ipossibile est relatiō-
 nē esse sine suo fundamēto. q̄ etiā i diuinis nō
 opz aliqd̄ quocūq̄ mō distinctū esse fundamē-
 tū relatiōis. s̄ sufficit ponere eēntiā fundamē-
 tū cuiuscūq̄ relatiōis diuine. Nec opz ponere
 p̄p̄ sedm̄. qz videm̄ q̄ de? p̄ducta creaturā si
 ne oī medio reali inf ip̄m 7 creaturā p̄ductaz
 qz sicut alias ostendit̄. creatio actio nō est ali-
 qd̄ reale mediū inf deū 7 creaturā p̄ductā. ita
 q̄ creatio actio nihil reali a pre rei dicit̄ distin-
 ctū quocūq̄ modo a deo p̄ducēte et creatura

p̄ducta. q̄ multo magis inter deū 7 p̄m p̄du-
 centem constitutum relatiōe 7 filii p̄ductum
 nō opz ponere aliquod mediū distinctū quocū-
 cūq̄ modo ex natura rei a patre 7 p̄nitate
 et eēntiā 7 a filio 7 a p̄p̄erātē sua relatiua. q̄ si
 cut possum saluare q̄ deus creat reali sine om-
 ni tali. ita q̄ deus pater p̄ducit reali deū filiū
 sine omni tali. q̄ nō opz ponere distinctiōnez ex
 natura rei inter generatiōez 7 p̄nitate. Nec
 p̄pter tertiu opz ponere aliquā distinctiōnē ta-
 lem. qz nō minus repugnat p̄nitati cōstitue-
 re suppositū q̄ p̄ductioni si sit aliquid tale. sic
 cōiter ponit̄. ergo nō magis ḡnatio p̄suppōit
 suppositū q̄ p̄nitas. q̄ sicut p̄nitas diuina
 nō p̄supponit suppositū sed cōstituit ip̄m. ita
 poterit ḡnatio constituere suppositū 7 nō p̄e-
 supponere. q̄ p̄pter talē p̄suppositiōnē nō opz
 ponere talē distinctiōnē. Et si dicat q̄ opoz
 ter ponere aliquā distinctiōnē vt sit via a re
 in rem. cuiusmodi nō pōt eē relatio. s̄ nō suffi-
 cit. qz sicut p̄batū est 7 post magis p̄babit̄. qm̄
 deus aliter creat creaturā nulla est talis via a
 parte rei. que sit media inter deū 7 creaturam
 p̄ductaz. ergo nec s̄l̄r est necesse hoc ponere i
 p̄posito. Dico ergo q̄ nullā video rōem quare
 opozteat p̄dere p̄nitate quocūq̄ modo yma-
 ginabili distingui ex natura rei a ḡnatiōe. Et
 sicut dico de generatiōe 7 p̄nitate. ita dico
 yniuersaliter de origine 7 relatione in omnib?
 Ex hoc infero scdm̄ q̄ si relatio cōstituit ori-
 go constituit. quia quādo cūq̄ aliquid est sim-
 pliciter idem 7 nullo modo distinctū impossi-
 bile est idem vere affirmari 7 vere negari d̄ eo
 sed fm̄ om̄s cōiter loquētes origo 7 relatio sūt
 idem reali 7 nullo modo distingunt̄ ex natu-
 ra rei. q̄ ipossibile est relatiōem constituere. 7
 originē nō constituere. Unde quēcūq̄ termini
 sunt distincti. siue habeant oppositos modos
 vel diuersos significādi siue no. si eis nō core-
 spondeat aliqua distinctiō a parte rei. 7 vnū
 vere 7 necario p̄dicetur. de alio p̄dicatiōe di-
 cente hoc esse hoc. ipossibile est aliqd̄ p̄di-
 catum vere p̄dicari de vno qm̄ necessario p̄di-
 cetur de reliquo. Verbi gr̄a. deitas 7 deus sūt
 distincti termini significātes idēz a parte rei.
 et ideo si deitas posset supponere p̄ omni illo
 p̄ quo potest supponere deus. 7 h̄ eēt necaria
 deus est deitas. quicqd̄ vere p̄dicaret̄ de deo.
 et de deitate 7 ecouerfo. Causa tm̄ que aliqd̄ p̄-
 dicat̄ de hoc noie deus 7 nō de hoc nomie dei-
 tas est ista. qz scz deus ita significat personaz
 sicut eēntiā. 7 ideo qz essentia 7 p̄sona nō sunt
 idem oibus modis. qz nō sunt idē formalr̄. pōt
 aliquid vere dici de deo. quod nō sic conuenit
 deitati. sed fm̄ om̄s d̄m̄z opinātes h̄ ē simplr̄

D
 Rūso auctoriz
 duo ostendit
 P̄mū

scdm̄ 3

Libri primi

vera. origo est relatio. et generatio est paternitas. si si pmitas et origo non significat quocumque modo distinctum ex natura rei. nec origo potest per aliquo supponere per quo non potest supponere paternitas vel relatio. nec e converso. quicquid convenit relationi divine convenit origini divine et e converso. si si relatio constituit origo constituit et. et sic de omnibus aliis. Unde quoniam aliqui termini significantur idem a parte rei. diversi modi significantur idem non impediunt quoniam quicquid dicitur de uno dicitur de alio. et e converso. nisi quoniam diversi modi significantur idem impediunt unum illoz versus dicitur de reliquo. Verbi gratia secundum comiter loquentes per se et abstractum significantur idem. sicut albus et albedo. et tamen homo est albus et homo non est albedo. et hoc quod utraque vel altera illarum est falsa. omne albus est albedo. omnis albedo est alba. Sicut homo et boves significantur idem. et tamen aliquid dicitur de bove quod non dicitur de boibus et e converso. et ideo neutra illarum est vera. omnis homo est boves. et omnes boves sunt homo. et ita est versus de omnibus. Sed hec conceditur omnis relatio divina est origo. et omnis origo est relatio divina. quicquid dicitur de uno illoz etiam dicitur de reliquo. Est tamen advertendum quod quicquid sunt diversi modi significantur qui impediunt aliquid dici de uno. quod tamen dicitur de reliquo semper connotat aliquid unum illoz terminorum quod non connotat alium terminum. sicut per inductive. sed hoc non potest dici in proposito. Ideo dico quod quicquid dicitur de relatione divina dicitur de origine divina et e converso. et quicquid negatur ab uno et a reliquo. et ideo non plus relatio divina supponit originem divinam quam e converso. Nec origo divina distinguitur a relatione divina nec secundum rem nec secundum rationem. nec est prior ea nec posterior. nisi forte secundum intellectum fallum hoc falso opinante. immo isti termini relatio divina origo divina eunt termini synonymi. nisi partes eorum. scilicet relatio et origo haberent distincta significata in creatura. Per dicta per ad rationes sunt opinionis. Ad primum dico quod origo illa que est realis in deo. ita est intrinseca persone sicut relatio et si significet esse extrinsecum vel esse via media est significatio falsa. et ideo est opinio falsa habet opinari. Ad secundum per idem quod origo active significata non semper per greditur a persona subsistere quasi medium quoddam inter eam et productum. nec semper supponit personam. sed aliqui ipsam constituit. sicut est in proposito. sed alibi non est sic. sicut nec alibi suppositum constituit per relationem. Sicut origo passive significata non est via talis ad personam previa sibi. sed realis et formalis et omnibus modis ipsa relatio constituitur divina personam hoc siue relatio consideret uno modo siue alio modo. quod modus considerandi vel considerandi significandi nihil facit quod sit eadem

R
Sententia auc.

Z
Ad rationes sunt opinio.
Ad primam

AD
Ad secundam

Sententiarum

vel non eadem. Ex hoc patet quod illud quod dicitur primus opinans quod relatio uno modo considerata est posterior generatione. et alio modo considerata est posterior nihil valet. quod propter considerationem nec est prior nec posterior. sicut homo propter considerationem tuam nec est albus nec niger. Et si dicatur quod secundum personam aliquid potest esse prius alio uno modo. et posterior eodem alio modo. Respondeo quod aliquid potest vna positare esse prius alio et alia positare esse posterior. sicut materia positare generationis est prior forma et in alio ordine est posterior. quod scilicet perfectio. quod imperfectio est materia que forma. sed diversa consideratio nihil ad hoc facit. et ideo dicere quod res sit considerata est posterior aliter considerata est posterior est vanum et puerile. et percedit dicta talia et ignorantia pretervicia. Ad illam rationem que innuit in secunda opinione quod inter omnes rationes priorioris prima est generativitas. Dico quod in illa proprietate non sunt ibi aliquae tales rationes quocumque modo ymaginabili distincte. Verum tamen tam diverse rationes. puta conceptus qui non sunt reals nec sunt in deo reals que etiam distincta noia verificantur de illa proprietate non per se sed ipsamet proprietate. et ideo nulla illarum rationum constituit. sed ipsa proprietate constituit. que non est aliqua illarum rationum. sic non est aliquid illoz nominum que dicitur ipsa predicat. tamen in illa proprietate nullus est ordo prioris et posterioris. sunt inter rationes et noia bene poterit esse ordo secundum comitum et minus eorum. quod si nomen potest generare est comitum que si nomen generans et si conceptus comitum est comitum. sed si nihil ad constitutum. quod nec conceptus nec nomen est ratio constituti. Et si dicatur quod si ista noia precise significarent divinam proprietatem. adhuc haberent tale ordinem quem non habent. et per omnes in illa proprietate eunt aliquid prior et aliquid posterior. Dico quod si ista noia generativius potest generare generans precise significarent illam proprietatem. et nihil aliud significarent nec prioraret nec erio eunt noia synonyma nec haberent aliquem ordinem sed comitum et minus eorum. Per predicta respondeo ad formam questionis que querit. an persone constituantur et distinguantur per relationes sub ratione relationum. vel secundum aliam rationem potest intelligi quod sit vna reduplicativa. et sic non constituantur per relationes sub ratione relationum. quod non constituantur nec distinguuntur per relationes in quantum sunt relationes. quod tunc constituerent et distinguerent per omnes relationes in quantum sunt iste re' atodes scilicet divine. Si autem intelligatur ut sit eorum pollens vni exclusivae ut scilicet constituantur et distinguantur tamen per relationes et non per eorum alia quocumque distincta a relationibus. sic intelligenda est quod. Et sic dico quod sic. quod nihil est penitus ymaginabile in persona nisi eentia vel relatio. per eentiam autem constituitur sed non distinguuntur. ergo per relationes precise distinguuntur per quas tamen eorum constituantur. Ad primum

Ad rationes sunt opinio.

Ad formam questionis

Ad primum sunt

principale dico qd no omnis relatio e posterior actione. qd hoc est falsuz in diuinis. quicqd sit in creaturis. imo illa relatio est eade oino cuz actioe que reali est vera res in deo. Ad scdm dicendū est qd pafnitas no psupponit dicere. sed est ipm dicere oimodo. Verūm pōr aliquo modo pcedi qd psupponit intelligere. qd intel ligere est pus prioritate. nē ipa pafnitate. qd sequit. a est paternitas. g a est intelligere. 7 nō ecōuerso. 7 eodem modo est prius ipso dicere.

Questio tertia.

tertio quero.

Utrū omēs relatiōes diuine sint pstitutiue psonarū diuinarū. nō. qn cōstitutiuā distinguūt 7 cōstitutā dī stingūt. 7 quot sunt cōstitutiuā tot sunt cō sicutuā. sed relationes sunt qrtuor. igit qrtuor crunt supposita. qd est manifeste falsuz. Ad oppositū. si nō omēs essent cōstitutiuē. hoc nō esset verū nisi de spiratiōe actiuā. sed spiratio actiuā est cōstitutiuā. qd qn aliq sunt correlati ua: qua rōne vnū est constitutiū psonē 7 reli quū. 7 spiratio passiua constituit. g 7 actiuā. 7 p pns omēs cōstituūt. Ad questionē dicit qd nō. 7 hoc specialit de spiratiōe actiuā qd nō cō stituar. qd ipa nō est pprietas psonalis. sed ha bet magis rōez aduēritij 7 accidētis. 7 hoc qd est psonē iā cōstitute in esse psonē p aliā pprie tatē. vt inf duas pprietates sit quidā oido na ture. Lōtra. illud qd dicit qd spiratio actiuā est qsi aduēritia psonē iā cōstitute: qd habet rōez accidētis. Lōtra. qncunq aliq pstituūt p se vnū. nullū illoz habet rōem accidētis res pectu alteri. s cēntia pmitas spiratō actiuā cōstituūt aliqd p se vnū. g 7 c. Cōfirmatur. si spiratio actiuā sit aduēritia psonē cōstitute p pafnitate. hoc nō ē nisi qd ē aliquo mō poste rior pafnitate. s ppf hoc nō repugnat sibi qn cōstitutat. tuz qd aliq pōntate ipamet spiratio actiuā est pōr pafnitate. 7 tñ ipa pafnitas cō sstitutit. Tū qd aia itellectiuā aduenit cōstitu to ex materia 7 forma alia dhoie. 7 tñ cōstituūt cū ipis boicm. et rō est. qd aia itellectiuā facit p se vnū cū illa materia 7 forma. g eodē mō ex quo spiratio actiuā facit p se vnū 7 veri vnuz qd materia 7 forma qrtuncq aliquo mō adue nerit vni pstituto ex pprietate 7 cēntia. tñ de cōstitueret vnū suppositū cōstitutuz ex cēntia 7 pafnitate 7 spiratōe actiuā. Ex quo pz qd nō esset pcedēdū qd adueniret psonē pstitute. sed essz pcedēdū qd adueniret cuidā pstituto. qd cōstitutū vna cū spiratiōe actiuā pstituūt pso nā. Ideo dico qd spiratio actiuā nō est aduē ritia psonē. nō pl qd cēntia vel pmitas. S3 di

stinguo de cōstitutio qd duplr accipit. Uno mō p omni illo qd est de cēntia 7 qdditate ali cui. ita qd ipz sine illo cē nō posset. Scdo mō accipit pstitutiū alicui magis stricte p illo qd est de cēntia alicui distinguēs ipm ab omi alio. Primo dico qd spiratio actiuā est pstitu tiuā. sicut pmitas 7 cēntia. Scdo modo non Nec tñ ppter hoc sequit qd sit aduēritia. sicut nec cēntia est aduēritia psonē. qnis nō sit illo mō pstitutiua. Primū ondo. qd supra oñsuz est qd suppositū est illud qd est ens ppletum nō pstituēs aliqd ens p se vnū nec natū alteri in berere nec ab aliquo alio sustētari. S3 accipi endo p se vnū pstitutū ex cēntia 7 pmitate illi n plus cōuenit illa descriptio qd cēntie diuine. g illud nō plus est suppositū qd cēntia diuina. g ipm cū aliquo cōstitutū suppositū. s nō potest cōstituere suppositū cū alio nisi cū spiratione actiuā. g 7 c. Assumptū pz. qd tale cōstitutū ex cēntia 7 pmitate pstituūt p se vnū. cū spiratōe actiuā. qd totū pstitutū ex illo cōstituto 7 spira tione actiuā nō ē vnū p accis. g est p se vnū.

Confirmat qd maior est idēntitas vel pueniē tia illi pstituti ad spiratōez actiuā qd materie ad formā. g veri faciet p se vnū qd materia et forma. Sifr nō est aliq rō qn ita p se vnū pos sūt facere cōstitutū ex pmitate 7 cēntia 7 spi ratōe actiuā. sicut essentia et pmitas. g ex eis vere 7 p se vnū pstituēt. Pretea tāta ē cōues niētia sbalis int pmitate 7 spiratōem. qta est inter cēntiā 7 pmitatē. g q rōne cēntia 7 pmi tas cōstituūt p se vnū. 7 spiratio 7 pmitas cō stituēt p se vnū. 7 nō tñ vnū p accis. imo ma gis vel eq aduenit pmitas cēntie sic spiratio actiuā cōstituto ex cēntia 7 paternitate. 7 ita posset dici aduēritia. 7 p pns dicem qd cēntia sola cēt suppositū. 7 q oēs relatiōes sūt aduē ritie. 7 hnt rōes accētū. Ma aut spiratio actiuā nō sit pstitutiua scdo mō ē māifestū. qd nō ē ppa alicui psonē s ē cōis plib psonis. l. pti et filio. Dico g ad formā qōnis qd omēs relatiōes diuine sūt pstitutiue pmo mō. s tñ pmitas filia tior pccēssio sūt pstitutiue scdo mō. 7 n spiratō actō. Si dicat p pdcā qd vni pstituti ē tñ vnū pstitutiū. 7 pmitas ē pstitutiua pns. g n spi ratio actio Pretea stricte supro pstituto illd pstitutiū ē vltimū i pstituto. s pmitas nō est vltia i pstituto. g nō ē pstitutiua illo mō pdi cto. qd ē negatū. Pretea posito qd p nō spi ret. ad huc eet suppositū. sic dictū ē pus qd pos sito qd fili nō spiret possz distingui psonalit a spūscō. s circūscripto aliquo pstituto alicuius suppositi nō remanet ipm suppositū. ergo spiratio actiuā nō ē pstitutiua patris. ergo 7 c.

Ad primū illorum dico qd nō est incōueniēs

Ad secundā

Questio III

Spino prima

Instatur

Reprobat

Cōfirmatur.

Scia auctoris.

Ad formā qōnis

Instatur pmo

Secundo

Tertio.

Ad pns

plura esse constitutiva alicuius vni? immo vlt
quicquid est aliquod constitutum opz tuc q sunt ibi
aliqua q no sunt eade realr. Unde in compositis
semp sunt plura constitutiva. Ad scdm dico q
constitutivuz scdo modo dictu e vltimuz fm
naturā. ita q no e posterius natura ipso. et isto
modo spiratio actō no e posterior pmitate na
tura. nec e cōverso. De alia pōitate 7 postero
ritate no opz semp vlt. Un etiā aliquo ordine
pmitas e posterior spiratōe. sic e alias dictuz
Ad tertiu dico q circūscripta spiratōe acti
ua no remanet suppositū. h e illud quod e ibi
p̄ter spirationē actiua no e formalr suppositū
tū distingu t̄ realr a spūsancto 7 filio. Et ista
tū postōe sequeret q spiratio actiua no esset
tū constitutiva p̄tis nec etiā aduentitia sibi. 7 iō
no plus p̄bat argumentū q no sit constitutiva
q̄ q no sit aduentitia. Et quod dictuz e p̄us de
filio e verū. qz posito q filius no spiraret tunc
esset dicendū q no constitueret spiratōe actiua
et ita poneret oppositū positi. 7 ideo cōtrario
posito eēt hoc negandū. Et idē argumentum
posset fieri posito q p̄i non generet sed spiret
tūc distingueret realr a spūsancto 7 esset sup
positū distinctū. Ad argumentū principale
dico q si spiratio actio eēt distincta realiter a
pmitate 7 filiatōe sequeret q eēt. iiii. suppo
sita sed no sūt distincte realr. 7 iō sicut eētia
no constituit suppositū distinctū. ita nec spiratō
actio. qz sicut eētia e eadē relr cū oibus rela
tiōib? ita spiratio actio e eadē realr cū pater
nitate 7 filiatōe 7 ideo no constituit distinctū
ab eis.

Distin. xxvii. Questio p̄ma.

Circa distinctio
nem. xxvii. quero. Utrum in
eadē p̄sona sint plures p̄p̄e
tates. Sic. qz spiratio acti
ua 7 p̄mitas dunt realr sūt
in eadē p̄sona. 7 c. Ad ior
est manifesta. Ad ior p̄z qz ille relarōes disti
guunt realr quibus cōrident relarōes distin
cte realr. s̄ spiratio passio 7 filiatio q sūt core
lationes p̄mitatis 7 spiratōis actionis distin
guunt realr. 7 spiratio actio 7 p̄mitas. Pre
terea p̄mitas et generare distinguunt realit.
qz de aliquo p̄dicat p̄mitas de quo no p̄dicat
generare. sicut de essentia. et tū sunt in eadēz
p̄sona. 7 c. Ad oppositū fm damas. omia in
deco sunt idē p̄ter ḡnationē 7 p̄cessionē. sed si i
aliqua p̄sona sunt plures p̄p̄etates no oia pre
ter ista essent idem. Ista questio habet duas
difficultates. Una e d̄ ḡnatōe 7 spiratōe. Alia
est d̄ p̄mitate 7 ḡnare. sicut est tactū in argu
endo. Quātuz ad p̄mū dico p̄ter ad dicta f

precedēti qōne et alias. q p̄mitas 7 spiratio no
sunt plures relarōnes. qz no dunt realr. Scdo
q no sunt idē formalr. Primū p̄z qz quibet p̄so
na est realr quicquid habz nisi q no est alia p̄so
na quā habet. sed si spiratio actio no esset rea
liter p̄mitas. no esset etiā pater p̄ p̄ns. 7 p̄ns
pater no esset spiratio actio. 7 ita no essz quic
quid hz. Preterea. qn in aliquo p̄ se vno cōcur
runt distincta realr. illa constitutiva ip̄z vel sūt
oīno eiūdē rōnis vel alterius rōnis. ita q vñū
sit actus aliud potētia. sed p̄mitas et spiratio
no sunt oīno eiūdē rōnis. qz tūc sicut sūt due
relarōes. ita esset p̄cedendū q sunt due pater
nitates vel due spiratōes. quod est manifeste
falsum. Nec sunt alterius rōnis. ita q vñūz sit
actus 7 aliud potētia. qz nihil potētionale nec
p̄scribibile est in deo. 7 c. Preterea qn aliqua
sunt distincta in deo. no est maior rō quare ali
qua constituat supposita distincta q̄ alia. 7 q̄
rōne p̄mitas. filiatio spiratō passio constituerēt
tria supposita distincta realr. eadē rōne pater
nitas. filiatio. spiratio actio constituerent tria
supposita distincta realr. Scdm scz q no sūt
idem formalr. p̄bo. qz quicquid aliqd̄ verificat d̄
aliquo termino 7 no de alio. aliqd̄ importat p̄
vñū quod no est idem realr vel formaliter euz
importato p̄ aliū. nisi diuersus modus signifi
candi impediatur sed hic in p̄posito no est talis
modus diuersus significandi. et p̄mitas no est
in filio. 7 tū spiratio actio est in filio. 7 no sunt
idem formalr. Circa scdoz dico q illa p̄p̄etas
que est ḡnare. 7 p̄mitas est eadē oibus modis.
nec distinguunt aliquo modo ex natura rei. si
cur oīsum est p̄us. Ad p̄mū principale dico q
no semp distinctis correlatōib? correspondēt
distincte relarōes. nec opz semp tantā distin
ctionē esse inter relarōnes. sicut inter correla
tiones. sed aliq̄n correlatōnes sunt incōcabi
les. 7 tū aliqua relationū est cōcabilis. 7 ita e
in p̄posito. q̄ vis sile no possit inueniri in crea
turis. sicut nec est possibile in creaturis aliqd̄
idē simplicissimū: esse idē realr cū oppositis 7
distinctis realr. qd̄ tū opz cōcedere in deo. q̄a
essentia diuina est eadē realr cū relarōib? oppo
sitis. scz cū p̄mitate 7 filiatōe. Et si dicat q
impossibile est duas passiones esse ab eadē
actione realr. Dicendū q p̄p̄ie loquēdo passio
no est ab actione maxime in diuinis. sed est di
cendū q p̄sona est a p̄sona. pura q filius est a
patre 7 spūsancto ab vtroqz. 7 no est inconue
niens duo esse ab agentib? distinctis medi
ante vna actōne realiter. q̄uis formaliter no
sit eadē. Et si dicatur q hoc est contra di
cta magistrorum. qui dicunt q sunt quattu
or relationes in diuinis. quāuis non sunt nisi

Circa scdm dist.

In facta

Ad scdm

Ad tertiu

Ad principale

Distin. XXVII

Questio I

Arguit p̄mo

Secūdo

In oppositū

Due difficultates

Prima dist.

tres relationes personales. Dicendum est qd non est procedendum qd pmitas, filiatio, spiratio, actio et spiratio passio sunt quattuor relationes, sicut nec est procedendum qd eentia et pmitas sunt due res. Verum qtuor sunt noia ipsoartaria relationes quoz quodlibet negat ab aliquo aliozum fm q supponit p vera re, sicut de pmitate vere re ptingit dicere qd non est filiatio, et de spiratio ne actioe qd non est spiratio passio, non tñ ptingit dicere qd spiratio actio non sit pmitas. Et si lic intelligit, verum dicitur et aliter non, imo negaret ppriū dictū multi eoz, qz multi eoz habent p in cōueniēti dicere qd sint, iiii, res in dinis, imo sunt tñ tres res in dinis. Ad aliud pncipale dico qd pmitas et gnare nullo mō distinguunt. Verum hec est vna eentia est pmitas, et h falsa eentia gnar ppter diuersum modū significadi qz dictū est supra qd hec est falsa, eentia gnar, qz tñc sequeret qd eentia distingueret, qd non ē concedendū. Si dicat qd h est d dicta in pōri distincōe, qz ibi dictū ē qd si sit oimoda iden titas a parte rei, quicqd cōuenit vni et reliquo vlr, sed hec est vna, pmitas est gnare, et h sifr, gnare est pmitas, qd de quocūqz dicit pmitas de eod dicit gnare et cōuerio, qd sicut h est vera, essentia est pmitas, ita etiā illa eentia est generare. Ad h dico qd pōt hec cōcedi, essentia est gnare, si vtracqz illarū sit vera, pmitas ē gnare, generare est pmitas, sed et ista tñc eentia est generare non sequit qd eentia gnar, sicut pōt dici qd aliqd moueri ē currere, et tñ non sequit qd aliquid moueri currat. Et si dicat qd pmitas generat importat idēz a parte rei, et vtrūqz p dicitur de reliquo, qd h est vna, eentia ē pmitas, ista etiā erit vna eentia gnar. Dico qd etiā si importet idē, non tñ vtrūqz vere p dicitur de reliquo, qz ista ppō pmitas est gnar, et sifr ista generat est pmitas, vel erit non intelligibilis vel erit simplr falsa, qz non pōt esse ppō intelligibilis, nisi iste terminus gnar supponat materia, sit vlr simplr, et tñc ē simplr falsa. Questio, ij.

Etūdo principa liter circa illā distincōem quero de vbo, et pmo de vbo creato, scdo de vbo increato. Circa pmutz quero, Vtrum vbum intellect? creati sit vera qntitas subiecti ue pducta in mēte. Et sic, ois intellectio actualis est qntitas pducta in mēte, sed omne verbū est intellectio actualis, qz fm aug, ix, de tri, c, xvij, vbus est cū amore notitia, etc. In oppositum augustinus, xv, de tri, c, xi, in principio, Verbum quod foris sonat signū est vbi qd itus later. Ex illa aucte accipio ppōne istā, qd vbu vocale significat vbum mētale, sed vbum vo

cale non significat aliqd subiectiue existens in intellectu, sed tñ quod intelligit ab intellectu, qz significat p se rem extra, qd vbum mētale ē tñ obiectiue in intellectu non subiectiue. In ista questione sunt aliquę difficultates reales aliquę magis vocales. Difficultas vna real est de his que sunt in mēte. Nam aliq dicit qd in mēte sunt subiectiue, potētia, habitus, acrus spēs, et cōceptus, et res extra est obiectū exis in mēte tñ obiectiue. Alia difficultas est de diffinitōe, an sit subiectiue in intellectu v obiectiue tñ in intellectu, et nullibi subiectiue. Difficultas vna q mibi videt vocalis est ista Supposito qd verbum est aliquod illoz q sunt in mēte subiectiue siue obiectiue, quod illoz magis ppe debeat vocari vbum. Ideo circa istam questionē sic pcedaz pmo recitabov nā opinionē tangentē vtracqz difficultates. Secūdo rñdebo ad qntionē. Circa pmutz ponitur vna opinio q ponit qd h ē descriptio vbi. Verbum est terminus actōnis intellectualis emanans ab ipso intelligente et est actum manens in ipso intelligere et est alterius declaratiuum. Prima pncula ponit ad dīam obiecti intellu gibilis qd est pncipiuz formale intellectualis opatōis. Scda ponit ad dīaz amoris, pcedēz. Dicit aut tertio emanās ad dīam rei itellecre simplici intelligētia q non est emanās, et pcedēz. Dicit aut ab intelligēte fm actū ad dīaz actōnis q est intelligere simplici intelligētia q emanat ab intelligere non fm actū sed fm habitū. Dicit aut qnto manēs in ipso ad dīam vbi vocalis qd, cor, palis et mittit. Dicit aut sexto, de claratiuū alterius, ad dīam cuiuscūqz accepti post pmutz intellectū simplici intelligētia qd nō est declaratiuū illi. Ad cui? intellectū dicit qd quilibet intellect? pōt p siderari vel vt ē potētia cognitiua et vt ita exis passiuā p se ordinata ad actū pmutz simplicis intelligētie in pcipiendo obiectū, et hoc non nisi vt mota sit, vel quasi mota ab obiecto. Aut potest cōsiderari vt natura, et vt sic est virtus actiua que supposito actu pmo simplicis intelligētie elicit actū secundū qui est dicere quo format in se pceptuz simillimū illi qd est intellectū simplici intelli gētia, q est declarat, v? manifestatiū? illi, et ideo dicit verbū illius. Verbi grā, postq intelligētus de toto quodā diffimbili habz simplicēz intelligentiā vi sua actiua formabit in se cōceptum eius, scz qd quid est de eadē re quā significat diffinitō, distinguēs p partes illud quod totū est vt totū psum, et illud qd qd est de claratiuū manifestatiū illi? ppōt qd verbū dicit, qd tali qd qd ē pperit p dicitē sex pditiones verbi In illa opione reputo multa falsa et contra

D Rñio etiam ad pmutz pmutz

E Ad scdm

Instat

Respondet

Replicatur

Respondet

A Questio II

B Difficultates reales Prima

Scda

Difficul, vocal

Pmo recitat opt. Circa duas pmutz difficultates

Diffinitio verbi

D Quicqz falsa elicit vne ex dictis

beatū Augustinū a quo marie accipit hoc vo-
cabulū verbū. Prīmū q̄ nulla notitia illi ob-
iecti p̄ma habet rōem verbī. Scdm̄ q̄ verbuz
necessario p̄supponit notitiā simplicē ⁊ quasi
cōfusā. Tertiū q̄ oē declaratiū alteri habz
rōem sibi. Quartū q̄ qd̄ est ē s̄bū. Quintū
de illa duplici cōsideratiōe ipsius intellectus.

Arguit s̄ primū.

Contra primū arguo sic. fm̄ b̄m̄ Augustinus
rv. de tri. c. xiiij. ⁊ xv. s̄bū nostrū de nostra scia
nascit̄: quēadmodū s̄bū dei de patris scia na-
scitur. Ex hoc arguo sic. om̄e qd̄ p̄t de scia na-
sci vel memoria est verbū. s̄ simplex intelligē-
tia est b̄m̄. q̄a p̄t ex notitia simplici habitū
derelinqui. qd̄ p̄t ex hoc q̄ aliq̄s p̄p̄tius eli-
cit notitiā simplicē alicui rei post mltos actū
elicitos. q̄ si nō elicerent. s̄ est ibi habitū dere-
licet ex quo p̄t cōsimilis notitia generari. ⁊ p̄
p̄ns illa scda notitia simplex nasceret̄ ex meo-
ria. Si dicat q̄ ex notitia simplici nō derelictū
quif̄ habitū in memoria ex quo iterū nascitur.
Contra si nō. hoc nō posset esse nisi q̄ est noti-
tia incōplexa. sed hoc nō obstat. q̄ fm̄ beatus
Augustinū ex memoria nascit̄ verbū. sed s̄bū
fm̄ istū est notitia incōplexa. vel aliquid p̄du-
ctū p̄ notitiā incōplexā. s̄ eodē mō de notitia
simplici p̄t dici q̄ p̄t derelinquere habitū si-
cut ⁊ alia notitia incōplexa. Prefea. s̄z istos
in eadē q̄stione eē declaratiū ⁊ manifestiūz
est maxime principalis cōditio verbī. q̄ vltia
⁊ cōpletiua sine qua nō p̄t esse ratio verbī. et
qua existēte etiā si quedā alie deficiat p̄t esse
aliqua rō verbī. s̄ notitia simplicit̄ intelligen-
tie vel simplex intelligentia est manifestiua ⁊
declaratiua alteri. s̄ habet rōem verbī. Ad
istud videt̄ respondere q̄ habz aliquo mō rōez
verbī. tñ nō p̄fecte. ⁊ ideo nō est verbū p̄fectū.
Hoc nō sufficit. q̄ simplicit̄ cōcedit q̄ si cōci-
piat̄ de homine q̄ est s̄ba aniata sensibilis est
verbū imp̄fectū. s̄ eadē rōne si cōcipiat̄ q̄ est
aial. erit verbū. quis imp̄fectū. q̄ nō debuit p̄-
mo simplicit̄ negare de vno ⁊ cōcedere de re-
liquo: ⁊ tñ postea vniuersim̄ p̄cedere de vtroq̄.

Cōfirmat̄. q̄ oī verbo vocali cōrespōdet vlt̄
cōrespōdere p̄t aliq̄d verbū mētale fm̄ bea-
tū Augustinū. rv. de tri. c. xi. Verbum qd̄ sonis
sonat signū est verbī qd̄ intus latet. s̄ sic dicē-
do aial. vel nomē exprimēs aliq̄d alicui p̄fusa
ē verbū vocale. s̄ sibi cōrespōdet aliq̄d mētale
le. ⁊ nō nisi notitia simplex. fm̄ istos. ergo ⁊c.

E
Arguit s̄ scdm̄

Contra scdm̄ arguo p̄mo sic. q̄ncūq̄ aliq̄ potē-
tia est p̄fecte disposita ad aliq̄e actuz. ⁊ obie-
ctū fm̄ se totū ⁊ quilibz p̄t et p̄fecte p̄ns. tūc
p̄t sequi actū ⁊ distincte apprehēdi illud obie-
ctū sine oī notitia p̄ua. hoc p̄t. q̄ nō minoris
p̄fectiōis est intellectū dispositū ⁊ nō ipedit.

maxime intellectū angelicus. q̄ visus vel quicūq̄
potētia sensitiva. sed potētia sensitiva si obie-
ctum suū sit cōueniēter p̄ns ⁊ potētia sit suffi-
ciēter disposita. statim distincte app̄hendit il-
lud obiectū. q̄ pater fm̄ exp̄ientiā q̄ nunq̄ di-
stinctus app̄hendit. s̄ eodē modo intellectus
si sit sufficiēter dispositus. ⁊ obiectū fm̄ quāli-
bet sui parē sit p̄ns sufficiēter. distincte appre-
hendet sine notitia p̄uia cōfusa. s̄ est verū
de potētia angelica. s̄ ⁊c. Si dicat q̄ intelle-
ctus p̄cedit de imp̄fecto ad p̄fectū. ⁊ iō p̄sup-
ponit notitiā p̄fusa ⁊ simplex notitiē distincte
et declaratiue. Contra talis p̄cessus est p̄pter
imp̄fectionē p̄cedētis. s̄ sine rōne manifesta
vel exp̄ientiā certa nō plus debet attribui p̄-
fectiori q̄ imp̄fectiori. s̄ videm̄ q̄ talis p̄cessus
nō cōuenit potētie sensitivē. s̄ nec intellectū
angelico cū hoc nō possit p̄bari nec p̄viden-
tiam nec p̄ exp̄ientiā certā. Si dicat q̄ etiam
sensus p̄ns apprehēdit obiectū suū cōfusa q̄
distincte. Contra. si sic sequeret̄. q̄ q̄ncūq̄ aliq̄d
distincte app̄hēderet a sensu. q̄ tūc sensus ha-
beret distinctas sensatiōes illius obiecti. qd̄ ē
incōueniēs. q̄ ponit pluralitas sine oī necessi-
tate. Sicut tūc duo accētia eiusdē sp̄ei eēt. in
eodē subiectivē qd̄ isti negāt. q̄ nulla rō appa-
ret q̄ tales distincte cognitiōes distinguātur
specie. p̄na p̄z. q̄ accipio obiectū app̄roximatus
sensui in tali app̄roximatiōe q̄ possit statim di-
stincte cognosci. tūc in p̄mo instātū erit cogni-
tio distincta ⁊ etiā cōfusa. s̄ simul sunt ille due
cognitiōes. Nec videt̄ aliqua rō q̄ p̄ma cogni-
tio p̄fusa plus debeat corrip̄i in instātū poste-
riori q̄ in p̄ri. Prefea on̄sū est p̄ns q̄ simplr̄
simplex nō p̄t app̄hēdi p̄fusa ⁊ distincte. sed
angelus p̄t app̄hēdere aliq̄d simplr̄ simplex
s̄ de tali nō p̄t h̄re tales duas notitias ordia-
tas. ⁊ tñ de oī tali p̄t angelū formare verbū. s̄
s̄bū nō semp̄ p̄supponit talē notitiā. Contra
tertiū qd̄ dicit. q̄ om̄e declaratiū alteri in est
s̄bz illi. arguo sic. effectus aliquo mō decla-
rat suā cām. ⁊ tñ effectū nō d̄ s̄bz cause nec
ecōverso. Si dicat q̄ h̄c quocūq̄ declaratiūz
q̄ nō om̄e declaratiū quocūq̄ mō est verbuz
alteri. s̄ qd̄ declarat p̄ modū notitiē. Contra
fm̄ istū. notitia p̄missa eēt s̄bz p̄clionis. similr̄
tūc insufficiēter diceret nō distinguēdo qd̄ ver-
bū ē declaratiū ⁊ quod nō. Si dicat ad p̄ns
mū istoz cōcedēdo q̄ notitia p̄missa est s̄bz
p̄clionis. sic iste v̄t dicere. q̄ dicit q̄ i eo qd̄ est
p̄p̄t qd̄ t̄m̄iat ois cognitio itellectual̄ p̄plexi
tūc em̄ ip̄z p̄p̄t qd̄ ē s̄bz declaratiū p̄plexi il-
li qd̄ p̄cipit simplici itelligētia. quēadmodū
qd̄ qd̄ ē s̄bz ē declaratiū incōplexi. bec sūt
s̄ba sua. Ex istis sequit̄ q̄ notitia p̄missa est

f
Contra tertiu arg.

verbu cōclusionis. sed hoc est falsum. quia fm
 btm̄ augustinū. xv. de tri. c. x. necesse est cū ver
 bum loq̄mur. i. quod scim̄ loq̄mur. ex ipsa scia
 quaz in memoria tenem̄ nascat̄ v̄bū. qd̄ h̄mōi
 sit oīno. cuiusmodi est illa scia de q̄ nascit̄. Et
 ista aucte p̄t̄ q̄v̄bum 7 scia de qua nascit̄ sūt
 oīno eiusdē. q̄ illud qd̄ scimus loq̄mur. v̄bum
 scz formādo. s̄ ip̄a notitia p̄missa 7 v̄bum con
 clusionis nō sunt respectu eiusdē. s̄ notitia p̄
 missa nō est v̄bum p̄clusionis. Cōtra quartum
 quod dicit. q̄ q̄qd̄ ē. est v̄buz declaratiuū rei.
 quero. aut notitia declaratiua 7 qd̄ qd̄ est sunt
 oīno idem. aut nō sunt oīno idē. Si def̄ p̄mū.
 q̄ qd̄ qd̄ est rei eēt vere p̄ductū p̄ intellectum
 Et sequeret̄ q̄ qd̄ qd̄ est substantie eēt vera q̄li
 ras informās aīaz. sicut ip̄a notitia declarati
 ua est vera q̄litas aīam informās. s̄ h̄ videt̄ eē
 incōueniēs. Si nō sūt idē. 7 fm̄ istū alibi. dist.
 i. q. i. notitia declaratiua est v̄bum. q̄ qd̄ qd̄ est
 nō est v̄bum. Cōtra q̄ntū de illa duplici cōsi
 deratōe intellectus arguo sic. qd̄ cōpetit alicui
 in q̄tuz natura cōpetit oīni nature. q̄ redupli
 catio ponit v̄litate sicut declaratiū est p̄us. q̄
 si intellectus vt natura est v̄tus actiua. sequit̄ q̄
 oīs natura est v̄tus actiua. qd̄ ē manifeste fal
 sum. Confirmat̄ q̄ fm̄ p̄m. i. p̄bi. natura ita
 d̄ de materia sicut de forma. q̄ ita d̄ de passiuo
 sicut de actiuo. q̄ intellectus vt natura nō ē maḡ
 v̄tus actiua q̄ vt passiuo. Ideo aliter dico
 ad q̄nē circa quā sic est p̄cedēdū. Primo vis
 dendū est que sunt ponēda in mēte. Scdo cui
 illorum p̄petit̄ est verbū. Circa p̄mū manifes
 tum ē in intellectu esse actū intelligēdit̄ etiā
 habitū. sed v̄tū spēs aliq̄ p̄ua actui sit ponē
 da in aīavel nō est dubiū. V̄tū etiā p̄ter actū
 intelligēdit̄ sit aliq̄s cōceptus format̄ p̄ actuz
 intelligēdit̄. vel etiā sit aliq̄s cōceptus habēs
 tm̄ eē obiectiuū est dubiū. V̄tū etiā sit aliq̄
 spēs in intellectu q̄ nō possz eē sine actu intel
 ligēdit̄ ē dubiū. De p̄mo dubio 7 tertio dico q̄
 spēs neutro mō dicta est ponēda in intellectu
 q̄ nunq̄ ponēda est p̄laltas sine necitate. sed
 sicut alias ostendet̄ quicqd̄ pōt saluari p̄ talē
 spēm. potest saluari sine ea eq̄ facit̄. q̄ tal̄ spēs
 non est ponēda. Sed de scdo dubio est mihi
 magis dubiū. h̄ tm̄ est mihi p̄babile q̄uis non
 affirmē. q̄ in intellectu p̄ter ip̄m actū intelli
 gēdit̄ q̄n̄ intelligit̄ aliquod cōe ad plura ē ali
 quid in intellectu vel subiectiue vel obiectiue
 qd̄ est aliquo mō s̄le rei eēt in intellectu. qd̄ a m̄
 tis vocat̄ q̄si quoddā ydolū in quo aliquo mō
 ip̄a res cognoscit̄. q̄uis rem singularē cognoscit̄ i
 illo nō sit aliqd̄ q̄ ip̄s ydolū cognoscit̄. nisi forte
 p̄ter hoc cognoscat̄ ip̄m eē p̄ceptū alicui⁹ alte
 rius. De isto dictū est p̄us 7 alias ampli⁹ forte

dicef. Circa scdm̄ vidēde sūt p̄mo aliq̄ cōdi
 tiones q̄ nate sūt p̄perere illi qd̄ d̄. v̄buz. scdo
 ad p̄positū. Circa p̄mū videt̄ fm̄ oēs q̄ de rōe
 verbi est q̄ sit aliqd̄ in mēte. q̄ fm̄ btm̄ augu.
 xv. de tri. c. x. si p̄ ligna copalia verbū qd̄ mē
 te gerim⁹ immoretur. Scdo p̄cessū est ab oibus
 q̄ verū ē aliqd̄ in mēte genitū vt si p̄les qd̄ā.
 sicut dicit aug. ix. de tri. c. viij. Conceptā reruz
 veracē notitia tanq̄ verbū apud nos habem⁹
 et dicēdo intus gignim⁹. nec a nobis nascēdo
 discedit. Tertio p̄cedit q̄ verbū est similitudo
 rei 7 ymago eius. sicut dicit augu. ix. de tri. ca.
 xi. Et cū beat̄ notitia similitudine ad eā rez quā
 nouit notitia ē ideoz 7 ymago verbū ē. Sicut
 xv. de tri. c. xij. Verbū est iūllimuz rei note de q̄
 gignit̄ 7 ymago eius. Et istis ad p̄positū di
 co q̄ fm̄ int̄tōne beati augu. verbū multipl̄
 accipit̄. vno mō accipit̄ largissime. 7 sic verbū
 est actus intelligēdit̄ genitus vel p̄duct⁹. Ali
 q̄n̄ accipit̄ p̄ verbo copl̄ero. 7 sic oīs act⁹ p̄ple
 rus ver⁹ v̄l falsus ē v̄bū. Aliq̄n̄ accipit̄ stricte p̄
 verbo vero. aliq̄n̄ accipit̄ stricte p̄ verbo vero
 cū amore p̄lato. Aliq̄n̄ accipit̄ verbū p̄ con
 ceptu mētis siue sit subiectiue in aīa siue obie
 ctive tm̄. siue etiā distiguat̄ ab actu intelligē
 dit̄ siue nō. Primo mō accipit̄ btm̄ augu. xv. d̄
 tri. c. x. vbi dicit. Et si verba nō sonāt. in cor
 de suo dicit̄ v̄t̄ q̄ cogitat̄. q̄ quicqd̄ cogitat̄
 d̄ verbū mētis. s̄ de oī siue copl̄ero siue incō
 pl̄ero p̄tingit̄ cogitare. q̄ oīne tale p̄tingit̄ dis
 cere verbo mēt̄. Sicut. viij. de tri. c. x. dicit. Car
 taginē qd̄ē cū eloq̄ volo. apd̄ me ip̄s q̄ro vt elo
 q̄r. 7 apud me ip̄m inuenio fantasia cartagis.
 Et seq̄t̄. eā vidi atq̄ sensī mētoīaq̄ retinui. vt
 apud me inuenē de illa verbū cū eā vellē dice
 re. ip̄a em̄ fantasia eius in mētoīa mea verbuz
 eēt. Et ista aucte arguo sic. possibile ē aliq̄
 appbendere cartaginē 7 eam memoriter rectis
 nere omni alio circūscripto quod nec est car
 taginis notitia habitualis nec actualis. ergo
 sine omni alio potest haberi verbū cartaginis.
 et per p̄ns notitia actualis cartaginis vel ha
 bitualis erit verbum 7 nō notitia habitualis
 fm̄ btm̄ augustinū 7 fm̄ oīs. q̄ notitia actual
 incōplexa cartaginis est verbū. sed qua rōne
 vna notitia actualis incōplexa est verbū. eadē
 dem ratione quelibet notitia actualis est ver
 bum. et hoc loquēdo de notitia intellectu crea
 ti. P̄terea omni verbo vocali corespōdet
 aliquod verbum mētale p̄pter quod dicit̄ Au
 gustinus. xv. de trini. c. xi. verbū quod foris so
 nat signū est verbi quod intus latet. s̄ verbis
 vocalibus que sunt simpl̄ incomplexa. 7 ma
 xime que sunt nomina p̄p̄ia rerum singulari
 um. sicut sunt fortes 7 plato nihil corespōdet

Cōtra quartū

Contra quintum

Scdo videt̄ au
 tor 7 duo facit

Primū rāgit du
 bia tria
 Primū

Scdm̄

Tertiū

De p̄mo dubio 7
 tertio

Secundū dubiū

Circa scdm̄ etias
 duo fiēt
 Primū

Verbū varie ca.

in mēte nisi notitia incompleta. ḡ illa notitia erit verbū. Si dicat q̄ corūder aliqd̄ ydoluz vel spēs vel cōceptus vel aliquid tale. Con̄t hoc. quocūq; tali dato illo circūscripto deus posset facere aliq̄m intelligere vocē significatiuam alicui rei singularis. ⁊ ex ip̄a cōcipere significatū illi⁹ vocis. ⁊ p̄ p̄ns haberet metale corūdens verbo vocali. et tamē nihil haberet nisi notitiā actualē incōpletā. Quā autē verbū aliq̄m accipiat a brō augustino p̄ omni actu completo quo alicui assentit vel dissentit. r. p. p̄ eundē. xv. de trini. c. xvi. vbi dicit sic. Nōne multa dicimus etiā que nescimus. nec dubitātes ea dicimus sed vera arbitantes. q̄ si forte vera sunt in ip̄is rebus de quibus loq̄mur nō in verbo nostro vera sunt. quia verbū verum nō est nisi quod de re que scitur gignit si autē vera nō sunt. falsum est. ḡ isto mō verbū nostrū nec tñ mētīmur sed tñ fallimur. Et autē dubitamus nōdum est verbum de re de q̄ dubitamus. sed de nostra dubitāte verbū ē. q̄ uis em̄ nō nouerimus an verū sit vnde dubitamus. tñ dubitare nos nouimus. ac p̄ hoc cum hoc dicimus verū verbū est. qm̄ qd̄ nouim⁹ dicimus quod etiā mētiri nō possumus. qd̄ cum facimus utiq; volētes ⁊ sciētes falsum verbū habemus. vbi verū verbū est mētiri nos. Doc em̄ nouimus. ⁊ cū nos eē mētitos confitemur. Unde dicimus. qd̄ scimus em̄ dicimus. scim⁹ nāq; nos esse mētitos. Ex ista autē habet q̄ nō omnis actus intelligēdi est vbum. q; dubitatio que est actus intelligēdi nō est vbum. dicente augustino. cū dubitamus nōdū est verbum de re de qua dubitamus. ḡ dubitatio illa nō est vbum. ⁊ tamen dubitatio illa est actus intelligēdi. sicut ⁊ assentire est actus intelligēdi. Sedo habet q̄ nō omne vbum nascitur de scientia in memoria. q; vbum falsum de nulla scientia nasci potest. sed aliquid est vbum falsum dicente augustino. falsum est illo modo verbū nostrū. nō tñ mētīmur. sed tñ fallimur. Tertio habet q̄ ois act⁹ iudicatiuus intellectus quo intellectus alicui cōsentit vel dissentit est verbum. q; ois talis actus est verus vel falsus. et omnis talis est vbum s̄m beatū augustinū h. qui ponit q̄ sicut est aliquid vbum verum. ita est aliquid vbum falsum. Quarto habet q̄ ppō vera siue falsa nō est vbum. q; si talis ppō est verbū nullus posset habere talē ppōnē in mēte. nisi haberet vbum quod negat brōs augustinus. q; dubitās de aliqua ppōne siue sit vera siue falsa nō habet verbū. ⁊ tñ in mente sua habet ppōnē de qua dubitat. ⁊ ita ppō nō est verbū accipiēdo verbū isto scdo modo. tamē accipiēdo verbū p̄mo modo s̄m opinionē que

ponit q̄ cōceptus est ip̄a intellectio. d; dicit q̄ ppō est verbū vel verba. Ex quibus oibus inferitur q̄ verbū s̄m q̄ hic accipit ab augustino est idem q̄ actus iudicatiuus intellectus quo alicui ppōni vel assentit vel dissentit. ⁊ itō q; ppōni dubie nō assentit vel dissentit. ideo de tali ppōne nō habet vbum. q; tñ tali dubitatio ni qua ip̄e dubitat de ppōne dubia assentit. iō de ista habet verbū. q; istā nouit ⁊ sibi assentit. Sed de vltima pte auctis videt esse dubiū q; videt repugnare p̄dictis. q; dicit brōs Augustin⁹ q̄ aliquis sciēter mētīdo h; verbum tunc quero de quo h; illud verbū. Verbi grā. mentiat aliq; in corde suo dicēdo xpm̄ nō eē deum. iste sic mētīdo habet verbū. quero tūc d̄ quo. Aut de ista ppōne xps nō est deus. aut de illa. ip̄e mentit. Non de p̄ma ppōne. quia quero aut dubitat de ea. ⁊ tūc d̄ ppōne dubia est verbū quod ē p̄us negatiū. aut assentit sibi ⁊ tūc nō mentit aut dissentit tūc fallit. ⁊ per p̄ns non mentit. Relinquit igit q̄ de ppōne dubia potest esse verbum. Ad illud respōdeo sine p̄iudicio q; augustin⁹ vario modo accipit verbū. q; cū dicit q̄ cū sciētes ⁊ volētes mentimur falsum verbū habemus. accipit ibi verbū p̄ verbo vocali. q; sistendo p̄cise in verbo mētali nullo modo possumus mētiri sciēter. quia mentēs sciēter p̄cise sistendo in verbo mētali. aut dicit p̄cise locutione nō est sciēter sine oī adhesionē illi falso. ⁊ tūc nō est aliud q̄ apprehendere vñ falsum. aut dicit locutione; falsi cū adhesionē tñ. Si p̄mo modo tūc mētiri sciēter nō est nisi sciēter appbēdere falsum. ⁊ p̄ p̄ns quicūq; dissentiret falso mentiret. qd̄ est manifeste falsum. Si scdo modo sic includit p̄dictōnē. q; q̄ aliq; adhareat illi quod scitur vt credit eē falsum est p̄dictio. q; ex hoc q̄ scit vt credit illud esse falsum dissentit. ex hoc autē q̄ adheret sibi assentit. sed eidē assentire ⁊ dissentire includit p̄dictōem. ḡ nullo modo pōt alius sciēter mētiri sistendo p̄cise in verbo mētali. Et ita brōs augustin⁹ accipit ibi verbum falsum p̄ verbo vocali. q; illud simplr ē falsum ex h; q̄ est signū falsi. et tñ de isto verbo vocali pōt eē verbū verū. q; pōt vere scire q̄ h; verbū ē falsū. ⁊ p̄ferēs mētī. Verū tñ ē sciēdum q̄ illd̄ qd̄ iā dictū ē de sciēter mētīte est intelligēdū de aliquo mētālī loquēte ⁊ nō alicui loquēte. q; si aliq; loq̄ret alteri mētālī bñ poss; sciēter mētiri. q; tūc mētiri nō est nisi appbēdere falsum scituz esse falsum vt aliquis alius appbēdēs illam appbensionē credat appbēnsū esse verū quod tñ est falsum. q; hoc est appbēdere falsum cum intentione fallendi. quod est mētiri. sed hoc nō est possibile nobis

Instāta

R. 160

nisi forte respectu angelorum aliquo modo apprehensionem nostram ad ipsos dirigendo. Et verbum falsum illo modo dictum comprehendit non tamen actum intellectus sed etiam actum voluntatis quo vult decipere. et ideo circumscribendo actum voluntatis non est mendacium. sicut aliquis proferens falsum ut ipsum improbet non mentitur. Tertio dico quod Augustinus frequenter accipit verbum per actum iudicatio vero. quod natum est gigni ex habitu scientifico vel saltem habitu vero. Sic accipit Augustinus. xv. tri. c. x. necesse est cum verum loquimur id quod scimus loquimur. et ipsa scia quam memoria tenet nascatur verbum. Et sequitur formata quippe cogitatio ab ea re quam scimus verbum est quod in corde dicimus. quod nec grecum est nec latinum nec lingue alicuius alterius. Et ista autem pars quod verbum nascitur de scia. Sicut. c. xij. perveniendum est ad illud verbum quod omnia quibus significat signa preceperit gignit de scia que manet in animo. Sicut in eodem ca. Dia que per seipsum et quod per sensum corporis sui. et testimonium aliorum precepta scit animus. thesauro memorie condita tenet. et quibus gignit verbum quod quod scimus loquimur. sed verbum ante omnem sonum ante omnem originem soni. Et ista autem pars quod verbum hic accipitur per actum productum ex habitu intellectuali veridico. siue ille habitus sit scientificus siue evidens. siue creditivus qui accipit per testimonia aliorum. Quarto modo accipit verbum Augustinus verbum provera notitia cum amore placet. et sic accipit. ix. de tri. c. viij. ubi sic dicit verbum amore concipitur. siue creature siue creatoris. Sicut. c. x. dicit sic. Recte ergo queritur verum omnis notitia verbum ante tamen amata notitia. novimus enim ea que odimus. Hec est questio beati Augustini. et solvit dicens. sed nec precepta nec parta dicenda sunt animo qui nobis displicent. non enim omnia que quocumque ratione concipiuntur. sed aliqua ut nota sunt non tamen verba dicuntur. sic ut ista de quibus nunc agimus. Et sequitur. Aliter omne quod notum est verbum de animo improprie sum. quod dicitur de memoria proferri et diffiniri potest. quous ipsa res displiceat. Aliter tamen placet quod mente concipitur secundum quod genus verbi accipientium est. quod ait apostolus. Nemo dicit dominus iesus. nisi in spiritu sancto. cum secundum aliam vocationem verbi dicatur huius et illi de quibus dominus ait. non omnes qui dicuntur domine domine intrabunt in regnum celorum. Et sequitur postea. Verbum est. quod quod nunc discernere et insinuare volumus cum amore notitia. Et ista auctoritate potest haberi quod verbum uno modo accipitur per notitia cum amore. Et verbum sic dictum dicitur dicitur os actus. scilicet intellectus et voluntatis. ut res que sciuntur etiam diligantur. Aliter accipitur verbum per omni notitia que de memoria proferri potest. et sic omnis notitia actualis potest dici verbum. Quinto modo accipitur verbum per conceptum mentis. quod potest haberi ab Augustino. xv. de tri. c. iij. ubi vult quod omne signum posterius notitia. quod adhibet vel adhiberi potest ad aliquo modo significandum illud quod intelligitur per notitia est aliquo modo verbum. et ideo cum conceptus aliquo modo significet illa que possunt intelligi. conceptus aliquo modo verba dici possunt. Sicut videtur dicere Augustinus quod cogitatum habet rationem verbi. quod est intelligendum de illo quod sine cogitatione esse non potest. cuiusmodi sunt conceptus. quia res que possunt esse sine cogitatione. et tamen possunt cogitari non possunt dici verba. Assumptum posset probari per beati Augustinum ubi supra ubi dicit sic. De his nunc differimus que nota cogitamus et nota sunt nobis etiam si non cogitentur a nobis. sed certa si ea dicere velimus nisi cogitata non possumus. quod videtur quod etiam que cogitantur dummodo non sunt nisi in mente nec possunt esse nisi cogitentur. igitur beati Augustini possunt dici verba. Sed verum beati Augustini conceptus differant ab actibus intelligendi non est modo differendum.

Sic ergo dico quod ista questio principaliter difficultate habet ex verbis beati Augustini. et id est verum est istovocabulo sicut ipsemet utebatur. sed ipse utebatur aliquo per omni actu intelligendi. Alio quod per actum iudicatio. Alio per actum veridico. Alio per actum veridico cum amore. scilicet per actum iudicatio cum amore. sicut innuit. ix. de tri. c. viij. Et aliquo per omni cogitatio quod sine cogitatione illa esse non potest. Et ideo quod videntur aliquo opinioniones contrarie per distinctionem sunt salvande. Et ideo eodem modo de auctoribus sanctorum qui Augustinum sequebantur est faciendum. Sed tunc est dubium an verbum quocumque modo dicatur necessario signat de memoria. quod videtur Augustinus dicere valde frequenter. Ad hoc dico quod memoria apud beatum Augustinum dupliciter accipitur. Uno modo per habitum intellectuali derelicto et actu qui potest esse principium consilii actus. Aliter accipitur memoria per omni principio sufficiente generationis verbi. siue illud principium sit ipsa anima. siue aliquid informans animam siue comprehendens utrumque. et sic accipit ipse. xv. de tri. c. xij. ubi sic. Cogitatio quod verum invenimus hoc maxime intelligere dicimus. et huius quidem in memoria rursum relinquimus. sed illa abstrusio profunditas nostre memorie. ut huius etiam primum eius cogitamus invenimus et gignimus intimum verbum quod nullus lingue sit tanquam scia de scia. et visio de visio. et intelligentia que apparet in cogitatione de intelligentia que fuerat iam in memoria. sed latebat. In ista autem invenit per memoria isto modo dicta est quod preceperit omne verbum et omne cogitationem. de quo tamen cognitio gigni potest. et etiam scientia visio et intelligentia. sed hoc

Dubium.

Ratio.

nō est: q̄a realit̄ sit visio sc̄ia vel intelligētia. s̄ q̄ est principiū visionis sc̄ietie et intelligētie. et hoc exp̄sse dicit beatus Augustinus. xiiij. de tri. ca. vi. vbi ponit etiam animā esse memoriā. vbi dicit sic. Restat vt aliqd̄ p̄tinēs ad eius naturā. r̄a C sc̄z aie) sit sp̄ectus eius et in eā q̄n se cogitat. nō quasi p̄ loci sp̄aciū. s̄ in corporea conuersione religet̄ cū verbo nō se cogitat. nec sit quidē in cōspectu. nec de illa suus format̄ obiectus: s̄ t̄n nouit se tanq̄ ip̄a sibi sit memoria sui. sicut multarū disciplinarū peritus ea q̄ nouit eius memoria cōtinent. nec est in cōceptu mētis et nisi vnde cogitat. cetera in archana quadā notitia sunt recōdita q̄ memoria nūc paratur. Ex ista auctoritate p̄z. q̄ ip̄amer s̄ba aie p̄t dici memoria. qd̄ nō est p̄pter aliā causā nisi q̄ est principiū sufficiens gignitiōis verbi. Et quā rōe aia p̄t illā causā p̄t dici memoria. eadez rōe om̄e id qd̄ se tenet a p̄te aie sit principiū gignitiōis verbi et nō verbū p̄t dici memoria. Ex eadē auctoritate p̄z. q̄ sc̄ie in memoria alicui periti q̄s manifestū est non acq̄ri nisi post magnū exercitiū actū p̄t dici memoria. et ita p̄z p̄mus modus accipiēdi memoria. Et si dicat. s̄m p̄dicta lapis posset dici memoria. q̄ p̄t esse principiū intellectiōis et verbi. Ad illud respōdeo q̄ lapis nō dicit̄ memoria. q̄ nō est aia nec aliqd̄ i aia. et id si esset aliqua sp̄es in aia p̄cedēs actū. illa posset alio quo mō dici memoria. s̄m int̄tione beati Augustini. et hoc q̄ oē illud a p̄te sui ad qd̄ posset mēs p̄currere vt actualit̄ cogitaret est mēoria s̄m beatū Augustinū. Ex p̄dictis posset elici q̄ nō est int̄tione b̄ti Augustini ponere i aia aliā quā notitiā additā et habituale q̄lemētū atē oēm actū intelligēdi distinctā a s̄ba aie. s̄ p̄t nit q̄ talis notitia q̄ aia nouit se atēq̄ se cogitaret est ip̄amer s̄ba aie. q̄ est mēoria. q̄ sc̄z nisi esset aliqd̄ impedimētū. ita posset aia cogitare vt t̄re illi s̄be. sicut p̄t habēs notitiā habituale multarū rerū acq̄sitiā ex actib̄ cogitatis de talibus rebus nisi impediat. vt dicit vbi supra. Nec sane gignit̄ istas notitiā suam mēs qn cogitādo intellectā se sp̄icit tanq̄ sibi incognita atē fuerit. s̄ ita sibi nota erat quē admodū note sunt res q̄ mēoria cōtinent et si nō cogitent. Et si dicatur q̄ verū est q̄ eodē mō ē nota sic aliē res sūt note. et s̄ sicut aliē res sunt note nō p̄cise p̄ s̄bam aie. s̄ etiā p̄ habitūz differentē ab aia. q̄ t̄n p̄cedit actū. q̄ semp̄ memoria p̄cedit intelligentiā s̄m beatū Augustinū. Sed illud nō est de int̄tione beati Augustini. sicut p̄z. ix. de tri. c. xiiij. vbi dicit. q̄ oīs res quācūq̄ cognoscimus generat in nobis notitiā sui. ab vtroq̄ em̄ notitia parit̄ a cogno-

sciente et cognito. itaq̄ mēs cū seipam cogscit sola parēs est notitie sue et cognitiō em̄ et cognitor ipsa est. Ex ista auct̄e arguo. nihil a p̄te aie est parens verbi nisi memoria (s̄m b̄tm Augustinū in diuersis locis) sed s̄m b̄tm Augustinū hic sola mēs est parēs notitie sue. q̄ sola mens est memoria respectu notitie sue. quod maxie verū est respectu p̄mi actus. ergo p̄mū actum cogscēdi nihil p̄cedit nisi substantia aie. q̄ zc. Et oia ista sūt intelligēda de aia si nō eēt ipedimētū qualr̄ impedit p̄ statu isto. Tamen cōtra p̄dicta est dubiū. q̄ nō vidēt̄ q̄ p̄m act̄ possit esse v̄bum. q̄ s̄m beatū Augustinū. ix. tri. c. xiiij. partū mētis antecedit appetit̄ quidaz quo idē quod noscīt volumus querēdor̄ inueniēdo nascit̄. p̄les ip̄a notitia. Ex ista auctoritate habet̄ q̄ gignitōnē v̄bi p̄cedit appetit̄ sed appetitus nō p̄cedit p̄mā notitiā. q̄ prima notitia nō est v̄bum. Preterea cōv̄bum de sc̄ia nascit̄ s̄m b̄tm Augustinū. xv. de tri. in diuersis locis. sed p̄mus actus nō nascit̄ de sc̄ia q̄ p̄mū actū maxie quo aia cogitat se si nō esset impedita nō p̄cedit nisi ip̄a substantia aie sed anima nō est sc̄ia. q̄ zc. Item. xv. de trini. c. xvi. Quid est hoc formabile nō formatū. nisi quoddā mētis nostre quod hac atq̄ hac volubili quadā cogitāde iactam. cū a nobis nūc hoc nūc illud sicut iunctū fuerit v̄l accurrerit cogitat̄. et ecōtra. sic v̄bum qn̄ illud quod nos dicimus volubili motione iactare ad id quod scimus puenit atq̄ inde format̄ omnimodā similitudinē capiēs. vt quō res quecūq̄ sc̄it eam cogitet. Ex ista auct̄e p̄t argui id qd̄ gignitur ex volubili motione intellect̄ p̄supponit multos actus intellect̄. sed b̄mōi est v̄bum. q̄ v̄bum p̄supponit multos actus intellectus. q̄ v̄bum nō est p̄mus actus. Preterea s̄m beatū Augustinū. v̄bum mediātē. volubili motōe format̄ de sc̄ia. q̄ p̄supponit sc̄iam. sed p̄m act̄ nō p̄supponit sc̄iam. q̄ zc. Ad p̄mum istorum respondeo q̄ s̄m intentionē beati Augustini In nobis de quib̄ ip̄e ibidē loquit̄ frequēter v̄bum quo aliquid scimus p̄cedit appetit̄. q̄ frequēter tale v̄bum gignit̄ p̄ inq̄sitionez que inq̄sitiō nō fit nisi mediātē appetitu. Unde b̄tus Augustinus assignās rōnem quare amor quo anima amat se nō d̄r̄ genit̄. sicut notitia d̄r̄ genita dicit sic. Ideo nō recte d̄r̄ genit̄ ab ea supple amor. sicut notitia sui q̄ se nouit. q̄a notitia iam inuentū est quod partū vel reprū dicit̄ quod sepe p̄cedit inq̄sitiō eo sine quiescatur. nam inq̄sitiō est appetitus inueniēdi Et ista auctoritate patet q̄ sepe p̄cedit inq̄sitiō. si tamen nō p̄cederet nō minus eēt verbum. Et ideo actus p̄mus est verbum. q̄uis

Dubium Arguit primo

Secundo

Tertio

Quarto

¶ R̄ndet ad pri.

nō sit verbū verū. de quo loquit̄ frequēter beatus augustinus. q̄ n̄būm verū est n̄būm complexum quare nō est p̄mus actus. Ad sc̄dm dico q̄ n̄būm illud quod dicit̄ br̄s augustin⁹ de sc̄ia nasci nō est om̄e n̄būm. q̄ nō om̄e n̄būz nascit̄ de sc̄ia. sicut̄ oñsum est. Nunc aut̄ verū est q̄ om̄e n̄būm verū vel nascit̄ de sc̄ia. quia gigni postq̄ habituz ē in memoria. vel salte nati ē gigni. ⁊ hoc vel ip̄met̄ vel aliqd̄ n̄bū eiusdē rōnis cum illo. sed p̄mus actus intellectus n̄ri nō est n̄būm complexū sed n̄būz incomplexum ⁊ de n̄bo incompleto creato raro loq̄f̄ beatus Augustinus. Ad tertiū q̄ br̄s Augustinus loquit̄ d̄ n̄bo complexo quod potest p̄mo esse dubium ⁊ postea scitum. et om̄e tale n̄būz sic gignit̄ p̄ tales volubiles cogitatōes et motiones. vel tal̄ gigni p̄r. et hoc sufficit ad br̄m augustinū q̄ inedit̄ ibidez dare differentiam inter n̄būm n̄ri ⁊ n̄būm diuinū. per hoc q̄ n̄būm n̄ri ē ante formatū sed ex hoc nō sequit̄ q̄ p̄mus actus nō sit n̄bū sed sequit̄ q̄ nō sit tale n̄būm. Per idem ad aliud q̄ nō sit aliquod n̄būm complexū q̄n̄ ali quod n̄būm eiusdē rōnis possit̄ gigni de scientia habituali que alia res et a n̄bo ⁊ a mente. et hoc sufficit ad intentionē beati augustinī. Et si querat̄. an ois notitia que ē n̄būm possit̄ gigni ab habitu. Dico q̄ ois notitia intellect⁹ creati abstractiua p̄ter notitiā euidētē p̄positionis cōtingētis p̄r p̄duci ab habitu. nisi impediat̄. ita q̄ habitu ex̄t̄ nullo ex̄stente impedimēto p̄r p̄duci n̄būm correspondēs. Sed ad notitiā intuitiua nō sufficit habitus. Sicut̄ quis ad actum app̄hensiuū. sicut̄ creditiuum veritatis cōtingētis sufficiat habit⁹. nō t̄n̄ ad notitiā euidētē. Ex̄ p̄dictis possēt̄ elici alique cōclusiones vel p̄ponēs quas credo esse de mente beati augustinī. Una q̄ salte aliqua cogitatio est n̄būm. ita q̄ iste actus intelligendi vere ⁊ reali est n̄būm. Et q̄ de ista sunt opinionēs doctorū. ideo sp̄ealr̄ p̄bo eam esse de mēte beati augustinī. P̄mo p̄ eum. ix. de tri. vt̄ supra vbi dicit̄. cōceptā rerū veracēz notitiā tanq̄ n̄būm apud nos habemus. et dicendo intus gignimus. necia nobis nascendo discedit. q̄ fm̄ br̄m augustinū. verax notitia ē n̄būm. ⁊ nō notitia habitualis. q̄ notitia actualis. Item ibidem. c. x. Et illa que odim⁹ recte displicēt̄ recteq̄ improbant̄. approbat̄ eorum improbatio. ⁊ p̄bat̄ p̄batio. ⁊ verbū est. q̄ fm̄ br̄m augustinū. improbatio est verbū. s̄ improbatio est actus intellectus. q̄ ⁊c. Idem. c. xiiij. Et quidē ymago trinitatis ip̄a mens ⁊ notitia eius quod est p̄les eius. ac de se ip̄a verbuz eius ⁊ amor. certus. Dic p̄ q̄ br̄s augustin⁹

Ad sc̄dm

Ad tertiū

Ad quartā

Elicia p̄tiones

Conclusio p̄ma

ponit̄ istā trinitatē. mens notitia siue verbū. et amor. sed si notitia et verbū nō essent idem realr̄. vel esset hic. quāsit̄as. vel verbū nō eēt pars istius. quoz̄ vtrūq̄ negat̄ augustin⁹. Itē xv. de tri. c. ij. quedā locutiōes sunt cordis. sed locutiones sunt verba quedā. ergo verba sunt cogitatōes. Idem in codē. c. format̄ cogitatione ab ea re quā scimus verbū est. q̄ cogitatio genita est verbuz. q̄ frequēter br̄s augustinus accipit̄ formati p̄ gigni. Item. ca. xij. tunc est verbū simillimū rei note de q̄ gignit̄ ⁊ ymago eius. q̄n̄ de visione scie visio cogitationis exor̄it̄ quod est verbū lingue nullius. ergo visio cogitatis est verbū. Item. c. xiiij. gignitur interim verbuz q̄ nullius lingue est. tanq̄ scia de scia. ⁊ visio de visione. ⁊ intelligētia q̄ apparet in cogitatōe de intelligētia que iam fuerat in memoria. q̄ verbuz est visio memoria et intelligētia. sed nō nisi actualis. q̄. Alia p̄positio est. omnis actus intelligēdi est verbū. Hoc p̄ p̄ ip̄m augustinū. xv. de tri. c. x. vbi dicit̄ sic. opera hois nulla sunt que nō p̄us in corde dicant̄. Unde scriptū est intitiū omnis operis verbū. Et isto arguo sic. om̄e opus hūanuz p̄cedit verbū fm̄ istā autē. sed aliquod opus p̄r esse humanū nullo ex̄t̄ in intellectu nisi sola notitia intuitiua alicui⁹ rei vel aliquaruz rerū. q̄ habita sola notitia intuitiua p̄r diligi quod est quoddā opus. q̄ notitia intuitiua est verbū. ⁊ p̄ p̄ns multo magis q̄libet notitia abstractiua. Alia p̄p̄ō ē q̄ verbū vno modo dictū dicit̄ duos actus. scz̄ actū intellectus et actum volūtatis. ita q̄ quocūq̄ illoz̄ deficientē alter qui remanet nō possit̄ dici verbū. illo modo accipiēdo verbū. Hoc p̄ p̄ br̄m augustinū. ix. de tri. c. x. Verbū quod nūc insinuare volumus est cū amore notitia. similiter. ca. xi. cū notitia est placida digneq̄ amata verbū ē Per p̄dicta m̄deo ad formā questionis q̄ accipiēdo verbū siue p̄ actu siue p̄ verbo copleto. siue etiā p̄ actu intellect⁹ cū amore volūtatis. verbū est qualitas mētis sibi inherēs. Si aut̄ accipiat̄ verbū p̄ ceptu mētis qui est obiectū intellectus. ⁊ qui nō p̄r esse sine mente tunc si teneat̄ q̄ cōceptus est aliqua qualitas subiectiue ex̄ns in mēte. dicendū eēt q̄ verbū illo modo dictū est qualitas mētis. Si autēz teneat̄ q̄ ceptus nō habet nisi esse obiectiuū in anima. tūc dicendū est q̄ verbū illo modo dictū nō esset qualitas mentis. Ad p̄mū p̄ncipale dico q̄ verbū est cū amore notitia. sed ista est tm̄ vna significatio huius nois verbū. Et si querat̄. quis illoz̄ actū est verbuz. vel actus intelligēdi. vel amor volūtatis. v̄ vnuz compositū ex̄ vtroq̄. Rūdeo q̄ fm̄ int̄tōem

Secūda cōclusio

Tertis cōclusio

Ad formā q̄n̄is

Ad p̄ncipale

Querit̄

Respondet

beati augustini debet dici q̄ p̄ se act̄ intelle
ctus est verbū illo mō acci. sc̄do verbū. quia
brūs augustinus ponit ibi trinitatē. sc̄z in mē
te notitia vel verbo ⁊ amore. ergo amor nō est
sc̄da pars ymaginis illi. nec etiā pars sc̄cūde
partis. ḡ cū verbuz sit sc̄da pars. amor nec est
verbū nec pars illius ve. bi. Clertū fm̄ intē
tionem beati augustini. illa notitia nō merēt
nomē verbi nec est verbū. nisi p̄currēte amore
quia hoc vocabulū sic ē impositū. vt nō dicat̄
de notitia nisi concurrēte amore. Verū tamen
aliō modo accipiēdo verbū. siue amor p̄currat
siue nō ip̄a notitia est verbū. ⁊ ita varijs mōis
in diuersis locis vti brūs augustinus hoc vo
cabulo verbū. sicut p̄us est p̄batū. Ad argu
mentū in oppositū dico. q̄ nō est intētio bea
ti augustini q̄ verbum vocale semp̄ significet
verbū mentale pp̄rie accipiēdo significare. s̄
imprope fm̄ q̄ vnū signū significat aliud. q̄a
sc̄z imponit ad significādū illud idē qd̄ signi
ficat aliud signū fm̄ modū alibi expositum. et
b̄mōi signa sunt verbū vocale ⁊ verbū menta
le. fm̄ q̄ b̄ides exponit brūs augustinus. ⁊ in
diuersis locis exponit eodē modo. s̄ q̄ illd̄ idē
quod cōcipimus nō nisi p̄ vocem vel aliquod
signū aliud exp̄mimus. ⁊ ita idēz est significa
tum verbū mētalē ⁊ verbū vocalis. p̄us tamē
significat p̄ verbū mentale q̄ p̄ verbū vocale.
Unde dicit brūs augustinus. xv. de tri. ca. x.
formata cogitatio ab ea re quā scimus verbū
est quod in corde dicimus. quod nec grecū est
nec latinū nec lingue alicui⁹ alterius. sed cuz
illud opus est in eoz q̄ quibus loq̄mur p̄ferre
notitiā aliquid quo significat assumit. et ple
rūq̄ sonus. aliq̄n etiā n̄ rus. Ex ista aucte p̄z
q̄ verbū vocale p̄ncipalr̄ significat illd̄ quod
p̄us intus loq̄mur. ⁊ cui⁹ notitiā p̄ncipalr̄ in
tendim⁹ exp̄mere. s̄ nūc est ita q̄ aliq̄s loquēs
alteri frequenter p̄ncipalr̄ intendit exp̄mere
quō res extra se habēt. sicut docens aliquam
pb̄iam naturalē nō intēdit p̄ncipalr̄ dicere s̄
verbo mentis sue sed de re quā verbo mentis
sue p̄mo cōcipit. ⁊ ideo verbū vocale rez p̄mo
significabit. illā t̄n rez p̄us loquēs verbū mē
sue significat.

Questio tertia.

Circa verbum in

creatū quero. Vtrum solus filius
sit verbū in diuinis. Q̄ nō. verū
est notitia vel intellectio ex p̄cedēti questioe.
sed nō solus filius est notitia vel intellectō. ḡ.
P̄tēca q̄ filius nō sit verbū vid. x. q̄ nascit̄
p̄ se de eētia p̄is. q̄alr̄ eēt filius alicui⁹ als
terius q̄ p̄is. s̄ verbū non p̄ se nascit̄ de sub
stantia patris fm̄ brūs augustini. xv. de trini.

ca. xiiij. dicētē. verbū natū esse de hīs oibus q̄
sunt in seip̄o. sc̄z patre. sed in patre. ⁊ in memo
ria patris sunt creature. ḡ ⁊ c. Circa istā que
stionē p̄mo supponendū est vnū concessuz ab
oibus. sc̄z q̄ verbū est genitū. Ideo p̄mo vidē
dum est quid est genitū in diuinis Sc̄do q̄ il
lud genitū est verbū. Tertio de quo gignit̄ p̄
pter secūdū argumentū. Circa p̄mū dico
q̄ nullū absolutū in diuinis est genitū. q̄a semp̄
inter generās ⁊ genitū est realis distinctio. fm̄
beati Augustini. i. de trinitate. s̄ nullū abso
lutū distinguit̄ realit̄ a quocūq̄ in deo. ergo ⁊ c.

Si dicat̄ q̄ verbuz est q̄li genitū vel p̄cedit
⁊ gignitur fm̄ rōem q̄uis nō fm̄ reale emana
tionē vel gignit̄cōnē. Contra. illud qd̄ nō ḡ
gnitur nisi fm̄ rōem non gignitur realit̄ ex na
tura rei. ergo si absolutū in diuinis nō gignit̄
nisi fm̄ rōem nō gignitur ex natura rei. ⁊ p̄ cōz
sequēs nō est vere genitū nisi fm̄ modū intel
ligēdi. P̄tēca. semp̄ inter generās ⁊ genitū
est distinctio. ḡ q̄n aliquid gignit̄ fm̄ rōem in
ter generās ⁊ genitū est distinctio fm̄ rōem. s̄
ostensus est supra distinctione sc̄da. q̄ nullum
absolutū in diuinis a quocūq̄ distinguit̄ in di
uinis. fm̄ rōem. Sc̄do dico. q̄ illud genitū est
p̄sona relatiua. sed hoc nō p̄r p̄bari p̄ rōem.
sed est sola fide tenendū. Et q̄ hoc sit tenēdūz
p̄z multis auctoritatib⁹. tā bible q̄ sanctorū
quas p̄transco. q̄z note sunt. Circa sc̄dū arti
culū est tenendū q̄ illud genitū vere est v̄bz
Sed qualit̄ hoc diuersi declarāt diuersimode

Vn̄ quidā doctor modernus dicit. q̄ q̄ filii in
diuinis emanat in eē p̄spicuo ⁊ obiectiuo. ita
t̄n q̄ vere realit̄ capit esse. id̄ dicit verbū. Vn̄
p̄bat tres p̄positiōes. Prima est. q̄ in oi in
tētionē emanat ⁊ p̄cedit nō aliqd̄ aliud. s̄ ip̄a
met res cognita in esse obiectiuo. fm̄ qd̄ habz
terminare intuitū intellect⁹. Sc̄da est q̄ ob
iectū sic positū ⁊ formatū ante dictū intra mē
rez vbi cōspicitur ⁊ ad qd̄ cogitātis intuitus
terminat̄ est verbuz mētis nostrē. Tertia est
q̄ filii in diuinis emanat in cōsimili esse cōspi
cui⁹ ⁊ obiectiuo. sic t̄n q̄ format̄ vere ⁊ realit̄
capit eē reale. Ex quib⁹ sequit̄ q̄ illud genitūz
in diuinis est vere verbū. Primā p̄positiōē
p̄bat iste alibi sicut ip̄emet dicit hic videlicz.
q̄ in actu intellect⁹ de necessitate res intelle
cta ponit̄ in quodā esse inrēctionali cōspicuo ⁊
apparēti. Primo sic. nō est magis formatū
sensus exterior vel interior q̄ sit act⁹ intellect⁹
sed actus sensus exterioris ponit̄ res inesse in
rēctionali. vt patet in multis experētis. Pri
ma quidē. q̄ cuz portatur aliq̄s in aqua arbo
res existētes in ripa moueri vident̄. iste mot⁹
qui est in oculo obiectiue nō p̄r pom q̄ sit. ip̄a

3
Pro. q. tria oit.

Primi.

Secundū

Op̄i. tenēs tres
cōclūsiōes

Prima est.

Secunda

Tertia.

Prima probat

Primo.

Prima exp̄ctia.

EE
Ad argumētum
in oppositū

Questio III

Primo

Secūdo

visio. alioqn ipa visio eēt obiectū visus. et videret et esset visus potētia reflexiua. Nec pōt poni qd sit realr in arboze vel ripa. qz tūc realr mouerent. Nec pōt poni qd sit in aere. qz aeri nō attribuit sed arbori. est g tūc intētionāl r realr in esse viso. r in esse iudicato. **Secda** experientia est in motu subito baculi r circulari i aere. apparet em quidā circulus i aere fieri ex baculo sic moto. querit g qd sit ille circulus q apparet vidēti. aut em est aliqd reale exns in baculo qd eē nō pōt cuz sit reclus. aut in aere quod nō. qz circulus colorat r terminatiū in aere esse nō pōt. Nec est ipa visio. qz tunc visio vidēret. r iterū visio nō est in aere vbi circulo ille apparet. nec alicubi intra oculū eē potest ppter easdē rōnes. r iō relinquit qd sit in aere bns esse itētionale siue in aere apparenti siue iudicato. **Tertia** experientia de baculo fracto in aqua. **Quarta** de dualitate candelarū apparentiū vno oculo eleuato. sunt em due in eē apparetī. r tūc nō est nisi vna in eē reali. **Quinto** de coloribus colli colibe. **Sexta** de ymaginibus que vident in speculo. aliqn quidem infra. aliqn in superficie speculi. r aliqn extra in aere inter. videntē r speculū fm qd sūt diuersa loca ymaginis d qbus tractat p spectiū. iiii. v. r. vi. libris. talis aut ymago vel est spēs realis q est intra subiectiue in speculo. r hoc poni nō potest. vt demonstrat p spectiū in. iiii. li. vel illa ymago ponet ipa vera res habēs esse reale. r hoc eē nō potest. qz facies nō est realr itra speculū vbi spēs ipa apper. **Uel** dicit q ymago illa est visio exns in oculo vel aliqd ibi existens. quod esse nō pōt cū appareat intra speculū r in situ diuerso. vt p spectiū p bat. **Reliquit** g qd sit sola apparetia rei vel res habens esse apparetis r intētionale. ita qd ipamet res sit intra speculū in esse viso iudicato r apparetī. **Septima** experientia est in illo q videt solē postq em auertit obrutū. apparet quedā rotū ditares lucide ante oculos que paulatim eua nescunt. de quibus angustinus dicit. xi. d. tri. **Octaua** aut in his qui aspererūt aliqua mltum rubea. vel p cācellos extra em aspiciētes litteras vel aliqua alia apparet eis rubea. v. cancellata. quequidē cancellatura vel rubeo nō dubium qn non habeant nisi esse intētionale r apparetis. **Et** vniuersaliter qui negat multa habere esse intētionale r apparetis tūmodo. et alia que vident esse extra in reruz natura negat omnē ludificationez et incidit in errorem dicentiū. qd omnia que apparet sūt **Eum** ergo sensus exterior ponat res in esse intētionali. r similis ymaginatio. Nam pater meus ymaginatus a me est ipsemet positus i

Secda experientia

Tertia experientia
Quarta experientia

Quinta experientia
Sexta experientia

Septima experientia

Octaua experientia

Inferē

esse intētionali. nō em est spēs. qz tūc imaginatio nō caderet sup rem s sup specie tūc. et esset potētia reflexiua. r multa alia incōueniētia se querētur. **Et** in q ita sit de sensu interiori r exteriori. relinquit multo fortius q intellectus ponit res in esse intētionali r apparetī. **Et** si dicatur q oēs iste apparetie sunt in erroneis visionibz. vt fm hoc vera visio nō ponat res in esse intētionali s erronea r falsa. **Hoc** quidē nō valet. nā multo fortius vera visio debet s facere cū sit pfectior. s tūc nō distinguitur imago seu res in esse apparetī a reali. qz siml co: n: cidit in vera visione. **Pretēa**. illud quo aia geminat r ante se cōstituitur r ponitur cōspiciua in ppectu suo. videt dare rebus esse obiectiū r intētionale ac conspicuū ac apparetis. sed dicit angustinus. x. de tri. c. vi. q tāta est vis cognitionis vt nec ipsa mens in cōspectu suo se ponat nisi qn se cogitat rē. **Pretēa**. ipossibile est qn apparetioe formali aliqd appareat obiectiue. sicut em albedine aliqd albet: r representatione aliqd representatur. r pictura aliqd pingitur. sic apparetioe aliqd apparet. s stat q intellectus nō est aliud q apparetio quedā formalis. sicut em visio est quedā apparetio in oculo consistens. ita qd dum res vidētur apparet fm qd p mē. dixit. iiii. metha. cōmē. xiiij. que sunt quedā distinctioes in quibz credim? sensum esse verū: r alie in quibz credim? eē falsus. sicut dispositio rerū apparetia visui ex remoto r ppinquo in sanitate et infirmitate. in vigore r debilitate. in somno r in vigilia. **Idem** em apparet magnū in ppinquo r pum in remotio. r color apparet vnus in ppinquo r alē in remoto. **Et** quo p r fm eū q visio nō est nisi apparetio quedā. **Uñ** phasma dicta est fm grecos a phasmos qd est apparetio. r per pns intellectio cū sit quedā spiritualis visio reruz et quedā spiritualis apparetio. g reliquit q res capiat esse apparetis. **Nō** em pōt dici q intellectio sit illa apparetio q nihil appareat nisi ipa. **Alioqn** intellectio apparetet r itelligeretur. nec cognosceret aliud extra intellectuz patet igit a priori q omis intellectio imo oīs cognitio est illud quo res apparet et ponitur in esse intētionali. **Pretēa**. etiā a priori stat q intellectio est simillima rei de qua est. aut ergo p hāc similitudinē res capit esse aliqd. aut denoiari tūc. sed nō pōt dici q denoiari tūc. sic q esse in intellectu nō sit nisi denoiatio quedā. sicut cesar pictus denoiatur a pictura. p hanc em denoiatioes cesar nō est p sēns picture nec sibi obicitur nec apparet. g necesse est dicere q p intellectioē tāq rei simillimā res capiat esse quoddā. ita vt esse intellectū nō sit denoi

Obicitur.

Reicitur

Secdo arguitur.

Tertio

Quarto

Libri primi

Sententiarum

Comentator

Quinto

D
Rōnes p̄ p̄mū

E
Cōtra sc̄m

F
Cōtra sc̄m

G
Cōtra quartū

minatio sola sed quoddā esse intētionale disti-
ctum aut apparens. Juxta illud p̄mentatoris
ix. meth. p̄mēto. vii. qui ait. q̄ intellecta dicū-
tur esse nō simplr. sed esse in aia 7 in cognitōe
A posteriori aut idem apparet. p̄statis enīz q̄
intellect' ferē sup rosam simplr 7 experit illaz
sibi obijci obiective. illud itaq; qd obijcit. aut
est spēs informās intellectū. aut act' intellect'
aut res facta p̄ intellectū. aut res subsistens p̄-
ter intellectū. aut oēs rose exītes eē posite. tñ
in esse intētiōali 7 apparēti q̄si vna rosa total'
Non pōt aut dari p̄mū. videlz q̄ sit spēs rose
exītis in intellectu. cū em̄ illd obijciat intelle-
ctui 7 cernat ab eo. aut ibi sifit intellectus. 7
hoc poni nō pōt. qz nō intelligeret res extra. s̄
tñ species. 7 iterū scia essz de spēbus. nec ista
ppō essz vera. rosa est flos. q̄a spēs rose nō est
species floris. aut nō sifit in illa specie ituitio
intellectus. sed p̄ndit mediāte illa ad rem
et tunc habet intentū. res em̄ illa exītis in vlti-
mato intuitu p̄ moduz apparent est de illa de
qua est p̄ns in q̄sistio. Nec pōt etiaz poni q̄ sit
ip̄e actus intellect' rosa illa apparens. Tū q̄a
intellectus p̄mo cerneret suū actū 7 mediāte
eo cerneret obiectum. 7 p̄ p̄ns nō intelligeret
res directe. Tum qz rediret erro: p̄mentatoris
q̄ sit vnus intellect' in oibus hoibus. certum
est em̄ q̄ rosa illa apparens nō est nec multipli-
cari pōt. 7 ita est vna in me 7 in te. 7 p̄ p̄ns sub-
iectū eius intellect' possibil' esset idem in me
et in te nō multiplicatū. Nec pōt etiā poni q̄
sit aliq̄ res facta p̄ intellectū in esse reali. Tūz
qz intellectio est opatio immanens ex qua nō
sequit' aliq̄d actū. vt pz. ix. meth. Tum qz si
aspect' intellect' sifit in illa re. scie erūt de ill'
rebus? nō de rebus ex. 7 ppōnes nō erūt vere
qz intellect' p̄cipiendo subiectū formaret aliā
rem et aliā p̄cipiendo p̄dicatū. et sic vna non
erit aliā. Nec pōt dici q̄ sic aliqua res intēti-
nē p̄cedens hīs aliq̄d esse reale. Tū qz destru-
ctis oibus rosis particularib' remaneret ros-
sa simplr p̄ p̄m in p̄dicamentū q̄ ait. q̄ destru-
ctis p̄mis impossibile est aliq̄d alioz remāere
et loquit' de secūdis substātijs. Tūz qz rediret
ydec platonice. ponebat em̄ plato boicm sub-
sistēte illū qui terminabat aspectū intellect'
p̄cipientis boicm simplr. 7 vocabat ista per se
boicm. p̄ se rosam. quasi formas naturales per
se subsistētes 7 has dicebat ydeas. Tum quia
ppōnes false erunt sicut argutū ē de alijs. nec
diffinitiones aut scie essent de rebus exītib'
extra. sicut p̄hs arguit. vii. meth. Unde fm ve-
ritatem. intellectus nihil sciret de rebus que
sunt inter nos. si illa que termināt aspectus i-
tellectus considerāris naturas rerū simplicie

sunt aliquid habēs esse reale. ergo relinquitur
vt detur vltimus. videlicet qd nō habeat nisi
esse apparens 7 intētionale. vt sic oēs rose q̄ in
esse reali distincte sunt ponatur in esse nō rea-
li s̄ intētionali vna totalis rosa. et sic saluatur
oia que inducta sunt. Nā rosa illa est idē reali
cū oibus rosis. qz illa cōspecta cōspiciunt oēs
rose vt vnū. nō vt distincte. et ita sciētia est de
rebus 7 p̄positio 7 diffinitio 7 res cognoscun-
tur directe. Apparet ergo a priori 7 a postero-
ri. qz p̄ intellectū res cognita capit quoddā eē
apparens 7 intētionale. Ista opinio q̄tuz ad
cōclusionē pro qua rōnes pores sunt adducte
videt' mibi falsa. qz tñ pauca sunt de dictis il-
lius doctoz. si em̄ oēs vices quib' resperi dis-
cta sua simul cōgregaretur nō p̄lerēt spaciū
vnius diei naturalis. ideo cōtra opinantē istū
nolo multū arguere. possem em̄ leuif' ex igno-
rātia dictoz suoz magis cōtra verba q̄ cōtra
mentē suā arguere. Quia tñ cōclusio sicut so-
nat apparet mibi falsa. arguā cōtra eā: siue ar-
gumēta p̄cedāt cōtra mentē opinantis siue nō
Possent aut cōtra istā cōclusionē adduci aliq̄
argumēta que feci distinctione. xvi. huius li-
bri de esse cognito. quā materiā tractauit. 7 fe-
re oēs alias de primo libro anteq̄ vidi opinio-
nē hic recitatā. p̄dicta argumēta querat ibidē
7 applicet hic qui voluerit. Sed ad p̄ns ar-
guo sic p̄mo. quero de illo esse apparēti 7 intē-
tionali. aut habet esse obiectiū tñ: ita q̄ nul-
libi habet esse subiectiū. Aut alicubi bz esse
subiectiū. primū nō pōt dari. tñ qz tunc p̄ sen-
sum nunq̄ vera qualitas apprehēderetur. vel
in sensatiōe duo obiecta apprehēderent. scz q̄
litas realis 7 illud habēs esse obiectiū. Tum
quia nihil est obiectū sensus p̄ se 7 p̄p̄ius nisi
sensibile reale. Tū qz tale nō est nisi ens rōnis
s̄ ens rōis nō est p̄ se apprehēsbile a sensu. Se-
cundū etiā nō pōt dari. qz illud qd alicubi ha-
bet esse subiectiū. qñ habz esse subiectiū est
vere ens reale 7 nō tñ intētionale. q̄ si tale eē
apparens 7 intētionale haberet esse subiectiū
vere esset ens reale. P̄feca. si habet esse sub-
iectiū necessario est s̄ba vel accidēs. 7 p̄ p̄ns
necessario erit ens reale. P̄feca. quero de il-
lo esse apparēti in quo albedo constituitur qñ
albedo videt'. aut est idē reali cū albedine. aut
nō est idē reali. Si dicat' q̄ sit idē reali. Con-
tra. qñ aliqua sunt idē reali. illa sunt simul ge-
neratiōe 7 corruptiōe. fm p̄m. iij. meth. 7 p̄
p̄ns qñcunq; fieret illud eē apparens fieret ip̄a
albedo. Silt' qñcunq; aliq̄ sunt idē reali. ip̄o-
sibile est vnū esse reliquo nō existēte. s̄ hoc de-
mōstrando albedinē pōt esse hoc de mōstrādo
illud eē apparens nō inexistēte. qz alr' illud esse

D
Improbaf opt.

apparēs esset sine visione. Si albedo ē sine
 visione. ḡ albedo ⁊ illud esse apparēs nō sunt
 idem reali. Si nō sunt idem reali ⁊ certū ē q̄
 neutrum est pars alteri. ḡ differūt totalit ⁊ fm
 se tota. Ex quo arguo sic. Q̄n aliq̄ fm se tota
 dnt siue sint distincte res siue vnū sit res ab-
 soluta ⁊ aliud ens rōnis. illa res absoluta pōt
 saltem p̄ diuinā potentā appbēdi a potētia
 etius est p̄ se obiectū illo alio nō appbēso. ḡ
 pōt albedo appbēdi a visu illo eē apparenti
 nō appbēso. ⁊ p̄ p̄ns ad hoc q̄ sentiat nō req̄
 ritur tale esse apparēs mediū. et p̄ p̄ns frustra
 ponit. Prefea quero aut ip̄a albedovere ap-
 parēt sensui aut nō. si nō. ergo nō videt. qd̄ est
 manifeste falsum. Si apparet. et p̄ter hoc esse
 apparsens apparet. ḡ sunt hic duo appariētia
 et p̄specta. Ex quo arguo sic. q̄ncunq̄ sūt duo
 appariētia alicui potētie. qua rōne vnū illorū
 sit in esse appariēti ⁊ reliquū. ḡ si albedo sit in
 esse appariēti aliquo modo distincto ab albe-
 dine. eadem rōne illud esse apparēs fiet in eē
 appariēti aliquo modo distincto. ⁊ p̄sequēs
 erit p̄cessus in infinitū. quod est manifeste in-
 conueniens. Si dicat q̄ illud esse apparsens
 apparet p̄ seipm sine omni medio. Contra. q̄n
 aliquid est eque p̄ se obiectū alicui potētie si-
 cut aliud. si illud aliud potest apparere poten-
 tie sine omni medio inter ip̄m ⁊ actū potētie.
 eadē rōne p̄ se obiectū potest apparere poten-
 tie sine omni medio inter ip̄m obiectū ⁊ actus
 potētie. ḡ albedo poterit videri sine omni esse
 appariēti medio inter albedinē ⁊ visionē. ergo
 frustra ponit tale eē apparēs mediū. Prefea
 q̄n aliquid appbēdit naturalit̄ ab aliqua pos-
 tentia successiue sine duobus. ita q̄ prius sine
 vno ⁊ postea sine alio potest p̄ diuinā potētiā
 appbēdi sine vtroq̄ illoz. ita q̄ nullū eorum
 appbēdat. sed idem obiectū scz albedo p̄mo
 appbēdit sine esse appariēti vero. postea sine
 esse appariēti falso. sicut manifeste p̄ per eum
 ḡ potest sine omni esse appariēti appbēdi. et
 p̄ p̄ns frustra ponit. Prefea quod immediate
 terminat actus alicui potētie nō req̄rit aliqd̄
 mediū ad hoc q̄ appbēdat a potētia. sed albe-
 do immediate terminat actū videndi. ḡ nō re-
 quirīt tale esse apparēs mediū. Contra scd̄az
 p̄ponē posset argui ex p̄dictis. q̄ si nō in omni
 intellectiōe fiat tale esse apparēs. p̄ q̄ tale eē
 apparēs nō est vlt̄ verbum mētis nostre. Ideo
 dico breuiter q̄ p̄ns ad illas duas p̄ponēs. q̄ p̄
 ma vlt̄ accepta est falsa. Unde dico p̄mo q̄ in
 nulla notitia intuitiua nec sensitiua nec intel-
 lectiua constituit res in quocunq̄ eē quod sit
 mediū aliquod inter rem ⁊ actū cognoscēdi. s̄
 dico q̄ ip̄a res immediate sine omni medio inf-

ip̄am ⁊ actū videt vel appbēditur. nec plus
 est aliqd̄ mediū inter rem ⁊ actū p̄pter qd̄ di-
 catur res videri q̄ est aliqd̄ mediū inter deuz
 ⁊ creaturā p̄pter qd̄ dicat de⁹ creator. s̄ sicut
 coipo q̄ de⁹ est. ⁊ creatura est. qz creatura non
 posset esse deo nō existente dicit deus creator
 ita q̄ realit̄ est creator sine omni medio. ita eos
 ip̄o q̄ res est et notitia talis est dicit res sine
 omni medio videri vel concepti. nec est aliqd̄ ali-
 qd̄ ibi visum nisi ip̄amet res. sicut nihil imagi-
 nabile est creator nisi de⁹. Secdo dico. q̄ p̄ no-
 titiā abstractiua immediate sequente notitiā in-
 tuitiua nihil sit. nec aliquod capit esse p̄ter
 ip̄am notitiā abstractiua. qz idē totalit̄ ⁊ sub
 eadē rōne est obiectus notitiē intuitiue et ab-
 stractiue immediate sequētis. ḡ sicut nihil est
 mediū inter obiectū intuitiue cognitū et ip̄az
 notitiā intuitiua. ita nihil est mediū inter ob-
 iectum ⁊ notitiā abstractiua. Tertio dico q̄
 q̄n est aliqua notitia abstractiua q̄ habet vlt̄
 in intellectu. pōt pbabiliter vtrūq̄ teneri. scz
 q̄ aliquid est mediū vel q̄ nihil est mediū. Si
 ponat mediū pōt pbabilif dici sicut dicit̄ est
 prius. q̄ illud mediū non est nisi quoddā fictū
 cōe oibus singularibus qd̄ intelligit̄. ⁊ tūc il-
 la intellectiōe nullū singulare intelligit̄. Vel
 pōt dici q̄ est quedā intellectiōe aie habēs esse
 subiectiua in ania distincta realit̄ ab omni alio
 obiecto aie. Pōt etiā dici pbabiliter q̄ nihil
 tale est mediū. s̄ q̄ tūc vlt̄ est ip̄amet cognitio
 confusa terminata immediate ad oēs res singu-
 lares quib⁹ est cōis ⁊ vlt̄ fm modū quē alibi
 recitatiue declarauit. s̄ quicqd̄ dico de tali esse
 ficto ponēdo vel non ponēdo recitatiue dico.
 Quis hoc nō explicet semper. Quarto dico q̄
 non omne verbum est tale esse apparēs. qz sicut
 ostensuz est in p̄cedēti q̄stione. omnis intellectiō
 est verbū. s̄ nō ois intellectiō est tale ens ap-
 parēs ⁊c. Ad argumēta priozis opiniōis est
 dicēdū. et quib⁹ respōsionib⁹ forte apparebūt
 aliqua cōtra mente dicētis. nō tñ sum certus.
 qz nō vidi eū i alijs locis de illa materia. Ad
 primū dico q̄ actus sensus exterioris nō ponit
 res i esse intencionalit̄. ita scz q̄ p̄ter actū sentiē-
 di ⁊ rē extra sit aliqd̄ esse intencionalit̄ mediuz.
 cū p̄pter hoc q̄ eo q̄ actus sentiēdi ponit in
 esse reali. ip̄a res extra pōt denoiari sentiēdi si-
 ne oī sibi adueniēti. nisi forte p̄ p̄dicationē s̄z
 opiniōe vnā. s̄ hoc nō sit nisi p̄ actū intellect⁹
 sicut aduenit deo ex hoc q̄ creatura ponit i eē
 reali. s̄ si sic intellexit iste opinās. nō discor-
 do ab eo. tñ s̄ba sua p̄tendūt primū intellectū
 Ideo respōdeo ad p̄bationē. Ad p̄mā exp̄i-
 etiā dico. q̄n aliquis portat in aqua: null⁹ mor⁹
 est in oculo nec obiectiue nec subiectiue. quia

Et sic scd̄az p̄t.
 Dicit de abbas
 p̄ponibus

Ad argumēta p̄
 me opiniōis.

Ad primū

Ad primū exp̄i-
 etiā.

nullus motus est ipsarum arborum. tñ ista ppositio arbores mouetur est obiectiue in intellectu et bene verū est q̄ intellectus pot̄ formare ppositioes: et eis assentire vel dissentire. sed h̄ nō est ad ppositū. Et si dicat q̄ nō tñ arbores videtur moueri intellectu. s̄ etiā sensui. int̄m q̄ etiā videtur moueri virtutis aialib⁹ q̄ nullaz cognitionē intellectiua habet. Dicendus q̄ si illa ppositio arbores videntur moueri sensui sic intelligat. q̄ aliquis motus siue realis siue quicūq; apprehēdatur a sensu. falsa est. qz nullus motus nisi realis vel qui pot̄ esse realis apprehēditur a sensu: sicut nulla albedo nisi realis: vel que pot̄ esse realis apprehēditur a sensu. et iō null⁹ motus nec realis nec apparēs cōstituitur p sensum. nec aliq̄s mot⁹ quicūq; apparet sensui. Si autē p̄dicta ppositio intelligatur sic. q̄ in sensu est aliqua apprehēsiō vel apprehēsiōes diuersoz obiectoz. virtute quaruz a sentiēte possunt elici consimiles opationes opationib⁹ elicitis a sentiēte corpus vere motū. tñc vera est ppositio. et hoc tñ nō sequitur motuz aliquē apparere. s̄ sequit q̄ in sensu sūt plures apprehēsiōes equalētes q̄tuz ad opationes elicitas apparitioni vel visioni. q̄ mot⁹ apparet. illo modo loquēdo quo ponit motus posse videri. Et p̄firmo istā respōsiōē q̄ nō plus sequit. arbores apparēt moueri. q̄ aliq̄s mot⁹ habet esse obiectiū. nō pl⁹ q̄ sequit. arbores apparēt moueri realit. q̄ aliq̄s mot⁹ realis apparet. qz p̄ illis modis arguēdi est. Sed scda p̄na nō valet fm oēs. q̄ nec p̄ma. Et iō dico. q̄ qñ cōcedit q̄ arbores videtur realit vel motu realit moueri nō est p̄cedēdū q̄ aliq̄s motus realis apparet. s̄ p̄cedit. q̄ habet apprehēsiōes equalētes quātuz ad opationes elicitas das apprehēsiōib⁹ quib⁹ apprehēditur arbores moueri veracit. ita p̄ illis est dicendū de ista. arbores videtur moueri. Et ita null⁹ mot⁹ est int̄rionabilis. nō plus q̄ realit in esse. v̄so vel in esse fm sensuz iudicatio. qz null⁹ mot⁹ videtur. Scdo p̄firmo istā respōsiōē. qz si motus ibi aliq̄s videt et nō mot⁹ realis. q̄ tñ motus habēs eē obiectiū. S3 magis distinguit mot⁹ ille int̄rionalis a motu realit q̄ ab albedine vel nigredine. q̄ p̄ visionē talis mot⁹ int̄rionalis nō plus iudicaret ibi esse motū realē q̄ albedinē vel nigredinē realē. qd̄ isti negāt. Ideo dico q̄ null⁹ mot⁹ ibi videt. qz tñ ille arbores p̄p̄ motū existētis in nauī q̄ nō mouet nisi ad motū nauis. in diuersa distātia et aspectu vident ab existēte in nauī. iō videtur moueri arbores ille. ita q̄ iste p̄p̄oēs equalēat. arbores sine oi medio p̄ducto vel facto in quocūq; eē realit vel int̄rionali vident successiue

in diuersa distātia et aspectu ab oculo moto ad motū nauis. et arbores vident oculo moueri. Et iō sicut ex p̄ma p̄p̄oēs nō sequit q̄ aliquis motus int̄rional apparet. ita nec ex scda Et si dicat q̄ nō cuilibet tali oculo vident arbores moueri. qz multi vidēt iudicāt et sciūt q̄ nō mouent. Dicēdū q̄ h̄ ē p̄pter intellectuz q̄ iudicat q̄ nō mouent. vel si h̄rtingat in virtutis vel rōne carētib⁹. h̄ est p̄pter aliquā apprehēsiōē impediētē actōem alicui⁹ cāe naru ralis. qualr tñ h̄ possit fieri. declarare p̄p̄ breuitatē omittā. Per idem dico ad scdaz experientia q̄ null⁹ circulus apparet oculo. intellectus tñ aliqñ credit istā p̄p̄oēs esse verā. circulus ē in aere. s̄ oculo null⁹ circulus apparet nisi equa lent. i. h3 apprehēsiōē vel apprehēsiōes equalētes q̄tū ad opationes elicitas. apprehēsiōem vel apprehēsiōib⁹ circuli. qualr tñ h̄ possit fieri longū foret declarare. Clertū ex dicendis in ista qōne studioso poterit aliqñ appere. Qd̄ autē inferit in isto argumētō q̄ est ibi est simplr falsuz sicut sonat. qz nihil est magnabile in aere nisi reale. qz si h3 esse in aere. aut subiectiū unū aut obiectiū. Si subiectiū ē reale. Si obiectiū h̄ est impossibile. qz aer nō ē cognitiu⁹ nec volitū⁹. Un̄ circulus ille nō est in aere etiā si eēt ponēdus. nec sequit iudicat eē in aere. q̄ est in aere. nō plus q̄ sequit. de iudicat eē corpus. q̄ est corpus. Et ex isto possit ratio deduci ad oppsitū magi q̄ ad intentū suū. qz sic p̄p̄ h̄ q̄ circulus iudicat eē in aere nō sequit circulus esse in aere nec realr nec int̄rionalit. ita p̄p̄ h̄ q̄ circulus iudicat eē nō sequit circulus eē nec realr nec int̄rionalr. Per idē ad tertiā experientia q̄ nulla fractio est p̄ sensatiōem. Quis p̄ intellectu illa p̄p̄oēs credat eē vera. baculus est fractus. et in sensu est apprehēsiō vel apprehēsiōes equalētes ad causandā talē credulitatē in intellectu q̄lē carēt sensatio si baculus eēt c̄ aqua. et apprehēderet et eēt fract⁹. Per idem ad quartā q̄ ē ibi sensatio vel sensatiōes equalētes q̄tū ad opationes elicitas siue in intellectu siue i sensu exteriori vel interiori sensationi vel sensatiōib⁹ duarū candelarū realit ext̄riū. nec sūt ibi due cādele in eē apparenti. qd̄ eē apparēs mediet inter sensatiōes vel sensatiōes. et ipam cādelā vel p̄tes cādelarū. intel ligēdo tñ q̄ sūt due cādele in eē apparēti. isto modo q̄ sit ibi iudiciū quo iudicant eē due cādele lepot̄ p̄cedi in intellectu et equalent in sensu. s̄ ex h̄ nō sequit q̄ sit aliquid quocūq; modo aliō a candela et p̄tib⁹ ipsuz et ab actu cognoscēdi in potētia. Ad q̄ntū dico q̄ vbiq; fuerint illi colores vere sūt ibi colores realr ext̄ntes. Utrū autē sint in collo colūbe vel in aere prop̄

Ad scdam exp̄.

Ad tertiā exp̄.

Ad quartā exp̄.

Ad quārtā exp̄.

quo est magnū dubiū. 7 vtrunq; potest teneri
 probabilr. s. de isto dicef in scđovbi tractabif
 de spēbus an ponunt in medio 7 in potentijs
 cognitivis. vnde idem est iudiciū de illis colo
 ribus in collo columbe. 7 de rubedine căra in
 pariete ex transitiōe radiōz solariū. 7 de alijs
 que ab aliqibus vocant spēz. Ad setraz dico
 q ipamet res videt in speculo 7 nō ymago ip
 sius. 7 dico q ipamet res nō est intra speculū.
 sed ad hoc nihil ymagiabile requirit. nisi res
 q intelligit 7 speculū 7 cetera res erūtes reali
 ter. 7 ipm iudiciū erūz subiective in aia. quod
 non intentionalr nec realr est intra speculū
 et isto modo si sensus hrer iudiciū distinctum
 a sensatōe posset sine medio iudicare rez eē in
 speculo. nihil indicādo nec intētionalr nec re
 aliter nisi illud iudiciū. tñ realr iudicaret ipsa
 res esse intra speculū propter h q illud iudici
 um est. immo propōnes equalerēt. illud iudici
 um est in oculo meo nullo alio cāto in quocum
 q; esse reali vel intētionali. 7 res iudicant esse
 intra speculū. Et si dicat q ipamet res modo
 iudicat esse intra speculū 7 pus nō. q; hz modo
 esse iudicatū quod pus nō habuit. 7 nō hz esse
 reale quod pus nō habuit. q; hz esse intētiōale
 quod pus nō habuit. Ad illud 7 p silia pater
 dist. xxvi. q; res mō iudicat esse intra speculū
 et pus nō. nō propf h q rei aliud adueniat. nisi
 forte p denoiatōem extrinsecā. s. propf hoc q
 illud iudiciū modo est in potētia 7 pus nō. sic
 deus nō d; creans 7 pus nō. q; creatura mō est
 q pus nō fuit. Ita dico q ipamet res sine omi
 alio medio inter ipam 7 visionē apparet eē in
 speculū. nō tñ est ibi. Et si dicat q est ibi in eē
 apparēt 7 iudicato. Rñdeo si intelligas q ali
 quod esse apparens mediū sibi adueniat d no
 vo. fm q sit ibi. falsū est. nō plus q; deus mō i
 esse redimente vel in esse glorificante. Si autē
 itelligas q appet eē ibi. pcedo. s. ad h sufficē q
 sit iudiciū realr i potētia. sicut ad h q de? glo
 rificet aliqū sufficit q gloria sit in illo. Ad
 septimā dico q in tali remanēt vere res realr
 erūtes qualr tñ sint subiective nō ē mō discu
 tiendū. Quātr autē nūc apparēt 7 pus nō. p silr
 d; dici q; ruz ad aliqd. sicut de stella qre appet
 de nocte 7 nō de die. Per idē ad octavā q sil
 la rubedo vere ē alicubi. tñ de cācellatura. qā
 nō est ppuū obiectū visus d; dici pportōabi
 liter sicut dictū est de motu arbor 7 circlō ba
 culi 7 fractionib; eiusdē 7 p silibus. Ad illud
 quod inferit q negās tale esse apparēs 7 intē
 tiōale negat oēm iudificationē 7 c. dicendū est
 q nō. Nam iudificatio fit mult; modis. Aliqū
 em sit p naturā speculōz. demō em sciens nas
 turas rerū pōt diuersa specula diuersimode si

bi opponere. ppter q res multū distātes vide
 bunt. pōt etiā diuersis vjs mibi ignof; facere
 aliq; ptes rei videre aliq nō visis. ppter quod
 pōt iudicari homo esse vbi nō est. 7 sic de alijs
 modis. sed ad hec oia sufficiunt res ex. cū acti
 bus appbēsiuis in potētijs cognitivis sine oī
 medio tali qle ponit esse intētiōale. Nec ex h
 sequit opio antiquoz dicentū oia esse sic ap
 parent. Nam aliqd appet alicui esse albū. qd tñ
 in rei vitate nō est albū. s. h nō est ppter aliqd
 mediū inter ipam rem 7 ipaz apparitōez. s. ipa
 appbensione in actu potētie sine oī medio ap
 parent res esse alba q nō est. 7 h aliqū accidit.
 q; nescit an albedo est subiective in reilla vel
 in alia. quis credat eē in illa. 7 ita pter actus
 potentiarū qbus iudicat potētie rez ipas ni
 bil est nec in esse reali nec intētiōali. Sic q; p
 ad illud argumētuz q sensus nō est formatiū
 rerū in quocūq; esse nō plus q; est formatiū
 dei in quocūq; esse. sicut em pōt actu sentiē
 di in sensu deus pōt hrer novā denoiatōem. qz
 realr causat illū actū. ita posito actu nē videt
 res realr. Nō tñ dico. q alr sūt appetitē in sen
 sibus erroneis 7 alijs. s. vniūformit sūt pcedēde
 tñ qn sensus decipit. h deceptōis ē occasio.
 q res iudicat talis qlis nō est sine oī medio in
 ter rem 7 actū potētie. ita qn nō decipit iudic
 at esse sine oī tali medio. Et qd d; qref in eē
 appetitē nō distinguit a reali. q; sil coincidunt
 in vā visione videt d; dicere toti opioni. Nam
 si sit aliq; distinctio intē esse appens i vna visio
 ne 7 rem. q nō plus causat vnū pvisionē q res
 liquū. Ad scđm argumētū dicendū q oia ista
 sūt vba metaphorica. aia gemiat. ponit an se.
 p silr in esse pspicuo 7 hmōi. 7 nō inueniūt
 in sciētis quocūq; mō intelligat aliud nisi q
 in aia sit vn' actus intelligēdi quo vere sine oī
 medio intelligit. 7 sic intelligit brūs augu. et
 iō ibi nō dat aliqd esse ipi aie. nisi act' intelli
 gendi. nō plus q; dat deo aliqd esse p h q mō
 dānat aliqū 7 pus nō dānavit. Ad aliō pōt
 pcedi q in apparitōe aliqd appet. 7 q intelle
 ctio est apparitio. 7 q intellectōe aliqd appa
 ret. sed ex h nō sequit q aliqd sit intellectōne
 sicut creatōe aliqd creat. s. tñ creatōe creans
 nō fit in tali esse. Unde sicut intellectōne ali
 quid intelligit ita aliqd apparet. Ad qrtum
 pcesso q intellectio est silima rei. dicendū q
 res nullū esse capit p hanc silitudinē. s. aliquo
 modo capit denoiari. q; scz res modo vere in
 telligit 7 pus nō. immo res nō plus capit esse
 p h q intelligit q cesar p h q pingit. nec pl' ē
 pns intellectui p intellectōez. ppe loquēdo 7
 de pture fmōis q cesar est pns alicui p ricru
 ram. tñ obijcit 7 apparet p h solū q intellectō
 ce iij

Ad septimā

Ad septimā

Ad octavā

Ad illarū

Nota quō sūt lu
dificationes

Ad scđm argu.

Ad tertiu

Ad quartū

Ad smetatozem
Ad quintu dicitur
uerlimode
Primo sic

est. nec aliud est rem obici vel appere intelle-
ctui nisi intellectores rei esse in intellectu. Ad
pmen. q intelligibilia esse in intellectu vel co-
gnitoe no est nisi ipa intelligi vel cogsci. Ad
vltimu pot mltiplr dici fm diuerfas opiones
Uno mo q diffinitio est insufficiens. qz q pone-
ret opiones de fict q frequeter est recitata di-
ceret q qn intelligit rosa simplr. nec itelligit
spes informas intellectu. nec act? intellectu.
nec res sca p intellectu. nec res subsistes pter
intellectu. nec oms rose exites ex posire in ee
intentionali 7 appetit qsi vna rosa total. s in-
telligitur vnu hns esse obiectuu tale qle rosa
particular? ex bz in esse subiectiuo 7 illud nec est
spes nec act? nec res sca. nec res subsistes nec
est rose ex in quocunq ee. s vnu e fictu in aia qd
no est id reali cu aliquo ex 7 est coe. sic decla-
ratur est alibi. Alii dicerent illi q ponit coe
pau seu intentiones aie esse reali itellectioez. qz
dicerent q diffinitio est insufficiens ppr h q
tali itellectioe itelligerent oms rose ex. no
tn posire in esse intetioali appetit qsi vna rosa
total p quacuqz causaroez est impossibile. ipe
tn rose terminat actu itelligendi sine quocu-
qz medio vel alio terminare. Alii pot dici q
p intellectu itelligit res sca i esse reali. Et
ad primu in qru qd no cludit dicerent. q no
ois itellecto est pductiu. Silt quis ex aliq
itellectioe sequat aliqd factu. sic saltez veru
est d' bitu gnati. no tn seqt aliqd factu ex aiaz
et h imediate. quis mediate actu volutat ali-
qd aliqn fiat ex. 7 h est intentione pbi. Ad scdo
in qru dicendu est sic dictu est pu? q sciaz ee
de aliqb? est duplr. vl qz illa sunt pres pponis
scite. vel qz sunt illa p qbus pres pctionis sup-
ponit. Primo mo scia no est de reb? ex. s est d'
alijs rebus. 7 h bz aliqua pptione est de entib?
ronis h tn no assero q no e de reb? ex. Sz ex h
no sequit q ppones no sut ne. qz n sequit. sub-
iectu est alia res a pdicato. q ppo no est vera.
Na p tale pponne bo est aial. vel bo est risibil.
no denorat q subiectu sit pdicatu. s q stat p
eode. 7 id est ppo va. Sed scdo mo scia est d' re-
bus ex q subiectu pdicatu pponis. quis no
sint vna res. tn supponit p eadez re. 7 isto mo
scia est de rebus ex. h est termini pponis scite
supponit p reb? ex. Alia mebra q improbat
falsa sut. tn rces sue no cludut. Prima s pri-
mu no cludit. qz no brenit aliq p inconueniati.
q spes tm itelligeret 7 no res ex tali intelle-
ctione. quis vna alia itellectione res intel-
ligerent. sicut q poneret entia ficta de qb? fre-
queter dictu est. q quando itelligit vlt nulla
res extra itelligit. quando tamen itelligitur
singulare siue notitia itutrua siue abstractiu

Seco:

Tertio
Ad pmu in pmy

Ad scdm

Improbaf rces
pmy

itelligit singulare. Scda etiā nō cōcludit. qā
nō pbat q scia nō sit nisi de spēs? tñ supponē
tib? pro reb? ex. sic dico q scia nō est de reb? ex.
ita q ille sint pres ppois scite. quis pres sup-
ponat pro reb? ex. Nec tertia cludit. qz quis
spēs rātū itelligeret tñ ppo esset va. qz subie-
ctū 7 pdicatū supponeret p reb? ex 7 p eisdez
reb?. Pua rō s primū mebrū bz apparētīa. se-
cūda nō cōcludit. qz nō pbat q illud qd itelli-
git qn itelligit rosa nō pot reali multiplicari.
Quis sit imultiplicabilis p equalitē qruz ad
rōem pdicabilis de plurib?. sic est alibi decla-
ratū. Ptesca. pma rō s qrtū mebrū nō cōcluz
dit. qz qn pbs dic in pdicamētis. q destructis
pms sbns ipossibile est aliqd alioz remanere
nō itelligit q destructis iduiduis nō pot esse
in esse sibi pueniēti aliqd vlt pdicabile de ml-
tis. s itelligit q si ee neget a quolibz iduiduo
a quolibz vlt supponete psonalr negabit. et h
est verū. s nihil est ad ppositū. Scda rō est ap-
parēs. quis posset impediri. Tertia rō nō cōcluz
dit. qz quis subiectū 7 pdicatū eēt res distit
cte reali. nō seqret q pdicatōes eēt fle. nisi
subiectū 7 pdicatū supponeret p seipsis. et nō
pro eisde reb?. Nec qrtā valet. qz scie nō sunt
de reb? ex rāq de illis q sciūtur. s tanq de illis
pro qb? imini pponuz supponit. Silt diffini-
tiones nō sūt de reb? ex rāq de illis de qb? adeq
te pdicatur. s rāq de illis pro qb? talia de qb?
pdicatur adeqte supponit. Un iste rōnes. vel
oēs vel fere oēs qs adducit sunt s ppuū dictū
Na qro. aut illud qd dēminat actu itelligēdi
qn itelligit rosa simplr est rose ex. vel nō est ro-
se. si nō sit rose ex. q p argumēta sua scia nō est
de reb? ex. nec diffinitōes nec ppoēs erūt ne.
si illa rosa est idē reali cu oib? rosis sic ipe dic.
q sic ipe rose nō pducitur. ita nec illa rosa po-
nit in tali esse. Ptesca. pus dic q mlto forti?
vera visio ponit res in tali ee apparēti q falsa
visio. s p falsaz visionē fit aliqd qd nō est reali
ipa res itellecta. q p verā visionē. q illud ap-
parēs nō ē reali ipe rose pculares. Ptesca.
si illa rosa itellecta nō distinguit a rosis pti-
cularib?. s est ipe rose pculares. q nihil est pter
ipas rofas pculares 7 ipam itellectionē. q si
ppf itellectionē iste rose nūc apparēt 7 pus
no. cu hoc nō sit nisi ppf itellectionē. 7 ipa in-
tellectio est ip s rosis picularib? extrifeca. rā-
tum erit denoiatio extrifeca qn dicat illa ro-
sa apparere. qd ipe negat. Ptesca. si illa rosa
est rose pculares. 7 rose pculares hnt ee res
ale. q illa rosa bz ee reale. 7 nō rātū intetio-
nale. Et si dicat q ex h q apparēt hnt ee intetio-
nale. hoc nō valet. qz eadē facilitate dicā. q ex
hoc q deus creat. de? bz esse intetionale. qz ē

De rōib? s mō
bia factia

creans. Preterea si illa rosa sit ipse rose par-
ticulares. et ipse rose particulares sunt. quibus
apparitio non sit. quod non sit illa rosa per apparitio-
nem. Preterea prius dicitur quod certum est quod rosa illa
non est particularis nec multiplicari potest. et ita
est una in me et in te. Et ex hoc arguo. illud quod
non est rosa aliqua particulari non potest multipli-
cari. nec est realiter rose particulares omnes. sed illa
rosa per te est unum. quod non est rose particulares.

Preterea semper habet intentum quod preter ipsas res
reales et ipsam notitiam nihil est. quibus propter no-
ticiam possunt res realiter denotari nunc quod prius.
sicut deus propter hoc quod creatura est de nouo aliter
denotatur nunc quod prius. sicut dicitur creans. beatificans.
dianans. puniens. et unum. Ad questionem dico quod
solus filius est unum in diuinitate. Hoc patet. quod solus filius
est genitus. sed omne unum est genitum. quod solus filius
est unum. Hoc etiam patet per beatum augustinum. v. d. tri.
c. xvi. qui dicit. nec unum nec ymago nec filius
dicitur pater. et eadem ratione unum non est spiritus sanctus.
et per prius solus filius est unum. Sicut. xv. de tri. ca.
xvi. in hac trinitate non dicitur verbum dei nisi filius
Et quibus et multis alijs patet quod solus filius sit
unum. Sed supposito quod solus filius sit unum
ita quod unum dicatur notionaliter tamen et non essentialiter
liter est dubium an unum dicatur respectu aliquo
ad creaturam quale non dicitur per nec spiritus sanctus.
Et contra doctores aliqui trius opinionum dicunt
videlicet quod unum includit respectum proprium ad crea-
turam. vel quod connotat respectum ad creaturam vel
quod connotat creaturam. Prima istarum opinionum non
reputo veram. quod in diuinitate nulla est relatio realis.
nisi primitas spiratio actus. et si factio et spiratio
passio. sed nulla istarum est ad creaturam. quod et. Nec
potest dici quod includat respectum rationis. quod vel respec-
tus rationis non est ponendus. vel si est ponendus
non est ens reale. et per prius non est de essentia persone
realis. Secunda opinio est tertia sicut sonat non
reputo veram. quod connotat non conuenit cuiusquam
rei. sed tamen signo rei. et ideo unum diuinitate non plus conno-
tat quod per vel spiritus sanctus. Sed contra ad istum articulum
dico breuiter quod unum quod est realiter filius in diuinitate.
nec includit nec connotat respectum nec etiam con-
notat creaturam. tamen hoc nomen unum instituit ad si-
gnificandum quod connotat creaturam. sed hoc non est ex
natura sed ex impositione nominis. Secundo quod in diffi-
nitione exprimentis quod nominis dicitur ponitur nomen creatu-
re in obliquo. ut hoc sit diffinitio exprimens quid
nominis. Verbum diuinitate est persona genita de scia
que est dei et omnium creaturarum tanquam obiectorum.
Istud autem nomen filius non habet tale diffinitioem
exprimentis quod nominis. Et si exprimat diffinitioem sua
debet sic dici. filius est persona genita de substantia
patris. In qua diffinitione non ponitur nomen crea-
ture nec in recto nec in obliquo. Et propter hoc

hoc nomen filius non connotat creaturam. sed hoc nomen
unum connotat creaturam. Et si dicatur quod verbum
diuinitate et filius nullo modo distinguuntur nec secundum rem
nec secundum rationem. quod quicquid connotat per unum diuinitate
connotat per filium et e converso. Preterea non tamen ver-
bum diuinitate est persona genita de scia patris que est
dei et omnium creaturarum tanquam cognitorum. sed etiam
filius dei que veraciter est persona genita de scia
dei patris. que est unica dei et omnium creaturarum tanquam
cognitorum. quod non plus connotat creaturam per verbum
quod per filium. Ad primum istorum dicendum quod si in ista.
verbum diuinitate et filius nullo modo nec secundum rem nec
secundum rationem: isti termini verbum filius supponunt
personam per suo significato vera est. et tunc se acci-
piendo uniformiter nihil connotat nec per verbum
nec per filium. et ideo prima illa scia non valet. quod in parte
implicat quod aliquid connotat per verbum vel per filium
quod falsum est sicut dictum est prius. ita etiam tunc
semper accipiendo personam nihil connotat per verbum
vel per filium. Si autem isti termini verbum diuinitate et
filius supponunt per se in predicta. proponunt. tunc est
antecedens falsum. quod illo modo accipiendo verbum
diuinitate et filius non sunt idem realiter. quod isti termini non
sunt idem realiter. et ideo aliquid connotat per unum quod non
connotat per reliquum. Ad secundum dicendum est quod equi-
veraciter filius est persona genita de scia patris. et
sicut verbum diuinitate. tamen in una proponunt predicta
diffinitio exprimens quod nominis de suo diffinitio. et
in alia non. et ideo aliquid connotat per unum quod non per
reliquum. Et si queratur. quare plus unum nomen scie
personae connotat creaturam quam aliud nomen alterius
personae. Dico quod sicut unum nomen scie personae in di-
uinitate connotat creaturam. et aliud nomen non conno-
tat creaturam. propter hoc quod illa noia habent diuersas
diffinitioes exprimentes quod nominis. ita cuiuslibet per-
sonae diuine posset imponi nomen tale connotans
creaturam. Nam sicut propter hoc quod hoc totum perso-
na genita de scia patris que est unica omnium tam
dei quam creaturarum est diffinitio exprimens quid
nominis huius termini verbum. ideo hoc nomen ver-
bum connotat creaturam. Ita si hoc totum persona
genita de scia sua que est unica etc. esset diffinitio
exprimens quod nominis alicuius nominis impositi quod
esset proprium patri. sicut illa diffinitio est propria patri.
ita connotaret creaturam sicut hoc nomen verbum
Et si hoc totum vel simile in quo ponitur aliquod
nomen creature in obliquo vel in recto. sicut
diffinitio exprimens quid nominis huius nominis di-
cens quando tenet pure notionaliter. hoc nomen
dicens erit proprium patri et connotabit creaturam.
Et sicut dictum est de patre. ita dicendum est de
spiritu sancto. Ad primum principale dicendum quod
non solus filius est verbum. sed solus filius est
verbum diuinitate. Et si dicatur quod dictum est
in precedenti questione. quod omnis intellectio est unum
cc v

Instat primo

Secundo

Respondet ad primum

Ad secundum

DD
Ratio ad rationes

EE
Improbat secundam
et tertiam opt.

DD
Ad primum primum

Libri primi

Sententiarum

¶ nō solū fili⁹ est intellectio diuina, q̄ nō solū fili⁹ est verbū diuinū. Dicendū est in pcedēti q̄stio ne. dictū est q̄ oīs intellectio intellect⁹ creati est verbū. q̄ oīs talis intellectio est genita. s̄. intelle ctio diuina nō est genita. q̄ nō est ad ppositū. Utrū tñ debz cōcedi q̄ intellectio dei q̄ est eētia sit verbū. nō p̄tinet ad ppositū. Ad scđm dicēdū q̄ verbū diuinū p̄cise nascit de s̄ba patris sicut ⁊ fili⁹. q̄ eētia p̄ris et sc̄ia p̄ris nul lo mō distingunt. nec fm rē nec fm rōem. Sz ad beatū Augustinū q̄n dicit q̄ n̄bz natū est de hys oibus q̄ sunt in ip̄o. s̄. p̄re. Dicēdū q̄ nō intelligit q̄ verbū nascit de oibus cognitis p sc̄iam p̄ris. s̄. intelligit q̄ nascit de sc̄ia p̄ris que est vnica oīm cognitorū a patre. ⁊ sic intelligē de sunt omnes auctoritates. quib⁹ videt Augu stin⁹ dicere q̄ verbū nascit de hys q̄ sunt i sc̄ia patris. s̄. est. nascit de sc̄ia p̄ris q̄ est vnica oīm ⁊ ille est modus suus loquēdi in diuersis locis Distinctio. xxviii. Questio vnica.

Ad secundū

Distin. XXVIII

Questio I

Arguitur primo

Secundo.

In oppositum

Circa. q. tria facit

Circa primū p̄ria distinctio

Circa distinctioes vigesimā octauā q̄ ro. Utrū inascibilitas sit cōstitutiuā p̄ris p̄prietas. ¶ sic. q̄ p̄ illud pat̄ constituit p̄ qd̄ ab oī alio supposito distinguit. s̄. pat̄ distinguit ab omī alio supposito p̄ inascibilitatē. q̄ inascibilitas cōuenit p̄ri ⁊ nulli aliq̄. s̄. rē. ¶ p̄reca inna scibilitas est magis p̄p̄ria p̄ri q̄ spiratio actio q̄ nō min⁹ cōstituit pat̄rē. s̄. dictū est p̄us q̄ sp̄i ratio actio cōstituit pat̄rē. q̄ inascibilitas cōstituit pat̄rē. Ad oppositū. p̄ma p̄sona fm q̄d̄ li bet sui est positiuā. q̄ nō cōstituit nisi aliquo positiuo. s̄. inascibilitas est aliq̄d̄ negatiuū. s̄. rē. ¶ Circa istā q̄stionē. p̄mo p̄mittā aliquas disti ctiones. scđo ad q̄stionē. tertio inferā aliq̄s cō clusiones. ¶ Circa primū distingo p̄mo de p̄ p̄rietate. q̄ quis posset multipliciter dici. tñ ad p̄sens pōt tripliciter accipi. ¶ Uno mō p̄prietas alicui⁹ dicit aliq̄ res alicui intrinseca ⁊ p̄p̄ria et sic pōt dici q̄ hec aīa est p̄prietas sortis: q̄a est intrinseca sorti ⁊ p̄p̄ria sibi. Alio mō p̄p̄rie tas alicui⁹ dicit aliq̄ res p̄ns aliā ⁊ p̄p̄ria sibi. ⁊ sic aliq̄d̄ acc̄ns p̄ns sortē ⁊ p̄p̄riū sorti pōt di ci p̄p̄retas sortis. Tertio mō dicit p̄prietas ali cui⁹ aliq̄d̄ p̄dicabile de aliquo p̄p̄riū illi p̄ p̄di cationē. ita q̄ de nullo vere p̄dicat nisi de quo ip̄m cui⁹ d̄. p̄prietas vere p̄dicat. ⁊ isto mō ris sibile d̄. p̄prietas hoīs. q̄ de nullo vere d̄. q̄ ē risibile nisi de quo h̄e d̄. q̄ est hō. ¶ p̄p̄retas p̄ mo mō d̄cā ē de eētia ⁊ itraneitate illi⁹ cui⁹ ē p̄p̄retas. scđo mō d̄cā ē acc̄ns illi⁹ cui⁹ d̄. p̄p̄retas. t̄rio mō d̄cā nec ē de eētia illi⁹ cui⁹ d̄. p̄p̄

tas nec acc̄ns formal̄ inherēs sibi. imo id̄ntē vtrūq̄ poterit eē sine altero. quī p̄p̄ negati ua illa q̄ negat vnū ab altero nō possit eē h̄a. sic h̄ p̄p̄retas risibile q̄ nō ē nisi q̄dā p̄cept⁹ m̄t̄ p̄r eē sine h̄ p̄ceptu hō ⁊ et sine boīe eē. ⁊ econ uerso. ⁊ tñ h̄ ē ip̄osibil̄. hō nō ē risibil̄. Scđa distinctio q̄ inascibile v̄l inascibilitas dupl̄r accipit. vno mō vt sua diffinitio exp̄mens qd̄ noīs sit ista. aliq̄ res q̄ nō est nata. Aut vt sua diffinitio exp̄mes qd̄ noīs sit ista. res q̄ nō est nata nec p̄ducta. nec p̄ p̄ductōez cōicata. ¶ Et his dico ad q̄nē. q̄ inascibilitas p̄mo d̄cā nullo p̄dictōez mōz accipiēdo p̄p̄retatē est p̄p̄retas p̄ris. ⁊ h̄ q̄ p̄p̄retas quolibz istoz mōz est p̄p̄a illi cui⁹ ē p̄p̄retas. s̄. inascibilitas isto mō d̄cā nō est p̄p̄a p̄ri. s̄. uenit s̄. s̄. sic sua diffinitō exp̄mes qd̄ noīs ip̄i⁹. Nā s̄. s̄. ē res q̄ nō ē nata q̄ s̄. s̄. p̄cedit nō quō natus. sed quō datus fm b̄r̄m aug. Scđo dico q̄ inascibilitas nō ē p̄p̄retas p̄ris p̄mo mō v̄l scđo. q̄ nihil est in p̄re nisi eētia ⁊ relatō v̄l p̄stitutū ex eētia ⁊ spiratōe actiōe. s̄. supposito q̄ inascibilitas n̄ accipiat p̄ eētia nec p̄ relatōe nec p̄ t̄li p̄stituto. q̄ si sic accipet eēt māifestū q̄ sic. t̄io inascibilitas q̄ pōt distigui a p̄nitate nullo mō est p̄p̄retas p̄ris p̄rio mō v̄l scđo. q̄ illa inascibilitas q̄ quo cūq̄ mō distinguit a p̄nitate. vel est p̄ v̄l sp̄i ratio actio. v̄l eētia. v̄l p̄stitutū ex his. v̄l est aliq̄ alia p̄p̄retas p̄sonal̄ alteri⁹ p̄sone. v̄l nō est real̄ i deo. s̄. qd̄ cūq̄ istoz det sequit māifeste q̄ inascibilitas nō ē p̄p̄retas p̄ris p̄rio mō v̄l scđo. accipiēdo p̄p̄retatē. q̄ nec eētia nec sp̄i ratō actō nec p̄stitutū ex his nec p̄sōa alia nec p̄p̄retas alteri⁹ p̄sōe ē p̄p̄retas p̄ris. Tertio dico q̄ inascibilitas scđo mō d̄cā est p̄p̄retas p̄ris accipiēdo p̄p̄retatē t̄rio mō. q̄ inascibi litas ē p̄dicabil̄ d̄ solo p̄re ⁊ d̄ nullo alio. Nā h̄ ē h̄a. p̄ri ē inascibil̄. q̄ n̄ ē p̄duct⁹. et h̄ ē falsa. fili⁹ ē inascibil̄. q̄ est nat⁹. ⁊ h̄ est falsa. sp̄ūsc̄ūf est inascibil̄. q̄ ē p̄duct⁹. ⁊ h̄ ē falsa. eētia ē in nascibil̄. q̄ ē p̄ductōez cōicata. ⁊ h̄ est falsa. creatura ē inascibil̄. q̄ q̄lz creatura ē p̄ducibi lis. Et si q̄rat de p̄nitate an sit inascibil̄ q̄ vel let tenere q̄ p̄nitas ⁊ p̄ri nō distinguit formal̄ q̄ q̄lz res absoluta ⁊ relatia q̄ ē p̄ri ē p̄nitas et econuerso. possz dicē q̄ p̄nitas ē inascibil̄. nec h̄ repuḡt q̄n sol⁹ p̄ri sit inascibil̄. q̄ p̄ri p̄nitas nullo mō distinguit nec real̄ nec formal̄. Aliē p̄r dici n̄ recedēdo a m̄t̄ dicit cōib⁹. cuiusmōi sūt talia q̄ p̄nitas ē p̄stitutiuā p̄ris. ⁊ tñ p̄ri n̄ ē p̄p̄rie p̄stitutiu⁹ p̄ris. ¶ p̄ri n̄ p̄stitutū p̄riem. et tñ p̄nitas p̄stitutū p̄riem. ⁊ q̄ eētia ⁊ p̄nitas p̄stitutū p̄riem. ⁊ tñ eētia ⁊ p̄ri nō constituunt patrem. ⁊ multa talia q̄bus aliquid p̄ceditur de paternitate ⁊ negat a patre. et econuerso.

Secūda distin.

Circa scđm Rūdet ad q.

Ista in q̄ concededo potest dici q̄ p̄ r̄ p̄ p̄
 tas distinguunt formalr. sicut eētia et pater
 distinguunt formalr. r̄ tūc diffinitio exp̄m̄ens
 q̄d nois distincti formalr erit totū hoc q̄ aliqd
 vere p̄cedit de vno et negat a reliquo terminis
 supponētibz p̄sonalr. sed h̄ nunq̄ p̄t cōtin
 gere nisi p̄pter identitatē realē eiusdē rei cuz
 rebus distinctis realr. Unde nisi eētia esset
 pater r̄ vna alia res absoluta vel relatiua. alia
 in q̄ a p̄e. impossibile eēt q̄ p̄ r̄ p̄m̄itas disti
 guerent formalr. immo nihil aliud intelligo p̄
 distinctōem formalē. Sed fm̄ istum modū di
 cendi scde diffinitioni exp̄m̄enti q̄d nois ip̄i
 innasibilitatis debet addi. n̄c p̄petas cōsti
 tutiua alicuius p̄ducētis. vt tota r̄ p̄p̄ta diffi
 nitio exp̄m̄ens q̄d nois ip̄ius innasibilis sit
 ista. innasibile est res q̄ nec est nata nec p̄du
 cta. nec p̄ aliquā p̄p̄nē cōicata. nec p̄p̄ietas
 p̄stitutiuā alicuius p̄ducētis. r̄ p̄ istud vltimū
 excludit paternitas r̄ filiatio r̄ spiratio passio
 Per p̄dicta r̄ideo ad formā questionis. Di
 co q̄ intelligēdo p̄ innasibilitatē aliqd quō
 cūq̄ distinctuz a p̄m̄itate. sicut om̄s doctores
 tractātes istā questionē intelligūt. innasibiz
 litas nō est p̄petas p̄stitutiuā p̄ris. q̄ innasiz
 bilitas p̄ ypotbesim aliquo mō distinguitur a
 p̄m̄itate vel formalr vel fm̄ rōem. sed nihil di
 stinctū a p̄m̄itate. quocūq̄ mō ymaginabili ē
 p̄petas p̄stitutiuā p̄ris. q̄ innasibilitas nō ē
 p̄petas p̄stitutiuā p̄ris. Adāozes p̄suppono.
 Adāozes p̄bo. q̄ om̄e distinctū a p̄m̄itate. vel
 distinguit realr vel formalr vel fm̄ rōem. sed
 distinctū a p̄m̄itate realr nō cōstituit patres.
 q̄ om̄e distinctū realr vel est creatura vel filia
 tio v̄ spiratio passio. sed inductiue p̄ q̄ nullū
 istoz est p̄petas p̄ris. S̄m̄ distinctū formalr
 a p̄m̄itate nō est p̄petas p̄stitutiuā p̄ris. quia
 om̄e distinctū a p̄e vel est absolutuz
 vel relatiuū vel relatio. s̄ nullū absolutum est
 p̄petas p̄stitutiuā p̄ris. q̄ om̄e absolutū ē cōe
 tribus. S̄m̄ relatiuū nō ē p̄petas cōstitutiuā
 p̄ris. q̄ nul a p̄sona. nec vnū p̄stitutū ex essentia
 r̄ spiratōe actōe ē p̄petas p̄stitutiuā p̄ris
 sic manifeste p̄z. S̄m̄ nec res q̄dam distincta
 formalr a p̄m̄itate est p̄petas p̄stitutiuā p̄ris.
 q̄ nulla relatio distincta tm̄ formalr a p̄m̄itate
 est in d̄nis nisi sola spiratio actio. sed illa est
 cōis p̄i r̄ filio. q̄ nō est p̄petas p̄stitutiuā pas
 tris. r̄ ita p̄ q̄ innasibilitas q̄ ponit p̄petas
 distincta a p̄m̄itate nō est p̄stitutiuā p̄ris. Et
 rō est. q̄ innasibilitas q̄ est quocūq̄ mō yma
 ginabili distincta p̄petas a p̄m̄itate nō ē nisi
 vnū p̄dicabile d̄ solo p̄e. q̄d predicabile qūis
 supponat p̄ p̄e. nō t̄n est realr p̄ nec est realr
 deus. r̄ p̄ p̄ris nō est de eētia p̄ris. r̄ ita nō est

D
Ad formā q̄onis

p̄petas p̄stitutiuā p̄ris. Et p̄dictis sequunt
 aliq̄ p̄cliones. Una est q̄ in d̄nis nō sūt. v. nō
 tōes. q̄rū qliber sit realr in deo r̄ realr id̄ cū do
 q̄ p̄ter spiratōes actōes r̄ spiratōes passioē r̄
 p̄m̄itate r̄ filiatōes nō ponit nisi innasibilitas
 s̄ innasibilitas q̄ ponit quocūq̄ mō distinguit
 p̄dictū nō ē realr de. s̄ tm̄ ē q̄dā p̄dicabile de
 deo. r̄ q̄d supponit p̄ solo p̄e. r̄ forte p̄p̄ h̄ po
 fuerūt aliq̄ q̄ nō sūt nisi. iij. notioes in d̄nis.
 Alia p̄clio q̄ nec notio nec p̄petas d̄ vnū
 ce de innasibilitate r̄ alijs nisi forte fm̄ rōnem
 gnālē p̄petas. fm̄ illā opionē q̄ p̄it res ex pos
 se p̄dicari. Nā s̄ res nō possit p̄dicari nulla
 vna rō p̄petas v̄ notioes p̄t p̄petere innasibi
 litati r̄ alijs. nā innasibilitas d̄ p̄petas v̄ no
 tio. q̄ p̄dicabil de p̄e. qūis n̄ sit h̄ rō sufficēs
 p̄m̄itas aut d̄ p̄petas. q̄ p̄p̄ r̄ intrinseca solū
 p̄ri. spiratio actio d̄ notio. q̄ distinguit p̄em r̄
 filiū a sp̄i scō. Et si q̄rat an innasibilitas est
 p̄petas p̄ris. vel ista: innasibilis est p̄p̄ietas
 p̄ris. Dico q̄ ista difficultas maḡ est vocal q̄
 real. Cū de ista. innasibilē p̄petas patri. dico
 q̄ ē distinguēda. eo q̄ subiectū p̄t h̄re suppo
 nē simplicē v̄ p̄sonalē. si h̄eat supponē simpli
 cē sic ē va. q̄ tūc suppoit p̄ se. r̄ ip̄m̄et subies
 ctū ē p̄petas p̄ris. q̄ ē p̄dicabil de solo p̄e s̄z
 cōez modū loq̄ndi. Si aut suppoit p̄sonalr sic
 est simplr falsa. q̄ tūc denotat q̄ illa res q̄ ē in
 nasibil ē p̄petas p̄ris. q̄d nō ē p̄cedēdū. s̄ dz
 dici diuersimode fm̄ q̄ sci diuersimode vnū
 v̄n aliq̄n accipiūt innasibilitatē loco illi nōis
 innasibile. sic frequē accipiūt p̄creta p̄ abstra
 ctis r̄ ecōuerso. r̄ maxie in d̄nis p̄p̄ h̄ q̄ nulla
 res ip̄ortat p̄ vnū illoz q̄n ip̄ortet eodē mō p̄
 reliquū. r̄ iō m̄tra nomia p̄creta r̄ abstracta si
 sint p̄p̄a deo sūt pure synonyma vno mō acci
 piēdo synonyma de q̄ dicitū ē sup̄ i isto libro.
 Et tūc eod̄ mō dicēdū ē de ista. innasibilitas ē
 p̄petas p̄ris. sic dicitū ē d̄ ista innasibile ē p̄pe
 tas p̄ris. Alii accipiūt sciz s̄m̄ p̄biut supōnāt
 p̄ p̄ret. r̄ tūc in ista. innasibilitas est p̄petas
 p̄ris s̄biectū suppoit p̄ h̄ noie innasibile v̄ in
 scibil. r̄ tūc ē va p̄mo accipiēdo innasibilitatē
 ita q̄ ista ē p̄cedēda p̄ ē innasibitas. sic ista p̄
 ē innasibil. scdo ē h̄ p̄cedēda p̄ ē innasibil. r̄ n̄
 ista p̄ ē innasibilitas. Alia p̄clio sc̄q̄ q̄ n̄ ois
 p̄petas alicuius p̄ se ē p̄stitutiuā illi p̄ se. Nam
 aliq̄ p̄petas p̄ se nō est de eētia nec intrinse
 citate ip̄ius. s̄ om̄e p̄stitutiuū p̄ se est de essentia
 ip̄ius. s̄c. Ad p̄mū p̄ncipale dico q̄ aliquid
 distinguit p̄ aliud est duplr. vel p̄p̄e loquendo
 sicut dicitū est frequēter. r̄ sic est maior vera s̄
 sic pat̄ p̄ innasibilitatē q̄ est p̄petas patris a
 nullo distinguit. q̄ illa p̄petas non est aliqd
 intrinsecum patri. Aliter accipiūt aliquid

Conclusio p̄mis

Secda conclusio

Querit

Respondet

Ad primū p̄n.

distingui p aliud impropie. 7 sic dicitur aliqd distin-
 gui p aliud. qm illud aliud est mediu cocluden-
 di aliquid remoueri ab alio a quo pns aliquo
 mo remouet. 7 isto mo dictu est pns q res di-
 stinguat ab alijs reb' p suas dias. 7 tm dicitur non
 sut de eentia rei. 7 isto mo p' distinguit ab omi
 alio p innascibilitate. qz innascibile remouet
 a quolibet alio a pre. s' tuc est maior: falsa. quia
 qd sic distinguit ab aliquo p aliud no constitutur
 p illud. Ad scds dicendu q innascibilitas
 no est magis ppa p' q spiratio actio accipit
 do p' p'iu vel pperare pmo mo. qz tuc no min'
 pstrueret q spiratio actio. sed qd est mag' p'
 um tercio mo no os. immo no pot' simplr costi-
 tuere. Et si dicat q tuc no erant qnq' notoes
 ab eterno. imo aliq' notio dina' pperas n erat
 ab etno. qz nihil aliud a deo est etno. Dicendu
 q no d' pcedi de p'ure fmonis q. v. notiones
 erant ab etno. nec q. iiii. notoes erant ab eterno.
 qz no erant ab etno nisi tres psoner tres relato-
 nes 7 ois alia p' alitaf d' negari fuisse ab etno
 Zn h no obstat de. v. notois' supponetibus
 no p se s' p psonis diuis vel relatoibus diuis
 quoz nulla est coe trib' psonis. nec vere p'dica-
 tur de trib' psonis. d' pcedi vere p'dicari h p'
 dicatu fuit ab etno vt qlibet istaru sit vera. in-
 nascibilitas fuit ab etno. spiratio passio fuit
 ab etno. p'nititas fuit ab etno. filiatio fuit ab
 eterno. spiratio passio fuit ab etno. et io fm q'
 p' ista. v. notoes fuerunt ab etno intelligit vn'
 act' signat' de quo dictu est. pot' pcedi. v. notoes
 fuisse ab etno. Losilr est de ista. iiii. notoes
 fuerunt ab etno. Silr est de istis. iiii. notoes fuit
 reali i deo. due relatioes sut in p'ez due i filio
 7 p' filibus. qz ois tales de p'ure fmonis sunt
 false 7 erronee. qz inferunt ples res ee in deo q'
 tres. Verum si p ipas intelligant act' signari
 pnt coeadi. Et est valde necessariu omni resp-
 cienti dicta auctoz scire qn loquunt de p'ure
 fmonis 7 qn no. 7 etia scire qn p actus exerci-
 tatos intelligunt act' signatos. 7 quado no. qa
 boz ignorantia facit multos errare.

Distin. xxix. Questio vnica.

Arca distinctio

Circa distinctio
 xxix. quero. Vtrum pncipiū
 dicat vniuoce de oibus illis
 in deo de qbus vere p'dicaf.
 Sic. qz h est na p'dicatio si-
 ne omni distinctoe. p' e' p'ns

cipiū filij. g nullus termin' est h equocus. et p
 pns qlibet est vniuocus. g d' de oibus vniuo-
 ce de qbus p'dicaf. Preterea nihil d' equoocē d'
 illis que sunt vna res. sed oia que sunt in deo.
 sunt vna res. qz vna essentia. g nihil d' de illis

equoocē s' vniuoce. Ad oppositu. ome vniuo-
 cum est vlc. sed nihil est vlc ad illa q' sut in deo
 g' r. Dic pmo videndu est de h termino vni-
 uocu. scdo ad ppositu. Circa pmi dico sic di-
 ctum est supra. dist. ij. Vniuoçu duplr accipit
 vel stricte vel large. vniuoçu stricte sumptus
 est aliqd signū volūtarie institutu vna institu-
 tione ad significandu oia q' sub aliquo vno cō-
 ceptu p'inent. 7 p eodē rpe p quo 7 qnclq' h
 tali pceptu p'inent. 7 isto mo vniuoocus nō d' de
 de pceptu. qz pcept' siue intērio aie nō ad pla-
 citū. s' naturalr est signū illoz quoz est signū
 tm vniuoçu sic dictū pot' accipi stricte 7 stric-
 tus 7 forte stricissime. sicut alibi tactū ē. Vni-
 uocu large sumptū nō tm d' de signo volunta-
 rio instituto. s' etiā de pceptu cui comūdet eas-
 le signū. 7 tūc idem est pceptū esse vniuocum
 ad plura. 7 pceptū esse p'dicabile de pluribus
 et ideo querere de vniuoocatōe pceptus. nō est
 nisi querere de vnitāte pceptus. Sed tūc est
 dubiū. q' est via ad cognoscendu vniuoocatōez
 alicuius. Dicendu q' loquēdo de vniuoocatōe
 pceptus duplici via pot' cognosci vnitāte ei'.
 vno modo p exp'ientia qn scz intellectus expe-
 ritur in se q' h' cōceptū vni. ita q' pot' format
 re in mēte vna p'pōne habentē vni p'dicatus
 vel vni subiectū 7 nō plura quod p illis sup-
 ponit. qn aut nō potest experiri in mēte sine
 omni lingua 7 ydeomate. nō potest experiri se
 habere vni cōceptū. Aliter potest hoc des-
 duci p naturalē argumentatōem. arguēdo cō-
 tra negātes vnitāte cōceptus. scz per hoc q'
 manifestus est aliquid intelligi aliquo modo.
 et nō in se. vel non cognitione p'p'ia nec equi-
 ualenti. tūc em oportet necessario habere vni
 cōceptū dictū de illo et de aliquo quod in se
 vel cognitione p'p'ia vel equalēri cognoscit
 sed q' iste pceptus sit p'cise vniuocus illi 7 isti
 et nō alijs est impossibile vel valde difficile p-
 bare contra negantē. nec est forte facile p-
 p'ientia certam cognoscere. Hoc tamen pos-
 test euidēter cognosci q' quādo aliq's format
 in mēte vnam p'pōnem que habet simplex p-
 dicatū. quod vtrq' est vniuoçu omnibus illis
 p quibus supponit 7 qn p eis supponit. nō tm
 semp potest euidēter cognosci an supponat p-
 istis ita q' non p alijs. Sed loquēdo de vni-
 uoco stricte sumpto. quod est volūtarie institu-
 tum. Dicendu q' debet cognosci an sit vni-
 uocum ista via. videre scz an illud habeat alijs
 quam diffinitōem exp'imentē quid nois vel nō
 Si nō habet diffinitōez exp'imentē quid nois.
 sed potest habere diffinitōem exp'imentē quid
 rei est vniuoçu. Si autem habet diffinitōem
 exp'imentem quid nominis. tunc aut aliquis

Ad scdm

B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
W
X
Y
Z

E
Dubitatio
Responso

Distin. XXIX
 Questio I
 Arguit pmo
 Secido

vna diffinitio ipsius nō prinēs aliqd equoens
 de de oib' de qbus significat nomē 7 ruc. ē nomē
 vniuoctū aut nō 7 ruc est equoctū. Quasi autē
 illud positū in diffinitōe expmēte qd nois de
 beat cogsci an sit vniuoctū vel nō. recurrēdū ē
 ad eand' artē. Et p' ista ars applicari mō suo.
 quis nō totalr p'str nō tm noib' categoriarū
 matiq. s' etiā s'ncategoriarū matiq' vbi s' omi
 p'ri orōnis. S'z q'r diuersimode cā b'vritatis
 omitto. Ex his dico ad qōnē q' si intelligat
 qō de pceptu corrdēte huic nōi pncipiū. an
 s' corrdēat sibi vni' pceptū v' possit corrdēre.
 sic est magi dubium q' nō reputo q' aliqd' pos
 sit doceri de hac ppōne. s' si d'z sciri o'z q' sciat
 p'xpriētiā. iō p' rāseō d' h' 7 relinquo expiētie
 cuiuslibz. S'z loq'ndo de h' noie pncipiū. Dico
 q' h' nomē pncipiū nō d' vniuoce de oibus de
 qb' d' in deo. q' sicut inductive p'z. nulla pōr
 dari diffinitio expmēs qd nois pueniēs cui
 libet de quo d'z. Nā qn d' de' est pncipiū crea
 ture si loco isti nois pncipiū. diffinitio expi
 mens qd nois ipi' ponat. dicit sic. de' pducit
 creaturā de n'blo. vel si dicat sic. de' pducit
 creaturā. 7 s'lr sic. p' pducit filiū. alr diffiniēf
 pducere in vna ppōne 7 in alia. S'lr si dicat
 sic. eēntia ē pncipiū g'ndi. alr diffiniēf q' sic
 eēntia g'nat filiū. Et ita p'z q' si i diuersis ppō
 nib' poneret diffinitio expmēs qd nois loco
 isti nois pncipiū. p'seruādo sp' q' ppōnes sint
 nē alia diffinitio tal' poneret in vna ppōne q'
 in alia. Ad p'mū pncipale dicendū q' h' nō ē
 nā sine oī distinctōe. p' est pncipiū filij. Quis
 sine distinctōe frequē pcedat a seis. An sicut
 multe ppōnes de n'ure fmōis false pcedunt
 ab auctoib'. q' n' h' intellectū que ipi' habue
 rūt sūt nē. ita mltē ppōnes q' de n'ure fmōis
 sūt distinguēde pcedunt ab eis sine distinctōe
 Et tm sciēdū ē q' aliq'n dictio aliū 7 aliū signi
 ficat. sine h' q' aliq' ppō sit distinguēda. sicut i
 alio loco declarau. Ad scd'z dicēdū q' aliq' d'
 pōr equoce dici de ill' q' sūt vna res qn s'lr cū h'
 q' sūt vna res sūt p'fes res. sic est de psonis di
 uinis vel qn nō sūt idē formalr. sic ē d' essentia
 et psona. Argumētū in oppositū nō pcludit
 quīs pclusio sit vera et quare nō cōcludit ra
 ctum est prius. *Distin. xxx. Questio pma.*

D
Secdo int ad q.

E
Ad p'mū p'n.

F
Ad h' d'ns

Dicitur XXX

Distinctione tri
 gesima tractat magister d
 noibus relatiuis creature
 et deo pueniētibz. Circa
 quā essz q'rendū. Utrū de'
 realr vel fm rōem referat
 ad creaturā. S'z q' h' qō p'supponit de relatiōe
 q' sit. Ideo q'ro p'mo de relatione 7 p'mo quero

Utrū omni aucte fidei 7 quocūq' p'horum
 excusa facili' possz negari ois relatio eē aliqd
 a pre rei quocūq' mō distinctū ab oī absoluto
 et absolutis q' teneri. Et p'mo oīdā q'facili' 7
 pbabilius debeat teneri. p'pter solā rōez. rela
 tionē esse aliqd' distinctū a pre rei ab oī abso
 luto 7 absolut. P'mo sic. ipossibile ē trāsire
 a p'dictorio in p'dictoriū sine oī mutatiōe q' sit
 corruptio vel pductio alicui. s' mobile qn mu
 taf localr trāsit de p'dictorio in p'dictoriū. q' ē
 aliqd' nouū pductū v' aliqd' corruptū. s' certū
 est q' nullū absolutū corrupit vel pducit d' no
 uo. g' aliqd' aliū. 7 ill' d' vocat respect' 7 b' p'pos
 sitū. Secdo sic. illud qd h'z opatōem realem est
 aliqd' reale. s' oibus absolutis manētibus p'p'
 diuersaz situatōem pnt aliq' in aliqūe effectuz
 in que non pnt sine tali situatione. q' ibi est ali
 quid reale pter absolutū. 7 p' p'ns respectus ē
 aliqd' reale aliud ab absolutū. Ad oppositū p'
 pductōem alicui' rei in istis inferiorib' nulla
 fit noua res in angelo vel celo. s' pducta aliq'
 re de nouo angelus vel corpus celeste verē re.
 aliter distinguit ab illa re de nouo pducta. q'
 ista distinctio nō importat aliquā re ab abso
 lutū. 7 p' p'ns eadē rōne nulla relatio importat
 talē re distinctā. q' nō est maior rō de vna q' d'
 alia. Circa istā qōnē p'mo sciendū p' intelle
 ctu q' nō est q'stio de veritate qd fm veritatez
 sit tenendū. s' ē qd teneret volēs p'fise in itū rō
 ni possibili p' statu isto 7 nolēs aliquā sectam
 vel auctoritatē recipere. sicut qui veller p'fise
 in itū rōni sibi possibili. et qui nollet accipere
 quācūq' auctoritatē diceret q' impossibile ē
 tres psonas realiter distinctas esse vna 7 rem
 simplicissimā. Similiter talis diceret q' deus
 non est homo. 7 multa alia. que tamen fm rei
 veritate falsa sunt. Sic intellecta q'stio sūt
 diuerse opinionēs. Vna est que nō tm p'pter
 auctoritates. sed etiam p'pter rationes ponit
 q' relatio est alia res ab omni re absoluta 7 ab
 omnibus absolutis. ita q' sicut substātia 7 qua
 litas sunt res distincte. quātm neutra est de
 essentia alterius. ita 7 substātia et relatio sūt
 distincte res realiter. et neutra de essentia al
 terius. Pro ista opinione arguitur multi
 pliciter. P'mo sic. nihil est idē realiter a. si
 nequo a pōt eē realiter sine cōtradictōe. sed
 multe relationes sunt sine quibus fundamen
 ta possunt esse sine cōtradictōe. ergo 7c. Ad
 ior. pbatur mltipliciter. quas probationes di
 mitto. quia reputo eas concludere. Ad ior
 apparet in omnibus relatiōibus quarū funda
 menta possūt esse sine terminis. sicut est i oibus
 relatiōibus equiparātie. sicut sunt simile equa
 le 7 h'mōi. si enim hoc album sit. et hoc album

A
Questio I

Prima p'batte

Secundo

In oppositū

B
Circa q' sciēdū p.

C
Opinio p'ns

Probat p'mo

Libri primi

Sententiarum

nō sit. hoc albū est sine silitudine. 7 si aliud al-
 bus fiat in albo est silitudo. pōt ḡ esse sine isto
 7 cū isto. Si r̄ in relationib⁹ multis disquīpā
 tie. sicut dñs pōt esse sine dñatione 7 pōt esse
 dñs seruoꝝ accessione. Preterea nisi predicta
 opinio ponat. sequitur multa incōuenientia
 Primū est q̄ negabit ois compositio in enti-
 bus. qz si a 7 b componūt ab. 7 vnio istarū par-
 tium nihil aliud est nisi illa absoluta a. b sepa-
 ratis. ḡ reat̄ a 7 b manet tota realitas que est
 ipoz a 7 b vnioꝝ. 7 tūc a 7 b separata manēt
 reat̄ vnita. 7 ita manet compositū separatis
 partibus componētibus. 7 ita compositū nō
 ē ppositū. qz qn māet ppositū separatis pib⁹
 componētibus nō est compositus ex eis. nihil
 em̄ eēt tūc nisi vnū aggregatōe. Scdm̄ incō-
 ueniēs sequer̄. q̄ negabit ois causalitas cau-
 sarū. qz quod causat̄ a diuersis causis secūdis
 perigit in eis debitā pportione 7 apporima-
 tionē ad hoc q̄ causet̄ ab eis. sed si ista appor-
 ximatio 7 pportio nihil sit nisi ista absoluta. ḡ
 ista sunt ita reat̄ causatiua hui⁹ effectus quā-
 do nō sūt apporimata. 7 ita apporimata ni-
 hil possunt causare reat̄ quod nō possūt cau-
 sare etiā non apporimata. nulla em̄ realitate
 alia posita nō pōt aliqua res causare que p̄us
 non potuit causare. Et istis potest argui sic.
 Quia si a 7 b separata nō componūt ab. ergo
 nec ipavnita. qz sicut eadē res absq̄ omni rea-
 litate alia nō pōt aliqua causare modo qd̄ p̄us
 nō potuit. ita nec eedē res absq̄ omni realita-
 te alia p̄nt aliqd̄ modo pponere quod p̄us nō
 potuerūt pponere. Scdo p̄ncipalr̄ arguitur
 sic. nihil infinitū cōtinet fm̄ pfectā cōtinetiā
 opposita formāl̄. qz q̄tūcūqz in deo pcedat̄
 pfectissima oim̄ p̄tinetiā pfectionū fm̄ idēti-
 tatem que sunt in eo nō potest p̄tinere oppo-
 sita absoluta formāl̄ in se. lz in se possēt habe-
 re talia opposita r̄tuali 7 relative formāl̄. sed
 ex hoc cōcludit̄ infinitas fundamēti. sed equa-
 litas 7 inēq̄litas sunt opposita formāl̄. 7 silitu-
 do 7 dissilitudo silit̄ saltē ad idē correlatiuū.
 ista aut̄ p̄nt pfecte fundari in eodē fundamē-
 to successiue. sed illud fundamētū neutruū illoꝝ
 rum cōtinet formāl̄ 7 fm̄ pfectā identitatem
 quia qua rōne nō ambo. eadē rōne nec alterū.
 Et si dicat̄ q̄ relatio nō est res alia. qz nō est
 res sed tm̄ in intellectu. Cōtra Barguif̄ p̄mo.
 qz hoc destruit vnitatē vniuersi. scdo qz destru-
 it oēm ppositionē in vniuerso substantiālē 7 ac-
 cidentalē. tertio qz destruit oēm causalitatem
 secundarū causarū. quarto qz destruit realita-
 tem sciarū mathematicarū. Primū pbat̄. qz
 vnitas vniuersi est in ordine partiu ad se inui-
 cem 7 in ordine ad p̄mū. sicut vnitas exercit⁹

est in ordine partiu exercit⁹ inter se 7 ad ducem.
 et iō ex hoc ḡ negātes relatiōem esse rē eēt̄ actū
 intellect⁹ pōt dici q̄bus pbi. r̄ij. merba. q̄ tales
 qui sic dicūt. incōnexas faciūt vniuersi s̄bam.
 Scdm̄ pbat̄. qz nihil est ppositū sine vnione
 partiu p̄pombiliū. ita q̄ partib⁹ sepat̄ nō ma-
 net ppositū. nihil aut̄ reale depēdet ab eo qd̄
 est tm̄ rōt̄ p̄cipue rō causata p̄ actū intellect⁹
 nostri. 7 saltē tale reale quod nō est tm̄ artifi-
 ciale. ḡ nullū totum erit reale naturale. postq̄
 necriō req̄rit ad suū eēt̄ relatiōem. qz relatio ni-
 hil est nisi ens rōnis. Tertiu pbat̄. qz causatō
 effectus realis nō req̄rit ens rōnis in cā. s̄ nō
 p̄nt cause scde cāre nisi pportionate 7 apporxi-
 mate. ḡ si ista apporimatio est tm̄ ens rōnis.
 nō poterunt cause sub ista apporimatiōe cāre
 aliqd̄ reale. qz sine ista apporimatiōe nō p̄nt
 cāre. 7 ista apporimatio que ē relatio. nulla
 res est p̄ istā opinionē. ḡ cā sc̄da nihil p̄fert ad
 possibile cāri. Quartū pbat̄. qz oēs p̄ciones
 mathematice demōstrant relatiōes de subie-
 ctis. p̄z inductiue incipēdo a p̄ma p̄cione geo-
 metrica. q̄ oñdit̄ cōlitas laterū de triāgulo v̄l
 de linea recta. 7 sic de alijs. Quis iste rōnes
 videt̄ difficiles 7 apparētes ad pbandū rela-
 tiōem esse aliā rez ab absolut. tm̄ videt̄ mihi q̄
 ad p̄tē oppositā sūt rōnes difficiliores 7 euide-
 tiores. 7 iō ḡ istā opinionē arguā in ḡnali. imo
 magis in spēali de diuersis relatiōibus q̄ ponū-
 tur. Primo ḡ arguo sic. ois res reat̄ distincta
 ab alia re pōt intelligi illa alia nō intellecta.
 et maxime si neutra illarū rerū sit p̄s alterius
 s̄ impossibile est aliquā rē q̄ sit relatio itelligi
 sine oī alia re. ḡ 7c. Adator videt̄ māifesta. q̄a
 nō pl̄ depēdet intellectio vni⁹ rei totalr̄ dispa-
 rare ab alia re disparata. q̄ intellectio effect⁹ ab
 intellectōe cāe sue eēt̄ial. s̄ nō est incōnētēs
 nec includit̄ p̄dictōes illud qd̄ ē effect⁹ intelli-
 gi sine sua cā intellecta. ḡ eodē mō si silitudo
 vel alia talis relatio sit alia res ab absolut 7 a
 relatiōe cor̄ndere nō repugnat sibi intelligi
 nillo intellectu absoluto. 7 ēr̄ nlla relatiōe alia i-
 tellecta. Adinorē p̄bo. qz si aliq̄s itelligat silitu-
 tudinē forte 7 forte sine silitudie cor̄ndere. pos-
 terit̄ scire forte eēt̄ siles. 7 tm̄ dubitare an sit ali-
 cui alteri silit̄. 7 eodē mō poterit̄ aliq̄s scire ali-
 quē eēt̄ p̄ez 7 tm̄ nescire an hēat̄ filiū. imo ēt̄ po-
 terit̄ igrare an possit̄ h̄re filiū. Si dicat̄ q̄ talis
 app̄hedēs silitudinē for̄. poterit̄ nescire an for̄
 res sit silit̄. Lōf̄ p̄ istū n̄ repuḡt̄ relatiōi itelligi
 ituitie. pōat̄ ḡ q̄ aliq̄s ituitiue app̄hedat̄ v̄t̄ q̄
 tal v̄t̄ q̄ sciet̄ forte eēt̄ siles. sic aliq̄s vidēs itui-
 tiue albedinē i forte sciet̄ forte esse album. Si
 dicat̄ aliter q̄ talis si videat̄ ituitiue tā forte
 q̄ similitudinē in forte. lz nō videat̄ ituitiue

Primū incōueni-
entis 7 ē p̄ma p̄fir.

Scdo incōueniēt
7 est sc̄da p̄fir.

Argumētū

Scdo ponūt alie
rōnes

D
Dicit̄ ex quo q̄r-
tuor sequunt̄

Primū pbat̄

Scdm̄ pbat̄

Tertiu pbat̄

Quartū pbat̄

Arguif̄ ḡ opt.

Obijciat̄

R̄ndet̄

aliā similitudinē. poterit tñ scire forte eē siles alteri. lz nesciat cui sit filius. Contra. ponat q̄ talis intellectio ituitiua silitudinē sit simplr p̄ma in illo intellectu. ita q̄ nunq̄ p̄us nec in cuitiue nec abstractiue intellerit q̄cūq̄ sili tudinem. talis nō plus sciet q̄ ille est similis alicui alteri. q̄ p̄ ista est causa alteri nisi p̄ de ductionē rōnis. 7 per consequēs anteq̄ incipi ar deducere poterit ignorare. 7 h̄ est p̄positū.

Si dicat aliter ad maiorē q̄ vna relatio non potest intelligi sine alia. Contra. fm istos eēn tia diuina p̄r̄ intelligi sine relatiōe. que tamē est eadez realr̄ sibi. q̄ multo fortius vna res poterit intelligi sine alia realr̄ distincta 7 dispa rata. Si dicat q̄ nō sequit̄. q̄ nec idēitas realis nec distinctō formalis est causa q̄re potest eēntia intelligi nō intellecta p̄nitare. s̄ quia est talis natura. Sed hoc nō valet. q̄ eadem facilitate dicā q̄ eēntia diuina est talis natu ra q̄ nō potest itelligi sine p̄nitare. 7 ita nul la videt̄ rō posse assignari quare vnuz indiuiduum nō possit intelligi alio indiuiduo tota liter disparato nō intellectu. q̄ nō potest dari aliqua rō quare vnū nō possit intelligi alio nō intellectu. nisi vel q̄ sunt idēz realit̄. quod nō datur in p̄posito. vel q̄ vnum depēdet ab alio essentialr̄. 7 hoc nō potest dari in p̄posito q̄ essentialius depēdet quodlibet. s̄ solutum creatū a deo q̄ quecūq̄ relatio ab alia. 7 tamē potest creatura intelligi nō intellectu deo. sic potest videri corpār̄ nō viso deo corporaliter. Vel q̄ vnū necessario coerigit aliud. 7 hoc nō potest dari in p̄posito. q̄ magis necessario v̄l eque coerigit quelibet creatura deū q̄ relatiō vna aliaz relatiōē. 7 tñ hoc nō obs̄are potest creatura intelligi nō intellectu deo. q̄ similr̄ i p̄posito. Si dicat q̄ nulla istarū est rō. sed rō est. q̄ res est talis nature. et ideo nulla alia cā est querēda. nisi q̄ relatio est relatio. Sed h̄ si sufficit. q̄ nihil debz poni sine rōne assignata nisi sit p̄ se notū vel p̄ exp̄ientiā scitū. vel per autētem scripture sacre p̄batū. sed illud nō est p̄ se notū. q̄ multi subriles 7 exercitati hoc negant. Nec etiā per exp̄ientiā est scitū. q̄ null⁹ de hoc potuit experiri. sicut p̄z manifeste. nec potest dici tertiū. q̄ ista questio excludit oēm autētem. Silt̄ tūc nō esset relatio. ponēda p̄p̄ rōez. sed p̄cise p̄pter autētem scripture sacre. q̄d tñ negat̄. q̄ qua rōne relatio vna si sit alia res nō p̄r̄ intelligi alia res disparata. nō itellecta debet rō assignari. vel nō est p̄pter rōez ponē dum. Silt̄ tūc eadē facilitate dicā q̄ substan tia nō p̄r̄ intelligi sine q̄litate vel ecōuerso. q̄ nō est alia rō querēda nisi q̄ substātia est sub stantia. 7 qualitas est qualitas que nō conue

niēter dicunt. Confirmat. q̄ nō maior est in separabilitas aliquoz realitū in intellectu q̄ i subiecto. sed iste res sunt separabiles quātum ad subiectū. q̄ vna illarū potest esse in aliquo subiecto in quo nō est alia. q̄ eadē rōe poterūt sic separari in intellectu q̄ vna intelligat alia nō intellecta. Secdo arguo sic. in omni modo relatiuoz 7 in omni p̄dicamēto relatiuo oportet aliqua extrema summe distare. q̄ p̄t aliq̄ res fieri in vno extremo. nulla re positua facta in alia. q̄ si relatio sit alia res p̄r̄ vni extremo aduenire aliq̄ relatio nulla facta in alio extre mo. Confirmat. q̄ ois creatura agit in det̄ minata distātia. fiant q̄ talia duo extrema ex illā defminatā distātia. h̄ posito poterit alis quod agens creatū fm p̄uenientē distāciam appproximari vni extremo 7 inproporionate distare ab altero extrēo. q̄ poterit h̄ie effectuz suū in illo extremo nihil cādo in alio. Verbi gr̄a. sint duo corpa vnū albū aliud nigrū. 7 tñ distet p̄ potētā diuinā q̄ quodcūq̄ agēs cre atū est p̄ns vni. est insufficienter appproximatū ad cāndū quecūq̄ effectū siue relatiuum sine absolutū in alio extremo. h̄ posito poterit per diuinā potētā aliq̄d actiū respectu albedis debite applicari corpa nigro. 7 p̄ p̄ns causa bit albedinē in illo corpe nigro. nihil cādo f̄ alio corpe albo respectu cui⁹ inpropor̄tō abitr̄ distat. 7 tūc erunt duo corpa alba. er p̄ p̄ns si milia. et tñ nihil reale causat de nouo in alio q̄ illa silitudo nō est alia res sicut isti ponunt. et eodez modo arguo de quibuscūq̄ relatiuis alijs. Tertio sic. fm istos deus potest facere ome absolutū sine omni posteriori. ergo eadez rōne poterit deus facere duo alba absoluta si ne oī posteriori. q̄ sine oī tali relatiōe. 7 tñ illa erūt silia. q̄ silitudo nō est talis alia res. Si di cat q̄ erūt silia. non tñ p̄ silitudinē. Contra. si silitudo sit alia res. tūc silitudo 7 sile bēbūt se sic albū 7 albedo. q̄ sic ipossibile ē aliq̄d eē al bū sine albedie q̄ sit alia res. ita ipossibile ē ali q̄d esse sile sine silitudie q̄ sit alia res. Silt̄ fru stra p̄deret tūc silitudo eē alia res si sine tñ re alia aliq̄ p̄nt eē silia. sic frustra p̄deret albedo eē alia res a s̄biecto si s̄biectū p̄t sine tali re eē albū. Quarto arguo sic. q̄ rōe vna relatiō eēt alia res ab absolut̄. 7 talia. 7 p̄ns q̄ rōe silitudo eē q̄litas. p̄nititas. filiatio 7 sic d̄ alijs eēnt tales res alie. eadē rōe diuersitas distinctō 7 h̄mōi est sent res alie. s̄ talia n̄ sūt res alie. gr̄c. Al̄iozē p̄bo. q̄ si distinctio v̄l diuersitas sit res alia ab absolut̄. q̄ illa diuersitas distiguat̄ ab illo abs oluto. 7 p̄ p̄ns realr̄ referat̄ ad illā rem. absolu tam. ergo alia relatiōe. 7 per consequēs illa re latio secūda est realiter diuersa a prima. ergo

3
R^o opinatis

Improbatur,

R^o eiusdē.

per alia relatione est diuersa. et de illa arguo q̄ illa erit diuersa p̄ alia relatione. et erit p̄cessus in infinitū. ita q̄ in qualibet re erit res realit̄ distincte infinite. qd̄ est absurdum. Ad istud dicit p̄dicus opinās. q̄ relatio seip̄a refertur ad fundamentū. nō em̄ pot̄ fieri absq̄ fundamēto vel absq̄ se sine cōtradictiōe. ip̄a em̄ existēte et fundamento simul abo sunt extrema hui⁹ relatiōis. scz alietatis q̄ est ad fundamentū. q̄ ip̄a nō pot̄ esse absq̄ cōtradictiōe sine relatiōe eius ad fundamentū. et ita sine cōtradictiōe nō pot̄ esse sine suo fundamento. et ita relatio ista qua refert ad fundamentū erit eadē sibi. Cōtra istā respōsionē arguo p̄rio sic. Ubicūq̄ sūt distincte termini aliquarū relationū: ibi sunt distincte relationes. qz relatio fm̄ istos est ad aliqd̄. q̄ ad distinctū est distincta. qz vni⁹ relatiōis est p̄mo vni⁹ termin⁹ tm̄. sicut istius silitudinis in sorte vel illi⁹ p̄nitatis i sorte tm̄ est fili⁹ vel aliud albū. termin⁹ aut̄ istius alietatis q̄ ista relatiō ē alia a suo fundamēto est ip̄m sūdamētū. q̄ ista relatio et ista alietas realit̄ distinguit̄. P̄tēa. si sortes est similis platonī ergo illa silitudo est similis isti silitudini. et ea de rōe illa secūda silitudo est similis alteri silitudini. et sic est p̄cessus in infinitū. Ad istud respōdetur vbi p̄us. q̄ status est in secūdo. qd̄ declaratur in simili de idēitate. qz accipiatur p̄ma fundamēta. sortes scz et plato inf̄ que est idēitas mutua. et dicat̄ illa in sorte a. et illa in platone b. idēitas a ad b dicat̄ c. et illa idēitas ecōuerso dicatur d. tūc dicit̄ qd̄ a d̄r a sorte. qz sortes pot̄ esse sine a. q̄a pot̄ esse sine termino eius. et ip̄a nō pot̄ esse sine termino a. tamē nō differt a c. s̄ c est idē sibi. qz a non pot̄ esse absq̄ b. cū sint simul natura. et p̄ p̄ns cōtradictio est a esse nisi tā fundamētus ei⁹ qd̄ est c. q̄ etiā termin⁹ eius sit. s̄ fundamēto eius et termino ip̄ius c existibus. n̄c̄ris erit c. q̄ d̄dictio est a esse sine c. et c formalit̄ inest a. qz a d̄r idem ista idēitate q̄ est c. q̄ c est idē ip̄i a. et per p̄ns ibi erit status. Cōtra istud p̄mo sic. Quāuis idēitas sortis ad platonē nō pot̄ esse sine idēitate correspōdēte platonis ad sorte. tm̄ idēitas sortis ad platonē pot̄ esse sine idēitate iohānis ad paulū. q̄ idēitas sortis ad platonē differt realit̄ ab illa idēitate q̄ est eadē cū idēitate iohānis ad paulū. Et vltra arguo. quādo aliq̄ sunt eiusdē rōnis. si aliqd̄ illorū refert ad aliud alia relatiōe realit̄ distincta. illud idēz refert ad aliud totalit̄ eiusdē rōis relatiōe distincta. s̄ oēs iste idēitates sunt eiusdē rōnis q̄ si idēitas sortis ad platonē refert ad idēitatem iohānis ad paulū distincta relatiōe. eodē mō alia relatiōe refert ad idēitates platonis

ad sorte. et p̄ p̄ns nō erit status in sc̄do. et eodē modo potest p̄bari q̄ nō erit status in tercio. nec in quarto. et sic in infinitus. qz semp̄ potest accipi aliqua relatio totalit̄ disparata. sine q̄ poterit eē illa accepta. et hoc euidenter posset oñdi in cōtinuis vbi sūt p̄tes acceptibiles in infinitū etiā disparate. P̄tēa si a nō distinguit̄ realit̄ a c. qz a nō pot̄ esse sine c. et sortes distinguit̄ realit̄ ab a. qz p̄r eē sine a. et sine termino ip̄ius a. Tūc arguo sic. volo q̄ alietas qua a distinguit̄ realit̄ a sorte sit e. et alietas qua sortes distinguit̄ realit̄ ab a sit f. tūc arguo sic. sortes pot̄ esse sine f. et sine termino ip̄ius f. qz sortes distinguit̄ realit̄ ab f. q̄ est relatio vna media inf̄ sorte et a. qua fortes distinguit̄ realit̄ ab a. et eodem modo pot̄ argui in infinitū. Si dicatur quis f distinguit̄ realit̄ a sorte. nō tm̄ distinguit̄ realit̄ ab a. qz a nō pot̄ esse sine f. et ita est status in sc̄do. Cōtra. quis fm̄ istū relatio possit eē idem cū fundamēto. nō pot̄ tm̄ relatio realis idem realit̄ esse cū termino. sed termin⁹ ip̄ius f est a. q̄ nō pot̄ eē idem realit̄ cū a. P̄tēa vbi p̄us ip̄e oñdit q̄ relatio creature ad deum nō differt realit̄ a creatura. et arguit̄ sic. quod vni⁹ formiter d̄r de omni alio a termino nulli d̄ctō ad terminū accidit. sed talis relatio cōmunis omni creature vni⁹formiter d̄r de oī alio a deo. ad ip̄m d̄r. q̄ nulli accidit. et ita est idē fundamēto. Ad alioz p̄bar. qz si alicui⁹ accideret. pari rōne et alteri. vrputa si relatio effect⁹ ad cām accideret lapidi. et p̄ p̄ns eēt res alia a lapide. pari rōne h̄ret ip̄a relatiōem effectus ad deum. et tūc accideret sibi alia relatio effect⁹ et illa esset relatio. et sic in infinitū. Eodē modo arguo in p̄posito. quod vni⁹formit̄ d̄r de oī alio a termino nulli d̄ctō ad terminū accidit. s̄ talis relatio cōmunis oībus idēitatibus talis rōnis ad istam idēitatem que dicat̄ a. vni⁹formiter d̄r de omni alia idēitate ad istā idēitatem que est a. ergo omni vel nulli accidit. sed nō accidit nulli. quia alicui accidit scilicet idēitati disparate. sicut p̄us argutū est. ergo omnis idēitas est eadēz illi idēitati que ē a. p̄ aliam idēitatem sibi additā. et ita stat p̄mū argumentū. Si dicat̄ q̄ idēitas nō vni⁹formiter cōuenit talibus idēitatibus ad ip̄m. qz vna illarū. scz disparata est eadē p̄ alia idēitatem. qz pot̄ esse sine illa. et ecōuerso. et alia ē eadē seip̄a. quia nō pot̄ esse sine ea. Hoc non sufficit. dicere em̄ ita facilliter q̄ relatio effect⁹ ad p̄mam causam nō vni⁹formiter conuenit omni creature. qz cōuenit creature absolute mediāte relatiōe que sit alia res. s̄ creature que est relatio cōuenit sine tali relatiōe media eque em̄z facillit̄ dicitur vnum sicut reliquum.

z

Præterea fm istū vbi p̄us. sicut cōtradictio
 dicta de aliquib⁹ ē via cōcludendi distinctio
 nē. ita impossibilitas recipiēdi p̄dicationē p̄ra
 dictionū ⁊ p̄inentiū ad eē ē via cōcludendi
 idēritatē in eē. Et hoc arguo sic. Similitudo
 fortis ad platonē nō p̄t eē sine similitudine
 platonis ad fortē. nec ecōuerso absq̄ cōtradi
 ctione s̄z istos. ḡ ista similitudo ē realiter illa
 s̄ similitudo fortis ad platonē nō ē subiectiue
 in platonē. nec ē in fortē. quare manifestū ē q̄
 nullibi est subiectiue nō ē substantia fm istos
 ḡ nec ē substantia nec ē accidēs. ⁊ ita nō erit ta
 lis res sicut isti ymaginātur. Si dicatur q̄ p
 positio accepta ē vera. vbi vnū p̄pe inest alte
 ri. sicut accipit in p̄pōe sua. Lōtra vbi vnū p̄
 p̄t inē alteri. vnū realiter distinguit ab alio.
 q̄z nihil p̄pe inest sibi p̄p̄i. ḡ p̄pō sic accepta cū
 p̄pe inest alteri includit cōtradictionē. ⁊ per
 p̄s nihil valer ad p̄positiū. Si dicat q̄ q̄n
 vnū nō p̄t eē sine alio ⁊ tñ distinguit realit̄.
 hoc ē q̄z sūt simul natura. ⁊ ita ē in p̄posito : q̄
 iste due relatiōes sunt s̄l natura. Hoc nō suffi
 cit. q̄z quero q̄d intelligas p̄ eē s̄l natura. aut
 q̄ includat cōtradictionē vnūz eē sine altero.
 aut q̄ neutriū depēdet ab alio. aut q̄z sūt eq̄ p̄
 fecte. Si p̄mo mō. sic accipe q̄ creatura ē p̄or
 natura relatiōe ē petere q̄d deberet p̄bari. q̄z
 de hoc ē. q. an sc̄z isto mō creatura sit p̄or rela
 tione. Si sc̄do mō. igit̄ i p̄posito ille due simi
 litudines nō sunt simul natura. Si tertio mō
 ḡ paternitas ⁊ filiatio nō essent simul natura
 q̄z cū sint alteri? rōnis fm istos vna ē p̄fectior
 alia. ḡ si rō sua sit bona eq̄ p̄bar. q̄ vna simili
 tudo nō distinguit realit̄ ab alia. sicut p̄bar q̄
 vna creatura nō distinguit realit̄ a relatiōe deī
 ad creaturā. Sc̄do arguo in sp̄ali ḡ diuers
 sos modos relatiuoz. P̄mo aut̄ ḡ eū q̄ poni
 tur ab eis p̄mus mod⁹ mō nūeri v̄l vni? cuius
 modi sūt duplū. dimidiū. s̄l. equale ⁊ idē. ⁊ q̄
 ista nō sūt alie res. p̄bo p̄ rōnē istū? per quā p̄
 bat q̄ relatio creature ad deū nō sit alia res. ⁊
 arguo sic. Illa q̄ p̄pe insūt aliq̄b⁹ sine quibus
 illa nō p̄t eē sine ḡdictionē sūt eadē realit̄ cuz
 illis. s̄ iste similitudines p̄pe insūt istis albis
 ⁊ iste equalitates istis equalitatib⁹. ⁊ iste idē
 titates istis eisdē. ⁊ ista duplitas ⁊ ista dimi
 dietas isti duplo ⁊ isti dimidiū. ⁊ impossibile est
 sine ḡdictionē ista alba eē sine istis similitudi
 nib⁹. ⁊ ista equalia sine istis equalit̄. ⁊ sic de
 alijs. ḡ iste relationes sūt idē realit̄ cū istis ab
 solutis. ḡ Maiorē p̄bo. q̄z qua rōe idē qd p̄pe
 d̄ in eē alicui sine quo illud nō p̄t eē sine ḡdi
 ctione ē idē sibi realiter. eadē rōe illa q̄ p̄pe in
 sūt aliq̄b⁹ sine quib⁹ nō p̄t eē sine ḡdictione
 sūt eadē realit̄ illis. q̄a nō ē maior rō q̄re aliq̄d

distinctuz realit̄ ab aliquo possit esse sine illo.
 q̄ q̄ alia distincta realit̄ ab aliquib⁹ p̄t esse si
 ne illis. Eandē etiā maiorē p̄bo sicut ip̄e suaz
 q̄z dicit ip̄e q̄ si a nō p̄t esse sine b. aut hoc est
 p̄pter idēritatē b ad a. aut p̄pter p̄ioritatē b
 ad a. aut p̄pter similitatē in natura. ḡ si b. nō sit
 prius naturalit̄ a. nec necessario simul natura
 ⁊ a nō p̄t esse absq̄ b. sequit̄ q̄ a sit idē realit̄
 cū b. eodē mō arguo ego. si a ⁊ b nō p̄t eē sine
 c ⁊ d. aut hoc est p̄pter p̄ioritatē c ⁊ d ad a et
 b. aut p̄pter similitatē in natura. aut p̄pter idē
 ritatē. s̄ in p̄posito iste due similitudines nec
 sunt p̄iores natura istis. nec simul natura. sic
 isti cōcedunt. et sine istis nō p̄t esse ista alba.
 ergo hoc est p̄pter idēritatē secundarū s̄lituz
 dinū cū istis. ⁊ ita illa p̄positio generalit̄ acce
 pta est vera. si p̄positio sua sit vera. q̄z non est
 maior rō q̄ deus possit facere prius sine poste
 riori. q̄ q̄ possit facere p̄ora. sine posteriorib⁹.

Admō: etiā p̄t p̄ eos quo ad primā p̄tē. q̄z si
 cur similitudo s̄z eos p̄p̄ie inest s̄l. ita habēt
 dicere q̄ similitudines p̄p̄ie insunt s̄l. vel al
 bis. ⁊ eodē modo de alijs. Alia etiā ps est ma
 nifesta. q̄z q̄ aliqua nō trāsmutata nec fm q̄ri
 tatē nec fm locū sint p̄mo eq̄lia: ⁊ postea non
 sint equalia est manifesta ḡdictionē. ⁊ eodēz mō
 q̄ aliq̄d sit p̄mo duplū. et nō sit min⁹ nec mai⁹
 q̄ p̄us ⁊ eodē modo illud qd est dimidiū. et tñ
 q̄ nō sit duplū sicut p̄us est manifesta cōtradi
 ctio. Similr est de eodē ⁊ diuerso. q̄ aliqua nō
 trāsmutata fm suas sbas p̄mo sint eadē v̄l di
 uersa. ⁊ postea nō sint eadē nec diuersa. est ma
 nifesta ḡdictionē. Idēz argumentū possit fieri
 cōtra secundū modū relatiuoz qui ponit mō
 do potētie. Sed p̄ra illū arguo magis in sp̄a
 li. ⁊ p̄bo q̄ causalitas qua aliq̄d dicit̄ causa al
 terius nō dicit̄ res alias sicut isti imaginātur.
 Et eodē modo paternitas qua aliq̄s dicit̄ pat̄ fi
 lij nō sit alia res. q̄z si ista causalitas vel produ
 ctio sit alia res. aut ḡ est p̄ior natura effectū
 p̄ducto. aut simul natura. vel posterior natu
 ra. Nō p̄or natura. q̄ fm istos relatio essentia
 lit̄ depēdet tā a fundamento q̄ a termino. ⁊ p̄
 s̄ns neutro est p̄or natura. s̄ effect⁹ p̄duct⁹ est
 termin⁹ istius respect⁹ fm istos. ḡ nō est p̄or na
 tura termino. sic fm eos correlatiōes sunt siml
 natura. s̄ respect⁹ effect⁹ nō est p̄or natura ip̄o
 effectū. ḡ nec respect⁹ cause est p̄ior natura. ⁊
 eodē mō p̄t. q̄ nō est s̄l natura cū illo effectū.
 Nec p̄t poni q̄ posteri⁹ natura. q̄z tūc p̄t̄ effz
 effect⁹ in rerū natura q̄ p̄ducere. ⁊ p̄ s̄ns fm
 modū eoz loquēdi effect⁹ in p̄io instati natu
 re in quo esset nō esset p̄duct⁹. ⁊ certū est q̄ ni
 bil p̄ducit̄ de nouo postq̄ est. ḡ nūq̄ effectus
 p̄ducere de nouo a quacūq̄ cā creata. qd est

Seco principaliter arguit. primo

Maior

Admō

Secundo

Terio

absurdū. Preterea sequeret istud absurdū qd
 quilibet agēs creatū quācūq; aliqd causaret q
 necessario pmo mutaret et moueret ad aliquā
 verā rē positīuā. et ita quācūq; sol calefaceret
 ista inferiora oporteret qd reciperet d nouo tot
 res nouas quot res calefacit. Et hoc arguo vl
 tra. si qn sol calefacit hoc lignū sol recipit vnā
 nouā rē in seipso. et in isto ligno sunt pres infini
 te. qd infinite tales res recipet i sole. Et si dicat
 qd sicut lignū vna res habet tm infinitas pres
 in potētia vel eiusdē pportiois. ita illa res re
 cepta in sole ē vna res extra in sole habet infi
 nitas pres i potētia vel eiusdē pportiois. Cō
 tra. possibile ē solē alicui passū sic appropina
 ri qd tot sol. siue tot teneat carbogeorumati
 ce vel sincarbogeorumatice poterit agere i il
 lud passum. tūc accipio vnā modicissimā prē
 solis qd poterit agere in totū illud passū. hz q
 totū teneat sincarbogeorumatice. in illa pte so
 lis erūt tot noue res quot sūt pres i illo passū.
 qd quilibet acceptabilis vere parit ab illa pte. q
 quilibet hz respectū correspondētē i illa pte. et ta
 les pres infinite sūt. qd tales res infinite core
 spondēt i eadē pte solis. qd ē incōueniēs. Et si
 dicat qd nulla ps hz respectū s totū. Cōtra ali
 qua ps pōt hē vnā qlitatē alia pte habere q
 litatē ptiā. qd tūc etiā hz talē respectū. qd nō res
 pugnant pri hē talē respectū. Preterea. aia in
 tellectiua vel aliqs act? existēs in ea pōt inu
 tari corp? quātū. sicut pres p experientia. qd p tri
 stitia existētē in pte itellectiua inurat corp?
 qd tūc in aia itellectiua vel i in aliquo actu ip
 sius aie qd erit diuisibilis sicut ipa ē indiuisibil
 recipiet tot respect? quot sūt pres corpis im
 mutati. et ita cū ille pres sūt infinite. correspon
 debūt in aia res noue infinite. Preterea spālī
 p tales relatiōes qd ponunt. dupleitas. equali
 tas. dimidietas. et hmoi arguo sic Accipio du
 plicitatē respectu alicui? dimidij. et quero si sit
 vna res distincta. aut ē diuisibilis. aut ē indi
 uisibilis. Nō pōt dici indiuisibilis. cū nullū acci
 dēs indiuisibile pōt eē pmo i subiecto diuisibilis
 li. tūc qd si sit indiuisibilis opz qd sit tota i toto. et
 tota in quilibet pte. sic em̄ ē de aia itellectiua qd
 qd ē indiuisibilis et ē in corpore. id ē tota i toto cor
 pore et i quilibet pte. qd sicut illa dupleitas indiui
 sibilis ē tota i toto duplo. et i quilibet ei? pte et si
 milis dimidietas i toto dimidio et i quilibet ei?
 pte. et tūc in quocūq; ē aliq? forma illud pōt de
 denotari a tali forma. sic i quocūq; ē albedo p
 mo illd nō pōt dici albu. qd si ista dupleitas sit
 in quilibet pte quilibet ps erit nō dupla respectu
 eiusdē. et p pns aliqua ps erit minor aliquo et
 duplū respectu eiusdē. Si aut ista dupleitas
 sit accidēs diuisibile. aut qd ē diuisibile in pres

eiusdē rōnis. aut alteri? rōnis. si in pres eiusdē
 rōnis. qd eodē modo erit ps dupla sicut totū est
 duplū. qd est manifeste falsum. Si sit diuisibil
 le in pres alterius rōnis. Cōtra. ipi ponūt qd
 accidēs nō cōponit ex pibus alterius rōnis.
 Similit? quācūq; pres alterius rōnis faciūt ali
 quid p se vnus se habet sicut materia et forma.
 et nunq? distinguunt loco et subiecto. qd in quilibet
 pte dupli essent oēs ille pres. et p pns oēs ille
 pres facerēt dupleitatē. et ita adhuc quilibet ps
 erit dupla. et eodē modo pōt argui de equalita
 te et de multis talib?. Et si dicat qd ppositio
 assumpta nō est vera. sicut piz in onatbomia.
 qd nō quilibet ps hoīs est homo etiā vbi concur
 rūt tā materia qd forma. Hoc nō sufficit. qd qe
 quid sit de talib? que habent diuersas formas
 sbales. tūc vbi est tm vna forma sbalis et mate
 ria et accidētia sunt cōsimilia in oibus pibus
 ibi opz qd aliq? pres et totū sint eiusdē rōnis.
 Sed sic nō pōt poni in pposito. qd si in quilibet
 pte esset talis forma alterius rōnis. sequeret qd
 essent infinite res alterius rōnis in eodē quāto
 Et si diceret pterueniēdo qd aliqd quantū est
 duplū respectu alteri?. et qd ista dupleitas non
 est nisi in toto. qd includit dimidietatē que est
 in aliqua pte sui. qd qra ps sui est dimidia res
 respectu alicui? respectu cui? ipm totū est duplū
 et media ps est eq̄lis sibi. et sic de alijs. qd quilibet
 ipius habet aliqū respectū respectu ipius. re
 spectu cui? totū est duplū. sed vna habet respe
 ctus eq̄litas alia dimidietatis. et sic de alijs.
 Et isto inq? sequit qd erunt infinite res alteri?
 rōnis in isto duplo. qd nulla ps bē eandē ppor
 tionem respectu eiusdē quā hz alia ps. qd quot
 sunt pres eiusdē pportiois tot erūt infinite
 pportiones alterius et alteri? rōnis. Nec suffi
 cit pterueniēdo dicere qd iste respectus est in to
 to et in nulla pte. nec fm se totū. nec fm talem
 sui partē. qd hoc est imaginabile qd aliqd verū
 accidēs informās subiectū sit informatiue in
 aliquo subiecto. et tm nō subiectiue. nec aliqua
 ps in aliqua pte subiecti. Et iterū si pteruis
 tur dicēdo qd dupleitas est in toto et in quilibet
 pte. qd nō est inuenire aliquā pte dupli qn respe
 ctu alicui? pris illi? dimidij sit dupla. et ita tot
 ta dupleitas est dupleitas. nō quidē respectu
 dupli: s respectu alicui? pris illi? dupli. sic me
 dietas dupli est dupla respectu medietatis di
 midij pmi. et ita erit de eq̄litate et cōsimilibus
 Hoc nō valet. qd isti ponūt ita dupleitatē i nu
 meris et dimidietatē sic in pmiis. s ibi pōt ac
 cipi aliqs nūerus dupl? cui? nulla ps est dupla
 respectu cuiuscūq; pris in dimidio: vl nō saltrē
 quilibet sic qternari? ē dupl? respectu binarij. et
 ternari? respectu nulli? pris binarij ē dupl?.

Præca extra tertium modum quod in scientia non sit talis res alia respectu scribibilis. quod si istos si sit relatio realis operis quod extrema sint in actu. si maxime illa quantitate in anima siue obiectum sit siue non sit. erit equaliter scientia. § 7c. Hoc confirmat quod maxime videtur talis res ponenda in notitia intuitiva alicui rei cuius existetia requiritur. si ibi non est talis res alia quod potest diuina destructura re et conseruata notitia intuitiva. vere dicitur intellectus vel potest cognoscere re intuitiue si cur plus. § nulla tales rem oportet ibi ponere.

Ideo dico aliter ad questionem quod quod sit de veritate. volens inniti rationem primum possibile est homini iudicare ex puris naturalibus per statum isto facilius tenet negando omnem tale relationem de genere relationis esse aliam re modo exposito plus quam est oppositum. quod rationes difficiles sunt ad istam partem quam ad aliam. imo etiam dico quod rationes que non innitunt scripturae et dictis sanctorum ad probandum tale re in nullo penitus sunt efficaces. Et ideo dico sic ille qui vellet precise sequi rationem et non recipere auct. scripturam sacre diceret quod in deo non potest esse tres personae cum unitate nature. ita qui vellet precise inniti rationem possibili nobis per statum isto: debet esse bene tenere quod relatio non est aliquid tale in re sicut multi ymaginatur quod ex principijs nobis ex puris naturalibus et non creditis nullum sequitur inconueniens ad negatiuam partem. nec potest pronuntiare ostendi quod omnis res realis distincta ab alia ita sit res absoluta sicut alia. quibus non omnes res sit ita perfecta res absoluta sicut alia. quod si vna res realis et totaliter distincta ab alia non sit vere res absoluta in se sicut albedo est vna res absoluta in se. Aut si est quod hec res essentialiter dependet ab alia. Aut quod necessario coexistit aliam ita quod non potest existere sine alia nec e conuerso. Non potest pronuntiare. quod effectus essentialiter dependet a sua causa tamen causa est totaliter extrinseca ipsi effectui et e conuerso. et tamen ita quod res in se absoluta est effectus sicut causa. Nam potest scire quod homo necessario coexistit deum ad hoc quod sit. imo predictio est quod homo sit et non deus. et tamen homo est vere res absoluta. Et si dicatur quod neutra relationum potest esse sine alia. et ideo vtraque est relatiua. Hoc non sufficit. quod sequendo rationem naturalem debet dici quod accides non potest esse sine subiecto nec subiectum sine accide. et tamen vtraque vere est absolutum. et ita est quod facilius dicatur de albedine quod ipsa est relatio quod ad aliud sicut de quocumque re alia ymaginabili. Nec potest dici precise sequendo rationem naturalem quod quocumque sunt aliquae due res loco et subiecto distincte. ita quod vtraque est totaliter extrinseca alteri et non potest esse vna de essentia alteri nec e conuerso quod albedo est de essentia nigredinis vel accides est de essentia subiecti. tunc operis quod vtraque illarum reum sit res quod in se et ad se. et beneatur naturam propriam sicut albedo est quod res ad se quibus necessario

Risio auctoris

coexistat aliam re ad hoc quod sit. sicut albedo necessario coexistit subiectum ad hoc quod sit. nec potest repugnat tali rei per se intelligi absque re alia totaliter extrinseca et loco et subiecto distincta. Et hoc dico quod est ex natura sui. Quod repugnat albedini intelligi per se sine subiecto. nec potest repugnat sibi significari aliquo nomine quod non significat aliam re totaliter distinctam nec significat. quod repugnat albedini. et ita sicut albedo non dicitur respectu alteri. si hoc nomen albedo. quibus necessario sit ipsius subiecti si ponentes accides non posse esse sine subiecto. sicut ponit philosophi sequentes precise rationem naturalem. ita posset imponi vnum nomen quod precise significaret illam rem quas dicitur esse paternitate. et quod non significaret nec honoraret aliquid cuius imaginabile. quibus necessario coexistit illud aliud. et ita si illud nomen non plus dicitur alterius quam albedo. et ita non videtur quod ita esset vna res in se et ad se omni alio per intellectum circumscriptione: sicut est albedo. Et si dicas quod ex natura sua est res relatiua. si non sufficeret sequenti rationem naturalem. quod eadem facilitate diceret quod ita albedo non est res absoluta sed tamen est relatio quedam ad subiectum. quod nec ratio coexistit subiectum. et eadem facilitate diceret quod albedo non potest intelligi sine subiecto. vel non nisi in ordine ad subiectum. Eodem modo diceret de scia quod non est aliquid absolutum si tamen relatio quod est est necessario alterius. et sic de multis alijs. Diceret ergo tales volentes inniti naturali rationi vel haberet dicere dicendo consequentem nisi deciperent per aliqua sophismata. vel adhereret aliquibus propositionibus non proprie rationem veram et efficacem et concludentem volentes dicere oppositum. quod in re nihil est imaginabile nisi absolutum vel absolutum. Relatio tamen siue nomen siue vox siue conceptus vel intentio in anima. quod reputo quod apud philosophos illud est intentio quod nos vocamus conceptum. talis inquam relatio importat duo extrema simul existetia. et hoc loquendo de aliquibus nominibus relatiuis. quod que sunt talia et que non. in sequenti questione patebit. Verbi gratia. similitudo qua dicitur fortis ad platonem nihil importat nisi quod fortis sit albus et plato similiter. vel quod vterque sit niger. vel quod ipsi habeant quantitates eiusdem rationis. Eodem modo quod si sit duplici et illud dimidium non importat nisi quod hoc sit tante quantitatatis et illud tante. Tamen qui posset intelligere fortis et platonem et albedinem eorum nihil aliud intelligendo statim diceret fortis esse simile platonem. Tamen laici etiam exercitati parum vel nihil intelligunt de talibus relationibus. et tamen ita proprie et indubitanter dicunt duos albos esse si les sicut dicitur eos esse albos. quod non est verum si non possent esse si les: nisi potest aliquas alias res additas ipsis albis propter albedines. Rationes in oppositum reputarent valde

Ad rationes in oppositum

Ad primā

faciles ad solvendum. Ad primā diceret quod maior: vera, quod si. a. e. b. non est sequitur quod non sunt idem realiter. Ad minorem quod dicitur quod multe sunt relationes absque quibus prout est de virtute sermonis loquendo hoc est verum quod relationes non sunt nisi intentiones vel conceptus in anima. et iste certe non sunt idem cum rebus extra. et ideo non concludit quod sint extrema realiter distincte. Et si dicat quod hoc albi potest esse: quis non sit sile et tamen potest fieri sile. et tunc habet aliquid quod non habuit quando non erat sile. Ad illud diceret facilius quod habet albi quod non est sile potest fieri sile non per adiectum alicuius rei sibi. sed per hoc solum quod sit unum aliud albi. quod ad hoc quod sit sile et plus non fuit sile non requiritur plus nisi quod aliquid non sit albi quod plus non fuit albi. Et si dicat quod similitudo est hoc albo. et illud aliud albi non est hoc albo sed similitudo dicit aliquid aliud quod hoc albi et illud albi. Ad istud dico quod prope loquendo et de virtute sermonis non est concedendum quod similitudo est hoc albo quod prope loquendo similitudo non est nisi quodam conceptus vel intentionis vel nominis quod importat plura alba. Unde sicut alii habent dicere quod causalitas non est realis in deo quod deus sit realis causatus. vel ponat unum abstractum cor respondens creati sicut creativitas correspondet creativo. et ponat quod sit creatio et tunc non est verum dicere quod creatio est realis in deo. quod tunc deus aliquid realis haberet in se quod plus non habuit. nam ante mundi creationem hec fuit falsa creatio est deus vel e converso. Eodem modo dico quod prope loquendo similitudo non est hoc albo sicut enim concedit quod deus realis est creativus vel creans: quis creatio non sit realis in deo. ita de concedit quod hoc albi est realis si mile. quis similitudo non sit in hoc albo. Unde illud argumentum probat equaliter quod creatio est alia res a deo et a creatura. quod non minus potest esse hoc albi si mile sine similitudine quod potest deus creans esse sine creatio. et ita realis est deus creans et potest non esse creans. sicut habet albi est realis sile et potest non esse sile. Nec valet dicere quod creatio est respectus rationis. tunc quod equaliter diceret quod similitudo est respectus rationis et sicut proutitas. et sic de omnibus talibus. tunc quod sicut post ea ostendit non potest esse talis respectus rationis. sicut isti ymaginatur de respectibus. Ad primam confirmationem de compositione diceret forte quod compositio non potest dici absoluta duo. puta materia et forma sed dicit ista et quod nihil corpale sit medium inter ista. et ideo forte diceret quod non est possibile forma esse et materia esse. et quod nihil est medium corpale inter ista. et tamen quod non sit compositum. Ista tamen responsio declarabit in sequentibus magis. Per idem diceret ad secundam quod approximatio non tamen importat illa duo absoluta. sed etiam importat quod nihil impedire sit medium inter illa. et ideo quod nihil est medium inter illa impeditivum. et illa sunt. tunc unum

Ad primam confirm.

Ad secundam confirm.

Ad argumentum

Ad alias rationes

poterit agere in reliquum. quod autem est aliquid impeditivum medium. tunc non oportet quod unum agat in reliquum. Unde ista ratio est contra eos. quod accipio luminoso suum et illuminabile. si aliquid corpus opacum interponitur. certus est quod non agit. amoto autem illo sine omni acquirito luminoso vel illuminabili poterit illuminare. sed possibile est quod aliquid duo sic se habent quod unum agat in reliquum propter solam mutationem localem unum vel alteri. imo propter solam corruptionem alicuius alteri. puta si opacitas in corpore opaco corrumpatur: et tamen neutrum aliquid novum addatur. Ita dico in proposito quod approximatum alteri potest agere in ipsum et non approximatum non potest agere in ipsum non est ex hoc quod approximatum habet aliquam veram rem in se formalem quam non habet quod non est approximatum. sed hoc est. quia quod est appropriatum nihil impediens interponitur. quod autem non est appropriatum aliquid impeditivum interponitur. Nam etiam acrimagnum quod trahat poterit impedire aliquid si sit medius. Per hoc argumentum ulterius dico. quod sicut causa potest causare aliquid quod plus non poterat causare sine omni re alia addita formaliter cuiusque illarum causarum. sed propter solam amotionem medium impeditivum. ita aliquid in istos poterit pres componere sine omni re addita formaliter cuiusque illarum causarum. sed propter hoc solum quod nunc non est medium inter materiam et formam. Ista etiam diceret quod non est possibile tales pres alteri rationis aliquid componere per se unum: et aliquid non componere. ipsi tamen proutibus omnibus manentibus. Ad aliud concedo maiorem. sed dico ad minus. quod fundamentum non continet per identitatem: nec sicut nec successive tales relationes. quod hec est falsa. sortes est realis similitudo. et sicut. sortes est realis dissimilitudo. et ideo non pono quod relatio est idem realis cum fundamento. sed dico quod relatio non est fundamentum. sed tamen intentio et conceptus in anima importat plura absoluta. Vel est plura absoluta sicut populus est plures boves. et nullus homo est populus. Quod tamen istarum propositionum sit magis. propter rationem sermonis pertinet magis ad logicum discutere quam ad theologum. Per idem ad aliud concedo maiorem. sed ad minorem dico quod hec est simpliciter falsa. plures relationes sunt in eodem fundamento reali. sicut hec est falsa simpliciter. plures similitudines sunt idem fundamentum realis. cuius ratio est. quia similitudo sic posita in abstracto non potest stare nisi vel pro intentione in anima. vel pro pluribus: quorum quodlibet est sile. sicut plures non potest stare nisi pro pluribus. et ideo sicut utraque illarum est falsa. plures intentiones vel conceptus in anima sunt in eodem fundamento reali. et sicut illa plura: quorum quodlibet est sile sunt in eodem fundamento reali. ita hec est falsa simpliciter. plures relationes vel plures similitudines sunt realis in eodem subiecto. Et si dicat quod omnis relatio fundatur in aliquo fundamento. Dico quod si accipiat unum

dametur realit p inherere et no p denotare in
 pdicatione. q bec e simplr falsa s alit est vera
 Ad aliud p ide. q fundametu no continet p
 ideritate similitudine vel relatione et io no ome
 albi e filii. Ad aliud p ide. tales relatioes no
 cotinet p ideritate i reb? et io argumetu no co
 cludit. Ad aliud dico sic alias pateb t: q re
 latio rois no e aliq res ronis a suo fundameto
 illo mo quo isti ymaginat. s veru e q no e suu
 fundametu. ita nec relatio real e suu fundamē
 tu. Ad alias roes q vnu modu ponedi: q re
 latio no e alia res s tm e i intellectu. Dico q no
 e ymaginadu fm ista opi. q relatio isto modo
 fit tm i intellectu: q nihil vere fit tale nisi ppf
 actu intellect? vl ppf aliqd causatu i intellectu
 puta q fortes no fit filis platonu nisi ppf actu
 intellect?. sicut fortes no poterit dici subiectuz
 vl pdicatu nisi ppf actu intellect?. Sed sic est
 ymaginadu. q intellect? nihil pl? facit ad h q
 fortes fit filis q ad h q fortes fit alb? imo ex h
 ipo q fortes e alb? et plato e alb?. fortes e filis
 platonu omi alio ymaginabili circūscripto. et
 ita fortes e filis platonu ppf absoluta oi alio:
 vl i re vl i intellectu circūscripto et ita i re nihil
 e prer absoluta q: tm i re sut plura absoluta. pr
 illa intellect? diuersimode expmre. vna mo ex
 pmedo p se forte ee albu. et tuc hz p se coes
 pus absolutos. Alio mo platonu ee albu. ter
 tio mo expmedo ta forte q platonu ee albu et
 hoc pot facere p coceptu vl itatione relatiua
 dicedo fortes e filis platonu hz albedine. q oi
 no ide iporat p istas ppdes ta fortes q plato
 e alb?. et fortes e filis platonu hz albedine. et io
 simplr concededu e q intellect? nihil facit ad h
 q vniuersi sit vnu. vl q totu sit copositu vel
 q cae apporimate causent. vl q triangul? heat
 tres. et. et sic de aliis no pl? q facit ad h q for
 tes sit alb?. vl ad h q ignis sit calid? vl aq fri
 gida. Per hoc ad pbatone pmi icoueniens
 tis qd adducit dico: q fm intellectu pbi dz coe
 cedi: q vnitas vniuersi e ordo priu adiuices.
 q nihil aliud itelligit q q vniuersu ee vnu est
 pres sic ordinari: no q ordo vel vnitas sit ali
 qd in re distinctu ab omi pre et ab oib? pib?
 vniuersi. sic em eet pcedere in infinitu. illa em
 res eet ordinata ad alias res. et p pns eade ro
 ne prer illa re et alias res erit vna alia res q es
 ser ordo earu. et eet pcessus i infinitu. Nec valz
 dicere q e star? in scdo. q eade facilitate pot
 poni star? i pmo. et nuq poneda e pluralitas si
 ne necessitate. Et ideo fm opinione pbi prer
 illas partes absolutas nulla res e. q: opi. pbi
 fuit q omis res ymaginabilis est absoluta. tm
 ista intetio vnitas vel ordo vl cept? i aia re
 latia e. sine quo tm coceptu nihil min? e vnu

Ad probationes
 primi icoueniens
 tis illuz quatuor
 que inferuntur ex
 quoda dicto

vel ordinatu. sicut iste cocept? vel intetio. ois
 est tm sincathegoreuma in aia. et tm sine isto co
 ceptu ois ho est risibilis. q tm ois ho sine oi co
 ceptu sit risibilis no possum? expmre nisi p
 coceptu sincathegoreumaticu. Per idem ad
 scdm dico. q nihil est copositu sine vnione p
 tiu coponibiliu. accipiēdo vnione pro ipis pri
 bus vnitis. q: sic valet ista. nihil est coposituz
 sine pibus realit vnitis et no distatib?. si autē
 ly vnione supponat pro coceptu expmre re
 sicut est. sic est concedendu q pot esse copositu
 sine vnione ptiu coponibiliu. sicut em ois ho
 mo est risibilis sine hoc signo ois distributio
 sic bic. s pms sensus est magis vitar? apud
 autores. siue sit magis fm pprietate sermois
 siue no. Per ide ad tertiu. q cae scde no pos
 sint causare nisi sint apporimate. et tm no req
 runt ens ronis ad hoc q causent. et io sine illa
 intetione in aia q est apporimatio pnt bn cau
 sare. Si tm apporimatio ster pro ipis apporima
 tis. tuc no pnt causare sine apporimatioe. qa
 tuc valet ista. no pnt causare nisi sint apporima
 mata. Ad quartu concedo q passioes merba.
 sunt relatiue vel relatioes. no tm sequit ppter
 hoc q destruat realitas sciarum metaphisica
 ru. q ad realitate scie non requirit q extrema
 ppositiois scite sint realia: s sufficit q suppo
 nar pro realib?. sicut est super? declaratu. et io
 passiones metaphisice: quis sint tm intetioes
 vel coceptus in aia sicut passiones aliaru scia
 ruz humanitus inuentariu. tm supponit et stat
 pro veris reb?. et io vere sunt scie reales. Sic
 ergo dico q iste roes cotra ista opinionone i nul
 lo concludunt. quis pme roes cotra opinantē
 relatio sit aliqd in re ide realit cu fundamē
 to et distinctu roe a fundameto. pra qua sunt
 adduce sunt efficaces. Scde autē roes cotra
 opi. que ponit q fortes no est similis vel disti
 milis nisi ppter roem in aia satis concludit. s
 cotra ista opinionone nihil valet. Ad primu pn
 cipale dico q arguit de respectu de gne vbi et
 no de genere relatiois. et io respondebit illi ar
 gumeto in sequenti qstione. Ad aliud dico. q
 no est ibi aliqua situatio prer illa q sunt situa
 ta. tm illa situata pnt in aliquaz operatione in
 qua no possunt nisi situata sine omni re addi
 ta. sicut patebit. **Questio secunda.**

Ad secundū

Ad tertium

Ad quartum.

Ad primū princ
 pale

Ad secundū

Secundo quero.

Utrū p roem naturalē pba i possit
 sex genera que ponitur respect? ex
 trinsec? aduenientes ipozare aliquas res quo
 cūq modo distinctas a reb? absolutis. Et sic
 primo de actione et passione. quia impossibile
 est trāsire de cōtradictorio in cōtradictoriuz

Questio II

Primo q sic

Libri primi

Sententiarū

sine omni mutatioe. s. ignis pducendo igne de
 cere in pmo instati in quo ignis generat vere
 ignis agit in materia. 7 materia vere patit re
 cipiēdo formā ignis. et post illud in stas nihil
 patit nec ignis agit. q̄ ē ibi aliqua mutatio. s.
 nihil nouū acq̄ritur. q̄ aliqd̄ pcedēs trāsīt. sed
 nihil ibi trāsīt nisi actio 7 passio 7 nō aliqd̄ ab
 solutū. q̄ actio 7 passio sūt respect⁹ distincti ab
 oib⁹ absolutis. Itē q̄ q̄n sit talis respectus
 videt. qz accept⁹ duob⁹ idiuuidis eiusdē rōnis
 7 i oib⁹ alijs sibi nisi q̄ vnū sit an aliud. verū
 ē dicere q̄ vnū est antiq̄ualio. q̄ bz aliqd̄ qd̄
 aliud nō bz. 7 nō nisi qn̄ vci tū respectū ipoz
 ratū p q̄n. Itē de vbi arguo q̄ p motū loca
 lē vere vbi acquirīt. s. nullū absolutū acquirīt
 p motū localē. q̄ 7c. Pretea de positioe prz
 qz sessio 7 statio vere sūt re 7 nō sūt idē realit̄
 q̄ distinguūt realit̄. s. nō sūt distincta absoluta
 qz tūc q̄ncūq̄ aliqd̄ aial staret postq̄ sedit. nē
 amitteret aliqd̄ absolutū 7 aliqd̄ acq̄reret. qd̄
 est absurdū. q̄ vere sūt respect⁹ reales distincti
 ab absolutis. Itē de habitu vī q̄ aliq̄s dici
 tur mō hīc habitū quē p̄s nō habuit. q̄ aliqd̄
 illi subiectiue acq̄rit. 7 non nisi respect⁹. q̄ 7c.
 Ad oppositū. oīs res realit̄ distincta ab oi
 alia re ē vere res ad se 7 absoluta. qz abstracta
 fm̄ q̄dditatē 7 essentiā suā ab oi alia re. q̄ p̄ter
 res absolutas nihil ē in re. Ad. q. est. opi. q̄
 sicut relatiōes de genere relationis sūt nē res
 alie a reb⁹ absolutis. ita etiā res alioz generū
 sūt nē res alie a reb⁹ absolutis. Pro ista cō
 clusione cōi pōt argui sic in generali. Impos
 sibile ē trāsire de cōtradictorio in cōtradictō
 riū sine oi mutatioe vel pductōe vel corrupti
 one. s. ita ē in positō q̄ aliq̄s pōt fieri de non
 agēte agēs 7 ecōuerso. 7 de nō patiente patiens
 7 ecōuerso. 7 sic de alijs. q̄ oz q̄ h̄ aliqd̄ acq̄
 rat⁹ vel depdat. destruat vel pducat 7 nulluz
 absolutū pōt dari. q̄ 7c. Sz michi videt q̄ ista
 rō 7 q̄cūq̄ alia nō pcludat tales res ponēdas
 Ideo dico p rōnē pbari nō pōt q̄ aliq̄s tal
 respect⁹ q̄ sit res alia ab oib⁹ absolutis sit pos
 nēda. Et hoc pmo ostēda de actioe 7 passioe.
 Primo qz tūc seq̄ret. qz omne agēs in agēdo nē
 mutaret. qz vere recipet re subiectiue in seipō
 Secdo. qz oia p̄nt saluari sine talibus reb⁹. 7
 pluralitas nō ē ponēda sine necessitate. q̄ nō
 sūt ponēde. maior prz. qz ponēdo p̄cise illd̄ qd̄
 ē actiū et effectū absolutū i passo ad p̄sentiā
 actiui. ita qz amoro respectu ista ponātur. 7 qz
 nō poneret effectus absolut⁹ si actiū nō esset
 p̄sens. habem⁹ oia que habere possum⁹ p tales
 res. tūc etiā habem⁹ qz hoc vere est agēs. qz ve
 re est illud ad cui⁹ p̄sentiā sequit̄ effect⁹ abso
 lut⁹ in passo. Sicut illud vere ē passum 7 aliud

vere effect⁹. qui nō esset nisi actiū essz appo
 ximatū passiuo. q̄ frustra ponūtur tales respe
 ctus. Si dicat q̄ tales respectus cōsequant̄
 talia absoluta. Contra. nulla apparet rō q̄re
 sit necesse eos consequi. 7 ita cū nō sit experie
 tia qz cōsequant̄ nō debēt cōsequi poni p̄pter
 rōem. Pretea. de q̄n p̄bo idē. qz si sit talis re
 spect⁹ in isto qd̄ habet q̄n. cū fm̄ oēs opz pone
 re terminū cuiuslibet respect⁹. q̄ro de termino
 7 videt nō posse poni nisi tēpus. s. tēpus mul
 toz talitū est p̄teritū. q̄ nō terminat talē rez rea
 lē. Sicut mirū est qz ideo qz iste fuit beri oz po
 nere in isto aliqua re quā nō habuissz nisi fuis
 set beri. Sicut eadez rōe qua oz ponere talē qz
 fuit beri. eadē rōe opz ponere talē. qz erit cras
 qd̄ est absurdū. tū qz tūc nullū esset futurū cō
 tingens. p̄batio p̄ne. qz oīs p̄positio de inesse
 de p̄senti ānūcians esse existere de aliq̄ re sim
 plici est determinate vera vel determinate falsa.
 ita qz post illud in stas i quo est determinate ve
 ra p̄pō de p̄terito exprimēs ipam fuisse veraz
 est necessaria. sicut si bec sit semel vera. sortes
 est. s. erit postea necria. sortes fuit. ita qz etiaz
 fm̄ theologos. de nō pōt facere eā esse falsaz.
 q̄ si bec res q̄ est respect⁹ ad diē crastinā sit ve
 ra res distincta ab oib⁹ alijs. oz qz bec sit mō
 vera determinate. vel determinate falsa. bec res
 est. ita qz si sit vera. p̄pō de p̄terito erit postea
 necessaria. 7 si sit falsa p̄pō de p̄terito pro illo
 instati erit impossibilis. sicut si bec mō sit falsa.
 sortes est i a. bec erit postea impossibilis. sortes
 fuit in a. vel bec erit necessaria. sortes nō fuit i
 a. Sz illud p̄ns ē falsuz. qz si bec sit determinate
 vera. bec res est. tūc quero. aut necessario erit
 cras aut nō. si sic. habeo p̄positū qz nullū est ta
 le futurū cōtingens. Si nō. q̄ pōt nō esse cras
 ponat̄ in esse. 7 nō sequit̄ impossibile. sed sequit̄
 nō erit cras. vel nō erit tali die. puta a. s. illud
 p̄ns est impossibile sicut p̄batuz est. Si aut̄ ista
 bec res demonstrādo tale q̄n. sit determinate fla.
 q̄ nō pōt esse cras p̄pter idē argumētū. Pre
 terea. de vbi de quo magis videt ostēdo qz nō
 sit talis respect⁹. Primo. qz nō esset ponēdus
 talis respect⁹ nisi vt saluet̄ motus localis. qz
 scz oporteret p̄ oēm motū aliqd̄ acq̄ri vel dep
 di. Sz p̄p̄ hoc nō oportet ponere tales respe
 ctū. qz celū vel vltia sphaera mouet̄ localiter. 7
 tū nullū nouū vbi acq̄rit. qz nō est aliqd̄ corp⁹
 circūscribēs vltimā sphaerā. qd̄ poterit eē fini
 nus ill⁹ respect⁹. Et si dicat qz habet diuers
 sum respectū ad centriū. qz terra q̄scit in mes
 dio circa quā mouet̄ celū. Lōra. ex isto habet
 tur p̄positū. qz mot⁹ localis pōt eē sine acq̄
 sitione talis vbi. qz manifestū est qz celū nō est
 in terra sic in loco. q̄ nō est in tali vbi. Pretea

Secdo

Tertio

Quarto

Quinto

In oppositum

Opinio prima

Pro cōclūsiōe ar
guitur

Enia auctoris

Actio
Passio

Quādo

Abt.

si totū celū esset cōtinuū cū cōtento. 7 eēt p̄ci
se vnū corpus sicut posset de? facere fm ponē
tes tales respectus 7 h̄z veritatē. adhuc possz
deus circularit̄ mouere totū corpus illud 7 tñ
tūc nihil q̄sceret. P̄tēca si de? faceret vnū
corpus sine om̄i loco adhuc posset illud moue
ri. et tñ tunc nihil quiesceret nec esset ibi vbi.

P̄tēca si vbi esset talis respectus. 7 eodē mō
pres celi haberet tales respectus ad cētrū eadē
rōne q̄libet pp̄inquitas 7 q̄libet distātia vni?
rei respectu alteri? eēt talis alia res. s̄ hoc est
manifeste falsū. qz si talis distātia sit alia res
sequeret qz q̄ncūqz aliqd corp? moueret iferi?
in q̄libet re corpali 7 spirituali essz aliqua h̄a
res q̄ p̄us nō fuit. S̄ si sequeret qz in quolibz
angulo essent res infinite. qz in quolibet cōri
mū sunt pres infinite a quarū qualibet distat
angul? s̄ in illo āgulo sūt distātie infinite. Nec
pōt dici qz angul? nō habeat talē respectū ni?
si ad totū. 7 nō distinctū ad quālibet p̄tē disti
ctā. qz angulus pl? distat ab vna p̄tē q̄ ab alia
q̄ ali? respect? P̄tēca positis duob? corpori
bus. quacūqz mutatiōe facta circa ip̄a dūmō
nō corrūpant nec mutēt h̄z locū. nec fm se to
ta nec fm aliquā sui p̄tē equalit̄ distabunt vel
pp̄ximabūt. s̄ destructis talib? respectib?
p̄ possibile vel impossibile equalit̄ distabūt. s̄ qz
distent v̄l nō distēt nihil faciēt aliq̄ res forma
liter existētes i eis. s̄ iō distāt qz inter ip̄a cor
pora ē corpus mediū. 7 fm qz corpus mediū ē
mai? vel min? fm hoc pl? vel min? distabunt.

Et isto eodē seq̄tur qz positio vel situs non
dicit aliqd talē respectu formalit̄ inherētē
tori vel p̄tib?. qz sic aliqua corpora nō faciētia
vnū p̄tē sine om̄i tali re distare. 7 vnū ab eodē
pl? distare 7 aliud min?. 7 vnū eē pp̄inquit̄ et
aliud distans sine om̄i re addita. p̄pter hoc qz
inter aliqua corpora ē mai? corp? mediū. 7 inf
alia min?. 7 iter alia nullū. ita pōt eē i positio
ne. qz p̄pter hoc qz vna ps aliter distat ab alia
in vno tpe 7 alio. alit̄ 7 app̄ximat̄ in vno tpe
7 alio. iō pōt habere alit̄ 7 alit̄ positionē. nō q̄
dē aliquā rē formalit̄ alit̄ 7 alit̄ sine om̄i pdu
ctione. qz aliqn̄ dicit̄ sedere aliqn̄ iacere. et sic
de alijs. P̄ter idē p̄tz qz nō opz ponere babi
tū iportare rē. qz ex hoc solo dicit̄ aliq̄s arma
tus vel calceatus 7 sic de alijs. qz talis habit?
vel res sibi mō applicat̄ 7 nō p̄us. 7 ita nō pl?
oportet ponere qz habit? iportat tales rē qz p̄
pinquitas vel distātia talē rē iportat. Dis
co qz quātū ad istā questionē et p̄cedētē qz per
nullā rōnez naturalē p̄bati pōt qz sit aliq̄ res
ymaginabil̄ q̄ nō sit absoluta. qz nec qz res des
pēdet ab alia. nec qz res necēria coerigit alit̄. 7
ecōuerso. nec qz aliq̄e res sint simul impedit

q̄n res sit absoluta. s̄ forte tñ magis tediosum
argumentū est ad solvendū de duab? p̄tib? cō
tinui. qz si lignū p̄mo p̄tinuū diuidat̄ in duas
pres. puta a 7 b. manifestū est vt videt̄ qz q̄tū
cunqz postea app̄ximētur. 7 nihil sit mediū
inter eas. nō sunt cōtinue sicut pu?. ex quo nō
distāt localit̄ q̄n sunt app̄ximate post diuisio
nē. et p̄ p̄ns nullū corpus inf̄ ea oportet pone
re qz aliquā rem habeat quā pu? nō habuerit.
vel aliqd dep̄dant. s̄ nec acquirūt nec dep̄dūt
aliqd absolutū p̄pter diuisiōne soluz. s̄ res p̄
ctū aliq̄e. Istud argumētuz posset faciliter
solui. si teneret opinio q̄ tener punctū et lineā
esse aliquas res absolutas distinctas a rebus
quarū sunt: qz tūc p̄ diuisiōne illis p̄tib? acq̄
rerent̄ due linee vel due superficies vel duo p̄s
cta. 7 cū de rōne cōtinui sit qz vltima p̄tū sua
ruz sint vnū 7 nō tñ simul. iō q̄du iste pres re
tinēt ista distincta vltima non possunt facere
vnū cōtinuū. 7 iō fm istā opinionē qz iste pres
nō sunt cōtinue nō est p̄pter respect? additos
vel dispositos. s̄ est p̄pter absoluta aliqua q̄ mō
sunt in p̄tib? 7 p̄us nō fuerūt. S̄ si ista opi
nio neget. qz videt̄ multū rōni 7 p̄cipijs p̄bi
repugnare. difficili? est soluere argumentū p̄
dictū. Vnā tñ solutiōne omitto ad presens. qz
nō vidi illud factū a tenētib? cōtrariā o pinio
nē. q̄uis forte fecerunt 7 me lateat. sicut forte
multa dixi q̄ iā dicta sunt ab alijs q̄uis nesciā
ea dicta ab eis. Ad argumētuz generale pro
oibus respectib? dicerēt tenētes qz null? sit talis
respect? a p̄te rei. qz possibile est trāsire de
cōtradictōio in contradictōiū. vel p̄pter pdu
ctiōne vel destructiōne alicui? in aliquo. vel p̄
pter motū localē. vel etiā p̄pter solā trāsitiōne
t̄pis aliq̄. 7 hoc vel actualē: puta si mot? sit 7
tēpus. vel foret si tēpus q̄ esset. 7 aliquis illoz
modozū est in p̄posito. Verbi gr̄a. qz aliq̄s de
nō agēte fiat agēs est qz ad p̄sentiā agētis ad
passum sequit̄ effect? absolut? in passo. 7 ita so
lū p̄pter hoc qz est effect? in passo p̄pter h̄ qz agēs
est hic. iō mō dicit̄ agēs 7 pu? nō. Et si dicat̄
qz effectū esse in passo nō dicit̄ p̄cise effectū et
ip̄m passuz. q̄a tūc si passuz esset hic 7 effectus
rome adhuc diceret̄ ille effect? esse in passo qd
est manifeste falsum. S̄ ista p̄sentiā agētis
ad passuz nō dicit̄ p̄cise agēs 7 passuz. qz tunc
semp agēs esset p̄sens passo. s̄ iportat aliquid
aliud. 7 nō nisi respectū. s̄ tā effectū eē i passo
qz p̄ntia agētis ad passum iportat aliqd aliud
ab absolutis. Ad primū istoz dico qz sequēs
rōem diceret. qz effectū esse in passo iportat tā
effectū qz passum. 7 etiā qz inf̄ effectū 7 passuz
nō est mediū. vel qz nō distent localit̄. 7 ita nō
important aliquā alit̄ rē. s̄ important istas et

Falsio

Habitus

D
Habitus ad q.

E
Ad argumentus
principale

Instatur primo.

Secundo

F
Ad primus

dd iij

Libri primi

Sententiarum

q̄ nō dissent nec loco nec situ. Un̄ dicerent q̄ impossibile est res esse 7 nō distare aliquo mō q̄ vna sit in alia. q̄ hoc nō est aliud q̄ vna rē esse in alia. Si r̄ ip̄i forte dicerēt. q̄ impossibile est q̄ hoc passum sit in vno loco. 7 iste effectus in alio. sicut dicerēt. q̄ includit cōtradictōez vna formā ibalem sine accidentale migrare de subiecto in subiectū. Ad sc̄dm dicerēt q̄ verū est q̄ p̄sentia nō ip̄orat p̄cise ista absoluta sed importat ista absoluta. 7 cū hoc q̄ inter illa nullū ē corp⁹ mediū et ita nō importat aliā rē ab istis. s̄ ip̄orat ista duo absoluta. et q̄ in ista nō sit aliqua res corporalis media absoluta vel q̄ ab vno ad aliud nō p̄t esse motus localis pro tūc. Nūc aut̄ ex ista negatiua nō est ibi corpus mediū. nō possum inferre istā affirmatiua. q̄ est ibi aliqua res positiua p̄ter illa absoluta. sicut nō sequit̄. nihil est mediū int̄ cōtradictoria. q̄ aliqd̄ est mediū int̄ cōtradictoria.

Per idē pr̄z quomō aliqd̄ p̄t dici esse alicubi vbi p̄us nō fuit sine om̄i acq̄sitione vel de p̄ditōe p̄pter solū motū sc̄z localē. q̄ ex hoc ip̄o q̄ aliqd̄ mouet̄ localit̄er et sit p̄us alicui loco. hoc est q̄ nihil sit mediū int̄ ip̄m 7 locū. dic̄t̄ ip̄m esse alicubi vbi p̄us nō fuit. Et si dicat̄ q̄ in oi motu oz aliqd̄ acq̄ri vel de p̄di q̄ sit v̄ fuerit subiectiue i motu vel mutato. Dico q̄ s̄ est simpl̄r falsum. imo sufficit q̄ aliqd̄ qd̄ nō est subiectiue in ip̄o acquirat̄ vel de p̄datur. 7 hoc est sp̄ale in motu locali. Et si dicat̄ q̄ locus nō acquir̄t̄ alicui nisi informet̄ ip̄m. Dico q̄ imo: q̄a locū acquir̄t̄ alicui nō est aliud q̄ p̄ motū ip̄ius fieri q̄ nihil sit mediū int̄ ipsum 7 locū. Dico etiā vltra q̄ aliq̄n p̄t esse mot⁹ localis sine acq̄sitione cuiuscūq̄ informātis. vel nō informātis. s̄ sufficit q̄ si esset aliq̄s locus circūstans q̄ tūc acquireret̄ locus. Verbi gr̄a. vltima sphaera p̄ hoc q̄ mouet̄ nihil acquir̄t̄ vel saltem hoc est possibile. q̄ tūc si esset alius quis locus quiet⁹ circūstans illaz sphaerā: nō t̄m posset acq̄rere: s̄ etiā de facto acq̄rere. id̄ diceretur moueri sine om̄i acq̄sitione cuiuscūq̄.

Et ita patet quomō nō oportet ponere vbi tale accidēs. Per idē patet quomō p̄pter solū motū localē potest de nō sedēte fieri sedēs q̄a aliter pres applicat̄ur adinuicem sine om̄i re informate quādo aliquis sedet 7 quādo nō sedet 7 pl⁹ distat aliqua pars ab alia p̄pter corpus mai⁹ mediū in vno tēpore 7 in alio. Per idē pr̄z quomō aliquis dic̄t̄ p̄mo calceatus 7 postea nō calceatus. De q̄n patet q̄ sit trāsitus de cōtradictorio in cōtradictoriū p̄pter transitionē tēporis. Naz ex hoc q̄ tēpus trāsit cui iste coexistebat dic̄t̄ nūc fuisse veri. 7 non ante potuit dici q̄ fuit veri. Ad argumentū

p̄mū p̄ncipale q̄ in illo casu est transitus de d̄dictorio in cōtradictoriū p̄pter transitionē tēporis. Nā pari ab aliquo agente nō conseruante dicit hoc totū. sc̄z q̄ nunc habet aliquā formā ad p̄sentia istius agentis quā p̄us nō habuit. s̄ ex hoc q̄ tēpus transit sine om̄i alio addito sequit̄ q̄ bec sit falsa. hoc passum non habuit p̄us hāc formā. et p̄ cōsequēs sequit̄ q̄ bec sit falsa. hoc passum patit̄ ab hoc agente. 7 per cōsequēs q̄ bec sit vera. hoc passum nō patitur ab hoc agente 7 ideo transitus tēpis cū alijs que ponitur sufficit ad talē transitus sicut transitio tēporis sufficit ad hoc q̄ bec p̄mo sit vera. fortes est in. a. 7 postea q̄ s̄ sit vera fortes nō est in. a. Similiter est quando aliquid primo est agens. 7 postea nō est agēs. q̄a quid nois istius termini agens nō cōseruans est totū istud. sc̄z q̄ ad p̄sentia istius ad passum est iste effectus in hoc passo qui non esset in eo nisi hoc qd̄ est agens esset p̄sens istī. et q̄ post p̄mū instans omnibus remanentibus in isto agente 7 nullo destructo effectus nihil minus esset in passo. etiā si agens destrueret̄ ideo tūc p̄pter transitionē tēporis dic̄t̄ non agens quod p̄ius erat agens. Verūm de agēte conseruante nō possunt talia cōtradictoria verificari nisi p̄pter destructionē effectus Et nisi per agēs intelligatur hoc totū. s̄ agēs qd̄ p̄ius nō egit. 7 in illo casu idē dicendū est qd̄ est dictū de agēte nō cōseruare. Et si q̄ratur an bec sit cōcedēda. actio et passio trāsēnt post p̄mū instans. Respondeo q̄ a p̄his 7 sanctis 7 auctorib⁹ cōcedunt̄ multe p̄pōnes sub vero intellectu. q̄ t̄n de virtute sermonis sunt false. 7 id̄ q̄cqd̄ sit dicendū de virtute sermonis dico q̄ auctores cōcedunt̄ tales p̄pōnes sub isto intellectu. actio 7 passio trāsēnt. hoc ē. id̄ qd̄ est agēs cessat eē agēs. 7 id̄ qd̄ eē vel fuit patiens cessat esse patiens. 7 iste est intellectus verus 7 nō alius. Istō modo p̄t cōcedi q̄ potentia mere corrūp̄tur vel priuatio corrūp̄tur in aduentu forme nō q̄ ibi aliquid corūp̄tur vere s̄ q̄ materia cessat esse in potentia vel esse priuata. hoc est incipit habere formā

Ad sc̄dm dico q̄ q̄n nō importat talē respectū. s̄ importat istā rē coexistere vel coexistere se vel q̄ coexistet cū tali tēpore. Nec ibi aliqd̄ derelinquitur. nō plus q̄ in angelo derelinq̄t aliqua res ex me ex hoc q̄ āgelus coexistebat michi Unde nulla p̄t esse ratio q̄ aliqua res derelinquatur plus ex hoc q̄ ego fui veri q̄ ex hoc q̄ fui in villa vel in ecclesia. vel ex hoc q̄ cum petro vel asino. Et quando dicitur q̄ ille qui est antiquior alio habet aliquid quod alius non h̄. Dico q̄ accipiendo h̄c s̄m q̄ substan-

Ad secundū

Obiectio

Responsio

Obijctur.

Respondetur.

Ad primū p̄ncipale

Ad sc̄dm

ria habet accidens, falsus est, sed sufficit qd co
 existeret tempore. Unde habere plures anos
 non est habere aliquas res in se formaliter, sed
 tm est coexistisse pluribus annis. Ad aliud
 patet qd per motum locale non acquiritur ali
 quid subiective, sed sufficit qd acquiratur loc^o
 vel qd acquireretur locus si corpus motu esset
 in loco quiescente. Ad aliud quando dicit^r
 qd sessio et statio vere sunt in re. Dico qd sessio
 et statio in proposito possunt stare pro conce
 ptu, et sic no sunt in re. Aliter possunt stare p
 rebus, siue devirtute sermonis siue non, no cu
 ro ad propositum, sic pot concedi in proposito qd
 sunt in re, quia tunc non denotatur nisi qd par
 res aialis et corporis eius sic ordinate sunt in re
 et ista non sunt ides, sicut homo et angelus ex
 vna parte, et homo et bos ex alia parte no sunt
 idem realiter, et isto modo pot concedi qd simi
 litudo et dissimilitudo sunt in re, et tamen non
 sunt idem realiter, quia illo modo loquedi de
 bet concedi qd similitudo supponit pro his q
 sunt similia, non tamen diuisim sed coniunctis
 illo modo quo pluralis numerus vlt pronomine
 demonstratiu pluralis numeri supponit pro
 plurib^{us}. Et sub isto sensu pot aliquo modo co
 cedi qd similitudo est similia, sicut conceditur
 qd ista sunt similia. Sed hec est neganda, simi
 litudo est fortis vel similis, sicut hec est nega
 da, isti demonstrando fortem et platonem qui
 sunt similes sunt fortes et sunt homo vel aial.
 Unde tale nomen abstractus est simile nomi
 ni collectiuo, sicut est populus exercitus, et h
 quantu ad multa. Sed ista difficultas non est
 realis sed magis logicalis, que scz proposito
 nes sint concedende devirtute sermonis, hoc
 tm veru est qd talia nomina nihil important a
 parte rei nisi absoluta. Ad vltimu patet qd
 aliquid denominatur ab habitu, non quia, ac
 quiritur aliqua res sibi subiective existens
 sed quia tale corpus sibi acquiritur.

Distinctionis xxx. Questio tertia.

Tertio quia tenet^r
 a multis: qd pbs posuerit tales re
 spectus esse res alias ab absolutis
 Quero vtru de intentione phi fuit ponere
 quecuq; respectu a pre rei distinctu ab omni
 bus absolutis et ab omni absoluto. Sic, qd i
 metha, tractat de relatiob^{us}, s metpabilis? e
 artifer realis. g relationes sunt a parte rei di
 stincte ab alijs. Ad oppositu bz pbm, v. phi.
 ad relatione no est motus nec mutatio. Ad
 questione dicit a multis, qd de intentione ari, et
 alioz pboz, fuit ponere tales respectus disti
 ctos a rebus absolutis. Doc pbatur p bz

in pdicamentis, qz fm ipm ad aliquid sunt que
 cuq; hoc ipm qd sunt ad aliud sunt: et p hoc ex
 cluduntur substantie, que licet sint aliquoz alio
 ru, no tm sunt ad aliud, g accipitur ibi hoc ipz
 qd sunt no p esse in intellectu s p esse in re, s.
 qd relationes in re, hoc ipm quod sunt alioz
 sunt, fundametu aut no est alioz hoc ipm qd
 est, g aliud est esse hoc, et aliud esse eius. Itē
 fm pbm in pdicamentis, loz q fm, nulla com
 plexione dicuntur: singulu aut significat subs
 stantia, aut qualitate, aut quantitate, aut ad ali
 quid, aut vbi, aut qn, aut situ esse, aut habere,
 aut facere, aut pati, et explicat. Et ista auc,
 arguo sic, talia nomina duplu dimidiuz et bus
 iulmodi significant aliqd, et no significat inte
 riones secundas, g significant veras res extra
 aiam, et non significant substantia vel qualita
 re vel quantitatez fm pbm, g significant alias
 res. Itē fm pbm, ca de adaliquid, aut no
 bec sunt adaliquid, vt habitus, affectus, disci
 plina, sed manifestu est qd habitus et discipli
 na sunt vere res. Itē fm pbm inest cotrari
 etas relationi vt virtus vitio cotrariat, cu sit
 vtruz eoz adaliquid, et disciplina ignoratie
 Ex hoc arguo dupliciter, primo, quia virt^{us}
 et vitiu sunt vere res alie ab omnibus alijs, et
 iste sunt adaliquid fm pbm, ergo et. Secudo
 quia si relationes sunt contrarie quero an res
 lationes que sunt in re, aut relationes q sunt
 in mente, non relationes que sunt in mente,
 quia ille possunt simul stare in mente, sicut et
 conceptus contrarioru non repugnat in me
 te, g relationes que sunt in re sunt contrarie,
 sed in re absoluta non sunt contraria quia ab
 solutu quod est equale non est contrariu abso
 luto quod est inequale fm pbm, c. de quanta
 te, ergo preter absoluta sut alique alie res co
 trarie. Preterea ibidem, videtur autes ma
 gis et minus relatio suscipere. Tūc arguo, co
 ceptus mentis non suscipit magis et minus,
 nec relatio dicitur suscipere magis et minus,
 quia res abso:uta suscipit magis et minus, er
 go est aliqua alia res que suscipit magis et mi
 nus. Ad inozem probo, quia fm philozophuz
 ibidem, inequale suscipit magis et minus, sed
 illa quantitas absoluta non suscipit magis et
 minus, ergo et. Similiter aliquando per di
 minutionem quantitatis augmentatur in
 qualitas, puta si sint aliqua precise equalia,
 quanto plus aufertur ab vno illorum alio re
 manete in eadez quantitate tanto est maior in
 equalitas, ergo aliqua alia res a quantitate ibi
 dem augmentatur. Preterea ibidez videt^r
 autes adaliquid simul esse natura. Ex hoc ar
 guo, conceptus mentis no sunt simul natura.

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto

Ad tertium

Ad quartum

Ad quintum

Ad sextum

Opinio prima

Probat pmo

dd v

Septimo

Confirmat

Octavo

Nono

Decimo

Undecimo

Duodecimo

Decimotertio

Decimoquarto

Decimoquinto

Decimosexto

Opinio auctoris

nec ipsa absoluta sunt simul natura. qz hoc alibi poterit esse alio alio non existente. qz per absolute sunt aliqua alia qz sunt simul natura. Preterea pbs .v. metha. ponit tres modos relationum. s; si relationes tres essent: in aia essent plures. et si essent absoluta essent tres gna absolute cuius tñ oppositum ponit pbs. Confirmatur. qz fm pbs ibidem. dicitur inter tertium modum relationum et alios modos. qz in aliis modis relationum est in utroque extremo. non autem in tertio modo. s; si relatio non esset nisi conceptus vel nomen ita esset relatio in utroque extremo in tertio modo sic in aliis modis. Item si relatio non esset alia res ab absolutis. sequitur quod omnia essent ad aliquid. qz ita potest unum comparari ad aliud sicut aliud ad aliud. qd est contra pbs. iij. metha. Item pbs. xi. metha. vult quod sic predicamenta sunt alia ita et principia. et explicat de distinctione relationum ad alia et principiorum relationis ad principia aliorum. Item Avicenna. iij. metha. c. de relatione videtur velle ex intentione. quod relatio habeat propriam certitudinem. et in principio. c. vult quod fm certitudinem suam habeat propriam inesse et propriam actualitatem. Item vult passio non est idem cum subiecto vel inequale est proprium quantitati fm pbs. i. predicamentis. g. 7c. Item relatio est principium operationis realis. p. 3. per exemplum. quod aliquid debito ordine situata faciunt delectationem que est aliquid reale. quam non faceret illa situatio vel ordine circumscripto. Item predicamenta sunt res vel res ipotantia. s; decem ponit predicamenta inter que ponit illa. vij. g. 7c. Preterea diversorum generum diversa sunt contenta. et hoc realiter contenta. s; aliquid res contentetur in predicamento relationis sic in aliis predicamentis absolutis. Preterea plus conveniunt similitudo et equalitas que similitudo et relatio modo poterit. qz sunt eiusdem modi non sic autem similitudo et relatio modo poterit s; illa absoluta non potest conveniunt se; ille quantitates et equalitates: que equalitates et relationes. s; preter absoluta sunt alie res. Item ens creatum primo dividitur in ens absolutum et ens relatum. ens autem absolutum dividitur in substantiam qualitatem et quantitatem. et qualitas est aliquid preter substantiam. s; et relatio est aliquid preter absoluta. p. ma. p. bar. p. illa. p. p. dicitur. quod contenta sub primo divisione magis differunt que contenta sub secunda divisione. Sed mihi videtur quod non est intentio pbs. preter alia absoluta. s; quilibet res una existens per se in genere est simpliciter absoluta. sic est substantia vel qualitas. quibus non quilibet sit ita perfecta sic alia. Quod potest probari primo sic. Non magis exprimit intentionem suam quod unum relatum significat tale re que aliud. s; ipse ponit multa relativa nomina que non significant tales res. g. 7c. minoris p.

bo. qz. v. metha. ponit quod duplici et dimidium et huiusmodi sunt ad aliquid penes primum modum. s; ista non significant res alias fm eum. minoris pbo esse de intentione pbs. qz fm intentione pbs. numerus que est duplex non est talis res per se vna que nec duplicitas. Assumptum pbo. Na fm intentione pbs. et principia eius. ois res per se distincta realiter et totaliter ab omni alia re vel est simplex vel composita. Et si sit composita. vel componitur ex partibus eiusdem rationis vel alterius rationis. s; numerus non est res oino simplex per caritatem cuiuscumque partis ut manifestum est. Nec est compositus ex partibus alterius rationis. tñ qz fm pbs. vij. metha. accidens non habet materiam in qua tñ qz fm principia pbs. ubi cumque compositum vere et per se unum componitur ex partibus alterius rationis. unumque informatur reliquum. et nunquam tales partes distincte distant loco et subiecto. Tñ qz fm principia pbs. nullum accidens est per se dissimibile. s; tñ substantia composita. vij. metha. et. vij. metha. s; si aliquid accidens poneretur vere componitur ex partibus alterius rationis. vere esset dissimibile etiam diffinitione proprie dicta. Nec componitur precise ex partibus eiusdem rationis. qz nunquam est res vere vna ex partibus eiusdem rationis si vna multum distat ab alia. Na eadem facilitate potest dicere quod vna res numero componitur ex omnibus hominibus et vna alia ex omnibus asinis. et tertia ex omnibus bobus que omnia sunt contra pbs. Et si dicatur quod non est simile. qz alique res sunt nate facere unum quibus non continentur. qz non sunt nate continui. cuiusmodi sunt unitates. et id non faciunt unum continuum s; tñ unum discretum. Alia autem non sunt nata facere unum nisi continentur. Sed istud non valet. qz fm istam responsionem unitates non sunt nate continui. ita nec due anime intellective sunt nate continui. nec duo boues nec asini nec boves. g. eadem facilitate dicatur quod ex singulis istorum sit vna res numero non quodammodo continua s; discreta. sicut ex unitatibus distinctis loco et subiecto sit vna res numero discreta. Preterea fm principia pbs. quicunque aliquid compositum ex pluribus partibus habet omnes partes eiusdem rationis. illud est maxime homogenium. et omne predicatum essentialiter quod predicatur de preter predicatur de toto. et e converso. s; sicut hec est vera. binarius est numerus. ita s; erit vera. quilibet pars binarii est numerus. Et sicut hec est vera. quilibet pars binarii est unitas. ita illa erit vera binarius est unitas. Per idem potest probari quod numerus non est vna res talis composita ex partibus alterius rationis. qz quicunque aliquid compositum habet aliquas partes eiusdem rationis et aliquas alterius rationis. ille partes eiusdem rationis vere faciunt unum homogenium eiusdem rationis cum eis. sicut due partes materie in composito vere faciunt unam materiam. et plures partes eiusdem

forme extēse vere faciunt vnā formā. & numerus manifestū est cōtinet plures vnitates eiusdē rōnis si sit vere vnū tāq̄ pres. ḡ due vnitates vere faciunt vnā vnitatē numero. & eadē rōne forme informātes illas duas vnitates vere faciēt vnā formā numero: quoz vtrūq̄ ē absurdū. Et ita sequit̄ vltra q̄ binarij vere eēt hōge mū. & p̄ p̄ns q̄libz ps binarij erit binarij. sic q̄ libet ps ignis ē ignis. Probato p̄me p̄ne. Nā fm̄ p̄ncipia pbi q̄ncūq̄ est aliqd̄ cōpositus ex p̄tib⁹ alteri⁹ rōis & ē p se vnū. necessario q̄libz ps cōposita ex p̄tib⁹ alteri⁹ rōnis ē eiusdē rōnis cū illo toto. & hoc maxime ē verus. si nulla ps hz accidētia alteri⁹ rōis ab accidētib⁹ alteri⁹ p̄tis Non em̄ pōt alia rō assignari quare q̄libz ps ignis ē ignis nisi q̄ q̄libz p̄tialis forma & q̄libet p̄tialis materia ē eiusdē rōis. ḡ si quelibet p̄tialis forma binarij & q̄libet ps materie ipsi⁹ binarij ē eiusdē rōnis. binarij vere erit homogeniū. & q̄libet ps cōposita ex potēntionalib⁹ & actuali erit vere binarij. qd̄ ē p̄ncipia pbi. ḡ fm̄ p̄ncipia pbi null⁹ nūer⁹ ē tal res vna distincta ab oib⁹ alijs reb⁹. & p̄ p̄ns multo forti⁹ nec duplicitas. Prætea fm̄ p̄ncipia pbi nūq̄ p̄dicamētū accidētiale significās veras res distinctas realiter a suis subiectis p̄dicat̄ de de illo accidēte nō exhibēte. sic nūq̄ dicit aliqd̄ eēt albu⁹ si nulla albedo sit. sic nec fortes dicit̄ alb⁹ si i eo nulla sit albedo. & ad aliqd̄ de p̄dicat̄ de aliquo qd̄ deberet eēt subiectū etiaz si nulla talis res sit i eo. q̄ fm̄ p̄bm. v. metba. ita dicit calefactiū ad calefactibile sicut calefactiēs ad illud qd̄ calefit. & ita vere dicit̄ calefactiū ad aliqd̄ sicut calefactiēs & p hoc p̄cise q̄ aliqd̄ pōt calefacere nō hz aliqd̄ talē rē in se. Si dicat̄ q̄ in calefactio nō ē respect⁹ actualis & p̄titudinalis vel potēntionalis. Cōtra. q̄ rō: aut ē ibi vera res alia sic albedo ē alia res a subiecto aut nō. si nō: habeo p̄positū q̄ aliqd̄ vere ē ad aliqd̄ sine oī additiōe alteri⁹ rei. Si sit ibi vere alia res. ḡ vere ē respect⁹ actualis. Si dicat̄ q̄ nō ē incōueniēs eēt ibi rē alia. q̄ nō ē impossibile respectū realē eēt ad nō existēs. Cōtra. ex isto sequit̄ q̄ fm̄ p̄ncipia pbi eēt cōcedēdū q̄ in sole & in quolibet corpe celesti sūt actualiter res infinite. q̄ fm̄ p̄ncipia pbi mūdus durabit i infinitū. & sol causabit successiue infinitos calores i istis iserionib⁹. ḡ hz p̄ncipia ei⁹ sol ē calefactiū infinitozū calefactibiliū & causatiū infinitozū calozū. ḡ si respectu cuiuslibet hz talē rē alia. vere erūt in sole actualit̄ i finite res Si dicat̄ q̄ nō sūt distincti respect⁹ respectu distinctozū calefactibiliū Hoc ē p̄ncipia pbi. q̄ hz p̄ncipia pbi i p̄dicamētis. Si q̄ aliqd̄ eoz q̄ sunt ad aliqd̄ diffinitive sciret

& illud ad qd̄ dicit̄ diffinitive sciturus est vt ff aliqs diffinitive scit q̄ hoc ē duplū. & cui⁹ ē duplū diffinitive nouit & sic exemplificat in alijs. & si idē respect⁹ possit eēt respectu multozū oportet ret q̄ q̄ determinate sciret talē respectuz in eēt alicui. q̄ determinate sciret respectu cui⁹. q̄ nō pl⁹ de vno q̄ de alio. & ita determinate nosceret infinita si eēt infinitozū. Sicut impossibile est in eodē eēt oppositos respect⁹ respectu eiusdē. & calefactiū fm̄ q̄ excludit actū opponit̄ calefacti. ḡ nō pōt eēt respectu eiusdē i eodē. ḡ vno adueniēte alicui alter destruit. ḡ q̄ sol calefacit hoc calefactiū destruit respect⁹ p̄cedēs. ḡ nō manet. & tñ manet respect⁹ respectu alteri⁹ calefactibil⁹ fm̄ istos. ḡ hz eos erūt distincti respect⁹ respectu distinctozū calefactibiliū. & p̄ p̄ns infiniti respectu infinitozū. Itē arguo p̄ auc. cōiter allegatā. q̄ fm̄ p̄bm v. pbi. ad relationē nō ē mor⁹. & si relatio esset aliqua res. possit vere eēt mor⁹ ad relationem Ad istd̄ dicit̄ q̄ hz Simplicii sup̄ p̄dicamētis. sic relatio nō est forma ad se & ad alterū. ita illud cui aduenit nō mutat̄ ad se & ad alterū si tñ mutari dicat̄ solū illud qd̄ alr se hz ad se q̄ p̄ns nō ē mutatio in ad aliqd̄. si vero mutari sit cōe ad alit̄ se habere ad se & ad alterū mutatio ē in ad aliqd̄. sic vult Simplicii. q̄ hz relationē hz se aliqd̄ ad alterū alr q̄ p̄ns. p̄hs tñ q̄ ponit q̄ nō ē possibile alit̄ se hz ad alteruz nisi aliqd̄ alit̄ se habeat ad se. iō dicit in ad aliqd̄ nō ē mor⁹. Cū solū dicit̄ q̄ p̄dicamētis ē p̄mo mor⁹ & in q̄b⁹ nō. Itē p̄hs ostēdit ibi q̄ in substātia nō ē mor⁹. & tñ ē ibi mutatio. ḡ ex intētiōe pbi nō pōt b̄i nisi q̄ i ad aliqd̄ nō est mor⁹: cū hoc tñ stat q̄ ibi sit mutatio. Sed ista respōsio non satisficit. q̄ q̄ rō fm̄ p̄ncipia pbi qd̄ ē aliquā formā eēt ad se. aut hoc ē referri ad se. aut distigui realit̄ a quocūq̄ alio. aut nō coerigere aliquid aliud. aut nō dependere ad aliquid aliud. Si p̄mū vel scdm̄ def. ita esset illa relatio ad se sicut alia forma. q̄ ista eēt eadē sibi. & ita distinguit̄ ab omī alio hz istos sicut albedo quīs albedo essz p̄fectior. Si destruitur tertiū. vel quartū. sequit̄ q̄ nullū accidens est ad se hz p̄ncipia pbi. q̄ hz eū quodlibet accidēs necessario coerigit subiectū & depēdet ab eo. Prætea quod dicit̄ q̄ mutatio ē i ad aliquid nō videt̄ fm̄ p̄ncipia pbi. q̄ dicit p̄hs v. pbi. Si cōuenit altero mutato verū esse alterū nihil mutat̄. hoc est dictū per mutationē alterius extremi dicitur vere alterū extremū ad aliqd̄ sine omī mutatione sui p̄suis. sicut si fortes sit primo alb⁹. si postea fiat plato alb⁹ fortes ē sillis platoi de nouo sine omī mutatiōe sui p̄suis. Prætea si ad relationē nō eēt relatio.

illa mutatio est alterius generis. et per pns subiectu mutat fm illa mutatione. Quis in ordine ad alteru. g ad illa mutatione e mutatio et ita erit pcessus i ifinitu: qd e pncipia pbi.

Si dicat q ad illa relatione e mutatio. s illa relatio no distinguit reali a mutatioe illa et id ad illa mutatione no e alia mutatio. Contra sic p te illa relatio no pot ee sine illa mutatione. ita fm pncipia pbi effectus corpis celestis no pot ee sine corpe celesti. g si ppt h illa relatio no differt a mutatioe. eode mo diceret pbs q effect? no referat relatioe distincta ad cas sua sine q ee no pot. cu tm pbs vniiformiter ponat relatioes sedi modi. Prefea pbs. v. pbi. arguit sic. Si gnatiois eet gnatio. eet pcessus i ifinitu. g eode mo si mutatiois eet mutatio eet pcessus i ifinitu s si mutatio eet alia res. vere ad mutatione eet mutatio. qz de subiectu recipies illa re alif se haberet nuc q pus s p q tal pcessus i ifinitu e pncipia pbi. g ponere tales res alias iportatas p res respectus e pncipia aristotel. Prefea isti bnt dicere q ad relatione e mot? qz ois acqstio ptiua alicui? toti? ita q ps an pre cotinue acqritur necessario e mot? ppe dicit. s cotinue sic augetur silitudo. g ad silitudine e vere et ppe mot? Si dicat q ad relatione e mot? non tm pmo Contra. s nihil ead itetone pbi. Na pbs illo mo negat motu ee ad relatione quomodo cecedit ad qlitates de tertia spe ee motu. s no sp ad tale forma e mot? pmo qz frequetertales mot? pssupponit mot? ptes. sic mulre alterationes istoz inferior pssupponit motu locale copoz celestiu. Prefea. n e itetio pbi pncise ostedere i qb? e mot? pmo et i qb? no. sed simplr i qb? e mot? ppe dicit? et i qb? no. qd pz ex h q etia pbat q ad motu no e mot? nec ad mutatione e mutatio nec etia gnatiois e gnatio. s si ostederet pncise ad q e pmo mot? no eet necesse i aliquo ta plire et p tot roes ostedere q ad motu no e mot? qz tuc eet manifestus. q vl ad motu no eet mot?. vel ad terminu mot? no eet mot?. et eode mo de mutatioe. Un intetio pbi e ibi ostedere ad q e mot? ppe dicit?. et etia intetio sua e ostedere ad q no e mot?. nec mutato ppe dicta. qz ad relatione. motu. actioe. passione. generatione. et corruptione no e mutatio nec mot?. qz roes sue eqliter coludnt de motu et mutatioe. Ideo dico q intetio pbi fuit dicere: q ois res ymaginabilis p se vna siue sit simplex siue coposita e vere absoluta. sicut albedo vel alia res tal absoluta. et id p h q alteru extremu mutat nihil penit? reale subiectiue aduenit alteri extremo. s tm de notatio qda. Doc p p p p m. ij. pbi. q h p in

E Instatur
Improbaf

Obijctur
Reijctur

Snia auctorita

conueniēti q omē mouens mouet et loqf ibi de motu hz q e cois ad motu ppe dictu et ad simplicem mutatione. s si essent tales relationes sic aliq ponit se qref q omē mouēs moueret. qz vere recipet i se aliquā verā re quā pus nō habuit. Et si dicat q pbs hz p icouētiēti q oē mouēs moueat tali motu quo mouet mobile. s q moueat vno alio motu nō hz p icouētiēti. Contra. tūc nō esset magna difficultas pbo ostēdere quō actio nō ē i agēte. qz statiz bēret dicere q actio ē i agēte. s effect? actōis ē i motu. et id omē mouens mouet. s nullo illo motu quo mouet mobile. Silt fm pncipia pbi iteliligētie separe nō sūt i potētia ad aliquā aliā re. s si de recipere tales relationes ad mobilia q mouēt essent de i potētia ad tales res Et si dicat q i eis nō ē relatio real ad mobilia. s tm relatio rois. Contra. nulla rō pot assignari qre magi sit i alijs causis naturalib? tal relatio: q in illis. cu fm pncipia pbi ita naturalit et necessario agāt itelligētie sic alia. Et si dicas q id nō sūt relatioes tales. qz nō sūt receptiue earū alia sūt receptiua earū. et id sūt i alijs hoc nō valet. qz eadē facilitate q dicit q itelligētie nō sūt receptiue taliū rerū. eadē facilitate dicā ego: q etia corpa celestia nō sūt receptiua taliū rerū. et qz faciliē sine talib? reb? saluabo q corpa celestia sūt vere agētia et cāe naturales. sic tm de itelligētijs. et ita frustra ponit talit. Et dico q nō ē verisile q pbs tāta pluralitate sine rōe apparēti poluerit. s nulla rō potuit sibi ee apparens ad ponēdu tales res. id nullas tales res poluit. Ad p m i cōtrariū dico q pbs in pdicamentis pncipialit tractat de terminis ppōnū. et bene verū ē: q terminoz. ppōis qdā significat res absolute nullas res determinatas pnotādo et tales termini sūt in triplici dia. qz qdā eoz iportat substātiā. qdā eoz iportat qualitates q sūt res absolute realit et totalit distincte ab oib? substāntijs. saltē multe earū. qdā sūt termini iportantes istas substātiā vel qlitates nō cōnotando alias res determinatas. etia q tūc qz tales nō significēt pncise hanc substāntiā vel illam nec ad hoc q talis termin? verificet de substātia hac vel hac qualitate vltimarū verificatio ne requirit existentia alicui? alteri?. nec econuerso. nec ad hoc q ipsuz cognoscat de aliquo requirit notitia alicui? alteri? determinati. et hmoi termini sūt illi q dicuntur significare quantitates. qz ad hoc: q cognoscat q fortes sit quātus non opz aliquid aliud cognoscere. Tunc ad rationem dico. q fm p m illi termini sūt ad aliquid qui hoc ipsuz quod sūt aliorum dicuntur. hoc est. qui ex hoc q sūt

Ad primu in contrariu

tales termini sic instituti ad significandū: ali
 qd aliud dat intelligere. ita q nulla ppō in q
 ponit talis terminus de aliquo pōr sciri nisi sci
 atur determinare illud qd dat intelligere. Et
 bec ē cā quare pbs in fine. c. ponit q tales ter
 mini. caput. ala. man. 7 b mōi nō sūt ad aliqd
 q: viso capite pōr vere sciri q ē caput. 7 tñ ne:
 sciri cui? ē caput. 7 eodē mō de manu. et sic de
 alijs. Quis realit caput sit alicui? caput 7 ma
 nus sit alicui? man. 7 eodez mō ps alicui? est
 ps. 7 hz pbs albedo ē albedo alicui? Quis nō
 ppe forte fm tale nomē. s sicut exēplificat ibi
 pbs nō sic ē d duplo. sili. 7 b mōi. qz possibile ē
 aliquē scire aliqd eē sile nisi sciat cui? ē sile in
 pte sciri. 7 eodē mō impossibile ē aliqē scire ali
 qd eē duplum nisi determinare sciat respectu
 cui? ē duplū. 7 iō isti termini sūt ppe in adali
 qd vel sūt ad aliqd. Et si dicat q hz ista. cā 7
 effect? 7 b mōi nō sūt ad aliqd. qz possuz scire d
 aliquo q ē effect? nesciēdo cui? ē effect?. Dico
 q p deductionē aliqñ ē h possibile. tñ sine de
 ductiōe i argumēto nō ē hoc possibile nisi scis
 arur cui? ē effect?. 7 de ista regula loq̄t pbs in
 pdicamētis. Breuit̄ q dico ad formā argu
 mēti q pbs ibi nō intēdit dicere q res hz se oī
 termino vel noie circūscripto sūt ad aliqd 7 q
 nō. qz nulle tales sūt fm eū. s intēdit determi
 nare q noia sūt ad aliqd. qz illa noia q nō pnt
 verificari de reb? nisi respectu alteri. ita q o3
 scire respectu cui? sūt nec alit pnt sciri verifi
 cari de aliquo illa noia vel termini vel intētio
 nes in aia. 7 iō hoc ipm qd sunt ad aliud sūt. h
 est. et hoc ipō q sūt tales nō pnt sciri verifica
 ri p aliquo. nō qdē p se s p re. nisi sciat respec
 tu cui? verificat de re. et isto mō loq̄t pbs qñ
 ibidē dicit q oia relatiua dicūt ad cōuertētiā
 s aliquoties dnt hz locutionē. vr scia scibilis
 scia dī. 7 scibile scia scibile. Et isto ptz q fm
 intētiōe pbi relatiua fm diuersos casus con
 uertitur aliqñ. qz aliqñ vnū dī respectu alte
 rius sumpti i genitiuo casu. 7 ecōuerso correla
 tiuo sumpti i ablatiuo casu. s tales casus non
 sūt a pte rei. s tñ in signis rerū. Silt fm pbs
 ibidē op3 aliqñ noia fingere si nō sit nomē im
 positū ad qd cōueniēter assignet. Et ista auc.
 ptz q vnū relatiuū d3 assignari ad aliud nomē
 ita q vnū nomē sit suū correlatiuū 7 p oīs res
 nō ē suū correlatiuū Silt si relatō eēt tal res
 sicut alij ymagināt. posset sibi nomē iponi sic
 q importaret illā rē. 7 eadē rōe pcretū sibi cor
 respōdēs nō importaret nisi p̄cise illā rē 7 sub
 lectū in quo eēt. 7 ita i diffinitionē expmēte qd
 nois tal relatiui nūq̄ oporteret ponere aliqd
 aliud qd nō iportaret nec subiectū nec illā rē
 existēte i illo subiecto. qd est manifeste p̄ pbs

Et pdictis ptz. qre fm itētiōe ari. vnū rela
 tiuoz diffinit p reliquū. qz fm eū relatiuū nō
 hz diffinitionē expmēte qd rei. s tñ hz diffini
 tiōe expmēte qd nois 7 i talib? nō ē icōueni
 ens vnū diffiniri p reliquū. 7 ecōuerso. S3 de
 diffinitionib? ppe dicitis expmētib? qd rei ē
 hoc impossibile. Et pdictis etiā ptz q relatio d
 qua pbs loquit i pdicamētis nō ē realit ipsuz
 fundamētū Dico tñ q nō ē mod? loquēdi pbi
 vocare illud qd refert fundamētū. qz relatio
 nō fundat i illo sicut reale i reali. s tñ fm se ē
 qd dā denoiabile 7 vr frequēt qsi denoiatōe q
 dā extrinseca. Ad scdm dico q noia relati
 ua nō ppe significat ad aliqd. nisi accipiēdo
 ad aliqd hz q pōr stare. p ipis reb? extra. 7 tñ
 idē ē dicere ac si diceret nomē relatiuū signifi
 cat ad aliqd. hoc ē. significat diuersas res qru
 vna ē siml vel eqlis alteri. 7 sic de alijs. 7 tñ
 talia noia nō significat alias res a substāijs
 7 qlitatib?. s significat ipas substāias vl qsi
 tates. nō tñ diuisim. ita q possit verificari de
 aliquo vno p se supro. s magi qsi cōiūctim. qsi
 possit verificari de multis sil sumptis 7 d nul
 lo p se. illo mō quo dictū est pbs q ita pōt alis
 quo mō cōcedi. duo silia sūt silirudo. et tñ bec
 ē falsa. vnū sile ē silirudo. sic cōcedit. q multi
 boies sūt ppls. 7 tñ bec ē falsa. aliqz bō est po
 pulus. Ad tertiu dico q quis hz intētiōe
 pbi h sūt ad aliqd scz habitus disciplina 7 c. tñ
 cū h stat q sint de res. qz alit stat i vna ppōne
 q i alia sic i ista. sile ē ad aliqd stat sile materi
 alit vel simplr. In ista. sile ē dā res. stat p reb?
 vel psonat. Ad quartū dico q tria multi
 plicit accipiūt. Vno mō ppe p aliqb? quoz
 vnū expellit reliquū realr. 7 ad quoz vtrunqz
 pōt eē mor? ppe dicit. Alio mō dicunt tria il
 la de qb? h pdicatu pdicat pmo 7 adē qte illo
 mō quo dictū ē supra dis. ij. Tertio mō dicūt
 tria aliq pdicata denoiantia illa i qb? sūt tria
 pmo mō dicta. 7 ab ill alijs trijs accepta. qz
 eidē nō pnt aliquo mō respectu eiusdē cōpete
 re. 7 isto mō sūt relatiua tria. isto etiā mō cale
 fieri 7 frigefieri sūt tria. 7 calefacere a 7 frige
 facere a sūt tria. Silt eē idē eidē 7 diuersus. si
 mile 7 dissimile icludit trieritatē. 7 eodē mō ē i
 oib? alijs. 7 sic itelligit pbs 7 nō alit. Tūc ad
 p̄mā formā arguēdi pcedo q virt? 7 vitū sūt
 alie res. qz sūt res absolute 7 sūt trie ppe. 7 iō
 illa relatiua sūt tria triō mō. s nō pmo mō nec
 scdo. Ad scdaz dico q ille relatiōes q sūt i mē
 te sūt trie tertio mō nec repugnat talib? trijs
 stare s mul. s repugnat talib? de eodē simul s
 dicari. sicut isti cōcept? albedo 7 nigredo sūt
 trij scdo mō. 7 tñ pnt sil eē i mēte. s impossibi
 le est q idem sit albedo et nigredo, et bec est

R
Ad scdm

Z
Ad tertium

AD
Ad quartum

3

Libri primi

Sententiarum

n
Ad quintum

¶ mo vera. albedo 7 nigredo sunt tria. Ad aliud dico qd aliqd suscipe magis 7 min? pot in telligi dupliciter. vel a parte rei ita qd realiter vna ps addat alteri. 7 isto mo relatio no suscipit magis 7 min?. Alio mo pot hoc ee i pdicatione. fm qd aliqd nome recipit coparatione. et isto mo relatio suscipit magis 7 min?. 7 h non sep e ppter additione rei ad re. s pot ee aliqn ppter ablatione rei sic e in seql qd aliqn fit magis ieql. ppter sola ablatione pris sue. Un sic cotingit qnq denoiari noie relatio aliquo ppter sola mutatione. i altero extremo s3 pbm. ita aliqn ptingit magis vl sic denoiari ppter sola mutatione i altero extremo ablatiua vl ad ditiua. vl sola ablatione i seipo. vl augmerari onē alicui? absoluti i seipo. Per hoc ad scd3 qd ppe loquedo ineql no augmerat. nisi sic i telligedo qd di magieql qd pus. 7 hoc pot ee sine aduetu cuiuscunq rei de nouo ppter solaz ablatione pris Un sic no e icoueniens dicere qd de? realr e de nouo creas ppter sola pductione alteri? rei extra. ita no e icoueniens qd hoc fiat magis ieql ppter sola ablatione alicui? pris.

o
Ad sextu

Ad aliud qn dicit qd ad aliqd sut sil natura. Dico qd aliqd ee sil natura pot itelligi duplr. Vel qd sint aliq res qru vna nccrio coerigit alia. 7 ecouerso. vl qd et hoc qd esse existere pdicat de vno no qde p se s p illo p quo natu est supponere. pncipalr sequit ee existere verificari d al zero eode mo supponere. Primo mo no itelligit pbs qd ad aliqd sut sil natura s tm scdo mo qd bec e pna bona duplu e. g dimidiu e. 7 econuerso. Ad aliud qd pbs ponit tres modos relatiuoz. qd omes pnt ad illos modos reduci

p
Ad septimu

Ad confirmaciones

Ad pfirmatione dico qd male exponit pbs qn exponit qd i tertio mo no e relatio i vtroq extremo. s i pms modis e relatio i vtroq extremo s3 ista e intertio pbi q multu cocordat cu intertioe sua i pdicamētis. vbi ostedit qd no oia relatiua sut sil natura qd i tertio mo ex h q vnū extremū pdicat de se qd alterū extremū pdicari de aliquo 7 no ecouerso. seqt em aliqd e sciētia actualr. g aliqd scibile actualr. et silr seqt. aliqd e actualr mēsurā. g aliqd e actualr mēsurabile s ecouerso no seqt No em seqt formalr ex natura taliu relatiuoz aliqd e actualr scibile. g aliqd e actualr sciētia. 7 h e qd dicit pbs i pdicamētis qd scibile e pus natura qd sensus 7 scibile e pus natura qd scia. qd no sequit scibile e. g sensus e. s bn seqt ecouerso. Et eode mo dicit de scibili 7 scia. sic pbat i pbs. In alijs aut modis sp seqt. si ee existere pdicat de vno extremo qd etia pdicat de alio et ecouerso. 7 isto mo dicit tertiu? modus a pms 7 no alif. qd relatiua pmoz. modoz sut sil natura

no aut relatiua tertij modi. Et cotit qd accipitur qd oia relatiua sut sil natura. est manifeste falsus. qd pbs ex itertioe ostedit oppositū qd no oia relatiua sut sil natura i pdicamētis Un dicit sic. Quidē aut ad aliqd sil ee natura. 7 exemplificat i multis. Et postea subdit. No aut oibus relatiuis v? verū esse sil natura. scibile em scia pus esse v. 7 pbat ibidē. Et si dicat. qd exempla no sut ad oppositū. qd scibile 7 scia non sut correlatiua s scitū 7 scia sut correlatiua. et si scia e scitū e. et ecouerso. Silr scia pot ee existēs scibili no existēte qd d no ēte i actu pot ee scia. g scibile no e pus natura scia Ad p. mū istoz dico qd scia e ppiū correlatiuū scibilis. qd si hoc sit scibile e scia scibile. 7 tm no seqtur scia e g scibile e. 7 i ista correlatiua no sut sil natura. Ad scdm dico. qd pbs accipit ibi scibile p illo qd no pot sciri nisi ipm existat. 7 iō ppe loqt de notitia intuitiua. vl ad intertioe pbi sufficit qd non sit pna formal. scibile e g sciētia e. s qd no sequat ecouerso. s non ipedit qn iste mod? distiguat ab alijs modis relatiuū. 7 qd relatiua i pposito no sut simul natura.

Instatur primo

Secundo

Ad primum

Ad scdm

R
Ad octauum

S
Ad nonum

T
Ad decimū

T
Ad vndecimū

Ad aliud dico qd nihil e i re qn sibi possit cooperere aliqd nome relatiuū. nec e hoc s pbm. s intertio pbi e qd no oia noia sut relatiua. s qd sint aliq qd no sint relatiua. 7 qd verificēt de rebus sine omi conotatiōe alteri?. Ad aliud dico qd no e intertio pbi in. xij. metha. qd relatio sit qda res bns tria pncipia sic bz substātia cōposita ad suū fieri. s e intertio sua. sic in substātia e aliqd qd pmo accipit formā postea caruit ea ita de relatiōe qd aliqd denoiat ab illa relatiōe 7 pus no denoiabat. ita qd sic materia pmo no habuit hāc formā et postea bz ea. ita aliqd pmo no e silr 7 postea est simile. et sic de alijs.

Ad autēna pot dici qd si sit eiusde opi. euz pbo qd ipe itelligit qd relatio bz ppiā certitudinē qd e vere vni pdicabile de re extra. 7 vere res e talis omi intellectu circūscripto. mo exposito pus. 7 eade bz ppiū meē accipiēdo meē p pdicari. id e habet ppiā actualitatē qd contingēter pdicat ipa. no tm ppter cotingēte pdicationē absoluti: s sine illo. qd aliqn absoluto vni formif pdicato ipa relatio no vni formiter pdicatur. sicut forte cotinue existēte albo. pot esse similis. 7 pot no esse similis Si aliā actualitatē itelligit i relatione. dico qd ptradicitari. Ad aliud p3 p pdicta in plogo qd passio no e aliqd realiter existens in subiecto nisi impropē accipiēdo passionē. 7 eode mo dicitur dū est de ppiū. 7 ideo dico qd simile vel distimile qd e ppiū qualitari. 7 equale vel icquale quod est ppiū quantitati. no est realiter idē subiecto. nec in illo subiectiue. s tm e vox

vel intentio in aia. siue dicat q talis intentio sit cōcept? i aia. aut aliqd subiectiue existēs i aia siue tm obiectiue. Ad aliud q accipien do relationē p aliquo qd nō ē realiter nec ab solutū nec absoluta relatio nō ē pncipiū ope rationis realis. qz fm pbm relatio nō est pnci piū nec termin? opationis. 7 iō dico q relatio nō causat illā delectationē. s extrema causat eā s nō pnt sic causare nisi sint tali mō situata nisi scz vnu tm distet ab alio 7 tm ab alio. 7 sic de alijs. et iō sicut cause qn sunt appropimate pnt causare 7 nō ppter additionē alicui? rei. sic ē in pposito. Ad aliud dico q pdicamē ta nō sūt res extra s sūt termini iportates res extra. 7 qz diuersis reb? 7 etiā eisdē pnt corre spondere diuersi termini eas diuersimode im portates. iō nō opz q sit rāta distinctio inter res iportatas quāta ē inter terminos iportā res 7 iō quis sint tot pdicamēta distincta nō tm opz q tot distincte res corepōdeāt eis. et iō ista. opi. nō negat distinctionē pdicamēto rū. s negat diuersitatē taliū rerū qles aliq pos nūt. Et si dicat q fm ista idē realit? eēt i di uersis pdicamētis. qd ē cōtra pncipia ari. tuz qz s3 enegatiua in qua negat vnu pdicamē tū ab alio ē imediata. qd n̄ eēt verū si idē poss et eē i diuersis pdicamētis. Tū qz fm eū i pdicamētis. Diuersoz generū 7 nō subalternā tim positoz diuerse sūt spēs 7 dīe. Respō deo q aliqd eē i diuersis pdicamētis pōt itel ligi duplicif. vel rāq illud qd recipit p se pdi cationē diuersoz pdicamētoz. sicut si dicerē: q eadē res ē substātia 7 qlitas. Vel rāq ipor tatus quociqz mō p diuersa pdicamēta. ita q ipm vlt aliqd qd de ipo pdicaf p se ponit i dis finitiōe expmēte qd nois ipsi? pdicamēti. qz talē diffinitionē nō ē icōueniēs pdicamētum hie. Primo mō ipossibile ē aliqd eē i diuersis pdicamētis. 7 iō negatiua ē imediata in q ne gat vnu pdicamētū ab alio Secdo mō ē icōue niēs idē eē i diuersis pdicamēt. 7 tñ cuz b stat q rāq negatiua sit imediata qz neutriū extremū pdicaf d illo qd dī tli mō eē i talib? pdicamē tis. 7 b aliqn. Aliqn tñ vnu extremū 7 aliū ex tremū pdicaf quis cōcretū alteri? extremi p dices. sic b ē n̄a. nulla substātia ē qlitas 7 tñ b ē n̄a aliq substātia ē qlis. Ad aliud dī q ge nerū habētū spēs 7 differētias nō subalterna tim positoz diuerse sūt spēs 7 differētie. gene rā aut nō habētū differētias essentielles s tm spēs diuerse sūt spēs. 7 iō sicut idē pōt eē in di uersis pdicamētis scdo mō 7 nō pmo mō. ita idē pōt eē in diuersis spēs? scdo mō s nō pmo mō. 7 iō vniformiter dicendū ē quātū ad b de spēsbus 7 de pdicamētis. Et ista ē intentio

Ad duodecimū

Ad decimūtertū

Instantia prima

Secda

Respondetur ad primā

Ad secundam

pbi. qn dicit q actio 7 passio sunt vn? mot? b est. nihil importat p actionē q n̄ importet p pas sionē 7 ecouerfo. quis alit? 7 alit? qz illa ē diffi nitio expmēs qd nominis vni? 7 alia alteri? Utrū tm de virtute fermōis debeat cōcedi: q actio 7 passio sūt idē motus vel nō. vsqz alias differat Ad aliud dico q nō sp diuersoz ge nerū sūt diuersa cōrēta realia. quis hoc sit ve rū de generib? quozū qdlibet pdicaf p se et in qd d aliq vna re. qd nō ē verū de. vij. generib? in abstracto acceptis. Et si dicat: q qlibet spēs h3 aliqd idiuiduū qd ē vnu nūero. Di co q fm intētiōnez pbi hoc nō ē verū. quis b sit verū de omī spē pdicabili de re vna. s de re latius siue cōnotatiuis nō ē vlt veruz. Ad aliud dico q modus significādi illoz similitu do 7 equalitas magis cōuenit q mod? signū ficādi similitudinis 7 relationis. mō potētie nō tm res iportate plus cōueniūt semp. Et iō ppter hoc ponit pbs illas relationes alteri? modi. Ad vltimū dico q p se cōrēta sub di uisione pma qn sunt res plus distinguūt. 7 etiā si nō sūt res sufficit q ita vere neget vnu extremū ab alio sicut in vera diuisione. vel ma gis. 7 ita ē in pposito cōcedēdū. Ad argu mētū pncipale dico sic p3 p cōmē. v. metha. ari. nō tm tractat de reb? s etiā tractat de di stinctione nominū 7 iō pōt bene tractare de relatiōe ponēdo diuersos modos ipsi? relatio nis. Questio quarta.

BB Ad decimūquartū

CC Instantia Responsio

DD Ad decimūquintū

EE Ad decimūsextū

FF Ad primū pūm.

Quarto quero Utrū fm rei veritate qcūqz fue rit intētio pbi respect? debeat poni distingui a pre rei ab abso lutis. nō. qz frustra fit p plura qd pōt fieri p pauciora. s oia possum? saluare sine talibus rebus que possumus saluare per eas. sicut p3 in pcedentibus. q. g frustra ponerētur. Ad oppositū. paternitas est in deo 7 nō est forma liter essentia. 7 manifestū est paternitatē esse relationē. g. 7c. Ad istā questionē tenco p pter dicta sanctorz q paternitas vere 7 realit? est in deo. 7 q paternitas nō est formalit? diuina essentia. sicut declaratū est distinctione se cūda. qz fm beatū augustinū. pater nō ē eo pa ter quo deus. 7 manifestū est q loqitur de illo a parte rei quo realiter pater ē deus. 7 quo realit? pat ē pater. et ita nō pōt hoc saluari p p distinctionē terminoz. maxime qz talis disti crio terminoz nūqz sufficit vbi ē oimoda idēa ritas a pre rei. sic ē pus declaratū. 7 iō in crea turis nūqz posset poni relatio distinctū pdica mētū ab absolutis nisi a pre rei eēt plura di stincta realit?. g opz q a pre rei in diuinis sūt

A Questio III

B Ratio auctoris

Secunda conclusio.

aliqua absoluta distincta realiter vel aliq res
lationes distincte realit. s. nō cōcedūt in diui
nis plura distincta absoluta realit. q. 53 q. sint
ibi plures relatiōes distincte realiter. Se
cūdo dico q. nulla relatio q. vocat ab aliq. b. re
spect. intrinsec. adueniēs ē ponēdus eē alit
qd a pte rei pter absoluta. Et iō similitudo et
dissimilitudo. duplāz dimidiūz h. mōi q. neces
sario cōpētūt in p. dicatione ipis absolutis pos
sitis in eē nō importāt res quasq. alias s. ipoz
tāt res absolutas. Cū similitudo nō importat
pl. nisi q. sint duo alba s. l. existētia vel duo ni
gra vel duo calida. t. sic de alijs qualitatibus

Tercē de paternitate et filiatiōe dico q. patnitas
in creaturis nō ipoztat pl. nisi istū boiem
q. genuit et istū boiem q. genit. ē. q. istis positi
et omni alio circūscripto vere iste ē pat. et iste ē
fili. Ad hoc etiā ponendū mouet me ista rō
q. nō video qn qn p. potētiā creature pōt vtra
q. duarū rerū demonstrat. existere in illa alia
re totali et realit. distincta ab vtraq. earū et a du
ab. s. l. acceptis qn p. potētiā diuinā pnt ille
due res realit. existere sine illa alia re realit. to
talit. distincta ab vtraq. istarū et ab abab. s. l.
acceptis s. p. potētiā creature pōt bec albedo
existere sine tali re q. ponit relatio. s. l. illud al
bū. q. p. potētiā diuinā pnt illa duo eē alba si
ne omni tali re. s. hoc posito ista duo alba sūt s. l.
milia. q. r. c. Eodē mō arguo de paternitate et fil
liatione. q. sequeret q. forte existente pmo pa
tre platonis. et platonē existēte filio sortis pos
set deus cōseruare sortē et platonē sicut p. s. et
tū q. fortes nō eēt pater platonis et tūc nō seq
tur. sortis genuit platonē. et sortis ē. et plo ē. q.
sortis ē pater platonis. qd tū videt incōueni
ens. q. nihil pl. ipoztat p. sortē eē patrē plato
nis nisi sortē genuisse plonē et vtrūq. existere
actualiter. S. l. qua rōne in forte ē tal relatio
post q. plo ē. eadē rōne in sole et ita sequeret so
lē mutari qn cūq. sol causat aliqd. hic inferius

Tertia conclusio

Tertio pp. idē dico q. actio et passio nō im
portāt tales res. q. tūc omne agēs in agēdo nō
pateret. cur. necessitate nō video. et maxime
cū q. libet talis respect. ē posterior effectu. nec
videt eē ponēdus aliq. talis respect. De qn
et positione et habitu et vbi dico q. totalit. fru
stra poneret et sine necessitate. S. de aliq.
bus respectib. sp. ealib. ē specialis difficultas
Cū si aliq. respect. sūt ponēdi. sūt isti. scz. ynio
nature hūane ad diuina. ynio materie ad for
mā et ecōuerso. ynio accidētis ad subiectum.
ynio vni. pris cōtinui ad aliā. Cū p. omib.
istis ē vna rō solū q. ē ista. ipossibile ē cōtradi
ctoria successiue verificari de eodē nisi ppter
mōtū localē alicui. v. ppter transitionē t. p. s.

Difficultates

Prima

Secunda

Tertia

Solutio

vel ppter pductionē vel destructionē alicui
Ista p. z. q. etiā s. m. sanctos ipossibile esset q.
deus nō eēt pmo creās et postea creās. nisi sal
tē creatura post nō eē haberet eē. eodē mō im
possibile ē deus pmo nō eē annihilatē et postea
annihilatē. nisi creatura pmo eēt et postea nō ef
fer. et ita p. z. inductiue illa ppō. s. possibile est
p. mo naturā nō eē vnitā et postea vnitā v. l. ecō
ucto sine omni motu locali. q. opz q. ibi sit. pdu
ctio alicui. noui v. l. destructio. cū trāsitiō t. p. s.
nō sufficit. s. manifestū ē q. nullū absolutūz opz
p. duci nec corrūpi. q. r. c. Eodē mō posset de
facere. q. vna forma pntē s. l. eidē materie pris
mo nō iformaret materiā. et postea iformaret.
sicut facit duo corpa eē s. l. i. eodē loco. et p. p. s.
forma vni. materie ita p. s. ē materie alteri.
forme sicut materie p. p. et tū vna materiā in
format tūc et nō aliā. et p. p. s. cōtradietoria ve
rificaret de illa forma successiue sine omni mu
tatione locali et nō ppter transitionēz t. p. s.
q. opz aliqd. nouū hic. et nō absolutū. q. aliqd. pre
ter absolutū. Eodē mō pōt argui de subiecto
et accidēte et sic posset videri posse argui de cō
tinuatiōe vnius pris cū aliā. s. ibi rō nō cōclu
dit sicut alias forte videbit. Ideo dico q. so
la ista rō posset me mouere ad ponēdū illos re
spectus. Ceterū p. z. nō moueret. q. ipse nega
ret omis minores assumptas. nec possent p. rō
nē p. bari. S. tūc ē dubiū. an possent aliq. vie
dari ad negādū etiā oēs illos respect. Dico
q. quātū ad p. m. difficultatē. de relationib. i
diuinis posset p. istā viā respōderi siue sit vera
siue falsa. siue etiā ista viā sit erronea siue nō.
q. etiā in diuinis nulla ē talis relatio distincta
quocūq. mō ab omib. absolutis. nō pl. q. cre
atio vel aliqd. tale ē realit. distinctūz quocūq.
mō ex natura rei ab omib. absolutis. et tū pos
set cōcedi q. de. realiter ē pater et de. realiter
est fili. sicut cōcedit q. de. realit. ē creās. s. s. z.
istā viā opz ponere q. i. deo eēt tria absoluta
realit. distincta q. nō essent formāl. diuina es
sentia. et q. vni. eoz realit. eēt pat. et nō fili. et
aliqd. illoz absolutoz realit. eēt fili. et nō p. z. ita
tū q. p. nō pl. ipoztaret aliqd. pter illud abso
lutū a pte rei. q. creans ipoztat aliquid a par
te rei pter deū q. creat. Et forte talis respōde
ret ad omis auctoritates augustini. q. augusti
nus loquit de illis q. nobis sunt nota. q. q. q. d.
dicit in diuinis ad se cōpēt. singularit. omni
bus p. s. m. et diceret q. tali absoluto nullū no
mē ē ipositū. tū tali absoluto cōpēt. h. nomē
pater qd ē nobis notū. et iō dicit q. illa q. dicit
tur ad aliqd. nō cōpēt. s. l. singulis p. s. m. i. sin
gularit. dicat tres persone eē vna p. s. m. q. quā
tū ad multa eodē mō diceret d. patre et de per

Ratio ad primam
difficultatem

Ad secundam ad idem.

sona. Quoniam ad secundam difficultatem de unitate nature humane ad verbum dicerent forte aliqui. quod sicut secundum alios propter solam respectum informam nature humanam potest dici quod deus est homo. ita forte dicerent quod propter aliquam formam absolutam multo perfectiore quam foret talis respectus et multo magis conveniente cum divina natura informaretur naturam humanam posset deus dici esse homo veraciter et hoc non esset aliud quam dicere quod humana natura est unita verbo vel deo. Sed de duabus aliis difficultatibus esset forte magis difficile. nisi quis diceret quod deus non posset facere formam esse presentem in time materie nisi informaret eam. nec accidens esse totaliter in eodem loco cum subiecto nisi informaret ipsum. Sed dicitur opinio probatur quod etiam omnes relationes dicuntur accidentia talia informantia unita quibus competunt per beatum augustinum. v. de trinitate. ca. v. In rebus creatis quod non sunt substantia dicitur restat ut si accidens dicatur. Sed relatio est accidens in creatura. et hoc est certum de relatione que potest amitti manente fundamento. Item ambrusius. i. trinitate. c. v. si prius erat deus et postea per generationis accessione mutatur est. Auertat deus hanc amenitatem. Sed per solam accessione relationis realis fieret mutatio in persona divina secundum eum. hoc non esset nisi illa relatio esset aliqua res alia a fundamento. quod fundamentum persistit. Item bil. xv. de trinitate. Nasci quod non erat. id est non tamen nasci est se ipsum demutare nascendo et loquitur de natiuitate filii dei. Sed nasci dicitur relationem nouam. Ad primum istorum et ad omnia ista dico quod quoniam relatio potest aduenire alicui propter mutationem in altero. sicut creans potest predicari de deo de nouo propter solam mutationem in creatura tunc specialis relatio dicitur si accens. Sed est competit illi cui competit propter mutabilitatem illius cui competit. et hoc propter mutabilitatem large vel stricte sumptam et illo modo intelligit augustinus. v. de trinitate. Per idem ad aliud quod cum si ambrusius. par non possit incipere esse par propter mutationem alicuius extrinseci. quod incipiat esse par propter mutationem alicuius intrinseci. Ad bil. quod nasci quod non erat necessario dicitur nouitate natiuitatis ad substantiam. quod illud quod prius secundum substantiam suam erat non dicitur nasci. et ita talis noua denotatio non potest esse sine nouitate substantie. et tamen ex hoc non sequitur quod illa noua denotatio sit aliqua res noua in ista substantia et eodem modo est de relatione. Ad argumentum principale patet quod non possumus saluare omnia sine omnibus respectibus tamen sine omni relatione que ponitur de genere relationis. et sine omni actione et passione tali. et sine quoniam. ubi positio. et habitus. possumus saluare omnia. non tamen sine patetate in deo. nec sine respectu unitatis. Ad argumentum in oppositum dico. quod non sequitur. ita est ponendum in deo. sed ita est ponendum in creatura. Nec debemus omnia ponere in creatura que

Obicitur primo

Secundo

Tertio

Ad primum

Ad secundum

Ad tertium

Ad principale

Ad argumentum in oppositum

ponimus in deo. sic enim deberemus ponere quod relatio est vera res in creatura et tamen distincta formaliter sicut ponimus in deo. et eodem modo debere remus ponere quod sicut in deo tres relationes realiter distincte sunt una essentia: ita in creaturis omnes relationes in eodem fundamento sunt realiter distincte: et tamen realiter ipsum fundamentum. que tamen sunt absurda. Questio quinta.

Quinto quero.

Utrum relatio temporalis dei ad creaturam sit relatio realis. Non. quod nihil refert realiter ad aliquid quod non coexistit aliud. sed deus non coexistit creaturam. ergo non refert realiter ad creaturam. Ad oppositum. deus est realiter creator. sed realiter refert. ergo relatio dei ad creaturam est realis. Ad questionem dicitur quod relatio dei ad creaturam temporalis non est realis. quia in deo nulla est relatio noua. quoniam relationes in creatura sunt noue. et ideo deus non refert ad creaturam nisi quod ipsa refert ad ipsum. Illud probatur multipliciter. Primo sic. si per beatum. v. metaphysica. ca. de ad aliquid. Tertio modo dicitur relatio: que dicitur ad aliquid quod alia sunt eorum. ita quod hec est per se differentia duorum primorum modorum. a tertio. quod in primis duobus est relatio mutua. in tertio autem non est relatio mutua. sed alterum precise refert ad reliquum. sed reliquum non refert. sed est terminus aliquis vel aliud est eius. omnes autem relationes creature ad deum pertinent ad tertium modum relationum. ergo qualescunque sunt ille que sunt in vno extremo: non oportet alterum extremum si aliquam relationem in eo terminare illas relationes. sed potest terminare precise sub ratione absoluti.

Prius. ix. metaphysica. c. vii. probatur per philosophum. quod actus est prior potentia diffinitione. quod potentia diffinit per actum. si autem actus refert ad potentiam. tunc etiam e converso actus diffinit per potentiam. sicut dicit philosophus. ca. de specie. quod in rebus mutuis necessesse est in utroque utroque rationibus utriusque. Tunc arguitur sic. actus diffinit potentiam ut terminat relationem eius. aut terminat relationem eius ut absolutum. et habetur propositum. aut ut correlatum. et sic diffinit actum. sed ut actus est prior diffinitione est posterior diffinitione. sed ita diffinit potentia actum si e converso. vel non diffinit per ipsum. et per omnes actus non refert ad potentiam. sed est mere absolutum. et hoc sub eadem ratione sub qua diffinit potentias. diffinit autem potentiam in quibus potentia est. ad ipsum ut relatio ad terminum. sed actus secundum quod mere absolutus est terminus huius relationis qualescunque sit ista relatio siue simpliciter siue secundum quod. Hoc etiam probatur generalius per omnia relationum. quod nullam relationem refert primo ad correlatum ut ad terminum in creaturis. Probatio. relationum in quibus relationum diffinitur.

Questio V

Opinio prima

Probatur primo.

Secundo

Tertio

Probatio assumpt

Libri primi

Sententiarū

Probatuꝛ p̄ha

pmo p̄ terminū ad quē referē. ḡ termin⁹ vt ter
min⁹ ē p̄or diffinitōe relatiuō vt relatiuū. p̄na
p̄t̄z. vii. metha. vbi cōpat accidēs ad substan
tiaz. 7 p̄ ip̄m. ix. metha. vbi cōpat potentia ad
actu. si ḡ termin⁹ in quātū termin⁹ referat ad
relatū in q̄tū relatiū. ḡ termin⁹ in q̄tū termin⁹
id qd est relatiū ad ip̄m p̄ diffinitō respiciet. 7
p̄ p̄ns p̄ p̄ore fm diffinitōne. ḡ p̄t̄ eēt p̄or filio
p̄z diffinitōne. 7 ecōuerso. Impossibile ē autē
circulū eē in p̄ozitate essentiali q̄cūq̄. ḡ ip̄ossi
bile ē patrē referri p̄mo ad filiū in q̄tū fili⁹ re
ferat ad patrē. ḡ referat p̄mo ad illud absolutū
qd ē primū fundamētū relatiōis 7 illud abso
lutū ē p̄us patrē vt p̄t̄. 7 econuerso fili⁹ vt fili⁹
referat ad absolutū qd ē primū fundamētū p̄
nitatis 7 illud absolutū p̄us ē filiatiōe. 7 iō a
bo absolutū sūt p̄ora vtraq̄ relatiōe. q̄ q̄libet
relatiō nō tm̄ p̄erigit fundamētū s̄ 7 terminū
in q̄tū termin⁹ ē. **P̄refea.** in tertio mō nō ē
in vno extremo nisi relatiō rōnis q̄ nō ē rō ter
minādi. q̄ aliud extremū realit̄ referat ad ip̄m
7 nō tm̄ p̄ actu intellect⁹. ḡ ibi rō terminādi est
simp̄l̄ absolutū. Ideo d̄ absolute q̄ p̄p̄t̄ ter
minationē relatiōnū i creaturis ex tpe ad deū
nō oportz ponere aliquā relatiōne in deo nec
nouā nec atiquā. q̄ sit rō terminādi relatiōne
creature. p̄t̄ tm̄ poni in deo aliqua relatiō rō
nis noua causata p̄ actu intellect⁹ nostri. non
p̄ actu intellect⁹ sui. **Uidef ḡ q̄ relatiō dei ad
creaturā nō ē relatiō realit̄. s̄ tm̄ relatiō rōis.**
Ista opi. continet tria q̄ vident̄ mibi falsa.
Primo q̄ aliq̄ relatiōes sunt mutue 7 aliq̄ nō
7 q̄ p̄pter hoc distinguit̄ terri⁹ modus relati
uonū a p̄mis duob⁹. Scdm̄ q̄ om̄s relatiōes
dei ad creaturā sūt relatiōes cōes. Tertiu⁹ q̄ re
latiō dei ad creaturā nō p̄t̄ dici real̄ illo mo
do quo relatiō solis ad corpora patiētia inferio
ra dicit̄ realit̄. Cōtra p̄mū est int̄ctio p̄bi i
p̄dicamētis vbi dicit̄ ex int̄ctiōe. q̄ oia relati
ua dicūt̄ ad cōuertētia. Vñ dicit̄ sic. oia autē
relatiua ad cōuertētia dicūt̄. vt seru⁹ dñi ser
uus. Et si dicat̄ q̄ nō intelligit̄ de tertio mō
Cōtra. de isto mō exēplificat̄ specialr. Vñ sub
dit̄ post. Silt̄ 7 in alijs. s̄ aliquotiēs differunt
fm locutionē. vt sciētia scibilis sciētia d̄. 7
sensus sensati sensus. 7 sensatū sensu sensatus
Vult dicere q̄ om̄e relatiuū si cōueniēter assi
gnat̄. assignabit̄ ad vnū qd silt̄ referat̄ ad ip̄s q̄
nis nō referatur ad ip̄m sub eodē casu quo ip̄s
referat̄ ad illud. sicut̄ p̄t̄z in exēplis propositis.
Item ibidē p̄bs. At vero aliquāliter non vi
debitur cōuerti nisi cōueniēter illud ad qd d̄
assignetur. ḡ semp̄ quādo cōueniēter assigna
tur illud ad quod dicit̄ cōuertitur. 7 per p̄ns ē
relatiō mutua. Item postea concludit̄. oia ḡ

Quarto

Tria falsa opini
onis

Cōtra primū

que ad aliquid dicitur. si conueniēter assignē
tur. ad cōuertētia dicitur. **Ex quib⁹ auctori**
tatibus patet q̄ inter oia relatiua conueniēs
ter assignata est cōuertētia hoc est relatiō mu
tua. q̄ scz sicut vnū referat̄ ad aliud. ita ecōuer
so aliud referat̄ ad ip̄m. Et si dicat̄. q̄ quīs in
tertio modo possit assignari aliqd̄ nomē qd re
latiue dicat̄ ad aliud. tm̄ in alio extremo nō est
relatiō ex natura rei. sed in p̄mis duobus mo
dis est relatiō ex natura rei. Istud non sufficit
tuz q̄ ex natura rei sensibile est sensibile. ita q̄
calidū nō est calidū nec sensibile per actuz in
rellectus nō plus q̄ sol sit calefactiuus p̄ actuz
intellectus. Tum q̄ eadē facilitate dicā q̄ in
agēre nō est relatiō ex natura rei. s̄ tm̄ in passo
et ita in secundo modo nō erit relatiō mutua.

Ite p̄bs in predicamētis ostendēs q̄ aliqua
relatiua sunt simul natura. specialit̄ excipit̄ il
la relatiua que sunt de tertio modo. vbi aures
dicit q̄ oia relatiua dicūt̄ ad conuertentiaz
illa nō excipit̄. sed etiā de illis dicit q̄ dicūt̄
ad cōuertētia sicut alia. ergo tertius modus
magis distinguit̄ ab illis per hoc. q̄ in tertio
modo relatiua non sunt simul natura. q̄ p̄ hoc
q̄ in illis nō est relatiō mutua in alijs nō. Cō
tra scdm̄ arguo sic. quicūq̄ aliqd̄ importat̄ p̄
aliqd̄ nomē qd nō p̄t̄ alicui cōpetere nisi ali
qua causa causare. si illa causa nō causet illud.
nullo mō nomen tale vere dicit̄ de aliquo. sed
p̄ te istud nomē creator domin⁹ 7 hmōi impos
tāt relatiōne rōis que nullo modo p̄t̄ esse nisi
si intellectu nostro causante. ḡ si intellect⁹ crea
atus nō causet talē relatiōne rōis non dicit̄
vere creator vel creās. ḡ nullo existēte intelle
ctu deus nō posset creare vnū lapidē. **P̄ref**
ea. qñ aliqd̄ est equale siue intellectus sit siue
nō sit. p̄ nullū extremū importat̄ aliqd̄ causa
tū ab intellectu. sicut si homo realr sit albus si
ue intellectus sit siue nō sit. nec p̄ boiem nec p̄
albū importat̄ aliqd̄ causatū ab intellectu. s̄
siue intellect⁹ sit siue nō sit. deus est realr creās.
sic sensibile est realr sensatū. ḡ nec p̄ deū nec p̄
creantē importat̄ aliqd̄ causatū ab intellectu
****P̄refea. p̄ istos sicut intellect⁹ causat respec****
ctū rōnis. ita etiā voluntas p̄t̄ causare respec
ctuz rōnis. s̄ ad hoc q̄ deus creet lapidē nihil
penitus pl⁹ facit̄ intellect⁹ noster q̄ voluntas
creata. ḡ vel vtrūq̄ causabit̄ illū respectū vel
neutrū. 7 p̄ p̄ns creator vel nullū respectū im
portabit̄ 7 habet̄ p̄positū. vel ip̄ortabit̄ duos
respect⁹ rōis. vnū causatū p̄ actu intellectus.
aliū p̄ actu voluntatis qd videt̄ satis esse inutile
Ite sicut p̄positio est in voce ita etiā in scri
ptō fm̄ hoc. sup̄ periar. ḡ sicut aliq̄ vox est res
latiua ita nomē scriptū. ḡ posito q̄ null⁹ intel

Contra scdm̄

lectus creat? eēt. 7 tñ q̄ bec scriberet de? creas
 ar vl de? ē creās ad huc eēt hoc nomē relatiuū
 7 certū ē q̄ nō ipotaret respectū rōnis. q: tūc
 eēt falsa. q̄ talia noīa creator: redēptor: 7 hmōi
 nō ipotāt aliquos respect? rōis. Per idēz
 ptz q̄ ita pōt dici relatio realis dei ad creatu
 raz sicut solis ad effect? suos. q: sicut p̄ h̄ q̄ sol
 efficit effect? suos nihil reale ponit nouū i sole
 ita p̄ h̄ q̄ de? creat creaturas nihil reale nouū
 ponit i deo. Ideo alit̄ dico ad. q. 7 pmo ostē
 dā q̄ talia noīa creās gubernās. conferuās et
 hmōi nō ipotāt respect? rōnis. Scdo q̄ rela
 tio dei ad creaturā aliquo mō pōt dici realis.

Primo ostēdo p̄ dicta cōtrariū opinatiū
 Primo sic h̄z istos respect? rōis causat? et opā
 tione itellect? cōpantis vnā rē ad aliā. vel ad
 seipam. tūc arguo sic. q̄ncūq; ex cōparatiōe ali
 cui? ad alterū causat? aliqd. ex sili cōparatiōe ad
 aliud cātur cōfite. q: qñ aliqd pōt eodē mō cō
 parari ad diuersa. nō est maior rō q̄ causat? ex
 vna cōparatiōe q̄ ex aliā. Ptz etiā i extremo.
 q: subiectū pdicatū 7 hmōi ipotāt talē cōpa
 tione. vel sūt denotiatiōes psequētes tales cō
 paratiōes iō oē illd qd pōt itellect? cōpare ad
 boiem. sicut cōparat fortēz. pōt eē subiectū vl
 pdicatū respectu hōis. sicut pōt fortēz eē sub
 iectū vel pdicatū respectu hōis s̄ omī mō quo
 p̄ itellect? deū cōpare ad creaturā. cōsili mō
 pōt cōpare creaturā ad deū. cōsimili etiā mo
 dō pōt compare quācūq; creaturā ad eandē
 creaturā. q̄ si ad cōparatiōē qua deus cōpat ad
 creaturā cōsequit? respectus rōis p̄ quez dicat?
 deus creator: creature. eadē rōe ad cōparatiōez
 q̄ itellect? cōpat creaturā ad aliā creaturā se
 quitur respect? rōis p̄ quez dicet? vna creatura
 creatrix alteri? creature. qd est manifeste s̄im.

Si dicat? q̄ vna p̄parō est vera 7 aliā erit fal
 sa. et iō vnā p̄sequit? respectus rōnis q̄ aliā nō
 p̄sequit?. Hoc nō sufficit. q: respect? rōis ita cō
 sequit? cōparatiōē falsam sicut verā. Tñ q̄nis
 cōparatio qua itellect? cōpat asinū ad hominē
 dicēdo asinū esse hōiez sit falsa. et comparatio q̄
 compar fortē ad boiem dicēdo fortē esse hōiez
 sit vera. tñ h̄z eos ita p̄sequit? respect? rōis asinū
 nū p̄pter talē comparatiōē sicut p̄sequit? fortē
 nā ita est asinus subiectū sicut fortē est subie
 ctū. 7 ita nihil refert ad hoc q̄ cōsequat? respec
 tus rōnis q̄ itellect? compet vero vel falso.
 qñ cōsimilē comparatiōē p̄sequit? cōsimilis res
 pectus rōis vere cōueniēs ipi comparo. ergo
 ita erit in p̄posito. q̄ siue itellectus vere vel
 false cōmodo eodē modo) compet? p̄similis
 respect? rōnis ita vere p̄ueniret vni comparo
 sicut alteri. et p̄ p̄ns ita posset creatura creare
 p̄pter p̄similē comparatiōē itellect?. sicut p̄

de? creare: qd est absurdū. P̄terea. sicut nihil
 est vere albū nisi albedo sit in esse sibi p̄ueniē
 ti. ita nihil est vere creās nisi creatio sit in esse
 sibi conueniēti. q̄ si creatio est quidā respect?
 rōis nunq̄ realit? nec vere de? crearet nisi talis
 respect? cōis poneret vere p̄ talē cōpositionez
 itellect? qd est manifeste falsus. q: non pl? cō
 paratio itellect? requirit? ad hoc q̄ de? creet
 q̄ ad hoc q̄ sol illuminet mediū. P̄terea. si in
 tellect? p̄t compare cām nō habentē respectū
 reale ad effectū suū. ita s̄m istos 7 realit? ne p̄t
 p̄pare cām habentē respectū reale ad effectūz
 suū. ex qua rōe ex p̄ma p̄paratiōe cōsequeret? ta
 lis respect? rōis. eadē rōe ex secūda p̄paratiōe cō
 sequeret? p̄similis respect? rōis. 7 p̄ p̄ns sal? cā
 habere? duos respect? ad effectū suū. i. vnū rea
 le 7 vnū rōis. qd est sup̄flūū. Ideo dico q̄ p̄ tra
 les terminos. creās. creatiū. cōferuās. p̄serua
 tiūz. dominū. h̄z q̄ p̄petit? deo. 7 p̄ hmōi noīa
 q̄ p̄petit? deo ex rpe. null? respect? rōis ipotāt?
 nec p̄paratio itellect? ibi aliqd opat? plus q̄ in
 alijs relatiuis q̄buscūq;. q: ita vere 7 ita realit?
 est de? creās. 7 s̄litter ita realit? cōferuat? sic sol
 calefacit. Scdo dico q̄ pōt aliquo modo dici
 talis relatio realis. nō q̄ aliq̄ res dō adueniat
 sicut nec aliq̄ res imaginabilis aduenit? forri
 albo h̄z hoc q̄ sit s̄ilis platonī de nouo existētī
 albo. S̄z sic s̄ilitudo dicit? realis relatio. p̄pter
 hoc q̄ vnū albū ex natura rei ē s̄ile alteri albo
 7 ad h̄ q̄ vnū sit simile alteri nō pl? facit itel
 lect? q̄ facit ad h̄ q̄ fortē sit alb? vl? plato sit
 alb?. ita i p̄posito itellect? creat? nihil facit
 ad h̄ q̄ de? sit creās. imo pōt realit? de? creare
 lapidē si itellectus nō sit. iō pōt illa relatio ali
 quo mō dici real. nō qdē q̄ ista relatio sit aliq̄
 res. s̄ q̄ ipotat? veras res q̄ nō requirit? opatiō
 ne itellect? ad h̄ q̄ vna sit creās 7 aliā sit crea
 ta. sic s̄ilitudo dicit? relatio real. nō q̄ sit aliq̄ vna
 res alia ab absolut. s̄ q: ipotat? veras res cir
 ca q̄s nihil facit itellect? ad h̄ q̄ vna sit s̄ilis al
 teri 7 e cōuerso. Et si q̄rat? tūc. quō distiguit?
 relatio real? a relatiōe rōnis. Pōt dici q̄ q̄
 uis relatio rōnis nō sit vocabulū multū p̄bilo
 sophicū. nec memini me legissimē aliud voca
 bulū i p̄bia ari. tñ p̄pter cōia dicta aliquo mō
 saluāda pōt dici q̄ relatio real? distiguit? a rela
 tiōe rōis p̄ h̄. q̄ qñ sine opatiōe itellect? res n̄
 ē talis qualis denotat? eē p̄ relatiōē vel p̄ cō
 creatū relatiōis. tūc ē relatio rōnis. Verbi gra
 tia. q: nihil ē subiectū nec pdicatū sine opatiō
 ne itellect?. ideo iste relatiōes dicunt? relatio
 nes rōnis. Similit? q: vox nō significat? rē nisi
 p̄ institutionē q̄ est opatiō itellect?. ita q̄ si nū
 q̄ fuisset p̄ itellectū instituta nō significaret
 ideo ista significatio pōt dici relatio rōis. Si

E
 Cōtra tertiā
F
 Pro responsione
 ad. q. duo facit
P
 Primus

B
 Decisio
D
 Queritur
 Respondetur

nihil q̄ n̄m̄us nō ē precīū nisi p̄p̄t voluntas
 n̄a institutionē quā p̄cedit act̄ intellect̄. ideo
 p̄ōr dicit̄ respect̄ rōis. Et q̄rū ad h̄ p̄ōr aliquo
 mō saluari dicit̄ vnī doctoris q̄ ponit q̄ rela
 tio rōis p̄ōr cāri p̄ actū intellect̄. et p̄ actū volū
 tatis q̄uis nō sit p̄p̄e dicit̄ intellectu cāre re
 spectū rōis. s̄ q̄ res ē talis qual̄ denotat eē p̄
 relationē v̄l p̄ cōcretū relatiōis sine om̄i opa
 tione intellect̄. ita q̄ opatio intellect̄ nihil fac̄
 ad h̄. tūc p̄ōr dicit̄ relatio realis mō supra expo
 sito. sic q̄ vnī albi ē s̄le alteri albo sine om̄i
 opatione intellect̄ cōpantis vel nō cōpantis. iō
 d̄ s̄ilitudo relatio real̄. et eodē mō ē d̄ p̄nitare
 et alijs. Et p̄dicit̄ p̄t̄ q̄ de⁹ est d̄ns. cres
 ans cōseruās puniēs. et b̄mōi sine om̄i opatōe
 intellect̄. iō p̄nt oēs tales relatiōes vocari rea
 les. s̄ est ip̄ortātes res. et q̄ de⁹ ē talis qual̄ de
 notat eē nō p̄ opationē intellect̄. Et si dicat̄:
 q̄ s̄m̄ p̄dicit̄ aliqd̄ real̄ refer̄ ad non ens. sic
 materia realiter refer̄ ad formā ad quā ē i po
 tētia. q̄ circūscripta om̄i opatiōe intellect̄ ma
 teria ē vere i potētia ad formā. Ad h̄ dico q̄
 hic ē maḡ difficultas de vocabulo q̄ de re. Nā
 vocādo relationē realē p̄cise illā q̄ ip̄ortar ve
 rā rē existentē et aliā sibi cōrespōderē i actu.
 sic manifestū ē q̄ hic nō ē relatio realis. Vocā
 do aut̄ relationē realē q̄n̄ aliqd̄ siue sit in actu
 siue i potētia ē tale qd̄: quale denotat eē p̄ re
 lationē vel p̄ cōcretū illī relatiōis. circūscri
 pta om̄i opatiōe intellect̄. sic dicendū eēt q̄ es
 set ibi relatio realis. q̄ nō p̄l̄ facit̄ intellect̄ q̄
 materia sit i potētia ad formā. q̄ p̄ vnī asinus
 generet asinū. tū dico q̄ nō ē relatio rōis. siue
 sit real̄ siue nō. Et iō s̄m̄ p̄mū modū vocādi re
 lationē realē ōz ponere aliqd̄ mediū iter rela
 tionē realē et relationē rōis. qd̄ aliqd̄ vocat̄ rela
 tionē potētiāle vel aptitudinalē q̄uis nō pro
 p̄ie forte. Et si q̄rat̄ de termino relatiōis v̄l
 relatiui. an sit aliqd̄ absolutū v̄l relatiuū. Di
 co q̄ s̄z determinationē p̄bi i p̄dicamētis. ter
 minū relatiui semp̄ ē relatiuū. accipiēdo p̄p̄e
 terminū. q̄ s̄m̄ p̄bm̄ ibidē semp̄ om̄e relatiuū
 ad cōuertētā d̄i s̄i cōueniēter assignet̄. Verū
 tū illud qd̄ ē tale quale denotat eē p̄ terminū.
 nō ē relatiuū s̄ absolutū. Tū istū relatiuū cres
 atura p̄p̄e accipiēdo terminū. terminū ē h̄ res
 latiuū creās. s̄ absolutū ē ip̄emer de⁹. Et si al̄r
 intellect̄ p̄dicit̄ opinās. nō intellexit̄ veruz. nec
 rōes sue cōcludit̄. Tū ad p̄mā dico q̄ h̄ nō
 ē d̄ina iter relatiua de tertio mō et relatiua ali
 orū modor̄ q̄ i illo nō ē relatio mutua et i alijs
 ē relatio mutua. imo dico q̄ semp̄ i om̄ib̄ rela
 tiuis ē mutua relatio si cōueniēter assignent̄.
 nā ita ē relatio scibilis ad scias sicut dupli ad
 dimidiū. qd̄ p̄z part̄. i p̄dicamētis. q̄ docet co

gnoscere quid est relatiuū s̄m̄ illud qd̄ ē. q̄ q̄n̄
 aliqd̄ est tale q̄ oib̄ alijs circūscriptis ip̄so so
 lo retēto adhuc est ad aliquid. tale vere est ad
 aliqd̄. s̄ circūscripto a scibili om̄i alio: et retēto
 q̄ sit scibile. Ne est scia scibile. q̄ scibile p̄p̄is
 siue est relatiuū. et iō nō est intentio p̄bi. v. me
 t̄ba. q̄ vnī relatiuor̄ nō cōrespōdeat ad rela
 tiuū. s̄ est intentio sua q̄ in tertio mō ex vna pre
 habet aliqd̄ nomē absolutū p̄ter nomē relati
 uuz respectu cui⁹ dicat̄ aliud nomē relatiuū. si
 cur est ex pre alia. Verbi gr̄a. visibile dicit̄ ad
 visum. et cōuerlo visus dicit̄ ad visibile. et ista
 sunt p̄p̄ie cōrelatiua. et ita p̄p̄ie est vnī rela
 tiuū sicut reliquū et om̄e nomē qd̄ habem⁹ ex p̄
 te visus d̄: ad reliquū. q̄ nō habet nisi s̄ilitud. et
 vere dicit̄ q̄ visus est alicui⁹ visus nō qd̄ ē tāq̄
 subiecti s̄ tanq̄ obiecti s̄m̄ p̄bm̄. s̄z ex alia p̄
 te sunt duo noia ad quoz vtrūq̄ dicit̄ visus.
 s̄ vnī est p̄p̄ie relatiuū: et aliud nō. nisi q̄ ali
 quo modo alterū dicit̄ ad ip̄m. illa duo s̄nt ista
 sc̄z color et visibile. q̄ p̄p̄e dicit̄ q̄ visus est co
 loris visus. et visus est visibilis visus. s̄ nō pro
 p̄ie dicit̄ q̄ color est color visū. q̄uis p̄p̄ie di
 cat̄ q̄ visibile est visū visibile. Et iō q̄n̄ p̄bs di
 cit̄ q̄ intellectuāle significat̄: q̄ ip̄ius est intel
 lect̄. debet intelligi illud absolutū qd̄ est itel
 ligibile. q̄ illud nō dicit̄ ad aliqd̄ nisi q̄ aliud d̄i
 citur ad ip̄m. et iō de visibili exēplificās exēpli
 ficat̄ de colore dicēs s̄it̄ aut̄ et alicui⁹ est visus
 nō cui⁹ est visus. q̄uis verū sit h̄ dicere non ad
 subiectū s̄ ad colorē. q̄ nō refer̄ tali relatione
 speciali ad subiectū in quo est. q̄ illa relatio q̄
 accidēs refer̄ ad subiectū est cōis sibi et oib̄
 alijs accidētibus. s̄ refer̄ ad obiectū. q̄ illa
 nō cōpetit alijs accidētibus. vel si p̄ visum itel
 ligat̄ nō actus s̄ potētia q̄ est p̄s forme. tūc vi
 sus est illius cui⁹ est. sicut p̄s alicui⁹ totius. est
 aut̄ coloris s̄ obiecti. Et si dicat̄ q̄ s̄m̄ p̄bm̄
 alterū nō refer̄tur. nisi q̄ aliud refer̄tur ad ip̄z
 q̄ illud extremuz aliquo modo refer̄. sed color
 nullo mō refer̄tur ad visum. q̄ p̄ illud extremū
 nō intelligit̄ colorē s̄ visibile. Ad illud dico:
 q̄ colorē referri ad visuz p̄ōr intelligi duplici
 vel sub eodē nomie. et sic referri ad ip̄m nō est
 aliud q̄ esse extremū cōrelatiōis. et iō ex hoc
 ip̄so q̄ dicit̄ q̄ visus est coloris visus ibi color
 aliquo modo refer̄. Aliter sub alio noie. sic d̄i
 cēdo. color est visibilis visū. et vtror̄q̄ mō p̄ōr in
 telligi p̄bs. q̄ in tertio modo nō sunt relatiua
 simul natura. sed in alijs modis sunt simul na
 tura. hoc est si esse existere p̄dicetur de vno re
 latiuo nō pro se sed pro re. sequit̄ q̄ esse existe
 re cōsimilr̄ p̄dicatur de alio extremo cōsimilr̄
 supponēte. non sic aut̄ est in tertio mō. Et si
 dicat̄ q̄ p̄bs in met̄ba. nō loquit̄ de talib̄ no:

Secundū

Queritur
Respondetur

Ad primā rōnem
prime op̄e

Instatur

Respondetur

Replicatur

Respondetur

Ad secundam

Ad tertiam
Ad probationem

Ad quartam

mimibus. s. loquitur de reb? Dico qd hoc e fal
sum. qz frequenter loquitur de noib? etia i sciētis
realib? qz tradēs sciaz alijs nesciētib? frequē
ter indiget explanare equocationē nominū q
bus vrit i loquēdo sibi. qz cū talia noia pteu
laria sint equoca. ad eoz equocationē expla
nādā requirūt nō tm logica docēs: s. etiā logica
vtes. q̄ ē eadē cū sciētis particularib? Ad
aliud dico q potētia de q loq̄ nō ē ppe rela
tiū. sic nec potentiale subiectiū. tñ large
accipiēdo pōt dici relatiū. Uerū act? nō ē
correlatiū sibi correspōdēs. qz nō ois act? ē
alicui? potētie act?. nec omē qd ē in actu p̄s
fuit i potētia. sic omē qd ē i potētia pōt eē i az
ctu. 7 ois potētia ē respectu alicui? act? Uerū
tñ dico q posito q act? eēt illd qd p̄o termi
nat illd ratiū. adhuc possz diffinire potētia
s. tūc act? nō eēt p̄o diffinitioē. 7 iō ex h q po
tētia diffinit p̄ actūz nō eōuerso. se q̄ q act?
ē p̄o diffinitioē ipa potētia diffinibili. 7 iō di
co q act? q̄ ponit i diffinitioē nō p̄mo termi
nat illū respectū si sit ibi aliq̄s. s. ē. illd nomē
relatiū nō dī p̄mo ad h nomē act? s. ad aliq̄d
aliud. et si nō sit nomē ipositū. licitū ē fingere
fm artē pbi i pdicamētis Tūc ad formā ar
gumētū qn dī. Aut act? diffinit in q̄tū termi
nat relationē ei? 7 c. Dico q ista ē falsa. qz non
terminat nisi multū ip̄p̄e i aliquo cōrēto. et
iō dico q nō diffinit in q̄tū relatio ē ad ipz tā
q̄ ad terminū. Ad aliud dico q omē relati
uū dī p̄mo ad correlatiū si p̄ueniēt̄ assigne
tur fm p̄bm. Ad p̄bationē cōcedo q rela
tiū in q̄tū relatiū diffinit p̄ terminū diffini
tiōē exp̄mēte qd nois nō aut diffinitioē exp̄
mēte qd rei. s. tūc p̄na non valet. q̄ termin? vt
termin? ē p̄o diffinitioē relatiū. s. em̄ p̄na nū
q̄ valet nisi de diffinitioē p̄pe dicta exp̄mēte
qd rei. etiā de diffinitioē data p̄ additāmētū 7
a p̄o. qn aut diffiniūt aliq̄ diffinitioē exp̄men
te qd nois p̄ se inuicē mutuo. nō ē verū s. mag
erūt sil diffinitioē 7 intellectu qz neutri? pōt ex
p̄mi qd nois nisi p̄ aliud. 7 s. totuz pōt elici ex
verbis pbi i pdicamētis vbi dicit. q̄ q̄ diffini
tiue scit vnum relatiū. diffinitive scit 7 reli
quū. Ad primā p̄bationē dico q p̄bs tā. vñ.
merba. q̄. ix. loquitur de diffinitioē accipiēte ali
qd qd nō diffinit p̄ ipm diffinitū. sicut substā
tia nō diffinit p̄ accidēs. nec act? diffinit p̄ po
tētia. qz sp̄ diffiniēs vel ē sil diffinitioē sic ē in
relatiuis mutuis. vel est p̄s diffinitioē. sic qn
nō diffiniūt mutuo Ad aliā p̄bationē q̄ inui
tur q̄ esset circūl? 7 c. dico q i nullo mō eodē p̄
oritat̄ essential̄ ē circūl? s. i talib? nō est tal
p̄oritas essential̄ diffinitionis ad diffinitū.
Ad aliud dico q in tertio mō nō est magis

relatio rōis in vno extremo q̄ i alio. q̄a nō p̄
facit act? intellect? q̄ color: sit visibilis vel q̄ vi
deatur. q̄ faciat q̄ visus videt: vel q̄ oculus vi
det colorē. Per p̄dicta pōt respōderi ad for
maz q̄stionis. qua querit an relatio tp̄alis dei
ad creaturā sit relatio realis. P̄o distinguē
do de tp̄ali. qua dupl̄r aliq̄d dicit̄ tp̄ale. vel qz
est aliq̄ vna res incipiēs existere in tpe. vel q̄a
est aliq̄d p̄dicabile de aliquo ex tpe. Et eodem
mō posset distingui de relatione eterna. Vno
mō q̄ dicat̄ relatio eterna aliq̄ res eterna. vel
qz verū est dicere q̄ ab eterno fuit tale q̄le de
notat̄ esse p̄ tale nomē relatiū. P̄o accipiēs
do relationē p̄o aliquo cōceptu non p̄o voce
v̄l aliquo signo exteriori. si teneat̄ opinio: que
ponit q̄ intēiones vel cōcept? in aia nō sunt
subiectiue in aia s. tm obiectiue. dicendū esset
q̄ nulla esset talis relatio tp̄alis. tñ tenēdo q̄
talīa sint in aia subiectiue. posset cōcedi rela
tio tp̄alis. S. si teneat̄ vna opinio. siue alia
accipiēdo relationē tp̄alē. scdo mō cōcedēdū
est dei ad creaturā esse relatiōes tp̄ales. S. si
cūdo pōt distingui de relatiōē reali. Vno mō
q̄ p̄ relationē realē itelligat̄ aliq̄ vera res vna
Alio mō q̄ dicat̄ relatio realis. non qz est vna
res: s. qz est multe res sicut nūerus dicit̄ realis
nō qz sit vna res p̄cise: s. qz est multe res. Alio
mō q̄ dicat̄ relatio realis qz ip̄or̄at veras res
7 qz cōcretū suū p̄dicatur de re nō p̄o se s. p̄o
re. ita q̄ res est talis q̄lis denotat̄ eē tp̄ale re
latiū nō p̄ op̄ationē intellect?. Et tūc ad q̄
stionē dico q̄ accipiēdo relationē realē p̄mo
mō. dei ad creaturā nulla est relatio realis. s.
scdo mō 7 tertio. Tertio dico q̄ accipiēdo re
lationē tp̄alē p̄o modo. relatio tp̄alis dei ad
creaturā pōt dici realis. 7 hoc tertio mō mag
pp̄ie forte q̄ scdo mō. qz hoc nō est aliud q̄ di
cere q̄ de? realit̄ est creās. 7 q̄ ad hoc nihil fac
intellect? creatus. Ad argumētū principale
dico q̄ maior est falsa. qz sortes refert̄ ad aliq̄d
simile: 7 tñ non coertigit̄ illud. Et si dicatur q̄
quis illud absolutum nō coertigit̄ aliud. tñ nō
pōt esse simile nisi aliud sit simile. Dico conce
dēdo. et ita p̄dictio ē q̄ de? sit creās nisi aliq̄d
sit a deo creatū. Et si querat̄ ad quē modū re
latiū p̄tinet̄ tales relatiōes. Dico q̄ oia ta
lia noia relatiā. creās. cōseruās. gubernās. pu
niēs. b̄rificās. p̄nēt̄ ad scdm modū relatiū
rum 7 nō ad tertū. Distinctio. xxxi.

Ad formā qōis

Respondetur.

Ad principale

Distictio. XXXI
Questio. I

Quæstio. xxxi. quæro. Utrum idēti
tas: similitudo: 7 equalitas in
diuinis sint relatiōes reales.
Q̄ nō. qz ois relatio i diuinis
ce iij

constituit personam. sicut ostensum est prius. & nulla illa
res constituit personam divinam. &c. Preterea. si es-
sent relationes reales sequeretur quod in divinis essent
plures relationes quam quatuor: quod non conceditur.
Ad istam. quod dicitur ad dicta in pre-
dicti questione. Et primo dico quod iste non sunt relatio-
nes rationis. Secundo quod non sunt relationes rea-
les quasi sint aliquid res subiective in deo existentes
quocumque modo distincte a personis sicut sumptis et ab-
essentia et a quolibet persona. Tertio quod sunt re-
lationes reales illo modo quo positum est prius relati-
one dei ad creaturam esse reale. Primum patet. quia
nunc est ratio rationis nisi quando res non est talis ex natu-
ra rei qualis denotatur esse per tale relatum quod de
eo vere predicatur. & potest esse talis per operationem intel-
lectus. & pater ex natura rei est idem filius et equalis
filio. non per operationem intellectus quia non plus facit
operatio intellectus ad hoc quod pater sit equalis filio
vel filius filio: quam facit ad hoc quod pater generet fi-
lium. & ista identitas vel similitudo non est relatio ratio-
nis nec hoc nomen relatum idem quale est no-
men relatum sicut ratione. Secundo patet. quia fru-
stra sit per plura quod potest fieri per pauciora. & pos-
sunt pater et filio et quod habeant essentiam divinam eam-
dem omni alio imaginabili ex parte rei circumscriptis
partem vere pater et equalis filio et filius filius. & ad hoc quod
pater sit equalis et filius filio non oportet tales res quilibet
cumque ponere subiective in deo. Sicut in creaturis
equalitas vel similitudo non est talis res sicut ostensum
est prius. & multo fortius in deo. Sicut quod si similitudo
patris fundat aliam similitudinem respectu si-
militudinis in filio. aut non. Si sic erit processus in-
finitus. Si non. et cumque similitudo est filius alteri. &
eadem ratione fuit statum in primo quod pater est filius filio si-
ne omni tali re addita. Tertium patet. quia quicumque
aliquid est tale quale denotatur esse per nomen relatum
ex natura rei et non per operationem intellectus. oportet po-
nere relationem realem. vel tamen sic ponit in divinis
vel tamen intentionem importat veras res et non
operationem intellectus sicut ponit in creaturis. et de
relatione dei ad creaturam. & in proposito pater est ex
natura rei similis filio sine omni operatione intelle-
ctus. & hic est relatio realis uno modo vel alio modo
et non primo modo. & secundo modo. Et predictis patet quod
non est bene dictum dicere quod iste relationes oriuntur
ex natura rei in divinis. nec etiam quod ipse pullu-
lar in essentia divina. quia nihil oriuntur in deo ex na-
tura rei. nec pullular in divina essentia nisi quod
est ibi realiter et subiective. & preter divinam esse-
ntiam et relationes originis et personarum constitutas ex
eis nihil imaginabile est realiter et subiective in
deo. et ideo iste relationes identitatis equalitatis
et similitudinis sicut sunt relationes quocumque
modo distincte a predictis. nullo modo oriuntur
ibi nec pullulant. Sed contra predicta sunt aliquid

dubia. Primum quomodo iste relationes. identitas.
equalitas. et similitudo distinguuntur. Secundo cir-
ca primam rationem et tertiam videtur quod propositio acce-
pta quod quando aliquid est tale ex natura rei et sic. sit filia.
quia sicut hoc sequeretur quod identitas numeralis esset
relatio realis. quia fortis ex natura rei sine omni
opere intellectus est idem numero sibi ipsi. sed hoc
est contra primum: qui ponit quod non est relatio realis
Quod dicit philosophus. v. metaphysica. ca. de eodem. identitas
veritas quedam est: aut plurimum eandem: aut quando
uno utitur ut plurimum. veluti quando dixerit unum ipsum
ipsum idem. nam ut duobus utitur uno. Et eo arguitur.
quod identitas non est nisi quando quis utitur uno ut duobus
bus. sed solus intellectus utitur uno ut duobus. &
talis identitas non est sine opere intellectus. & est
relatio rationis et non realis. Sicut ad relationem rea-
lem semper requiritur distinctio realis extremorum. &
hic extrema non distinguuntur realiter. & cetera. Ter-
tium dubium est de hoc quod dicitur quod pater est talis
qualis denotatur esse per relatum. Et hoc enim sequitur
quod pater est qualis. et per primum aliquid sibi adue-
nit propter quod dicitur tale. Sicut si sit talis ex na-
tura rei. ergo ad hoc non requiritur relatio quod non
est res. et per primum pater potest esse equalis filio.
sine omni equalitate. quod tamen est impossibile. quia si
cur est impossibile aliquid esse album sine albes-
dine. ita impossibile est aliquid esse quale sine
equalitate. Ad primum istorum dico. quod iste rela-
tiones sunt eodem deo et creaturis. et ideo quod i creatu-
ris inveniuntur quod aliquid est simile alteri cui tamen
non est equalis. ideo ista eadem distinguntur. quia tamen
ista eadem etiam sunt in deo: ideoque ut sunt in deo
non distinguuntur. Et si dicatur quod etiam accipiendo
ista sicut sunt propria deo adhuc distinguuntur.
Ad istud dico quod si imponatur noia propria deo
ita quod nullo modo importentur quacumque creatu-
ra. nec principaliter. nec connotative. nec etiam alii
qua pars istorum nominum vel terminorum. Dico quod
illa noia erunt synonyma. sicut si illi sapientie quod
est deus realiter imponeret nomen quod precise si-
gnificaret eam et nullo modo creaturam. et similiter
tale nomen imponeret ad significandum divinam
essentiam. illa nomina essent synonyma. Ad se-
cundum dubium dico quod concedendum est. identitates
quacumque numeralis esse relationem realem illo
modo quo proceditur similitudinem fortis ad pla-
tonem esse relationem realem. quia hoc non est aliud quam
dicere quod fortis ex natura rei est fortis. et quod ad
hoc nihil facit intellectus. Ad autem aristotelem. re-
spōdeo quod non negat identitatem esse relationem re-
alem. & vult quod in assignando extremum unum corre-
lativo: utendum est eodem nomine diversis casibus
ac si essent duo nomina. et hoc sicut assignet proprie
correlativum: sive illud de quo sunt correlativum
verificat. Unde sicut assignando correlativum filius

B
Ad. q. dicit pmo
Secundo
Tertio
Primum p.
Secundum patet
Tertium patet
Infert
Primum dubium

Secunda
Aristoteles
Secundo arguitur.
Tertium
Secundo.
Ad primum dubium
Ad secundum dubium
Ad aristotelem.

possum dupliciter dicere. Uno modo sic. fortes est similis platonis. Alio modo sic. sile est simili sile. ita in proposito possum dicere. qd fortes est idem forti. et qd idem est eidem idem. Et si dicat qd sim ista assignationes ita in similitudine opz vti vno vt duob? sicut in idemitate. Respondet qd hoc potest concedi. nec hoc negat pbs. tñ dia est in vtraq; assignatione. qz in proposito opz vti vno vt duob? hoc est opz accipere vnū nomē in diuersis casib? et hoc est qd dicit pbs veluti ipm ipi idem. ac si diceret. fortes est idem forti. s; in alijs relatiuis nō opz nisi qñ assignat nomē relatiuum ad suū pphissimū correlatiuū. sicut dicitur do sile est sili sile. et qd equale est equali equale. S; assignando illa quib? cōpetit debet accipi diuersa simpliciter. Vñ nō possum vere dicere qd fortes est filius forti. s; qd fortes est filius platonis et sic de alijs. Et si dicat qd pbs nō loquitur de noib?. Dico sicut frequēter dictū est. qd pbs ibi loquitur de noib? et frequēter attribuit aliq; noib? et loquitur de eis qñ nō intelligētes credūt eū loq; de reb? Ad aliud qñ dicit qd relatio realis requirit distinctionē extremoz. Dico qd ista est simpliciter falsa. imo frequēter requirit idēritas realis ad relationē realē illi? de quo verificat vtrūq; extremoz. Et si querat qd sunt extrema relatiōis. Dico qd pprie loquēdo de extremis ipamet correlatiua sunt extrema. et ita ipa extrema sunt correlatiua. Et qz ppe loquēdo nihil ē relatiuū nisi ipa vox vl cōcept? aīe vel aliq; signū. et idē talia extrema sunt distincta. vel ē idē extremū bis acceptū qualif ē in proposito. tñ illud de quo in proposito extrema verificant est idē. Ita est de istis relationib? frequēter mouēs motū qñ idē mouet se. qz extrema ppe loquēdo sunt distincta. et tñ de eodē a pte rei verificat vtrūq;. Et si dicat qd h nō est bene dictū qd relatiua nō sunt nisi noia vel cōcept? et c. qz omē pdicamentū pdicat de substātia in cōcreto. sicut dicit qd substātia ē qualis. substātia ē quāta. s; substātia ē agēs. substātia ē patiens. s; relatiuū ē cōcretū illi? pdicamēti. qd h ē simpliciter fa. substātia ē relatiua. et aīa est relatiuū. S; nō tñ i abstracto s; etiā in cōcreto ab inferiori ad superi? est bona pna. sicut nō tñ sequit bō ē albedo. qd bō est qualitas. imo etiā sequit homo ē alb? qd bō est qualis. s; pater et relatiuū se habēt sicut inferioris et superi? sicut pafnitas et relatio. qd sicut sequit. bō ē pafnitas. qd bō ē relatio. ita sequit bō ē pat. qd bō est relatiuū. Ad pñū istoz dīco qd qñ habem? cōcretū pdicamēti. tūc cōtinēt illud cōcretū pdicari de substātia sicut est in exemplis. sed aliqñ nō habem? cōcretū cor? respōdens tali abstracto. sicut quale cor? respō-

det qualitati et agēs actioni. sicut patet qd nō dicimus qd sba est qñ. nec sba est vbi. sed tñ si fin gas noia. dicas qd sba est vbitata. et sba ē quā dialis. ita posset eā facili? fingi in proposito. S; dico qd pbs nō sic vtebat relatiuū in proposito. nec ad aliq; d. sed p̄cise vtebat hoc nomē relatiuū: vel ad aliq; d pro ipis noib? relatiuis. vel pro pceptib? relatiuis. vel pro signis relatiuis quibuscūq;. et ideo nō vult cōcedere qd sbe sunt ad aliq; d. sicut cōcedit qd sbe sunt qles. Et si dicat qd sim p̄bm. v. mēba. relatiōes nō sunt ppe ad aliq; d: sicut equalitas et similitudo. Hoc est non ita pprie sicut equalē et similit. qd distinctio est inter relationē et ad aliq; d. s; si ad aliq; d nō esset concretū sed abstractū nulla esset dīa. Ad istud dico qd ad aliq; d nō est abstractus istius cōcreti relatiōis. nec est pprie abstractus habēs sibi cor?spōdens concretū impositus. sed est vnū nomē potēs p̄cise supponere p no minib? vel signis relatiuis de reb? singularif pdicabilibus. sed relatiō nō supponit pro tali bus noibus. s; pro noibus vel signis: quoz nullū pōt de aliqua vna re vere pdicari. Vñ ista noia simile. equalē. pater. filius. et sic de alijs. pprie sunt ad aliq; d et pprie sunt relatiua. sed ista noia pafnitas filiatio possunt dici relatiōnes. Ad scōm dico. qd pat et relatiuū nō se habēt sicut albū et equalē. et ideo nō sequit. bō est pat. qd homo est relatiuū. qz relatiuū nō p̄r supponere pro ipa re sed pro noie vel signo ipius rei. nō quocūq; s; relatiuū. Ad tertiu dubiū dico. qd pōt dici qd res est talis q̄uis nihil sibi adueniat. qz pōt dici talis. vel qz aliq; d sibi aduenit. vel qz aliq; d est ab eo. vel qz ipus est ab aliquo: vel aliquo alio modo. Vñ realit̄ deus est creatiu? q̄uis nihil aliud sit q̄ deus. s; sufficit qd aliq; d aliud possit esse. et qd nō possit esse nisi de? esset. Ad aliud quādo dicit qd res nō posset esse equalis sine equalitate. dico sic tatiū est pus. Sicut quocūq; relatiō vno modo p̄r supponere pro ipa relatiōe que est in aīa vel signū aliq; d. vel pōt supponere pro rebus simul sumptis. sicut pōt aliquo modo cōcedi: licet forte multū improprie. qd duo alba sunt similitudo pmo modo accipiēdo equalitatem non est in cōueniēs qd aliq; d sit alteri equalē sine equalitate. hoc est dictū. aliquid pōt esse equalē sine tali cōceptu vel signo. si tñ debeat exprimi qd sit equalē opz vti tali intēione vel pceptu vel signo alio. Scōdo accipiēdo equalitatem nō est hoc possibile. qz hoc est dicere qd aliq; d sit eāle alteri: et tñ nō sunt equalia. Et qñ dicit qd sicut aliquid nō pōt esse albus sine albedie. Dico qd nō eodem modo se habet albedo ad album sicut equalitas ad equalē. qz albedo significat vnā

Obijciatur
Rūderur

Ad scōm m.

Queritur
Respondetur

Instatur pmo

Scōdo

Ad pñā instan.

Obijciatur.

Respondetur.

Ad scōm instā
tiam

Ad tertiu dubiū.

Ad scōs obiectū

re informantē subiectū illud qđ importat per
albū. ita qđ albedo p̄cise p̄ illa re supponit. nō
sic est de equalitate qđ equalitas nō significat
aliquā vnā rē aduenientē illi p̄ quo supponit
equale. et ita qđ equalitas p̄cise p̄ illa re sup
ponat. s̄ significat plures res. nec p̄t aliquo
modo p̄ vnā re supponere. Unde hoc ē vt cre
do qđ multos decipit. qđ qñcūq; aliqđ p̄dicat
de aliquo. volunt qđ sit aliqđ abstractū impo
tās rē illā aduenientē alteri p̄p̄ quā dicit ip̄s
tale. imo volunt qđ tot sint res distingere quot
sunt voces significatiue. ita qđ tanta sit distin
ctio inter significata quāta est inter voces sig
nificātes. siue ille voces sint p̄positiones si
ue nomina siue verba siue alie dictiones. et iō
volunt qđ qñ dicitur qđ effectus est ab agēte. qđ
p̄ly ab sic iporat vnā alteras. sicut p̄ albū im
portatur albedo. et eodē modo qñ dicitur fortis
fuit heri. dicit qđ p̄ hoc aduerbiū heri importa
tur vnā res alia. et ita habent dicere qđ iporat
vnā veritatē. Et similiter habēt dicere qđ nō im
portat vnā nonitatē. et si importat vnā sitatez
Et et vnā etitatē. et sic v̄r de oibus cōiunctio
nibus. p̄positionib⁹. aduerbijs. et similiter signa
sinca begoreumata importabūt alias res: si
cut omnis vnā omnitatē. et aliquis vnā aliq̄ta
tē. que oīa vidētur absurda. et p̄cedūt ex igno
rātia differētie inter carbegoreumata et sinca
ebegoreumata et ex ignozātia differētie inter
nomia et verba et alias p̄res indeclinabiles in
significādo. Ideo dico qđ relatio vel equali
tas nō est talis res adueniēs equali. nō p̄ qđ
crasitas est vnā res cōrespōdēs huic aduer
bio cras. qñ querit qñ ouiet sol. et responderetur
cras ouiet. Cū nō denotat qđ sol habet modo
vnā rem in se: p̄pter quā sol vere ouiet cras. si
cut fortis habet in se vnā rez p̄pter quā est al
bus. Cū si aristoteles tenuisset qđ talia relatio
ua importaret tales respect⁹ reales. oporteret
euz ponere qđ de facto in sole eēt infinite res
tales. sicut de facto est veruz dicere qđ sol erit
in infinitis diebus fm̄ eū. quia haberet res pes
etū vnū p̄pter quē diceretur sol ouietur cras. et
vnū aliuz p̄pter quē diceretur qđ ouietur post
cras. et sic in infinitū. quod est satis absurdus.

Et ideo dico. qđ talia noīa abstracta nō sunt
inuēta ad significanduz alias res qđ significā
tur per alia nomia. sed ad breuius loquenduz.
quia aliqñ ad vtenduz nomie vno pro multis
noībus. et p̄pter alias cōmoditates. Ad ar
gumentū principale dico. qđ omīs relatio que
est realiter et subiectiue in deo constituit aliquā
p̄sonā. sed equalitas nō accipiēdo pro p̄sonis
que sunt equales nō est realiter et subiectiue in
deo. nō plus qđ idēitas fortis ad fortē. est ali

qđ subiectiue existēs in forte. Per idē ad se
cundū dico. qđ nō sunt tales relationes reales
subiectiue existētes i deo. Et si querat an poss
set cōcedi qđ equalitas est in patre ad filiū. Di
co qđ p̄p̄c loquēdo nō debet cōcedi qđ equali
tas est in patre. s̄ debet cōcedi qđ concretū il
lius abstracti p̄dicat de patre. et sic intelligūt
oēs sc̄ri in illa materia. Distinctio. xxxij.

Ad sc̄m

Circa distin
ctiōē. xxxij. q̄ro. Cū
pat sit sapiēs sapiētia ge
nita. Et sic. qđ pat dicit
verbo fm̄ beatū augusti
nū. tūc q̄ro. Aut dicere ac
cipit essentialit̄ aut notionalit̄. si essentialit̄. ḡ
idē ē qđ intelligere. ḡ p̄ intelligit s̄bo sic dicit
s̄bo. et p̄ p̄ns sapit sapiētia genita. Si teneat
notionalit̄ tūc ē idē qđ gignere. s̄ h̄ ē falsa. p̄
gignit s̄bo. s̄ generat s̄bū. ḡ h̄ ē falsa. p̄ dicit
verbo. si dicit teneat notionalit̄. Ad opposi
tū ē magister i littera. Ad. q. dico qđ p̄ nō ē
sapiēs sapiētia genita. cui⁹ rō ē. qđ qñ p̄ aliqđ
p̄dicabile de aliquo si actualit̄ p̄dicat denota
tur iporatū p̄ p̄dicatū eē subiectū v̄l eē forma
lit̄ et subiectiue i subiecto si tali p̄dicato adda
tur casus ablatiu⁹ ad h̄ qđ illa p̄p̄ sit h̄a re q̄
rit qđ ille ablatiu⁹ iporet illud qđ iporat per
subiectū v̄l aliqđ in eo existēs formalit̄ et sub
iectiue ita qđ sit p̄s v̄l accidēs suū. Et r̄plū hui⁹
ē. qđ em̄ p̄ istā h̄ō ē aīal denotat qđ illd qđ ipor
tat p̄ p̄dicatū sit illud qđ iporat p̄ subiectuz
Ideo nō p̄t h̄ eē h̄a. h̄ō ē aīal albedine v̄l la
pide. vel deo vel quocūq; tali. Sz ista p̄t cō
cedi h̄ō ē aīal aīalitate. qđ aīalitas et illud qđ
iporat p̄ aīal p̄ncipalit̄ idē ē. Sitr̄ bec ē vera.
h̄ō ē alb⁹ albedine. qđ p̄ istā h̄ō ē albus denota
tur qđ illud qđ p̄ncipalit̄ iporat p̄ albū sit in
hōie subiectiue. cui⁹ mod⁹ ē albedo. Sitr̄ ē de
ista. h̄ō est sciēs sciētia. Et hic. de⁹ ē homo hūa
nitate est specialis modus. qđ p̄ eā denotat. qđ
p̄ncipale significatū hōis sit vnitus deo quoz
modo sibi vnit̄ humanitas. et ita videt semp
p̄positio vera. Sed ista p̄positio. pater est sa
piens est talis fm̄ omēs. qđ importatur p̄ eā qđ
p̄ncipale significatū p̄ p̄dicatū sit realiter idē
illi qđ importat per subiectū. vel in eo forma
lit̄ et subiectiue existens et de cōstitutioē ip̄
suis. ḡ sibi nō p̄t vere addi ablatiu⁹ casus nī
si qđ talē rē importat. s̄ sapiētia genita nō ē ta
lis. qđ nec est pater nec aliqñ de constitutio
ne patris. ḡ talis p̄p̄ non est vera. Et isto
p̄t qđ quis nō possit concedi qđ pater est sapi
ens sapiētia genita. p̄t tñ concedi qđ filius
est sapiens sapiētia ingēnita. qđ sapiētia i

B
Distu. XXXij
Questio I

B
Tasio

Ad principale

Conclariū

genita est constituens filium. quia sapientia ingenta est essentia. et ideo sicut conceditur qd filius est sapiens essentia divina. ita potest concedi qd filius sit sapiens sapientia ingenita.

Et si arguatur fm beatum augustinum. idem est in deo sapere et esse. ergo si filius est sapiens sapientia ingenita filius est sapientia ingenita quod falsum est. quia si filius esset sapientia ingenita non esset sapientia genita.

Respondetur qd sapientia ingenita dupliciter accipitur. sicut ingenitum potest dupliciter accipi. Uno modo qd ingenitum vere dicitur esse illud quod non est genitum. et isto modo essentia divina est ingenita. Alio modo fm qd dicitur proprietas soli patri conueniens. Primo modo concedo qd filius est sapientia ingenita. sicut filius est essentia ingenita. quia tunc non plus denotatur nisi qd filius est illa sapientia que est ingenita. Secundo modo non est concedendum quia isto modo idem est dicere filius est pater et filius est sapientia ingenita. quia ingenitum isto modo non conuenit diuinitate essentie. Ad argumentum principale dico qd in ista propositione. pater dicit verbo fz qd est vera tunc dicit equiualeat tam notionaliter qd essentialiter. et ita potest intelligi dictum multorum qd aliquod predicabile de deo nec est purum notionale nec purum essentiale. sed equiualeat duobus simul. hoc est dictum. in diffinitione exprimente quid nominis debet poni utriusq. et ita est in proposito de dicere. et ideo non sequitur. pater dicit verbo. ergo pater sapit verbo. quia sapere est purum essentiale fm omnes.

Questio secunda.

Secundo quero.

Utrum pater et filius diligant spiritum sancto. **Q**uod non. quia sicut in deo idem est esse et sapere ita in deo idem est esse et diligere. sicut ex ista pater est sapiens sapientia genita sequitur ista pater est sapientia genita. ita ex ista pater diligit spiritum sancto sequitur ista. pater est spiritus sanctus si ista est falsa. sicut et alius. Ad oppositum est magister in littera. Circa ista. q. sunt multe opi. quas non intendo recitare. Dico tamen ad questionem breuiter qd si diligere esset purum essentiale et diuinitate de aliquo denotaret importatur per predicatum esse illud quod importat per subiectum vel aliquid sibi unitum. vel aliquid eius. sicut potest vel constitutus. vel sicut accidens. sicut est de sapientia esse hec absolute falsa. pater et filius diligunt se spiritum sancto. sicut hec est absolute falsa. pater sapit sapientia genita. Et ideo cum ista a sanctis concedat et alia non oportet dicere qd

diligere non est purum essentiale sicut sapere. et propter hoc addi potest sibi ablatiuus quod non importat idem omnino importato per subiectum. nec unitum sibi nec constitutus ipsum. nec partem. nec accidens eius.

Sicut tunc est dubium quod per ista denotat. Et dicitur aliqui qd iste ablatiuus constituit in ratione effectus formalis. Unde dicitur qd cum res coiter denominet a suis formis. sicut albus ab albedine. et homo ab humanitate. omne illud a quo aliquid denotat quantum ad hoc habet rationem forme. contingit autem aliquid denominari ab illo quod ab ipso preedit. scilicet a termino actionis que est effectus eius. sicut dicitur qd arbor floret floribus et isto modo fm qd diligere notionaliter sumitur conceditur qd pater et filius diligunt se et nos spiritum sancto quia sic diligere nihil aliud est quam spirare amorem.

Sed ista opi. non est conueniens Nam quod primo dicit de effectu formali non est proprie dictum quia non est effectus formalis talis. sicut enim nihil est dicere qd est effectus effectus ita nec est effectus formalis. sicut pringit dicere qd aliquid est effectus efficientis non effectus nec effectus ita est aliquid effectus forme non formalis effectus. Unde effectus forme est totum compositum. et ideo non est verum quod dicitur ab istis. qd esse albus est effectus formalis albedinis. et qd esse animatum est effectus formalis anime. potest tamen concedi qd totum compositum est effectus forme. quia hoc non est aliud quam dicere qd anima vel forma est partem compositi. Similiter quod dicitur qd omne a quo denotatur aliquid habet rationem forme. Vel est simpliciter falsum vel impropiissime dictum. tunc enim oportet dicere qd creatura habet rationem forme respectu dei. quia deus dicitur creaturam non nisi creatura est creaturam. sicut creatura est forma dei. Similiter quod dicitur principaliter non est verum. quia si diligere fm qd sumitur notionaliter non sit nisi spirare amorem sicut si pater diligit filium spiritum sancto. pater spiraret filium. scilicet sicut patet est manifeste falsum. sicut et alius. Similiter si diligere fm qd sumitur notionaliter se habet ad patrem et ad filium sicut floret ad arborem. sicut sicut non conceditur qd arbor floret se floribus. ita non est concedendum qd pater diligit se. scilicet. Ideo potest dici ad questionem qd diligere fm qd sumitur notionaliter non est simpliciter idem quod spirare. quia tunc sicut hec est falsa. pater et filius spirant se spiritum sancto. sic esset hec falsa. pater et filius diligunt se spiritum sancto. Sed diligere isto modo includit diligere quod est omnibus modis diuina essentia. et similiter spirare ita qd ista pater et filius diligunt se spiritum sancto equiualeat isti. pater et filius diligunt se amore absoluto et essentialiter. et sic diligendo producit spiritum sanctum tanquam amorem unitatem. vni scilicet

Obicit

Respondetur

Ad principale

Questio II

Respo

Dubitant Respondent aliqui

Interprobaf rñsio

D Dicitur ad q.

impensum et alteri repensum. et ita diligunt se
amice impenso et repenso. et aliquo modo sicut di-
cit ioban. in epistola sua. diligam? inuicem non
tamen lingua et verbo. sed ope et veritate. Ita potest
aliquo modo proportionabiliter dici quod pater et fili-
us diligunt se spiritus sancto. quoniam vnus alteri
ri impendit et alteri alter repedit. et magis pro-
prie quam possumus nos dicere nos diligere ope et
veritate pro quanto. scilicet est formaliter amor et di-
lectio. non sic autem opus est amor et propter hoc pater
et filius diligunt se. scilicet non tamen tanquam quodam signo
amoris. sed etiam diligunt se. scilicet tanquam amore non
vere ab eis producto. vni eorum impenso et alteri
repensio. Sed circa predicta est dubium puer-
tile. quomodo scilicet in diuinis est aliquid quod nec est
purum notionale nec purum essentiale. cum tamen non
sit formaliter persona. quod si diligere esset in propo-
sito formaliter persona. sequeretur quod pater et
filius essent persona. scilicet. Ad illud dico quod non
est intelligendum quod tale quod nec est purum essenti-
ale nec purum notionale nec persona sit aliquid exi-
stens in diuinis. sed est aliquid signum quod non est realiter
in deo. et vocatur sic. quod in diffinitione sua exprime-
te quod nois ponit aliquid quod precise significat ali-
quod commune tribus personis. et ponit aliquid quod
est notionale Ad argumentum principale patet quod
non est simile de sapere et diligere. quod si vnus san-
ctorum sapere non potest accipi nisi pure essentialiter
hoc est non significat nec supponit nisi per ali-
quo communi tribus. Sed diligere secundum vnus potest
accipi sic et aliter. Dist. xxxiii. Questio vnica.

Dubium

Responso

Ad principale

Dist. XXXIII
Questio. I

Circa distinctio-
nem. xxxiii. qro. Utrum proprie-
tas diuina sit realiter et essen-
tia quam persona. Non sit essen-
tia videtur. quod si aliqua sint idem
realiter quicquid est realiter idem vni il-
lorum est realiter idem alteri. si filius est realiter essentia
diuina. si pater sit realiter diuina essentia. et
filius erit realiter pater. Item non sit
persona videtur. quod nunquam constitutus est realiter consti-
tutus per ipsum. si pater constituit personam diuinam
et sic. Ad idem est manifesta. Ad idem patet. quod con-
stitutus realiter refertur ad constitutum si nihil realiter
refertur ad se. et sic. Ad oppositum est magister
in littera. Circa istam questionem essent ostendit
duo conclusiones. Prima quod relatio vel
proprietas patris non est eadem omnimodo cum essentia
vel persona quo essentia est eadem sibi ipsi et quomo-
do persona est eadem sibi ipsi. Secunda quod proprie-
tas vel relatio que est in deo realiter non differt res-
aliter ab essentia nec a persona. De prima
conclusionem dictum est prius distinctione. et ideo
de ipsa pertransio modo. Secunda conclusio

Circa. q. ostendit
due conclusiones
Prima

Secunda

De prima

De scda

nam ostendat. et primo per maiorem partem. Primo sic. si
paternitas et essentia sint due res realiter di-
stincte. ita quod nulla vna res est realiter vtriusque
illarum. tunc quero. aut sunt eque perfecte aut vna
est perfectior alia. si sunt eque perfecte et essen-
tia diuina est deus. si sunt duo di. quod si vtriusque
illarum sit eque perfecta. non est maior ratio quod
vna illarum sit deus quam alia. si vel neutra illarum est
deus vel vtriusque illarum erit deus. Si dicatur quod
vna illarum rerum est perfectior alia. si vna illarum
erit imperfecta. si cuius vtriusque illarum sit essentia
persone. necessario aliquid imperfectionis erit
in persona. quod est hereticum. Si dicatur quod per
idem argumentum potest probari quod due persone sint
duo di. ex quo sunt distincte realiter. quod autem sit
eque perfecte aut vna est perfectior alia etc. Ista
instantia non valet. si tamen ponatur quod due perso-
ne essent distincte realiter et neutra esset deus et es-
sentia alteri. nec etiam aliqua vna res simplex
et indistincta esset ille persone realiter. argumen-
tum esset efficaciter ad probandum duos deos per distin-
ctionem duarum personarum. nam tunc due persone
essent sicut duo homines vel duo animalia. et
tamen distinguuntur inter se. si non est ita quod vna
essentia simplex et indistincta esset ambe persone
Ideo argumentum de duabus personis non valet. si in
proposito ista essentia et ista relatio ita distigue-
rentur realiter. quod nulla vna res indistincta es-
set iste due res distincte. Preterea. quicquid
aliquid coponitur vel constituitur ex pluribus
realiter distinctis. neutrum illorum de illo predicatur
nisi tamen denominatiue. sicut quod homo copo-
nitur ex corpore et anima. ideo neutra illarum est ve-
ra. homo est anima. homo est corpus. accipiendo cor-
pus per altera parte copositi. sed denominatiue
vtriusque predicatur. hec tamen est vera. homo est
animatus. et similiter ista. homo est corpus. si
si diuina essentia et relatio in deo realiter distin-
guentur. persona diuina non esset deus nec
deitas. sed tamen esset predicatio denominatiua
Preterea si relatio et essentia distinguuntur
realiter hec esset simpliciter falsa. pater et filius
et sic. sunt vnus deus. quod quero pro quo stat ibi
deus. an supponat ibi persona. aut pro diuina
essentia. aut per relationem et proprietatem. Non per
persona. quod tunc esset falsa sicut hec est falsa. pa-
ter et filius et sic. sunt vna persona. si per diuina
essentia. adhuc esset falsa. quia hec est falsa sed
istam opinionem pater est essentia. si similiter
esset falsa ista. pater et filius et spiritus sanctus
sunt vna essentia. Si supponat per relationem patet
etiam quod hec est falsa. quod nullavna proprietatem est pater et
filius et sic. sunt vnus deus. vnus dominus. vnus omnipo-
tens. et sic de aliis cuius oppositum expresse dicitur

Obicitur

Reicitur

in simbolo arbanash. qz de? p? de? fili? de? .f. f. et in non tres dh? s? vnus est deus. et sic de alijs. Et si dicat q? quis n? sint p? vn? de? .t. n? s? tres dh? . et hoc int?dit arbanash? C?tra. qn? aliqd? de multis p?dicat diuisim? necessario de illis s? p?dicat. vel i? n?mero singulari vel plurali. s? bec? ? vera. pat? ? de? . et s? filii? est de? . et s? filii? de? . g? necessario pat? et filii? . et .f. f. v? s? vn? de? vel s? tres dh? . et n? sunt vn? de? fm? istaz? opi? . g? ista? opi? . h? c?cedere q? sunt tres dh? . L?o? firmat. qz? n? p?nt dici p? et filii? . et .f. f. vn? de? ni? si p?p? id?ritat? essentie diuine i? eis. s? B? n? suf?icit qz? qu?ntic? i? diuersis c?positis sit ead? materia fm? numeru? . n?q? p?pter hoc p?nt dici vn? c?positu? . et i? si ead? s? esset sub diuersis c?positis. ad huc n? diceretur vn? c?positu? . g? eod? m? i? p?posito p?p? id?ritat? essentie non possent tres p?one dici vn? de? P?terea qn?cu? q? in aliquo c?currunt distincta realit. si faciunt p? se vn? necessario illud erit c?positu? . g? si essentia et relatio distinguunt. p?sona cu? n? sit vn? p? accidens s? p? se erit c?posita. Et si dicat q? essentia n? c?ponit cu? relati?e p?p? sui infinitat?. Hoc n? valet. qz? ead? r?ne et eq? facili? dicat q? materia n? c?ponit cu? forma. p?pter su? min? m? entitatem. Et p?dictis seq? q? p?prietas vel relatio ? realit? p?sona. q? est sc?da p? sc?de c?clusionis. Hoc p?z. qz? qn? aliqd? ? realit? om?e c?stituens aliqd? c?stitutu? . necessario ? realit? illud c?stitutu? . s? ostensuz? ? relatio ? realit? diuina essentia. et manifestu? ? q? ipa? ead? s? sibi p? realit. g? ? realit? ipa? p?sona c?stitutura. qz? om?e c?stituens vel ? realit? ipa? essentia diuina v? relatio siue p?prietas c?stitutiu? . Ad p?m? p?ncipale p?z? alibi q? illa maior est falsa. nisi sint id? realit? et formalit. n? sic aut? est de essentia et p?prietate siue relatione. s? hoc ? speciale in diuinis. sicut est ibi speciale q? vna res simplex et indistincta ? tres res. Ad sc?dm? q? in diuinis constituens et c?stitutu? sunt id? realit. et n?q? alibi. Ad p?barion? p?z? p?dicta i? p?cedenti distincti?e vbi dicitu? ? qu? id? p?t? referri ad se realit. qz? i? p?posito hoc n? ? aliud q? dicere q? p?nitias realit? c?stituit patrem et q? paternitas realiter est pater. Distinctionis. xxxiiij. Questio vnica.

D Probaf scda p? scde c?clusionis

E Ad p?ncipale

Ad com

A Dis. XXXIII Questio I

B R?nd

Circa distinctio nem. xxxiiij. quero. Utr? p?sona sit realiter essentia diuina. **N**o. qz? sic multiplicata p?sona multiplicaret essentia: qd? est manifeste falsu? . g? r?c. Ad oppositu? est magister in littera. Ad ista? q?stion? p?z? responsio ex p?cedenti. q. qz? qn? c?stitutentia sunt id? realit? inter se. necessario p?stia

tutu? est id? realiter vtriq? c?stitutentiu? . s? in p?posito paternitas et essentia sic se habent q? vtriq? est realiter id? alteri. g? p?sona que est ex eis quid c?stitutu? est id? realiter ta? essentia q? paternitati. Ad maior? p?z. qz? sicut ex distincti?one reali c?stitutentiu? c?tingit inferre distincti?on? real? c?stitutu? ad vtrunq? c?stitutentis. ita ex id?ritate c?stitutentiu? c?tingit inferre id?ritat? c?stitutu? cu? vtroq? c?stitutente. P?terea ostensum est q? paternitas ? eadem realiter cu? p?sona. g? ead? r?ne essentia est eadem realiter cu? p?sona. Ad argum?ntu? p?ncipale dico q? essentia et p?sona n? sit id? omni modo quo essentia est eadem s? sibi p? ideo p?t? p?sona multiplicari multiplicata esse. sed hoc est singulare in deo et n?q? alibi ponendu? . Sed arguitur contra p?dicta. qz? alibi dicit q? sapientia diuina et bonitas diuina n? distinguuntur formalit. g? ead? r?ne paternitas et essentia n? distinguuntur formaliter. Nec aliter c?ueni?ter dicitur. sed dicentes q? attributa distinguuntur r?ne sicut paternitas et essentia fm? eos distinguuntur r?ne dicitur magis conueni?ter. Circa solution? illius obiecti?ois n? op?z? imorari. qz? alibi dicitu? est q? essentia et paternitas n? sit id? formaliter. S? alia r?ne est q? quare sapientia et essentia n? sunt id? formaliter. Nec valet. negat de istis et c?cedit de illis. g? n? dicit conueni?ter. qz? vn? n? sequitur ad aliud. Sic em? isti dicentes q? attributa distinguuntur formalit. et q? paternitas et generatio n? distinguuntur formaliter n? dicerent conueni?ter. Similiter per ista? r?onem n? dicerent c?ueni?ter. nisi dicerent q? p?ncipi? p?ducendi verm? et muscam distinguantur formaliter. sicut dicunt q? p?ncipi? p?ducendi verbu? et .f. f. distinguuntur. et multa alia absurdissima sequerentur c?tra omnes homines r?onales si om?e illud quod ponitur de vno debet poni de alio. Dicat em? q? quia in deo natura diuina est tres persone. ideo in creaturis vna natura numero est tres persone Et si dicas q? n? est simile in deo et in creaturis. ita dico ego q? non est simile de paternitate et essentia et sapientia. et hoc prius ostensum est sufficienter Distinctionis. xxxv. Questio p?ma.

E Ad p?ncipale

Circa distincti?onem. xxxv. quero p?mo. Utr? in deo sit sci?ntia ex natura rei. **N**on. qz? sci?ntia ? effectus demonstrati?onis. s? nihil i? deo ? effectus cuiusc?q?. g? i? deo n? ? sci?ntia. Sc?do. qz? i? deo null? ? habit? . s? ois sci?ntia ? habitus qd?d. g?

A Distin. XXXV

Questio I Primo arguitur

Secundo

Libri primi

Sententiarum

Tertio

B
Responsio quorū
dā

Improbaf rō

et maior pars quod omnis habitus respicit aliquem actum nobiliorē se. si nihil est nobilius quocumque quod est in deo. si nullus habitus est in deo. Tertio quod habet per se verba scientia realis refertur ad scibile. si nihil est in deo quod realis refertur. **Ad oppositum.** Intellectus est in deo ex natura rei. et quod omnis intellectus vel est actu sciens vel potest esse sciens. si intellectus divinus non est in potentia. si est actu sciens. **Ad. q. d. q. sic.** quod cognoscere a non cognoscere habet distinctionem. quod non cognoscere nihil habet nisi suam formam tamen si cognoscere naturam est habere formam alteri rei in cognoscere. Natura autem rei non cognoscere est magis artata et limitata. si coartatio non est nisi per materiam. si imaterialitas rei non est quod est cognitiva. si deus est in summo imaterialis. **Quāvis conclusio est vera** secundum bonum intellectum. tamen ista ratio est insufficientis. **Primo.** quod prima propositio quam accipit est falsa quod non est magis de ratione non cognoscere non habere aliud quam formam suam quam de ratione cognoscere. **Nā ita potest non cognoscere recipere aliquid ab alio sicut cognoscere.** Et si dicas quod non cognoscere non recipit speciem rei. hoc non valet. quod si per speciem intelligis aliud quam cognitionem non potest recipere cognoscere speciem rei quam non cognoscere. **Tū** quod si cur alias ostendit talis species non est ponenda. **Tū** si istos etiam medium recipit spiritum rei. **Si autem per speciem intelligis cognitionem** habet petere. et nihil ad oppositum. **Si autem dicatur** quod medium non recipit imaterialiter si materialiter. **Contra** secundum istos. omne receptum est in recipiente per modum recipientis. si quod species recipit imaterialiter. si est recipiens est imaterialis. si est imaterialitas est quod debet magis concludi talis species non est ponenda. **Tū** si istos facit. **Præea** deus est maxime cognoscens. et tamen non est natura habere formam cuiuscumque alteri. nec species rei est in deo. si per se non cognoscens non distinguitur a cognoscere. **Præea** quod dicitur quod imaterialitas est causa quod aliquid sit cognitivum est falsum quod multa accidentia sunt imaterialia. et tamen non sunt cognitiva. **Sicut** secundum comē. forma celi est imaterialis et tamen non est cognitiva. **Sicut** dare esse materie non impedit cognitionem. quod nunquam posset anima coniuncta siue in statu vite siue patrie ita perfecte intelligere sic separata. si nec aptitudo ad informandum impedit. **Ideo** dico aliter ad. q. quod imaterialitas non est causa que aliquid est cognitivum. quod non videtur quod includit distinctionem aliquam formam nulli alteri forme substantiali recipiunt. nec potest informare materiam posse fieri a deo illo modo quo ponit comē. quod in celo non est materia. quod ipse ponit quod non est compositum ex materia et forma substantiali. et tamen possibile est esse tale formam simpliciter esse non cognitivam. **Nec potest aliquid ratio generaliter dari** que aliquid est cognitivum. si ex natura rei videtur quod sit cognitivum vel quod non sit cognitivum. **Ideo** primo videtur esse aut in deo sit

E
Ritio auctoritatis

Tria discutit

Circa primū

D
Circa scōm

E
Circa tertū

Arguitur primo

Secundo

F
Ad primū ar.

Instatu

sciētia. **Secundo** an possit aliquo modo a priori probari. **Tertio** quomodo se habeat sciētia ad divinas essentias. **Circa** primum dico: quod sciētia uno modo accipitur per notitiam alicuius compleri. nata carere ex aliquibus premissis. de quo dictum est in prologo. **Alio modo** accipitur generaliter per omnem notitiam. **Primo** non est in deo. **secundo** modo est in deo. quod secundum sanctos et philosophos dicitur vere est intelligens et cognoscens. **Circa** secundum dico quod demonstratio a priori accipitur multipliciter scilicet largissime et sic potest aliquo modo concedi quod per probationem a priori. quod quocumque arguitur ab una proponere ad aliam formalem primum et e converso non est primum formalis. ubi potest esse probatio aliquo modo a priori. si habet esse primum bona et formalis. deus est summum ens. si est intelligens sciens et cognoscens. et non sequitur e converso. si cum propones sunt simpliciter necessarie aliquo modo est de demonstratio a priori. tamen si intellectus posset conprobare sciam quod est in deo cum deo. nullo modo esset talis probatio a priori. non tamen est intelligendum quod aliquid sit ratio et causa que deus sit sciens. quod nullam eam habet. si tamen denotatur quod hec propositio deus est summum bonum sit aliquo modo primum ista. deus est intelligens. per quod hic predicatur convertibile de convertibili. **Non autem** in secunda proponere. **Circa** tertium dico quod sciētia que est deus est realis et ex natura rei divina essentia. et nullo modo per considerationem intellectus. quod consideratio intellectus non potest facit quod deus sit sciens. quod quod deus sit essentia videtur. **Nec** etiam sciētia distinguitur formaliter a divina essentia. si est tamen et omni identitate eadem divine essentie que essentia est eadem divine essentie et habet proposita superiora in secunda distinctione. **Sed** hoc potest argui. quod proprie dicitur de deo. deus est substantia intellectualis. si intellectus non predicatur deo in quod si magis predicatur de deo per modum dicitur. et per primum intellectus non est omni modo idem cum essentia. et per primum multo fortius nec essentia. **Præea** quecumque ordine haberet aliquid si essent distincta realiter. eundem ordine haberet ubi non sunt distincta realiter. si sunt ibi vere per identitatem. si si sciētia et intellectus distinguerentur realiter in deo intellectus esset primitivus. si etiam modo secundum rationem intellectus est primitivus que sciētia. et per primum sciētia non est omni modo eadem cum essentia. **Ad** primum illorum dico quod nec sciētia nec intellectus nec aliquid tale de deo predicatur per modum dicitur nec denotatur. nisi forte quod tamen ad vocem. si semper per tales predicaciones oportet essentiales et in quod intelligi. et idem per ista. deus est intellectualis dicitur intelligi ista. deus est intellectus. **Et** eodem modo per ista. deus est substantia intellectualis dicitur intelligi ista. deus est substantia que est intellectus. si cur dicimus quod hec est creatura facta. id est. si est creatura que est facta. et ita talis constructio intrinseca dicitur per omnes tales intelligi. **Et** si dicatur quod eadem ratio posset dici quod deus est intellectus voluntatis. quod deus est intellectus. que est voluntas. et quod fortes

est aial humanū. q: fortes ē aial qd est homo. Et tūc posset dici q albedo ē q̄litas colorata. q: ē q̄litas q̄ ē color. et multa absurda deberēt cōcedi. Respōdeo. q: multa ex vi v̄tētū cōcedūf. 7 tñ cōsilia i alijs terminis nō cōcedūf sic cōcedif q bic ē cōstructio intrāsitiva. creatura sal. B ē creatura q̄ est sal. 7 talia. 7 tñ ista. fortes ē creatura hōis nō cōcedif 7 ita de multis ē ex vsu v̄tētū q ppf aliquā cōmoditatez vel necessitate cōcedif aliq̄ determinata cōstructio iter aliquos terminos. 7 tñ iter alios terminos cōformif se habētes nō cōcedif cōstructio cōsilia. Tñ dicim⁹ q aliq̄s bz albū colorē 7 nigrū colorē. s̄lfr q aliq̄d bz amarū saporē 7 aliq̄d bz dulcez saporē. 7 tñ q aliq̄s habet ut habitū sciētē vel habitū ignorātē nō dicim⁹. 7 tñ scia ē p se iferi⁹ ad habitū sic albedo 7 nigredo ad colorem. 7 amaritudo 7 dulcedo ad saporē. S̄lfr dicim⁹ q iste bz habitū sciētē vel habitū erroris. 7 tñ q aliq̄d habeat colorē albedinis vel nigredinis nō dicim⁹. 7 ita ē de multis talib⁹ q aliq̄ cōstructio cōcedif int̄ ali qua. 7 tñ int̄ alia cōsilia nō cōcedif. Nec ē bic aliq̄ cā qrenda nisi volūtas v̄tētū. tñ aliq̄ fr̄ quēter ex aliq̄ cōmoditate vel necessitate movetur. Que tñ sit illa i diversis exemplis nō ē discutiēdū. Et ita ē ppositio q cōcedim⁹ q deus ē s̄ba intellectual vel vital vel sapiēs vel cognoscēs volēs 7c. hoc ē s̄ba q̄ ē intellect⁹ vira. sapiētia. cognitō. volitio. 7 tñ q hō sit aial humanū nō cōcedim⁹. S̄lfr etiā dicim⁹ q de⁹ est sapiēs. 7 tñ q fortes ē human⁹ nō cōcedim⁹. nisi equo ce loquēdo de human⁹. Ad scōm dico q ista ppō v̄l accepta ē falsa. imo dico q i creaturis ē v̄l falsa. q: ex h̄ ipo q ponūf idēz realr nullū ordinē habēt. nec fm rē nec fm rō nē. In deo aut̄ falsa ē. q: certe essentia dina et essentia divina si distinguerēt realr haberēt ordinē. 7 tñ essentia et essentia nullū h̄nt ordinē int̄ se. S̄lfr dico q essentia 7 intellect⁹ 7 scia q̄ sūt realr de⁹ null⁹ ordinē h̄nt. q̄rūcūq̄ h̄nt ordinē si distinguerēt realr. tñ int̄ ista noīa p̄t aliq̄s ordo poni q̄uis nō oīs tal̄ q̄lis eēt int̄ illas res realr distinctas. Sz de ordine istoz nominū vel etiā p̄ceptū cōrespōdētū nihil ad p̄positū. q: nec cōcept⁹ illi nec noīa sūt idē re alit̄ nec sūt i deo. Ad h̄mū p̄ncipale dico. q̄ illa scia q̄ ē effect⁹ demonstratōis v̄l etiā q̄ p̄t eē effect⁹ demonstratōis nō ē i deo. 7 iō illa scia q̄ ē i deo 7 q̄ ē effect⁹ demonstratōis v̄l etiā q̄ p̄t eē ē alteri⁹ 7 alteri⁹ rōis. q̄uis i aliquo p̄ceptū p̄nt vniuoerari. Uerūcūq̄ ad distinctū 7 p̄ p̄missimū modū loquēdi maḡ deberet dici: q̄ scia ē de⁹ v̄l essentia dina. q̄ q̄ i deo v̄l i dina essentia. nisi forte dicat eē i deo. B ē i p̄sona dina.

Respondetur

Ad scōm

Ad p̄mū p̄ncipale

quō dicim⁹ divina essentia eē i p̄sona divina. B̄ strictissime loquēdo sicut nō bñ dī q̄ essentia divina ē i essentia dina ita nō bene dī q̄ scia ē essentia divina. Ad scōm dico q̄ vocādo p̄ cise habitū illd̄ qd recipit actū aliq̄ aliq̄o mō distinctū sic divina scia B̄ ē scia q̄ ē de⁹ vel deitas nō ē habit⁹. Vocādo autē habitū v̄nū cōe ad omnē sciaz 7 cognitionē. sic p̄t dici q̄ divina scia ē habit⁹ q̄dā. tñ illud nō ē p̄missimē dictū. 7 iō meli⁹ ē dicere q̄ nō oīs scia ē habit⁹. tñ n̄ ē difficultas b̄ nisi d̄ noīe tñ. Ad tertium p̄z p̄ frequēter dicta. q̄ nō ē incōueniēs apud p̄bz dicere q̄ scibile refert realr ad sciaz 7 cōuerso. q̄uis scibile 7 scia sint idē realiter illo modo quo dicitur q̄ vna albedo refert res aliter ad aliam. **Questio secūda.**

Ad scōm

Ad tertium

Secundo quero.

Utrū de⁹ intelligat omia alia a se distincte. Q̄ nō. q̄vni⁹ intellectōis ē v̄nū p se obiectū. B̄ intellectio divina ē vna intellectio. q̄ ipsius ē v̄nū obiectū. B̄ alia a deo sūt multa. q̄ 7c. P̄terea nihil app̄hēdit ab aliq̄ potētia nisi qd cōtinet sub ei⁹ obiecto adēq̄to B̄ obiectū adēq̄tū intellect⁹ divini ē divina essentia. et nihil aliud a deo cōtinet p se sub essentia divina tāq̄ sub cōi p̄ dicationē. q̄ nihil aliud a deo ab intellectu divino app̄hēdit. P̄terea. oīs cognitio sit p̄ assilationē cognoscētis ad cognitū. B̄ de⁹ nō assilat̄ alicui alteri a se. q̄ 7c. Ad oppositū i p̄salmo dī q̄ intelligit oia opa eoz. q̄ eadē rōne intelligit oia alia. Circa istā. q̄ p̄mo vidēdū ē. Utrū p̄rōne naturalē possit ostēdi q̄ de⁹ intelligat oia a se. Scōdo an B̄ fm veritate fidei sit tenēdū. Tertio qd ē p̄mū obiectū divini intellect⁹. Circa p̄mū est op̄i. cōmē. q̄ nō tñ nō possit p̄bari deū intelligere oia alia a se: imo etiā q̄ nec intelligit alia a se. Et istū errorez ip̄onit ip̄e p̄b. s̄. m̄. m̄. m̄. cōmē. xv. Pro isto errore inuunt aliq̄ rōnes.

Questio. II

Arguitur primo

Scōdo

Tertio

Circa. q. tres dist. sunt articulos

Circa p̄mū op̄i. cōmē.

Prima ratio est

Secunda

Tertia

Quarta

Quinta

Prima ē tal̄ intellectū ē p̄fectio intelligētis. B̄ nihil aliud a deo p̄t eē p̄fectio dei. q: tūc essz de⁹ de se ip̄sect⁹. q̄ nihil aliud ē intellectū a deo Scōda qz qn̄ intellect⁹ intelligit aliq̄d aliud. sua actio nō ē sua substātia. 7 p̄ p̄ns p̄ficiē per suā actionē. B̄ de⁹ p̄ nihil qd nō ē sua substātia p̄ p̄ficiē. q̄ actio sua ē substātia. 7 p̄ p̄ns nō intelligit aliq̄d aliud a se. Tertio qz qn̄ aliq̄d necessario intelligit aliud a se: suū eē necessario ē p̄ eē alteri⁹ B̄ deus nō est p̄ eē cuiuscūq̄ alteri⁹ q̄ non necessario intelligit aliquid aliud a se. P̄terea. omne quod intelligit aliud a se transmutatur in aliud. sed deus est intrāsmutabilis. ergo 7c. P̄terea. ignobilitatis ē intelligere vilia. q̄ cū de⁹ ifinite sit nobilitatis

Secunda

Septima

Improbatur op.

Probat p̄ria o.

Improbatur rō

Secdo pbatur

Primo

Secundo

Tertio

de? nō intelligit vilia. 7 p̄ oīs n̄bil aliud a se.
 Pretea p̄ p̄m. iij. de aia. In separis a ma-
 teria itellec? 7 itellecū sūt idē. s̄ de? ē marie
 separ? a materia. s̄ i eo itellec? 7 itellecū sūt
 idē. s̄ nō intelligit aliud a se. Pretea si itelli-
 git res alias a se. aut h̄z de ip̄is sciaz vlem̄ aut
 p̄ricularē. Nō vlem̄. q̄ talē ē i potētia coḡscēs
 s̄ de? nullo mō ē i potētia Nec p̄ricularē. q̄ p̄-
 ticularia sūt ifinita. 7 ifinita nullo mō deim̄
 nāt p̄ sciaz. s̄ nullā sciam h̄z. Ista op̄. ē ma-
 nifeste falsa 7 s̄ auc. sacre scripture. sic p̄z i loq̄
 innumerabilib? Aliq̄ t̄n nitūtur h̄ pbare rōib?
 Un̄ arguit aliq̄ sic. q̄n aliq̄d p̄fecte coḡscit
 virt? ei? p̄fecte coḡscit. s̄ virt? alicui? rei nō coḡ-
 noscit p̄fecte nisi cognoscāt ad q̄ virt? se ex-
 tēdat s̄ virt? diuisa se extēdit ad oīa 7 de? p̄fe-
 cte coḡscit seip̄m. s̄ 7 alia Sz illa rō p̄pter
 duo ē insufficientis. Primo. q̄ nō sufficiēter p̄bat
 q̄ q̄ p̄fecte coḡscit aliquā virtutē p̄fecte coḡ-
 scit oīa ad q̄ illa virt? se extēdit. q̄ p̄batū ē p̄-
 us q̄ illud qd ē cā pōt p̄fecte coḡsci nullo effe-
 ctu cognito. q̄ p̄batū ē q̄ ex notitia icōplexa
 vni? rei nō h̄z sufficiēt notitia icōplexa alteri?
 rei. P̄tz etiā de sensu q̄ p̄fecte coḡscit suū ob-
 iectū. 7 p̄ oīs virtutē ei?. q̄ suū obiectū 7 virt?
 illi? obiecti nullo mō d̄nt. 7 t̄n nō oz sensū coḡ-
 noscere aliq̄d ad qd se extēdit illa virt?. 7 se-
 cūdo ē insufficientis. q̄ nō ē sufficiēt p̄batū q̄ de?
 ē cā oīm. nec pōt sufficiēt p̄bari. maxime q̄ sit
 cā efficiēs. Aliē p̄bat aliq̄ sic. Primo agēs ē
 p̄ se agēs. q̄ oī cā p̄ accidēs pōt ē aliq̄ cā p̄ se. ij
 p̄bi. s̄ oīe agēs p̄ se agit p̄p̄ finē. Et h̄ argui-
 tur dupl̄r. Primo sic. oīe agēs naturale p̄cis
 se cōsideratum ex necessitate 7 eq̄ ageret si ad
 nullū ageret sic si eēt idē p̄dēter agēs. s̄ si nō
 agit nisi p̄p̄ finē. h̄ ē q̄ depēdz ab agere amā-
 te finē. tale autē a quo depēdet tora natura in
 agēdo nō v̄ eē nisi p̄ncipiū efficiēs. s̄. Pre-
 terea. si p̄mū agēs agit p̄p̄ finē. aut s̄ finis il-
 le mouet efficiēs vt amat? actu volūtat̄is. aut
 vt t̄m naturalr̄ amat?. s̄ vt amat? actu volūta-
 tis h̄z p̄positū. si t̄m amat? naturalr̄. h̄ ē falsūz
 q̄ nō naturalr̄ amat aliū finē a se vt ḡue cētrū
 7 materia formā. tūc. n. eēt aliq̄ mō ad finē. q̄
 iclinat? ad ip̄z. Si autē t̄m naturalr̄ amat finē
 ē ip̄e. h̄ n̄bil ē nisi ip̄m eē ip̄m. h̄ em̄ nō ē salua-
 re rōnē cāe i ip̄o. Iste p̄mū efficiēs dirigit effe-
 ctū suū ad finē. s̄ v̄ naturalr̄ dirigit v̄ coḡscē-
 do 7 amando finē illū. Nō naturalr̄. q̄ nō coḡ-
 scēs n̄bil dirigit nisi i virtute coḡscētis. sapiēt̄
 em̄ ē p̄ma ordinatio. i. metha. s̄ p̄muz efficiēs i
 nulli? virtute dirigit. sic nec causal. tūc em̄ non
 eēt p̄mū. s̄ 7c. Tertio sic. aliq̄d cātur p̄rigē-
 ter. s̄ p̄ma cā p̄rigēt cāt. s̄ volēs. p̄batō p̄me
 cōsequēt̄ie. q̄libet cā scda cāt inq̄rū mouet a

p̄ma. s̄ si p̄ma necessario mouet q̄libet alta. ne-
 cessario mouet? q̄libet necessario cāt. s̄ si aliq̄
 scda p̄ringēt mouet 7 p̄ma cōringēt meuebat
 q̄ nō cāt cā scda nisi i virtute cāe p̄me i q̄tū mo-
 uet ab ip̄a. p̄batō scde cōsequēt̄ie. nullū ē p̄n-
 cipiū cōringēt opandi nisi volūtas v̄ aliq̄d cō-
 comitās volūtate. q̄ q̄libet aliud agit ex ne-
 cessitate nature. 7 ita nō cōringēt. Iste rōes
 sūt pbabiles p̄ter tertiā. T̄n q̄ vellz tenere cō-
 trariū posset respōdere eis. Un̄ i istis rōibus
 supponūt aliq̄ q̄ oporteret p̄bare. Primo ē q̄
 p̄mū efficiēs ē simplr̄ p̄mū ens. Secdo oportere-
 ret p̄bare q̄ p̄mū efficiēs p̄ducit p̄ cognitio-
 nē illi? qd p̄ducit. 7 q̄ cognitio sua p̄pa n̄ suf-
 ficit Verū t̄n p̄mū p̄bat sic. q̄ p̄mū efficiēs nō
 ē vniocū respectu naturarū effectarū s̄ equo-
 cū. s̄ eminēt? 7 nobili? ens eis. s̄ p̄mū efficiēs
 ē eminētissimū. Sz ista rō nō v̄ cōcludere suf-
 ficiet. q̄ quīs p̄bet q̄ p̄mū efficiēs ē nobilius
 oī effectū. t̄n nō p̄bat q̄ ē nobili? oī alio ēte. q̄
 nō p̄bat sufficiēt q̄ oīe ens ē efficiēs vel effe-
 ctus alicui? efficiēt̄is. Un̄ ad p̄mā rōnē dice-
 rēt ip̄i. vel q̄ p̄mū efficiēs nō ē de?. vel q̄ agit
 p̄p̄ finē et iō cognoscit finē p̄p̄ quē agit. s̄ n̄
 opz q̄ cognoscat illud qd facit Et h̄ possz cō-
 firmari. q̄ sicut agēs naturale nō cognoscit si
 nē nec ip̄z qd agit. p̄p̄ finē. nec effectū quē p̄-
 ducit ita posset aliq̄s dicere q̄ p̄mū efficiēs dē
 agere p̄p̄ finē. nō q̄ cognoscit effectū quē p̄-
 ducit. s̄ q̄ cognoscit ip̄z finē. Sz istd nō ē mul-
 tū pbabile. Ideo pbabili? posset dici q̄ rō nō
 sufficiēt cōcludit. q̄ nō sufficiēt p̄bat q̄ de? sit
 p̄mū efficiēs. Et eodē mō posset respōderi ad
 scdm̄ argumētū. Sz tertiū argumētū nō valz
 q̄ si argumētū cōcluderet possent p̄bi cōiun-
 ci q̄ oporteret eos ponere p̄mā cām cōringēt
 causare qd nō credo eē verū Nec credo q̄ p̄ rō
 nē posset hoc p̄bari q̄ p̄ma cā cōringēt cāt. Sz
 de hoc parebit postea magis. Ideo q̄rū ad
 istū articulū dico q̄ nullo mō pōt p̄ rōnē p̄ba-
 ri q̄ de? n̄bil aliud a se itelligat. Secdo q̄ nec
 pōt p̄bari p̄ rōnē q̄ itelligat oīa alia a se. Ter-
 tio q̄ pōt pbabilr̄ p̄bari q̄ itelligit aliquod
 aliud a se. q̄ q̄ p̄ p̄teruētē nō sufficiēt. Pri-
 mū ostēdo sic. Si posset p̄bari q̄ de? nō itell̄s
 git aliud a se. h̄ nō eēt nisi p̄p̄ summā nobilis-
 tatē 7 excessūz i nobilitate respectu cuiuscūq̄
 alteri?. s̄ p̄ h̄ nō pōt p̄bari. q̄ nō ē de rōe itelle-
 ctiois nec q̄ sit p̄fectior. nec ip̄fectior. nec eq̄-
 lis obiecto. s̄ cū maxima nobilitate itellectio-
 nis stat ignobilitas obiecti. ergo quantūcūq̄
 q̄ itellectio diuina sit nobilissima poterit es-
 se respectu obiecti ignobilis. Si dicatur. q̄
 de ratione itellectionis est dependere a suo
 subiecto. sed omnis depēdētia repugnat deo

Circa rōnes

D
Decisio autē
tria probet

Prima

Doc nō valz. qz nō pōt pbari qois intellectio
itelligētie mouētis celū depēdz a celo. 7 tñ il-
la itelligētia mouet celū. Prætea i nobis nō
semp itellectio cātur ab obiecto s̄ aliqñ cātur
ab obiecto aliqñ nō. ḡ nō ē de rōe itellectiois
vel cārī vl̄ depēdere ab obiecto. ḡ poterit esse
itellectio q̄uis non dependeat ab obiecto.

Scdm̄ pbo. qz si posset pbari q de itelli-
git oia alia a se. s̄ maxime eēt p̄ h̄ q de est cā
oim̄ alioz. s̄ p hoc nō pōt pbari. qz nūq̄ pōt p
bari p rōne cālitaris q̄ cā cognoscat effectuz
aliquē immediatū. s̄ nec pōt pbari. q de est cā
oim̄ tāq̄ effectūū immediatoz. ḡ 7c. Tertius
p̄t̄z. pbabilif̄ pōt ostēdi q de est cā imediata
alicui? effect? s̄ de? itelligēs cur? ē cā imedi-
ata. ḡ itelligit aliquē effectū. maior ē pbabil.
qz pbabile ē q̄ aliquid sic depēdeat a p̄mo q
posito p̄ ip̄osibile q̄ p̄mū destruere seq̄retur
destruatio mediate vl̄ imediate illi? s̄ om̄e ra-
le bz eē respectu alteri? ḡ 7c. minor etiā ē p̄ba-
bilis. qz nō ē pbabile q̄ p̄mū efficiēs non cog-
scat illud qd̄ p̄ducit. tūc em̄ p̄duceret 7 nesci-
ret q̄ produceret. Sic ḡ dico q̄ neutra ps pōt
ostēdi sufficiēter. Circa scōz nolo multū i-
morari qz ē planū q̄ sic ex n̄itate sacre scriptu-
re. Ad p̄mā rōne p̄ erroze cōmē. dico q̄ ista
pp̄ō ē falsa de n̄rute sermōis. itellectū est p̄fe-
ctio itelligētis. tū qz etiā i nobis lapis nō ē p̄-
fectio hōis. 7 tñ itelligit ab hōie. Tū qz de? in-
telligit se. 7 tñ p̄pe loquēdo de? nō est p̄fectio
sui p̄i? s̄ ē idē oib? modis cū deo. Ideo dico:
q̄ qñ itellectio cātur ab obiecto. tūc obiectuz
itellectū ē p̄fectio itelligētis. nō formalr̄ 7 p̄-
p̄ie loquēdo s̄ effectiue. s̄ ē dictū. cāt p̄fectio-
nē itelligētis scz ip̄am itellectionē. Nū aut̄ i-
tellectio nō ē cāra. sic ē i deo. tūc vel itellectū
ē ip̄amet itellectio vel ē aliqd̄ natū ab eo cārī

Ad scdm̄ dico q̄ si p̄ actionē itelligit aliq̄
opatio. maior ē simplr̄ fl̄a. nec ē p̄bata. Ad
tertū dico q̄ maior ē falsa nisi de itellectione
cāra ab obiecto. q̄lis nō est itellectio diuina
Ad quartū dico q̄ maior ē falsa. nisi de no-
uo itelligat aliqd̄ aliud a se. Ad quintū di-
co q̄ itelligere vilia nō itellectioe cāra a vili-
bus nō est vile nec ignobile. et ita est de deo.
S̄ ilr̄ itelligere vilia 7 p̄ talē itellectionē ip̄e-
diri ab itellectioe nobilitoz vel etiā iclinari p̄
itellectionē talē ad faciēdū aliqd̄ vile ē vile. s̄
neutrū pōt deo cōp̄tere. Ad sextū dico q̄ i-
tentio p̄bi ē. ij. de aia. qz i separis a materia i-
tellect? 7 itellectū sūt idē accipiēdo itellectū
p̄ itellectioe. qz i illis s̄m̄ eū itellect? itellectō
7 itellectū sūt idē. qz ip̄emet itellect? ē vna in-
tellectio. 7 ip̄a itellectio ē itellecta 7 nō alia i-
tellectioe. Nō tñ vult q̄ om̄e itellectū sit idēz

scdm̄
Tertius
E
Circa scdm̄ arti
Ad primā rōnez
Ad secundam
Ad tertiam
Ad quartā
Ad quintam
Ad sextā

cū itelligēte. Et si dicat q̄ ita ē i nobis: q̄ ali-
qd̄ itellectū ē idē cū itelligēte. et aliqd̄ nō. ḡ p̄
s̄ nō distiguit ab itellectu separo. Ad h̄ dicē-
dū ē q̄ si p̄bs ponit q̄ itellect? possibil̄ recipit
de nouo itellectionē. tūc nullū itellectū ē idē
cū itellectioe q̄ itelligit. Aliē tñ ē i alijs. S̄z q̄
fuit mens p̄bi de intellectu possibili parebit
alias. Ad vltimā dico q̄ de? ē cognitio pri-
cularis de oib? p̄rib? nec ē icōueniēs oia ifini-
ta cōp̄hēdi ab ifinito. Ad p̄mū p̄ncipale di-
co q̄ nō ē sp̄ vni? itellectiois ē tñ vni? obiectū
s̄ frequēt vni? itellectiois sūt plura obiecta si
cur ē i p̄posito. Ad scōz i sequētī. q. parebit
Ad tertū dico q̄ tali assimilatiōe q̄lis req̄-
ritur inter itellectionē et obiectū de? assimi-
latur cui libet alteri a se. Questio tertia.

Tertio querobtrū

diuina essentia sit p̄mū obiectū in-
tellect? sui. Nō. qz p̄mū obiectū
alicui? potētie ē cōe p̄ p̄dicationē oi app̄hēso
ab illa potētia. sic color ponit obiectuz visus.
qz p̄dicat de oi visibili. diuina essentia nō p̄di-
cat de oi itelligibili ab itellectu diuino. ḡ 7c.

Ad oppositū. si essentia nō eēt p̄mū obiectū
itellect? diuini. ḡ eēt aliqd̄ aliud p̄us. 7 p̄ p̄hs
eēt aliqd̄ p̄us dina essētia. p̄ns fallū. ḡ. Ad
q. d̄. q̄ essentia dina ē p̄mū obiectū itellect? p̄-
mitate originis et p̄fectiois. qz oia alia q̄st ab
essentia fluūt q̄uis nō p̄pe. Voc etiā p̄batur
sic. q̄cūq̄ haberēt ordine essentialē si essent di-
sticta reall̄. eodē ordine se h̄nt quocūq̄ sūt di-
sticta. s̄ si essentia eēt disticta ab alijs p̄fecti-
oib? reall̄ q̄ sūt i diuinis. ip̄a eēt simplr̄ p̄mū
origine 7 p̄fectioe. a q̄ alia simplr̄ originarent̄
se em̄ haberet sicut subiectū ad passiōes q̄ ori-
unt̄ a natura aliqua. ḡ silr̄ mō vbi sūt disticta
s̄m̄ rōne. essentia ē p̄mū p̄fectioe. 7 sic ē p̄mū i
p̄fectioe entitat̄ ita 7 coḡscibilitate. s̄m̄ p̄bm̄
ij. metha. 7. vij. Scdo d̄. q̄ essentia dina et
nō aliqd̄ cōe ē obiectū p̄mū p̄mitate adeq̄tio-
nis itellect? diuini. Voc p̄bat. qz q̄ncunq̄ ali-
qd̄ cōe abstractū a plurib? ē obiectū adeq̄tuz
alicui? potētie p̄mo mouēs eā qd̄libet p̄ se ise-
rius illi? cōis sub rōe p̄p̄a ē p̄ se obiectū illius
potētie 7 p̄ se moriū ei?. vr̄ p̄z de colorē suis
iferioub? respectu visus. s̄ nō qd̄libet p̄ se cōi-
tētū sub ēte ē h̄mōi s̄m̄ p̄bm̄. ij. metha. Pre-
terea cōfirmat. qz cognitio illa in q̄ p̄ se aliqd̄
obijct̄ sub p̄p̄a rōe cāt ab eovl̄ essentialr̄ depē-
det ab eo. qz cognitio depēdet ab itellectu 7 i-
telligibili. s̄ itellectio dina a nullo alio depen-
det. ḡ 7c. Dicit ḡ q̄ essētia dina ē p̄mū obiectū
adequatū itellect? sui. Et si queratur sub
qua ratiōe erit obiectū adequatū itellect? sui

Ad septimā
Ad primū prin.
Ad scdm̄
Ad tertū
Questio. III
Rūdetur primo
Scdo dicitur
Queritur

Respondetur.

Dicitur quod non sub ratione alicuius personae vel notionalis. quia nullum non formaliter infinitum est obiectum adequatum intellectus formaliter infinite. quia tunc formaliter infinitum deperderet a non formaliter infinito sed intellectus divina est formaliter infinita. et nullum personale aut notionale est formaliter infinitum. sed sub ratione alicuius essentialis est primum obiectum adequatum. Et si gratia de essentialibus sub cuius ratione est aliquid obiectum adequatum. Dicitur quod nisi sub ratione essentie. quia sub illa ratione est aliquid obiectum potest sub qua ratione continet virtualiter vel formaliter alia quae obijciuntur illi potest. nihil enim obijcit alicui potest per se. nisi contineat formaliter vel virtualiter in obiecto primo adequato illius potest. Exemplum de continentia formalis. ut color continet sub se species suas. Exemplum de continentia virtuali. sicut subiectum continet passionem suam. Nulla autem perfectio essentialis continet alias formaliter quia sunt eae eodem modo quae formaliter continentur sub sapientia. eadem ratio continetur sub bonitate. quia quibus earum est eodem modo formaliter. Sed est tamen continentia virtualis. nihil autem continet aliquam virtualiter nisi essentia. quia quocumque ponere continet alia virtualiter includere est essentialis. quae est primum in perfectione. sed continentia virtualis non est circularis. sed recta. Ista opinio dicit multa quae non intelligo. Primum quod essentia divina est primum inter omnia in deo perfectione et origine. Secundum quod omnia quasi fluunt ab ea. Tertium quod essentia divina est primum per similitudinem educationis. illo modo quo triangulum est primum obiectum respectu habere tres. illo modo quo loquitur philosophus primo posteriorum.

Quartum quod inquit quod semper obiectum adequatum mouet potentiam Quintum quod probat quod nullum personale sit obiectum adequatum. Sextum quod ponit quod essentia est obiectum adequatum et non sapientia. Septimum quod dicit de duplici continentia obiecti. virtuali et formalis. Contra primum arguo sic. ubi quocumque est plus perfectione ibi correspondet posteriori perfectione. sed nihil est in deo posteriori perfectione. sed nihil est plus perfectione. maior est manifestata. quia sic est impossibile esse plus nisi correspondet anteriori. ita impossibile est quod aliquid sit plus perfectione. quam etiam aliquid sit posteriori perfectione. minus per se. quia omne posteriori perfectione est imperfecti. sic omne plus perfectione est perfecti. sed nihil in deo realiter est imperfecti quocumque. tunc enim aliquid imperfectionis est in deo. sed nihil est ibi posteriori perfectione. Contra firmat. quia sic impossibile est hinc ordine originis sine origine et originato. et ordine temporis sine prioritate et posterioritate. ita impossibile est esse ordinem perfectionis sine perfectione et imperfectione. si in deo non est perfecti et imperfecti. sed in deo non est ordo perfectionis. Et hoc patet quod ratio sua non concludit. quia maior sua quam accipit est simpliciter facta. si quocumque ordinem

haberet aliqua si essent distincta reali eadem ordine hinc ubi quocumque sunt quocumque modo distincta. quia si essentia et relatio essent distincta reali. sic ordinaretur quod essentia esset simpliciter perfectior. et relatio imperfectior. sed modo essentia et relatio sic ordinantur quod essentia est perfectior et relatio imperfectior. Si dicatur quod relatio est imperfectior secundum rationem. Contra nihil in divinis est imperfecti nec secundum rem nec secundum rationem nisi secundum rationem falsam quae omnino abijcienda est. sed nihil est dicere quod relatio est imperfectior secundum rationem. Praeterea formaliter infinitum nullo modo nec secundum rem nec secundum rationem est imperfecti aliquo. sed per istos sapientia divina est formaliter infinita. sed nullo modo est imperfectior essentia divina. sed iterum essentia divina et sapientia nullus est ordo imperfectione. Praeterea iste alibi habet per convenientiam et merito ponere in deo potentiam vel quasi potentiam. sed multo fortius debet habere per convenientiam ponere in deo perfectionem vel quae si imperfectionem. sed in deo nullum est ponendum ordo perfectionis. Praeterea quod dicitur quod essentia divina est prior origine. non videtur verum. quia sapientia divina nullo modo est originata. nec essentia divina est originata. Et hoc secundum philosophum. quod modo est bene dicitur quod omnia quasi fluunt a divina essentia quia nihil est in parte quomocumque fluens ab alio. sed sapientia bonitas patientia et spiratio sunt in parte. sed nullo modo fluunt. Praeterea ostenditur est plus quod sapientia divina nullo modo distinguitur ab essentia. sed nullo modo fluunt ab ipsa. Contra tertium arguo sic. omne obiectum adequatum alicuius potest et primum per similitudinem illa de qua loquitur philosophus primo postea. sic predicatur vel per se vel per accidentem. si est in concreto vel in abstracto de omni apprehensio ab illa potentia. sic omne visibile vel est color vel coloratum vel coloratio. si color sit obiectum adequatum visus. sed divina essentia nec in concreto nec in abstracto predicatur vere de omni intelligibili ab intellectu divino. sed non est obiectum adequatum et primum tali per similitudinem. maior per inductionem. quia per subiectum primum et adequatum et predicatum sunt conuertibilia. et de quocumque predicatur vni conuertibilia et reliqua. Patet etiam quod coloratum predicatur de apprehensio per accidentem. sed multo fortius de apprehensio per se et non tamen per accidentem predicatur. minor patet. quia contra istam est falsa. homo est divina essentia. homo est deus et tamen homo apprehendit ab intellectu divino. Et si dicatur quod non apprehendit per se sed per alium. Contra autem non apprehendit per se. quia tamen apprehendit per accidentem. aut quia non apprehendit sub obiecto primo. si primum def. sed non plus apprehendit creatura a deo quam anima apprehendit a visu corporali. quod est inconvenientis. Si def. secundum philosophum. Contra. ita perfecte et ita distincte apprehendit ab intellectu divino sic apprehendit albedino a sensu. et per omnes obiectum de quo predicatur passio. apprehensibile ab intellectu dei. est per se superius us ad hoc intelligibile demonstrato alio a deo.

Circa opt. et am. natur septem. Primum. Secundum. Tertium.

Quartum. Quintum. Sextum.

Septimum. Contra primum arguitur primo.

Confirmat.

Secundo

Tertio

Quarto

Contra secundum arguitur primo.

Secundo

Contra tertium.

Ex istis arguit sic. quicquid aliqua passio com-
petit p se pluribus nulli competit primo ad eam ni-
si cum per predicationem ad illa plura. Ex eplu. qz vi-
sibile competit p se albedini et nigredini. et sic de
alijs. id nulli competit ad eam nisi cum. sicut et intelli-
gibile ab intellectu diuino competit p se angelo.
boi. boui. et sic de alijs. g nulli competit ad eam
nisi cum. Si dicat qz quis omne illud a deo sit
p se intelligibile. non tamen sub pphara mouet intel-
lectu diuinu. Contra. hoc non sufficit. qz obiectu
mouere potentia nihil facit ad hoc qz sit obiectu
ctiu ad eam vel p se obiectu. sicut si nihil mo-
ueret intellectum possibile nisi intellectus agens. nisi
bilominus idem eum obiectu intellectus possibilis. qz
uis non eum idem moues. Sicut si istos nihil mo-
ueret intellectione immediate nisi spes intelligibilis
et intellectus agens. et tamen ista non sunt p se obiectu
intellectus possibilis. imo alia sunt qz p se obiectu
cta. Contra quartu qd dicit qz obiectu ad equa-
tu semp mouet potentia. hoc est simpliciter fal-
sum. qz obiectu ad equatu est illud de quo dicitur p
mo et ad equate apphendi ab illa potentia. sicut ta-
le respectu visus est vnu coge ad omnes colores
vel aliqd coge. sicut nullu tale coge mouet poten-
tia sensitua. tu qz non est in re. sicut ostensum e
puz tu qz sensus tamen e piculari et nullo modo
vliuz. g non omne obiectu ad equatu poterie mo-
uet ipam potentia. Prefea illud qd pmo mo-
uet potentia pmo apphendi a potentia. qz pmo
istos spes pmissima pmo apphendi ab intelle-
ctu pmitate generatiouis et tamen non est obiectu
ad equatu. g et c. Contra quintu videt qz illa
ro non v3. qz arguit sic. nullu obiectu non forma-
liter infinitu e obiectu ad equatu intellectiouis
formali infinite. qz tunc formali infinitu depedet
ret a non formali infinito. Ista pna non possz re-
nere nisi virtute istius medijs. ois intellectus de-
pedet a suo obiecto ad equato. sicut illud mediuz
falsuz e. tu qz i deo intellectio a nullo depedet.
nec ab obiecto ad equato nec n ad equo. qz ibi
nulla e depetia sicut nec inspectio. Tu qz obiectu
ad equatu intellectus nostri e vnu coge qd nullu
calitate bz. et p pns nihil aliud ab ipo depedet
Contra sextu argutu est puz. qz ex quo essen-
tia et sapietia nullo mo distinguunt. si essentia
sit obiectu ad equatu. opz qz sapietia sit obiectu
ad equatu. Contra septimu ostedo qz obiectu
ad equatu non pteret aliq formali. Secdo
qz non virtuali. Primu p3. qz coteris formalit
non e pscoteri. sicut te superius ps inferioris. sicut
fm istos gen? e ps spci. g gen? non continet for-
malit suas spes. nec p pns obiectu ad equatu
coteret formali aliqua Si dicat qz coteret
est idem qd i pl? ec. sicut non sufficit. qz ee i pl? non est
coteret formali. tunc enim h vox aial coteret

banc vocem homo. Secundum p3. qz aliquam pas-
sio importat rem pfectiore subiecto. et tunc non
pntetur passio virtualit a subiecto. Sicut ostes-
sum est puz qz nunq ex notitia incompleta vni-
pote haberi notitia incompleta alterius. Ideo
dico alr ad questionem qz in diuinis non est ordo
pfectionis. non plus qz ibi est ordo duratiouis. sicut
dei respectu alioruz a se est ordo causalitatis et
ordo pfectiouis. In deo aut respectu alioruz in
deco est ordo originis. qz hoc non est aliud qz di-
cere qz vnu est ouginas et aliud originatu. Est
etia ibi prioritas cuiusda coteris. pro qto ista
pna est bona. pmitas est in hoc. g eentia est
in hoc. et non ecouerso. Istis suppositis dico p
mo qz de? est primu obiectu pmitate pfectiouis.
Secudo qz non est primu pmitate ad ectionis
illo modo quo loquitur pbs de pmitate. i. poste.
Tertio qz est primu pmitate ad ectionis fm
pfectione. Quarto qz non est puz pmitate ori-
ginis. Primuz est manifestu. qz nihil est pfe-
ctius deo et ipse est pfectissimu. Sed etia p3
qz illud qd est primu pmitate ad ectionis il-
lo modo est illud qd pdicatur p se de quolibet
qd est p se apprehensibile. sicut deus non est hmoi. g
et c. Tertiu p3. qz nihil est eque pfectu sicut in
tellectio diuina nisi sol? deus. Et si dicat qz
idem non est equale sibi ipi. g idem non ad equat sibi.
sicut de? intellectio diuina vel intellectus sunt oi
no idem. g vnu non ad equat alteri. Dico qz pzie
non est ibi ad ectione sicut etia. etia pzie loque-
do pot dici ibi ad equatio talis et talis int pfo-
na et intellectione cu qua non est eade formalit
qzuis realit sit eade. Quartu pbo. qz qn vna
et eade intellectioe oino indistincte intelligu-
tur plura. non puz intelligit vnu qz reliqua. sed
eade intellectioe oino intelligit de? et creatu-
ra. g non puz origine intelligit de? qz creatura.
Un dico qz quis obiectu vnu sit puz alio obie-
cto ta natura qz pfectioe ta etia origine. tamen in
tellectio vni? obiecti nulla pmitate imagina-
bili est pot intellectioe alteri? obiecti. qz est ea-
de oino sine oi distinctioe imaginabili. Si di-
cat qz tunc creatura intelligeret ante qz filiu? p-
duceret. et ita creatura esset ate filiu? fm aliqd
esse. Dico qz nec an nec possz filiu? pducit intel-
ligit creatura. sicut simul intelligit creatura et fi-
liu? pducit. nec in aliquo signo intelligit crea-
tura in quo non pducit filiu? nec ecouerso. qz non
sunt ibi talia signa originis vel nature sicut puz
ostesuz est. Et si dicat qz creatura non intelli-
tur nisi virtute essentie. Dico qz si intelligat qz
quocunqz mo intelligat puz diuina eentia. et qz
virtute illi? intellectiouis postea intelligat crea-
tura. non est veru. Si tamen intelligat qz intellectus
diuinus nihil recipiedo a creatura: et ita non vru-
ff

Contra quartu

Contra quintu

Contra sextu

Contra septimu

R
Rasio auctoris
quatuor declarat

Primu
Secundu.

Tertiu

Quartu

2
Ad primū ar.

te creature itelligat creaturā sic ē cōcedēdūz
 s̄ sic loquendo nihil ē ad ppositū. Ad p̄mū
 argumētū p̄ p̄ma parte opi. q̄n̄ p̄bat q̄ essen-
 tia diuina ē p̄: p̄ontate p̄fectiois sapiētia bo-
 nitate 7 relationibz. Dico q̄ p̄p̄o accepta est
 simplr̄ falsa. sicut ostēdūz ē supra i. p̄logo. Un̄ i
 p̄posito seq̄ret q̄ essentia diuina eēt p̄: alijs
 cālitare materiali. 7 p̄ p̄ns eēt quasi materia i
 diuinis. q̄d iste negat. Sequeret etiā q̄ eēt p̄:
 or̄ natura. Nā arguo sic. quēcūqz ordinē habet
 rēt aliqua sic eēt reali 7c. s̄ si essentia. sapien-
 tia bonitas paternitas. essent distincta reali
 essentia diuina eēt p̄: fm̄ ordinē cāc materia-
 lis 7 eēt p̄: natura. s̄ nūc i diuinis h̄nt tales
 ordines. Ad inoz p̄z. qz tūc essentia diuina eēt
 p̄: subiectū sapiētie 7 possēt eē sine ea. Ideo
 dico q̄ p̄p̄o p̄ter multas falsitates implicatas
 implicat illud falsuz. q̄d sc̄z aliq̄ p̄nt̄ distinguit 7
 t̄n̄ eē idē 7 si generalit̄ accipiat falsuz ē. Quis
 instātia habeat de essentia 7 relatiōe. Ad se-
 cūdū p̄ secdo dico q̄ illa p̄p̄o quēcūqz aliq̄d cōe-
 ē abstractū a pluribz 7c. implicat multa falsa
 Un̄ q̄ om̄e obiectū adeq̄tū alieuius potētie
 mouet eā. Et q̄ s̄ sit falsū p̄z. qz cū obiectū ade-
 q̄tū potētie cuiuscūqz ē aliq̄d cōe. qz de aliquo
 cōi p̄cise p̄dicat eē app̄hēibile ab illa poten-
 tia. 7 t̄n̄ nullū cōe mouet potētiā sensitiuā. tū
 qz q̄ itellec̄t̄ diuin̄ mouet a diuina essentia.
 7 q̄ nihil causat itellectionē nisi diuina essen-
 tia. 7 h̄mōi nō puro veras nec expediētes vo-
 lētibz i theologia p̄ficere. Ad aliud dico: q̄
 falsū ē q̄ obiectū p̄ se mouet potētiā a qua p̄ se
 app̄hendit̄. qz totalit̄ accidit obiecto potētie
 eē motiuū potētie. vel saltē accidit sibi moue-
 re potētiā. Un̄ si deus crearet visionē corpālē
 hui? albedinis in oculo ita vere videret 7 ita
 vere eēt obiectū sic si ip̄amet albedo causat̄z
 Ideo dico q̄ illa maior ē falsa. qz ad h̄ q̄ ali-
 q̄d p̄ se app̄hēdat a potētia nihil refert q̄ mo-
 ueat potētiā vel nō moueat. Un̄ nihil penit?
 mouet diuinū itellec̄tū. 7 t̄n̄ aliq̄d p̄ se ē obie-
 ctū ei?. Ad illud q̄d inuit̄ p̄firmādo. Dico q̄
 ista p̄p̄o ē simplr̄ falsa. qz illa cognitio in q̄ ali-
 q̄d p̄ se obijcit̄ itellec̄tui sub p̄p̄a rōe cātur ab
 eo vel depēdet essentialr̄ ab eo. Et q̄n̄ d̄ q̄ i
 itellec̄tio depēdet ab itellec̄tu vel itelligibili.
 Dico q̄ s̄ ē simplr̄ falsū. imo itellec̄tio diuina
 nec ab itellec̄tu depēdet nec ab itelligibili.
 Et si dicat q̄ itellec̄tio nō p̄t eē sine intel-
 lectu 7 itelligibili. s̄ depēdet ab utroqz. Dico q̄
 p̄na nō v̄z sic nō seq̄t. idē nō p̄t eē sine seip̄o
 s̄ idē depēdet a seip̄o. Ita ē i p̄posito q̄ itelle-
 ctio diuina ē ip̄e itellec̄t̄ 7 ē illud itelligibile
 sine quo nō p̄t eē. Si dicat q̄ itellec̄tio di-
 uina nō p̄t eē sine itelligibili aliq̄ ob̄ itellec̄t̄

ad
Ad secundū

ctione diuina. 7 nō est ip̄m itelligibile. s̄ ab il-
 lo itelligibili depēdet. Dico q̄ p̄na est bona. s̄
 hoc est simplr̄ falsuz q̄ itellec̄tio diuina nō p̄t
 esse sine itelligibili alio ab ip̄a itellec̄tōe. Nec
 sequit̄ itellec̄tio diuina nō p̄t esse nisi illud i-
 telligat. s̄ nō p̄t esse sine illo. Ad aliud q̄d i
 nu. tur ad p̄bandū q̄ notionale nō sit obiectū
 adequatū quīs eēntia sit obiectū adequatuz.
 Dico q̄ si essentia esset obiectū etiā notionale
 esset obiectū adequatū: 7 eodē mō sicut essen-
 tia est obiectū primariū. ita etiā relatio est ob-
 iectū primariū. Ad p̄bationē dico q̄ p̄na nō
 valet. nō plus q̄ sequit̄ essentia diuina est ob-
 iectū adequatū. s̄ itellec̄tio diuina depēdet
 ab essentia. Et si dicat q̄ ista responsio repu-
 gnat p̄dictis. qz dicit̄ est prius q̄ de? nō est pri-
 mū obiectū p̄mitate originis. s̄ nō est obiectū
 primariū. Respōdeo q̄ aliq̄s p̄t esse ordo in-
 ter obiecta: quīs nō p̄t esse ordo in itellec̄tio-
 nē vni? 7 alteri? etiā si illa obiecta distinctis i
 itellec̄tionibz itelligerent̄. igit̄ multo fortius
 nō requirit̄ cōsimilis ordo q̄n̄ vnica itellec̄tōe
 itelligunt̄. 7 iō quīs diuina essentia sit obie-
 ctū primariū. 7 creatura sit obiectū secundariū
 nō op̄z q̄ prius origine itelligat̄ deus q̄ crea-
 tura. sicut de? p̄ontate durationis est p̄: crea-
 tura: et t̄n̄ nō p̄us duratiōe itelligit̄ deus q̄
 creatura. Et si querat̄. an sicut conceditur q̄
 deus vel diuina essentia est obiectū primariū
 ita possēt cōcedi q̄ relatio vel sapiētia est ob-
 iectū primariū. Dico q̄ de sapiētia bonitate 7
 h̄mōi sine oi distinctione p̄cedendū est q̄d q̄c̄
 q̄d dicit̄ de essentia dicit̄ de sapientia. qz est oi
 modo eadē cū essentia. Similit̄ de paternitate
 ita p̄t p̄cedi q̄ est obiectū primariū sicut p̄t
 cōcedi q̄ est eēntia diuina. Et si arguat̄. si pa-
 ternitas est obiectū primariū. 7 similit̄ eadē rōne
 filiaris est obiectū primariū. s̄ itellec̄t̄ diuini
 sunt duo obiecta primaria. Dico q̄ p̄na nō va-
 let. sicut nō sequit̄ paternitas est sapiētia. filia-
 tio est sapientia. s̄ due sunt sapiētie. Et p̄pter
 eandē rationē ad argumentū q̄d inducit ad p̄-
 bandū essentia sub rōne essentie 7 nō sapiētia
 nec bonitatē nec aliq̄d notionale eē obiectuz
 adequatū itellec̄t̄ diuini. Dico q̄ semp̄ oē p̄
 p̄ se obiectū potētie debet contineri nō p̄p̄ie
 in obiecto adequato. sed debet p̄tineri sub ob-
 iecto adeq̄to si sit aliq̄d tale. Nec p̄t eē talis
 duplex p̄tinetia formalis 7 virtualis. de q̄ iste
 ibi loq̄t̄. Ad minoz dico q̄ eēntia diuina nō p̄t
 nec sapiētia nec formaliter nec virtualit̄. s̄ est
 ip̄a. Nec p̄p̄ie cōtinet̄ virtualit̄ aliq̄d p̄sona-
 le. sicut nec p̄ducit̄ nec p̄t p̄ducere aliq̄d p̄-
 sonale. Et si dicat q̄ ratio essentie est prima
 in diuinis 7 prior rōne sapie. 7 oibz alijs rōibz?

7
Ad tertiu

Queritur.

Respondetur.

Respondeo qd si rō essentie accipiat p aliquo realiter existēte i deo. r̄ s̄ rō sapiētie r̄ sic de alijs. bec ē simplr falsa. rō essentie ē p̄or: v̄l fun damētū sapiētie r̄ oim alioꝝ. Si aut̄ rō esse rie ster p aliquo p̄dicabili d e deo nō tñ p se s̄ p deo. sic p̄t cōcedi. s̄ tūc nihil ē ad p̄positā qz talis rō nō ē in deo realit̄ siue talis rō sit cō cept̄ existens obiectiue in aīa siue subiectiue

Ad argumētū p̄ncipale dico qd obiectū pri mū porētie p̄mitate adequationis ē p̄dicabi le de omī p se obiecto. s̄ tale nō ē de? respectu intellect? sui. r̄ hoc loquendo de tali p̄mitate de qua loquit̄ p̄bs. i. poste. r̄ iō nō est p̄mū ob iectū illa p̄mitate. Ad argumētū in opposi tū dico qd nō ē incōueniēs aliqd eē p̄us deo p̄ oritate p̄dicationis. isto em̄ mō ens qd est vni uocū deoz creature ē p̄us deo. qz ē eo cōius. tñ aliqd eē p̄us deo p̄oritate p̄fectōis. duratiōis cālitatis vel nature ē ip̄ossible. Et si q̄raf qd ē illud obiectū adequatū in diuino. Di co qd si ens sit cōe vniuocū omībus intelligibi libus. tūc h̄z intellect? diuin? obiectū adequa tū qd est ens. si aut̄ ens nō sit cōe vniuocū oi bus. tūc nō h̄z obiectū adequatū. *Questio. iiii.*

Quarto quero.

QUARTO quero. Utrum ad hoc qd de? intelligat di stincte oīa alia a se requirāt i eo necessario disticte relationes rō nis ad ip̄a intelligibilia. *Ad* sic. qz ip̄ossible le ē qd idē sub eadē rōe sit pluriū representatiū qz sicut idē in q̄tū idē semp agit idē. ita idē in q̄tū idē semp representat idē. s̄ essentia diuina disticte representat plura. ḡ s̄t̄ ibi disticte rō nes. r̄ nō absolute nec relatiōes reales. ḡ sunt ibi plures relationes rōnis. *P̄refea.* oīs co gnitio sit p̄ assimilationē. s̄ ip̄ossible ē qd idēz sub eadē rōe assimilēt̄ disticte. ḡ requirūt di stincte rōnes i intellectu diuino quib? distin ctis assimilēt̄. *P̄refea.* omē qd ē ex se indefi minatū ad plura nō p̄t in aliqd eoz determi nate nisi p̄ aliqd determinēt̄ s̄ essentia diuina est representatiū indeterminatū oim alioꝝ. ergo opz qd p̄ aliqua determinēt̄. r̄ nō nisi p̄ re latiōes rōnis. ḡ r̄c. Ad oppositū. qd nō cau sator p̄ actū intellect? s̄ p̄cedit ip̄m est reale. s̄ tales relatiōes nō causarēt̄ p̄ actū intellect?. q̄a nihil causatū p̄ actū intellect? requirit̄ ad hoc qd iste intellect? intelligat. ḡ iste relatiōes essent reales. Ad istaz questionē est vna opi nio que ponit qd necessario ad hoc qd de? intel ligat disticte aliqua a se requirūt̄ ille rela tiones rōnis. *Uñ* dicit̄ qd de? intelligēdo essen tiā suā intelligit omīa alia a se. qz hoc qd ip̄e in telligit essentiā suā causa est intelligēdi illud

Ad principale

In oppositum

Queritur Respondetur

Questio III

Primo arguitur

Secundo

Tertio

In oppositū

Opinio p̄ma

qd est post essentiā suā. suuz em̄ intelligere qd est post essentiā suā causatū est eius qd est ip̄z intelligere essentiā suā. r̄ hoc qz est illimitata qz p̄pter suā similitudinē cōtinet in se oīs esse et essentie limitabilitatē vt non cognoscat alia tanq̄ p̄p̄ia obiecta. s̄m qd alia sunt a se. s̄ s̄m qd in se sunt idē sibi. r̄ nō ista cognitioē cogno scit alia a se naturalit̄ siue in v̄l. s̄ ad hoc qd co gnoscēdo essentiā suā cognoscat illa disticte s̄m distinctionē quā habet inf se. oꝝ qd cogno scat essentiā suaz vt v̄lem ab altero. r̄ s̄m hoc essentia sua habet rōem idēe vt idea dicit̄ ali qd aliud q̄ diuina eēntia sub rōe respect? imi tabilitatis. r̄ ita requirūt̄ diuersi respectus reales ad disticte cognoscendū alia. *Uñ* tra istā opinionē arguo sic. qñcūqz sunt aliq̄ eque illimitata respectu eorundē. qua rōe vni eorū nō requirit̄ disticte rōes respectu illoꝝ nec reliquū. s̄ intellectus diuin? r̄ essentia diuina sunt eque illimitati respectu itelligibiliz s̄m istos. r̄ a p̄te intellect? nō requirūt̄ tales di stincte relationes rōnis. ḡ nec ex p̄te essentie.

P̄refea. qñcūqz a nō distinguit̄ quocūqz mo do a b. a p̄te rei. qd nō requirit̄ ad a nō requiri tur ad b. s̄ cognitio diuine eēntie nullo mō di stinguit̄ a cognitioē creature r̄ ad cognitioēz diuine essentie nō requirit̄ talis relatio rōnis ergo nec ad cognitioē creature. ḡ tales rela tiones rōis nihil faciūt̄ ad hoc qd creature co gnoscatur. *P̄refea.* qñcūqz ad aliq̄ requirūt̄ tur plura. etiā si tantū posset in v̄nū. adhuc ali qd p̄ simile req̄reretur a p̄te illius v̄nū. ḡ si ad representandū plura disticte requirūt̄ tur plu res relatiōes rōis. si essentia diuina esset rep̄ sentatiua tñ vni. adhuc req̄reretur vna rela tio rōnis qd ip̄i negāt. *Añs* p̄z. qz si ad plures effect? requirāt̄ tur plura p̄ncipia. ita nec rō ad p̄ducendū v̄nū effectū req̄reretur nec rō sal tem v̄nū p̄ncipiū. r̄ ita inductiue. *Ex* isto seq̄ tur qd essentia req̄rit̄ relatiōes rōis ad hoc vt disticte itelligat. qz nō ē maior: rō q̄re ad v̄nū i telligibile req̄rit̄ aliq̄ relatio plus q̄ ad aliud

P̄refea eadē cā sine omī disticte p̄t i plu res effect?. ḡ eadē rōe idē representatiū sine oī disticte p̄terit̄ representare plura *P̄refea* qd dicit̄ p̄mo v̄t repugnare sc̄do. ista em̄ repu gnāt. s̄ qd de? itelligit essentiā suā cā itelligē di illud qd ē post essentiā suā. et qd nō coḡicat alia a se vt p̄p̄a obiecta s̄m qd alia s̄t. s̄ s̄m qd in se s̄t idē ibi. *Ad* ista repugnāt p̄z. qz v̄bicūqz ē cā r̄ causatū opz qd ibi sit pluralitas. qz ni hil ē cā sup̄pius. s̄ b̄ nō ē pluralitas ex p̄te itel lectionis nec ex p̄te itellect?. nec p̄te essentie. ḡ ex p̄te obiecti ē pluralitas. ḡ v̄nū obiectū s̄z qd itelligit ē aliud. ḡ de? nō itelligit alia a se vt ff ij

Arguit̄ op̄i.

sunt idē cū deo. s̄ magis s̄m q̄ sunt p̄a obiecta. cui t̄m oppositū dicit sc̄da pp̄o. P̄tēa ex h̄ ip̄o q̄ ē post essentia nō ē ip̄a essentia. s̄ si intelligat vt post essentia sua. nō intelligit vt idē essētie sue. P̄tēa p̄ma pp̄o nō t̄m reputat sc̄de s̄ etiā ē i se falsa. q̄z n̄b̄l ē cā q̄ de? i telligat alia a se. q̄z n̄b̄l ē i deo causatū. et iō nō pl̄ cātur intellectio creat̄e q̄ intellectio dei. Et q̄n̄ inuit̄ q̄ si nō intelligeret alia a se s̄m q̄ s̄r̄ idē sibi. intellect? intelligeret recipiēdo ab eis cognitionē. illa p̄na nō valet. nō pl̄ q̄ q̄n̄ i telligit cōpando essentia suā ad alia a se. Et tra p̄dictā opi. facit etiā q̄dā doctor aliarō nes realis sufficiētes. iō eas hic omitto p̄pter quas dicit̄ alr̄ ad. q. Dicēdo q̄ s̄r̄ relationes eterne i deo ad cognita s̄ nō s̄r̄ p̄ores naturaliter ip̄is cognit̄is i rōne obiectoꝝ. T̄m ponit q̄ de? i p̄mo instāti itelligit essentia sub rōne absoluta. i sc̄do instāti p̄ducit lapidē i eē itelligibili i itelligit lapidē. ita q̄ ibi ē relatio in lapide de intellectu ad intellectiōē diuinā. sed nulla adhuc itelligiōē diuinā ad lapidē. s̄ in itellectio dei terminat lapidē itellectū ad ip̄as. In tertio instāti forte itellect? diuin? p̄t cōpare suā itellectiōē ad q̄d cūq̄ itelligibile ad q̄d nos possum? cōpare. et tūc cōpando se ad lapidē itellectū p̄t cāre in se relationē rōnis. i quarto instāti p̄t quasi reflecti super istā relationē cāra in tertio instāti. i tunc illa relatio ē cognita. Sic q̄ nō ē relatio rōnis necessaria ad intelligēdū lapidē tāq̄ p̄r lapide vt obiectū. imo ip̄a vt cāra ē posterior: i tertio instāti. i ad huc ip̄a ē posterior vt cognita q̄ i quarto instāti. Circa istā opi. posset argui p̄ dicta p̄us vbi ostēsus ē vt mihi videt̄ sufficēter. q̄z talia istāria nō s̄r̄ ponēda. i ita ip̄osibile ē dari p̄mo aliq̄d istās i quo p̄us intelligat̄ essentia q̄ creatura. P̄tēa si de? i p̄mo instāti itelligit essentia diuinā i sc̄do instāti i telligit lapidē. q̄ro. aut h̄ ē p̄p̄ ordinē obiecti ad obiectū sc̄z essentia diuine ad lapidē aut p̄pter ordinē itellectiōis lapidis ad itellectiōē nē essentia. Nō p̄p̄ p̄mū. q̄z tūc eadē rōne haberz dicere q̄ p̄us natura itelligit essētia suā q̄ lapidē. q̄z essentia diuina tā p̄positatē nature q̄ duratiōis q̄ etiā p̄fectiōis h̄z respectu lapidis. i ita deberet dici q̄ i p̄mo instāti duratiōis de? itelligeret essentia suā. i sc̄do instāti duratiōis itelligeret lapidē. Si dicat q̄ h̄ sit p̄p̄ ordinē itellectiōis. Cōtra. itellectio ē oīno idistincta ex natura rei. q̄ vna nullo mō ē posterior alia. nec p̄t dici q̄ ille itellectiōes distinguat̄ formalit̄. q̄ i nobis vnic? act? itellectus ē quo itelligim? totū cōpletū. et per p̄ns plures terminos. q̄ multo forti? de? itelligit

om̄ia quecūq̄ itelligit vnicō actu indistincto. Si r̄ eadē rōe posset dici q̄ itellectio hoīs distinguit̄ formalit̄ ab itellectiōe asini. et ab itellectiōe bouis. et sic de alijs. q̄d est absurdū. Si dicat q̄ itellectio lapidis i essentia distinguunt̄ rōne. i iō s̄m rōem itellectio eēntie est prior itellectiōe lapidis. hoc nō valet. q̄z cōsideratio itellect? n̄b̄l facit ad h̄ q̄ res sit p̄or vel posterior. tūc em̄ posset facere q̄ itellectio lapidis esset p̄or itellectiōe eēntie. sicut ecōuerso. P̄tēa. q̄d dicit q̄ i deo sunt relatiōes eterne ad cognita. q̄ro aut relatio talis est vna res extra aiām aut non. si sic. q̄ vere est realis. i ita realit̄ referet̄. ad creaturā. quod iste negat. si nō sit vna res: tūc nō est in deo nē si t̄m obiectiue. hoc est q̄z est cognita. et p̄ p̄ns nō est in tertio instāti. i postea erit cognita in quarto instāti. imo q̄n̄cūq̄ erit erit cognita. Cōfirmat̄. q̄z etiā p̄ istos. oē imaginabile: vel habet esse reale i subiectiū. vel obiectiū. si subiectiū. q̄ tūc est realit̄. si obiectiū. q̄ tūc est cognita vel volita. et siue sic. siue sic sequit̄ q̄ est cognita. q̄ in tertio instāti est cognita. Ideo dico alit̄ ad. q. et p̄ter ad dicta p̄ius Circa quā p̄movidēdū est q̄d sit relatio rōis sc̄do ex hoc ad questionē Circa p̄mū dico q̄ relatio rōis dupl̄r accipit̄. Vno mō p̄ ista voce vel p̄ceptu importatē aliq̄d vel aliq̄. Sc̄do p̄o ip̄is significatis. et siue ista distinctio sit h̄z artē logice siue nō. non multū curo ad p̄ns. t̄m necessaria est. p̄p̄ modū loquēdi multoꝝ. Si p̄mo modo dico q̄ talia sunt relatiōes. p̄citiū signū i h̄mōi. Si sc̄do mō dico. q̄ talia nomia relatiua i p̄cept? relatiui n̄b̄l penit? imaginabile importat̄ q̄d nō sit absolutū: i s̄m esse subiectiū in actu vel in potētia. vel saltē esse obiectiū s̄m vna op̄inione p̄us frequēter tactā sed talia relatiua importat̄ absoluta simul cūz actu itellect? i volūtatis. sicut h̄ac voces h̄o significare hoies n̄b̄l aliud est: nec ip̄or:at nē si vocē i hoies i actū volūtatis p̄ntem vel p̄reritū quo volum? hac voce vti. p̄ hoibus. ita signū n̄b̄l aliud importat. i ita n̄b̄l p̄sequit̄ istos act? nec istas voces a p̄te rei nec alibi. s̄ postea p̄t recipe p̄dicationē vocū absolutarū vel p̄ceptū q̄ nō vere p̄dicarent nisi ip̄is p̄e suppositis. T̄m nisi institūes vellet q̄ ip̄e i q̄ libz ali? vtret̄ hac voce fortes p̄ illo hoie n̄b̄q̄ dicere q̄ hec vox fortes significat h̄c hoiem i ita nō cōsequit̄ aliq̄d absolutū vel relatiū. s̄ vere hoc est signū i illud aliud significatuz. q̄uis sine talib? vocib? relatiuis nō posset hoc exprimi. et ita talia relatiua nō significāt aliq̄ alia ab ip̄is absolutis. s̄ significāt vel p̄notat ip̄a absoluta. i n̄b̄l aliud imaginabile. ita cū

D
Opinio sc̄da

Obiect? cōtra se
cūda opi.

E
Ratio auctoris
duo dicitur

Primi quid relatio rationis

de de? e? intelliges creaturā. illud qd dico itelli-
 ges qdā relatiuū ē. 7 n̄ significat aliqd yma-
 ginabile nisi intellectiōne diuinā 7 ipam crea-
 turā. 7 ex h̄ ipō qd ē intellectio diuina de de? in-
 telligit creaturaz. quis h̄ nō possit expm̄ nisi
 p̄ nomē v̄l v̄bi relatiuū. Ceterū de noīe rela-
 tiuo rōis pōt distingui. qz p̄t accipi dupl̄. Uno
 mō qd oē illd nomē dicat relatiuū fm̄ rōez. qn̄
 res nō pōt esse tal̄ q̄l expm̄itur p̄ tale relatiuū
 nomē sine actu v̄l potentia rōcinatiua. 7 isto
 mō itellecū. intelligibile. subiectū. p̄dicatū. et
 hm̄oi sūt relatiōes rōis. 7 p̄ istā exp̄sse p̄notat
 act? rōis. Alio mō pōt dici relatiuū rōnis. qn̄
 res h̄ ē tal̄ qual̄ expm̄it eē p̄ tale nomē nisi cō-
 currete v̄l actu volūtāt v̄l itellec? 7 nullo isto
 rū p̄currēte poterūt manere extrema 7 neutriū
 eē q̄le denotat eē p̄ tale relatiuū. 7 talia sunt
 hm̄oi. p̄ciū. signū. dñiū. fuit. fm̄ qd ista p̄ueni-
 unt creatur̄ qz vox nō ē signū. et nūmus nō est
 p̄ciū. nec pecunia nisi actu p̄uio itellec? 7 vol-
 lūtāt quo volum? sic vti voce 7 nūmo. et ex h̄
 ipō qd ponit tal̄ volitio i nobis v̄l aliqū fuerit
 7 nō fuit volitio p̄ria. stari sine oī alio addito
 vox ē signū 7 nūm? p̄ciū. Sic ex h̄ ipō qd ē crea-
 tura. nullo alio posito de? ē creator. ita qd nō re-
 q̄rit aliqd aliud qd de? 7 creatura. 7 nō posita
 creatura de? nō ē creator. ita etiā q̄cqd ponat
 circa vocē 7 q̄cqd p̄sideret. et cuiuscūqz copet si
 nō affit volitio q̄ velim? ea vti p̄re. nō erit si-
 gnū. 7 illud ē nomē relatiuū rōis. strictissime
 sūpro relatiuo rōis. Ex istis m̄deo ad. q. q. i
 deo nō sūt relatiōes rōis nisi obiectiue. h̄ ē sūt
 cognite sic oīa alia sūt cognita. nec alit̄ sūt in
 deo q̄cūqz relatiōes rōis i deo qd sūt h̄e voces
 reales ex p̄ducte. et iō sic ad h̄ qd de? itelligat
 alia a se disticte nō req̄rūt tales voces v̄l noīa
 relatiua. ita etiā ad h̄ qd de? itelligat disticte
 oīa alia a se n̄ req̄rūt relatiōes rōis q̄cūqz. Cle-
 rūtū aliq̄ possent iponi noīa relatiua q̄ possēt
 de deo h̄e p̄dicari. nō p̄ se h̄ p̄ ipō deo. nō tñ re-
 q̄rūt talia noīa. Scdo dico qd nō sunt talia
 istāria i deo. nec de? i aliquo istāri ymaginabi-
 litelligit essentiā suā. qn̄ i eodē itelligat crea-
 turā quācūqz. qz vnica ē itellectio idisticta oī
 mō q̄ itelligit oīa. 7 i eodē istāri quo de? itelli-
 git essentiā suā creatura h̄e itelligit. 7 de? h̄e
 itelligit Sz tūc ē dubiū an p̄ eodē istāri p̄-
 cedi qd de? refert ad creaturā 7 cōuerso. Se-
 cūdo an debeat p̄cedi qd tal̄ relatio ē real̄ vel
 rōis. Ad p̄mū istoz dico qd h̄ ē magis diffi-
 cultas p̄p̄ voces 7 modū. q̄ p̄p̄ rē i se. Nā q̄
 vocat oīe illud referrī sic ē tale quale pōt ex-
 p̄m̄ p̄ nomē relatiuū sic cōcedēdū ē qd de? ab
 eterno referebat ad creaturā itellecā. qz siue
 exp̄mat siue nō. de? ab eterno fuit itelligēs 7 ita

fuit tale q̄le exprimit esse p̄ hoc relatiuū intel-
 ligēs. 7 isto mō concedi pōt qd si fortes 7 plato
 sint albi. qz fortes refert ad platonē. quis ni-
 bil i mūdo ponat p̄ter ista absoluta. qz for. ē
 simpliciter sicut platonī nullo alio nouo posito.
 si aut̄ vocz referrī illud p̄cise cui actuali deno-
 tat inesse signū aliqd relatiuū sic p̄t ad huc cō-
 cedi qd de? ab eterno intellexit oēs p̄p̄ōes possi-
 biles p̄cipi a quocūqz intellectu creato. 7 ista p̄-
 positio. de? itelligit creaturā ab eterno fuit vera
 sicut mō est vera. Dic tñ est aduertendū. qd q̄
 ponit qd oīa relatiua sunt signa volūtarie isti-
 tuta. 7 hoc a volūtate creata. habet ponere qd
 hec nō fuit ab eterno vera. de? itelligit creaturā
 qz fm̄ illā opinionē ante institutionē: vel fuit
 falsavel fuit imp̄p̄a. Et eodē mō p̄nter babz
 dicere. qd accipiēdo referrī isto scdo mō. h̄ non
 est vera mō. de? ab eterno referebat ad creatu-
 raz. Sz qz hic est magis difficultas vocalis q̄
 logicalis vel realis. iō pertransio. Doc tñ sim-
 plicit̄ est p̄cedendū sine oī dist̄ nctiōe qd deus
 ab eterno intellexit creaturā. 7 iō alia oīa a se. si
 ue ista de? itelligit creaturā vel alia a se ab et-
 no vera fuit vel nō. Et si p̄teruiat dicēdo qd
 hec est p̄na formalis. de? ab eterno intellexit crea-
 turā vel aliud a se. q̄ ab eterno hec fuit vera. de?
 intellexit aliud a se. Respōdeo. qd hec p̄na nō
 valet. sicut p̄z in exēplo. qd hec mō est falsa. bu
 est ba. 7 tñ si postea instituat bu ad significā-
 dū illud qd significat h̄o 7 eodē mō. sicut ba ad
 significādū illud qd significat h̄ vox aīal 7 co-
 de mō. tūc post institutionē h̄ fuit vera bu est
 ba. Ita est in p̄posito qd nō sequit p̄na formalē
 de? ab eterno intellexit aliud a se. q̄ hec fuit p̄a ab
 eterno de? intellexit aliud a se. 7 h̄ si ab eterno isti
 termini nō erāt instituti ad significādū illud
 qd mō significat. h̄ illud magis p̄nter ad logi-
 cū. iō est p̄rāseundū. Ad scdm dubiū dico. qd
 pōt dici qd hec est relatio rōis p̄rio mō accipiē-
 do relationē rōis. 7 h̄ qz ipa diuina essentia est
 vna cognitio. Dico tñ qd nō est relatio rōis ses-
 cūdo mō. s. vbi requirit act? voluntatis libere
 volens illud. et qn̄ extrema p̄nt manere quis
 vnū nō sit tale q̄le denotatur esse p̄ relatiuū.
 Cū strictissime relatio rōis est ista. qn̄ manēti-
 bus extremis p̄p̄ solū p̄curus act? voluntatis
 vel itellec?. vnū extremū est tale q̄le denotat
 eē p̄ tale relatiuū. quo nō exite nō est tale q̄le
 p̄ tale relatiuū denotat esse. 7 tñ extrema ma-
 nēt. Et si dicat 7 q̄rat an debeat dici relatio
 realis. Dico qd stricte loquēdo nō. qz ad relatō-
 nez realē stricte requirit qd vtrūqz extremū im-
 pōret verā rez. sic aut̄ nō est in p̄posito. qz tñ
 vnū extremū. s. de? est vera res. factu existens.
 tñ large scdm qd distinguit p̄ relationē rōis

Circa scdm dicit p̄mo

Scdo dicit

Dubia duo

Ad p̄mū

Ad scdm dubiū

Secundo modo accepta potest vocari realis quia non est possibile quod extrema maneat, propter solum actum intellectus vel voluntatis utrumque extremum sit tale vel non tale quale denotatur esse per nomen relativum. Et si dicatur quod tunc deus realiter refertur ad creaturam. Dico quod non est magis inconueniens deum referri ad creaturam, quam unum album realiter referri ad aliud album, quia unum album realiter referri ad aliud album, non est aliud quam unum album esse realiter simile alteri albo. Et ego dico quod ita realiter est deus creans creaturam et ita realiter conseruans, et ita realiter intelligens, sicut sol est realiter causans calorem, et ideo ita realiter refertur. Et si dicatur quod tunc sequitur quod relatio realis est in deo. Dico sicut patet superius, quod sicut non est in sole relatio, nec in albo sicut patet superius, ita etiam relatio non est in deo, et ratio est quod relationes non sunt tales res, sicut alii ymaginatur. Nec etiam relationes nec reales nec rationis causant illo modo quo ymaginatur, sed propter ipsa signa que sunt in se absoluta quodammodo et ipsa signata absoluta non est aliquid. Et ideo relatio etiam rationis, vel est ipsa absoluta vel est signum aliquid absolutum in se et tamen dicitur relatiuum quia ipso modo aliquid connotando aliud vel aliquo modo alio. Ad primum principalem dico quod non est proprie dictum quod essentia diuina representat omnia alia a se, sed est melius dictum quod essentia diuina intelligit omnia alia a se, si tamen concederet argumentum non concluderet, quia sicut non est inconueniens idem sub eadem ratione agere plura, ita si poneretur tale representatiuum non esset inconueniens idem sub eadem ratione representare plura. Ad primum dico quod loquitur de causa naturali, quod illa tempore facit unum vno tempore, et non aliud alterius rationis alio tempore si cetera sunt paria, imo si facit vno tempore centum, alio tempore faciet centum similia centum si cetera sunt paria, et ita esset dicens de representatiuum. Ad secundum dico quod non est possibile idem sub eadem ratione assimilari pluribus alterius rationis perfecta assimilatio, illo modo quo unum album esset simillimum alteri albo. Imperfecta tamen assimilatio potest idem per idem assimilari distinctis, et ita est in opposito. Unde illud argumentum probaret quod in deo essent plura distincta ex natura rei per quam assimilaretur distinctis, quia per ens rationis cum summe distet ab ente reali non poterit assimilari enti reali, sed si per aliquid proprium debet assimilari operi quod illud proprium sit aliquid reale, et ita per plura realia deus assimilaretur pluribus et distinctis, quod est impossibile. Ad tertium dico quod posse in aliquid determinare potest intelligi dupliciter. Vno modo per perfecte ferri in illud vel per ferri in illud ita quod non in aliud sed aliud excludendo. Primo modo est maior falsitas accipiendo indeterminatum per communem, quia commune potest determinare hoc est perfecte in aliud, cum tamen non debet appropriari, sed debet semper esse eodem

Ad primum principalem

Ad secundum

Ad tertium

sicut superius. Secundo modo vera est, sed isto modo essentia diuina non potest determinare in aliquid, quia nunquam potest appropriari: sed debet esse eodem, **Questio quinta.**

Quinto quero.

Utrum intelligat omnia alia a se per ideas eorum. **W** sic, quia idea est ratio cognoscendi, sed non est ratio cognoscendi diuina essentia, ergo non est ratio cognoscendi aliud a se. Ad oppositum deus cognoscit per essentiam suam omnia, sed non per ideas, contra patet, quia nec deus nec essentia diuina est idea, quia si sic tunc sicut sunt plures idee ita essentie quod est impossibile. Circa istam questionem non est sic procedendum. Primo videndum est quid sit idea. Secundo quid sit necessitas ponendi ideam. Tertio ex hijs ad questionem. Circa primum concordant multi doctores et fere omnes in vna conclusione non eodem, scilicet quod idea est realiter diuina essentia: et tamen differt ratio ab ea. Tamen dicitur aliqui quod deus non tantum cognoscit creaturam secundum illud quod est idem realiter cum deo, sed etiam cognoscit eam secundum quod est alia a se. Tamen ipsa essentia est ratio et forma exemplaris eorum, et ut forma et causa et principium formale exemplarum est ratio cognoscendi. Ista autem ratio in diuina essentia secundum quam sua essentia est ratio qua cognoscit alia a se: nihil aliud est quam imitabilitas qua ab alijs intelligitur quam vocamus ideam que est talis ratio siue respectus in diuina essentia non ex se ut essentia est secundum se et absolute nisi in virtute et quasi in potentia sed ut est iam cognita et obiectum primum intellectus diuini secundum actum, et per secundum actum habet ratio illa esse in essentia ex consideratione intellectus circa eam in comprehendendo eam sub ratione imitabilis. Et secundum hoc idea nihil aliud est de ratione sua formali quam respectus imitabilitatis ex consideratione intellectus in ipsa diuina essentia. Contra istam conclusionem eodem ostendo, quod idea non est realiter diuina essentia, quia quodammodo, aut idea dicitur per se diuina essentia, aut per se respectum, aut aggregatum ex essentia et respectu, quia quod dicatur essentia et aliquid absolutum, aut per se aliquid absolutum per essentiam, nulli istorum dicunt. Si detur primum, sed sicut est tamen vna essentia, ita erit tantum vna idea, quod nulli istorum dicunt. Si detur secundum aut ille respectus est realis aut rationis, si realis, sed esset paternitas vel filiatio vel spiratio, quorum quodlibet est falsum secundum istos. Si per secundum istos dei ad creaturam nulla est relatio realis. Si autem sit respectus rationis, habet oppositum, quia impossibile est ens rationis esse idem realiter cum ente reali, quia omne quod est idem realiter cum ente reali est vere ens reale, et per omnes non est ens rationis, et ultra, sed si idea dicatur tantum respectum rationis non est realiter diuina essentia. Si detur tertium, ergo non est essentia diuina

Questio V

Circa q. tria facta

Primum

ultima consequentia patet. qz qn aliqd aggregat vel pstruit ex plurib: quoru vnu no est realit reliquu illud totu. neutru eoz est realit sic coz posituz nec est realit materia nec forma. vnde vtraqz illaru est falsa. ppositu est realit forma. compositu est realit materia. Circa scdm ar ricultu dicit vbi prius. qz ppter qtuor: necesse est ponere ideas in deo. Primo ad cognoscen duz alia a se pfecte fm roem qua alia 7 plures ideas in deo: vt oia alia a se cognoscat pfecte. qz sicut dicit Augustin? qstione de ideis. rata vis in eis constituit vt nisi hys intellectis sapiens esse no possit. scz cognitioe illa qua habz cognoscere alia a se. Et qz talis scia de reb? ex pre dei est causa ex pularis vt sit ad se aliquid p essentia. id scdo ppter creaturas plures specie differentes vt sint aliqd p essentia necesse est ponere plures ideas in deo quo in notitia sua habet pncipalit vt in mudo archetipo singula pntia ab etno. tertio necesse est ponere in eo licet no sub rone idearu reru pfectiones quib? est singularu reru p pna mesura. differunt em sola rone idea 7 pfectio in deo. Quarto oz ponere ideas ppter reru pductiones in existetia actuali. qz no posset plura diuersa 7 distincta pducere nisi ea pducendo cognosceret. sed talis cognitio no est nisi p ideas. Licet aliqz hic dicta sicut sonat vera sint. tm fm intetioez dicentis reputo ea simpliciter falsa. qz fm intetioe istius iste idea q ponitur no realit sunt ipe creature. s quida respect? imitabilitatis qb? diuina essentia est imitabilis a creaturis. s tales respect? ronis no est necesse ponere ppter quacumqz ronu pdictaru. g tales ideas qles ille ponit no oz ponere. maior e coeesta ab istis minor pbo. qz no ppter pnu. p3. qz itellect? diuinus poterit intelligere oia alia a se sine oibus respectib? ronis. Prefea. p istos intellectus maxie vilesceret. qz fm istos. si itellect? diuinus intelligeret aliud a se. ita qz illud obiectu esset informas actu suo intelligedi vilesceret. g si sola eentia diuina no essz motiuu sufficiens sui itellect? ad itelligedu oia alia reqreret alis qd aliud. 7 p pns vilesceret. Prefea. aut iste respect? ronis p supponit itellectione creature. No pnuu qz fm istu respect? ronis necrio psequit aliquoz actu intelligedi. g iste respect? psequit actu itelligedi diuinu quo itelligit sua eentia absolute. no p pando ea ad qdcuz aliud qd isti negat. Nec pot dici secundu. tu qz tunc nihil faceret ad h q de? itelligeret distincte alia a se. si cur effect? nihil facit ad esse cause qua cosequit. Tu qz talis respect? ronis no psequit itellectione q de? itelligit sua eentia. g eade rone

nec itellectione qua itelligit aliud a se qz no est maior ro de vno q de alio. Scdo ostedo qz ppter scdz no opz ponere tales plures ideas qz artifex creat? line oi respectu rois pt bte cognitione distincta pluriu 7 distincta pducere g multo fort? artifex increat? poterit disticte plura cognoscere 7 postea in ee pducere sine oi tali respectu rois. Tertio ostedo qz no oz ponere tales ideas ppter tertiu: qz si pfectio creature in deo 7 idea sint ide. qro. aut pfectio illa in deo e realit ipe de? aut no. si sic. g sic ipse de? no e plures. ita idee no erunt realr plures Si n h e p eu. qz ponit qz ipa idea e realr dina essentia. Sitr nihil aliud a deo pot ee ppa me sura supme creature. g fm istu. cu3 illa pfectio sit mesura creature. lequit qz supma creatura no haberet idea i deo. Circa quarta rone p3 p pdicta qz no valet. qz ad pducendu aliqd no requirit i artifice aliqs talis respectus ronis Ideo alit dico ad ista. q. Circa qua sic pceda. qz pmo videdu e qd nois isti? qd dico idea Scdo videdu e cui copetit illud qd nois. 7 sic patebit fm? articul? Tertio videdu e qz sit necessitas ponedi ideas. Quarto isera aliqs conclusiones. Quinto respodebo ad forma qstiois Sexto mouebo aliqua dubia 7 soluā Circa pnu sciendu qz idea no bz quid rei. qz est nome conotatiuu vel relatiuu fm aliu modu loquedi. na ois idea necessario est alicui? idealis vt ideati idea. 7 id no p cise significat aliqd vnu s significat vnu 7 conotat aliquid aliud vt illud ide qd significat 7 ppter hoc bz tm qd nois et pot sic describi. Idea e aliqd cognitu a pncipio effectiuo itellectuali. ad qd actiuu aspiciens pot aliquid in esse reali pducere. Ista descriptio p3 qtu ad pma particulā p beatu augustinu. lxxiij. questionu. q. xliij. vbi dicit. Das aut rones vbi esse arbitrandu e nisi i ipsa mete creatoris. no em extra se qcqz positu i tuebat. vt fm ide constitueret qd constituebat. ex ista auc. p3 qz idee sunt cognite a mete diuina. Secuda particula p3. scz qz idea sit aliqd cognitu ab actiuo itellectuali. Per eandem auc. per hoc qd dicit vbi esse arbitrandu nisi i mete creatoris. Tertia particula qst it illud ad qd aspiciens pot aliqd pducere in esse reali p3 p fine auctoritatis. qz dicit. no em extra se qcqz positu intuebat vt fm illd constitueret qd pstituebat. manifeste ex hoc inuinas qz de? ideas ituebat vt fm illas constituat. h e efficiat illa q constituit. hoc e efficit. Tre ista descriptio p3 p seneca epla. lxxvi. vbi enumerat quatuor causas positas ab aristotele dicit sic. hys qnta plo adicit ex pular qua idea vocat. hoc em est ad quod aspiciens artifex illud quod desinit

Secundo

Tertio

D Circa triu respō surus scz facit.

Primo

Circa scdm

Instat contra op? primo

E
Secundā

efficit nihil ad rem p̄inet vtruz foris habeat
exēplar ad qđ referat ocul⁹ an intus qđ ip̄e cō
cepit. Et ista auctoritate patet. qđ idee sunt co
gnita quedā exēpla. et ad illas respiciēdo pōt
cognoscēs aliqđ pducere in esse reali. Circa
scđm dico. qđ ista descriptio nō cōuenit ipsi di
uine essentīe nec alicui respectui rōnis: s̄ ipsi
met creature. Prīmū p̄t̄ p̄mo. qđ fm oēs plu
res sunt idee. Un̄ dicit Augustinus vbi supra.
alia rōne cōditus est hō. et alia rōe cōditus est
equus. et accepit ly rōne p̄o idea. sed essentia
diuina est vnica nullo mō plurificabilis. ḡ ipsa
nō est idea. Si dicat. Quis ip̄a eēntia nō est
realit̄ plurificabilis. tñ fm qđ pōt ad diuersas
creaturas cōparari pōt esse alia et alia idea. et
fm hoc erūt plures idee: nō quidē realit̄ differ
rētes. s̄ sola rōe. Sed ista et alia sup̄ius suffi
ciēter impobant. vbi ostēditur qđ ipossibile est
aliqđ idē esse realit̄. et tñ differre rōe. Similit̄ si
diuina eēntia esset realit̄ plures idee. q̄ro. aut
idea est ip̄e diuina eēntia. aut est diuina eēn
tia et aliqđ aliud. s̄ respect⁹ rōis fm istos. si pri
mum. ḡ eēntia diuina est plures eēntie diuine
si sint plures idee. Si deē scđm. ḡ diuina essen
tia nō est idea. Secđo ostēdo qđ eēntia diuina
nō est idea. qđ q̄ro. aut idee sunt. in mēte diuina
subiectiue. aut obiectiue. nō subiectiue. qđ tūc
eēnt ibi plura subiectiue. qđ est manifeste fal
sus. ḡ sunt ibi tñ obiectiue. s̄ eēntia diuina nō
est tñ obiectiue. ḡ nō est idea. Secundū ostē
do. sc̄z qđ respect⁹ nō est idea. qđ si sic. aut respec
tus realis aut rōnis. Nō realis. qđ fm p̄dictā
opinionē dei ad creaturā nō est relatio realis.
Nec respect⁹ rōnis. tñ qđ null⁹ talis est dei ad
creaturā qui possit ip̄ortari p̄ nomē idee. tñ qđ
ille nō pōt esse exēplar creature. sicut nec ens
rōnis pōt esse exemplar entis realis. Tertio
ostēdo qđ ip̄a creatura est idea p̄mo: qđ sibi cō
petūt oēs p̄t̄icule p̄dicte descriptiōis. Nā ip̄a
est cognita ab intellectu actiue et de⁹ ad ip̄am
aspicit vt rōaliter pducatur. Nā q̄t̄icūq; de⁹
cognosceret essentia suā. si nō cognosceret suū
pducibile. ignorāter pduceret et nō rōnabilit̄
et p̄ p̄ns non p̄ idea. ḡ ip̄e in creaturā vere aspi
cit. et ip̄as aspiciēdo pōt eā pducere. P̄t̄ea
illud quo p̄cognito pōt cognoscēs rōabilit̄ p̄
ducere. et oī alio p̄ ipossibile nō p̄cognito. et
quo nō p̄cognito et quocūq; alio cognito nō
pōt rōnabilit̄ pducere est vere idea et exēplar.
S̄z positio p̄ ipossibile qđ de⁹ cognosceret crea
turā pducibile. et nō cognosceret suā essentia
si haberet potentia pductiua. posset vere rōa
bilis pducere. et q̄t̄icūq; de⁹ cognosceret eēn
tia suā. nisi cognosceret creaturā. non diceret̄
rōnab. lit̄ pducere q̄t̄icūq; pduceret. ḡ ip̄a

creatura est idea. P̄t̄ea idee p̄portionabī
liter sunt ponēde in artifice creato et increato
s̄ si artifer creatus ip̄e cognosceret illud ar
tificiatū quod pduceret. ita vere ageret p̄ ex
emplar. et p̄ p̄ns per idea. sicut cū cognosceret
vnu cui⁹ s̄ se debet pducere. ḡ respectu artifi
cis creati ip̄met pducibile esset vere idea et
exēplar. qđ idē intelligūt auctores p̄ ideas et ex
emplaria. ḡ cū de⁹ ip̄amet creaturā pducis
bile p̄cognoscit. ip̄amet vere ē idea. Doc etiā
p̄t̄ p̄ signū. qđ Plaro cui⁹ sniam tenet bear⁹
Aug. ideas hōis dixit esse hōiem. vel qđ dicit̄
re hōis. vel vlem hōiem. Doc idē etiā ip̄ont
p̄hs platonī qđ ponat ideas eē quasdā res rea
liter distinctas. sicut ista pducra sunt distincta
sp̄e. ḡ intentio sua fuit. nō qđ diuina essentia es
set idea. s̄ qđ aliqua alia cognita a deo qđ essent
exemplaria. et ad qđ de⁹ aspiceret in pducendo
s̄ inter oīa cognita nihil meli⁹ pōt poni a the
ologo eē idea qđ ip̄amet creatura. sicut magis
declarabitur in solutione dubioꝝ. ḡ 7c. Ex
p̄dictis p̄t̄ qđ est idea. qđ nō est nisi aliqđ co
gnitū ad qđ agens aspiciat in pducendo. vt sc̄z
ip̄m aliqđ s̄ se vel ip̄met pducatur in esse reas
li. sic vna dom⁹ pōt vere eē idea et exemplar al
terius dom⁹. qđ sc̄z aliqđ artifer illā domū co
gnoscendo pōt p̄ hoc aliquā cōsimilē fabricas
re. et eodē modo si ip̄amet domus in particula
ri esset ab artifice p̄cognita. et virtute illius
posset domū eandē pducere in eē reali. eēt sui
met idea. Un̄ idea importat ip̄amet creatu
rā in recto. et etiā ip̄amet in obliquo. et p̄t̄
h̄ importat ip̄as diuinā cognitionē vel cogno
scētē i obliquo. et idē de ip̄amet creatura ē p̄
dicabil̄ vt ip̄a sit idea. s̄ nō ē p̄dicabil̄ de agen
te cognoscente vel cognitiōe. qđ nec cognitio
nec cognoscēs ē idea sic nec exēplar. Circa
tertiū dico qđ idee nō sūt ponēde vt sint rōes
cognoscendi ip̄as creaturas ab eis d̄ntes. qđ
p̄ter ip̄am diuinā essentia qđ ē oib⁹ modis ip̄a
cognitō nō sūt alia qđ p̄ntē rō cognoscēdi cre
aturas et idē nō sūt plures rōes cognoscēdi cre
aturas. s̄ p̄t̄. qđ q̄ro. qđ itelligit̄ p̄ rōem cog
scēdi creaturā aut illud qđ ē aliquo mō cogni
tionis creature qđsi mouēseffectiue intellectu
diuinū ad cognoscēdū creaturas. aut est ip̄as
met cognitio qđ cognosceit̄ creatura. aut est ali
qđ qđ qđsi recipit ip̄am cognitionē creature.
aut ē aliqđ necessario req̄sitū ad cognoscēdū
creaturas. Prīmū nō pōt dari. qđ ip̄a cognitō
creature cū ip̄a diuina essentia ē cōis trib⁹ p̄
sonis ē oīno i causalis. imo etiā oīno ip̄odu
cibil̄. et p̄ p̄ns itellect⁹ diuin⁹ a nullo penit⁹ est
mobil̄. imo oīno sibi repugnat a quocūq; mo
neri. sicut diuine cognitioi repugnat a quocū

Quid idea

Tertiū

q̄ effici v̄l cāri. Nec p̄t dari sc̄dm. q̄ cognitō
 dei ē eadem respectu omnīū creaturā nullo
 mō plurificabilis. s̄ p̄cise ē pluralitas i cogni
 tis 7 nullo mō i cognitōe. nec s̄m rē nec s̄z rō
 nē. 7 p̄ p̄ns cū idee sūt plures s̄z oēs nullo mō
 sunt rōnes cognoscēdi. accipiēdo illo mō rō
 nē cognoscēdi. Nec p̄t dici tertiū. q̄ intellect?
 diuin? nullo mō ē receptiu? cognitōis. s̄ ē ip
 samet cognitio formalr? oib? modis a pte rei
 S̄lī intellect? diuin? nullo mō ē plurificabil.
 s̄ nullo mō ē p̄les idee. Nec p̄t dari quartū. q̄
 talia si distīguerēt a creaturis essent t̄m etiā
 rōis. q̄ s̄z oēs preter deū 7 creaturas nullū p̄
 poni ens reale. s̄ nulla etiā rōis nec rō requirūt
 ad cognoscēdū entia realia nō plus q̄ etiā res
 alia requirūt ad cognoscendū entia. rōis. imo
 cōuenienti? poneret q̄ entia realia essent rō
 nes cognoscēdi entīū rōnis q̄ ecōuerso. Se
 cūdo dico q̄ nō sūt idee ponēde tāq̄ similitus
 dines resp̄entātes intellectui diuino ipas cre
 aturas. q̄ ille similitudines nō p̄t eē diuina
 essentia. cū illa sit oīno implurificabilis. Nec
 o3 q̄ sint entia rōnis. q̄ nullū tale requirūt. nec
 ad p̄ducendū nec ad cognoscendū. Ideo di
 co q̄ idee sunt ponēde p̄cise vt sint exēplaria
 q̄dā. ad q̄ intellect? diuin? aspiciēs p̄ducatur cre
 aturas. cui? rō est. q̄ s̄m beatū augustinū vbi
 supra p̄pter s̄ p̄cise ponēde sūt idee i deo. q̄a
 de? est rōnabilē operās. Vñ dicit bea? aug.
 q̄s audeat dicere deū oīa irrationabiliter cō
 didisse. quasi ad rōnabilē operātē nō solū re
 quiratur virt? p̄ductiua 7 operatiua. s̄ etiā ex
 emplar ad q̄ aspiciat in operando. 7 idee nō
 sunt ipa virt? p̄ductiua vel causatiua p̄ducē
 tis. s̄ sunt ipa exēplaria. et ita vt sint exēplari
 a sunt ponēde. Circa quartū ē sciendū q̄
 ex predictis sequūt multē cōclusiones de q̄b?
 sunt diuerse q̄stōes. Primo sequūt q̄ idee
 nō sunt in deo subiectiue 7 reali. s̄ t̄m sunt in
 ipō obiectiue tanq̄ q̄dā cognita ab ipō. q̄ ipse
 idee sunt ipemet res a deo p̄ducibiles. Se
 cūda cōclusio ē ista. q̄ oīm rerū factibiliū sūt
 distīcte idee. sicut ipse res iter se sūt distīcte.
 Alia cōclusio seq̄t q̄ materie 7 forme 7 v̄l
 partiū essentialiū 7 itegraliū oīm sūt distīcte
 idee. Quarto seq̄t q̄ idee sūt p̄mo singular
 riū 7 nō sūt specierū. q̄ ipa singularia sola sūt
 extra p̄ducibilia. 7 nulla alia. Quinto seq̄t:
 q̄ generis 7 dīe 7 alioz v̄lūm nō sūt idee. nisi
 poneret q̄ v̄lūa eēt q̄dā res subiectiue existiēs
 res i aīa 7 solū cōia reb? extra p̄dicationem
 Sexto seq̄t q̄ negatiōnū. p̄uationū. mali.
 culpe 7 b̄mōi q̄ nō sunt res distīcte ab alijs re
 bus nō sūt idee. Septimo seq̄t q̄ de? bz i fi
 nitas ideas sic ab eo sūt infinite res p̄ducibi

les. Per p̄dicta m̄deo ad formā. q̄ q̄n q̄rit:
 vtrū de? intelligat oīa alia a se per ideas eoz.
 Q̄ly p̄ p̄t dicere circūstantiā cause motiue
 sicut dicim? q̄ aīa intelligit per habitū tanq̄
 per causam motiūā vel effectiūam. vel p̄t di
 cere circūstantiā potentie intellectiue. sicut
 dicimus q̄ homo intelligit per intellectū. vel
 p̄t dicere circūstantiā obiecti mediū. sicut di
 cimus q̄ intelligimus deū in via per quēdā
 conceptū propriū sibi. vel p̄t dicere circūsta
 tiā obiecti terminantis. sicut dicimus q̄ vīde
 bimus deū per essentiā suā. q̄ ipsamet essentia
 diuina i se erit vīsa. Primis tribus modis
 non intelligit deus aliqua a se per ideas eoz.
 q̄ idee nec mouēt intellectū diuinū nec sunt
 intellectus ipse. nec obiectū mediū inter deū
 et alia a se cognita. Sed quarto modo p̄t cō
 cedi. q̄a ipse idee sunt ipsamet cognita a deo
 alia ab eo. Sed cōtra predicta sunt aliqua
 dubia. Primū q̄ viderur q̄ idee sunt realiter
 et subiectiue in deo. q̄d probat multipliciter.
 primo sic. illud quod eternū est realiter in deo
 q̄ aliter aliquid aliud a deo esset eternum sed
 idee sunt eterne p̄ beatū Aug. lxxiij. q̄ q̄stōe
 lvi. dicētē. Sūt nāq̄ idee p̄ncipales q̄dā for
 me. v̄l rōnes rerū stabiles atq̄ icōmutabiles
 q̄ ipse formare nō sūt ac p̄ b̄tne. 7 sic semp co
 dē mō se b̄ntes. S̄lī ibi postea subdit. q̄ si be
 oīz rerū creatarū creatarū ve rōes diuina mē
 te cōtinēt neq̄ i diuina mēte q̄c̄ nisi eternū
 ac icōmutabile p̄t eē. atq̄ has rōes rerū p̄n
 cipales ideas appellat plato. nō solū idee sūt
 s̄ ipse sūt. q̄ eterne sūt 7 eiusmōi atq̄ icōmu
 tabiles manēt. Ex hīs auc. p̄tz q̄ idee sūt for
 me p̄ncipales. 7 q̄ vere sūt. 7 q̄ etne sūt. q̄ oīa
 non possunt cōpetere nisi illis q̄ sunt realit̄ in
 deo. Preterea illa quoz visione fit aīa beata
 sunt realit̄ 7 subiectiue in deo. s̄ idee sūt b̄mōi
 p̄ beatū Augustinū vbi supra. dicentē q̄ earū
 visione fit aīa beatissima. Secūda dubiū
 est. q̄ nō videt q̄ ipemet creature sūt idee. q̄a
 illa q̄ nō possunt intueri nisi aīa sancta nō sūt
 creature. cū creaturas ita p̄t intueri aīa nō s̄
 cta sicut aīa s̄cra. s̄ ideas solū aīa s̄cra intueri
 p̄t per Augustinū dicentem. vbi supra ipsa
 rationalis anima non omīs et quelibet s̄ que
 sancta 7 pura fuerit. hic asserit q̄ oportet ocu
 lum illi vīsioni supple idearū esse similem. que
 illum purum oculum quo videntur sanum et
 sincerum et serenum et similem hīs rebz
 quas videre intendit habent. Preterea ni
 bil potest esse exemplar sui ipsius. cum inter
 exemplar et e remplatum sit distīctio. ergo
 ipsamet res distīcta non est idea. Preter
 ea. si ipsamet res creata esset idea sequeretur

Ad formas. q. et
 quā hic ostēdēt

Secūdo ponit dū
 b̄ ia
 Primū.
 Probat̄ p̄mo

Secūdo

cōm dubiū
 Probat̄ p̄mo.

Secūdo

Tertio

Quarta
 Prima conclusio
 Secūda conclusio
 Tertia conclusio
 Quarta conclusio
 Quinta conclusio
 Sexta conclusio
 Septima conclusio

Libri primi

Sententiarum

¶ Idea nō haberet aliter eē ab eterno q̄ lapis extra existens. et p̄ p̄ns idea nō ē eterna: qd̄ ē cōtra beatū augustinū et senecā ubi supra. ubi dicit sic. exēplaria oim̄ intra se de? h̄z nūeros vniuersoz q̄ agēda sunt et modos mēte cōple rus plenus h̄is figuris quas p̄lo ideas appel lat imortales imobiles ifactibiles. s̄ creature sūt mortales mutabiles et factibiles. Pref ea neq̄ oriunt neq̄ itereūt fm̄ eos. tñ formari dicit om̄e qd̄ oriiri et iterire pōt. et om̄e qd̄ oriit interit fm̄ augustinū ubi supra. s̄ impossibile ē idē oriiri et nō oriiri. iterire et nō iterire. q̄ crea ture q̄ oriūt et itereūt nō sunt idee q̄ neq̄ oriūt neq̄ itereūt. Tertiu dubiu ē. qz nō videt q̄ idee tm̄ sunt singulariū. qz p̄lo ponit ideas sp̄erū et nō singulariū. s̄ beat⁹ augl. approbat sniam platonis. q̄ ipoz singulariū nō sūt idee p̄mo. Quartū dubiu. qz videt q̄ p̄ter ideas illas q̄ ponūt eē res singlares sint aliq̄ alie po nēde. qz tāte efficiētie ē de? i p̄ducedo sic q̄cū q̄ artifex creat? s̄ artifex creat? habēdo cogni tionē vlem de domo pōt domū particulare p̄ ducere p̄ ideā. et p̄ p̄ns ipa dom⁹ particularis nō est idea s̄ aliqd̄ aliud a domo particulari. q̄ cū de? nō tm̄ habeat notitiā rerū particulariū s̄ et vniuersaliū. nō tm̄ res particulares erunt sibi idee s̄ etiā ipa v̄lia qz ita aspici? ad v̄lia i p̄du cendo sicut ad particularia Ad p̄mū istoz di co q̄ idee non sunt in deo reali? et subiectiue s̄ tm̄ obiectiue. sicut om̄s creature ab eterno fa erūt in deo. qz ab eterno fuerūt cognite a deo. et ideo nūq̄ iuenit q̄ augustin⁹ alicubi ponat ideas nisi in diuina intelligētia. nō i essentia. p̄ hoc inuens q̄ nō sūt in deo nisi sicut cogni ta et nō sicut ibidē reali? existētia. Un̄ dicit. ubi eas arbitrandū ē eē nisi in mēte creatoris et superi⁹ dixit eas diuina intelligentia cōtine ri. Ad auctoritates augustin⁹ dico q̄ eter nū dupliciter accipit. Uno modo pp̄rie p̄ eo qd̄ vere et p̄pe et reali? ē actualiter existens et nali?ter. Ali? p̄ illo qd̄ ē eternalit̄ imutabilis i t̄lectū vel cognitū. et hoc ē ip̄oprie accipere eternū et extēsiue. P̄mo mō dico q̄ idee nō sūt etne. s̄ sol⁹ de? sic ē etern⁹. Secdo mō idee sūt etne. hoc ē. eternalit̄ et imutabilis cogni re. et sic loq̄t beat⁹ augustin⁹ et alij sancti et p̄bi qñ dicūt ideas eē etnas et imortales et infacti biles. hoc est q̄ sūt eternalit̄ imortalit̄ imuta bilit̄ infactibilit̄ i t̄lecte. Et oia talia verba dicūt solū vt insinuet dīam in mēte diuina. et in mēte cuiuscūq̄ artificis creati. qz idee i mē te diuina sūt etne s̄ sūt ab ip̄o eternalit̄ et icō mutabilis i t̄lecte Et qñ dī q̄ creature non sūt etne. Dico q̄ creature nō sūt etne p̄mo mō accipiēdo etnū. s̄ secdo mō accipiēdo etnū nō

ē icōueniēs. qz s̄ nō ē aliud q̄ dicere q̄ creatu re sūt etnalit̄ i t̄lecte. Clertū qz s̄ nomē idea ex sua ipositōe cōnotat cognitionē q̄ cogno scit. nō sic autē creature vel nomē lapidis vel hōis et sic de alijs. iō a sanctis frequēt cōcedit q̄ idee sūt etne magi q̄ creature sūt etne. q̄ utis siue dicāt vnū siue dicāt reliquū ip̄oze et large loquēt de etno. Et si dicāt q̄ in eadē auc. dicit q̄ vere sūt. qz eterne sunt. q̄ vere fue rūt ab etno et nō tm̄ i t̄lecte. S̄ in eadē auc. dī. q̄ idee sunt p̄ncipales forme v̄ rōnes rerū stables et c. Et ista auc. arguit. qz p̄ncipa le dī respectu min⁹ p̄ncipal. q̄ p̄ter ideas sunt aliq̄ forme vel rōnes nō p̄ncipales. q̄ sunt ali q̄ res q̄ nō sūt idee. q̄ nō ois res est idea. Ad p̄mū illoz dī q̄ ip̄oze accipit beat⁹ augustin⁹ nus qñ dicit q̄ vere sunt. scz p̄ illis q̄ vere itel ligūtur. Un̄ dicunt aliq̄ q̄ creature fuerūt ab eterno in dei potentia et nō erāt in sui natura et dicunt q̄ erāt et nō erāt. Ista nō p̄nt intelli gi sicut verba sonant. qz implicaret p̄dictio. et opz q̄ sic itelligant. erāt in dei potentia. s̄ est potuerūt a deo p̄duci q̄ vere erat ab eterno. et tm̄ simplr nō erāt i actu. Sic dico i p̄posito q̄ qñ augustin⁹ dicit q̄ idee vere sūt. debet intel ligi sic. vere sunt i t̄lecte a deo ab eterno. qui ab etno vere ē. Et si dicāt q̄ eodē mō posset cōcedi q̄ hō ab eterno vere ē. qz ab eterno nē i telligit et c. Dico q̄ si v̄sitar⁹ modus loquēdi sanctorū sic itelligeret. posset cōcedi vnū sic reliquū. s̄ nō est ita. cui⁹ cā tacta ē p̄us. Ad scd̄z dico q̄ nō est intentio beati augustin⁹ q̄ p̄ter ideas sint aliq̄ res min⁹ p̄ncipales q̄ non sūt idee. s̄ iō dicit ideas esse formas p̄ncipales qz res ille p̄us natura et duratiōe fuerūt idee. q̄ erāt extra deū actualit̄ existētes. et necessa rio sūt idee nō tm̄ necessario sūt existētes actu aliter s̄ contingenter. Unde necessario sūt in t̄lecte a deo. et ita necessario sunt idee nō tm̄ necessario sūt existētes in rerū natura. Ve rūt h̄ posset eē vna difficultas vocalis. vtrū scz idea dicat respectu ideati vel respectu idea bilis. s̄ est. vtrū precise debeat vocari idea qñ de? fm̄ eā p̄ducat actualit̄ an etiā siue nō p̄du cat fm̄ eaz. dū tm̄ possit fm̄ eā p̄ducere. Et quātū ad hoc pōt dici q̄ est magis de vsu san ctoz vocari ideā etiā q̄uis de? nō p̄ducat s̄ eā actualiter. et ideo ab eterno res fuerūt idee sed nō ab eterno fuerunt actualiter existētes Et si dicatur q̄ hoc est impossibile. qz s̄ se necā ubi prius. idea est causa quinta p̄ter cau sas quatuor positas ab aristotele. sed nihil est causa sui ip̄i. q̄ illa res q̄ p̄mo ē idea nō ē post ea ideatū vel causatum. Similiter sancti. cuz attribuūt aliquā causalitatē idee. attribuunt

Quarta

Tertiu dubiu

Quartū dubiu.

Ad p̄mū dubiu

Ad augustinū

Replica prima

Secunda

Ad p̄mā

Ad scd̄am

Ad Difficultas

Solutio

Ad Obicitur

etia creplari. Unde dicit esse causa creplaris
 Ad illud dico q ppe loquedo nihil e can
 si sit causa aliquo quatuor modoy positoy ab
 aristotele. 7 io idea vel creplar no e ppe ca. ex
 tendendo tn nome cause ad omne illud cui? co
 gnitio p supponit pductioni alicuius. sic pot
 idea vel creplar ee ca. 7 sic extensiuve loquitur
 sene. de causa 7 sifr alij sancti. 7 isto mo no e i
 coueniens q ide sit causa suppius. sicut no e in
 coueniens q necessario illud qd bz pducit debz
 pcognosci. qz no est aliud ee causaz sic loquen
 do de ea: q pcognoscit fm ipm fiat ipmmer
 vel aliud simile qd sit ppiu illi 7 no alteri fa
 ctibili. 7 sic dicit bea? augustin? q singula p
 prijs sunt causata ronib?. Ad scdm dico: q
 aia sit no beata visione idearu nisi beatitudi
 ne quadā accidērali. qz visio beata e magna p
 sectio aie ronalis. Ad scdm dubiu dico fm
 pdicta q ipemet creature sunt idee. sicut ipse
 sunt intellecte a deo. Ad primū in contra
 riu dico q intueri accipit aliqn stricte p actu
 intuitiuo. Aliqn large p certa 7 euidēti cogni
 tione. vel saltē p ueridica cognitiōe. Primo
 mo pot itueri ideas aia no sancta. saltē aliqs
 7 aliquas solū aia sancta pot itueri. sic substā
 tias separatas 7 beatas solū aia sancta 7 beata
 intueri pot. Scdo mo itueri ideas e de eis ali
 quas veritates cognoscere certa cognitiōe. 7
 isto mo pot itueri ideas aia no sancta qru ad
 aliquas veritates. 7 qru ad aliquas veritates
 no pot. quarū tñ aliquas pot aia sancta itueri
 7 hoc tā in via q i patria. sicut multa sunt cog
 noscibilia a sacris. q ab alijs pp defectū ex
 ercitiū 7 experientie cognosci no pnt. 7 sic forte
 loq? bea? augustin?. Dico q bea? augusti
 nus loq? vel de aia sancta beata. q multas ve
 ritates pot eis cognoscere qs no pot cogno
 scere aia no sancta. hoc e no beata. Vel itelligit
 q multas veritates pot de eis habere aia sa
 cta etiā i via vlp ifusionē a deo vel p exercitiū
 7 experientia. quas no bz aia no sancta. 7 hoc
 maxime aia infidel. sic aia sancta scit q omēs
 idee sūt i mēte diuina. hoc e eternalit cognite
 7 q omniū rerū sūt idee in deo. hoc e q de? est
 omniū eā effectiua. 7 hmoi qvel multe earum
 ab infidelib? ignorat. Et si dicat q bea? au
 gustin? i pdicta auct. dicit ideas ee res. s crea
 ture ab eterno no erāt res. q no fuerunt idee.
 Dico q h e ad oppositū. qz si idee sint res sunt
 ples res. s i deo no sūt nisi tres res. q si sint in
 deo realr 7 subiectiue no sūt ples q tres idee
 qd e manifeste falsū. qz dicit bea? augustin? q
 singula p prijs ronib? sūt creata. Ad scdm
 pz pmo q aliqd pot ee creplar suppius. Un si
 cur vna dom? ee cognita pot esse creplar alte

rius dom? fiēde qz e illud ad qd artifex aspicit
 vt cōsimilē domū pducatur. ita si artifex ipam
 domū fiendā cognosceret i particulari. ita q ni
 hil aliud cōcurreret qd eēt simile domū fiend
 de. posset ipam domū fiendā in particulari cog
 scendo ita pfecte vel pfecti? pducere sic si cog
 nosceret vnā aliā domū. 7 p pns ipamet do
 mus pcognita eēt creplar suppius. Et sic e de
 deo. qz de? ipamet res cognoscat quas postea
 producat. 7 illas aspicit i pducēdo et qz illas
 aspicit i pducēdo iō dī rōnabilit opans. qz p
 fecte scit no tm in vli s etiā i particulari 7 disti
 ctissime qd opat. Ad aliud prz q de virtu
 te sermōis possz pcedi. q no alit habuit idea
 ee ab eterno q lapis q fuit pduct? i tpe ab et
 no fuit idea sic ab eterno fuit cognitus a deo.
 Clertū fm vsuz sanctorū cōcedit q idee sunt
 ab eterno. h e sūt eternalit intellecte a deo. No
 aut pcedit ab eis q lapis existēs fuit ab etno
 7 iō fm modū loquēdi sanctorū no ita fuit la
 pis existens ab eterno sicut idea. h e no cōce
 dit q lapis ee existēs fuit ab etno: quis cōce
 dāt q idee fuerūt ab eterno. Ad senecā dī
 co q itelligit sicut bea? augustin? q de? ita
 se bz numeros 7 c. ita sicut obiecta cognita. et
 iō exponit se dicēs. mēte complexas. inuēs q
 no bz ea nisi sicut obiecta cognita. 7 sūt imoz
 tales 7 c. sic expositiū e pus. Ad aliud dico:
 q de? nre fmōis bz cōcedi q idee oriūtur 7 i
 tereūt. qz idee sūt ipemet creature q oriūt 7 in
 tereūt. tñ fm intellectū beati augustini neqz in
 tereūt neqz oriūt. h e. neqz de nouo incipiūt in
 telligi a deo. neqz desinūt intelligi a deo. s sep
 er eternalit itelligit. ad dīam idearu in mēte
 cuiuscūqz artificis creati i cui? mēte de nouo
 oriūt idee. h e. cessant ab eo itelligi. Ad ter
 tiū dubiū dico q idee paise sūt singulariū. qz p
 eise singularia sunt factibilia. 7 si pfo dicat q
 idee sūt spērūz no singulariū. itelligēdū e q h
 dixerit qz forte fuit illi? opi. q de? no itelligat
 singularia. s tm spēs singulariū 7 tunc voluit
 dicere q idee no sūt singulariū. h e no sūt p ip
 sa singularia itellecta fm eū. s sūt spērū. h est.
 spēs singulariū sūt idee. s i h errauit si h posuit
 nec i h ipsz seq? bea? augustin?. s i alijs i qb?
 no errauit Ad vltimū dico q de? quis sit
 maioris efficacie in agendo. qz tñ est in infini
 tum maioris intelligentie. iō deus de fiendis
 ab eo non habet tm cognitionē de vniuersali
 bus res. sicut habet artifex creatus de fiendis ab
 ipso. sed etiā habz cognitionē distinctā 7 par
 ticularē de quolibet particulari fiendo. q sibi
 ipmmer particulare est idea: quis cognoscat
 qd cogscit ab agēte creato? ita pter ideas
 q sunt res plicares e ponere alia q sunt rectū

Respondetur.

Ad scdm ar.

Ad scdm dubiū

Ad primū ar.

Ad tertium ar.

Ad Senecā

Ad quartū ar.

Ad tertū dubiū

Ad quartū du.

Ad scdm ar.

fiendozū aliquozū idee. nō q̄dez deo q̄uis sint
 idee artificib⁹ creatis. Et ita idē pōr eē alicui
 idea 7 tñ alteri nō ē idea. sic idē ē vni exēplar 7
 nō alteri exēplar. Et si dicat fm pdicta de⁹
 aliqd̄ extra se ituef vt fm illud p̄stiat illud
 qd̄ p̄stiat. qd̄ ē p̄ beatū augustinū. Dicēdū
 qd̄ de⁹ nō ituef aliqd̄ realr ex se existēs vt fm il
 lud p̄stiat. qz nō bil actualr exis de⁹ p̄cogno
 scit vt fm illud cōstituat itueri. tñ aliqd̄ qd̄ n̄
 ē ip̄e nec ē aliqd̄ reale. s̄ pōr eē reale vt s̄ illd̄
 ip̄met cōstituat. Si p̄tueriat. q̄ tūc de⁹ i
 digeret aliquo alio a se ad h̄ q̄ agar. qd̄ est ab
 surdū. Dicēdū qd̄ de⁹ nullo alio id̄iger. qz nō bil
 req̄rit ad h̄ q̄ agar. 7 id̄ de⁹ nō id̄iger ideis ad
 h̄ q̄ agar. nec ip̄e idee req̄rit p̄pe loquēdo ad
 h̄ qd̄ de⁹ agar. s̄ tñ req̄rit cognitio ip̄arū idea
 rū q̄ ē ip̄e de⁹ oī mō. 7 ex h̄ ip̄o qd̄ de⁹ ē de⁹
 cognoscit oīa. nec alit̄ diceref rōnabilr op̄as
 nisi cognosceret illa q̄ op̄at Ad principale
 ptz q̄ idea nō est rō cognoscēdi. sed ē illud qd̄
 cognoscitur. **Q**uestio sexta.

Sexto querovtrū

idee i mēte diuina sint practice an
 speculatiue. **W** sint practice vide
 tur. qz oīs idea i mēte artificis ē practica. cuz
 ars sit habit⁹ practice. s̄ idee diuine sūt i mēte
 artificis icreati. ḡ 7c. Ad oppositū q̄ sint spe
 culatiue vī. qz in itellectu pure speculatiuo et
 nullo mō practico nō ē idea practica. s̄ intelle
 ctus diuin⁹ ē tñ speculatiu⁹ 7 nullo mō practi
 cus. ḡ 7c. maior ē māifesta. minorē p̄bo. qz itel
 lect⁹ q̄ nō pōr dirigere volūtate nō ē practice⁹
 s̄ itellect⁹ diuin⁹ nullo mō pōr dirigere volū
 tate diuinā. cū ip̄a volūtās nō possit dirigi. sic
 nec pōr errare. ḡ 7c. Ad istā. q. dice p̄mo: q̄
 ista. q. vī eē nulla. qz speculatiuū 7 practicuū vī
 dētur eē dīe cognitionū p̄cise 7 nō quozicūqz
 obiectoz. 7 id̄ cū idee sic supra ostēsuz ē) nō
 sint cognitioēs s̄ res cognite idee nō erūt pra
 ctice nec speculatiue. Et eodē sc̄q̄: qd̄ nō est
 cōueniēs mod⁹ loquēdi dicere qd̄ aliq̄ sint p̄n
 cipia practica. 7 aliq̄ p̄clusiones practice. **I**lld̄
 p̄r declarari. qz qn̄ sūt aliq̄ dīe oppositē. si vna
 dīa cōuenit aliq̄b⁹ i vno al̄ quo genere 7 non
 oib⁹ alia dīa cōpetit alijs eiusdē generis. ḡ si
 practicuū cōuenit aliq̄b⁹ p̄ncipijs 7 aliq̄b⁹ cō
 clusioib⁹ 7 nō oib⁹. speculatiuū etiā cōpetet
 aliq̄b⁹ p̄ncipijs 7 aliq̄b⁹ p̄clusionib⁹. s̄ h̄ nō ē
 verū qz p̄ncipia nō sūt speculatiua s̄ specula
 bilita tñ. ḡ 7c. **W** aut̄ i p̄logo dixi qd̄ aliq̄ p̄nci
 pia sūt practica 7 aliq̄ speculatiua. vsus sui cōi
 mō loquēdi q̄ sic d̄z itelligi qd̄ ista dicat̄ p̄nci
 pia speculatiua q̄ sūt obiecta scie speculatiue
 q̄ ista practica q̄ sūt obiecta scie practice s̄ h̄ ē

Ad principale

Questio VI

It est dicit p̄mo

Queritur

Respondetur

Obijetur contra
opt̄ p̄mo

Obijetur

Rūdetur

Secundo

ip̄ope loq̄. Et ita p̄z q̄ ista. q. nō h̄z difficulta
 te nisi ex difficultate. q. q̄ querit. an scia dei re
 spectu factibilitū sit practica v̄l speculatiua. Et
 id̄ de ip̄a ē aliqd̄ mō videndū. Ad quā d̄z q̄
 scia dei nō ē practica: qd̄ p̄bat p̄ talē rōnē. q̄a
 duo sūt de rōe notitiē practice. scz cōformitas
 ad praxim quā p̄formitatē h̄z ex obiecto circa
 qd̄ ē. 7 p̄ortas ei⁹ naturalr ad eādē praxim. s̄ i
 tellect⁹ diuin⁹ cōpādo cognitionē ei⁹ ad actū
 volūtātē ei⁹ nō h̄z cognitionē dīctatiuā de ali
 quo faciēdo. ḡ 7c. **S**z opt̄. ista vī insufficiēs
 q̄tū ad duo. p̄mū qz p̄cise arguit qd̄ itellect⁹ di
 uin⁹ nō h̄z notitiā practica dīctatiuā de faciē
 do: sic p̄z manifeste ex p̄cessu eiusdē i eadē. q.
 s̄ p̄ter illā cognitionē practica ē vna alia q̄ est
 simplr practica. qz sicut ostēsū ē pus. logica. re
 thorica. grāmatica 7 artes meebanice sūt sim
 plr practice. 7 tñ nō sūt dīctatiue. s̄ dīctamē d̄
 exercitio illarū notitiarū practicarū n̄ p̄tinet
 ad istas artes. s̄ ad pudētā p̄tinet. **W** aut̄ ad
 pudētā p̄tinet p̄z. qz oīs act⁹ ip̄ar⁹ q̄ virtuose
 elici pōr ad pudētā p̄tinet. s̄ oīs tal̄ act⁹ pōt
 elici virtuose. p̄z iductiue. ḡ 7c. maior p̄z pari.
 vi. etbi. vbi vult qd̄ in arte peccās ē eligibilior
 circa aut̄ pudētā min⁹. Et quo p̄z virtuose
 agere nō p̄tinet ad artē s̄ ad pudētā. **S**ilr
 tus moralr fm ari. vi. etbi. nūq̄ ē sine pudētā.
 ḡ nec act⁹ virtuosus sine actu pudētē. **S**ilr
 pudētē ē ip̄are 7 p̄ncipari exercitio artū. et
 sciarū speculatiuarū in alijs. sic p̄z p̄ p̄b. x. li
 bro etbi. qd̄ pudētā p̄cipit q̄s quā artē d̄z ex
 ercere 7 quā sciam debet audire. ḡ multo ma
 gis h̄z ip̄are act⁹ p̄pos. 7 p̄ p̄ns h̄z eis dicta
 re. 7 ita p̄z qd̄ tales nō sūt dīctatiue. 7 tñ n̄ sūt
 practice s̄z p̄b. vi. etbi. ḡ p̄bare qd̄ de⁹ nō h̄z
 sciam practica dīctatiuā nō ē p̄bare eū nō ha
 bere sciam practica. Et si obijat qd̄ h̄z ari.
 vi. etbi. Ars ē habit⁹ cūvera rōe factiū. ḡ ars
 de faciēdis h̄z dictare. 7 p̄ p̄ns ē vere dicta
 tiua. **R**espōdeo qd̄ nō oīs h̄a rō ē dīctamen
 sic notitiā q̄ scio boiez cōponi ex corpore 7 aia
 nō ē dīctamē. q̄uis sit rō vera. 7 ita ē de arte qd̄
 ē habit⁹ cū vera rōe factiū. 7 tñ nō dīctatiū.
 nec h̄z dictare vtrū debeat fieri v̄l nō. **S**e
 cūdo vī opt̄. insufficiēs. qz p̄cise p̄bat qd̄ notitiā
 dei respectu factibilitū nō h̄z illas duas circū
 stārias scz p̄formitatē 7 p̄ortatē respectu voi
 litiōis diuine itrisece. 7 nō p̄bat qd̄ nō h̄z illas
 duas p̄ditiones respectu opatiōis ad extra. q̄
 tñ pōt dici praxis. 7 p̄ p̄ns non p̄bat qn̄ respe
 ctu alicui⁹ praxis beat̄ illas duas p̄ditōes 7 p̄
 p̄ns nō sufficienter probat qd̄ non sit practica.
W aut̄ actio qd̄ de⁹ p̄ducit aliqd̄ extra sit prax
 is pōr p̄bari p̄ descriptionē istī quā ponit d̄
 p̄ari. qz iste act⁹ p̄ductiū ē act⁹ alteri⁹ potē

tie q̄ intellect⁹ natural⁹ posterior intellectioe: nat⁹ elici p̄formit iterōi recte ad h̄ q̄ sit rect⁹. q̄ iste act⁹ n̄ ē praxis. Cōfirmat. iste act⁹ s̄m istos nō ē act⁹ intellect⁹ nisi effectiue. nō forma lit. s̄ tal⁹ act⁹ intellect⁹ p̄t̄ ēē praxis etiā s̄z eos q̄ r̄c. Si dicat q̄ act⁹ q̄ ē p̄mo praxis ē actus volūtatis. 7 q̄ act⁹ volūtatis diuine nō ē praxis. id null⁹ act⁹ sequēs erit praxis. Istud non sufficit. q̄ siue act⁹ volūtatis sit praxis siue nō tali actu cōtingēt elicitō ab agere cognoscēs te n̄ cōpetit ois p̄ticula posita i diffinitione praxis. sic p̄z iductiue. q̄ ē act⁹ alteri⁹ potētie q̄ intellect⁹. q̄ s̄m eos ē act⁹ imēdiate volūtatis 7 ē natural⁹ posterior intellectioe. manifestū ē. 7 ē nat⁹ elici cōformit intellectioi recte ad h̄ vt sit rect⁹. q̄ nūq̄ retributio diuina ēē recta v̄ iusta nisi rō recta h̄ dicitaret. q̄ tal⁹ act⁹ n̄ erit praxis Ideo dico alit ad istū articulu q̄ no ticia diuina respectu factibilitū ab eo ē practica. q̄ p̄tūcūq̄ volitio diuina q̄ ē ip̄e de⁹ realit̄ s̄m oēs. 7 vt credo nō pl⁹ distiguit a diuina es sentia q̄ deitas distiguit a deitate nō sit vere praxis. q̄ nō ē act⁹ i potestate volūtatis. t̄m i potestate volūtatis diuine ē p̄ducere creaturas cōtingēt 7 oia alta facere circa creaturas ē in potestate volūtatis diuine. 7 ista p̄ductio p̄ aliquo mō dicitur praxis. q̄ sc̄z cōtingēt ē a volūtate diuina. 7 p̄ ois notitia sibi correspōdens n̄ ē practica p̄t̄ dici. Per illd̄ possz dici ad formā. q̄ q̄ idee i mēte diuina p̄p̄e loquēdo nec sūt practice nec speculatiue. Verūtm̄ s̄m istuz moduz loquēdi quo dico q̄ idee i mēte artificū creati sūt practice. q̄ sc̄z notitia agēdoz pillas ideas ē practica. Ita p̄t̄ dici q̄ idee i mēte diuina sūt practice. q̄ notitia agēdoz pillas ideas ē practica. S̄z p̄d̄icta p̄t̄ obici s̄z mo. q̄ dicitū ē pus q̄ act⁹ volūtatis elicit⁹ ē p̄mo praxis. q̄ null⁹ act⁹ ē praxis nisi act⁹ a volūtate elicit⁹ sit praxis. s̄ volitio diuina nō ē praxis. q̄ r̄c. Pretea. si p̄ductio creature. remuneratio meritoz. cōseruatio. gubernatio r̄c. h̄mōi sūt p̄axes. Quero. aut ista sūt realit̄ de⁹ aut sūt realit̄ creature. Si de⁹. q̄ de⁹ ē vere praxis. 7 p̄ ois volitio diuina ē praxis. Si sūt creature. q̄ creature sūt p̄axes s̄ nō est maior rō q̄ vna creatura ē praxis diuina q̄ alia. q̄ q̄libz creatura ē praxis diuina. 7 p̄ h̄ asin⁹ 7 oēs sub stantie ēnt p̄axes diuine qd̄ ē absurdū Pre terea. q̄ volitio diuina sit praxis videt. q̄a dicitū ē pus 7 nō inuit q̄ ois act⁹ existēs i potestate volūtatis ē n̄ ē praxis. S̄m ex eodē modo arguit q̄ tūc aliq̄ speculatio ēē n̄ ē praxis s̄ h̄ ē absurdū. qd̄ p̄bat. q̄ ex oib⁹ praxib⁹ ḡnatur habit⁹ practice. s̄ ex multis p̄mis speculatiōib⁹ nō p̄t̄ ḡnari habit⁹ practice. q̄ nulla

D
Alit dicit autor

E
Ad formā. q.

Coro deā obijci
tur primo

Secundo

Tertio
Quarto

In h̄rariū argui
tur primo

speculatio ē act⁹ practice. Pretea. si speculatio ēē praxis. q̄ ē i potestate volūtatis. q̄ p̄t̄ sem ego facere q̄ geometria esset practica.

Pretea manifestū ē q̄ aliq̄ speculatio nō ē praxis. 7 t̄m ois speculatio ē i potestate volūtatis. S̄m tūc ēē i potestate mea q̄ speculatio ēē praxis 7 nō ēē praxis Et eodē modo speculatio possēt esse praxis 7 nō ēē praxis ad placitū volūtatis. Ad h̄mū dico q̄ q̄n dicitū ē pus q̄ act⁹ volūtatis ē p̄mo praxis. ibi nō fiebat sermo nisi de volūtate habente actū elicitū receptū i se i sua potestate. q̄ nō fiebat ibi sermo nisi de volūtate n̄ra q̄ h̄z p̄mo actū. p̄p̄m in sua potestate quē elicit cōtingēt. 7 i talib⁹ ē v̄t verū q̄ act⁹ volūtatis recept⁹ i ea ē p̄mo praxis. s̄ sic nō est de volūtate diuina. q̄ ip̄e actus ibi nō ē recept⁹ i volūtate. s̄ ē ip̄a voluntas idistinct⁹ ab ea re. 7 rōe. 7 id sic ip̄amet voluntas nō p̄t̄ ēē p̄mo praxis. ita nec ip̄e act⁹ volūtatis p̄t̄ ēē praxis. Ad sc̄dm dico. q̄ ita p̄p̄e 7 ita vere. creatio. cōseruatio. remuneratio r̄c. h̄mōi sūt n̄ ē p̄axes. sic edificatio 7 tales act⁹ i perati a volūtate sūt p̄axes. Et q̄n q̄rit aut ista sūt realit̄ de⁹. aut sūt realit̄ creature. Dico sic tactū ē pus d̄ noib⁹ cōnotariuis q̄ nō ip̄orat p̄cise vna rē. s̄ significāt aliquā rē. 7 aliquā cōnotat d̄ nulla re. p̄p̄e p̄dicāt. sic negatio. cecitas 7 h̄mōi nō sūt res. Verūtm̄ p̄cre tū correspōdēs talib⁹ absolut⁹ n̄ ē de aliq̄ re p̄dicat. Et id maḡ p̄p̄e d̄z dici q̄ creas ē res q̄ q̄ creatio ē res. Et ita p̄portionabilit̄ d̄z dici q̄ praxis aliq̄ nō ē res. s̄ res p̄dicat d̄ noie concreto correspōdente isti nōi abstracto praxis. Verūtm̄ aliquo mō 7 forte ip̄o p̄e d̄ talib⁹ absolutis p̄dicat̄ plura s̄l̄ supra 7 nullū eoz p̄ se sumptū ad modū nōis collectiui. sic tactū ē pus i materia de relationib⁹ Verūtm̄ itelligē dū ē q̄ h̄ praxis p̄ricularit̄ recipit p̄dicationē alicui⁹ supponētis determinate. p̄ aliq̄ re. Vn̄ h̄ ē n̄a q̄ aliq̄ praxis n̄ ē vna res. sic dilectio. et v̄t act⁹ volūtatis p̄rigēt elicit⁹. 7 ita h̄ nomen praxis ēē cōe v̄t q̄si equocū. q̄ equaleret in significādo tā nōi absoluto q̄ p̄notatiuo. Alit possz dici q̄ sic p̄cedit q̄ abulare est praxis. q̄ cōtingēt ip̄at a volūtate. ita possēt p̄cedi q̄ q̄libet creatū ē qd̄a praxis diuina. q̄ q̄libet creatū ē qd̄a effect⁹ p̄rigēt p̄duct⁹ a volūtate diuina. Et id h̄ maḡ ē difficultas vocal⁹ q̄ real⁹. 7 h̄z diuersam expositionez significatiōis nominis diuersimode consequēt̄ ē respōdē dū. Ad alid̄ dico q̄ volitio diuina diuersimode accipit Vno mō p̄ ip̄o actu existēte realit̄ eodē cū diuina essentia. 7 ista volitio diuina nō ē praxis q̄ nō ē i potestate volūtatis. s̄ tāta necessitate ē illa volitio quāta ē ip̄a volūtatis. q̄ ē ois

Secdo

Tertio

Quarto

Ad primū dicit

Ad sc̄dm

Ad tertiu

Libri primi

Sententiarum

bus modis ipsa voluntas. Alii accipiunt voluntio
 divina. ut sit idem quod velle creaturam esse vel velle
 remunerare. vel huiusmodi aliquid. et sic non precise di-
 cit voluntate divina. sed etiam connotat creaturam
 esse reali. et sic est idem quod creatio vel conservatio
 vel aliquid huiusmodi. et sic est in potestate sua. sicut co-
 tingenter creat conservat et huiusmodi. Ad aliud
 dico quod speculative quod est in potestate voluntatis est
 vere praxis. sicut dicitur est plus. Ad primum contra-
 rium dico quod hec est falsa simpliciter. omnibus praxibus genera-
 tur habitus practicus. cuius ratio est. quod speculative et
 practicum non sunt dicte opposite habituum intelle-
 ctualium. et ideo non semper praxibus que sunt in intelle-
 ctu generat habitus practicus. Et si dicatur quod sal-
 te ex praxibus que sunt in intellectu generat habitus
 practicus. et nullo modo speculative. Dicendum quod non
 semper ex praxibus que sunt in intellectu generat habitus
 practicus. cuius ratio est. quod habitus practicus generat ex
 actibus practicis. sicut aliquid actus intelligibiles que sunt
 praxes sunt speculative et aliquid sunt practici. et ideo
 ex aliis talibus praxibus generat habitus practi-
 cus. et ex aliis generat habitus speculative.
 Ad cuius intellectum sciendum est quod dicitur iter actum
 practicum et praxim. Nam praxis est operatio existens
 in potestate voluntatis: quod omnis talis actus potest elici
 virtuose et viciose. loquendo de actu volunta-
 ris nostre de quo est noster sermo. sed actus practicus est
 ille qui habet pro obiecto saltem praxim. vel alius
 quod opabile contingenter a voluntate. Nam multi
 sunt actus intelligendi existentes in nostra potestate
 qui non habent praxim nec aliquid opabile a nobis pro
 obiecto praxi. sicut actus considerandi geometri-
 calia et sicut considerandi deum. et actus speculandi me-
 thaphisicalia sunt in potestate nostra. et praxim vir-
 tuose et viciose secundum diversas circumstantias finis
 et alios elicitur ipsam voluntate. non sunt tamen ideo pra-
 ctici. sicut tamen vere sunt praxes. Et ideo ex eis non gene-
 rat habitus practicus. sicut tamen speculative. Quod autem ta-
 lis speculatio sit vere praxis. patet. quod omnis operatio
 secundum electionem hominis est vere praxis. sicut talis operatio
 potest esse secundum electionem hominis. ergo vere potest esse praxis
 maior patet per communitatem. i. et ibi. in principio ubi descri-
 buntur praxim dicitur sic. Praxis quae proveniunt tras
 ferre in actum est secundum electionem hominis energia. id est
 operatio. minor patet. quod potest aliquid considerare et de-
 liberare an sit speculandum vel aliquid aliud extra
 operandum. et potest postea habita deliberatione et
 concluso quod sit speculandum vel studendum et cetera. elige-
 re vel proponere studium vel speculationem operi ex-
 teriori et postea potest illud actum elicere. et per omnia ta-
 lis speculatio potest esse operatio habens electionem
 ergo tunc vere erit praxis. Ad secundum dico quod non
 sequitur. omnis operatio existens in potestate voluntatis
 est praxis. ergo ego possum facere quod geometria est
 practica. sed sequitur quod ego facere possum quod aliquid

actus geometrie. puta iste quem possum contingenter
 elicere sit vere praxis. quibus non possit ille
 actus esse practicus. Ad aliud dico quod manifestum
 est quod aliquid speculatio divina. ideo est praxis quia illa
 non est in potestate voluntatis. sed de speculatioibus
 nostris non est ita manifestum. Unde qui dicitur quod omnis
 speculatio nostra sit in potestate voluntatis. habet di-
 cere nisi erreret. quod omnis speculatio nostra potest esse pra-
 xis. Sed quod reputo quod aliquid speculatio non sit in po-
 testate nostra. quod autem sit illa dicitur in quarto. Ideo
 dico quod est aliqua speculatio humana que non potest esse
 praxis. et ideo dico quod non omnis speculatio est in pote-
 state nostra nisi forte meritorie vel demeritorie.
 Sed de illo modo habendi aliquid in potestate volun-
 tatis non est modo sermo. Ad aliud quod inquit dico
 in parte mea est quod speculatio sit praxis. vel non sit
 praxis. quia si contingenter et ex ipso voluntate speculor
 tunc illa speculatio est praxis. Si non speculor. vel
 si non speculor ex ipso voluntate tunc non est praxis
 et eodem modo eadem speculatio quam primo elicere ante
 omnem actum voluntatis non est praxis. quam postea elici-
 cit vel continuetur ex ipso voluntate tunc debet erit pra-
 xis. nec est hoc magis convenientes de speculatioibus quod
 aliis praxibus. sed de aliis est hoc possibile secundum istos
 sic argueres. Nam secundum istos nunc est actus voluntatis
 praxis nisi sit elicere. sed in potestate voluntatis est eli-
 cere illum actum vel non elicere. Sicut habet istos actus
 appetit sensitivum quatenus precedit actum intel-
 lectus non est praxis. hoc enim modo compositus est voluntati et
 habitus. nec respectu illorum actuum est aliquid cogni-
 tio practica. nisi quod aliquo modo est moderativa il-
 lorum actuum. et isti actus consequuntur intellectionem mo-
 derativam vel sunt ipsam moderati. Et istis re-
 bis eorum patet manifeste quod actus appetit sensitivum
 qui precedit actum intelligendi non est praxis. sed actus ap-
 petit sensitivum sequens actum intelligendi cuius mo-
 di est ille actus intelligendi moderativum vere est pra-
 xis. sicut ille idem actus qui precedit actum intelligendi potest
 postea moderari per intellectum et voluntatem. ergo ideo
 actus primo non est praxis et postea est praxis et eadem fa-
 ciliter potest dici de actu intellectu qui potest precedere
 actum voluntatis. et tunc non est praxis. Et potest sequi ipsum
 voluntatis et tunc est praxis. Et hoc potest confirmari. quod
 actus intelligendi magis est in potestate voluntatis quam a-
 ctus appetit sensitivum. et per omnia magis potest dici
 praxis. Et si dicatur quod praxis debet esse posterior
 naturali intellectione. Dico quod hoc est verum. quod omnis
 praxis vel est actus voluntatis elicere vel imperari. et ita
 vult actus voluntatis est posterior alio actu. sicut actus
 quo speculor divina est posterior actu dicandi
 quo intellectus me dicitur quod modo debet specu-
 lari divina. nunc actus speculandi divina est praxis et
 non practicus sed actus dicandi est practicus
 et forte non est pro tunc praxis. quibus possit esse
 praxis. quia potest esse imperatus a voluntate:

Ad quartum
 Ad primum in contra-
 rium

Ad tertium

Ad quartum

Ad secundum

Obijciunt
 Rndetur

Replicatur

Respondetur

Arguitur

Dicitur

Ad principale

Dist. XXXVI
Questio, I

Arguitur primo

Secundo

quis nō opz q̄ sit ipat? Et si ad huc arguat q̄ ois habet? cui? finis ē praxis ē practice. sed speculatio pōt eē finis scie speculatiue. q̄ si speculatio ē praxis scia speculatiua erit practica

Ad illud pz p̄ dicta i. p̄logo. vbi dictū ē q̄ idē pōt eē finis q̄ ē cā finalis p̄pe scie speculatiue 7 practice. 7 ita praxis, vere pōt esse finis scie speculatiue. 7 iō bec ē falsa q̄ ois scia cui? finis ē praxis ē practica s̄ solū illa scia ē practica cui? obiectū saltē priale ē praxis. vel aliqd̄ opabile ab h̄nte praxim. et h̄ nō ē verū de scia speculatiua qz sciētia speculatiua nō bz aliqd̄ reale. p̄ obiecto priali. vel saltez nō ē directina magis q̄ notitia icōplera tal opabilis vel praxis. Si dicat q̄ h̄z p̄bm. i. m̄tha. finis speculatiue ē veritas. practice aut̄ opus. q̄ opus nō ē finis speculatiue. 7 p̄ oīs nec praxis ē finis speculatiue. Dicēdū q̄ finis speculatiue p̄p̄t quē fm̄ rectā rōnē p̄cedit addiscēs sciaz eueritas. 7 nō aliqd̄ op̄ habētis sciam tāq̄ cognitū a sciētie fm̄ rectā rōnē. s̄ fm̄ rectā rōnē acq̄rēs sciam practica bz intēdere op̄ tāq̄ finē 7 tāq̄ obiectū illi? scie. ita q̄ p̄cedētib? et intēdētib? debitū finē ip̄ius speculatiue veritas ē finis. 7 nō ē aliqd̄ op̄ vel praxis obiectū s̄ practice idē ē finis 7 obiectū. ita q̄ praxis 7 sit finis 7 obiectū saltē priale. Ad argumētū p̄ncipale pz q̄no idea ē practica. qz nō p̄pe loquēdo s̄ ip̄ope. Ad argumētū i opposituz q̄ intellect? diuin? nō ē tm̄ speculatiu? s̄ etiaz practice? Et q̄n̄ dī q̄ nō pōt dirigere actū volūtat̄ dico q̄ nō pōt dirigere volūtatē i actu i? trinscco tm̄ i p̄ducēdo aliqd̄ ad ex pōt dirigere. nō qz volūtas possit errare. s̄ qz volūtas cōtingēt̄ pōt efficere q̄cqd̄ efficit extra. et etiā seipm̄ dirigit in dirigendo voluntatem.

Distinctionis. xxxvi. Questio vnica.

Quæritur circa distinctionē. xxxvi. q̄ro. Ultrū p̄fectiōes creaturarū in deo cōtēte ab et̄no distiguat̄ int̄ se realr? 7 a diuina essentia. *W* sic. q̄a vna p̄fectio vni? creature nūq̄ fuit realr̄ alia. q̄ ab et̄no fuit distincta realr̄. An̄s pz. qz ip̄osibile ē qz vna res fiat alia s̄z p̄bm. i. p̄bi. quis vna res possit fieri ex alia. vna pz. qz idē et diuersuz diuidit̄ om̄e ens. q̄ om̄e ens om̄i enti ē idē vel distinctū. Prætea p̄fectiones creaturarū ab et̄no habuerūt aliqd̄ eē. 7 nō habuerunt idē esse reale. q̄ aliud 7 aliud. 7 p̄ oīs realit̄ distiguebāt̄ ab et̄no. maior. p̄bat. tū qz ab et̄no fuerūt intellecte a deo. sed qd̄ nihil ē nō pōt terminare actū itelligēdi. Tū qz qd̄ purū

nihil ē i nullo genere est. s̄ creature ab et̄no fuerūt in distinctis generib?. Tū qz fuerunt ab et̄no diffimbiles s̄ purū nihil diffiniri nō p̄ minor. v̄ m̄ifesta. qz illa q̄ nullo mō p̄tē eē idē realr̄. q̄n̄ sunt actualr̄ nullū eē reale h̄nt idē. s̄ p̄fectio hōis 7 asini q̄n̄ sunt actu nullo mō sūt idē realr̄. q̄ nullū eē reale habēt idē. 7 p̄ oīs si verūqz bz eē reale. h̄nt distincta eē realia. 7 per oīs sunt distincta realr̄. Ad opposituz illud qd̄ nihil ē i se a nullo distiguat̄ realr̄. s̄ p̄fectio hōis ab et̄no nihil fuit i se reale. q̄ a nullo distiguebāt̄ realr̄. Ad. q. dicit̄ cōter doctores qz p̄fectiones creaturarū i deo p̄tinēt̄ p̄fectionalif. emineēt. exēplariē. 7 itelligibiliter 7 etiā virtualr̄. 7 cāliter. Sz illud dictū a diuersis diuersimode exponit̄ Dicunt em̄ aliq̄ p̄fectiōes creaturarū vt cōtinēt̄ i deo p̄fectionaliter nō distiguat̄ iter se nec a diuina essentia. nec etiā fm̄ eē itelligibile v̄ representatiuū distiguat̄ a diuina essentia. Sz p̄ vt cōtinēt̄ i deo virtualr̄ fm̄ p̄fectionē cōtēta distiguat̄ a deo realr̄ 7 formalr̄. Sz p̄fectiones creaturarū fm̄ cōtinēt̄ i deo virtualr̄ fm̄ p̄fectiones dei cōtinētis sic nec distiguat̄ a deo nec iter se ex natura rei. Pro istis adducūt multe rōnes q̄s p̄p̄t breuitatē omitto. qz quātū v̄ m̄ibi difficultas magis p̄sistit i voce q̄ i re. 7 vna veritate logica dicta euidenter solunt̄. Verū tm̄ aliq̄s auc. sanctorū adducā. q̄ vidēt̄ ponere qz creature cōtēte i deo sint ip̄e de?. Jobā. i. qd̄ factū ē. i ip̄o vita erat. q̄ creature erāt̄ vita in deo. s̄ nō nisi vita diuina. Itē angustinus sup̄ iohā. ome. iij. 7 de verbis dñi sermone iij. q̄ bic varia q̄ris ip̄e tibi vni? oia erit. In creaturis autē deest qd̄ laudam? i creatore nihil deesse pōt. qz qd̄ iuenis in creatura a creatore artifice p̄cessit. laudēt̄ q̄ creatore ei?. totū est ibi qd̄ ex p̄tib? singulis iuenit̄. Itē i fine de ciuitate dei. in p̄fona dei loquēs sic dicit̄ Ego ero q̄cūqz ab hōib? honeste desiderant̄. vita 7 pat. salus 7 virtus. gloria 7 honor. et om̄ia bona. Itē moysē petēte a deo vt ostēderet̄ sibi seipm̄ respōdit̄ de? exodi. xxxij. Ego ostēdā tibi om̄e bonū. Sed ostēdendo seipm̄ nō ostēderet̄ om̄e bonū sibi. nisi ip̄e esset̄ om̄is boni plenitudo. Itē qz in essentia diuina om̄iū rerū p̄fectiōes vniue cōtinēat̄ur ostēdit̄ diuinitus de diuinis nominib?. c. v. p̄te. vi. p̄ multa exempla scz monadis in quovniūt̄ur om̄es numeri. 7 centri in quovniūt̄ur om̄es diametri. 7 nature generalis in qua vniūt̄ur diuersæ operationes. Itē dioni. de diuī. no. c. i. p. ij. dicit̄ de deo. ip̄e ē vniuentū vita substantiū qz substantia vite ois et substantie p̄ncipiū. 7 cā p̄p̄ter ip̄sius in esse adiectiuam bonitatem.

In oppositum

Opinio prima

Prima expositio

Præa auctoritas

Secunda

Tertia

Quarta

Quinta

Sexta

Libri primi

Sententiarum

Secunda prima
Secunda positio

In contrariū pba
tur primo

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto

Sexto

Septimo

Octavo

Confirmat
Nono.

Decimo.

Itē anſ. vult q̄ creatura i deo nō ē niſi cre
aturę eſſentia. Specialit̄ aut̄ pbant aliq̄ q̄
ē intelligibile creature vel ē reſentatū non
distinguit̄ reāl̄ a diuina eſſentia. ſ. ē reſen
tatū ē idē reāl̄ cū forma reſentate. ⁊ eſſe co
gnitū ē idē reāl̄ cū cognitioe. Hoc pbant
ſic. ois entitas poſitiua nō depēdēs ab aia eſt
entitas realis. ſ. ē reſentatū ē q̄dā entitas
poſitiua. ⁊ nō depēdet ab opatione itellec^{ti}.
q̄ ſpēs reſentaret etiā ſi itellec^{ti} nō intelli
get. q̄ ē reſentatū ē entitas realis ⁊ nō alia a
deo. q̄ ⁊ c. Itē argumētū poſſet fieri de eē co
gnito. Scōdo ſic. Quicq̄ ſe q̄tur entitatez
realē neceſſitate naturali ē ēritas realis neceſ
ſario. ſ. ad formā reſentatē neceſſitate natu
rali ſequit̄ eē reſentatū ⁊ ad cognitionē eſſe
cognitū. q̄ ⁊ c. Itē termin^{us} pductionis rea
lis habet eē reale. ſ. itellec^{ti} agēs actione rea
li pducit eē intelligibile obiecti ſiue obiectū in
eē intelligibili. ipſius em̄ ē aliq̄d eſſe reale. ⁊ nō
pducit niſi ſpēcīe intelligibile. q̄ ē intelligibi
le obiecti q̄d ē ſuū eē reſentatū p ſpēcīe ē idē
reāl̄ cū ſpēcīe reſentatē. Preſea. iiii. me
tha. dicit pbs q̄ ens ⁊ vnū ſunt idē ⁊ vna na
tura. q̄ nō ſepant in generatiōe ⁊ corruptiōe
q̄ illa ſūt idē reāl̄ q̄n̄ ipoſſibile ē vnū ḡnari v^l
corrupti ſine alio. ſ. ipoſſibile ē formā reſentā
tē eē niſi ſit eē reſentatū aliquid. vel eōuer
ſo. q̄ ⁊ c. Itē ois entitas nō p̄ma ab actu in
tellect^u fabricata ē ab aliquo effectiue. ſ. ē in
telligibile nō ē p̄ intellectū fabricatū. nec ē a
deo effectiue. q̄ cuiuſcuq̄ diuina eſſentia ē p̄n
cipiū efficit illud natural̄ ⁊ ſm̄ vltimū poſſe
ſuū ⁊ tale neceſſario h̄z eē in effectu. q̄ nō ē ab
eterno eē reſentatū creature. niſi ſit diuina
eſſentia. Preſea. om̄e p̄s natura alio pōt
eē ſine illo abſq̄ cōtradictiōe. reſentās non
pōt eē abſq̄ eē reſentato. nec cognitio abſq̄
eē cognitio. q̄ ⁊ c. Preſea eē intelligibile cre
ature ſibi cōueniēs ab eterno aut̄ ē ex ſe neceſ
ſe eē. ⁊ habet p̄poſitū. Aut poſſibile eē. ⁊ hoc
eſt falſū. q̄ tūc de^o nō neceſſario coeſtigaret eē
intelligibile creature. Preſea volūtas vult
creaturā ſm̄ eē ſuū intelligibile. q̄ vult ſe itel
ligere om̄e intelligibile ⁊ nō cōtingēt. q̄ ne
ceſſario. ſ. nō vult aliq̄d aliū a ſe neceſſario. q̄
⁊ c. Confirmat. q̄ de^o nō vult neceſſario ali
q̄d q̄d eſt ad finē. Preſea volūtas q̄ determi
nat ad finē. nō determinat ad aliq̄d eoz q̄ ſūt
ad finē. niſi q̄tin^{us} p̄ ſyllogiſmū practiū cōclu
dat ex ſine neceſſitas illi^{us} entis ad finē. ſ. ē i
telligibile ſi ſit aliud a deo. nō ē neceſſariū ad
vltimū finē. q̄ neceſſario intelligit. Preſea.
ſi aliq̄s neceſſitate abſoluta vult ens diminu
tū ⁊ diminute ordinatū ad finē. multo magis

vult neceſſario ens p̄fectū p̄fecte ordinatū ad
finē. q̄ p̄fectior rō diligibilitatis ē in ente p̄ſe
cto q̄ i ente diminuto. q̄ ſi de^o neceſſario vult
eē intelligibile creature diminute ordinatū ad
deū multo magis vult neceſſario creaturā in eē
p̄fecto. q̄d falſū ē. Preſea eē intelligibile cre
ature ē p̄s volūrate ⁊ actu volūtaris diuine
q̄ eſſentia diuina p̄s reſentat creaturā. ⁊ i
tellect^u diuin^{us} p̄s intelligit creaturā q̄ volun
tas velit eā i eē reali vel intelligibili. q̄ ſi ſit aliū
eē a deo aliq̄d aliū a deo ē p̄s volūrate diuina.
Preſea eē intelligibile creature ab eterno.
aut ē p̄p̄riū. aut intrinſecū deo. ⁊ h̄z p̄poſitū.
Aut eē creature. ⁊ p̄ p̄ns fundat i eē creature
q̄ intelligit. ⁊ p̄ p̄ns p̄ſupponit creaturā i q̄ fun
dat ⁊ eē creature anq̄ a deo intelligeret. tā ſm̄
q̄d dicit q̄ ſm̄ eſſentia. q̄ vtrūq̄ habuit eē i
telligibile ab eterno. Preſea nullū eē diſti
ctuz ex natura rei eō p̄fecte cōuenit creaturis
q̄n̄ ſūt ⁊ q̄n̄ nō ſūt. ſ. eē intelligibile creature ab
eterno eō p̄fecte cōuenit oib^{us} creaturis q̄n̄ nō
ſūt ſic q̄n̄ ſūt. q̄ eō p̄fecte de^o intelligit creatu
ras. Preſea q̄cqd ē oīno imutabile ē oīno
neceſſe eē. ſ. eē intelligibile cōueniēs creature
ab eterno ē imutabile. q̄ alr̄ itelligere diuinū
eēt mutabile. q̄ eē intelligibile creature ē neceſ
ſe eē. Preſea creatura ſm̄ eē ſuū intelligibi
le ab eterno ē magis neceſſaria q̄ ſm̄ eē ſuū i ef
fectu. q̄ eē intelligibile virtute nulli^{us} cāe pōt
nō eē. q̄ ea ſm̄ eē intelligibile ē magis p̄fecta q̄
ſm̄ eē in effectu. ſ. nō eſt magis p̄fecta entitate
creature. q̄ entitate dei. Preſea tale eē itel
ligibile ē aliq̄d poſitiuū. ⁊ nō ē ens rōis. nec ē
ſubſtātia creata. q̄ ſua icreata. Pro p̄dictis ar
ticulis multa alia dicūt. ſ. q̄ ſolutis p̄dictis ma
niſe ſte p̄ ſolutio oīm alioz. iō ip̄a cā breuitat^{is}
omitto. Sz iſta opi. v^l mibi irrōnalis. q̄ tñ
pl^{ur} p̄ſtat i v̄bis q̄ i re. ⁊ v̄ba ſūt ad placitū. et
vnūſq̄ ſq̄ p̄t vocare eē intelligibile creature ſic
placet. iō arguere p̄ iſta opi. eſt arguere ad no
mē ⁊ nō ad rē. ⁊ p̄p̄ea breuit̄ ip̄robo eā. ⁊ infe
ro multa icōueniētia ex ea. Vnū eſt q̄d iſte
opinās h̄z p̄cedere: q̄ eē creabile creature eſt
idē reāl̄ cū deo. q̄ ſic iſte ponit q̄ q̄d neceſſi
tate ſeq̄ ſi de^o ē intelligēs q̄ creatura neceſſa
rio h̄z eē cognitū ⁊ q̄ eē cognitū creature ē idē
reāl̄ cū deo. Et eodē mō ſeq̄. ſi de^o ē creatur^{us}
q̄ creatura ē creabil^{is}. et q̄ creatura h̄z eē crea
bile ⁊ p̄ p̄ns eē creabile creature erit idē reāl̄
cū deo. Vñ iudicēdo p̄ oēs ſuas rōes p̄z q̄ eō
p̄cludit q̄ eē creabile creature ē idē reāl̄ cū
deō. ſic q̄ eē intelligibile creature ē idē reāl̄ cū
deō. Et h̄z manifeſte oſtēdet ſolūdo rōes p̄di
ctas Sz ſeq̄ret q̄ eē poſſibile creature eēt
idē reāl̄ cū deo. ⁊ p̄ p̄ns q̄ eē poſſibile creat^{ur}e

Undecimo.

Duodecimo

Decimotertio

Decimoquarto

Decimoquinto

Decimosexto

Extra opi. inter
incōueniētia

Primum.

Secūm

esset necesse eē. Prima p̄na ptz. qz sicut ipossi-
 bile ē formā representare eē nisi sit eē representa-
 tū: 7 cognitionē eē nisi sit eē cognitū. sic ipossi-
 bile ē deū p̄ductiū eē nisi creatura possit eē.
 et p̄ p̄ns nisi creatura habeat eē possibile. 7 p̄
 p̄ns si p̄pt̄ p̄dicā rōnē eē representatū 7 eē cog-
 nitū creature ē idēz reālī cū deo. seq̄ret̄ eē q̄lit̄
 q̄ etiā eē possibile creature ē deū. Si s̄t̄ seq̄t̄ q̄
 eē dealabile corpis eēt idē reālī cū deo. Si
 milit̄ seq̄t̄ q̄ eē dānabile demonis eēt idē reālī
 cū deo. Ultraq̄ p̄nam p̄bo p̄ argumētū suū
 Nā ip̄e arguit sic. q̄cqd̄ seq̄t̄ entitatē reālē ne-
 cessitate naturali necrō eē eē reale. s̄ ad formā
 representatiuā necessitate naturali seq̄t̄ eē rep-
 sentatū 7 ad cognitionē eē cognitū. ḡ 7c. Lo-
 dē mō argūo i p̄posito accipiēdo maiorez sic.
 q̄cqd̄ seq̄t̄ 7c. s̄ ad deū esse dealbariū cē p̄is
 necessario seq̄t̄ eē dealabile corpis. 7 ad deū
 eē dānariū demōis necessitate naturali seq̄-
 tur eē dānabile demōis. qz sic p̄na necessaria
 seq̄t̄ forma ē representatū. ḡ aliqd̄ ē representatū.
 7 s̄t̄ seq̄t̄ deū intelligit̄ creaturā. ḡ creatura ē i
 tellecta. Eodē mō seq̄t̄ deū p̄t̄ dealbare cor-
 pus. ḡ corp̄ eēt dealabile. 7 s̄t̄ seq̄t̄ deū p̄t̄
 dānare demonē. ḡ demō ē dānabilē. ḡ eē deal-
 ababile corpis. 7 eē dānabile demōis ē aliq̄ en-
 titas positua et nō depēdet ab intellectu nō
 pl̄ q̄ eē intelligibile creature. Manifestū ē. ḡ
 eē reale. 7 nō ē aliqd̄ eē reale a potētia dei des-
 albariū 7 dānariū. qz tūc fuisset aliqd̄ aliud
 reale a deo ab eterno. Multa alia absurda
 sequūt̄ ad istū modū loquēdi sic q̄ eē illumina-
 bile aeris sit idē realiter cū deo. eē calefacti-
 bile ligni sit idē reālī cū deo. Ex̄t̄ seq̄t̄ de
 quolibet cōposito ex̄ infinituo eē 7 q̄cūq̄ passi-
 one q̄ necessario de aliquo p̄dicat̄ ne sit dices
 re q̄ sit idē reālī cū deo. qz oia talia pbāt̄ eē q̄lit̄
 rōes p̄dicte sic cōclusionē itētā. Ideo alr̄ dī-
 co. Et p̄mo vidēdū ē quō p̄fectiōes creatura-
 rū p̄tinent̄ i deo. Scdo quō distinguebāt̄ ab et-
 no. Tertio dicēda sūt̄ aliq̄ p̄abula ad solutio-
 nes argumētōz. Circa p̄mū dico q̄ idē ē dī-
 cere p̄fectiōes creaturarū p̄tineri i deo. 7 ip̄as
 creaturas p̄tineri i deo. Un̄ nō nō ē ymaginā-
 dū q̄ dīa sit iter p̄fectionē creature et creatu-
 rā ip̄as. q̄si alr̄ possit p̄fectio creature eē i deo
 q̄ creatura ip̄a. qz si sit aliq̄ tal̄ distinctio int̄ p̄-
 fectionē creature 7 ip̄am creaturā. vocet̄ illa
 p̄fectio lapidis a. tūc q̄ro quō a dī p̄fectō lapi-
 dī s̄: aut qz eē eadē res cū lapide: ita q̄ b̄ sit cō-
 structio intrāsitua. p̄fectio lapidis ē in deo s̄ ē
 aliq̄ p̄fectio q̄ est lapis ē i deo. Aut dī p̄fectio
 lapidis qz ē formā lapidis. Aut a dī p̄fectō la-
 pidis qz ē cā lapidis. Aut qz ē silitudo lapidis
 Si def̄ p̄mū. b̄: p̄positū. Scdm̄ dari nō p̄t̄.

quia nō magis est forma lapidis in deo q̄ ma-
 teria lapidis. Nec p̄t̄ dari tertiu. qz tūc idē eēt
 dicere. p̄fectio lapidis est in deo et causa lapi-
 dis est in deo. Et tūc si concedat̄ q̄ p̄fectiōes
 creaturarū sunt in deo. debet cōcedi q̄ cause
 creaturarū sunt in deo qd̄ est incōueniēs. Idē
 p̄t̄ argui si def̄ silitudo lapidis aliqd̄ qd̄cūq̄
 aliud a lapide. Sic ergo p̄z q̄ idē est p̄fectiōes
 creaturarū cōtineri in deo 7 creaturas cōtine-
 ri in deo. s̄ creature nō p̄tinent̄ in deo formalit̄
 subiectiue: s̄ tm̄ obiectiue. iō formalit̄ 7 subie-
 ctiue: vel actualit̄ nō ibidē p̄tinet̄ p̄fectiones
 creaturarū. s̄ sic creature p̄tinet̄ur in deo tāq̄
 obiecta cognita. 7 sicut effect̄ p̄ducibiles cō-
 tinēt̄ur in sua cā. 7 sicut imp̄fectiora cōtinent̄
 in p̄fectiora. ita illis modis p̄fectiōes creatura-
 rū cōtinet̄ur in deo. S̄z intelligendū est q̄ p̄t-
 neri in deo sic obiectū cognitū nō est aliud q̄
 cognosci a deo. 7 iō iste lapis q̄ est cognitus a
 deo. isto mō cōtinet̄ in deo q̄ nullo mō est deū.
 7 isto mō si c̄rv̄sitar̄ modus loquēdi vere pos-
 set dici q̄ albedo in pariete ex̄ns est vel p̄tine-
 tur in oculo. qz videt̄ ab oculo meo. Et simiter
 cōtineri in deo virtualit̄. i. sic effect̄ p̄ducibilē.
 nihil aliud est q̄ p̄duci vel posse p̄duci a deo.
 7 iō ille lapis q̄ p̄duct̄ est ex̄ vel p̄t̄ p̄duci cui
 repugnat̄ oīno in deo esse formalit̄ 7 subiecti-
 ue: cōtinet̄ in deo virtualit̄. 7 nihil aliud q̄ tas-
 le cui oīno repugnat̄ esse deū. Prefea. p̄tines-
 ri eminent̄ nihil aliud est q̄ eē vñū eminentius
 7 p̄fectiū illo qd̄ continet̄. 7 iō. qz deū nō est p̄fe-
 ctior quocūq̄ qd̄ est in eo formalit̄ 7 subiectiue
 s̄ tm̄ est p̄fectior creaturis q̄ nō sūt̄ deū nec rea-
 lit̄ nec formalit̄. iō solū creature tales p̄tinent̄
 eminent̄ in deo. Ex̄ p̄dictis p̄z. q̄ nihil p̄t̄ cō-
 tineri eminent̄ i deo vel virtualit̄ nisi sit aliud
 a deo. 7 iō p̄fectiōes creaturarū p̄tente in deo
 eminent̄ vel virtualit̄ nullo mō sunt deū reālī
 pl̄ q̄ iste alin̄ p̄duct̄ ex̄ est deū. Verūt̄ aliqd̄
 cōtētū in deo sicut obiectū cognitū est deus
 reālī. s̄ nō est nisi ip̄e et aliq̄ p̄sonalis relatio.
 qd̄ nō p̄t̄ dici p̄fectio creature nisi p̄fectio cre-
 ature vocet̄ cā creature. Ex̄ p̄dictis s̄t̄ possz
 patere q̄ in p̄dicta q̄stione q̄tuz ad istū articu-
 luz nō est magis difficultas nisi p̄p̄ modū lo-
 quēdi. Nā scri dicūt̄ oia esse in deo. 7 accipiūt̄
 ab apostolo. Esse autēz in: videtur importare
 aliud esse in alio tanq̄ ibi reālī existēs. Et ita
 qz creature 7 p̄fectiōes creaturarū fuerūt̄ i deo
 tanq̄ aliq̄ ibi vere ex̄ntia. S̄z isto mō eēndi in
 nō v̄tunt̄ scri q̄ dicūt̄ oia esse i deo. s̄ eē i apud
 eos i tali pp̄oe significat̄ idē qd̄ cognosci. vel
 idēz qd̄ p̄duci vel posse p̄duci. ita q̄ ista pp̄o
 oia sunt i deo equalet̄ huic s̄m̄ int̄tione scōz.
 oia sunt cognita a deo. vel istis. oia sunt produ-

Tertius
Quartus

Quintus

Sextus

E
Expositio tertia
que e auctoris et
facitna

Circa primū

Resolutio qōis.

Esse in

era vel pducibilia a deo. **¶** In q̄ eē i in multia
 auc. fm eos significet idē qd eē ab eo. r marie
 i auc. apli. p3 p beatū ambrosiū r magistrū sen
 tētiarū. li. i. dif. xxxvi. allegatē abrosiū. **¶** In dī
 sic mgr. Si diligēter inspiciam? vī idē eē. omnia
 eē ex deo r p ipm. r i ipō. **¶** In abro. li. iij. de. f. f.
 Dec tria ex ipō. r p ipm. r i ipō sūt: oia vnū eē
 supradixim?. r seq̄ eādē vim hnt bec oia. scz i
 ipō. r ex ipō. r p ipm. r seq̄. **¶** Ecce habes q̄ ex
 vna r eadē itelligētia scriptura dicit oia eē in
 ipō. r p ipm. r ex ipō. vl cū ipō. **¶** Sitr q̄ frequē
 ter oia eē i deo accipit p cognosci a deo. p3 p
 eūdē. vbi supradis. xxxv. **¶** In post auc. augustin
 ni dicit sic. h etiā apit augustin? ex q̄ itelligen
 tia sūt accipiēda h mōi n̄ba. oia dō p̄ntia sūt. i
 deo sūt oia vl cū deo vl apud deū. vel i eo vita
 q̄ ineffabil oim i eo cognitio i ipō ē. r ita ma
 nifeste p3. q̄ creature n̄ sūt i deo nisi qz cognos
 scūt a deo vl qz pducūt a deo vel saltē p̄nt
 duci. **¶** Scdo vidēdū ē quō pfectiōes creatu
 rarū distinguunt a deo. **¶** Circa qd dico q̄ nūq̄
 fuerūt reāl idē cū deo. **¶** Hoc p3. qz illd qd pōt
 uō eē idē reāl cū aliquo nūq̄ ē idē reāl cū eo
 dē. qz ipossibile ē q̄ aliqd fiat aliud a se. s̄ p̄fē
 ctiōes creaturarū si pducūt eē nō sūt idē rea
 lit cū deo. ḡ ab etno nō sūt idē reāl cū deo. ḡ
 rē. **¶** Scdo dico q̄ nō distigebant ab etno
 reāl a deo. **¶** Hoc p3. qz illd qd nō ē aliqd reale
 nō pōt ab aliquo distigui reāl. s̄ creature nō
 fuerūt ab etno aliq̄ reāl. ḡ nō distigebāt ab
 etno a deo reāl. **¶** Per idē p3. q̄ nō distigues
 bāt reāl iter se ab etno. qz nō fuerūt aliq̄ rea
 lia. **¶** Et si q̄rat. an fuerūt idē reāl. **¶** Dicēdū
 ē q̄ nō. qz h ē verū q̄ q̄cūq̄ p̄nt p quocūq̄ istā
 ti distigui reāl nūq̄ sūt idē reāl. s̄ p̄fēctiōes
 creaturarū q̄ pducūt eē a deo distigunt rea
 lit. ḡ ipossibile ē q̄ sint idē reāl. **¶** Ex p̄dictis
 p3 ad formā. q. q̄ p̄fēctiōes creaturarū cōtē
 te i deo nō distigebāt ab etno reāl. **¶** nec a
 deo nec inf se. nec etiā fuerūt idē reāl. nec cuz
 deo. nec inf se. **¶** Circa tertiu p̄p̄ solutiōes ar
 gumētoz est sciēdū q̄ esse pōt multipl̄ accipi
 vel pro esse existere. vel pro esse qd cōuertit cū
 ente cui nō repugnat esse in rerū natura. s̄ sic
 nō est multū v̄sitatū. **¶** Vel in ppōe accipit fm
 q̄ ē copula vnies p̄dicatū cū subiecto. **¶** Scdo
 sciēdū q̄ hoc qd dico esse sequit aliq̄ geniti
 uus casus sicut si dicā. esse creature. vel eē dei
 vel esse hoīs. Aliq̄ sequit ipm casus accusati
 uus. sic dicēdo. esse aial. esse albū. esse cognitū
 Si p̄mo mō accipit. semp tale eē nisi forte rōe
 adiuncti. accipit significatiue r supponit p eē
 existere. vel saltē p aliquo cui nō repugnat eē
 in rerum natura. Si accipitur secundo modo
 sic vel sequitur ipsum nomen substantiuū vel

Circa scdm dicto primo

Scdo dicte

Queritur Rndem

Ad formā qdō

Circa tertiu

adiectiuū. si primo modo. semp accipit mates
 rialit. vl est copula vnies extrinū vnū cū alio
 q̄a sic est dictū vni? ppōnis r semp debet exp
 mi aliqd āre h verbuz esse infinitiuū modi. vel
 subintelligi. sicut si dicā. esse aial. debet subin
 telligi. forte esse aial. vel hoiez esse aial. vel ali
 qd hmōi. **¶** Et tūc est talis ppō distinguenda si
 sequit talis modus. f. verū vel possibile. neces
 sariū rtingēs falsum. r hmōi. qui etiā de ppō
 sitiōib? verificat. r hoc fm p̄positionē r diuis
 sionē. **¶** In sensu cōposito illud totū supponit p
 vna p̄positiōe. **¶** In sensu diuiso est vna copula
 vnies p̄dicatū cū subiecto. **¶** Si aut sequit ali
 qd aliud q̄ tale p̄dicatū. sic hō vel asin? vel asī
 qd tale. **¶** Ip̄ dictuz tale materialit supponit pro
 vna ppōne. sic in ista. hoiem esse aial est de?. si
 gnificat q̄ bec ppō. hō est aial est de?. r p istā
 forte esse albū est hō. significat q̄ bec ppō for
 tes est alb? sit hō. r sic de alijs. **¶** In de hoc hō
 esse q̄n ipm sequit substantiuū est vniformit dis
 cendū r de hō adiectiuo. **¶** Si aut h verbū eē
 sequit adiectiuū. tūc distinguēdū est. aut. f. ly
 eē accipit pure significatiue nec nō sit copula.
 nec supponat materialit. nec sit ps supponēt
 materialit. **¶** Aut accipit p̄rio mō. illo scz modo
 quo accipit q̄n ipz seq̄t nomē substantiuū. **¶** Si
 scdo mō. sic dicēdū est p oia sic de illo. **¶** Si acci
 pit p̄mo mō. sic est vn? termin? p̄posit? ex adie
 ctiuo r substantiuo tanq̄ ex determinatiōe r de
 terminabili. sic est iste termin? hō alb?. r tūc si eē
 sit idē qd eē existere. ad veritatē talis ppōnis
 vbi p̄dicat aliqd p̄dicatū de tali p̄posito ex
 eē r tali alia determinatiōe. requirit q̄ p̄dicatū
 vere p̄dicet de vtraq̄ pte. r q̄ vna ps vere di
 cat de alia. sic ad veritatē illi? hō alb? est aial.
 requit n̄itas istarū triū ppōnū. hō ē aial: albū
 ē aial. hō est alb?. **¶** Si aut eē sit idēz qd ens cui
 nō repugnat esse in rerū natura. quis illo mō
 non accipiat ab auctoib? r marie scris. quis
 aliq̄ iprope sic loquitur. tūc p̄sitr ē dicēdū sic
 nūc dictū ē q̄n ē idē cū eē existere. **¶** Ad p̄mū
 argumētū p alia opi. dico q̄ nō ē itētio beati
 iohānis. q̄ illd qd factū ē ex a deo vnq̄ fuerit
 i deo reāl vita. h ē itētio sua q̄ cā pductiua ip
 si? r q̄ cognitio q̄ cognoscit r q̄ dicebat itelligi
 fuerit i deo vita. qz fuit r ē ipa diuina essentia
¶ In q̄ ista sit itētio illi? anc. et aliarū aucto
 ritatū p3 p mgrm senten. li. i. dif. xxxv. vbi dicit
 sic. **¶** Prētea oia dicūt eē i deo r fuisse ab etno.
¶ In aug. sup gen. li. v. c. vii. h v̄sibilia iqt anq̄
 fierēt nō erāt. quō ḡ deo nora erāt. **¶** Et p̄sum
 quō ea faceret q̄ sibi nora erāt. nō em̄ q̄cōq̄ i
 rās fecit. nora ḡ fecit nō fctā coguit. p̄ide an
 q̄ fierēt. r erāt r nō erāt. erāt i dei scia. et non
 erāt i sui natura. **¶** Ipi aut deo nō audeo dicere

Ad primū ar. p p̄la. expōitiōe.

alio mō inotuisse q̄ illo mō quo ea nouit fa-
 ceret. ap̄d quē nō ē trāsmutatio nec vicissitu-
 dinis obūbratio. Ista est auc. aug. allegata a
 magistro. Et q̄ ifert mgi dīcēs. Ecce hēs q̄ h̄
 v̄sibilia añq̄ fierēt i dei scia crāt. Et h̄ ḡ fesu
 oia dicūt eē i deo. 7 omē qd̄ factū ē dī eē vita i
 ip̄o. nō iō qz creator sit creatura v̄l qz ista rpa-
 lia essentialr sūt i deo. s̄ qz i ei? sp̄ sūt scia: q̄ vi-
 ta ē. Ecce h̄ b̄i ex̄p̄se q̄ creature nō sūt in deo
 essentialr. s̄ sūt i deo sic obiecta cognita 7 q̄ ip̄
 sa nō sūt vita i deo. s̄ q̄ scia i q̄ fuerūt tāq̄ obie-
 cta cognita ē i deo vita. Per idē ad sc̄d̄s de
 aug. dico q̄ ip̄e de? ē q̄ ē oia q̄ h̄ variē q̄ris. cā:
 lit nō realr p̄ realē idēritatē. Docē. de? ē cā oiz
 nō tñ ē aliqd̄ aliū a se nec ē aliq̄ creatura quā
 h̄ q̄ris. Et q̄ h̄ sit itētio sua p̄z per eūdē i eadē
 auc. qz dīc. i creaturis aliqd̄ deest qd̄ laudem?
 i creatore nihil deesse p̄t. qd̄ qz iuenis i crea-
 tura a creatore artifice p̄cessit. Et iō idē itelli-
 gēdū ē ap̄d aug. i p̄posito. Id qd̄ iuenis i crea-
 tura eē i deo 7 p̄cedere a deo. Et eodē mō qn̄
 dīc. laudēt ḡ creatore ei? totū ibi ē qd̄ h̄ ex̄ sin-
 gulis p̄rib? iuenit. d̄z itelligit q̄ totū ibi ē cālit
 h̄ ē. ibi ē cā ei? qd̄ h̄ ex̄ p̄rib? singul? iuenit. 7 ip̄
 se sol? sufficiēs ē sine omi creatura. Et marie
 p̄ rāto dicūt facti ralia n̄ba frequēt. vt alios
 allīciāt ad dei laudē. etiā vt i nullo alio a deo
 q̄rāt delectationē v̄l p̄solationē siue auxiliū si-
 ue qd̄cūq̄ aliud a deo. q̄ ē cā oim cārū. 7 oiz de-
 lectabiliū 7 vtiliū. 7 oim effectuz eoz poteris
 expectare 7 accipere. qz ip̄e oia ē. h̄ ē. ip̄e cā imē-
 diate tribuēs oia. 7 etiā si sibi plac̄s nullo alio
 cōcurrēt. Per idē ad aliā auc. dico q̄ aug.
 loquēs i p̄sona dei ait. ego ero oia q̄cūq̄ bone-
 ste ab hōib? desiderāf. ita cālit. f. oia tribuēs.
 7 iō dīc̄ vita. f. ero tribuēs vitā pacē salutē. n̄-
 turē gloriā 7 honore. 7 etiā ero tribuēs oia bo-
 na q̄ honeste desiderari p̄nt. Ad aliū p̄ idē
 dicēte dño moyfi. ostēdaz tibi oē bonū. voluit
 dare itelligere q̄ fuit ostēsur? sibi cām ois bo-
 ni. 7 q̄ p̄t i omnē effectū i quē p̄t qd̄cūq̄ bo-
 nū: 7 iō ē i eo ois boni plenitudo. nō q̄ omē bo-
 nū sit idē realr cū deo s̄ qz de? ē cā omis boni.
 Ad aliud dico q̄ h̄z itētionē dionisi? oiz re-
 rū p̄fectiōes v̄nitue cōtinēt in deo. qz p̄ h̄ nō
 aliud itelligit nisi q̄ de? p̄nyicā p̄fectionē sim-
 plicissimā. f. ip̄am deitātē ē p̄fectior oib? alijs
 7 p̄ eadē oia alia cognoscit p̄ quā etiā oiz pdu-
 ctōz ē cā. Et p̄ ista itētiōe sūt exēpla dionisi?.
 qz numeri nō sūt i monade realr s̄ iō dicūt eē i
 monade. qz ē p̄ncipiū ois nūeri. Ita dicūt crea-
 ture eē i deo nō qd̄ realr 7 essentialr tāq̄ eadē
 realr cū deo. s̄ dicūt eē i deo. qz ē p̄ncipiū oim
 pductōz. S̄ ist̄ lineē v̄niūtur i cētro. nō qz sūt
 ibi s̄ qz cētrū ē p̄ncipiū v̄l f̄m̄n? oim earū. ita

dicuntur alia esse in deo. quia est p̄ncipiū oim
 alioz. Ad aliud qd̄ dionisius vult q̄ deus est
 vita viuētuz causalit. hoc est de? est cā vite vi-
 uētuz. 7 hoc manifeste insinuat exponēdo se
 p̄ illud qd̄ subdit. dñs ois vite substantie p̄nci-
 piū 7 cā supplet ip̄ius in esse adductiua 7 p̄re-
 tiuā bonitatē. innuēs q̄ qz de? habet bonitatē
 p̄rentiua sicut cā. 7 adductiua entū ad esse ex-
 tra p̄p̄ hoc est ois vite p̄ncipiū 7 cā. 7 p̄ rā-
 to dicit q̄ est viuētū vita. Ad anselmū. dī-
 co q̄ ip̄e 7 alij sancti frequenter loquūtur me-
 thaphorice 7 ip̄opie. 7 hoc p̄p̄ diuersas cau-
 sas. 7 sic fecit an̄f. in p̄posito. Unde de virtute
 sermonis ista nō est p̄cedēda. q̄ creatura i deo
 est creatrix essentia. qz creatura in deo est crea-
 tura q̄ nullo mō est creatrix eēntia. Et iō dico
 q̄ an̄f. itelligit 7 accipit p̄ creaturā i deo cau-
 saz pductiua creature. 7 illa nō ē nisi creatrix
 essentia. s̄ illa nō est creatura nec p̄fectio crea-
 ture: nisi qz efficit vel causat p̄fectionē creatu-
 re. Un̄ sicut sancti dicit q̄ de? est leo. ignis las-
 pis. terra. 7 sic de alijs. q̄ tñ nō sunt p̄p̄e dicta
 fm̄ beatū Augustinū. ita dicit q̄ de? est crea-
 tura in deo. 7 q̄ est oē bonū. 7 sic de alijs. q̄ nō
 sunt intelligēda sicut sonāt. qz hoc est p̄radi-
 cere mēti dicentiū. s̄ debēt iutelligi fm̄ mērez
 sanctorz qui nō itelligūt nisi q̄ de? est causa
 oim alioz. ops. omia p̄spiciēs. 7 cognoscēs. et
 oibus alijs in infinitū p̄fectius 7 cminētius. a
 quo est omē bonū. 7 sine quo factuz est nihil. 7
 isto modo intelligēde sunt auctoritates sc̄toz.
 de ista materia. 7 sicut p̄z intuētū sic eas expo-
 nit mgi senten. li. i. dis. xxxv. 7 xxxvi. Et qd̄ dī-
 cit postea q̄ esse representatiū creature est idē
 cū forma representātē. 7 esse cognitū est idē rea-
 lit̄ cū cognitiōe. Uerū nō est. 7 bu? rō est. nā h̄
 esse cognitū creature. ly esse ibi nō p̄t stare si-
 cur stat in dicto p̄p̄ois. qz nō p̄t assignari p̄-
 positio cui? p̄t esse dictū. 7 iō ops q̄ stet p̄ eē
 existere. vel pro eē cui nō repugnat eē in reruz
 natura. sed siue sic siue sic. oēs tales sunt false.
 Nā si i ista eē representatū creature ē idē cū deo
 ly eē stet pro eē existere. o3 q̄ ad veritatē illius
 p̄p̄ois oēs ille sint vere. q̄ eē creature sit rep̄-
 sentatiū. q̄ eē creature sit idē realr cū deo. et
 q̄ representatū sit idē realr cū deo. sic ad verita-
 tē illū. aia itellectia foris ē forma: requirunt
 oēs iste. f. q̄ aia sit forma. q̄ aia sit itellectiua
 7 q̄ aliqd̄ itellectiū sit forma. 7 h̄ p̄p̄ impli-
 cationē ip̄osatā p̄ talē p̄p̄oem. cui? extremuz
 p̄ponit ex tali def̄minatōe vel def̄minatōib?
 7 def̄miabili. 7 est manifeste notū exercitatis
 in logica. S3 i p̄posito h̄ est f̄la. eē existere cre-
 ature ē idē realr cū deo ab ef̄no. tñ qz non sūt
 ab ef̄no. 7 p̄ p̄ns nō sūt de? ab ef̄no. Tū qz esse

Ad terrā
 Ad septimā

Ad sc̄am auct.

Ad tertiam

Ad quartā

Ad quintam

Libri primi

existere creature. vel e realr ipa creatura vel e aliqd i creatura quoz neutrū e idē realiter cū deo. Sitr h e falsa aliqd representatū e de realr q: de? fm eos nō est representat. Representans eodē mō e h falsa. eē existere cognitū creaturē e idē realr cū deo. q: iplicat q: eē existere creature sit idē cū deo ppter idē si eē ibi ster. p oī il lo cui nō repugnat eē i rerū natura. ad huc est falsa. q: h e hā. eē creature est idē realr cū deo. Nā esse creature nō pōt esse aliud a creatura.

Ad p̄mū i p̄trariū dico q: eē representatū creature nō e entitas positīua. sic nec ipa creatura ab eīno e entitas positīua. Et si dicat eē representatū creature e aliqd aut nihil. si aliqd nō nisi positīua. h̄i ppositū. Si nihil. ḡ nihil a deo representat. ḡ de? nihil representat. Ad illud dico q: idē argumētū e de creatura ad p̄ bādū q: creatura fuit ab eīno entitas realis r positīua. q: de? ab eīno itellerit creaturā vel creabile. tūc q̄ro. aut illud creabile fuit aliqd vel nihil. Si aliqd. h̄i ppositū. si nihil. ḡ deus nihil aliud a se itellerit ab eīno. r per p̄ns nec mō itelligit aliud a se. q: nihil mō itelligit qd n̄ itellerat ab eīno. Ideo dico q: nihil mul tiplex accipit. Uno mō sicut begoreumarice. r sic e vnu signū v̄le negatiuū icludēs suū distribuibile fm modū loquēdi logicor. sic dici mus nihil currit. nihil e itelligēs. Alio mō accipit carbegoreumarice p aliquo qd d̄i vnuz nihil. Et h̄ p̄t accipi duplx. q: vno mō nihil accipit. r d̄i illud qd nō e realr. nec h̄z aliqd esse reale. Et isto mō dicēdū e q: āgel? ab eīno fuit nihil. q: nullū eē reale habuit ab eīno. q: nullū eē fuit ab eīno nisi sol? de? Alii accipit nihil p illo qd nō tm̄ nō habet eē reale s̄ etiā si h̄i repugnat eē reale. et isto mō dicim? q: chy? mera e nihil. r sic nō fuit hō nihil ab eīno. q̄a nūq̄ sibi repugnabat eē i rerū natura. Primo mō loquūt sancti de nihilo vt frequēt. Dico ḡ q: esse representatū v̄le cognitū creature ab eīno fuit nihil p̄mo mō accipiēdo v̄le carbegoreumarice nō sc̄do mō. r iō n̄ ifert istā q: nihil fuit representatū a deo. q: in p̄nte fm modū loquēdi eōem nihil accipit sicut carbegoreumarice. r fm q: suū distribuibile e illd̄ cui nō repugnaret eē. tm̄ grā materie cōcedit q: nihil fuit representatū a deo ab eīno illo mō quo isti itelligūt representare. q: essētia nō e representatiua taliū. sic nec creatura. sic ostēdet i sc̄do. Un̄ p̄z q: idē argumētū pōt fieri eodē mō de eē dānabili demōis. q: ita e illd̄ eē positīua r nō depēdens ab intellectu. sic eē cognitū a creatura. q: fm istos. spēs representaret r si itellec? nō itelligeret. ita h̄nt cōcedere q: de? possz dānare r si itellec? nō itelligeret. Ad sc̄dm̄ dico: q:

Sententiarū

seq̄ aliqū entitatē positīuā pōt itelligi duplx vel realr vel in aliq̄ p̄na. sicut dicit q: ad boiez sequit aīal. P̄rio mō itelligēdo. maior e p̄na. s̄ tūc minor est falsa. q: sic ad cognitionē diuinā nō sequit esse cognitū creature. q: isto mō aliqd nō sequit aliud nisi sic effect? suā cām: s̄ tūc esse cognitū nō e effect?. s̄ ab eīno. Un̄ isto mō accipiēdo seq̄ nec̄rio entitatē positīuā necessitate naturali e aliud ab illo ad qd sequit. q: nihil illo mō sequit se. r ita si isto mō eē cognitū creature sequit cognitionē diuinā. esse cognitū est aliud vel nō idē cū cognitōe diuinā. Secūdo mō pōt esse duplx. vel q: talis p̄na cōposita ex p̄pōib? in quib? p̄dicat est sc̄bz adiacēs vel i q̄b? p̄dicat e tertiū adiacēs. Si p̄mo mō. sic est verū q: si eē reale verificet de p̄mo et de sc̄do. q̄nis mō semp̄ forte pro se: s̄ p̄ illo pro quo sup̄pōit. r isto mō eē cognitū creature nō sequit necessitate naturali cognitionē diuinā q: nō sequit. cognitōe diuinā est. ḡ eē cognitū creature e. sic nō sequit. de dānatiū? demonis est. ḡ eē dānabile demōis e. Nā ad veritatē illd̄. eē dānabile demōis e. requirit v̄itas illius aliqd dānabile e. r tm̄ manifestū e q: h̄ nō fuit vera ab eīno. Sc̄do mō dico. q: maior est falsa. Nā sequit. de dānatiū? demonis. ḡ demō est dānabilis. r tm̄ nō sequit q: ab eīno demō dānabilis sit entitas realis sicut de dānatiū? ab eīno est entitas realis. r sic est in p̄posito. nā b̄n sequit de? itelligit creaturā. ḡ creatura itelligit. nō tm̄ opz p̄t h̄ q: intellectū sit reale sic itelligēs e reale. Et si dicat q: q̄nis creatura nō sit aliqd reale. tm̄ eē suū itelligibile pōt eē reale. q: illud nō est idē realr cū creatura. Dicēdū q: si creatura v̄l lapis nō sit aliqd reale. nec eē suū itelligibile e aliqd reale. q: impossibile e q: eē itelligibile lapidis sit aliud a lapide. nisi sit posteri? lapide vel p̄us lapide. r siue sic siue sic. eē itelligibile lapidis nō pōt esse reale. nisi lapis sit realis. Dico ḡ q: oīa talia argumenta p̄cedūt et falsa imaginatiōe. imaginant entz q: p̄ h̄ q: lapis itelligit aliqd esse. q̄si qd dā esse diminutū sibi acq̄rat. qd e manifeste flm. Nā p̄ h̄ q: ego video colorē in pariete nihil acq̄rif nec diminutū nec p̄fectū ipi colorē eodē mō p̄ h̄ q: de? itelligit creaturā vel lapidē nullū esse nec diminutū nec p̄fectū acq̄rif ipi lapidi. Si milit p̄ h̄ q: appeto aliqd futurū illi nihil acq̄rif. ita nec p̄ h̄ q: de? itelligit lapidē. q: p̄t deus r ipm̄ lapidē itellecū nihil e imaginabile. sic p̄ter colorē in pariete r visionē ipam nihil est nisi qd p̄us fuit. r de illis nihil est ad p̄positū. Sitr desideratū et h̄ q: d̄siderat a me nihil h̄z qd p̄us nō habuit. r tm̄ sic posita visiōe pōt denotari p̄ intellectū p̄ponētē ipa albedo q: e

Ad primū cōtra rium

Obijciat

Respondeat

Obijciat.

Respondetur

Ad secundum

visa. et illud futurum de deo desideratum. ita existere
re cognitione divina de lapide intelligitur. et tamen ni-
hil reale accipit lapidi. nec est diminutum nec est
perfectum. sic per hanc creatura habet esse nihil deo ac-
cipit. nec habet aliquid esse de novo nec diminutum nec
perfectum. et tamen de deo est motus creatura. et prius non fuit
creatura. Ad aliud dico quod intellectus agens non pro-
ducit esse intelligibile obiecti nec obiectum in esse in-
telligibili. et eodem modo dico quod deus non producit ab
eterno creaturas in esse intelligibili. nec in esse cognitio.
nec est intelligibile eorum. producit a deo ab eterno.

Et si dicatur quod secundum communitatem intellectus agens facit
esse intelligibile in potentia intelligibile actu. respondetur
quod est intelligibile obiecti. Dicitur quod communitatem
non dicitur talia verba: sed dicitur quod facit intellectum in actu quod
erat intellectum in potentia tamen illud non est multum ad pro-
positum. quia idem argumentum est siue dicatur unum siue
reliquum. Ideo dico quod communitatem in propria sua subintel-
ligitur habet non in finitum modi esse ut sit sensus. intel-
lectus facit illud esse intellectum in actu quod prius erat in
intellectum in potentia. et hoc non est facere obiectum cog-
nitum. sed est facere cognitionem quam cognoscit. quia
propter hoc quod ipsa cognitio non sit in actu et prius erat
in potentia. id est obiectum actualiter modo intelligi quod
prius potuit intelligi et non intelligebatur. et ita cog-
nitionem quam cognoscit intellectus facit. sed nec ipsa ob-
iectum. nec aliquid esse obiecti facit. nisi vel dicere
quod ipsa cognitio est esse ipsi obiecti et tunc fieret non
tamen esse diminutum obiecti et etiam esse perfectum. esse
existere quod est absurdum. Ideo dico in proposito quod
si cognitio divina posset fieri. bene dicitur quod crea-
tura fieret cognita. non per hanc creatura fit per hanc
quod cognitio divina fit imo non potest fit esse intelligibi-
le creature quod est intelligibile essentie divine ab eterno.
no. Et si dicatur quod est intelligibile non convenit
creature ex se. respondetur sibi ab alio sed quod conve-
nit alicui ab alio. aliquo modo fuit ab illo sub ta-
li esse. respondetur creatura producit a deo sub esse intelligibi-
li. Ad istud quod quoniam aliquid convenit alicui realiter
sicut res convenit rei. sicut accidens subiecto et forma
materie. et per totum. tunc sibi convenit per causam produ-
centem. sed quoniam aliquid convenit tamen sicut predicabile conve-
nit subiecto de quo predicatur. tunc non oportet quod conve-
nar sibi nisi per intellectum proponere et tunc si ipsa con-
positio intellectus producit convenit sibi per causam pro-
ductam. si non. Sic est in proposito quod est intelligibi-
le non est aliquid conveniens ipsi lapidi a parte rei. sed est per
dicabile quod per intellectum componere de parte predicatur
in illo. et id non est ad propositum. Et quoniam dicitur. aut con-
petit sibi a se aut ab alio dico quod a se conpetit si-
bi. non tamen sine alio. quia exclusa intellectu divina non
conpetit sibi. ita etiam exclusa creatura quod ipsa non
intelligat non conpetit deo intelligere creaturam. et
tamen intelligere creaturam conpetit deo ex se et non ni-
si intellecta creatura Ad aliud dico procedo

maiorē sicut eā accipiūt pbs et omē. sed ad mio-
rē dico quod possibile est quod cognitio sit: quis esse
cognitum quod cognoscit illa cognitio non sit. Et
idō dico quod ista duo stāt sicut cognitio creature est
et esse cognitum creature non est. quia ante mundi creatio-
nem esse cognitum creature non fuit. Et si dicatur. quod
quoniam aliquid fuit sicut generatio et corruptio. illa sunt
unum reale. sed si deus cognoscit creaturam: creatura
cognoscit. et e converso: si creatura cognoscit. deus
cognoscit creaturam. respondetur deus et esse cognitum creatu-
re sunt idem reale. Dico quod nulla est forma arguē-
di. nec potest reduci ad modum vel figuram. Si pro-
uiat sic. sequitur creatura cognoscit a deo. respondetur crea-
tura est secundum esse cognitum. et ultra. respondetur esse cognitum
creature est. Dico quod ista omnia non valent. creatura
cognoscit a deo. respondetur esse cognitum creature est. sicut
nec ista. creatura cognoscit a deo. respondetur creatura
cognita est. quia arguit ab esse quoniam predicatur tamen adia-
cēs ad ipsum quoniam predicatur secundum adiacēs in applicati-
uis. Et si dicatur quod hanc creatura est secundum esse cog-
nitum: non predicatur secundum adiacēs sed tamen. quia aliquid sequi-
tur copulā Dico quod non oportet sequens esse ipedit ipse
predicatur secundum adiacēs. sed tamen illud quod potest esse sub-
iectum vel predicatum proponis. Verbi gratia. habet ponit
secundum adiacēs. sortes est ipse. sol. fuit heri. sortes est
per presens. et tamen aliquid sequitur copulā. sed non tale quod est
different possit esse subiectum vel predicatum proponis
quoniam quis potest illud possit idifferent esse subiectum et predi-
catur proponis. Sicut per illud argumētum possit perba-
ri quod esse creabile est idem reale cum deo. Nam accipio
eandem maiorem quam ipse accipit. et accipio sub ea
sic. impossibile est deum creaturam esse nisi sit esse creabi-
le et infero. respondetur creature esse creabile est idem reale cum
deo. Si neges maiorem meam. negabo tamen eandem rationem
Ad aliud potest dici quod perbar esse creabile creatu-
re esse idem reale cum deo. sic per manifeste reducitur
Ideo dico quod esse cognitum creature non est entitas
prima nec est alia entitas positiva ab eterno non potest
quod lapis est entitas positiva ab eterno. Et si quod
aut est necesse esse aut possibile esse. Dico quod est possi-
bile esse: et quoniam producit a deo per creationem ex tunc est
et ante non fuit. et ita potest esse et non esse: sicut angelus et lapis.
Et si dicas quod esse cognitum creature fuit ab eterno
no Dico. quod ista est simpliciter falsa. nec sequitur creatu-
ra fuit cognita ab eterno. respondetur esse cognitum creature
fuit ab eterno. sed est fallacia secundum quod et simpliciter. sicut habet
fallacia secundum quod et simpliciter cesar est opinabilis. respondetur ces-
sar opinabilis est. quia si sequitur cesar opinabilis est. respondetur ce-
sar est. eodem modo sequitur lapis cognitus est. respondetur lapis est.
Et si dicatur quod non sequitur cesar opinabilis est. respondetur cesar
est sicut non sequitur. lapis cognitus est. respondetur lapis est. quia esse
in cognitione et esse in opinione sunt determinatōes dis-
tributōes et non inferunt suam determinabile absolute.
Respondetur quod non sunt determinatōes distributōes. quia
sicut dicitur est distributio. non est determinatio distributōis nisi
gg ij

Ad tertium

Obijetur

Dicitur

Obijetur secundo

Respondetur

Ad quartum

Obijetur

Respondetur
Replicatur

Respondet

Obijetur tertio.

Respondetur

Ad quintum

Obijetur
Respondetur.

Replicatur

Respondetur

Libri primi

Sententiarū

quā illa definitio repugnat toti. s. nō pti nisi
 qñ ps ē i toto. et h̄ ē verū nisi illa definitio
 sit equiuocū a p̄silio p̄ trāslationē. sic hō equo
 ce d̄: de hōie nō ⁊ de hōie picto ⁊ sillogismus
 equo ce. de sillogismo vero ⁊ sillogismo sophis
 tico ⁊ sic de alijs. sic nō ē de istis determinati
 onib⁹. Et si dicat q̄ sūt determinatōes dimi
 nuētes. Dico q̄ h̄ ē falsus simplr. qz sep̄ defini
 tio qñ ē diminutō addit̄ alicui p̄cise iporā
 ti p̄t̄ illi⁹ qd̄ iporāf p̄alterū extremū. sic hic
 erbiops ē alb⁹ s̄m dētes. sic aut̄ nō ē i p̄posito
 sic manifeste p̄z. Ad aliud p̄z qz cognitio di
 uina p̄t̄ eē sine eē cognito creature. ⁊ ita fuit
 de facto an̄ mūdi creationē. qz tūc fuit cogni
 tio diuina. ⁊ tūc nō fuit esse cognitū creature.
 qz illud eē cognitū creature ē ipa creatura. v̄l
 eē existere creature. ⁊ sic ē idē realr cū creatu
 ra. ⁊ iō sic fuit verū dicere qz creatura v̄l lapis
 nō fuit ab et̄no. ⁊ ita verū ē dicere qz eē cogni
 tū nō fuit ab et̄no. Ad aliud dico qz eē itel
 lectuale creature ē possibile eē. sic eē creabile
 creature ē possibile eē. qz idē ē ita qz inter ipsa
 nulla ē distinctio. ⁊ iō dico qz nec de⁹ nec cogni
 tio diuina coerigit eē intelligibile creature. qz
 tūc aliqd̄ coerigit aliud qñ nō p̄t̄ eē nisi illo
 existēte. s. cognitio diuina p̄t̄ eē ⁊ fuit an̄ mū
 di creationē. eē intelligibile creature nō ex̄te
 sic nec eē creabile creature ex̄te. Vñ sic h̄ est
 p̄a. eē creabile creature n̄ fuit ab et̄no. ita nec
 eē intelligibile creature fuit ab et̄no. Et si
 dicat qz tūc de⁹ possit eē ⁊ si nō intelligeret cre
 aturā. Dico qz illa p̄na nō valet. sic nō seq̄t̄
 de⁹ nō coerigit eē creabile creature. q̄ p̄t̄ eē:
 ⁊ si nō possit creare creaturā. Ad aliud diz
 co qz volūtas diuina nō necessario vult crea
 turā s̄ eē intelligibile sic nec necessario vult cre
 aturam s̄ eē creabile. Et qñ d̄ qz nec̄rio vult
 eē intelligere eē intelligibile verū est. nō tñ vult
 necessario eē intelligibile creature. sic nō seq̄t̄
 necessario vult se posse creare creaturas. q̄ nec̄
 cessario vult eē creabile creature. ⁊ h̄ qz p̄l⁹ po
 nit̄ p̄ p̄ns qz an̄s. Ad p̄firmationē p̄z qz de⁹
 nō necessario vult aliqd̄ qd̄ ē ad finē. ⁊ iō non
 necessario vult eē intelligibile creature vult tñ
 se intelligere creaturā. Ad aliud qz volūtas
 diuina nō necessario definit̄ ad volēdū ali
 qd̄ qd̄ ē ad finē. definit̄ tñ ad volēdū itelles
 ctū intelligere aliqd̄ qd̄ nō ē finis. Ad aliud
 p̄z qz volūtas diuina nō necessario vult esse di
 minutū creature. nec necessario vult eē itellis
 gibile creature. nec eē ymaginādū qz creatu
 ra p̄ h̄ qd̄ itelligit̄ h̄z aliqd̄ eē diminutū. n̄ pl⁹
 qz de⁹ h̄z eē diminutū. qñ creat creaturā Ad
 aliud dico qz eē intelligibile creature nō ē pus
 volūtas diuina nec actu volūtaris diuine s̄ ē

posten⁹ etiā duratione. qz ate mūdi creationē
 nō fuit. Et qñ dicit̄ qz eēntia diuina p̄t̄ rep̄re
 sentat creaturā. Dico qz nō representat p̄t̄ nec̄
 posten⁹ mō quo loquit̄ ip̄e de representare. Et
 qñ dicit̄ qz intellect⁹ diuin⁹ p̄t̄ intelligit̄ crea
 turā qz volūtas velit eā in esse reali vel intelli
 gibili. Dico qz h̄ est verū. nō tñ sequit̄ qz esse in
 telligibile sit p̄t̄ volūtas. s̄ sequit̄ solū qz cre
 atura vel lapis p̄t̄ intelligit̄ qz volūtas velit
 eā esse. ⁊ h̄ est verū. Vñ p̄ illud argumētū p̄ba
 ret̄ qz eē creabile creature est p̄t̄ volūtas di
 uina. qz intellect⁹ diuin⁹ p̄t̄ iudicat creaturā
 creabile qz volūtas velit eē creabile Ad aliud
 dico qz eē intelligibile creature ab et̄no nō fuit
 p̄p̄tū nec intrinsecū deo. nec etiā fuit p̄p̄tū i
 trinsecū creature. qz nihil fuit reale. sibi tñ nō
 repugnabat eē. ⁊ iō nō est itelligēdū qz eē itel
 ligibile fundat̄ in creatura vel in eēntia crea
 ture. qz creatura nullū esse tūc habuit. vere tñ
 tūc intelligebat̄. Ad aliud p̄cedo qz nullū eē
 distinctū eque p̄fecte cōuenit creaturis qñ nō
 sunt sic qñ sunt. s̄ qñ dicit̄. esse intelligibile eque
 p̄fecte cōuenit creaturis qñ nō sunt sic qñ sūt.
 Dico qz aliqd̄ cōuenire alicui p̄t̄ eē dupl̄r. vel
 a p̄te rei: nō p̄ p̄positionē intellect⁹. vel p̄ p̄po
 sitionē intellect⁹: salte si est̄ intellect⁹ p̄ponēs
 p̄dicatū cū subiecto. p̄io mō esse intelligibile
 nō cōuenit creaturis eque p̄fecte qñ nō sunt ⁊
 qñ sunt. qz qñ creature sunt tūc est idē realr cū
 creaturis. vel cōuenit eis realr et a p̄te rei. qñ
 aut̄ nō sunt nec est idē realr nec p̄uenit sibi re
 alit̄. qz nec h̄ nec illud est tūc aliqd̄ reale. sc̄do
 mō p̄t̄ cōcedi. qz h̄ nō est aliud qz dicere qz cre
 atura ita p̄fecte itelligit̄ a deo qñ nō est sic qñ
 est. s̄ p̄ h̄ qz intelligit̄ nihil sibi p̄uenit. nō plus
 qz p̄ h̄ qz de⁹ creat aliqd̄ cōuenit deo. Ad aliud
 dico qz esse intelligibile creature est mutabile.
 qz aliqn̄ est. s. post mūdi creationē. ⁊ aliqn̄ non
 fuit. i. an̄ mūdi creatōez. ⁊ iō eē intelligibile crea
 ture nō est necesse eē. s̄ est possibile eē. qz ali
 qñ est aliqn̄ nō est. sic eē creabile ē possibile eē
 qz aliqn̄ ē. aliqn̄ nō ē. Et qñ d̄: qz tūc itellige
 re diuinū est̄ mutabile. Dico qz p̄na nō valz. si
 cur nō sequit̄. obiectū est mutabile. qz cognitō
 est mutabilis. s̄ si ita est̄ qz eē intelligibile crea
 ture aliqn̄ itelligeret̄. ⁊ aliqn̄ nō itelligeret̄.
 tūc possz̄ iferri qz cognitio diuina est̄ mutabil̄.
 nūc aut̄ ita est̄ qz siue esse intelligibile creature
 sit siue nō sit. ip̄m sp̄ a deo itelligit̄. sic eē crea
 bile aliqn̄ ē. aliqn̄ nō est. ⁊ tñ potētia p̄ductia
 dei non est mutabil̄. q̄uis eē creabile creature
 sit mutabile. Et si dicat qz istud nō est s̄ile. qz
 eē creabile sonat i potētia. ⁊ nō ifert̄ ip̄m p̄du
 ci a deo. s̄ tñ posse p̄duci. esse aut̄ cognitū so
 nat in actū ⁊ infert̄ nō tñ posse a deo itelligi

Ad sextū

Ad septimū

Obijciunt

Responde

Ad octauū

Ad cōfirmatōez

Ad nonū

Ad decimū

Ad v̄ndecimū

Ad duodecimū

Ad decimūtertū

Ad decimūquartū

Et quod intelligitur. et de eadem cognitio est questio principalis. et ita exemplum adductum de eadem dicitur de modo et de esse creabili. non sicut ad oppositum. quod omnia ista sonant in potentiam non in actum. Ad illud dicendum quod exemplum satis sicut ad oppositum. quod sicut tu copias esse cognitum ad cognitionem divinam. quorum utrumque sonat in actum. ita copio ego esse creabile ad potentiam creaturam quorum utrumque sonat in potentiam. et sicut ex parte una non est ponenda nisi una potentia realis et tamen vere est dicere quod esse creabile non est potentia creatura. et ita ex alia parte tamen ponendus est unus actus et tamen vere erit dicere quod esse cognitum creaturam non est cognitio divina. et omnia argumenta que concludunt unum equaliter concludunt reliquum. Ad aliud dico quod si est falsa simpliciter. creatura secundum suum esse intelligibile est magis necessaria quam secundum esse suum in effectu. quod nec est necessarium nec necesse est nec secundum esse suum intelligibile. nec secundum esse suum in effectu cuius non est. quod ista determinatio secundum suum esse intelligibile. nec est determinatio distrabens nec diminuens. quod per se ex dictis hic et diffinitio. et est satis clarum. tamen quod esse intelligibile non est determinatio distrabens nec diminuens. tamen quod si per se virtutes reduplicativa. et reduplicatio nunquam est determinatio distrabens nec diminuens. et ideo ista creatura secundum esse suum intelligibile est magis necessarium quam per se esse suum in effectu inferit illam. creatura est quoddam necessarium. quod est manifeste falsum. Et quoniam dicitur quod esse intelligibile creature virtute nulli est potest esse. Dico quod si est simpliciter falsum imo aliquando non fuit. et non verum est dicere quod esse intelligibile antixpi non est. Et ex ista non sequitur. quod antixpus non intelligitur. sed est fallacia secundum quod et simpliciter. quod ex opposito affirmativum est fallacia secundum quod et simpliciter. sic antixpus intelligitur. quod antixpi esse intelligibile est. Ad ultimum et ad similia patet solutio ex iam dictis.

Distinctionis xxxvii. Questio unica.

Circa distinctionem trigesimalseptimam. Quod. Utrum esse ubique et in omnibus rebus per essentiam. per sententiam. potentiam. sit proprium soli deo. **R**espondeo. et primo quod non conveniat deo. quod deus non est in omnibus per essentiam. probo. quod illud quod convenit alicui per essentiam convenit sibi necessario et seipso. sed esse in omnibus non convenit deo necessario et seipso. quod ante mundi creationem non fuit in eis. Preterea si sic deus esset in loco. non esset falsus. falsitas enim patet. quod sicut se habet informabile qualitate ad illud quod habet qualiter. sic se habet esse in loco ad illud quod habet locum. sed quod est informatum qualitate necessario est alterabile secundum qualiter. ergo omne quod est in loco necessario est mobile secundum locum. sed deus nullo modo est mobilis secundum locum. ergo non est in loco.

co. et per se non est in omnibus rebus. Preterea quod non sit proprium deo videtur. quod ubique est ubique presentia. et per se per potentiam. illo modo quo habet potentiam. Ad oppositum est magister in littera. In ista questione conclusio est. certa apud theologos. scilicet quod proprium est soli deo esse in omnibus rebus. et extensibile et possibile si ponatur per essentiam. presentiam. et potentiam. Sed una est difficultas specialis. an ex hoc quod deus est in omnibus rebus per potentiam. ita scilicet quod est causa immediata omnium rerum. sequatur ipsum ubique esse per essentiam. Et dicitur aliquid quod sic. unde dicitur quod deus est in omnibus per potentiam in quantum est potestati omnia subdatur. est presentiam in omnibus in quantum omnia nuda sunt et aperta oculis suis. est in omnibus per essentiam in quantum adest omnibus ut causa essendi. Istud ultimum probatur ipsi. quod opus agens coniungi ei in quod immediate agit secundum per se. unde. movens et motum debent esse simul. sed deus est causa agens cuiuslibet rei. ergo est in omnibus rebus. Sed illud ultimum generaliter acceptum non est verum. quod non solum opus movens et motum agens et patiens simul esse. scilicet localiter. et adduco ad hoc unam experientiam. et probo quod sol immediate causat lumen in aliquo corpore hic inferi. et tamen non est presentiam isti corpori. quod volo quod radius solis intras per fenestram vel foramen aliquid terminet ad corpus opacum. Tunc quod. aut illud lumen in corpore opaco. scilicet inter quod et sol est fenestra vel foramen causat immediate in sole. et habet oppositum. Non potest dici quod causat a lumine sibi propinquo. quod esse principium actuum equaliter appropinquatum diversis equaliter passivis equaliter dispositis et nullo exte impedimento. habebit effectus equaliter in illis passivis sed lumen propinquum illi parti illuminade. equaliter appropinquatur illi passivo et uni alteri passivo in quantum quod et sol est aliquid corpus opacum. ergo equaliter effectum et equaliter inter sum lumen causabit in alio corpore in quantum quod. sol est corpus opacum medium. cuius oppositum manifeste patet ad sensum. ergo opus dicere quod sol immediate causabit lumen in illa parte. et non tamen lumen propinquum. Si dicatur quod lumen propinquum non causat nisi in virtute solis a quo causat et conservat. et ideo quod inter sol et in alio corpore passivo est corpus medium. et inter sol et alio passivo non est corpus opacum. ideo inter se lumen causat in uno quam in alio. Hoc non valet quod quod. quod illud lumen propinquum est in virtute solis aut quod non potest esse nisi a sole conservate. aut quod non potest agere nisi sole aliqua virtute sibi imminente aut quod non potest agere nisi sole sibi coagente. primum non potest dici. quod tale actuum equaliter agit in diversa passiva equaliter appropinquata quibus conservari illud actuum non equaliter appropinquet. sic patet de luna illuminata a sole. quod equaliter illuminat diversa diversis modo ipsi soli appropinquata. et patet de igne conservato inesse ab alio equaliter calefacit diversa passiva equaliter disposita et equaliter appropinquata. et ubi nunquam.

Tertio
B
Circa. q.
Difficultas
Opinio prima
Extra ultimum dicitur

65
Ad decimum quatuor

Ad decimum sextum

Dist. XXXVII

Questio. I

Inquitur primo

Secundo

Libri primi

Sententiarū

pōt repiri in stātia. Nec pōt dici scdm. qz de illa virtute imissa est idē argumentū. qā illa nō pōt esse nisi pncipiū actiū naturale. si ponat̄ r p pns appropriata diuersis eqliter dispositis causabit eque intensos effect̄. r stat primū argumentū. Si def̄ tertiū. habet̄ pposituz q sol imediate causat lumē in dist̄ arc. q̄uis secu aliū qd qd nō sit dist̄s coa. Nec valet pteruēdo dicere q sol bene ag. i dist̄s. s̄ mediate r nō imediate. qz qn aliqd agit nō imediate. sed tm̄ mediate illo circūscripto r oib' alijs posit̄ sequit̄ idē effect̄. s̄ circūscripto sole r oi lumi ne generato ab ipo p diuinā potētā pseruato sequit̄ idē effect̄. r tūc stat argumentū. qz tunc solū lumē p̄pinquū est agēs fm̄ opinionē illā r p pns eque intēsus lumē causabit in oi pte p circuitū. r eadē rōe etiā nūc si sol nō agit imediate. Per idē p̄z qz nō pōt dici q sit ibi ipedimentū. qz int̄ vnū passuz r solē est corp' mediu. nō sic int̄ aliū r solē. qz nunq̄ tale mediuz ipedit nisi qn est mediū int̄ passuz r imediatū agēs. r id si sol nō sit agens imediatū. s̄ tm̄ mediatū. tale mediū in nullo ipedit actionē. nisi esset mediū int̄ passum r illud lumē p̄pinquū. qd p̄cise ponit̄ ab eis agens imediatū. Ideo dico aliū ad q̄stionē q nō iō p̄cise de' est i oib' p eētia. qz est cā oim. sic intelligēdo q sit p̄na formal. h̄ agit in h̄. s̄ h̄ est in h̄. vel est pns huic Ideo circa istā q̄stionē. p̄mo vidēdū est de dist̄inctionē modoz qb' dicit̄ a sanctis: de' eē i diuersis reb'. Scdo q de' quolibz illoz modoz est in reb'. Tertio an illud possit alicui alteri p̄petere. Et ex hīs patebit ad q̄stionē. Circa primū dico q̄ sc̄ti dicūt: sic mgr̄ p̄bat in l̄ra q de' est in oib' reb' generalr. s̄ in q̄busdā est specialr. Sit aut̄ isti modi. scz eē i p potētā. p̄sentia. r essentia. r esse in aliquo p potētā nō est aliud nisi illud habere subiectū sue potētie r isto mō pōt etiā in corporalib' aliqd eē in ali quo p potētā. a quo tm̄ localit̄ distat. sic sol p potētā d̄: eē i in istis inferiorib'. r rex in regno suo. r iste nō est vsitat' modus loquendi apud p̄hos marie. Aliqd aut̄ d̄: pns alicui p̄ntiā duplr. Uno mō cognoscēti. qn. s̄ est sufficiēter pns vt cognoscat̄ ab eo. et illo mō dicūt oia q̄ sunt i deo eē p̄ntiā. r ecōuerso. r isto mō pōt aliqd qd est in alio p̄ntiam distare localr ab eo. Aliū d̄: aliqd eē in alio p̄ntiam. qn vtrūq̄ eē r neutriū eoz distat ab alio localit̄. r isto mō loc' eē in locato. r ecōuerso p̄ntiā. q̄uis nō sic vtrāq̄ p̄bi marie de loco r locato. qz dicunt q̄ locatū est i loco r nō ecōuerso. Prop̄ qd scie dū q̄ quis esse in fm̄ qd nois sui generale eē. l̄t̄ respiciat multa. r ita possit p̄dicari equalit̄ de multis. tm̄ talis modus loquēdi est vsitat'

frequēter circa aliqua r circa aliq̄ nō. et sic eē i pposito. s̄ esse i aliquo p essentia. eē in ali quo r nō ab eo nec ab aliquo sibi intrinseco distare. qn sit vbiq̄s eē ipm. aut aliqd ipsi. r illo mō forma d̄: eē i materia p eētia. qz vbiq̄s eē materia vlt̄ ps materie. ibi est forma. nō sic locatū i loco. s̄ modus aut̄ quo de' d̄: eē in ali quo spēalr. vocat̄ eē in p gram. r h̄ pōt duplr̄ i telligi. Uno mō vt de' dicat̄ eē i aliquo p gratiā i formā. sic accidēs i format̄ suū subiectū. Ali' p spēalē acceptationē de quo dictū eē p̄us Alio etiā. mō magis spēalr d̄: de' eē i xpo per vnionē. Circa scdm̄ dico q de' eē i oib' reb' bus p potētā. h̄ nō eē aliud q̄ eē cām oim rerū r oia h̄c i sua p̄tate. s̄ qd sit cā oiz nō eē modo tractādū. s̄ q sit in oib' reb' p̄ntiā vtroq̄. mō ps. q̄ em̄ p̄mo mō sit in oib' reb'. s̄ q̄onia sunt sibi sufficiēter p̄ntia. vt oia p̄fecte r dist̄ctē cognoscat̄. p̄z p̄us vbi habitū eē q de' oia alia a se itelligit̄. Vt etiā scdo mō sit i oib' reb' bus. p̄z qz ois res vel nūsq̄ eē r nulli rei pns. vel eē pns illo mō alicui rei r alicui nō. vel eē necessario pns oim̄ rei. Primū nō p̄t dari. qz nulla res eē realr ex̄ns q̄ nūsq̄ eē. r q̄ ab oi re distat. Nec pōt dari scdm. qz si alicui rei sit pns r alicui n̄ sit pns. tūc q̄ro. aut eē finit' ad illā rē. aut nō. si nō. s̄ pōt esse pns alteri rei. sed hoc eē im̄ possibile. qz qn aliqd eē pns alicui rei. r pōt eē pns alteri rei cui nō eē pns. pōt mutari de loco ad locū. qd deo eē impossibile. Si aut̄ de' sit limitat' ad illā rē. h̄ eē incōueniēs. qz nō pl' pōt l̄ mutari ad vnā rē q̄ ad aliā. h̄ est etiā derogare multū p̄fectioni sue. Tertio dico q de' eē i oim̄ bus p eētia. vel em̄ eē i oi re p essentia scz pns mō exposito. vlt̄ distat ab ea. nō pōt distare ab oi re. s̄ eē i aliqua re p essentia. r nō pl' i vna q̄ in alia. s̄ eē i oim̄ re p essentia. De alio mō quo d̄: de' eē i factis p gratiā pōt patere ex dictis p̄us. De mō quo de' eē in xpo p gratiā vnionis patebit in tertio. Circa tertiū dico q eē in oib' reb' creatis alijs a se p potētā p̄ntiam r eētia pōt cōpetere alicui alteri a deo. aliquo casu posito p diuinā potētā. s̄ qz adesse alicui' sequat̄ ipm eē i oib' reb' si sint. h̄ est p̄p̄i soli deo. Et sic intelligūt̄ sancti. Bene em̄ seq̄tur. a est. s̄ deus est in a p potētā rē. s̄ hoc nō sequit̄ de aliquo alio a deo. Et p̄dictis res spōdeo ad. q. eē vbiq̄s et i oim̄ reb' alijs a se p̄dictis modis est soli deo p̄p̄iū scdo mō statim sup̄apposito qz quis alicui creature possit p diuinā potētā cōpetere eē in oim̄ alia creatura p̄dictis modis p̄mo modo statim posito. tm̄ esse in oim̄ alia creatura p̄dictis modis scdo mō exposito nulli creature cōpetere pōt Ad argumentū p̄ p̄ma opinione dico q i

Aliter dicit ad q̄stionē p̄m̄tēdo tria.

Circa primū

D
Circa scdm

E
Circa tertiū

F
R̄s̄io ad q.

Ad argumentū p̄ prima opi.

rentio pbi. vij. merba. est dicere. q in istis mo
uentibus et moris q sunt actiua. et pductiua
effectus eiusde ronis in termino et in medio.
ibi aliqd moues est sil cu motu. et tn pter illud
est vnu aliud agens et mouens. et no est sil cuz
motu. et tn immediate mouer. De ista auc. ma
gis patebit in scdo vbi diffusi dicef ad eam.

Ad pnu pncipale argumetu dico q aliqd
cōpetere alicui p essentia pōt esse duplicif. v
q: p essentia est ide qd per se fm q pbs loquit
pmo posse. et sic nō cōuenit deo esse vbiq: p es
sentia. Aliter. q: essentia sua est illud cui ime
diate cōuenit tale pdicatū. et isto modo deus
est vbiq: p essentia suā. nō tn necessario. Aliē
accipit in pposito modo pcepposito. Ad
aliud dico q nō omni eodē modo se habet ifor
mari qualitate ad illud qd habet qualitatē. si
cur. se habet esse in loco ad illud qd est in loco
et iō argumentū nō cōcludit. Ad aliud dico q
vle nō est vbiq: nec hoc itendit pbs. s pbs in
tēdit q de vli pdicat esse vbiq: pdicatur de
aliquo cōtēto. nō tn pdicat de vli. p se s p ali
quo suo cōtēto. q: vle ipsum nō est ibi s suum
cōtēntum est ibi. Verbi gratia. si esse hic veri
ficetur de isto hōie. verificaf hic de hoc cōmu
ni homo. q: si iste homo est hic. homo ē hic. nō
tn sequitur q hoc cōe est hic. et ratio est. q: sic
dicendo. homo est hic. pdicatū verificatur de
hoc cōmuni homo. nō p se s p singulari. quia
homo nō supponit p se s p contento hui' cō
munis. Exemplū est ad hoc. q: quicqd verifi
catur de singulari cōtēto sub cōverificatur
de eodē cōi. et iō esse singulariter verificaf de
forte. et p pns verificaf de hoc cōmuni homo.
Nā bec est vera. homo est singularis. nō tn se
quitur q hoc cōmune homo sit singulare et rō
ē. q: eē singulare verificaf de h cōi hō. nō p se
s p singulari p tēto s b eo. Dist. xxxvii. qd vnica.

Circa distin
ctionē trigessimā octauā
qro. Utrū de' habeat
sciētā determinatā et ne
cessariā oim futuroꝝ con
tingētū. **Q**nō. q: illd
qd nō ē i se determinate. verū nulli ē determi
nate verū. sed futurū contingens nō est deter
minate verū. q: et. et per pns nō determinate
verū deo. Tunc arguo. illud quod nō est deter
minate verū nō scif a deo sciētia determinatā
ta. s futurū cōtingēs ē hmoi vt ostēsū ē hic. q.
Preterea q nō habeat sciam necessariā vi
det. q: si habeat sciam necessariā de aliquo fu
turo ptingere. sit illud a. tūc arguo. deus habz
sciētā necessariā de a. q: bec est necessaria.

deus scit a. et vltra. q: bec est necessaria. a est ve
rū. s si bec sit necessaria. a est verū. a nō est cō
tingēs. et per pns nō est futurū contingēs. qd
est cōtra positū Ad oppositū. omnia sunt nu
daet aperta oculis eius. q: omnia sunt scita a
deo. sed nihil scitur nisi sciētia determinata.
q: deus habet sciētā determinatā de omib'.

Item q habeat sciētā necessariā videf.
q: in deo est vnica sciētia. q: eadē est scia dei
necessariōꝝ et contingētū. sed sciētia dei
necessariōꝝ est necessaria. ergo sciētia dei cō
tingētū futuroꝝ est necessaria. et per conse
ques deus habet sciētā necessariā de con
tingētib'. Ad questionē dicef q: quīs nō
possit pbari a pxiō aliquod esse futurū cōtin
gens. hoc tn est tenendū. Et hoc supposito dē
q nō pōt saluari contingētia in entibus nis
si pma causa que agit per intellectū et volun
tatem causet contingēt. Et hoc ponendo
in pmo causalitatē perfectam sicut ponūt cas
tholici. et ideo istā cōtingētā opz querere in
intellectu diuino vel i voluntate diuina. et nō in
intellectu dino q: qēqd intellect' irelligit mere
naturalit' irelligit. et p pns opz eā qre i volū
tate diuina. Ad cui' intellectū pmo ē vidē
dū de libertate volūtatis nostre ad q sit. et se
cūdo quō ad illā libertatē sequit' possibilitas
vel cōtingētia. Et q: tū ad pnu dē q volun
tas in q: tū ē act' pms. libera ē ad oppositos
act'. et mediātib' illis actib' oppositis ē libe
ra ad opposita obiecta in q tendit. et vltorius
ad oppositos effect' quos pduc. Pna libras
bz nēcrio aliqā ipsectiōē ānerā. q: potētio
nalitatē passiūā volūtatis et mutabilitatē. s se
cūda libertas ē sine oi ipsectiōē. etiā si volun
tas nō possit hie tertiā libertatē. Circa se.
cūdu dē q illā libertatē cōcomitur potētia
ad opposita manifeste. Licz em nō sit potētia
ad velle sil' et nō velle. q: s nihil ē. ē tn i ea po
tētia ad velle post nō velle. siue ad successiōē
actūū oppositoꝝ. In eis tn ē et alia nō ita ma
nifesta absq: omi successiōē. Ponēdo em vo
lūtate creatā tm ē i vno istāri. et q ipa nullo i
stāri habeat hāc volitōē. nō nēcrio tūc hz eā
pmo Si em i illo istāri hēret eā nēcrio. cū nō ē
cā nisi i illo istāri qn cāret eā. q: etiā simplr vo
lūtatis qn cāret eā nēcrio cāret. Nō em ē mō cō
tingēs cā. q: pexistebat an illd istās i quo cau
sat. et tūc pexistēs potuit cāre vlnō cāre. q: sic
hoc ens quādo est tūc est necessariū vel cōtin
gēs. ita cā qn causat tūc causat nēcrio vl' cōtin
gēs. q: i illo istāri cāret h velle et nō nēcrio.
causat ipm cōtingēt. q: h potētia eāe ad oppo
sitū ei' qd cāret sine successiōē et illa potētia re
alis ē potētia pōis naturalit' act' pmi ad op

Ad pnu pncipale

Ad scidum

Dist. XXXVIII

Questio I

Ad non primo

Secundo

Ad sic primo

Secundo

Responso prima

Duo notanda

Circa primū

Circa scdm

Libertas voluntatis diuine.

posita que sunt posteriora naturalit vt actus
 eūdi. Actus em̄ prim⁹ cōsideratus in isto instā
 ti in quo est: est p̄or naturalit actu sc̄do. ita po
 nit illū in esse tanq̄ effectū suū contingēter. q̄
 vt p̄or naturalit possēt eque ponere oppositū
 in esse. Juxta p̄dicta dicit de voluntate diuina
 p̄mo que sit eius libertas. ⁊ dicit q̄ voluntas
 diuina nō est libera ad diuersos act⁹ volēdi et
 nolēdi. s̄ p̄pter illimitationē volitōis est libe
 ra ad opposita obiecta. ⁊ illa est p̄ma. ⁊ p̄ter il
 lā est libertas ad oppositos effect⁹. ⁊ volūtas
 diuina est libera inq̄tū est opatiua: nō inq̄tū
 est pductiua sue volitōis. Sc̄do dicit ad que
 est libertas volitionis diuine. et dicit q̄ nihil
 aliud respicit necessario pro obiecto nisi suam
 essentia. ⁊ iō ad q̄libet aliud se habet p̄tingē
 ter. ita q̄ p̄or esse oppositi. ⁊ hoc considerādo
 ipam vt est p̄or potētia naturalit tendēs in il
 lud obiectū. nec solū ipa vt volūtas est p̄or na
 turalit suo actu. s̄ inq̄tum etiā volēs. q̄ sicut
 volūtas nostra vt p̄ior naturalit suo actu. ita
 elicit actū illū q̄ possēt in eodē instāti elicere
 oppositū. ita volūtas diuina inq̄tum sola vo
 litōe ipsa est p̄ior naturalit tendētia tali. ita
 em̄ rēdit in illud obiectū p̄tingēter q̄ in eodē
 instāti possēt rēdere in oppositū obiectū. ⁊ h̄
 tā potētia logica que est nō repugnātia termi
 nor. sicut dicit p̄ de voluntate nostra. q̄ potē
 tia reali que p̄or est naturalit suo actu. Sed
 quō cū tali cōtingētia stat certitudo scie diu
 ine. Dicit q̄ hoc p̄or poni duplicif. Vno mo
 do p̄ hoc q̄ intellect⁹ diuin⁹ vidēs determinas
 tionē volūtatē diuine videt illud in re pro a.
 quia illa voluntas determinat pro a. scit enī
 illam voluntatē esse imutabilē ⁊ nō ipedibilē
 Alii dicit posse poni. q̄ intellectus diuin⁹ aut
 ostēdit simplicita quoz vnio est p̄tingēs in re.
 aut si offert sibi cōplexionē. offert eā sicut sibi
 neutrā. ⁊ volūtas eligēs vnā partē. s̄. p̄iuctio
 nē istoz pro aliquo nūc in re facit istud esse de
 terminate verum. hoc erit pro a. hoc autēz exi
 stēte determinate vero essentia est diuino in
 tellectui ratio intelligēdi illud verū. ⁊ hoc na
 turalit quātū est ex pre essentia. ita q̄ sicut na
 turalit intelligit oīa p̄cipia necessaria quasi
 ante actū volūtatē diuine. q̄ eoz veritas nō
 depēdet ab illo actu. ⁊ essent intellecta si p̄ im
 possibile nō esset volēs. ⁊ ita eētia diuina est
 rō cognoscēdi ea in illo p̄oi. q̄a tūc sunt vera.
 nō quidē q̄ ista vera moueāt intellectū diuinū.
 nec etiā termini eoz ad apprehēdendū talem
 veritatē. s̄ eētia diuina est rō cognoscēdi sic
 simplicita: ita etiā cōplexa talia. tūc aut nō sūt
 vera p̄tingētia. q̄ est tunc p̄ q̄ habeāt verita
 tē determinatā. Posita autē determinatiō e vos

D
Questio
Responsio

lūtatē diuine iā sūt n̄a. ⁊ illo sc̄do instāti erit
 essentia rō cognoscēdi ea. Exēplū ponit tale.
 sic si i potētia mea visūa sēp stās vn⁹ act⁹ sit
 rō vidēdi obiectū si ab alio p̄ntē nūc sit iste co
 lor p̄ns nūc ille: ocul⁹ me⁹ videbit nūc h̄. nunc
 illud. ⁊ t̄n p̄ eādē visionē. t̄mō erit dīa i p̄oi
 tate ⁊ posterioritate vidēdi p̄p̄ obiectū p̄ns
 vel posteri⁹ p̄sentatū. ⁊ si vn⁹ color fieret natu
 ralit p̄ns. ⁊ ali⁹ libere nō eēt dīa formalit in vi
 sione mea. q̄n ex pre sua oculus naturalit vide
 ret vtrūq̄. t̄n cōtingēter videt vnū ⁊ necessa
 rio aliud. inq̄tū vnū sit p̄ns cōtingēter ⁊ aliū
 necessario. Etroz illoz modoz poneret itel
 lectū diuinū cognoscere existētia rerū p̄z fm̄
 vtrūq̄ q̄ ē determinatio intellect⁹ diuini ad il
 lud existēs ad q̄ terminat volūtas diuina et
 certitudo infallibilitatis. q̄ nō p̄or volūtas
 determinari q̄n intellect⁹ determinate app̄bē
 dat illud q̄d volūtas determinat ⁊ imutabilif
 q̄ tā intellect⁹ q̄ volūtas sūt imutabiles. ⁊ cū
 istis stat cōtingētia obiecti cogniti. q̄ volūtas
 volēs hoc determinate contingēter vult hoc.

Etōra istā opinionē p̄or argui. p̄mo q̄ hoc
 quod dicit q̄ secūdā libertatē volūtatē cōseq̄
 tur vna potētia ad opposita nō manifesta. q̄ ē
 ad opposita obiecta sine successione. Hoc em̄
 nō videt verū. cui⁹ rō ē. q̄ illa potētia q̄ p̄ nul
 lā potētia etiā ifinitā p̄or reduci ad actū. nō ē
 potētia. s̄ p̄ nullā potētia p̄or ista potētia nō
 manifesta reduci ad actū. q̄ si reducat q̄ volū
 tas vult aliquid p̄ a. ⁊ nō vult illud p̄ a. ⁊ ita
 sunt manifesta p̄dictoria simul vera. Si dicat
 q̄ si reducit ad actū. iā nō ē bec vera. volūtas
 nō vult h̄ p̄ a. nec etiā iā ista volūtas vult h̄ p̄
 a. q̄ coīpo q̄ volūtas nō vult hoc p̄ a. seq̄ q̄
 h̄ nō ē vera volūtas vult h̄ p̄ a. Etōra hoc ē
 cōmunit cōcessū a p̄bis ⁊ theologis q̄ de⁹ nō
 p̄or facere de p̄terito nō p̄teritū q̄n sit post ve
 rū dicere q̄ fuit p̄teritū. q̄ cū p̄positū h̄ sit def
 minate n̄a volūtas vult h̄ p̄ a. ⁊ p̄ p̄ns h̄ semp
 erit postea n̄a. ⁊ nūq̄ bec fuit n̄a. volūtas non
 vult h̄ p̄ a. q̄ post a h̄ sp̄ fuit impossibilis. volun
 tas nō voluit h̄ p̄ a. ⁊ vltra q̄ mō postea ē verū
 q̄ h̄ nūq̄ potuit eē n̄a i illo instāti i quo sua op
 posita fuit n̄a. q̄ p̄p̄ n̄a sit impossibilis frequē
 ter. Si dicat q̄ illa potētia p̄or reduci ad
 actū. q̄ p̄or cessare h̄ p̄ a. Respōdeo. h̄ nō
 valet. q̄ ista potētia ad opposita ē manifesta
 ⁊ cū successione. Nā in vno instāti bec ē vera.
 volūtas h̄ vult p̄ a. ⁊ i instāti h̄ ē n̄a. volūtas nō
 vult hoc p̄ a. s̄ q̄ in eodē instāti sint ambe n̄e
 p̄ quācūq̄ potētia ē simplif impossibilis. sic ipos
 sibile ē q̄ h̄ sit p̄mo n̄a. volūtas creata vult h̄
 p̄ a. ⁊ q̄ postea sit h̄ n̄a. volūtas nūq̄ voluit h̄
 p̄ a. ⁊ ita i creaturē vlt verū q̄ nūq̄ ē potētia

E
Etōra istā opi.

F
Instat
Rūdetur

ad opposita obiecta sine successione nō magis
 q̄ ad oppositos act̄: imo p̄ idē argumentū p̄
 bari pōt potētia ad oppositos act̄? volūtatis
 create sine successione ⁊ ad opposita obiecta.
 Nec rō sua cōcludit. q̄ cōcedēdū ē q̄ volūtas
 q̄n̄ causat p̄tingētē causat. s̄ ista pōt habere
 duas causas veritatis. Vel q̄ possibile ē q̄ in
 eodē instāti sit verū dicere q̄ nō causat ⁊ h̄ est
 ip̄ossible. q̄ posito q̄ i aliquo instāti sit causas
 ip̄ossible ē q̄ i eodē instāti sit nō causans. Et
 d̄i cāre p̄rigēt. q̄ libere sine oīvariatiōe adue
 niente sibi v̄l alteri. ⁊ nō p̄ cessationē alterius
 cāe pōt cessare ab actu i alio instāti. ita q̄ in
 alio instāti sit nō causans. nō q̄ in eodē instā
 ti sit nō causans. ⁊ isto mō volūtas cāe cōrin
 gētē. Nō sic autē ē cā natural̄. q̄ cā naturalis
 agens semp̄ agit nisi ip̄a mutet vel aliq̄ noui
 tas fiat circa ip̄as. v̄l q̄ aliq̄ cā cessat cāre. v̄l
 p̄ aliquē aliū modū sine quo om̄i pōt volūtas
 sola sua libertate cessare ab actu. Ad for
 mā ḡ argumēti dico q̄ in illo instāti i quo cāe
 cōringētē causat. nec tūc necessario cāe. s̄ ex
 h̄ nō seq̄t q̄ h̄ potētia cāe ad oppositū sit ad
 nō cāre ⁊ ad ei⁹ oppositū sine successione. q̄ i
 possibile ē q̄ p̄ q̄cūq̄ potētia reducatur ad ac
 tū sine successione. s̄ ē potētia ad ei⁹ opposi
 tum ḡ potētia pōt reduci ad actū p̄ successio
 nē nōr̄n illo mō quo p̄cise potētia cāe natura
 lis ad nō causandū pōt reduci ad actū. Nā ac
 cipio calorē calefaciētē lignū. iste calor pōt n̄
 calefacere. ⁊ h̄ potētia pōt reduci ad actū vel
 p̄ destructionē calor̄is agētis vel p̄ motiōnē
 passi. vel p̄ impedimētū iterpositū vel p̄ substra
 ctionē cāe coagētis. puta q̄ deus nō vult sibi
 coagere vel p̄ p̄fectionē termini p̄ductiui. q̄a
 sez ita p̄fect⁹ calor ē p̄duct⁹ q̄ ab isto calore n̄
 pōt p̄duci p̄fectionē. P̄fect̄ illos modos adhuc
 ē vn⁹. modus quo pōt voluntas creata cessare
 ab actu causandi. scz se sola q̄r̄tūcūq̄ nullū p̄
 dictoꝝ desit. s̄ oīa sint posita. ⁊ h̄ ē. ⁊ nō aliud
 volūtate cōringētē cāre. Ex isto p̄ q̄ non
 ē cōueniēter dictū q̄ volūtas diuina vt prior
 naturalis ita ponit suū effectū i eē in a q̄ pōt
 eū nō ponere in esse in eodē instāti. q̄ nō sunt
 talia instāti nature. sic iste ymaginat. nec ē i
 p̄mo instāti nature tal̄ indifferētia ad ponē
 dū. s̄ si i aliquo instāti ponit effectū suū i eē. i
 possibile ē p̄ quācūq̄ potētia q̄ sit illud istās.
 ⁊ q̄ i illo nō sit. sic ē ip̄ossible q̄ p̄ q̄cūq̄ potē
 tia p̄dictoria sint siml̄ nā. Ideo dico q̄ v̄l nū
 q̄ ē potētia illa q̄ opposita verificent sine suc
 cessione. imo ip̄ossible ē q̄ de⁹ respiceret obie
 ctū ⁊ nō respiceret illud nisi eēt aliq̄ successio
 saltē in actu vel coexistēret. ⁊ tūc foret in alio
 quocūq̄ mutatio P̄fecta p̄ illud qd̄ dicit

de def̄minatōe volūtatis diuine pōt argui p̄
 mo. q̄ p̄clusio p̄ncipalis nō sit nā. q̄ q̄n̄ aliqd̄
 determinat cōringētē ita q̄ possibile ē q̄ nū
 q̄ fuisset def̄minatū p̄ talē def̄minatōnē. n̄
 pōt haberi euidentia certa ⁊ infallibilis s̄ volū
 tas diuina ita determinat q̄ adhuc possibile
 ē nūq̄ fuisse eā determinatā. ḡ euidentia cer
 ta ⁊ infallibilis nō pōt haberi p̄ talē determin
 nationē. ex quo simpliciter pōt nūq̄ fuisse. ⁊ ita
 videt q̄ determinatio volūtatis diuine si ess̄
 parū faceret. P̄fecta q̄r̄tūcūq̄ pōt saluari
 certitudo scie p̄ def̄minatōnē volūtatis re
 spectu oīz effectū p̄ductoꝝ a volūtate. ⁊ etiā
 respectu oīm effectū cāri naturalū. q̄b⁹ vo
 lūtas diuina coagit. et tñ nō videt q̄ certitu
 do actūz futuroꝝ ipsi⁹ volūtati create possit
 p̄dictā def̄minatōnē saluari. q̄ si respectu
 oīm ē volūtas diuina determinata. q̄ro. Aut
 illā def̄minatōnē necessario sequit̄ def̄mi
 natio vel p̄ductio volūtati create. vel nō. Si
 sic. ḡ ita naturalis agit volūtas creata sic q̄cū
 q̄ cā natural̄. q̄ sic volūtate diuina ex̄tēte def̄
 miata ad vnū oppositoꝝ. nō ē p̄tate cāe natu
 ralis cuiuscūq̄ nō coagere. ⁊ etiā ip̄a non def̄
 minata nō coagit cā natural̄. ita volūtate di
 uina ex̄tēte def̄minata. volūtas creata coage
 ret nec haberet in p̄tate sua nō coagere. ⁊ per
 q̄ns null⁹ act⁹ volūtatis create eēt ibi ipurā
 dus. Si autē def̄minatōnez volūtatis diuine
 nō necessario seq̄t def̄minatio volūtatis crea
 te. ḡ ad sciēdū vtrū effect⁹ poneret v̄l nō pone
 ret nō sufficit def̄minatio voluntatis diuine.
 P̄fecta q̄r̄tūcūq̄ volūtas creata sit def̄mi
 ta ad alterā p̄tē. ⁊ q̄r̄tūcūq̄ itellec⁹ videat il
 lā def̄minatōnē. q̄ tñ volūtas n̄ra pōt ab il
 la def̄minatōe cessare ⁊ nō def̄minari. itellec
 tus nō h̄z certā notitiā de illa p̄tē. ḡ visio de
 terminatōis volūtatis q̄ volūtas pōt nō def̄
 minari ad illā p̄tē nō sufficit ad notitiā certā
 illi⁹ p̄tis. P̄fecta qd̄ dicit q̄ i p̄mo instāti i
 tellect⁹ diuin⁹ offert simplicia. ⁊ post volūtas
 diuina eligit vnā p̄tē. ⁊ post h̄ itellec⁹ euident̄
 cognoscit illā p̄tē. Illud nō v̄t eē verū. q̄ nō ē
 tal̄ p̄cessus nec tal̄ p̄petas nec tal̄ p̄dictio in
 deo. q̄ itellec⁹ diuin⁹ p̄ aliquo instāti nō cog
 scat futura p̄rigētia euident̄. ⁊ p̄ aliquo cogno
 scat. Hoc em̄ eēt ip̄fectiōis ponere q̄ itellec⁹
 diuin⁹ q̄cūq̄ p̄fectionē recipet ab alio. Nō
 dico ad. q̄ q̄ idubitat̄ ē tenēdū q̄ de⁹ certitū
 dinalit̄ ⁊ euident̄ scitōia futura cōringētia. s̄ h̄
 euident̄ declarare. ⁊ modū quo scit̄ oīa futura
 cōringētia exp̄mere ē ip̄ossible of̄ intellectui p̄
 statu isto. Et dico q̄ p̄hs diceret q̄ de⁹ nō scit
 euident̄ ⁊ certitudinalit̄ aliq̄ futura p̄rigētia. ⁊
 h̄ p̄pter istā rōnē. q̄ illud qd̄ nō est in se. veruz

Ad formā argu
menti

D

3

R

Z
Riderad. q.

m
Ratio pōt

nō pōt sciri p illo tpe quo nō ē in se verū. s̄ futuru contingēs depēdens simpliciter a potētā libera non est in se verū qz nō pōt fm̄ cum assignari rō qre pl̄ vna ps ē n̄a q̄ alia. 7 itav̄l vtraqz ps ē n̄a v̄l neutra 7 n̄ ē possibile q̄ vtra qz ps sit n̄a. 7 p̄ n̄s neutra sc̄if. Ista rō nō cōcludit fm̄ viā p̄bi. nisi de h̄is q̄ sūt i prāte volūtaris. i h̄is aut̄ q̄ nō sūt i prāte volūtaris. s̄ de pēdēt simplr a causis naturalibz nō cōcludit sic q̄ solozief. 7 sic de alijs. 7 h̄ ē cā natural de terminat ad vna prē. nec p̄nt oēs cāe natural les ipediri nisi p̄ cām liberā. p̄ quā tñ p̄nt ipediri respectu vni effect? defmiati. I3 nō respectu cuiuslibet. Ista tñ rōe nō obstāte tenēdū ē q̄ de? euidēt cognoscit oia futura cōringētia. s̄ modū exp̄mere nescio p̄ōt tñ dici q̄ ipe de? v̄l diuinae cētia ē vna cognitio ituitiua tā sui ipsi? q̄ oim̄ alioz factibilitū 7 ifactibilitū. tā p̄fecta 7 tā clara q̄ ip̄a etiā ē notitia oim̄ p̄teritoz futuroz 7 p̄ntiū ita q̄ sic ex notitia ituitiua itellectiua n̄ra extremoz p̄t itellect? n̄r cui dēter cognoscere aliq̄s ppōes cōringētes. ita ip̄a diuinae cētia est q̄dā cognitio 7 notitia q̄ nō tñ sc̄if verū necessariū 7 cōringēs de p̄nti s̄ etiā sc̄if q̄ ps d̄ictiōis erit n̄a 7 q̄ erit falsa. 7 h̄ forte nō ē pp̄f determinationē sue volūtaris. s̄ etiā posito p̄ ipossibile q̄ ip̄a diuina cognitio de erit ita p̄fecta sic mō ē. nō eēt cā effectiua nec total nec p̄rial effectiua cōringētū ad huc eēt notitia q̄ euidēt sc̄if a deo q̄ ps d̄ictiōis erit falsa 7 q̄ erit n̄a. 7 h̄ nō eēt qz futura cōringētia eēt sibi p̄sentia. nec p̄ ideas tā q̄ p̄ rōnes cognoscēdi. s̄ p̄ ip̄ammet diuinā essentia v̄l diuinā cognitionē q̄ ē notitia q̄ sc̄if q̄d ē falsū 7 q̄d ē verū. 7 q̄d fuit verū. 7 q̄d fuit falsū. 7 q̄d erit falsū. 7 q̄d erit verū. Ista cōclusio q̄uis p̄ rōnē naturalē nobis possibilē 7 a p̄oi p̄bari nō possit. tñ p̄ autoritates biblie 7 sanctorz q̄ sūt satis note p̄ōt p̄bari. s̄ trāseo de eis ad p̄ns. Uerū tñ p̄ aliq̄bz artistis ē sc̄if dū. q̄ q̄tūcūqz de? sc̄if de oibz futuris cōringētibz q̄ ps erit n̄a 7 q̄ falsa. tñ h̄ nō ē necessaria. de? sc̄if q̄ h̄ ps erit n̄a. imo ē cōringēs itm̄ q̄ q̄tūcūqz h̄ sit n̄a. de? sc̄if q̄ h̄ ps d̄ictionis erit n̄a. tñ possibile ē q̄ h̄ nūq̄ fuit n̄a. et i isto casu potētia ē ad oppositū illi? sine oī successione qz possibile ē q̄ nūq̄ fuerit n̄a. S3 sic nō ē de volūrate creata. qz postq̄ voluntas creata aliquem actum habuerit. non est possibile q̄ postea verū sit dicere q̄ nūq̄ habuit talē actū de ppōibz de possibili dico q̄ sic aliq̄ dicūt q̄ ista ppō 7 cōsiles diuinā volūtatē volētē a fore possibile ē velle nō fore a. ē distinguenda s3 cōpositionē 7 diuisionē. In sensu cōposito de notat q̄ h̄ sit possibil. de? volēs a fore nō vult

a fore 7 h̄ ē ipossibile qz includit d̄ictionē. In sensu diuisionis denotat q̄ de? volēs a fore p̄t nō velle a fore 7 h̄ ē verū. Et si dicat ponat i eē 7 nō accidet ipossibile. et p̄ n̄s ille stat̄ sit. de? vult a fore. 7 de? nō vult a fore. dico q̄ posito illo possibili i eē nō sc̄if ipossibile s̄ nō d3 sic poni i eē. de? volēs a fore nō vult a fore. s̄ d3 sic poni in eē. de? nō vult a fore. 7 isto posito in eē nullū sc̄if ipossibile. qz nō sc̄if nisi ista. de? nūq̄ voluit a fore. 7 ista nō ē ipossibilis s̄ p̄tingēs. sic sua d̄ictoria sēp fuit cōringēs. s̄ deus vult a fore. Per p̄dca p̄t r̄nderi ad. q. q̄ de? habet sc̄if d̄ictiōis de futuris cōringētibz qz determinat sc̄if q̄ ps d̄ictiōis erit n̄a 7 q̄ falsa. s̄ habere sc̄if de futuris cōringētibz dupliciter pōt itelligi. Vel qz sc̄if illa q̄ sc̄if illa futura cōringētia sit necessaria. Vel q̄ illa sc̄if necessaria sc̄if. P̄mo mō dico q̄ de? de futuris cōringētibz h̄ sc̄if necessaria. qz in deo ē vnica cognitio q̄ ē cōpletorū 7 incōpletorū. necessariorū 7 cōringētū. 7 v̄l oim̄ ymaginabilitū. 7 illa sc̄if ē ip̄a diuina essentia que ē necessaria 7 imutabilis. S̄cdo mō sic itelligēdo deū habere sc̄if necessarias de futuris cōringētibz. q̄ de? necessario sc̄if h̄ futurū cōringēs. sic nō ē cōcedēdū q̄ habeat sc̄if necessarias. qz sic ip̄m cōringēt erit ita de? sc̄if ip̄sum cōringēt fore. Ad p̄mū p̄ncipale pōt dici q̄ altera ps d̄ictiōis ē defmiatē n̄a ita q̄ nō ē falsa. ē tñ cōringēt n̄a. 7 ita ē n̄a q̄ p̄t eē falsa. 7 pōt nūq̄ fuisse n̄a. Et si dicat q̄ p̄ posito de p̄nti semel vera habet aliquā ppō nē de p̄terito necessarias. sicut si bec sit semel vera fortes sedet. bec erit postea sp̄ necessaria fortes sedet. s̄ si bec sit mō vera. a est verū. sit a talis ppō cōringēs. bec sp̄ erit vera 7 necessaria. a fuit verū. Dicēdū q̄ q̄n aliqua talis ppō de p̄nti equaler ppōm̄ de futuro. vel depēdet a veritate alicui? futuri. nō op3 q̄ ppōm̄ vere de p̄nti cor̄spōdeat necessaria de p̄terito. et ita ē in p̄posito. Ad sc̄dm̄ p3 q̄ nō sc̄if. de? habet sc̄if necessaria de a. nisi sc̄do mō accipiēdo habere sc̄if necessaria. s̄ de? necessario sc̄if a. s̄ accipiēdo p̄mo modo habere sc̄if etiā necessaria. p̄na nō valet. Ad argumētū i oppositū p3 p̄ p̄dca. Dist. xxxix. Questio vnica

Circa distinctionē tricesimā nonā qz ro. Utrū de? possit sc̄if re plura q̄ sc̄if. Sic videtur. quia pōt sc̄ifre alis q̄d q̄d nescit. q̄ pōt sc̄ifre plura q̄ sc̄if. Ans̄o parer. qz mō nescit ista. ego sum rome. 7 ista pōt sc̄ifre. qz illa pōt esse vera.

Ad q. sic r̄ndetur

Ad p̄mū p̄nti pale

Ad sc̄dum

Dist. XXXIX
B
Questio. I

Ad oppositum. Scientia dei nec pot augeri nec minui. ergo non potest scire plura q scit.

Ad. q. pmo videndus est intellectus qois. Et est sciendum q aliud est qnere an de? possit scire plura q scit. et an de? possit scire aliqd quod no scit.

Secdo sciendum est q scire duplfr accipit ad pns scz large et stricte. Prio mo ide est qd cognoscere fm q cognoscere coe est ad oia. et isto mo de? scit h est cognoscit oia. scz coplata et icopleta. nec cessata et p rigeria. vera et falsa. possibilis et impossibilis. stricte scire ide est qd cognoscere veru. et sic nihil scit nisi veruz. Per h dico ad qstione q accipiendo scire large. de? no pot scire plura nec scire aliqd qd no scit. q nulli? noticia pot d nouo accipe. Secdo mo accipiendo scire dico q de? no pot plura scire q scit. cui? ro est. q omne veru scit a deo. et sp eqtia sut vera. vn no est possibile q plura sint vera i vno tpe q i alio. q sp altera ps dictionis est vera. et nihil est veru nisi sit altera ps dictionis et no est possibile q vtraq ps dictionis sit va. et ita tot sut vera vno tpe quoti alio et no plura neq pauciora. quis aliq sunt va in vno tpe q no sint va in alio tpe. et vtr si aliqd fiat falsu qd pus fuit veru. opz q aliqd fiat veru qd pus fuit falsum.

Tn h no obstat scz q de? no possit scire plura q scit. tn de? pot scire aliqd qd no scit. accipiendo scire isto scdo mo. q sic aliqd pot ee veruz sic aliqd pot ee scitu a deo qd pus no erat scitu a deo. q omne veru qn est veruz scitu a deo. et qn n est veru no est scitu a deo. sic ista no est mo scita a deo. ego su rome. q mo no est vera. et tn pot ee scita a deo. q pot ee vera. et si erit vera erit scita a deo. Et si dicat q tuc possit de? mutari a no scierte i scierte et ecountero. qd est impossibile. Et pot affirmari. q quis possit d nouo denoiari aliq denoiatioe relatiua vlab aliquo denoiabili relatio sine conotatiue sine sui mutatiue. tn no pot denoiari de nouo ab aliquo denoiabili absoluto sine sui mutatiue. h scia est qdas pfectio absoluta i deo. g no pot fieri de? de nouo sciens h scibile nisi muret.

Pretea. ide est scire forte sedere et postea scire forte sedisse. g p h q de? scit ista forte sedz. et postea scit ista. forte sedit. no scit aliud. h ide. Ad pri mu istoz dico q quis de? sit pmo no sciens h. et postea sit sciens h. tn no seqt de? mutari. q ad verificandu talia dictiona de deo sufficit sola mutatio i creatura. sic ad h q sit primo no creans et postea creans sufficit sola mutatio creature. Ad affirmatiue dico q scia sic mo loquimur no est denoiabile absolutu p se. setia denoiabile conotatiuu. q scire connotat q il lud qd scit sit veru et no flm. et q ides pot pus ee falsu et postea veru. ideo sine omi mutatiue

a parte dei pot aliqd ee pmo no scitu a deo et postea ee scitu. Ad scdz dico q no est ide sci re forte sedere et forte sedisse. nisi accipiendo sci re. p illa noticia q est a pre dei. q ista no sut ide nec eqpoller nec sut pvertibilia. de? scit for. sedere et de? scit for. sedisse. q vna pot ee va altera erit fla. et si eent. duo quoz vnus crederet forte sedere et ali? forte sedisse. eet possibile q vn? i eode tpe erraret. et ali? p eode tpe no erraret. Et si dicat q ex isto seqret. q de? cognosceret enuciabilia. et p pns copoeret et diuide ret qd est inconueniens. Dic q oia enuciabilia cognoscit de? sine copositioe et diuisioe. q vnica cognitiue simplicissima cogit oia. Ad argumetu pncipale pz q deus pot scire aliqd qd pus no sciuit. h h no est. q aliqd scibile vl veru pus ignorauit. h q aliqd est mo veru qd pus no erat veru. imo pus fuit flm. Ad argumetu i oppositu pz q scia dei nec pot augeri nec minui sicut nec potetia. et tn pot aliqd pduce re qd pus no pduxit. Dist. xl. Questio vnica.

Circa distin. c. tionem qdragesimaz qro. Circa possibile est aliquo p destinatu danari. et pscitu saluari. Q. no. q. qn aliq opposita sic se bnt q

impossibile est vnu succedere alteri. si vnu in eim possibile est alteru in ee. sic q. babit? no pot succedere puatioi. si puatio in e. impossibile est babitu in ee. h ee pdestinatu et danari sut bmoi. g is possibile est q danari succedat illi qd est ee pdestinatu. g si aliqs est pdestinat? impossibile est q danet. Eode mo pot argui de pscito. q ipossibile est q saluari succedat illi qd est pscitu esse. g et c. Ad oppositu. null? saluabit necrio. g q libz saluabit ptinget. g pot no saluari. et pns pr danari. Et eode mo de pscito. Circa ista qstiones pmo videndu est de re. scdo de logica.

Circa pmi tenedu est q qcuq est pdestinat? e cotinget pdestinat?. ita q pot no pdestinari. et pns pot danari. q pot no saluari. Hoc pz q cuiuslibet saluatio depedet a volutate diuina continget causante. g in prate dei est coferre cuiusq vita eterna vel no coferre. g qcu q pot no saluari. Pretea nulli adulto confert vita eterna nisi ppter aliqd opus meritoriu. h omne opus meritoriu est in potestate merentis. g talis pot no mereri. et pns pot non saluari. Et eode modo est de pscito q nullus danat pena ppetua. et hoc pena sensus nisi ppter suum demeritum. sed omne demeritu est in potestate demerentis. ergo pot non demereri. et per consequens potest non damnari.

B Dei. electu. q.

E Risto ad. q.

Obiecto prima.

Confirmatio

Secda obiectio

D Ad prima obic.

Ad confirmatiues

E Ad secuda obic.

F Ad pncipale

Distin. XL

Questio I

Q non

In oppositum

B Circa quem duo videntur

Primu

Inferatur

et per omnes potest saluari. Et si arguatur contra istud quod omne imutabile est necessarium. sed predestinatio divina est imutabilis. ergo est necessaria. et per omnes quod cumque predestinat necessario predestinat. et ultra ergo non potest non predestinari. et per omnes non potest dari.

Dicitur

Dicendum est quod omne imutabile reale est necessarium. sed loquendo de imutabili complexivo eo modo quo potest aliquid complexum mutari a veritate in falsitate et e converso. et aliquid complexum non potest mutari. Sic dicendum est quod non omne imutabile est necessarium quod est aliquid complexum quod non potest esse primo verum. et postea secundum nec e converso. et tamen non est necessarium sed contingens. et causa est quod contingens sit vel fuerit verum possibile est quod non sit verum et quod nunquam fuerit verum. sic habet vera. de se scit quod iste salvabitur. et deus sciuit quod iste salvabitur. et tamen possibile est quod nunquam sciuerit quod iste salvabitur. Et impossibile est quod habet sit primo vera. iste salvabitur. et post sit falsa vel e converso. et per omnes est illo modo imutabilis. et tamen non est necessaria sed simpliciter contingens.

Secundum

Quatuor ad secundum de logica dico quod quis nec ista predestinat potest dari. nec ista predestinat potest dari. sit distinguenda secundum compositionem et divisionem. quod non potest fieri diverse punctuatio de reteris eiusdem dictionibus et eodem ordine dictionum. ex quibus potest diversi sensus generari. et tales sunt simpliciter vere. tamen tales propositiones possibile est predestinari dari. et possibile est predestinari saluari. sunt distinguende secundum compositionem et divisionem. et in sensu composito sunt simpliciter sic quod talis sensus exprimitur per ista propositionem. habet possibile predestinari est dari. In sensu diviso non denotatur nisi quod predicatum possibilitate in illi per quo supponit subiectum. per quo tamen potest nunquam supposuisse et habet verum. quod ante veritatem subiectum istum propositionem. aliquid predestinat potest dari supponit per petro. et de petro fuit verum dicere quod petrus potest dari. tamen contingens habet predicatum predestinat supponit per petro. potuit tamen nunquam supponere per petro. et ideo non potest iste due propositiones. petrus est predestinatus. petrus datur successively verificari.

Solutio. q.

Ad principale

Querit

Respondetur.

Ex istis per solutio. quod habet sit distinguenda secundum compositionem et divisionem. possibile est predestinari saluari. Ad primum principale dico quod de talibus oppositis que respiciunt futura contingens non est verum. quod si unum in impossibile est aliud inesse. contingens unum non possit alteri succedere. sed in creaturis non potest sile inveni. et isto modo est de istis oppositis. predestinari. dari. predestinari. saluari. Et si queratur iuxta predicta an sit possibile numerum predestinatorum augeri vel minui. et eodem modo de numero predestinatorum potest dici quod in sensu composito verum est falsa. nam habet impossibile est numerus predestinatorum augeri. Tunc enim significat quod numerus predestinatorum est primo minor et postea maior. et habet impossibile. quod successiva verificatio talium oppositorum. nullo modo potest

poni. Et eodem modo est de ista. possibile est numerum predestinatorum minui. et sic uniformiter est de alia dicendum. Sed in sensu diviso potest concedi. quod tunc non denotatur nisi quod preter illos que nunc sunt predestinati posset aliquid saluari. tamen ex hoc ipso quod ponet ille saluari concedendum est quod fuit ab eterno de numero predestinatorum. et quod iste non fuerit numerus sed alius. sicut ex hoc ipso quod unum ponit. quodlibet sibi repugnans est negandum. Disti. xli. Questio vnica.

De circa distinctione

quadragesima prima. Circa distinctionem predestinatio sit aliquid que sue predestinationis. et in reprobatum aliquid que sue reprobationis.

sic. quod omnis voluntas recta est conformis recte rationi. sed illa voluntas que de predestinat istum et non alium est recta. ergo est conformis recte rationi. ergo est aliquid ratione que illud predestinat et non alium. sed illa ratio non est de deo. quod deus equaliter se habet ad omnes creature et ex pre sua. cum non sit acceptor personarum. ergo est aliquid ratione alio et non nisi in predestinato. ideo etc. Preterea quod iste peccabit finaliter. ergo condempnabit. ergo quod iste fuit peccatur finaliter ideo fuit datur. Sed non fuit reprobatus quod fuit datur. ergo a primo. ideo fuit reprobatus. quod fuit peccaturus. sed in tali omnia denotatur ante esse causa preterita. ergo peccatum futurum fuit causa reprobationis sue. Ad oppositum. nullum est enim pre aliquid temporale esse causa. et quod quod est creatura est temporale. ergo nihil quod est in creatura potest esse causa predestinationis vel reprobationis.

Ad questionem de predestinatio ex pre actum predestinationis nullam causam habet secundum omnes. sed dubium est. an habeat causam ex pre effectum predestinationis. Et queritur ad hoc quod effectum predestinationis possumus dupliciter considerare. Uno modo in particulari. et sic nihil preteritum unum effectum predestinationis est ratione et causa alteri. ita quod posterior sit causa finalis. et hoc causa meritoria posterioris. sic si dicam quod deus preordinavit alii cui se daturum gloriarum ex merito. et quod preordinavit se daturum gratiam ut mereret gloriarum. Alio modo potest considerari effectum predestinationis in communi. et sic impossibile est quod totum effectum predestinationis in communi habeat causam aliquam ex pre nostra. quod quod est in ordine ordinans ipsum in salutem. totum comprehenditur sub effectu predestinationis. etiam ipsa prima preparatio ad gloriam. nec est enim hec nisi per auxilium divinum. Et si dicatur. an sit aliqua causa que alii qui reprobatur. Dicitur quod sic scilicet ad representandum multipliciter bonitatem divinam. Unum si consideramus totum genus humanum sic tota verum univertaliter sic voluit deus queritur ad aliquos quos predestinavit suam bonitatem representari per modum misericordie parcendo. et quantum ad aliquos quos reprobatur per modum iusticie puniendo. Sed que res elegit in

Disti. xli

Questio. I

De sic primo

Secundo

In oppositum

B

Dicitur ad q.

Dubium

Opinio prima

Queritur

Dicitur

Contra opi. ar.

gloria et illos reprobavit. non habet rationem nisi dicitur
 natura voluntate. Contra istam opinionem primo quod dicitur quod
 totus effectus predestinationis non habet aliquam causam. non
 videtur verum. quia totus effectus predestinationis repugnat
 secundum leges ordinatas existenti in peccato mortali.
 si nihil quod est in existere in peccato mortali est effectus
 predestinationis. sed opera bona ex genere sancta
 in peccato mortali sunt aliquo modo causa quare deus
 datur alicui gratia. Unde secundum sanctos et doctores quod
 vult opera facta in peccato mortali nihil faciunt
 ad vitam eternam nec remunerabunt in vita eterna
 nisi remunerant temporaliter et sunt faciendae ut
 certius de deo alicui gratia que mereatur vitam eternam
 si aliquo modo quibus non sufficerent nec simpliciter
 merito talia opera bona disponunt ad gratiam
 et per se ad effectum predestinationis. Nec sua ratio
 valet. Nam habet quod in homine ordinans ipse ad salu-
 tatem rationem quo posito est dignum vitam eternam
 rationem sub effectu predestinationis non tamen omne quocumque
 modo ordinans se disponendo vel impedimento
 amovendo comprehendit sub effectu predestinationis
 et tamen omne est ipsa preparatio ad gratiam que non sub effe-
 ctu predestinationis cadit quia quicquid preedit gratiam
 est eodem existenti in peccato mortali et digno pena
 eterna. et digno vita eterna. sed preparatio ad gratiam
 preedit gratiam. que est eodem virtus. que non est effectus pre-
 destinationis. Nec valet quod dicitur quod non potest fieri
 nisi per auxilium divinum. quia non omne quod non potest fieri
 nisi per auxilium divinum est effectus predestinationis
 quia nihil positum potest fieri nisi per auxilium divinum.
 et tamen non quodlibet tale est effectus predestinationis.

Contra aliud quod est causa quare aliquos predestinet et
 alios reprobat. scilicet ostensio sue bonitatis. sed non
 videtur verum. quia quod intendit aliquid intendit illud quod ordina-
 tur ad illud et sine quo non ponere. sed puni-
 tio eterna non ponere sine peccato. et peccatum ad puni-
 tionem eternam ordinat. que simpliciter primo predestinat
 propter aliquid intendit punitionem eternam. scilicet propter ma-
 nifestationem sue bonitatis intendit peccatum. sed
 peccatum non intendit deus. que non precise intendit puni-
 tionem eternam propter ostensionem sue bonitatis. Item
 aliud quod dicitur quod non est ratio quare bos elegit et istos
 reprobavit. sed non videtur verum. quia quod non est aliquid ratio quare
 deus eligat sunt iniquitas nisi sola voluntas facien-
 tis. ista ratio illis est equalis et nulla diversitate illis
 adveniente. nihil minus de illis fieret diversa.
 Verbi gratia. in exemplis suis quare per se materiam sit
 sub illa forma et alia per materiam sit sub alia for-
 ma. non est ratio nisi sola voluntas divina. et ideo ad hoc
 quod per se materiam fiat sub illa forma et illa sub
 alia forma non requirit diversitas materiae ex parte ma-
 terie. imo nulla diversitate materiae sit actualiter
 ista materia sub hac forma. et illa sub illa for-
 ma. Sicut quod non est alia ratio quare figurat de ista pre-
 masse facit vas in bonorum. et de illa pre eiusdem

masse facit vas in contumeliam nisi sola voluntas
 faceretis. ideo et si nulla precedat diversitas in partibus
 masse: nihilominus faciet de diversis partibus di-
 versa vasa. que si non sit alia ratio nisi sola voluntas
 divina quare iste reprobatur. et per se quare isti datur
 pena eterna. et quare iste predestinatur. et per se sibi da-
 tur vita eterna quare istis remaneat equalis.
 et quare quicquid faceret vult faceret aliter. nihilominus
 vult dandam et aliter salvabit. et per se si vult illo-
 rum nunquam peccasset nihilominus dandam. Preter
 ea quicquid nulla est ratio quare aliquid alicui conferat nisi
 si sola voluntas preferat. tunc non est ratio quare sibi con-
 ferat maius vel minus nisi sola voluntas conferat
 que si nulla sit ratio quare iste predestinetur ad penam eternam nisi
 sola voluntas divina. nulla alia erit ratio quare iste pre-
 scit ad penam eternam maiorem vel minorem. Item aliter
 dicitur quod predestinationis nulla est ratio ex parte predestina-
 ti aliquo modo pro ipsa predestinatione. Reprobati-
 onis tamen est aliquid ratio. non quod propter quam deus effectum
 reprobatur in partem actio est a deo. sed propter quam ista ac-
 tio sic terminatur ad illud obiectum et non ad aliud
 primum probatur. quia ordinare vult finem et ea que sunt
 ad finem per se vult finem que aliquid eorum que sunt ad finem
 et propter finem vult alia. que cum in toto processu quo cre-
 atura beatificabilis perducit ad perfectum finem finis
 ultimam sit perfecta beatitudo. deus vult huic ali-
 quod illi ordinis. primo vult huic creature beati-
 ficabili finem. et quasi posterius vult sibi alia que sunt
 ad illud finem. que per se vult deus isti beatitudine que ali-
 quod aliorum. et per se vult ei quod cumque eorum que per se videat
 ipsum quod cumque eorum habiturum. que propter nullum eorum per
 visum vult. ei beatitudine. Sed probatur. quia danda
 tio non videtur bona nisi quia iusta. Nam habet Augustinus super ges-
 ne. ij. Non est per se deus vultor que aliquid sit peccator.
 vult enim esse crudelitatem punire aliquem nisi persisten-
 te in eo culpa. que a se non vult deus per se punire que
 videat aliquem esse peccatorem. que per se actus voluntas
 tis divine non est velle dandam iudam propter iudas of-
 ferat in puris naturalibus. quia sic vellet dandam si-
 ne culpa. sed vult quod os iudam offerri voluntati divine
 sub ratione peccatoris antequam velit esse dandam. que cum res
 probare sit velle dandam reprobatio habet ex parte
 obiecti rationem. scilicet per se finale per se. Quibus
 ista opinio possit sustineri quare ad illam partem de re-
 probatione. tamen non videtur quod aliqui ita sit ratio predestina-
 tionis sicut reprobationis. quia sicut deus non per se vultor
 que aliquid sit peccator. ita non per se aliquid deus est res
 tributor. vel beatificans que aliquid sit primo iustifica-
 tus per gratiam. que sicut per se finale per se est ex parte ob-
 iecti ratio reprobationis. ita aliquid gratia vel meritum
 precedens per se est ratio predestinationis. Preterea non
 videtur concludere. quia si per se aliquid per se vult finem alicui
 que illud quod est ad finem illud. et hoc est quod finis iste non
 datur nisi propter aliquod precedens quod est ad
 finem. et sic videtur esse in proposito quod beatitudo ista

D. Aliud ad q.

Defecto opi.
 huius arg. Ro. q. positio
 nra ex nobis et aliis cau-
 satibus non tamen ita ex no-
 bis habemus potestatem mereri
 nisi. sed hoc propter
 bis Deus concedit iux-
 ta illud predictum est
 fuerat. salus autem
 ex me
 I. auxilium autem ex
 me.

imo dicit si
multa vna
tua vna ma
na vna mem
bra hie hit.
Opinio aue. duo
one

Primo

Secundo

Ratio ad q.

quo que ex hie dicitur. a fertur
s. non e deus prius
lor qd aliqz die peccat
tor. e similiter non v
luti deus prius puni
quam agnouerit culpa
in peccatore

salitur auctor optim
ans qd predestinatio
nis aliquoz sit v
pbatur nam predesti
natio nem nemo pot
mereri. p.

pbatur. Danieccors
nam est res dupta
debitur naturaliter
tur e non qd vultu hie
potest admitti.

figi in potest ut qd dicitur. in qd gratis alias p non dicit
loquuntur nunc de p r i . qd suis meritis arbitratu
aliquem p quo pcedit factu e. aper otis absolu. qd si
tunc colligat. p. iam predestinationis aliam causa
nam si. hie. nescit tunc ex vita. attinet vltiam
e licet non amittat vitam. nempe libere est q non
peccat e vita pmanet in q. p. qd. qd iam non aslon
causa adimplere ex parte ma. quando quidem e p d pri. a
sine. meritis pcedentibus necessario est. aliquem quando p.
salutem fabricatorum.

aliqui non dant alicui nisi propter merita. quod tunc non
est deum plus velle sine quo est beatitudo ista. quod vel
illud quod est ad finem. Sicut non vult bene dicitur quod
deus velit plus sine quo illud quod est ad finem. quod non est
ibi talis positus actu nec sunt ibi talia instan
tia qualia ponit sicut plus est ostensus. Ideo
sine iudicio et assertione temeraria potest aliter di
ci ad quod. Et primo videndum est de terminis quod per
eos intelligatur. scilicet ad quod. Circa primum primo vi
dendum est quod sit reprobatio. et quod predestinatio. se
cundo quod intelligatur per eam. Circa primum dico quod pre
destinatio non est aliquid ymaginabile in deo disti
ctum quocumque modo a deo et personis deitate. ita quod
non est aliquid actus secundus adueniens deitati. si
ponatur ipse deus quod est daturus alicui vitam eternam
et ita ipse ponatur et vitam eternam quod dabit alicui.
et eodem modo est de reprobatione quod ipse ponatur deum da
turum alicui penam eternam. et nihil adueniens. Cir
ca secundum de causa distinguo. quod dupliciter accipitur. Uno
modo pro re aliqua habere aliam rem rationem effectum. et il
lo modo potest dici causa illud quo posito ponitur aliud
et non ponitur illud aliud sine eo. Alio modo accipi
tur causa non pro re aliqua respectu alteri rei. si mag
is denotat quodammodo ponitur vni propter ponitur ad
aliam finem personam. si si quis quodammodo quare ignis non
calefacit quod non habet calorem. vel quod non est appropima
tus passio. et sic de frequenter quod ante est causa sequen
tis. et tunc non est proprie nec causa efficiens nec materialis
nec formalis nec finalis. Tunc quod ab vna parte ad
aliam est persona naturalis. et non e converso. tunc potest
aliquo modo dici quod ante est causa personis. et non e converso
solum. Verum vel nunquam vel raro contingit nisi quod in
re aliquid est causa alteri vel potest esse vel fuit. Dico
dictis dico ad quod quod est dare aliquam causam reprobato
tionis. accipiendo saltem secundo modo causam. Nam ista
causa est vera. quod iste peccabit finaliter id dicitur
tunc. Ad hoc etiam sufficit ratio vltime operis. Sed de
predestinatione vult esse magis dubium. Et primum ad hoc
potest dici sine iudicio et assertione quod alicui
predestinationis est aliqua causa et ratio. et alicui non est
talis ratio vel causa. Dicitur ratio est quod aliqui propter merita
saluabuntur. ita quod si non voluntarie mererentur non sal
uarentur. aliquid autem solum ex gratia speciali sunt ordina
ti ad vitam eternam. ita quod sub ipsi non sunt derelicti
sicut alii si proueniunt ne possint ponere obicem ne p
dant vitam eternam. sicut fuit de beata vergine et de quod
busdam aliis quod proueniebant gratia diuina ne peccat
rent et perderent vitam eternam. Predestinationis pri
mum videtur esse aliqua ratio. quod sicut dicitur idem res
probatur quod prouidet peccaturi finaliter. cum deus non
plus vult quod aliquid sit peccator. Ita est de quibus
dam predestinatis. predestinatur quod prouidet finaliter p
seuerare in charitate. et quod deus non conferet eis vi
tam eternam nisi plus mererent vitam eternam. Secundo
ratio non videtur esse ratio quare predestinatur. nisi quod deus

vult ita quod quicquid datur eis datur ut consequatur vitam
eternam nec permittit eis aliquid scilicet quod possit eis
impedire a vita eterna. Et autem quare istos prede
stinat sine omni ratione: et alios propter rationem non est nisi
diuina voluntas. sic causa quare beatus paulus fuit p
cussus a deo et cõuersus sine meritis quibuscumque
prius et alii non sic non est nisi diuina voluntas.

Et si dicatur predestinatio quod eodem modo debet omnes
predestinari predestinari. sic omnes reprobi eodem modo
reprobantur. sed non debet esse ratio quare aliquid predesti
nant et nulla quare aliquid predestinant. Sicut si
deus sine omni ratione predestinaret istum. et propter rationem pre
destinaret illum. deus esset acceptor personarum. Si
militer non vult bene dicitur quod ideo predestinatur istum p
propter merita sua. quod si iste nunquam habuisset merita
sua. et fuisset sine originali peccato et mortali
fuisset saluatus. sed non propter merita. Sicut beata
virgo fuit saluata propter merita sua. sed predestinati
onis eius fuit aliquid causa scilicet aliorum. Ad primum potest
dici quod non omnes eodem modo predestinauerunt. ita scilicet quod
omni sit ratio predestinationis vel nullos. sic non omnes
eodem modo receperunt gratiam. aliquid enim fuerunt sans
ctificati ante natiuitatem suam et aliquid non. et quare
istis fuerunt sanctificati ante natiuitatem et illi nul
la est ratio nisi diuina voluntas. quod deus sic voluit. ita
predestinationis illorum est aliqua ratio et aliorum nulla

Ad aliud potest dici quod non est acceptio personarum
nisi quoniam sunt equeles et aliquid debet vtrique et vni
offerri et alteri non. si proposito deus nulli est debi
tor quocumque modo. ratio non potest esse acceptio persona
rum. Ad aliud potest dici quod quibus iste fuisset sal
uatus si fuisset mortuus statim post baptismum si
ne omni merito et demerito. tunc cum hoc stat quod fuit
predestinatus propter merita si hoc sequitur quod potuit fuisse
se predestinatus non propter merita. et hoc est verum nec re
pugnat predictis. Ad aliud potest dici quod beata
virgo fuit saluata et magis beatificata propter me
rita sua. deus tamen ordinauit quod sic saluaret ita quod
predestinaret eam ad vitam eternam. tamen pro talia media
quod deueniebat. Ad rationes per primam operis. dico
quod non omne ordinans quocumque modo ad vitam eternam
est effectus predestinationis. si ipsa vita eterna est illud
ad quod nos predestinamur. non autem proprie predestina
tio est respectu alicuius nisi respectu vite eterne.

Ad rationes per secundam operis. dici potest quod ordinare vo
lens sine suspensius et ea quod sunt ad finem quod plus velit
illum sine quo ordinata ad finem. Nunc autem beatitu
do respectu cui est predestinatio non est finis dei pre
destinatis. sed est finis predestinati. Et ideo opus quod prede
stinatur volens sine quo et ea quod sunt ad finem. plus velit
propter beatitudinem quam aliquid quod est ad illum finem
non tamen opus quod deus plus velit illum sine quo predestinari.
quod velit ea quod sunt ad finem. Ad primum principale
quod probatur quod generaliter tamen in predestinato quod repro
bato est aliquid ratio et causa. potest dici quod omnis voluntas

Iustitiam primo

Secundo

Tertio

Quarto

Ad primum

Ad secundum

Ad tertium

Ad quartum

Ad rationes prime
operis.

Ad rationes per
secunda
operis.

Ad primum
principale

Secundum primum.
In oppositum

Distin. XLII

Questio I

Ad oppositum

Circa quod duo primum videtur

Primum probatur per

Secundo

Tertio

Quarto

recta e' conformis rationi recte sed non e' semper conformis rationi recte prout quod ostendat eam quare voluntas debet hoc velle. Et corpus quod voluntas divina hoc vult. non recta dicitur quod e' volens. Secundum autem principale potest concedi gratia conclusionis. Ad argumentum in oppositum. Dicendum est quod nullum est tale eic' alicui' eternum. et ideo reprobatio non e' aliqua una res eterna que habeat eam in creatura. Et ista propter deum reprobatur istud quod e' ab eterno. Nam bene habet eam illo modo quo dicitur quod ante eam prout et illud ante e' ita eternum sicut prout. quod ante e' istud iste peccabit finaliter. et ista sunt ab eterno. Sic ista deum reprobatur istud. Dist. xliij. Questio vnicam

Circa distinctionem quadragesimam. Cuiusmodi quod. Utrum deus possit facere omne possibile fieri a creatura. **N**on. quod deum non potest peccare nec mori. et tamen ista suntabilia creature. **Ad oppositum.** deus e' omnipotens. et omnipotens potest oia facere. **Circa ista.** quod primum videndum est. Utrum deus facere omne possibile creature sine cooperatione creature possit ratione naturali demonstrari. **Secundo** utrum sit tenendum. **Circa primum** dicitur quod non. quod probatur per quatuor rationes quarum due videntur mihi sufficere. **Prima** non videtur concludere. **Prima** illarum est ista. quod quis non possit probare ratione naturali deum habere potentiam infinitam. non tamen est manifestum ratione naturali quod habes causalitates eminentiores et continens eminentius causalitates cause se habere possit immediate in effectum cause secundae. quod ordo causarum hoc non concludit. et hoc maxime ponentur philosophi qui non potuerunt causam secundam necessario concurrere propter aliquam perfectionem addendam effectui. sicut quasi propter imperfectionem addendam. quod potuerunt causam primam non esse causam immediate alicui' effectus imperfecti. et ideo oportet causam aliam agentem imperfectionem concurrere. ut illa prima non producat secundam ultime potentie sue. **Præterea** si philosophi non potuerunt per rationem naturalem concludere deum posse contingenter causare quod magis nec posse immediate in quocumque effectus vel in quocumque quod produceret et mediatis causis secundis. **Præterea** ipsi habuerunt per principium quod de nihilo nihil fit. sed saltem in istis generatibus et corruptibilibus non videtur eos posuisse deum sic esse omnipotentem quod posset omnem effectum producere sine omni causa co-causante. **Præterea.** philosophi posuerunt deum esse necessario agentem. sed si cum hoc posuerunt. quod esset omnipotens illo modo haberent negare omnem causalitatem cuiuscumque cause secundae quod est maximum inconueniens eis.

consequenter per. nam causa necessaria causans in quocumque instanti oportet effectui necessario in eodem instanti causari et agere. sed cum plus oportet causa superior ad effectum quam causa inferior. et tunc est operatio illo modo. sed in illo instanti in quo oportet causa secundam non potest esse causa prima instanti rationis non videtur concludere. Nam philosophi non posuerunt eam secundam concurrere propter imperfectionem effectus. ut scilicet aliquam imperfectionem adderetur effectui a causa secundam. quod secundum istum philosophum ponit deum esse eam omnimodam. sed est causa immediata alicui' effectus et causa totalis. aliter esset processus in infinitum secundum istum effectus. iste est imperfectus. et deus est in infinitum perfectior effectui illo. sed secundum opinionem philosophorum deus est causa immediata et totalis alicui' effectus imperfecti. sed propter imperfectionem effectus non repugnat deum esse immediatam eam omnimodam secundum opinionem philosophorum. Si dicatur quod quis sit effectus imperfectus respectu dei. est tamen perfectus respectu aliorum effectuum qui propter imperfectionem illam non possunt produci a solo deo. **Hoc** non videtur sufficere. quod ex quo imperfectio in effectui in eodem non repugnat deo. quoniam possit producere effectum imperfectum. oportet assignare rationem spatii: quare plus repugnat deo producere istum effectum imperfectum quam alium. **Confirmatur.** deum potest esse causa totalis et immediata plurium effectuum ordinatorum. sed perfectus et imperfectus. sed nisi aliud obstat non videtur ratio quoniam possit esse causa immediata omnium effectuum imperfectorum. **Ante** per secundum illud. quod per eum sola prima causa potest creare. oia creata proprie a solo deo fiunt. sed talia sunt multa. sed quod iste imponit opinionem philosophi. sed talia multa sunt a solo deo. et ita non est verum quod assumit. quod per opinionem philosophi. causa secundam co-currat cum causa prima. ne causa prima producat secundam ultimam potentie sue. et ne producat effectus ita perfectus sicut potest. **Confirmatur** secundo. quod in causis naturalibus videtur quod eadem causa producat plures effectus perfectiores et imperfectiores sine omni causa alia co-causante. sicut sol in eodem passo producit plures effectus ordinatos. **Secunda** ratio videtur concludere: vel saltem est multum probabilis. quod iste videtur alibi dicere oppositum. Nam alibi videtur velle se demonstrare quod nulla contingencia potest esse in rebus: nisi prima causa contingenter causet. sed hoc potest esse notum naturali ratione quod contingencia est in rebus. et quod aliquid contingenter agit. sed potest esse notum ratione naturali. quod prima causa contingenter agit per istum. **Tertia** ratio etiam videtur efficax. quod quis per philosophos aliquos de nihilo fiat aliquid ab eterno. tamen videtur fuisse opinio philosophorum. quod de nihilo nihil fiat de nouo. et ita posuerunt quod deus non causat oia sine omni causa co-causante. Sed quarta ratio illo modo deducta non concludit. Nam probatio hæc non valet. quod si illa probatio esset bona scilicet quod deus nullo modo posset coagere creature ad aliquem effectum produendum. **Probatio** hæc. nam si deus coagit

De prima ratione

Instat

Resistitur

De secunda ratione

De tertia ratione

De quarta ratione

bb

creature sicut ipse arguit. arguo ego. Nam causa agens prima sine qua non potest effectus produci in quocumque instanti comparat effectui. in illo instanti agit. et cum causa prima potest comparari effectui quod causa secunda. et tunc causat. et in illo instanti producit totum effectum. et in secundo instanti in quo comparat causa secunda ad effectum nihil intelligit tunc causandum. et causa secunda nihil causat. Si dicatur quod argumentum non valet de causa prima libere causante. quia illa potest care quod placet sibi. sed bene valet de causa necesse causante. quia illa causa in quocumque instanti comparatur ad effectum necesse causat. Istud non sufficit. quia accipiendo causam primam sine qua secunda non potest tale effectum producere. Et tunc quod. aut causa prima comparatur ad illum effectum. aut non. si sic. et tunc causat effectum. et tunc nihil remanet causandum. Si non plus: si in eodem instanti comparatur ad effectum in quo causa secunda comparatur ad effectum. et ita non potest repugnat duabus causis naturalibus operari in eodem instanti ad effectum. quod duabus causis: quarum una sit libera: et alia naturalis. et non obstante participatione cause poterit de se concurrere et causare eundem effectum cum causa secunda: etiam si de se esset causa naturalis. Tunc videtur quod eadem ratio concludat quod nulla causa naturalis potest concurrere cum causa secunda. ad producendum aliquem effectum. Nam accipio causam prioris quacumque et causam secundam subordinatam. et quod aut illa causa prior comparatur ad effectum quod secunda causa. aut non. Si sic. et in primo instanti caret causa prior. et certum est quod non caret pre effectum. quia non est maior ratio que caret una pre quam alia. et sibi frequenter effectus est indivisibilis non habes pres. et in primo instanti caret totum effectum. et in secundo instanti nihil remanet causandum. et per omnes nunquam causa secunda agit cum causa prima. et ita illa ratio destruit ordinem essentialis causarum. Si autem illa causa prima non potest comparatur ad effectum quod causa secunda. eadem ratio: nec causa simpliciter priora comparatur potest ad effectum quod causa secunda. Et ita propter tale prioritatem non oportet deum negare esse causam intermediam omnium. Ideo quantum ad istum articulum dico. quod non potest naturali ratione demonstrari quod de se immediate se solo omnem effectum producibilem producere. quia non potest naturali ratione demonstrari quod de se caret se solo omnia de facto. cum illud sit falsum. et ab omnibus rationibus. quod scriptis negatur: cum omnes ponant aliquos esse causas secundas. Nec potest etiam probari quod de se contingenter et libere agit vel causat illa que causat. Et ex istis sequitur quod non potest ostendi ratione naturali deum posse se omnia immediate et se causa solo sine omni co-causante care. Hoc patet. quia omne agens naturale et sufficiens equaliter respiciens multa. vel necesse producit quodlibet illorum. vel nullum. et si de se sit agens sufficiens et naturaliter causans equaliter respiciens producibilia vel necesse cadit omnia vel nullum istorum. et non omnia manifestum est. et nulla. Si dicatur quod de se non equaliter

ter respicit ista producibilia et ista. quia illa producit mediatis causis secundis. et illa non. Hoc non valet. quia si deus potest se solo producere ista que producit mediatis causis secundis. non requirit istas causas secundas ad producendum. et quantum ad hoc equaliter respicit ista et alia eiusdem rationis. que non producit mediatis causis secundis. et equaliter producat ea vel non producat. imo ex isto sequitur quod de se necessario producat omnia eiusdem rationis producibilia. vel nulla per se. quia causa naturalis et sufficiens non requirit aliquid aliud ad effectum suum. vel producat omnia eiusdem rationis vel nullum. quia non est maior ratio quare plus producat unum quam aliud eiusdem rationis. cum inter illa nullum sit ordo. et si de se sit causa naturalis non est maior ratio quare plus producat istud individuum istius speciei quam illud. Et ita vel producit quodlibet vel nullum. Dico et quod nullum modo stant sim. quod de se sit causa naturalis. et tunc quod potest se solo sine omni alia causa co-causante omnem effectum producere. et ita cum non possit ratione naturali probari quod de se sit causa contingens. non potest ratione naturali probari quod de se potest care immediate et se solo omnem effectum producibilem. Et ideo dico quod philosophi non posuerunt causam secundam necessario concurrere propter imperfectionem effectus addendam: cum si multos eorum ipse sit causa effectus imperfecti. Si posuerunt causas secundas concurrere propter hoc. quod viderunt quod causa secunda approximata sequitur effectum et ipsa non approximata non sequitur effectum quam rationem tangit philosophus. de generatione ad producendum solum esse causas inferiorum. Posuerunt etiam propter hoc quod cum de se sim eos sit causa naturalis. si posset aliquid tale effectum producere sine causa co-causante. sequitur quod approximatio causa secunde producat effectum propter persistenciam cause sufficientis. cuius oppositum viderunt ad sensum. Nec etiam negaverunt eum sic esse causam omnium propter illam positam esse primam ad secundam causam. quia illa probarer quod nullus esset ordo essentialis causarum respectu eiusdem effectus producti immediate ad utramque illarum causarum. quod res puro falsum simpliciter. Tunc non est ymaginandum quod causa prima in aliquo instanti cooperet ad effectum. et in secundo instanti cooperet causa secunda ad eundem effectum. si in eodem instanti totaliter cooperant ad eundem effectum. Et si dicatur quod causa prior plus agit. et in illo priori non agit causa secunda. Dicendum est quod dicendo causa prior plus agit si intelligitur quod in aliquo instanti agit causa prima in quo non agit causa secunda. simpliciter falsum est. quia in eodem instanti omnia non agunt. Si autem intelligatur quod causa prior est principalior et illimitabilior et perfectior. sic potest concedi quod vis forte non de virtute sermone. sed nihil est ad oppositum. Et si dicatur quod saltem in aliquo priori agit causa prima in quo non agit causa secunda. Dicendum est quod non potest concedi. quia nihil est ibi plus nisi causa. et ideo oportet quod illi priori correspondeat sibi substantivum causa. et sic tunc

Instatur

Respondetur

Ratio auctoris

esset sensus iste in aliquo pot' agit. hoc e' i aliq' ca pot' agit. qd' nihil e' dictu' sic nihil e' dictu'. ca agit i ca' 7 tuc equalr dicere q' ca scda ager i ca posteriori. qd' nihil e'. Et io tal' ymaginatio instatu' nature vel originis car multos errores z ipropos modos loquedi. sic si argue ref sic. totu' e' pus sua pre. q' e' pfecti' ea. g' totu' e' i aliquo istati i quo no' e' ps sua. g' totu' e' sine sua pre. qd' e' absurdu'. 7 io p' q' tal' modus arguendi e' absurdus. Et pdictis p'z q' p'p' tal' p'petate no' negauerit p'bi deu' ee' casz omniu' Sz nu'q' negauerit p'bi deu' ee' cam' imediatam' oiz effectiu'. quis no' total'. Quatu' ad istd' q' fuit it'atio p'bi i hac. qoe' parebit iferi'. Ueruz' tñ q'cuq' sit it'atio p'bi. Dico q' p' nulla' rone' efficace' vel multu' apparere' pot' p'bari deu' no' ee' cam' imediate' cocurrete' ad pducendu' omis effect'. Sz de h' parebit i scdo. Circa scdm articulu' v' posse p'babili' teneri. q' de' e' ca' cui iustibet effect'. 7 q' pot' se solo oem' effectiu' possibile' p'duci care. Neutra ps istius pdictiois pot' rone' naturali sufficite' p'bari. Ueruz' tñ hic sunt aliqua dubia 7 difficilia p' pdictas opi. Unu' de actu volutatis quo' odit deum. Tuc sequeret' q' aliqs' posset sine demerito. i' mo meritoze odire deu'. Aliud e' de respectu efficietie vel actionis qua' ignis agit. De p' mo parebit alias De scdo dico q' no' e' talis respect' ageris. ad passu' v' p'ductu' sicut hoies coiter ymaginat' h' p'per cam' e' ibi absolutu' p'ductu' tm' mo. 7 illud pot' de' facere sine oi' ca' scda co'causante. Ad argumetu' pncipale. nego ista' p'iaz. deus no' pot' peccare 7c. 7 ista' sunt possibilis. g' no' pot' facere oia' possibilis. sicut ista' p'ia no' valet. deus pot' facere omne' actu' absolutu' 7 positiu' se solo. h' act' merit' riu' e' h' mo' actus. g' de' se solo pot' facere meritozu'. h' i omib' talib' e' fallacia figure dictionis. qz in p'ma p'pone' accipit vnu' simplr absolutu'. 7 in minore subaccipit vnu' conoratiuu' 7 i talib' e' fallacia figure dictionis. Ita e' i p'posito. qz peccare no' tm' iportat illa' re' q' p'ducit. h' etia' iportat aliqd' ee' obligatu' ad oppositu' illi' qd' facit vel omittit. Eode' mo' mo' no' iportat p'cise destructione' alicui' rei. h' iportat destructione' illi' rei q' di' mo'ri. z ita lz pot' sit destruere omne' alia' re'. tm' no' pot' ipe' mo'ri.

Distinctionis. xliii. Questio prima

Circa distinctione' quadragesimam tertias quero. Utrum deus possit facere aliq' q' n' fecit nec facier. Et no' q' ca' naturalis. no' impe-

data non potest facere nisi quod facit vel facit. h' de' est ca' naturalis agens de necessitate nature. 7 est no' ipedibilis. g' 7c. Ad hoc videretur manifesta. Ad hoc p'bat q'ntuz' ad p'ma' p're. qz sicut intelligedo se itelligit alia. Ita voledo se vult alia. h' qz de' intelligedo se itelligit. g' necrio intelligit alia. Ita de' voledo se vult necessario. io necessario vult alia. h' si necessario vult alia. necessario p'ducit alia. g' est agens de necessitate nature. Scdo p'bat ea de' ps minoris sic. qz nulla p'fectio simpliciter pugnat alteri quin se copariatur in eodez. sed posse causare est p'fectio simpliciter. 7 similiter necessario est p'fectio simpliciter. g' copariatur se i eodez. g' aliquid est qd' pot' necessario causare. h' nihil est tale nisi sol' de'. qz omne' agens creatu' pot' ipediri a causatiode' sua. g' solus de' pot' necessario causare. g' necrio causat. qz i p'petuis no' differt esse a posse. Prefea. de' no' pot' facere nisi qd' rectu' est fieri ab eo. sed nihil est re'ctu' siue iustu' fieri ab eo nisi qd' facit. g' nihil p' facere nisi qd' facit. Ad oppositu' e' magister in littera ostendens q' de' pot' facere aliq' que no' facit. Circa ista' q'stione' p'mo supponeduz' est q' de' est causa effectiua reru'. Scdo ingrediu' est. an rone' naturali possit p'bari deu' ee' cam' effectiua libera 7 no' natural'. Tertio an h' sit fm veritate' fidei tenendu'. Quarto ex hijs dicenduz' est ad q'stione'. Circa p'mu' dicitur aliq' q' sic. Et nitunt aliq' p'bare q' de' sit ca' libera. Primo sic. vniuersum habet aliq'ue' fine'. h' in illu' fine' ordinat' p'mo a natura. qz natura no' itendit aliqd' nisi quatu'z' dirigit a cognoscere. g' in illu' fine' ordinant' p' voluntate'. 7 no' nisi p' voluntate' diuina. g' de' p' voluntate' ordinat' totu' vniuersuz' in fine' suu'. 7 p' p'ns p'ducit creaturas. Secudo sic. natura est determinata ad vnu'. 7 io natura semp' facit sibi eq'le. nisi sit p'pter defectu' virtutis actiue vel receptiue siue passiue. h' p'ras diuina no' e' defectiua cu' sit in finita. g' naturalis no' p'ducit nisi vnu' sibi eq'le. Tertio sic. cu' omne' agens agat sibi sile. ali quomo' o'z q' effect' in sua ca' aliqualr p'existat. h' o' illud qd' est in aliquo est in ipo p' modu' ei'. h' de' est intellect'. g' creature p'existit in ipo itellectu'. h' qd' est i itellectu' no' p'ducit nisi mediate' volutate'. g' creature p'cedit a deo p' voluntate'. Quarto sic. fm p'bm. iij. merba. duplex est actio. quedam' consistit in ipo agere. 7 est p'fectio 7 actio ageris. vt itelligere velle 7 busiusmo'. qda' q' p'gredit' ab agere i passiu' extrisecutu'. 7 est p'fectio 7 actio patiens. sic calere mouere 7 h'moi. h' actio dei no' pot' itelligi ad modu' scde' actois. eo q' cu' sua actio sit sua e'entia no' egredit' ex ipam. g' o'z q' itelligat' admoduz' bb ij

Conclusio
 Circa scdm arti.
 Dubia
 P'mu'
 Secundu'
 R'siones dubiozum
 Ad pncipale
 Distin. XLIII
 Questio I
 Et no' p'mo

Secundo.
 Tertio
 B
 Circa q'stiones quattuor sunt.
 Circa p'mu'
 Prima ratio
 Secunda
 Tertia.
 Quarta

Libri primi

Sententiarū

Ime actionis q̄ nō est nisi i intelligēte ⁊ volenti
 re. q̄ q̄cqd de' agit extra se. p̄ agit q̄ intelligit
 ⁊ vult. q̄ necessariū ē dicere omnes creaturā a
 do p̄cessisse p̄volūtātē n̄ p̄necessitatē nature
 Sz iste rōnes nō cōcludūt sicut p̄t̄ itūti.
 nihil p̄bant em̄ nisi q̄ de' p̄ volūtātē p̄ducit
 oēs creaturas tāq̄ p̄ p̄ncipiū agendi. s̄ nō ē p̄
 batū q̄ om̄e agēs p̄volūtātē tāq̄ p̄ p̄ncipiū
 agendi cōtingēt agit ⁊ nō naturalr. q̄ p̄ istam
 rōnē nō ē p̄batū q̄ de' nō p̄ducit creaturas p̄
 necessitatē nature. Cōfirmat. q̄ s̄ istos. vo
 lūtas habet duplicē modū agēdi. scz natura
 liter ⁊ libere. sicut necessario. ⁊ naturalr vult
 finē. ⁊ cōtingēt ⁊ libere vult ea q̄ sunt ad fi
 nē. Cū fm̄ istū alibi modus agēdi naturalr est
 cōis agēti p̄ cognitionē ⁊ agēti sine cognitio
 ne. q̄ ista p̄na non valet fm̄ istos. deus p̄ducit
 p̄ voluntatē. q̄ nō p̄ducit de necessitate natu
 re. Hoc etiā p̄. q̄ de intēsiōne p̄boz. fuit q̄ p̄
 ma causa ageret p̄ intellectū ⁊ volūtātē. ⁊ tñ
 p̄ necessitatē nature. q̄ p̄bare q̄ deus p̄ducit
 creaturas p̄ volūtātē. nō est p̄bare q̄ nō p̄du
 cit de necessitate nature. P̄t̄ea. s̄ istū. de'
 p̄ voluntatē p̄ducit sp̄m̄ctm̄. ⁊ tñ naturalr ⁊
 necessario. q̄ eodē mō s̄t̄ simul q̄ de' p̄ducit
 per volūtātē. ⁊ tñ de necessitate nature. Et
 istis p̄t̄ q̄ p̄ma rō nō valet. q̄ q̄uis p̄cedat q̄
 sola volūtas p̄stituat sibi finē. ⁊ finis vniuers
 si est p̄stitut' a volūtate. Et hoc tñ non sequit
 euidēter q̄ ille finis sit cōtingēt p̄stitutus ⁊
 nō necrio: cū volūtas necrio aliq̄ faciat. Et si
 dicat q̄ q̄uis volūtas necrio velit finē: tñ cō
 ringēt vult illud qd̄ est ad finē. ⁊ ita cū oēs
 creature sunt ad finē volūtas diuina cōtingē
 ter vult eas. ⁊ p̄ p̄ns cōtingēt p̄ducit eas.
 Doc nō sufficit. q̄ non est p̄batū sufficiēter q̄
 volūtas diuina cōtingēt velit ea q̄ sunt ad fi
 nes. ⁊ tñ hoc oportet p̄bare specialit̄. Scda
 rō min' valet. q̄ q̄n accipit q̄ natura est deter
 miata ad vnū aut intelligit q̄ natura est defini
 nata ad vnū effectū. ita q̄ nō p̄t̄ plures effect'
 p̄ducere. Aut ita est definita ad vnū q̄ nō
 habet in prāte sua agere ⁊ non agere. Si scdo
 mō. sic nihil est ad p̄positū. q̄ de hoc est q̄stio
 p̄ncipalis. si p̄mo mō sic est simplr falsuz. q̄ cā
 naturalis est frequēter p̄ductiua pluruz effe
 ctū. etiā distinctoz sp̄. ⁊ ordinaroz fm̄ p̄fē
 ctus ⁊ impfectius. sic p̄ de sole q̄ p̄ducit ver
 mē: ⁊ plātā. ⁊ de multis alijs possent poni exē
 pla manifesta. Sicut q̄n post accipit. natura sp̄
 facit sibi eāle nisi sit p̄t̄ defectū p̄t̄uris actiē
 vel passiue. Istud est falsuz. q̄ aliq̄n in eodem
 passo eodē mō disposito cā naturalr ip̄fectioz
 p̄ducit sibi eāle: ⁊ cā naturalr ip̄fectioz nō p̄
 ducit sibi equale s̄ ineāle. q̄ hoc nō est p̄t̄ de

fectū virtutis actiue vel passiue. s̄ hoc est p̄t̄
 naturā agētis. qd̄ nō est natū p̄ducere effectū
 sibi equale. ⁊ q̄ effect' eālis tali agēti nō est a
 tali agēte p̄ducibilis. Sicut quare angel' nō
 facit sibi sile sine eāle. sicut facit bos v' ignis
 cā est. q̄ angel' nō ē p̄ducibilis ab āgelo. Ita
 dicerēt p̄bi in p̄posito. q̄ q̄ de' nō ē p̄ducibil'
 iō de' nō causat deū sibi eāle: sed alias creatu
 ras distinctas naturalr causat. q̄uis cognoscē
 do ⁊ volēdo. Sicut tertiū nō valet. q̄ si aliq̄d
 p̄bat p̄t̄ise p̄bat q̄ de' p̄ducit creaturas p̄ in
 tellectū ⁊ voluntatē. s̄ hoc nō sequit euidē
 ter q̄ nō p̄ducit eas p̄ necessitatē nature. Si
 milit' quarta rō p̄cedit ex falsa imaginatōe. q̄
 q̄n accipit q̄ actio dei nō est trāsfiens. aut acci
 pit actionē dei pro p̄ncipio agēdi. vel pro effe
 ctu p̄ducto. vel p̄ aliquo medio. vel p̄ aliquo
 aggregato ex p̄ncipio agendi et effectū p̄du
 ctō. si p̄mo mō. sic ē verū q̄ actio dei nō est trā
 siēs. q̄ p̄ncipiū agēdi nō est trāsfiēs. ⁊ isto mō
 vniiformit' accipiēdo actionē dicēdū ē q̄ actō
 ignis nō ē trāsfiēs q̄ p̄ncipiū agēdi i igne nō
 trāsfit pl' q̄ p̄ncipiū agēdi i deo. Scdo modo
 ita trāsfiens ē actio dei sicut actio ignis. Nā
 sic effect' ignis nō ē i igne formalit' ⁊ realr ita
 nec effect' dei Si accipiat actō dei tertio mō
 v' quarto. p̄t̄ manifeste q̄ nō pl' ē actio ignis
 trāsfiens q̄ actio dei que ē actio nō trāsfiens.
 P̄t̄ea actio solis vel ignis nō dī trāsfiēs nī
 si q̄ reliquit aliq̄d opatū extra. s̄ ita actio dei
 relinquit creaturā extra sicut actio solis. q̄ ita
 ē trāsfiens. Si dicat q̄ actio solis dī trāsfi
 ens. q̄ trāsfit in exteriorē materiā. nō sic actio
 dei. Hoc nō valet. q̄ actio dī trāsfiens q̄ nō
 manet i agēte. q̄ dī ad oppositū ad actionē i
 manētē. q̄ illa actio q̄ nō manet i agēte dī trā
 siens. sicut si sol nō p̄duceret formā i materiā
 s̄ p̄duceret totū. scz materiā ⁊ formā nō plus
 maneret actio solis in sole q̄ mō. q̄ nō pl' dice
 tur actio imanēs. s̄ diceret actio trāsfiens sic
 mō. ⁊ tñ tūc nō pl' trāsfiēt in exteriorē mate
 riaz q̄ actio dei. q̄ t̄c. Si dicat aliē q̄ actio
 solis dī trāsfiens ⁊ nō actio dei. q̄ sol b̄z respe
 ctū realē ad effectū suū. n̄ sic de' Hoc nō v̄z
 q̄ q̄ro Aut respectus realis ē i agēte aut i pas
 so. Si i agēte. q̄ p̄t̄ respectū formalit' existen
 tē in agēte magis dī actio imanēs q̄ trāsfiēs.
 Si aut sit in passo. ⁊ p̄t̄ istū respectū dereli
 ctū i passo dicat actio trāsfiens. multo magis
 actio dei p̄t̄ effectū absolutū derelictū dice
 tur actio trāsfiens. Et iō absolute dicēdūz ē q̄
 actio dei q̄ ē creatio vel p̄ductio creaturanz
 nō magis s̄ba dei q̄ actio ignis. q̄ ē generatio
 ignis alter' ē sua s̄ba. s̄ sic p̄ductio creatura
 rū nō iportat nisi deū ⁊ creaturas q̄ nō essent

Imp: obantur di
te rōnes

Depimo rōne

Defcōarōne.

De tertia rōne

De quarta rōne

Obijctur

Reprobaf

Instatut

P: ei: dicit

nisi ad pñtia dei. ita pductio ignis nō impo-
 rar nisi ignē pducere cū absolutū suis. 7 ignez
 pductū q̄ nō ē nisi ad pñtia ignis illi. In h
 tñ est dīa frequēter q̄ agēs creatū nō tm agit
 p suā sbam. s̄ etiā agit p qlitates accidētales
 7 iō semp̄ pncipiū agēdi deo ē deitas. Nō aut̄
 sp̄ pncipiū agēdi agēti creato ē ipa s̄ba. s̄ alia
 qlitas accidētal. Alii pb̄at aliq̄ eadē con-
 clusione sic. Aliq̄d cāt cōringēt. q̄ p̄ma cā cōri-
 gēt cāt. p̄na pb̄at. qz qlibet cā sc̄da cāt inq̄-
 tū mouet a p̄ma. q̄ si p̄ma necessario mouet. q̄
 libet alia necessario mouet. 7 p̄ p̄ns qlibet ne-
 cessario causat. q̄ si aliq̄ cā sc̄da p̄ringēt cāt
 vel mouet p̄ma p̄ringēt mouebit. qz nō cāt cā
 sc̄da nisi i n̄tute p̄me iqrū mouet ab ea. Si
 milit̄ pb̄at eadē p̄na sic. si p̄ma cā necessario
 se bz ad cām primaz sibi. sit. b. b. q̄ necessario
 mouet a p̄ma cā. b̄ aut̄ eodē mō quo mouet a
 p̄ma cā mouet primā sibi. q̄ b̄ necessario cāt
 mouēdo. c. 7. c. mouēdo. d. 7 sic i oib̄ causis p
 cedēdo nihil cōringēt erit si cā p̄ma necessario
 cāt. Pretea arguit sic. ens absolutū summe
 necessariū q̄rū p̄ cogitari aliq̄d eē necessariū
 nō p̄t nō eē quocūq̄ alio a se nō existēte. de² ē
 sume necessariū. q̄ quocūq̄ alio a se. nō existē-
 te. nō pp̄t h̄ seq̄t ipm nō eē. S̄ si necessarias
 haberet habitudinē ad p̄mū cātū illo cātō n̄
 existēte nō eēt. q̄ 7 c. maior p̄t. qz ex min² ipos-
 sibili nō seq̄t ipossibili. sic nec ex min² falso se-
 quit̄ falsi. hoc pb̄at. qz si falsi² habeat du-
 plicē rōnē falsitatis 7 min² falsū tm̄vnicā. cir-
 cūscribat̄ ab illo falsiori ista rō falsitat̄ i q̄ ex-
 cedit min² falsū. stāte alia rōne. 7 tūc erit fal-
 sū 7 min² falsū nō erit falsū. qz circūscripta est
 rō falsitatis min² falsi. q̄ h̄ posito falsi² erit fal-
 sum. et min² falsū erit verū. 7 tūc ex nō seq̄tur
 falsū. Pretea aliq̄d malū fit in vniuerso. q̄
 de² nō necessario cāt. p̄na pb̄at. qz agēs neces-
 sario pducit effectū suū i quē p̄t i susceptiuo
 q̄rū p̄t i eodē pducī. Effect² p̄mi ē bonitas
 7 p̄fectio. q̄ si necessariū agit necessario pducit
 bonitatē i quolibet iqrū p̄t ipm suscepti-
 uū recipē. s̄ b̄ns bonitatē cātā quāre ipm ē ca-
 par nullā bz maliciā. q̄. Pretea cā necessa-
 rio agēs agit fm̄ vltimū potētie sue. q̄ si p̄ma
 cā necessario cāt. q̄cqd p̄t cāre cāt. s̄ p̄t cāre
 ex se oē cābile. q̄ nulla cā sc̄da cāt aliq̄d. Ista
 vltima p̄na pb̄at. qz cā p̄t p̄t naturalr̄ respi-
 cit cātū q̄ cā posterior. q̄ i illo p̄t totalr̄ cāt.
 et deducit illo mō quo i p̄cedēti. q. Sz iste
 rōes p̄ p̄hos p̄ quos adducūt nō p̄cludūt. P̄-
 ma nō. qz ista p̄na aliq̄d fit p̄ringēt. q̄ p̄ma cā
 p̄ringēt cāt. nō p̄t euidēt p̄bari. Nā dicerēt
 p̄bi q̄ p̄ringētia effect² depēdet ex p̄ringētia
 actionis alicuius creature. puta voluntatis

create. necessario requisite. et ideo cum fm̄
 eos voluntas creata necessario cōcurrat ad
 multos effect² 7 ista simplr̄ cōringēter causat.
 q̄tūcūq̄ alie cause naturalit̄ causent. effect²
 erit cōringent̄ pductus. Et q̄n dicit̄. q̄ sc̄da
 causa nō causat nisi inq̄tuz mouet a p̄ma. q̄ro
 a te. qd est cām agere inq̄trum mouet a p̄ma
 aut est cām secundā depēdere in suo eē a p̄ma
 aut recipe aliquā influentiaz a cā p̄ma q̄ agat
 aut nō posse agere nisi p̄ma coagat. Si derur
 primū manifestū est q̄ ista p̄na nō valer. cā se-
 cūda nō mouet nisi inq̄trum mouet a p̄ma. q̄ si
 p̄ma cā n̄cērio mouet: qlibz alia n̄cērio moue-
 tur. Nā si celū p̄uarer volūtate in eē 7 n̄cērio
 nihil min² ita p̄ringēter. ageret tūc sic mō. qd
 p̄t. qz agēs p̄cise p̄huās in nullo n̄cētar. agēs
 ad agēdū. vñ nō pl² n̄cētarer cōseruās n̄cērio
 q̄ cōringent̄. sicut p̄t q̄ agēte eq̄litr̄ disposito
 eque n̄cērio 7 p̄ringēter agit 7 c. Confirmat̄
 qz nulla cā cōseruās vel p̄ducēs aliquā eāz ne-
 cessitat̄ aliā cāz ad agēdū magis q̄ cā imedia-
 te sibi coopans. 7 sine qua nihil p̄t. 7 illa posi-
 ta p̄t in effectū. s̄ talis cā nō n̄cētar aliā cāz
 ad agēdū sic p̄t q̄ cognitio est cā naturalis
 7 sine ea volūtas nō p̄t velle 7 tñ in nullo ne-
 cessitat̄ q̄n volūtas p̄ringent̄ velit. q̄ eodē mō
 q̄rūcūq̄ de² naturalit̄ 7 n̄cērio cōfuarer volū-
 tatē. nō tñ n̄cētarer ipam ad agēdū q̄n libere
 posset agere 7 nō agere. Si itelligat̄ sc̄do mō
 q̄ cā sc̄da nō mouet nisi inq̄tuz mouet a p̄ma
 hoc nō valer. qz volūtas nō recipit talē influē-
 tiā a p̄ma. s̄ ipamet est p̄cipiū agēdi. Nec p̄t
 itelligi t̄tio mō. qz sic manifeste flm̄. qz volūtas
 nihil p̄t opari sine cognitione sic onūz est p̄t²
 7 cognitio est cā naturalis. 7 tñ volūtas cōrin-
 gent̄ agit. Per p̄dicta p̄t q̄ p̄batio sc̄de p̄ne
 nō valz. qz h̄ est simplr̄ flā q̄ cā posterior eodē
 mō mouet quo mouet a p̄t. Tū qz q̄nq̄ cā po-
 sterior mouet naturalr̄ a p̄t. 7 tñ mouet p̄rin-
 gent̄. sic aia itellectiua mouet naturalr̄ ab ob-
 iecto ad cognitionē. 7 tñ cōringent̄ mouet se
 ipam ad volitionē. Pretea. sc̄da rō nō videt̄
 p̄cludere. qz p̄bi negarēt maiorē. dicerēt em̄ q̄
 ad negationē alicui² alteri² a cā p̄na sequit̄ ne-
 gatio cāe p̄me. sic ad positionē cāe p̄ime seq̄t
 positio effect². 7 h̄ pp̄t naturalitatē cāe p̄me i
 agēdo. 7 iō si i impossibilit̄ sūt gradus. dicerēt
 q̄ ex min² impossibili sequit̄ magis ipossibile. qz
 alr̄ oporteret destruere multas reglas logica-
 les de quib² est certū q̄ sūt simplr̄ n̄cērie. Ista
 em̄ sic est certa q̄ ab vno cōuertibiliz ad reli-
 quū est bona p̄na. vt hō non est risibilis. q̄ hō
 nō est hō. 7 tñ p̄ns est ipossibili² a n̄cedere. Si
 milit̄ destructa cōclusione destruit̄ p̄ncipiū. 7
 tñ oppositū p̄ncipiū. ē ipossibili². Si ad illud

Altera p̄na
distinc
prima

Probatur sc̄do

Secunda

Probatur

Tertia

Quarta

Probatur dicte
rōnes

3
Sc̄da rō iprobaf

Euasio.
bb ij

de q non e ad ppositu. qz conclusio non e nisi qdas
 veritas prial pncipij qd bz veritate qsi totale. sic
 singulare e qda veritas prial respectu vltis. i en
 tid aut ens caru non e nisi qda entitas depen
 des ab etitate cae. Szilla respotio nov: sus
 ficiens. Tu qa veritas cōclusiōis n̄ e veritas pri
 alis pncipij. s̄ vna veritas simplr distincta ab
 ea. qz qn aliq veritates sic se hnt q vna pōt esse
 nota alia simplr ignorata. 7 ecōverso. nō ma
 gis e vna prial respectu alteri q ecōverso. s̄
 conclusio pōt eē nota pncipio simplr ignorato.
 sic puz frequēt q sciūt evidenter cōclusiōes. 7
 postea iqrit de pncipijs. 7 ecōverso. q̄ neutra
 veritas e prial respectu alteri. Tu qz veritas sin
 gularis nō e prialis respectu veritatis vltis. qz
 nō pl vnuz singulare e ps respectu sui vltis q̄
 aliud singulare e ps sui vltis. s̄ aliqd singulare
 nō e ps sui vltis. qm nūq verū e ps falsi. nisi ma
 teriali forte. de quo nihil ad ppositū. s̄ aliqn
 singularis e na 7 vltis e falsa. q̄ tunc illa veritas
 singularis nō e prialis respectu sui vltis. q̄ nū
 q̄ veritas singularis e prial respectu sui vltis. Silt
 eodē mō nūq conclusio e prial veritas respectu
 suaru pncipiarū. qz aliqn pmissio sit de 7 cōclusi
 o falsa. Silt habit pncipij 7 cōclusiōis sunt
 simplr distincti. 7 neuter e prial respectu alte
 rius. q̄ eodē mō nec vna veritas erit prial respe
 ctu alteri. Prefea. tertia rō nō concludit
 supponit em illa rō q de? sit cā effectiva ime
 diata 7 total respectu cuiuslibet effect. qz alr
 rō nō valeret. si em nō e cā total s̄ cōcurrit vo
 lūtas. tūc nō pduceret effect nisi volūtatē co
 agēte. q̄ volūtatē nō agēte pōt eē culpa nō in
 deo s̄ i volūtatē. Silt si nō sit cā imediata. tūc
 nō pl faciet nisi q cōsuabit volūtatē. q̄ nihil
 i creatura pducet s̄ remanebit i piate volūta
 tis pducere 7 nō pducere. 7 ita peccare vlt nō
 peccare. Ultima etiā rō nō cōcludit. qz nō
 pōt rōe naturali pbari p̄ phos. nec q de? poss
 sit se solo cāre omne cābile. nec q imediate cō
 currat ad cāndū oē causabile quoz. tñ vtrūq
 oporteret pbarē ad p̄bādū q cā scda nihil a
 git. Illa etiā deductio de pōitate p̄me cāe in
 agēdo n̄ v3. sic ostēsiū ē i pcedētī. q. qz 7 d facto
 mō e cā pōz. 7 tñ i nullo istāri pōzi pducit effe
 ctū suū anq cā scda pducit. Ideo q̄rū ad
 istū articl3 dico q n̄ p̄ rōe naturali pbari. qn
 sic ex pfectōe sol naturalr sequit effect multu
 ita ex pfectōe etitatis diuine. sequūtur multe
 entitates q̄ aliē eē nō possent. Circa scdm ar
 ticulū dico tenēdū est q de? eā p̄igent agēs
 qz tenēdū ē q de? p̄ ista gnabilia imediate et
 totalit cāre. s̄ si eēt cā naturalis. vel oia pdu
 ceret sil vel nulla. quoz vtrūq p̄ esse manifes
 te flm. Et iō manifeste flm est deū eē cām na

turalē alioz a se. Et istis p3 solutio qōnis. q
 de? p̄t facere aliq q nō facit. q̄a oē contingēt
 agēs p̄t facere alr q̄ facit. s̄ de? est bmoī. q̄ 7c.
 Silt de? p̄t pducere aias i infinitū. qz nullibi
 est scdū ad certū nūerū. 7 tñ nō pducet aias
 in infinitū. s̄ in certo nūero. Ad rōes q̄ addu
 ctas p̄ phos. q̄tūcūq cōclusio sit vera. ipsi tñ
 pbi facit r̄nderēt. Ad p̄mā r̄nderēt q volū
 tas dirigit oia in finē. s̄ tñ n̄cērio. 7 naturalr
 sic aliq dicūt q volūtas e pncipiū pducēdi spī
 ritū scdm. 7 tñ naturalr 7 n̄cērio. Ad scdm di
 cerēt aliq eoz q de? nō pduceret nisi vnu effe
 ctū. i. p̄mā itelligētīa. ille tñ effect? nō e cālis
 deo. qz null? talis effect? e pducibil. Ad t̄tuz
 dicerēt q de? q̄cqd pducit pducit p̄ intellectū
 7 volūtatē 7 tñ n̄cērio. Ad q̄rtū dicerēt sicur
 dictū ē q actō dei ē ita trāsītēs sic actō sol. opa
 tio tñ dei q̄ est itelligere 7 velle est imanēs imo
 magis p̄p̄e d3 dicit q̄ ē ip̄e de?. Ad p̄mū alte
 r? doctoris dicerēt q̄ ista p̄na nō valer. aliqd
 sit cōtingēt. q̄ p̄mā cā agit p̄tingēt. qz dice
 rēt q volūtas nō mouet imediate a deo: s̄ tñ
 cōsuat. 7 iō p̄t agere p̄tingēt deo agēte n̄cē
 rio. sic cōtingēt agit cognitū n̄cērio coagē
 te. Peridē ad scdaz p̄bationē dicerēt. q nō
 eodē mō sp̄ mouet scda cā quo mouet a prima
 Ad aliā dicerēt q̄ aliqn ad nō eē min? n̄cērij
 sequit nō eē magis n̄cērij. 7 silt ex min? ipossi
 bili sequit ipossibili? 7 ad min? falsuz seq̄t fal
 sius. Ad p̄bationē dico q̄ aliqn falsius habz
 tñ vna rōem falsitatis. s̄ illa rō est falsior q̄ rō
 falsitat min? falsi. Silt posito q̄ h̄eat duplicē
 rōez falsitatis 7 aliud tñ vna. Adhuc p̄batio
 nō valer. qz illa vnica rō falsitatis minus falsi
 nullo mō p̄t circūscribi. sic nec illud flm p̄t eē
 verū. 7 iō nūq ex vero sequit flm. Et si dicas
 q̄ p̄t circūscribi p̄ intellectū. R̄ndeo q̄ si circū
 scribas p̄ intellectū. dicēdo q̄ n̄ ē tua circūscri
 ptio ē fla. Si circūscribas nō loquēdo de illa
 rōe falsitatis: nihilomin? illud flm erit flm sic
 p̄t. qz q tu cōsideres vel nō p̄sideres nihil fa
 cit ad h̄ q̄ sit verū vel flm. Ad aliud dicerēt
 q̄ malū sit in vniuerso. qz de? nō pducit in re
 ceptiuo q̄tuz p̄t pducī. 7 h̄ p̄t h̄ie duas cās vi
 tatis. Vel qz nihil pducit i eo. vel qz nō pduc
 nisi cōcurrēte volūtatē. q̄ libere cōcurrit 7 p̄i
 genf. Ad aliud dicerent q de? nō p̄t causare
 oē cābile ex se. vel si dicat q cā p̄mā p̄inet to
 tā cālitatē cāe scde. nō seq̄t. q̄ p̄t i illū effectuz
 se solo. qz dicerēt q nō alr p̄inet totā cālitatē
 cāe scde nisi qz pducit ipam cām scdam totā.
 s̄ manifestū ē q̄ aliqn pducēs naturalr cām.
 nō pōt imediate i effectū illi? cāe. sic p3 q sol
 pducit vermē. 7 i aliqū effectū pōt vermīs i
 quē nō pōt sol. 7 i multis ē h̄ manifestū. Ad

Impugnatio

Contra tertiā rōez

Contra quartā rōem

Resolutio octo ris

Circa scd3 articl3

Solutio qōnis.

Ad rōes p̄ phos dicerēt pbi. Ad primam

Ad secundā

Ad tertiā

Ad quartā.

Ad primā dicit? doctoris

Ad scdam p̄b.

Ad scdam rōem

Ad p̄bationem.

Ad tertiā

Ad quartā

Ad p̄mū p̄b.

pmū pncipale dico qd de aliquo mō intelligē do se intelligit alia. q̄lter tñ b̄ sit intelligēdū nō ē ad ppositū. 7 ita aliquo mō sub bono itelle: ctu volēdo se vult alia. alr tñ 7 alr. qz de? itelli gēdo se intelligit alia necessario. s̄ de? volēdo se vult alia p̄rigēt. 7 iō nō ē s̄lī. Ad sc̄d3. q̄ nulla pfectō simplr q̄ iō dī simplr pfectio. qz il la nō ifert illud eē nisi ipsectū de quo verificat ur. si nō onotaret aliqd ipsectū repugnat al: teri qñ illi duo cōcept? de eodē v̄ificēt. s̄ si cō notat aliqd ipsectū. nō op3 q̄ vna n̄ repugnet alteri 7 ita ē i pposito. nā posse creare iporat creaturā q̄ ē simplr ipsecta. 7 iō nō op3 q̄ potēs creare possit necessario creare. Ad aliud dī eo qd discursus nō valet. qz q̄uis de? nō possit facere nisi qd iustū ē fieri. aliqd tñ p̄t eē iustū fieri qd nō fit a deo. 7 iō tal' mixtio ex possibili 7 in eē nō valz. cām tñ nō oportet mō discutez re. qz b̄ magi p̄tinet ad logicū. **Questio sc̄da**

Secundo quero.
SUtrum p̄us cōueniat deo nō posse facere impossibile. q̄ ipossibili nō posse fieri a deo. **Q̄** p̄us p̄ueniat deo n̄ posse facere ipossibile v̄. qz p̄us cōuenit deo face re possibile q̄ ipossibili posse fieri a deo. q̄ eoz dēmō p̄us p̄uenit deo n̄ posse facere ipossibile q̄ ipossibile nō posse fieri a deo. añs p3. qz esse qd cōuenit deo p̄us cōuenit sibi q̄ aliqd cōue niat creature. q̄ q̄ cuiusq̄ alteri a deo. q̄ cum deo p̄ueniat posse facere possibile fieri p̄us b̄ cōuenit sibi q̄ cōueniat cuiusq̄ alteri posse fi eri a deo. p̄na p3. qz p̄ quocūq̄ istā t̄ivel siḡ cō uenit deo posse facere possibile fieri. p̄ eodē i: stāti sibi cōuenit nō posse facere ipossibile fie ri. q̄ 7c. Ad oppositū. nihil qd iporat indī gnitatē p̄uenit p̄rio deo s̄ n̄ posse facere ipossi bile fieri iporat idīgnitatē. qz iporat p̄uatio nē vel negationē. q̄ 7c. Ad. q. dī. qz qñ aliqd qd attribuit deo s̄m rōnē sui nōis significat aliqd qd nō ē dignitatis simplr. nō s̄z se p̄mo attribuit deo s̄z qz aliqd qd nō ē dignitatis at tribuit creature ex respectu ei? ad deū. iō illd̄ deo attribuit. 7 b̄mōi s̄ūt nōia q̄ dicunt respec tū i deo ad creaturas. q̄ iō deo attribuit. q̄a creature h̄nt respectū ad ip̄m s̄m q̄ deo attri buit eē dñz. qz ex tpe b3 s̄uū 7 iō attribuit deo posse aliqd actiue sup creaturā qz creatura ē i se possibil' accipere actionē creatoris. Dicit tñ q̄ posse tā actiū dei q̄ passiū creature p̄t du pliciter cōsiderari. s̄ respectu sui subiecti 7 respe ctu sui obiecti. Si possibile dei p̄siderat p̄mo mō. sic ē p̄us q̄ posse creature q̄līcūq̄ cōsidez ret. qz posse sic p̄sideratū dīc dignitatē simplr **Secdo mō nō dīc dignitatē simplr. 7 iō nō cō**

petit: nisi qz posse passiū cōperit creature res p̄ctu dei. iō dicit qz absolute loquēdo nō est posse passiū i creatura nisi qz est posse actiū i deo. vt cū q̄tuor sint respect? s̄m posse. s̄ duo s̄m posse actiū. vn? .s̄. quo posse dei cōpat ad deū vt cuius est. ali? vt cōpatur ad creaturā vt ad quā est. 7 duo s̄z posse passiū. s̄ vn? quo cō parat ad creaturā cui? est. ali? s̄m que cōpatur ad deū vt ad quē est. In ip̄is est talis ordo q̄ a posse dei actiue s̄m se est posse passiū in crea tura s̄m se. qd cōcomitat posse passiū creatu re respectu dei. et ex posse passiū creature res p̄ctu dei dicit de? actiue posse respectu crea ture. **Contra.** istā opinionē p̄t argui p̄ ip̄m mer alibi. qz sic non dicit deū ipossibile aliqd facere. qz illud ipossibile est fieri. s̄ ecōuerso. qz ipossibile est deū b̄ facere. iō ipossibile est hoc fieri. ita dī in affirmatiua. qz qz poss. bile ē deū b̄ facere. iō possibile est b̄ fieri. et nō ecōuerso. qz nō iō dicit posse deū b̄ facere: qz b̄ possibile est fieri. **Et** isto p3. qz p̄u? cōpetit deo posse fa cere respectu creature. q̄ p̄perat creature pos se passiū respectu dei. q̄ eodē mō p̄u? cōuenit deo nō posse facere ipossibile q̄ ipossibili non posse fieri a deo. **Et** ex isto p3 manifeste. qz ipe b3 dicere qz nō qdlibz qd dicit respectū ad cre aturā attribuit deo. qz creature habent respec tū ad ip̄m s̄ magis ecōuerso. iō attribuit cre ature talia relatiua. qz alia relatiua attribuunt deo. **P̄tēta.** nō magi attribuit deo aliqd qd dicit respectū ad creaturā. qz creatura habz re spectū ad ip̄m. q̄ aliqd attribuit cāe create. qz effect? su? b3 respectū ad ip̄as. s̄ tale qd n̄ attri buit cāe create. qz effect? ei? b3 respectū ad ip̄s q̄ 7c. **Ad** ino: p3. qz cū cā creatā s̄m ip̄m beāt respectū realē. sequit qz p̄u? mutaret cā ad res p̄ctū realē q̄ effectus p̄ducere. **Si** dicat qz nō est simile de cā creatā 7 de dō. de? nō refert realr. s̄ tñ s̄m rōem. s̄ cā creatā refert realit. 7 iō nō est s̄lī. **Hoc** nō suffic̄. qz nō pl? repugnat respectu reali ori ex alio resp̄cū q̄ respectū rōis. q̄ nō pl? repugnat qz ex respectū effect? ori atur respect? cāe create q̄ dei. cū minus tā s̄m rē q̄ s̄z rōem recipiat de? a creatura q̄ cū crea tura ab effectu suo. **S̄lī** si ex vno respectu rea li nō out respect? realis sibi cōm̄dēs eadē rōe ex respectu rōis nō out respect? rōis sibi cōm̄ dēs. s̄ respect? creature ad deū ē respect? rōis. qz nō realis. qz illud qd nō est nō refert realr. q̄ ex isto respectu nō out respect? rōis dei ad cre aturā. **P̄tēta.** contra illud qd dī qz posse dei actiū est p̄u? posse creature passiū et qd dīc dignitatē simplr. **Cōtra.** ipossibile est actiū q̄līcūq̄ cōsideret dūmō sit actiū qñ resp̄cū alicui? dicat actiū. q̄ nec̄rio illd̄ posse actiū

Ad secundum

Ad tertium

Questio II

Argumentū prin.

In oppositum

Ad q. op. prima

Cōtra opi. argui tur.

respectu alicuius est posse actiuum: sed non respectu dei. quod deus non causat nec agit deum. quod nec est respectu creature. quod posse actiuum dei quodlibet conuenit sibi nisi quod dicitur ad ipsam. per primum dicitur. quod non dicitur dignitate simpliciter per secundum dicitur. Confirmat. quod dicitur quod sunt hic duo respectus in posse actiuo. sicut sunt duo in posse passiuo. unde in respectu dei. tunc quod pro quo iste respectus est respectu dei. aut tanquam respectu fundamenti. aut tanquam respectu termini. Si tanquam respectu fundamenti. quod habet aliquod terminum. et non nisi creaturam. quod ille respectus terminat ad creaturam. quod non prius conuenit deo nec importat dignitatem simpliciter. Si sit respectu dei tanquam respectu termini. quod cum actiuum dicat ad passiuum sequitur quod deus esset passiuus. quod est impossibile. Et ita manifeste patet. quod in ista propositione repugnancia includit. Aliter dicitur quod prima ratio impossibilis non est ex parte dei. sed quod illud est impossibile simpliciter propter repugnanciam eius ut fiat. quod declarat sic.

Impossibile simpliciter includit incopossibilia. quod ex rationibus suis formalibus sunt incopossibilia: et ab eo sunt principiatue incopossibilia a quo principiatue habent rationes suas formales. et ideo iste est processus. quod primo intelletus diuinus producit rem in esse intelligibili in primo instanti nature. in secundo instanti nature habet seipso formaliter esse possibile. et sic sic deus suo intelletu producit possibile in esse possibile. ita producit utrumque incopossibile quod includitur in impossibili in esse formaliter possibili. et illa producta seipso formaliter sunt incopossibilia ut non possint simul esse unum nec aliquid tertium ex eis: et ista impossibilitate quam habent ex seipso formaliter habent principiatue ab eo quod ea produxit in esse possibile. et ista incopossibilitate eorum sequitur incopossibilitas respectu cuiuscumque agentis. et ibi terminat totus iste processus. et non ad negationem possibilitatis in deo.

Contra haec dicta prius potest argui. quod non videtur bene dicitur quod intelletus diuinus producit creaturam in esse intelligibili. quod illud quod per aliquem actum nullum esse formaliter recipit. sed tamen denotatur denotatione extrinseca non producit per tale actum. sed creatura per se intelligit a deo nihil formaliter recipit: sed tamen denotatur quodam extrinseca denotatione. sic obiectum intellectus creati non producit per se intelligit. sed tamen denotatur quodam extrinseca denotatione. quod creatura in tali esse intelligibili non producit. Praeterea. aut creatura producit in esse intelligibili: precise quod intelligit aut quod potest nihil fuit. aut quod potest non erat intelligibile. non potest primum. quod tunc essentia diuina se produceret in esse intelligibili cum se intelligat. et tunc quodlibet intelliges deum produceret ipsum in esse intelligibili. Nec potest secundum. quod etiam quando intelligit creatura tunc nihil est quod sit intellecta. Nec potest tertium. quod essentia diuina ante intellectionem suam non fuit intelligi-

bilis. Praeterea habet istum nunquam producit aliquid in esse intelligibili nisi quod aliquid producit in esse reali. sed in istos creatura quando producit per intellectionem diuinam non producit nisi in esse intelligibili. quod aliquid aliud producit in esse reali. sed nihil potest dari. sic patet inductiue.

Praeterea quod dicitur quod in primo instanti nature producit in esse intelligibili et in secundo instanti habet esse possibile. contra. accipio primum istas nature in quo intelletus producit in esse intelligibili creature. et quod. Aut in illo instanti creatura est possibilis. aut non est possibilis. Si est possibilis. quod est possibilis ante producat in esse intelligibili. Si non est possibilis. quod sibi repugnat esse. Praeterea quod dicitur quod statim est in illo processu ad impossibilitatem respectu cuiuslibet agentis sine respectu conuenire in deo. Contra. sic in omni respectu creature in esse possibile ad deum conuenit aliquis respectus in deo ad creaturam in esse possibile. ita ad negationem respectus conuenit negatio respectus in deo ad impossibile. quod non est ibi statim. Si dicat quod respectui creature in esse possibile ad deum conuenit respectus in deo. Contra. aut ille respectus creature in esse possibile est realiter. aut est respectus rationis. Non realiter. quod non habet fundamentum reale. quod est respectus rationis. quod fit per actum intellectionis conuenit creaturam ad deum habet istum sita per intellectionem conuenit deum ad creaturam sicut e conuerso. quod ita per est respectus in deo ad creaturam sicut e conuerso. quod etiam. Non aliter dico ad. quod generaliter omni relatiuo conuenit si conuenit assignet aliquid correlatiuum. et in omni relatiuis quocumque relatiua sunt positiones actiuam et passiuam ut causa et effectum. per correlatia sunt sicut natura. et ideo quod sunt sicut natura et mutuo se referant. neutrum est magis alteri quod e conuerso. sic patet et filii sunt sicut natura. illo modo quo loquitur pater in predicamentis. c. de ad aliquid de sicutate nature. non pater filii est filii. quod pater est pater. quod e conuerso nec etiam pater filii est quod pater est quod e conuerso. nec filii habet patrem quod pater habet filium. nec e conuerso. Et ita vult quod est aliquid omnia mutua tenens precise per naturam correlatiuorum. non est vna propter magis alteri quod e conuerso. Et quod quod ante primum conuenit deo non posse facere impossibile. quod conuenit impossibili non posse fieri a deo. Dico quod non potest conuenit deo non posse facere quod conuenit impossibili non posse fieri a deo. Nec etiam potest conuenit impossibili non posse fieri quod deo non posse facere impossibile. Et eodem modo dico de affirmatis quod non potest conuenit deo posse facere possibile vel creaturam. quod creatura posse fieri a deo. sed sunt sicut natura eo modo quod habet per se factiuum et factibile sunt sicut natura. sed est non potest aliquid factiuum quod aliquid est factibile nec e conuerso. Et si dicat quod quod creatura habet a deo habet esse possibile conuenit sibi a deo. sed est factiuum non conuenit deo ab alio. sed a se. sicut autem conuenit aliquid alicui quod conuenit alicui a se. quod illud quod conuenit sibi ab alio. quod potest conuenit deo esse factiuum

D
Opinio secunda

Probat

E
Contra dicta arguitur

f
Opinio autem

Querit
Respondetur.

Obicitur

Respondeo

¶ creature esse factibile. q̄ nō sūt. Dicedū q̄ q̄cqd creatura h̄z reale tāq̄ a p̄ncipio. s̄n̄ q̄cqd cōperit sibi i p̄dicatōe h̄z p̄ncipatiue a deo. nisi illo mō q̄ de? h̄z tales p̄dicatōes a deo. q̄ tales p̄dicati ones q̄n̄ sūt i actu 7 reali tūc sūt a deo. et iō eē possibile cōperit creature ex se n̄ reali tāq̄ ali qd̄ sibi iherēs. s̄ n̄ ē possibile ex se. sic bō ex se ē nō asin? 7 ḡ talia argumēta nō valēt nisi d̄ cō ueniētī reali. quō totū h̄z pres̄t̄ a accidētia sua nec ē p̄pus mod? loquēdi dicere q̄ eē possibi le cōperit creature. s̄ magi p̄p̄e d̄z d̄ci q̄ crea tura ē possibil nō p̄p̄ aliqd̄ qd̄ sibi cōueniat. s̄ q̄ p̄t eē i rerū natura. Ad argumētū p̄ncipale dico q̄ nō p̄us ē de? factiu? q̄ creatura ē factibil. imo ita p̄mo ē creatura factibilis si cut de? ē factiu?. Dist. xliiij. Questio vnica.

Ad principale

Distin. XLIII

Questio I

Arguitur primo

Secundo

Circa q. tria sūt

Primū qd̄ mūd?

Secundū

Tertiū iterū tria d̄scutit

Circa primū d̄scutit

Circa distin/ ctionē q̄dragesimā quar/ tā q̄ro. Utrū de? possz̄ facere mūdū meliorē isto mūdō. nō. q̄ illd̄ qd̄ nō recipit magis et min? nō p̄t fieri meli?. s̄ mūdus nō recipit magiet min?. ḡ n̄ p̄t vn? mūd? eē melior alio. ḡ 7 c. mas io: p̄z. q̄ mūd? p̄stat ex substātijs q̄ nō suscipi unt magi 7 min?. Prefea q̄ rōe de? posset fa cere mūdū meliorē isto mūdō. eadē rōe posset facere mūdū i infinitū meliorē isto mūdō. qd̄ ē ipossibile. Ad oppositū ē mgr̄ i lra. Circa istā. q. p̄mo vidēdū ē qd̄ ipotat p̄ mūdū. Se/ cūdo qd̄ p̄ meli?. Tertio ad. q. Circa p̄mū di co q̄ mūd? dupl̄r accipit. Aliq̄n p̄ tota p̄gre/ gatiōe oīz rerū creatarū siue sint s̄be siue acci dētia. Aliq̄n accipit p̄ toto quodā cōposito v̄l aggregato ex multis cōtēris sub vno corpe et illo cōrinēte. Et h̄ dupl̄r. v̄l p̄cise p̄ p̄tib? q̄ sūt s̄be v̄l id̄m̄ter p̄ oib?. S̄z i ista. q. accipiēdus ē mūd? p̄cise p̄ vno vniuerso q̄si cōposito ex p̄ti bus q̄ sūt s̄be. 7 n̄ h̄z q̄ icludit accidētia cū s̄ba Circa scdm̄ dico q̄ ali qd̄ p̄t eē meli? alio. v̄l bonitate eēntiali v̄l s̄bali v̄l bonitate acci dētali. Circa tertiū p̄mo vidēdū ē. vtrū posset facere mūdū meliorē isto bonitate eēntiali si ue s̄bali. 7 h̄ distinctū sp̄e. Secdo vtrū possz̄ face re mūdū meliorē distinctū solo numero. Tertio vtrū posset facere mūdū meliorē bonitate ac/ cidētali. Circa p̄mū ē dubiū qd̄ sit tenēdū. Nā si teneat opi. q̄ de? p̄t facere s̄baz p̄fecti orē oī s̄ba facta. 7 h̄ i infinitū. sic p̄t augere q̄ litatē recipiētē magi 7 min? i infinitū. ita q̄ nō ē ponere statū. Dicedū ē p̄nter q̄ de? p̄t face re mūdū meliorē distinctū sp̄e. q̄ poterit facere alia idiuidua s̄balia distincta sp̄e meliora illis

q̄ mō sūt. S̄z tenēdo q̄ ē stat? i talib? ita q̄ est dare allquā s̄baz p̄fectissimā possibile a deo si eri. ē magi dubiū q̄ tenēdo opi. illā p̄t p̄babi liter teneri vtracq̄ ps. s̄ q̄ p̄t facere aliū mūdū distinctū sp̄e. 7 p̄ ista p̄re videt esse opinio augustini 7 mgr̄i in lra. q̄ dicit talē potuit de? fecisse boiem q̄ non peccare posset nec veller. Ex hoc arguo sic. q̄cqd̄ p̄uenit alicui sp̄eisp̄ea lissime nulli indiuiduo eiusdē sp̄eisp̄ealissime repugnat formāl̄ cōsile. s̄ isti bōi cōuenit pos se peccare. manifestū ē. ḡ nulli bōi eiusdē sp̄eī repugnat formāl̄ peccare. s̄ de? p̄t facere bo minē cui repugnaret peccare. ḡ talis bō nō es set eiusdē sp̄eisp̄ealissime cū isto bōie. ḡ eēt al/ terius sp̄eī. et p̄ p̄ns de? p̄t facere indiuiduū alteri? sp̄eī q̄ fecit. 7 p̄ p̄ns mūdū alteri? sp̄eī. 7 eadē rōne meliorē. Et si inestet cōtra illaz rōnē q̄ assumptū ē falsum. Nā isti bōi cōuenit posse peccare. 7 t̄n̄ isti bōi demonstrādo xpm̄ re pugnat posse peccare. nō obstante q̄ sit eius/ dē sp̄eisp̄ealissime cū isto bōie q̄ p̄t peccare.

Instat p̄mo

Secundo

Ad p̄mū

Ad secūdum

Sic bō ē sp̄eisp̄ealissima. ḡ nō p̄t eē bō ali q̄s alteri? sp̄eī q̄ sit iste homo q̄ p̄t peccare. Primū istoz nō cōcludit. nā quis n̄bo di/ uino repugnet posse peccare. t̄n̄ illi nature q̄ ē vnita verbo nō repugnat posse peccare. q̄a si dimitteret a verbo posset peccare. 7 natura ē eiusdē sp̄eisp̄ealissime cū isto bōie q̄ p̄t pecca/ re. nō aut ē eiusdē sp̄eisp̄ealissime cū n̄bo qd̄ n̄ p̄t peccare. Secdo etiā nō p̄cludit. Nō bō dupl̄r accipi p̄t. vno mō p̄ oī cōposito ex cor/ pore 7 natura itellectuali. et homo sic sumpt? nō essz̄ sp̄eisp̄ealissima. 7 iō iste homo si fieret impeccabil. p̄ naturā nō esset eiusdē sp̄eisp̄ea/ lissime. cū isto bōie qui p̄t peccare. Aliter ac cipit homo p̄ cōposito ex corpore 7 tali aia in tellectiua qualē nos habem?. 7 bō sic sumpt? est sp̄eisp̄ealissima. nec ille qui fieret impecca bilis esset homo taliter accipiēdo hominem Tenēdo ḡ statū in idiuiduis distinctis specie posset teneri q̄ deus nō posset facere aliud in diuiduū speciei distincte. q̄ si sit status in tali bus. oēs sp̄es substātie factibiles a deo sūt in certo numero. et per p̄ns difficile est p̄bare q̄ aliqua indiuidua aliquarū sp̄erū sint p̄ducta a deo. 7 aliqua nō sint p̄ducta a deo. Nec vide tur posse haberi ad hoc aliq̄ cōgruētia nisi for re ex aliqua aucto. quā difficile est inuenire in scriptura. 7 h̄z istā opi. de? nō possz̄ facere aliū mūdū distinctū specie ab isto. Tertio modo posset poni talis status ponendo q̄ aliqua in/ diuidua aliquarū specierū p̄ductibilia a deo nō sint producta. t̄n̄ aliquod idiuiduū speciei supreme est productum. quia non videt veris simile q̄ deus p̄duxerit idiuidua specierū in/

ferior 7 nō supme si sit tal' ponēda Ad h' etiaz
 v' eē aug. libro cōfess. vbi dicit. dñe duo fecisti.
 vnū ppe re. 7 vnū ppe nihil. ḡ sic nō v' posse
 fieri aliqd' iferi? materia quā vocat aug. ppe
 nihil. ita nō v' posse fieri aliqd' pfecti? āgelo.
 quē vocat aug. ppe deū. Sic ḡ p3 q' circa
 istū articulū possēt poni tres opi. pbabile au
 tē reputo q' de? possēt facere aliū mūdū meli
 orē isto distictū spē ab isto. 7 marie quo ad ali
 q's res distictas spē. 7 quo ad pluralitatē spē
 rū. Circa scōz articulū dico q' de? pōt face
 re mūdū meliorē isto et distictū solo nūero ab
 isto mūdo. cui? rō ē. q' istū ita idiuuidua eiusdes
 rōis cū illis q' mō sūt possēt de? pducere. ḡ tot
 idiuuidua 7 plura quot mō sūt pducta 7 earū
 dē spērū pōt de? pducere. s' nō artat ad pdu
 cēdū ea i isto mūdo. ḡ possēt ea pducere extra
 istū mūdū 7 ex eis facere vnū mūdū sic ex ill' q'
 tā sūt pducta fecit hūc mūdū. Et si arguat
 sic arguit pbs pmo de celo et mūdo. q' si esset
 vn? ali? mūd? tūc q'ro. aut fra illi? mūdi moue
 ret ad mediū istū? mūdi aut nō. Nō pōt dici q'
 nō. q' corpa eiusdē spēi mouēt ad eūdē locū. ḡ
 cū fra istū? mūdi moueat naturalr ad mediū
 istū? mūdi: fra alteri? mūdi naturalr mouebit
 ad mediū istū? mūdi. Si autē fra alteri? mundi
 n̄ mouet ad mediū istū? mūdi. ḡ naturalr rece
 dit a medio istū? mundi. qd' ē impossibile. q' ḡue
 nūq' mouet naturalr a medio. Sili' eadē rōne
 recedit a medio istū? mūdi. 7 p' n̄s nō recedit
 ad mediū istū? mūdi. Si dicat ad istā rōnē
 q' idiuuidua eiusdē spēi mouēt naturalr ad eū
 dē locū non nūero. s' ad eūdē locū spē. diuersa
 tñ nūero. hoc remouet pbs dicēs. s' eē imposs
 bile. q' tūc diuersē pres istū? rē mouerēt ad eū
 dē locū spē. 7 tñ ad diuersa loca s3 nūerū. cui?
 oppositū p3 ad sensū Pretea pbs arguit sic
 illud qd' sit ex tota materia sua nō ē purifica
 bile. s' celū sit ex tota materia sua. ḡ nō pnt eē
 ples celi. Ad p̄mā istarū rōnū dico q' quīs
 oīa idiuuidua eiusdē spēi pnt. naturalr moueri
 ad eūdē locū nūero. pura si eūdē locū extra lo
 cū suū naturalē occupēt saltē successiue. nō tñ
 opz q' sp' moueāt ad eūdē locū nūero naturalr
 s' possibile ē q' sil' moueāt ad diuersa loca fm
 nūerū. sic p3 manifeste de duob' ignib' eiusdē
 spēi i diuersis p̄tib' rē cōstitutis. q' mouēt ad
 circūferētiā celi. n̄ tñ ad eūdē locū nūero s' ad
 diuersa loca fm nūerū. si tñ vn? illoz poneret
 i eadē pte i q' fuit ali? ignis tūc moueret ad eū
 dē locū nūero ad quē ali? ignis moueret ita fo
 ret i pposito. q' si fra ali? mūdi poneret i fra
 itra celū istū? moueret ad eūdē locū fm nūerū
 ad quē fra istū? mūdi. s' qñ ē extra mūdū istū. 7
 itra celū alteri? mūdi. tūc nō mouebit ad mez

diū istū? mūdi. nō pl? q' ignis exns orōnie mo
 uet ad eū locū nūero ad quē moueret si eēt p̄
 sius. s' tūc mouebit ad mediū istū? mūdi. et ita
 p3 q' nō iō mouerēt iste due rē ad diuersa lo
 ca nūero. q' sūt disticte nūero. sic ponit cau
 latio quā reprobat arif. s' mouerēt ad diuersa
 loca nūero p̄p diuersā situationē ipaz int' ce
 los diuersos. sic duo ignes p̄p diuersā situa
 tionē ad diuersas pres circūferētie mouēt ad
 diuersa loca nūero. Si dicat q' nō ē silē. q'a
 tota circūferētia celi ē vn? loc? numero ipius
 ignis. nō sic sūt diuersa media in diuersis mū
 dis vn? loc? nūero. ḡ nō ē silē. Pretea a quo
 cūq' loco recedit aliqd' naturalr. ad eūdē locū
 accedit violent. s' p te fra naturalr accedit ad
 mediū alteri? mundi. ḡ naturalr recedit a me
 dio istū? mūdi. q' q'ro pl? accedit ad mediū al
 teri? rāro pl? distat a medio istū? mūdi. ḡ natu
 ralr recedit a medio istū? mūdi. ḡ vbi cūq' pos
 nat. tñ violēt accedit ad mediū istū? mūdi. ḡ q'
 nis poneret ifra circūferētiā illius celi. nihil
 omin? violēt accederet ad mediū istū? mūdi.
 qd' ē manifeste falsū. Ad p̄mū istoz dico q'
 satis ē silē ad ppositū. q' quīs oēs pres circū
 ferētie faciāt vnā circūferētiā. s' tñ accedit ad
 h' q' ignis i vna pte p̄stitut? moueat ad vnā p
 tē circūferētie. 7 ali? i alia pte p̄stitut? mouea
 tur ad aliā. q' si ille pres n̄ facerēt vnū p̄tinuū
 s' eēt discōtinuatio. manifestū ē q' cū equalr ap
 proximēt illi ignes diuersis circūferētijs. n̄ eē
 lit' mouerēt ad eas. s' ad distictas circūferēti
 as mouerētur. qd' p3 q' h' posito. aut istū ignes
 mouerēt sursum aut nō. si nō. ḡ nō haberēt mo
 tū naturalē quīs nō eēt ipediti? ē essent ex lo
 ca naturalia. Si autē naturalr mouerēt sursum
 aut ḡ motu simplici aut mixto Nō mixto ergo
 simplici. ḡ necessario ad disticta loca mouerē
 tur. Sili' nō eēt maior rō q're iste ignis moue
 ret obliq' ad locuz alteri? ignis q' ecōuerso. et
 ita v' nō mouebūt. qd' ē icōueniēs vel ad duo
 loca qd' sil' ē icōueniēs. v' ad disticta loca nu
 mero q' nō faciūt vnū locū. 7 p' n̄s eadē rōe di
 uerse rē. q' sūt ifra diuersos celos p̄stitute po
 terūt moueri localr ad disticta loca nūero. q'
 tūcūq' illa loca nō faciūt vnū locū fm nūerū.
 Ad scōz dicēdū q' qñ aliqd' recedit natura
 lit' ab aliquo loco vbi cūq' ponat. illd' violēt ac
 cedit illū locū. si tñ nō vbi cūq' ponat recedit
 ab aliquo naturalr. nō o3 q' sp' violēt accedat
 ad illū locū. sic p3 de igne si ponat int' mediū
 7 circūferētiā celi. manifestū ē q' recedit a circū
 ferentia opposita. quia quāto magis accedit
 ad aliam circūferentiam tanto magis distat
 ab opposita. 7 per consequens magis recedit
 a circūferentia opposita. et tamen si ponatur

Resolutio q.

E Circa scōm dictū

Obijciat primo

Euaſio.

Impugnatur

Secōdo obijciat

E Ad p̄mā obie.

Inſtatur

Secūdo iſtatur

E Ad p̄mā iſtā

E Ad ſecūdā iſtā

Distinctionis XLV

Questio I

in illa circūferētia et mediū nō naturalit̄ rece-
deret ab illa circūferētia s̄ naturalit̄ accederet
Ita ē i pposito q̄ fra alteri? mūdi recedit na-
turalit̄ a medio istū? mūdi. nō tñ p se s̄ tñ p ac-
cidēs. qz scz p̄tinet iter latera celi sic ignis cō-
tinet iter mediū et aliā p̄tē circūferētie. et iō qñ
cōtinet in mediū istū? mūdi et celū istū? mūdi
tūc nō recederet. s̄ naturalit̄ accederet ad me-
diū istū? mūdi. Ad scdaz rōnē ari. dico q̄ ce-
lū cōponit̄ ex tota materia sua iā facta. s̄ nō cō-
ponit̄ ex tota materia factibili. qz p̄t de? face-
re aliā materiā tā celi q̄ alioz quozūcumqz cor-
porū. Circa tertiu dīco: q̄ de? possit̄ facere
mūdū meliozē bonitate accidērali qz s̄ nō eēt
nisi facere mūdū i formatū p̄fectioib? accidē-
tib? s̄ s̄ ē possibile. cū de? illa accidētia possit̄
augere. et p̄ s̄ns facere ea p̄fectioza. et sic mūdū
meliozē Ad p̄mū p̄ncipale dico q̄ quīs mū-
dus nō recipiat magis et min? illo mō quo ac-
cidētales q̄litates suscipiūt magis et min?. tñ
pōt fieri vn? p̄fectioz istū. et pōt fieri istū addi-
tio. sic aq̄ pōt fieri additio sic facta vna parua
aqua pōt fieri alia maior. et p̄ s̄ns p̄fectioz illo
mō Ad aliud diuersi diuersimode dicerent
Nā dicētes q̄ nō ē star? i diuiduis alteri? sp̄ci.
qz quocūqz dato possit̄ fieri melius. dicerēt q̄
de? possit̄ facere mūdū meliozē i finitū. nō tñ
i finitū sic pōt facere aquā maiore quacūqz da-
ta. et tñ nō i finitū. Alij dicerēt q̄ possit̄ fieri
mūdū q̄ nō possz fieri melioz. Dist. xlv. D. vnica

Circa distin-
ctionē quadragesimā qñ
tā q̄ro. Utrū volūtas
dei sit cā immediata et p̄i-
ma oīm eoz q̄ fiūt. **R**
nō. qz qñ aliq̄ sūt idē rea-
lit̄. cuiuscūqz vnū illoz ē cā et reliq̄ ē cā. s̄ essen-
tia dei et volūtas sūt idē simplr et reallr. s̄ si vo-
lūtas dei sit cā immediata et p̄ma oiz eoz q̄ fiūt
scq̄t q̄ eēntia dei ē cā immediata et p̄ma oiz eoz
q̄ fiūt. s̄ns ē falsū. qz eēntia dei cuiuscūqz ē cā
ē cā mere natural. s̄ de? nō ē cā natural eoz q̄
fiūt. sic ostēdū ē p̄s. s̄ q̄c̄. P̄tēca ois effect?
pōt demonstrari p̄ suā cāz. s̄ nō i l eoz q̄ fiūt p̄
demonstrari p̄ volūtatē diuinā. cū si cāct: causz
mere p̄rigēt. et mediū demonstratiōis dz cē ne-
cessariū. Ad oppositū ē beatus aug. et mgr̄ in
lra. Circa istā q̄stionē p̄t esse duo articuli
Un? an volūtas diuina sit cā oīm. ita q̄ nō ef-
sentia diuina nec itellect? diuin? Sed s. vtrū
simplr ipa diuina volūtas v l eēntia diuina sit
cā oīm. Quātū ad p̄mū dz q̄ eēntia diuina
nō ē cā immediata cuiuscūqz effect? extra pdu-
cti. s̄ tñ ipa volūtas. Rō ponit̄ ad h̄ q̄ eēntia

diuina nulli? ē cā nisi tñ natural cā. s̄ de? n̄ p̄
ducit naturalit̄ aliq̄d extra. s̄ de? p̄ eēntia suā
nihil pducit extra. Sz ista opt. nō vī vera.
Primo. qz ostēdū ē p̄s q̄ eēntia diuina nullo
mō distiguit̄ a volūtatē diuina. s̄ oī mō idē r̄i-
tatis quo eēntia ē eadē essentia. et iaz eēntia ē
eadē volūtatē. s̄ si voluntas sit cā. eēntia erit
cā. P̄tēca q̄cqd p̄t eē immediatū obiectū ali-
cui? potētie maxime appbēsiue et potētie p̄ce-
dētis de potētia ad actū illud pōt eē cā immedi-
ata illi? act?. s̄ eēntia diuina ē immediatū obies-
ctū potētie itellectiue i visioe beata q̄ p̄cedit
de potētia ad actū. s̄ pōt eē immediata cā illius
act?. P̄tēca q̄cqd nō iportat impfectionē ē
deo attribuēdū. s̄ posse efficere immediata nullo
lā ipfectionē iportat. s̄ s̄ ē diuine eēntie im-
mediate attribuēdū. P̄tēca rō nō valz. qz n̄ pl?
repugnat eēntie cāre cōrigēt q̄ repugnet vo-
lūtatē cāre vel pducere necessario. s̄ nō repu-
gnat volūtatē aliq̄d pducere necessario. sic p̄z
s̄m istū de volūtatē diuina respectu. s̄. Et de
volūtatē creata p̄z q̄ naturalit̄ pducit tāq̄ sal-
tē cā p̄rial cognitioē sui i alio. qz semp ad co-
gnitioē ituitiū naturalit̄ habitā cōcurrūt ob-
iectū i rōe cāe. s̄ qñ vn? āgel? vidz ituitiue vo-
lūtatē alteri? āgeli. illa volūtas ē cā p̄rial illi?
itellectiōis ituitiue et nō libera. qz tūc eēt i po-
tēstare sua nō videri. qd ē manifeste falsū. s̄ ē
cā naturalis. Ideo q̄rū ad istū articulū dī-
co q̄ nō magis ē eēntia cā creaturarū q̄ volū-
tas. nec ecōuerso. qz nulla penit? ē distinctio in-
ter eēntia et volūtatē. nec in itellectū et volū-
tatē sicut p̄s ostēdū ē. Un? si eēt aliq̄d nomē
i positū qd p̄cise significaret diuinā essentia et
nihil aliud sine oī cōnotatiōe cuiuscūqz. et s̄l-
r eēt aliud nomē i positū ad significādū eodē mō
diuinā volūtatē. illa nōia eēt nōia simplr s̄
nonima et q̄cqd p̄dicaret de vno. eodē mō p̄di-
caret de reliquo. Circa scdm articulū vidē-
dū ē p̄mo qd sit cā immediata. Secdo q̄ sit cā p̄i-
ma. Tertio ad articulū. Circa p̄mū dico. qz
quīs nō itēdā dicere vlr q̄ sit cā immediata. di-
co tñ q̄ istud sufficit ad h̄ q̄ aliq̄d sit cā immedi-
ata. s̄ q̄ illa re absoluta posita ponat effect?. et
ipa nō posita alijs oib? cōcurrētib? quātū ad
oēs cōditiōes et dispositiōes cōsiles nō ponit̄
effect?. Un? oē qd ē tale respectu alicui? ē cā i-
mediata illi?. quīs forte nō ecōuerso. Quātū
hoc sufficit ad h̄ q̄ aliq̄d sit cā immediata alte-
rius. vī eē manifestū. qz si nō. perit ois via ad
cōgscēdū aliq̄d eē cām alteri? immediatā Nā
si ex h̄ q̄ p̄posito scq̄t effect? et h̄ n̄ p̄posito n̄ po-
nit̄ effect? nō scq̄t illd eē cāz illi? effect? nullo
mō p̄t cōgsci q̄ ignis ē cā immediata caloris i li-
gno qz p̄t dici q̄ ē aliq̄ alia cā illi? calori. q̄ tñ

Ad scdā obie.

Circa tertiu

Ad p̄mū p̄ncipale

Ad scdum

Distin. XLV

Questio I

Primo

Secido

Duo articuli. q.

Ad p̄mūz ponit̄ur opi. aliozū

Impr. batur op.

Enia auctoris

Circa scdm arti-
eria sunt

Primū quid cau-
sa immediata

Inferitur p[ri]mo

agit nisi i[n] p[ri]ncipia ignis Et illo sequit[ur] aliqua
Qua[m] e[st] q[ui] ca[usa] v[er]is qua amota no[n] fuit effect[us] est
ca[usa] ita imediata sic ca[usa] particularis. et i[n] q[ui] sole
absere no[n] p[ro]ducit ista generabilia et corrupti
bilia q[ui] t[ame]n p[ro]ducit mediata[m] causam. et i[n] q[ui] sole
bus. et i[n] q[ui] sole est ca[usa] imediata eor[um]. nisi forte sin
gas q[ui] sol e[st] ca[usa] alicui[us] q[ui] e[st] ca[usa] imediata eor[um]. s[ed]
sp[iritus] q[ui] sol alicui[us] e[st] ca[usa] imediata. scz vel effect[us] v[er]i
ca[usa] ip[s]i[us] effect[us]. et h[ic] sufficit ad p[ro]positu[m] Alio
sequit[ur] q[ui] q[ui] amota ca[usa] v[er]i v[er]i particulari no[n] poni
tur effect[us]. q[ui] t[ame]n neutra illaru[m] e[st] ca[usa] total[is] s[ed] t[ame]n
p[ri]ncipalis q[ui] neutra illaru[m] ex quo se sola no[n] p[ot]e
p[ro]ducere effect[us] e[st] ca[usa] efficiens. et p[ro] p[ri]ncipalis neutra e[st]
ca[usa] totalis. Aliud sequit[ur] q[ui] o[mn]is ca[usa] p[ro]p[ri]e dicta e[st]
ca[usa] imediata. q[ui] illa ca[usa] qua amota v[er]i posita ni
hilomin[us] ex natura rei sequit[ur] effect[us]. et q[ui] posita
alijs circumscrip[ti]s no[n] sequit[ur] effect[us]. no[n] p[ot]e co[n]i
ci e[st] ca[usa]. s[ed] h[ic] mo[do] e[st] o[mn]is alia ca[usa] a ca[usa] imediata. sic
p[ro]p[ri]e i[n]ductiue. g. s[ed] illud p[ot]e obijci. q[ui] q[ui] e[st]
q[ui] e[st] ca[usa] e[st] ca[usa] e[st] ca[usa] t[ame]n ca[usa] e[st] no[n] e[st] ca[usa] imedia
ta. g. e[st] p[ro]p[ri]e ca[usa]. q[ui]s no[n] sit ca[usa] imediata Pre
terea sicut i[n]trinsice ca[usa] ordinant[ur]. ita et ca[usa] ex
trinsice. s[ed] no[n] o[mn]is ca[usa] i[n]trinsice e[st] imediata ca[usa]. g.
nec o[mn]is ca[usa] extrinsice e[st] ca[usa] imediata. Preterea
si o[mn]is ca[usa] p[ro]p[ri]e dicta e[st] ca[usa] imediata. t[ame]n no[n] e[st]
magis ordo essential[is] i[n]f[er]e cam v[er]em et p[ri]ncipali
re q[ui] iter duos trabetes nauis. q[ui] sic neuter tra
betu[m] trahit mediate. s[ed] v[er]o q[ui] imediate. ita
nec ca[usa] v[er]is ca[usa] mediate ca[usa] particulari nec e[st] co
uerso. s[ed] v[er]o q[ui] imediate. Ad p[ri]mu[m] istor[um] di
co q[ui] no[n] sp[iritus] q[ui] e[st] ca[usa] e[st] ca[usa] e[st] ca[usa] t[ame]n. no[n] plus q[ui] q[ui]
cu[m] e[st] pater p[ri]s e[st] pater filij. et i[n] sic no[n] sequit[ur] soz
tes e[st] pater platonis et plato e[st] pater ciceronis
g[er]m[an]i s[ed] pater ciceronis. ita no[n] sequit[ur]. a. e[st] ca[usa]. b. et
b. e[st] ca[usa]. c. g. a. e[st] ca[usa]. et i[n] sicut pater patris vocat[ur]
pater filij illi[us] patris. large accipiendo patre[m]. et n[on]
stricte. ita large accipiendo cam. ca[usa] e[st] vocat[ur]
ca[usa]. et no[n] stricte nisi sit ca[usa] imediata. Et i[n] h[ic] est
v[er]u[m]. q[ui] p[ro]p[ri]e et stricte accipiendo cam nihil
est ca[usa] alicui[us] nisi sit ca[usa] imediata ip[s]ius Ad
aliud p[ot]e dici q[ui] q[ui]s ca[usa] i[n]trinsice aliq[ui]n ordi
natur s[ed] mediatu[m] et imediatu[m] respectu forme
cui[us] no[n] sit ca[usa]. t[ame]n respectu e[st] t[ame]n cui[us] sit ca[usa] id
e[st] respectu totu[m] nu[m]q[ui] illo mo[do] ordinant[ur]. et i[n] sic
ca[usa] no[n] e[st] ca[usa] ita p[ot]e concedi q[ui] materia forme no[n]
e[st] materia illi[us] forme qua[m] ea media forma reci
pit. sicut si materia p[ri]ma recipiat p[ri]mo formaz
corporeitatis et illa recipiat a[er]em. materia p[ri]ma
no[n] diceret materia a[er]is. nisi ext[er]ius loque
do de materia. Ad terti[um] q[ui] maior e[st] ordo es
sentialis i[n]f[er]e cam v[er]em et p[ri]ncipale. q[ui] inter du
os trabetes nauis. q[ui] duor[um] trabetu[m] neuter de
pedet ab alio e[st] t[ame]n h[ic] ca[usa] particularis. v[er]o fre
quenter salte[m] depedet a ca[usa] v[er]i. v[er]o q[ui] t[ame]n imediate
co[mm]unat. q[ui] alit[er] no[n] v[er]o q[ui] e[st] ca[usa] p[ro]p[ri]e di

Secundo

Tertio

Obijcitur p[ri]mo

Secdo obijcitur

Tertio obijcitur

Ad p[ri]ma[m] obie.

Ad secunda[m] obie.

Ad tertia[m] obie.

cta. Circa scdm terminu[m] qd sit ca[usa] p[ri]ma. Di
co q[ui] ca[usa] p[ri]ma. vel e[st] p[ri]ma p[ro]mitate p[ro]fectiois. sic
si sol et ignis co[mm]currunt ad causandu[m] effect[us]. sol
erit ca[usa] p[ro]p[ri]e p[ro]mitate p[ro]fectiois. v[er]o e[st] p[ri]ma p[ro]mita
te illimitationis. illa scz q[ui] co[mm]currit vel p[ro]curre
re p[ot]e ad plures effect[us] p[ro]ducendos. sic sol p[ot]e
co[mm]currere ad plures effect[us] p[ro]ducendos q[ui] a[er]e
lus. Et distinguunt istas p[ro]mitates. q[ui] aliquid v[er]u[m]
e[st] respectu eiusde[m] p[ro]p[ri]e v[er]o p[ro]mitate. et respectu
eiusde[m] e[st] poster[us] alia p[ro]mitate. sic declaratu[m] e[st]
p[ro]p[ri]e. Vel ca[usa] d[icitur] p[ri]ma p[ro]mitate duratiois. et hoc
p[ot]e e[st] dupl[ic]i v[er]o q[ui] p[ro]cedat s[ecundu]m suam natura[m]. v[er]o q[ui]
p[ro]p[ri]e duratioe ca[usa]. sic si v[er]o p[ro]p[ri]e traheret nau
u[m] q[ui] ali[us]. et postea s[ecundu]m ca[usa] eo. Circa terti[um] di
co q[ui] voluntas dei sic et e[ss]entia dei e[st] ca[usa] imedias
ta o[mn]i eor[um] q[ui] sunt. q[ui]s demonstrari no[n] possit
ex puris naturalib[us]. Sed t[ame]n p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e sic.
No[n] min[us] depedet ca[usa] scda a ca[usa] simpl[ic]i p[ri]ma et
simpl[ic]i illimitata et i[n]finitu[m] p[ro]fectioe. q[ui] a ca[usa] h[ic]
qd illimitata et ip[s]e ca[usa]. s[ed] ca[usa] scda aliq[ui]n sic
depedet a ca[usa] v[er]i h[ic] qd et illimitata s[ecundu]m qd ita q[ui]
no[n] p[ot]e i[n] effect[us] suu[m] nisi ca[usa] v[er]is illa co[mm]currat i[n]
mediate. sic p[ro]p[ri]e de sole et istis i[n]feriorib[us] respec
tu multor[um] effect[us]. sic satis p[ro]bat p[ro]p[ri]e. ij. de
g[er]m[an]atioe. g[er]m[an]i simpl[ic]i nulla ca[usa] scda p[ot]e i[n] aliq[ui]n ef
fectu nisi p[ro]currere imediate ca[usa] p[ri]ma simpl[ic]i. s.
deo. Secdo dicit q[ui] de[us] e[st] ca[usa] p[ri]ma p[ro]mitate p[ro]
fectiois et p[ro]mitate illimitatiois et p[ro]mitate du
ratiois p[ri]mo mo[do] dicta. s[ed] no[n] sp[iritus] p[ro]mitate durati
onis scdo mo[do] dicta. p[ro]p[ri]e q[ui] de[us] e[st] p[ro]fectiois o[mn]i
bus. p[ro]curre etia[m] ad o[mn]es effect[us]. qd no[n] facit q[ui] cu[m]
q[ui] alia ca[usa]. de[us] etia[m] fuit ab etno. n[on] sic q[ui] cu[m] alia
ca[usa]. Negatia etia[m] p[ro]p[ri]e. q[ui] q[ui]s de[us] possit care ali
que effect[us] et postea p[ro]mittere alia[m] ca[usa] s[ecundu]m co
feruare. et p[ro]p[ri]e agere. no[n] t[ame]n h[ic] e[st] v[er]u[m] imo
raro v[er]o nu[m]q[ui] accidit. Ad p[ri]mu[m] p[ri]ncipale co
cedo q[ui] e[ss]entia e[st] ca[usa] o[mn]i s[ecundu]m ip[s]a voluntas. no[n] t[ame]n e[st]
ca[usa] n[on] e[st] h[ic] p[ro]p[ri]e ca[usa]. et ita p[ro]p[ri]e sic voluntas
q[ui] ead[em] e[st] o[mn]i[us] modis. Ad scdo dico q[ui] no[n] sep[ar]
effect[us] p[ot]e demonstrari p[ro]p[ri]e suam ca[usa] extrinsica. s[ed] si
h[ic] sit v[er]u[m]. h[ic] e[st] v[er]u[m] de ca[usa] voluntaria cuiusmodi
e[st] e[ss]entia diuina et voluntas. Dis. xlvj. q[ui]stio p[ri]ma

Circa distin
ctione[m] quadagesimam
secta[m] quero. Utru[m] vo
luntas diuina p[ro] quacunq[ue]
potentia[m] creature possit
impediri. Et sic illa vo
luntas cui[us] p[ro]ceptu[m] no[n] implet impedit. s[ed] p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e dei no[n] implet. sicut manifeste p[ro]p[ri]e. g[er]m[an]i vo
luntas dei impeditur. Preterea. q[ui]cquid e[st]
i[n]tellectu a diuino intellectu est volitu[m] vel no
litu[m] a diuina voluntate. s[ed] malu[m] est intellectus
a diuino intellectu et no[n] est volitu[m]. g[er]m[an]i est noli

Secdo. quid con
sa p[ri]ma

Tertiu[m]

Secdo dicit

Ad p[ri]mu[m] p[ri]ncipale

Distin. XLVI

Questio I

Primo arguitur

Secundo

tum. et tñ fit. g. aliquid fit. contra volitionē dī
 uinā. g. volūtas diuina impeditur. Prefea.
 deus vult omēs hōies saluos fieri. et tñ nō omēs
 saluātur. g. volūtas diuina nō semp implet. et
 per pñs aliqn impeditur. Ad oppositum in
 psalmo. oīa q̄cunq; voluit fecit. g. volūtas eius
 semp implet. et p̄ pñs nō poterit ipediti. Ad
 q̄stionē dicit cōiter q̄ volūtas dei est duplex.
 scz volūtas bñplaciti et volūtas signi. q̄ distin
 guitur in quinq; p̄bitionē. p̄ceptū. cōsiliū.
 impletionē. et p̄missionē. Silt volūtas bñpla
 citi distinguit in volūtatē antecedētē et p̄ntē.
 Cōtra volūtatē beneplaciti dei p̄ntē nihil fit
 Cōtra volūtatē autē dei antecedētē bñplaciti
 aliqd fit. Et iā cōtra volūtatē signi aliquid fit
 Et ita p̄t q̄ volūtas dei p̄t impediti et quō
 nō. Cōcordādo cū alijs i illa respōsiōe. Pri
 mo vidēdū est de p̄dictis distinctionib; . scz
 cūdo ad. q. Et circa p̄mū sciendū q̄ illa distin
 ctio nō ē alicui; qd est realiter in deo. qz i deo
 nō est aliquo mō multiplex volūtas. imo etiā
 diuina volūtas nullo mō distinguit ab essen
 tia. s̄ iste distinctiones sunt nominū et dicitio
 nū q̄ significāt diuinā volūtatē q̄ de; ē nec sūt
 ipa volūtas dei ita q̄ hoc nomē volūtas silt b
 verbū vult velle qñ in sacra scriptura at
 tribuit deo diuersimode accipit. ita q̄ aliqn
 in sacra scriptura qñ dicit de; velle hoc. tota
 ppō equalet isti. de; p̄cipit hoc. Silt qñ dicit
 aliqn q̄ hoc fit cōtra dei volūtatē. sit idē dice
 re qd hoc fit cōtra p̄ceptū dei. v̄ cōtra p̄bibi
 tionē dei. ita q̄ hoc nomē volūtas i sacra scri
 ptura aliqn significat idē qd hoc nomē p̄ce
 ptū. aliqn idē qd h̄ nomen p̄bitione. aliqn idē
 qd hoc nomen cōsiliū. aliqn idē qd h̄ nomen p̄
 missio. aliqn idē qd iplero. Silt ē de hoc v̄bo
 vult. et de verbis cōrespōdētib; p̄dictis qñq;
 Et q̄ hoc sit verū. scz q̄ p̄cise hoc nomē volū
 tas vel hoc verbū vult possit sic accipi diuer
 simode. et ideo distinguit de volūtatē diuina:
 p̄t p̄ magistrū dif. quadragesima q̄nta. Nō ē
 dei volūtas diuersa. s̄ locutio diuersa de volū
 tate. qz nōia volūtaris diuersa accipit. et post.
 Aliqn s̄m quādā dicēdi figuraz volūtaris dei
 vocat. qd h̄z p̄petatē nō ē volūtas ei;. vt p̄ce
 ptio. p̄bitione. p̄siliū. nec nō p̄missio. et opatio
 Et post p̄ p̄cepto dei atq; consilio p̄t accipi
 volūtas vt fiat voluntas tua sicut in celo et c.
 Et ibi. qui facit volūtatē patris mei. Et q̄b;
 p̄t q̄ nihil ē ibi multiplex nisi hoc nomē volū
 tatis vel verbū sibi cōrespōdens. Secūda
 distinctio ē itelligēda. nō q̄ sicut in nobis est
 volūtas seu volitio p̄cedens actū. et alia p̄ns
 actū quo eōp; accit in actu. ita q̄ sit i deo. Nam
 in deo nō est talis multiplicitas. s̄ q̄cqd ē ibi

oibus modis. vel ē essentia. v̄ p̄sona. vel relas
 tio. vel cōstitutū ex essentia et relatione. Et iō
 debet intelligi q̄ sit multiplicitas noīs ita q̄
 volūtas antecedēs equalet isti toti. ppōi. da
 ri alicui aīcedētia vñ p̄t cōseq; aliqd cui de;
 erit parat; coagere si alius velit. et hoc cū p̄ce
 pro vel cōsilio exequēdi. p̄ p̄mū excludit instā
 tia de abraā q̄ de; noluit cū imolare filiū suū.
 cui tñ dedit potētā imolādi et etiā p̄ceptū im
 molādi. nō tñ de; voluit sibi coagere ad imola
 tionē. Et si dicat de; volebat sibi coagere s̄
 ip̄e voluisset. p̄t dici q̄ nō. vel si volebat tñc
 supplenda est diffinitio p̄dicta. q̄ de; sibi nō
 manifestabat p̄riū. cui; oppositū fecit abraā.
 vt ista sit diffinitio exp̄mens qd noīs volūta
 tis aīcedētis dei. volūtas aīns dei ē illa q̄ de;
 dat alicui naturalia vel aīcedētia q̄bus p̄t
 aliqd cōsequi. cui de; erit par; coagere si al;
 velit. nec sibi cōtrariū manifestabit cū p̄ce
 pro v̄ cōsilio exequēdi. p̄ mediā particulā ex
 cludit instātia de abraā. p̄ vltimā excludit i
 stantia de malis. qz q̄rūcūq; de; det alicui na
 turalia vel aīcedētia q̄b; p̄t facere malū. scz
 fornicari. furari. et h̄mōi. et de; sibi nō manife
 stat cōtrariū. scz se nolle sibi coagere. qz tñ nō
 p̄cepit nec cōsultit peccare. s̄ p̄cepit et cōsultit
 cōtrariū. iō nō dī aīcedētalit velle malū. sic
 de; aīcedēter dī velle istū mereri vel bñ age
 revel aliqd h̄mōi. Voluntas autē cōsequens ē
 illa qua de; vult efficacit p̄nēdo aliqd in eē.

His distinctionib; sic intellectis dico cū
 alijs q̄ p̄tra volūtatē dei beneplaciti nihil fit
 s̄ cōtra volūtatē dei aīcedētē vel volūtatē si
 gni sit aliqd. p̄mū p̄t. qz cōtra volūtatē omīs
 potētē et nō ipeditibile volētē aliqd efficaciter
 nihil p̄t fieri. s̄ volūtas dei ē oīpotēs et non
 impedibilis. sic ad p̄ns suppono. g. Scdm
 p̄t. s̄. q̄ aliqd fit cōtra volūtatē dei antecedē
 tē. nā manifestū ē q̄ de; dat cuiuslibz naturalia
 q̄b; p̄t cōseq; aut meritorū. et de; ē parat; co
 agere cuiuslibet ad actū meritorū. nec manifes
 tabit sibi cōtrariū scz se nolle cū illicere actū
 meritorū. qz nūq̄ p̄cipiet sibi p̄riū. et dat p̄ce
 ptū et p̄siliū vt exequē actū meritorū. et tñ nō q̄
 liber elicit actū meritorū s̄ multi eliciūt actū
 demeritorios. g. tales faciūt s̄ volūtatē diuis
 nā aīcedētē. Tertū p̄t. scz q̄ aliqd fit s̄ vo
 lūtatē dei signi. qz mltā sūt tā s̄ p̄cepta q̄ p̄si
 lia. g. multa sūt s̄ volūtatē signi. Per p̄di
 cta p̄t rīderi ad formā. q. q̄ volūtas dei p̄ns i
 pediri nō p̄t. s̄ volūtas dei aīns. silt volūtas si
 gni p̄t ipediti. qz h̄ nihil aliū ē q̄ dicere. q̄ ali
 qd sit cui; oppositū vult de; aīcedēt. s̄ ē aliqd
 sit ad cui; oppositū dat de; naturalia q̄b; p̄t ali
 q̄s cōseq; illud oppositū cū p̄cepto vel cōsilio

Ratio
 B
 Ad. q. nota d. du
 plici volūtatē
 C
 Accor. du. facit
 Primus

D
 Resolutō tria cō
 tinet
 Primū
 Secundū
 Tertius
 E
 Secōdo rīdet; ad
 formā. q.

erequēdi. 7 cui⁹ oppositū nō p̄cipit nec p̄sult.
 Sicut volūtas signi ipedit. qz aliqd fit p̄ cōsili
 um vel p̄ceptū diuinū. Sznūquid ē simplr
 cōcedendū qz diuina volūtas impedit. Di
 cendū qz de virtute sermōis nō est cōcedēduz
 qz diuina volūtas ipedit. s̄ sub tali intellectu
 7 cōsiliū nō fit p̄ceptū diuinū. vel nō fit illud
 qd de⁹ cōsult d3 cōcedi. Ad p̄mū p̄ncipal
 le quō diuina volūtas ipedit 7 quō nō. Ad
 scdm patebit in sequenti. q. Ad tertiu dico
 qz de⁹ vult aīcedē oēs saluos fieri. qz scz dat
 eis aīcedētia q̄b⁹ p̄nt p̄seq salurē. cū p̄cepto
 7 p̄silio erequēdi 7 nūq̄ eis p̄cipiet p̄rariū. 7
 eis erit parat⁹ coagere. p̄mittēseos libere vel
 le agere ad cōsecutionē salutis. 7 per illud vl
 timū excludit vna cauillatio q̄ posset fieri de
 dānariis: qm de⁹ eos nō vult saluos fieri etiaz
 antecedenter. *Questio secūda.*

Secundo quero.

Utrū p̄rōne naturalē posset p̄ba
 ri qz volūtas diuina semp̄ impletur
 nō. qz de volūtatē diuinā nō p̄t p̄rōne
 naturalē p̄bari qz est cā oīs q̄ nec qz semp̄ im
 pletur. Ad oppositū. p̄t p̄bari naturalē
 qz volūtatē diuinā nihil ē potenti⁹. q̄ nō ē im
 pedibilis. 7 p̄ns qz semp̄ implet. Dicēduz
 ē qz volūtatē aliquā impleri nō ē aliud qz cōse
 crū volūtatē poni in eē si vult eū poni i eē. vl
 nō poni si nō vult eū poni. S3 hoc p̄t eē du
 plicif. qz p̄t velle eū poni a se vl ab alio. 7 tūc
 si ponat a se. si vult eū poni a se. implet. alit non
 Sicut si ponat i eē ab aliquo a quo vult eū po
 ni in esse. implet. 7 alit nō. Eodē mō p̄portio
 nabilif p̄t dici de nolle eū poni in eē a se vel
 ab alio rē. Hoc viso. dicendū ē qz q. vniū p̄
 supponit 7 aliud querit. Supponit em̄ qz de⁹
 est volēs vel nolēs respectu aliquoz p̄duci
 biliū. Et q̄rit. vtrū possit p̄bari qz talis volun
 tas semp̄ implet. Quātū ad istud suppositū
 vtrū scz p̄rōne naturalē posset p̄bari deū vel
 le vel nolle alia a se ē ad p̄ns p̄rāseundū. q̄a
 de hoc tāget in scdo. S3 q̄rū ad q̄sitū dico
 qz si possit p̄bari qz de⁹ vult alia a se. p̄t p̄ba
 ri qz voluntas diuina semp̄ implet. ita scz qz si
 vult aliqd fieri a se fit a se. si vult aliqd fieri
 ab alio fit ab alio. si vult aliqd fieri tam a se qz
 ab alio fit a se 7 ab alio. 7 eodē mō ē de nolito
 a deo. S3 nō p̄t p̄bari qz om̄e volitū a deo fit
 a deo. nec qz om̄e volitū a deo fit ab alio. 7 cō
 similiter ē dicēdū de nolito p̄mū p̄batur
 rōe naturali sic. Ille p̄ cui⁹ volūtatē efficacem
 p̄t aliqd fieri p̄t tristari. s̄ de⁹ nullo mō p̄t
 tristari. q̄ ipossibile ē aliqd fieri p̄ volūtatē
 dei efficacē. q̄ q̄qd de⁹ vult fieri illo mō quo

vult illd fieri fit. qz scz si vult illud fieri a se. fit
 a se. si vult fieri ab alio fit ab alio. Et si istef
 p̄tra istā rationē. qz aliqd fit p̄tra volūtatē ali
 cui⁹. 7 tñ nō tristat. sicut aliqd fit p̄z deside
 riū alicui⁹. 7 tñ non delectatur. sicut p̄z de de
 monibus. q̄ quis aliquid fieret cōtra volūta
 tē dei. nō sequeret deū tristari. Ista instan
 tia nō valz. qz quis nō necessario ex hoc qz ali
 quid fit cōtra volūtatē efficacē alicui⁹. sequat
 tur ipsum tristari. sicut ostendit in secūdo. tñ
 ex hoc qz aliqd fit cōtra volūtatē efficacē. se
 quitur ipsum posse tristari. Nūc autē deus nec
 tristat nec p̄t tristari. 7 per p̄ns nihil p̄t fie
 ri cōtra volūtatē ipsi⁹. Scdm p̄z. qz nec p̄t
 p̄bari rōne naturali qz de⁹ ē cā imediata oim
 nec qz nō est cā imediata oim. Nec p̄t p̄bari
 rōe naturali qz de⁹ vlli ē cā totalis. q̄ oia i scdo
 ostēdent. q̄ nec p̄bari p̄t naturali rōe qz om̄e
 volitū a deo fit a deo nec qz om̄e volitū a deo
 fit ab alio. Et eodē mō dicēdū est de nolito p̄
 portionabilif. Ad argumētū p̄ncipale di
 cendū. qz qz nō p̄t naturali rōne p̄bari qz de⁹
 est cā oim imediata. id nō p̄t naturali rōe p̄
 bari qz volūtas diuina semp̄ implet a se vl ab
 alio. 7 hoc si possit p̄bari qz de⁹ vult alia a se.
 Ad argumētū in oppositū dicendū. qz si nō
 possit p̄bari rōne naturali qz de⁹ vult alia a se
 nō p̄t p̄bari qz de⁹ ē potēs. s̄ ē qz ē potēs cā
 re aliqd. 7 per p̄ns nō p̄t p̄bari qz eius volū
 tas semp̄ implet. p̄t tñ p̄bari qz nō est ipes
 dibilis. qz hec p̄t habere duas cās veritatis.
 vel qz vult aliqd fieri quod impediri nō p̄t
 vel quia nihil vult fieri. et per p̄ns impediri nō
 p̄t. *Distinct. xlviij. Questio vnica.*

Circa distin
 ctionē quadragesimā se
 primā quero. Utrum
 deus possit p̄cipere ma
 lum fieri. *Dist. sic. qz p̄
 cepit filijs israel spolia
 re egiptios. q̄ p̄cepit furtū. sed furtū est ma
 lum. q̄ p̄cepit malū. Prefecit qd p̄t deus
 velle p̄t p̄cipere. sed deus p̄t velle malū
 sicut p̄t intelligere malū. q̄ p̄t p̄cipere ma
 lū. Ad oppositū. deus nihil p̄t p̄cipere
 nisi quod p̄t velle. sed deus nō p̄t velle ma
 lum. quia tunc posset esse malus. q̄ non p̄t p̄
 cipere malū. Dic primo videndū est. vtrū
 deus possit velle malū. Secundo an possit p̄
 cipere malū. Circa p̄mū posset aliquis dice
 re qz de virtute sermonis hec eēt concedenda
 deus vult malū. qz per istā de virtute sermōis
 nō pl⁹ denotat nisi qz de⁹ vult aliqd qd ē ma
 lū. sicut aliqd actū qz act⁹ fit ab aliquo malo*

Querit
Respondetur.

Ad primū cōtra
Ad scdm
Ad tertium.

Questio II

Non

In oppositū
Circa. q. nota

Resolutio. q.

Responso ad. q.
ponit duo

Probat p̄mū

Instantia

Improbaf

Secm⁹ probaf

Ad p̄ncipale

Ad oppositū

Distin. XLVII

Questio I

Et sic primo

Secundo

In oppositū

Circa. q. duo inq̄

Primū

male. et p̄ p̄ns ille act⁹ ē mal⁹. ⁊ ita vult ma-
lum. id est vult aliquem actum qui est malus.
Mañt devirtute sermōis talis pp̄ sit cōce-
dēda. p̄t persuaderi sic. volo q̄ aliq̄s det ele-
mosynā pp̄ vanā gl̄iam. tūc sic. illud dare ele-
mosynā ē a deo. s̄ illud dare elemosynā ē ma-
lū q̄ malū est a deo ⁊ vltra. q̄ deus facit maluz
Primus discursus p̄t. q̄ est syllogism⁹ expo-
sitor⁹. vltima p̄na p̄t p̄ cōuersionē. vel p̄ cōsi-
milē modū arguēdi. Et si dicat q̄ in p̄mo dis-
cursu ē fallacia accidentis. v̄ fallacia figure
dictionis. Eōtra p̄t q̄ om̄ino idē modus ar-
guēdis est sicut h̄ forte s̄ est h̄. forte ē albus
q̄ albu est h̄o. nec p̄t aliqua variatio termini
vel cōmutatio vni⁹ p̄dicamēti in aliō. nec ali⁹
q̄s alius defect⁹ p̄t assignari in vno discursu
q̄ in aliō. nec p̄t in illo discursu q̄ in isto. dil-
gere deū fit a deo. diligere deū est bonū. q̄ bo-
nū fit a deo. Diceret q̄ aliq̄s q̄ devirtute h̄mo-
nis est bec cōcedēda. malū fit a deo. q̄ ibi ma-
lū supponit p̄ aliquo actu q̄ est in reuirtute
malus. q̄ actus fit a deo. ⁊ idē d̄ mal⁹ act⁹ fieri
a deo. sicut albu d̄ ē h̄o. q̄ albus supponit p̄
aliquo q̄ est h̄o. vñ sicut bonū supponit p̄ ali-
quo actu q̄ est a deo. ⁊ idē d̄ bonuz fieri a deo.
ita etiā malū supponit p̄ actu aliquo qui est a
deo. qñ dico sic. malū ē a deo. ⁊ pp̄ hoc erit h̄
vera. malū ē a deo. Et si dicat q̄ q̄cūq̄ facit
malū ē mal⁹ sicut q̄cūq̄ facit bonū est bon⁹. q̄
si de⁹ facit malū. de⁹ est mal⁹. p̄ns impossibile. q̄
⁊ añs. Prefea nō p̄t depēdet act⁹ ab agē-
te creato. puta ab hōie q̄ a deo. q̄ nō p̄t dicet
act⁹ mal⁹. q̄ fit ab hōie malo. q̄ diceret bon⁹
q̄ fit a deo bono. q̄ q̄ rōne ille act⁹ erit malus
eadē rōne erit bon⁹. ⁊ p̄ p̄ns idē act⁹ erit bon⁹
⁊ malus. qd̄ est impossibile. Ad p̄mū istoz d̄
cerēt q̄ vellēt opi. p̄dicatā tenere. q̄ ista nō est
n̄a. q̄cūq̄ facit malū ē mal⁹. nec ista. q̄cūq̄ fa-
cit bonū est bonus. sicut nec ista. quicunq̄ fa-
cit actū meritōū meret. vñ sicut h̄m p̄ h̄m. h̄.
etbi. nō q̄cūq̄ facit opa iusta ē iustus s̄ q̄ facit
iuste opa iusta est iustus. ita q̄ facit malū ma-
le ē malus. vñ de⁹ q̄ quis facit illud qd̄ ē malū.
⁊ p̄ p̄ns facit malū. q̄ illi d̄no termini cōuerti-
tur. malū ⁊ id qd̄ ē malū. eo q̄ om̄e malū est id
qd̄ est malū. ⁊ om̄e id qd̄ est malū ē malū. s̄ tñ
deus nō facit male malū. q̄ nō facit qd̄ tenet
nō facere. ⁊ eodē mō nō vult male malū. ⁊ idē
ē mal⁹ q̄ quis velit malū. Ad sc̄dm concedes-
rēt isti q̄ ides act⁹ ē bon⁹ ⁊ mal⁹. sicut idē act⁹
ē iustus q̄ fit ab vno iuste. ⁊ ē iustus q̄ fit ab
alio iuste. vñ si ab aliquo sup̄iore ides p̄cipiat
vni subdito ⁊ alteri p̄bideat ne fiat. si vterq̄
illoz faciat illud idē opus. idē erit iustū. quia
fit ab vno obediēte p̄cepto sup̄oris ⁊ erit ius-

Obiatur primo

Secundo

Et Rūdet pmo

D Ad sc̄dum

stū. q̄ fit ab alio transgrediente p̄ceptū sup̄io-
ris. ⁊ ita idē totalr p̄t fieri ab vno iuste ⁊ ab
alio iuste. Et sic idē totalr p̄t fieri ab vno iu-
ste ⁊ ab alio iuste. ita idē act⁹ totalr fit ab bo-
mine male ⁊ a deo bene ⁊ iuste. ⁊ idē idē act⁹ il-
lo mō quo act⁹ ē bon⁹ vel mal⁹ erit tā bon⁹ q̄
mal⁹. q̄ actū eē malū nō ē aliud q̄ fieri ab ali-
quo male. ⁊ actū eē bonū nō ē aliud q̄ fieri ab
aliquo bene. ⁊ cū idē act⁹ fiat ab hōie male et
a deo bene. idē act⁹ erit bon⁹ ⁊ mal⁹. nec v̄t
p̄t incōueniēs q̄ dicere q̄ idē h̄o ē par⁹ vel fis-
lius. si milis ⁊ dissimilis respectu diuersorum.

Dec om̄ia dico tñ recitat. iue recitādo opi-
nionē q̄ posset eē aliquoz siue sit vera siue fal-
sa siue erronea siue catholica siue heretica.

S̄ siue p̄dicatā opi. sit catholica siue heret-
ica dico q̄ h̄m intentionē sanctorū nō ē cōce-
dendū q̄ deus vult malū. nec q̄ de⁹ facit ma-
lū. q̄ siue de virtute sermonis siue nō. p̄ tales
pp̄oues intelligūt istas. de⁹ vult aliquid ma-
le et iuste. deus facit aliquid male et iuste. q̄
nullū intellectū p̄t habere bonū. q̄ tunc de⁹
faceret aliquid vel vellent cur⁹ oppositū tene-
ref facere. vel velle. quod est om̄ino absurdus

Circa sc̄dm dicerēt illi q̄ vellēt tenere p̄m-
mā opi. iā dictā. q̄ deus p̄t p̄cipere malū nō
tñ male. ⁊ p̄t p̄cipere iustū nō tñ iuste. Alij
dicerent q̄ sicut bec est impossibilis. deus p̄-
cipit aliquid iuste siue male. ita bec ē impossi-
bilis. deus p̄cipit iniustū siue malū. ⁊ idē loquē-
do deberet dicere q̄ de⁹ nō p̄t p̄cipere malū
p̄pter quod illa distinctio q̄ ponit q̄ de⁹ p̄t
p̄cipere malū nō manēs malū. s̄ nō p̄t p̄cipe-
re malū manēs malū. vt i vno sensu sit bec n̄a
deus p̄t p̄cipere malū. ⁊ in alio sensu falsa
nō est h̄m artē logice. de qua tñ pertransio. q̄
alibi tactū est de cōsimilib⁹. Ad p̄mū prin-
cipale partz q̄ spoliare eḡptios. nō fuit malū
sed bonū. et ideo de⁹ precipiendo spoliare eḡ-
ptios non p̄cepit malū. nec filij israel pecca-
uerunt spoliando nisi illi qui in malo aio. nō p̄-
cise obediendo diuino p̄cepto spoliauerūt.

Ad sc̄dz p̄t p̄dicā Dist. XLVII. Questio vnicā

Circa distin-
ctionē quadragesimam
octauam quero. Utrū
quelibet voluntas crea-
ta teneatur se conforma-
re diuine veltari.

non. quia nullus tenetur ad illud quod nō est
in potestate sua. sed conformare se voluntati
diuine non est cuiuslibet voluntatis. quia vo-
luntas dānari nō habz in potestate sua cōfor-
mare se voluntati diuine. q̄ ad hoc nō tenetur.

Resolutio

Et Rūto ad q.

Circa sc̄dm

Ad primū princē pale

Dist. XLVIII

Questio. I

Et non primo

Secundo

Præterea si sic volūtas quæcūq; nō cōforma-
ret se diuine voluntati peccaret. q; nō faceret
illud ad qd̄ tenet. ⁊ per p̄ns honorās parētes
quos de? nō vult honorari peccaret. p̄ns ē fal-
sus. ḡ ⁊ aīns. Ad oppositū. q̄libet volūtas cre-
ata tenet se conformare regule sue. s; volūtas
diuina est regula cuiuslibet volūtatīs create.
ḡ q̄libet volūtas create tenet se cōformare vo-
lūtati diuine. Circa istā. q. p̄mo p̄mittā ali-
quas distinctiones. Sc̄do respōdebo ad arti-
culos. q. Circa p̄mū sciendū q volūtas pōt
alteri cōformari tripliciter. vel q; vult volūtū
ab aliā volūtate. vel q; vult illud qd̄ alia vult
ip̄am velle. vel q; vult illud cōsiliū mō quo alia
vult. Sc̄do sciendū q q̄libet istarū volūtarū
pōt eē actualis vel habitualis. Et si sit habitua-
lis. vel ē habitualis pp̄ habitū aliquē imedi-
ate inclināte ad talē actū. sicut aliq̄s dī habi-
tualiter velle vel diligere aliqd̄ q̄n̄ h̄z habitū
generatū ex actib; circa illud vel aliū ita ime-
diate inclināte sicut inclināt habit; genit; ex
actib; illis. vel dī habitualis pp̄ habitū me-
diate inclināte. quō i intellectu habit; p̄ncipio
rū mediate inclināt ad actū cōclusionis. q; sc̄z
mediate actu p̄ncipioꝝ. Tertio sciendū q qd̄ā
sūt volita a deo quasi absolute cuiusmodi sūt
oīa bona q̄ nec sūt mala culpe nec pene. qd̄āz
sunt volita a deo pp̄ malū culpe p̄cedens in
alio cuiusmodi ē pena. Hijs visis dicendū ē
ad articulos. q. vñ dicendūz est p̄mo q q̄libet
volūtas q̄ ē i statu vie v̄l patrie tenet p̄forma-
ri. habitualit̄ mediate diuine volūtati. accipi-
endo volūtatē p volūtatē bñplaciti q̄tuz ad
volita p̄mo nō dicta. ⁊ h̄ absolute eavolendo
nō volēdo opposita sub cōditiōe. Hoc p̄z. q; il-
lud qd̄ nō h̄z rōnē mali culpe vel pene. qd̄ ē a
deo volitū. ē a volūtatē create volendū. q; vo-
lūtas in illo d̄z cōplacere. s; tale ē om̄e volitū a
deo p̄mo mō. ḡ ⁊ c. Sc̄do dico q̄ alia volita
a deo d̄z volūtas absolute velle. pōt tñ cōditi-
onalit̄ velle p̄riū ⁊ illud nolle. Et iō absolute
d̄z volūtas velle aliquez puniri iuste a deo. tñ
cōditionalit̄ pōt velle ip̄m nō puniri. Et si
q̄rat. q̄s ē ille habit; q̄ inclināt ad volēdū oīa a
deo volita. Dicendū q̄ aliq̄s talis quo cōpla-
cet volūtati om̄e illud qd̄ cōplacet voluntati
diuine. q̄ d̄z eē sp̄ i oī bñte vsūm rōis. postq̄ ad
aliquale dei cognitionē attigerit v̄l poruit at-
tigere. Ille aut̄ habit; nō inclināt imediate ad
om̄e volitū a deo. Nā op̄z p̄supponere cogni-
tionē q̄ sciat h̄ eē volitū a deo. ⁊ mediate illa
inclināt ad actū. Pōt tñ distingui de mediata
inclinatiōe ad actū. v̄ vno mō dicat mediate i-
clinās quasi nō sufficiens ad inclinādū. ⁊ sic ha-
bit; p̄dicat mediate inclināt ad volēdū h̄ volū-

B
Circa q. duo facit

Primū

E
Circa sc̄dm̄ dicit
primo

D
Sc̄do dicit

Queritur
Respōdet

tū a deo. Alii dī mediate inclinās. q; nō cōcur-
rit nec sufficit p̄ se nec cū aliquo ad talē actū
volēdi h̄ volitū a deo. s; p̄mo inclināt ad aliquē
actū q̄ postea ē cā ipsi;. ⁊ sic etiā iste habit; in-
clināt mediate. q; p̄mo inclināt ad actū quo cō-
placet volūtati create oē qd̄ sit a deo. Ter-
tio dico q nō q̄libet tenet se cōformare volun-
tati diuine. volēdo volitū a deo habitualit̄ im-
mediate. q; nō tenet scire illud eē volitū a deo
⁊ p̄ p̄ns nō tenet velle illud habitualit̄ imedia-
te. tñ si sciat illud eē volitū a deo volūtatē bñ-
placiti. tenet illud velle. h̄ ē i illo cōplacere v̄l
habitualit̄ v̄l actualit̄. S; qd̄ dicit de illis q̄
sūt volita a deo volūtatē signi. Dicendū q si
sit p̄ceptū ⁊ ita volitū a deo volūtatē signi. te-
net se volūtas cōformare. Si aut̄ sit volitū vo-
lūtatē signi. q; ē cōsiliū diuinū nō tenet. Sed
de istis dicit āpli; in posteriorib; libris. iō ad
p̄ns p̄ranseo. Quarto dico q nō q̄libet te-
net se sp̄ cōformare actualit̄ volūtati diuine vo-
lēdo ea q̄ volūtas diuina vult ⁊ oīa illa. tñ q̄a
nō tenet cognoscere om̄e volitū a volūtatē di-
uina. tñ q; nō tenet semp̄ implere p̄cepta diui-
na affirmatiua. Quinto dico q voluntas te-
net se cōfirmare volūtati diuine volēdo ea q̄
volūtas diuina vult eā velle. ⁊ h̄ si velit eā vel-
le illud volūtatē beneplaciti vel volūtatē p̄ce-
pti. Si vult eā velle volūtatē cōsiliū. nō op̄z si-
cut dictū est p̄ns. De tertia cōformitate sunt
multe difficultates de q̄b; dicit i tertio libro
vbi plenius tractabitur de tota ista materia.
Ad p̄mū p̄ncipale patebit i sc̄do libro. vbi
aget̄ de cā obstinatiōis demonū. Ad sc̄dm̄
dicendū q nō cōformās se volūtati diuine p lo-
co ⁊ tpe. p quo tenet de necessitate salut. pec-
cat mortalit̄. s; dicitur ē p̄ns q nō q̄libet p om̄i
tpe ad hoc tenet. maxime q̄tū ad p̄cepta affir-
matiua quīs q̄tuz ad p̄cepta negatiua. p sēp̄
teneat. Et si dicat volūtas nūq̄ debet esse dif-
formis volūtati diuine. s; iste q̄ vult honorare
parētes quos de? nō vult honorari h̄z volūta-
tē difformē volūtati diuine. ḡ peccat i honora-
do Dicendū ē q si de? vult eos nō honorari. nec
ab isto nec ab illo. iste peccat in honora-do pa-
rentes suos. si tñ de? nō vult eos honorari ab
alio. s; vult eos honorari ab isto. iste in honora-
do nō peccat. nec ē difformis volūtati diuine
s; est cōformis volūtati diuine. In secula secu-
lorū benedicite. Amen.

E
Tertio dicit

Questio
Responsio

Quarto dicit

Quinto dicit

Ad p̄mū p̄n.
Ad sc̄dm̄ dicit

finis questionum super
primum sententiarum.

Secūdi libri sententiarū. Questio prima.

Questio I

Primo

Secundo

Tercio

Quarto

Quinto

Sexto

Opinio

Contra opinionē.

Circa secundū sententiarū querit. **U**trum creatio actio qua de' dicitur formaliter creās differt ex natura rei a creatore. **R**espondeo sic: qz cōtradictoria nō verificant de ali quo sine distinctōe ex natura rei: s' de' est mō creās: z prius nō fuit: ergo. Sed hec distinctio nō ē i creatura: qz nōdū est. **S**ed a deo differt creatio: igit' zc. **I**te pductio differt realit' a pducere z pducto si sit realis s' creatio ē hmoi: g' zc. **I**te relatio realis distinguit tā a sūdamerō q' a terio: s' creatio ē hmoi ergo. **M**ino: pz: qz posit' extremis. s. deo z creatura nō ont' creatio: s' posit' extremis ont' relatio: ergo. **I**te tria requisita ad relationē realē saluantur hic: quia hic fundamentū est reale: scz essentia diuina: s' diuina essentia z extrema distingunt realit': qz deus z creatura: z ont' ex natura rei: qz posita creatura statū dicit' deus creās. **I**te oī relationi reali correspondet termin' realis: s' creatura ad deū ē relatio realis ergo zc. **I**te nihil denoiat aliqd realit' nisi sit ipm reale: s' de' dicit' realit' creās: g' zc. **A**d oppositū arguit' sic. **S**i creatio actio differt realit' a deo: g' est creatura: pbatur qz capit eē a deo post nō esse: z si sic igit' p creationē. **D**e illa creatōe qro vtrū differat a deo vel non. **S**i sic erit pcessus i infinitū. si non: stat' in pmo: z eadē rōne distinguitur: sicut illa creatio nō pōt eē deus certū est: g' est alia res. **D**icit' cōiter q' creatio actio dicit' respectū rōnis: qd' pbaf. qz qn aliq' distingunt' z referunt' ita q' vnū de pēdet ab alio z nō ecōtra: in nō dependēte est tm relatio rōnis. s' de' z creatura distingunt' z referunt': z creatura depēdet a deo: z nō ecōtra: g' zc. **I**te iter q' est mutua dependētia: est mutua relatio realis. **E**xēplū i qualitativibus et quantitativibus: z vbi nō est talis depēdentia nō est talis relatio: s' realis in vno extremo z ratiōnis i alio: sic est i pposito: igit' zc. **C**ōtra istā opinionē. qn aliqd equalit' denomiatur ab ali quo siue itellect' sit siue nō: illud denoians nō dicit' formalit' respectū rōnis. **I**stud pz: qz qd' nō bz esse nisi p aliud nō pōt denoiari nisi aliud sit: igit' p oppositū qd' denoiat siue sit aliud siue nō: nō pōt esse denoiatū p illud aliud ali quo modo: s' de' denoiatur creans siue itellectus sit siue nō sit: loquēdo de quocūq' itellectu p impossibile: qz lz de' non possit pducere aiām rōnalē sine itellectu: tm absolute si p impossibile nō esset itellect' possit eaz pducere: igit' zc. **I**te illa denoiatio q' ont' posit' extres

mis circūscripto oī itellectu nō dicit' p operationē itellect': s' pposito deo: lapide circūscripto oī itellectu p impossibile est de' creās: g' zc. **S**i dicas q' dicit' creās: nō qz in eo est aliq' relatio: sed qz terminat relationē realē creature **C**ōtra. **E**x hoc se queret' ppositū: qz si pp' hoc dicit' de' creās: qz terminat relationē realē creature: g' relatio nō dicit' respectū rōis. **I**te āte oēm operationē itellect' deus dicit' vere creās: z ita post: s' āte oēm operationē itellect' quaz tu ponis causare relationē rōis denoiatur deus creās: g' z post. **I**te q'cūqz possunt equalit' apparere ad invicē possunt equalit' hie relatiōes rōis z denoiari ab eis: sed itellect' nō pōt cōpare vnā creaturā ad aliā: sed cōparat creaturā ad deū: g' creatura pōt dici creās alia creaturā si cur deus. **S**i dicis q' vna cōparatio est falsa: et alia vera: z iō cōparatio vera denoiabit: nō aut' falsa. **C**ōtra. **F**alsitas z veritas nō īpediūt relationē rōnis causari: qā sicut causat' respect' rōnis quādo cōparat homo ad aiām: sicut ad genus: ita causat' relatio rōnis quādo cōparat homo ad asinū p ydētitatē: dicēdo hoicm esse asinū: igit' zc. **I**te cōcedit' ppositū: qz ex hoc q' vna ppositio est vā z alia falsa: est ponere ali quod pūmūz ex natura rei: quare vna est vera z alia falsa: qz i eo q' res est vel nō est zc. **I**te null' respect' rōnis pōt esse: igit' creatio nō dicit' respectū rōnis. **A**ns pz: qz si sic: aut' habet eē subiectiū aut obiectiū. nō subiectiū: qā tūc esset relatio realis. nō obiectiū: sicut esse cognitū: qz hoc maxie veritatē haberet itellect' gēdo ppositōez cōparādo subiectū ad pdicatū z ibi nō oportet ponere. **P**robaf' qz itellect' itelligēdo p'cise subiectū pdicatū z coplaz nō lo alio penit' itellecto itelligit totā ppositioez: g' nō est talis respect' causat' subiectū ad pdicatū. **I**te si debz poni talis relatio realis **D**oc maxie esset pp' istas intēriones: genus spēs: subiectū pdicatū: s' qd'libet istoz est rōis qz possum itelligere pceptū generis: z speciei q' tm habēt esse obiective absolute sine aliquo respectu rōnis eodē mō de subiecto z pdicato **I**te p'ra rōem positionis sue: qz fm eū causa nō depēdet ab effectu: z tm bz relationē realē ad effectū. **E**xēplū **S**ol nō depēdet ad vermē: z tm realit' referit' ad vermē: sic in pposito. **I**z de' nō depēdeat a creatura adhuc p' realit' referri ad creaturā. **I**te p'ra hoc qd' dicit': q' aliq' causa pficit' p effectū. **C**ōtra. **O**mne recipiēs in q'ruz tale est patiēs: z habet magis ratiōez patiētis q' agentis: igit' si q'libz causa naturalis recipit respectū magis patiēt' q' agat. **I**te cōtra h' q' dicit' q' actio diuina distincta ē a sua s'ba: et iō nō pōt esse alia media relatio dei ad creaturā

A

ram: qz aut accipit actionem pro fundamento vel respectu vel aggregato et vtroqz. si primo mo: eode mo est i creatur illud qd e pncipiū 7 fūdamtū actōis pōt eē sua sba: p3 de accidēte ad subiectū: saltē accidēs ē pncipiū elicitiuuz actōis: 7 tūc diceret q sba creature ē sua actō. Si aut accipiat p respectu reali. Contra ipse mer dicit q dicit respectū tm rōnis: 7 tale nō pōt eē essentia diuina: nec etiā aliqs respectus realis dei ad creaturas. Nec pōt accipi tertio mo: qz nullū tale est essentia diuina: g nō est pō nēdū pp idēritatē actōis diuine 7 sue substā tie q creatio nō differt a deo: magi q a creaturā. **3o** dico q creatio actio nō dicit respectū rōnis nec respectū realē. q nō respectū rōnis p3 ex dictis. q nō respectū realē pbat: qz relatio realis differt realit a fūdamēto vel ab illo qd referit: s creatio nō pōt dicere talē relatio nē i deo. pbat qz nō ē ibi distinctio nisi essētie 7 relationū 7 psonarū relatarū dico ad itra: s relatio creatio actio nō dicit aliqd illoz: p3 dī currēdo. **Itē** si sic: aut est differēs realiter ab essentia aut formalit: si realit g cōponeret cū ea 7 mutaret sba essētie: qz illa relatio adueniret sibi de nouo. nō formalit: qz sic denoiaret deū ab eterno sicut qd cūqz attributū: 7 p pns deus esset creans ab eterno. 7 sic creatura essz ab eterno. **Ad questionem** igitur dico de relatione rōnis sicut de relatione reali: quia relatio realis nil positū addit reale: dicit em extrema relata 7 nō aliā bītudīnē vel rē mediaz iter cōrlatiua. **Exēplū** silitudo nō dicit aliqd nisi duo alba vel significat vnā albedinē pno tādo aliā: 7 ex b sequit q de? nō pōt facē duo alba nisi sint silita: qz silitudo est ipa duo alba. **Eodē mo** relatio rōnis nihil dicit nisi ipsa extrema relata pēise 7 nihil aliud qd cūqz mediu inter extrema relata pēise: sicut i qstione sequēti patebit. **3o** creatio actio nihil dicit vlt signūficat pter essētiā diuinā cōnotando vlt dādo itelligere existētiāz creature q nullo mo pōt eē nisi posita essentia diuina: ita qz si ipossibile de? nō eēt itelligēs: creatura tūc pducere tur ab essentia diuina: adhuc illud nomē creatio actio vel pcept? significaret diuinā essētiā cōnotādo creaturā sine oī respectu. **Et** si qz ras i quo est creatio actō: dico sicut supra dcm est d realitate: qz qn est aliqd nomē significās plura realia nō est qrendū in quo est illud nomē vel pcept? sic significās: s qrendū est quid denoiat ab illo: 7 dico q essentia diuina pncipalit 7 creatura scdario 7 cōnotatiue: ita qz b nomē duo significat qtrū ad suū significatum totale: s vnū pncipalit 7 aliud cōnotatiue sine oī respectu medio rei vlt rōnis: 7 ista via vitat

multa icoueniētia q opz ponere fm ponētes relatiōes distinctas a fūdamēto. Si em diuersitas vel distinctio iter aliq eēt relatio realis puta itera 7 b de ista relatiōe est qrendū quomō distinguat ab alio respectiue vel absoluto si p seipm eadē rōne eēt stādū in pmo in absoluto: q distinguat seipm si distinguat p aliā relatiōz: aut distinguat a pmo respectu 7 ab absoluto: 7 tunc silt qrendū est de illo: 7 sic eēt pcessus i silitū s silitā opimōne d3 dicit q a 7 b distinguat se ipis pmo: ita qz b nomē distinctio silt ipsa duo distincta absoluta 7 nō aliqū respectū mediu: vel silt vnū pncipalit 7 cōnotatiue aliū. **Si** dicas qtrū ad respectū rōnis q itellect? cōpar vnā rē ad aliā: q nullo mo cōparant ex natura rei: 7 intellexit talē cōparatiōez ex tēte: qz fūdas metalit i vno 7 teriatue i alio referri: 7 sic causat relatio rōnis iter aliq q nō referunt ex natura rei. **Lōtra** itellect? itelligēs illa q nō referunt ex natura rei itelligit falsum: qz ab eo q res est vlt nō est rē. **Exēplū**: si itelligā deū esse creaturā: nulla cābit relatio: s solū false itelligit ibi eē relatio q nullo mo est ibi: 7 sic nō pbas itellectū facere relatiōez rōis: s solū pbas q false itelligit aliq cōpari. p3 igit qd ē creatio actō sine accipiat p voce sine p pceptu. **Lōtra** ista q creatio dicit respectū pbo: qz oē qd fm suū esse est pēise ad aliū dicit respectū. **Creatō** ē b mōi igit rē. maior p3 i pdicamē p diffinitōz relatiuoz: mior pbat: qz sicut pater d3: alicui? pat: ita creans d3: alicui? creās pura creature. **Itē** fm Aug. de? est refugiu nīm respectiue 7 dñs: g creator. **Itē** fm eūdē qd nō d3: ad se dicit ad aliud creatio est b mōi igit rē. **Item** creatō est actio vlt pductio: s oīs actio dicit respectū: qz nō ē maior rō de vna q de alia. **Itē** q sit dare respectū rōnis pbo sic. subiectū ppositōis pōt cognosci qtrū ad eē absolutū i co 7 illud qd est pdicātū silt: 7 tñ vnū nō dicit magi rōem subiecti q pdicari: nec eōuerso. **Exēplū** possū itelligere boiem qtrū ad itriseca oia cōgnitōe simplici 7 icōplexa: 7 aial silt: vel eadez cōgnitōe vel alia: 7 tñ nō itelligere boiem esse subiectū respectu aialis: g crit respect? nō realis s rōis. **Eodē mo** arguo de illo qd est gen? 7 de illo qd est spēs: qz vtrūqz pōt absolute itelligi: 7 tñ vnū nō itelligit vt genus: nec aliud vt spēs. **Itē** sicut respect? realis fūdat i re i esse reali: ita respect? rōis i re cognita. **Itē** creatio nō tñ dicit essētiā diuinā cōnotādo existētiā creature: s dicit essētiā creature vt causat a deo: igit nō tñ dicit illa absoluta. **Itē** creatio est pōr re creata: 7 pductio est pōr re pducta: igit dicit respectū. **Ad ista** dico s3 Aug. 7 magi m sniarū q sicut aliqd pōt bīc appella

Risio auctoris ad qstionem

Queritur Rndetur

Obiectiones Prima

Secda Tertia Quarta

Quinta

Sexta Septima

Octaua

Resposio ad obiectiones.

tōez relatiuā sine relatōe reali: 7 b dico appella
 larōez realē ita aliq̄s pōt habere appellatiōez
 relatiuā rōnis sine oī respectu rōnis: 7 iō oīa
 argumēta q̄ pbāt q̄ ibi ē relatio rōnis q̄ de? ē
 gubernator: pseruator: dñs creator: 7c. talia cō
 cedo q̄ de? dicūt talib? noib? b3 appellatiōem
 relatiuāz rōnis: 7 ē sic itelligēdū q̄ de? est de?
 noiabilis ab illis noib? q̄ significāt pncipalit̄
 deū 7 cōnotāt existētiā creature in effectu vel
 dāt itelligere: 7 iō vocat appellatio relatiua:
 q̄ qñ itelligo creatōez nō itelligo tm̄ deū: sed
 aliud pura cōnotatū: 7 non opz ponere pp̄ b
 aliq̄e respectū realē vel rōnis: tm̄ talis appel
 latio n̄ pōt cōperere sine noie significatē vnū
 pnotādo aliud. Ad p̄mū tūc dico q̄ nomē vl̄
 pcept? creatōis ē ad aliud: nō q̄ significet ali
 quē respectū: s̄ q̄ ipz nomē n̄ iporat p̄cise vnū
 s̄ cū b qd̄ significat vnū pnotat aliud: 7 iter il
 la significata siue iporata p̄ illud nomē ē disti
 ctio absolutoz nō sicut relatiuoz. Ad aliud
 dico q̄ de? dicūt refugū: nō pp̄ relatōez reas
 lē vel rōnis fm̄ appellatiōez relatiuā: 7 b ē: q̄a
 pcept? refugū vel vox significat pncipalit̄ deū
 aliqd̄ pnotādo sine oī cōparatōe: 7 b nō h3 vox
 ex natura sua: s̄ ex ipositōe istituētis: cui? rō ē:
 q̄ tales voces sūt significatiue aialib? discipli
 nabilib? puta cani symeet nō alijs: 7 tm̄ nō eēt
 verū si vox significaret ex natura sua. Ad aliū
 dico q̄ creator: nō dicit ad se: q̄ b3 qd̄ b nomē
 sibi p̄uēit nō tm̄ significat vnū: s̄ plura: 7 vnū
 pncipalit̄ 7 aliud pnotādo. Ad aliud dico q̄
 pductio dei ad extra s̄ḡt essētiā diuinā 7 pno
 rat creaturā existere. Ad aliud de subiecto 7
 p̄dicato ḡne 7 differētia dico vl̄ q̄ null? respe
 ct? rōis est ponēd? i deo nec i creatura: nisi sit
 pp̄ istas itētiōes scdas gen? spēs subiectū 7
 p̄dicatū: 7 iō vel nullibi sūt ponēde vel ponēd̄
 ibi solū. igit nec relatōes de ḡne relatōis disti
 ctē ab extremis sūt ibi ponēde: s̄ nec ē ponēd̄
 aliquos respect? extrinsecos q̄ formalit̄ nō pri
 nent ad aliqd̄ gen? cui? rō est: q̄ impossibile ē q̄
 aliq̄ extrema p̄dicatōis successiue verificēt de
 aliquo nisi pp̄ mutatiōez alicui? positūi abso
 luti vel respectūi. b dico i eo de quo p̄dicatōia
 verificant vel i alio si null? mod? grāmatical
 vel logicalis ipediat: s̄ si de? b̄ter naturā assū
 ptā 7 post dimitteret eā: tūc nō dicere? filius
 dei vn̄? nature cū p̄s eēt vn̄? 7 s̄ s̄r de na
 tura assūpta: 7 tm̄ oē absolutū qd̄ nūc est tā spi
 rituale q̄ corpale facta vn̄tōe ad huc erit natu
 ra dimissa: saltē b̄ est possibile p̄ potentā diui
 nā: q̄ opz nēcio q̄ vn̄o dicat aliq̄e respectuz
 mō acq̄sitū de nouo q̄ nō fuit p̄s āte vn̄tōe.
 eodē mō de materia 7 forma substāiali de s̄ba
 7 accidēte: si p̄mo fuerit sepata p̄ potētā diui

Ad primam
 Ad scdam
 Ad tertiam
 Ad quartam
 Ad quintam

nā 7 postea vniant̄ dicūt iste ptes vniri 7 p̄s
 nō: 7 tm̄ oīa absoluta q̄ nūc sunt i cōposito p̄?
 fuerūt qñ ptes fuerūt separe: 7 p̄ p̄ns nēcio o3
 ponere respectū in b̄sōis in b̄erētie distictū a
 fundamēt? 7 a termis: 7 eodē mō de appropria
 tiōe: q̄ ignis multū distās ab aq̄ nō pōt agere
 s̄ appropiat? pōt 7 b3 oē absolutū qd̄ p̄? b̄uit
 7 nihil plus. igit nēcio appropiatio erit respē
 ct? realis: 7 b̄ mō se b̄nt ptes ad totū siue sint
 essētiāles siue itegrales: nec ista pōt q̄s euadē
 p̄ modos grāmaticales: 7 logicales: q̄ si null?
 itellect? eēt nec aliq̄s mod? grāmaticalis vel
 logicalis ad huc possent extrema p̄dicatōis suc
 cessiue verificari de aliquo: vt p̄ in exēplis iā
 posit? 7 p̄pter opp̄m̄ ist? nō opz aliq̄a relatō
 nē ponere de ḡne relatōis distictā a fūdāmēt?
 7 termis: q̄ stari posit? fūdāmētis seq̄t denoiā
 tio relatiua. Exēpluz de duob? albis que non
 possūt eē p̄ potētā dei qñ sint s̄ilia 7 habeant
 istā denoiatōem siue alba sint appropiata si
 ue nō: nec est trāsīt? de p̄dicatōio in p̄dicatōiū
 sine acq̄sitōe vel dep̄ditōe alicui? positūi: vl̄
 i eo de quo dicūt p̄dicatōia successiue vel i alio
 q̄ vnū albu mō nō s̄ile nō pōt fieri s̄ile: nisi ge
 neret nouū albu: 7 p̄ p̄ns acq̄rit aliqd̄ abso
 lutū. Et tota rō ist? est: q̄ s̄ilitudo s̄l significat
 duo alba imēdiatē sine relatōe media vel vnū
 pncipalit̄ 7 aliud pnotatiue: 7 iō non pōt dici
 de aliquo nisi qñ ista alba coexistunt: ita q̄ vl̄
 s̄ilitudo vn̄? extremi ad aliud vl̄ significat ip
 sa extrema eā p̄mo: vel pncipalit̄ vnū 7 cōno
 tatiue reliquū. vt s̄ilitudo albedis ad albedis
 nē s̄ḡt duo alba: nigredinis ad nigredinē s̄ḡt
 duo nigra: 7 sic de alijs. Et si dicas q̄ eadem
 rōne nō opz ponere aliquos respect? extrinse
 cos: q̄ vn̄o partiū nō s̄ḡt ipas ptes absolute
 s̄ vt sunt i toto: eodē mō in b̄erētia accidentis
 nō s̄ḡt ipm̄ accidēs absolute: s̄ vt est in subie
 cto: 7 iō qñ est i subiecto pōt de eo p̄bari: 7 qñ
 nō est nō: 7 b̄ sine oī respectu medio Contra
 q̄ro qñ dicūt in b̄erētia s̄ḡt accidēs vt in subie
 cto: aut in b̄erētia s̄ḡt p̄cise aliqd̄ absolutum
 aut s̄ḡt accidēs absolutū: aut s̄ḡt accēs p̄no
 tādo subiectū: aut s̄ḡt retūz aliq̄e n̄ p̄mo mō
 nec scdo: q̄ vt sic q̄ncunq̄ existeret accidēs ab
 solutū 7 subiectū p̄dicaret in b̄erētia de acci
 dēte sicut est in alijs de s̄ilitudine qd̄ est mani
 feste falsū: sicut si de? separet accidēs a subie
 cto 7 vtrūq̄ pseruaret. igitur relinquatur ter
 tiū. 7 sic b̄etur ppositū. 7 eodē modo si signifi
 cet accidēs absolutū vt i subiecto. qd̄ addit ac
 cidēs in subiecto sup̄ accidēs absolutū aut ni
 hil: aut aliqd̄: aut absolutū: aut respectūuz. et
 est arguēdū vt p̄s. Sic ḡ p̄z q̄ nō opz ponere
 aliq̄a relatōez i ḡne relatōis distictā a fun?

Eusio
 Impugnatur

Resolutio aut.

dameto: nec rois in deo. s. necario oportet po-
 nere aliquos respect' extrinsecos. Sed redeo
 ad ppositu: 7 dico q illud qd est subiectu pot
 absolute itelligi: 7 illud qd est pdicatu simpli
 cit: 7 tm vnu no habz roem subiecti: 7 aliud pdi
 dicati: 7 h no est ppf defectu alicui' respect'
 rois: s. ppf defectu alicui' pcept' absoluti: pu
 ta cocept' iporati p copula. Exmplu ho pot
 itelligi absolute: 7 aial similit. 7 tm no oportet
 nec q ho sit subiectu: nec aial pdicatu: qz desit
 cit cocept' qda absolut' importat' p hoc nbus
 est. Sz habito isto coceptu: cu coceptu hois 7
 aialis: siue itelligat vnico actu: siue distinctis
 necesse est q ho sit subiectu: 7 aial pdicatu: si
 ne oi respectu medio. Si qras vtru ille coce
 pt' copule includat pceptu absol utu subiecti
 7 pdicati: vel est pcept' distinct' ab vtroqz vel
 no. si pmo mo tuc pcept' copule esset tanq' for
 ma toti' pplexi distinct' aliquo mo a ptib' co
 iuncti 7 diuisim sicut ponit Job. de forma ro
 ti' in re extra qd intedis vitare. si scdomo tuc
 videt' q p istu coceptu no habem' plus roem
 subiecti 7 pdicati q sine ipo. Dico q dicit co
 ceptu coem distinctu a coceptib' extremoz: si
 cur vnu ens rois distinguit ab alio vel ab ere
 reali. Et dico q si tm habeat coceptu copule: 7
 no coceptu extremoz: tuc nec habeo subiectu
 nec pdicatu. s. si habeat coceptu torale: 7 cu h
 pceptu extremoz: siue hoc sit p vnu actu siue
 p tres: quoz vnus terminet ad id qd est subie
 ctu: 7 ali' ad copula: 7 tertiu ad id qd est pdica
 tu necario habeo subiectu 7 pdicatu sine omi
 respectu rois. Si qrat quo cocept' copule est
 cois. dico q no p pdicatione: sicut est cocept'
 extremi: s. est cois p vnione: qz vnit duo extre
 ma adinuice. Si dicas pus dictu est q vnio
 dicit respectu: igit' hoc dicit respectu. Resp
 deo. vnio in re necario dicit respectus reale: s.
 in rone no oportet q dicat respectu reale nec
 rois. Si dicas q nunc sunt extremavnita in
 ppositioe 7 pu' no: s. oportet q aliqd acqrat
 de nouo absolutu vel respectiuuz. Rudeo q
 no sut vnita: tuc fit etia pcept' copule q no sut
 pus: 7 ppf istud absolutu dicunt modo vnita
 7 pus no. Si dicit q iste cocept' no est rois
 ita q tm heat esse obiectiue in aia: qz iste coce
 pt' significat inherentiā pdicati ad subiectu.
 s. ista inherentiā est respect' realis p te. Aut sal
 te sic est vt h sorti inest h albedo. hec eni exte
 ma sunt respect' 7 copula silr. qz copula est re
 spect' realis inherentiē. Dico q no tm signifi
 cat inherentiā pdicati ad subiectu: qn pdicas
 tu distinguit realit' a subiecto 7 sibi inest reali
 ter: s. qn pdica: uz est oino ide: vel qn illud pro
 quo supponit subiectu est oino ide cu illo pro

Queritur.

Respondetur.

Queritur. Respondetur.

Instat primo. Respondet pmo.

Instatur scdo.

Respondet scdo.

Instatur tertio.

Respondet tertio.

quo supponit predicatu. Exmplu primi ia posi
 tu est. Exmplu scdi. Angelus est sba: de' est ens
 in istis nulla est inherentiā a pte rei iter pdica
 tu 7 subiectu: s. tm in pceptu: 7 h non est aliud
 nisi p copula denorat' q illud p quo supponit
 subiectu est ide cu illo p quo supponit pdica
 tu. ex h ptz q pcept' iporatur p copula no e res
 pectiu' s. absolut' s. tm bn pot significare res
 pectiu inherentiē accntalis. 7 sic dico q in ista
 ppositioe boi inest albedo p copula iporatur
 pcept' absolut' q hz tm esse obiectiue in aia 7
 est cois p vnione sicut pus dcm est: 7 est cois p
 pdicatoez respectib' inherentiē accdentalis: qz
 ille pcept' pot bene assignare tales respect':
 7 p illis pot supponere: 7 de illis pot pdicari
 pmo mo dicedi sicut pceptus entis lz sit abso
 lut' pot tm suppone p respectib' 7 significare
 relatoes 7 de eis pdicari. pmo mo vn fm istaz
 via qn sic dico. boi inest albedo: pcept' copu
 le pot significare istu respectu: s. no adeqte ml
 tos alios: 7 io tm hz esse obiectiue i intellectu
 Et sciendu est q est aliud i ista ppositioe homo
 est alb': 7 boi inest albedo: qz i pma subiectu 7
 pdicatu supponunt p code pura p supposito
 hois: qz als eet ppositio falsa. 7 io pcept' cois
 est ibi tm cois p vnione no p pdicatoez qn sub
 iectu 7 pdicatu sut oino ide: ibi pcept' copule
 no sigt inherentiā actualē alia: 7 io est ibi pce
 ptus copule tm cois p vnione. Sz i scda subie
 ctu 7 pdicatu significat' 7 supponit p disticti
 reb' qru vna est i alia: 7 io ibi pcept' copule n
 est tm cois p vnione extremoz: s. p pdicatoez
 qz ibi sigt inherentiā accdentalē pdicati ad sub
 iectu 7 p ea pot supponere. Pot tm aliter di
 ci q pcept' que iporatur copula est respectiu' 7
 q tm hz esse obiectiue i anima per istu modu
 qz iste pcept' pmo abstrahit ab inherentijs suis
 accdentalib' 7 imediate: 7 io est pcept' respec
 tiu': 7 io est aliqn cois p vnione extremoz. N
 bi gra. qncuqz illud p quo supponit subiectu
 7 pdicatu est oino ide: pcept' iporatur p copu
 la est cois tm p vnione extremoz: qnc em est
 cois p pdicatoem 7 vnione. Exmplu qn aliqd
 sigt subiectu 7 illud p quo supponit pdicatu
 sunt disticte res quaru vna iest alteri: 7 sic co
 ceptus copule est cois p vnione extremoz 7 p
 pdicatoem: qz pdicat' de illa inherentiā q est re
 spect' accdentalis i pmo mo dicedi p se: s. ex h
 no sequit' q copula significet respectu rois.
 qz lz ille respect' rois sit tm ens rois qz hz
 esse tm obiectiuu: no tm est respect' rois: qz il
 le solū causat p intellectu sparate: 7 iste pcept'
 pducit p intellectu abstrahente: s. iste cocept'
 sigt veru respectu reale: lz sit in se tm ens rois
 Sz p. qz nunq' pcept' sicut bego exumaric'

Aliter dicitur

Obiectio

pōt supponere p aliquo: nec tūc pōt esse subiectū vel p̄dicatū sicut nec duo sincarbogoreus mat.: s̄ siue dicat p̄ceptū copule absolutū vel respectiū solū sincarbogoreumaticus est. igit̄ nō obstāte q̄ pōt siḡre respectū realē nō tamē p̄r supponē nec p̄ari de aliquo i prio mō dicē di p se. vñ q̄ ept̄ carbogoreumatic' ē q̄ p se possit' aliq̄d siḡre sicut homo aīal: z talia q̄ possūt esse subiecta z p̄dicata i p̄posito. Sicarbogoreumata sunt illa q̄ p se posita mbil signē sicut est ee p se in quātū formalit'. Et io dico q̄ i ista p̄positioe sorti inest albedo. meli' est dicere q̄ copula significet illā inherentiā accidētalē: z tūc totū cōplexū hēbit esse extra aiām: q̄ tam extrema q̄ copula. vel si cōplexū hz tm̄ esse obiectiue q̄ copula hz tm̄ p̄ceptū absolutū cōem p̄ vnione nō p̄ p̄dicatōez: lz ille p̄cept' significet respectū realis inherētie. z sicut dem̄ est d̄ subiecto z p̄dicato: ita dicēdū est de ḡne z d̄is ferētia: q̄ gen' dicit q̄ siḡre illū p̄ceptū z cōnotat illa plura de qb' p̄dicat': z lz possim̄ intelligere illū p̄ceptū absolutū p̄dicabilē d̄ plurib' differētib' sp̄e: ita q̄ significet illū p̄ceptū z cōnotet illa plura de qb' p̄dicat': z lz possiz̄ itelligere illū p̄ceptū absolutū nō tm̄ sub rōne ḡnis possim̄ intelligere illū p̄ceptū z illa de qb'us imediate p̄dicat': z illa a qb' imediate abstrahit nisi itelligā rōez ḡnis siue itelligā ea eodē actu siue distincto actu: s̄ p̄pter h̄ q̄ itelligo talia plura nullū habeo respectū rōnis: igit̄ zc.

Ad aliud dico q̄ respect' realis maḡ fūdat i re i effectu q̄ respect' rōnis i re cognita: q̄ pri mū est necessariū ponere maxime i illis vbi extrema absoluta oīno possūt esse eodē mō separata z postea vnita sine aliq̄ mutarōe vel motu ad formā vel sine motu locali. sicut i vnione nature hūane ad suppositū diuinū: forme cum materia: accidēt cū subiecto: q̄ deus posset separare materiā a forma: accidēs a subiecto: et illa i esse p̄seruare: z eodē in loco totalit' z post reunire. opz igit̄ i illis necessario ponere respectū vnionis accidētalē: s̄ nunq̄ vbi manēt ea dē absoluta z est mot' localis: opz ponere iter illa tales respect': s̄ oīa possūt saluari p negatōes. Et replū. ignis nō pōt agere i aquam nisi apporimar': z qn̄ apporimat pōt agere. bec apporimatio nō est respect' realis: s̄ ista p̄dictoria posse z nō posse agē verificant de igne successiue p̄pter motū locale p̄pter quē acq̄ritur vna negatio i igne q̄ pus nō fuit: scz q̄ qn̄ ignis apporimat nō sūt tot media iter ignē z aquā sicut qn̄ nō apporimat. vñ p motū locale acq̄rit igni negatio multoz medioz. p̄pter quā pōt mō agere z p̄r' nō. sicut corp' dicitur tūc i loco i quo pus nō fuit p̄pter negationez

p̄dēritatis corporis p̄tinentis nūc z nō pus: scz q̄ corp' z superficies corporis nūc p̄tinentis nō ē superficies corporis pus p̄tinentis. Et s̄litr dicit aliq̄d cristere i isto tpe z pus nō: q̄ nunc coerit s̄lit alicui successiue cui p' nō coerit s̄lit: z sic de alijs vbi supflue ponūt mltri respect'. Ad aliud dico q̄ creatio nō tm̄ dicit existētia creature s̄ iporat q̄ creatura nō pōt esse nisi diuina essentia cristere: lz non sequat ecōtra: z h̄ sine oī respectu relatōis. Ad aliud dico q̄ creatō q̄rū ad suū totale significatū non est p̄or creatura: z qn̄ dicit q̄ p̄ductio est p̄ior: re p̄ducta dico q̄ si ponat q̄ actio z p̄ductio sūt respect' q̄ necessario erūt posteriores ip̄o effectu p̄ducto: qd̄ p̄z ex duab' p̄positōib'. p̄ria est q̄ respectus est posterior suo fūdamēto z terio. Scda ē q̄ respect' mutui sūt sil natura z intellectu. ex p̄ria arguit sic. fūdamētū vel termin' cuiuslibet respect' q̄ est iter effectū z cām: q̄ est fūdamētū respect' effect' ad cām: z est termin' respect' effect' cause ad effectū: s̄ fūdamētū absolutū siue termin' est p̄ior: respectu fūdato in illo siue teriato ad illud: igit̄ isti respect'. si ponant sunt posteriores effectuz cā s̄litr. Et scda p̄positōe arguit s̄litr. respect' mutui sūt sil natura z intellectu: q̄ q̄cqd̄ est pus vno illoz ē pus altero: s̄ effect' est p̄ior: respectu fūdato i eo: q̄ ē p̄ior: respectu fūdato i cā: z h̄ est verū. Vñ ē talis ordo q̄ p̄mo est absolutū i cā z p̄mū qd̄ sequit̄ est absolutū in effectu: z tunc si sint tales respect' sequunt̄ illi respect'. Ex hoc sequit̄ q̄ bene possūt esse cā z effect' p̄ducēs z p̄ductū sine oī respectu rōnis: q̄ cā z p̄ductio significat cām naturā absolutā cause z cōnotāt effectus: ecōtra est d̄ effectu z p̄ductōe passiuā: q̄ p̄ncipalit' signē effectū z p̄notāt cām sine oī respectu rōnis. Ad p̄mū p̄ncipale p̄z q̄ p̄dictoria verificant de deo successiue p̄pter mutarōem alicui' absoluti: q̄ p̄pter creaturā q̄ mō est et pus nō fuit. Ad aliud dico q̄ actio nō differt a p̄ducēte q̄rū ad suū significatū p̄ncipale tm̄ q̄rū ad p̄notatū bene differt. Ad aliud dico q̄ sic out̄ ista denoiatio de' est creans ex natura rei: q̄ qn̄ de' coerit s̄lit creature: tūc hz istā denoiatōem sine oī oparōe itellec' z oī relatōe reali: z qn̄ nō sic coerit s̄lit tūc nō out̄. Ad aliud dico q̄ vbi nō est relatio realis: illa tria sufficiūt. Hoc nō ē i p̄posito. **Questio. ij.**

Utrum creatio passio differt a creatura. **Q** sic p̄bat: q̄ aliter generatū posset dici creaturū: q̄ i generatōe nō iuenit̄ illud qd̄ est idē creatiōni. Itē q̄ncūq̄ aliq̄ sūt eadē realiter vno p̄posito ponit̄ aliud: s̄ iste ignis generat' pōt ēē

Ad septimā

Ad octauam

Nota has p̄positiones.

Ad p̄imum p̄ncipale.

Ad scdm̄

Ad tertium

Ad quartum

Questio II

p̄imo arguitur.

Scdo

A ij

Solutio

Ad sextam

Tertio
Quarto
In oppositum

idē cū creatione passiva: q̄ p̄t creare: igit̄ ṛc̄.
 Itē generatio passio ⁊ generatū nō sunt idē
 ergo nec creatio passio ⁊ creatura. Itē creas-
 tura manet creatio: nō: igit̄ ṛc̄. Ad oppositū
 si differt a creatura: aut igit̄ vt s̄ba: aut accidēs
 nō vt s̄ba: q̄ nec materia nec forma nec p̄posi-
 tū. nō vt accidēs: q̄ tūc esset posteri⁹ creatura
 marie si creatū sit s̄ba deus p̄t separe p̄ ab-
 solutū ⁊ distinctū realit̄ a posteriori. Itē si sic
 tūc creatio crearet ⁊ esset p̄cessus in infinitū
 Dic̄ p̄mo vidēdū est de relatiōib⁹ i cōi. Et ē h̄
 opinio q̄ i quolq̄ p̄dicam̄to est res p̄dicam̄ti: ⁊
 mod⁹ p̄dicam̄ti res p̄dicam̄ti ē p̄ma int̄rio. mo-
 dus at̄ est sc̄da int̄rio: ⁊ p̄ tales mōs distigūf
 p̄dicam̄ta. Quere gandensē in sūma. dicit
 igit̄: q̄ relatiō q̄rum ad rē est idē cū fundamē-
 to suo: s̄ q̄m ad modū relatiōis differt et facit
 distinctū p̄dicam̄tū. Pro ista opinioe arguit̄
 multiplici. P̄rio sic. Esse ad: est vni⁹ rōis i oī-
 bus relatiōib⁹ ⁊ respectib⁹: igit̄ nō p̄t eē disti-
 ctio sp̄eriz relatiōis fm̄ diuersos modos rela-
 tionū aliūde: nisi penes fundamēta: et silr̄ nec
 generū: q̄ a quo res h̄z distinctionē specificā ⁊
 vnitatē ab eodē h̄z realitatē igit̄: et iō dicit̄: q̄
 circūscripto fūdāmto esse ad/est eiusdē rōis i
 oībus q̄ sunt ad/ nisi penes fūdāmta. nec est
 differētia generū nisi penes modos. Itē rela-
 tiōes eo q̄ sunt in diuersis assimilant ⁊ distigū-
 gūtur. Si aut̄ essent i vno fundamēto tūc nō
 sic assimilarent ⁊ distinguerent: ḡ distinctio
 relatiōis est penes fundamēta. Itē relatio ad-
 uent fūdāmto sine mutatiōe. v. phisicor̄. q̄d
 nō esset verū si distingueret a fūdāmto. Itē
 s̄ba et relatio differūt in deo fm̄ p̄prias rōnes
 q̄ tū duo p̄dicam̄ta transferunt ad dīna: ⁊ tū
 s̄bi nō dicit̄ distinctas res. Itē relatio nō p̄po-
 nit cū absoluto: q̄d nō esset verū si diceret aliā
 rē. Itē ḡdictio nō est q̄ sunt duo q̄tra: ⁊ q̄ nō
 sint equalia: ḡ eqlitas nō differt a q̄tritatibus.
 Itē relatio cōsequit̄ oē p̄dicatū: q̄ oīs res al-
 teri p̄pata: vel est eadē v̄l diuersa: ḡ nō differt
 a re cuiusl̄z p̄dicam̄ti. Itē si sic tūc albū silr̄
 eēt p̄positū q̄ nō silr̄. Itē tunc ista relatio
 eēt p̄posita ex esse ad ⁊ esse in: q̄ relatio ex quo
 est accēs inest necario. Alia opinio est q̄ re-
 latio est alia res a fundamēto: ⁊ est aliqd̄ abso-
 lutū. Quod p̄batur q̄ imutat audituz: vt p̄z
 in armonia: s̄ nihil habz talē actionē nisi abso-
 lutū. Itē causat sonū: ḡ est absolutū. Tertia
 est opinio q̄ est alia res distincta a fundamēto
 tū nō est in eo subiectiue. Q̄d p̄bat̄ tū q̄ ad-
 uenit fundamēto sine sui mutatiōe q̄nto phis-
 sicor̄ q̄d salum eēt si eēt in eo subiectiue. Tū
 q̄ lapis visus: ⁊ nō visus distingunt̄: circūscri-
 pta oī opatiōe itellect⁹ ⁊ nō p̄ absolutū: igit̄ p̄

B
Opinio beati
de gandauo.

Probat̄ p̄mo.

Secundo.

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Sexto.

Septimo.

Octauo.
Nono.

Opinio sc̄da.

Probat̄ p̄mo.

Secundo.

Tertia opinio.
Probat̄ p̄mo.

Secundo.

respectiui: s̄ illud nō h̄z esse i lapide viso: q̄ hi-
 bil causat a visu in re visa. Tū q̄ fortes vt for-
 tes coexistēs a nullo distinguit̄ nisi p̄ respectū
 q̄ nō h̄z eē in forte: q̄ ex h̄ q̄ fortes coexistit nō
 h̄z esse in eo aliqua relatio. Tū q̄ scibile in q̄-
 tū terminat relatiōem scie distinguit̄ a se in q̄-
 tū nō determinat etiā nulla re noua existente
 in scibili. Itē si respect⁹ esset in agēre agēs
 mutaret ⁊ pareret anteq̄ ageret. Quarta ē
 opinio q̄ aliq̄ relatiōes distingunt̄ realiter ali-
 q̄ nō q̄ est scoti. p̄mū p̄bat̄ multipliciter p̄ se
 parabilitatē relatiōis ad fundamētū: q̄ aliqd̄
 p̄t esse albū ⁊ nō silr̄. p̄ vniōnē nature humas
 ne ad suppositū diuinū. p̄ inherentiā ⁊ separa-
 tiōem accidentiū in eucharistia. p̄ cōparatiōez
 partiū. p̄ ordinē vniuersi. p̄ vniōnē forme cum
 materia. p̄ causatiōem sc̄darū causarū p̄p̄ ap̄
 proximatiōem. Itē idē nō p̄met plura diuersa
 rū rationū ⁊ oppositarū p̄ oīmodā ydēritatē: s̄
 vniū ⁊ idez est silr̄ vni ⁊ dissile alteri. Si dicas
 q̄ differūt solū p̄ intellectū. Lōtra. tūc sciētie
 mathematice q̄ sunt de relatiōib⁹ puta musi-
 ca ⁊ p̄spectiua nō sunt scie reales. Lōtra istā
 vltimā opinionē: q̄ in nulla re sunt infinite res
 in actu: s̄ si relatio differt realiter a fundamen-
 to: s̄ sequit̄. ergo ṛc̄. assumptū p̄bat̄: q̄ diuersi-
 tas est relatio realis ⁊ differt realit̄ a suo fūda-
 mēto p̄te: ḡ si ista differt p̄ aliā relatiōem diuer-
 sitatis: ⁊ illa realiter differt a suo fundamēto
 p̄ aliā relatiōem diuersitatis: ⁊ sic erit p̄cessus
 in infinitū. Si dicis q̄ est standū in sc̄do: quia
 q̄n fundamētū relatiōis nō p̄t esse sine ḡdicti-
 one sine termino relatiōis: tunc illa est eadē cuz
 fundamēto suo: nūc aut̄ ḡdictio est q̄ p̄ma re-
 latio diuersitat̄ q̄ vniū absolutū differt ab alio
 sit sine illo absoluto in quo fundat̄: ḡ cuz illud
 absolutū terminat illā relatiōez diuersitatis q̄
 est inter p̄mā relatiōez diuersitat̄ ⁊ suū fūda-
 mētū: ḡ ista sc̄da relatio est eadē realiter sal-
 tē cū suo fundamēto: sc̄z cū p̄ma relatiōe. Lon-
 tra. supposito q̄ ista regula sit ḡa. Accipio tūc
 oppositū eius sc̄z q̄ oīs relatio ē diuersa a suo
 fundamēto: sine q̄ fundamētū nō p̄t existere
 sine ḡdictiōe: nūc aut̄ lz relatio diuersitatis in-
 ter duo absoluta nō p̄t eē sine ḡdictiōe sine re-
 latione diuersitatis a fundamēto suo: q̄ nō po-
 test esse sine illo p̄mo fundamēto: tū p̄ma rela-
 tio diuersitatis bene p̄t eē sine relatiōe diuer-
 sitatis q̄ est ad q̄libz aliud a suo fundamēto:
 ⁊ a termino sue relatiōis. Cuius p̄batio est: q̄a
 q̄libet alia res excepto deo p̄t destrui: ⁊ p̄ cō-
 sequēs p̄t p̄mū fūdāmētū ⁊ p̄ma diuersitas
 manere sine oī alia diuersitate: ⁊ q̄i manent
 alie res i fundamēto p̄me diuersitat̄ vel in ip̄a
 p̄ma diuersitate relatiōes diuersitat̄ ad alia

Tertio
Quarta opinio
q̄ est scoti.

Lōtra opinioe
vitiuam

Eualso

Impugnatur

sed qua rōe istud argumētū p̄me diuersitatis
vel ip̄a p̄ma diuersitas relationē diuersitatē re
aliū distinctā respectu vni? h̄z eadē rōe respec
ctu cuiuscūq; igit̄ talia sunt infinita a q̄b̄ p̄nt
relatiōes sic differre. q̄ p̄ma relatio diuersita
tis differt realit̄ a suo fundamēto: q̄ fundamē
tū p̄t esse sine ea: 7 differt ab alia re extrinseca
realit̄: q̄ p̄t esse sine illa. igit̄ p̄ relationē ter
tia. 7 sic eēt p̄cessus in infinitū. exemplūz istū
p̄tz in albedine 7 similitudine. Applica ad p̄po
sitū. Itē in nullo finito p̄nt esse infinite res: q̄
ruz vna nō sit ps alteri? nec oēs sint pres alte
rius. q̄ dico p̄p̄t̄ p̄tinuū: q̄d est infinitū in po
tētia p̄p̄t̄ infinite pres: q̄ t̄n faciūt vnū totū: s̄
h̄ accideret si relatio 7c. Assumptū p̄tz. nā an
gel? q̄ est simpliciter simplex h̄z relationē diuer
sitaris ad quālibet p̄tē cōtinui: q̄ si in cōtinuo
sunt in finite pres: erūt infinite relatiōes in āge
lo. Si dicas q̄ pres cōtinui sunt in potentia
Lōtra. nō maior actualitas requirit̄ i aliquo ad
terminādū diuersas relatiōes: q̄ ad h̄ q̄ sit p̄n
cipiū elicitiuū alicui? opationis: sed vna pars
p̄tinue distinguit̄ ab alia. etiā in toto p̄t esse
p̄ncipiū elicitiuū alicui? opationis. Probat̄
q̄ accipiēdo vnū magnū ignē: vna pars ip̄ius
p̄t calefacere lignū approximātū alia p̄t di
stare nō calefaciēte: sicut videm? ad sensum. q̄
multo magis quēz pars videt̄ terminare rela
tionē diuersitatis fundatā in natura simplici
ergo cū ille sint infinite in actu: ita q̄ non tot
q̄n plures. sequit̄ q̄ angel? habet infinitos res
pectū? respectu talii p̄riū: q̄ habet relationez
diuersitatis respectu oim̄ q̄ possunt assignari
in cōtinuo. Itē fm̄ eū oē absolutū p̄us disti
ctū realit̄ a posteriori p̄t separari ab eo: 7 hoc
est verū de vno fundamēto 7 ei? relatiōe. eodē
modo est de duob? respectib? i eis fundatis: 7
ex hoc sequit̄ q̄ duo alba possunt esse sine simi
tudine q̄ est relatio. 7 sic illa q̄ sunt similia cir
cūscripta omi? relatione nō sunt similia p̄ rela
tionē: s̄ duo alba sunt hmōi: q̄ cōtradictio est
q̄ sint duo alba nisi sint similia. igit̄ nō sunt si
milia per relationē. Hoc p̄firmat̄: q̄ causa p̄t
vere dici causa: 7 effectus p̄t vere dici effect?
sine aliqua relatiōe media. Antecedēs p̄bat̄.
q̄ absoluta in cā 7 effectus sunt p̄ora ip̄is respec
tib? fundatis in eis p̄ eū in illo p̄iori fm̄ suoz
modū loquēdi absolutū in causa: dicit̄ vere cā
7 absolutū in effectū: dicit̄ vere effect?. Aliis si
deus cōseruaret absolutū in vtroq; sine respec
ctu nunq̄ vnū diceret̄ vere cā: 7 aliud vere ef
fect?: q̄d videt̄ absurdū: cū absolutū in effectū
nō habeat essentiā nisi in efficiētia cause tunc
sic. Aut in illo p̄iori denoiatur denoiatiōib?
illis causa 7 effectus sine relatione: aut p̄ rela

tiones medias. si primū datur habetur propo
sitū. si sc̄dm ergo illa absoluta non sunt p̄iora
illis respectibus q̄d negas. Item nullus res
pectus videtur necessario requiri ad h̄ vt de
nō causa fiat causa. 7 ad hoc q̄ sequat̄ effectus
nisi respectus approximatiōis: s̄ facta approxi
matiōe p̄t causa durare p̄ tēpus anteq̄ agar:
q̄ deus p̄t suspēdere actōem cause sic appro
ximate. igitur si post illud t̄ps agar h̄ erit sine
relatiōe media: 7 p̄ cōsequens erit aliud causa:
cū sine relatiōe p̄cedente ip̄m p̄ductū: sc̄z abso
lutū. nā nihil p̄cedit: nisi approximatio: vt p̄i
mo ostensum est: s̄ approximatio p̄t saluari si
ne oi respectu: q̄ p̄ motū locale acq̄rit̄ ip̄i cau
se negatio medioz: ita q̄ q̄n approximā n̄bil
positiuū h̄z tūc q̄d p̄ius nō h̄uit: s̄ tantū nega
tionē: sc̄z q̄ nō sunt tot media inter causas ap
proximatā 7 passum quot inter eām nō appro
ximatā 7 passū: 7 sic relatio nō est respectus p̄
quē cā denoiatur formalit̄ cā: nec p̄ductū for
maliter causatū. Confirmat̄: q̄ si aliquis effe
ctus in creaturis requirit̄ duas causas partia
les quarū vna sit approximata passo 7 alia nō:
nūq̄ approximatio ista causabit effectum nisi
alia cōcurrat: 7 alia p̄currente sequit̄ effectus
sine oi relatiōe p̄uēia alia ab approximatiōe.
Itē posita creatura in effectū statim sine oi re
spectu denoiatur agens 7 creans sine oi respec
tu. 7 hoc indifferēter siue agar mediāre cau
sa sc̄da: siue immediate totaliter p̄ducat effectū
igit̄ p̄pter tales denoiatiōes non opz ponere
tales relationes q̄ eque possent fieri sine illis:
sicut cū illis. Itē deus p̄t facere oē absolutū
sine alio quocūq; positiuo facto in illo vel in
quocūq; alio: s̄ non p̄t p̄ducere duo alba nisi
sint filia: q̄ similitudo nō est aliquid positiuū ad
ditū albedini. Itē nō videt̄ rationabile q̄ cuz
vnū albū fiat rōne q̄ in albo existēte h̄ fiat ali
q̄d positiuū cū in oi actione naturali requirat̄
debita approximatio. Itē oē positiuū disti
ctū a quocūq; p̄t intelligi nō intellecto alio.
h̄ p̄tz q̄ nō est maior separabilitas rerū in in
tellectu q̄ in effectū: imo minor: q̄ intellect?
p̄t cōiuncta in re diuidere 7 vnū sine alio seoz
sum intelligere fm̄ p̄m tertio de aia. s̄ relatiō
est aliq̄d positiuū p̄ter fundamentū p̄ re: 7 p̄t
fundamētū existere sine relatiōe. igit̄ p̄t rela
tio intelligi sine fundamentis 7 extremis: q̄d
falsum est cū eius diffinitio 7 cognitio depen
deat ex diffinitōe extremoz. igit̄ nihil est p̄ter
extrema. Preterea aliter sequeret̄ q̄ in motu
digiti mei de nouo replerē totū vnuerfum ac
cidētibus: sc̄z celū 7 terrā: q̄ q̄n moueo digitū
habet digitus aliū sitū q̄ p̄ius respectu cuius
libet partis celi. igitur si situs esset respectus

Enaso.
Oppugnatō.

77
Solutio rationū
scoti.

essent modo de nouo tot respectus in celo quot sunt partes: et eius sunt infinitae partes. igitur et c. quod non potes ponere tantum unum respectum respectu totius celi: nisi ponas quod respectus sit forma extensa ad extensionem subiecti: et ille respectus haberet infinitas partes: multa sunt alia inconuenientia contra istam opinionem. Ad rationes Job. de separatione non valet: quod quando aliquod nomen significat unum principaliter et aliud connotatiue: destructo illo connotato et nullo reali destructo in significato principali illud nomen non de notabitur illud principale: quod non significat illud principale: nisi prout coexistit connotato: id est destructo connotato non uenit sibi illa denotatio et posito connotato illo quod coexistit principali significato illud nomen vel acceptus denotatur utrumque: ita quod est ibi transitus de contradictorio in contradictorium propter solam mutationem connotati. et eodem modo est si principale significatum destruitur et maneat connotatum. Exemplum. similitudo unius albedinis ad aliam significat primam albedinem et notat aliam: quod diu simul coexistunt dicuntur et denotantur sibi sine omni alia relatione. et hoc quia hoc nomen vel acceptus significat ista duo alba quo ad totale significatum coexistentia et non significat unam nisi coexistat alteri: et ideo destructa una albedine non dicitur una albedo similis et hoc propter solam destructionem scilicet albedinis connotate: et sic deum est bicitata est de diversitate et inaequalitate identitate et diuersitate. ubi ponuntur relationes reales sine necessitate aliqua et sic est concedendum deum ubi quibus philosophorum quod relatio adest alicui sine mutatione eius: quod ista denotatio siue appellatio relatiua aduenit alicui propter solam mutationem connotato et propter eius generationem et corruptionem. si enim esset alia res a fundamento impossibile esset quod alicui adueniret de nouo sine mutatione in eo. Eodem modo de creatione passiva: quod significat creaturam principaliter et deum connotatiue. ad hoc est dicendum sicut in questione precedenti deum est de creatione actiua. Et alie rationes vident concludere magis et maxime de unione nature humane ad verbum: de unione accidentis ad subiectum: de unione forme ad materiam et generaliter ubi aliquid transit de contradictorio in contradictorium et omnia absoluta nunc manent quod prius. Nec est mutatio alicuius absoluti ad formam nec ad locum: ut si deus separaret accedens a subiecto et preseruetur utrumque in esse absoluto in eodem loco ibi oportet necessitate ponere mutationem ad aliquem respectum: si non potest nec accedens a subiecto nec forma a materia separari sine separatione locali: tunc nullum respectum oportet ibi ponere quod omnia per motum localem saluare: quod saluas per

respectum: quod tunc unio non significat nisi ipsa extrema connotatio negationem medij intercepti: et ideo quod illud medij est interceptum non est unio: sed oportet semper ponere necessarium unionem naturae humane ad verbum esse respectum reale. Alij autem respectus quod ponunt: scilicet approximatio unio partium ordo vniuersi: et sic de alijs possunt saluari per negationem. De primo per questionem praecedentem. De secundo potest dici quod unio partium in continuo significat ipsas partes connotatio negationem medij intercepti et quod est ista negatio tunc dicuntur iste partes unire et quod non: tunc non sunt unire. hoc modo de partibus unitis non potest fieri unio sine motu locali alteri partium. Sicut ordo vniuersi significat partes vniuersi cum negationibus aliorum corporum mediorum. si tenerez quod relatio esset aliqua res: diceretur cum Job. quod esset res distincta a fundamento et discordando diceretur quod omnis relatio differt realiter a fundamento: et ita creatio passio sicut quicumque alia. Cuius ratio est: quod quicumque creatura alteri comparata vel est eadem sibi realiter vel differt realiter: quod non pono distinctionem formalem in creaturis.

Sed contra ista arguitur: quod si differt realiter et est posterior creatura posset creatio separari ab ea: et sic posset esse et non dependere ad deum. Item quod vniuersimode conuenit omnibus quibus conuenit vel distinguitur a quolibet vel a nullo. Exemplum. relatio distinctio conuenit omnibus distinctio vniuersimode et non distinguitur a quolibet: quod aliter esset processus in infinitum: ergo a nullo distinguitur. eodem modo est in proposito. Item Job. quod dependentia ad deum conuenit absolutis: et respectus a respectiuis non distinguitur realiter: nec ab absoluto. Ad primum dico secundum istam viam quod ex inseparabilitate non arguitur identitas: quod inaequalitas et equalitas sunt relationes distincte a fundamentis et positae duobus quantis non potest deus facere quod sint equalia vel inaequalia: et per consequens posito quod quantitas sit prior in equalitate et distinguitur realiter ab ea tamen non potest separari. Et hoc non sequitur quod equalitas et quantitas sint eadem realiter sicut in proposito. iste partes referunt ad totum realiter secundum istam viam per relationem dupli et dimidij maioris et minoris. nunc autem est impossibile quod totum sit et partes non sint: et per consequens non sit relatio dupli et cetera. Et tamen non sequitur propter hoc quod relationes sint eadem fundamentis suis cuius ratio est: quod quicumque aliqua opponitur si una relatio sit realiter distincta fundamento et alia si ubi opposita est distincta: si relatio dupli et dimidij est binomii vel totius ad partes vel partis ad totum: si relatio partis ad totum distinguitur realiter a parte probatur: quod pars potest separari a toto et sic manet quicquid absolutum fuerit in parte: sicut in toto: et tamen non manet ista relatio: quod post separationem

Obiectio prima

Secunda

Ad primam obiectiōnem.

ne non est pars vnita toti: ergo differt realiter a parte. igitur relatio toti ad partē sibi opposita differt realiter: et nō pōt tñ separari a toto ipso manente. Itē qd dicit qd p̄us natura pōt separari a posteriori aut pōt intelligi p̄ p̄us natura qd pōt sine alio esse et nō econuerso sicut habet p̄ diffinitōes priorū q̄nto methaphisice. et sic petit qd debet probare qd creatura sic sit prior natura relatōe qd pōt separari. hoc enī debet pbare. Aut intelligit qd creatura sine oī respectu depēdet ad deū: sicut deus dicitur creare sine oī respectu in deo: et tūc habet p̄positiū. Ad aliud dico qd licet res absoluta fundat relatōem distinctā in eo: nō tñ relatio. et iō licet creatio passio sit alia res a creatura: nō tñ creatio passio fundat aliā relatōem et iō nō cōcludit plus qd creatio passio nō sit aliud realiter a creatura q̄ p̄ similitudo nō sit alia res: qz si similitudo esset alia res a fundamēto: tūc esset illis similitudini alterius. et sic in infinitū sicut tu arguis. Cōtra primā opinionē in hoc qd inherētia quāritatis vel qualitatis nō dicit rē p̄me intentōis sed scōe. arguit qz impossibile est qd sit trāsitus de cōtradictorio in cōtradictoriū sine mutatōe alicuius realis et positiuū ubi nullus modus grāmaticalis v̄ logicalis impedit sed subiectū et quāritas possunt manere q̄tus ad oīa absoluta in eis quā separant sine inherētia actuali cū igit̄ ista prius fuerūt vnita et mō nō. ergo necessario h̄ aliqd corumpit rōne cuius p̄us denotant vnita: et mō nō: qz nullus ē modus logicalis ipeditēs. h̄mōi nō pōt esse absolutū. Per positū igit̄ falsum. Itē cōtra hoc qd ponit qd modus essendi in p̄stituit predicamentū accidētis: qz inherētia pōt separari ab accidētē: vt p̄t̄ in eucharistia: et tñ illud accidēs est in genere accidētis. Si dicitis qd sufficit inherētia aptitudinalis. Cōtra inherētia actualis et aptitudinalis nō distingunt nisi sic potētia et actus. ergo si vnū nō p̄stituit predicamentū: ergo nec aliud. Assumptū p̄t̄: qz si distinguerent: tunc accidens quā esset in subiecto nō esset in predicamento: qz illa aptitudo corrūpitur quā accidēs est in subiecto p̄ quā accidēs est in predicamento. Ad primū p̄me opinionōis tenendo opinionē Jo. dico qd si relatiōes fundarent in eodē fundamēto adhuc distinguerentur inter se: qz similitudo et dissimilitudo euz sint diuersarū specierū possunt fundari in eodē fundamēto numero: et tñ distingui specie. Itē in generatōe vniuoca fundat̄ p̄m eū relatōes alterius rōnis: pura qz generās pōt esse cā genit̄ et pōt esse sile. et sic fundat̄ in eo relatio cause et similitudinis. Exēplū. si calor generet calorem. Per hoc p̄t̄ ad aliud qd causa quare due similitu

dines distinguunt est in seipis nō in aliquo extrinseco. Ad aliud dico qd p̄bs negat mutatiōē talē in relatione qualē cōcedit inter siles quālitates. Ad aliud dico qd ille modus loquēdi est improprius et falsus de virtute sermonis qd duo predicamēta sunt in deo: qz nunq̄ dicitur esse predicamēta in aliquibus nisi illa in quibus dicunt esse sint p̄prie in predicamento. nūc autē de? in nullo predicamēto est: bene tñ in deo sunt duo modi pdicandi: qz ad se et ad aliud: s̄ illi modi nō sunt p̄prie alicui predicamento: sed sunt cōes rebus existentibus: et iō absolutū et respectiuū dicunt duos cōceptus cōes deo et creaturis q̄ nec habet esse in deo nec in creaturis subiectiue: s̄ tñ obiectiue. Cū non plus cōcedo qd in deo manēt duo modi pdicandi vel predicabiles q̄ qd deus sit in predicamēto iō tales p̄positōes cōiter sunt false de virtute sermonis. Ad aliud cōcedo qd relatio cōponitur cū fundamēto tenendo opinionē Jo. cōmpositōe accidentali. Ad aliud de duobus quāritis que non possunt esse nisi sint equalia. Dico si teneres distinctōem realem relationis a fundamento: tūc negare illā p̄positōem oē prius et c. tenendo autē aliā viā patet qd sit dicendum Ad aliud dico qd aliqd p̄seq̄ diuersa predicamēta pōt intelligi dupliciter. vno modo qd sit cōmune diuersis pred. camētis. p̄mo modo dicēdi p̄ se. et tūc verum est qz illud qd est sic cōe diuersis nō distinguit realiter ab eis. Alio modo pōt aliqd esse cōe diuersis. scōdo mō dicēdi per se: et ita qd cōueniat vni p̄mo mō: et alijs scōcūdo mō. et sic illud cōe pōt esse in diuersis ab eis. Exēplū. idētitas p̄mo mō p̄bat̄ de relatiōe: sed de alijs scōdo mō. ideo pōt idētitas dicere relatōem realem distinctā ab eis: sic est de eē ad et eē in: respectu diuersorū pdicamētorū. Cū lz idētitas et inherētia ad ista sunt eadē illis de quibus predicant̄ primo mō: nō autē illis de quibus predicant̄ scōdo mō. Ad aliud dico qd relatio habet p̄prie inherētiā: et qd illa differt a relatōe p̄pter distinctōem terminorū relatiōis inherētie: et quā dicit prius et c. nego illā p̄positōem in p̄posito. et hic est status in scōdo licet nō eodē modo quo ponit doctor subtilis Tertia opinio videtur ponere multa supflua qz ponit multiplicatiōem relationū in infinitum. Ad argumentū istius opinionis dico qd relatio non est causa alicuius absoluti: sed absolutū est causa absoluti: qz licet sonus absolute nō causet delectatiōem: tamen sonus p̄porionatus armonie causet delectatiōem. Contra tertiam opinionem. quia sicut eois qd ali quid est completum in genere: et est in alio in formatiue concluditur qd sit accidens in eois

Ad tertium
n
Ad quartum

deus nō pōt
h̄ pdicamento

Ad quintum
Ad sextum

Ad septimū

Ad octauum

Ad
R̄sio ad argu
mētū tertie opini
onis.

Ad scōam

Cōtra opinionē
primam

2

Enaso
Impugnatur

Ad
R̄sio ad argu
mētū p̄ma
opinionē.

Ad scōm

21 v

so qd aliqd est per se in genere et non est in alio informatiue: cōcluditur qd sit substantia. si igitur relatio nō esset in alio esset substantia. Si dicis qd non habet illum modum per se efficiendi quez habet substantia. Contra. vnū accidens alio modo est in qd ad: nihilominus tñ vtrunqz est accidens. Itē si pōt fieri relatio sine fundamento: qd cū nō sit informatiue in subiecto: non debet dependere ab eo: nisi sicut a cā efficiēte. Sōm causalitatē efficacie pōt deus supplere.

Ad aliud dico qd licz potētia visua nō possit causare aliqd absolutū in re visa tñ. bene pōt causare in eo relatōem realē. nec est magi incōueniens qd vnū albū rome causet i me similitudinē in flandria. Si dicis qd scibile visibile oīa illa referunt sola relatōe rōnis: nego qd pbus nō negat ibi relatōem rōnis: imo dicit qd illa referunt ad alia sicut alia ad ipa. Ad aliud dico qd agēs naturale vere mutat ad relatōez: s nō opz qd mutet āte effectū. pductū: qd relatio est posterior: extremis i fundamentis vt dictū ē supra tenēdo alia viā qd pbabilior: videt: scz qd relatio nihil positiuū simpliciter absolutū significat possunt oīa saluari p denoiatōem diuersam r cōnotatōnem sicut satis dcm est supra. Sciendū tñ qd ista differētia quā ponit Jo. inter relatōes qd causant ab intrinseco et ab extrinseco dz sic intelligi qd positis extremis et fundamentis duarū relationū et ipa relatōe sil posita semp stabit illis extremis semp stabit eadez relatio: s sic nō ē de respectibz qd oriūt ab extrinseco: qd si materia separat a forma et vtrūqz in esse cōseruet nō stat vnio: s posito patre et filio et qd pater generet filiū semp pōit paternitas et filiatio. et sic non intelligit qd positis ipis extremis statū oriūt ipa relatio: qd deus pōt eundē de boiem que petrus generauit creare et tñ ille homo sic creatus nō esset filius petri: qd nūqz qd en genuit: s posito qd en genuerit: tūc sequit qd semp stabit ipa relatio: tñ bn pōt dici qd positis extremis naturalit necessario oriūt relatio et p hoc excludit predicta obiectio de creatōe.

Intelligendū qd ppositio illa de separabilitate aliquoz qd pbat distinctōez inter aliq dz sic intelligi qd qn de aliquo termino vel aliqb terminis supponētibz psonaliter verificant extrema dictionis: scz esse et nō esse: necesse ē qd inter illa p qbus termini supponūt sit distinctio realis. et p hoc ptz ad illā obiectōem qn qd ritur. Aut intelligis p separabilia aliq realiter distincta aut nō. si sic tūc petis: si nō tūc falsuz assumis. ptz em qd nō acceperis qd qn distincte res sunt separabiles: s predicto mō qn de aliis quo toto et. et p illū modū pbat distinctio realis. Ad argumēta pncipalia ptz ex dicti. Q. iij.

Utrum ex hoc qd aliquis moueat vt finis sequat ipz habere aliqd reale esse extra aiām.

Quis moueat vt finis sequat ipz habere aliqd reale esse extra aiām. sic. qd qn res hz actionē magis ppiā: tūc maxime hz esse sibi reale: s res qn mouet vt finis ppiā actionē hz vt determinatā tali nature. igit et. minor ptz qd hoc est ppiū finis qd sit cā causalitatis aliarū causarū fm auicēnā. vi. methaphisice caplo penultimo. Preterea qd mouet vt finis realit referet ad causata sua: et eōtra aliud ad ipz. igit hz aliqd eē reale. nō ens em nō depēdet realiter ad ens nec econuerso. Preterea sequeret qd potētia bti nō eēt fatiata. Cōtra finis qn nō est tunc mouet vt finis fm auicēnā. vi. methaphisice. Primo vidēdū est de terminis. scdo rindendū est ad qstionem.

Pro primo videndū est de ratōe finis. scdo de motione finis. Circa primū sciendū qd finis qnqz accipit p cā finali qd est vna de quattuor causis. et de tali intēdebat opponens sicut ptz p argumēta sua. Alio mō capit finis p quolibet vltimo in re vel opatōe sicut dcm est qd pūctus est finis lineę: et de isto nihil ad ppositū. Ideo videndū est de ratōe finis primo mō. s. de rōne cause finalis: et dicit qd cā finalis opationis vel motus est forma intēta ab agente et acq̄sita p ipam opatōem vel motū: vel qn ipsa opatio elicitā ab agēte. qd pbat p p̄m pmo ethicor: qd dicit ibi qd differētia qdā videt esse finiu: qd qdā fines sunt opatōes: vbi nō est aliqd opatū extra. finis tñ est ipa opatio vbi ppter fines est opus operatū. Alij sunt fines qd sunt opatōes: vbi est aliqd opatū extra. et pōit exēplū. finis artis medicinalis est sanitas. finis nauicularie nauigiū. Preterea illud est cā finalis alicuius rei p qd rindetur ad interrogatōem factā p ppter qd de illa re: bmoī ē forma acq̄sita p motū. igit forma ē cā finalis motū. maior et minor patet p pbz. ij. pbificor: vbi describit cām finalē. hoc idē ptz tam i formis substantialibus qd accidentalibz: ptz de graui et qete eius deorsum. Itē habito fine cessat motus: sicut ptz primo de gnatione: s motus cessat ad formā. igit. Preterea illud est causa finalis qd est vltimū in executōe: et primū i intentōne. bmoī est forma acq̄sita per motū. igit tur et. Itē hec videtur esse intentio Auicēne. vi. methaphisice caplo penultimo. vbi dicit vidit fines in finē qd est forma in patiēte: et in finē qd est forma in agente. vterqz istoz finiu est operatio vel aliqd eoz acq̄sitū per operatōnē. Et licet ista positio videat possibilis: qā tñ non videt esse vera: arguo cōtra eam et suppono vnam ppositionem quā dicit auicēnā

Questio III

Primo arguitur.

Scdo

Tertio In oppositum Circa questionē duo facit.

Primum

Prima opinio

Probat pmo

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto

Extra opinionē

Ad scdm

Ad tertium

R

quiro metaphisice caplo vltimo i fine: q si de qualibet q̄truo: causarū esset sciētia: illa q̄ eēt de fine esset nobilissima: s̄ si opatio agent̄ aut forma i ducta v̄l acq̄sita p opatōem agent̄ ponere: ḡnāl̄ cā finalis sequit̄ q̄ nō esset cā nobili: alijs: nec eō nobilis saltē sicut cā efficiens igit̄ est ip̄sibile ponē cāz finalē isto mō. Itē opatio alicui agentis vel opus acq̄sitū p opatōem vel motū est effect̄ talis agent̄: igit̄ h̄z cām efficientē sicut 7 finalē necessario: siue sit ab agēte naturali siue a pposito: s̄ nō a casu v̄l fortuna. q̄ro igit̄ q̄ est cā finalis talis opatōis. nō ip̄amet: q̄ ip̄sibile est idē esse efficiēt̄ 7 cām sup̄ius i quocūq̄ ḡne cause: ḡ opz dare aliud. 7 sic habet̄ ppositū: q̄ opus vel opatio pducta nō est cā finalis. Itē amor 7 cupiscētie supponit amorē amicitie: nō em̄ cupisco mihi v̄l alijs bonū: nisi q̄ amo me v̄l aliū amore amicitie: s̄ opatio vel forma acq̄sita p opationē alicui amari amore cupiscētie: q̄ cocupisco illā inesse mihi. igit̄ talis amor cupiscētie presuppōnit amorē quō alijs cupiscēs talia amat se vel aliud cui cupiscit talia inesse. p̄z igit̄ q̄ illud p̄t qd̄ p̄mo amari agēs agit qd̄ nō est ip̄a opatio agētis: nec aliqd̄ acq̄sitū p opatōem: s̄ aliqd̄ aliud p̄t qd̄ amari agēs agit. nō igit̄ forma acq̄sita p opatōem p̄t dici cā finalis. v̄n si q̄s ābulat p̄pter sanitatē sanitas nō est cā finalis p̄prie loq̄ndo: s̄ ip̄e homo q̄ p̄mo amat̄ mouet agens se ad ābulādū. Ideo dico q̄ accipiēdo p̄prie cām finalē finis est illud p̄pter qd̄ amari amore amicitie agēs agit: 7 tale v̄l semp̄ ē nobilē agēte v̄l saltē eō nobilē: v̄n sanitas nō est p̄prie cā finalis de ābulatōis: s̄ homo appetēs sanitatē est cā finalis de ābulatōis: q̄ homo p̄us amatus mouet agēs i rōne finis: sc̄z seip̄m ad ābulādū: s̄ q̄n sunt plures effect̄ fm̄ eūdē ordinē ab eodē agēte: ita q̄ v̄nū ordiat̄ ad aliū illd̄ qd̄ ē cā finalis v̄l t̄m̄ ē cā finalis oīz p̄cedētū: s̄ sanitas ē qd̄ā effect̄ causar̄ ab aliquo 7 de ābulatio est aliū effect̄ q̄ sūt ordinati adinuicē: ḡ si cā finalis sanitas q̄ est qd̄ā effect̄ sit ip̄e homo cā finalis ip̄ius de ābulatōis est ip̄e homo p̄prie loq̄ndo q̄ amat̄ mouebit agēs ad agēdū. dico ḡ q̄ oē agēs naturale rōnabilē agit p̄t cām finalē amatā eō p̄fectā v̄l p̄fectiorē agēte. Ex quo p̄z q̄ v̄l t̄m̄ opatio agētis nō est cā finalis p̄prie loq̄ndo q̄uis p̄t dici finis aliquo mō sicut finis dicit̄ v̄l t̄m̄ p̄fectio acq̄sita rei. v̄n p̄ istā distictōem datā de fine p̄z ad argumēta facta i p̄ranū. Ad p̄mū dico q̄ v̄l t̄m̄ opatio alicui p̄t aliquo mō dici finis: q̄ est v̄l t̄m̄ 7 aliquo mō optimū inter effect̄ causar̄ ita aliquā rōnem h̄z finis q̄ est causa fina-

lis. 7 t̄m̄ p̄prie loq̄ndo de cā finali: nec est opatio v̄l t̄m̄: nec etiā optimū qd̄ p̄ illā attingit̄ inq̄rū tale: s̄ est p̄prie illud p̄pter qd̄ amatum ab efficiēte diligit̄ illud tāq̄ aliqd̄ ordinatum ad amari: 7 illud sic amari est cā finalis facti quicq̄ aut̄ p̄tingit̄ q̄ obiectū v̄l t̄m̄ opatōis est illud amari 7 cā finalis nō q̄ terminat̄ illi opationis: s̄ q̄ amatum ab agēte p̄pter qd̄ amas agit. Ad sc̄d̄m̄ cū dicit̄ q̄ cā finalis est p̄ quā 7 c̄. R̄ndeo q̄ q̄rere p̄pter qd̄ aliqd̄ fit p̄t itel ligi dupliciter vel p̄pter qd̄ oditū vel amari. illud quod r̄ndetur ad q̄stionē factā per p̄pter qd̄ p̄mo mō certū est qd̄ nō est cā finalis ābulatōis vel abstinētie: sicut si q̄s q̄rat p̄pter qd̄ aliq̄s ābulat v̄l abstinē: p̄t r̄nderi p̄pter infirmitatē amouendā vel destruendā: 7 t̄m̄ infirmitas nō est cā finalis de ābulatōis vel abstinētie v̄t manifestus est. Illud autē qd̄ r̄ndet̄ ad q̄stionē factā per p̄pter qd̄ sc̄d̄o mō: est illud p̄pter qd̄ amari aliqd̄ facit: s̄ h̄ p̄t eē dupliciter: vel q̄ illud est amari amore amicitie v̄l cocupiscētie. p̄mo mō amari non est cā finalis p̄z si q̄rat p̄pter qd̄ infirm̄ sic ābulat: p̄t responderi: p̄pter laborē vel caliditatē acq̄rendā vel p̄pter expulsionē aliquoz humor̄ 7 t̄m̄ nulla istarū dicit̄ cā formalis p̄prie: fm̄ istam opinionē: s̄ sanitas fm̄ illos q̄ illa amat̄ amore cupiscētie p̄pter sanitatē. eodē mō dico q̄ sanitas amat̄ amore cupiscētie: q̄ homo vel vira eius amat̄ amore amicitie: 7 iō homo vel eius vita est cā finalis illi de ābulatōis. Per h̄ ad auctoritatē p̄bi dico q̄ illud dicit̄ finis aliquo mō p̄ qd̄ r̄ndet̄ ad interrogatiōez factā p̄ p̄pter qd̄ v̄t amari: s̄ si sit p̄prie causa finalis 7 s̄ sit opatio v̄t sit illud p̄pter qd̄ amatum amore amicitie aliqd̄ fit. h̄mōi nō est sanitas: s̄ homo vel vita. Ad aliud p̄z q̄ quies nō amat̄ nisi ad saluādū graue: s̄ p̄t p̄trectio a frigore nisi p̄pter saluatōem hoīs: 7 ideo homo amatus amore amicitie est igit̄ cā finalis p̄prie loq̄ndo de causa finali. Ad aliud cum dicit̄ q̄ habito fine cessat motus: potest dici q̄ hoc nō intelligit̄ de causa finali p̄prie: s̄ de fine v̄l t̄m̄ sufficiēter acq̄sito. Ad aliud p̄t dici q̄ finē acquiri p̄ motū 7 opationē aliquaz p̄t intelligi dupliciter. v̄no mō tanq̄ aliqd̄ p̄ductū in esse p̄ talē motū vel opationē: et sic nō est verū generaliter q̄ illud quo habito cessat ē finis vel causa finalis: h̄z quicq̄ possit dici causa finalis: sicut q̄n illud acquisitū est eō p̄fectū agente sicut in generatione v̄nioca v̄t homo generat boiem p̄pter naturā specifi cā saluandā q̄ acquiri in generādo. Alio modo potest intelligi finē haberi p̄ opationē illam q̄n p̄ illam opationē finis habetur nou-

Ad sc̄m

Ad p̄m

Ad tertium

Ad quartum.

D
Ad p̄mū in con
trarium.

In se sed in effectu tanq̄ cā finalis: sed non est opatio vl̄ forma acq̄sita p̄ opatōez: s̄ aliqd̄ aliud amatur amore amicitie sic q̄n̄ ieiuno h̄ facio p̄p̄t̄ deū sic p̄p̄t̄ eā finalē amari: et facio opa p̄nie: s̄ iste finis nō est opatio vl̄ aliqd̄ p̄ ductū i eē p̄ opatōem. Ad aliud dicit q̄ cā finalis est p̄ma in itēde et vltia i excurōe: nō q̄ vltio acq̄rat eē ei: s̄ ē illud p̄p̄t̄ qd̄ alia fiunt. Ad auicennā dicit q̄ nō loquit̄ de fine p̄prio.

De sc̄do articulo. s̄. de motiōe finis notandū est: q̄ sicut sunt q̄ttuor causariū ḡna: sic cuilibz causariū correspondet p̄p̄ia causatio. Causatio autē efficiēt̄ nota est satis q̄ est efficere quodlz vel agere. Sicut autē nō omis causatio cuiuslz cause est factio qd̄a: vl̄ quoddā efficere: sic nec ois cā est cā efficiētia. Sed causatio cause materialis est dare esse materialit̄: sicut esse materia p̄positi vel aliqd̄ tale. Et causatio cause formalis est dare esse formalit̄ cōposito vel aliqd̄ b̄mōi. S̄ de causatiōe cause finalis est magis dubius. Dicit enīz cōiter q̄ causatio ei? est mouere efficiēs ad agendū. Istud mouere nō est realit̄ aliud nisi ip̄m finē amari ab agēte vl̄ saltē ip̄m amari vel aliqd̄ p̄p̄t̄ ip̄m. et h̄ nō est aliqd̄ realit̄ nisi agēs amari ip̄m finē vl̄ aliqd̄ fieri vl̄ aliqd̄ velle p̄p̄t̄ finē amari. Per istud autē q̄ est sic finē amari: vel agēs ip̄z finē amari: vel aliqd̄ aliud p̄p̄t̄ ip̄m nihil aliud realit̄ acq̄rit̄ ei: vl̄ etiā est ab eo. Et quo sequit̄ q̄ motio ista finis nō est realit̄: s̄ motio metaphorica. Et si dicas q̄ amor: quo agēs amari finē est ab illo sine vt ab obiecto. et ille amor ē aliqd̄ causalit̄: ḡ finis mouet realit̄: nō t̄m̄ metaphorice.

Dico q̄ si amor causat̄ a fine amari: sicut ab obiecto: h̄ nō est sicut a causa finali: s̄ efficiēte et vt sic est cā efficiens nō finalis illi? Un̄ finē efficere amorē sui in agēte nō est mouere agēs in rōe cause finalis: s̄ agēs p̄ ip̄z amari illud et p̄p̄t̄ ip̄m illud amari est mouere illud agēs in rōe cause finalis: nec vt sic mouet ad amorē vt cā finalis: s̄ motio ei? i rōe cause finalis est motio metaphorica: et h̄ a quocūqz amore illi? finis causat̄ effectiue etiā si a solo deo. Ido di eo q̄ licet finis sit cā effectiua amoris quo ip̄e mer̄ amari: t̄m̄ vt sic nō habz rōez cause finalis nec vt sic mouet ad illū amorē vt cā finalis: s̄ motio ei? in rōne cause finalis est motio metaphorica. Istud cōfirmat̄. cā finalis nō d̄: cā finalis amoris quo agēs amari ip̄m: s̄ d̄: cā finalis effect? causandi ab agēte p̄p̄t̄ amorē finis inq̄tuz amari mouet agēs ad efficiendū: et ei? motio nō est nisi metaphorica et est ip̄am amari: et p̄p̄t̄ ip̄am amari aliud amari. Istud p̄z p̄ Auicennā. vi. metaphisice capitulo. xvij. Qui vult q̄ causalitas cause finalis est p̄ma: et fm̄ h̄

habz esse i aia: et put̄ est ibi est cā cālitat̄ aliaz r̄ū causariū: s̄ nō pot̄ esse inq̄tum t̄m̄ intelligit̄ et sic nō mouet ad agendū aliqd̄: ḡ h̄ est inq̄tū amari: et sic mouet ad agēdū nō effectiue: s̄ finalit̄. Et ex h̄ q̄ sic amari: et agēs agit p̄p̄t̄ amore ei? nihil reale est ab illa: ḡ iua motio est metaphorica: et h̄ pot̄ p̄cedi: et est ip̄am vt amari mouere: sic agēs ad agēdū finalit̄ nō effectiue. S̄ cōtra ista sunt aliq̄ dubia. p̄mo de h̄ qd̄ dicit et ab auicēna habet: q̄ cātio finis est mouere efficiēs. Arguit̄ cōtra h̄ sic. Nulla cā habz causationē aliquā: nisi respectu sui causati: cuius est cā. h̄ est manifesta qz nō est cā nisi respectu sui causati et respectu illi? respectu cui? est cā h̄z causatōem: s̄ cā finalis nō est cā ip̄i? cause efficiētis s̄ est finalis cā ip̄ius ei? effectus: ḡ causatio eius finalis nō est mouere efficiēs vl̄ causare causalitatē ei? vt dicit auicēna: s̄ causare effectū ei?. Itē h̄ qd̄ dicit auicēna q̄ causatio cause finalis est p̄ma: qz oēs cause necessario req̄sire ad eūdē effectū s̄l̄ causant eūdē effectū: nec vna causat̄ p̄us alia: ḡ causatio cāe finalis nō sic pot̄ alij: vt amata moueat agens: qz illud eēt p̄us duratōe q̄ efficiēs causaret maior̄ hui? rōnis p̄z: qz i p̄mo istāri in quo effect? est vel aliqd̄ ei? t̄m̄ p̄mo cause causant qz si p̄us duratōe causaret̄ i illo p̄or̄ erit causatio et nil causariū: qd̄ est impossibile: s̄ i illo p̄mo instāri i quo cause agerent: p̄mo causat̄ cā finalis: qz aliter agēs ageret et nō p̄p̄t̄ finē: ḡ sequit̄ q̄ s̄l̄ oēs cause causant q̄ fuit maior. Ad p̄mū istoz pot̄ dici q̄ cā efficiēs pot̄ dupl̄r accipi vl̄ fm̄ suā entitatē vel fm̄ suā causalitatē primo mō cā finalis nō h̄z causatōez respectu eius: s̄ sc̄do mō h̄z sic p̄z p̄ auicēnā. v. metaphisice caplo vltio. Dicit enī sic. cā finalis inquā t̄m̄ ip̄a est cā est cā vt cetera cāe sint i effectu. et sequit̄: ei? aut̄ causalitas nō est cā cause aliarū. S̄ istud arguit̄ sic: qz h̄ nō suffic̄. nā respectu eiusdē effect? r̄cū cui? est dare cām efficiēte p̄ se est dare cām finalē: et p̄ sequens causatōnem cause finalis: ḡ causatio cause finalis vt sic nō respicit cām efficiētē: nec fm̄ ei? entitatē nec fm̄ eius causalitatē: s̄ respicit idē causariū qd̄ respicit cā efficiēs. Dico ḡ aliter ad intelligēdū dubiū q̄ duplex est causatio cause finalis. vna est causatio ei? q̄ mouet agēs ad volendū causare effectū: et ista causatio pot̄ p̄cedere duratōe causatōem illi? effect?: et sic pot̄ auicēna aliquo mō intelligi: et ista causatio finis est finē amari ab agēte: sic q̄ p̄p̄t̄ illud amari amari effectū p̄ducēdū. Et ista causatio finis sit p̄o duratōe effectū ei? nō t̄m̄ ē p̄o amore q̄ agēs diligit̄ effectū p̄ducēdū. In eodē ḡ istāri duratōis q̄ finis amari mouet agēs ad volēdū effectū

Ad quintum

S
Sc̄os articulus.

Instatur

Respondetur.

Dubia

Contra ista
Arguitur primo.

Secundo

Ad primum

Instantia

Respondet aliter ad dubium

extra. agens vult et amat effectum extra pducere: et hoc propter finem. et illo instati causat amor illius effectus? tunc effectus? prior quod si est duratioe cum prima motioe vel causatione cause finalis. Alia est causatio finis que actu mouet agens ad agendum: et huius motio finis est finis amare propter quem amatum agens causat effectum extra. et ista motio est dare amabile vel appetere effectum: inquam finalit non formalit: et huius est amatum propter quem ut amatum talis effectus? catur vel bonum utile ad finem. Expleu portio amara vel incisio amara et appetit ut bonum et huius rationes appetiti et amati propter salutem vel vitam amaram vel propter bonum amatum et ista causatio cause finalis si est cum causatione cause efficietis et aliarum causarum respectu illius effectus? si inquam duratioe. Per huius quod primo argumentum quod causatio cause finalis respectu sui causati si in huius quod mouet agens ad agendum causat finalit effectus? scilicet propter quod amatum causat in huius effectus? extrinsecus? vel intrinsecus: scilicet amor quod est intrinsecus? effectus? Per huius ad secundum pcedo quod si dum causa finalis causat aliquid causatum agens causat in idem causatum: tunc prius duratioe causa finalis pot mouere agens ad unum actum: utpote ad volendum causare aliquid extra: et per omnes causare finalit aliquid velle quod agens causat illius effectum est: huius respectu eiusdem causati car si finis et efficiens. Quatuor ad vltimum argumentum: scilicet quatuor ad huius quod mouet at sequat ipsum esse in effectu huius esse reale extra animam. Dico quod aliter videtur esse dicendum de entitate finis que requirit ad huius quod moueat huius auicenna: et aliter huius commentatorum. Nam huius auicenna videtur quod finis huius esse quod huius in anima mouet huius motionem cause finalis. Dicit enim ubi prius causa finalis in suo esse in anima potest esse ceteris causis: et isto modo causa finalis est causa aliarum causarum. quoniam sicut accidit respectu eiusdem causalitatis: ita et respectu eiusdem intellectus? Et sic dicit quod respectu illius causalitatis et respectu esse eius? quod huius in intellectu nulla alia causa est potest causa finalis: imo ipsa est causa essendi ceteras causas. et sequitur huius huius ipsa quod est causa aliarum causarum. per quod huius esse quod ipsa est causa et causat sua causatioe huius esse quod huius in intellectu seu in anima. Et confirmat quod dicitur est in priori articulo quod causa finalis mouet metaphorice: et ista motio est ipsa amari propter quam amatum agens agit: et huius quod amatum nullum esse huius nisi in anima. Alia videtur esse opinio commentatorum. xij. metaphisice commento. xxvi. ubi vult quod forma balnei huius esse quod huius in anima est agens motus: huius esse extra animam est finis non agens: huius videtur huius esse quod causa finalis mouet ut causa finalis huius esse quod huius extra animam. Et confirmat quod dicitur est in priori articulo quod causa finalis est propter quam amatum agens agit: et ipsam amari propter quod agens agit est ipsam mouere agens: huius agens non agit propter ipsam

sam amaram huius esse in anima: huius esse extra animam amatum agens agit: huius huius entitatem suam extra animam mouet agens: huius ad huius quod moueat agens requirit esse extra animam. Unum quatuor ad istum articulum respondeo recordando istas auctores. ubi primo est advertendum quod aliud est causa finalis huius entitatem aliquam mouere agens ad agendum: et aliud huius ipsam entitatem esse in actu ut moueat. Dico quod causa finalis ad huius quod moueat agens non requirit huius entitatem illam in re extra: huius sufficit illa huius in anima. Prius huius per ex auctoritate predicta commentatorum et omnino huius sic. sicut dicitur est prius finem mouere agens ad agendum est finem amari propter quem amatum agens agit: finis autem amatum ab agente huius realitatem extra animam et propter amorem eius ut sic agit. Non enim est deambulatione propter sanitatem ut huius esse in anima tamen vel quod amo salutem aut vitam huius esse in anima: huius quod diligo sanitatem et vitam huius entitates eius? reale extra animam: et propter talem entitatem amaram ambulo et abstineo et huius huius facio: huius finem amari huius aliquam entitatem propter quam amaram huius illam entitatem agens agit est finem mouere agentem: finis autem huius entitatem reale extra animam mouet efficiens: quod huius illam entitatem amatum ab agente et propter illam entitatem amaram agens agit. et huius est in tertio commentatorum: et sic primo. Probatio secunda videtur quod ad huius quod finis moueat huius entitatem reale extra animam non oportet eas illam huius extra in actu: quod ipsam huius entitatem reale extra mouere agens motioe cause finalis: est ipsam huius entitatem reale amari ab agente propter quam sic amatum agens agit. Sed certum est quod finis ut sanitas vel aliquid aliud quod amatum ab agente huius entitatem reale extra. Non enim sequitur quod habeat illam entitatem reale in actu extra. quod possum diligere aliquid et reale existenti alicui? huius non existat huius illam entitatem. sic intelligere re huius entitatem suam licet non existat huius realitatem illam: huius sufficit ea huius in anima. et huius vult auicenna. Et recordando auctoritates posset dici quod finis mouet agens huius esse suum extra animam in re et huius esse suum in anima: ita quod huius huius teneat in primo dicto cathegorematicae et reduplicatiue: in secundo vero specificatiue: quia impossibile est quod moueat efficiens ut amatum: nisi si habeat esse in anima: et cum nihil amatum nisi cognitum. ideo sic intelligendo non mouet nisi huius esse quod huius in anima quod sic non potest mouere nisi habeat talem modum essendi. et si illud sit verum tunc huius modo possum recordari commentatorum et auicenna. Dico quod concludendo quod finis huius entitatem eius? extra animam mouet agens ad agendum huius est huius illam entitatem ab agente et tamen ad huius quod sic moueat huius illam entitatem: hoc est ad hoc quod ametur huius illam entitatem realem: non oportet ipsum huius actu illam entitatem reale. nam non sequitur huius amatum ab agente aliquo huius entitates

Responso ad articulum.

Adcom

R

AD

Opinio comentatoris.

Libri

Secundi

et realē extra aiām: g̃ est fm̃ illud eē: s̃ ē fallacia fm̃ qd̃ ad simplicit̃. sicut nō sequitur rosa fm̃ entitatē ei⁹ extra aiās intelligit̃: g̃ h̃ illā entitatē mō est. sicut nō seq̃t̃ homer⁹ ē i opiniōe g̃ est: s̃ est fallacia fm̃ qd̃ ad simplr̃ dico g̃ sic. Si ad h̃ q̃ finis moueat agēs: opz̃ ipz̃ exultere h̃ nō ē inq̃tū finis: s̃ qz̃ agēs r̃c̃. Ad p̃mū p̃ncipale qñ dicit̃ qñ res h̃z̃ actiōez̃ r̃c̃. verū est si actio illa sit realis actō nō aut̃ metaphorica cuiusmōdī ē actio finis vt dcm̃ est. Ad aliū qñ dicit̃ qñ aliqd̃ mouet̃ realit̃ refer̃t. dico q̃ non opz̃ illud tūc esse. pp̃t̃ illā motiōe: r̃ qñ p̃bat̃ qz̃ tūc actu causat̃: verū ē causatōe finis: h̃ aut̃ nō est motiōe aliq̃ reali vt dcm̃ est: g̃. Ad aliū de satietate potētie bri dicit̃ qd̃ est q̃ satietas dupl̃r̃ accipit̃: vno mō. put̃ excludit̃ oēm potētā r̃ appetitū respectu cuiuscūqz̃ alteri⁹ obiecti ab obiecto satiato. r̃ sic dico q̃ nihil satiat potētā bri intellectiua ṽl volitū: nec de⁹ nec creatura nec finitū nec infinitū: qz̃ q̃tūcūqz̃ videat̃ de⁹ clare r̃ diligat̃ itēse: ad huc̃ intellect⁹ bri pōt̃ videre aliā creaturā r̃ eā diligere: qz̃ n̄ videt̃ q̃ brūis sit peioris q̃d̃itōis i h̃ q̃ nō brūis s̃ non brūis pōt̃ h̃ facere: g̃ r̃ brūis. Si dicas capacitas potētie bri est finita vel infinita: si finita pōt̃ p̃ aliqd̃ finitū satiari: ita q̃ nullū actum respectu alteri⁹ obiecti pōt̃ b̃re. si infinita pōt̃ satiari aliquo infinito: ita q̃ nullū finitū pōt̃ appetere. R̃ndeo q̃ capacitas aie finita ē: qz̃ ipa nō differt ab ipa essentia aie q̃tū ad p̃ncipale suū significatū r̃ essētia aie finita est. Et vltra dico q̃ satiat̃ formalit̃ aliquo finito: qz̃ satiat̃ formalit̃ actu briffico q̃ est formalit̃ finit⁹: nec pōt̃ talis act⁹ eē infinit⁹ intēsiue: s̃ tūc vltra me go p̃nam: g̃ nō pōt̃ aliqd̃ obiectū appetere infinitū: qz̃ h̃z̃ satiet̃ formalit̃ aliquo finito: non tū obiectiue: qz̃ pōt̃ diligere r̃ appetere infinitū aliqd̃ obiectū: loq̃ndo sc̃z̃ de obiecto satiatiuo p̃ dicto mō: nec satiat̃ finito obiecto: qz̃ pōt̃ appetere obiectū infinitū r̃ illū diligere. Aliū pōt̃ accipi obiectū satiatiuū. p̃ illo qd̃ excludit̃ oēs tristitiā r̃ anrietatē: r̃ sic de⁹ satiat̃ r̃ nulla creatura. qz̃ si ip̃e diligat̃ briffice tāta erit delectatio i brō q̃ excludit̃ oēs tristitiā puenientē: r̃ s̃l̃r̃ anrietatē: r̃ iō q̃tūcūqz̃ appeteret aliqd̃ aliud a deo: si h̃ eēt possibile nō seq̃t̃: q̃ si nō p̃se queret̃ illud q̃ p̃pter h̃ tristaret̃: s̃ si diligeret creaturā itēsiue r̃ appeteret deū: r̃ si nō diligeret deū tristaret̃ r̃ anrietet̃ vehementissime: r̃ iō sic nulla creatura satiat̃: s̃ solus de⁹. Si dicas de⁹ satiat̃ rōne finis vltimi: aut̃ g̃ vt ē i re aut̃ vt cōprehēdit̃ ab intellectu: si p̃mo mō h̃ videt̃ h̃z̃ aiā cōnā. vt. metaphorice q̃ dicit̃ ca. xvij. q̃ finis mouet̃ vt est i aiā: r̃ nō vt i re: s̃ de⁹ vt i re: extra est causa efficiēs istī⁹ britudinis

Ad p̃mum p̃ncipale.

Ad sc̃m

Ad tertium

g̃ vt sic mouet̃ vt finis: sed i aiā mouet̃ vt efficiēs. Si sc̃dmō dicit̃ h̃ est h̃ cōmentatorē de balneo vt iā p̃z̃: qz̃ finis fm̃ q̃ appreb̃sus mouet̃ effectiue: et vt i re mouet̃ metaphorice.

P̃terea fm̃ beatus Augustinū tristitia accidit̃ ex h̃is q̃ nob̃ nolēt̃: accidit̃: s̃ p̃t̃ brūis velle multa quoz̃ opposita possunt euenire: r̃ nolle multa q̃ euenirēt. licz̃ g̃ delectatio britudine habita pōt̃ excludere tristitiā causatā ex vno ṽl duob⁹ nolitis. Nō tū videt̃ rōnabile q̃ illa delectatio excluderet̃ oēm tristitiā: ex quā t̃scūqz̃ nolitis causabilē: q̃a tot p̃t̃ esse nolita cōcurrētia q̃ sufficerēt ad causandū ita intēsam tristitiā vel intēsiōe q̃ sit delectatio i britudine: g̃ non videt̃ q̃ britudo oēm istā excludat̃ anrietatē. Ad p̃mū qñ tangit̃ difficultatē de motiōe r̃ causalitate cause finalis. Dico q̃ loquēdo de eā finali p̃stituta a volūtate volētis q̃ pp̃t̃ est eā finalis: r̃ nō de fine intēto ab agere sup̃iore dirigere r̃ loquēdo de effectu p̃ducto p̃ actū volūtatis formalit̃ imparitū executionis i actu exteriori vel interiori. Dico q̃ causalitas finis nō est finē amari absolute loquēdo: nec p̃rio r̃ pp̃t̃ finē amari aliud amari: s̃ ei⁹ causalitas est p̃rio finē absolute cognosci r̃ amari vno actu: r̃ postea illū finē amari illo actu eodez̃: r̃ aliud pp̃t̃ finē amari amari: sic q̃ agēs agit̃ effectū extra vel intra: ita q̃ sc̃dm velle videat̃ velle imparitiū formalit̃ executionis. P̃ime velle pres pat̃t̃ p̃ vniā rōem: qz̃ oēs cause simul cōcurrūt ad causandū effectū: g̃ eā finalis nō causat̃ i genere suo: nisi qñ efficiēs causat̃ i genere suo: et per p̃ns numq̃ est eāltas cause finalis: nisi qñ effect⁹ p̃ducit̃: s̃ possum amare eā finalē: r̃ pp̃t̃ ipam amatā finalit̃ aliud nō volēdo executionē: nec causando effectū suū ex̃ vel itra: g̃ possunt eē illi duo amores absqz̃ eāltate cause finalis actualit̃ causant̃ respectu tertij effectus. Exemplū de sanitate r̃ potēde amara. possum enī amare sanitatē p̃mo absolute: r̃ p̃ca amare sanitatē: r̃ pp̃t̃ ipam amatā amare potione amarā: absqz̃ h̃ q̃ veli bibere potione mihi oblatā: quā formalit̃ nolo bibere. pp̃t̃ amaritudinē: vel aliqd̃ aliud impediēs. Et sic illud velle quo sic volo potione amarā nō est sic imparitiū formalit̃: s̃ solū ipatiū equiualeat̃: puta velle bibere si nō esset̃ impedimentū: s̃ si volo p̃mo sanitatē absolute p̃ vniū actū: r̃ post per alii actū volo sic sanitatē: q̃ pp̃t̃ eā amatā velle bibere potione amarā mihi oblatā: quo velle posito statim bibo potione: nec impedit̃ effectus bibendi. Illud sc̃dm amare siue velle est causalitas cause finalis respectu actus bibendi. Et consimili modo est dicendum si impet̃

Sc̃o

Ad p̃mā

Primo instantia

retur aliq̄s actus interior: puta act⁹ studēdi: ⁊ tunc effectus p̄ducit⁹ extra: ⁊ actus volūtatis impatus formalit̄ habēt eādē cām finalē puta sanitatē. **¶** Nū aut̄ sunt duo tales amores in volūtate quoz sc̄ds p̄supponit nec̄ario p̄m̄uz: nō p̄us dco ⁊ sc̄ds velle nō ē ipariūm executōis formalit̄: s̄ solū equalent̄ vel formalit̄ nō ordinat̄ ad executōes: sic si diligā p̄mo deū p̄ vnū actū absolute: ⁊ post p̄ aliū actū p̄pter deū cognitū a me ⁊ dilectū diligo p̄m̄ū: ita q̄ si nō diligerē deū non diligerē p̄m̄ū: ⁊ tibi volo extra nec diligo. i. isto p̄cessu illud qd̄ est obiectū p̄mi amoris est cā finalis sc̄di amoris: sicut de⁹ i se dilect⁹ est cā finalis illi⁹ dilectōis q̄ diligo p̄m̄ū p̄pter deū: q̄ de⁹ i se est p̄mus cognit⁹ ⁊ dilect⁹: ⁊ sic accept⁹ volūtati q̄ p̄pter eū dilectū diligo p̄m̄ū q̄ requirunt ad causalitatē cāe finalis ⁊ vident̄ sufficere. **¶** Et h̄z istū casuz causalitas cause finalis est finē amari ⁊ p̄pter ip̄m amariū aliud amare qd̄ nō amaret sine fine amato: nec requirit q̄ illud agēs agat aliuz effectū certū ad h̄ q̄ h̄eam⁹ causalitatē cause finalis: q̄ certū est q̄ sc̄ds amor quo diligo p̄m̄ū p̄pter deū ex quo est effect⁹ qd̄ h̄z cāz finalē nō aut̄ solū finē intētū a sup̄iori agente puta deo: q̄ sic p̄m̄⁹ amor: h̄z cām finalē sicut p̄us dicebatur. **¶** S̄z p̄pter finē p̄stitūtū a volūtate creata: q̄ p̄pter deū cognitū ⁊ amariū amat p̄m̄ū. **¶** H̄z q̄ finē p̄stitūtū a volūtate creata q̄ nihil aliud p̄t esse in illo p̄cessu: nisi illud qd̄ est obiectū p̄mi amoris: puta de⁹ ⁊ c̄. **¶** Et istis sequunt̄ aliqua correlaria. **¶** P̄m̄ū est q̄ p̄m̄⁹ act⁹ amoris est vere cā efficiēs sc̄di act⁹ quo diligo et finē ⁊ aliud obiectuz p̄pter finē: q̄ illud quo posito p̄t aliud poni: et ip̄o amoto nō p̄t aliud poni est vere cā efficiēs ⁊ c̄. **¶** Sed posito p̄mo amore quo diligit̄ finis absolute: p̄t poni ali⁹ amor quo diligit̄ ali⁹ p̄pter finē dilectū ⁊ cognitū: et ip̄o nō posito nō p̄t poni ille sc̄ds amor: q̄ ille sc̄ds amor: nec̄ario p̄supponit p̄m̄ū: q̄ p̄mus amor: necessario est causa efficiēs sc̄di amoris. **¶** Sc̄dm̄ est: q̄ nō omnis cā finalis amat̄ amore amicitie: sed aliq̄ amore amicitie ⁊ aliq̄ amore cōcupiscētie. **¶** Nā p̄mus finis p̄stitūt⁹ a volūtate: p̄pter quē oēs fines int̄medij intēdunt̄ a volūtate: ille inq̄ finis amat̄ amore amicitie. **¶** Finēs aut̄ int̄medij solū amant̄ amore cōcupiscētie. **¶** Exemplū de istis: h̄o vult sanitatē p̄pter vitā suā: ita q̄ nisi esset vita nollet sanitatē. **¶** Sicut p̄pter sanitatē vult potionē amarā: quā portio: nē nullomō veller nisi esset sanitas: ⁊ sic p̄cedō vsq̄ ad finē vltimū intētū. **¶** Et in isto p̄cessu vita hoīs est p̄mus finis p̄stitūt⁹ a volūtate hoīs: ponam⁹ saltē q̄ ita sit. **¶** Sanitas aut̄ est finis subordinat⁹: isto casu posito. **¶** Dico tūc

q̄ h̄o siue vita hoīs diligit̄ amore amicitie: et sanitas diligit̄ solum amore cōcupiscētie: ⁊ tūc vtrūq̄ h̄z verissime causalitatez cause finalis. **¶** P̄tia ps̄ istū correlarij p̄z: q̄ sicut prius dictū est ⁊ post dices volūtas nihil p̄stituit sibi: nec acceptat tanq̄ p̄pter qd̄ aliud amat: nisi ille finis prius cognoscatur ⁊ amet̄ alio amore quo aliud obiectū amat p̄pter finem: q̄ h̄ exigit natura rei: sic docet experientia: accipio tūc amorē quo diligit̄ vita hoīs. **¶** Et q̄ro aut̄ est amor amicitie ⁊ habet̄ p̄positū: q̄a p̄mus finis intētus amat̄ amore amicitie: aut̄ est amor cōcupiscētie ⁊ hoc nō p̄t dici: q̄ finis iste est p̄mus finis intēt⁹ p̄positū: q̄ nō amat̄ p̄pter aliquē finē portio: nec desiderat̄ iste finis alteri: nec aliquid aliud sibi desiderat̄. **¶** s̄ absolute amat̄ p̄pter se: q̄ amore amicitie. **¶** Sc̄da ps̄ hui⁹ correlarij p̄z q̄a sanitas non amat̄ nisi duplici amore. **¶** Uno quo volūtas amat̄ vitā p̄pter quā amatā amat̄ sanitatē. **¶** Et alio quo amat̄ potionē amarā p̄pter sanitatē. **¶** Et isti duo amores sunt amores cōcupiscētie: q̄ p̄ vtrūq̄ cōcupiscit̄ aliqd̄ alteri: nec videt̄ aliq̄ necessitas cogēs ponēdi aliū amorē amicitie respectu sanitatē: q̄ atēq̄ p̄stituit̄ a volūtate tanq̄ finis p̄us cognoscit̄ ⁊ diligit̄ illo amore quo diligit̄ p̄pter vitā hoīs: ⁊ h̄ sufficit ad causalitatē cause finalē q̄ p̄m̄⁹ cognoscit̄ ⁊ diligit̄ amore cōcupiscētie ab illo quo p̄stituit̄ tanq̄ finis: ergo solum diligitur̄ amore concupiscētie. **¶** Tertium est q̄ quilibz finis p̄stitutus a voluntate creata duplici amore amat̄: nā quilibz finis talis est. **¶** p̄mus finis intētus vltim⁹ vltim⁹: ⁊ si sit p̄m̄⁹ finis amat̄ amore amicitie ex p̄cedēti cōclusiōe ⁊ alio amore q̄ d̄: amor cōcupiscētie: quo amore aliqd̄ diligit̄ p̄pter finē illū: q̄ ille amor: h̄z finē p̄ obiecto ⁊ aliud qd̄ p̄pter finē amat̄: ⁊ si sit finis medius: tūc amat̄ duplici amore cōcupiscētie vno quo finis medi⁹ alteri fini portio: cōcupiscit̄ ⁊ alio quo aliud obiectū amat̄ p̄pter finē: qd̄ nō amat̄ nisi cēt̄ finis medi⁹: sicut de sanitatē q̄ diligit̄ p̄pter vitā hoīs p̄tice p̄ vnū amorē ⁊ eadē sanitas diligit̄ alio amore: quo portio amara diligit̄ p̄pter sanitatē. **¶** Si sit finis vltim⁹ diligitur̄ vno amore p̄pter sanitatē sine q̄ nō diligeretur. **¶** Et alio amore quo diligit̄ herba amara precisse p̄pter potionē amarā. **¶** Quartū est q̄ amor cōcupiscētie quo diligit̄ aliqd̄ p̄pter finē: aliq̄n causat̄ libere ⁊ p̄tinent̄: aliq̄n naturalit̄ ⁊ necessario posito quocūq̄ actu intellect⁹ sic amor quo diligit̄ portio amara p̄pter sanitatē: aliq̄n do causat̄ p̄tinent̄ libere: aliq̄n causatur naturaliter ⁊ necessario: nec est aliquo modo in potestate voluntatis: nā si amor ille quo amat̄ur sanitas non sit volitio efficac̄: sed magis

Correlariū I

Correlariū II

R
Correlariū IIIS
Correlariū III

cōditionata 7 cōplacētie: puta si ifirm⁹ vellet
 sanitate: actu complacētie: vel si vellet sanita-
 tē nisi eēt impedimentū: puta portio amara quā
 nō vult bibere stāre tali volitōe i volūtate et
 dictamine i intellectu q̄ nullo mō pōt cōseq̄ sa-
 nitate nisi bibēdo portionē amarā: nunq̄ pp̄
 hoc necessitetur ad volēdū portionē amarā: s̄
 p̄rigent̄ ad huc pōt velle portionē amarā: 7 tō-
 ra cā est: q̄ volitio sanitat̄ nō est efficac̄: s̄ si vo-
 litio sanitat̄ sit efficac̄: sic sc̄z q̄ ifirm⁹ oīno ve-
 lit sanari: ita q̄ velit amouere oē impedimētum
 qd̄ est i prāte sua p̄pter sanitatē habendā: itā
 re illa volitōe efficac̄ 7 p̄rior dictamine i intel-
 lectu: sc̄z q̄ nō pōt cōseq̄ sanitatē nisi p̄ portio-
 nē amarā: necesse est q̄ velit portionē amarā
 bibere: nec pōt nō velle: 7 illud velle nullomō
 est in prāte: 7 iō respectu illi⁹ volitōis nō vide-
 tur necessitas ponēdi q̄ volūtas bēat aliquas
 actiuitatē s̄ solū ē passiuā. Et sic p̄z q̄ aliquis
 actus imēdiatē est i prāte volūtatis: nullo au-
 tē alio actu posito q̄ t̄n mediātib⁹ alijs duob⁹
 actib⁹ p̄suppositis existētib⁹ i intellectu 7 volū-
 tate: nō est in prāte voluntatis: sicut volitio q̄
 infirm⁹ vult portionē amarā cessante volitōe
 efficac̄ sanitat̄: vel dictamine intellect⁹ est im-
 mediātē i prāte volūtatis: 7 libere 7 cōtingē-
 ter pōt voluntas eā elicere: s̄ stantib⁹ p̄dictis
 actib⁹ in intellectu 7 volūtate mō prius expo-
 sito necessario volūtas eliciet eōdē actū res-
 pectu portōis amare: vel p̄seruabit si p̄us fuerit
 elicet⁹. Sic ḡ p̄z q̄ t̄n ad istā p̄clusionē q̄ caus-
 salitas cause finalis quā h̄z mediante velle est
 finē amari i se vno actu: 7 aliud amari p̄pter
 finem alio actu: qd̄ nō amaret nisi p̄pter finē
 amatū: ita q̄ agēs agar aliquē effectū interio-
 rē vel exteriorē puta volitōem saltē alteri⁹ p̄-
 pter finē: nec plus necessario requirit ad causa-
 litatē cause finalis p̄stituta a volūtate p̄ actū
 volēdi. **Sc̄da cōclusio** principalis est videre
 de cālitatē finis p̄stituti a volūtate creata
 mediātē actu nolēdi siue odiēdi q̄n sc̄z volū-
 tas odit aliqd̄ p̄ actū nolēdi: p̄pter qd̄ nolitū
 h̄z actū nolēdi respectu alteri⁹: respectu cuius
 nullomō h̄iet actū nolēdi: nisi pp̄ p̄mū nolitū
 rū. **Exēplū.** San⁹ odit mortē p̄pter quā oditā
 odit infirmitatē: pp̄t quā infirmitatē vult res-
 cipere portionē amarā: v̄tpote si cōtingat ifirm-
 mitas. **Et q̄ t̄n ad istā difficultatē dico aliquo**
 mō p̄formiter sicut de cālitatē finis mediante
 actu volēdi q̄ causalitas finis in isto p̄cessu
 exēplo posito est mortē odire p̄ vñū actū nolē-
 di: q̄ volūtas nunq̄ p̄stituit sibi aliqd̄ tanq̄
 finē alteri⁹ noliti⁹ p̄pter ip̄z p̄cise: nisi intelle-
 ctus p̄us cognoscat illū finē noliti⁹ 7 ip̄m nos-
 lit 7 reprobet saltē prius naturalit̄ p̄pter illuz

2
 Sc̄da conclusio
 principalis

finē reprobatū p̄ actū nolēdi. Potest volūtas
 odire infirmitatē p̄ aliu⁹ actū nolēdi: 7 p̄pter
 mortē noliti⁹: ita q̄ nō odiret infirmitates: nisi
 q̄ odit mortē: 7 tūc p̄mo mors est cā finalis p̄-
 me nolitiōis q̄ odit ip̄a infirmitas pp̄t mortē
 Nō aut̄ p̄me nolitiōis q̄ odit mors: eadē infir-
 mitas est cā finalis illi⁹ volitiōis q̄ volo bibe-
 re portionē amarā: q̄ em̄ infirmitas est nolita
 7 p̄cognita p̄cise: volo bibere portionē ama-
 rā. **Et** quo seq̄tur q̄ obiectū actus nolēdi siue
 odiēdi est cā finalis p̄stituta a volūtate cau-
 sata respectu act⁹ quo nolo infirmitates p̄cise
 p̄pter mortē noliti⁹: 7 q̄ infirmitas sit cā fina-
 lis volitiōis q̄ volo potōez amarā pp̄t infirmi-
 tatē noliti⁹ p̄bat̄ p̄ eandē rōnez p̄ quā p̄baba-
 tur p̄us de volitionib⁹ ordinat̄ respectu dei 7
 primi: q̄re ibi. **Sed** in h̄ differt cālitatē cause
 finalis mediātibus actib⁹ volēdi 7 nolēdi q̄
 p̄mū velle nō h̄z cām p̄stitutā a voluntate
 creata: sicut post patebit. P̄mū aut̄ nolle h̄z
 cām finalē p̄stitutā a volūtate creata: q̄ oē
 nolle naturalit̄ loquendo p̄supponit velle:
 sicut post patebit: q̄ nihil odio vel nolo positi-
 ue: nisi q̄ aliqd̄ volo cui illud nolitū nō p̄uēit
 s̄ magis repugnat vel discordat. sicut nō odio
 mortē p̄ actū nolēdi: nisi q̄ volo 7 diligovitas
 meā: cui mors repugnat: ita q̄ p̄cise odio mor-
 tē q̄ diligo vitā: 7 iō qd̄ est obiectum volitiōis
 necessario p̄suppositē prime volitiōi illud est
 cā finalis volitiōis. p̄z illud p̄ncipiū frequen-
 ter acceptū: q̄ illud est cā finalis p̄stituta a vo-
 lūtate creata: qd̄ est in se amatū vel volitū: et
 p̄cise p̄pter ip̄m amatū v̄l volitū: aliud ē ama-
 tū vel volitū: s̄ vita mea sic est a me cognita 7
 amata 7 p̄pter ip̄am amatā p̄cise odio mortē:
 ḡ vita mea est finalis respectu p̄me nolitiōis
 qua nolo 7 odio mortē. **Et** istis sequunt̄ aliq̄
 p̄mū est q̄ p̄mū act⁹ volēdi quo diligo vitā
 meā in se est vere cā efficiēs p̄me nolitionis
 q̄ nolo mortē p̄pter vitā cognitā 7 dilectam a
 me: 7 eodē modo prima volitio est cā efficiēs
 istius nolitiōis q̄ nolo infirmitatē. **Et** ista sc̄da
 nolitiō est cā efficiēs illius volitiōis q̄ volo po-
 tionē amarā. **Probat̄** ista p̄clusio q̄ t̄n ad oēm
 partē: sicut i p̄ma p̄clusiōe p̄batū est. **Sc̄dm**
 est q̄ aliq̄s finis volitiōis p̄stituit⁹ a volūtas
 creata amat̄ amore amicitie: 7 aliq̄s nullo
 amore amat̄: s̄ solū oditur 7 est noliti⁹. P̄mū
 p̄z de fine prime volitiōis s̄m casuz p̄z positū:
 q̄ vita hoīs pp̄t quā dilectā p̄cise odit mor-
 tē amat̄ amore amicitie. **Sc̄dz** p̄z: q̄ finis sc̄de
 nolitiōis q̄ est mors: solū odit 7 nullomō amat̄
Tertiu⁹ qd̄ seq̄tur est istud: q̄ qlibet finis vo-
 litiōis duplici actu amat̄ vel odit. hoc p̄z q̄ vi-
 ta hominis q̄ est finis p̄me volitionis amat̄ vno

1
 Correlariū I

2
 Correlariū II

3
 Correlariū III

actu amicitie i se: et alio actu quo odit mors p
 cise ppf vitā volitā: q̄ act' licet sit simpliciter
 act' nolēdi: tñ vt terminat ad vitā tanq̄ ad ob
 iectū denoiatur actus volēdi: vt terminat ad
 mortē nolitā denoiatur act' odiēdi: sicut act'
 quo aliq̄s odit pctm̄ ppf deū: vt terminat ad
 pctm̄ dicit' act' nolēdi: vt aut' terminat ad deū
 dicit' act' volēdi: q̄ null' meritorie odit deū. il
 le vero act' quo odit pctm̄ meritorie est. Et eo
 dē modo pōt dici in pposito de actu nolēdi
 mortē ppf vitā: q̄ habet diuersas denoiatōes
 vt terminat ad diuersum obiectū. Siñ mors
 q̄ est finis scde nolitōis: qua nolo infirmitatē
 p̄cise q̄ nolo mortē: odit duplici actu nolēdi
 Uno quo oditur mors ppf vitā dilectā. Alio
 actu quo odit infirmitas ppf mortē oditā. Si
 milit' infirmitas oditur duplici actu. Uno quo
 ipa odit p̄pter mortem oditā. Alio quo amat
 potio amara ppf infirmitatē nolitā: q̄ act' li
 cet sit velle formalit': tñ vt terminat ad infirmi
 tatē denoiatur act' nolēdi: sicut p̄us dictū est
 de actu odiēdi pctm̄ ppf deū. **Quartū** qd se
 quit' est: q̄ aliq̄d nolle est in prāte volūtatis: et
 aliq̄d nō. Nā si volūtas velit vitā boīs solū cō
 ditionalit': et nō volitōe efficaci. et intellect' di
 cret q̄ nō pōt cōseruare vitā: nisi odiēdo mor
 tē: pōt adhuc libere et cōtingent' nolle mortē
 q̄ nullomō necessitat' adhuc ad nolēdū mortē
 Si autē velit vitā volitōe efficaci: et intellect'
 dicit: q̄ nullomō pōt p̄seruare vitā: nisi nolē
 do mortē odibit et nolet mortē: nec est tūc iste
 act' nolēdi aliquomō in prāte volūtati. Et ita
 est cōsimilit' dicendū h̄ sicut p̄ius dictū est de
 actu volēdi. Et istomō pōt intelligi dictū p̄bi
 vij. ethicoꝝ. c. iij. Ubi dicit: q̄ si fuerit opinio
 vniuersalis rōis: et alia opinio p̄ticularis ac
 cepta a sensu nēcario conclusū est volūtati: in
 tñ q̄tum est necesse prāte opari nō p̄bitat'z
 vt si rō dicit: q̄ oē dulce est gustādū: et mediā
 te sensu dicit q̄ h̄ est dulce: necesse est q̄ volū
 tas velit gustare hoc dulce: nec aliquomō ista
 volitio stātib' illis actib' esset in prāte volū
 tatis: s̄ cessante volitōe efficaci volūtatis: vel
 dictamine intellect' pōt esse in prāte volūtati
 sicut p̄us dictū est. Et id quātūcūq̄ stet dicra
 mē in intellectu respectu maioris et minoris: si
 nō sit volitio efficaci in voluntate nullomō ne
 cessitat' volūtas ad volēdū gustare. Et si di
 cas q̄ p̄bs dicit: q̄ si sit opinio vniuersalis rō
 nis. nūc aut' act' opinādi nō est solū act' appre
 hendēdi: q̄ dicere q̄ si maior ostendat p̄ appre
 hensionē solū rē. nō est dicere s̄m intentionē
 p̄bi. P̄fecta si intellect' p̄mo bēat rōem rectā
 q̄ nullū dulce est gustādū: quomō deuenit ad
 opinādū: q̄ oē dulce est gustādū: et nō p̄ solū

imperii volūtatis causat act' opinādi: q̄ op
 inio nō est sine rōe et medio saltē p̄abili. Et
 similit' p̄bs dicit ibi q̄ intellect' tūc creat: du
 biū esset quomō. Ad primū respōdet: q̄ p̄bs
 intelligit: q̄ si intellect' nō solū apprehēdat: hoc
 cōplexū oē dulce est gustādū: s̄ q̄ assentiat si
 bi p̄ actū opinādi: si tūc stet i volūtate volitio
 efficac: sicut p̄us dictū est cū dictamine: et respe
 ctu assensus: q̄ h̄ est dulce demonstrato aliquo
 tūc cōclusus est volūtati: sic dictū est. et id nihil
 differt: siue maior apprehēdat: siue opinet'. Ad
 scdm̄ et tertiu' dico: q̄ si intellect' p̄mo dicit: q̄
 nullū dulce est gustādū: h̄ rōne recta volū
 tas impar intellectū formare cōplexū apphēs
 sum: puta q̄ oē dulce est gustādū. et suspēdit
 actū intellect' a cōsideratiōe isti' p̄plexi: nullū
 dulce est gustādū. quo cōplexo formato ipat
 volūtas intellectui actū inuestigādi aliq̄d me
 diū. Et quo sequit' euidet: vel saltē p̄babilis
 hoc p̄plexū oē dulce rē. Per actū et habitū er
 roris: q̄ pōt dici opinio vniuersalis. Et isto du
 plici modo excecatur intellect': qd rāgit scot' in
 t̄tia q̄stione de cōnexionē futūri. s. auersione et
 cōuersiōe p̄sideratiōis obiecti veri et p̄ductio
 ne habit' et act' erronei. **Tertia cōclusio prin
 cipalis:** q̄ prim' amor: q̄ est amor: amicitie non
 habet cām finalē p̄stitutā a voluntate creata
 q̄a p̄ illud qd p̄stituit a volūtate creata tanq̄
 finis opz p̄us esse cognitū et amati: p̄us natu
 ralit' dico: et quō prim' amor: et p̄ia cognitio ha
 bent cām finalē. quere in fine dubitationis se
 quētis. vbi dicit: satis b̄m̄: id h̄ p̄rāteo. Eodē mō
 sicut ibi dictū est de fine p̄me cognitōis et vo
 litionis. et ppf eandē cām dicendū est p̄formi
 ter de fine p̄me nolitōis. Nā videt q̄ sit possi
 bile dare primā nolitōne: quā nō p̄cessit aliq̄
 volitio: sicut post patebit. Et si h̄ verū sit: tūc
 erit dicendū cōformit' de fine illi' p̄me nolitio
 nis: sicut de fine p̄me volitōis. s. q̄ nō h̄z cām
 finalē p̄stitutā a voluntate creata: sed solū ab
 agēte supiori. licet p̄us fuerit dictū opposituz
 scz q̄ oē nolle h̄z finē p̄stitutū a volūtate crea
 ta: q̄ h̄ fuit dictū ex suppositiōe: q̄ oē nolle p̄
 supponit velle nēcario: q̄ si verū eēt (sicut tñ
 credo q̄ nō sit verū) tunc haberet cām finalē
 p̄stitutā a volūtate creata: q̄re de fine p̄me vo
 litōis: et dic cōformit' de fine p̄ime nolitōis.
Quarta cōclusio principalis est: q̄ aliq̄s act'
 p̄cupiscētie p̄supponit nēcario actū amicitie
 et aliq̄s nō. et similit' aliq̄d nolle nēcario p̄sup
 ponit velle: et aliq̄d nō. Circa qd sciendū est
 q̄ aliq̄s act' voluntatis est p̄cise act' amicitie
 et aliq̄s p̄cise actus cōcupiscētie. Et est aliq̄s
 idē nūero q̄ est actus amicitie et cōcupiscētie
 Actus p̄cise amicitie est ille quo absolute dili

Tertia
 Rñso ad p̄mā

Ad scōas et t̄tia.

AA
 Tertia conclusio
 principalis.

BB
 Conclusio quar
 ta principalis.

Z
 Correlatiū IIII

Justantia

Scōa

B

go aliqd obiectū nō p̄supponēdo necario ali
quē actū volendi vel nolendi in volente. *Exē*
pluz: actus quo absolute diligo deū vel vitā: 7
h̄mōi. act⁹ p̄cise concupiscētie est ille quo diligo
go aliqd aliud p̄p̄ aliud dilectū: qd̄ causat a
dilectōe alterius. nec aliū naturalit̄ causaret
nec esset dilectio alteri⁹ act⁹ distincti. ita q̄ ad
talē actū rēgrunt̄ duo. Unū qd̄ causat ab actu
amicitiē. ita q̄ habeat̄ solū cōcupitū pro obies
cto. *Exemplū.* act⁹ cōcupiscētie: quo diligo p̄
ximū causat̄ naturalit̄ ab actu amicitiē quo di
ligo deū. 7 h̄z solū pro obiecto p̄ximū: 7 nullo
modo deū. Et tūc sic debet illa cōis p̄positio
intelligi. q̄ actus cōcupiscētie est quo diligo
vnū obiectū p̄p̄ aliud dilectū: q̄ ly p̄p̄ deno
tet causalitatez act⁹ alteri⁹ obiecti qd̄ diligit̄
amore amicitiē: nō q̄ denotet q̄ vtrūq̄ sit ob
iectū amoris amicitiē: sed sic diligit̄ p̄pter qd̄
act⁹ amicitiē est cā efficiēs act⁹ cōcupiscētie.
Actus ille q̄ est act⁹ amicitiē 7 cōcupiscētie: est
actus quo diligo vnū obiectū p̄cise p̄p̄ aliud
ita q̄ illo eodē actu diligo vtrūq̄ obiectum
vnū tñ p̄pter aliud p̄cise. *Exemplū.* eodē actu
possum diligere deū 7 proximū p̄pter deū. ita
q̄ nō diligerē illo actu eodēz p̄ximū: nisi q̄ di
ligo deū. 7 tūc habz diuersaz denoiationē. Nā
vt̄ habet deū p̄ obiecto: dicit̄ act⁹ amicitiē: vt̄
aut̄ habet proximū pro obiecto: dicit̄ act⁹ cu
piscētie. Et sic idē actus nūcro pōt̄ habere di
uerfaz denoiationē. Eodē modo act⁹ aliq̄s est
p̄cise actus volēdi: aliq̄s est p̄cise act⁹ nolēdi.
Et aliq̄s idē nūcro est actus volendi: et actus
nolēdi. *Exemplū p̄mi.* Actus quo p̄cise diligo
aliq̄s obiectū: vel plura obiecta: vel vnū p̄p̄
aliū. ita q̄ nullū eoz sit a me nolitū p̄ illū actū
Exemplū scđi. act⁹ quo odio vnū vel plura ob
iecta: vel vnū nolitū p̄pter aliud nolitū: ita q̄
nullū eoz sit volitū p̄ illū actū. *Exēpluz tertij.*
Actus quo odio p̄ctm̄ p̄pter deū habet p̄ctm̄
pro obiecto: 7 similit̄ deū. 7 iste act⁹ vt̄ terminat̄
ad deū: dicit̄ actus volēdi: q̄ nō possum meri
tozē nolle deū. put̄ at̄ terminat̄ ad p̄ctm̄: dicit̄
act⁹ nolēdi: q̄ illo odit̄ p̄ctm̄. Itē suppositis
Respōdeo ad istā difficultatē: q̄ act⁹ ille q̄ idē
eris est act⁹ amicitiē 7 cōcupiscētie nō necā
rio p̄supponit̄ distinctū actū amicitiē: s̄ pōt̄ il
le act⁹ simpliciter esse act⁹ p̄mus volūtāt̄. Hoc
p̄bat̄. q̄ oē ostensum 7 dictatū a rōne an̄ oēm
actū volūtātis: pōt̄ volūtās velle: s̄ ante oēm
actū volūtātis pōt̄ itellect⁹ app̄bendere 7 di
ctare: q̄ de⁹ sit diligēdus 7 p̄ximus p̄p̄ deuz
ḡ actu p̄mo volūtāt̄ elicito pōt̄ aliq̄d diligere
p̄p̄ deū: nullū actū volūtātis p̄supponēdo. 7
eodē mō p̄t̄ dici de actu: q̄ est act⁹ volēdi 7 nos
lēdi. S̄ s̄ pōt̄ itellect⁹ app̄bendere 7 dictare

EE
R̄sō ad diffi
cultatem.

ante oēm actū volūtātis q̄ p̄ctm̄ sit detestans
dū p̄pter deū: 7 volūtās tūc pōt̄ p̄formit̄ velle
illud ostēdū. ḡ talis act⁹ nolēdi nō necessario
p̄supponit̄ velle. Scđo dico q̄ actus volūtā
tis q̄ p̄cise est act⁹ cōcupiscētie naturalit̄ loqn̄
do necessario p̄supponit̄ actū amicitiē: s̄ p̄z.
Quia talis causat̄ ex actu amicitiē sicut pa
tuit̄ p̄us. Nō em̄ diligere aliq̄d absolute est p̄
cise actus cōcupiscētie s̄ amicitiē. nec diligere
vnū p̄p̄ aliū dilectū eodē actu: q̄ ille est act⁹
cōcupiscētie 7 amicitiē. ḡ act⁹ cōcupiscētie p̄ci
se: est p̄cise diligere vnū p̄p̄ aliū dilectū alio
actu: q̄ erit cā efficiēs actus cōcupiscētie p̄cise:
q̄ alit̄ nō videt̄ posse dari aliq̄s act⁹ q̄ sit p̄ci
se act⁹ cōcupiscētie. S̄ s̄ act⁹ simplr̄ nolēdi p̄
supponit̄ necessario de facto actū volēdi. Nul
lus em̄ de facto odit̄ aliq̄d nisi q̄ nō puenit̄ v̄
repugnat̄ alicui dilecto. Si dicas q̄ intelle
ctus pōt̄ dictare q̄ aliq̄d absolute sit nolēdus
7 pōt̄ volūtās p̄mo actu illud nolle. nullū aliū
actū p̄supponēdo. Pōt̄ p̄cedi conclusio: 7 tūc
nō est causata necessitas q̄ nolle p̄cise suppo
nat̄ actū amicitiē: tñ de facto semp̄ videt̄ cau
sa necessitat̄. Et ista q̄rta conclusio sequit̄ q̄
q̄libet̄ finis p̄s̄titur a volūtate nō necessario
diligit̄ vel oditur nisi vnico actu amicitiē vel
cōcupiscētie vel alijs actib⁹ eis correspondenti
bus in actib⁹ volēdi: volēdi: act⁹ amicitiē p̄cise ter
minat̄ ad vnū obiectū si solū sit act⁹ amicitiē.
Et act⁹ cōcupiscētie: q̄ solū est act⁹ cōcupiscētie
terminat̄ p̄cise ad obiectū aliud: 7 causat̄ ab
actu amicitiē. 7 eodē mō dicēdū est de actu no
lēdi q̄ solū est act⁹ nolēdi qñ causat̄ ab actu no
lendi vel vn⁹ act⁹ nolēdi causat̄ ab alio: q̄ ha
bēt̄ totalit̄ distincta obiecta: 7 vn⁹ act⁹ est cā
alterius. tūc est ibi p̄p̄ie causalitas cause fina
lis: tñ pōt̄ esse causalitas sua qñ act⁹ amicitiē
h̄z p̄cise vnū obiectū 7 act⁹ cōcupiscētie q̄ pōt̄
dici actus amicitiē h̄z obiectū amicitiē p̄ ob
iecto: 7 s̄ s̄ aliud obiectū p̄ obiecto. 7 qñ talis
actus causat̄ totalit̄ ab actu amicitiē: tūc ille
actus cōcupiscētie h̄z obiectū actus amicitiē
p̄ cā finali. p̄z: q̄ si q̄s diligit̄ deū vno actu 7 p̄
ximū p̄p̄ deū alio actu q̄ causat̄ a primo actu
q̄ scđs h̄z deū q̄ est obiectū p̄mi actus p̄ obie
cto. Quā aut̄ p̄us in tertia conclusioe dcm̄ est cō
trariū istius. hoc dcm̄ fuit̄ ibi supponēdo duo.
Primū fuit̄ q̄ ois act⁹ cōcupiscētie necō p̄sup
ponit̄ actū distinctū amicitiē: 7 ois act⁹ cōcupi
scētie nolēdi necō p̄supponit̄ actū distinctū vo
lēdi. Scđm̄ fuit̄ q̄ i oī actu cōcupiscētie diligit̄
tur vnū obiectū p̄p̄ aliud: v̄ odit̄ vnū p̄pter
aliud: ita q̄ vtrūq̄ volitū 7 nolitū cēt̄ obiectū
illū volitōis v̄ nolitōis: 7 ista duo supponen
do cū alijs suppositis ibidē opoz̄teret sic dicere

DD

Obiecto

Respōdo

EE
Correlariū

Nota de intellectu practico et consiliativo. Prima conclusio

sicut dictu est: s negatio alteru istoz vel vtru: q sicut ia determinatu est oz dicere opposito modo. Nota differētia inter intellectū practi- cū et consiliatiuū: et qd pncipiū: et qd conclusio. Cir- ca praxim sciēdū qrenus pformaf intellectū. s. consiliatiuo et practico. Intellectus consiliatiuus et practicus differunt p h q practicus est respectu pncipioz practicoz et conclusionū. et consiliatiuus est tm respectu conclusionū. et dicitur h pncipium pplexū formatū et dictatū ab intellectu de fine appetēdo vel respuēdo. et h pplexū conclusum p consiliū et finiam intellectus qd est mediū acqrdēdi vel respuēdi talē finē. Exēplū. si homo sit infir- mus et intellectus dicitur q a tali est sanitas vo- lita et appetēda tanq finis. h pncipiū pplexū est pncipiū in acqrdēdo sanitatis: et pmo in in- tentōe lz sit vltimū i exercutiōe. et h consonat dis- cto pbi scdo pbi sicoz. s finis in agibilibus sicut pncipiū in speculabilibus. qz ponit necessitatē in his q sunt ad finē i agibilibus: sicut pncipiū in speculabilibus. s qz sanitas pōt p multa me- dia acqrdi: aliqū p potioēs: aliqū p ābulatōem aliqū p studiū et c. Ideo intellectus post magnaz disputatōem et consiliū p qd mediū sit pcedēdū in acqrdēdo sanitatē et finē sententiatur q sani- tas acqrdenda est p tale pncipiū puta p potio- nē: tūc format h consiliū sic sententiatur et conclu- sū p consiliū sanitas est acqrdenda a tali infirmo p potioē qd dicitur conclusio in isto pcessu. et qā ista conclusio est distincta ab intellectu sicut pncipiū: iō intellectus respectu vtriusqz practicus dicitur qrenus hz noticiā practicā discursiua re- spectu pncipij et cōcl. sionis. et qz h pncipiū lz sit dictatū ab intellectu nō tm p consiliū: et conclu- sio est dictata p consiliū: iō intellectus hns noticiā talis cōclusionis dicitur consiliatiuus. et sic p r differentia iter intellectū practici et consiliati- uum. Scda conclusio est q opatio tā potētie exterioris: q interioris pōt dici praxis: qz elicif pformit intellectui practico. Exēplū. si eniz intellectus dicitur q sit ābulandū et nō consiliat. de h vt volūtas pstituat sibi fines: ppf quē sit ābulandū: s si volūtas velit ābulare: qz dicta- tū est ab intellectu: et postea hō ābulet. h tā vo- litio: q ābulatio est praxis: qz vtrūqz pformaf intellectui practico dictatū q sit ābulandū. Qz volūtas vult dictatū ab intellectu: et cōformit potētia executiua exequit. Tertia conclusio q obiectū tā potētie interioris: puta volūtaris et intellectus: q exterioris cuiuscūqz: pōt eē pra- xis: qz pōt cōformari intellectui consiliatiuo. Exē- plū pmi. si eni intellectus pmo dicitur q sanitas ab infirmo est appetēda et acquirenda: et volū- tas velit sanitatē acqrdere. ista pma volitio est praxis tm: qz cōformaf intellectui practico. Sz

si intellectus consiliat post p qd mediū debz acqrdi et sententiatur q p studium circa geometricalia Si volūtas velit et eligat illud mediū: et post intellectus studeat circa geometricalia: qd est sententiatur ab intellectu consiliante: tūc ista vo- litio scda dicitur praxis: qz cōformaf intellectui consiliatiuo: et iō studet q est dictatum p intel- lectū consiliantē. Et ita vtrūqz opatō est praxis qz elicif cōformit intellectui consiliatiuo. Exē- plū scdi. si intellectus dicitur q sanitas ab infir- mo sit acqrdenda et appetēda et volūtas velit sanitatē: illa volitio dicitur praxis: qz cōformaf intellectui practico nō aut consiliatiuo: sed si p intellectus consiliat p q media pōt sibi sanitas acqrdi: et in fine sententiatur q p potioē: si volun- tas tūc eligit bibere: qz sententiatur est p intel- lectū consiliantē ista volitio est electio pprie et nō pma: et est praxis pprie et stricte: qz cōforma- tur intellectui consiliatiuo. et si post poter illa po- tio dicitur praxis: qz cōformaf intellectui consilia- tiuo. Quarta conclusio est q eadē opatio nūc ro intellectus sicut potētie interioris successiue dicitur praxis: et nō praxis. Exēplū pmi. si intel- lectus studeat circa geometricalia nō ppf aliqū finem pstitū a voluntate: s qz voluntas vult is- tectū studere sic si post stāre eodez actu stu- dendū in intellectu: intellectus cōsilio habito sen- tētiatur q talis actus studij cōtinuādus ē ppf sani- tatē et volūtas illū actū p riuat ppf sanitatē tūc iste actus studēdi fuit pmo nō praxis: qz nec cōformis intellectui practico nec consiliatiuo: qā ponam q cēt praxis: qz pformis intellectui pra- ctico: nō tm est cōformis intellectui consiliatiuo eo q nō pcessit cōsiliū: et post habito cōsilio et electōe voluntat: dico q iste actus studij est pra- xis: qz cōformaf intellectui consiliatiuo. Si di- cis q nō est idē actus studēdi nūc q pus: qz iste actus hz aliud obiectū qn studet ppf sanitates qz sanitas est obiectū: et pus nō fuit. iō et c. Rū- deo: q iste actus studēdi circa geometricalia nō terminat ad sanitatē. Si qras vtrū pōt esse in volūrate actus talis: et nō sit praxis: qā elicif vniiformit intellectui consiliatiuo: et post dicitur praxis. Rūdeo pōt dici q sic vniiformit: sicut de intellectu. Nā si volūtas pmo simplicitat velit intellectū studere: nō qz dictatū ab intellectu nec consiliatū: et post hito consilio intellectus dictat q sit studēdū ppf sanitatē stāre pma volitōe in volūrate respectu studij: pōt volūtas velle studere ppf sanitatē. Iste scds actus est electio sed pms licet sit electio. pōt tm dici praxis: qz cōformaf intellectui consiliatiuo: licet nō imedia- te: s mediāte scdo actu: q dicitur electio. Un sic in intellectu est ali actus studēdi terminatus ad geometricalia tm: et ali teriat ad actū studē

Quarta conclusio.

Instatur.

Respondetur. RR Queritur.

Respondetur.

Secunda conclusio

Tertia conclusio

di propf sanitatē: 7 hoc propf diuerfitatē obie
cti. ita in voluntate est alius actus terminatus
ad studiū propf geometricalia: 7 alius ad stu
dendū geometricalia propf sanitatē. 7 hoc p
pter diuerfitatē obiecti 7 variationē. sicut di
ctū est in materia de moralib⁹. Exemplus scđi
si volūtas velit aliquē ābulare abfolure: nō qz
sententiātū est ab intellectu consiliāre: qā nō
pcedit cōsiliūz. 7 post intellectus habito con
silio suo sentētiat istā ābulationē esse cōtinuā
daz: propf sanitatē acqrendā. 7 voluntas eli
gat 7 velit eū ābulare propf sanitatē stāte eo
dē actu ābulādī. tūc ille act⁹ ābulādī pmo fuit
nō praxis: 7 post praxis: qz cōformat intellectui
piliatiuo: mediāte tñ electiōe. Si qras vtrū
opatio exterior: dicat praxis: qz cōformat itel
lectui cōsiliatiuo vlp practico: vlp qz cōformat
praxi. Rūdeo. aut loqris de praxi large: aut
stricte. Si pmo mō sic accidit praxi: rā iteriori
q exteriori pformari intellectui practico: vlp cō
siliatiuo: qz sic solū essential⁹ est opatio 7 acci
dit sic cōformari intellectui vlp nō. Sz accipiē
do praxi stricte sic reqrit cōformari itellectui
cōsiliatiuo: 7 praxi iteriori. nō tñ cōformat itel
lectui cōsiliatiuo: nisi mediāte praxi iteriori.

Quinta cōclusio. Quia cōclusio. q finis est pncipiū in agibi
lib⁹: qā est mediū 7 cā in sillogismo cōcludēte
de terminatū mediū reqri ad talē finē. Exēplū
si enī finis pstitur⁹ a volūrate infirmi sit q sa
nitas sit acqrenda: et portio sit mediū acqredi
sanitatē: tūc istud mediū debet sic sillogistice
inferri ex tali fine. Quicunqz vult sanari a tali
infirmitate debz potare talē portionē. h finis
est pncipiū in cōplexū: qz mediū in ferēs cōclu
sionē determinatā. Sexta cōclusio est. q opas
tio exterior. aliquā pōt eē finis: vlp illā p̄ ime
diāte finis acqrit: vt opatio iterior: posset ad il
lū finē ordinari. Exemplus. qñ leccator: diligit
adulterā p̄p fornicariōz cū ea. ita q ille act⁹
in pte sensitua pōt esse finis: qre volūtas dili
git talē. s̄r aliqs p̄r aliū diligere vt siml sint
vel p opationē potētie iterioris: puta vt p ābu
lationē: vel portionē possit sanitatē acquirere.

Quia societas hois: 7 amor intēsus alicui⁹ p̄r
esse cā: 7 ordinari ad salutē acquirēdā. Si di
cas. q tūc opatio exterior: crit pfectior opatōe
iteriori: qz opatio exterior: vel est ipē finis p te
vel salte p̄r esse finis praxis iterioris: 7 p eas i
mediāte acqrit finis. p̄z de sanitate acq̄sita p
portionē. Opatio aut iterior: ordinat ad eā: si
cur ad finē. Nūc illa opatio est melior: q est fi
nis: vel q est itroductua finis: q opatio q est
circa ea q sunt ad finē rē. Rūdeo dupliciter
p̄mo: qā quis vna opatio sit finis alterius
tñ opatio q est ordinata ad finē est nobilior: et

Queritur.

Respondetur.

27
Quinta cōclusio

Sexta cōclusio.

Obiectio

Responso

i nobiliorē subiecto q finis. iō pōt eē pfectior
sic est in pposito de praxi interiori et exteriori
Quia interior: est subiectiue in voluntate. Ex
terior in potētia aliqua sensitua vlp executiua
Aliter p̄r dicit: q duplex est finis. qdā amat⁹
amore p̄cupiscētie: 7 qdā amatus amore ami
citie. I finis autez amatus amore amicicie pfe
ctior est: vel simpliciter: vel in acceptatiōe vo
lūtatis: q finis amat⁹ amore p̄cupiscētie. Exē
plū. amo proximū p̄pter deū. h primus amat⁹
amore cōcupiscētie: 7 deus amore amicicie: et
deus est pfectior p̄mo. s̄r amo sanitates: qā
amo meipz 7 vitā meā. hic sanitas amat⁹ amo
re cōcupiscētie: 7 hō amat⁹ amore amicicie: 7
homo est pfectior q sanitas. Exemplū scđi. si
amarē deū p̄pter meū bonū p̄cise. hic de⁹ ama
tur amore cōcupiscētie: et hō amore amicicie
licet homo non sit pfectior deo. simpliciter tñ in
acceptiōe volūtatis mee sum pfectior. qā in h
casu plus apprecio: meipm q deū. s̄r si tñ di
ligā medicū p̄pter sanitates meā. s̄ qā pōt me
sanare hic medicus amat⁹ amore concupiscen
tie 7 sanitas amore amicicie. 7 hz medicus sit
pfectior sanitatē: nō tñ in acceptōe volūtatis
mee. Ad p̄positū dico q opatio exterior: licz
aliquā sit finis opatiōis iterioris: tñ est finis as
matus amore p̄cupiscētie vt cōiter. nō em hō
mo diligit cōiter opatiōem aliquā partis sen
situe vel aliqd acq̄sitū p̄pter illā opatiōem p
pter se solū: s̄ vel p̄pter deū vel p̄pter seipz vlp
aliqd aliū qd amat⁹ amore amicicie 7 talis nō
opz q sit nobilior: eo qd est ad finē sicut est: de
opatione exteriori 7 interiori. Et est h sciendū
q causalitas finis nō est amari p̄cise: nec ipm
7 aliud p̄pter ipm amari. Possūm em sanita
tē amare 7 p̄pter illā portionē rē. 7 tñ sanitas
nō est causa finalis sic q habeat actualitē cau
salitatē cause finalis: cui⁹ cā est. qz oēs cause fi
nales causāt qn p̄currūt ad causandū aliquēz
effectū. qñ q̄ agens nō agit effectū non causat
cā finalis. q̄ tūcunqz q̄ amē sanitatē nō est cā
finalis nisi qn p̄ntē effect⁹: s̄ qn sic finis ama
tur 7 aliud p̄pter finē: ita q agēs agat effectū
respectu cuius dicif cā finalis: ille est causalit
tas cause finalis. 7 hoc loqndo de causalitate
cāe finalis p̄stiture a volūrate q̄ pprie est cā
finalis. Si dicas q oēs effectus habent cau
sam finalē: s̄ amo: 7 cognitio sunt effectus: q̄
habent cām finalem non alias q̄ sanitatem: q̄
amat⁹ 7 cognoscitur. ergo eius causalitas non
est aliud q̄ amari. Respondeo de fine prime
cognitionis 7 primi amoris est dicendū sicut
de fine cuiuslibet actionis naturalis puta ge
nerationis ignis rē. quia finis talū est illud
qd̄ intēdit ab agēte superiori qui est ipē deus

ad ad

Instatur

111
Respondetur

vel qđ intendit a deo 7 non habet talis amor
causam finalem intentā 7 p̄stitutā a volūta
te nō plus q̄ qñ diligo hoīem absolute nō pro
pter aliud: nec intendo aliud. non videtur esse
hic cā finalis nisi deus. Un̄ oportet generalit̄
ad hoc q̄ finis habeat causalitatē cause fina
lis euz p̄cognosci 7 prius amari. Et qñ scđo
cognoscit scđo amat: ita q̄ p̄pter illud agens
agat: tūc idē pōt esse finis illius amoris 7 esse
ctus alterius predicti. vñ oportet q̄ finis p̄c
cognoscat 7 diligit anteq̄ habeat rōnē cause
finalis respectu alicuius effectus. 7 hoc vel ab
agente superiori dirigēte: cuiusmodi est deus.
Et h̄ mō finis generatōis ignis 7 aliarū actio
nū naturalū cognoscunt 7 diliguntur non ab
igne: sed a deo. Et diligunt 7 cognoscunt ab
agente aliquo creato intelligibili: quod vtr̄
agente naturali 7 actōne eius ad aliqd: v̄l qđ
p̄cognoscit 7 diligitur ab agente secundario
p̄ducente effectū. Et p̄ma cognitio finis: et
primus amor agentis creati: non habent cām
finale p̄stitutā ab eo: s̄ tantū a deo p̄ agē
te 7 dirigēte. Si dicas q̄ ex hoc sequit̄ q̄ nō
om̄is effectus habet causam finalem: quia p̄
ma cognitio 7 primus amor sunt effectus: et
non habent causam p̄te. Respondeo. habent
cām finale intentā a deo: s̄ non ab agente cre
ato p̄stitutā 7 tota cā est: q̄ volūtas nūq̄ p̄
stituit aliqd: nec acceptat tanq̄ finē nisi p̄us
cognoscat illud 7 diligit. Et si q̄ras cām hui?
nō est alia cā nisi natura rei h̄ erigit siue expit̄
in se. Si dicas q̄ ex hoc sequit̄ q̄ effect⁹ inte
rior: puta amor: nō h̄z cām finale mō dicto nec
cognitio. R̄ndeō. verū est de p̄ma cognitōe
7 volitōe cuiuscūq̄ rei: s̄ scđa pōt bene h̄z cāz
finale ab agēte creato p̄stitutā. Et replū. ego
diligo deū p̄pter se: 7 diligo p̄pter deū primū
ita q̄ nō diligerē primū nisi diligerē deū: 7 di
lectio dei est cā dilectōis p̄mi. 7 h̄ p̄mi di
lectio h̄z deū p̄ cā finali p̄stituta a voluntate
mea: q̄ illa est a me p̄cognita 7 predilecta: 7
est illud p̄pter quod diligo primū: s̄ h̄ homo di
ligit nutrice vna dilectōe: post puerū alia dile
ctōe solū p̄pter nutricez: ita q̄ p̄ma dilectio est
cā scđe: certe h̄ cā finalis scđe dilectōis est
nutrix: q̄ est p̄cognita 7 p̄amata: ita q̄ p̄p̄
cā alius effect⁹ puta amor scđ⁹ p̄ducit: 7 h̄
sit dictū de q̄stione. ¶ **Questio. iiii.**

**Utrum deus sit pri
ma causa 7 imediata oim.** ¶ non:
q̄ ab vno non p̄cedit nisi vnū. ¶
nō sit imediata causa. p̄batur q̄ tunc ois effe
ctus pōt demonstrari p̄ eū tanq̄ p̄ cām imedia
tam: 7 sic oia media supfluerent. Item multa

non possunt fieri sine subiectis: sicut est de re
latione: s̄ creatura sit sine subiecto. ¶ **Op
positum.** deus continet causalitatem cuiuslibet
cause secunde. ¶ **Questio. v.**

**Utrum deus sit agēs
naturalis: vel liberū.** ¶ sit agēs na
turalis. ¶ probat: q̄ intelligēdo se in
telligit oia ita volendo se vult oia. s̄ naturalit̄
intelligit se 7 vult se. agit 7c. ¶ Itē idē act⁹ nō
pōt esse necessarius 7 liber. sed respectu sui h̄z
actū volūtatis necnū. ¶ nō p̄t esse p̄tingēs re
spectu creature: cū idē sit oīno. ¶ Itē quelz p̄fe
ctio simplicit̄ secū cōparit̄ aliā p̄fectionē sim
plicit̄. s̄ creare est perfectio simplicit̄ eo q̄ soli
deo cōuenit. ¶ creatio necrio ē 7c. ¶ Cōtra de
p̄t multa facere q̄ nō facit. ¶ libere. ¶ Dicit̄ ad
scđam q̄stionē: q̄ de⁹ est agēs liberū. qđ p̄bat
q̄ totū vniuersale h̄z aliq̄ finē. ¶ q̄ qñ agēs
nō p̄stitit sibi finē dirigē a superiori agente. sed
de⁹ nō dirigē. ¶ libere p̄stituit sibi finē. ¶ Itēz
agens naturale determinat̄ ad vnū. deus aut̄
p̄t in plura. ¶ 7c. ¶ Itē effect⁹ p̄existunt in deo
intellectuali. ¶ agit per intellectū 7 volūtātē
ergo libere. ¶ Itē actio dei est imanēs. s̄ actio
imanens nō est nisi intellect⁹ 7 volūtātē. ¶ Con
tra. q̄stio nō q̄rit vtrū deus agat per intellectū
7 volūtātē. s̄ vtrū libere. sed h̄ nō est idē q̄re
re. Nam per eundē doctorem volūtas diuina
et nostra vult naturaliter deū: et s̄ h̄ qñ aliqd
iudicat̄ ab intellectu voluntas vult illud nec
cessario. ¶ nō est idēz q̄rere vnū 7 aliud. ¶ Itēz
p̄hs tenet q̄ p̄ducit per intellectū 7 volūtātē
7 tū necrio 7 nō libere. Ad rōes. ad primā di
co q̄ in argumēto est fallacia cōsequētis. p̄sti
tuit sibi finē. ¶ 7 libere: q̄ pōt p̄stituire necrio
Ad scđm dico. q̄ in nobis natura nō magis
determinat̄ ad vnū: q̄ voluntas: imo min⁹. q̄a
natura per idēz principū oīno indeterminatū
p̄ducit plura. volūtas at̄ frequēt nō agit di
uersa: nisi per diuersas volūtōes: per quas des
terminat̄ marie: cū volitio sit ita bene cā effe
ctus: sicut volūtas. Ad tertiū. est ibi fallacia
consequentis. Agit per voluntatem. ergo li
bere. volūtas est principium. ergo liberum: s̄
cur p̄t. Ad aliud. aut̄ accipit̄ actionē pro p̄n
cipio elicitiuo actiōis. aut̄ p̄ respectu. aut̄ pro
effectū p̄ductionis. Si p̄rio. ita bene actio est
creature nō intellectualis imanēs: sicut actio
dei intellect⁹ aut̄ volūtātis. q̄ ita bene est p̄n
cipū elicitiuū generatōis ignis in igne: sicut
principū elicitiuū actionis diuine in deo. Si
secūdo mō. ita etiā est actio creature nō intel
lectualis imanens: sicut dei. q̄ ita terminat̄ il
le respectus ad aliud: 7 est in agente. si ponat̄

Obicitur
Respondetur.
Iustatur.
Respondetur.
Questio III
duplex est
Questio prima

B
Questio scđa q̄
est quinta i ordie
Probat p̄mo.
Secundo.
Tertio
In oppositum.
Responso p̄ma
ad scđaz q̄stionē.
Cōtra rōem
D
Ad rōes prime
opinionis.
Ad scđam
Ad tertiam
Ad quartam
B iij

Talis respectus: et per consequens potest equaliter
 quod ad talē respectū vna actio dici immanēs
 vel transiens sicut alia. prout est de sole. Alio
 modo scilicet tertio modo prout effectus dei pducit
 extra se: sicut creatura non intellectualis. unde
 non apparet ratio quod debet dici immanēs et
 alia transiens nisi quod effectus ab vno agente est
 subiective in illo: et effectus ab alio non est subie
 ctive in agente: sed extra. et hoc posito actio dei
 qua pducit creaturā dicitur magis transiens quā
 immanens. Ideo aliter probatur. Ista conclusio
 ne: quod cum causa agat contingenter et non nisi vir
 tute prime cause. sequitur quod prima causa agit con
 tingenter et libere. Sed potest dici quod ex corin
 gētia cause scilicet non potest argui contingētia in pri
 ma: quod aut ponitur quod causa prima immediate pcurrit
 ad producendū effectū cuius causa scilicet aut me
 diate. si primo modo prout secundum eū quod non sequitur. quod vo
 luntas et obiectū non cōcurrūt ut cause partia
 les ad causandū actū volendi: et tamen obiectum
 causat naturaliter et voluntas contingenter: ergo
 eodē modo de deo et voluntate creata. Si scilicet mo
 do adhuc non sequitur si causa scilicet vel imediata cō
 tingēter agit. et causa mediata. Exemplū. si sol
 esset causa voluntatis mee tunc esset causa mediata
 volitiōis et tamen voluntas careret libere et sol neces
 sario. Ideo quod deus sit causa libera respectu om
 ni tenendū est tanquam creditū: non potest demonstra
 ri per aliquā rōnem ad quā non rēderet vnus in
 fidelis. persuaderi tamen potest sic. ois causa non impe
 dibilis equaliter respiciēs oia siue infinita: si
 agat aliquid eorum in vno instanti: et non aliud est
 causa contingens et non libera: quod ex quo non impedit
 et equaliter respicit oia eque primo: non videtur
 ratio quare plus pducit vnū quam aliud nisi propter
 suā libertatem: sed deus est huiusmodi causa respectu
 ois productorum ab eo ab eterno. et tunc. Ad aliā
 questionē sunt duo faciēda. primo videndū est
 an deus sit causa imediata ois immediatē. Scilicet
 vtrum deus simpliciter creet oia quod produ
 cit. Circa primū est difficultas vna quod de
 cū sit vnus numero pducere possit multa. vis
 detur enim esse opinio philosophorum quod ab vno potest ratiō
 vnū pducere: quod probatur. naz. viij. philosophorum et. ij. de
 generatōe dicit quod ab vno pcedit vnū: et idem
 manēs idē tunc. Et. xij. metaphisice dicit com
 mentator. si agēs sit vnū et materia vna: effectus
 erit vnus. et ibidē ab vno motore solū est vnus mo
 tus. Item scilicet de aia probatur philosophus distinctiōem
 potentiārum per distinctiōem opationū quod sunt ef
 fectus. Contra. ista opinio est heretica: quod si de
 deus pducit multa immediate: nec consona
 naturali rōni: quod eadē voluntas ois indistincta
 est principiū volitiōis et noliōis amoris et odij.
 Item istud prout de causa naturali: quod sol potest na

turalitē pducere multos effectus. et tamen solū se
 non distinguit. Item si sit tāta distinctio in cau
 sa quāta est in effectu accipio duos effectus: isti p
 te reducunt ad duas causas: et ille cause ad alias
 duas: et sic esset pcessus in infinitū: vel erit sta
 tus ad duas primas causas: quorum vtrūque est fal
 sum: vel esset status ad vnā causā primā oim tunc.
 Ad primū oppositū dico. quod auctoritas philosophi et
 cōmētoris et oēs similes intelligunt de na
 turalib⁹ causis quod semper eodē tpe pducūt eodē
 effectus: nisi sit aliquod impedimentū. Exemplū.
 sol semper in autūno pducit eodē effectus. et sicut
 alij tpe per apporimationē et remotionē nisi
 si aliqd impediatur. Alia auctoritas. si materia
 est vna: et agēs est vnus: et si res potest intelligi de
 effectibus in cōpossibilib⁹. sicut vbi est vnus agēs: et
 vna materia: effectus est vnus: quod impossibile est in
 eadē materia esse duos effectus in cōpossibiles
 simul licet successiue possint. et habet itelligi
 secundum cōmentatorē in artificialib⁹: quod impossibile
 est habere eū: quod artifex in eodē ligno inducat siml
 formā arce et lecti: licet successiue possit. Ad
 aliud. potētia dupliciter accipit. Vno modo per eo
 quod se tenet a parte aie. et sic ex diuersitate opera
 tionū non arguit diuersitas potētiarū. Nam sic i
 tellectus est vna potētia: et habet diuersas opati
 ones spē distinctas: sicut actus simplicis itelli
 gētie actū cōponēdi: diuidēdi: et discurrendi. et
 eadē voluntas habet volitiōem et noliōem tanquam
 opatiōes spē distinctas. Alio modo accipit pos
 tētia per illo quod necērio erigit ad hanc quod potētia per
 mo modo eliciat opationē: et sic est aliqd organū
 corpale. et sic ex diuersitate operationū arguit
 diuersitas potētiarū. Exemplū de auditu et vi
 su et auditōe et visū. Si enim aliqd hēat organū
 nū audit⁹: et non organū visus. tunc sic habet po
 tentiā vnā: et non aliā. et per hanc prout potest habere vnā
 opationē et non aliā. Sed si aliqd potētia possit
 habere plures opatiōes spē distinctas non coexistēt
 te tali organo sicut voluntas talē volitiōem. tunc
 ex pluralitate operationū non potest argui pluralitas
 seu diuersitas potentiārum. Sed habent dubia.
 Primū quomodo malū est: et non a deo. Quia vi
 detur quod sit eadē causa. reducere mala ad primū ma
 lū: sicut bona ad primū bonū. Et sic erūt due
 cause prime. vna bona. alia mala: sicut dixerūt
 manichei. Sed istud dubiū bene pcederet
 si malū esset res factibilis: quod falsum est: quia ma
 lū nihil aliud est quam facere aliquid ad cui⁹ oppo
 sitū faciendū aliqd obligat. quod obligatio non ca
 dit in deū: quod ille ad nihil faciendū obligat. nec
 presupponit malicia in causa: quod sit causa malicie esse
 ctus. sed malicia effectus est causa malicie in
 causa. Sed adhuc est dubiū. quomodo deus potest
 aliquid de nouo creare sine mutatione: quod quod

Probatio scott

E

Ad questionē primā

Difficultas prima

Secunda.

Ad primam

Ad secundam

Dubium primum

Solutio primi dubij

Aliud dubium

agens prius nō pducit: 7 modo pducit: nō videtur esse nisi q: expectat opportunitatē tps ad agendū: vel q: erat prius impeditū sicut dicit comentator: octauo pbsicorū q: aliq: p an- riq: volūtate nō pōt aliqd d nouo causare: s illud nihil valet: q: volūtas pōt sine noua mu- ratōe ex pte sui aliqd causare: potest em̄ aliqd nūc velle vel cras v̄ ista hora pducere aliqū effectū 7 semp in tali volūtate pscu rare: 7 tūc pōt talē effectū pducere p velle istud p̄nuas- tū p diē. istud aut velle est cā partialis illi? ef- fectus extra pducti. 7 p̄z: q: quā iste effect? p- ducit volūtas de nouo nō mutat: q: eodē mō p oia c hz in pducōe illi? effectus sicut prius sicut p̄z p casum positū. Tamē qn volūtas de nō volēte fit volēs mutat i receptōe volūtōis ergo volūtas diuina p velle eternū pōt aliqd de nouo pducere sine aliq: mutatōe ex pte sui.

Si dicas q: ibi est mutatio tps. Lōtra. si so- la volūtas mea esset 7 deus 7 nihil aliud peni- tus ad huc posset volūtas mea velle 7 nō velle 7 p̄nuū velle diu p̄nuatū posset pducere par- tialit̄ aliqū effectū sicut p̄us dcm̄ est: si tps sit ergo tps nihil facit ad mutatōez: s ip̄amer vo- lūtas. tñ bene dico q: volūtas nra 7 voluntas diuina req̄runt necessario tps in actu vel i po- rētia ad h̄ q: aliqd faciāt qd̄ p̄us nō fecerunt: q: ip̄ossibile est q: de? creet vnū angelū: 7 post illū ambilet: 7 iterū reparet sine tpe in actu v̄l in potētia. Dico ḡ quātū ad scdm̄ articulū q: deus est p̄ma cā immedie oim̄ q: pducunt a causis scdis. Quā sit immedie cā p̄z: q: illa cā dicit immedie q: posita pōt poni effectus: 7 q: nō posita nō pōt poni effect? : s de? est b̄mōi respectu cuiuslibet creature. ḡ 7 c. vñ pp̄ie lo- quēdo q̄libet cā pp̄ie dicta ad cui? p̄ntiā pōt poni effect? : 7 ip̄a nō posita non pōt poni. pōt dici cā immedie. Et h̄ sequit q: cā remora nō est cā: q: ad eius p̄ntiā nō seq̄tur effect? : aliter adā posset dici cā me: qd̄ nō est verū: q: nō ens nō pōt dici cā entis. 7 s̄l̄r cā 7 effect? pp̄ie lo- quēdo s̄l̄r sunt: 7 nō sunt si etiā p̄currā: ad pro- ducendū aliqū effectū multe cause partiales q̄libet est immedie. Et si deus p̄currat cū cau- sa scda vtrāq: est immedie. Quod p̄bat p il- lud Jobis. i. Via p̄ ip̄m facta sunt. Si dicas verū est medie. Lōtra. fm̄ oēs sc̄rōs de? ali- ter est causa bonorū 7 malorū: s deus est causa medie malorū: q: pducit 7 conseruat creatu- rā q: est causa immedie mali. Et quo ergo ali- p̄currat respectu boni videt q: sit causa imme- die. Itē magis depēdet effectus q̄libet a cā p̄ma 7 vniuersali simplici illimitata q: a cā limitata vniuersali: 7 ad sensuz videmus q: ef- fectus dependet a causa vniuersali limitata:

sic. s. q: nisi causa vniuersalis sit p̄ns 7 immedie- te causans nō pducit effectus. Istud p̄bat. q: p̄ma app̄oximat alicui passo: hic infer? ēt si illa causa cōseruet a sole: nisi sol etiā sit in de- bita app̄oximatōe illi passo: nunq: illa causa q: dicit p̄ma pducit talē effectū. patet illud de effectib? pductis quādo sol accedit ad nos in estate. ḡ sequit q: sol sit cā immedie cuiusq: effectus pducti a sole. ḡ multo magis de? cau- sa immedie. Si dicas q: bene requirit p̄ntiā solis 7 p̄me cause ad pducenduz effectū: nō tñ pp̄ hoc est vnū vel aliud causa. Lōtra. illud tollit oēm viā ad pbandū aliqd esse cām alte- rius. Si em̄ dicas q: calor in igne est causa ca- loris in ligno. dico q: non: q: bene requirit p̄- sentia ignis. s ex h̄ nō sequit causalitas. Und nō plus p̄bas q: calor in igne sit causa caloris in aqua: q: q: albedo in pariete sit causa albe- dinis in me: nisi q: ad p̄sentia caloris i igne se- quit p̄sentia caloris in aqua. ḡ 7 c. Et ad p̄sen- tiā albedinis nō sequit alia albedo. Itē suspē- sio actionis ignis in camino nō videt aliud q: deū nō coagere immedie ad pducendū calo- rem. s̄ fuit enī substātia ignis ibi conseruata. s q: de? nō cōcurrebat immedie cū igne ad cau- sandū effectū ignis: id̄ ignis non potuit agere de hoc q̄re alibi. Sic igit p̄z. q: deus est causa immedie cuiuslibz effectus. est em̄ causa p̄ma p̄mitate p̄fectionis. s nō p̄mitate duratiōis q: eodē instanti quo agit: agit 7 causa scda. q: nō est maior rō: q: deus suspēdet actionē cause scde in p̄mo instāti: q: in secūdo: vel in aliquo alio. Et ex hoc sequit: q: est causa partialis cui- iuslibet effectus: quez pducit scda causa. h̄ di- co de facto. Quia pōt esse causa totalis oiz: li- cet simplici sit causa p̄ncipalis. 7 ex hoc seq̄- tur q: est causa libera respectu talis effect?. si em̄ esset causa naturalis: cū sit infinitus neces- sario pduceret totū effectū suū 7 totalit̄. tñ de- potentia absoluta bene pōt esse causa totalis respectu oiz absolutorū effectū quicqd̄ sit de relationibus p̄mitate durationis. Quod p- batur: q: cuiuslibz pōt esse causa totalis respe- ctu cuius est causa p̄ialis. Quod p̄z. q: ip̄e p- hibere pōt oēz causalitatē secūde cause. 7 per consequēs pōt eius actionē supplere. 7 per cō- sequēs sine alia causa potest effectus pducere totaliter. Si queras qn̄ deus p̄currat cū cau- sa secūda ad pducendū aliqū effectū indiu- sibile. ponamus tunc q: vtrāq: producat totū effectū. ḡ vtrāq: est causa totalis. Quia hoc est esse causaz totalē producere totū effectū. Re- spōdeo. q: causa totalis est illa qua posita omi- alio circūscripto ponit effect?: si sit totalis cā de facto. vel potest poni si sit causa totalis de

Inferatur.
Resistitur

R
Ratio auctoris
ad scdm̄ articulū

Confirmatur

Ratio
Oppugnatio.

Ratio

Impugnatio

2
Queritur.

Respondetur.

possibili. Nunc autem quoniam deus concurrens cum causa secunda licet possit producere effectum sine causa secunda: et per consequens potest esse causa totalis. tamen de facto producit cum causa secunda: et per consequens non est de facto causa totalis. nec illud est verum quod dicitur Job. quod causa totalis est illa: qua posita ponitur effectus: et qua non posita non potest poni effectus: quod sicut alias dictum est idem effectus potest habere duas causas totales. et si una destruat: nihilominus potest causari per aliam. Sed sicut dicitur est causa totalis est illa qua posita omni alio circumscripto potest poni effectus. Alterius dico nihil asserendo quod possibile est: quod deus producat aliquam rem: et quod creatura producat eandem rem. Locus probatio est: quod creatio passio nihil aliud est: quam creaturam immediate fieri a deo: et dependere immediate a deo: et referri immediate ad deum. si creatura a deo producta per creationem potest dependere a causa secunda. Sed impossibile est: quod aliquid dependeat ab aliquo alio nisi aliud habeat causalitatem respectu sui. nullam autem causalitatem potest causa secunda habere respectu dicti effectus: nisi productivam. **¶** **A**ssumptum patet. quod si deus produceret ignem mediante sole. tunc ignis diceretur produci a sole eodem modo: si deus produceret primo ignem: et conservaret et non solem: et post produceret solem. tunc ignis conservaretur a sole: sicut si fuisset productus a sole. Et eodem modo dependeret ad solem essentialiter. Quia licet deus produceret solem post ignem. tamen daret sibi actionem debitam quo ad omnes effectus possibili- biles produci ab eo: eodem modo dependeret a sole. ac si primo fuisset productus a sole. **¶** **N**unc patet productum a sole: quod creatio et conservatio per nihil positivum differunt. quod creatio significat rem con- servando negationem immediate precedentem rem: et con- servatio significat eandem rem notando continua- tionem. et hoc nihil aliud est: quam notare negatio- nem interruptivam: vel destructivam essentie eius. Unde non est aliquod inconueniens hic in re. tamen in voce apparet inconueniens. nec est hic diffi- cultas nisi in ista noia creatio: et conservatio: et sua significata. Si tamen deus primo produceret to- taliter effectum: et post conservaret partialiter cum sole tunc sol esset causa partialis cum deo illius conserva- tionis. et per consequens illius effectus. Sic igitur patet. quod deus sit causa prima et immediata omnium effe- ctuum productorum a causa secunda immediatione cause et hoc sine aliqua mutatione ex parte sui: sicut si causa naturalis: puta sol eodem modo sepe ha- beret ad ista inferiora: et semper produceret sine aliqua mutatione noua a parte sui. **¶** **U**trum ad secundum dico. quod deus est causa omnium in ratione effe- ctus. quod probatur. quia non magis dependet effe- ctus aliquis ab agente creato: quam accidens a sub-

stantia: sed deus potest facere accidens sine substan- tia media in ratione effectus: quam potest facere quodcumque accidens sine alio in ratione effectus. et sic de alijs.

¶ **Q**uantum ad tertium dico breuiter quod omnis forma que potest produci per potentiam dei in subiecto simplici- ter creat a deo de facto: sed ille sunt tamen forme ab- solute: sed si sint alie forme puta respectus que non possunt a deo creari sine subiecto vel sudamen- to tales non creantur. **¶** **I**stud secundum dico sine asser- tione probatur primum sic. quod illud simpliciter creatur quod fit de puro nihilo: ita quod nil eius precessit in mate- ria: nec necessario requirit materiam ad sui produ- ctionem. **¶** **I**stud patet: quod creare est aliquid de nihilo facere sicut quod ly de dicit circumstantiam ordinis que ista duo sufficiunt ad creationem quod fiat de nihilo et quod non necessario presupponat materiam in sui- factore: sed omnes forme absolute sunt huiusmodi: quod capiunt isto modo esse post non esse: que simpliciter creatur. maior patet: sed minor improbat: quod forma naturalis quecumque est in potentia materie et per consequens est pure nihil que assumptum est falsum. **¶** **C**ontra. si forma que est in potentia materie producat a deo sine omni materia concitante crearetur forma: quod nihil eius precessit in subiecto aliquo de quo producat: quia producat sine omni subiecto: que est in potentia materie non tollit ab aliquo quoniam sit purum nihil et simpliciter cre- etur. **¶** **I**tem si esset perfectus in potentia non tollit ab aliquo quin sit purum nihil et simpliciter creetur. nec esse imperfectus in potentia tollit: sed esse in potentia agentis puta dei creatus est perfectus esse in poten- tia que esse in potentia materie. patet istud de se: sed esse in potentia agentis non tollit quoniam forma ante sui productionem dicatur purum nihil et simpliciter creetur: quod aliter nihil simpliciter crearetur cum omnia sunt in po- tentia dei creati: a quo nec esse in potentia materie. quod sicut propter potentiam agentis res non dicitur habere aliquid esse reale ante sui productionem: ita nec per esse in materia. **¶** **S**i dicas quod in materia est re- spectus ad formam: et ideo dicitur forma non esse ni- hil ante sui productionem: sic non est in agente. **¶** **C**ontra. ille respectus non potest esse realis cuius terminus non est ens reale: sed in potentia. **¶** **S**i etiam poneretur respectus realis: nihilominus propter il- lum respectum non diceretur forma non esse nihil ante sui productionem. **¶** **E**rgo non magis propter illum re- spectum dicitur forma esse aliquid ante sui productionem: quam ille respectus nihil est forme. **¶** **I**tem anima intellectiua vere creatur et tamen sic est in poten- tia materie: quia materia potest eam recipere. **¶** **S**i dicas quod non est in potentia naturali ma- terie. **¶** **C**ontra. quero que est illa potentia natura- lis materie: quia aut est receptibilitas ipsius forme in materia: aut est aptitudo in materia: qua materia est apta nata recipere formam: aut qua habet respectum et ordinem ad agens natu-

¶ Quare ad tertium

Instat

Restatur

Ad secundum. r. n. s.

rale qđ potest aliquā formā inducere. si p̄-
mo modo tunc quelibet materia esset in potē-
tia naturali ad formā: quia quelibet posset for-
mā recipere qđ est fallum. Si scđo modo: tūc
sequuntur duo. p̄mū est qđ ois forma recepta
in potentia materie violenter recipiente crea-
retur. quia nulla talis est in potentia naturali
materie. secundū est qđ tunc haberetur propo-
situm quia aīa intellectiua est sic in potentia
naturali: quia corpus inclinatur ad recipiē-
dū eam sicut perfectiōem suam: et tunc agens
naturale posset creare animā intellectiua. Si
tertiō modo tunc graue est in potentia natu-
rali vt moueatur sursum: quia agens naturale
poteest iducere formā i materia grauis ad sim-
pliciter mouere sursum. Et fm hoc habetur p̄-
positū qđ quelibet forma creatur: quia cuz nul-
la forma sit in potentia naturali ad actionem
dei: et deus producit quālibet formam imme-
diatē vt causa partialis: sequit qđ quelibz for-
ma creat. Aliter dicit qđ forma nō creat sed
pducitur a deo in materia: qđ silbz esse et infor-
mat materiā: s̄ aīa intellectiua prius hz esse qđ
informat materiā. Cōtra. ois forma substantia-
lis pōt esse sine materia. qđ prius est ens i se qđ
informat materiā. Probat p̄na: qđ hoc est de ra-
tione p̄ois: qđ pōt esse sine posteriori sine p̄di-
ctiōe. Si dicas qđ deus nō pōt creare formam
in materia existentē: nec pōt aliā formam sine
subiecto creare. Cōtra. q̄cquid pōt mediante
cā secūda in gñe cause efficiēt pōt p se imedi-
ate. Cū qđ deus pōt creare formā existentē in
materia mediātē cā secūda. sequit r̄c. Secū-
do dico q̄tū ad istū articulū qđ si sit aliq̄ forma
qđ nō possit fieri p potētiā diuinā sine subiecto
qđ illa nō creat a deo. Probat. qđ illud creatur
qđ fit de nihilo: et nullo alio p̄supposito ista for-
ma necessario req̄rit subiectū p̄positum. qđ r̄c.
Cōtra ista videt qđ deus nō sit cā libera. B̄-
quicqđ deus scit necessario producēdū neces-
sario pducit: sed omne futurū deus scit neces-
sario pducēdū. qđ r̄c. Itē qđ deus nō sit cau-
sa imediata: probat. quia agit mediātibz cau-
sis secundis. Itē si sic: tunc deus imediate a-
geret in productōe creature: et tunc aut eadez
actione qua agit creatura: aut alia. Non eadē
quia creatura potest habere p̄p̄iam actiōem
supposita influentiā generali. similiter nō est
eadē actio duoz agentū: nisi sit eadē virtus in
vtrōq̄: sed sic non est in p̄posito. Nec alia acti-
one: quia tunc aut deus prius attingit totū ef-
fectū: et sic causa scđa. nihil causabit. aut simul
attingit totū effectū cum causa scđa: et sic alia
superfluit. Confirmatur. quia actio est eadē
vel diuersa ex terminos: sed hic est idem termi-

nus. ergo et eadem actio. Item ordo agentū
corespondet ordini finū: sed idē effectus nō
potest habere duos fines imediatos: ergo nec
duo agētia. Item si sic: aut ergo totaliter p̄-
ducitur effectus ab vtrōq̄: aut partim ab vno
et partim ab alio. Non p̄mo modo: qđ idē non
habet simul duas causas totales. Nec secūdo
mō: qđ tūc quilibet effectus esset diuisibilis. Itē
cuius est dare totū actū p̄mū: eius est dare et scđz
p̄ns ip̄s: s̄ forma dat totū actū p̄mū. qđ r̄c. Itē
contra hoc qđ dicitur qđ deus nō potest esse cu-
iuslibet causa prioritate duratiōis. Quia cau-
sa prima plus influit et prius qđ causa scđa. qđ
Itē cōtra hoc qđ dicitur qđ effectus pductus
a deo pōt iterū causari a scđa cā: qđ ois causa
est prior causato: ergo nō pōt esse posterior du-
ratiōe sicut tu ponis: qđ tantū idē bis pducere
tur. Itē h̄ hoc qđ ponit qđ quilibet forma qđ pōt
pducī sine subiecto p potētiā diuinā creat
qđ tunc agens naturale nihil pduceret. Itē
cōtra h̄ qđ ponit qđ forma qđ necessario req̄rit
subiectū pura respectus nō creat: qđ oē qđ est vlt-
est creatū vel increatū. nihil aut est increatū
nisi solus deus. Ad p̄mū istoz dico qđ deus nō
scit necessario aliqđ futurū esse pducēdū: qđ
nō oē futurū est necessario pducēdū nec deus
scit omne futurū necessario producēdū: quia
p̄mū est cōtingēs: qđ omnis productio ad ex-
tra pōt cessare. Ad aliud dico qđ h̄ deus agit
mediātibz causis scđis vel p̄p̄inquis cuz
eis nō tñ dicitur deus mediate agere: nec cāe
scđe frustra: cū sit agens voluntariū nō neces-
sariū: et si esset agens necessariū adhuc agere
immediate. Exēplū rude ad hoc ponitur. qđ vnus
bomo fortissimus possit portare decem p se et
nullus alius possit portare sine eo: tunc si ali-
quis debilis portaret illa decem cum illo for-
ti: nihilominus ille fortis dicitur portare im-
mediate sicut debilis: nec propter hoc super-
fluit ille debilis si fortis non velit per se porta-
re illa decem. Et similiter est in p̄posito. deus
enim est tale agēs qđ potest esse causa totalis
effectus sine quocunq̄ alio: quia tamen deus
sic res administrat vt eas motus proprios ha-
bere sinat fm Augustinū. ideo nō vult totum
solus producere: sed coagit cū causis scđis
tanq̄ causa partialis licet sit principalior: ita
qđ ipse est causa imediata oim quando agit cū
causis scđis: sicut quādo agit sine illis: nec
propter hoc superfluit cause secunde: quia
deus non agit in qualibet actione fm totam
potētiā suam. Et ex hoc sequitur qđ non
potest demonstrari qđ aliquis effectus produ-
citur a causa scđa: qđ h̄ semp ad app̄ximatio-
nem ignis ad cōbustibile sequat cōbustio: cū

Quarto
Quinto
Sexto
Septimo
Octaudo
Nono
Decimo
Ad p̄mum
Ad scđm

Alia r̄c.
Secūdo r̄c. au-
tōis.
Contra dicta
Arguitur p̄mo.
Secundo
Tercio.
Confirmatio.

hoc tñ pōt stare q̄ ignis nō sit ei? cā: q̄ de? pōt
 tuit ordinasse q̄ sp̄ ad pñtiā ignis passo appro
 rimato ip̄e solus causeret cōbustionē sicut or
 dinavit cū ecclia q̄ ad platōem certoz verbo
 rū causet gratia in aia. vnde p nullū effectum
 potest p̄bati q̄ aliquis sit homo maxime per
 nullū effectū q̄ apparet in nobis: q̄ oia q̄ vide
 mus in hoie potest angelus in corpus facere:
 sicut comedere bibere &c. Pater de āgelo tho
 bie. Ideo nō est mirabile si nō pōt demonstrā
 ri q̄ aliquid sit causa. Dico tunc q̄ dicit agere
 mediantibus causis scōdis: q̄ coagit cū illis v̄l
 pducit illud qd̄ pducit cause scōde: & ita imē
 diate sicut & cause scōde. Si queras quō pōt
 saluari ordo essentialis iter cāz primā & scōdā
 cū neutra sit supior: s̄ vtrāq̄ est imediata. Di
 co q̄ vna est supior in pfectōe pura p̄ma & scōda
 depēdet a p̄ma nō tñ q̄ accipiat esse a p̄ma: s̄
 q̄ p̄seruat ab ea: & q̄ nō pōt scōda pducere nisi
 p̄ma pducat. Sicut dcm̄ est de deo ita dicēdū
 est de oī cā est. n̄tialit̄ ordinata ad pductōem
 alicuius effect? q̄ vel pducit effectū imediate
 vel nihil pducit. Exēplū de sole. Ad aliud di
 co q̄ aut accipit actio p respectu ponendo ta
 les respect? aut p obiecto cōnotate: aut p ef
 fectu. si p̄mo mō tūc sunt diuerse actiōes sicut
 diuerfa fundamēta. si scōdo mō sic significat
 gēs pnotādo. sic sicut sunt diuerfa agentia: sic
 sunt diuerse actiōes. si tertio mō sic pōt esse ea
 dē actio sicut idē effect?: & qñ dicit. Aut deus
 p̄us attrigit effectū aut sil. dico q̄ sil duratōe: s̄
 p̄us priouitate pfectōis & illimitatiōis. Et qñ
 dicit q̄ tūc alia supfluit: dico q̄ nō sicut p̄z de
 forti & debili portanti? idē pōdus: tñ forti p̄i
 us portat priouitate pfectōis. Ad aliud dico
 q̄ accipiēdo actōem p agente qd̄ pncipaliter
 significat p nomē v̄l pceptū actiōis sunt diuer
 se actiōes sicut diuerfa agētia. Ad aliud dico
 q̄ nō est incōueniens q̄ eiusdē sunt duo fines
 imediate: & hoc accipiēdo finē p c̄usa finali
 nō p fine q̄ est finis fm̄ rectā rōnem: sicut di
 ctū est in plogo q̄ si sint duo agentia eundez
 effectū si intendāt diuerfos fines: illi fines sic
 intenti sunt fines imediate eiusdē effectus: q̄a
 illud est causa finalis eiusdem effectus qd̄ in
 tendit & quod mouet agens ad efficiēdū & ta
 lia sunt diuerfa. ergo &c. Duo tamen agentia
 possunt intendere eundem finē: & ille vel pōt
 esse finis fm̄ rectā rōnez q̄ amatur amore ami
 cicie: vt si deus causet aliqd̄ ppter se sicut fa
 cit causa scōda ppter deū: vel potest esse ali
 us finis p̄stitutus. Ad aliud dico q̄ vtrāq̄
 causa producit totū effectū: siue sit diuisibilis
 siue indiuisibilis: vt patet in forma substātia
 li & tractu nauis a multis: sed neutra est de fa

Queritur.

Respondetur.

Ad tertium

Ad cōfirmatōes

Ad quartum

Ad quintum

cto causa totalis. de hoc quere supra. Ad ali
 ud dico q̄ forma nō dat actū p̄mū: s̄ est act?
 p̄mū: & ab illa denotat aliud habere actum
 p̄mū &c. Ad aliud dico q̄ illa priouitas suffi
 cit in causa q̄ causa nō existente nō est effect?
 sicut cū causa scōda causeret cū deo nō existē
 te causa scōda nō est effectus: sic si causa scō
 da cōseruaret effectū cū deo ip̄a non existente
 nō existeret effectus: & id licet effectus p̄duca
 tur a cā prima si post cōseruet a cā scōda po
 test dici cā illius effectus sicut prima. Si di
 cas q̄ cōseruare & creare differūt. Dico q̄ quā
 tū ad nomen positū nō differūt: sed quātum
 ad negatōes cōnotatas: q̄ creare cōnotat ne
 gatōem imediate precedentē esse: cōseruare
 cōnotat negatōem interruptōis esse: sicut pri
 us dcm̄ est: & ideo accipiēdo cāz prout notat
 esse post nō esse imediate precedentis: sic causa
 precedit effectū. Sed accipiēdo p illo quod
 cōtinuat effectū sine interruptōe: sic potest eē
 posterior. Ad aliud dico q̄ nō est incōueniēs
 idem bis pducī accipiēdo pductiōem diuer
 simode. hinc inde p creatione & cōseruatione
 tñ q̄ aliqd̄ bis producatur productiōe qua ac
 cipit aliqd̄ esse post nō esse est impossibile. Ad
 aliud dico q̄ illud agens dicit soluz creare qd̄
 nō requirit aliquā aliā cām scōcū concurrētem
 nec materiā &c. Et tale agens non pducit for
 mā de potentia materie: q̄ producere sic nihil
 aliud est nisi producere formā i materia ita q̄
 necessario in productione requirit materiā cō
 causantem ad hoc q̄ producat: & illud agens
 dicitur generare quod pducit formā in mate
 ria: ita q̄ necessario pducendo requirit mate
 riā pcurrentem: q̄ ergo deus inquantū creas
 formā nō pducit necessario in materia nec ne
 cessario requirit materiā pcurrentem q̄ quā
 liber formā absolutā potest pducere sine ma
 teria nec pducit in materia nisi: q̄ vult agere
 partialiter cuz cā scōda q̄ necessario requirit
 materiā: ideo simpliciter oēm talem formā ab
 solutā creat nō generat. & sili modo q̄ cā scōcū
 da in actione sua necessario requirit materiā
 pcurrentē: nec aliter pōt effectū causare: idē cā
 scōda dicitur simpliciter generare nō creare
 Dico tūc ad argumētū q̄ nō ē incōueniēs eū
 dem effectū simplr̄ generari & creari. Lū? ras
 tio est. q̄ illud simplr̄ creat qd̄ pducit ab agē
 te quod nō requirit materiā p̄causantē: illud
 generat quod pducit ab agente quod nec̄rio
 requirit materiā p̄causantē: cū q̄ idē effectus
 pōt sil & semel pducī a duob? agētibz quoz
 vnū nō req̄rit materiā aliud nec̄rio req̄rit. pu
 ta a deo & a cā scōda. ḡ &c. nec est h̄ maḡ incōue
 niēs q̄ q̄ idē effect? pducit a duob? agētib?

Ad sextum

Ad septimum

Obijciunt Respondetur.

Ad octauum

Ad nonum

Z

quorū vnū agit necessario ⁊ aliud libere: sicut ponit de actu q̄ pducit a volūrate ⁊ subiecto. Ex hoc p̄ q̄ nō tm̄ forma naturalis educit de potētia materie: s̄ forma violēter educita. quia educi de potētia materie nō est aliud nisi pduci a tali agente qd̄ necessario requirit materiā recipientē suū actū: q̄ causalitas materie non est nisi recipere formā: ⁊ p̄ p̄ns cū agēs violentū necessario requirit materiā ⁊ causantē necessario pducit forma de potentia materie. Et B sequitur q̄ forma violentē inducta ḡnat sicut p̄ p̄dicata: s̄ nō ḡnatōe naturali s̄ violēta. Si dicas q̄ d̄dictio est q̄ sil̄ ⁊ se fiat de aliquo et de nihilo: s̄ qd̄ creat fit d̄ nihilo: qd̄ ḡnat fit d̄ aliquo. ḡ d̄dictio est qd̄ idē sil̄ creet ⁊ generet.

R̄spondeo. minor est falsa: q̄ ita bene illud qd̄ generat fit de nihilo sicut illd̄ qd̄ creat: ita q̄ termin⁹ a quo in ḡnatōe vere fit nihil ⁊ pura negatio sicut i creatōe: cuius rō est. q̄ aut termin⁹ a quo generatōis est pura negatio illius forme generatōe: aut aliq̄ pars illi⁹ forme: aut materia: aut forma d̄ua expellēda. nō pars illius forme: q̄ nulla p̄existit si sit vera generatō nec materia: q̄ illa manet sub vtroq̄ termino s̄ termin⁹ a quo nō manet cū termino ad quez nec forma d̄ua: q̄ alicubi est termin⁹ a quo vbi nō est talis forma. p̄ in illuminatōe medi⁹ ⁊ in ḡnatōe scie in aia: q̄ aia mutat de ignorātia i sciam: ḡ accidit termino a quo q̄ iungat cuz forma aliq̄ positīua. relinq̄t q̄ p̄m⁹ modus ⁊ p̄ p̄ns cū illa negatio nihil sit termin⁹ a quo ḡnatōis est purū nihil. p̄ q̄ minor est falsa: s̄ illud creat qd̄ fit ab agente: qd̄ nō req̄rit materiā ⁊ causantē in actōe sua: ⁊ illud ḡnat qd̄ fit ab agente qd̄ necessario req̄rit materiā ⁊ causantē: ⁊ qd̄ idē fiat a talib⁹ duob⁹ agentib⁹ non est d̄dictio. Ad aliud dico q̄ causare vno mō accipit̄ p̄ creare: ⁊ sic est diuisio sufficiēs om̄ens ⁊ c̄. alio mō accipit̄ p̄ eo qd̄ nō req̄rit materiā ⁊ causantē: ⁊ sic nō est sufficiēs: q̄ oēs ille forme respectiue q̄ nō possunt fieri sine subiecto p̄ potētiā dei nō sunt create nec increate: isto mō accipiēdo creatōem. Ad argumēta p̄me q̄stionis ad illud de demonstratōe passiōe: dico q̄ passio nō pōt demonstrari de subiecto p̄ eam extrinsecā demonstratōe vli: vn̄uer salitate t̄pis ⁊ supposito: ū puta q̄ ois luna s̄ p̄ sit eclipsabilis: s̄ conclusio q̄ demonstrat̄ p̄ eam efficientē aliq̄n̄ nobis nota p̄ experientiaz aliq̄n̄ p̄ demonstratōem: s̄ illa demonstratio est particularis saltē particularitate t̄pis puta q̄ luna modo eclipsat̄ ⁊ illud pōt demonstrari p̄ causam efficientē si sit naturalis: s̄ si sit libera tunc nō potest. sic est in p̄posito: q̄ deus est cā libera respectu cuiuslibet effectus: ideo nō po

test esse mediū ad demonstrādū aliquē effectū. Ad aliud dico q̄ sicut deus intelligēdo se in tellexit oia: ita volēdo se vult oia volūtate cōplacētie nō efficaci. Questio. vi.

Quātrū deus sit causa oim̄ fm̄ intentōem p̄boz: ⁊ videtur q̄ nō. Tum q̄ cū agit p̄ intellectum ⁊ voluntatē deus intelligeret alia a se. ⁊ sic ab eis dependeret ⁊ vilesceret intellectus eius. Tū q̄ mouet vt amatū ⁊ desideratū. ergo nō vt efficiens. Sed cōtra. cōmentator p̄ primo p̄bificoz cōmento vltimo p̄ motum p̄bat deū esse ⁊ p̄ eternitatē motus: p̄bat eternitatē motus: qd̄ non esset nisi motus esset effectus dei. Ad primū in cōtrariū dico q̄ p̄b̄s intendit q̄ nō intellexit alia a se recipiēdo cōgnitōem ab alijs: ita q̄ alie essent cause efficiētes respectu sue cognitōis: sicut sunt respectu nostre: tūc em̄ vilesceret intellectus suus tamē intellectio sua vnica terminat̄ ad essentia suā ⁊ oia alia ⁊ hoc est maxime p̄fectionis ⁊ nobilitatis. Ad aliud dico q̄ si deus compareretur ad intelligentias: tūc est causa efficiens earū si aut̄ comparet̄ ad alia q̄ deus producit sicut causa partialis cū intelligētis: sic licet sit causa efficiens respectu illoz productoz ab intelligentijs imediate concurrentis: sicut prius dicitū est: tamen mouet intelligentias ad producēdū illos effectus partialiter cū eo sicut amatū ⁊ desideratū. quia intelligētie causant alia propter deū tanq̄ propter finē cuius causalitas est amari proprie ⁊ desiderari. ⁊ sic dicitur mouere alia agentia secūda sicut amatū: quia oia ordinantur ad ip̄m tanq̄ ad finē: ⁊ sic patet q̄ deus respectu eiusdem effectus est causa efficiens partialis: ⁊ causa finalis. sed potius dicitur deus amari ab intelligentijs: ⁊ nō desiderari: quia desiderū est respectu non habiti: sed ip̄e semper habent deū ⁊ cum semper amant. Alia est opinio q̄ p̄b̄s intelligit q̄ deus est causa efficiens respectu generabiliū ⁊ corruptibiliū ⁊ non respectu substantiarum separatarū. Qd̄ probat: quia qd̄ est ab alio effectiue habz in se potētiā ad nonesse. sed qd̄ est necessariū nullo modo habet potētiā ex se ad nōesse. Lū igit̄ substantie sepe sint cāe necessarie seq̄ ⁊ c̄. Itē cōmentator sc̄do meta p̄bificē nihil est necessariū effectiue ab alio nisi motus. ergo ⁊ c̄. Itē cōmentator. xij. meta p̄bificē cōmento. xlij. nihil fit nisi qd̄ extrahit̄ de potētia ad actū: s̄ nullū necessariū ē b̄mōi. ḡ ⁊ c̄. Item pducens est prius pducto natura igit̄ pōt eē sine eo: ⁊ sic illd̄ pductū n̄ ē necrū. Item cui nō cōuenit diffinitio nec diffinitus

Ad sc̄m princ̄ pale.

Questio VI

Arguitur primo.

Secundo

Ad primū in cōtrariū dicitur.

Ad sc̄m

Sec̄da opinio.

Probat p̄mo.

Secundo

Tertio.

Quarto

BB

Respondetur

BB Ad decimum.

CC Ad principalia p̄me quest̄. ois

sed deo non dicitur diffinitio cause efficientis
 q: qnto pbficoz & alibi frequenter dicit pbs q
 causa efficiens est vn principiu motus: s ista no
 pducunt p motu. g rē. Itē primo pbficoz
 ex nihilo nihil fit: g intelligentie nō fuit ex ni
 hilo. Itē ex tpe nō pōt fieri aliqd ex nihilo s
 pbm: ergo nec ab eterno. Cōtra. fm eū licet
 intelligentie nō causant a deo effectiue: tamē
 dependēt ab eo fm pbm. Quero de ista depē
 dentia: aut dependent in genere cause efficiē
 tis: aut finalis. si primo modo habet ppositū.
 si scdo modo ad huc habet ppositum. q: respe
 ctu cuiuscunq: cause finalis est aliqua cā effi
 ciens: ergo si dependēt a deo tanq: a cā finalit
 oportet q: ab aliquo sint effectiue: q: causali
 tas cause finalis nō est nisi mouere efficiēs ad
 causandū: s non possunt effici ab alio q: a deo:
 patet g rē. Dico ergo fm intentōnem pbi q
 deus est causa oim: & hoc pōt probari p ratōez
 precedentē: s nō potest pbari q: sit cā oim de
 nouo. Quia tūc posset pbari q: esset causa cō
 tingens de nouo ptingentē creatō: cuius op
 positū est dcm. Quia qn aliqd agens nō impe
 dibile in sua actione equaliter respicit plura.
 si pducit vnū & nō aliud: hoc esset libere & cō
 tingenter. quare rē. Sed ista rō nō est demon
 stratiua vni infideli: q: diceret q: deus nō im
 diate & equaliter respicit oia pducibilia: s p
 ducit primā intelligentē necessariō: & mediā
 te ea pducit alias. & sic psequenter. Si ergo pos
 set pbari p rationē naturalez q: deus pducit
 de nouo cū pducit vnū & nō aliud: sequeretur
 q: pōt probari ptingentia in deo. Ad primaz
 rationē in oppositū dico q: aliqd esse in poten
 tia ad nō esse: pōt intelligi dupliciter. vno mo
 do positiuē: quō cōposituz ex materia & forma
 est in potentia ad nō esse. ppter materiā & pri
 uatiōem. Et qd sic est in potētia ad nō esse nō
 pōt esse necessariō: sic nō est in pposito. Alio
 modo intelligitur negatiue: sic scz q: circūscri
 pto oī alio: cuius tamē circūscriptio est impos
 sibilis: habet nō esse. Et qd sic est in potentia
 ad nō esse pōt esse necessariū ex se. Exemplū. si
 lius dei sic est in potentia fm eos ad non esse:
 q: circūscripto patre p impossibile nō esset: & tū
 est necessariū ex se. Sic est in pposito de sub
 stātia separata: & de deo vn est necessaria ex se
 q: nō hz cām extrinsecā sue corruptōis: quales
 habēt generabilia & corruptibilia: & est in po
 tētia ad nō esse: q: circūscripto deo p impossibi
 bile hz nō esse. Ad aliud de motu dico q: aliq
 est de motu & de substātijs separatis: q: mot
 sic est in potētia ad nō esse q: adueniētē parte
 forme q: est de essentia motus alia corrupit. Et

Quinto
 Sexto
 In oppositum

Ratio autoris

Ad primū in op
 positum.

Ad scdm

hoc est verū de motu depditiuo: s si sit tm mo
 tus acq̄sitiu? salte sic corrupunt negatōnes q
 etiā sunt de essentia mor? & tm mor? fm suum
 totū eē pōt p̄tinuari ab aliquo necessario mo
 uēte. Sic nō est de substantia separata: vt pz
 de se. Ad aliud dico q: nullū ppetuū est coru
 ptibile positiuē p cām extrinsecā: s negatiue
 bene pōt esse corruptibile sicut pius dcm est.
 Ad aliud dico q: pbs aliq̄ accipit cām p eo
 qd extrahit formā de potentia subiectiua. & sic
 nihil causat nisi qd extrahit. Aliq̄ autē acci
 pit cām p illo ad cui? esse sequit aliud esse: et
 sic pōt aliqd causari: hz nō extrahat. & sic est in
 pposito. Ad aliud dico q: ly ex qn dicit q: est
 necessariū ex se: dicit negatōez cause formalis
 q: nō hnt aliq̄ cām p quā sint necessaria: sed
 solū ipam essentia. id nec dicit circūstātia cau
 se naturalis formalis nec materialis nec effi
 ciētis: s tm negatōem cause formalis. Quō di
 cim? q: homo nō est albus ex se: s p albedinem
 inherētē: nō dicit necessariū sic q: sit sibi subs
 ticiēs vt sit. q: si sic: tūc posset esse deo non exi
 stente. Intētio g pbi est. q: deus vt cā imedia
 ta & totalis oiz substātiarū separatarū: s ḡnā
 biliū & corruptibiliū (fm eū) nō est cā imedia
 ta nec totalis nec partialis: s tm modo media
 ta. Q: scz cāt intelligētias & corpora celestia &
 icorruptibilia: & pseruat ea: & illa causant ista
 inferiora ḡnabilia: & sic nō est alio mō hz pbm
 cā istoz inferioroz q: respectu mali: q: cām mali
 causat & pseruat: & sic nō est pprie cā: q: remō
 ta. Q: si intelligētiez corpora celestia possent
 pseruari sine deo: adhuc causarent fm eū sicut
 nūc faciūt. Scdm tm veritatē est cā imediata
 cuiuslibz rei factibilis totalis vlt partialis: ita
 imediate pcurrentes sicut aliq̄ causa scda: sicut
 supra dictū est. Causa autē qre pbs dicit q: non
 est cā imediata generabiliū & corruptibiliū ē:
 q: tūc posset pbari naturalit q: eēt cā de nouo
 oim inferioroz. Et sic possz pbari i eo p̄tigiētiaz
 & q: p̄tigent res ad eē pduceret. Questio. vij.

Quātrū cōueniat cre
 ature hie potētia creandi. Q sic p
 bat: q: creatura pōt ānibilare: ergo
 & creare. p̄na p̄z. añs pbat: q: calor maximus
 pōt ānibilare frig? minimū. g rē. Ad opposi
 tū. creatura nō pōt sup distātia īfinitā: s a nibis
 lo ad aliqd est distātia īfinita. g rē. Opinio
 Joh. est q: nō. pp̄ rōnes q̄s ponit i q̄rto q̄stio
 ne p̄ma. qre ibi. Contra ista arguit. P̄rio q: h
 q: angelus nō pōt aliqd creare nisi volēdo: & in
 telligēdo: q: vn? pōt aliū intuitiue videre: & in
 telligere. g angelus visus pōt esse cā partialis
 cognitiōis intuitiue & volitiōis alteri? sicut

Ad tertium

Ad quartum

Ad quintum

Questio VII
 Probat q: sic

Probat q: non

Opinio prima q
 est scoti.

Cōtra opinioē
 scoti.

obiectū est causa partialis sine aliqua intel-
 ctōe et volitōe p̄ua. Itē agere extra se cū sit
 p̄fectōis p̄p̄tē cōp̄etē āgelo sine accidēte me-
 dio. Itē illō qd̄ dicit qd̄ abstractius a materia
 est p̄fecti: videt̄ falsū. Quod celiū fm̄ eū est ma-
 gis abstractū a materia q̄ aiā intellectiua: et tñ
 nō est p̄fecti: q̄ nō viuū nō est p̄fecti: viuo h̄z
 eū. Itē qd̄ dicit accidēs nō esse p̄ncipiū substā-
 tię q̄ ē ip̄fecti: nō videt̄ verū. q̄ fm̄ eū cā par-
 tialis p̄tē esse ip̄fectio: effectū. p̄tē de obiecto
 qd̄ est ip̄fecti: actu intelligendi puta albedo.
 Et in gn̄atōe vermis p̄putrefactōem: vbi cau-
 se multe cōcurrentes sunt nō aīate: et p̄ductū
 est aīatū. Lū igit̄ cā ip̄fecta p̄tē p̄currere cū
 cā p̄fecta ad p̄ducendū effectū p̄fectio: se q̄t̄
 q̄ creatura p̄tē cū deo cōcurrere ad p̄ducendū
 aliā cās. Et sic nō p̄bat qm̄ ip̄fecti: p̄tē creare
 p̄fectius partiali: h̄z nō totalit̄. Et hoc patet
 in gn̄atōe vniuo: q̄ multi parui ignes p̄nt
 gn̄are: p̄fectio: ignē aliquo illoz. Itē qualita-
 res p̄ime vident̄ esse p̄ncipiū p̄ducendi sub-
 stantiā: q̄ videt̄ p̄ experientā q̄ sba cū aliq̄
 bus accidentib: p̄ducit substātiāz. Patet de
 igne generāte ignē. et cū accidēs p̄ducit sub-
 stantiāz: accidētia sunt cause p̄iales respectu
 substātię. Cōfirmat̄: q̄ effect: dep̄det sufficiē-
 ter a suis causis essentialib: cū q̄ ignis nō po-
 test naturalit̄ generare ignē sine q̄litatib: igit̄
 tur q̄litates sunt cause partiales respectu sub-
 stātię. Si dicas qd̄ agūt in virtute substātię: h̄
 nihil est: q̄ ita imēdiate p̄nt cōcurrere ad cau-
 sandū substātiā sicut sba: et cōuerso. Itē p̄tra
 hoc qd̄ dicit qd̄ terminus formalis nō p̄tē esse
 absolutio: p̄ncipio: q̄ tā materia q̄ forma ma-
 terialis substātiālis et accidentalis p̄tē esse cā
 partialis respectu cognitōis intuitiue angeli
 vel alterius: et illa cognitio est absolutio: et ab-
 stractio: a materia q̄ aliqd̄ alioz. q̄ rē. Et sic
 illud est falsum qd̄ p̄ncipiū nō est absolutio: tā i
 p̄ducendo q̄ in essendo. Itē h̄ hoc qd̄ ponit qd̄
 creatura nō p̄tē causare et p̄seruare formā sine
 materia ad quam inclināt: q̄ creatura p̄currit
 ad p̄seruandū accidēs in eucharistiā sine sub-
 iecto. q̄ videt̄ qd̄ nō sit aliq̄ rō quare non p̄cur-
 rat cū deo ad causandū illud de nouo sine sub-
 iecto. q̄ eodē mō p̄tē esse de forma substātiāli
 Nec inclinatio opposita ad materiā aliqd̄ fas-
 cit: q̄ agens naturale p̄tē p̄seruare graue sur-
 sum s̄ suā inclinatiōem. Itē nō p̄bat qd̄ forma
 sit necessario posterior materia. Quia h̄z sit ita
 de facto: tñ deus p̄tē facere formā p̄ se sine ma-
 teria. Et hoc p̄ius q̄ informet materiā: q̄ p̄cur-
 rente causa naturali partialiter cū deo potest
 fieri forma per se. Ideo dico qd̄ ista conclusio
 nō potest demonstrari: tamen p̄suadeo eam licz

non possit demonstrari contra p̄bm. Primo p̄-
 bo qd̄ creatura nō potest esse causa totalis na-
 turalis creature sic. Quia p̄ncipiū totale na-
 turale equaliter se habens ad plura eiusdē ra-
 tionis vel p̄ducit oīa vel nihil: sed si creatura
 potest creare aliqd̄ indiuiduū eiusdē rationis
 qua ratione vnū et infinita: q̄ et quo est agēs
 naturale equaliter respicit oīa. ergo creari de
 facto infinita indiuidua: hoc falsum est. q̄ rē.
 Scdo p̄bo qd̄ nō potest esse causa naturalis
 partialis creature: q̄ tunc p̄ eandem ratiōem
 q̄ p̄ius possz esse causa naturalis partialis res-
 pectu infinito: qd̄ est incōueniens. Qd̄ p̄tē
 q̄ non est verisile qd̄ creatio creature semper su-
 spendat̄ ab actione sua. q̄ si non suspendatur:
 potest saltē partialiter producere infinita: qd̄
 falsum est. Tertio p̄bo qd̄ nō potest esse causa
 libera creans: q̄ nō potest esse libera nisi p̄vel-
 le: sed volūtas potest velle infinita: q̄ si esset li-
 bera posset p̄ducere infinita: qd̄ falsum est si-
 cut p̄ius. Si dicas qd̄ nō potest velle infinita
 singularia: saltē potest velle aliqd̄ vniuersale
 qd̄ respicit infinita vel nullū. Sicut h̄z p̄ vni-
 uerlitiōē nō possit velle infinita: tamen p̄ infini-
 tas volitiones p̄tē velle infinita successiue: q̄
 potest infinita totaliter vel partialiter creare
 qd̄ est incōueniens. Sed cōtra ista arguit̄
 quia creatura potest p̄ducere calorē sine sub-
 iecto: et si deus produceret calorē sine subiecto
 etiā posset p̄seruare calorē sine subiecto. quia
 equaliter differunt a subiecto: ergo iste calor
 causatur per calefactiōē: q̄ vtrunq̄ produci-
 tur a creatura sine subiecto. Si dicat qd̄ cale-
 factio dicit respectū ad subiectū et passum: et
 ille respectus nō potest esse nec denotare nisi
 sit in subiecto sicut calor. Cōtra. deus potest
 calorē facere cū respectu ad causam p̄ductiua
 sine respectu ad subiectū vel passum: et ille re-
 spectus sufficit ad hoc qd̄ sit calefactio. Si di-
 cas qd̄ respectus nō tantū dependet a funda-
 mento et termino: sed etiā a subiecto. Cōtra
 si scdm̄ potest esse sine p̄mo: et tertiū potest. s̄
 fundamentū respectus potest esse sine subie-
 cto. ergo et respectus potest esse. Itē respec-
 tus dependet ad subiectū mediante funda-
 mento: ergo remanente fundamento et termi-
 no remanebit respectus. Itē quādo aliquid
 habet duas dependentias quarū vna est prior
 aliā: vna potest esse sine aliā: et tunc forma po-
 test esse cū prima dependentia sine secūda: sed
 calor dependet ad agens et ad subiectū: et de-
 p̄dentia ad agens est prior q̄ dependentia ad
 subiectū: ergo p̄tē fieri cū dependentia ad agēs
 sine dependentia ad subiectū: q̄ p̄us p̄tē fieri sine
 posteriori. Itē qd̄ potest p̄seruare aliqd̄ sine

Contra ista
Arguitur primo.

Quarto

Reprehensio.

Instantia

Resistentia

Secundo

Tertio

Quarto

Quinto auctoris.

subiecto pot' creare illud sine subiecto: sic patet. Quia minus est creare quam conservare: si agens naturale est boni. patet: quod si deus destrueret subiectum luminis in medio: posset illud lumē conservare: sicut quā erat in subiecto. Exēplū de acciderē i eucharistia quod conservat a cā naturali sine subiecto sicut i subiecto. Itē quiritas i hostia pot' augeri: quod et creari. pna patet: quod i augmentatōe aliquid acquir' quantit' persistit: et illud pducit sine materia. quod illud creat. ans patet de se. Si dicas quod illa pars educit de potētia alteri? quiritas persistit: et sic nō creat. Contra quod sūt eiusdē rōis vnu nō educit de potētia alteri? magis quod econverso: sicut i pposito ē. quod et. Itē quā aliquid educit de potētia alteri? illa sunt i eodē loco. Sed quāritas acq'sita et persistēs nō sunt in eodē loco. quod et. Si dicas quod ista quiritas acq'sita p augmentatōem educit de potētia quiritas i terminata. Contra. tūc ille due quiritates essent i eodem loco quod falsū est. Itē octavo metaphisice. accidētia hnt materiā in quā nō er' quod. Itē agēs naturale pot' de spēbus pās et vni generare formā substā: iale vermis et illa nō educit de potētia materie: quod nulla est ibi. igit' creat. Itē illud quod est pmo purū nihil: et post creat' ē creatura: s' pducta forma a creatura est boni sicut p'us patuit. quod et. Itē creatura pot' annihilare quod creare. pna patet: quod ans pbat: quod quā corrupit forma est purū nihil: sicut si annihilaret a deo. Si dicas quod in potētia materie reducitur: id nō annihilat. Contra: quod quod est i potētia materie pot' reduci ad actum: quod illa forma corrupta i potētia materie pot' reduci ad actū: aut quod ab agēte creato aut icreato. si creato: tūc agēs creatū posset naturalit' idē numero reparare quod null' pcedit. si icreato: tūc deus nō posset annihilare vna formā materialē nisi annihilaret materiā: quod remanēte materia remanet forma i potētia. et p pns nō annihilat: et sicut nō pot' annihilare vna formā materialē nisi annihilaret oīa individua materialia: quod quiritas vnu individū annihilaret ad huc forma remaneret i potētia materie alteri? idividui: et sic nō annihilaret. Itē p rōne positōis. agēs naturale nō ipeditū eqliter et. si agēs naturale eqlit' respicit oēs formā existētē i potētia materie et passū: quod nec hēt ordinē ad agēs nec ad passū. quod quodlibz agēs vlt' pduceret oēs formas i materia vlt' nullā vtrūq' est falsū. quod et. Confirmat: quod augmentatio est p pres divisibiles eiusdē rōis et agēs augmentatōis eqlit' se hz ad oēs illas pres. quod creabit oēs vel nullā vtrūq' est falsum. quod causabit. Ad p'mū istoz rōdeo dupl'r vno modo tenendo quod relatio nō dicit aliud quod extrema coexistentia: et sic calefactio dicit duo extrema: scz calefaciens et

subiectū calefactū. Nūc aut' ipossibile est quod calefactio denotans aliqd tanq' calefaciens sine subiecto calefacto. quod h' nomē vel pceptus pnotat subiectū calefactū. et p pns impossibile est quod sit calefactio sine subiecto. et tūc est ibi fallacia figure dictōis agēs pot' creare calorē sine subiecto. quod calefactōes: quod arguit a dictōne nō pnotate subiectū ab dictōem pnotantē. sicut h. oēm actū quem pot' de' facere voluntate mediāte pot' facere p se. quod pot' facere actū meritozū p se sine voluntate i rōne cause. nō sequitur: s' est p' illis defect': quod act' absolut' nō pnotat voluntatē: s' act' meritoz' pnotat actiuitatē voluntatis. Tenēdo tūc illā opinionē quod relatio dicat aliā rem ab extremis: tūc hz vt sic posset fieri sine posteriori: nō tūc eōtra. et idē cū respectus sit posteriori subiecto: hz posset fieri sine respectu: nō tūc eōtra. Ad aliud dico quod aliquid tertiu plus dependet ad p'mū quod ad scdū. sic est in pposito: quod tertiu eqliter dependet a p'mo sicut a scdo: et idē sicut nō pot' esse sine scdo ita nec sine p'mo. Et quā arguit si sint due albedines sine subiectis essent due relationes sine subiectis: ergo sic est in pposito. Dico hz verū ē i relatioib' p'mi modi nō tūc scdi. Ad aliud dico quod absolutū posset esse sine dependentia ad subiectū: nō tūc relatio plus dependet quod aliqd absolutū: et sicut assumptū negatur quod respect' forme ad agens nō est pot' respectu forme ad passum: s' magis eōverso. et idē seq' Si de' pot' facere effectū sine respectu ad agēs quod sine respectu ad passum. Ad aliud dico quod tā lumē posito pot' casu quod accidentia i eucharistia cōservant a solo deo et nō a creatura. et h' dicit Anselm'. Alii dicit quod nō est sile de creatiōe et cōservatōe: quod alii respicit agens i actu pductū et alii nō pductū: quod si creatura posset in aliquo instāti. et sic eqlit' respicēt oīa creabilia eiusdē rōis. et sic i illo instāti pducere oīa vel nullū tūc post creatōem alii se hz agēs creatum ad effectū iā positū in actu quod ad alia eiusdem rōis quod non sunt in actu: et non se habet equaliter ad illa: ideo pot' cōservare: hz nō creare. Eodem modo negare augmentatōes illarū specierū fieri a creatura. Ad aliud de verme dico quod deus ibi creat materiā de quod educit forma vermis. Ad aliud dico quod creare nō tātum dicit producere aliquid post purum nihil sed etiā dicit quod nulla materia requiratur: sic non est in pposito: quia creatura in actione sua necessario requirit materiā in qua recipit forma: deus autem nō. Ad aliud dico quod accipiēdo annihilare p' mutatione qua destruitur aliqua forma: sic quod nil eius remanet. sic forma per corruptionem verissime annihilat

Quinto.

Sexto.

Septimo.

Octavo.

Contra rōnem positionis

Risio ad p'mū

Ad scdm

Ad tertium

Ad quartum

Ad quintum

Ad sextum

Ad septimū

Ad octavum

latur. sicut enim ante pductōem sui fuit purū nī
 bil sicut post erit purū nībil: et iō verissime an
 nibilā: s̄ tñ accipiēdo ānibilare vt cōiter bo
 mines accipiūt opponit creatōi. et sic creatur
 ra nō pōt ānibilare: qz sicut solū illud dicitur
 creare qd̄ pducit aliqd̄ ex nībilo nullā mates
 riā p̄supponēdo. et qz creatura in oī actōne sua
 necessario p̄supponit materiā: ideo nō pōt ān
 nibilare aut creare. Ad argumētū i oppositū
 de distātia. dico qz nībil p̄cludit nisi vñū falsū
 scz qz creatura nībil pōt agere: qz tanta est dis
 tancia inter terminū a quo et ad quē qñ forma
 pducit ab agēte naturalī: sicut si pduceretur
 et crearet īmediate a deo: qz vtrobiqz termin⁹
 a quo est purū nībil: qz termin⁹ a quo nō pōt
 esse materia nec forma opposita forme introdu
 cende: nec aliq̄ pars forme generande: s̄ solū
 modo negatio illius forme q̄ purū nībil est sic
 p̄us dcm̄ est. ergo et c. Si dicas qz terminus a
 quo est aliqd̄ cōpositū ex materia et nō esse illi
 us forme. Contra distātia est accipiēda pes
 nes illā rōnem quoz est oppositio. hoc aut nō
 est rōne materiē: s̄ solum rōne negationis for
 me. ergo et c.

Questio. viii.

Ad dubitationem
 de eternitate mūdi vtrū potuit fu
 isse ab eterno p potentia diuinā. dico
 qz vtraqz ps pōt teneri et neutra pōt sufficiēter
 reprobari: qz tñ nō videt includere manifestā
 p̄dictōez mūdi fuisse ab eterno: s̄ gaufredus
 dicat oppositū. ideo p̄mo pono rōnes pbates
 qz nō potuit fuisse ab eterno q̄ maḡ int̄ illas
 vident p̄cludere. Prima est qz infinita essēt
 actu p̄transite: qz infinite essēt reuolutiones
 actu p̄transite: qz q̄cumqz data fuit alia p̄ior: cū
 ergo oēs tales reuolutōes sint actualit̄ p̄terit̄
 te: sequit̄ qz infinita sunt actu p̄terita. Scda
 qz tūc infinita essent actu: qz si essent infinite
 reuolutiones p̄transite posito qz in qlibet reuo
 lutione deus creasset vñū hoīem: qz nō ē da
 re primū hoīem s̄m cōmētatozē et p̄hm. v̄ cre
 asset qlibet die vñā aiām itellectiua: cū igitur
 ad corruptōem hoīs nō sequat corruptio aīe
 sequit̄ qz infinite eēt aīe actu existētes et sic ali
 qd̄ esset actualit̄ infinitū in p̄fectōe: qz vniuer
 sitas aiarū qd̄ videt iconueniēs. Tertia est
 qz infinita essent excessa actualit̄: qz s̄m te infi
 nite reuolutōes sunt p̄terite: s̄ plures sunt re
 uolutōes actualit̄ lune q̄ solis: s̄ sequit̄ qz plu
 res erūt reuolutōes in infinitū actualit̄ lune q̄
 solis: s̄ qd̄ excedit nō est infinitū et quo est ex
 cessum. Itē capio reuolutōez hodiernā et q̄ro
 an aliq̄ reuolutio distet a reuolutione hodie
 rna ī infinitū aut nulla p̄dictōem. Si nulla igit̄

Ad argumentuz in oppositum.

Questio VIII

Prima ratio

Secunda ratio

Tertia ratio

Quarta ratio

tur reuolutōes aggregate nō erūt infinite. qz si
 cur i p̄tinuis p̄manentib⁹ finitū additū finitū
 nō facit nisi finitū: et nullo mō infinitū. sic i sue
 cessivis p̄tinuis reuolutio finita addita reuo
 lutōi finite nō facit nisi finitū et nūq̄ infinitū:
 s̄ si aliq̄ reuolutio distat a reuolutōe hodierna
 in infinitū. Quero tūc de reuolutōne īmediate
 sequēte illā reuolutōez sic distātē in infinitū: aut
 illa distat a reuolutōe hodierna ī infinitū aut
 nō. si nō: s̄ nec p̄cedēs distabit ī infinitū a reuo
 lutōe hodierna. Et quo inter illas reuolutōes
 nō est nisi distātia finita. si distet ī infinitū a re
 uolutōe hodierna eadē rōne alia īmediate se
 quēs illā: distabit in infinitū: et alia post illā. et
 sic p̄cedēdo vsqz ad reuolutōem besterna. et p̄
 p̄ns reuolutio besterna distaret ī infinitū a re
 uolutōe hodierna qd̄ est manifeste falsū: qz ita
 est ponere ordinem ī accidēraliter ordinatis:
 sicut in essentialiter ordinatis. P̄terea si
 sic sequeretur qz pars ite gralis esset maior: to
 ro: p̄bo. sit A totū tps p̄terituz terminatū ad
 p̄ncipiū hui⁹ diei. et B totū futurū terminatū
 ad p̄ncipiū hui⁹ diei. et C totū p̄teritū termi
 natū ad finē hui⁹ diei. et D totū tps futurū termi
 natū ad finē hui⁹ diei. Tunc arguo sic. A et B
 sunt eqlia: qz totū tps p̄teritū teriatū ad p̄nci
 piū hui⁹ diei et ad finē: et totū tps futurū teria
 tū ad p̄ncipiū hui⁹ diei sunt eqlia. s̄ A est ma
 ius L. aīis est verū p̄positū: qz tam A q̄ B est
 tps infinitū. p̄nam p̄bo: qz ē egle B p̄ ypothe
 sim: et B est mai⁹ D qz totū tps futurū termi
 natū ad p̄ncipiū hui⁹ diei est mai⁹ q̄ totū tps fu
 turū teriatū ad finē hui⁹ diei. s̄ qd̄ est egle B
 est mai⁹ D: qz si vñū egle sit mai⁹ alio: reliquū
 erit mai⁹ eodē. ultra D est egle L qz totuz tps
 p̄teritū teriatū ad finē hui⁹ diei: et totū tps fu
 turū teriatū ad finē hui⁹ diei sunt eqlia: qz am
 bo sunt infinita. et si A est mai⁹ D vt p̄batū ē:
 sequit̄ etiā qz A est mai⁹ L qz mai⁹ suo equali:
 s̄ A est pars L qz totū tps p̄teritū teriatū ad
 p̄ncipiū hui⁹ diei est pars toti⁹ tps p̄teriti ter
 minati ad finē hui⁹ diei. s̄ sequit̄ qz ps ite gra
 lis est maior suo toto: qd̄ videt inconueniens.
 Itē sūt tot reuolutōes post reuolutōz hodie
 rna quot aī: maxime s̄m int̄rōem p̄bi: s̄ ipossi
 bile est oēs reuolutiōes futuras esse p̄transitas
 et B totū est qz sunt infinite: s̄ coīpo qz sunt oēs
 actualit̄ p̄transite sunt actualit̄ infinite. P̄e
 terea qz includit p̄dictōez mūdi fuisse ab eter
 no: p̄batur. Quia illud qd̄ nō est ex se ex natu
 ra sua est nonens: ita q̄ nec ens formaliter nec
 effectiue. nō solū pducit ab alio q̄tū ad suū fa
 ctū eē: sicut radi⁹ h̄z eē a sole si sol eēt etern⁹: s̄
 pducit ab alio q̄tum ad suū fieri: qz sic nullus
 transitus a p̄dictorio in p̄dictoriū potest fieri

Quinto

Sexta

Rōes gaufredi.

sine mutatoe: quare opz ibi esse mutatoem de
 no esse ad esse. s̄ mūdus in q̄tū creatura est hu
 iusmodi marie loq̄ndo de creatōne vt fideles
 loquunt: q̄ est q̄n creatura sic pducit a deo q̄
 nōesse eius p̄cessit esse nō solū in intellectu si
 cur posuerit p̄bi: s̄ q̄ p̄cedat in re q̄ aliter nō
 fieret realit̄ de nibilo: cui? d̄iuz tenet fides: s̄
 creatura pducit a deo nō solū q̄tū ad suū esse
 sicut filius p̄cedit a patre in diuinis: sed quan
 tū ad fieri. Nunc aut̄ actus creatōis est indi
 uisibilis q̄tū ad duratoem carēs oi successioe
 7 duratoe a parte ante 7 a pte post: q̄ est subis
 ta 7 simplex mutatio: s̄ creatio nō p̄t esse ab
 eterno: q̄ sic careret duratioe a pte āte: q̄ nō ē
 successiua a pte ante. sic s̄ apparet p̄dictio: q̄a
 si creatura fuisset ab eterno nō h̄et eē post nō
 esse acq̄sitū: s̄ semp h̄et solū factū esse. 7 p hoc
 q̄ est creatura ponit q̄ h̄z esse acq̄sitū post nō
 esse: q̄d nō est p̄dictio. Cōfirmatur q̄ q̄n aliqd
 puenit alicui ex natura sua ip̄sibile est q̄ ei?
 oppositū pueniat sibi s̄ duratoe: q̄ aliter p̄di
 ctoria essent̄ h̄il vera. s̄ creatura s̄m oēs p̄hos 7
 sc̄tōs de se est nōens: s̄ p eadē mēsurā nō p̄t
 h̄z esse 7 nōesse: s̄ p alia. Si dicat q̄ de rōne
 creature nō est q̄d h̄et esse post nōesse: ita q̄
 nōesse p̄cedat esse duratoe: s̄ dicit̄ h̄z eē post
 nōesse: q̄ deus p̄t nō fecisse creaturā ab eter
 no sicut potuit eam facere ab eterno: ita q̄ nō
 esse creature nō p̄cedit necessario suū esse: nisi
 s̄m intellectū vel naturā 7 nō duratoe. Con
 tra s̄m p̄hm oē q̄d est q̄n est necesse est esse ita
 q̄ p tpe p quo ē nō est in potētia: vt nō sit nec
 ex pte sui nec ex pte efficiētis: q̄ aliter duo p̄
 dictoria possent s̄ esse vera: 7 eodēz mō est de
 eo q̄d fuit p tpe quo fuit: q̄ necessariū est fuis
 se. s̄l̄r de eo q̄d erit p tpe p quo erit necessariū
 est fore: ita q̄ in nullo istoꝝ est potētia ad d̄iuz
 p eodē tpe quo ponunt̄ actū. Sed si sit poten
 tia ad d̄iuz: s̄ esset p alia mēsurā p̄iori in q̄ il
 le actus p̄t impediri: 7 hinc est q̄ illud q̄d est 7
 q̄d nō p̄t impediri absolute necessario: est: s̄
 si mūdus h̄uisset esse ab eterno nunq̄ fuisset po
 tētia p̄cedēs p quā actū essendi ei? poterat im
 pediri p aliquo instāti. s̄ si fuisset ab eterno ab
 solute necessario fuisset ab eterno: 7 nullo mō
 cōtingenter. P̄terea si nōesse p̄cedat eē
 s̄m naturā solū creature aut i illo p̄iori creatu
 ra fuit realiter nōens aut ens. si p̄imū habet
 p̄positū q̄ nōesse p̄cedat esse in re. si sc̄dm er
 go creatura fuit anteq̄ fuit. S̄l̄r q̄d puenit
 alicui naturalit̄ sibi puenit realiter. p̄z indu
 ctive. si s̄ nō eē cōuenit creature ex natura sua
 puenit sibi realiter. Iste sunt meliores rōes vt
 credo ad p̄bandū q̄ repugnat creature fuisse
 ab eterno. Sed istis rōnibus nō obstantibus

videt q̄ nulla sit manifesta p̄dictio creaturaz
 fuisse ab eterno: nec repugnat: nec ex pte dei:
 nec ex pte creature. Si dicat q̄ loq̄ndo de cre
 atione vt xp̄iani loquunt̄ sic est repugnātia:
 q̄ sic nōesse creature realiter p̄cedit esse: et si
 fuisset ab eterno nō realiter p̄cederet. Dico q̄
 loq̄ndo de creatōe sic nulla est rō. q̄re an illud
 q̄d necessario pducit post nōesse posset pdu
 ci sine duratoe p̄cedente nullū est dubium: q̄
 p̄dictio est. Sed h̄ querit̄ in q̄stione vt r̄ illud
 q̄d pducit sic q̄ eius nōesse realiter p̄cessit eē
 vt ponit̄ fide vel etiā p fidem posset sine repu
 gnātia sic pducit q̄ eius nōesse nō p̄cedat suū
 esse duratoe. 7 h̄ dico nō videt esse aliq̄ manis
 festa p̄dictio: nec ex pte dei nec creature: 13 rō
 nes in p̄riū possint faciliter solui: ita q̄ satiffa
 cerēt audietib?. Et ita dico q̄ si deus p̄t face
 re q̄cqd: nō includit̄ p̄dictioem: potuit mundū
 fecisse ab eterno. Ad rōnes in d̄iuz. Ad p̄mā
 r̄ndeo q̄ s̄m istā viā opz concedere q̄ infinite
 reuolutōes sint actualiter p̄transite sicut dicit̄
 ratio h̄ nō d̄z vitari tanq̄ in cōueniēs: s̄ d̄z cō
 cedit tanq̄ p̄scq̄ns. Ad sc̄dam p̄cedo q̄ infini
 te possent esse anime in actu: 7 infinite passio
 nes anime in actu: sed ex hoc non sequitur q̄
 aliqd aliud a deo sit infimite p̄fectōis: q̄ ille aie
 nō possunt facere aliqd vnum. Si dicat q̄ ad
 minus oꝝ p̄cedere q̄ aliq̄ extra deū habēt tot
 p̄fectōes quot 7 deus. R̄ndeo q̄ non h̄nt plus
 res p̄fectōes q̄ deus: q̄ deus nullā h̄z formali
 ter nisi vnā: imo est tm̄ vna p̄fectio q̄ est sua ef
 sentia: nisi vocet̄ h̄z virtualiter. sic h̄z plures
 p̄fectiones: q̄ p̄t creare oēm effectū. 7 sic de
 alijs. Ad tertiā p̄cedo q̄ in finita essent̄ excē
 sa sicut p̄bat ratio: 7 q̄d vnū infinitū esset ma
 ius alio sicut reuolutiones lune excedūt reuo
 lutiones solis. Ad aliud dico q̄ nulla reuolu
 tio distat in infinitū a reuolutione hodierna:
 q̄ h̄ est v̄lis cuius qlibet singularium est vera
 q̄ nec illa nec ista. 7 sic in infinitū. Et q̄n dica
 tur vltra. s̄ oēs s̄l̄ sumpt̄ sunt infinite: p̄na nō
 valet. Instātia est de p̄ribus p̄tinui vbi nulla
 pars distat in infinitū a q̄cunq̄ pte p̄tinui as
 signata loq̄ndo de distātia q̄ est iter ptes eius
 de quātitatis: 7 tm̄ nō sequit̄. s̄ oēs ptes conti
 nuū sunt infinite. 7 rō est: q̄ illa p̄na nūq̄ valz
 nisi vbi est dare certū ordinē partiuꝝ: ita q̄ sit
 sibi dare p̄imū 7 sc̄dm 7 tertiū: quoz nullū est
 pars alteri? s̄ sic nō est de p̄tinuo nec i reuolu
 tionibus. Et ad p̄firmationē dico q̄ sicut i cō
 tinuo p̄manēt̄ qlibet ps finita 7 distincta ad
 dita alteri facit finitū: 7 tm̄ in isto p̄tinuo sunt
 infinite partes actu extra cām suā. Ita qlibet
 reuolutio addita alteri sit finita: 7 tm̄ oēs reuo
 lutōes p̄iuncti sumpt̄ sunt infinite. Si dicat

Sec̄da ratio

Tertia ratio

Quarta ratio

Confirmatio

D
Responso ad p̄
mā rātionē.

Ad sc̄dam

Ad tertiā

Ad quartam.

E

quoniam reuolutio accepta ab ea distat alia in infinitum: et hec est yllis cuiuslibet singularis est vera: et reuolutioe bodierna distat alia in infinitum: et aliquid reuolutio distat in infinitum a reuolutioe bodierna et facio argumentum sicut prius de reuolutioe immediate sequente. Rursum idem argumentum est de partibus terminum. vnde omni pre terminum est alia pars minor. h est yllis cuiuslibet singularis est vera. Nam ista pre terminum est alia pars minor: et sic de singulis. est alia pars minor: quilibet pre terminum. De illa quoque utrum sit minima verum vero alia sit minor: si sit minima: quod ipsa est indiuisibilis. si sit alia minor: quod ista pars data non est minor: quoniam pre terminum: id dico quod in utroque argumento est fallacia figure dictionis: quod mutat modum supponendi: scilicet terminum confuse supponens terminum sub quo non contingit descendere in terminum supponens determinate sub quo contingit descendere. et sicut mutat terminum supponens confuse et distributive in terminum supponentem confuse terminum. nam in ista propositione a quocumque reuolutioe accepta distat alia in infinitum. hic ly alia reuolutio a pre predicari stat confuse terminum: sed in sequente quoniam in fert. et aliquid reuolutio distat in infinitum a quocumque reuolutioe accepta. h reuolutio supponit determinate per ista vel per ista: et id sub illa sic supponere contingit descendere: sic dicendo. et h reuolutio distat in infinitum a quocumque reuolutioe accepta hec vel illa. et sic est fallacia figure dictionis propter diuersum modum supponendi eiusdem termini a pre predicari in prima propositione et a pre subiecti in alia. eodem modo in prima propositione ly reuolutio accepta a pre subiecti quoniam sic dicitur a quocumque reuolutioe accepta distat alia in infinitum supponit confuse et distributive propter signum velle sibi additum a pre subiecti: et id sub ea contingit descendere. sed in sequente stat confuse terminum quoniam sic dicitur et aliquid reuolutio distat in infinitum a quocumque reuolutioe accepta: et id sub eo non contingit descendere. et id in omnibus talibus est fallacia figure dictionis penes quartum modum. Et si quoniam verum iste propositiones debent cedere aliquid reuolutio distat in infinitum a reuolutioe bodierna. A reuolutione bodierna distat alia in infinitum. dico quod prima est simpliciter neganda: quod ly reuolutio a pre subiecti supponit determinate per ista reuolutioe vel per illa. et id est simpliciter falsa: quod nec ista nec ista distat in infinitum a reuolutioe bodierna: sed scda est simpliciter procedenda: quod ly reuolutio a parte predicari supponit confuse terminum: et non determinate per illa reuolutioe vel illa. Et si dicas quod h sit vera a reuolutione bodierna distat alia in infinitum accipio illa et facio argumentum primum. Dico quod non potes accipere ea: quod sub ly aliquid posito a pre predicari non veniunt descendere. Eodem modo sol

ueda sunt argumenta consilia de partibus terminum. Alii potest dici et melius quod nunquam terminum confuse a pre predicari positus supponit confuse: nisi quoniam ponit signum vniuersale a pre subiecti. vel aliquis terminum reuolutioe cuius subiectum supponit confuse et distributive. et id forte utraque istarum est falsa aliquid reuolutio distat in infinitum a reuolutioe bodierna: et a reuolutioe bodierna distat alia in infinitum. quod in istis tamen a pre predicari quod a pre subiecti supponit reuolutio determinate pro ista vel pro illa reuolutioe. non sic autem est in istis aliqua reuolutio distat in infinitum a reuolutioe quilibet. A qualibus reuolutioe distat aliquid in infinitum. Et si dicat iuxta predicta in quolibet continuo sunt finite pres in actu: quarum quilibet includit perfectionem propria. quod quilibet continuum est infinite perfectionis intensiue. Potest dici quod si in terminum eent infinite pres in actu: quarum nulla esset ps alterius. ita quod eent dare primam. scda. et tertia. actua liter distinctas: tunc concluderet argumentum. sed in continuo non est sic: quod semper ibi pres duorum diuisorum sunt pres primorum diuisorum: et sic semper. et non est dare primam pre in continuo: quoniam sit alia prior. quod quocumque ps det adhuc est diuisibilis in parte pre. id non concludit argumentum. Sed adhuc videtur stare argumentum. quod continuum potest diuidi in duas medietates: et vna medietas in alias secundas medietates. et sic in infinitum et medietates inter se diuise distinguuntur realiter et totaliter. ita quod nulla est ps alterius. Et ergo tales medietates infinite actu sunt in continuo per te. ergo in continuo sunt infinite pres: quarum nulla est ps alterius. et sic erunt infinite. Ideo dico. licet in quolibet continuo sunt actualiter infinite pres: et infinite perfectiones: quarum nulla est alia modo predicto. quod tamen omnes iste perfectiones sunt nate facere vnam perfectionem finitam. id non sequitur quod continuum sit perfectionis infinite: non plus quam sequitur continuum habet partes quantitativas infinitas. est infinite quantitatatis. Et si quoniam quod potest intelligi quod infinite pres et perfectiones sunt in aliquo. et tamen quod illud compositum non sit infinite perfectionis. Rursum quod in quocumque sunt infinite pres eiusdem quantitatatis. ita quod sit ibi dare primam pre: quod non potest esse scda nec tertia. et eodem modo sit dare scda et tertia: ibi ex infinitate taliu partiu potest compositum argui in infinite perfectionis. sed vbi solam sunt infinite secundum proportionem siue eiusdem proportionis quantitatatis. quarum scda pars est ps prime. nec est ibi dare aliquam pre que ex natura sua sit magis prima quam scda: nec e conuerso. ibi ex infinitate taliu partiu non veniunt arguere compositum ex illis: esse infinitum. nec est alia causa querenda: nisi quia natura rei talis est bicinde. Et si dicas quod secundum primum pres in continuo sunt in potentia non in actu. Preterea si mundus fuisset

Instantia prima Secunda.

E

ab eterno et in fine reuolutões fuissent actua
liter p̄rāsitate: et de? in quolibet fecisset vnā di
uisione? p̄tinui fuissent infinite p̄tes actualiter
diuise a p̄tinuo et staret vna diuisione p̄terita ad
infinita: et adhuc esset diuisione infinita futura q̄
nūq̄ posset esse sine infinitate p̄fectōis. Pre
terea s̄m p̄bm est dare minimū naturale i quo
libet sicut minimā carnē. etiā illa caro h̄z infi
nitas p̄tes. Ad p̄mū r̄deo q̄ iō dicit p̄bus
q̄ sunt in potētia: q̄ nō sunt in actu separato.
nō aut̄ itelligit q̄ illo mō sunt i potētia q̄ aia
ant̄ip̄i est nūc in potētia q̄n̄ nihil est: q̄ si sic
nunq̄ posset cōponere res in p̄tinuo: q̄ intel
ligit q̄ sunt aliqd̄ extra cām suā. s̄ sunt in potē
tia: q̄ qlibet ps in p̄tinuo nō est quoddā totū
separatū p̄ se existēs. Ad aliū dico. p̄cedēdo q̄
p̄tes infinite actu fuissent diuise a p̄tinuo pos
sita p̄p̄t̄: et q̄ staret diuisione ad infinitas p̄
tes actu: et q̄ ille p̄tes essent adhuc diuisibiles
s̄ ex h̄ nō seq̄t q̄ totū cōpositū p̄tinuū ex p̄t̄is
q̄ p̄t̄is? sit infinite p̄fectōis p̄p̄t̄ cās dictas
p̄us. Ad aliud dico q̄ nō est dare minimū na
turale q̄n̄ semp̄ posset diuidi in p̄tes minores
in infinitū retēta eadē forma naturali. sicut p̄z
de carne q̄ nō est dare minimā carnē q̄ nō pos
set diuidi in minores in infinitū saltē p̄ potētiā
diuina. Et ad p̄bm dico. q̄ intelligit q̄ est da
re minimū naturale et minimā carnē q̄ nō p̄t
existere p̄ se et resistere agenti extrinseco corū
penti pura frigido et calido et c. ita q̄ si esset mi
nor caro nō poss̄t naturalit̄ resistere agentib?
exteriorib?: s̄ statim p̄pter defectū potētie resi
stendī cederet in cōtinuis sic q̄ corūperet for
ma carnis et iduceret forma noua alicui? alte
rius: s̄ posset de? suspendere actiōes agentiu
extrinsecorū et p̄seruare a corruptiōe et semp̄ di
uidere in p̄tes minores et minores in infinitū
ita q̄ tūc nunq̄ stabit diuisione ad minimā p̄tē
carnis. Nec q̄cumq̄ ps diuisa vel diuidēda ce
deret in cōtinuis p̄pter suspēsiōē agentiu extrin
secorū et cōseruatiōem carnis a corruptiōe.

Ad aliud argumētū p̄ncipale dico q̄ illd̄ ar
gumētū fundat sup̄ falsū: sc̄z q̄ oīa infinita sūt
equalia qd̄ falsum est posito p̄p̄t̄. Patuit
em̄ p̄us q̄ reuolutiōes solis p̄rāsitate sunt infini
te si mūdus fuisset ab eterno: et silr̄ infinite re
uolutiōes lune q̄ sunt plures q̄ reuolutiōes sol
is: et iō posita p̄p̄t̄ d̄z cōcedi q̄ infinitum
est mai? infinito et excedit ab infinito. et p̄ p̄ns
infinitū nō est egle infinito. et h̄ siue cōparet i
finitū ad infinitū p̄rāsitate: siue ad infinitū p̄rās
eundū. p̄z em̄ manifeste si mūdus fuisset ab et̄
no q̄ totū t̄ps p̄teritū copulatū ad p̄ncipium
hui? diei eēt infinitū actualit̄: et silr̄ totū t̄ps p̄
teritū copulatū ad finē hui? diei esset infinitū

Tertia

Ad p̄mā istātia.

Ad sc̄dam

Ad tertiam

Ad quintā rōnē
p̄ncipalem.

actualit̄. et t̄n̄ eēt maius q̄ totū t̄pus p̄teritū
copulatū ad p̄ncipū huius diei ad minus per
vnū diē esset maius. Eodē modo dico: q̄ totū
t̄ps p̄teritū copulatū ad p̄ncipū hui? diei: et
totū t̄pus futurū copulatū ad p̄ncipū hui?
diei nō sunt equalia: s̄ vnū est maius alio. s̄ qd̄
est maius et qd̄ min? difficile est nos iudicare.
Lū q̄ illa tota deductio fūdet sup̄ istā torā p̄
positiōē oīa infinita sunt cōtia: q̄ falsa est: ve
p̄batū est. manifeste p̄z: q̄ nō sequit̄ q̄ ps sit
maior toto. Ad aliū dico: q̄ nō sunt p̄cise tot
reuolutiōes future quot p̄terite data p̄p̄t̄
simplicit̄: s̄ sunt plures vel pauciores: sicut p̄z
ex dictis. Sed posito q̄ p̄cise sint tot. tūc dico
q̄ oēs reuolutiōes future nō possent p̄transiri
q̄ sunt infinite. q̄ istud est generalit̄ verū: q̄ i
finitū qd̄ est aliq̄ p̄rāsēundū nūq̄ p̄t̄ actua
liter p̄rāsiri: nec vnq̄ p̄t̄ dari vltimū hui? infini
tū. et hoc p̄p̄t̄ multitudine suā sp̄ accipiendā
in infinitū: qd̄ in nullo instāti fuit p̄rāsēundū
s̄ semp̄ fuit p̄rāsitū. s̄ qd̄ nunq̄ fuit p̄rāsēundū
duz nō oportet ip̄m esse finitū: s̄ p̄t̄ esse infini
tū. nūc autē si mūdus fuisset ab et̄no oēs reuo
lutiōes p̄terite nunq̄ fuissent p̄rāsēunde: q̄ in
nullo instāti duratiōis bec esset vera oēs iste
reuolutiōes demonstratis oibus p̄teritis sunt
p̄rāsēunde. q̄ nō sequit̄ conclusio. Ad p̄mā ra
tionez gaudredi dico: q̄ deficit duplicit̄. P̄rio
q̄n̄ accipit q̄ creatura est nōens s̄m suā natu
rā. ita q̄ necesse est s̄m ip̄m q̄ nō esse creature
a p̄te rei p̄cedat suū esse. Patet enī q̄ h̄ est fal
sa. creatura est nōens s̄m naturā suā. q̄ si sic p̄
nullā potētiā posset fieri ens. et si aliq̄ aucto
res dicūt q̄ creatura est nōēs de se. Dico q̄ p̄
tales affirmatiuas intelligunt negatiuas. s̄ q̄
creatura s̄m naturā suā nō est ens: nec h̄z esse
et c. q̄ a se nō habet creatura: s̄ ab alio. sicut p̄z
in reportatiōe n̄ra vbi tractat̄ de esse cognito
esse ab eterno et in ordine simplicit̄. Tuz q̄ nō
sequit̄ creatura nō est ens a se. ergo sibi rep̄u
gnat fuisse ab et̄no ab alio. Si dicas sic tibi
videor dicere: q̄ opposita q̄ ordine nature cō
ueniūt: eidē nō p̄nt simul duratiōe sibi cōueni
re p̄p̄t̄ oppositiōē. s̄ esse et nō esse ordine na
ture p̄ueniūt creature. q̄ p̄u? naturalit̄ est crea
tura nōens q̄ ens. R̄ndeō q̄ sic dicit scot?: q̄
bene ista rō concludit: q̄ materia nō p̄t̄ simul
duratiōe p̄duci sub forma. q̄a p̄uatiō et forma
ordine nature p̄ueniūt materie: et p̄us natura
est materia sub p̄uatiōe q̄ sub forma. iō dico
sicut dicit scot?: q̄ p̄positiōe accepta est n̄a de
positiue opposit̄: ita q̄ vtrūq̄ sit positiuū: q̄ si
sint aliqua opposita positiua q̄ p̄ueniūt alicui
ordine nature: tūc op̄z q̄ vtrūq̄ silr̄ sibi rea
lit̄ p̄ueniat. et p̄ p̄ns nō p̄nt simul eidē p̄uenire

Ad septimam

R̄f̄sio ad rōm
gaudredi.

R̄

duratōe ppter repugnantā formale. q̄ conue
niūt talia opposita p̄s duratōne: s̄ si sint op̄
posita quoz vnū est negatiuū aliud positiuū
z cōueniāt alicui ordine nature nō oportet q̄
negatiuū sibi realiter cōueniāt: s̄ cōueniēt si
bi realiter si p̄ueniēt per agens extrinsecū
p̄ducens alterū extremū positiuū: z sic nō esse
cōuenit naturaliter creature: q̄ ex ip̄a non est
effectiue ens: s̄ per deū. z iō nō op̄ q̄ talia op̄
posita cōueniāt in re ordine duratōis: sic con
ueniūt opposita positia: nec esset simul dura
tio z tota cā est q̄ nō op̄ q̄ negatiuū extremū
cōueniāt realit̄ illi rei: z iō nec p̄uenit sibi p̄
duratōe: nec sil̄ duratōe cū opposito positio
In alio etiaz deficit qd̄ ponit: q̄ necesse est q̄
creatio z p̄seruatio distinguant̄ circa qualibz
creatōem: q̄ q̄ poneret mundū fuisse ab et̄no
diceret q̄ mūd? nūq̄ fuisz creat? sic xp̄iani lo
quūt d̄ creatōe: q̄ p̄notat ad negatōez imedia
te p̄cedētē esse rei ql̄is p̄cessio negatōis a par
tere rei nō fuisset nec suū fieri aliquo mō distin
gueret a suo facto esse: s̄ suū creati esset suū cō
seruari: z suū fieri esset suū factū esse: z semp a
deo habuisset suū factū esse z cōseruatū z nun
q̄ fieri vel creati distinctū a cōseruatōe. Si
dicas q̄ si mundus fuit ab eterno: tū fuit pdu
ctus a deo aut q̄ p̄ creatōem z habet p̄positū
z tūc illa creatio esset i mēsurā idiuisibili aut
p̄absolutā mutatōem qd̄ nō est dicēdū. Pre
terea adhuc mūdus trāsisset de p̄dictorio i cō
tradictoriū: q̄ de nō esse in esse qd̄ nō pōt fieri
sine mutatōe q̄ nō pōt eē sine mēsurā. Rūdeo
ad p̄mū q̄ equocatio est de creatōe. si em̄ ac
cipiat̄ p̄ p̄ductōe totali alicui? de aliquo esse
ctiuo sic mūdus fuisset creat? etiā si fuisset ab
eterno. z sic tu es modo creatus a deo: z talis
creatio nō bz aliquā mēsurā diuisibile v̄l indi
uisibile. z sic creatio nō differt a p̄seruatōe: q̄
semp dicit̄ res creati: sic q̄ diu p̄seruat. z p̄se
ques si mūdus fuisset ab eterno: ab et̄no fuisz
sic creat? z p̄seruat? Alio mō accipit̄ creatio
vt significat̄ rē p̄ductā p̄notādo negatōem il
lius rei p̄cedere realit̄. z sic xp̄iani loquuntur
de creatōe. z sic distinguit̄ a p̄seruatōe: vt p̄z
Et creatio sic accepta bz mēsurā diuisibile v̄l
indiuisibile: z pōt vtrūq̄ bz actualit̄ vel po
tētiat̄ s̄m qd̄ res pōt creati in istāti v̄l in tpe
z sic loq̄ndo distinguit̄ fieri creature a suo fa
cto esse sicut creatio a p̄seruatōe: s̄ si mūdus
fuisset ab et̄no nō fuisset sic creat? tali crea
tōe. iō argumētū nō p̄cedit. Ad aliud q̄ si
mūdus fuisset ab eterno nō fuisset totalit̄ ter
min? trāsit? de p̄dictorio in p̄dictoriū: q̄ nūq̄
fuisset sub nōesse realit̄: s̄ semp fuisset sub esse
q̄ semp fuisset ens z nunq̄ nōens: z iō ibi nō

fuisset aliq̄ mutatō mēsurata q̄cunq̄ mēsurā
diuisibili vel idiuisibili: quia talis mutatō nū
q̄ est nisi q̄n aliqd̄ p̄mo nō est? postea est: z sic
nō est in p̄posito posita p̄p̄thesi. Ad aliud
p̄z ex p̄dictis quō nō esse p̄uenit creature s̄m
naturā suā: q̄ p̄ tales affirmatiuas creatura ē
nōens intelligit̄ negatiuas: scz q̄ creatura nō
est ens s̄m se. z iō si mundus fuisset ab eterno:
tūc nūq̄ fuisset nōens. z iō ista p̄dictoria esse
z nō esse sibi nō p̄ueniēt realit̄ i eodē instāti:
nec alio: s̄ vnū semp sibi p̄ueniēt: scz esse: z a
liud nunq̄ scz nō esse. Ad aliud dico q̄ illa p̄
positio. oē qd̄ est q̄n est necesse est esse: male al
legat̄: q̄ nō est dcm̄ p̄bi p̄mo p̄parmenias: sed
p̄bs dicit q̄ ista p̄positio est necessaria oē qd̄
est q̄n est necessario est esse: q̄ nō pōt esse fal
sa. z sil̄ hec p̄positio est necessaria. oē qd̄ fuit
fuit q̄n fuit: z sil̄ oē qd̄ erit erit q̄n erit. Unde
ista p̄positio sic intellecta sicut cōiter intellē
git̄ est falsa: q̄ ql̄bet singularis est falsa exes
pro deo. hec em̄ est falsa forte q̄n est necesse est
esse: q̄ ad h̄ q̄ tp̄alis sit vera vel necessaria re
quirit̄ q̄ vtrāq̄ sit vera vel necessaria p̄ eodē
tpe. Vbi sciēdū est q̄ differētia est iter p̄pos
itōem p̄ditionalē tp̄alē z causalē. nā ad veri
tatē p̄ditionalis requirit̄ q̄ antecedēs nō pos
sit esse: nec sit verū sine p̄sequētē: s̄ nō requirit̄
q̄ aūs vel p̄ns sit verū de facto: z iō h̄ p̄ditio
nalis est vera si fortes est fortes est siue sit siue
nō: q̄ nō denotat nisi habitudo iter aūs z p̄ns
Ad veritatē aut̄ causalis nō solū requirit̄ ta
lis habitudo q̄ aūs nō posset esse verū sine cō
sequētē: s̄ q̄ vtrāq̄ ps sit vera de facto z q̄ aūs
sit cā p̄sequētis. s̄ ad veritatē tp̄alis requiritur
veritas vtriusq̄ p̄tis de facto p̄ eodē tpe pro
quo tp̄alis dicit̄ vera z aliter nō est vera. z iō
si altera ps sit falsa tp̄alis est falsa p̄pter falsā
implicatōem. Ad p̄positū h̄ tp̄alis. fortes q̄n
est vel dū est necesse est esse bz alterā p̄tē falsā
scz hāc necesse est forte esse siue sit siue nō. z iō
h̄ tp̄alis est falsa fortes q̄n est z c̄. s̄ de deo ē rēs
pozalis vera necessario sic dicēdo deū q̄n ē ne
cesse est esse: q̄ h̄ est vera de? est z sil̄ p̄ eodē
tpe necesse est deū esse. Si dicas q̄ h̄ est vera
oē qd̄ est q̄n est necesse est esse. Rūdeo q̄ illud
nō est logice dcm̄ q̄ nō est plus p̄posito neces
saria necessitate p̄ditionata q̄ necessitate ca
tegorica: q̄ ois p̄positio est necessaria q̄ ē ne
cessaria absolute. S̄z recte itelligētēs intelli
gūt sic q̄ illa p̄positio est necessaria q̄ est p̄di
tionalis vel tp̄alis: alia est necēia q̄ ē simplr̄ ca
tegorica: z nō p̄ditionalis nec tp̄alis. Exem
plū p̄mū h̄ p̄positio p̄ditionalis est necessaria
si fortes est fortes est: si fortes currit fortes mo
uet. Exēplū scd̄i h̄ categorica est necessaria.

Ad sc̄am gau
fredi.

Ad tertiam

z
Notandum

Infantia p̄ta.

Secunda.

Ad p̄mā

Ad sc̄am

deus est bonus & sapiens. & sic de alijs intelligit illi si bene intelligat qd aliqui alij dditionalis vltimialis est necessaria & no altera ps: tuc est necessaria necessitate dditionata sicut h dditionalis e necessaria. si fortes currit fortes mouet & no h fortes currit nebec fortes mouet. id to ta di necessaria necessitate dditionata: s ma gis ppe deberet dici necessitas dditionalis qd dditionata: q: h dditiono est absolute necessa ria: q: nuq pot esse falsa. Si dicas q fortes sit in a instati: tuc no pot noesse in a instati: g ma est necessaria si fortes sit in a necessario est i a & no absolute: g dditionalis. g pot no fuisse i a: aut igit in a bz potentia ad no essendu in a: aut pus hnt. no pmo mo: ppter dditionem: g scdo mo. & sic stabit argumetu. Rudeo sic pu q intelligedo q h dditionalis est necessaria si fortes est in a fortes est in a. ccedo sic. Et di co q iste dditionales sunt absolute necessarie no dditionalis. & tn abe pres dditionalis sut coringeres. Et qn querit aut g in a potuit no fuisse in a aut an a: dico q ante a. potetiā dici q veru est posita ypothesi q si mudus fuisset ab eterno q tuc h ppositio non est necessaria mudus fuit ab eterno: q: h nuc esset vera & nu q pot esse falsa: tn potuit esse falsa: sicut qlibz ppositio vera de pterito est necessaria & potu it fuisse falsa. Pot etiā dici q si mudus fuisset ab eterno q necessario deus pdurisset mudu sic dixerit phi. & no coringetes: q: h posito nil est ante nec i eterno ppositio dditionem: g neces sario pdurit. Si dicas q de? nihil agat neces sario: veru est ncario de facto: licet cu h stet q potuit egisse aliqd extra se necessario. & h fecit set posita ypothesi: & tuc fm ista via ista ppo sitio mudus fuit ab eterno posita ypothesi est absolute necessaria: q: nuc e falsa: nec poterit esse falsa. Rudeo. si p a demostres aliqd istas rps: tuc dico q an a potuit no fuisse in a. si p a demostres eternitate: tuc dico q nec i a potu it mud? no fuisse in a ppe dditionem: nec are a q: nihil est an a realit. s si teneam? q ista stat sil q mudus sit coringent pduct? a deo et ab eterno: tuc opz dicere vt videt q ppter h pos tuit mudus no fuisse in a: q: pus natura vel hz intellectu potuit de? no pdurisse mudu i a: q: in volutate sua fuit pducere in a vel no pdu cere. Ad aliud dico q si ccedat q creatura prius natura hnt no esse q esse fm bonu itel lectu scz q qtu ex natura sua fuit pus nonens h est pus no fuit q fuit i effectu. dico tuc vltra q ille modus arguedi de illo poi no dz admitti in pposito nec vnq nisi qn poi & posteriori corespodet dicte mesure sicut pz in reportati onib? nostris. Aliter pot dici q inter no esse &

esse creature no est prioritas nature loquendo sicut pbs & cometerato: loquunt qnto metaphi sice: q: illud sic dicit pus qd pot separari a po steriori & no ecouerso. Nuc aut sicut noesse po test separari ab esse: ita ecouerso. imo ncario e sicut ponit opinio: & id talis positas no est p: prie nisi iter positiua disperata. no aut iter po sitiua repugnaria: q: positiua opposita possut mutuo separti sicut opposita quoz vnu est po sitiua aliud priuatiua: imo sic separant. Ad cofirmatdem dico qd puenit alicui naturalit couenit sibi realit. no sic est de puatiua & nega tiua: s coueniret sibi realit nisi agēs extriscu impediret. sic est in pposito vt sat pz ex dicti. Qui aut voluerit tenere oppositu scz q repu gnat mudo fuisse ab eterno pot facili? mdere ad rones adductas ad oppositu h excepto q no pot assignare aliqua manifesta dditionem & id q teneret hac opinionem magi deberet eam tenere ppter rones factas ex sensibilib? vt di cit scorus. Sed h hac via sunt aliq rones qua rit pma est q deus ab eterno fuit domus fm am brosiu de trinitate: q: deus est h nome nature & non panis. g aliqd aliud. Tre multa fuerunt vera coplexa ab eterno: q: h fuit vera ab eter no duo & qtuor: sunt sex fm Augustinu de im mortalitate aie & sic de mlk alijs coplexis q no fuerut de? g aliqd aliud a deo & c. Preterea po sita ca efficiere & no impedibili pot poni esse ctus: s de? respectu mudu ab eterno fuit hmoi igit & c. Tre nullu agēs sine successioe necessa rio pcedit suu effectū duratōe ptz i sole q stat vt est lucet & de angelo q stat vt est pot itelli gere: s deus pdurit mundu sine successioe vel saltē pot pducere & c. Preterea in instati pdu ctōis agēs pot esse sil cu suo effectu: q: agens subito producus pot esse cum initio sue actio nis: q: in quocūq instanti ponit res pot poni initiu sue actōis: s in actōe subita sil est prin cipiū & termin? fieri & factū esse ptz g pposito preassumpta: s de? pdurit mudu subiro. g & c. Preterea sit a primū instas esse mudu & durer solū p instas. & sit byltimū instans sui nonesse tuc qro aut a & b sunt vnu istas aut duo. si vnu g dditiona sunt vera in eodē instati: q: i eodē instati mudus est & no est. si sunt duo instas & inter qlibet talia cadit rps mediū & illd rps est diuisibile in infinitas positates: g mudus fuit i infinitis priouatib? ante primū istas sui esse. & p qns fuit ab eterno. Preterea illud qd potuit fieri ante oē instans acceptū potuit fi eri ab eterno: q: ante primū instans acceptuz & oē qd pot cogitari accipi non est nisi eterni tas & duratio infinita: s deus potuit sic fecit se mudu g. Ponit exemplum de igne calore &

Ad cofirmatōes

Secda opinio

Extra scdas opti nionē

Ad quartam

eandore de sole 7 splēdore obiecto. soli 7 de pe de stāte ab eterno in pulvere 7 vestigio eius. Preterea deus pōt facere q̄cquid nō icludit cōtradictōem: sed mundū fuisse ab eterno nō icludit dīctōem. ergo 7c. Questio. ix.

Utrum motus sit de

ra res extra aiā differēs realiter a mobili 7 a termino. Sic pbat q̄ mot⁹ est qd̄ successiuū. termin⁹ motus ē qd̄ pmanēs. s̄ successiuū distinguit a pmanēte. er go 7c. Itē qn̄ aliq̄ sic se habēt q̄ vnū maneat alio non manēte: si sint res distingūtur realit̄ s̄ mobile 7 termin⁹ manēt destructo motu. er go 7c. Ad oppositū q̄nto pbisicōz mor⁹ est i eodē ḡne cū termin⁹ mor⁹ nō vt distinctū reali ter ḡvt idē. ḡ 7c. Hic est vna opinio cōis oī bus q̄ motus addit aliqd̄ distinctū ex natura rei sup̄ mobile 7 terminū: illud fm̄ aliquos ē absolutū fm̄ aliquos ē respectiuū. Qu aut̄ ali qd̄ addat pbat multipliciter. pmo sic. qn̄ duo sic se habēt q̄ vnū est pmanēs habēs oēs par tes sil. 7 aliud nec est pmanēs nec hz oēs par tes suas sil: illa differūt realit̄ mor⁹ mobile ter min⁹ sic se habēt. ḡ 7c. Itē q̄nto pbisicōz di cit pbs q̄ nō est rācavitās in motu sicut i for ma q̄escente. ḡ 7c. Itē auicēna scdo pbisico rū caplo pmo. dispositōes mor⁹ nō sunt stabī les. Et post. Abhorreo dicere q̄ nigrescere ē nigredo. ḡ 7c. Itē nono metaphisice opatio trāsians 7 termin⁹ distingunt̄ realiter lz nō sic sit de opatōe imanēte. mor⁹ aut̄ ē opatio trāsfi ens. ḡ 7c. Itē qn̄ duo sunt agentia q̄ nō pos sunt agere in idē passum eadē actōe: ille actio nes realiter distingunt̄. s̄ duo calida non pos sunt calefacere idē subiectū calefactōe eadez ḡ distingunt̄. Tūc sic. si actōes disti gunt̄ rea liter 7 passiones sibi correspondētes: s̄ passio fundat̄ in motu. ḡ bec distingunt̄: s̄ mor⁹ 7 ter minus nō sunt idē. ergo mor⁹ distinguit̄ a ter mīno. Itē q̄nto pbisicōz cōmēto q̄rto. Ado tus est via ad pfectōem. ḡ est aliud a pfectōe.

Itē q̄nto pbisicōz mor⁹ hz triplicē psidera toem: q̄re ibi. Itē mor⁹ est in eodē ḡne cū ter mino ad quē: aut ergo p se aut p reductōem. si p se tūc est indiuiduū p se in ḡne 7 non pōt eē termin⁹: qz termin⁹ semp manet vel pōt mane re: ḡ motus si esset idē cū termino semp mane ret. s̄ falsum est. ḡ 7c. si p reductōem tūc disti gut̄ realiter ab illo qd̄ est p se in genere. ex em plū de materia forma 7 cōposito. Itē respec tu eiusdē termini possunt esse duo mor⁹ incō possibilēs puta respectu eiusdē vbi pōt eē mo tus circularis 7 motus rect⁹ 7 motus sursum 7 motus deorsuz: s̄ isti motus nō sunt h̄dē iter

se. ḡ nec cū termino. Similit̄ eadē albedo pōt acq̄ri p alterationē factā a magis intēso albo ad minus intēsus. pura si sit aliq̄ albedo int̄ al bū intēsum 7 remissum. Similit̄ eadez q̄ritas pōt esse termin⁹ augmētatiōis 7 diminutiōis

Itē motus est passio mobilis. Et sic hz subie ctū reale 7 passioē reale: cuz scia naturalis q̄ psiderat de mobili tanq̄ de subiecto: 7 de mo tu tanq̄ de passione sit realis sequit̄ q̄ distin guitur. Quia passio distinguit̄ realit̄ a subiez cto. Itē fm̄ pbm scdo pbisicōz. mor⁹ localis est pfectissimus mor⁹ int̄ oēs motus. s̄ si nō di stinguat̄ a termino est ipfectissim⁹. qz eius ter minus est vn⁹ respect⁹ de genere vbi q̄ est imp fectior quolibz absoluto. Cōtra istā opinionē arguo ponēdo. vi. cōclusiones. quarū pma est q̄ motus alteratōis nō dicit aliqd̄ positiuū vl tra res absolutas pmanētes et respectiuas. si ponātur respect⁹: qd̄ pbat sic. qz si distinguit̄ a termino alteratōis. aut ḡ est in genere q̄rita tis aut q̄litaris: non qualitatis. qz in nulla sp̄e eius ptz discurredo p oēs eius spēs. Silr de de potētia sua absoluta pōt facere vnā q̄litarē sine oī alia successiue ptē 7 ost ptē. 7 hoc nō pōt facere sine motu. qz vere illd̄ subiectū recipiēs illā qualitātē esset alteratū: 7 tñ nihil absolu tū recipit qualitātē p̄tialit̄ inductā a deo. ḡ 7c. Nec est in genere q̄ritatis. ptz discurredo per oēs spēs ei⁹. qz nec est p̄tinua nec discreta. nō cōtinua. qz nec linea nec superficies nec corpus nec tēpus nec locus. nec discreta qz nec nume rus nec ord. Itē habit⁹ itellectuales pnt̄ auz gmētari. s̄ eoz augmētatio est alteratio. et tñ in eis nō est q̄ritas de genere q̄ritatis: cū sint in aiā. Scda cōclusio est. q̄ motus augmēta tionis nō distinguit̄ a reb⁹ pmanētibus realit̄ qz si sic: aut ille mor⁹ est in genere q̄ritatis: aut qualitatis: nō qualitatē. qz pōt acq̄rere q̄rita tē sine oī qualitate: saltē p potētiāz diuinā. si in genere q̄ritatē. ergo est idē cū q̄ritate q̄ ter minat motū. q̄a si eēt q̄ritas disticta nō possz de facere vnū indiuiduū q̄ritatis sine alio qd̄ est falsum. Tertia cōclusio est q̄ mor⁹ localis nō distinguit̄ a reb⁹ pmanētib⁹. qz mor⁹ nō est pfectior termin⁹ mor⁹. ḡ cū termin⁹ mor⁹ local̄ sit vbi: mor⁹ local̄ nō dicit aliqd̄ absolutū sup t̄minū 7 res pmanētes. Quarta cōclusio est. q̄ mor⁹ nō est aliqd̄ absolutū ex̄ns in genere p reductōem 7 pbat sic. om̄e absolutū positiuū ex̄ns in genere p reductōem est intrinsecū ali cui existētī in genere p se: sine quo aliud in ge nere esse nō pōt. Ptz istud vlr de materia 7 for ma: nec spēs sine differētia: nec nuēr⁹ sine vni tate: nec linea sine p̄cto. s̄ accipio m̄ioz. s̄ q̄ mor⁹ nō est ps cēntialis nec aliqd̄ intrinsecuz

Questio IX
Probatur q̄ sic
Primo
Secundo
In oppositum
B
Opinio prima.
Probatur pmo
Confirmatio.
Secundo
Tercio
Quarto
Quinto
Sexto
Septimo
Octavo

Nono
Decimo
E
Prima conclusio
D
Secda conclusio
E
Tercia conclusio
F
Quarta conclusio
E ij

existētī alicui p se in gñe: qz nō pōt esse intrinse
cū alicui nisi vel terio vel mobili: p̄z q̄ p̄trū
q̄ pōt esse sine motu: ḡ mor? nō est in gñe p re
ductōem. Itē q̄ illud qd est in gñe p reductio
nē est alicui existētī p se in gñe intrinsecū. p̄bat
qz als nō pōt assignari rō qre vñū magi est i
gñe q̄ aliud. *Q* aut nō pōt dari alia rō p̄: q̄a
imp̄fectio nō impedit: p̄z qz l̄ nigredo sit im
p̄fectio: albedine: tñ ita est nigredo p se i gñe
sicut albedo: ḡ nō ē alia rō nisi qz ē essentialē
intrinsecū alicui existētī p se in gñe. *S*i dicas
q̄ mor? est in gñe p reductōem: qz est via. *L*ō
tra: generatio est via ad substantiā: tñ est in
gñe q̄litas p se. ḡ eodē modo in p̄posito. t̄ h̄
dico fm̄ opinione eoz q̄ ponūt q̄ mutatio di
stinguit sicut res absoluta a termino: vel si est
respect? in gñe respectiuo fm̄ alios. *Q*uinta
cōclusio est. q̄ mor? ḡnāliter nō dicit aliqd ab
solutū sup oēs res pmanētes. p̄bat qz oē abso
lutū p̄s duratōe alio absoluto p̄ potentia di
uinā p̄seruari pōt i esse p̄petuo sine oī alio ab
soluto: qz nō plus includit p̄dictōem p̄seruari
in esse p̄petuo sine alio absoluto q̄ creari: sed
motus est p̄or duratōe termino. ḡ si dicat aliqd
absolutū sup terminū t̄ alias res pmanentes
pōt p̄trahi mot? in infinitū t̄ nunq̄ deueni
ret ad terminū. *E*t si dicas q̄ l̄ mor? pōt cō
tinuari sine terio vltimo: nō tñ sine termino me
dio. *C*ontra. si termin? mor? localis sit paries
modicū distās: sequit q̄ mor? in infinitū durat
ret: t̄ tñ nūq̄ mobile pueniret ad parietē sine
aliquo reditu. *S*i dicas q̄ nō est aliqd incōue
niēs. p̄posito q̄ mobile moueat sup p̄es spaciū
eiusdē p̄porōis: sicut si aliqd corp? magnū di
uidat in infinitū t̄ semp qd auferē apponat al
teri parti vel paruo corp̄: semp esset diuisio ex
vna pte t̄ additio ex altera: t̄ tñ corp? paruu
nunq̄ attingeret corp? mai? sic est i p̄posito.
pōt semp moueri t̄ nunq̄ attingere terminū. *L*ō
tra. fm̄ p̄hm̄ tertio p̄bificoz oē finitū p̄ ablati
onē finitū tandē cōsumit: cū ḡ illud spaciū sit
finitū. t̄ mobile mouet fm̄ p̄es eiusdē quanti
tatis: nō p̄portōis sicut tu accipis: ḡ mobile
nec̄rio attinget terminū nisi redeat citra termi
nū. *S*i dicas q̄ maior rōis p̄ncipalis est vera
in pmanētib? nō aut in successiuis. *E*t s̄l̄r pōt
dici q̄ successiuū est i gñe p reductōes: t̄ tñ nō
est intrinsecū alicui existētī p se in gñe: t̄ iō dcm̄
illud de eo qd est i gñe p reductōem h̄z verita
tē i pmanētib?. *C*ontra. sic istare nō est nisi ista
re i p̄posito qd nihil est. *I*tē nulli? rei absolu
te existētīe repugē coexistētīa alteri? rei abso
lute i rerū natura: l̄ sibi repugnet i codē subie
cto. *E*xēplū. l̄ albedinē erit i isto subiecto res
pugnet nigredo i codē subiecto: nō tñ sibi res

S
Quinta cōclusio

pugnat: vt secū coexistat in rerū natura i alio
subiecto. s̄ existētīe vni? p̄f mor? repugnat coexi
stētīa alteri? p̄tis: nō tñ i codē subiecto: s̄ etiā
in rerū natura: qz alit nō esset vna ps p̄or alia
duratōe. ḡ in pte p̄ori nō est aliqd absolutū di
stinctū ab illo qd est in pte posteriori. q̄a si ita
esset pōt manere cū pte posteriori. ḡ vltra
t̄minū t̄ alias res pmanētes: nihil positiuū di
cit mor?. *S*i dicas q̄ maior nō est vera in suc
cessiuis. *C*ontra. qñ aliq̄ multa sunt eiusdē rōis
si nō est p̄dictio: q̄ aliq̄ sint simul in rerū natu
tura. nec est p̄dictio q̄ oia siml̄ sint in rerū na
tura. qz eadē rō est de oibus t̄ de aliq̄bus. s̄ ac
cipiant due distictē dealbariōes in diuersis s̄b
iectis. ille due dealbariōes sunt eiusdē rōis s̄z
totū t̄ p̄es. s̄ due p̄es istarū sc̄darū dealba
tionū p̄nt simul existere p̄z de se. t̄ h̄ qz ps vni?
dealbariōis distinguit realit̄ t̄ absolute a pte
alteri?. ḡ eodē mō pōt sunt due p̄es vni? deal
bariōis simul existere: supposito q̄ dealbario
dicat rem absolutā distinctā ab oib? pmanēti
bus. t̄ sic oēs p̄es mor? pōt siml̄ esse. *I*tē
mor? est idē cū t̄mino suo: sic mutatio cū suo. s̄
mutatio nihil absolutū dicit distinctū a t̄mino
suo. ḡ nec mor?. assūptū primū p̄z. qz qñ mediū
illuminat nullū absolutū sibi aduenit nisi lumē
qd̄ f̄miat mutationē. t̄ tñ mediū vere mutat
s̄l̄r materia qñ recipit p̄ ḡnatiōez formā substā
rialē nō recipit aliqd absolutū p̄ ḡnatiōez nisi
tñ formā substārialē q̄ terminat ḡnatiōez: t̄ tñ
vere mutat materia. ḡ mutatio nō est aliqd ab
solutū vltra suū terminū. ḡ nec mor?. *S*i di
cas q̄ licz mutatio subita q̄ nō est termin? mo
tus nō dicat aliqd absolutū aliud a t̄mino. tñ
mutatio q̄ est t̄min? mor? bene dicit aliqd ab
solutū. *C*ontra. nō videt̄ maior rō de vna muta
tiōe q̄re dicat aliqd absolutū q̄ de alia. q̄a qñ
aliqd dealbat nō aduenit ei aliqd distictū ab
albedine: sic nec qñ mediū illuminat aduenit
ei aliqd distictū a lumie. t̄ maxie cū illud ab
solutū si poneret̄ nō pōt poni in alio genere
a genere in quo ponit̄ t̄min? ad quez ponit̄: sic
p̄z discurredo. *S*exta cōclusio est. q̄ mor? nō
dicit aliqd respectiuū vltra res pmanētes. p̄
bat. qz q̄ro in quo ille respect? fundat̄ nō i mo
tore. qz tū oē mouēs moueret. qz omē f̄udamē
tū in creaturis denoiatur a respectu fundato
in illo: sic albū a s̄l̄itudine. nec fundat̄ in t̄minio
a quo: nec in t̄mino ad que: nec in t̄pe. qz nullū
istoz mouet̄ nec fundat̄ i re mota. qz ille respe
ctus si sit realis credo q̄ habz aliq̄ue terminū
nō terminū a quo: qz non semp est t̄min? a quo
qñ motus est. nec terminū ad que habet. q̄a il
le aliq̄ est purū: nihil t̄ pura negatio. p̄z hoc
in motu dep̄ditiuo: puta diminutione. similit̄

S
Sexta cōclusio

respectus subiecti receptiu ad formā receptā
 pōt manere etiā si null' motus sit. vt pr3 de re
 spectu vnionis. ḡ nō est aliq's talis respect' q'
 sit de rōe motus vltra res pmanētes ⁊ absolu
 ta pmanētia. qz oīs respect' subiecti pōt mane
 re n̄ exite motu: siue subiecti ad formā: siue ad
 agēs. ḡ ⁊ c. Itē deus pōt successiue caleface
 re lignū sicut ignis: ⁊ ita p verū motū. ⁊ tñ po
 sito h̄ null' esset respect' nec subiecti ad deuz
 nec calorīs si oēs eius pres simul maneāt. qm̄
 p̄r diu manere. Ad pdicta dicit alit' q' respec
 tus vni' ptis forme: puta pōis nō pōt mane
 re cū respectu posterioris: qz sunt incōpossibi
 les. Lōra si manet vna ps forme cū alia: tūc
 necessario manebūt respectus istaruz ad suas
 cās. qz alit' vna albedo nō maneret cū alia: n̄
 si respect' manerēt. Ideo dico alit' q' fm̄ intē
 tionē pbi vt firmē credo. p̄mo de mutatiōe. se
 cūdo de motu. De p̄mo dico. q' mutatio nullā
 rē absolutā dicit aliā a pmanētibus reb'. pu
 ta a termino ⁊ subiecto sicut pus patuit. nec re
 spectiua vltra res pmanētes. h̄ ptz: qz ad mu
 tationē verā nō requirūtur plures respectus.
 ḡ ḡ respect' inherētie forme ad subiectū: si sit
 forma accidētalis: v' vniōis si sit forme sbalis
 ⁊ respect' forme ad agēs: ⁊ respect' forme ad
 nōesse pcedēs eē. Et isti req̄runt ex pte forme
 Ex pte materie si est receptiuū requirūt respec
 ctus materie ad formā: ⁊ materie ad efficiēs. ⁊
 istis positis siue fiat forma a deo: siue ab agen
 te naturali n̄ ponit mutatio. s̄ oēs isti respec
 ctus p̄nt manere q̄ diu manet forma in mate
 ria. ptz discurredo excepto respectu forme ad
 nōeē pcedēs. qz ille nō ē realis eo q' suus tmi
 nus nō est realis. ḡ mutatio nō dicit aliqū re
 spectū realē: p̄ter respect' qui p̄nt pmanere. et
 istud est verū ponēdo respect': s̄ nō ponēdo re
 spect'. tūc mutatio siue accipiat nomē siue cō
 cept' significat p̄cipalit' ipam formā cōnotā
 do nōesse pcedēs ⁊ subiectū ⁊ agēs: ita q' oīa
 ista sunt de ei' significato totali. et qm̄ ista po
 nūtur est mutatio: ⁊ qm̄ nō: nō. S̄ fm̄ istā viā
 mutatio pponit ex positiuo ⁊ negatiuo. qz dicit
 ipaz formā ⁊ negationē ei' imediate pcedētē
 ⁊ n̄ tm̄ ista: qz alit' forma creata sine oī subiecto
 mutaret. qd̄ falsuz ē p̄pe loquēdo de mutatiōe
 s̄ cuz hoc subiectū: ⁊ sic mutatio a pte rei nihil
 aliū est q' forma recepta i subiecto post ei' nōeē
 ita q' ista tria sunt de significato mutatiōis. s̄
 subiectū forma ⁊ negatiō pcedēs. ⁊ h̄ dico nega
 tio respect'. Eodē mō dico de motu: q' nō dicit
 aliqd̄ positiuū absolutuz vel respectiuū vltra
 res pmanētes: s̄ tm̄ dicit negatiōes vltra res
 pmanētes. P̄mū ps. qz mor' nihil aliud ē n̄
 si receptio p̄tinua ⁊ successiua ptis post partē

alicuius forme diuisibilis in infinitū. ⁊ iste parti
 res p̄tinue ⁊ successiue recepre possunt sil' ma
 nere in oī motu: ita q' nō est repugnātia quin
 sil' maneāt. Pater istud discurredo p oēs mo
 tus. nā in motu augmētatiōis ⁊ alteratiōis ma
 nifestū est q' pres pōres manent cū posteriori
 bus: qz augmētatio fit p additiōem vni' ptis
 ad partē: sicut qm̄ vna pars aq̄ addit' alteri: et
 h̄ indifferent' sicut fit augmētatio q̄litaris vel
 quātitatis. sil' in motu locali s̄ de facto vnus
 locus vel vbi p̄tinue depdat sicut ali' p̄tinue
 acq̄rit: tñ de potētia dei possunt oīa acq̄sita si
 mul manere: qz de' pōt facere q' corp' mouea
 tur localit': ⁊ q' semp qm̄ acquirat nouū locū re
 tineat primū locū ⁊ scdm. ⁊ sic deiceps: qz de'
 pōt facere vt idē corp' sit in diuersis locis. et
 tūc h̄ posito tm̄ esset mor' localis acquisitiu'
 nō depditu'. ptz ḡ q' oēs forme acq̄sita p mo
 tū possunt sil' manere ⁊ manēt de facto qm̄ est
 motus ad formā acquisitiu'. possunt etiā oīs
 respect' manere: qz nulla est pars pōr: quia nō
 pōt dari ps p̄ma forme acq̄sita p motū: qz ē di
 uisibilis in infinitū. Aliter em̄ ipossibile esset
 saluare p̄tinuā successiōē i motu si tūc ps pri
 or hēat respectū siue ad agēs siue ad patiens.
 In aduentu em̄ partē posterioris non corrūpit'
 aliq's respect' ptis pōis: s̄ simplr manet oīs
 talis respect'. ⁊ eodē mō de respectu ptis pos
 terioris. ⁊ sic in infinitū: ita q' q̄cquid positiuū
 est in motu siue absolutuz siue respectiuū pōt
 simplr manere p totū motū. ⁊ etiā post motuz
 in infinitū p potētiā diuinā. Quā aut' ista abso
 luta ⁊ respectiua positiuā si ponant' respect'
 sufficiunt ad motū cū negatiōib' ptz: qz oībus
 istis positis ⁊ oīb' alijs circūscriptis pōt poni
 mor'. nā posito q' forma acquirat' successiue i
 aliquo circūscripto oī alio positiuo a ptib' for
 me successiue acq̄sita ⁊ respectib' partiū for
 me ad subiectū: ⁊ ad agēs si ponant' respect'
 adhuc necessario habebit' mor'. ⁊ sine istis im
 possibile est h̄e motū. ḡ ista positiuā sufficiūt
 ad motū. ⁊ p p̄ns q' mor' nihil positiuū abso
 lutū vel respectiuū dicit vltra res pmanentes
 Quā aut' ad motū requirūt negatiō: ptz. qz mor'
 necessario includit successiōē. In oī autē suc
 cessione: p̄ti p̄iori coexistit negatiō ptis poste
 rioris cuiuscūq': ⁊ cū tales partes sint infinite
 Cqz forma acq̄sita p motū est diuisibilis i in
 finitū Requirit' q' cū q̄cunq' parte forme acq̄sita
 te p motū coexistit negatiōes infinite. ⁊ p ta
 les negatiōes ⁊ affirmatiōes saluat' successiō i
 motu: q' illud dicit' p̄prie succedere qd̄ primo
 nō est ⁊ post est: ⁊ iō dicit' imediate succedere.
 Exēplū. dico q' fili' succedit patri: qz pater est
 ⁊ fili' nō est ⁊ post est filius. iō sibi succedit: ⁊

Ista est intentio pbi tertio pbficoy vbi dicit q mor' est act' entis in pot'etia fm qd est in po t'etia. p h q dicit q est act' inuit h qd est posi tiuu in motu qd acquiri' ipi mobili. Et p h qd dicit q est in pot'etia rē. inuit negatōez par tis seqntis sine tñ corruptōe part' pme vl dep ditōe aliq' sicut qñ aer illuminat recipit lumē sine depditōe alicui' positiuu. Itē cōmētator tertio pbficoy q'ro cōmēto. mor' est genera tio partis post partē pfectiōis ad quā vadit. Itē quito pbficoy cōmēto. xvij. mor' nō est aliū nisi acquirere partē post partē ex illo ad qd mor' est donec acquisuerit illud ad qd tē dit' r tūc cessat mor' r dicit cōmēto. liij. q p mo est vna pars quiet' r post alia. r sic motus est de gñe quiet'. r sic quies nō dicit motui. h dico de quiete i terio ad quē q' quies illa ē ipz positiuu in motu. r iō illa quies nō est ppe pri uatio mor' s ei' pfectio fm cōmētatorē i mul tis locis. tñ pōt quies dici p'atio motus q'ru ad negatōes q's mor' includit. q' quies in ter mino ad quē dicit tñ illud positiuu siue affir matiū qd est in motu sine negatōe alia iclu sa. mor' aut' dicit vtrūq' r q'ru ad h' opponit Itē cōmētator q'ro metaphisice p'ietō. xxvi. q mor' cōponit' ex ente r nōente. affirmatiōe r negatōe. r dicit' p' p' formā quā hz: r nōens p'pter formā qua caret. Et oib' istis p'z q' mo tus cōponit' ex affirmatōib' puta ex p'ib' acq' sitis p motū r negatōib' aliarū partiu seqn tiū q' infinite sunt. ita q' h' nomē mor' vel p'ce ptus eius sigt' formā p'rinue r successive acqui sitā in aliquo subiecto r respect' ei' forme ad passum r ad agēs: r negatōes oim partiu ses quētiū q' infinite sunt. ita q' oia ista sunt de to tali significato mor' ponēdo respect': vel mo tus significat formā partibiliter acquisitā cō notādo negatōes partiu seqntiū seinuicē. r h' nō ponēdo respect'. r nō tñ cōnotat negatio nes q' sunt de essentia mor': s etiā multas p'di ctōes affirmatōes r negatōes. Cōtra ista. p' mo cōtra h' qd ponit' q mor' includit essentia liter tanq' significatū totale multas p'dictio nes puta negatōes r affirmatōes: q' nullū po sitiuū cōponit' ex positiuo r negatiuo: s mor' est cōtinuū q'nto pbficoy. g. Itē mor' ē sim plicit' vni: s ex affirmatōe r negatōe nō fit sim plicit' vni. g. rē. Itē scōdo de aia mor' est sen sibile cōe. g. est vera res: nec etiā distiguit' a ter mino. Cōfirmat': q' mor' nō ē sensibile cōe rō ne termini: q' r' min' mor' pōt eē sensibile p'p'iu vt p'z de motu de albatōis vbi r' min' ē sensibi le p'p'iu. nec rōne negationis: quia negatio nō plus est sensibile cōe q' p'p'iu. ergo est sensibile cōe respectu alicuius alteri' positiuu.

Contra dicta
Arguitur primo.

Secundo

Tertio

Itē. v. metaphisice. mor' est i gñe q'ritat' nō rōe t'ini: qm' aliqñ termin' est q'ritas: vt p'z in alteratiōe: nec rōe negatōis. q' s'z Augustinū vij. de trinitate. negatio est i eodez gñe cū suo positiuo. g. est in gñe q'ritatis respectu alicui' alteri'. Itē p'mentator. vij. pbficoy cōmēto xxxv. mor' diuidit' i tarditatē: r velocitatē: sic in passioes. s nō sunt passioes mor' rōe t'inoz nec negationū. g. h' est rōe alicui' positiuu. Itē mor' est passio real' corpis mobil' i scia reali: q' naturali. g. in essentia sua nō icludit negatōez aliqū. Itē mor' est fluxus forme fm p'ietā torem. iij. pbficoy. s fluxus forme differt a for ma fluente. igitur cum forma fluens includit affirmatiōe r negatiōez fluxus: icludit et ali qd aliud. Itē esse in pot'etia r imediatū ppe rūt motui: s ista nō p'petūt terminio motus: nec negatiōib'. g. rē. Itē forma q' ab agēte natu rali inducit' p motū: p' p' potentia diuinā idu ci in instāt: r tūc esset real' mor' r nulla nega tio. g. negatio nō est de essentia mor'. v' si sunt ibi negatiōes: tūc esset mor' in instāt: qd est i' possibile. Itēz auctoritates adducte nō sunt ad ppositū. P'ia nō. Quia qñ d: q mor' p'po nit' ex ente r nōente imediate. dicit q mor' est mediū inf' ens r nōens. g. icludit aliqñ p'ter es r nōens. Itē mor' est via ad terminū. igit' in cludit aliqū entitatē: r nō solum negatiōe. Itēz actio r passio fundant' in motu: s tantā entitatē icludit fundamētū: sic illud qd fun dat. cū g actio r passio nō icludāt negatiōez g nec motus icludit. Itē p' hoc qd ponit' q' mutatio nō dicit aliqñ vltra res pmanētes. Et ex h' sequit' q' sp manētē re manebit mutatio. g. in qere icludit mutatiō: qd s'lm est. Itē ter tio pbficoy diffinit' mor' vt est cōis mutatiōi qñ d: q est act' entis in pot'etia rē. s nulla res pmanēs est act' rē. g. mutatio dicit aliqñ vltra res pmanētes. Itē p' h' qd d: q est aliq's mo tus p quē nihil depdit'. q' fm p'z gñatio vni' est corruptio alteri'. g. in oī motu aliqñ acq'rif r aliqñ depdit'. Itē. v. pbficoy. Dis motus est de p'rio in contrariū. Pater q' albus nō fit ex quolibet nō albo. i. pbficoy: sed ex nigro. g. termini mor' sunt incōpossibiles. ergo si vnus termin' motus acquiri' alius deperdit'. Itē cōtra hoc qd ponit' q' motus nō est in genere per reductōem: quia non est intrinsecū alicui' existenti p se in genere: quia negatio est in eoz dē genere cū sua affirmatōe fm augustinū: et tamē nō est aliquid intrinsecū alicui existenti per se in genere. ergo rē. Itē albi est in gñe qualitatis per reductōem: r tamē nō est intri secū alicui existenti p se in genere. Probaf': q' si hoc esset hoc nō esset nisi albedini: sed hoc est

Quarto

Quinto

Sexto

Septimo

Octavo

Nono

Decimo

Undecimo

Duodecimo

Decimotertio

Decimoquarto

Decimoquinto

Decimosexto

Decimosseptimo

Decimooctavo

falsus. pbatur: qz potest albedo p potentia di-
 uina existere sine subiecto: tuc non est albus
 qd no esset veru si albu esset intrinsecu albedi-
 ni: qz nihil existit sine eo qd est sibi intrinsecu.
 Itē tertio pbificoz motus est i tribus gene-
 ribus 7 in eodē genere cū suo termino ad quē
 licet nō p se fm te: qz includit negatōem q nō
 pōt esse pprie in aliquo genere. ergo per redu-
 ctōez. 7 sic habet propositū. Itē genus 7 dif-
 ferentia ex quibus cōponitur diffinitio sunt i
 genere: ita qz genus est p se in genere 7 differe-
 tia p reductōem: 7 tū neutru est intrinsecu dif-
 finito: qz ens rationis non est intrinsecu enti
 reali. Itē contra rationes videt q non pro-
 bant: prima non. quia eodē modo arguo ptra-
 te. Omne absolutū prius fm duratōem alio
 absoluto potest continuari 7 cōseruari in infi-
 nitū sine omī alio absoluto: sed motus per te
 est prius duratōe termino: 7 dicit aliquid abso-
 lutū saltē q̄tū ad positiuū i eo: ergo aliqd pōt
 moueri motu recto in infinitū 7 nunq̄ attinge-
 re terminū. Similiter scda rō concludit ptra-
 te. Quia sicut tu arguis de affirmationib⁹ ar-
 guo de negationibus: qz si due negatōes pos-
 sunt simul existere: 7 omēs: sed negatio in vno
 motu potest coexistere alteri in alio motu: er-
 go due negatōes eiusdē motus possunt simul
 existere 7 si due. sequitur q omēs. 7 sic omēs par-
 tes motus possunt esse simul: quo ad affirma-
 tiones 7 negationes qd tamē negas. Ad pri-
 mū istoz dico q aliqua est cōtinuatio q̄ est ali-
 quoz faciētū p se vnu quomodo partes linee
 cōtinuant adinuicē: 7 talis nō est i motu nec
 in aliquo successiuo. Alia est cōtinuatio qua
 vnu succedit alteri sine medio: 7 talis cōtinu-
 atio requiritur necessario in motu 7 non alia. ta-
 lia aut successiua sunt in duplici genere: qz ali-
 quādo successiua nō possunt simul manere na-
 turaliter: lz per potentia diuinā possunt. sicut
 in motu locali aliquando successiua possunt si-
 mul manere sicut patet in alteratōe 7 augmē-
 tatione. loquendo de primis successiuis: tunc
 est motus cōtinuus quando nullū eoz potest
 coexistere duobus cōtradictorijs sibi inuicem
 succedentibus. 7 hoc nō tantū loq̄ndo de con-
 tradictorijs intrinsecis motui q̄ sunt de rōne
 motus: sed etiā de extrinsecis. Exmplū. ad B
 q aliquis moueat localiter cōtinue nō tantū
 req̄rit qz vbi nō tm coexistat sil cū affirmatōe
 7 negatōe alterius vbi naturaliter: qz ddictio
 est qz vbi tā acq̄sitū existat sil cū affirmatōe et
 negatōe alterius vbi: s̄ requiritur q illud vbi
 nō coexistat naturaliter cū alijs ddictorijs si-
 bi cōtinue succedentibus puta cū istis rex se-
 det rex nō sedet: vl cū istis fortes est fortes nō

est. si em vtrūq; istoz pōt verificari manere eō-
 dē vbi naturaliter nō est motus localis eius:
 sed necessario est quies iterecepta. Sed si vnu
 predictoz ptradictozoz verificat de vno vbi
 7 aliud cū alio vbi: 7 ptradictoria sibi p̄tinue
 succedant: ita qz vnu statim succedit alteri 7 sic
 est motus cōtinuus: secus est si ista ptradictō-
 ria nō cōtinue sibi succedant. Quia si vnu cō-
 tradictozoz māeat p rēpus pura qz rex sedet
 pōt tunc mobile habere vnu vbi: 7 post quies-
 scere: 7 tunc tertio acq̄rere aliud vbi: 7 tūc ali-
 ud vbi ptradictoriū potest succedere pura rex
 non sedet. tūc iste motus nō est p̄tinuus: quia
 quies intercipitur: ideo ad hoc qz cōtinuatio
 predicto modo saluetur: oportet vt contradi-
 ctoria sibi cōtinue succedant: et tunc potest
 predicto modo saluari naturaliter cōtinuatio
 quia tūc est ibi nō tantū motus acquisitiuus:
 sed etiā deperditiuus: 7 est idē motus localis
 quia motus localis cōponitur ex omibus vbi
 acq̄sitis (ponēdo tales respectus) 7 negatō-
 nibus eoz. Nunc aut naturaliter sicut acq̄-
 ritur vnu vbi ita deperditur aliud quoz vtrū
 qz est aliquid positiuū illius motus. 7 sicut ac-
 quiritur vnu vbi ita deperditur sua negatio:
 ita cū deperditur primū vbi acquiritur sua ne-
 gatio: que negationes sunt etiam de ratione
 motus: ita qz motus ille ex vtraq; parte est ac-
 quisitiuus 7 deperditiuus. nā acquirendo scdm
 vbi acquirit positiuū: 7 deperdit negatiuum:
 et perdendo primū vbi perdit positiuum 7 ac-
 quirit negatiuum. Sed supernaturaliter lo-
 quendo potest deus facere idem corpus i mul-
 tis locis: 7 tunc mobile habens primū vbi pos-
 set acquirere scdm 7 tertiu: 7 sic deinceps: et
 non perdere primū: 7 tunc esset iste motus tā-
 tum acquisitiuus 7 non deperditiuus respe-
 ctu affirmationū: sed respectu negationum es-
 set deperditiuus: quia licet vbi vel loca succes-
 siue acquisita maneant: attamen negationes
 non manent sed potius suo motu corumpun-
 tur. 7 si sic ponatur per potentia diuinā tunc
 est cōtinuitas in motu locali accipienda si-
 cut in augmentatione 7 alteratione. si loquar
 mur de successiuis que possunt simul manere
 naturaliter: tunc est motus cōtinuus natu-
 raliter. Quando sunt duo contradictoria ex-
 trinseca sibi cōtinue succedentia coexistentia
 motui puta. rex sedet rex nō sedet. et scdm nō
 verificat nec coexistit: nisi coexistat pluribus
 partibus forme acq̄sire p motū tūc nō est mo-
 tus p̄tinuus: s̄ necrio q̄ere intercipit. Exmplū. si
 em ista contradictoria rex sedet rex non sedet
 cōtinue sibi succedant 7 aliquis habeat ali-
 quam partem albedinis: qm ista verificat rex

Decimonono
 Uicesimo
 Uicesimoptimo.
 3
 Ratio ad p̄mū.

sedet et aliud contradictorium rex non sedet continue sibi succedens non verificat nisi coexistat pluribus partibus albedinis quod primum contradictorium: tunc non est alteratio continua. sed est quete in tercepta. *Quid?* non est: quod iste motus est tamen acquisitivus quo ad positivam: sed extrema dictionis corinua succedentia non possunt verificari in eodem instanti: sed per diversis. si ergo in secundo instanti quod verificat secundum dictionem non esset plus de albedine quam in primo: tunc in secundo non esset alteratio: quod nihil plus tunc acquirat quam prius: et prius tunc est quies: sed quis iste motus? sic acquisitivus tamen respectu affirmationum: tamen respectu negationum est deperditum? quod sicut affirmatio continue acquiritur et manet sic negatio affirmacionum continue deperditur.

Et si queras quod est de ratione motus precise. respondeo aut quod de quod nois aut de quid rei, si secundo modo tunc dico quod motus precise includit partem forme acquisite per motum. et hoc primum ad affirmaciones priora do respectu partium acquirarum et negationes interceprois quete. *Quid?* omnia ista sunt de itranseitate motus. et ipis positivis ponit motus et destructi destruit motus. *Et* hoc primum ad istam objectionem si deus crearet unam partem albedinis una hora et aliam in alia et tertia in tertia: ita quod esset quies intercepta semper inter duas partes: tunc sunt affirmaciones que requirunt ad motum: quod pres albedinis et negationes: quod semper cum parte ponit coexistit negatio partis posterioris. et sic ibi sunt dictiones affirmaciones et negationes que requirunt ad motum. et sic primum quod deficit negatio intercepte quete. et si illa ponat tunc necesse esset motus: quod si deus crearet successive et continue pres albedinis in aliquo subiecto sine quete intercepta ita bene illud subiectum moveret motu alterationis sicut si agens creatum crearet partes tali modo in aliquo subiecto quod utrobique essent omnia requisita tamen affirmativa quam negativa ad essentialiam motus. Si queras de quod nois vel conceptus dico quod hoc nomen motus vel conceptus eius non tamen significat predicta que sunt de essentialia motus: sed cum hoc primum negationem coexistendi cum duobus dictionibus extrinsecis quecumque sint illa dummodo sint continue succedentia: et hoc diversimode in motu locali et aliis motibus ad formam ut supra dictum est. et sic motus non tamen primum negationem extrinsecam motui: sed infinitas quasi affirmaciones et negationes extrinsecas motui: quod primum negationem coexistendi istis dictionibus extrinsecis rex sedet rex non sedet. et sic de omnibus aliis que infinite sunt. et per prius primum ipsa extrema dictionis cuiuscumque extrinsece. cuius unum extremum potest alteri continue succedere. sic ergo primum quod motus est continuus et quod non. Ad secundum dico quod motus est unus: quod predicto modo continuo. et ideo est unum quod habet unum ter-

minum predicto modo acquisitum: sed iste terminus facit unum numero cum aliis omnibus partibus prece dentibus. primum in alteratione et augmentatione ubi partes priores et posteriores manent et faciunt simpliciter unum. et ideo talis motus potest dici simpliciter unum numero: quod habet unum terminum numero predicto modo acquisitum. aliquando etiam terminus ultimus? secundum illud modum loquendi quod non est de re parte ultimam in motu sicut nec primam. Nec facit unum cum aliis precedentibus: ut primum in motu locali de facto sed aliter posset fieri per potentiam divinam: et tunc motus est unus quia habet unum terminum per equivalentiam. quod tamen facit ubi sic continue acquisitum et deperditum quo ad unitatem motus: quod primum faceret omnia ubi acquisita per motum si manerent: quod sicut si omnia manerent motus esset unus et continuus: quod unum ubi continue succederet alteri sine interpellatione quete: ita eodem modo est iste motus unus et continuus quam primum ubi semper deperdit in aduentum posterioris: quod posterius semper et continue succedit priori sine interpellatione quete. et sic primum ad illud. Ad aliud dico quod motus non dicitur sensibile coram: quod dicat re distinctam a sensibilibus propriis que potest a quolibet sensu particulari sentiri vel a sensu coram: nec dicitur sensibile coram ratione unum terminum: quod ille est sensibile proprium. primum de albedine: sed dicitur sensibile coram: quod est via ad sensibilia diversorum sensuum. et includit illa plura: quod unus motus est ad sensibile visus puta albedinem. et sic est coram cum sensibilibus illius sensus quo ad positivum in eo. Alius motus est quo ad sensibile tactus puta calorem. et ille non distinguitur positivum a sensibili tactus. Tertium est ad sensibile auditus puta ad sonum. Quartus est ad sensibile gustus: puta ad saporem. Et quintus ad sensibile olfactus: puta ad odorem: et ideo dicitur sensibile coram: quod est via vel ides cum sensibilibus diversorum sensuum et aliter non. hoc patet per exempla per se ibidem de quete et numero que etiam ponunt sensibilia coram: tamen quies non dicitur rem aliam a quiescente. Non permanentem: quod tantum est privatio motus: nec successiva quod tunc quam aliquid quiesceret moveret: quod falsum est. Sed dicitur sensibile coram quod quies reperit in tot generibus sensibilibus in quot motus: quod sicut sensibile cuiuslibet sensus potest esse motus: ita in quolibet sensibili potest esse quies: quod quies est privatio motus. Eodem modo numerus non dicitur re distinctam a numeratis: nec absolutam nec respectivam ut supra probatum est. et tamen ponit sensibile coram: et non est propter aliud nisi quod includit sensibilia propria diversorum sensuum: quod potest esse numerus albedinis saporis sonorum quantitatibus primarum et odorum que sunt obiecta quorum sensuum: et tamen in illis istorum dicitur numerus aliquid distinctum a rebus numeratis: sic est in opposito. et satis patet ex predictis

Queritur.
Respondetur.

Ad tertium

R

Z

Ad secundum

Ad aliud dico qd pbs accipit qritate large p
oi eo qd est diuisibile in plures partes eiusdes
rationis: s illud sic diuisibile dicit dupliciter:
aut q: illud diuisibile diuidit in pres eiusdem
ronis distinctas locor situ: 7 sic qru no copetit
tm quaitari: s oi existenti sub quaitate exte:
siue siue sit forma siue materia. Et sic materia
dicit quaitas: 7 forma ta substancialis q acci:
dentalis extesa in materia. **De** alia pars forme
substancialis 7 accidentalis 7 materia extensa p
quaitate existit simplr sub alia pte materie 7
quaitate. **Prz** exēplū de igne 7 gñaliter de oi
forma 7 materia extesa p quaitate: q ad sen:
sum ptez: q vna ps forme 7 materie 7 quaitate
pōt ambulari alia pte manēte. q sequit q tam
forma substancialis q accidentalis extesa in ma
teria q etiā materia extesa p quaitate hz par
tes eiusde ronis distinctas loco. 7 situ etiā si de
separaret quaitate a tali cōposito. nihilomi
nns materia 7 forma tā sbalis q accidentalis
hiet pres eiusde ronis: 7 esset diuisibilis i eas
tāq in pres distinctas loco 7 situ ita bene sine
quaitate sicut sub quaitate. 7 ex h sequit q
materia separata a quaitate hz pte extra pte
7 non tm partē sub pte sicut cōter dī q si ille
pres sint distincte loco 7 situ vna est extra aliā:
7 eodē mō est de forma tā substanciali q accidē
tali extesa i materia. Si dicas q tūc materia
circūscripta qritate hz extēsiōe: q hz partē
et partē. Dico alio mō pōt esse aliqd diuisibi
le: q pōt diuidi in pres eiusde ronis indistin
ctas loco 7 situ. 7 sic habitus existentes subie
ctiue i intellectu 7 volūrate possunt dici quait:
q: possunt diuidi i pres eiusde ronis indistin
ctas tm loco 7 situ 7 etiā subiecto. Tūc ad pbs
dico q accipit qru large p oi eo qd est diuisi
bile in pres eiusde ronis siue sint distincte loco
7 situ siue nō: siue pres maneāt siue non: 7 isto
mō morus dī quātus rōe termini: 7 isto mō dī
mor⁹ localis qru ppter diuerfa vbi acq̄sita
p illū motū. Si em mor⁹ localis diceret aliqd
absolutū distinctū ab vbi acq̄sīt p motū: tunc
mor⁹ esset pfectio: termino mor⁹: qd falsum est.

Ad aliud dico q passio vno mō accipit p ac
cidēte aliquo existēte in gñe accidētis. 7 siue
locitas 7 tarditas nō sunt passiones vel acci:
dētia mor⁹. Alio mō accipit p eo qd ptingēt
7 p accidēs pbat de aliquo. 7 sic velocitas et
tarditas sunt accidētia motui: q ptingēt p̄di
cant de motu: q: aliq̄ p̄dicāt de motu aliq̄
nō. S3 ad saluandū velocitatē 7 tarditatē in
motu aduertēdū est q nō est dare primā partē
forme acq̄site p motū nec scđam nec tertiā di
stincte nec vltimā. Et si aliqua pars forme sit
acq̄sita p motū nō est dare primā partē aliam

imēdiatē sequentē istā partē tā acq̄sita ppter
duo. tū qz tūc morus cōponeret ex indiuisibili
bus: q: illa pars imēdiatē acq̄sita esset indiui
sibilis eadē rōne 7 aliā. 7 sic om̄s partes mor⁹
essent indiuisibiles: 7 tūc mor⁹ cōponeret ex in
diuisibilib⁹. Tū q: si esset dare primā partē ac
q̄rendā post istā acq̄sita sequeret q illud mo
bile cui acq̄reret ista forma nō moueret. pbat
p̄na in motu locali vbi est mag⁹ manifestus: qz
qn vñū corp⁹ existit i eodē vbi de facto non po
nendo miraculū p potentā diuinā dū duo cō
tradictoria extrinseca succedāt sibi p̄tinue: ita
q vñū vbi coexistit duob⁹ d̄dictoys succedē
tib⁹ tūc corp⁹ existens i tali vbi nō mouet sed
q̄scit sicut p̄z p̄dicta: s si esset dare primū
vbi acq̄rendū post vbi tā acq̄sita hoc sequere
tur 7 c. Assumptū pbat: qz dū a mobile acq̄
rit primū vbi post primū tā acq̄sita posito q
b mobile moueatur velocius: tunc mobile qd
velocius mouet in equali tpe acq̄rit plus de
spacio 7 p p̄ns plura vbi q mobile qd tardius
mouet: ergo in tpe quo a mobile tardius exti
tit sub negatiōe vbi imēdiatē acq̄rēdi post
vbi tā acq̄sita. b mobile existit sub negatiōe
vbi 7 sub affirmatiōe eiusde vbi acq̄rendū. et
sitr in illo tpe in quo a existit sub p: mo vbi ac
quirendo b existit 7 acq̄rit negatiōem 7 affir
matiōem alterius vbi. istud patet: qz si in tem
pore quo a mobile existit sub affirmatiōe 7 ne
gatiōe primi vbi acq̄rendū: b mobile veloci⁹
acq̄rit plura vbi: quia acq̄rit plus de spa
cio: ergo in tēpore in quo a acq̄rit vñū vbi b
acq̄rit duo vbi ad minus: quia pauciora nō
potest acquirere si in illo tēpore acq̄rit plu
ra q a qd acq̄rit tm vñū: sed si sint duo vbi sūt
due affirmationes habentes duas negatiōes
ergo nil oportet ponere pro illo tēpore quo a
mobile extitit sub vbi acq̄rendo transit b mo
bile per duas affirmationes 7 negatiōes: puta
p negatiōes duoz vbi 7 ipa vbi: 7 sic illud vbi
in quo existit a coexistit multis cōtradictioys
succedentibus continue: vel oportet q in illo
tpe quo a existit sub negatiōe illius primi vbi
acq̄rendū b existit sub negatiōe 7 affirmatiōe
alterius vbi acq̄sita in illo tpe p motū suum
velociorem. 7 si sic intelligit semp sequit q a
nō mouebit data ypothēsi: qz semp vñū vbi in
quo existit a coexistit duob⁹ d̄dictoys sibi suc
cedētib⁹: qz negatiōi 7 affirmatiōi illius vbi qd
acq̄rit b p motū suū. qz sicut arguit in motu lo
cali: ita est in motu alteratiōis 7 augmentatio
nis: ergo ipossibile est in aliquo motu dare pri
mā partē forme acq̄rende post formā tā acq̄sita
tam: imo qcumqz ps acq̄rit p motū est diuisibi
lis in infinitū: ita q ante istā ptez datam fuit

Ad quartum

Ad quintum

Obiectio

alia prior: & sic in infinitū. Si dicas. p te supra qd cū vbi iam acq̄sīto coexistit negatōes oim vbi sequentiū: s̄ inter affirmatōem & negatiōem nō est mediū: sicut nec inter d̄dictoria. q̄ illud vbi qd̄ imediate sequit̄ negatōes coexistētē vbi iā acq̄sīto: est illud qd̄ imediate sequit̄ vbi iā acq̄sīto: q̄ est dare aliqd̄ tale: & eodem mō arguit̄ de motu alteratōis & augmētatiōnis. Rndēdo. cōcedo qd̄ iter affirmatōes & negatōem: qz sunt d̄dictoria. nō est mediū: & iō inter qd̄libet vbi acq̄sīto & suā negatiōem nō est mediū. Sz dico sicut nō est dare aliqd̄ vbi primū post illud acq̄sīto: ita nō est dare primā negatōem respectu cuiuscūq̄ vbi acq̄rendi: qz cū vbi acq̄sīto coexistit infinite negatōes respectu vbi sequentiū: & iō nō est dare primā negatōem coexistētē vbi iā acq̄sīto: qz si esset dare primā negatōem respectu vbi acq̄rendi im possibile esset saluare qn̄ esset dare primū vbi acq̄rendū post istud vbi iā acq̄sīto. vñ q̄cūq̄ negatio coexistens vbi acq̄sīto detur respectu vbi acq̄rendi adhuc ante illā coexistit alie in finite negatōes respectu infinitoz vbi precedentiū istud vbi iā acq̄sīto. Et sicut dicit̄ de motu locali ita d̄ de motu alteratōis & augmētatiōis. Sed quō pōt tunc saluari velocitas & tarditas i motu. Dico qd̄ vno modo pōt saluari cōparando motū velociorē & tardiore ad aliqd̄ motū vniiformē & tunc pōt saluari qd̄ qn̄ aliqd̄ mobile coexistēs minori successioni motus regularis & vniiformis p̄transit plures p̄tes eiusdē quātitaris q̄ aliud mobile: & sic p̄ p̄ns minori tpe vel coexistēs minorū successioni primū mobile p̄transit vel coexistit pluribus d̄dictorijs intrinsecis motui: qz q̄cūq̄ ps eiusdē vel equalis quātitaris bz suā negatōem sibi d̄dictorie oppositam: tūc illud mobile qd̄ sic i minori tpe vel in minori successiōe vniiformie plures p̄tes p̄transit velocius mouet̄ q̄ aliqd̄ qd̄ in eodē tpe pauciores p̄transit vel paucioribus d̄dictorijs coexistit sicut ad sensus apparet cōsideranti i motu locali. Maū ista velocitas habeat attēdi penes partes eiusdē quātitaris & nō p̄portōis p̄tes qz sicut i motu veloci q̄libz pars determinate quātitaris acq̄sita p̄ motū est diuisibilis i infinitū i p̄tes eiusdē p̄portōis q̄rū vna sp̄ ante aliā acq̄rit̄: ita eodē modo q̄libet pars determinate quātitaris acq̄sita p̄ motū tardū est diuisibilis in infinitū. & p̄ p̄ns vtrūq̄ mobile quodcūq̄ motū p̄ spaciū modicū acquirat̄ infinitas negatōes & affirmatiōes & illis coexistit. ergo sic intelligēdo neutrum coexistit pluribz d̄dictorijs intrinsecis in equali tēpore q̄ aliud: ergo penes partes tales non potest attendi velocitas nec tarditas in motu: s̄

solū penes partes eiusdē quātitaris. Eodē modo potest accipi velocitas & tarditas p̄ hoc qd̄ vnus motus in minori tēpore coexistit pluribus contradictorijs intrinsecis q̄ aliud. & hoc semp̄ accipiendo d̄dictoria inter p̄tes eiusdē quātitaris & nō p̄portōis. Quoniā si sint duo mobilia quoz vnū in minori tpe coexistit pluribz d̄dictorijs mor? vniiformis q̄ aliud illud qd̄ pluribus coexistit veloci? mouere q̄ aliud & qd̄ paucioribus tardius. Et ex istis patet qd̄ idē motus numero pōt eē velocior & tardior: s̄ nō simul & respectu eiusdē: s̄ respectu diuersoz quo ad oia essentialia motus. nā omnes affirmatiōes & negatōes q̄ acquirunt̄ p̄ motuz velocē acquirunt̄ p̄ motū tardū: sed solū est differentia: qz p̄ velocē motū iste affirmatiōes et negatiōes acquirunt̄ in minori tpe vel in minori successione vniiformi. Et hoc sequit̄ vltra qd̄ velocitas & tarditas non dicunt aliqua accidētia absoluta vel respectiua super illis que sunt de essentia motus: sed dicunt easdē affirmatiōes & negationes quas intrinsece dicit̄ motus et cōnotat tempus & successione vniiforme maiorem vel minore binde vel coexistentiā minoris temporis vel successione vniiformis cū pluribus cōtradictorijs in motu veloci: & cum paucioribus i motu tardo. vnde illud quod dicitur qd̄ motus dicitur veloci: quia coexistit pluribus contradictorijs intrinsecis vnus motus q̄ sunt inter p̄tes eiusdē quātitaris. & tardus: quia paucioribus coexistit in equali vel i minori tēpore vel successione vniiformi: debz sic intelligi qd̄ quādo aliqua successio vniiformis coexistit pluribus d̄dictorijs intrinsecis vnus motus que sunt iter partes eiusdē quātitaris eadez successio vniiformis coexistit paucioribus cōtradictorijs intrinsecis alterius motus q̄ etiā sunt iter partes quātitaris eiusdē nō p̄portōis: tunc primus motus est velocior & scd̄s tardiore. & sic patet illud de velocitate & tarditate. Ad aliud dico qd̄ passio talis que cōponitur ex affirmatiōe et negatione potest demonstrari de subiecto reali & talis potest demonstrari demōstratiōe affirmatiua & negatiua: & tunc erunt due demōstrationes. Et potest demonstrari vna demōstratione s̄m vocē affirmatiua: illa tamē equi ualebit demōstrationi affirmatiue & negatiue realiter: tunc demōstratio esset p̄potheca: quia cōcludit cōclusionē copulatiua virtualiter puta qd̄ omne corpus pōt recipere vnā partē forme & carere alia p̄te: & post imediate habere eā: & post illā aliā. & sic in infinitū vt videt̄. q̄ demōstratio essz p̄potheca. Ad aliud dico qd̄ fluxus forme dicit̄ vltra formam fluentem

P
Responso.Q
Queritur.
Respondetur.R
Ad sextumS
Ad septimum

tan tū negatōes partiū forme q̄ non sunt ideoz
 cū forma: ⁊ istud totū scz formā cum negatioz
 nibus includit motus. Ad aliud dico q̄ suc
 cessio potentia immediatio nō dicit aliqd abso
 lutū positivū vel respectivū vltra partes for
 me: s̄ p̄notat affirmatōes ⁊ negatōes: q̄ potē
 tia significat posse h̄ie formā: ⁊ p̄notat caren
 tiā ei⁹. successio ⁊ immediatio dicit aliqd habe
 re vna partē p̄dictōis post aliam vel aliqd h̄ie
 qd̄ p̄us nō habebat. Ad aliud dico q̄ motus
 q̄rū ad suū significatū totale nō p̄t esse in ins
 tātī etiā per potētiā diuinā: q̄ de⁹ non p̄t fa
 cere q̄ duo p̄dictoria sint in eodē instātī vera
 nūc aut mor⁹ formalit̄ includit multas p̄dicti
 ones tā affirmatōes q̄ positivā q̄ i motu sunt:
 ⁊ partiale significatū motus p̄t esse in instātī:
 s̄ tūc nō fuit per motū s̄ per mutatōem: nec est
 incōueniēs q̄ forma diuisibilis fiat per muta
 tōem in instātī vel in tpe. p̄t tū forma diuisi
 bilis fieri p̄ plures mutatōes: ita q̄ vna pars
 p̄ vna mutatōem ⁊ alia p̄ aliā. Ad aliud dico
 q̄ mor⁹ est mediū p̄ abnegatōem inter ens et
 nonens: sicut totū est mediū inter suas pres p̄
 abnegatōem partiū. ⁊ ḡnatio est mediū inter
 ens ⁊ nonens ⁊ mutatio: q̄ ḡnatio significat
 ens ⁊ p̄notat negatōem ei⁹ ⁊ mutatio eodem
 modo est mediū inter ens ⁊ nōens: q̄ cōponit̄
 ex affirmatōib⁹ ⁊ negatōib⁹ ⁊ est neutri preci
 se: s̄ includit vtrūq̄. Ad aliud dico q̄ via p̄t
 dupliciter accipi. vno mō p̄ aliq̄ re absoluta
 p̄ terminū distincta. ⁊ sic mor⁹ nō est via ad ter
 minū. Alio modo accipit̄ p̄ aliquo p̄mo min⁹
 p̄fecto ad aliud eiusdē rōnis magi p̄fectū: ⁊ sic
 motus est via: q̄ est aliqd positivū p̄mū ad vl
 timū terminū mor⁹. Et est illud p̄ qd̄ deuenit̄
 ad vltimū terminū: sicut p̄ viā deuenit̄ ad ter
 minū vie. Ad aliū dico q̄ actio ⁊ passio si po
 nant̄ respect⁹ nō fundātur plus in motu q̄ in
 mutatōe. ⁊ ita bene est actio q̄n aliqd mutat̄ ⁊
 recipit̄ in instātī aliqd ab agere sicut q̄n rece
 pit̄ aliqd p̄ motū: s̄ actio si ponat̄ fundat̄ i mo
 uete passio in motu. tū p̄bs ⁊ aucto: sex p̄nci
 pioz intendit̄ q̄ semp sunt cū motu vel muta
 tōe: ⁊ nō aliter sunt. Ad aliud dico q̄ muta
 tio nō tū dicit̄ rē p̄manentē: s̄ cōnotat prece
 dentē negatōem essentie illius rei. ⁊ iō muta
 tio q̄rū ad totū positivū manet: q̄diu manet
 eius termin⁹. Sed q̄rū ad denoiatōem istā
 mutari nō manet mutatio nisi in p̄mo instātī
 in quo p̄ducit̄ res. q̄ tūc solū est totū suū signi
 ficatū eodē modo quo significat̄: s̄ ei⁹ termin⁹
 manet. q̄ mutatio significat rem ⁊ negatōez
 imediate añ hoc instās in quo res p̄mo est p̄ce
 dentē: ⁊ ista duo nūq̄ p̄nt vere significari per
 mutatōem: nisi in p̄mo instātī in quo res est. ⁊

iō si materia diu maneat sub forma: tū nūq̄ de
 mutari nisi in p̄mo instanti in quo res recipit
 formā. q̄ nūq̄ mutatio significat formā: nisi
 q̄n negatio eius immediatē p̄cedit formā: q̄a
 vtrūq̄ significat. ⁊ hoc nūq̄ est nisi in p̄mo ins
 tātī in quo forma est. sicut similitudo nūq̄ signi
 ficat ⁊ denomiāt vna albedinē: nisi coexistat
 alia albedo. Ad aliud dico. q̄ illa descriptio
 motus est act⁹ entis in potētia cōpetit motū
 ⁊ mutatōi. ⁊ iō mutatio dicit̄ act⁹ entis in po
 tētia: q̄ est actus illius qd̄ p̄t fuit in potētia
 ad illū actū: ⁊ qd̄ est in potētia ad p̄mū actū.
 ⁊ qd̄ est in potētia ad aliū actū: licz nō p̄tinue
 q̄ post istā mutatōem est q̄es. Ad aliud dico
 q̄ corruptio vni⁹ est generatio alteri⁹ ⁊ ecōtra
 s̄ hoc tū habz veritatē in d̄ijs ad inuicē trās
 mutabilib⁹ vbi sunt forme incōpossibiles. vt
 q̄n ex igne generat̄ aqua: ex calido frigidus: ex
 albo nigrum. Sed q̄n sunt aliq̄ forme subordi
 nate vel p̄possibiles in eodē in talib⁹ nō habz
 veritatē. Exemplū. fm opinionē quas reputo
 verā i boie sunt plures forme substātales: sal
 tē forma corporeitatis ⁊ aīa intellectiua: ⁊ q̄n to
 tū corrupit̄ cōpositū p̄ separationē aīe intelle
 ctive nō oportet aliqd aliud generari. s̄ p̄t eadē
 forma corporeitatis nūero q̄ māsit in viuo mane
 re in mortuo. ḡ ad corruptionez vni⁹ nō sequit̄
 generatio alterius. Silt̄ anteq̄ corp⁹ recipiat
 aīam intellectiua p̄cedit forma corporeitatis.
 ⁊ illa nō corrupit̄ in aduētū aīe intellectiue. q̄a
 forma corporeitatis p̄cedit aīam intellectiua
 duratiōe: ⁊ manet in corpe cū aīa intellectiua
 ḡ est ibi generatio sine corruptōe. Silt̄ q̄n aer
 illuminat̄ aliqd generat̄: ⁊ tū nihil positivū qd̄
 p̄us fuit in aere corrupit̄. Eodez mō est de scia
 generata in aīa post ignorantia. s̄ in alijs est
 verū: vt p̄dicat̄. Si q̄ras quō corrupit̄ forma
 p̄cedēs ⁊ generat̄ forma sequēs q̄n nō sunt for
 me incōpossibiles. Dico q̄ p̄mo corrupit̄ to
 ta forma corrupenda q̄rūz ad oēs eius pres: ⁊
 post generat̄ forma inducēda: nō q̄ p̄mo vna
 pars vni⁹ forme: ⁊ alia ps forme opposite cor
 rūpat̄. sed p̄mo corrupit̄ tota forma p̄cedēs
 pura tota frigiditas. corrupta frigiditate q̄rū
 ad oēs suas pres. tūc inducitur p̄ribilit̄ calidi
 tas. cui⁹ rō est: q̄ tāta est oppositio inf caliduz
 ⁊ frigidū in vno gradu q̄ra in sumo. ḡ sicut ca
 liditas ⁊ frigiditas in summo nō se copatiunt̄
 tur p̄pter formalem repugnantia: ita nec ca
 liditas et frigiditas in infimo. S̄ si dicas q̄
 omne qd̄ mouet partiz est in termino a quo et
 partim est in termino ad quez. ergo si mobile
 moueatur a frigore ad caliditatem partim est
 sub frigore ⁊ partim sub calore. Respondeo ⁊
 ⁊ dico q̄ bic sunt duo mor⁹ ⁊ p̄ vniū expellitur

Ad octimum

Ad nonum

Ad decimum

Ad xi

Ad xii

Ad xiii

BB
Ad xiiii

CC
Ad xv

DD
Queritur

Respondetur

Obiectio

Solutio

frigus: et per alius inducit calor in primo motu est prima pars frigiditatis terminus a quo et negatio terminus ad quem. Et postea alia pars terminus a quo. et eius negatio terminus ad quem. et sic quot sunt partes tot sunt negationes oppositae illis partibus. et tunc illud mobile est parti in termino a quo: et partem in termino ad quem. hoc est parti est sub affirmatione: et partem sub negatione et semper primum: et successiue est sub affirmatione forme et eius negatione. In secundo motu est negatio caloris terminus a quo: et eius affirmatio terminus ad quem. et in primo una negatio partis caloris est terminus a quo. et eius affirmatio terminus ad quem. Et postea alia negatio et eorum affirmationes terminus ad quos. et sic deinceps. et tunc illud quod mouetur tali motu partem est in termino a quo et. et partem est sub negatione forme: et partem sub affirmatione. et sic intelligitur et. Ad aliud dico quod differentia est inter motum et mutationem. quod motus est de affirmato in affirmatum. mutationem vero a negato in affirmatum: vel e converso. Nam aliquid affirmatum corrumpitur in aduentu alterius affirmationis in motu augmentationis. quia ibi omnes affirmationes simul manent. sed quod forma est indiuisibilis: quod acquiritur per motum. Et primo una pars acquiritur: cum qua coexistit negatio alterius partis: et post acquiritur alia pars. et sic deinceps sed quod prior pars corrumpatur. hoc accidit totaliter motui tamen necesse est quod negatio coexistens priori parti expellatur in aduentu partis posterioris. sed in mutatione per quam acquiritur forma indiuisibilis prae esse negatio: quod est terminus a quo vel ad quem: quod non coexistat alicui forme positiae. patet de illuminatione medicorum: et multis alijs. id potest esse a negato ad affirmatum. et quod dicitur quod omnis motus est de contrario in contrarium. Dico quod primum accipitur ibi large pro medio: et medium dicitur extremis. sicut minus perfectum magis perfectum. sed propter hoc non est aliquid oppositio inter partes forme acquisitionis: quod sunt eiusdem speciei. sed bene est oppositio inter negationes coexistentes parti et suas affirmationes. et quod tunc ad illa prae esse motus ab opposito in oppositum. Hoc sit verum. primum per philosophum. v. physicorum. et commentatore quod dicitur quod motus ab egritudine in sanitate est vnus motus secundum numerum et subiectum. et eodem modo motus ab albedine in nigredine et motus corruptionis ipsius albedinis sunt vnus motus. et tamen motus quo albedo acquiritur: et motus quo corrumpitur sunt oppositi: sicut motus acquisitionis et deperditionis eiusdem forme sunt vnus motus. Ad autem hoc sit verum. primum per predicta quod motus nihil includit intrinsece: nisi affirmationes et negationes alicuius forme acquisitionis per motum. vbi cumque ergo eadem sunt affirmationes numero et negationes sicut est idem motus numero. sed in motu acquisitionis et deperditionis

eiusdem sunt eadem affirmationes et negationes ergo et. Assumptum primum de albedine et nigredine ille eadem negationes quod sunt termini a quibus in motu acquisitionis albedinis sunt termini ad quos in motu deperditionis eiusdem. et ille eadem affirmationes quod sunt termini ad quos in motu acquisitionis albedinis sunt termini a quibus in motu deperditionis eiusdem. ergo motus acquisitionis albedinis et deperditionis eiusdem sunt vnus motus numero. etiam si albedo prius acquisitionis maneat per magnam partem antequam deperdat. Ad autem isti motus sunt oppositi primum: quod motus specificat a termino ad quem: sed terminus ad quem vnus motus sed acquisitionis est affirmatio: terminus autem ad quem motus deperditionis est negatio: sed ista opponuntur. ergo et. Tamen negatio quod in motu acquisitionis fuit primum terminus a quo est vltimus terminus ad quem in motu deperditionis. et idem quod tunc ad hoc distinguuntur isti motus: et etiam quod tunc ad tunc sunt in diuersis temporibus. et si iste due deperditiones requirantur ad vnitatem numeralem motus: tunc forte isti motus non sunt vnus numero: sed generaliter motus acquisitionis vnus forme et deperditionis alterius sunt distincti realiter per causam oppositam causam tamen dicite. Ad aliud dico quod omne illud quod est in genere per reductores est essentialiter alicui quod est per se in genere per de anima intellectiva de puncto in linea de vnitatem in numero quod sunt essentialia linee et numero. sed negationes quod non sunt essentialia alicui existenti per se in genere: quod nulli positio. id non sunt in genere per reductores: et per primum motus quod tunc ad tales negationes non sunt in genere per reductores: sed per rationem dicuntur esse in genere per reductorem: quod sunt negationes aliquorum quod sunt per se in genere. Ad aliud dico quod ly albus potest habere suppositionem personalem: et tunc est per se in genere substantie sicut sui subiectum per quod supponit aut suppositionem materiale: et tunc supponit per voce: et est in eodem genere in quo est vox. et sic est per se in genere qualitatis sicut sui significatus. aut simpliciter: et sic est tamen ens rationis et non habet esse in genere nec per se nec per reductorem. et sic est quodam conceptus significatus vnus quod est per se in genere substantie puta subiectum albedinis. Ad aliud dico quod accipiendo motum quod tunc ad totale significatum sic nec est in vno genere nec in pluribus: quod vt sic componit ex affirmatione et negatione quod non faciunt aliquid vnus quod est per se in genere: sed accipiendo motum per illo quod est positius sic est in tribus generibus: quod sic non differt a tercio ad quem: nunc autem termini ad quos est motus sunt in tribus generibus secundum eodem opinionem. ergo et. potest tamen negatio in motu dici esse in genere per reductorem: quod est negatio illi quod est per se in genere. Ad aliud dico quod nec genus nec differentia sunt in genere propter se nec per reductorem: quod sunt tamen conceptus per se nec per reductorem: quod sunt tamen conceptus per se: sed ideo dicitur genus esse per se in genere: quod significat totum illud quod significat species quod ponitur sub

EE
Ad. xv.

EE

EE
Ad. xv.EE
Ad. xvii.EE
Ad. xv.EE
Ad. xv.

genere nō est em̄ differētia inter gen⁹ ⁊ specīe
 q̄rū ad significare totū: q̄ tā gen⁹ q̄ species si
 gnificat totū ⁊ illud idē qd̄ significat spēs si
 gnificat gen⁹: s̄ gen⁹ s̄iḡt plura tota q̄ ipēs: et
 in h̄ solū est differētia iter gen⁹ ⁊ spēm q̄rū ad
 significata: ⁊ iō vtrūq̄ pdicat i qd̄ de illis q̄ p
 se sunt i gñe: ⁊ dicit ee i linea pdicamētalī. dif
 ferētia aut̄ s̄iḡt p̄tēz nō totū: q̄ est pars in gñe
 p̄ reductōem: ⁊ iō differētia q̄ s̄iḡt p̄tēz dī esse i
 gñe p̄ reductōem: ⁊ p̄tē eādēz cam̄ nō pdicat
 in qd̄ differētia de idiuiduo: s̄ i quale ⁊ denoia
 tiue sicut als dcm̄ fuit. vñ accipiēdo gen⁹ ⁊ dif
 ferētiā vt sunt cōcept⁹: sic nō sunt i gñe nec p
 se nec p̄ reductōem. Si dicas si gen⁹ s̄iḡt totū
 ⁊ differētia p̄tē: ḡ in oī diffinitōe esset nu
 gatio. Rñdeo q̄ nō. Tū q̄ diffinitio cōponit
 ex cōceptib⁹ ⁊ nō ex reb⁹: s̄ illi cōcept⁹ aliquo
 nō significēt res. Nūc aut̄ est ali⁹ cōcept⁹ ge
 neris ali⁹ differētie: ḡ nō est repetitio vni⁹ tal
 tē inutilis. Tū q̄ gen⁹ nō plus s̄iḡt illud totūz
 qd̄ s̄ ḡt spēs veteriata q̄ alia spēs: nec pl⁹ s̄iḡt
 illud qd̄ s̄iḡt vna differētia q̄ alia: ⁊ indiffere
 ter siue accipit̄ in diffinitōe siue ē: q̄ ex quo
 cōcept⁹ gñis nō est p̄notariū s̄ absolutū: ⁊ vna
 ipositōe s̄iḡt oīa q̄ s̄iḡt. nūq̄ amittit suū signi
 ficatū ex h̄ cōponit̄ in diffinitōe vel ē. Secus
 esset si esset cōcept⁹ cōnotariū: ⁊ iō qñ genus
 ponit̄ in diffinitōe eāliter s̄iḡt sua significata
 differētia aut̄ q̄ tm̄ s̄iḡt illā partē q̄ cōuertibi
 lis est cū spēs: iō differētia d̄bit gen⁹ ad signifi
 catū spēs: ⁊ iō nulla ex h̄ ponit̄ nugatiōis si p̄e
 cise significaret illud qd̄ s̄iḡt spēs ⁊ nō aliō to
 tū: tūc ēēt difficile vitare nugatiōem in diffini
 tiōe. vñ illud cōe dcm̄ q̄ gen⁹ ⁊ in pdicādo ⁊ dif
 finitōe est ps si intelligit̄ q̄ gen⁹ s̄iḡt partē in
 diffinitōe. h̄ est falsum simplr̄ sic p̄z p̄ pdicta.
 si aut̄ intelligit̄ q̄ i diffinitōe est ps q̄ tota dif
 finitio cōponit̄ ex cōceptu gñis ⁊ differētie et
 respectu diffinitōis totalis cōcept⁹ gñis ē ps
 h̄ est verū: s̄ nō aliū. Si dicas q̄ p̄tib⁹ diffiniti
 onis s̄m p̄bm. vii. metaphisice correspōdēt p̄
 tes rei: ḡ sicut gen⁹ s̄iḡt vñā rē: ita differētia
 s̄iḡt aliā rē. Ad aliō dico q̄ q̄cqd̄ ē absolutū
 in motu ante vltimū terminū duratiōe posset
 cōseruari a deo sine vltiori terio q̄ pōt acq̄ri
 p̄ motū: q̄ oēs p̄tes positiuas p̄cedentes dura
 tiōe alias p̄tes pōt cōseruare sine alijs p̄tib⁹
 posteriorib⁹: s̄ q̄rū ad totale significatū mor⁹
 nō pōt sic cōseruari: q̄ d̄dictio est q̄ cōseruent̄
 oēs affirmatiōes ⁊ negatiōes q̄ sunt de essentia
 mor⁹ in p̄petuū sine acq̄sitiōe vltimū termini.
 Ad aliud dico q̄ oēs negatiōes siue affirmati
 ones cōpariunt̄ se ab olute loq̄ndo: q̄ sic oēs
 p̄tes forme acq̄site p̄ motū cōpariunt̄ qñ oīs
 sunt posite i actu: ita in subiecto atēq̄ aliq̄ ps

forme acq̄rat̄ coexistūt ⁊ cōpariunt̄ se negatiō
 nes oīm partū forme post acq̄rendari: s̄ qñ ē
 ita q̄ aliq̄ pars forme p̄ducit̄ per motū: s̄ cuz
 illa parte coexistat̄ negatio alteri⁹ part⁹: acq̄re
 de nō tm̄ negatio eiusdē part⁹: s̄cz sup̄p̄i. q̄ con
 tradictoria nō possunt̄ sil̄ verificari de eodem
 Et eadē rōne qñ oīs partes sil̄ existūt nō pōt
 negatio alicui⁹ part⁹ in eodē subiecto cū nega
 tiōe alteri⁹ part⁹ existere p̄pter d̄dictōem sequ
 tē. Et sic p̄z q̄ nō valet instātia ista i p̄posito.
 Ad primū alteri⁹ opinionis dico q̄ motus ⁊
 termin⁹ nō sunt idē reali: nec differūt: sicut ⁊
 i alijs q̄busdā. Exemplū. sortes ⁊ nō sortes nō
 sunt idē reali: nec distingunt̄ reali. Ad hoc
 q̄ aliq̄ distingant̄ realiter requirit̄ q̄ termini
 distinctōis sint reales: s̄ sic nō est de motu res
 spectu termini: q̄ vltra terminum tm̄ dicit̄ ne
 gatiōez nō ponēdo respectus. Bene tm̄ differt̄
 a termino sicut totū differt̄ a partib⁹: q̄ termi
 nus est pars mor⁹. Ad cōfirmatiōem dico q̄
 nō est tanta identitas in motu sicut in forma
 q̄escente: q̄ forma quiescēs includit̄ positiuūz
 tantū: sed motus includit̄ positiuū ⁊ negatiuū.
 Et cōcedo q̄ motus nō est termin⁹ motus: et
 oīs tales p̄positōnes. Sed si ex his inferas.
 Ergo distinguit̄ realiter: est fallacia cōsequē
 tis. Sicut h̄. Sortes nō est nōsortes. igit̄ disti
 guit̄ realiter a nōsorte. Ad auicēnā dico q̄ di
 spositōnes motus sunt p̄tes mor⁹: ⁊ ille nō sūt
 sil̄ cū forma permanēte. Sicut negatio nō pos
 test̄ esse idē cū sua affirmatiōe: tm̄ qd̄libet posi
 tiuū in motu pōt esse cū permanēte. Ad aliō
 dico q̄ nigrescere dicit̄ affirmatiōes cū negati
 ombus. nigredo aut̄ tm̄ dicit̄ affirmatiōes. ne
 gatio aut̄ nō est idē cū affirmatiōe. Sed si ex h̄
 inferas distinctōem realē cōmittis fallaciam
 cōsequētis vt prius dcm̄ est. Ad aliud dico
 s̄m intentiōem p̄bi. Actio imanens dicit̄ per
 quā aliqd̄ p̄ducitur in agente. Transiens per
 quā aliquid producit̄ extra agens: ⁊ ideo q̄rū
 ad hoc eodē modo differt̄ motus per quēz ali
 qd̄ p̄ducit̄ in agente a termino sicut motus p̄
 quē aliqd̄ p̄ducitur extra: nec oportet p̄pter il
 lam auctoritatē aliquid ponere. Et quando
 dicit̄ de duobus agentibus dico q̄ accipiēdo
 actionem p̄o respectu de genere actionis: sic
 diuersoz agentū sunt diuersae actiones: quia
 diuersi respectus: ⁊ similiter erunt duo respe
 ctus ex parte passi: ⁊ ideo accipiēdo motum
 vt includit̄ affirmatiōem ⁊ negatiōem: et
 respectum passi ad aliquid agens: sic possunt̄
 dici diuersi motus nō ratione absolutoz: sed
 respectiuoz: quia ex vna parte accipitur for
 ma absoluta partialiter producta cum respec
 tu ad vnum agens ⁊ totum illud esset vnus

Obiectio
Responso.

Ad tri.

Ad qu.

Ad ad
Rationes ad ar
gumēta opiniōis
burlei posite i p̄
cipio post d̄ctum.
Ad primū

Ad cōfirmatiōes

Ad scōm

Ad tertium

Ad quartum

Ad quintum

motus: et ex alia parte accipit idē absolutū cū respectu ad aliud agens: et illud eēt alius motus. et hō nō est p̄dicta: q̄ p̄us dcm̄ est q̄ motus nō dicit aliqd̄ absolutū vltra terminū: nec etiā am̄ respectuū vltra res p̄manētes. Tamē ponendo respectū p̄ordicare vnū respectū vltra terminū. et sic p̄t q̄ sunt diuerse actōes diuersoz agentū si ponatur respectus et diuersi motus mō p̄dicto. Si autē nō ponant respectū tunc hō nomē actio vel p̄ceptus actōis significat agēs et p̄notat effectū p̄ductū pura formaz p̄ribilitē acq̄sitrā. et sic adhuc sunt diuerse actōnes sicut diuersa agētia: s̄ tūc p̄t esse idē agēs sicut idē patiens: s̄ passio sic significat effectū p̄ductū vel subiectū patiens p̄notādo agēs: et sicut idē p̄t esse effectus p̄ductus p̄ diuersa agētia: et idē s̄ p̄t esse subiectū patiens: ita eadez p̄t esse actio et diuerse actōnes: et idē motus et diuerse actōes: q̄ motus p̄t esse in se effectus p̄ribilitē p̄ talia agētia p̄ductus in subiecto: q̄ motus h̄ significat p̄ncipalitē formaz acq̄sitrā p̄ribilitē tū p̄notat subiectū: q̄ si deus crearet successiue aliquā formā sine subiecto nō eēt motus q̄ nihil tūc moueret: et tūc h̄ essent oēs affirmatōnes et negatōes intrinsece motus: et tūc nō dicit v̄l deus notat motus: q̄ motus quantū ad qd̄ nominis acceptus requirit subiectū: qd̄ p̄notat: q̄ aliter denominare nō p̄t sicut aliter fuit dcm̄ de relatiōibz

Ad aliud dico q̄ accipiēdo motū p̄ acq̄sitrōe p̄ris possit partē illū p̄fectiōis ad quā vadit: sic nō differt a termino motus p̄ aliquā positioū s̄ solū p̄ negatōes: s̄ accipiēdo motū p̄ oī eo qd̄ datur intelligi p̄ motū siue sit absolutū siue respectiū sic includit respectū ad passum: et ad agēs et sic differt a termino motus: et quātū ad illū respectū p̄t poni in ḡne passiōis sicut dicit commentator q̄nto p̄hysicorū. Ad aliud dico q̄ ipse terminus ad quē in motu est q̄si materia p̄m̄ illū modū loq̄ndi et respectus forme ad subiectū vel ad agēs est q̄si forma. quātū ad p̄mū motus est in ḡne cū termino ad quē. quātū ad scdm̄ est in ḡne passiōis. Ad aliud dico q̄ ad h̄ q̄ motus et terminus sint idē nō tūc requirit q̄ terminus vltim⁹ sit idē: s̄ etiā q̄ intermedij. Nunc autē h̄ sit idē vltim⁹ vbi respectu motus sursum et motus deorsum: vbi tūc inter media sunt diuersa. vñ qñ terminus totalis motus q̄ cōponit ex oibus acq̄sit p̄ motū nō est idē cū termino totali alteri motus: tūc nō sunt idē motus. Si dicas q̄ in motu augmētatiōis et diminutiōis sunt oēs affirmatōes eadē et negatōes s̄ p̄: et tūc sunt motus d̄ij. R̄ndeo q̄ h̄ oīa essentialia in vno motu sint de essentia alteri: q̄ tā affirmatōes q̄ negatōes: tūc diuersa est successio in vno motu et altero: q̄ i p̄mo affirmatōes succedūt negatō-

tionibus in scdo negatōes succedūt affirmatiōibus. Exēplū. qñ aliq̄s mouet de min⁹ albo ad mag⁹ albu: et cōuerso. Ad aliud dico q̄ passio realis quo ad aliqd̄ est affirmatiua: et quo ad aliqd̄ negatiua: et talis passio p̄t bene p̄cludi in demōstratiōe. Ad aliud dico q̄ circūscribēdo mobile et mouētē in oī motu: tūc motus localis est simpliciter imperfectissimus: q̄ p̄ motū localem tūc acquirit vnū respectus de genere vbi: et p̄ oīm aliū motū vel mutatiōem acquirat aliq̄ forma absolutā: et sicut respectus q̄cumq̄ est imperfectior ab soluto quocūq̄ ita motus localis teriturus ad respectiū: imo q̄ est ip̄ius respectus est imperfectior oī alio motu: et sic est imperfectissimus tūc nō circūscribēdo mouētē vel mobile: sic potest esse perfectior oī alio motu: q̄ motus in alio quo motu locali est perfectior oī motore in oībz alijs mouētibz. tūc p̄supponit mobile perfectius quo ad aliquā p̄ditōis: scz quo ad icorruptibilitatē et quo ad ens in actu: q̄ generatio nō p̄supponit ens in actu. S̄ alteratio et augmētatio h̄ p̄supponat ens in actu: nō tūc incorruptibile sicut motus localis facit eo q̄ cōuenit corpibz celestibz: et sic intelligit p̄bs octauo p̄hysicorū. Ad p̄ncipale dico q̄ nō est successio in motu nisi rōne p̄dictōis: nec est distinctio iter successiū et p̄manēs nisi rōne p̄dictōis: q̄ oīa positia in motu possunt p̄manere sicut prius dcm̄ est. Ad aliud dico q̄ terminus p̄t manere sine motu: q̄ motus includit vltra terminū negatōes: q̄s terminus nō includit et c.

Trū duratio an-

geli differat ab essentia vel existentia angeli. sic. q̄ existentia angeli est tota s̄: et duratio nō: q̄ aliter nō plus durasset in fine mūdi q̄ in p̄ncipio: s̄ falsum est. Itē ad duratiōem angeli necessario requirit p̄seruatio ad existentia nō. igit. non ad existentia p̄bat: q̄ si sic h̄ nō esset nisi p̄p̄tē p̄dentia ip̄ius existentie ad deū: s̄ h̄ nō obstat. p̄bat: q̄ ignis in p̄mo instati quo generat dependet ab igne generatē: et tūc nō dependet ab igne generatē: q̄ aliter nō posset manere nisi ad p̄nam ignis generatē qd̄ est p̄ sensum. Itē.

Itē mēsurā et mensuratū distinguunt realiter s̄ duratio est mēsurā angeli. Itē. Ad oppositū si sint distincta tūc deus posset p̄seruare angelū sine sua duratiōe. Dic est vna opinio q̄ duratio angeli differat ab angelo: et q̄ dicit successione sine mutatiōe. p̄bat sic. Duratio angeli est infinita: s̄ si duratio angeli est eadē angelo: et p̄ns est tota s̄: sequit q̄ angelus esset infinitus in actu. Itē si sic: deus non posset destruere vnū angelū nec eius duratiōem: q̄ si

Ad sextum

Ad septimum

Ad octauum

Ad nonum

Ad decimum

Ad primū p̄ncipale

Ad scdm̄

Questio X

Ad sic primo

Secundo

Tertio

In oppositum

Opinio prima

Probat p̄mo

Secundo.

duratio angeli sit eadē angelo 7 p̄ns est tota sibi. ḡ idē est fuisse angeli esse 7 fore: sed deus nō pōt facere q̄ angelus nō fuisset: ḡ nō pōt destruere esse vel fore angeli: 7 p̄ns nec āge- lū. Itē si sic: tūc duratio vni? angeli nō esset maior duratōe alteri? angeli: 7 tūc nō magis durasset angelus p̄m? q̄ angelus de nouo cre- atus. Itē actio dei est p̄tinua: s̄ p̄tinuatio di- cit partē p̄tinuari parti: 7 partē succedere pri- ḡ 7 c. Itē angelus fuit creat? ante tps 7 ante oēm successione fuit innocēs 7 peccauit. ḡ 7 c.

Contra istā opinionē instat sic. Si duratio di- cat aliqd̄ distinctū a durate formalit̄ sibi ibe- rēs: aut ḡ est substantia aut accidens. nō substā- tia: q̄ tūc esset materia v̄ forma vel cōpositū Non forma: q̄ vel tūc esset in ḡne substantie p se vel p reductōem. Nō p reductōem: q̄ tūc es- set intrinsecū alicui existētī p se in ḡne. Nec p se: q̄ tūc esset natura intellectualis: q̄ alia na- tura i ḡne substātie poni nō pōt: 7 tūc vna na- tura intellectualis duraret p aliā. Nec mate- ria: q̄ tūc vel esset in ḡne substātie p se vel p reductōem. nō p se vt manifestū est. nec p re- ductōes: q̄ tūc esset pars essentialis cōponēs āgelo. Nec est accidēs: q̄ nō est absolutū nec respectiuū. nō absolutū: q̄ nec q̄ritas nec q̄- litas. Nō q̄ritas: quia nec successiua nec pma- nēs. nō successiua: q̄ successio dicit aliqd̄ posi- tū a rebus pmanētib?: s̄ successio āgeli nō pōt pmanere. Nec est q̄ritas pmanēs cui3 habeat vnā partē pmanētē 7 aliā nō: rōne successiōis. Nec est q̄litas: q̄ si sic: tunc posset deus pser- uare angelū sine illa. Nec est respect? alius a respectu fundato in essentia angeli ad deū p que dependet: q̄ impossibile est q̄ in eodē fūda- mēto fundent̄ diuersi respect? etiā eiusdē rō- nis: nisi ppter variatōem fundamēti vel ter- mini: s̄ in pposito nulla est variatio a pte dei: nec angeli. ḡ nō est alius respectus a respectu fundato in essentia āgeli ad deū. Et p̄ns po- rest de? in ppetuū pseruare angelū sine succes- sione cū alijs reb? pmanētib?. Vñ videt q̄ opinio illa nō valet. Ideo dico q̄ duratō an- geli nullā rem dicit v̄tra res pmanentes: nec v̄tra essentia angeli. qd̄ pbatur: q̄ sicut deus pōt angelū in pmo instātī creare sine alio po- sitiuo creato absoluto vel respectiuo. excepto respectu angeli ad deū si ponat qd̄ pmanens ita posset eundē angelū iperpetuum pseruare nō causando aliquā rē de nouo. cū ḡ nō potest cōseruari sine duratōe sequitur q̄ duratio nō sit aliqd̄ positiuū sup essentia angeli. Scdo dico q̄ duratio angeli cōnotat aliud ab essen- tia angeli: q̄ successione cui pōt angel? coexis- tere. 7 hoc q̄tū ad suū totale significatū: licet

significet essentia āgeli q̄tū ad suū p̄cipale significatū: qd̄ pbat: q̄a ipossibile est q̄ extres- ma p̄dictionis verificent̄ de eodez sine distin- ctioe. s̄ de āgelo verificatur successiue ista p̄di- ctio: āgelus cōseruat: āgelus nō pseruat. p̄- bat: q̄ in illo instātī in quo āgelus creat nō cō- seruat. p̄prie: q̄ pōt stati post illud instās āni- bilari. 7 tūc nunq̄ fuisset cōseruat?. ḡ in pmo instātī nō dicit pseruari: s̄ post illud dicit cō- seruari. ergo opz dare aliqd̄ distinctū ab āge- lo: rōne cui verificatur ista p̄dictio. 7 hoc ni- bil aliud est q̄ successio aliq̄ q̄ nō est in angelo s̄ alibi: cui āgelus coexistēs dicit durare plus vel min? s̄m q̄ ista successio est maior vel mior. Sed dicit vnus āgelus plus durare q̄ ali? q̄ coexistit maiori successiōi q̄ alius. puta q̄ vn? durat p tres ānos. alius p q̄tuor. q̄ vn? coexis- tit motui triū annoz. alius aut motui q̄tuor ānoz. nec requirit̄ nec̄rio ad duratōnez āgeli successio aliqua in actu: q̄ si nulla essz in actu ad huc āgelus duraret. sed requirit̄ nec̄rio suc- cessio i actu: vel in potētia. Vñ si nulla succes- sio esset. tū diceret vn? angelus plus durare q̄ alius: q̄ vnus coexistit maiori successiōi in po- tētia q̄ alius. et coexistet̄ si successio esset in actu. 7 iō successio āgeli requirit̄ aliquā succes- sione in actu vel in potētia: et illud sufficit ad duratōne āgeli. Contra ista sunt aliq̄ dubia. Primo de coex̄ntia āgeli successiōi: q̄ s̄m hoc nō videt q̄ sit alia distinctio inf duratōne āge- li 7 eternitatē. q̄ sic āgelus pōt coexistere ma- iori vel miori successiōi vel infinite: ita deus 7 sic de dicit̄ etern?: q̄ coexistit infinite succes- siōi. Itē si sic sequer̄ q̄ nō pl? differrent? eē fuisse 7 fore in āgelo q̄ in deo. q̄ duratio āgeli q̄ d̄ esse fuisse vel fore nō differt ab āgelo: nisi q̄ cōnotat āgeluz coexistere successiōi p̄terite p̄nti 7 future. eodē mō est de deo. Itē pserua- tio 7 creatio d̄nt reali. ḡ duratio angeli 7 exis- tētia ei? Ans pbat. q̄ nō pl? sunt idē creatio sine pductio 7 pseruatio respectu dei q̄ respec- tu creature. sed respectu creature d̄nt. pbat q̄ idē p̄t p̄duci ab vna cā: et cōseruari ab alia 7 n̄ a cā p̄ducēte. p̄z de boie. q̄ p̄ducit̄ ab boie 7 pseruat a sole: 7 n̄ ab illo boie a quo generat̄ ḡ eodē mō est respectu dei. Cōsequētia pbat. q̄ ex̄ntie āgeli corespōdet creatio 7 pseruatō ni duratio. ḡ 7 c. Ad primū istoz dico. q̄ iter duratōne angeli 7 eternitatē est talis d̄ia. q̄ āgel? nō posset durare nisi essz aliqua successio in actu vel in potētia. s̄ successio bene pōt esse sine duratōe 7 coexistētia āgeli. q̄ successio p̄t esse etiā si angelus nō sit. sed si nulla successio esset nec in actu nec in potētia: ad huc pōt esse deus vel eius eternitas, s̄ nulla alia successio

Tertio.
Quarto
Quinto
E
Contra opinionē
primā

Dubia
Dubium p̄mum
Arguit p̄mo.

Secundo

Tertio

Respōdetur ad
primū.

D
Opinio auctoris

E
Secdo dicit

D

est nec esse pot nisi deus vel eius eternitas si-
 bi coexistat. et in hoc est differentia int duratio-
 ne et eternitate: no q eternitas sit aliqd inbe-
 res deo: vel duratio ageli aliqd formale inbe-
 res agelo. q: hoc est impossibile. Ad aliud dico
 q esse fuisse et fore differunt alr in agelo q i deo
 q: agelus pot hie esse: licet no habeat fore vel
 futurum esse. q: pot esse et statim annihilari. Sicut
 pot hie esse: et nunq fuisse. q: si nunc crearet et
 statim annihilaret: tuc hie esset et nunq fuisse. Si
 milit possit hie fore et no esse vel fuisse. q: deus
 pot creare agelum in aliquo instari q no est nec
 unq fuit: s deus ita coexistit vni differentie te-
 pus sicut alteri: eo q necrio cuiuslibz coexistit
 nec pot sine pdictione coexistere esse: nisi coexi-
 stat fuisse et fore. et sic de alijs. Ad aliud dico
 q pducere siue creare respectu dei et pseruare
 no differunt. qa nihil pot ab eo pducit qn ab eo
 coseruet. Et qn dicit. q deus respectu creatu-
 re et c. et nego pnam. q: in creaturis si sit ide
 pducens agens et pseruas. tuc pductio et pserua-
 tio illi creature no differunt. q: creatio et coser-
 uatio significat ide: et dnt solu penes conota-
 ra. Et hoc siue ponatur respectus siue no. et io
 vbicunq est ide pducens et coseruans est eade p-
 ductio et coseruatio. s qn sunt diuersa agentia
 creata. quoru vnu pducit et no coseruans: sic est
 in expro ia posito. et aliud agens et coseruans si-
 ue pducit effectum siue no in talibz necrio dnt
 pductio et coseruatio. q: pductio et coseruatio
 significant principalit pducens et pseruas: no
 ponedo respectu s pducens et coseruans sunt di-
 uersa in pposito. Si em significet respectu ad
 huc crur diuersi respectu: sic diuersa fundame-
 ta. s in deo vbi est ides pducens et coseruans: no
 dnt sic p: gigit. Ad roes opinionis. Ad pri-
 ma dico. q duratio ageli no est tota simul. qa
 duratio ageli conotat successiones cuius pres
 no sunt simul. qa tuc tota successio esset simul
 qd icludit pdictione. Contra. data ista respo-
 sioe sequit q duratio dei q est eternitas no esset
 tota simul: q: conotat successione: cui no oes
 pres sunt simul et dat eaz intelligere. Dico q
 accipiedo duratione dei: siue eternitate vt co-
 notat: vel dat intelligere aliquam successione cui
 de coexistit. sic duratio dei no est tota simul sic
 nec illa successio. sic nec duratio angeli. s acci-
 piedo duratidiez qua aliqs pot hie et no hie. q:
 pot coexistere successioi quo ad aliquam pres. et
 no coexistere successioi quo ad alia pre. sic du-
 ratio ageli no est tota simul: q: agel sic durat
 q pr no durare. et sic coexistit vni pti successio-
 nis: q pot no coexistere alteri. et ppter h no
 est sua duratio tota simul. sed duratio dei est to-
 ta simul: q: deus sic durat q no pot no durare

et sic coexistit vni parti successione: q no pot
 no coexistere alteri parti: et ideo qtu ad h pot
 dici sua duratio simul. Et si qras cam huius.
 dico q no est alia causa nisi q: angelus est cor-
 ruptibilis: et deus incorruptibilis: et io si an-
 gelus esset incorruptibilis sicut de: ita esset
 sua duratio tota sil qtu ad pdidtem predictaz
 sicut duratio dei. Ad aliud dico q deus pot
 destruere angelu et eius durationem vnu sine
 alio. Quia in diffinitoe exprimere qd nois du-
 rationis angeli ponit aliqd distinctu ab an-
 gelo: et io pot vtrug vel vnu sine alio destrue-
 re. Et qn dicit de fuisse esse et fore. dico q disti-
 guit in angelo penes conotata. q: esse angeli
 conotat aliquam pre successione nunc existentem
 fuisse conotat successione preterita: fore cono-
 tat successione futura. et iste partes distinguif
 et de pot facere q angelus coexistat vni pti suc-
 cessiois: et no alteri: sic pot destrue vnu in alio
 sicut prius dcm est. Si dicas q fm Hiero. so-
 lus deus no nouit esse fuisse et fore. Rndeo ve-
 ru est q solus deus nullu eoz nouit cu negari
 one alteri. Non em nouit esse cu negatoe fuis-
 se et fore. no em sic potuit esse aliqui quando non
 fuit: vel aliqui no esse: s qlibet creatura pot-
 it no fuisse et pot no esse. Ad aliud dico q du-
 ratio vni pot esse maior: duratoe alteri: quia
 vnus coexistit logiori successioi ali: breuiori.
 Ad aliud dico q actio dei est p: uua non sic
 q sunt due partes quaru vna corinuat alteri: et
 qn vna pars manet alia cessat: s dicit p: uua
 q: creatio dei ita coexistit vltime parti succes-
 sione: sicut p: me vel medie. Ad aliud dico q
 si angelus pmo fuit innocens et post peccauit
 anq esset tps: adhuc esset ibi successio: q: non
 esse p: t: p: cessit: et ei esse successit. et sic est suc-
 cessio pdictioy. Ad primu pncipale dico
 q duratio angeli tota est sil qtu ad omne quod
 formalit inheret angelo: tm rone pnotari non
 est tota sil: q: conotat successione cui pres no
 erut simul. Ad aliud dico q pseruatio angeli
 vno mo accipit p dependetia angeli ad deuz
 et sic ta duratio angeli q essentia pseruat. alio
 modo accipit pseruatio vt dicit dependetiaz
 angeli ad deuz cu coexistetia successiois: et isto
 mo reqrit pseruatio ad duratdem angelit: no
 ad coexistetia: q: duratio ageli pnotat successi-
 one sicut pseruatio sic accepta. Ad aliud di-
 co q duratio rei no est mensura existentie rei:
 sicut post dicitur. *Questio. xi.*

Quarta mensura sit
 semp notior et nobilio: mensurato.
 Q no. p: q: euu eternitas tps sut
 magis nota deo et agelo et re tpali qm mensurat

E
Ad scdm

D
Ad tertium

R
Ad scdm

I
Instatur.
Respondetur.

Z
Ad tertiam

Ad quartam

Ad quintam

Ad primum pncipale.

Ad scdm.

Ad tertium

Questio XI.

Ad non primo

Ratio ad rones
pnc opinionis.
Ad primam

Obijctur

Respondetur.